Tisztelettel meghívjuk Önt a Kiskun Múzeumba május 31-én,
vasárnap délelőtt 11 órára

Holló László festőművész festményeiből rendezett emlékkiállítás

megnyitására

A művész születése 100. évfordulója tiszteletére megnyíló kiállítást
a Magyar Nemzeti Galéria, a Déri Múzeum, a Kiskun Múzeum
gyűjteményéből válogatta, rendezte
BÍRÓ KATALIN
művészettörténész

Megnyitót mond
DR. POGÁNY Ö. GÁBOR
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető augusztus 20-ig

PNy Fháza

Zsuzsanna és a vének, 1929

Anya és kislánya, 1934

Sámson és Delila, 1929

Koppány leverése, 1935

Alpári csata (Árpád vezér), 1935

Tanulmány az elesett honvédhez, 1948

Kaszát fenő, 1937

Turi Ferenc tanya

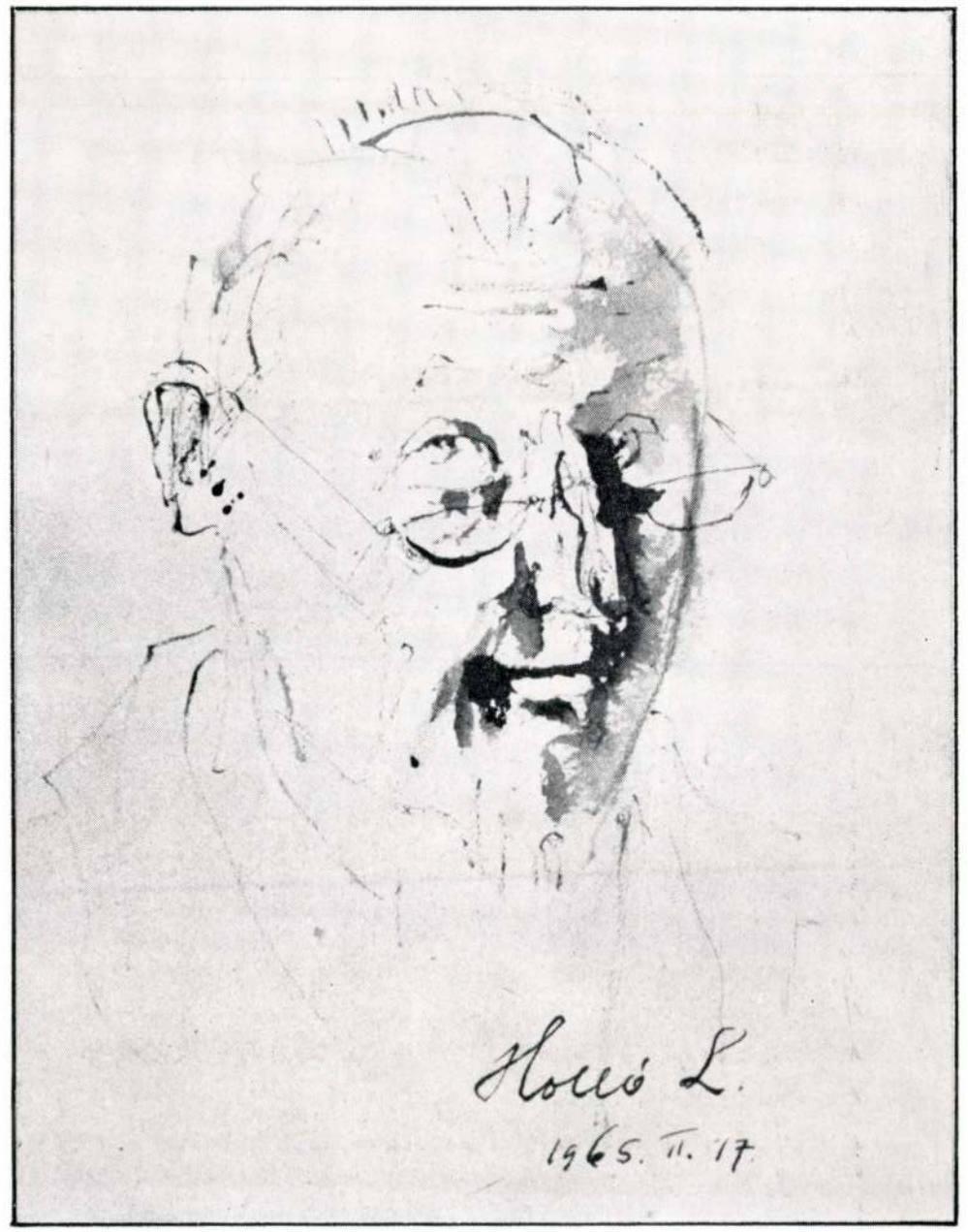

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKÁI

EMLÉKKIÁLLÍTÁS HOLLÓ LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ TISZTELETÉRE
SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL
A DÉRI MÚZEUM ÉS A KISKUN MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBŐL
1987. MÁRCIUS 6-TÓL ÁPRILIS 20-IG
A KISKUN MÚZEUMBAN
(KISKUNFÉLEGYHÁZA, VÖRÖS HADSEREG U. 9.)

A címoldalon: Önarckép, 1965

A fényképfelvételeket készítette F. MOLNÁR ERZSÉBET és KIS LÁSZLÓ.

A grafikai tervet készítette KIS LÁSZLÓ.

A kiállítást rendezte és a katalógust szerkesztette DR. FAZEKAS ISTVÁN és BÍRÓ KATALIN.

Készült Kiskunfélegyházán, a PETŐFI NYOMDÁBAN.

A katalógus Kiskunfélegyháza Város Tanácsa Művelődésügyi Osztálya támogatásával jelent meg.

Felelős kiadó DR. FAZEKAS ISTVÁN.

Holló László születésének 100. évfordulóján a művész szülővárosa és egykori lakóhelye, Kiskunfélegyháza és Debrecen együtt emlékezik, közösen idézi föl ennek a történelmi és művészettörténeti korszakváltások fölött átívelő művészi pályának kiemelkedő eredményeit. Közösen rendezünk kiállítást festményeiből, amelyet mindkét városban bemutatunk, és azokból a Déri Múzeumban őrzött grafikáiból, amelyeket a kiskunfélegyházi közönség most láthat először.

Holló László már 1923-as első önálló budapesti bemutatkozása alkalmával harmincöt olajképe mellett ötven vízfestményét és rajzát is szerepeltette. Később is ezt a kiállítási gyakorlatot folytatta, 1926-ban a debreceni Művészházban tizenöt festmény mellett öt rézkarcot, 1930-ban az Ernst Múzeumban harminc festményt és harmincöt grafikát — köztük a jelenlegi tárlaton is látható Párisz ítéletét és a Fürdőzőket —, 1941-ben a Nemzeti Szalonban tizenhat festményt és hat tusrajzot mutatott be. A háború utáni gyűjteményes, illetve a tematikus válogatású tárlatain is együtt állította ki festményeit és rajzait, sőt, 1964-ben a Magyar Nemzeti Galéria önálló kiállítást is rendezett grafikából. A Holló-irodalomban az ötvenes-hatvanas évek fordulójától találkozhatunk grafikai tevékenységével foglalkozó írásokkal és 1969-ben Tóth Ervin önálló kötetet jelentetett meg Holló László rajzai és akvarelljei címen. A rajzolás Holló László egész festői munkásságát végig kísérte — 1923-tól maradtak fönn lapjai —, ugyanakkor látnunk kell azt, hogy Holló művészetében a festészettől független, önálló grafikai tevékenység — talán a legutolsó évek kivételével — nem volt jellemző. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy Holló nem használta ki a debreceni grafikai művészet két háború közötti konjunkturális lehetőségeit. A harmincas években Debrecenbe is eljutott a kisgrafika gyűjtés akkor Európa szerte elterjedt divatja, és ez is hozzájárult ahhoz, hogy a grafikai világkiállításokról díjakkal hazatérő Gáborjáni Szabó Kálmán és Vadász Endre munkásságához kapcsolódva szélesebb folyamú grafikai tevékenység bontakozzék ki. A grafikabarátoknak és művészeknek pár évig önálló egyesülete is működött a városban, amely kiállításokat szervezett, kiadványokat bocsátott ki, bővítette a grafikusi munka és gyűjtés lehetőségeit. Holló László nem kapcsolódott be ebbe a tevékenységi körbe. Életművének törzsét festői működése jelentette, amelyből grafikai tevékenysége mintegy oldalágként hajtott ki. Grafikai életművét hét megmaradt rézkarc mellett ceruza-, szén- és krétarajzok, tussal, tintával, diópáccal rajzolt-lavírozott lapok, akvarellek alkották: vázlatok, kompozíciós ötletek rögzítései, tovább alakításai. 1925-től ugyan — a festés mellett — őt is foglalkoztatták a rézkarcolás lehetőségei, de pár év után félhagyott kísérleteivel. Karakterének, művészi ideálja megvalósításának az egyedi grafika adottságai felelhettek meg.

A festmények és a grafikai lapok ugyanannak az alkotói habitusnak a megnyilatkozásai, stílusbeli és tematikai összefüggéseik az életmű egységességéről vallanak. Holló festményeit a feszültségektől izzó, gazdag kolorit mellett sajátos kalligráfiájú ecsetjárás és zsíros festékpászmákból építkező formaalakítás jellemezték. Grafikáin is ugyanez a művészi önfeltáró szándékokkal áthatott festői látványértelmezés jelent meg. Mondhatnánk, Holló ugyanúgy bánt a krétával és a tollal, mint az ecsettel, rajzaiban a látvány festői értékeit vetítette papírra. A tónusos megjelenítés, a testek plasztikáját magabiztosan jelző vonalvezetés és érzékeny vonalvastagság mind ezt tanúsították. Mint ahogyan a csoportfűzés ritmikájának, az indulatos gesztusoknak, a testformák torzításának expresszív erejét a kontrasztos fény-árnyék kezeléssel, a nyugtalan, heves vonalritmussal fokozta.

A festmények és a rajzok tárgyának azonossága legtöbb esetben túlmutatott a kész mű és a vázlat egymásra utalásán. Az életművön belül a különböző műfajok között tapasztalható motívumátvételek, olajképek és grafikák esetében is, Holló különböző műfajú alkotásai közötti szoros tematikai-tartalmi kapcsolatokra utaltak. A motívum vándorlás követése egy-egy kiemelkedő alkotás genezise szempontjából sem érdektelen számunkra, és a grafikai lapok alapján pontosabban nyomon követhető. A kiállított grafikák több példát is mutatnak erre, közülük kettőt emelünk ki. A lóáldozás témakörében az első festmény, a Fehérló áldozás 1927-ben született meg két egyidőben készült grafika alapján. Az első a Pogányok lehetett, amely témában, csoportalakításban és mozdulatmotívumban szorosan kapcsolódott a két évvel korábban festett egyik bacchanália-kompozícióhoz, és amelynek hátterében elhelyezett áldozati jelenet a következő lap, a Fehérló áldozás (Áldozat) központjába került. Egyben a festmény és a Bacchanália közvetlen összefüggése is valószínű volt. Ugyanakkor a másik grafikai lap előterében megjelent a ló megfékezésének jelenete félalakokkal, amely, a sámán alakját újra csak a háttérbe szorítva, fő motívuma lett az 1929-es Fehérló áldozás című krétarajznak és festménynek is. E két utóbbi csupán a kompozíció magvát körbefogó mellékalakok csoportjaiban különbözött. Ugyanakkor az első áldozati jelenetek jellemző mozdulatmotívuma felbukkant más művekben is, mint például az 1929-es Nárablás és a Törökök rabokat visznek című rajzokon. A szabadságharc centenáriumára festett két Debreceni csata című olajképhez Holló 1948 január-februárjában számos vázlatot készített. A tárgyválasztásra hatással lehetett korábbi történelmi festményeinek, a Koppány-képeknek a kompozíciója, amelyet az előtérben egy dombtetőn ember és ló csoportjának elhelyezése, balra a háttérben egy távoli csatajelenet jellemeztek. Ehhez a kompozíciós elrendezéshez Holló a motívumtárában már készen állott elemeket használt föl: előzményként tekinthetjük az 1929-es Csata után című rajz lótetemre dűlő sebesült vitézét és az 1936-os illetve 1941-es állattanulmányok megroggyant vagy elhullott lovait. Témavariációként jelentkeztek ugyancsak a Csata után-ra visszavezethető, elesett honvédhez készült tanulmányai 1948-ban. Mindezek az összefüggések jelzik, hogy bár Holló grafikai munkássága legjava alkotásai révén festészetének méltó párja, értelmezése a rajzok és festmények kapcsolatainak feltárása révén nyújthat számunkra legtöbbet.

BÍRÓ KATALIN

Vérszerződés, 1927

Fehérló áldozás (Áldozat), 1927

Bűnbánó Magdolna, 1929

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1960 MÁJ 2 3

Holló László

1021

Holló-kiállítás Tiszaszederkényben

Mint arról a Napló hírt adott, igen nagy érdeklődés mellett, nagy sikerrel nyílt meg Holló László Kossuth-díjas érdemes művész kiállítása Tiszaszederkényben. Nemcsak a város új rendünk szülötte, de lakói is a mi társadalmunkban értek emberekké. A felszabadulás adta lehetőségeket jól felhasználva üzemük, új létesítményeik láttán jogos büszkeségük is. Művelődési házuk korszerű, reprezentatív intézmény, mely megfelelő keretet és lehetőséget biztosít a dolgozók kulturális igényeinek kielégítésére. Átadásakor tartalmat ígértek, s ma mindent megtesznek, hogy az ígéret tetté váljon. Úgy látszik ez társadalmi ügy is.

Debrecen vonzó Tiszaszederkény számára. Az a mozgalmas kulturális élet, amely Debrecenre jellemző, kiépülő kapcsolatokban valósul meg. A Debreceni Tanítóképző Intézet végzett növendékei közül is találunk már az új városban, de sokan megtekintették az új városból a Déri Múzeumban megrendezett Holló-kiállítást. Így érlelődött meg a gondolat, hogy az idős mester segítő közreműködésével válogatott fesztészeti és grafikai anyagának kiállítása kedvező környezetben kerülhetett ismét bemutatásra.

A muzsika, a költészet és a színek harmóniája találkozott e kiállításon. A művelődési ház jól megvilágított kiállítóterme alkalmas arra, hogy kitűnő érzékű művészetszeretők számára ötletes rendezői megoldást tegyenek lehetővé. Wirtz György sajátos szervezőkészségével igen jól találkozott össze Pataki János tiszaszederkényi festőművész ötletessége. Nagyon koncepciózus, levegős, tágas kiállítás született, mely őszintén meglepte mind Holló Lászlót, mind a kiállítás megnyitásán megjelent debrecenieket, akik számára hatásban, színeiben, megfogalmazásban újat, többet mondott e kiállítás, mely Holló mester eddigi kiállításait számba véve a legjobban megrendezettek között tartható számon. Nem csupán a rendezés ötletessége jelentett újat, de meglepő volt az értő közönség, akik — mint alkalmunk volt látni — órákig gyönyörködtek a kiállított művekben.

Holló László alföldi tájban gyökerező művészete egy új szocialista város közönségét is meghódította, közel került az emberekhez, a város pedig a mesterhez. Nem elképzelhetetlen, hogy az itt szerzett élmény új alkotó hangulatot teremtett a művész számára.

Külön érdekes színfoltja volt az ünnepségnek, amikor egy lelkes művészetbarát, az élmény hatása alatt maga készítette agancsnyelű botját ajándékozta Holló Lászlónak, azzal, hogy még sokáig használhassa.

Szeretnénk remélni, hogy Holló László nagysikerű kiállításával megkezdett kapcsolat a későbbiek során tovább bővül, s újabb sikereket szerez majd a városnak a Tiszaszederkényi Művelődési Ház képzőművészeti szakköre is, mely a mester és munkássága iránti tiszteletből Holló László nevét vette fel.

B. A.

Város –

Január elsejével népgazdaságunk egésze szempontjából egy fontos változás lépett életbe: az új gazdaságirányítási rendszer. A reform dátum szerinti kezdetétől még nem sok idő telt el. Mindössze néhány hónap. Persze ez nem azt jelenti, hogy még nem érezhető ez a népgazdaság különböző ágazataiban. Különösen az ipari vállalatok nélnyikében — ahol az életbelépés előtt is bizonyos kísérleti céllal alkalmazták a mechanizmus egyes elemeit — már jó és sokrétű tapasztalattal is rendelkeznek. De ahol ezt még nem mondhatják el konkrétan, ott is és máris elképzelések, megvalósításra váró tervek vannak, amelyeket az új irányítási rendszerben be akarnak vezetni.

A minap Szendi Jánossal, a Debreceni Városi Tanács főagronómusával beszélgettünk hasonló kérdésekről. A téma Debrecen viszonylatában a mezőgazdasági üzemek szempontjából nagyon is izgalmas és érdekes. Hiszen nem kell különösebb igyekezet ahhoz, hogy valaki a debreceni tsz-eket összefüggésbe hozza a várossal, a közgazdasági lehetőségeket, az új irányítási rendszer adta önállóságot stb. egymással.

Az összefüggés nagyon valós elméletileg is, de a beszélgetés folyamán fontos tényanyag is ezt bizonyította. Abból indultunk ki, hogy az új irányítási rendszer végeredményben úgyszólván korlátlan lehetőségeket biztosít a legkülönbözőbb — de természetesen hasznos — ötletek megvalósításához. Ezt célozzák a szövetkezetek irányításában bekövetkezett változások, az önálló tervezés, a segéd- és melléküzemágak fontossága stb. Sok olyan tsz-t ismerek — helyesebben majdnem mind ilyen —, amelyek fekvésükből, adottságaikból, természeti és közgazdasági tényezőikből eredő mindenféle lehetőséget igyekeznek kihasználni, esetleges áldozatok árán is, természetesen akkor, ha ez az áldozat bőségesen megtérül. Ez, biztos, hogy az új irányítási rendszerünk egyik eredménye a mezőgazdasági üzemekben is. S nem is lehet erre mást mondani: nagyon-nagyon helyesen teszik tsz-eink ezt, s nagyon jó, hogy így csinálják.

Azt is le kell tényként szögezni, hogy Debrecen tsz-ei ilyen szemszögből vizsgálva a témát, jó, mondhatnám igen jó helyzetben vannak. Én nem vitatom, hogy a város 12 szövetkezete között nincsenek gyengébben gazdálkodó, kisebb eredményt felmutató gazdaságok. De — s ez a fontos — a város közelsége, a nagy létszámú városi lakosság fogyasztóképessége egyformán nagyon jó lehetőségeket biztosít minden tsz-nek, pontosan olyan szempontokból, amelyekre — jórészt — a reform is épített a mezőgazdaságban. S a szónak, hogy gazdálkodni kell, itt van igen nagy jelentősége. Nemcsak úgy kell gazdálkodni, hogy szántsunk, vessünk, hanem ezekkel a lehetőségekkel kell gazdálkodni, ezeket kell ki-

Holló László, a debreceni képzőművészek nesztora egyik legújabb képe előtt

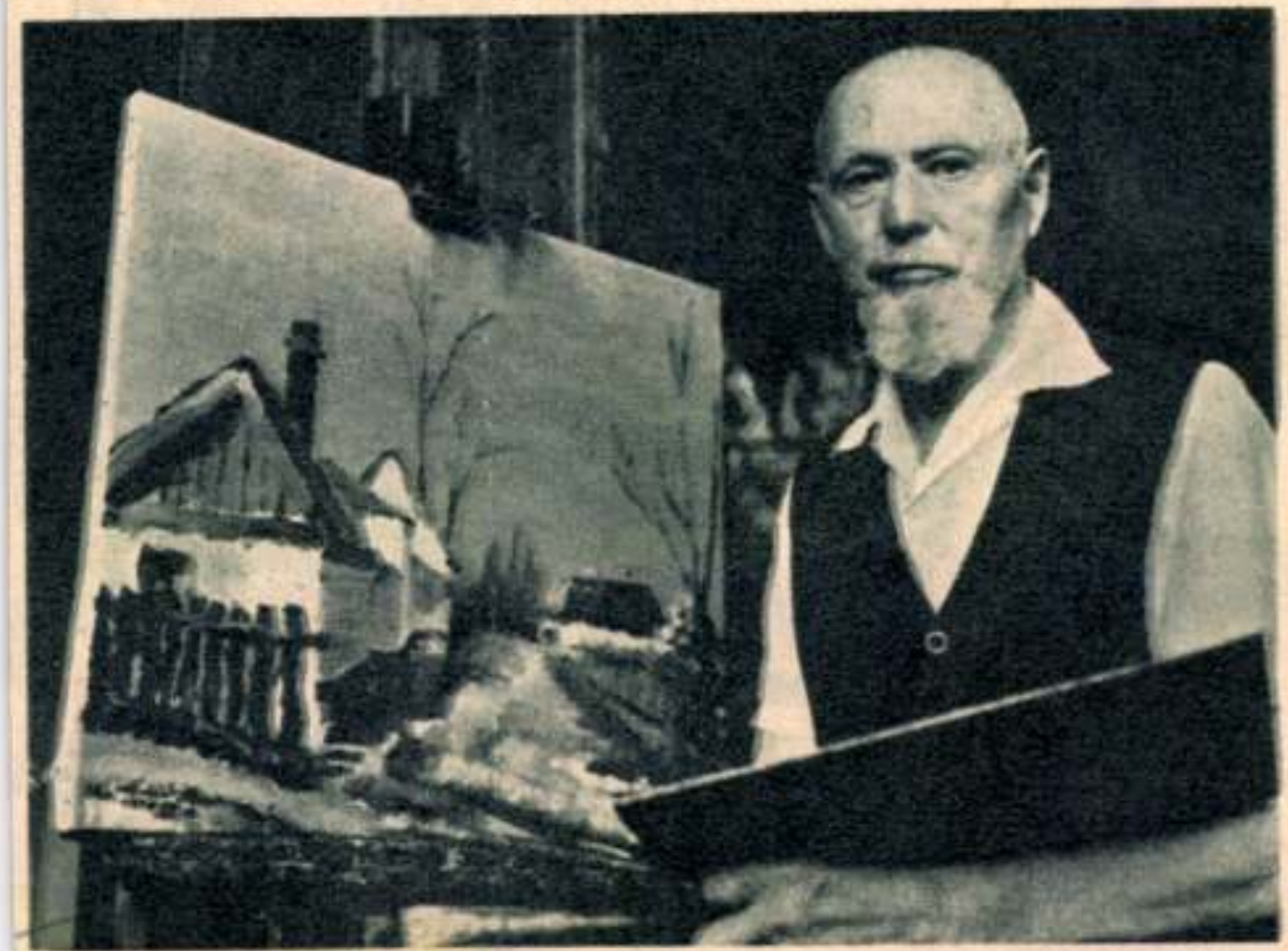

Szovjet művészek Debrecenben
1970 dec

Az artistaképző iskola növendékei időnként nyilvános órákon be ismereteikről (MTI)

1959 JÚN 23

Holló László

1021

Holló László

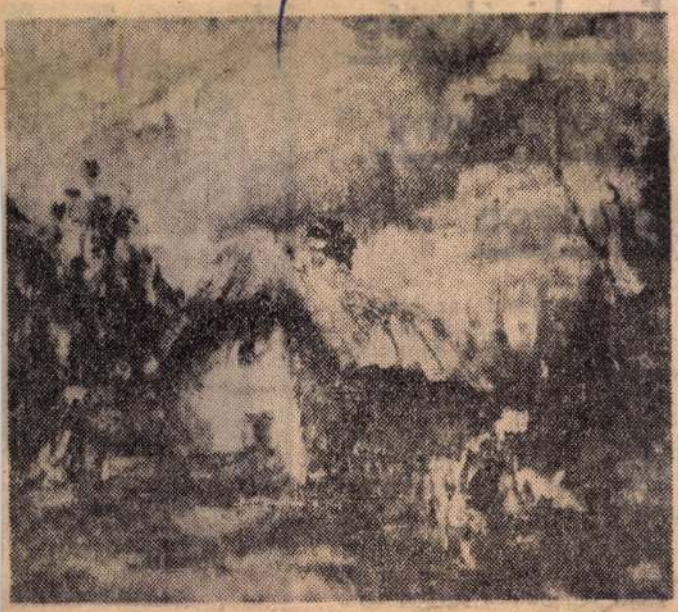

Szabóék háza. Olaj. 1959.

Holló László kiállítása Pécsett

Az utóbbi időben Pécs, illetve a Janus Pannonius Múzeum hangsúlyosabb képzőművészeti fórum lett, mindenekelőtt a képgyűjtemény intenziv gyarapítása révén. Az ilymódon elnyert rangot a múzeum a továbbiakban azzal kívánja erősíteni, hogy néhány jelentős, hazai vagy külföldi képzőművész kiállítását rendezi meg. A sorban az első Holló László kiállítása, amely ma délelőtt 11-kor nyílik a Tudomány és Technika Házában. A továbbiakban tervezik Victor Vasarelynek, a magyar, sőt, pécsi születésű, világhírű festőnek a pécsi kiállítását, majd pedig a kolozsvári Servácziusok — apa és fia — műveiből kívánnak Pécsett kiállítást rendezni.

Holló László, a magyar képzőművészek doyenje, Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművész Debrecenben él. 1887-ben született Kiskunfélegyházán, 1909-ben szerzett oklevelet a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, majd Münchenben tanult, Hollósy Simon mellett, szülővárosa ösztöndíjával. 1911. és 1913. a párizsi tanulása évei voltak, közben rövid időt töltött Olaszországban és Spanyolországban is. Később Debrecenben telepedett le, s neve azóta is összefonódott az Alföld, s az alföldi festészet fogalmával. Ötven éve él Debrecenben, ugyanabban a házban, látszólag remeteként, de máig — 81 éves koráig — benne a művészet és közélet friss pezsgésében, ismerősök és barátok folytonos érdeklődésétől, szeretetétől kísérve.

Festészetének forrásai között emlegetik Greco, Velazquez, Goya, Van Gogh, sőt Rembrandt nevét. Méltatói hatalmas színskáláját, merész kontraszthatásait, drámai erejét, kiváló emberábrázoló készségét (köztük a több mint száz önarcképet, amelyek az emberi magatartások és lelkiállapotok páratlanul gazdag kifejezői), a falu, az egykori nyomorult paraszti sors megkapó megjelenítését, természetábrázolásának gazdagságát emelik ki, s azt a sajátos tulajdonságát, hogy erős egyénisége annyira egyénivé teszi képeit, hogy a laikus is azonnal megkülönbözteti más festők munkáitól.

Mostani kiállítására — az idős mester iránti tiszteletből — Kiss Nagy András szobrászművész plakettet készített számára, amit a megnyitáson kívánnak átadni Holló Lászlónak. A művész vállalkozott erre a nagy útra is, mint ahogy a kiállítás szervezése során is a legmesszebbmenő segítőkészséget tanúsította. Dankó Imre, a Janus Pannonius Múzeum igazgatója — akit régebbi barátság fűz Holló Lászlóhoz — és Romváry Ferenc művészettörténész keresték fel Debrecenben az idős mestert, aki egy egész napot biztosított számukra: a hatalmas képanyagból válogassák ki a nekik tetszőket, azokat, amelyekből a kiállítást megrendezik. Így aztán ezen a pécsi kiállításon több olyan kép is szerepel, amely eddig egyáltalán, nem, vagy csak kevés kiállításon volt látható. E képek azonban Holló László munkásságának méltó s jellegzetes képviselői, életpályájának reprezentatív jelzőkövei. A kiállítás teljes anyagát maga a művész bocsájtotta rendelkezésre.

Egy királys[illegible]

a folyékony aranyon

Itt mindenki az olajról beszél. Allah áldása, mely a sivatagból tör elő, a miniszterelnököt épp úgy érdekli, mint az egyre ritkábbá váló cipőtisztítókat. Egy egész ország a folyékony arany hullámain úszik a jövő felé, amely már a jelenben is valóságos csoda és tíz éve még a fantázia birodalmába tartozott volna. És a holnap? Teljesen beláthatatlan. A gigászi fellendülés tovább tart. Az 1956—57-ben felfedezett olajforrások nem voltak fata morganák.

A líbiai királyság 1,7 millió lakosa mindegyikének több mint egy négyzetkilométeres területet biztosíthat és Mongóliával együtt a világ legkevésbé lakott országa. Amikor az egykori olasz gyarmat független lett, nagyon szomorúnak látszott a jövő. A második világháború mély sebeket hagyott hátra. Rommel és Montgomery ott vívta meg csatáit. Az olasz telepesek részben már 1945 előtt, részben azután hazavándoroltak. Szegénység és nyomor uralta ezt a csak a Földközi tenger partján lakható országot, amelyet 1949-ig az ENSZ igazgatott, amikor is a „teljesen értéktelen homoksivatagot" a legbizonytalanabb szabadságnak kitéve meghagyta.

Még hat évvel később is kevés alap volt az optimista prognózisok számára. Líbia búzaszállításból élt és a világpiacon a legkisebb szerepet sem játszotta. A munkások egy parányi része, a brit és amerikai katonai támaszpontokon, amelyek részben még ma is megvannak, keresett szerény összeget.

Az ötvenes évek végén aztán önmagát lépte túl a fejlődés. Olaj volt a varázsszó és ma is az. Romlásnak indult városok — Tripoli, Bengasi Tobruk — lélegzetelállító tempóban alakultak át modern metropoliszokká Észak-Afrika legjobb szállodáival, bankjaival, a nemzetközi olajtársaságok igazgatási épületeivel, mondén bárokkal, játékkaszinókkal és minden luxussal, amit a gazdagság létrehozni és fizetni képes. S pénzben nincs hiány. A líbiai állam fölöslegben szenved és mindent megtesz, hogy ezt a felesleget helyes irányba vezesse.

A líbiai állam évente közel 750 millió dollárt kasszíroz be csupán olajból, eltekintve más adóbevételektől és eddig ennek az óriási összegnek kereken 70 százalékát országutak, iskolák, kór-

Éhínség

az emb[illegible]

Húsz év múlva, vagy tal[illegible] már tíz év múlva tragik[illegible] helyzetbe kerül az embe[illegible] ség.

A statisztikákból kitüni[illegible] hogy a mai világ lidércny[illegible] másainál — beleértve atombombát is, — még rett[illegible] netesebb az éhinség kísérte[illegible] A földkerekség lakosainak f[illegible] le ma nem táplálkozik k[illegible] elégítően, és az emberis[illegible] gyorsabban szaporodik, mi[illegible] amilyen mértékben az él[illegible] lemtermelés növekszik.

A fejletlen országokb[illegible] demográfiai robbanást figy[illegible] hetünk meg. A népességsz[illegible] porodás aránya a 2,7 szá[illegible] lékot is eléri.

Az éhező országokb[illegible] évente 50 millió ember sz[illegible] letik, akiket nincs mivel tá[illegible] lálni. A népszámlálásokk[illegible] kitűnik, hogy az emberis[illegible] létszáma már ma 3 300 000 0[illegible] és ebből 2 200 000 000 emb[illegible] az éhségövezetben, a fejl[illegible] len országokban él.

2000-ben a fejlett ország[illegible] lakossága százmillióval l[illegible] népesebb, tehát 1 300 000 0[illegible] fő lesz, a fejletlen országo[illegible] lakossága viszont 2 800 000 0[illegible] lélekkel gyarapodik és el[illegible] az 5 milliárdot.

Az élelmezéstudomány a[illegible] bizonyítja, hogy az embe[illegible] szervezetnek napi 2500—27[illegible] kalóriára van szüksége. Le[illegible] alább 20 gramm táplálékna[illegible] állati eredetű fehérjének ke[illegible] lennie. A fejlett országo[illegible] egy-egy lakosa naponta átla[illegible] 3000 kalóriát fogyaszt, ebb[illegible] 40 gramm állati eredetű fe[illegible] hérjét, a fejletlen országo[illegible] lakosa 2150 kalóriát és csa[illegible] 9 gramm fehérjét

TÓTH ERVIN :

HOLLÓ LÁSZLÓ RAJZAI ÉS AKVARELLJEI

DEBRECEN 1969.

A szerzőtől három évtizedes írói munkássága során megjelent több száz cikk és tizenkét könyv. Ez utóbbiakból hét Debrecen művészettörténetéből vett témával foglalkozik. A hetedik a most megjelent újabb Holló László-könyv. Újabb, mert 1965-ben már megjelent egy ugyancsak igen szépen előállított könyve a Kossuth-díjas művészről. Abban elsősorban az olajképek festőjével foglalkozott, mostani művében viszont, amint arra a cím is utal, a vonal, a tónusos rajz avatott mesterét, valamint a színek mágusát, az akvarellfestőt elemzi. Tóth Ervin már az első Holló-könyvével is túllépett a szűkebb haza határain, mivel annak többnyelvű összefoglalói a külföld számára is megnyitották az utat Holló László művészetéhez (már amennyiben a kulturális propaganda kihasználta az ily módon elébe tálalt lehetőségeket).

Simonyi óbester faültetése. 1960. (Tusrajzok)

A művész életét és életművét ismerik már Debrecenben annyian, hogy itt nem kell fölélesztenie az erre vonatkozó adatokat, így a kritika szerepe eltolódhat a könyvesztétika irányába. Ha erről az oldalról értékeljük a könyvet, joggal tesszük, mert az Alföldi Nyomda nem először robban bele a szép magyar könyvek sorába könyvművészeti szempontból kimagasló alkotással. Korábban a város képzőművészeti életéről szóló átfogó munkával, majd a Mata Jánosról szóló bibliofil kiadvánnyal, aztán a Holló Lászlóról szóló könyvvel bizonyították be nemcsak a könyveket előállító nyomdák, hanem a műveket kiadó társadalmi szervek is, hogy van érzékük a szép könyv stíluskövetelményei iránt.

A szerző helyesen mutat rá arra, hogy Holló grafikái és akvarelljei, amelyek kitűnő reprodukciókban állnak előttünk e könyvben, ezek a fekete-fehér-szürke dinamizmusára épülő robbanó feszültségű tónusos tusrajzok, lángoló színekkel pompázó vízfestmények nemcsak előtanulmányok nagyobb méretű festményekhez, hanem önmagukban is kerek, lezárt kompozíciójú, befejezett, az olajképekkel egyenrangú alkotások. Láttukra még inkább meggyőződünk arról, hogy Holló mesternek ezekkel is a kortárs művészek legjobbjai mellett a helye.

Tóth Ervin könyvének további érdeme, hogy nemcsak esztétikai értékelést nyújt, hanem technikai, szakmai oldalról is bevezeti a mester műhelytitkaiba az olvasót, ezzel is vonzóbbá téve számára a művészetet. Közben szerencsésen nélkülözi a művészeti írások legtöbbjét jellemző, az olvasót elkábító tolvajnyelvet. Világosan fogalmazni — ez olyan követelmény, aminek a művészeti írók közül sem sokan tudnak eleget tenni.

Ami már most a tipográfiai oldalt illeti, az Alföldi Nyomda *Molnár László* könyvtervező elgondolásainak megfelelően kiváló munkát produkált. Szerencsés a *papír* megválasztása, mert nem a vakítóan fényes, az olvasást zavaró, fényhatásra csillogó mélynyomó papírt választották, hanem kitűnő minőségű, vastag, mégis viszonylag könnyű és mattszerű ofszetpapírt, amelyen a szöveg olvasása könnyebb, jól ül rajta a betű, és tisztán reprodukálható rajta a kép is. A könyv nyomása egyenletes. A szövegelrendezés érdekessége, hogy szöveget csak páratlan oldalra nyomtak, annak is tulajdonképpen csak a felére, ezáltal a könyv első fele kétszeresére növekedett, s az egész kötet impozánsabb lett. A szép könyv érdekében annyi „luxus", s ennek fogalmába a változatos tipográfiai elrendezés is beletartozik, nemcsak megengedhető, hanem kötelező is. A *nyomatok* tiszták, a *színek* ragyognak, az eredeti színek tüzes erejéből aligha veszhetett el valami is a reprodukálás során. A színes *burkolólap* az év egyik legszebb védőlapja. Ez áll a nemes anyagból, nyersvászonból készült *kötésre* is. A hozzá társuló színes *burkolóval* együtt stílszerű megoldást nyújt.

Azonban néhány észrevételt mégis meg kell szólaltatni. A grafikák eredeti méretben való közlése okozta, hogy a könyv ilyen nagy formátumú lett. A Közismerten szűkméretű lakások, a szűk légterű könyvespolcok nem szolgáltathatnak jogcímet arra, hogy elsősorban azok határozzák meg egy-egy könyv méretét. De azért el sem hanyagolhatók e tényezők. Ui. alig hihető, hogy ha nem ilyen könyvgóliát születik, mint amilyen a Holló-könyv is, hanem léptékben emberibb, tehát kisebb méretű, attól a grafikák még nem vesztettek volna „súlyukból", aminthogy az akvarellek sem, noha ezek nem mindegyikét reprodukálták az eredeti méretben. Azután a szöveges oldalakon a szöveg fölött húzódó fekete sáv is problematikus, mert modorosságnak látszik. A funebrális fekete színek mintha túlságosan is elszaporodnának könyveinken, akár csak az egykor száműzött aranyszínek.

A bibliográfiában nem találjuk logikusnak azt, hogy nem a szerzőket, nem is írásuk címét, hanem a lelőhelyet emelték ki nagy betűkkel. Nagyobbal, mint magát a fejezet címsorát. Ugyancsak kérdés, hogy helyes volt a képek számozását elölről kezdeni, ahelyett, hogy a folyamatos számozás mellett a képek számát külön tüntették volna föl azon az oldalon, amelyen arról értesül az olvasó, hogy az akvarellek és a rajzok az eredeti művekről készültek. Azzal azonban végképpen nem érthetünk egyet, hogy az utolsó hat szöveges oldalt miért nem számozták, hisz ezek is a könyv lényeges alkotórészei. Nyilván azért nem, mert nem tudta a könyv tervezője eldönteni, hogy ismét 1-gyel indítsa-e a számozást, vagy a bevezető szöveg számozását folytassa-e, mert a képes oldalakét nem folytathatta.

Azonban ezek az észrevételek nem csökkentik a tervező és a nyomda érdemeit. Sőt ezek a vélemények, ízlésbeli különbségek, mert hiszen nem többek annál, még inkább hitelesítik a könyvre elsődlegesen jellemző pozitívumokat. Debrecen valóban ünnepi kiadvánnyal hódolt nagynevű művészfiának. Ez az újabb szép eredmény a jövőre nézve is kötelezi a várost és az Alföldi Nyomdát.

A könyv kizárólag a debreceni Ady Endre könyvesboltban kerül forgalomba.

Szíj Rezső

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A BUDAPESTI

AZ

közpo
lángh
munk
kásol
mind

FELVESZÜNK TOVÁBBÁ

műszer- és technológiai szerelési munkahelyekre (Algyő, Százhalombatta) külszolgálatos munkakörbe csőszerelő, központifűtés-szerelő, lakatos, hegesztő, villanyszerelő szakmunkásokat, raktárkiadókat és férfi segédmunkásokat. A vidéki munkahelyeken is 44 órás munkahét, minden szombat szabad.

AZ ALFÖLDI MUNKAHELYEINKEN

dekádmunkarend szerint dolgozunk. Munkásszállás, üzemi konyha van. A munkásszállás ingyenes. Munkabér megegyezés szerint. Béren kívül 500 Ft külszolgálati átalányt, az Alföldön még külön területi pótlékot is fizetünk. Felvétel esetén útiköltséget térítünk. Próbaidő alatti kilépés esetén az útiköltséget visszavonjuk. Segédmunkások részére hegesztőképzést is lehetővé teszünk.

Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán: Budapest, XVIII., Gyömrői u. 79/83., vagy a Kőolajipari Gépgyár kirendeltségén Százhalombattán, Horváth üzemvezetőnél, Algyőn Satkovics munkahelyi vezetőnél.

VÁLLALUNK

RÖVID HATÁRIDŐRE

FÉMCSISZOLÁST, VÖRÖSREZEZÉST, NIKKELEZÉST, HORGANYZÁST, KADMIUMOZÁST, EZÜSTÖZÉST álló- és dobfürdőben, ELOXÁLÁST, DEKORATÍV- és KEMÉNYKRÓMOZÁST.

ELEKTERFÉM Ktsz, Nyíregyháza,

Vasgyár utca 8. sz. Telefon: 35-06.

Magánosok és közületek részére

nikkelezést és krómozást

rövid határidőre vállalunk. Motorszerelő Ktsz, Debrecen, Bartók Béla út 46.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapánk, fiam, testvérünk, vőm, sógorunk és jó rokonunk,

SÁRI TIBOR
a balmazújvárosi Lenin Tsz dolgozója
villanyszerelő mester

36 éves korában, hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat Hajdúböszörménybe szállítva, f. hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fogjuk a hajdúböszörményi Pálnagy Zsigmond u. 48. számú gyászházától, a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Hajdúböszörmény, Pálnagy Zs. utca 48. szám.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, feledhetetlen édesapánk, jó testvérünk és kedves apósunk, közeli ismerősünk és rokonunk, drága nagyapánk,

FORRÓ SÁNDOR
nyugalmazott erdész

életének 69. évében, 2 heti súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése június 25-én, délelőtt 11 órakor a ref. egyház szertartása szerint lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából.

A gyászoló család

Lakás: Debrecen, Bellegelő 1119.
Minden külön értesítés helyett.

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, jó szomszédoknak, munkatársaknak, akik szeretett férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, keresztapánk és testvérünk,

MOLNÁR JÁNOS
tsz-tag

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk és jó rokonunk,

GAÁL SÁNDOR
nyugdíjas technikus

80 éves korában, hosszas betegeskedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 25-én, szerdán délután 2 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Kígyó u. 21.

Fájdalomtól megrendülve tudatjuk, hogy

SÁGVÁRI JÁNOS
MÁV-felügyelő

a püspökladányi állomás főnöke, a munkásmozgalom régi harcosa hirtelen halálával elhunyt. Búcsúztatása 1969. június hó 21-én, szombaton délután fél 4 órakor lesz a debreceni Köztemető I. o. ravatalozójából.

A Püspökladányi Járási és Községi Pártbizottság
A debreceni MÁV-igazgatóság
A püspökladányi állomás dolgozói
és a gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó feleségem, testvérem, sógornőnk és jó rokonunk,

LUKÁCS MÁRTONNÉ
Aranyos Karolina

73 éves korában, 5 hónapi súlyos szenvedés után elhunyt. Felejthetetlen halottunkat f. hó 23-án, hétfőn délelőtt 10 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Nádudvar, Ságvári E. u. 28.

Ezúton mondunk köszönetet kedves rokonainknak, jó szomszédoknak, volt munkatársaknak, jó barátoknak és megtisztelőknek, akik felejthetetlen halottunk,

MARSALKÓ LÁSZLÓ
nyugdíjas

temetésén megjelentek, ravatalára koszorúkat és virágokat helyeztek és mély fájdalmunkat részvétük nyilvánításával enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

1964 FEB 15
1021

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSA

Holló László évtizedekig visszavonultan dolgozgatott debreceni kertjében, csendben festette ezerszámra szindús képeit és készítette rajzait. Néhány éve a Műcsarnokban tartott kiállítása feltűnést keltett s megkapta a Kossuth-díjat. A most 77 éves mester néhány akvarellje és tusrajzait mutatja be a Nemzeti Galéria elsőemeleti termében. Éles megfigyeléssel és gyöngéd együttérzéssel ragadja ki a múlt és a jelen paraszti életének jellegzetes megnyilvánulásait. Gyors vonalvillanásokkal örökíti meg, jelképes jelentéssel a roskadásig húzó gebét, mellette a »naplopó« lovat, meg az örökös szüléstől elnyűtt parasztasszonyt, s a verejtékes munkában görnyedő test különböző mozdulatait. A tárlat jelentős darabjai az önarcképek. Holló saját arcvonásain tanulmányozza az indulatoknak, érzelemhullámzásoknak külső megnyilvánulásait. Portréi az aktivitás, a tettvágy dinamizmusát fejezik ki, a haladást, az örökös küzdést.

H. G.

Jobbra: Leánykafej. Fent: Tiszaparti jelenet. Lent: Lovak

NŐK LAPJA
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397

GALSAI PONGRÁC:

BAJOR GIZI REGÉNYE

ÉLETE ELSŐ nyilatkozatában — amelyet a Népoty-darab premierje előtt ad — a tíz évvel korábbi, matrózruhás gyermek kisért; Gizike, aki úgy lép a kávéházba, mintha szülei tilalma ellenére, kíváncsiságból szökött volna be, s »kezicsókolom«-mal köszön a néniknek és bácsiknak...

»Én a „kicsinyekben" Villaret Fanny szerepét játszom, de nem tudom, mit mondjak róla, mert tőlem még sohasem kérdezett ilyet senki, és nem tudom, mit szokás ilyenkor mondani. Csak azt mondhatom, amit most a premier előtt érzek, mégpedig: hogy „A kicsinyek" a világ legjobb, legdrágább darabja és Fanny a világ legnagyszerűbb, legfontosabb szerepe, mert én játszom, és mert a Nemzeti Színház színpadán játszom életemben először. Ebből mindenki tudhatja, hogy milyen boldogságot jelent számomra ez a szerep. De tudhatja azt is, hogy milyen nagyon félek attól, vajon hogyan fogad engem a közönség, amelyre gondolni is alig merek, mert mindjárt szédül a fejem. Nagyon szépen meg szeretnék kérni mindenkit, hogy ne legyen hozzám túl szigorú, hanem fogadjon olyan jóakarattal és szeretettel, mint a Nemzeti Színház igazgatója, rendezője és a többi nagyok, akik iránt olyan jók voltak, hogy nem tudom nekik elég szépen megköszönni...!«

Kétségtelen, ebben — a szerep hangnemében előadott — nyilatkozatban akad jóadag megjátszott infantilizmus, tudatos szenvelgés, sőt némi hízelgés is a „nagyoknak" — de a póz mögül nem nehéz kihallani a félelmet...

Kevés színésznő szerette oly félve és szorongva a színházat, mint Bajor Gizi.

És úgyszólván élete végéig.

»A KICSINYEK«-nek nem volt sikere. Mindössze három hétig játszották, s nyolc előadást ért meg.

De Villaret Fanny alakítójára felfigyeltek a szakmában. Egyéniségét némelyek Jeanne Fusier-hez hasonlították — Párizsban ez a divatos francia színésznő játszotta Fannyt, — a *Világ* kritikusa pedig így írt róla: *„finom tehetség: ideges és újszerű."*

Finom, ideges, újszerű... Találóan megválasztott jelzők!

A főpróbán *Faludi* Jenő, a Vígszínház igazgatója is részt vett, s a szünetben dicsérően nyilatkozott Beyer Giziről. Meglehet, hogy ekkor született Jászai különös epitetonja: „tündéri kisfiú"; nőies és kamaszos, egyszerre. Szegény Sztrakoniczky ragyogott: igazolva látta a jóslatait. És a régi, akadémiai ellenfelek? Egy-két kivétellel őket is sikerült meglágyítani. Talán Gombaszögi Ella futott be az öltözőbe elsőnek — mindhalálig tartó barátságuk legelső ölelésével. A színházi kertek alatt ólálkodó rókák pedig már pedzették, hogy az ifjú művésznő jövőre a Vígszínház tagja lesz. Tóth Imre is neszét vette a hí
Erre — a „konkurrens cég" húzását mege
— gyorsan szerződtette Beyer kisasszonyt

Az Akadémia végzős növendékeinek jus 31-én osztották ki a diplomát.

Beyer Gizella a *Nőuralom* című A phanész-komédia egyik főszerepében vi zott. A vizsga újabb sikert hozott: *„Na bájos, melegszavú és igaz érzésű színé „finom és nagyra hivatott tehetség"* — a lapok.

Úgy látszott, hogy a hiú remények i lóra váltak.

Friss pecsét az akadémiai diplomán, zeti Színház-i szerződés, jegygyűrű az u elismerő kritikák a papa fiókjában — a külön jutalmaként még az irigyek szer is...

Hősnőnk körül fényben volt minden.

Aztán még két gyönyörű hónap. Jú július. Nagy séták, karöltve-kóborlások, V Ducival. Új kapcsolatok, barátságok. Karcsi dorogi mérnök, a papa barátja szeret Duci unokahúgába, Vajda Ilonk Sok vidám program, négyesben. Hajóki dulás a Dunán. Sztrakoniczky Karel kec ragaszkodó levelei Szliácsról, ahol a ny tölti...

És akkor egyszerre sötét lett...

AUGUSZTUS ELEJÉN kitört az első lágháború. Nem kétségbeeséssel tört ki, nem katonazenével. A K. u. K-idők trott bandái bécsi valcerek helyett indulókat szanak. A Kappelmeister magasabbra en a vezénylőrudat, a rézfúvós nagyobbat fú bombardonba s a dobos jobban megveri a s márbőrt.

A hadüzenet ürügye: a sarajevói meré let, Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilk sa. A központi hatalmak és az antant les molását Németország uralkodó körei szorg mazzák, Tisza István is Vilmos császár u sítására adja át Szerbiának az ultimátumot de az összefüggéseket kevesen ismerik. dapest falait egy éjszaka alatt kitapétázzák háborús plakátok. Az utcákon zajos hangul keltés folyik. Fölpántlikázott társzekerek rögnek a gyülekezési helyekre; a kocsi mellől néhol elkötik a lovakat, a rúdra la piont akasztanak, s a szekeret megittasult vilek vontatják tovább, míg mögöttük kato banda szól és masszában torlódik az utca né A jókedv fölpezsdítése — ez most a legfon sabb. Van ingyen ital, kortesnóta, kokárda piros-fehér-zöld toll a sapka mellé. Egy góhídtulajdonos „Éljen a haza!" feliratú j vényeket kezd gyártani, s napok alatt gyont szerez. Valami szegény cigányzenész nyirettyűjén Kossuth-nótákat fűrészelget. részegek meg ezt a kificamított szöveget éne lik hozzá: „Ferenc Jóska azt üzente..." K

1963 MAI - 2
1021

Holló László kiállítása

A MEDGYESSY-TEREMBEN

KÖZEL NEGYVEN akvarelljét és néhány krétarajzát mutatja be Kossuth-díjas művészünk, a grafikák hangulatához mért otthonos környezetben, tervszerűen gondos rendezésben. Holló László piktúrája mellett eléggé másodrendűen kezelt grafikai életművéből néhány vonzó példát először a Műcsarnokban rendezett egyetemes tárlat mutatott be, amikor tus-, és akvarellstúdiumai mellett láthattuk néhány kréta, lavírozott tus, diópác, sőt rézkarc művét is, de ezeknek a vízfestményeknek java része most került először kiállításra. E bensőséges grafikák láttán nehéz a tárgyilagos elemzés, annyira bennünk élnek a nagy képek felfokozott színélményei. A kis méretekben is valójában ugyanazokkal a formai elemekkel találkozunk, amelyeket piktúrájánál már törvényszerűen követhetünk. A komponálás módja — éppen a tér határoltabb voltánál fogva — itt még tömörebb. Az akvarell sajátos anyagszerűsége magával hozza, hogy az ecsetjárásnak tévedhetetlennek kell lennie, utólagos bevatkozás a mű frisseségét, úgy bensőségét rontaná meg. Fusérzéket s erős, eleve elhatárolt koncentráltságot követel ez a technika.

Az ecsetvonalak a jelzéseknél maradnak, a papíron végigfolyó, hamar száradó vízfesték útját már eleve helyesen kell irányítani, az akvarellistának „egy ültő helyben" néhány ecsetvonalba kell sztenografálnia a kiválasztott, tartalmilag s hangulatilag már előzetesen kiforrt témát. Holló Lászlónak a Tócóskert szűkebb környezete mellett az utóbbi években egyre inkább Tiszadada vált Barbizonjává. Relative szűk világ ez, hiszen ezerszer látott közvetlen témakör adja az élménytárat. De Holló László ért ahhoz, hogy a mélyen szemlélt kevésben az egyetemest is ki tudja fejezni. Így tárul ki e szűk világ határa általános emberi érzések területévé. A plain airba helyezett alakokon és tárgyakon izzik a fény. A napfény e sajátos Holló-prizmán keresztül szokatlan színfoltokra bomlik. Megszépül a falusi viskó, a Tisza-parti emberek egy különös kaleidoszkóp színeire bomlanak. — Tárlatának egészét optimista hangvétel jellemzi. Míg felszabadulás előtt korábbi művein gyakran szerepelnek a munkában megfáradt emberek, és hajszában elcsigázott állatok, vagy emberi drámák komorsága, — itt vízfestményeinek líraiságát mélységes humánummal is átszövi. Hollósy nagybányai kolorizmusából sok lobog e kisméretű akvarellekben. Hollósy Simon egyéniségének kisugárzása ez, aki éppily szenvedéllyel vonzódott nagybányai kolorizmusából sok nosztalgia kelt volna most új életre más megfogalmazásban a tiszadadai stúdiumok hosszú sorában.

A FALPIKTÚRÁRA való törekvését ezen a tárlaton is megnyilatkoztatta egy kétrészes freskótervvel. Érdekes megfigyelni azt is, hogy egyikmásik akvarelljén egészen letompított, már-már monochron jellegű színkezeléssel is találkozunk. Ez a kolorit-visszatartás új hang festészetében. Pasztelljeinek hangvétele egészen halk, alig néhány szín jelzésébe sűríti a mondanivalót. — Bőven találunk példát az emberábrázolásra. A Testvérek és Juci c. akvarelljén az arcéleken és ruhákon végigfutó bravúros fénykezeléssel, „Csokonai" művén a mozdulat közvetlensége mellett a lelkiség felfokozott kidomborításával is találkozunk. Az önarcképek hosszú sorából — ahol kedélyvilágának számtalan jelenetét feltérképezte — ezen a kiállításon is bemutat egyet, számunkra szokatlanul a vízfestmények nyelvén megfogalmazva. A mellette elhelyezett női portré a papír fehér alapjának beszéltetésével, az elhagyás művészetével, a fények jelzéseivel emelkedik ki.

HOLLÓ LÁSZLÓ MŰVÉSZETE ezért életmű, de mégsem a tegnapé. Oeuvre-jének gazdagodása folyamatos. Egyik méltatója így helyezte el mesterünket a magyar piktúra történetében: „Koszta és Tornyai alföldi hevületének rokona, Hollósy örökségének továbbvivője."

E Holló életműnek hiányzó láncszeme eme kamarakiállítás, amely teljes szépségében nem bontakozhatott ki, mert a Medgyessy-terem kis méreténél fogva egyre kevésbé alkalmas reprezentatív tárlatokra. A gondos rendezés sem tudta feloldani azt a kettősséget, amely a cél, a művek értéke s a zsúfolt terem néhány négyzetméternyi területe között fennáll.

Dr. Tóth Ervin

A NAPI

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdú-Bihar megyei Napló

A TÖRTÉNELEM VALLATÁSA

Darvas József „Részeg eső" c. regényéről

Ritkán adódik, hogy egy nagy igényű művészi vállalkozás lezáratlan, befejezést csak előlegező első részével, mint külön is kiadott művel szembesítheti magát az olvasó. Ilyenkor zavarban van a kerekded összegezéseket kedvelő, rangot meghatározni szerető ítészi figyelem: az „egész"-ről mondott ítéletekhez szokott, de itt csupán a rész áll előtte, s ebből nehéz következtetni az előbbire.

Ez az eset Darvas József új regényével kapcsolatban is. Egy nagyméretű regénytervezet első kötetét kaptuk kézbe, méghozzá olyan „első könyvet", ami szinte kiprovokálja a véleményeket, türelmetlenül kívánja — így csonkaságában is — a reflexiót. Darvas munkája a legtöbbet ígér az utóbbi évek, s a közvetlen jelen magyar prózájában, olyan összefoglalás távlatát csillantotta meg — s részben már be is teljesítette — ebben az „expozícióban", amelyre nálunk a közelmúltban nem volt példa. Az utolsó negyedszázad hazai történetének „darázsfészkébe" nyúlt, azzal a szándékkal, hogy a legsúlyosabb miértéket göngyölítse fel, a legbonyolultabb viszonylatokat, s az összekuszálódott történéseket bogozza ki, s rendezze világossá. Jól tudja, hogy mai kérdéseink megválaszolásához a mögöttünk felgyűlt évek tanulságainak felmérésére van szükség. Hiszen *a múlt* mindig itt lépked a nyomunkban és folytonosan belejátszik életünk eleven közvetlenébe, az alkotó küzdelemmel formált-alakított jelenbe; itt van, szinte követelődzön, s helyet kér tudatunkban. Akkor játszik a kezünkre, ha elrendezzük, méghozzá okos, belátó értelemmel és felnőtt fegyelemmel. Ha ezt elmulasztjuk, nem érthetjük meg a körülöttünk áramló mát, mai életünket. *„Múltad csak úgy lesz hagyaték s tanulság, ha ki tudsz belőle lépni"* — mondja a költő, s ez nyilván igaz is: az emlékezés, a múltidézés nem lehet öncél, s önmagában kevés —, előre kell irányulnia, a „most"-ba kell vezetnie. Így kapja meg igazi funkcióját, valódi értelmét.

Ez a helyes felismerés rejtezik Darvas szemléletének mélyén is, s szabja meg a mű alapjellegét. A dialektikus jelenszemlélet módszerével dolgozik: a mögötti idők élménynyé vagy visszajáró emlékké mények szereplőivel egyidős generációé, de a miénk, a magyarázatot, eligazodást kutató, most eszmélkedő fiataloké is. Ahogy az egyik főszereplő fia mondja az apjáról: *„Kiégett ember. Ezt tudom. De engem az is érdekel: hogyan lett ilyen."* Igen: minket is ez a „hogyan" érdekel elsősorban.

Darvas — mély személyes érdekeltséggel — a megcsavarodott életutak tekervényeit, a hatalmas hullámokban vergődő sorsokat, az annyiszor válaszút elé került emberek tetteit nyomozza, elfogulatlan ítélő analízissel, s önkritikus őszinteséggel. Ettől a kemény-következetes őszinteségből támadhat egyeseknek az a benyomása, hogy a „Részeg eső" kegyetlen regény. Annyiban valóban az, amennyiben elintézetlen számvetések, mindeddig elodázott kérdések súlyát rakja az olvasóra, s ez a kendőzetlen szókimondás, elszántszenvedélyes meditáció, megszenvedett szembenézés nem simogatja az érzékeket — hasonló intenzitású felmérésre lényegre, a „fájóra" koncentrálva, pillanatnyi kitérőt sem engedve. Állandóan izzanak az indulatok, egymásnak feszülnek a kérdések, emberek, tettek méretnek meg; s a tévedésekre, jellemtelenségekre, az emberség megbicsaklására nincs mentség.

Az élesre állított problémák hitelessége, a megidézett évek kegyetlen realitása, a vallatóra fogott életnek retusálásmentes feltárása feszíti a regény kereteit; ez a tiszta gondolati izgalom izzítja anyagát, ettől nem csillapul pillanatra sem a sodrás, a vonzerő, mely hallatlanul érdekes olvasmányá is teszi Darvas könyvét. Nem él vissza az aktualitás nyújtotta fedezék lehetőségével és ingerével. Nem követi a könnyebb ellenállást, a felületi jelenségekből való elhamarkodott általánosítás módszerét, a dolgok mélyére akar tekinteni, a problémák genezisét elemzi. Az eredmény[e] táshoz pedig összetett tikus látás szükséges rencsére ilyen a „Rés aspektusa, ezért tud n

vedélyből táplálkozik. Neki nincs szüksége teóriákra, absztrakt elképzelések szövevényes hálójára: életének és művészetének fiatalságával vonzó példát nyújthat olyanok számára is, akik az ő életkorának egyharmadát sem érték még el.

Mindezek mellett és velük együtt azt kell még elmondanom, hogy Holló László *mester* is a szó hagyományos, technikai értelmében: a művészi tudás egészének birtokosa. Sőt, minél több képét, grafikáját látom, annál inkább felfedezem benne a kísérletezőt, a mindent kipróbálót, a Leonardo-féle művészi izgalmat. Hollóra egyébként jellemző, hogy a kifejező eszközök minimumával tud abszolút befejezett látványt nyújtani. Bámulatosan kevés vonással tudja a valóság tökéletes képét tolmácsolni. Művészete számára egyébként nincs kis és nagy dolog, nemes vagy nemtelen tárgy, ahogy eszmeileg, úgy technikailag is elkerül minden „idealizálást". Formáit nem „szépíti meg" konvencionális ízlés, divat, közönségsiker vagy más művészeten kívüli szempontok kedvéért. Holló óriási formabiztossága teljes egészében a dolgozó ember ábrázolásának szolgálatában áll. Állandóan kísérletezik ugyan, ennek ellenére mindig hű önmagához: a világhoz és saját művészi énjéhez való viszonya kiegyensúlyozott, derült, mindenki számára nyitott könyv, aki hajlandó alkotásait az őket megillető figyelemmel szemlélni.

Oda térek vissza, tisztelt közönség, ahonnan kiindultam: egy művészt sohasem lehet egészen megmagyarázni, de szemünkkel és lelkünkkel mindig egészen magunkévá tehetjük. Személyes benyomásaim közlése csak ezt az asszimiláló munkát akarta néhány fogódzóhoz juttatni. Kedves kötelességemnek tartom, hogy Holló Lászlót magam is baráti szeretettel köszöntsem, s engedjék meg, hogy az elmondott gondolatok jegyében a kiállítást megnyissam.

BÁN IMRE

A VII. Alföldi tárlat Gyulán

Immár hetedszer rendezte meg Alföldi Tárlat néven ismert, főleg a Tiszántúl képzőművészeit bemutató képzőművészeti kiállítását a Békés megyei Tanács. A tárlat ezúttal Gyulán került bemutatásra, az ünnepélyes megnyitó hagyományosan április 4-én volt.

Úgy érezzük, hogy ennek a gyulai kiállításnak több érdekessége van és éppen ezért megérdemli a figyelmet.

Első érdekesség az, hogy ezt a kiállítást kísérletként a gyulai várban rendezték meg. A vár helyreállított termei látszatra kiválóan alkalmasak ilyen természetű kiállítások bemutatására. De sajnos, csak látszatra, mert a világítás rossz, az egész építmény pedig annyira nedves, hogy minden szellőztetés ellenére, már a megnyitóra valamennyi kép megvetemedett. A nedvességtől különösen az akvarellek, tussrajzok, metszetek, tehát a grafikai anyag, szenvedett sokat. Többnek elvette eredeti hatását is a gyűrt felület, a fényesre nedvesedett festék.

Másodszor, és ez talán fontosabb, ezen a hagyományos seregszemlén egy kibontakozó új tájfestészet, ha éppen úgy tetszik „alföldi festészet" kezd kibontakozni. A kibontakozást elősegítendő csak sajnálhatjuk, hogy az eddig megrendezett hét kiállításon még nem alakult ki állandó gárda, még mindig sok az alkalmi társulás, az egyszer kiállító művész. Sajnálatos, hogy a hódmezővásárhelyiek, akik önmaguk is önálló színt, valóságos csoportot, iskolát alkotnak, ezúttal is hiányoztak. De ugyanúgy hiányoztak a „nagy" debreceniek is. Nem állított ki Holló László, Félegyházi László, Menyhárt József, Bíró Lajos, pedig valamennyiőjüket sikeres egyéni kiállításokból is jól ismeri Békés megye közönsége és nélkülük „alföldi" tárlat el sem képzelhető. De nemcsak jól ismeri őket Békés megye népe, hanem annak idején, a Békés Megye Tanácsa által alapított és ezeken a kiállításokon kiosztásra kerülő Munkácsy érmet, éppen, *Holló László* kapta meg először. De ugyanígy hiányoltuk a hajdúböszörményieket is. A hajdú-bihariak távolmaradása különösen szembetűnő volt Szeged, Nyíregyháza, Szabolcs erőteljes szereplése mellett. Debrecen, Vásárhely, Szolnok, Baja, Kecskemét távolmaradása azért fájdalmas, mert mindaddig, amíg az ezeken a helyeken dolgozó, élő művészek nem érzik a maguk ügyének egy közös alföldi tárlat megrendezését, addig arról a már említett, kialakulófélben levő, felújuló „alföldi tájművészetről" sem igen beszélhetünk.

Van – harmadszor – még egy negatívum. Éspedig az, hogy nincs az egyetlen nyíregyházi *Nagy Mihályon* kívül kiállító szobrász. Képzőművészeti életünk egészségtelenségére mutat, hogy vidéken alig élnek szobrászok; körülményeink még mindig nem alkalmasak arra, hogy legalább a vidéki nagy városokban egy-két szobrász megélhessen, dolgozhasson.

Negyedszer, (hogy necsak negatívumról legyen szó), arról kell beszámolnunk, hogy ezúttal a Munkácsy Érmet és a velejáról négyezer forint jutalmat a szigorú, de fölöttébb tárgyilagos zsűri ajánlata alapján a debreceni *Józsa János* grafikusnak adta oda Békés Megye Tanácsa. Örömmel adta a díjat Józsának, mert benne nemcsak értékes művészt, hanem a képzőművészeti kultúra terjesztésének eredményes munkását, aktív tényezőjét is ismerte meg. A díj odaítélésénél kihangsúlyozták, hogy nemcsak kiállított alkotásaiért jutalmazzák, hanem azért is, mert az Alföldi Tárlatok mindegyikére küldött munkáiból, hogy több kiállítása volt már a megyében.

De nézzünk körül magán a kiállításon! Nyolc teremben helyezték el a 93 alkotást. A kiállítás egyáltalán nem zsúfolt, szemet pihentető színfoltokban jelennek meg a festmények a szép fehér falakon. A kiállított anyag nem egynemű és nem egyszintű, bár ez utóbbi kiküszöbölése érdekében a zsűri igen sokat tett. Az az egyöntetűség, ami ilyenformán mégis kialakult és megnyilatkozik ebben a kiállításban, abban a törekvésben nyilvánul meg, hogy bizonyos közös problémákra együttesen felhívják a figyelmet a kiállító művészek. Ilyen központi, közös probléma a valósághoz való ragaszkodás. A mai művészeti élet sokoldalúságában, ezer próbálgatása között megnyugtató konstruktivizmus árad ki ebből a kiállításból még az olyan egyénien fogalmazóknál is, mint a micskei *Tóth Menyhért*. A valósághoz való ragaszkodás igen sok kompozícióra ösztönözte a kiállítókat. A kompozíció fontossága agitatív erővel éppen *Józsa János* munkáiban mutatkozik meg leginkább. Nemcsak azért a külsődleges szempont miatt, mert művei korunk égető problémáival foglalkozó írók, Ady, Radnóti, Brecht munkáinak illusztrációi, hanem azért is, mert ezek az illusztrációk pontos utánérzések, azonos indítékú, az illusztrált alkotásokkal egy-gyökerű művek. A kompozíció konstruktivizmusa nyilatkozik meg igen beszédes formában a nyíregyházi *Berecz András* képein is (különösen az *Új kapa* című.) Erőteljes egyéniség, jó megfigyelő, ugyanakkor meleg lírai hangulattal foglalja össze mondanivalóját az üllési *Fontos Sándor*. Szinte folklorisztikus mélységekben gyökerező képei úgy modernek, hogy népiek, és úgy népiek, hogy modernek (Fiatal szerelmesek). Ez a furcsa, játékosnak ható meghatározás azonban nagyon is igaz, és Fontos Sándor művészetéről kapcsolatosan sokszorosan aláhúzandó. A békéscsabai *Ezüst György* – aki a legtöbb alkotással szerepel –, a tőle megszokott frisseséggel, bensőséges életörömmel készült képeket állított ki ezúttal is *(Ikrek, Tehénvásár)*. Tömörsége mindinkább fokozódik. A gyulai *Koszta Rozália* mindössze két szép portrét állított ki. Mindkettő egyszerűségében is erőteljesen karakterizáló *(Zsuzsi, Éva)*. Sokan álldogálltak a szegedi *Erdélyi Mihály* egyéni, a Rippl-Rónai játékosságát idéző képei előtt. Meleg lírai hangulat, elkápráztató mesevilág, életöröm árad belőlük *(Télapó az ablaknál, Kollégium udvar)*. A gyulai *Hajdik Antal* ezúttal három portrét állított ki. A sokat dolgozó gyulai festő mindinkább a filozófiai, gondolati témák felé hajlik. Szép előrelépés ezen a téren a merész színellentéttel megfestett *Merengés* című portréja. Érdekes, komorságában is meleg színösszhanggal szerepel a szegedi Sándor János *(Vásárhelyi részlet, Gyümölcscsendélet)*. Külön meg kell emlékeznünk a sok munkával szereplő, nagyon termékeny, erőteljes grafikusról, a rakamazi *Huszár Istvánról*. Munkáival egyre több helyen találkozhatunk, pályája méltán ível felfelé; mint illusztrátor megtalálta önmagát *(Händel D-dúr szonáta, Krúdy-illusztrációk)*. Ezúttal is igen finom akvarellekkel jelentkezett a szegedi *Cs. Pataj Mihály (Tsz. istálló, Présgépnél)*. Bizonyos nemes konzervativizmus jellemzi mesteri szaktudással párosulva a szegedi *Szabó Miklós* akvarelljeit *(Tanyahajó, Gyulai Közös-part)* és az ugyancsak szegedi *Pintér József* olajait *(Téli táj, Alkonyat a tanyán, Borospincék)*.

Mint nagy ígéretekről kell beszélnünk a békéscsabai *Süle Istvánról (Téli városkép)* és a fiatal orosházi *Fülöp Erzsébetről (Vázlat, Varró nő, Tavasz)*. Nemcsak a művelt műfaj és technika (rézdomborítás) különlegessége, hanem a mély művésziség, a gazdag és kifejező erejű formavilág, a látvány tolmácsolta érdemes emberi gondolatok miatt is fel kell figyelnünk a fiatal szegedi *Tóth Sándorra*. Kiállított három rézlapja meleg emberi viszonyokról; szeretetről, szerelemről, békéről beszél *(Anya gyermekével, Hegedülő nő, Portré)*.

Felesleges volna most itt valahány kiállítót felsorolni. Elmondhatjuk róluk, hogy szerencsésen egészítik ki az említettek művei. Egy-egy ilyen seregszemle lényegét nem is a felsorolás, hanem a kiállításon megmutatkozó kollektívum eszmei tartalma adja. Úgy érezzük, hogy a VII. Alföldi Tárlat ha nem is érte el egészen a kitűzött célt, már is jelentősen hozzájárult a vidéken élő művészek és az új műértő közönség jó kapcsolatának megteremtéséhez.

DANKÓ IMRE

nagy alkotásokhoz képest; a szokott expresszív kifejezés, a színromantika, a kolorit drámaisága és semmi több. Pedig nála is új jelenség, eredmény figyelhető meg: portréfestészetében megjelent a *humor*, önarcképén ugyanúgy, mint a *Macz bácsi* címűn. Kiállított képein általában az öregkori lehiggadás, derengés jelei mutatkoznak, s mennyire nem lényegtelenek ezek a démonikus lázadások és önportrék, viziók után! Páratlanul érdekes és értékes volt eddig is önarcképsorozata, feleségéről festett alkotásainak gyűjteménye; itt kiállított képei mind felfogásban, mind koloritban is – mégis – újat hoznak, megkapnak bensőségükkel, líraiságukkal, derűsebb színvilágukkal. *Menyhárt József* festményeinek tónusa az elmúlt években egyre sötétebbre, kékes-zöldesebbre váltott, s kezdő korszakának oldottabb ecsetkezelését konstruktív jellegű kontúrozás váltotta fel, nem egyszer funkciótlanul, manírosan. S most ugyanezzel a formavilággal megalkotva kaptunk tőle egy *Öreg udvart*, amelyen a határozott kontúrozás-abroncsozás, a zöldes-kékes tónus nagyszerű harmóniában van a meleg együttérzésről tanúskodó humánus tartalommal. Atmoszférát teremt az elesett öregember alakja körül, azonban a kontúrozással hangsúlyozza felülemelkedő, bíráló magatartását is a talán indokolatlan elesettséggel szemben. Sorolhatnánk tovább a példákat. *Balla László* a sok expreszív lobogás, drámai villódzás után havas tájat festett, mintegy ezzel is vállalva a higgadtabb ecsetkezelés és festői magatartás követelményét. *Maghy Zoltán Virágzó fák* című képe kevésbé maníros a régebbiekhez képest s ezáltal líraibb, őszintébb is. *Tar Zoltán* is egészen új oldalról mutatkozott be: vívódásainak eredményeképpen koloritja drámaibbá, ábrázolásmódja lényegre törőbbé vált. *Veress Géza Alkonyata* is feltűnik oldottabb ábrázolásával, a régebbi kínosan pontos realista (naturalista?) ábrázolási módszeren nyilvánvalóan túllépett, s a túlnyomórészt dekoratív foltokkal dolgozó *Vincze István Nagyerdője* ezúttal valami nyugtalanságról, vibráló idegességről tesz tanúságot.

Józsa János alkotásairól külön kívánunk szólni. Illusztrációi a tárlat legnagyobb értékei – ebben Bényeivel egyetértünk –, s különösen nagy eredménynek tartjuk, hogy szinte külön formanyelvet alkotott az egyes illusztrált írók, illetve műveik számára. Ady- vagy Radnóti-illusztrációi a mai magyar grafika élvonalába tartoznak, olajképei azonban nemcsak egyszerűen szépek és egyúttal merevek – mint ahogy Bényei állítja –, hanem a nála is tapasztalható lehiggadás, összegezés kétségbevonhatatlan jeleit is mutatják. Nagyon szép alkotásnak, kiemelkedő értéknek tartjuk pl. *Portré* című művét, amely egyszerre emlékeztet bennünket egyiptomi és római falfestmények fejeire, ikonok égi asszonyaira, de korunk érdekes, izgató szepségű asszonyaira is, s mindez az előző évek kísérletezéseiből megvalósítva! (Más kérdés persze, hogy egyéb alkotásain és a kiállítás több portréján is egy új sematizmus veszélye jelentkezik: így – összességükben kissé elegünk van már a méla tekintetű nőkből, férfiakból és gyermekekből!) Hisszük, hogy *Bíró Lajos* kísérleteiből, *Horváth Imre* modoros és kietlen konstruktív festési módszeréből s *Tilles Béla* avantgardista reminiszcenciákra utaló próbálkozásaiból is kiforr majd valami, hasonlóképpen a felsorolt példákhoz. Saját érdekük, hiszen az általános és magyar fejlődés egyenesen követeli ezt tőlük.

A többi művész értékelésében nincs értelme a vitának, legfeljebb újból csak azt mondhatnánk, hogy *Berky Nándor Almaszedője* sem egyszerűen „szép, harmonikus" alkotás, hanem előrelépés egy őszintébb, kevésbé stilizált, kevésbé modoros alkotói világ felé. Befejezésül csak annyit, hogy összességében nézve a kiállítást, mi sem akartunk különösképpen lelkendezni, a problémákat azonban másutt és másban látjuk, s nem tartjuk helyesnek az eltúlzott, rossz alapállású ítélkezéseket, különösen akkor, ha a kritikus olyan rokonszenves, koncepciózus bíráló s olyan kritikai telitalálatokra is képes, mint Bényei József.

BŐGEL JÓZSEF

Holló László kiállítása a Kossuth Egyetemen

Holló Lászlót Debrecenben nem kell felfedezni vagy különösebben méltatni, városunk műértői, de a széphez önkéntelenül vonzódó széles rétegei is tudják, hogy Holló László már régen túlnőtt az országos hírnév keretein. Művészetét szeretjük, magunkénak tartjuk, s be kell vallanunk: nem kevésbé büszkék is vagyunk rá. Egy nagy mester életműve azonban nem azért jön létre, hogy a lokálpatrióta büszkélkedés vagy az ünneplés alkalma legyen csupán, az ihletett művész mindig lényegeset akar elmondani a világról és önmagáról. Az igazi művészi alkotásban – úgy érezzük –, mindig van valami titokszerű, valami megfejtésre váró. Aki e megfejtés izgalmát és fáradságát nem vállalja, az kaphat tőle felületes érzéki gyönyörűséget, de a művészi alkotás lényegét soha megragadni nem tudja. Engedje meg tehát a tisztelt közönség, hogy Holló László egyetemi kiállításának megnyitása alkalmával ilyen kutató monológot tartsak, s arra próbáljak feleletet adni, miben látom a nagy debreceni mester művészetének sajátos vonásait. Bocsássák meg, ha csak töredezett egyéni benyomásokat közlök, s talán nem tudom az életmű egészére jellemző legfontosabb sajátosságokat rendszerben láttatni. Be kell vallanom azt is, hogy Holló László képeinek buzgó nézője, de a Holló-irodalomnak nagyon lagymatag tanulmányozója vagyok. Mentse ez esetleges tévedéseimet!

Holló László képeivel történt első találkozásom óta hatalmában tart az a meggyőződés, hogy ez a művész a látott valóság lényegét tudja tolmácsolni, a dolgokat közvetlen látványszerűségükben tudja elénk tárni. Nem festi a tárgyak aprólékos részleteit, művészete átlótávolságban van minden naturalizmustól; amit kapunk, mégis a valóság hiteles képe. Holló az életet a fényben ragadja meg, mint annyi nagy művész a francia impresszionisták óta, s ezzel természettudományosan is igazat mond, mert a világegyetem legreálisabb, mégis legmegfoghatatlanabb valósága a fény. Holló valahogyan mindig a kozmosz festője, művészi képességeinek legjavát mindig a fényjelenségek ábrázolására fordítja. Az atmoszféra, a tárgyak és lények levegős, színes, könnyed és költői palástja Holló művészetének főszereplője. Lenyűgöző az a makacs bátorsága, ahogyan titkait kutatja, folyton változó arcának szépségét vászonra viszi. Éppen ebből következik, hogy Holló képeinek uralkodó hatalmassága a *szín*, a fényben kiviruló kolorizmus. Holló Lászlót azért tartom nagy festőnek, mert csakugyan *test*, azaz a színes világot vetíti elénk.

Művészetének ismerői számára azonban szinte fölösleges hangsúlyozni, hogy Holló kozmikus távlata, színes atmoszférája nem öncél. Munkásságának egészét áttekintve, azt kell megállapítanunk, hogy számára ismeretlen az ember nélküli csend. Holló oeuvre-je minden ízében humanista. Számos kisebb-nagyobb képén, karcán, tuss-rajzán, vázlatán az emberi élet ezernyi aprósága, a világ kimeríthetetlen gazdagsága jelentkezik. A munka, a pihenés, az önfeledt szórakozás, az ember és a környezet kapcsolatának légiónyi más mozzanata mind rákerül képeire és lapjaira. Őszintén csodálnom kell a látó szemnek és az érző léleknek ezt a folytonos éberségét, amely a látszatra azonos témákat is mindig más változatban tudja megformálni, szinte minden ecsetvonásával tud újat mondani. Közismert a művészetek történetéből, hogy igazi nagy művész nincs e folyton variáló, az ezerszer látottat újra meg újra felfedező gyakorlat nélkül.

Ismét tévedne azonban az, aki úgy vélné, hogy Holló Lászlónak ez a művészi gyakorlata valami technikai virtuózitás igényéből táplálkozik. Nem a zongoraművész folytonos ujjgyakorlatairól van itt szó, hanem éppen ellenkezőleg egy szenvedélyes egyéniség soha ki nem elégíthető érdeklődéséről. Számomra Holló László művészetének ez a legelragadóbb vonása. Mohó vágy izgatja a kimeríthetetlen világ birtoka vételére, hiszen annyi minden szép, érdekes, lenyűgöző van az emberi életben, s van-e a művésznek nagyobb és komolyabb kötelessége annál, hogy a folyton múló pillanatot a halhatatlan forma olykor ércnél súlyosabb páncéljába, máskor habnál könnyebb, de mindig *maradandó* köntösébe öltöztesse. Szenvedély nélkül nincs nagy művészet, s Holló László legyőzhetetlen vitalitása, folytonos felfrissülése ebből a világhódító szen-

Bolyong a világban s fogvatartja a sok rémület. Aligha van költőnk, kinél oly gyakran térne vissza a halálos fáradság, elnyúzottság beszédes bizonyítéka: a *visszér*, magyarázó ábra gyanánt. S hogy torzabb legyen a kép, ott tolongnak a fényes autók gazdái, kik kocsijuk ajtaját „úgy nyitják ki, olyan unottan, oly közönnyel, akár csak én a klozet-ajtót."

Az ilyan „nagy" témák vonzási körében, azt hihetnők, a költő elveszti érzékét a világ apróbb dolgai iránt. Szó sincs róla! „Minden" megverselendő poétai feladat számára, az is, hogy a postás nem hoz részére csak prospektust s üdvözlő képeslapot, azaz — szerinte — semmit.

Szemünk láttára kerekedik ki az olvasott versek nyomán a világ, a költői épp úgy, mint... s itt talál Jobbágy célba, elég meggyőző tud lenni ahhoz, hogy a magarajzolta világot el is tudja fogadtatni, mint egyedül létezőt. Az ilyen hű ábrázolásnak aztán szinte kivédhetetlen velejárója: feladni a leckét, eridj, javíts ezen a világon, ha tudsz, ha bírsz, a tiéd is, épp úgy, mint a költőé. Így érthető, e kötettel tovább nőtt a képanyag, az élménysor is...

A ciklusos tagolás ezúttal is, mint korábban, s valamennyi vers viseli a születés helyét, pontos dátumát. Fontos ez az olvasó számára, különösképpen a dátum? Nem fontos.

S végül már csak annak bizonyságául is, hogy a recenzor lelkiismeretesen vette feladatát: az *Asszonypanasz* című vers szövegét szószerinti idézésben egy várkapitány felesége mondja el a harcos századokban, mint a költő közli. A szerencsétlen hitves kimondhatatlanul boldogtalan, mert nagyhírű férjének nem jut rá ideje s inkább lenne boldog polgárasszony, akivel többet törődik az ura s ebben az esetben hálából „vasárnaponként boldogan bújna hozzá a moziban."

Mostanában nem igen olvastam ily vaskos anakronisztikus elírást. A különben bájos vers hangulatból kizökkentéséért a szerzőn kívül vajon hányan felelősek? S azért, hogy egy ilyen szerencsétlen fogalmazás egy kötet értékét-hitelét képes devalválni a gyors ítéletű olvasó szemében?

KISS GYULA

1021

Holló László festményei

A múzeumok komolysága és színekbe rögzült garabonciás indulatok hangulata fogadott bennünket az *Ernst Múzeum*ban a 80 éves Holló László kiállításán. Kiállított festményeiből a mindent ismerő festői tudás és a közlésnek a legbensőbb énig hasított őszintesége sugárzik: igazságérzet, amely a valóság és a benső érzés konfliktusaiból mindig festői ítéletben fejeződik ki. Holló képei színekkel közölt reflexiók, melyek nemcsak a valóság ábrázolatai, hanem a valóságkeltette érzések kifejezése is. Életműve csendben teljesedett ki. Míg képzőművészeinket és képzőművészetünket a tájékozódás, a különböző nyugati áramlatok befogadása, értelmezése foglalkoztatta, íme ide hatalmasodott elénk s festményei, állításai erejéből és emberi értékéből következően már nem is ítéletünkre, hanem elfogadásra, csodálatra. Az intenzitás és a személyesség tekintetéből nem találunk az övéihez hasonlót a mai művek között, amelyek így egybefoglalnák a robosztus erőt és a finomult lírát. Lenyűgöző a kiállított tartalmas anyag mennyisége is 110 festmény, 44 rajz. Debrecenben a tócóskerti műtermében maradt gondosan katalogizált munkáiból még két ilyen kiállítás kitellnék.

Hogyan is nőtt ilyen hatalmassá, hogy személyisége képbe kerülésével emberségből is példát ad festészete? Szemléletünk változott, minősült megértéséhez. Külhoni és más törekvésekre tanácstalanodott figyelmünk, elfáradván a céltalan keresésében és visszakanyarodva a magunk ügyéhez, hozzáigazodott festészetéhez. Minősült és disztingvált szemléletünk már nem az elvontságokat keresi, hanem a személyes hitet, a személyes állítást a képben, s a kifejezés szuverénitását engedi meg és várja el a festőtől. Holló festészete személyes rangú és állásfoglalású: *magatartás festészet*. A század-elő európai képzőművészeti törekvéseinek sajátos sommázatait fedezhetjük fel pikturájában; így a színek nyers, tiszta erejében bízó fauvizmusét, amely az ő festészetében az ábrázolás felesleges járulékosságainak levetkezése, majd a benső képet és indulatokat a maga izzásában képpé rögzítő expresszionizmusét, mely érzelmei jogosságáról győzte meg őt. Az előbbi neve Holló képei értelmezésében: őszinteség, az utóbbié; igazság, vagyis a speciálisra törekedő képzőművészeti cél-

tót többé nem lehet mágikus szavakba göngyölni, mert a szavak elvesztették bűvös hatalmukat; pontosabban: csak akkor kapnak varázsos erőre, ha olyan gondolatokat képesek hordozni, melyek — társulván egymással a versben — a személyes élményt, emléket, tapasztalatot kollektív élménnyé, emlékké, tapasztalattá tudják alakítani. Ilyen verse is van Kányádinak, nem is egy, és ezek a legjobbak. Ilyen kötetének címadó verse is, melyben ott bújkál a mai embernek — és nemcsak Kányádinak — rettenete attól, ami várhat az emberiségre, rettenete a kozmikus méretű pusztulástól. De ilyesféle kollektív iszonyat érződik *Villanyhuzalok, víz- és gázcsövek* című versében is: „Mert mi lesz, hogyha a harmadik emeletről egyszer csak megszökik az áram, a víz, a gáz?" Ez a prózai kérdőmondat három verssor, és a civilizációnak kiszolgáltatott modern ember szorongó megnyilatkozása. A civilizáció hipertrófiája, a modern kor és az ember viszonya néha bizarr megfogalmazást kap egy-egy versében, olykor csak egy-egy fintor alakjában, mint a *Teraszon* címűben, vagy másképpen, komorabban, de nem irónia nélkül a kitűnően megkomponált *Apokrif ének*ben: a történelem előtti korban már ott látja századunk legfontosabb jegyeit, zsigereiben ott munkál az emberiség egész történelme.

Érdemes volt elolvasni, jó volt elolvasni Kányádi könyvét — nemcsak az élvezetért, hanem a reménységért is: következő kötetében talán újabb kellemes meglepetéssel szolgál barátainak és tisztelőinek.

BELIA GYÖRGY

Jobbágy Károly: Háló nélkül

Boldog, boldog ember: kétely, fenntartás nélkül költőnek tudja magát. S ebből a helyzetből harcol, küzd, verekszik a költészetért s egy vágyott világért.

A hivatás örökös megvallás-készségének e sorok írója is tanúja volt s épp a hajdani, annyi társadalmi fekélytől borított faluban, Szabó Zoltán híres könyvének, *A tardi helyzet*nek a színterén. A friss, még enyv- és festékszagú könyvtárban — egy nyári délelőtt — ültük körül az asztalt s a költőt, kérve, mondjon verseiből. Költők közül eladdig én csak Mécs Lászlót láttam verseit könyv s kézirat nélkül szavalni s most őt. Többek közt e kötet címadó versét is. Érthető kíváncsisággal fogtam kézbe most a *Háló nélkült*.

Előbbi kötetében, a két kiadást megért *Hó és nap*ban — a mindenkit irgalmatlanul nyomon követő öregedés sugallataként? — szívesen időzött a szülőföld, a gyermekkor tájain, Nógrádban. E látomás nem oldhatta fel a belső görcsöt? Lehet. Ma, önmagán kívül, szívesebben fúr bele a kezeügyében lelt valóságba e szomorú férfi, ki tudja már, hogy „sivatagért nem kell a Szaharába menni".

Mondottam, mennyire ízelgeti, élvezi az elhullott szófűzéreket, sorokat, strófákat. Az ember azt hihetné, ilyen adottságú költőnek tréfadolog a dalolás s aztán olvasás közben mégiscsak ilyen sorokba ütközik:

Mert nem játék az alkotás
nemcsak észt s rutint követel.
Friss testet, szépséget, tudást
s az életünket falja fel —

— vallja. Az alkotás, mint téma is talán e kötetben foglalkoztatja leginkább.

A teremtésen fáradozó, égő-fövő ember nem is lehet más, csak magányos. „Ez a felnőttkor?" — kérdezi — „Ez az önmagamban barangolás?" S a kegyetlen konkluziót, a szomorú választ, azt is odaírja: „Már senki nem hiányzik". A szemlélő számára nem éppen rokonszenves látvány: ha kell, zsarnoksággal, de itt mindennek az alkotó kedvet, versszülő atmoszférát kell szolgálnia.

S mert a költő is a világban él, vállalnia kell a szembenézést s a szembenállást is, ha a szükség így hozza. Jobbágy vállalja. Undorodik a hétköznapok kísérőjétől, a felszínességtől, a felemás, félig kimondott, félig elhallgatott mondatoktól, melyek közül mindig az utóbbi a fontosabb. Talán e kettősség hagyja legkevésbé nyugodni:

Lemezek ... Lejárt, hazug, kikopott
udvarias szólamok, légből-támadt
frázisok ... Ó, szép őszinte sikoly!
Káromkodás! Te durva, mellbevágó,
igaz ütés! Bőrfeltépő pofon!
Villogó kés ...

Lehet az ilyen ember egy pillanatig is boldog, vagy önfeledt legalább? Nem lehet. S ha boldogtalan, elsősorban a világért az. Aggódik érte, tán kicsit fél is a ma emberétől, ki a cigarettát tövig szívja le, kit csak a kávé tart ébren s kiken nem segít a Dorlotyn. Ő, ki nem iszik meg egy pohár bort, nem szív el cigarettát, leírhatta e sorokat. De aki mindezt teszi, annak végképp nincs *igaza*? S védelmére sem hozhat fel semmit? Ha kimondhatná, ha kimondaná ő is, mégis csak az lenne a megértéshez vezető tézis.

kitűzéseket ismét az általános emberre vezette vissza. Az avantgard törekvések így foglaltatnak festészetében. Ő a legélőbb avantgard képzőművészünk. Csak mert átértékelve e törekvések summázatát építette festészetében, csak mert hazai és személyes körülményeit nem megtagadva ő hasonult ezekhez a törekvésekhez — nem emlegetjük nevét az európai avantgarddal kapcsolatban. Mert eddig nem fáradoztunk azon, hogy e tekintetben hazai képzőművészetünk valóságkapcsolatait is kutassuk. Könnyebb az európai avantgardra vonatkozó nyugati tanulmányokat megtanulnunk, s ahhoz igazodnunk, mint a sajátmagunkét megfogalmaznunk. Eminensek vagyunk a nyugat tanulásban és szekundások önmagunk megfogalmazásában. Ez az igénytelenség lehangoló, s ebből következik, hogy a mai művek alkotói sápadt elméleteket látszanak követni, s úgy tetszik kiszikkadt képzőművészetünkből az indulatok nedve: semmi személyes, csupa másokra figyelés. S mekkora rádöbbentő erővel bizonyítják Holló László indulatokkal súlyos festményei a személyesség fontosságát. Ő nemcsak kora képzőművészeti törekvéseit értette meg, fogadta be, fejezte ki, hanem koráét is, és igazán inspirálólag kora progresszív érzései hatottak rá, képeinek indulatai a társadalmi igazságtalanságok ellen lázadó ember hevességével egyizzású. Ez a társadalmi avantgardizmus festészete, avantgardizmusa: a mesterségesen igazított álságok tagadása, a mű nemzeti mítoszok lerombolása: renitenskedő garabonciás. Jogot, érvényt szerez — egyelőre még csak a maga festészetében — az őszinte indulatoknak. A nemzeti eszményekkel kufárkodó álájtatos, álheroikus korban festi meg Koppány felnégyelését, a Szent korona felajánlását és a nem korabeli iskoláskönyvek illusztrációjaként, hanem úgy, ahogyan érzései szerint történhettek, hamis eszmények köde nélkül, emberi mértékkel: látomásos, víziós emlékdarabok felidézésével, melyekben inkább az ösztönök igazságtevése lesz nyilvánvaló, semmint a szentségeké. A ködöktől szabadult ember valóságlátását festi meg tehát. Előző évtizedben a húszas években a művészettörténet „örök" ikonografiai szentségei is így kerültek képeire: *Szent Antal megkísértése* című képén a nyers nyársárga női aktok diadalmaskodnak a barnává aszott szent tömege felett. *Bűnbánó Magdolna, Danae, Olympia* mind e felszabadult emberi és festészeti formai újságokban megnyilvánuló szemléletnek a tárgyaivá degradálódtak. Nem a papok és urak cizellálta eszményt szolgáló piktor alázatával nyúl Holló László ezekhez a témákhoz, hanem éppen velük és általuk értelmezteti ősibb, igazabb s ezért ifjabb összefüggésekre figyelő világszemléleti magatartását. Szinte nyers naturával vetíti ki izzó színekkel tájképeiben azt a képet, ami az emberek legjobbjai lelkületében kavargott korában: *Lakodalmasok, Tiszakanyari ház.* A feszültség nem csökken, a magas hőfok továbbra is megmarad önarcképtanulmányaiban. Közel hetven éves, amikor az első elismerést kapja 1956-os kiállításáért a *Munkácsy-díjat.* 1961-ben a *Kossuth-díj* birtokosa lesz.

Holló értékelői több-kevesebb joggal sorolták művészetét az alföldi festészethez, ugyanígy Greco és Rembrandt nevét is emlegetik festészetével kapcsolatban. Tagadhatatlanul jelen vannak ilyen nyomok Holló képeiben. Ám mégis elevenebb kapcsolatát és tisztább vérmérsékletbeli rokonságát érzem festészetének Koszta Józsefével és Munkácsy Mihályéval. Munkácsy tartalmat szolgáló, flottan letett színei éppúgy a megfestés öröméről és az önkifejezés igényéről tanúskodnak, mint később személyesebb indulatokra, viharosabb érzelmekre vonatkoztatva Holló festményei. Láthatóan mind a ketten a megindultságot tartják az alkotás, a képcsinálás legfőbb jogos sugalmazójának. És ez a mindig valamely igazság rádöbbenésétől hevülő festői megmutatkozás nem hagyomány Holló festészetében, hanem tradíció: létfeltétele, kiiktathatatlan értéke művészetének.

A napjaink képzőművész berkeiben dívó buzgó szövetkezések, a magtalan elméletek magja keresése idején jól figyelmünkbe idézi az elénk hatalmasodott Holló László-életmű: a képzőművészeti alkotás a benne kifejezett érzelmek milyenségétől kvalifikálódik. Nem lehet a megindultságot kitalálommal, a megélést megtanulommal kispekulálni a képből, a szoborból. Az alkotó személyes üzeneteként kell, hogy hasson a mű, hogy ne csak a képességről mutasson példát, de az emberségről is figyelmeztessen.

Holló László képei az összefüggések kuszaságában a realitást megtalált emberi lélek nagyszerű vallomásai. E vallomások szerint úgy reálisabb a világ, minél inkább emberibb, minél inkább a hús-vér embernek a reális világból alakuló érzelmeihez is ragaszkodó mértékkel fogalmazódik meg. Az egyenes derekú, méltósággal küzdő ember szemlélete ez, korszerűsége *elvitathatatlan.*

KOVÁCS GYULA

Drégely László képei a Csók Galériában

Az idilltől az iszonyatig, a magánytól a tömegsírig, a csüggedéstől napbaszárnyalásig ível századunk érzés- és értelemvilága.

Drégely László új képein makacsul ismétlődik, minden témába ágyazottan, minden formában ötvözötten ez a töprengés. Kevés színnel és nem sok változattal. A színek: égő piros, derengő s vakító kék, barna s fehérbehajló sárga. A témák: emberek és tárgyak az idő forgatagában, az idő fogságában, viaskodón és győzelmesen, emlékezően, szárnyukszegetten és mennybeszárnyalón.

Egy férfiarc — kicsit mindnyájunk arca — szinte, mint a gyermekrajzon látható „emberfej". Csak mindig jelentéssel a jelentéktelenné rajzolt arc körül. Gyásszal és közönnyel, mély bánattal és örömvillanással, töprengéssel és szárnyas gondolattal.

És ez az emberarc mindig jelképekkel sűrítve: órákkal, angyalokkal, rémekkel, kínba feszültekkel és kimerültekkel, háttal állókkal és szembenéző üres szeműekkel, nem-ember, nem-állat és nemisten lényekkel, gépekkel, vonalakkal vall személyesen kínról és személyes vágyakról, álmokról, emlékekről. És mégis mindnyájunké — amikor álmodunk vagy olyan szabadon látunk magunk körül, mint az álomban, ahol nem fedik egymást a tárgyak, térnek és időnek más a határa, s ahol a gondolat sem sorakozik egymás után, csak szabadon tenyészik s egymásra vetülnek múlt, jelen és jövőbeli képek.

Évekkel ezelőtt láttam a festő műtermében néhány korábbi képet. Sötétkék, alvó városok felett és sötétvörös, égő városok felett a rontás angyalai szálltak. Kiterjesztett, szörnyű szárnyaikkal, feketén, ijesztően, pirosan, lángolón.

A mostani félelmek nem az alvóra törnek felülről, hanem az ébren virrasztó lélek belsejében vigyáznak. Nem óriás szárnyasok többé. Apró, riasztó árnyak, figyelő angyalok, legyőzhető és le nem győzött félelmek, felnövekedések néhol — Ikarusz-szárnnyá.

A legszebb földi mozdulat talán a Nap felé kitárt emberi kéz. A kiállítás legszebb képe talán az *Elvágyódás*. Hátul a férfiarc, oldalt egy félig figyelő, félig merengő asszonyi arcél. És az előtérben a legfőbb lényegül a szárnyas Repülő, aki már-már elérte s már-már karjában tartja az arany napot. Egy vágyódó lendület, egyetlen ujjongó gesztus — a elszabadult Ember szárnyas suhanása.

És ugyanez a szárnyas, emberfeletti ember úszik a Nap társaként a magasság felé az *Önarckép* hátterében.

Szárnyak. Angyaloké és ördögöké, embereké és gépeké. Óraszárnyak és időszárnyak.

Az örök sóhajjal, amit Berzsenyi így foglalt szóba az idillek alkonyán:

„Ó, a szárnyas idő hirtelen elrepül
Minden mive tűnő szárnya körül lebeg
Minden csak jelenés, minden az ég alatt..."

és Apollinaire így fogalmaz a „szellem új világai"-nak küszöbén:

„Jöjj el éj az óra verjen
Szál az idő itthagy engem"

Az illanó és végtelen idő ezeken a képeken a legfontosabb mérték. Sorsot és századot, múltot és jelent összefon. A legnagyobb úr, a rémes szorongást és termő reményt kibontó. Címben és tartalomban, lényegül és ráadásként, játékosan és gyötrelmesen. *(Elveszett idő, Éjfél, Örök idő, Az idő őrei, Az órás).* Cifraszínű, vagy csak körrel s vonással jelzett órák, barokk angyalokat és szecessziós pompát hordozva, óriás szárnnyal és dísztelenül. Sürgetve és marasztalva a kegyetlen és várvavárt időt. Néhol már szinte szemet fárasztóan.

És Drégely László makacsul ismétel. Tudatosan és konokon. Szenvedéllyel és megszállottan kutat az elmúltakban, az elképzelt jövőben. Az okok gyökeréig, a félelmek okáig, a megoldás hitéig. Bár felvillant más szint is — egy különösszép csendéletet például: Fehér háttér és fehér őszirózsa, kecseshajlású kék hal vörös tányérban (Halas csendélet) — de mégis, ha rövid jellemző szót keresünk összegezésképpen: Drégely László képein minden erő, a fel-nem adott küzdelemé. Küzdés a legbennső bajokkal: fejfájással és kínhalállal, közönnyel, félelemmel, háborúval és temetővel — a fényért, Napért és minden emberarcú lényért — minden nem-ember-arcú ellen.

És hallatlan biztonság a szerkesztésben. Szinte ellentmondásként. A ceruza, kréta, ecset és tubus egyetlen kézvonásnyi pompás biztonsága. A szerkesztés tudatos, biztos rendje, a „mértani biztonság." Így ezekben a néhol elgyötört, máskor reményekkel teljes, töprengve szemlélő, soksíkú, sokarcú képeken a

formák rendje szinte a józsefattilai szót kívánja:

„Kék-piros-sárga összekent képeket láttam álmaimban
És úgy éreztem: ez a rend."

RAB NÓRA

A Balázs Béla Studió új kisfilmjei

Nemrégiben megszaporodtak a Balázs Béla Studió fiatal rendezőit bíráló, aggódó-féltő kritikusi recenziók. Öncélú esztétizálás, köldöknéző befeléfordultság, indokolatlanul melankólikus vagy éppenséggel tragikus valóságszemlélet, csupán a beavatottaknak szóló „titkos képi jelrendszer" kidolgozása — íme egynéhány a közismertebb vádpontok közül. Előre kell bocsátanunk: a szigorú ítélet nem teljesen jogosulatlan. Pontosabban: *részben* nem az. A legutóbb elkészült művek bizonyos — nem elhanyagolható — százaléka valóban egyfajta kifejezésbeli homállyal igyekszik pótolni a gondolati mélység hiányát vagy ellensúlyozni a felvetett konfliktus erőszakoltságát és banalitását. Kétségtelen, hogy valamiféle tematikai elsekélyesedés is érezhető: hiányzik a *Variációk egy témára* kozmikus kataklizmákkal gyűrkőző nagyot-akarása vagy az *Elégia* mikrotragédiában is emberméretű konfliktust láttató „szókimondása". Ehelyett nem ritkán csak a rendező elfogult tekintetében tükröződő, furcsamód beszűkült világra vethetünk néhány pillantást.

A jelenség semmiképpen sem általánosítható. Még csak azt a sommás kijelentést sem kockáztathatjuk meg, hogy tendenciaszerűen jelentkezik. Nem egységes, közös szemléleti alap következetes érvényesítéséről van szó, hanem egynéhány rossz beidegződés szórványos, vissza-visszatérő megnyilatkozásáról. (Ami nyilvánvalóan következik a Studió kialakult, közösségi jellegű munkamódszerének előnyeiből és hátrányaiból: abból az alapjában helyes gyakorlatból tudniillik, hogy a rendezők valamilyen módon — mint társírók, vágók, vagy más munkatársak — részt vállalnak egymás filmjeiben.)

A műfaji-tematikai-szemléletbeli azonosságokban keresve némiképp csoportosításra alkalmas fogódzót: Fazekas Lajos *Nosztalgia* és Szijj Miklós *Kettős szólam* című filmjeit említem elsőként egyhelyütt. Ha helyesen értelmezem a címekben kifejezett és nem mindig egyértelmű, jobbára csak elhallgató-sejttető képi ábrázolásból kibontakozó gondolatot, akkor itt valóban kettős érzelemről, visszahúzó nosztalgiáról van szó a szülőföld, a tiszta-szép parasztporta, a „természetes élet" és talán a városi, „úri dologgal" szembeállított, verejtékszagú falusi munka iránt. A *Nosztalgiá*ban a hazavágyódó líra és a nyugodt harmónia dominál (Vujicsics Tihamér csillogó zenéje és a képsorok derűs fénye is ezt tanúsítja). A *Kettős szólam* szép parasztházainak harmónikus látványával egyidejűleg megszólaló zaklatott zene, a fehér falú, puritán vályogkunyhók és az újmódi, városias kispolgári villák, sőt „kastélyok" ellentéte inkább iróniát és drámát sejtet, Fazekas filmjével kevésbé lehet problémánk; legfeljebb a jelképiség jelentését nem értjük mindig világosan (az izzó vasat munkáló patkolókovács és a hangulatos patakocska útját álló malomkerek talán a két őselem — a tűz és víz — szimbólumát rejti?) Szijj Miklós „kettős szólama" azonban akaratlanul is — vagy tudatosan? — hamis dilemmát, erőszakolt konfliktust vet fel. Nekünk sem tetszik „az én házam az én váram" elve, az élettől izolált, vasrácsos-rózsalugasos-kertitörpés életforma. Csakhogy a vasrács. a rózsalugas és a kertitörpe csupán egyetlen, felszíni — jóllehet eltorzult — megnyilvánulása az *új lehetőségek birtokbavételének;* s azt mutatja, hogy ezzel a lehetőséggel még nem mindig tudunk megfelelően élni. De a lényeg mégis csak a lehetőség: a házépítés. És Szijj ezt is — a munkafolyamatot is — irónikusan ábrázolja. Nem azt vitatjuk, *amit* mond (végeredményben egységes képet rajzol, hiszen a kispolgári szemlélet nemcsak a produktumra: az elkészült házra nyomja rá a bélyegét — az *emberekre* is, akik építik), hanem abban nem értünk vele egyet, hogy a régi és az új, a valódi és az alpári között *itt* feszül az ellentét. Az új ház: a lehetőség — a lényeg; a „kastély": csak jelenség. De a bozótszerű zöldségágyásokban hajlongó parasztember és a kerti dísznövények közé állított villalakó ellentéte, a drótkerítést asszociáló vasrács (amelyen egyszer még egy „halott kéz" is megjelenik!) csak mondvacsinált, hamis, felszíni konfrontáció. Csakúgy, mint a palánknál álldogáló szomorúszemű anyókák és a kerákpáron-motoron közlekedő, városias fiatalok szembeállítása.

Két rendező-operatőr filmjei (Dobray

György: *Pékek* és Andor Tamás: *A kő*), ha tematikájukban el is térnek egymástól, ugyanazt: az anyag és formálójának viszonyát, küzdelmét ábrázolják. A *Pékek* a kenyér nagyüzemi gyártásának útját kíséri végig. Az anyag metamorfózisai, változásai mindig csodálatot ébresztenek; az emberi társadalomban jelképpé vált kenyér születésénél pedig különösen rendjén való némi áhítat. Dobray láthatóan nem érez megilletődöttséget. Ő a „kenyérré válás" menetét — a kevesebb fizikai erőt igénylő gyári termelésben is — inkább gyötrődő-vajúdó, kínok közt zajló folyamatnak látja, semmint az anyagban levő immanens teremtő erő diadalának. (Gondoljunk csak a születés *Nyitány*beli apoteózisára.) Pedig van itt belső dinamika: a lisztfelhők pora jégvilági hóviharra, a kelő tészta forrongó vulkánra emlékeztet. Ám a munka szépségéből — talán az erőszakolt, modoros képi ábrázolás miatt is — keveset kapunk. Andor Tamás művében viszont annál többet. A mindvégig domináns vakító fehérség (a mindent belepő kőpor színe) megkapó költőiséget kölcsönöz a kőbányának s a kőfejtés folyamatának — anélkül, hogy feledtetné a nehéz fizikai munka jellegét. A kőtömböket végigtapogató munkás egy kicsit művész lesz ezáltal, mint ahogyan a vízióját kőbe álmodó szobrász is az anyag „nehéz fizikai munkása". Itt egyszerre érezzük a matéria formálódásának, tökéletesedésének minden nehézségét és szépségét.

Néhány film a cinéma verité módszerével készült. Simó Sándor műve, a *Kovács János lakása* a kispolgári életforma látlelete. Kovácsék a faluról Pestre költözésben látták életcéljukat, s hosszú fővárosi albérlet után végre összespóroltak annyit, hogy lakást vehessenek. Méghozzá nem is akármilyet: vadonatúj, modern házban a Rózsadombon. A célért évekig lemondtak mindenről (a „lemondás" szinte életmódjuk mottója lett): szórakozásról, tanulásról, gyerekről. Most — valóságosan és képletesen egyaránt — itt állnak az új élet küszöbén, s amikor berendezkednek otthonukban, már érzik, hogy elérve a „nagy célt", nem tudnak mit kezdeni vele; lekéstek arról, hogy életüknek *új értelmet* adjanak: a tanulás vagy a gyerek örömét. Megérte-e? — kérdezi a rendező, s ők azt feleik: „Muszáj volt neki megérnie". Bár vitatkozni lehetne azon, hogy a cinéma verité módszere ez esetben helyes volt-e vagy sem, kétségkívül fontos problémáról van szó. Kár, hogy a film nem tudott a mélyére hatolni. Amíg a házaspár beszél (sajnos nem túl érthetően), minden rend
Ám a mondanivaló kevésnek bizo
a hátralevő részben Kovácsék ismerkedését látjuk egy számukra teljesen új tárggyal: a gázbojlerrel. A jelenet nem éppen ízléses, s a nézőre kacsintó kedélyeskedésen kívül nincs is több funkciója: a lényegről ugyanúgy a jelenség-síkra tereli a problémát, mint a *Kettős szólam*. Senki sem született a gázbojler működésének ismeretével a fejében, s attól, hogy nem tudja kezelni — két perc múlva nyilván tudni fogja — még nem lesz kispolgár.

Kocsis Mihály filmje, a *Ballaszt* viszont kitűnő alkotás. Képes arra, ami az előző filmnek nem sikerült: néhány perc alatt is végére járni az *életformának* és egyszersmind bemutatni a *teljes embert*. Egy vidéki kislány egyetemi felvételi vizsgájának részleteit látjuk, s közben — néhány nagyon puritán képsorban — az édesanya és az apa vallomását halljuk életükről, a múltról, lányukról. Az ellenpontozó módszer még azzal bővül, hogy a lány Móriczról és Fejes Endréről beszél. Míg szülei az egykori parasztsors kínjaira emlékeznek, ő a Hét krajcárról, majd a Rozsdatemetőről szólva mondja el a nincstelenségből, társadalmonkívüliségből való kiemelkedés objektív és szubjektív kudarcait. S amikor Hábetler Janiról beszél, aki „nem tudott kiszabadulni környezetéből", értelmes gonddal, okos töprengéssel fogalmazott szavai arról tanúskodnak, hogy őbenne már éppen ennek az életformának a görcsei oldódnak. Ő már „ki tud szabadulni környezetéből" — a lényéből, egyéniségéből a filmen is sugárzó *tehetség* vall erről. A rendező keresetlen eszközökkel mutatja be ezt a szemünk előtt játszódó igaz emberi drámát. Katartikus magasságokba emelő, szép film.

Elek Judit, a *Kastélyok lakói* rendezője a hajdanvolt főúri rezidenciákba, pompázatos grófi lakok mai életébe kalauzol. Van ezek között a kastélyok között olyan, amelyik eredeti állapotban, múzeummá alakítva várja a látogatókat, egy másik omladozó falai mögött idős házaspár — az egykori tulajdonos lakik, és akad persze olyan is, amelyben iskola, szociális otthon vagy alkotóház működik. A rendezőt elsősorban nem az *intézmény* érdekli, hanem az *ember:* a háborúra emlékező öregek, az új életbe beilleszkedett, de a zergevadászatokat, tizenhármas huszárokat, Eszterházy „Francikat" emlegető volt arisztokrata, s azok a gyerekek, akik úgy tudják, hogy a grófokat „száz évvel ezelőtt kivégezték". A Kastélyok lakói a kü-

KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

FESTMÉNY:

Dinnyeszüret	olaj	1924	65×89	magántulajdon
Virágok	olaj	1943	55×77	
Tiszakanyari udvarház	olaj	1943	75×60	
Tiszakanyari ház	olaj	1943	67×55	
Tanulmányfej	olaj	1946	47×55	magántulajdon
Mályvák	olaj	1947	47×57	
Vihar előtt	olaj	1948	73×60	
Tiszaház	olaj	1949	66×54	
Almás csendélet	olaj	1949	63×53	
Dáliák	olaj	1951	73×60	
Borsófejtő	olaj	1951	37×45	
Tájkép	olaj	1952	65×54	
Fuvaros szekér	olaj	1952	73×61	magántulajdon
Virágcsendélet	olaj	1954	73×60	magántulajdon
Orgonák	olaj	1955	81×65	
Ecset bögrében	olaj	1955	60×73	
Csendélet	olaj	1955	65×81	
Dáliák	olaj	1955	82×65	
Csendélet	olaj	1955	66×55	
Csendélet	olaj		65×54	
Kukoricacsősz	olaj		34×41	
Ivó nő	olaj		55×73	magántulajdon

GRAFIKA:

Kukoricaőrlés	szénrajz	1927
Tanulmányfej	szénrajz	1930
Parasztlányok	szénrajz	1931
Eencze	diópác	1937
Borsószemelő (vázlat)	diópác	1951
Borsószemelő	diópác	1951
Márta	tusrajz	1955
Szekér	tusrajz	1955
Sárospatak	tusrajz	1955
Cséplés	tusrajz	1955
Sárospataki templom tornya	tusrajz	1955
Vázlatok	tusrajz	1955
Faluszéle	tusrajz	1955
Férfi tanulmányfej	tusrajz	1955
Női tanulmányfej	diópác	1955
Cséplés	tusrajz	1955
Vázlat	tusrajz	1955

F. k.: Keresztényi Ilona 46 — Jókai-nyomda

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE

ÉS A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSA

HOLLÓ LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSA

FÉNYES ADOLF TEREM, BP. VII., RÁKÓCZI ÚT 30
1956. JANUÁR 6-TÓL JANUÁR 22-IG

HOLLÓ LÁSZLÓ MŰVÉSZETE

Mennyi tennivalónk van a magyar művészet múltjának felmérésénél, mennyi bonyolult szálból fonódik egybe a ma összképe, hány életsors és művészpálya van, melyen keresztül művészeti korszakok, korfordulók nyernek eleven illusztrációt.

Holló László művészete is ilyenek közül való. Kortársainak festészetével, mint a közelmúlt jeles hagyományaival foglalkoznak a serény kutatók, gyűjtögetve a hasznos cédulákat, de Holló életművének számbavételére, művészettörténeti helyének megállapítására, az új művészetbe kapcsolására csak most, és az adott szűkös keretek között kerülhet sor. Pedig ez a kis gyűjtemény is már komoly gondolatokat ébreszt. Festményei, rajzai kiegészítik azt a meglehetősen töredékes képet, melyet az úgynevezett alföldi festészetről alkottunk, sőt új színnel új csengéssel gazdagítják azt.

Évtizedek óta él Debrecen perifériáján Holló László a festő. Életútja szinte törvényszerű egymásutánja azoknak az eseményeknek, amelyek a századforduló körüli művészfiatalság pályáján végigvonulnak.

1887-ben született Kiskunfélegyházán. Középiskola után a Képzőművészeti Főiskola elvégzése következett Hollósynál Münchenben! Itt forr. alakul, izzik a jövő művészete, lobogóhajú és lobogó lelkű ifjak ecsetje nyomán. Ket esztendő formáló ereje soha el nem tűnik Holló művészetéből, az a szenvedélyes hang kíséri végig minden vásznán, amelyhez az egyéniség mellett, minden bizonnyal a század első évtizedének művészetet újjáteremtő lendülete adott lökést. De munkássága érdekes bizonyságot szolgáltat arra vonatkozóan is, hogy Hollósyéktól milyen sokféle művészet indult el. Münchenből nemcsak Nagybánya nőtt ki, hanem a magyar művészet más talajba került virágai is, gazdagodott általa az Alföld művészete is például.

De még nem teljes a kép. München után Páris, Itália és Spanyolország következik, a múzeumok csodáival, az emberek sajátos életével. Több évet töltött külföldön, és talán érdemes megemlíteni, hogy párisi tartózkodása idején egy orosz szabadiskolát látogatott. Így közvetett úton eljuthatott hozzá a nagy orosz realisták festészetének példája is, ha másként nem, az örökösök, az ifjú művésznövendékek közvetítésével.

Nehéz lenne összeszedni mindazt, ami művészete alakulásában döntő szerepet játszott. Hiszen már a Főiskola elvégzése után nagyrészt kialakult stílusa volt. Fiatalon kiállító művésszé érett, elismerést, díjakat, művészi társaságok tagságát nyerte el. Rembrandt, Greco, Leonardo vagy Goya klasszikus magasságokra nyitotta ki az ifjú művész szemét, s acélosabbá tette izmait saját céljai elérésére. Ki tudja magyarázatát adni annak, hogy néhány évi rajztanárkodás után miért választotta a magányt, a vidéki életet, melyet egy-egy pesti kiállításon szereplés tarkított csupán? De talán azért már terhel némi felelősség mindnyájunkat, hogy ez a jeles tehetség, akinek festészete Tornyai, Koszta és Rudnay törekvésével rokon, a felszabadulás után nem kapcsolódott kellőképen a magyar művészet új életébe. S talán eszméltető lehet az is, alkotásai felsorakoztatásakor, a legutóbbi évek termésének összehordásánál sokkal inkább művészettörténeti kérdések felvetésére nyílik alkalom, sem — mint Holló László festészete új korszakának elemzésére.

A művészeti élet vérkeringésébe való bekapcsolódás nem földrajzi adottság, vagy életkor kérdése. Holló munkái nem hetven felé járó idős mester, hanem egy temperamentumos alkatú fiatalos szenvedéllyel alkotó festőt mutatnak. Rajzai biztos kézről tanúskodnak, világa, modelljei egyszerű emberek, akiknek élete ma mindnyájunknak legfontosabb ügye. Mégis van munkáiban valami időtlenség, a világtól elzárt ember magábafordulása. Éppen festményeinek bravúros megoldása, színeinek csodálatos tüze, ecsetkezelésének magával ragadó ereje, fény-árnyékainak drámai izzása, komponálásának kiegyensúlyozott biztonsága, viharos égboltjainak borzongató valószerűsége ébreszti fel a kívánságot, hogy a magára szabott világ szűk témaköréből lépne ki, a korlátlanabb lehetőségek széles mezőnyére. A hangulatos házacskák lakóit, a mai paraszti élet eseményeit, tartalmát és színeit is mutatná meg képein. A heroikus küzdelem, amely lírai nyugalomban és szenvedélyekben egyaránt gazdag, a munkában és pihenésben megragadott emberi arc is elevenedjék meg lázas ecsetje nyomán.

Kiállított anyagának legnagyobb része virágcsendélet. Cserepbögrében néhány szál dália, málvya, egy elhullott napraforgó, vagy parasztosan vaskossá vált gladiola, egy-két gyümölcs, olykor csaknem az egész előteret sargán betöltő tök, alma, vöröslő paprika szerepelnek ezeken a csendéleteken, a háttért szőttes fogja össze, hideg kékből, vagy feketékből villan ki a sárga, fehér, vörös, győztes ragyogása. Majd újra elhal, megtörik, belesimul a mély árnyékok titokzatos süllyesztőjébe. De ezek a sötétek élnek, mozgalmas és sokrétű életet, bennük él a következő villanás fényének, színének, ritmusának ígérete.

Viharos ég alatt egymáshoz bújó lovak testének izgatott megfeszülése, vörösen lángoló fuvarosszekér, vakító fehér házacskák, piros általvetőben álldogáló kukoricacsősz, bögrében nyugvó ecsetek, valamennyien a festő mélyből fakadó színélményeinek rögzítését szolgálják. A forró napsütésben szikkadó alföld, vagy a hűvös szoba mélyén pompázó virág, olyan gazdag érzelmi tartalmat hordoz, olyan élményi erőt sugárcz, amely kevés festőnk művében érezhető.

Kívánjuk, hogy ez a régóta esedékes bemutató újabb kapukat nyisson Holló László mesterségbelileg igen magas színvonalú, értékes művészetében, a mai élet egyre gazdagodó ábrázolása felé.

D. Fehér Zsuzsa

HOLLÓ László festő

A művészet igazában van a szabadság világa. Beszélgetés a hetvenéves Végvári Lajos művészettörténésszel. = Herman Ottó Muzeum Évkönyve, XXVII. 1989

15.p.

LÁSZLÓ

„... én vagyok Koppány és én vagyok István is"

Holló László történelmi képei

In. Módy Gy.: Képzőművészeti írások. Debrecen, 1978

A korábbi debreceni és budapesti tárlatokon, de eddigi gyűjteményes kiállításain — a grafikai jellegűeket is számítva — csak néhány történelmi témájú alkotása került bemutatásra. A téma egyéni megválasztásával, a történelmi légkör megteremtésével, szuggesztív drámaiságukkal ezek is tudtunkra adták, hogy a mester piktúrájában jelentős, sőt — bizton mondhatjuk — kiemelkedő helyet foglalnak el. Ugyanúgy, mint a biblikus és mitológiai tárgyú alkotásai, valamint az elmúlt évek kiállításain a közönség által nagyobb számban látott tiszamenti és tócóskerti tájképei, paraszti munka-ábrázolásai. A Déri Múzeumban 1959 telén rendezett gyűjteményes kiállításán megragadta — a művész tájképeit és csendéleteit korábbról ismerő — tárlatlátogatók figyelmét a múzeum tulajdonában levő, a téma tragikus szellemét sugárzó olajfestménye, a *Koppány halála* (1941, olaj). Az 1961 tavaszán bemutatott múzeumi kiállításán már ott láthattuk egyik korai remekművét — *Fehérló áldozás* (1929, olaj), a kis felületen is monumentálisan megoldott akvarelljét: az *Alpári csata* (1935) s történelmi tárgyú alkotásainak bizonyosan legkiemelkedőbb darabjai közé tartozó olajfestményeit — a *Szentkorona felajánlása* (1937, 74×60 cm) és *Az esztergomi székesegyház alapítása* (1940), valamint a *Koppány halála* (1959), mely a téma zseniális újrafogalmazása negyedszázad elteltével (*Tanulmány Koppány leveréséhez,* 1935, diópác). Az 1968. évi ugyancsak a Déri Múzeumban bemutatott gyűjteményes kiállításán pedig ugyanilyen erővel hatott a *Vérszerződés* (1966, olaj). Ez a téma fiatalkora óta foglalkoztatta (*Tanulmány a Vérszerződés-hez,* 1927, kréta). A Holló László művészetével foglalkozó írások is külön említik történeti tárgyú festményeit, akvarelljeit, rajzait. Pedig a szerzőknek még nem volt módjuk arra, hogy a lehetőség szerinti teljes ilyen vonatkozású anyagot együtt lássák. Elmélyedjenek és elemezzék azokat. Ugyanakkor tanulmányaik elkészülte, megjelentetése óta is Holló megelevenedett szenvedéllyel fordult újra soha félre nem tett történeti témáihoz.

A debreceni Déri Múzeumban 1970 szeptemberében megrendezett kiállítás volt az első alkalom, hogy a tárlatlátogató közönség, köztük Holló László művészetének régi értői, tisztelői, de a művészettörténészek is, együtt lássák az összes történelmi tematikájú alkotását, két olajfestmény és néhány rajz kivételével. A múzeum a kiállítás bemutatásával egyaránt szolgálta a Holló-életmű feltárásának teljesebbé tételét és az I. István milléneum országos ünnepségeihez való nem is kis jelentőségű hozzájárulást. Holló László történelmi képeinek ugyanis legtöbbje I. István korszakos egyéniségéről, élete, tevékenysége egy-egy eleméről, általában a korai Árpád-kor sorsdöntő kérdéseiről való szenvedélyes művészi hitvallás. Európai jelentőségű festő vallomása népünk nyelvén magunkról, de egész Európa számára.

Mi irányította Holló művészi-emberi érdeklődését nemzeti történelmünk első, a magyarság elé súlyos kérdéseket állító korszaka és az e kérdéseket átélő, átszenvedő és egyértelmű megoldásukra törekvő I. István alakja felé? Művészetével foglalkozók legtöbbje abból indult ki, hogy történelmi képei nagy része 1937—1941 között született. Ebből arra is következtettek, hogy a „magyar múltba menekült", amikor társadalmilag is elkötelezett művészete „a társadalmi egyenlőtlenségek egyre nehezebb éveiben" és „a háborús gondokkal terhelt, egyre vésztjóslóbb évek elején" ütközők elé került. (Az idézett részek Tóth Ervin megállapításai.) Mélyebb gyökereket érzékeltetnek Julow Viktor gondolatai, aki Holló stíluskorszakait — azóta sem felülmúltan — elemezve, megállapítja, hogy az a stílus, melyet a legjellegzetesebben Hollóénak tarthatunk, az 1930-as évek közepén alakul ki. Nagyszerű írásából idézzük: „Fenyegető, vészterhes, tragikus hangulatot árasztó komor mélykék hátterek jelennek meg... A színkompozíció a legmetszőbb ellentéteket keresi; legtöbbnyire a kiegészítő színek — vörös és zöld, kék és sárga — éles kontrasztján alapul. A sorsmotívum borong és harsog, már-már beethoveni zengzettel és erővel e festői fortisszimókból. A magyarázat: az érett férfikorába érkezett művész a nagy gazdasági válság tömegnyomora, a fasiszta-pángermán veszély erősödése idején — anélkül, hogy bármikor programszerűen politizált volna — a nemzeti lét vagy nemlét kérdésével került szemközt. A feleletet kutatva fordult a múlthoz s a legrégibb múlthoz, a gyökerekhez, az Árpád-korhoz, a korszak modern művészetében példanélkül álló történelmi festészetet teremtve s egyedül folytatva e tekintetben Hollósy Simon hagyományát."

Tóth Ervin későbbi könyvében már ugyancsak mentesül attól, hogy Holló történeti témaválasztásaiban múltba menekülést lásson, azokban az években, amikor társadalombíráló attitűdjét nem fejezhette ki a paraszti életből merített élményei megvalósításában. Az bizonyos, hogy a náci Harmadik Birodalom terjeszkedése, háborús politikája láttán Holló László szinte nem is tudatosan újból és újból a fiatal magyar állam függetlenségét is megvédő I. István alakjához fordul. Azonban a művész eddigi történelmi képei együttesen, de különkülön is, arról tanúskodnak, hogy azok — bár szervesen illeszkednek a több mint hat évtizedes pálya stílus- és képalakítási szakaszaiba — életművének külön része. A harmincas évek végének — negyvenes évek elejének történeti témájú olajképei, akvarelljei, ceruza- és krétarajzai ugyanis szorosan nyúlnak vissza a korábbi korszaka hasonló tárgyú alkotásaihoz. De belőlük magyarázhatók az elmúlt évtized egy-egy festményén szinte szintézishez jutó nagyszabású újrafogalmazásai is.

*

Holló László nemzeti történelmünk iránti fogékonysága gyermekkorából ered, a család légköréből. Nagybátyja, Holló Lajos a függetlenségi politikus Kiskunfélegyházán a magyar szabadságharcos múlt élő lelkiismerete volt. Kislegény korában legszívesebben édesapja elbeszélését hallgatta a Zrínyiekről, a kurucokról, az 1848-as szabadsághősökről. Apja magyar- történelem szakos tanár és a gimnázium igazgatói székébe édesapja után a kis Holló László lelkes és hivatott történelem tanára került. Hetedikes gimnazista korában festette le az öreg Kossuthot. Ma is emlékezik arra, hogy érettségi tétele történelemből Zrínyi Miklós a költő és hadvezér volt. Ifjúkora olvasmányai között kedveltek voltak a történelmi tárgyúak. Nem is nagyon Jókai — ahogyan emlékezik — hanem inkább Gárdonyi. De mindezeknél emlékezetesebb marad számára,

1. kép. *Holló László:* Tanulmány Koppány leveréséhez, 1935, diópác

hogy nyaranta a kiskunfélegyházi szőlők között kalandozott mezítlábas barátaival. A forró homokon az alpári csata helyét keresve háborúsdit játszottak és „végigélte" a honfoglalást.

Mély érdeklődése a korai Árpád-kor iránt egy időben jelentkezett festői egyéniségének kibontakozásával. A magyar és európai festészet akadémikus történelmi képfestészete nem hatott rá. A pátosz, a csecsebecsés, drapériás, lovagkosztümös, történelmieskedő, hamisan archaizáló felfogás taszította. De igen közel állt hozzá Székely Bertalan gondolatvilága és szellemi — lelki érdeklődése példájául szolgált. Ugyanakkor nem érezte megoldottnak, ahogyan Székely Bertalan megjelenítette témáit. Székely igazi erejét a vázlatokban látta. Persze, világosan érezte a nemzeti karakter és éppen a történelmi képfestészet szoros összefüggését, mikor azt mondta: „... sokkal inkább Székely Bertalan, mint Delacroix. Nemcsak azért, mert Székely Bertalan magyar volt." Pályakezdésekor egyetlen igazi példamutatás volt előtte: müncheni mestere, Hollósy szenvedélyes érzékenysége a magyar múlt festői megelevenítésére.

Hollót elsősorban I. István alakja ragadta meg. A magyar történelem legelhatározóbb korszakát látta mindig Géza és István korában. Géza alakja is nagyon sokat foglalkoztatta — mint sajátmaga emlékezik —, de azután nem készült róla sem rajz, sem vázlat vagy festmény, — „mert egy kicsit belefestettem Istvánba. Egyek voltak ők".

A korai Árpád-korban egyáltalán nem valamilyen romanticizálható korszakot lát és láttat, melynek elmúltán turáni büsmagyarkodással szenvelegjünk. Mélyen bele érzett a pogányság és kereszténység, a nemzetségi társadalom és a feudális állam nagy váltásába, melynek szaktudományi tisztázása is csak éveinkben történt. A távolból Európába jött nép és történelmi felelősségű vezetőjének feladott egyik legnagyobb kérdésnek, a függetlenség megőrzését látja Holló.

Történelmi vonatkozású alkotásait összegyűjtve, szemlélve, pontosan nyomon követhetjük a témák felvetődését, érlelődését, megoldásait, éppenúgy, mint Holló László fokozódó elmélyülését. Mik is ezek a témák? Elsősorban a fehérló áldozás, a vérszerződés, Zalán futása, az alpári csata s mindenek előtt Koppány leverése és halála, valamint jelenetek I. István életéből s temetése. Mostani gyűjteményes kiállításán 1927 és 1970 jelzik az első és az utolsó alkotás időpontját. Úgy érezzük, nem zárul itt a sor. Holló egész munkásságára jellemző, hogy a soha nem nyugvó belső izzása, egy-egy téma már megoldottnak tekinthető kialakítottságával szembeni elégedetlensége sarkallja, szinte szenvedélyesen űzi a tömörebb, a kifejezőbb, a még teljesebb megfestés felé. A történelmi témák a felületes szemlélőnek mintha szűk skálát mutatnának, különösen is ha figyelembe vesszük azt, hogy csupán Koppány leverése és halála tizenöt olajfestmény és tizenegy ceruza-, tus-, lavírozott tus-, diópác-, kréta-rajz és akvarell mondanivalója. Úgy érezzük, hogy a festői megjelenítés vonatkozásában is ahány, annyiféle megoldású Koppány-téma megérdemelte a tanulmányok és Holló minden stílus-korszakában egy-egy lezáró, nagyméretű kép megfestését. Első rajza, *Tanulmány Koppány leverésé-hez* (1935, diópác), a festői megoldás útkeresésében előlegezi az 1937-ben, 1938-ban és 1940-ben megfestett olajkép tanulmányokat. 1940-ben és 1941-ben elkészült a szintézis, több változatban: *Koppány leverése* (kréta és ceruza), *Koppány leverése és halála* (olaj), a monumentális *Koppány leverése* (olaj, 108×83 cm), mely sajnos töredékben maradt ránk és a *Koppány halála* (1941, olaj). Itt jegyezzük meg, hogy a háború viharában több nagyméretű történelmi képe is elpusztult, meg-

2. kép. *Holló László:* Koppány leverése, 1937, olaj

3. kép. *Holló László:* Tanulmány Koppány leveréséhez, 1938, olaj

4. kép. *Holló László:* Koppány halála, 1941, olaj

5. kép. *Holló László:* Koppány felnégyelése, 1948, olaj

6. kép. *Holló László:* Koppány halála, 1970, olaj

csonkult vagy megsérült. Ez utóbbiak közül csak a szintén 1940-ben festett és az előbb említett alkotás első változataként számontartható *Koppány halála* (olaj, 115×150 cm) került restaurálásra. Az 1942-ben festett *Tanulmány Koppányhoz* (olaj) és az 1948. évi *Koppány felnégyelése* (olaj), a *Koppány levetése* (1957, tus) valamint több 1959-ben készített tus, és lavírozott tus, valamint egy olajképtanulmány — bár mindegyik teljesen önálló színvilágú illetve formai megoldású — a szintén 1959-ben megszületett *Koppány halálához* (olaj, 100×100 cm) vezetnek el.

A több évtizedes téma 1966-ban újból megragadja s egy akvarell, valamint egy kisebb méretű olajkép-tanulmány után mondanivalóját a *Koppány levetése és halála* (1966, olaj, 70×80 cm) c. képén fogalmazza újra. Végül az 1970-ben festett *Koppány halála* c. alkotásán bontja ki és mutatja be mindazt, amit újabban átélt és leszűrt a figurával kapcsolatban.

A Koppány-képek töretlenül fejezik ki Holló meggyőződését, hogy annak bukása szükségszerű volt, éppen ezért tragikus. A változatok mindegyikén szereplő király tartása, belülről kitörő szomorúsága nem a győztes uralkodóét a ránkmaradt forrásokban is megörökített — szigorát, keménységét mutatja. De a fájdalmat is, hogy csak a fegyver tehetett pontot egy már az egész nép fejlődését akadályozó társadalmi- világnézeti felfogás harcosának életére. Úgy érezzük, hogy Tóth Ervin, amikor szépen értékeli a Koppány-képek festői megoldásait, a holló-i mondanivaló mélységébe nem hatolt be. Úgy látja, hogy „Első királyunk viaskodása az ellene szegült és elbukó pogány vezérrel szemben jelképesen a jó és a gonosz küzdelmét példázza, ahol is az igazságnak kell győznie". A Koppány elbukását, a valós történeti esemény, a sorsforduló drámaiságát megelevenítő Holló-képekhez a mondanivaló vonatkozásában a kulcs a művész lelke mélyén rejtőzik. Koppány nem a gonosz jelképe, nem csupán saját hatalmát kiterjeszteni akaró „trónkövetelő", hanem tragikus képviselője egy meghaladott társadalmi rendnek. Holló László érzékelteti velünk Koppány harcos nagyságát is. Történelmi képei fogantatásáról folytatott hosszú beszélgetéseink során a művész ezért vallhatott szemérmesen, de elszánt hittel így: „... én vagyok Koppány és én vagyok István is."

Holló mondanivalóját a Koppány-képeken négy figurával érzékelteti. A haldokló, más megoldásban már halott, sőt már felpuffadt testű Koppány mellett mindig szerepel egy egyszer féltérdre ereszkedő, másszor előrehajló magyar harcos; a vértes, sisakos, lándzsás lovag — a „vasas német", ahogyan Holló nevezi — s egy másik hol álló, hol előrehajló harcos. És István, aki a legtöbb megfogalmazásban álló figura, de többször is a *Tanulmány Koppány halálához* (1938, olaj) c. kép felfogásának megfelelően lóháton jelenik meg. A Koppány-képek színvilága alakul a mester korszakainak váltódásaival. De mindig a viharos ég mélykékje, a fehér vagy sárga csíkokkal a horizont, a gyep, némelyik képen a háttér, illetve a jobb oldali részen festett erdő dús zöldje, a király ruhájának váltva domináló sárgája, vöröse vagy feketéje egymásnak feszülő ellentétjei teremtik meg a tragikus hangulatot. Azok a változatok, amelyeken a háttérben lovasok vannak, mintha az égaljából vágtatnának ki (a már említett 1937. és 1938. évi olaj-tanulmányok), mozgalmasságukkal mintegy még jobban kiemelik a képmező nagy részét elfoglaló halott test dermedtségét.

A Koppány-képekről szólva utoljára hagytuk az egyik — szerintünk a téma megragadásában s festői megoldásában is központi szerepet játszó — elemet: a gazdája holttestéhez védően, őrtállóan, az ember elmúlásának döb-

7. kép. *Holló László:* Fehérló áldozás, 1927, olaj

benetét erősítően földbegyökerezett lábú lovat. A kékes fehér, sárgás fehér villózásával megfestett ló, előrenyújtott nyakával, leszegett fejével mintha életre akarná kelteni a pogány vezért. Mindegyik képen nemcsak Koppány lova ez, hanem Hollóé. A tiszakanyári, tiszadadai, tokaji, a tócóskerti Tilalmas lovainak őse. A krumplis szekerek, az őszi szántások szimbolikus magasságokat hordozó, sorsot kifejező lova. Társai a történelmi messzeségben a királyt hordozzák, vagy varkocsos pogány magyarokkal vágtatnak, Holló László kortársaiként a földbe szinte beleragadt szántó paraszt, vagy a viharba került kocsis nyomorúságát, kiszolgáltatottságát hangsúlyozzák.Julow Viktor 1960-ban írt Az ihletett művész c. tanulmányában megfejtette ló-ábrázolása lényegét. Idézem: „... *Őszi szántás* c. képe életművének egyik csúcspontja. Ady „magyar ugar"-jának illusztrációja lehetne — kongeniálisan az. ... Két ló az eke elé fogva szinte a kép mértani centrumában — jelzése annak, hogy itt sűrűsödik a kép jelképes mondanivalója. (Hollónál, éppúgy mint Adynál, Tornyainál, a ló gyakran válik sors-szimbólummá). A szürke ló csüggedt fejével az igába görnyed, a másik dacos-rémülten felszegi fejét."

A Koppány-képek lovai hordozzák a festői mondanivaló leglelkét a kezdeti történelmi témáján, a *Fehérló áldozáson* is. Az 1927. évi két tusrajz és az 1929-ben készült kréta-tanulmány után megfestett 1927., illetve 1929. évi olajfestmények világa — különösen az időben korábbi változat aktjaival és félaktjaival — Holló László mitológikus képeivel rokon. A barnával, sárgás barnával, szürkével és zölddel meghatározott színvilágú két kép megjelenítési ereje az áldozathoz vezetett ló fehér foltjának villanásával fokozódik fel.

A Koppány-képek világát teljesítik ki a honfoglaló magyarság Hollónál egyszerre mítikus és ugyanakkor a belső valóságot is kifejező rajzai, akvarelljei, festményei. A pogányok, az Emese legendája, a vérszerződés, a honfoglalás, a Zalán futása, az alpári csata mind példái a téma erős vonzásának, a teljes festői megoldásra törekvés lendületének. Hiszen az 1927-es *Tanulmány a Vérszerződéshez* c. krétarajzától négy évtized telt el az 1966-ban készített tizenegy tus, lavírozott tus, tinta rajz, majd akvarell és olaj-tanulmányig, a *Vérszerződés* (olaj, 68×80 cm) szavakkal le nem írható színgazdagságú, Holló majdnem példanélkül álló formai kompozíciós erejét töretlenül mutató kiteljesedéséig.

Holló László történelmi képfestészetében Koppány, a pogány vezér ellentétes, de mégis kiegészítő alakja I. István. Az államot apja nyomdokain tovább szervező, a magyarságot a korabeli Európa akkor már kétségbevonhatatlanul haladóbb feudális társadalmi-gazdasági-világnézeti rendjébe átvezető király. Kegyes és harcos, hivő és igazi reálpolitikus. A Holló-képek István királya egységes felfogású. A Koppány holttesténél megjelenő király nemcsak ellenpárja, de vérrokona is, embereinek halálán érzett fájdalmában osztozó, önmagát is legyőző testvére.

Az első téma az 1935-ben már megfestett király-temetés. A *Tanulmány Szent István temetéséhez* (olaj, 33×42 cm) az egyik legexpresszívebb történelmi képe. A kisméretű kép majdnem szétfeszül. A sötétkék ég, a figurák ruháinak kis fehér foltjai, a piros palástba burkolt test hidegsége színben fejezi ki a király halálával a népre szakadt gyászt, fájdalmat. 1938-ban közel kétszeres méretű képen fejleszti tovább a témát. Színben is, mert a királyné és az ország méltóságainak ruháin, sőt a halott király köpenyén, ruháján megjelenik a piros és a sárga, az előtér zöld csíkjai, valamint a háttérből kivilágító sárga tüzek felfokozzák a sötétkék éggel való színellentétet. A kép a gyász hangulatát adja, bármilyen gazdag színekben. A megoldás újszerűségét mutatja, hogy a háttérbe vágtató

8. kép. *Holló László:* Fehérló áldozás, 1929, kréta

9. kép. *Holló László:* Emese legendája, 1927, ceruza

10. kép. *Holló László:* Alpári csata, 1935, akvarell

11. kép. *Holló László:* Tanulmány a Vérszerződéshez, 1927, kréta

12. kép. *Holló László:* A szentkorona felajánlása I., 1937, olaj

lovasokat helyez. Ugyanolyan ellentét ez, mint az egyik fajta Koppány változatnál. A lovasok mozgása még csak jobban kiemeli a holttest immár visszavonhatatlan mozdulatlanságát. A király-temetés témáját akvarell freskóterve is megörökíti 1938-ban. És még az évben megszületett a nagyméretű *Szent István temetése,* melynek sajnos csak egy töredéke (olaj, 44,5×61,5 cm) maradt fenn. Ebből is látjuk, hogy hatalmas erejű alkotás volt s a fennmaradt részlet híven adja a kép színerejét. Egy imádkozó barát csuhájának sárgával való megfestése megragadó ellentét-hangsúlyozás a sötétkék éggel. A kép megcsonkulása magában nem indokolja, hogy Holló a témát évtizedeken át érlelve alakítva, új nagy összegezésre készül már 1966-ban megfestett *I. István temetésével* (olaj, 33×41 cm). Láttuk, hogy e nagy történelmi korszakkal való valóságos viaskodása késztette a Koppány kompozíció új és új megfestésére is. És 1970-ben egy akvarell tanulmány után elkészült a nagyméretű (73×113 cm), a korábbiaktól világosabb színekkel felépített olajkép. Úgy tűnik — sajnos az 1938-as kép töredék —, hogy ez a megfogalmazás jóval több alakot komponál be a kép középpontjába is (az imádkozó barátok csoportja például). Holló László sajátos emberábrázoló erejét pedig mintha a paraszti tárgyú képeitől kölcsönzött siratóasszonyok szerepeltetése is mutatja. Ezek a népi figurák a háttér lovasaival együtt ellenpontját adják az ország előkelőinek, a püspöknek és a papi csoportnak. Ugyanakkor kifejezik az egész ország gyászát, a maguk személyes gyászát a nagy király halála miatt.

Az 1927. évi kréta-rajz ugyan a téma előlegezése volt, de csak 1937-ben festette meg második István-témaként két változatban is *A szentkorona felajánlását* alig eltérő méretben (olaj, 70×60, illetve 74×60 cm). I István ezen a két képen arcán hordozza, tekintetéből sugározza a népe sorsáért érzett felelősséget, a választott út helyessége felől önmagával megvívott harc lelki gyötrődéseit. A redőzött sárga-barna palást jóval inkább vezeklő csuha, mint uralkodói köntös. A kék háttér ellentétes színe, a sötétkék-fehér formálású Mária és kis Jézus szobor plaszticitása még jobban hangsúlyozza a királyfigura alázatát, nemcsak az áhitatban, hanem a népe jövőjéért való aggodalomban. A művész teljes lelki azonosulását, az I. István kora sorsdöntő jelentőségének belső átélését bizonyítja, hogy a király arc egyszersmind Holló önarckép is. Itt kell vallanunk arról, hogy valóban mindig úgy éreztük; mind Koppány, mind I. István alakjába Holló László önmaga vívódásait, harcait, gyötrelmeit és népével való egyvoltát is belefestette.

A koronát s ezzel népét is felajánló, az ország függetlenségét megvédelmező I. István egyik legkifejezőbb képzőművészeti megjelenítése Holló Szentkorona felajánlása. Az egyik változat a székesfehérvári István király Múzeumban van.

1938-ban festette meg a *Merénylet Szent István ellen* (olaj, 74×60 cm) c. képét. A jobb kezében fáklyát tartó, fehér hálóköntösben ábrázolt király a nemcsak önmagukért élők megbocsátó tekintetével kényszeríti térdre a merénylőt. István sápadtsága, a fehér ruha nagy ellentétet teremt a különben is végtelenül színgazdag — tört sárga, kék, piros, zöld — háttérrel. 1940-ből való *Az esztergomi székesegyház alapítása* (olaj, 56×66 cm). A király köntöse piros, palástja fehér, a mellette ülő szerzetes csuhája barnásszürke. A két figurát tavaszi kék háttér előtt helyezi el, az ülő király térdén tartja a tanítást, a bölcs uralkodást is reprezentáló könyvet. A kép hátterében jobbra a székesegyház épülete. A csodálatosan színes képen a király arcán a nagy tettek nyugalma ül és a megelégedés. Ez a másik István arc Hollónál, a kevésbé aszketikus, a ki-

13. kép. *Holló László:* Merénylet Szent István ellen, 1940, olaj

egyensúlyozottabb. 1941-ben majd 1947-ben újabb freskóterveket készít: *Jelenetek Szent István életéből* (akvarell, ceruza, kréta). Sajnos, támogatás híján ez éppenúgy nem valósult meg, mint a Szent István temetése. Pedig éppen történelmi képei bizonyítják, hogy Holló László monumentalitása freskóban találta volna meg legalkalmasabb területét.

Történelmünk más korszakai is foglalkoztatták, ha soha nem is ilyen szenvedélyesen, új és új megfogalmazásokra kényszerítően, mint I. István kora. Kiállított ceruza- és kréta-rajzai — *Törökök rabokat visznek, Csata után, Cillei udvara, Láncrafűzve, Kemény Simon és Hunyadi János a szentimrei csatában, Végvári vitéz, Lovas kuruc* — tanúskodnak arról, hogy az 1930-as években a török—magyar harcokról is nagy kompozíciókra készült. Itt sem a téma esetlegesen romantikusan felfogható, de az ő művészetébe is beillő festőisége vonzotta, hanem kereste a magyar történelem másik nagy sorsfordulóját. És az valóban a hódoltság kora. Még egy téma került szívéhez közel, a szerencsétlen kimenetelű 1849-es debreceni csata. Az 1930-as évek második felétől sok tanulmányt készített hozzá, csak 1948-ban tizennégyet. Ez évben megfestette a *Sebesült ló és huszár* (olaj, 47,5×57 cm), majd a *Debreceni csata* (olaj, 61×73 cm) c. képeit. A fehérló újból a kép egyik legfontosabb eleme lesz. A tragikus magyar sorsot a sebesült ló jelképezi. A két kép belső történelmi hitele megrázó, a vereség mellett éppen hogy a vesztett ügy igazát tudják sugallni.

*

Holló László történelmi képeinek kiállítása — éppen a ceruza-, kréta-, tus-rajzok, akvarellek, tanulmányok és festmények közel teljes bemutatása révén — nagyszerű lehetőség volt a több évtizeden át búvó patakként eltűnő, majd újra felbukkanó témák különböző megfogalmazásai végigkíséréséhez. Érezzük, hogy a mester ugyanúgy nem érzi ezeket sem teljesen megoldottaknak, mint a Viharban, az Őszi szántás, a Tilalmas, a Dadai rév, vagy korábban a Kecskepásztor, a Hazatérők, a Krumplikapálók — s még sorolhatnánk — sokszor megfestett s mégis mindig újat mondó témáit. István-kori történelmünk iránti érdeklődése az utóbbi évtizedben is nagy képeket teremtett. Feleségével együtt érdeklődnek Árpád-kor kutatásunk újabb és újabb eredményeiről. Újra elolvassák Kodolányi atmoszféra-teremtő regényeit s felesége maga is kicsit középkori alázattal simítja végig tekintetével az összegyűjtött történelmi képeket. Magyarságunk, állami létünk első, nehéz próbatételeket is követelő korszaka kapott rajtuk méltó megörökítést. Holló László történelmi témájú alkotásai a művész oeuvre-jének legjelentősebb darabjai közé tartoznak s velük Holló a magyar történelmi képfestészetet, de az egész modern európai piktúrát is utánozhatatlan, kiemelkedő művekkel gazdagította.

* * *

Tanulmányomat a Holló Lászlóval 1970 tavaszán folytatott beszélgetések nyomán ugyanaz év őszén írtam meg. Némileg rövidítve megjelent hasonló címen az *Alföld* XXI. évf. (1970) 12., decemberi számában.

14. kép. *Holló László:* Az esztergomi székesegyház alapítása, 1940, olaj

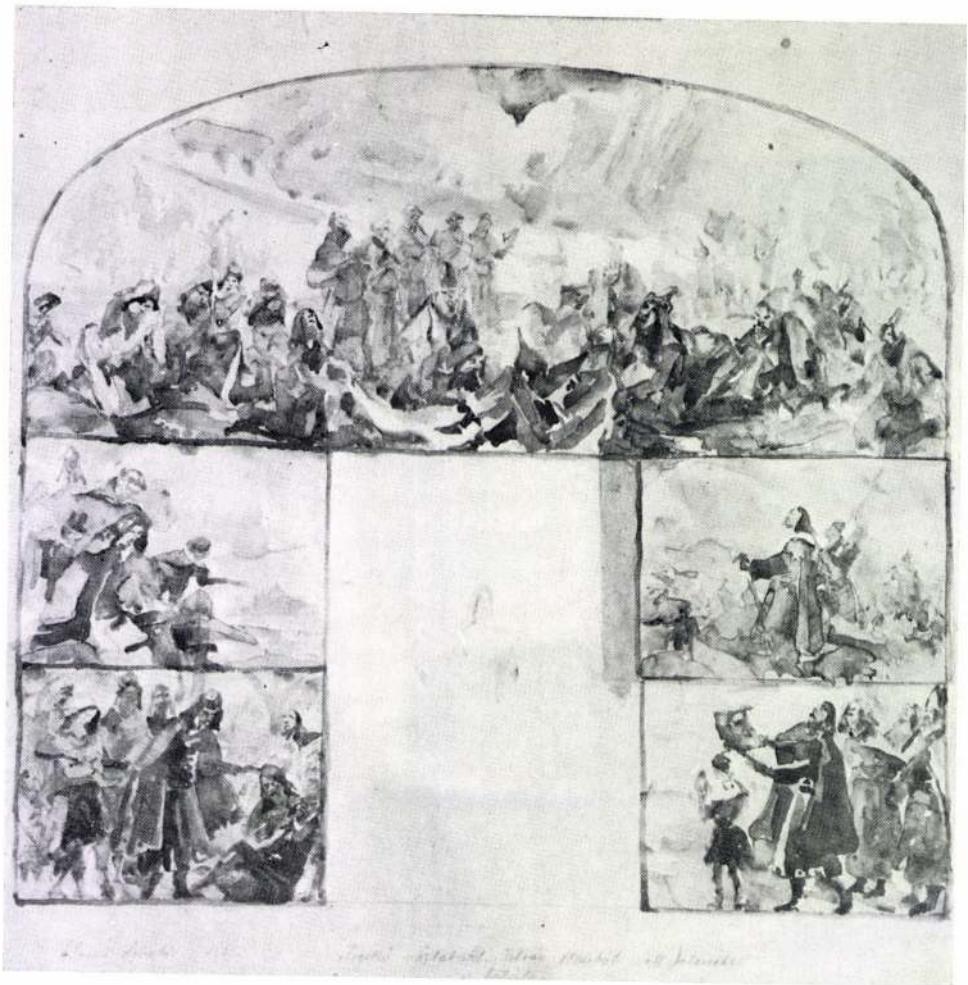

15. kép. *Holló László:* Freskóterv, Szent István életéből és halála, III.·1947, akvarell és kréta

16. kép. *Holló László:* Freskóterv, Szent István életéből és halála III. 1947, akvarell és kréta (részlet)

17. kép. *Holló László:* Végvári vitéz, 1936, kréta

18. kép. *Holló László:* Debreceni csata 1849, olaj, 1948

Holló László történelmi témájú alkotásai

Tanulmány a Fehérló áldozás-hoz	1927	tus	22× 29 cm
Fehérló áldozás	1927	tus	30× 23,5 cm
Fehérló áldozás	1927	olaj v.	54× 65 cm
Pogányok	1927	kréta	30× 23,5 cm
Emese legendája	1927	ceruza	23× 29,5 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez	1927	kréta	30× 23,5 cm
Szent István felajánlja a koronáját	1927	kréta	22× 29 cm
Zalán futása	1928	kréta	23,5× 30 cm
Fehérló áldozás	1929	kréta	21× 32 cm
Fehérló áldozás	1929	olaj v.	65× 81 cm
Honfoglalás	1929	kréta	23,5× 30 cm
Törökök rabokat visznek	1929	ceruza	30× 23,5 cm
Csata után	1929	kréta	23,5× 30 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez	1930	tus	23,5× 30 cm
Cillei udvara	1933	kréta	23,5× 30 cm
Láncrafűzve	1934	ceruza	24× 31,5 cm
Szentimrei csata, Kemény Zsigmond és Hunyadi János	1935	kréta	23× 40 cm
Alpári csata	1935	akvarell	30,5× 42,5 cm
Tanulmány Koppány leverésé-hez	1935	diópác	23× 29,5 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez	1935	diópác	23,5× 30 cm
Tanulmány Szent István temetéséhez	1935	olaj f.	33× 42 cm
Lovas és lótanulmány a végvári vitézekhez	1936	tus és kréta	23,5× 30 cm
Végvári vitéz, lófejtanulmányokkal	1936	kréta	30,5× 23,5 cm
Végvári vitéz I.	1936	kréta	30× 23,5 cm
Végvári vitéz II.	1936	ceruza	30× 23,5 cm
Végvári vitézek I.	1936	ceruza	30× 23,5 cm
Végvári vitézek II.	1936	kréta	30× 23,5 cm
Pihenő vitéz	1936	kréta	23,5× 30 cm
Lovaskuruc	1936	kréta	30× 23,5 cm
Lótanulmány a debreceni csatához	1936	lav. diópác	21× 30 cm
Koppány leverése	1937	olaj f.	50× 75 cm
A szentkorona felajánlása I.	1937	olaj f.	70× 60 cm
A szentkorona felajánlása II.	1937	olaj f.	74× 60 cm
Tanulmány Koppány halálához	1938	olaj f.	51× 74 cm
Freskóterv, Szent István halála és mennybemenetele	1938	akvarell	29,5× 42,5 cm
Merénylet Szent István ellen	1938	olaj f.	74× 60 cm
Tanulmány Koppány leveréséhez	1938	olaj f.	73× 116 cm
Szent István temetése	1938	olaj f.	66× 79 cm
Szent István temetése (töredék)	1938	olaj f.	44,5× 61,5 cm
Lótanulmány a debreceni csatához	1939	lav. diópác	15× 23 cm
Koppány leverése	1940	kréta és ceruza	23× 29,5 cm

Tanulmány Koppányhoz	1940	olaj f.	34×41 cm
Tanulmány Koppány halálához	1940	olaj f.	36×45 cm
Koppány leverése és halála	1940	olaj f.	33×40 cm
Koppány leverése (töredék)	1940	olaj f.	108×83 cm
Koppány halála (restaurált)	1940	olaj f.	115×150 cm
Az esztergomi székesegyház alapítása	1940	olaj f.	56×66 cm
Rabságban I.	1940	ceruza	23,5×31,5 cm
Rabságban II.	1940	ceruza	23×30 cm
Koppány halála	1941	olaj f.	73×50 cm
Freskóterv, jelenetek Szent István életéből	1941	akvarell	49,5×42,5 cm
Lótanulmány a debreceni csatához	1941	ceruza	23×29,5 cm
Tanulmány Koppányhoz	1942	olaj f.	36×45 cm
Freskóterv Szent István életéből I.	1947	ceruza	29,5×21 cm
Freskóterv Szent István életéből II.	1947	ceruza	29,5×21 cm
Freskóterv Szent István életéből III.	1947	akvarell és kréta	35×39 cm
Tanulmány az elesett honvédhez I.	1948	ceruza	30×21 cm
Tanulmány az elesett honvédhez II.	1948	diópác	30×21 cm
Tanulmány az elesett honvédhez III.	1948	diópác	30×21 cm
Koppány felnégyelése	1948	olaj v.	73×115 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz I.	1948	diópác	21,5×30,5 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz II.	1948	diópác	21,5×30,5 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz III.	1948	diópác	21,5×30,5 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz IV.	1948	diópác	21×30 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz V.	1948	diópác	21×30 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz VI.	1948	diópác	25×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz VII.	1948	diópác	25×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz VIII.	1940	diópác	25×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz IX.	1948	lav. diópác	25×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz X.	1948	lav. diópác	24,5×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatához XI.	1948	lav. diópác	25×35 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz XII.	1948	kréta	21×34 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz XIII.	1948	kréta	21×29,5 cm
Tanulmány a Debreceni csatá-hoz XIV.	1948	kréta	21×29,5 cm
Sebesült ló és huszár, 1849	1948	olaj f.	47,5×57 cm
Debreceni csata, 1849	1948	olaj f.	1948 ***
Debreceni csata, 1849	1948	olaj f.	61×73 cm
Koppány leverése	1957	tus	19×25 cm
Lótanulmány Koppány leveréséhez I.	1959	lav. tus	24,5×32,5 cm
Lótanulmány Koppány leveréséhez II.	1959	lav. tus	22×30 cm
Tanulmány Koppány leverésé-hez I.	1959	tus	24,5×32,5
Tanulmány Koppány leverésé-hez II.	1959	lav. tus	24,5×32,5 cm
Tanulmány Koppányhoz	1959	olaj v.	68×80 cm
Koppány halála	1959	olaj v.	100×100 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez I.	1961	tus	26×32 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez II.	1961	26×32 cm	26×32 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez III.	1964	tinta és tus	25×32 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez IV.	1965	lav. tus	25×32 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez V.	1966	lav. tus és tinta	21×29,5 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez VI.	1966		21×27 cm
Tanulmány a Vérszerződés-hez VII.	1966	tus	21,5×31 cm
Vérszerződés	1966	akvarell	33×40 cm
Vérszerződés	1966	olaj f.	68×80 cm
Koppány leverése	1966	akvarell	33×40 cm
Tanulmány Koppányhoz	1966	olaj v.	45×55 cm
I. István temetése	1966	olaj f.	33×41 cm
Koppány leverése	1967	lav. tus	25×32,5 cm

Vérszerződés	1967	tus	25×32,5 cm
Koppány leverése I.	1970	lav. tus	30×42 cm
Koppány leverése II.	1970	lav. tus	21,5×30,5 cm
I. István temetése	1970	akvarell	30×40 cm
Koppány halála	1970	olaj f.	100×125 cm
I. István temetése	1970	olaj f.	73×113 cm

A művek keletkezésének événél, ha azt a művész annak idején nem jelezte, Holló László meghatározását vettem figyelembe. Amennyiben lehetséges volt, törekedtem az ugyanazon éven belüli sorrendet is megállapítani.

A művek technikájánál feltüntetett megjelölés feloldása: tus=tus rajz; kréta=kréta rajz; ceruza=grafit ceruza rajz; diópác=diópác rajz; lav. diópác=lavírozott diópác rajz; tinta=tinta rajz; lav. tus=lavírozott tus rajz; olaj v.=olajfestmény vásznon; olaj f.=olajfestmény falemezen.

TARTALOM

Dankó Imre: Előszó
Beszélgetés Blattner Gézával — Gyűjteményes kiállítása Debrecenben — Búcsuzás 5
Maghy Zoltán művészetéről 17
Senyei Oláh István (1893—1963) 25
Holló László történelmi képei 45
Conversation avec Géza Blattner — Son exposition d'ensemble à Debrecen — Adieux 73
L'art de Zoltán Maghy 77
István Senyei Oláh (1893—1963) 79
Les tableaux de László Holló 83

A szerző egyéb művészeti írásai

A debreceni könyvkötőcéh művészete — Szabad Művészet, III. évf. 1949. 6. sz.
A debreceni könyvnyomda művészete — Szabad Művészet, III. évf. 1949. 9—10. sz.
Jegyzetek két tárlatról (Bíró Lajos és Madarász Gyula kiállításairól) — Alföld, XIII. évf. 1962. 1. sz.
Bíró Lajos kiskunhalasi tárlatáról — Alföld, XIV. évf. 1963. 7. sz.
Szabó Iván szobrászművész debreceni kiállításáról — Alföld, XV. évf. 1964. 4. sz.
Debreceni művészek kiállítása Nyíregyházán — Alföld, XV. évf. 1964. 7. sz.
Menyhárt József tárlatáról — Alföld, XVII. évf. 1966. 2. sz.

A fentieken kívül több kiállítási katalógus előszavát és művészeti könyv ismertetését írta.

A következő jelentősebb kiállításokat rendezte:

Holló László gyűjteményes kiállítása a Déri Múzeumban, 1959
Blattner Géza kiállítása a Déri Múzeumban, 1961
Holló László gyűjteményes kiállítása a Déri Múzeumban, 1961
Xantus Gyula kiállítása a Déri Múzeumban, 1962
Holló László kiállítása magángyűjtők anyagából a Déri Múzeumban, 1962
Bíró Lajos kiállítása a Thorma János Múzeumban Kiskunhalason, 1963
Holló László kiállítása a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, 1964
Maghy Zoltán gyűjteményes kiállítása a Déri Múzeumban, 1964
Szabó Iván kisplasztikai és kerámia kiállítása a Déri Múzeumban, 1964
Holló László gyűjteményes kiállítása a Kossuth Lajos Múzeumban Cegléden, 1964
Holló László gyűjteményes kiállítása a Tornyai János Múzeumban, Hódmezővásárhelyen, 1964
Medgyessy Ferenc emlékkiállítása a Déri Múzeumban, 1968
Menyhárt József gyűjteményes kiállítása a Déri Múzeumban, 1969
Senyei Oláh István emlékkiállítása a Déri Múzeumban, 1970
Holló László történelmi képeinek kiállítása a Déri Múzeumban, 1970

78.5921.66-19-2 Alföldi Nyomda, Debrecen

Holló Lajos
festő

MÜVÉSZETTÖRTÉ
DOKUMENTÁCIÓS KÖ
Budapest, XIV. Dózsa Gy

Holló Lajos

— **Holló Lajos akvarell-kiállitása.** A Bólyay reáliskola rajztermében *Holló* Alajos festőművész, az intézet kitünő tanára, mintegy kétszáz vizfestményéből kiállitást rendezett. A kiállitás megüti a legelső kiállitótermek szinvonalát, *Holló* Alajost nem lehet a tehetséges mükedvelő akvarellisták közé sorozni, müvész a javából. A vizfestés technikáját a bravurig tökéletesitette és bár természetlátása a naturalizmuson nevelkedett s csaknem kacérkodik az impresszionizmussal, — képeiben van valami frisseség, amely maradéktalanul megőrzi és visszaadja az első szin-benyomások harmatos hamvasságát. Különösen vizrészletei, lirai hangulatu tájképei kitünőek és bizonyitékai annak, hogy ezt a komoly müvészt hanyatló akvarellfestészetünk idején nagyon is számba kell venni. *(m.)*

N.U. 930 - V. 10

N.U.930.V.10.

Holló Lajos

— **Holló Lajos akvarell-kiállitása.** A Bólyay reáliskola rajztermében *Holló* Alajos festőművész, az intézet kitünő tanára, mintegy kétszáz vizfestményéből kiállitást rendezett. A kiállitás megüti a legelső kiállitótermek szinvonalát, *Holló* Alajost nem lehet a tehetséges mükedvelő akvarellisták közé sorozni, művész a javából. A vizfestés technikáját a bravurig tökéletesitette és bár természetlátása a naturalizmuson nevelkedett s csaknem kacérkodik az impresszionizmussal, — képeiben van valami frisseség, amely maradéktalanul megőrzi és visszaadja az első szin-benyomások harmatos hamvasságát. Különösen vizrészletei, liraí hangulatu tájképei kitünőek és bizonyitékai annak, hogy ezt a komoly művészt hanyatló akvarellfestészetünk idején nagyon is számba kell venni. *(m.)*

N.U.930.V.10.

Hollós Lajos

A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata Királó Bizottságának tagja volt.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai p.u. tervpályázata, 1968.
Magyar Építőművészet, 1969. 2.sz. 2. l.

MDK

Holló Lajos

Alkony, vizf.
Akarattyai Rákóczy fa, vizf.
Naptükrözödés, "

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 13.lap

MDK

Holló Lajos, festöm.

Tájkép. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 23.1.

Holló Lajos MÍK

részt vett a kiállításon.

"Fuvaros szekér"

--: "Mai festőnemzedékünk" kiállítás Sopronban. Kisalföld. 1962. szept. 21.

Holló Lajos szobrász

Őserő

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa.1933.
Műcsarnok.

MDK

Holló Lajos

őserő, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept. 23 l.

MDK

Holló Lajos

Őszi táj, vf.

Dunapart, "

Parkrészlet,"

Magy. Studio 1. graf. kiáll. 1921. márc.

9 l.

Holló Lajos MDK

Őserő, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiáll.

Holló Lajos MNK

Gaerő, Ejnes

Műcsarnok 1933 Tiatal művészek Kiáll.

MDK

Holló Lajos

Falusi ház, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 7. 1.

Badál

Holló Lajos szinpadterve a "Csongor és Tündé-"hez

Müvelt Nép
1954.jun.6./V.évf. 13.sz./4.1.

/Hegedüs Géza: Csongor és Tünde Magyaróvárott /

MDK

Holló Lajos

Tájkép, of.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

2o 1.

Holló László

Zobrán Műcsarnok
1933. szept. Fiatal művészek
(kiáll. 202.

Holló Lajos

festő műcsarnok

1932. őszi tárl. IV. 83, 87

Ugyláthat[ó] aranos

Holló Alajosnak.

Holló László

rajztanár, akvarellista Pécsett az 1900-as évek elején. Utóda fővárosi reáliskolai rajztanár, Pécsett koll. kiáll. volt

Nikl pécsi képem.

Holló Lajos

tanár volt
Pécsett. Közepes virtuozitású festett s egy időben önálló kiállításait is rendezett Pécsett. Innen Budapestre ment, s ott egyik gimnáziumban mintarajzot tanított.

Nik Pécskép

17. l.

A kölcsönvett mű

Szerzője: .....

Címe: " Tükör" 1937 évf.

Jelzete: .....

Alulírott kötelezem magamat, hogy fenti művet az előírt határidőre visszaszolgáltatom, tudomásul veszem, hogy a határidő elmulasztása esetén a reklamálási postaköltségeket és naponkénti és kötetenkénti 10—10 fillér késedelmi díjakat megfizetni, a kölcsönvett mű elvesztése vagy megrongálása esetén pedig a térítvényen megjelölt értéket megtéríteni tartozom. Kötelezem magamat továbbá, hogy a vezetésem alatt álló intézetből a kölcsönvett művet nem adom ki.

Kijelentem, hogy az 1929 : XI. t.-c. 46. §. határozmányait tudomásul vettem.

Hollós Lajos

Munkarend:
1920-21. téli évad 413, 467
1922. jub. évad. 431

Sir, Bronzon V. 184.

HDM

Holló I. [festőművész]

Cséplés c. műve szerepelt az 1949 decemberében rendezett debreceni képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

Hollós László

Magyar Mínnenet

1926.539

TK. 114.

II
574

114. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Horváth János.

Derékon alólig van ábrázolva, szembe néz, ül, tojásdad medaillonban. Rövid haja ősz, szemöldöke és szeme barna, arcza és bajusza leberetvált. Caputiuma piros, reverendát, csipkés karinget és mucetuma felett kettős lánczon feszületet hord, collaréja kék. A széknek magas támlája faragott.

Vászon, méretei 34 : 27·5 cm. — Át. Képt. 296. — Mérey Sándor hagyatéka.

K függesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1876: VIII. 69. — 1878: VIII. 31. — 1880: VIII. 31. — 1881: VIII. 31. — 1883: VIII. 357.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 118. — 1894: VIII. 302.

1904-9 Képes Folia

Hollós László

élet. kolt

Belvedere

1923 dec.

1926 Erzsi

1930 [illegible]

1941 (Nagy) N. tal

1931 Debr. Ady Társ

1956 Dp Fényes Ferenc

1942 [illegible] Társ. Fel. Dép

1932 Debr. Ady Társaság alakítása

1947. V. [illegible] 7 tagú || 1948. Debr. Irodalmi Társaság [illegible]

1952 [illegible]

1948 [illegible]

Debr. Nemzetközi [illegible] 1925

Hollós László

Kollt. kiáll. az Ernstben
1930 januári

1066. *Szabolcs.*

Derékig, kissé jobbra
de egyoldalú érmen van á
totta, balját pedig csipőj
körszakálla hosszú. Öltöz
góval, derékon megkötött
peny. Felirata az emelkede
II. CAPITANEUS. HUNGARO

Rézszínű ólom, méretei
Értéke 20 K. — Havas (Hirsch
(787–907). — Átvétetett az 1
909), az 1910 február 25-iki 65
leiratok, illetőleg az 1910 jan
márczius 23-iki (519–910) sz.
tett 1908 január 31-én (41–9

Holló László

festő

Debrecen

Margit u. 8

MKSz 1947

Hollós László

1909.

Ki tud róla?

Kiváló festő
Debrecenben.
Még 1948-ban is műkö-
dött.

h.polgármester.

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 9279

Hollós László

Lásd

Vidéken élő képző-
művészek kiállítása
Építőipar. 1954.
nov. dec.

Könyvkereskedelem

NYOMTATVÁNY

IV, VÁCI UCCA 11/B
FÉLEMELET TEL. 171-56

Tp.

Szentiványi Gyula
úrnak

H.

Arénaút 41.
Képművészeti Múzeum.

HOLLÓ LÁSZLÓ

festő gyüjteménye

BATÓ VIOLA

könyvkötései

MEGNYILIK DECEMBER 2-ÁN

Nyitva hétköznap 9–3 és 4–6
Vasárnap és ünnepnap 9–1

1923 DECEMBER

BELVEDERE

Művészeti igazgató: Fónagy Béla

„GLOBUS" BUDAPEST.

Hollós László

festő

Belvedere

1923 dec.

Koll. Iráll

Életrajz, 85 mű-

vész. 1887-ben Kiskunfélegy-

házán. Hollósyval 1909-10-

ben, utána két évig Párisban tanult. Bejárta Olaszországot. ~~1910~~ 1911-ben Hollósy tanítványaival Szőnyi állítják ki a Könyves Kálmánnál, Párisban a Salon des Indépendantsban. 1918 óta Debrecenben él.

nekve. Haja s remölyöke fekete, sieme
etvált. Fejéü barna premsapka nu, s jobb
kánal pétáke s kerelő fedroak Prem-
pzinii. A kástenben barna fuggöny lóg.

ketei 92:72.5 Ym.

es Kállaijro. engedetett ár (30/96)
k. vipra (4/6/96)

NAGY TEREM.

Holló László festményei.

144. Meszeskocsi . . . . . 350.—
145. Disznóölés . . . . . 400.—
146. Gyerekfej . . . . . 350.—
147. Legelő tehén . . . . . 400.—
148. Női fej . . . . . 600.—
149. Homokhordás . . . . . 1000.—
150. Két leány . . . . . 700.—
151. Fehér lóáldozás . . . . . 1000.—
152. Hazafelé . . . . . 1500.—
153. Krisztus sirbatétele . . . . . 2500.—
154. Batyus nő . . . . . 800.—
155. Kérész-szedők . . . . . 1000.—
156. Almahámozó . . . . . 600.—
157. Vázlat . . . . . 500.—
158. Leány a kertben . . . . . 600.—
159. Fürdés után . . . . . 2500.—
160. Tanulmány . . . . . 800.—
161. Koldusok . . . . . 800.—
162. Vesszőhántás . . . . . 700.—
163. Vizhordó . . . . . 750.—
164. Beteg gyerek . . . . . 900.—
165. Vasárnap délelőtt . . . . . 800.—
166. Cigányok . . . . . 1000.—
167. Mulató cigányok . . . . . 500.—
168. Kecskepásztorlány. (Vázlat.) . . . . . 500.—
169. Erdőben . . . . . 1000.—
170. Tiszapart . . . . . 600.—
171. Iskolás lányok . . . . . 600.—
172. Virágcsendélet . . . . . 500.—
173. Falusi táj . . . . . 400.—
174. Tanulmány . . . . . 500.—
175. Önarckép . . . . . 600.—
176. Utcarészlet . . . . . 600.—

139. Vizhordó leány . . . . . 60.—
140. Olvasó leány . . . . . 40.—
141. Holdvilágos este . . . . . 50.—
142. Ülő nő . . . . . 40.—
143. Nőrablás . . . . . 80.—

ÖTÖDIK TEREM.

Haranglábi Nemes József festményei.

82.	Halászhajók	80.—
83.	Rálátás a tengerre	80.—
84.	Tó a Bois de Boulogne-ban	80.—
85.	Utca	80.—
86.	Tengerpart	80.—
87.	Kikötő	80.—
88.	Házak	80.—
89.	Vitorlások I.	80.—
90.	Halászbárkák	80.—
91.	Spanyol vár	80.—
92.	Breton házak	80.—
93.	Bárkák	80.—
94.	Szines vitorlák	80.—
95.	Vizen	80.—
96.	Spanyol falu	80.—
97.	Kikötőben	80.—
98.	Hajók szárazon	80.—
99.	Malomvölgy	80.—
100.	Vörös vitorlás	80.—
101.	Utcarészlet	80.—
102.	Utkanyarulat	80.—
103.	Vitorlások II.	80.—
104.	Két bárka	80.—
105.	Biaritzi sétány	80.—
106.	Molo	80.—
107.	Vörös ház	80.—
108.	Mosó nők	80.—

Ernst Múzeum kiállításai
CIX. (1930)

HATODIK TEREM.

Holló László rajzai.

109.	Kislány	40.—
110.	Páris ítélete	50.—
111.	Kisfiu	40.—
112.	Leány	40.—
113.	Fejtanulmány	40.—
114.	Kisfiu gyereket tart	40.—
115.	Fejtanulmány	30.—
116.	Vesszőhántok	50.—
117.	Tanulmány a Fürdőzőkhöz	50.—
118.	Gyerekfej	40.—
119.	Tavaszi ásás	50.—
120.	Kompoziciótanulmányok	50.—
121.	Önarckép	50.—
122.	Asszony gyerekkel	50.—
123.	Kompozició	50.—
124.	Tanulmány a Cigányokhoz	100.—
125.	Leányfej	40.—
126.	Tanulmány a beteg gyerekhez	100.—
127.	Leányfej	40.—
128.	Fejtanulmányok	80.—
129.	Leányfej	30.—
130.	Kutnál	80.—
131.	Álló leány	60.—
132.	Tanulmány a Vizhordóhoz	80.—
133.	Leányfej	70.—
134.	Tanulmányok	50.—
135.	Cigánynő	60.—
136.	Tanulmány a Vesszőhántáshoz	80.—
137.	Kisfiu	50.—
138.	Tanulmányok	40.—

Hollós kiáll. kiáll. Ernst 109.

E csoportkiállitás művészei nem ösmeretlenek az Ernst-Múzeum közönsége előtt. Talán *Vydai Brenner* Nándor az egyetlen, ki nagyobb kollekcióval még nem szerepelt nálunk, noha többször, legutóbb a Munkácsy-Céh kiállitásán feltünt néhány kisebb kompoziciójával. S hogy mindjárt nála maradjunk, — most, hogy egy teremben gyüjtöttük össze főbb műveit, egy nagy kifejező készségü fiatal erőt ösmerhetünk meg. A barokk tradició elevenen él benne, de máris érezzük, hogy a multból megtalálja a kivezető utat, hogy fiatalos képzelete áttöri a hagyományok falait, látjuk, hogy mint szüremlik be álomlátásaiba a romantikus elképzelés, főleg ott, ahol a jelen összeolvad a multtal, ahol mozgalmas képek formába elevenednek nála, s frissebb szincsokrokat ver ki palettájából.

Társai mind az Ernst-Muzeum neveltje. *Schossberger* Klára bárónő előbbi bemutatkozásakor az impresszionista mesterek tanitványa volt. Most az ujabb törekvések szellemében, leegyszerüsitett és tiszta rajzu formákat keres, melyeknél a szin csak udvarhölgyi szerepet játszik. Mint halk kisérő zene fogja körül formáit, melyeket mind biztosabb és őszintén átérzett viszonylatokba foglal. Haranglábi *Nemes* József Bretagne világából szedi az ihletet. Nemcsak a mozgalmas tenger, de az ég és a part változatosságai ragadták meg érdekfődését most is. A viztükröződés, a habokon végigsuhanó lényjáték, maga a hullámok gazdag élete, a parti utcák

és a halászok világa soha ki nem fogyó anyaggal táplálják képzeletét. Pasztelljeiben gyöngéd szinharmóniákhoz jut. Leheletfinomságú tiszta szinek melódiáját fogja fel. Nagy az ellentét, ha olajképeitől, azok tömör, zsiros, súlyos anyagától pasztelljeihez jutunk. De ez csak azt bizonyitja, hogy ösmeri anyagát és ahhoz formálja kifejezési eszközeit. Benne van mélyen az anyaggal folytatott küzdelemben, melyből mind biztosabban és győzelmesen tör előre, bontakozik ki egyéni látása.

Holló László első felléptekor általános nagy figyelmet keltett. Drámai erőt éreztetett és biztos ecsetvezetéssel alakitotta formáit, melyek egy sajátos vizionárius álomvilágából alakultak ki. Ez a vizionárius erő most ujfent fel-felcsap látományaiban. Rajzai igazolják, hogy mily gondos előkészitéssel nyul az ecsethez, hogy szinei tüzéből kirobbantsa a megálmodott viziót. A legegyszerübb benyomás mélyen átmelegitett látománnyá alakul képzeletében. Formáit szaggatottan, balladai tömörséggel, egy-egy részlet kihangsulyozásával érezteti, elsiklik a részletezés fölött, hogy a hangsuly staccatóival beérje. Ilykép sejtelemszerüvé teszi a legköznapibb jelenséget, teszem, egy parasztszekeret, egy disznóölést, egy fa alatt álló cigánylánykát, hogy máskor széles és hatalmas formaéreztetéssel nagy kompoziciók felrakásához jusson el, vázlatosan, szinte félve, hogy a belső tűz kialszik, mielőtt a látományt megragadta, hogy álomképe elszáll, mielőtt vásznára leköthette volna. Ilyen viaskodások közben látjuk még a művészt, aki a formákkal való ez önkinzó küzdelemben, vidéki magányban, mindenkitől elhagyatva, él álmainak, melyek kisértik, egyre felajzó indulatrohamokban.

Hollós László

Koll. kiáll. az Ernstben
1926. okt. festmények.

Ostende. Kórházam mein.

3001

11. H. W. Mesdag.

(Sz. Gröningenben 1831. február 25-én.)

Téli nap a tenger partján.

A tengerparton, a melyet mindenütt hó borít, balról öt fellobogózott egyárboczú hajó s jobbról a domb mögött, három halászbárka ~~van befagyva~~; a sík tengeren pedig két vitorlás tűnik fel. Az úton, a háttér felé, szekér halad hármas fogattal. A kocsis, ki kék zubbonyban és szürke nadrágban ~~van öltözve~~, mellette gyalogol társa a kocsi hátuljában áll s tartja a felrakott holmit. Közelükben három munkás képez csoportot. Balról a kék ruhában és rózsaszinű köpenyben ~~viselő~~ nőt férje vezeti, előttük két leány alakja tűnik fel s az első hajó közelében álló szekérnél, valamint a második bárka körül, a jégen, férfiak és nők járkálnak. Az égbolt felhős. Jelzése alól balra: »*H. W. Mesdag.*«

Vászon, méretei 96 : 157 cm.

1882: V. 265. — 1884: V. 198. — 1885: V. 198.

298

Kollá László

festő

Műcs. kiáll. 1933 tól

Pipics 114. l.

BUDAPEST
VII. 23. 18.

Hollós László

Ernst Museum Kiállításai

CXXXI. 1932.

73.

Archívum
Néplírókör
VILLÁNY

Hollós László

1.

Ernst Múz. 131. kiáll.

73. 7.

Verés Jánné u.9.

A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS
KÉPVISELŐHÁZA

Hollóháztó

Jesto"

l. Koll Eiáll.

Ernstthurenn kiáll

85. m.

1926.

7982

zad balra, állva, tojásdad medaillon-
s arcza s tapsza leberetvált. Jobb kezét
s baljában kardját fogja. A vállára vetett
seli s mellét a Mária Terézia s a szt. Is-
kemellforma láthatók; dolmánya, (prémes mentéje s
ő szőrtje. A medaillon fölött a fiú lebeg
gó van e szavakkal: „Redemit Salvo-
ában függöny lóg. A talapzaton Ma-
zt. István koronáját, az osztrák főhercegi
a jogart látjuk párnán. Balra Hun-
nária mintava s baljával, melyben
ászló van, a medaillon tartva. Jobbra
val, melyből érmek s gyümölcsök hull-
zaton kés sorban:

s II.
hem.

strige
Clemens
rae
C.

Holló László, Margit-u.8.

Fürdőzők, olaj
Homokhordás a Dadai Révnél, olaj
Nehéz felhők, olaj
Önarckép, "
Csendélet, "
Reggeli napsütés, olaj
Öreg modell, "

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

HOLLÓ LÁSZLÓ: debreceni festő?

93. Lovak, olajf. 700.—
94. Öreg Tiszáné, olajf. ? 350
95. Puszta, olajf. 600.—
96. Önarckép, olajf. 600.—
97. Öregasszony, olajf. 600.—

98. Legelő, olajf. 600.—
99. Aratók, olajf. 1500.—
100. Vihar előtti csend, olajf. 500.—
101. Vak ember, olajf. 2000.—
102. Önarckép, olajf. 1000.—
103. Krumplikapálás ideje, olajf. 500.—
104. Önarckép, olajf. 500.—
105. Árok szélén, olajf. 800.—

HOLLÓ LÁSZLÓ:

117—122-ig Tusrajzok á 40.—
123. Csendélet, olajf. 800.—
124. Kaszafenő, olajf. 1.200.—
125. Csendélet, olajf. 800.—

Nemzeti Szalon 1941 nov.—
94. coop. kiáll. okt.

63. Róma éjjel, fametszet 20.—
64. Könyvjegyek, fametszet mgt.
65. Amalfi, fametszet 20.—
66. Erzsébet-híd, fametszet 30.—
67. Amelfi, fametszet 30.—
68. San Vitó Chietinó, fametszet 30.—
69. Assisi, fametszet 20.—
70. Roma, Ponte Nomentano, fametszet 20.—

Holló László
életének keresztje

144. Oláh leány, paszt. 200.—
145. Oláh cigány, paszt. 250.—
146. Napsütés, paszt. 200.—

Ybl Miklós

festő

debreceni rajztanár. Az alábbi társaság tördelő tagja.

138

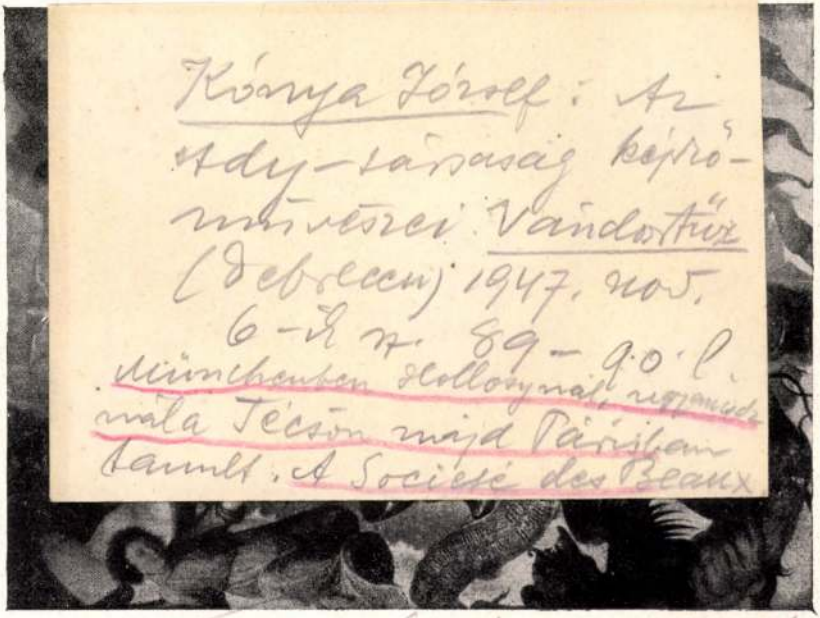

Kónya József: Az Ady-társaság képírói művészei. Vándortűz (Debrecen) 1947. nov. 6-ik sz. 89-90. l.

Münchenben Hollósynál tanult, majd Párizsban Cormonnál. A Société des Beaux Arts-ról Littérature 1913-ban lapjában vallanak. Olasz útjain az országban jár. Greco, Delacroix, Tintoretto a festői ideálja. Szélesen festőivégre törekszik. Csendéletekkel, gardai témájú képeivel közvetlen hatást alakít ki Rippl-Rónai festő József

Mély, bársonyos szinekre hangolt
élénk kontrasztokkal, formái oldottak
Az Ady-versek képzőművészeti

(Portalanak érdeg olvasó
volt.

Hollós László

1910. Könyves Kálmánnal a Hollós kiállítással kapcsolatban [illegible] levelezése

és cs)

1908
évi

Hollós László

festő

l.

Csoban Hajdúvm

169. l.

IX. t.

Mangoltófák, tolnamegyei III. 131.

Holló László
festő

I. Csobán Hajdumra
IX. kéjtabla

Magyar nagy Sándor

Szabó Szücs

Holló

H. 2. *László*, festő, * 1887. Kiskunfélegyházán. Hollósy Simonnál (1909—10.) és Párizsban tanult. Először 1911. állított ki, 1923. gyüjteményes kiállítása volt a Belvederében, 1926. az Ernst-múzeumban. Képeiben van valami Greco barokkságából és Vaszary brutális színkezeléséből, csak H. barnás-vörösbe hajló színharmóniái csendesebbek. Színes tusrajzain a plenairbe állított női aktra hulló fényt szereti széles színfoltokká materializálni. Debrecenben él.

Ex. I. 473 l

Ujvidéki DMKE népkvz VII. 288.

Hollós László

festő

(k. m.) Debrecen festők a Nemzeti Szalonban. Esti Kurir 1941. okt. 1.

VASÁRNAP
21
Kat. Máté aps.
Prot. Máté
Ó-g. 8. Kisasszony

47

5.

N. k. 5 ó. 45 p. N. ny. 18 ó. 0 p.

HÉTFŐ
22
Kat. Móric vt.
Prot. Móric
Ó-g. 9. Szeverián

Izr. 1. Thisri 5702

KEDD
23
Kat. Tekla sz. vt.
Prot. Tekla
Ó-g. 10. Menodóra

4.

Izr. 2. Újév 2. n.

SZERDA
24

5 1/4

D. Folier Fs : H. L. Mauve

Dev. tau. Qe. Meate Lent-hoz
Fond. Farm)
1956. Jan.

Hollós László

festő

u.m.d. Esseg László

Genius (Arad) 1924. febr.

44. l.

Tanulmány (vörös kréta)

G. B.

Holló László
festő

Irod.

Dobbagy Gaiger
Miklós: Holló László
művészete.
Tér és Forma
1944. 81–83.
85. l. Önarc-
képpel és képekkel.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hollósi Lajos, f. r. tanár

1827 március 6 Kisújfalun született

Meghalt Pozsonyban 1909 nov. 15-én

Debrecenben élt

Debr.-i Ady-Társ

tagja (kiállításokon)

Hollós László

1904/5 – 1907/8, 1908/9 II.

Ferképzomfoiskèvk

92.1.

az agyagdombormű és a reliefdíszes akrotérionok feltalálását.

BUTINONE, *Bernardino*, lombardiai festő, * Treviglio (Milánó mellett) 1430, † 1507. A régebbi lombardiai iskolából való. Foppa kortársa és követője, ki Zenaleval sokszor dolgozott együtt. Közös munkájuk egy sokrészű oltárkép (S. Martino, Treviglio). Jelzett munkája a Foppa és Mantegna hatását mutató Madonna a gyermekkel, a kis Ker. Jánossal, a szárnyakon Szt. Bernát és Vince (hármaskép), továbbá a későbbi lágyabb Madonna a gyermekkel (mindkettő Brera). Egyes szentek alakjait, mint Szt. Péter mártír (freskók, Milánó, S. M. delle Grazie), szintén neki tulajdonítják.

BÚTOR, a ház mozgatható berendezése. Ama cél szerint, melyet szolgál, két csoportba sorozzák: 1. ülőfekvő, 2. állvány-B. (szekrény, asztal). Anyaga többnyire fa, ritkábban fém; a fát lakkal, politúrral, furnérral látják el, befestik, intarziával díszítik, faragják, esztergályozzák. A legrégibb időktől a középkorig a B. kevés fajtája volt ismeretes. Kr. e. 3000 évvel az egyiptomiak a székek több formáját, a padot és az ágyat ismerték. Formájuk a legegyszerűbb, de munka szempontjából igen fejlettek: fém-, elefántcsontberakással, faragással vagy festéssel gazdagon vannak díszítve. Díszes takarók és párnák teszik a B.-t kényelmessé, de ezek nincsenek vele organikus kapcsolatban. A formák egyenesvonalúak, a lábakat állatlábak helyettesítik. — Görögország eleinte ázsiai befolyás alatt szintén egyeneshátú ülőbútort használ, melyet párnákkal tesz kényelmessé; később az emberi test formájának megfelelően, hajlított hátlappal látják el a székeket. Díszítő formák a maeander- és az akanthus-levél. A B. anyaga a fa mellett fém. Új forma nincsen, csak asztal, szék, ágy és láda ismeretesek. A széket és asztalt néha keresztlábakkal, összecsukhatóra ké-

Holló László

Kovács Gyula: Holló László
---
kiállitása.

SZABAD MÜVÉSZET
1956. 3.sz. 143-44.l.képpel.

Holló László

festő" Debrecen

~~Csekély tárgyi~~ ~~és az~~
~~alabb forrást~~, mely
életrajzi is van.

Lázár Béla dr.: Három
magyar festő. Művészet
Halon. (Kolozsvár) 1926.
dec. 27. ∓ 5. l.

Debrecenben él. Közel negyven
éves. Hollósnál, majd Pá-
risban tanult, azalatt bejárta
Spanyolországot, hol Grecot
és Goyat tanulmányozta.
Ugyanitt az Ernst múzeum-
ban rendezett Holl. Emlék-
kiállítást.

Holló László

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 539

1930. 60, 118

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Hollós László

Debrecen, 70 éves, Munkácsy-díj 1958
Paris, Glas-, Spanyol-on., Norvégia
tan. it. – 1910 óta tagja az
Union Fraternelle des Beaux-Arts et des
Lettres-nek. 1957. Kossuth-díjat kapott.

Műterem. 1958. 2. sz.
36. l. (képpel
és önarckal)

~~Kovács Pál~~

(1852–1925)

Irod.
2

Elek Artur:

Nyugat. 1925

Holló László

festő

Szent István holttestének bezentelése c. képe rejtve.

Művészet 1942. 55. l.

elnök

erület Igazgatótanácsának

K o l o z s v á r

Holló László

Uniwersytet Lexikon
341 l.

len festő.

zadból.

kissé jobbrafordultan áll
melynek kis ujján zöld-
ámasztotta ; baljával pedig
kolatát fogja. Haja, szem-
fekete, szeme sötétbarna,

valója sötétszínű ; ingének
rémes bekecse, dolmánya
tel paszomántozott. A kép
Franc. X. Schwatseck Dedicat

n. — Lelt. sz. 217. — Vétetett
Ödöntől 500 K-án (30–888). —
30-án (146–88).
adatok. 1894 : VII. 256. *Isme-*
: Schwatseck Ferencz ezredes.
ése : »*Ismeretlen festő* : Bátori

Holló László

festő

Holló László forrongó magános lélek, világa nem Félegyházi közvetlen természetszemlélete, hanem a színeknek, kavargó mozgásoknak valami sajátságos, átszellemült világa. Valóságvilág ez mégis, elvontsága ellenére dús, erős színek zenéjével, amelyben a mély tónusokat harsanó kontrasztszínfoltok bontják meg — harmónikus összhatással. Az „Önarckép", az „Öregasszony" és az „Aratók" című olajfestményei különösen jellemzik.

Népszava

1941. okt. 1.

(Debreceni festő-

művészek.)

Kat. Sz. Fer. sebh.
Prot. Ludmilla
Ó-g. 4. Babilasz érs.

CSÜTÖRTÖK
18
Kat. Kupert József
Prot. Titusz
Ó-g. 5. Zakariás

PÉNTEK
19
Kat. Január vt.
Prot. Vilhelmina
Ó-g. 6. Mihály csod.

2.

SZOMBAT
20
Kat. Euszták
Prot. Friderika
Ó-g. 7. Szocont

4. 1/2

Izr. 28. S. Nezav. 5. 6 P.

Holló László

— **Holló László kapta meg a Szinyei Merse Társaság festészeti díját.** A Szinyei Merse Társaság elnöksége a Biró-féle festészeti díjat *Holló László* debreceni festőművésznek ítélte oda.

Pesti Hírlap

1942. febr. 24

Pós : Képeimnek
felöldése

Az új m. kép
a Föv képt Bizalmi
bizalmiáll kat
Olivér : Jan.
1948 jún - nov

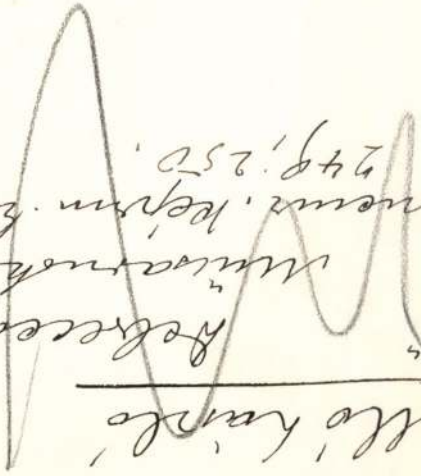

Hollós László

1

Pogliano 1948

21. l.

a mai napig sem tör

Ez okból is mélteltet
mel fordulok a Tek
gyeskedjék odahatni,
és közoktatásügyi m
kintalása iránt mos
tórtassék. –

Tedecz, Szepe

A Tekin

Holló László

festő

Lód

e

Rabinovszky Marcus

A „Magyar képzőművészet" első kiállítása Magyarok. 1946. II. évf. 8. 4.

Holló László

festő

Nat. Kiskempelegyháza

1887.

László okv

Révai XX. 387 l.

Holló László

debreceni festő

család.

Pódebrady 22. l.

GÁBOR

GYÁR LERAKATA

PEST

ucca 6	Telefon:	37-0-05
ca 50	„	34-4-58
ca 15	„	11-3-40
ly-u. 15		
ut 48	Tel. hivó:	52-9-53

Holló László

szül. 1887 Kiskunfélegyháza

l.

Sör Veréte 301. l

Hallé László

festő

l

e)

Pőcze János dr:

A Debreceni Déri

Múzeum Évkönyve.

1943–1947. Debrecen

1948. 34, 40. 47. 56. l.

57. l. 60. l.

Hollós László
festő
Debrecen
l.
Szabad Művészet
1947. 154. l.
8. sz.

formátus egyház pályázatot hirdet má-
állásra. Az állás helyi javadalma 25 érték-
gállapítva, mely államsegéllyel kiegészít-
eni lakás. Kötelességek: az egyháztanács
lyok (ismétlőben is) tanítása; belmissziói
étel; egyházi jegyzőség a megállapított
ak férfiak és nők. Ha férfit választ meg
a kántort és a lelkészt akadályoztatása
eni köteles; ha pedig nőt választ meg,
ıkát a tanterv által előírt osztályokban
Leventeoktatásra vagy tűzoltótiszti szol-
érfiak előnyben; szolgálatukért tiszteletdíj
ől. Pályázati határidő e hirdetmény meg-
ott 21 nap. Kellően felszerelt válasz-

szolgál, helyszínre fuvarozik
Kálvinista cég
Vállalati összegének 2—5%-át a református lel
Számos elismerő és kitüntető bizon
Tiszalök.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fi
Ferenc József-út 53. **Telefon**
Foglalkozik a banküzlet minde
betétek elhelyezése kölcsö
értékpapírok vétele és el

SESZTINA L
vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Hollós László

festő

l.

Szabad Művészet

1948. 5. sz. 198. l.

Vadászkép

Vászon — 115

X

Hollós László

Szabad Művészet
1957. 31. l.

Bevétel		Kiadás	
korona	fill.	korona	fill.

Tárgy

Folyó szám	Kelet	
	hó	nap

Hollós László

festő

Koll. Kiáll. a Nemzeti Szalonban 1941.

Irod.

Szegi Pál: Debreceni festők.

Magyar Csillag 1941. 126. l.

Hollós László

- Jestő -

vad

Szegi Pál: Debreceni jesztők a Nemzeti Színházban.

Pesti Hírlap

1941. szept. 30.

Holló László

festő

Puszta c. olajt.

repr.

Képzőművészet

1941. 277. l.

Holló László

festő

Szépművészeti

1941 278

ÉRTESI

A jelen IV. számu füzettel a „Mag
fejezve. Ezen füzethez van egyuttal mell
végleges beköttetés esetén is megtartandó
kiadott ideiglenes boritékok eldobandók.

A külön mellékleteket képező képes tá
dombornyomásu bélyeggel vannak ell
számmal tört római szám látható (pl. $\frac{I}{5}$)
melyik kötethez tartozik s a sorozatban

Leghelyesebb az összes táblákat sorren
pedig eddigi füzeteinkkel már a II., sőt
adtunk ki, ezek az illető kötetek megjele

Végül, miután az első füzet 15. lapján K
Fraknó vár neve nyomatott, ezen félivet
együtt szintén megküldjük oly czélból, ho

Holló László

debreceni festő

l. képzőművész

1941. 281. l.

2 helyen

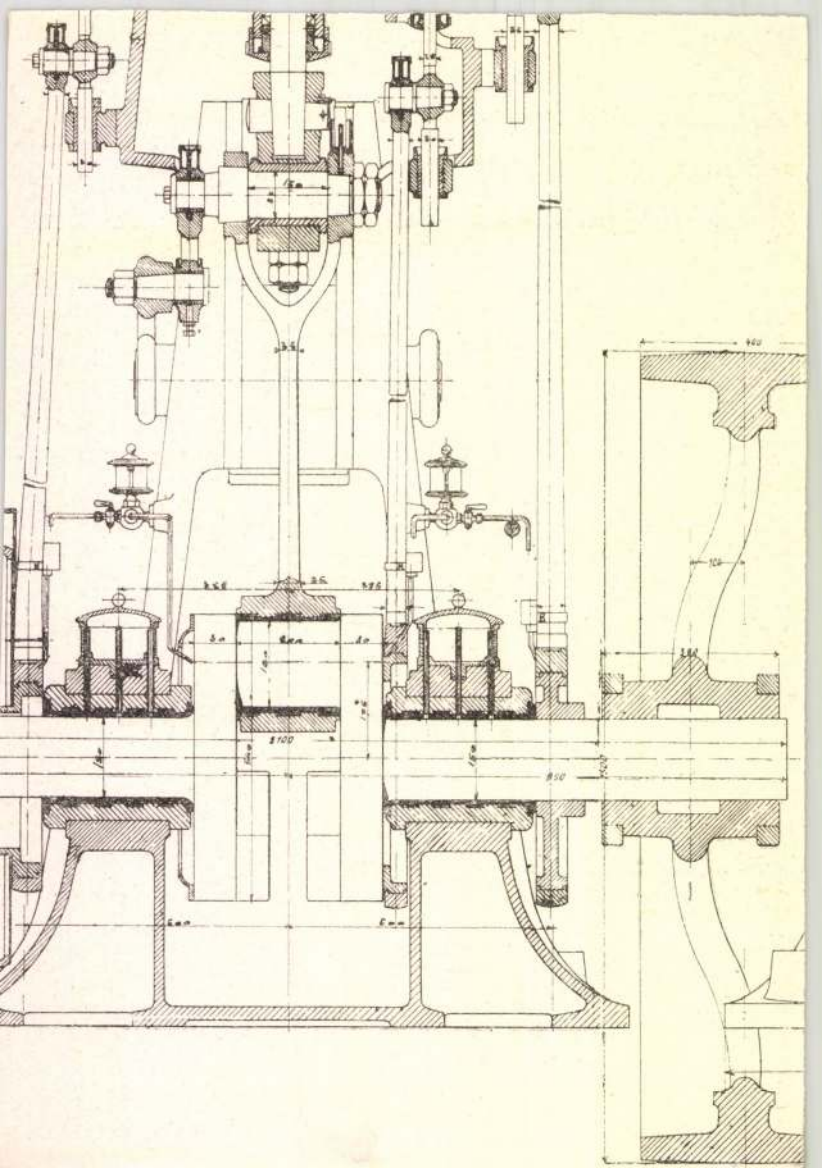

Holló László

festő

Szépmüvészet

1942. 2901

EUROPA
Film- Könyv- Jegyiroda és Könyvkereskedés r. t.
Budapest V. Bolyai-utca 12. III. 2.

vegyeskereskedése
Komádi, Horthy M.-u. 107/a.

Elvámszolási nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Hollós László

Magyar Művészetét
tv. kiáll-

Csendélet, olaj
vall. és kép. vásztlása

Képzőművészet
1943. 159. l.

Hogy ez a mozgalom mily megértésre talált, most szép jubileuma alkalmából követésre m nemes példával igazolta „a dunántúli szellem" K és Nyugat felé egyaránt kaputtáró kultúrvára: G szabad királyi város. Az az alapítvány, amit G városa tett, arra vall, hogy a magyar művelődés ősrégi központja szívvel-lélekkel teljesíti most a multban oly kivételes eredménnyel betöltött n hivatását. A jubileumi alapítvány elsősorban a fi tehetségek pártolásáról kíván gondoskodni. A vá lelkes, megértő vezetősége segíteni óhajtja a legtö reményre jogosító fiatal képzőművészeket és tanulmá utakra is akarja őket küldeni, a fiatal, érdemes írók m káinak kiadását is támogatni óhajtja, de nem fog meg ledkezni a zeneművészet új magyar talentumairól s

Valóban, a nagymultú Győr szebben nem áldozhatna a magyar kultúrának, mint így, h a nehéz körülmények között induló fiatal nemzedé igyekszik majd pártfogásába venni. Szeretnénk hi hogy a nemes győri gesztus nem lesz egyedül v hanem a többi nagy magyar vidéki kultúrgócpon követi a nemes példát és igyekszik gondoskodni tel séges művész-szülötteiről. Ha többi városainkbar ily megértés és bőkezű áldozatkészség nyilatkozik n akkor nem sorvadnak el a vidéken élő magyar tel ségek és kultúránk egyre színesebb és gazdagabb l

Hollós László

festő

az alábbi temető ravatalozójának kétoldali helyiségében levő falképek festője.

Tér és Forma

1932. 283. l. (A debreceni új köztemető és építményei.)

Hollós László

festő

vmd

Ujmagyarság

1941. okt. 2.

(A Nemzeti Salon

kiállítása.)

Hollós László

Kol. Kiáll. Ernst

irod

Egység. 1926. okt. 10.

(e. a. Az Ernst-mu-

zeum szoros kiállí-

tása.)

ulio Campi.

n. † 1572-ben.

'e (Királyok III. k. 3 r. 25–26).

n és jobbrafordultan ülő király,
ról álló szolgának parancsot ad,
et vágja ketté és adja felét az
lig a másiknak. Előtte térdel a
a kéri a balfelé mutató bölcset,
nkább adja az egész gyermeket
gyermek kettévágását követeli.
a meghalt gyermek hullája fek-
oz tartozók közül hatan vannak.

2 cm. — Lelt. sz. 1083. — Vétetett
minitől 5000 lirán (4500 K.). —
r 17-én (279–94). — Az elszámo-
rczius 26-iki 12620 és az 1895
ányi ívet. — Az elszámolást elfo-
ki 4561 (635–900) és az 1901
rat (464–901).
i lajstr. 1. l.

III.
31 (1083).
605 (87).

31

Hollósi László

festő
kall. kiáll.

Ujság

1930. jan. 26.
(e. a.: Az Ernst-
múzeum csoport-
kiállítása.)

Haranglábi Nemess József
Orbán Dezső
dr. Orsós Ferenc
Paizs Goebel Jenő
Patkó Károly
Pállya Celesztin
Pekáry István
Pelrott Csaba Vilmos
Pécsi-Pilch Dezső
Pólya Iván
Pólya Tibor
Remsey Jenő
Réti István
Rudnay Gyula
Say Géza dr.
tarjáni Simkovics Jenő
Scheiber Hugó
Schönberger Armand
Soós Elemérné
Korányi Anna bárónő
Szemere Lenke
Székely-Kovács Olga
Szlányi Lajos
Szőnyi István
Szüle Péter
Tatz László
Thorma János
Tornyai János
Udvari Pál
Vadász Endre
Vargha Nándor
Vass Elemér
Vaszary János
Veress Zoltán
Vesztróczy Manó
Végh Gusztáv
Vidai Brenner Nándor
Vidovszky Béla
Vörös Géza
Weil Erzsébet
Zádor István

Szobrászok:

Beck Ö. Fülöp
Bory Jenő
Csorba Géza
Farkas Zoltán
Fülöp Elemér
Gács István
Lányi Dezső
Ligeti Miklós
Lux Elek
Margó Ede
Markup Béla
Medgyessy Ferenc
Róna József
Ruff András
Sidló Ferenc
Sóváry János
Schrotta Frigyes
Szentgyörgyi István

Holló László

festő

koll. kiáll. Nemzeti Szalon

cikk

a

Új Szó. 1941. szept. 27.

(e. a.: Debreceni festő-

művészek.)

— Magy. Képtár 543. — Uj lelt. sz. 388. — Vétetett az 1891 okt. 20-iki 44236 sz. leirattal 138.90 frton (277.80 K). — 1905. átv. jegyz. 325. Száma az Orsz. Képtárban sz. n. 1970.

Kifüggesztésére vonatkozo adatok a Nemz. Muzeumban

M. 543.
Uj 388.

Vétetett 1891.

Hollós László

Harmafelé c.
kézi repr.

Vándortűz (Debre-
cen) 1947. nov. —
6. n. 16. l. után.

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONTNAK

mindenki tagja lehet,

aki nevének és lakcímének bejelentése mellett a tagsági díjat (egy évre 4 Ft, félévre 2 Ft) személyesen IV., Szép-u. 5, félemelet 4. sz. alatt, vagy a *Fővárosi Népművelési Központ* 47000 számú postatakarékpénztári csekkszámlájára befizeti. A tagsági díj egyszersmind előfizetési díja a *Fővárosi Népművelési Központ* havi Munkatervének. Minden tag kedvezményesen vesz részt a fővárosi népművelés minden rendezésén. A *Fővárosi Népművelési Központ* rendelkezésére áll a közönségnek minden hétköznap délelőtt 9—1 óráig, valamint pénteken délután 3—5 óráig is.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE

Holló László

l.

Végvári Szlovák

62. l.

must get a passport. If you have a valid passport, you may be given the English visas. Today you can travel to England only by the Arlberg-express. After three day's travelling I arrived in London, where immediately I went to a hotel and hired a single room. London had not changed much during the war. Only a few destroyed houses show the signs of the war. The tube is so, as it was. I, however, travelled by a bus, for from it's top I could

Hollós László

debreceni festő

erről

→

Ybl Ervin: Csoport-

kiállítás.

Budapesti Hirlap

1930. jan. 28.

Ernst-Museum

lezettsége mellett fizessen ki és az
almi napló mellékletét képező alnap-
iadáskép számoljon el.-

másolat hiteléül:

zgató.

Holló László

debreceni festő
kiáll. a Nemzeti Galé-
ban.

Festményei Kosta Jó-
zsef-sorába illenek
sűrű színeivel és
Rudnay Gyula ro-
mantikájára emlé-
keztetnek

Vol Szemle

1942. 774. 303.l.

. felülvizsgáltatott és az 3.600 P bevé-
al, végeredményben 97 P 12 fillér túl-
találtatott.

a tek. Elnökséget, hogy ezen körülmény-
esost felmentvénykép értesiteni szives-
elzett túlkiadás megtéritése iránt kü-

1937. évi junius hó 10-én.

iszter rendeletéből:

miniszteri tanácsos.

tsága

l n ö k s é g é n e k,

B u d a p e s t.

IX. Rákos-utca 10. sz.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdu-Bihar megyei Napló

1964 [illegible] 1

1021

AZ ŐSZI TÁRLATRÓL

Holló László: Virágcsendélet

gyar
k legeredményesebben
isz Európa-bajnokságon

rt Földyné és a Rózsás, Lukácsné-páros

Alser-páros (svéd), 3. Berczik, Rózsás-páros (magyar) és Faházi, Pignitzky-páros (magyar).

Női páros: Shannon, Rowe —Alexandru, Contantinescu 3:1 (—21, 20, 14, 10). Európa-bajnok: Shannon, Rowe-páros (engol), 2. Alexandru, Contantinescu-páros (román), 3. Lukácsné, Papp-páros (magyar) és Grienberg, Lukina-páros (szovjet).

Vegyespáros: Rózsás, Lukácsné—Miko, Luzová 3:2 (11, —12, —19, 17, 20). Európa-bajnok: Rózsás, Lukácsné páros (magyar), 2. Miko, Luzová (csehszlovák), 3. Faházi, Jurikné-páros (magyar) és Pleuse, Kalweit (NDK).

A férfi egyes vigaszdíját Harangi (magyar) nyerte a jugoszláv Vecko és az NSZK-beli Arndt előtt. Az országok sorrendje a bajnoki helyezések alapján:

	I.	II.	III.
Magyarország	2	3	4
Svédország	2	1	
Anglia	2		
Csehszlovákia	1	1	2
Románia		1	1
Szovjetunió			3
Jugoszlávia		1	
NDK			1
NSZK			1

„Foghíjas" osztály
a röplab

A röplabda NB II-be jutásért kiírt osztályozók egyik csoportja Debrecenben bonyolította a küzdelmeket. A DVSC sportcsarnokában szombatra és vasárnapra tervezték a női és a férfi csoport körmérkőzését.

csapata, a nők csoportjából pedig a Vattai Szemere TSK együttese maradt távol. Igy szombat délután lejátszották mindkét csoport mérkőzéseit. Még annyit: a távolmaradt csapatok eredményeit 3:0 arányban az ellenfél javára írták.

Ketrecben

— Elbeszélés —

Irta **Bónyi Adorján**

A toronyszoba ajtaja nagyon halkan kinyílott, nem tágasra, csak vagy két arasznyira. A rövid, félhomályos folyosóra egy női alak osont ki a toronyszobából.

— Jóéjszakát, szivem — susogta vissza a szobába az ajtónyiláson át.

— Jóéjszakát, drága — felelte bentről meghatott szerelmesen egy férfihang, suttogva, az ajtónyiláson át.

A toronyszoba rövid folyosóján gyenge fallámpa pislogott. Egy ablak nyilt a folyosóról, le a meredek mélységbe. És egy, egyetlen egy ajtó, vaspántos öreg ajtó vitt a folyosó végén a lépcsőkre, mik levezetnek a kastélyba.

Korommal festett éji ég nézett le a világra. Aludt a kastély, mélyen és sötéten. Csak a toronyszoba rácsos ablaka világított bágyadt szemmel meredve a hegyek roppant erdőire. A toronyszobában lakott a kastély fiatal, erős, szép férfivendége egy hét óta. Az úr lent aludt nyugodtan, a hóbortosan vén és rideg hálótermében. S a kastély asszonya a fekete éjszakában most mégegyszer odanyujtotta ajkát az ajtónyíláson át a fiatal vendégnek búcsúzóul.

— Lekisérlek — kinálkozott gyengéden a férfihang.

— Nem, nem. Még meglát valaki. Maradj. Szeretsz?

— Halálomig. Halálosan.

Az asszony pillanatig mereven nézte a férfiarcot, ezt a becézettet, szerelmével megajándékozottat, csókjaival megáldottat. Forrót sóhajtott és sietve, de vigyázatosan halkan, megindult a vaspántos ajtó felé.

Az ajtónál felsikoltott:

— Szentséges Istenem!

A rémület asszonyi hárfahangja mintha kettétörte volna az alvó és sötét éjszakát: a csend megszünt és a folyosó fényesebb lett. A férfi, a toronyszoba vendége, a folyosón termett.

— Mi történt?

Az asszony fehérré meredten állt a vaspántos ajtó előtt.

— Az ajtó . . . Be van zárva . . . Kulccsal van bezárva . . . Becsuktak bennünket!

Dr. WANDER gyógyszer- étápszergyár rt. készitménye

A férfi szeme tágrameredt. Pillanatok kellettek hozzá, hogy felfogja s megértse ezeknek a szavaknak tragikus, megborzantó értelmét. A hideg végigrázta, aztán forróság öntötte el. Lassan odament a vaspántos ajtóhoz, lenyomta a nehéz, nagy ósdi kilincset: de a nagy, fekete, ellenséges ajtó nem mozdult.

— Szépen vagyunk — dörmögte.

Az asszony elmenekült a fekete ajtótól a folyosó tulsó végére. Csak a tekintete maradt ott az ajtón, lenyügözve és elborzadva. És lihegett, suttogott:

— Soha se szokták bezárni . . . Soha . . . Mirevaló is volna . . . Behúztam magam után, mikor jöttem . . . És már aludt mindenki, az utolsó cseléd is aludt . . .

Görcsösen, rémülten ökölbe szorult a keze:

— János! Ó, János!

A vendég összerezzent, amikor az asszony hideglelős ijedtséggel ellihegte a férj nevét. Elhuzódott ő is a fekete ajtótól.

— Azt hiszed, hogy János . . . ?

— Hát hogyan lehetne másképp? Hát ki lehetne más? — s finom, fehér kezének gyönge szép ujjai görcsösen kerestek támasztékot a merev, rideg, megöregedett falon. — Teremtőm, már tegnap . . . hiszen nem gondolhattam . . . olyan furcsán nézett rám . . . Hát megfigyelt bennünket . . . Észrevett mindent . . . Most aztán bosszút áll!

A vendég mosolygott, de meglehetősen zavartan és a hangja is meglehetősen rekedten csengett:

— János öreg ember.

— Öreg! — az asszony majd felzokogott. — Öreg, igen, de mint a bölény . . . János rettenetes ember! Láttam én . . . láttam egyszer, amikor egyetlen ökölcsapással leterített egy erdőőrt, mert bebizonyosodott róla, hogy őmaga is vadorzó . . . és láttam, még két hete sincs, azt a medvét, amit a késével döfött le és maga vonszolt haza a hegyekből! Ha indulatba jön, vadállat, óriás, iszonyatos!

Remegő hangja alig hallatszott:

— Bizonyos, hogy most itt ül kint az ajtó előtt a vadászfegyverével, a lépcsőn és vár. Hogy mikor rugja be itt az ajtót ránk! . . . Vége, vége mindennek! Ments meg, könyörgök, ments meg!

A férfi tehetetlenül nézett rá és a gondolatai összevissza kavarodtak egymással.

— Ne félj — mondta halkan. — Majd . . . gondolkozunk . . . és kieszelünk valamit.

Lelkében végigröppent szerelmük egész élettörténete. Rövid volt ez. A télen találkoztak, Pesten, ismerősöknél. Hirtelen kiderült, hogy János és ő rokonok. Az öreggel nagy barátságba ölelkeztek. Meghivás, tavasszal a kastélyba, ahol Jánosék élnek. Még a télen Pesten ártatlan játék az asszonnyal, szavaknak és tekinteteknek afféle társasági kötekedése. S aztán most, tavasszal, valóban lejött. Itt pedig negyedik-ötödik napon megtörtént: összeborultak, szinte akaratlanul, a nagy hegyek, a rengeteg fa, a részeg napsütés, e nagy és hatalmas cinkosok sugallatára. Boldog és kedves mámor — egy stilusos kaland — férfiui udvarias enyhetadás egy vidékre zárt, öreg férj mellé kényszerült, sóvárgó asszonynak — ő a maga részéről sohasem taksálta a dolgot többre. Holnap utazik, ma este megállapodtak, hogy Pesten is fognak találkozni — miért ne? ez a szegény számkivetett asszony majd erdőknek és hegyeknek jószagát hozza magával és frissitő változat lesz a nagyváros rendes lázában — ennyi volt az egész. És most, egyszerre az utolsó pillanatban, eléjük tornyosul egy átkozott és félelmes tragédia.

Verejtékcsöppek ütöttek ki a homlokán. Gondolkozni, cselekedni kell.

— Ments meg — az asszony odahúzódott mellé,

aludni lehet álom nélkül... A halál nem rossz! Csak a meghalás! A lámpásunk el fog aludni... sötétségben leszünk... állig az emelkedő vízben... dulakodni fogunk az utolsó helyért... eszünket vesztve, ordítozva... *Megrázkodik.*

KOP: Nem... fogadjuk meg, hogy mint emberek, mint bajtársak halunk meg. Kezet szorítunk egymással, Isten hozzádot mondunk egymásnak, együtt, karöltve lépünk át a fekete küszöbön.

BRÁDI: Meg tudod ezt tenni?

KOP: Meg.

BRÁDI: Talán én is, ha szólsz hozzám. Szólj hozzám, ha látod, hogy megbolondulok a halálfélelemtől, akkor nevezz testvérnek... attól mindjárt megpuhulok, mert nekem nem volt soha senkim. Nő a víz?

KOP: Nő.

BRÁDI: Szoktál imádkozni?

KOP, *hallgat.*

BRÁDI: Imádkozni az anyjától tanul az ember. Az anyjától vagy senki mástól.

KOP: Én nem ismertem az anyámat.

BRÁDI: Az enyém nagyon szerencsétlen asszony volt.

KOP: És apád?

BRÁDI, *nyersen:* Mi gondod rá?

KOP: Hálótársak leszünk sok ezer éven át... nem árt tudnunk, hogy kivel fekszünk egy ágyban.

BRÁDI: Az apám pap volt. Ez csunya és szomoru dolog... Pap létére öngyilkos lett...

KOP: És hogyan jöttél a bányába?

BRÁDI: Nem volt, aki rászorítson a munkára... A könnyebbik végét kerestem: katona, tengerész akartam lenni, Afrika-utazó, híres és szabad ember, végül csillér-gyerek lettem, meg vágólegény... Furcsa, ezeket a dolgokat én régóta elfelejtettem, mindent ellepett a szénpor, de már megint tisztán látom a multat...

KOP: Én nem születtem úrnak... Bányamunkás fia vagyok...

BRÁDI, *meglepetten:* Te?... Hogy tudtad így feldolgozni magad?

KOP: Mindenáron tudni akartam, miből lesz a szén és hová lesz. Én is csillér-gyerek voltam, de megszöktem, hogy iskolába járhassak. Kutyarossz dolgom volt... Én tisztítottam a nagy diákok csizmáját... padlón háltam... inasuk és majmuk voltam... És első lettem közöttük.

BRÁDI: Tőlem mindent elvett az élet... nem tudtam ellene védekezni. Te máskép csináltad: torkon fogtad és mindent elvettél tőle, amire szükséged volt. *A víz felé sandit.* Most már sajnállak, hogy velem kell pusztulnod. Szeretnél élni?

KOP: Szerettem volna. Egy új fúrógépet szerkesztettem, azt még szerettem volna munkában látni. Nevetni való, de az fáj legjobban, hogy nem láthatom a gépemet. Óránkint hetven centivel többet fúr, mint a Fábry-féle.

BRÁDI, *elismeréssel:* Pedig a Fábry is jó... *Szünet.* Te szereted a szakot?

KOP: Csak azt szeretem! A hegyek teli vannak megkövesült napsugárral és lenn a völgyekben gyári kémények árbócerdei füstölnek és tüzes kazánok tátogatják az éhes torkukat... Mi etetjük a munka leviatánjait... szép mesterség az! Én szerettem, talán túlságosan is. Kereke voltam a nagy bányagépezetnek és acélkeményre merevítettem magamat. A mérnök elnyomta bennem az embert.

BRÁDI: Hát bocsáss meg, testvér, az én bolondságom szerezte a bajt. De én mindig ilyen voltam: a botütésnek nevettem, de ha rossz órában szalmaszállal csiklandoztak, tajtékot hányt a vérem.

KOP: Ha egy ember gyűlöli a másikat, akkor mind a kettő hibás benne. Én mindig az igazságot emlegettem! De mi az igazság? Ami nekem jó. Más valamit kellett volna keresnem. Az igazság szétválasztja az embereket, birákat és bünösöket csinál belőlük. Más valamit kellett volna keresni. Valamit, ami több az igazságnál, valamit, ami összehozza az embereket.

BRÁDI: S ha bolond fővel el nem dobom a dinamitot, kiszabadultunk volna?

KOP: Minek erről beszélni?

BRÁDI. Kótyagos fejjel jártam a világot... szeretnék mégis látó szemmel elköszönni... *A vizet nézi.* Kiszabadultunk volna?

KOP, *fejével bólint:* Ki... öt perc alatt.

BRÁDI, *nyugodtan:* A patronok megvannak.

KOP, *nem érti:* A patronok?...

BRÁDI, *a sarokból bőrdobozt emel föl.* Megvannak és szárazak... a gyújtókészülék is rendben van.

KOP, *nem érti:* A patronok?...

BRÁDI: Én nem komédiáztam, kérem. Én el voltam szánva. De tudni akartam, ki vagy? Ha nem az vagy, aki vagy, akkor meghalsz és én veled. De most azt hiszem, kár volna meghalni.

KOP, *két kezével megfogja a dobozt, melyet Brádi is fogva tart, Kop egyszerre sirógörcsöt kap és fejét Brádi vállának támasztja.*

BRÁDI, *szünet után halkan, megindultan:* Főmérnök úr! Főmérnök úr! Tessék parancsolni, mit csináljak, mert nő az ár!

KOP, *összeszedi magát, a régi energiával, amelyen azonban keresztülremeg a megindultsága:* Nő...? Csak nőjjön! Három perc alatt szétrepesztjük ezt a tojáshéjat!

BRÁDI: Szétrepesztjük és tűzláng között két ember kél ki az alvilágból!

— *Függöny.* —

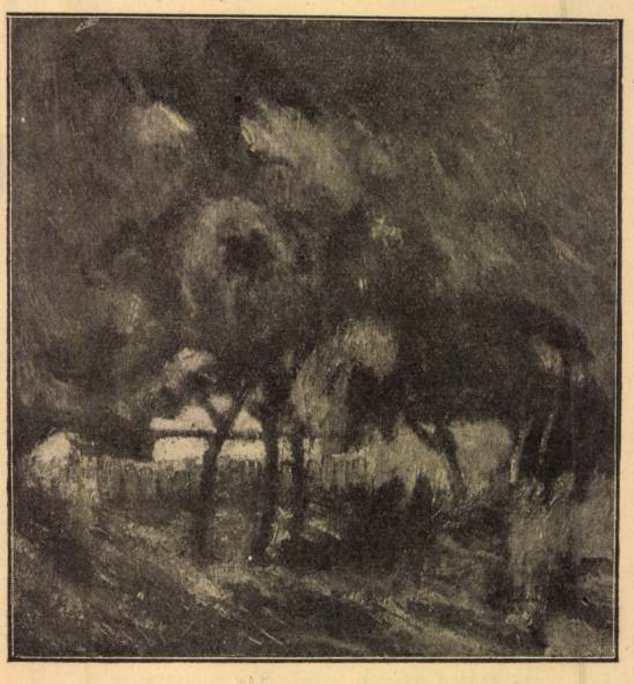

Holló László kiállításából. Viharos táj.

Uj Idők 1924. XXX. 1. 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 26.

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

makat is.

Holló László kiállítása Kiskunfélegyházán

Vasárnap, október 26-án, délelőtt 11 órakor nyílik meg Holló László Kossuth-díjas érdemes művész szülővárosában, a félegyházi Kiskun Múzeumban az újabb ajándékokkal bővült állandó képkiállítás. A gazdag festmény- és képanyag szemléletes áttekintést nyújt a mester nagy témakorszakairól, világnézetének mélységéről. A városi tanács vb. nevében *Bense György* osztályvezető üdvözli a mestert, majd a megnyitó előadás keretében *dr. Tóth Ervin* művészettörténész, ismerteti Holló László életművét.

...re — Szerkesztőség: Debrecen, Tóthf alusi 1
Magyar Posta — Előfizetési díj egy hóra
— Felelős vezető: Benkő István

Aktuális kiállító

ódést hoz- én a kö- izet- Szó- me- vbe- len- airói már fél- vek, van

vással vesz részt a budapesti Kultú
További szerepléseket ígérő könyv
sárvárosok: Bologna, Lipcse, Frankf
Varsó, Madrid. Önálló bemutatót ren
a vállalat a tervek szerint Angliáb
Finnországban, Hollandiában, Kana
ban, Indiában.

Évenként a Kultúra körülbelül hár
millió példányban értékesít külföldö
illetve külföldi vállalat megrendelé
szállít Magyarországról közös kiadás
készülő — könyveket, magyar és idé
nyelven, tudományos folyóiratokat,
tikvár köteteket, kottákat, zenei tár
írásműveket. (MTI)

OKTÓBER 26.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÁJÉKOZTATÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT 23

Holló László

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Állandó Holló-tárlat Kiskunfélegyházán

1021

A Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumban vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel avatják föl az új állandó kiállítást, amely a város szülötte, Holló László Kossuth-díjas festőművész alkotásait mutatja be. A megnyitón jelen lesz a művész is, aki ajándékaival jelentősen hozzájárult a tárlat anyagához. A megnyitó beszédet dr. Tóth Ervin művészettörténész tartja.

Ft bruttó ...
Ft-ért ebédet és két szabad-
szombatot biztosítunk. Lakást
minimális térítés mellett le-
ányotthonszerű elhelyezésben
adunk. Kiképzés után igen jó
1600—2000.— Ft közötti kereseti

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Hollós László

MAGYAR NEMZET

Budapest

1969 OKT 2

Alap kiadóvállalata. Minden arckép hátlapján a művész részletes életrajza olvasható.

Holló László festőművész 28 olajfestménye után most 15 aquerelljét ajándékozta szülővárosának Kiskunfélegyházának. Műveiből állandó kiállítást nyitnak meg október második felében a Kiskun Múzeumban.

hűtőberendezéseket, amelyek-
ből *a jövő évben kétezret szál-*

RÉGI TÁRGYAK otthonunkban

A mai lakásban jól megférnek egymás mellett különböző korok szülte alkotások; biedermeier sublót és néger maszk; svéd hólyagos üvegtál és rokokó asztal. Más-más stílus, a paraszti vagy a polgári kultúra letéteményese kellő környezetben, kellő atmoszférában találkozhatnak anélkül, hogy egyik elnyomná a másikat.

Történelmi korokban a kikristályosodott stílusok adnak némi eligazítást a művészetek felől. A mi évtizedeinknek még nincsen olyan sajátos stílusa, mint volt a barokk, a rokokó, az empire, a biedermeier. Párhuzamosan virágzik az expresszionizmus szenvedélyessége és a kubizmus szenvtelen tudatossága, de még az építészetben is, akár egyetlen alkotónak, Le Corbusiernek a munkásságában fellelhető a romantika aszimmetriákba oldott szabadsága és a racionalizmus kemény következetessége. Ha valami jellemző korunkra, amit alapvető meghatározójának tekinthetünk, ez az egyszerűség jegyében fogant anyagszerűség, vagy más megfogalmazásban: anyag, forma, funkció, dekoráció egysége, harmóniája.

Hogy a mai művészetekben — a tárgyformáló művészetekben és az úgynevezett képzőművészetekben — rokonságot fedezhetünk fel régmúlt idők (egyiptomi, asszír, etruszk, ógörög, praekolumbián) művészetével ez nem jelent utánzást, másolást, hanem azt jelenti, hogy a mai művészek ugyanannak az egységnek a jegyében formálják meg a világról alkotott képüket — természetesen mai ismereteinknek, tudásunknak megfelelően. *Művészeti jelenségként ezt archaizálásnak nevezzük.* S ha ezt a lakáskultúra nyelvére fordítjuk le, elmondhatjuk: szívesen látjuk lakásunkban a fényezetlen fát, a „dörzsölt" bútort, mely a fa felületének szépségeit se meg nem hazudtolja, se el nem leplezi. Sőt, kiemeli! S olyan védelmet nyújt számára mégis, amely a

Ebben a szobasarokban csaknem minden az archaizáló művészet jegyében áll. Holló László portréja és Lázadók c. festménye, rembrandti hangulatú; Gorka Lívia samottos agyagból készült kerámiája zárt nyugalmával emelkedik a könyvekkel nyugtalan polc fölé, míg a másik oldalon Engelsz József bizánci jellegű gyertyájával találkozunk. A guba takaró, a lengyel szőttesből készült párna, a baranyai szőttes a falon, a kisszék fonott ülőkéjével tökéletesen összhangban vannak és régiességük mellett maiak is egyben

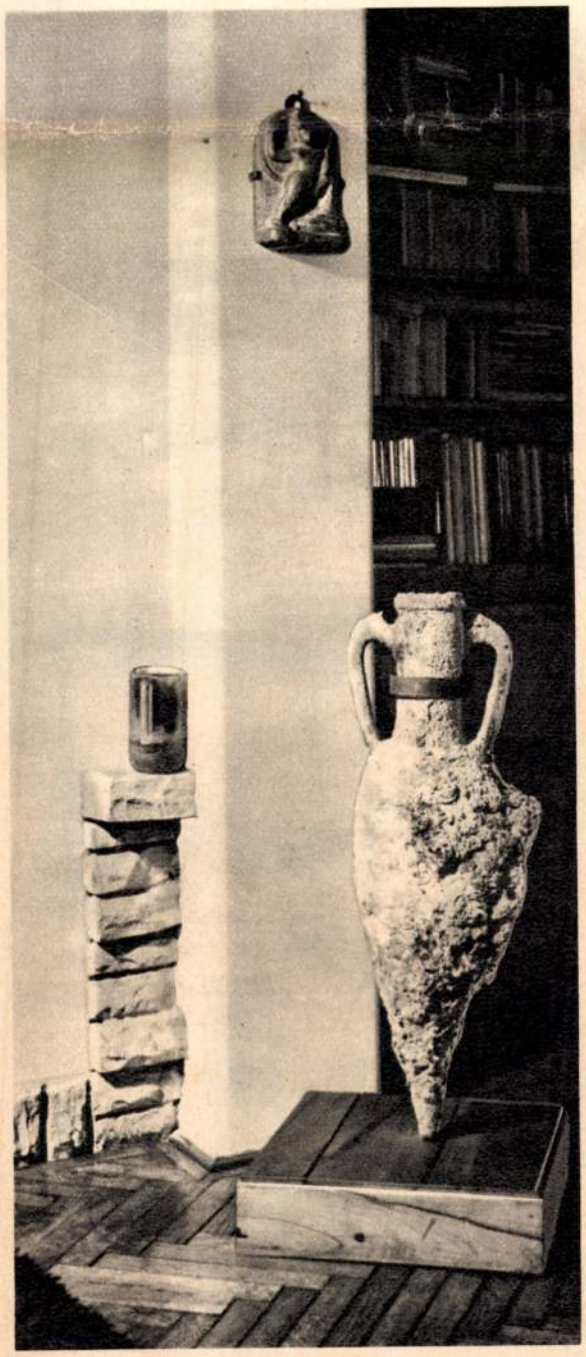

Amfora az Adria mélyéről. Valamikor régi görögök szállították benne boraikat, ma szobornak beillő lakásdísz. A kandalló termésköveinek rusztikus felülete szép összhangban van az amforával s a fehér meszelésű falból kiemelkedve érdekes kontrasztot ad

Ugyanannak a szobának másik enteriőrje. A munkaasztalon Medgyessy Ferencnek a reneszánsz lovasszobrokra emlékeztető lovasa dísz, Szabó Erzsébet hutakész üvegből készült kerek vázája íróeszköztartó; használati tárgy a svéd buborékos üveg hamutál, s az ősi népi kerámia-formát idéző mai edény, Bokros Jolán munkája is. Mindezt összefogja az asztalt beborító szőttes

mai technikai ismereteinknek következménye és követelménye is egyben. (Nem véletlen, hogy még műszállal készítve is a csergét utánozzuk, vagy, ha úgy tetszik a gubát, a csomózott szövésnek népünk között is elterjedt ősi formáját.)

Archaizmus a puffnak becézett kis ülőke is, amely a tőkét utánozza, a tuskót, a görgeteg követ. Ennek is divatja van ma, mint a sámlinak, a fejőszéknek, vagy legalábbis a hasonlatosságukra készült kis ülőkéknek. Üvegművészetünkben fellendült a legősibb forma kultusza, a hutaüvegé. Mai kerámiánk csaknem minden alkotása rokon évszázadok, évezredek agyagművességével. Rusztikus felületük, a klasszikus befejezettséget kerülő formaviláguk, visszafogott

PALÓCZ SÁNDOR

Fém- és favázas irodaszékek, tárgyalószékek

A Moszkvában rendezett INFORGA 68. című kiállításon — amely a korszerű ügyvitelszervezést és irodaberendezést mutatta be — aranyéremmel tüntették ki a Tisza Bútoripari Vállalat által készített irodabútorokat, s ezzel évtizedek óta először kapott magyar bútor nagy nemzetközi elismerést.

A bútorokat Palócz Sándor belsőépítész, a Faipari Gyártástervező Iroda munkatársa tervezte. Munkahelyén beszélgettünk a szép sikerről, munkájáról, terveiről.

— Természetesen nagy örömmel töltött el az elismerés, amely a szegedi gyárral végzett közös munkánkat érte. Annál is inkább, mert az irodabútortervezés nálunk meglehetősen elhanyagolt terület volt. Pedig jó irodabútor nélkül nehéz jó munkát végezni. Az irodai munkánál — amely rendszerint helyhez kötött — a bútor befolyásolja a munka hatékonyságát is. Olyan bútorokra van itt szükség, amelyek nagymértékben szolgálják az ügyvitelszervezés szempontjait, racionálisan alkalmazkodnak az irodai munkafolyamatokhoz, kivitelük egyszerű, formájuk esztétikus.

— Gyakorlati példával magyarázva?

— A dolgozók a munkájukhoz szükséges iratokat és eszközöket általában íróasztalaikban tartják. Ezért az íróasztalok belső kiképzésének nagymennyiségű iratanyag elhelyezésére kell optimális lehetőséget biztosítania. Az íróasztalok célszerű helykihasználásával csökkenthető a munkahelyen a személyi mozgás és ezáltal növelhető a munka hatékonysága. S mivel az irodai munkák jelentős részét ülve végzik, biztosítani kell, hogy az ülőbútorok kényelmesek legyenek, fáradságot ne okozzanak. Ha a munkahely és környezete — annak korszerű berendezése és belső kialakítása — valamennyi dolgozónak kényelmet biztosít, örömet szerez, ezáltal is intenzívebbé teszi a munkát.

— Az irodabútorok mellett milyen tervezési munkákkal foglalkozott?

— Fő területem a lakásbútorok tervezése. Pályakezdésem óta sokféle munkát végeztem e területen. Vallom: a tervezéshez a művészi szándékon és adottságon túl, nélkülözhetetlen a bútorkészítés technológiájának alapos ismerete. Magam úgy jártam végig az utat, hogy 1946—52 között asztalosinas, majd segéd voltam, érettségiztem, s ezek után iratkoztam be az Iparművészeti Főiskolára. Az 1957-ben megszerzett diplomával lettem a Faipari Gyártástervező munkatársa. Innen érdekes kirándulást tettem: 1958—62 között a Jászberényi Hűtőgépgyárban dolgoztam, s az ottani gyártmányok korszerű formai kialakításában vettem részt. Jászfényszarun születtem — a Jászság az asztalosok egyik híres területe — s az asztalos szakma szeretete visszahozott a bútortervezéshez. 1962 óta most már megszakítás nélkül a Faipari Gyártástervező Iroda tervezője vagyok.

— Milyen bútorait gyártják jelenleg?

— Irodabútoraimat évi 30 millió Ft értékben gyártják; a BNV II. elnevezésű konyhabútoromat, és a Firenze szobát készíti a Cardó Bútorgyár. A Haladás Ktsz készíti pályadíjnyertes Lilla és Csongor szobáimat. A Heves megyei Bútoripari Vállalatnál, a Lőrinci Ülőbútor Ktsz-nél, a Szék- és Kárpitosipari Vállalatnál ülőbútoraim készülnek sorozatban.

— Lakásában milyen bútorok vannak?

— Saját tervezésű — részben saját készítésű — bútorok mellett néhány német ülőbútor és kollégáim bútorai.

— Tervei, célkitűzései?

— Szeretnék többet foglalkozni ülőbútorokkal, kisbútorokkal. Tovább kívánom fejleszteni a fémvázas irodabútor családot (diktafon-tároló, kartotékszekrények, íróasztalok). S szeretném megoldani az egyszerűen működtethető, a kis lakások méreteihez igazodó kétszemélyes fekhely problémáját is jól és olcsón! Szeretném azt is, ha sorozatban készülő bútoraim mellett néhány egyedi bútort is készíthetnék, s jó volna nagyobb belsőépítészeti feladatokat is kapni.

*

Palócz Sándor pályázati és kiállítási sikerei, sorozatban gyártott bútorainak népszerűsége bizonyítják tehetségét, tudását. Eddigi munkái biztosítékot jelentenek a jövőre is. Vele együtt bízunk tervei, célkitűzései megvalósításában.

Filep István

A népszerű Firenze szoba

Az ideális titkárság — ahogyan a tervező elképzeli

Irodai kisbútorok

A BNV II. elnevezésű konyha műszaki képe

Fémvázas bútorokkal berendezett leíró iroda

Régies formájú padlóváza vízálló agyagból. Bod Éva kerámiája

Az ablak előtti buja növényi vegetációban a kaspók, mintha valami sajátos természeti képződmények lennének

A falon Gorka Lívia faliképei, barlangi festményeket idéző egyszerűségükben, színvilágukban. Az asztal farönkből készült, a gyertyatartó régi kovácsmunka. A zebrabőr is alkalmazkodik környezetéhez

Archaikus mosolyú ülőtuskó a cserépkályha előtt. Koczogh András faragása

pasztelles színeik (szürkék) hangsúlyozott kultusza mind az archaizálást jelzik. A Múzeumok Gazdasági Igazgatósága műtárgymásoló osztálya avarkori fémmunkákat másol, sokszorosít, s bronzkori agyagedényeket.

Ez nem nosztalgia, nem elvágyódás a mából, nem visszafejlődés, vagy maradiság. Korunk azt kívánja, hogy művészetünk az archaizmus jegyében is érzéseink, gondolataink, akarásaink egységét fejezze ki tudásunk fejlett fokán.

Sokszor esik szó az elidegenedésről. Nos, tárgyformáló művészeteinkben, lakáskultúránkban az elidegenedés sokszor azt jelentette, hogy ránk nőttek holmijaink, tárgyaink; nem tudunk eligazodni használhatóságuk és reprezentatív külsőségeik között. S külön vált a reprezentáló és külön a használható tárgy. Rendet kellett hát teremtenünk. Fontos, hogy közünk legyen dolgainkhoz, s hogy az alkotásban meglássuk kezünk nyomát, az alkotó emberét, az egyéniségét.

Koczogh Ákos

korszerű cserépkályhák

A technika fejlődése során számos új rendszerű tüzelőberendezés látott napvilágot és nyert híveket magának. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy a cserépkályha, illetve a kandalló ne tudna versenyezni valamennyi ismert és forgalomban levő fűtőberendezéssel.

A cserépkályha és a kandalló ugyanis rendelkezik olyan sajátos tulajdonságokkal, amelyet más fűtőberendezés nem tud pótolni.

Kiváló a hőtárolóképessége; fokozatos felmelegedése és lassú lehűlése folytán a szoba hőmérsékletének változásánál finom átmenetet ad.

Építése lehetséges fatüzelésre, széntüzelésre, vegyes tüzelésre, de olajtüzelésre, gáztüzelésre, valamint elektromos tüzelésre is. Valamennyi építési technológiát kialakították már és ezekhez megfelelő szerkezetek rendelkezésre állnak. A kályhák anyaguk, formájuk, színgazdaságuk folytán nemcsak tüzelőberendezései a lakásnak, hanem olyan tárgyak, amelyek a belső tér kiképzésében jelentős esztétikai funkciót képesek betölteni. Formájuk változtatható mindig aszerint, hogy a belső tér kiképzése milyen színt, formát, felületet igényel.

A tervező művészek, építészek a kandallókultúrát továbbfejlesztették, a modern lakás igényei szerint. Különösen ott érdekes a talapzatok megoldása, ahol a nyers, természetes agyagszínből alakított téglákkal keresték a megoldást, vagy ezek mázolt, színes felületével; s ott is, ahol a természetes falazat [illegible]

A központi fűtés és távfűtés terjedésével egy teljesen új probléma megoldása is hárul a kerámikusokra. A radiátor sok lakásban nem kedvező esztétikai megjelenésű. Művészeink, tervezőink kerámiából burkolatokat terveznek, amelyeknek az a feladatuk, hogy elrejtsék a radiátorokat, és gazdag formaválasztékkal új színt vigyenek a lakásba. S természetesen az esztétikai megoldás mellett a radiátorok funkcionális feladatát sem zavarják.

S. J.

A gázzal üzemelő cserépkályha korszerű. Érdekes forma-változatai építhetők, például csatlakozhat hozzá alacsony padka

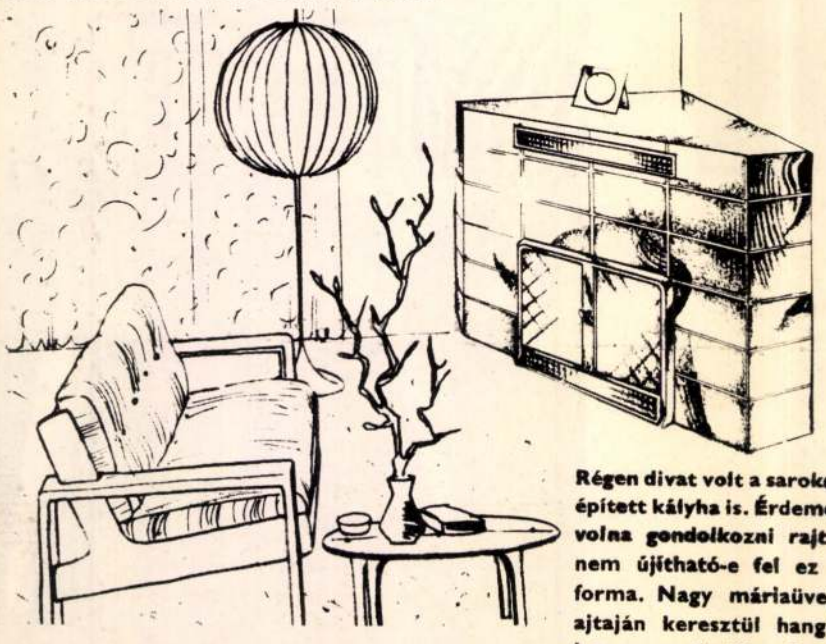

Régen divat volt a sarokra épített kályha is. Érdemes volna gondolkozni rajta, nem újítható-e fel ez a forma. Nagy máriaüvegajtaján keresztül hangulatosan parázslik a tűz

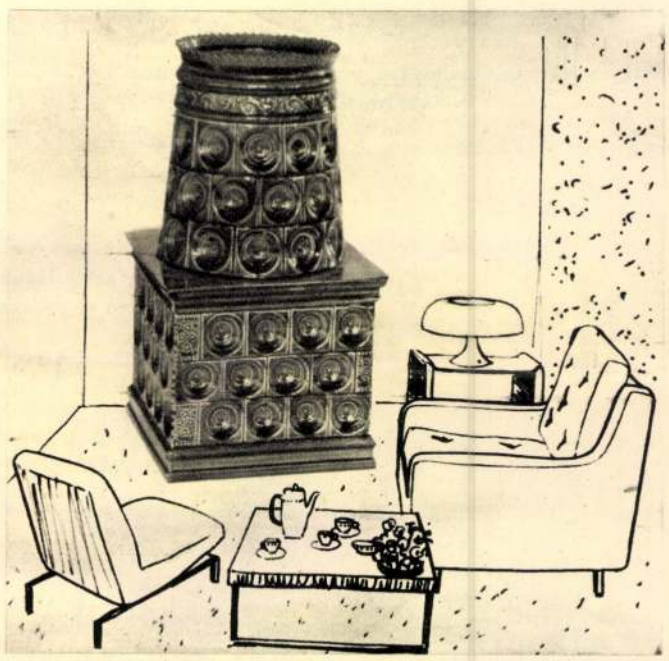

Szépek és hangulatosak azok a cserépkályhák, amelyek építészeti formájukban is a népi hagyományt követik. Különösen célszerűek akkor, ha szobán kívülről fűthetők

A villannyal működő cserépkályhák általában kisméretűek, mivel a villanytüzelés többnyire csak a kisebb méretű helyiségekben lehet gazdaságos

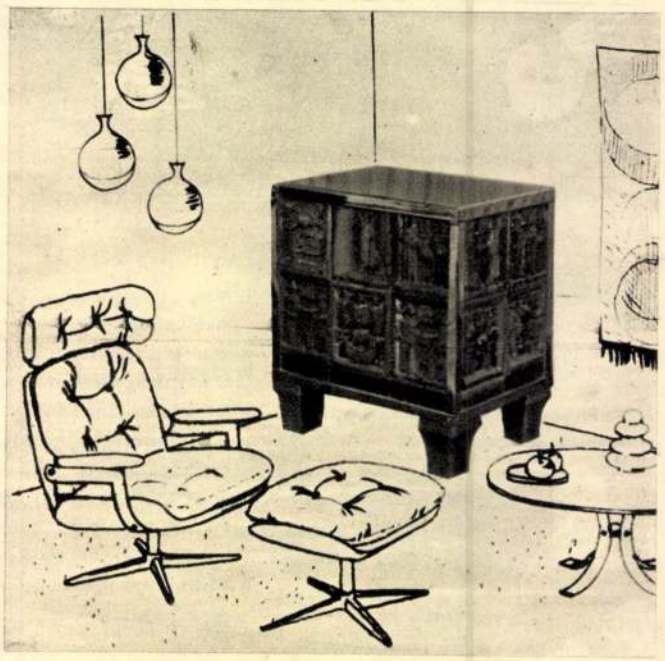

Dicséretes kezdeményezés

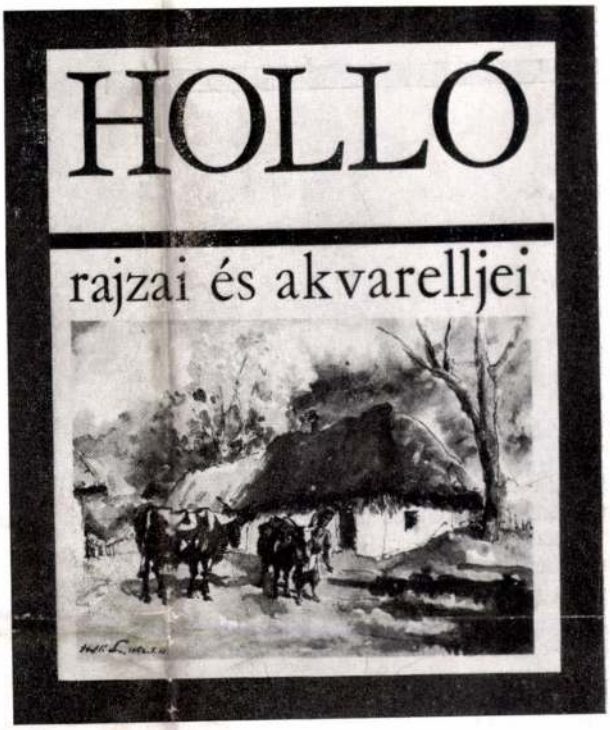

A magyar nyomdásztársadalom évek hosszú sora óta mélységes együttérzéssel kíséri Vietnam népének hősi harcát elnyomói, az amerikai imperialisták ellen.
Ez évben Hajdú-Bihar megyében a nemzetközi szolidaritási hónap eseménysorozatainak keretébe előkelő helyen illeszkedik be az Alföldi Nyomda igazgatójának, Benkő Istvánnak kezdeményezésére, a nyomda kollektívájának több ezer társadalmi munkaórát kitevő áldozatvállalásával elkészült reprezentatív kiadvány: Holló László rajzai és akvarelljei.

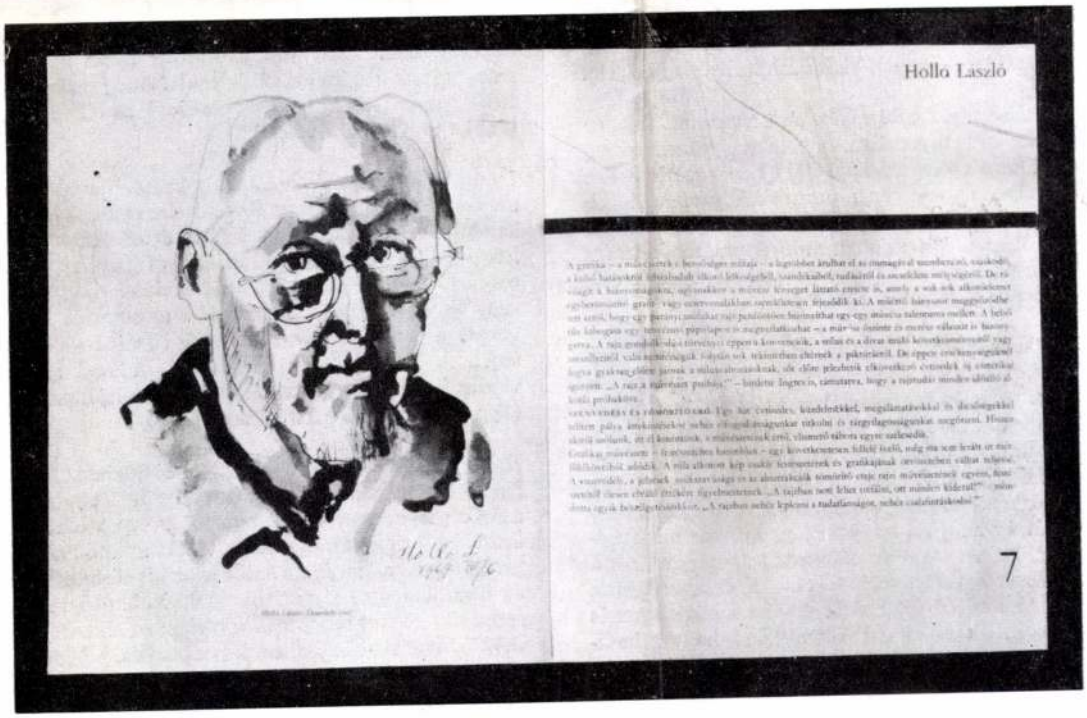

Nemzetközi hírek

A Kodak cég rochesteri (USA) laboratóriumában olyan ofszetlemez kifejlesztésén dolgoznak, amely közvetlenül behelyezhető katódcsöves fényszedőgépbe és az automatikus előhívás után minden más művelet nélkül azonnal nyomásra felhasználható. Az új lemez elsősorban jegyzékek, listák, jelentések nyomására szolgál, olyan munkák számára, amelyeket gyorsan kell kisebb példányszámban elkészíteni. (Caractére 1969/4.)

Új szakkönyvek: Paul Fritzsche: Der Schriftsetzer (A betűszedő) című szakkönyvnek betűszedők, műszaki szerkesztők és a mérnökképző intézet hallgatói számára megjelent a harmadik, javított kiadása, a lipcsei VEB Fachbuchverlag kiadónál. – Heinz Kraus: Einführung in die Lithografie (Bevezetés a litográfiába). Kiadója: Hanns Eggen KG, Hannover. – Ing. Georg Hartung: Handbuch für den Flexodrucker (Az anilinnyomtatás kézikönyve). VEB Fachbuchverlag Leipzig.

A franciaországi La Républiqu du Centre című napilap áttért az ofszetnyomásra. A hatalmas tekercsnyomó Goss Metro Offset márkájú ofszetgép két feketén és két színesen nyomó gépcsoporttal rendelkezik. A gép legmagasabb teljesítménye: 64 oldalas lapnak kétszer nyolc oldalon két színben való nyomása óránként 30 ezer példányban. A gép négyszínes nyomásra is beállítható. (Caractére 1969/4.)

Boris Fuchs, a berni Wifag nyomdagépgyár mérnökének az NDK-ban tartott előadása szerint az újságnyomtatás terén a rotációs magasnyomás az előttünk álló két évtizedben is megtartja uralkodó helyzetét, amellett, hogy sok újságnál áttérnek az ofszetnyomásra. A két eljárás közötti konkurrencia meggyorsítja a műanyag lemezeknek a magasnyomásban való fejlettebb alkalmazását úgyannyira, hogy a magasnyomás minőségileg nem marad majd az ofszetnyomás mögött, sőt a mélyebb és egyenletesebb fekete szín és a nedvesítés elmaradása révén felülmúlja majd az ofszetnyomás minőségét. Akkor az is bekövetkezhet, hogy a használatban levő ofszetgépeket szárazofszetre állítják át. (Papier und Druck 1969/4.)

A román Poligrafia című nyomdaipari szakfolyóirat 1969/21. száma ismét kitűnik ízléses, szakszerű szedésével, tördelésével és gondos nyomásával. A cikkek közül néhánynak témáját itt közöljük: Jobb szervezést, nagyobb fegyelmet és hatékonyabb gazdaságosságot a terv teljesítésénél. A fanidon-hidrokinon előhívó alkalmazása. Színjavítás rövidmaszkolással. A nyomdaipari kutatómunka módszerei az NSZK-ban és Ausztriában. Az anyagmozgatás megszervezése a Jassyi Nyomdában.

A Burda–Otava mélynyomó maratórendszer, mely német–finn koprodukció eredménye, teljesen automatikus maratást biztosít. Ez a világ első olyan maratógépe, amely az egyes maratási szakaszokat komputer segítségével ellenőrzi. A maratás kezdetén letapogatófej állapítja meg az adott árnyalati fokozatot. Maratás közben nem szükséges a henger forgási sebességét változtatni. (Der Polygraph 10/69.)

A chicagói Elmer G. Ebel cég túlnyomórészt esküvői meghívók nyomására specializálta nyomdaüzemét, amely 500 főt foglalkoztat és Amerika-szerte 30 000 nyomda számára dolgozik. Ezek nem maguk állítják elő a meghívókat, hanem az Elmer G. Ebel céghez küldik, ahol ezernyi változatban (részben színesen előnyomott díszítéssel) készítik el a rendeléseket 48 óra alatt, természetesen mintakönyvek alapján. (Heidelberger Nachrichten 2/27.)

Miután a KGST könnyűipari állandó bizottsága a nemzetközi korrektúraszabvány elkészítésére kapott megbízatását elvégezte, a Német Demokratikus Köztársaság saját korrektúraszabványát a nemzetközi szabványnak megfelelően átdolgozta. Az új szabványt 1970. január 1-től kötelezően bevezetik az NDK-ban. (Papier und Druck 1969/4.)

Új amerikai gumiregeneráló szert hozott forgalomba a svájci Stamminger cég Revital elnevezéssel gumikendők és gumihengerek számára, amelyeknek felülete ismét bársonyszerűvé válik. Olajtól átitatva, gumioxidáció által válik a gumikendő felülete ragadóssá vagy fényesen simává. Ezenkívül a mosószerek is elvonják a gumi természetes oxidálás elleni védőképességét. A Revital olyan ellenszert tartalmaz, amely visszaadja a gumi oxidációellenes tulajdonságát. (Typografische Monatsblätter 1969/5.)

Druck et Repro Center elnevezéssel új fiókintézményt létesített a düsseldorfi 3M Company. Itt bemutatják a 3M cég legkorszerűbb nyomtatás- és reprotechnikai készülékeit, amelyek célszerűen alkalmazhatók a termelési folyamatban az eredetik racionális elkészítésétől az illesztékpontos nyomásig. Ezenkívül több napos szemináriumokat rendeznek a racionális ofszetreprodukció, nyomás-előkészítés, lemezkészítés, próbanyomás, automatikus filmelőhívás stb. ismertetésére. (Grafik 16/68.)

Benkő István igazgató ünnepi beszédét tartja

Amikor a nyomda vezetőinek kezdeményezését méltatjuk, rá kell mutatnunk arra, hogy a kezdeményezést mindenekelőtt mai festészetünk kiváló képviselője, a Kossuth-díjas Holló László hozzájárulása és együttérző támogatása tette lehetővé. Értékes munkával járult hozzá a kiadvány összeállításához Tóth Ervin művészettörténész, Holló László művészetének avatott ismerője, akinek szakszerű és emellett népszerű értékelése közelebb hozza a könyv olvasóihoz Holló László művészetét. A kötet reprezentatív jellege művészi értékű tipográfiai előkészítést igényelt. Ezt a problémát szerencsés kézzel, elmélyült szakmai hozzáértéssel és ízléssel oldotta meg Molnár László, iparunk ismert, nagy tapasztalatokkal és magas színvonalú szakmai felkészültséggel rendelkező tipográfusa.

Ennyit a könyv megjelentetésének előzményeiről és arról az összefogásról, amelynek eredményeképpen ismét gazdagabbak lettünk egy olyan kiadvánnyal, amelyre nemcsak az ipar szakemberei lehetnek büszkék, de amely méltó ékessége lehet a magas művészi értékű könyvalkotásokat kedvelő és értékelő olvasó könyvespolcának is.

Szerencsés találkozása a könyv a progresszív politikai állásfoglalás tettekre váltásának és a kultúrmissziónak. Mert ugyanakkor, amikor teljes példányszámának bevétele a vietnami szolidaritási alapot gyarapítja, mindazok, akik hozzájárulásukkal, alkotó tevékenységükkel, áldozatkész munkájukkal közreműködtek megjelenésében, továbbá azok, akik tulajdonosai lettek egy-egy példánynak, egyúttal magas színvonalú kulturális élményt élhettek át mind az előkészítés, a gyártás, mind pedig a mű olvasása, tanulmányozása, képanyagában való gyönyörködés alkalmával.

S itt kell rámutatnunk arra, hogy – ellentétben egyes műbírálóknak a megjelenési forma méreteit elmarasztaló megállapításaival – az impozáns nagyság csak hangsúlyozottabban alátámasztja a mű alkalomnak szóló jelentőségét, s egyedi jellegével nyilván a művészetkedvelők és műértők táborának is olyan újdonsággal szolgál, amelyet szívesen fogadnak.

A szakma örömmel és szeretettel nyugtázza az Alföldi Nyomda gondozásában megjelent értékes kiadványt. A nagy múltú nyomda legszebb hagyományainak folytatásaként, egy jelenleg nagyon megfiatalodott, modern, az új technológiákat lelkesedéssel és szakmai szeretettel befogadó és alkalmazó vállalat kollektívája olyan produktumának tekinti, amely a jövő szép ígéreteit is magában hordja.

Nem véletlen, hogy Hajdú-Bihar megye párt- és állami vezetői a szolidaritási hónapot éppen az Alföldi Nyomdában nyitották meg, s meleg hangulatú ünnepség keretében, a könyv megjelentetésében közreműködők és az üzem dolgozóinak jelenlétében adták át a Vietnami Demokratikus Köztársaság nagykövetsége képviselőjének szimbolikusan a kiadvány első példányát. A magyar nyomdaipar egészének a vietnami néppel való szolidaritásához csatlakozva, az Alföldi Nyomda kollektívája s mindazok, akik a könyv megjelenését elősegítették, szép példáját adták ennek a szolidaritásnak, s egyben tevékeny részt vállaltak a szocialista kultúra terjesztésének missziójában. *(–r –n)*

Dinh Caan, a Vietnami Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövete megköszöni a nyomda dolgozóinak áldozatkész munkáját

Emlékezés Stanley Morisonra

Szántó Tibor

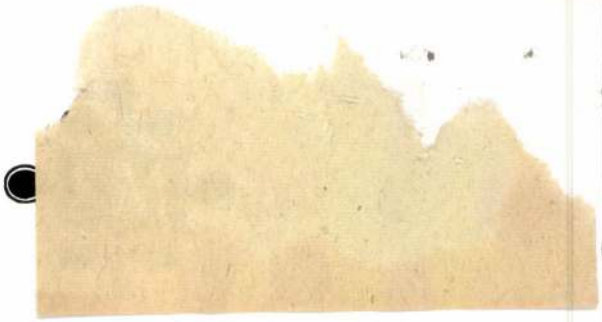

1967 októberében, 78 éves korában hunyt el az angol és az európai tipográfia „nagy öreg embere", a szigetország és az európai tipográfia XX. századi történetének egyik legjelentősebb egyénisége, aki az angol könyvkiadást, sajtótipográfiát, és mint a Monotype gyár művészeti irányítója, hosszú évtizedeken keresztül valójában egész Európa, sőt az öt világrész tipográfiai fejlődését befolyásolta életművével.

E sorok írója 1965 tavaszán három ízben találkozott Londonban Stanley Morisonnal. Egy délelőttöt és két délutánt beszélgettünk át a szép könyvről, tipográfiáról, a betűművészetről és a béke ügyéről. Megjelenésében a tipikusan angol intellektuel benyomását keltette. Közvetlen, kedves, emberi tartása tette, hogy az első találkozás első tíz perce után, akárha mint régi ismerőse lettem volna, közös kapcsolatokat bogozott. Elmondta, hogy milyen jó barátságban van az Angliában élő magyar fametsző művésszel, Buday Györggyel, majd a könyvszekrényhez lépett, és leemelt onnan vagy tíz kötet Gyomán készült Kner-kiadványt, és kitette azokat az asztalra. Személyesen nem ismerte Kner Imrét, de „találkozott" könyvremekeivel. Egy munkatársa a két világháború között, a Budapesten megrendezett nemzetközi nyomdászkongresszuson találkozott Kner Imrével, és ez vitte hírét Angliába. Úgy beszélt Kner Imréről, mint azon kevesekről, akik „tudják, hogy miről van szó"...

Meglepő volt tájékozottsága a magyar nyomdászat történetét illetően. Elmondotta: éveken át foglalkoztatta a könyvtörténészek nemzetközileg vitatott témája, hogy a nyugaton széltében használatos Janson antikva bizonyosan nem az Anton Janson keze nyomát őrzi; hogy valójában nem ennek a XVII. századi, Lipcsében élt holland betűkészítőnek az alkotása ez a betűtípus; de hát akkor vajon kié? Ezzel a rejtéllyel részletesebben foglalkozott ő meg egyik legjobb barátja – az Oxford University Press tudós nyomdásztörténésze – Harry Carter (aki sok szép könyvet csinált a mi Buday Györgyünkkel...).

E sorok írója tudta, hogy Morison és Carter, de Buday is évek óta foglalkoznak a Janson antikva „rejtélyével", és magával vitte Tótfalusi Kis Miklós amszterdami betűmintalapjának (a budapesti Országos Levéltárban, a Hadfaludi-család archívumában meglelt) fotókópiáját. Amidőn összevetettük a Stanley Morison tulajdonában levő eredeti frankfurti Janson antikva nyomatokat a betűmintalap típusaival, örömmel igazolta ő is, hogy a rejtély megoldódott: ez a Nyugaton ismert betűtípus (a Janson antikva) nem a holland betűcsináló alkotása, hanem a nagy magyar tipográfus, Tótfalusi Kis Miklós keze nyomát hordozza.

Második találkozásunk során elvittem hozzá néhány szép magyar könyvet, néhány reprodukciót. Örömmel és meglepetéssel lapozgatta a szép illusztrációkat, rézkarcokkal díszített könyveinket, és több ízben fölvetette, miért nem mutatjuk meg a világnak, mit tudunk. Megkérdeztem tőle, hogy mi az, ami megragadta a magyar grafikusok, illusztrátorok és tipográfusok munkája láttán? Az – felelte –, hogy megteremtették a korszerű humánummal telített művészi kifejezés, a legjobb régebbi és az újabb Kner-hagyományok szintézisét. Szót váltottunk a modern művészetről is, és amikor lelkesedésemben Picasso, Mondrian, Matisse, Chagall korszakot jelző eredményéről beszéltem, megmosolygott és azt mondta: ezek mindannyian öregek, akárcsak ő, és ami bennük új, átütően és korszakosan új volt, az négy évtizeddel ezelőtt volt új. A tipográfiában pedig csodálatosképpen az *az új*, amit a régiektől átmentettünk.

A szakmai beszélgetés irányt váltott, és Morison arról szólt, hogy a két világháború sok mindent elrontott és egy esetleges harmadik háború mindent – az emberiség összes kulturális értékét – elpusztítaná. Így mondotta: „A művészek és a filozófusok irányt szabhatnak és maguk mögé sorakoztathatják az embereket, hogy harmadszor ne ismétlődjék meg az, ami most már jóvátehetetlen lenne..."

A sudár, magas, hófehér hajú öregúr hangjából áhítatos életigenlés áradt, amikor arról beszélt, hogy a szép könyv és minden szépség, amit az emberek örömére alkotunk, bennünket is nagy örömmel kell hogy eltöltsön.

Harmadik találkozásunk alkalmával leemelte könyvespolcairól életművének legszebb alkotásait, a ragyogó kiállítású angol klasszikusokat, több kötetes sajtótörténetét, káprázatos kiállítású albumokat, amelyek a The Times c. angol napilap történetét tartalmazzák írásban és képben, kiegyensúlyozottan megformált és

Holló László: Lakodalmasok

katonák,előre!"
tal köszöntötte,
Művészeti Direk
hanem a Prole
Műhelyének ve
több képével i
művelődési ház
szerte ismert r
neral Ludd, a
Géprombolók,
munka megráz
zatból nehéz
vézna, ijedtsze
rémületét, akiket
rekek veszedelme
De a „*NEDD LUD*
mellett egy tájkép
kű" című kompozíc
rendít. A tájkép
kus táj) metszően kék hátterében az öt jegenyével bűvöl és megborzongat.

Uitznak a Magyar Nemzeti Galériában, 1966-ban rendezett nagyszabású hazai bemutatkozása óta a képzőművészet kedvelői számontart-

... Ön és a feleségem
című képeit megújuló csodálkozással nézzük; ez vonatkczik nagyon közismert vásznára, az *Önarckép*-re is, amelyről az alig kinyitott szem a jövőt látóan és fürkészően tekint felénk. A legnagyobb hatást az ugyan-

1966 APR 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vészi Piroska

Debrecenben nemrégiben vaskos, luxuskiállítású kötet jelent meg *Holló László* Kossuth-díjas festő rajzművészetéről és akvarelljeiről, — a mester 68 alkotásának nagyszerű reprodukciójával. A könyvben színes nyomásban közölt „Tokaji vásár" (4. képtábla), egy 1939-es „Hátakt" (18. képtábla), két önarckép 1932-ből (20. képtábla) s a művész több más munkája Koczogh Ákos véleményét támasztja alá: „Holló a legmaibb, legegyetemesebb festőink egyike." A Holló Lászlóról, mint rajz- és akvarellművészről készült kötet — amelynek tipográfiája és nyomdai előállítása a Benkő István által igazgatott Alföldi Nyomdát dicséri — kétségtelenül az 1969-es év legreprezentatívabb magyar képzőművészeti kiadványa.

Vigília 1969 okt

hangszercsoportot helyezi előtérbe a mikrofon, s talán épp egy sokkal fontosabbat nyel el helyette. Igaz, a hangversenylátogató lelkében azért ott él a teljes mű, kiegészíti hiányait, s a legtökéletesebb lemezfelvétel örömével hallgatja e nyári koncerteket is. Olykor megtréfálja ugyan az időjárás, s a szitáló holdfény helyett esőfüggönybe vonja az öreg kertet. A Filharmóniának nagyon okos döntése, hogy ilyen esetekben az Erkel Színházban rendezik a hangversenyt, hiszen jócska esély van arra, hogy az „esőnapokat" is elmossa az eső. Ilyen „elmosott" hangversenyen ugrott be Kovács Dénes a megbetegedett Ruggiero Ricci helyébe, s az eredetileg hirdetett Mendelssohn-versenymű helyett Beethoven Hegedűversenyét szólaltatta meg. Végső soron a közönség nem járt rosszul e cserével, mert ritkán hallhatjuk Beethoven művét olyan átszellemült, finom előadás-

1021

Holló László

1970. július 26. vasárnap

Tócóskert nagy öregje

Látogatás Holló Lászlónál

Tócóskert nem a megyében van, hanem Debrecen egyik perifériikus, falusias kerületét hívják így. A debreceni ember számára olyasfélét jelent, mint a kecskeméti számára például ez: Vacsihegy. De ennél sokkal többet is: itt él és itt dolgozik még ma is a Kiskunfélegyházán született és onnan elszármazott nyolcvanhárom éves festőművész, Holló László.

A tágas, kényelmes ház megbújik a nyírek, a hársak, a fenyők a tujas- és orgonabokrok harsogó-zöld ölelésében. És bent, a műteremben, s a környező szobákban is a képek, a festmények: lángoló, egyszerre vad és szelid színekben tündöklő látomásai a nagyívű életútnak.

■ ■ ■ ■

Falnak támogatott tizenöt kép az egyik szobában.

— Ezek nemsokára Félegyházára utaznak — mutat rájuk az idős mester. — A jövő hónapban, a kiskunnapok alkalmából egy kissé felfrissítem velük az ottani gyűjteményemet.

Azt nézegetem, vannak-e közöttük a szülőföldet idéző témájú képek. A művész kisegít.

— Az ott Móra Ferenc szülőháza. A Szarvas utcában. Tehát nem a Daru utcában, mint ahogyan az író is tudta és hangoztatta könyvében, tévesen.

Elmélázik.

— Amikor a képet festettem, még egészen jól állapotban volt a ház. Mostanában már nagyon csapzott. Gondját kellene viselni...

■ ■ ■ ■

Majd más témára vált. Szereplések, kiállítások, művészgondok.

— Augusztus közepén Hajdúszoboszlón is lesz kiállításom. A napokban megnyílt országos tárlaton, Budapesten, a Szent István temetése című képemmel szerepelek. Ezt a munkámat nemrég fejeztem be. Különben majd lesz egy olyan kiállításom is, ahol csak történelmi témájú képeimmel szerepelek.

Visszamegyünk a műtermembe. A halomba rakott képek közül előkeresi a Koppány leverése címűt. A székre helyezi, hogy jól lássuk. Egy pillanatra a kép megcsúszik, utána kap.

— Úgy látszik, másodszor is meg akar halni — mutat a kép centrumában fekvő alakra.

Majd minden mondatából előütközik természetes, szinte gyermeki humora. Kedélye töretlen, akárcsak munkakedve.

S körös-körül az önarcképet festett. Azt több önarcképet festett. Azt mondja, ebben csak Rembrandt szárnyalta túl.

■ ■ ■ ■

Öreg, erős vázból szerkesztett kerékpár az állványok mögé rejtve. Hátsó kerekénél felfüggesztve; a mester már csak helyben-járásra használja, házi torna-eszközként. De hosszú éveken át közvetlenebb szolgálatot is tett: a művész ezzel járta be a környező irdatlan tanyavilágot, pusztaságot. A kiszolgált járműnek is van egy csekély része abban, hogy megszülethetett például a Tilalmasi sorozat: ugyanazt a tanyai tájrészletet festette meg a legkülönbözőbb év- és napszakokban.

Nézem az álomszerű színekbe formált tanyai tájakat. Az egyiken azt a pillanatot kapta el a művész,

MAGYAR HÍRLAP
SZABAD SAJTÓ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-174

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

getés Németh

án, Tihanyhoz nem messze,
a hegyoldalban szerényen
gos nagyvilágtól.
t. Hatalmas és szépen ápolt
ttatott kétemeletes ház: az
nona.
ondja a súlyosabb betegség-

la évtizedek óta, legbámula-
ga: orvos, tanár, szerkesztő,
regény- és drámaíró, esz-
tos volt mindig a termelé-
rozatban tizennyolc kötet-

ül, oroszul és felsorolni is
lveken adták már ki. Az
gnagyobb regényét — tizen-
le, legutóbb japánra.
a itt volt Tihanyban nem-
esége, a „Memi", ahogy az

ál fűz — mondja az író.
ég nem engedi hogy erő-

— Tudjátok, hog
lettem Kecskemét
— Kár, hogy nen
Endre tanár.
Tudom mire gon
val egy iskolába tar
jót nevettünk rajta.
Egy év óta nem
— Milyen volt ez
Eltűnődik, hosszas
— Az a régi láz, az még megvan, de...
Könnyű kitalálni a mondat végét. A betegség nagy úr: lefogja a lélek szárnyalását, a tudat magasra röppenését.
Erős „paraszt"-pálinkával, borral, süteménnyel, kávéval kínál bennünket a kedvesen gondoskodó házi-asszony.
Nézem az író megfáradt alakját. Próbálom kitalálni, nem fárasztja-e a hosszúra nyúlt beszélgetés? (Ekkor-ra ugyanis ezerféle dolog szobakerült már. Az, pél-dául, hogy a mostani fiatalabbak közül kihez vonzó-dik. Azt mondta: Csoórihoz, Nagy Lászlóhoz, Pilinsz-kyhez.)
Ő találja ki gondolatomat:
Maradjatok csak nyugodtan,
birom.
igazi interjúalany.
ékenység és a szemlélet...
a...
ihamarabb az lenni. Mond-
nk, ezt várjuk.
ija csendesen, majd hozzá-
ül a kertben.
lok, padok, székek az ápolt
ű nyári alkonyatban, mint-
na. Elevenebb, frissebb, be-
Ott szokott dolgozni, most
yvei között.
mellett, a polcon, a Kecs-
tanulmánykötet.
Németh László-műhely.
oltam. Mint mindig, életem
iket az asztalán láttam;
erle: Mesterségem a halál,
legújabb könyve.
! — mondja az író felesé-
k, nehéz bőröndöket cipel-
n például egyszer megvet-
ustot, s folyton azt olvasta

Józsefné Tár-

Hatvani Dániel
Ez talán a legszebb kép, az alkony ilia nom-
pólyégéssel önti el a vidéket,
a lélek legbelsejéből fakad-
dó önvallomások. Százmái
képek, az életmű rejtelmei,

A DOLGOZÓK LAPJA VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Vannak-e kulturális szenzációink?

Vannak-e? Költőt faggatok erről és tétova némával válaszol. „A nagy korszakfordulók hozzák meg a maguk szenzációit" — mondja inkább önmagának, mint nekem. „A szenzációk, a technika és sport területén jelentkeznek" — vélekedik tanár barátom. Aztán egy gimnazista leány meglepő sietséggel bólint igent a kérdésre és már címekkel indokolja válaszát: „Hármat is mondok: Láttam Barcsay Jenőnek Állvány ablak előtt című képét; megismertem egy gyönyörű Illyés verset, a Szekszárd felé címűt, és nagyon szép előadásban hallottam a Varázsfuvolát."

Ezek szerint tízesztendeje festett kép, még régebben született vers és sok emberöltő távolságban komponált opera is lehet egy kortársunk számára ma is szenzáció?...Bizony lehet. Hiszen ki-ki saját sorsa, érdeklődése körülményei koordináta rendszerének megfelelő ütem és sorrend szerint ismerkedik meg azzal, ami az emberi szellem erőfeszítéseiből a kultúra több évezredes története során létrejött.

Csakhogy a címben megfogalmazott kérdés a mának szegezi a kérdést. És olyasfajta tényeket kívánna válaszul, mint amilyen szenzáció volt a maga idejében Erkel Bánk-bánjának bemutatója, Ady Új versek című kötete vagy Reményi boszorkányos hegedűjének első diadalmas szereplése.

Van-e ilyesmi napjainkban?

Azt hiszem tétovázás nélküli, igennel válaszolhatunk a kérdésre. Mert nem szenzáció-e az, ahogy néhány fiatal zongoraművész — közülük a legismertebbek a Beethoven zongoraversenyt nyert Kocsis Zoltán és legjobb barátja Ránki Dezső — berobbant a magyar és a nemzetközi zenei életbe?

Vagy ki tagadná meg a szenzáció értéket Darvas Iván színháztörténeti jelentőségű produkciójától, melyet az Egy őrült naplója eljátszásával nyújtott?

A magyar irodalom és könyvkiadás történetében is páratlan, ahogy a tizenhét éves miskolci gimnazista, Bari Károly föltűnt. Néhány hónappal első költeményeinek publikálása után nem kevesebb, mint 11 ezer példányban jelentették meg verseit. A könyv órák alatt egy szálig elfogyott.

De nemcsak új tehetségek fölbukkanása kelthet országos érdeklődést. Operaházunk, a Lammermoori Lucia második szereposztásában Lehoczky Évára bízta a címszerepet. A művésznő korábban operett színpadokon lépett föl, a vendéglátóipar zenés műsoraiban szerepelt, külföldön kereste az érvényesülést, s most — immár túl a negyvenen — olyan teljesítménnyel lepte meg az operalátogatókat és a kritikát, hogy annak nyomán sokan teszik föl a kérdést: hogyan gazdálkodunk tehetségeinkkel, hogy csak most nyílt alkalma e művésznek a bizonyításra?

Sorolhatnám még kulturális életünk kisebb-nagyobb szenzációit. Mert annak számít az is, ahogyan múzeumi célokra helyreállították a budavári palota termeit. Szenzációt jelentenek a Szentendrei Teátrum évről évre ismétlődő előadásai. Vagy hogy az egyéni teljesítményekhez kanyarodjam vissza, Kardos G. György — a régen operettátdolgozónak elkönyvelt színházi ember — regényírói sikere az Abraham Bogatir hét napjával; vagy a magyar hanglemezgyártás több, nemzetközi díjat nyert lemeze is szenzáció értékű.

Azt hiszem, nem az a probléma, hogy vannak e kulturális szenzációink. Ilyenek mindig is voltak. Hiszen Jókai is föltűnt valamikor, Bartókra is fölfigyeltek, a régi Vígszínháznak is voltak izgalmasan gyönyörű előadásai, Babits Dante fordítása, Móricz Boldog embere, a Szegedi Fiatalok föltűnése mi volt, ha nem kulturális szenzáció? Napjainkban az a kérdés: vajon mindent megteszünk-e azért, hogy a kiemelkedő tehetségek, a művészettörténeti szempontból is jelentékeny alkotások akadálytalanul elnyerjék az őket megillető helyet.

Ma már köztudott dolog, hogy a Rozsdatemető milyen nehezen lelt megjelenési lehetőségre. Nem egy kimagasló tehetségű festőnknek — példaként csak Holló László és Kohán György nevét említem — életének jelentős hányadát az erkölcsi és anyagi megbecsülés jelei nélkül kellett végigküzdenie. Időnként jelentős színművészek sukat, mert úgy találják, nem kérik idő előtt nyugdíjaztatásukat, mert úgy találják, nem foglalkoztatják őket megfelelően.

Elképzelhetetlen olyan kultúrpolitika, amelyben minden jó kezdeményezés, minden tehetség, minden alkotás tüstént fölkarolóra lel. Aki ilyen helyzetről álmodik, az minden poszt betöltőjétől a tökélyt reméli. Az új, mindig magában rejti a szokatlan elemeit. A szokatlannak pedig ellenállást kell leküzdenie.

Viszont a szocializmusnak létérdekei fűződnek ahhoz, hogy a tehetségek ne kallódjanak el. Kultúrpolitikánk akkor érvényesül megfelelően, ha mind több lesz napjainkban a pozitív előjelű szenzáció. (A negatív szenzációk fölemlítését szándékosan mellőzöm, példatárát moziműsoraink gazdagítják a legerőteljesebben.)

Néhol leleményes intézkedések sora szolgálja a helyi értékek időben történő fölkarolását. Tudok megyéről, ahol számontartják az olyan fiatalokat, akik matematikában, rajzban, irodalomban, nyelvtanulásban, énekben, színjátszásban vagy hasonlókban kitűntek társaik közül. A megye vezetői figyelemmel kísérik sorsukat. Ahol anyagi, vagy egyéb okok gátolnák a tehetséges fiatal boldogulását — ott segítenek.

Országszerte szaporodnak az olyan rendezvénysorozatok, melyek keretében dobogó kínálkozik új kezdeményezések alá, lehetőség nyílik a vidék tehetséges embereinek nyilvános szereplésére. Egyetlen megye „művészeti hetének" műsorfüzetét lapozgatva ilyen rendezvényekről olvasok: nemzetiségi művészegyüttesek fesztiválja; képzőművészeti szabadiskola a megye nemrég elhunyt festő szülöttének falujában; koncert a megye botanikus kertjében; irodalmi színpadok találkozója; egyik kisvárosunk festőinek tárlata; pásztor- és lovasnapok az egyik állami gazdaságban; műemléki séta a megyei tanács épületében stb. stb.

Tehetségekben sohasem szűkölködtünk. A tehetségek tömeges méretű kibontakoztatásának gondja a mi korszakunk gondja. Gondja, feladata, gyönyörű lehetősége. Ma már nyilvánvaló, hogy nem magányos szenzációkra van szükségünk, hanem a közművelődés egyetemes fellendítésére. Ez lehet csak egészséges táptalaja a sokasodó kulturális szenzációknak.

Mert, hogy mást ne mondjak: az sem volna utolsó szenzáció, ha sikerülne fölszámolnunk az írástudatlanság utolsó maradványait.

Bajor Nagy Ernő

1970 JÚN 2 8
DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya
MAGYAR NÉPSZAVA
BUDAPEST, IX., Üllői út 41
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726
SZAKÍGYELŐ

égboltra. Aranylóan sűrű sugarai mint sistergő zsírcseppek csepegtek bele az asztalterítő nyugalmában pompázó tengerbe.

Déli álmát aludta a kisváros. Az üzletek lehúzott rácsain át rothadó banán és dinnye-illatot lehelt ki a kókadt sötétség. A borbélyüzlet székében a göndör figaró szuszogva aludt, álmában verejték csurgott le homlokáról, nagyokat böffentett, teltkeblű signorinákról álmodhatott. Az aszfalton tojásrántottát lehetett volna sütni, olyan forró volt. Lépéseink nyomát — mintha barackleklevárban jártunk volna — felvette a járda.

Néhány órával ezelőtt érkeztem a városba. Szerencsémre, a vasútállomással szemközt találtam egy olcsó panziót. Ledobáltam magamról a ruhát, és a tus langyos vize alá álltam. Élveztem a testemen végigcsordogáló vizet. A szomszédos panzió ablakában egy szobalány rázta a szőnyeget. Intettem neki, ő visszaintett. Ez feldobott.

Járdák. Színes napernyők. Leander. Mercedes. Hotel. Opel. Leander. Renault. Egy jómellű nő. Utánanézek. Fiat kocsi húz el mellettem. Fojtogató gázát belehelem. Leszedek egy ágat a járda fölé hajló leander bokorról. Egy napernyő alatti kerti asztalon szódavíz fröccsenése csattan. A ház előtt Mercedes áll. Francba a gazdagsággal. Undorodom ma mindentől. A meleg teszi. Hülyeség volt kijönni ilyenkor. Egy autóbuszjegy hever a földön.

Lemegyek a partra. A forró homok perzseli a lábam. Tele van a part fürdőzőkkel. A homokban emberek fetrengenek, tenyérnyi árnyékos hely után kutatnak. Levetem a cipőm. Cipők hevernek szanaszét. Combok. Homokba ágyazott hátgerinc. Egy labda eltalál. „Szkuzi" — mondják. „Hülye" — mondom. Visszavigyorognak rám. Kvittek vagyunk. Coca-cola. Fényképezőgépek. Napolaj.

Az egyik partmenti szikla tövében tizenkilenc-húsz év körüli nő fekszik. Egyedül. Na, végre. Sajnos, nem beszélek olaszul. A latin tudásom meg a főnévragozás versben és néhány örökigazságként ható közmondásban kimerül. Ezzel ez esetben nem sokra megyek. Hátha tud németül. Még jó is lesz, hadd

Rámemeli a nagy szemét. Könyve sa mok redőibe fúród tom, magában forg met szavakat.

— Si... Perché? — válaszolja.

Csodálatosak eze nők! Nem tudon ték-e, Olaszország bardia déli rés ni, Ancona körn den „S"-t, es-ne ez a kedves es megszédíti az en megnősülök, lom szek el. Azt mo a lábuk. Ez nem sem az. Pedig tu való. Kevés cucc Még fényképező Ez vár valakire. Na nem ba majd akkor leléccelek, ha jön az ürge. Az is lehet, csak hamukázik. Mosolyog a szeme...

— Sprechen sie deutsch? — elevenítem fel a dialógust.

— Si, si. Pisschen...

Mi a fene? Sváb vagy csinibaba?! Nem tudom, mi a fenének találták ki a német nyelvben a „b" betűt. Az egész világon majd mindenütt „p"-nek ejtik. Ez a virágszál is itt. Leheveredek mellé.

— Io... Attila — mondom a bemutatkozást. Megeszem a fürdőhacukámat, ha kiejted a nevem...

— Diana... — mondja a nevét. Kedves alt hangja van, mint a legtöbb olasz nőnek, majd nyújtja a kezét. Kellemes fogása van a kezének. Most miről fogok beszélni vele. Mindig görcs fog el, ha először próbálok szövegelni egy nővel. Otthon könnyebb. Ránézek a könyvére. Horatius verseit olvassa. Gyerünk a kultúrmisével. Felállok, teátrális pózba vágom magam:

— „A helyes az, ha saját mértékén mérjük az embert" — citálom a néhány éve tanult mondatot, magyarul.

— Mi ez? — kérdezi.

Leheveredek, Nagyot nevetek. Belefújok a homokba.

— Horatius. A „Quinque dies tibi". Ismeri?

— Igen. Maguknál is szeretik Horatius-t? Ez szép...!

Szép. Tőlünk magyaroktól külföldön az is szép, hogy nem eszünk nyers húst a Diadalív alatt. Na, mindegy. Felállok. A tenger felé intek. Kezem nyújtom neki, megtanít, hogyan [illegible] hullámzó tengerben. A hullámvölgyben kell mély lélegzetet venni és hagyni, hogy a hullám feldobjon. Egész klasszul megy már. Nevettünk, amikor valamelyikünk beszéd közben jót húz a sós vízből. Megpróbálok bohóckodni, hogy az orromon fújom ki a számon bevett vizet. Nem megy, Diana kinevet. Ő is megpróbálja, neki sem megy. Megállapodunk, hogy ezt nem is lehet megcsinálni. Pedig lehet.

Jó félórája lehetünk már a vízben, amikor a partról, a ruháink mellől kiáltozni kezdik Diana nevét. „Az apám!" — riad fel. — „Mennem kell... — a Lido Hotel melletti bisztróban megtalálsz..." — mondja.

Este, sötétedés után elmegyek a bisztróba. Diana a pénztárban ül. Körülnézek. Apja, megismerem, a pult mögött áll. Kezén söröshab csurog végig. Éhes vagyok, valamit rendelek. Odamegyek a pénztárhoz. Diana zavartan néz. Tíz deka kremonait kérek. Fizetni akarok, Diana eltolja a kezem. „Ne, ne, Attila, a vendégünk vagy..." Blokkot ad. Valamit mondok. Talán köszönömöt. Biztos vagyok benne, hogy Diana teszi be a kasszába a kétszázlírát. Kétszázlírás szerelem, tíz deka kremonaival. Ez most rossz húzás volt. Kimegyek a bisztróból. Lehet, hogy utánam néztek. Diana biztos. Még az éjjel elutazom a városból.

A vonat ablakai langyosan pislognak. A hordár segíteni akar. Megrándul a szerelvény. Indulunk. Addio, Diana!

Cs. Nagy Lajos

nimum, hurcolhatod gyógytornára, masszázsra, mit tudom én. És kérdés, hogy rendbejön-e, egyáltalán!

Kérdés. Istenem, csak azt a tízezer forintot ne mondta volna Péter. A fene egye meg a tízezer forintot, amikor a gyerekem lábáról van szó. Igaz, hogy Péter se azt sajnálta, másrészt tényleg nem olyan könnyű tízezer forintot leakasztani. Most van a takarékban húsz, dehát az még mindig kevés. És ha sikerül is rendesen elcserélni a lakást, nincs semmi bútorunk. Egy rekamié, egy íróasztal, három szék meg a könyvespolcok.

Aludni, azt nagyon tud Péter. Két keze a feje mellett, fejét picit balra fordítja és szuszog. Nem is szuszog, csak szívja az édes levegőt, mint a tejet. És milyen jószagú! Mint a tej!

Kár, hogy nem hozott magával olvasnivalót. Dehát ki gondolta, hogy itt fog ülni. És különben is, a Dante-díszkiadást hülyeség lett volna cipelni, elég a gyerek. Pedig már egy hete nem jut hozzá, hogy olvassa. Míg az anyák itt voltak, minden nap elolvasott három éneket. Nem többet és nem kevesebbet. Egyszer mértékletes akart lenni. Hogy ne jusson a pokolba? Hát...

Egész elpilledt a melegtől, még így árnyékban is. Talán Péternek is elég már a jóból.

Az út hajlatában cigányasszony tűnt fel. Pláne el kellene menni. A cigányasszony hátán, kendőbe kötve, rajkó. Legalább másfél éves, kis

Halló László

1021

Vannak-e kulturális szenzációink?

Vannak-e? Költőt faggatok erről és tétova nemmel válaszol. „A nagy korszakfordulók hozzák meg a maguk szenzációit" — mondja inkább önmagának, mint nekem. „A szenzációk, a technika és sport területén jelentkeznek" — vélekedik tanár barátom. Aztán egy gimnazista leány meglepő sietséggel bólint igent a kérdésre és már címekkel indokolja válaszát: „Hármat is mondok: Láttam Barcsay Jenőnek Állvány ablak előtt című képét; megismertem egy gyönyörű Illyés-verset a Szekszárd felé című és nagyon szép előadásban hallottam a Varázsfuvolát."

Ezek szerint tíz esztendeje festett kép, még régebben született vers és sok emberöltő távolságban komponált opera is lehet egy kortársunk számára mai szenzáció?... Bizony lehet. Hiszen ki-ki saját sorsa, érdeklődése körülményei koordinálta rendszerének megfelelő ütem és sorrend szerint ismerkedik meg azzal, ami az emberi szellem erőfeszítéseiből a kultúra több évezredes története során létrejött.

Csakhogy a címben megfogalmazott kérdés a mának szegezi a kérdést. És olyasfajta tényeket kívánna válaszul, mint amilyen szenzáció volt a maga idejében Erkel Bánk bánjának bemutatója, Ady Új versek című kötete, vagy Reményi boszorkányos hegedűjének első diadalmas szereplése.

Van-e ilyesmi napjainkban?

Azt hiszem tétovázás nélküli, igennel válaszolhatunk a kérdésre. Mert nem szenzáció-e az, ahogy néhány fiatal zongoraművész — közülük a legismertebbek a Beethoven zongoraversenyt nyert Kocsis Zoltán és legjobb barátja Ránki Dezső — berobbant a magyar és a nemzetközi zenei életbe?

Vagy ki tagadná meg a szenzáció értékét Darvas Iván színháztörténeti jelentőségű produkciójától, melyet az Egy őrült naplója eljátszásával nyújtott?

A magyar irodalom és könyvkiadás történetében is páratlan, ahogy a tizenhét éves miskolci gimnazista, Bari Károly föltűnt. Néhány hónappal első költeményeinek publikálása után nem kevesebb, mint 11 ezer kötetben jelentették meg verseit. A könyv órák alatt egy szálig elfogyott.

De nemcsak új tehetségek földbukkanása kelthet országos érdeklődést. Operaházunk a, Lammermoori Lucia második szereposztásában Lehoczky Évára bízta a címszerepet. A művésznő korábban operettszínpadokon lépett föl, a vendéglátóipar zenés műsoraiban szerepelt, külföldön kereste az érvényesülést, s most — immár túl a negyvenen — olyan teljesítménnyel lepte meg az operalátogatókat és a kritikát, hogy annak nyomán sokan teszik föl a kérdést: hogyan gazdálkodunk tehetségeinkkel, hogy csak most nyílt alkalma e művésznek a bizonyításra?

Sorolhatnám még kulturális életünk kisebb-nagyobb szenzációit. Mert annak számít az is, ahogyan múzeumi célokra helyreállították a Buda vári palota termeit. Szenzációt jelentenek a Szentendrei Teátrum évről évre ismétlődő előadásai. Vagy hogy az egyéni teljesítményekhez kanyarodjam vissza, Kardos G. György — a régen operettátdolgozónak elkönyvelt színházi ember — regényírói sikere az Abraham Bogatir hét napjával; vagy a magyar hanglemezgyártás több, nemzetközi díjat nyert lemeze is szenzáció értékű.

Azt hiszem, nem az a probléma, hogy vannak-e kulturális szenzációink. Ilyenek mindig is voltak. Hiszen Jókai is föltűnt valamikor, Bartókra is fölfigyeltek, a régi Vígszínháznak is voltak izgalmasan gyönyörű előadásai. Babits Dante fordítása, Móricz Boldog embere, a Szegedi Fiatalok föltűnése mi volt, ha nem kulturális szenzáció? Napjainkban az a kérdés: vajon mindent megteszünk-e azért, hogy a kiemelkedő tehetségek, a művészettörténeti szempontból is jelentékeny alkotások akadálytalanul elnyerjék az őket megillető helyet.

Ma már köztudott dolog, hogy a Rozsdatemető milyen nehezen lelt megjelenési lehetőségre. Nem egy kimagasló tehetségű festőnknek — példaként csak Holló László és Kohán György nevét említem — életének jelentős hányadát az erkölcsi és anyagi megbecsülés jelei nélkül kellett végigküzdenie. Időnként jelentős színművészek kérik idő előtt nyugdíjaztatásukat, mert úgy találják, nem foglalkoztatják őket megfelelően.

Elképzelhetetlen olyan kultúrpolitika, amelyben minden jó kezdeményezés, minden tehetség, minden alkotás tüstént fölkarolóra lel. Aki ilyen helyzetről álmodik, az minden poszt betöltőjétől a tökélyt reméli. Az új, mindig magában rejti a szokatlan elemeit. A szokatlannak pedig ellenállást kell leküzdenie.

Viszont a szocializmusnak létérdekei fűződnek ahhoz, hogy a tehetségek ne kallódjanak el. Kultúrpolitikánk akkor érvényesül megfelelően, ha mind több lesz napjainkban a pozitív előjelű szenzáció. (A negatív szenzációk fölemlítését szándékosan mellőzöm, példatárát moziműsoraink gazdagítják a legerőteljesebben.)

Néhol leleményes intézkedések sora szolgálja a helyi értékek időben történő fölkarolását. Tudok megyéről, ahol számon tartják az olyan fiatalokat, akik matematikában, rajzban, irodalomban, nyelvtanulásban, énekben, színjátszásban vagy hasonlókban kitűntek társaik közül. A megye vezetői figyelemmel kísérik sorsukat. Ahol anyagi vagy egyéb okok gátolnák a tehetséges fiatal boldogulását — ott segítenek.

Országszerte szaporodnak az olyan rendezvénysorozatok, melyek keretében dobogó kínálkozik új kezdeményezések alá, lehetőség nyílik a vidék tehetséges embereinek nyilvános szereplésére. Egyetlen megye „művészeti hetének" műsorfüzetét lapozgatva ilyen rendezvényekről olvasok: nemzetiségi művészegyüttesek fesztiválja; képzőművészeti szabadiskola a megye nemrég elhunyt festő szülöttének falujában; koncert a megye botanikus kertjében; irodalmi színpadok találkozója; egyik kisvárosunk festőinek tárlata; pásztor- és lovasnapok egyik állami gazdaságban; műemléki séta a megyei tanács épületében, stb., stb.

Tehetségekben sohasem szűkölködtünk. A tehetségek tömeges méretű kibontakoztatásának gondja a mi korszakunk gondja. Gondja, feladata, gyönyörű lehetősége. Ma már nyilvánvaló, hogy nem magányos szenzációkra van szükségünk, hanem a közművelődés egyetemes fellendítésére. Ez lehet csak egészséges táptalaja a sokasodó kulturális szenzációknak.

Mert hogy mást ne mondjak: az sem volna utolsó szenzáció, ha sikerülne fölszámolnunk az írástudatlanság utolsó maradványait.

Bajor Nagy Ernő

KELETMAGYARORSZÁG
Nyilvántartási
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 -JUN 28

Fusizás.

Harapnak a halak?

Hazaterve[illegible]zte tőle a fia:

— Tetszett a film?

— Nem.

Péter megjegyezte:

— Nekem tetszett. Kitűnő, újszerű film. És van mondanivalója.

— Hát nekem is van erről a filmről mondanivalóm — mondta a nagymama mérgesen. — Van a filmben egy fiatalember, akiről folyton azt beszélik, hogy ilyen rendes, meg olyan rendes, és tudjátok, mit csinál?

— Ugyan mit?

— Zuhogó esőben érkezik és sáros cipővel megy be a lakásba! Le sem törli a lábát.

Igen, a nagymama mindig rendes volt. Ő mindig letörölte a lábát. Egész Abony-

Kerekes Imre:

ABBAHAGY

Most, hogy a Mundial izgalmainak is vége, s nincs többé napközi alvás a hivatalban, majd éjszakai tv-nézést követő hajnalig tartó gyötrődés, több csomag cigarettával, — minden előfeltétel megteremtődött, hogy abbahagyjam a dohányzást. Ennyi tömény izgalom után ugyanis, — legalábbis remélhető — a hivatali izgalmak eltörpülnek, a Mundial izgalmaihoz képest relatíve jelentéktelenek, az izgalmak valóságos uborkaszezonja következik. Most tehát eljött az idő, amikor az ember komolyan elhatározhatja, hogy abbahagyja a dohányzást.

Ennek már komoly jelei mutatkoznak. Az elmúlt napokban például már csak negyven cigarettát szívtam, ennek is csak a fele volt filter nélküli, a többi Szimfónia. Ezenkívül, már jó ideje gyűjtöm a dohányzás ártalmairól szóló cikkeket, tanulmányokat, s most, hogy összefűzettem őket, — csinos kötet — úgy döntöttem, hogy magammal viszem szabadságomra és a nyári krimi helyett olvasni, tanulmányozni és jegyzetelni fogom. Mellesleg megjegyzem, anélkül, hogy meggyőződtem volna ezeknek a cikkeknek, tanulmányoknak tartalmáról, feltűnt nekem, hogy eme írá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1971 AUG 18

anyagi kár keletkezett.

záleka nő.

Irodalmi nap, képzőművészeti tárlat Kiskunfélegyházán

A kiskun napok rendezvényeként az irodalom és a művészet napja volt vasárnap Kiskunfélegyházán. Délelőtt a városi tanácsháza dísztermében írók, költők és irodalombarátok találkoztak. A témájánál fogva nagyobb érdeklődésre számot tartó irodalmi rendezvényt dr. Mezősi Károly, az ismert félegyházi Petőfi-kutató nyitotta meg. Ezután Darvas József Kossuth-díjas író, a Magyar Írók Szövetségének elnöke mondott beszédet a magyar irodalom fejlődéséről, mostani helyzetéről.

Beszámolóját jól kiegészítették a vidéken élő költők, írók hozzászólásai. Hivatkoztak a tanyán élő emberek elmaradottságára, a realista irodalom igényeire. Féltően szóltak a szellemi elsekélyesedéséről, a „gépemberekről", akikben továbbra is ébren kellene tartani az irodalmi igényt. Az eszmecserén Vas István és Falu Tamás költők is részt vettek.

A program folytatásaként a helyi József Attila Általános Iskolában megnyitották a Kiskunságban született képzőművészek tárlatát, ahol a kiállító művészek többsége is megjelent. Az esemény alkalmából szülővárosába hazalátogatott Holló László Kossuth-díjas festőművész. Az idős mesteren kívül alkotásai bemutatóján ott volt még Szántó Piroska, Járitz Józsa, Morell Mihály, Kovács Ferenc és számos fiatal művész.

Délután folytatódott az irodalmi műsor. Könyvki-

V. E.

Két nap alatt

Ferenc nagy elánnal és
igen szuggesztívan vezeti
együttesét, kifejező erejé
ez alkalommal főleg a szé-
les, nagy dallamívek meg-
formálásában (Ének Szent
István királyhoz, Esti dal),
valamint az Angyalok és
pásztorok kettős karának
kontraszthatásaiban, s az
egész mű összefogásában
érvényesült. A kórus hang-
színe is ez utóbbi darabban
volt a legszebb, így meg-
érdemelten kapott nagy
tapsot. Viszonylag kevés-
bé sikerültek a gyorsabb
tempójú, pergőbb ritmusú
darabok.

Abban, hogy mindkét
együttes hangzása kissé
alatta maradt saját szín-
vonalának, a nyári vaká-
ción kívül nyilván része
volt a színház szokatlan és
énekkarok számára különö-
sen nem kedvező akuszti-
kájának.

ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZ

Szombaton este az Álla-
mi Bábszínház mutatta be
Bartók: A csodálatos man-
darin és Sztravinszkij: Pet-
ruska című táncjátékát. Ez
az együttes az elmúlt évek
folyamán nagy érdemeket
szerzett prózai és zenés da-
rabok, ezen belül elsősor-
ban balettek bábszínpadra
állításával. Nem keveseb-
bet tettek ezek az előadá-
sok, mint a klasszikus és
modern balett közötti el-
lentétet — mely különösen
a régebbi, elsődlegesen cse-
lekményes művek modern
újrafogalmazása esetében
áll fenn — egy másik mű-
vészeti ág jóval szabadabb,

MÚZEUMI HÓNAP '70

Az országos múzeumi hónapoknak már szép hagyományai vannak. Múzeumaink októberenként rendezvényeikre, kiállításaikra irányítják a közvélemény figyelmét, — s nem sikertelenül. Kettős „haszon" származik ebből: a múzeumi hónap alatt látottak tágítják a nézők látókörét, másrészt a kapott kellemes élmény a továbbiakban is ösztönzi az embereket, hogy rendszeres múzeum látogatók legyenek.

Az idei megyei múzeumi hónap megint vonzónak ígérkezik. Az ünnepélyes megnyitó ma délután lesz Törökszentmiklóson Bárdi Imre, a megyei tanács vb elnökhelyettese nyitja meg — a törökszentmiklósi IV. kulturális napok keretében — a rendezvénysorozatot. A bemutatásra kerülő kiállítás a város újratelepülésének 250. évfordulójára készült. Pongosan nyitja a múzeumi hónap megyei esemény sorozatát.

Lenin a szovjet grafikában

A szolnoki Damjanich János Múzeumban már megnyitották a Tallinn képekben című kiállítást. A soronkövetkező reprezentatív tárlat Lenin és a forradalom a szovjet grafikában témakört öleli fel. A kiállítás anyagát a moszkvai Állami Puskin Múzeum munkatársai állították össze a szovjet grafika legjobb alkotásaiból. A legkorábbi datálású kép 1918-ból való, a legkésőbbi pedig napjainkból. Ez alatt az 50 év alatt több ezer műalkotás készült forradalmi témákból. Bemutatásra került — több híres grafikai alkotás között — K. Petrov — Vodkin alkotása „A kommiszár halála", A. Dejneka „Petrográd védelme" című kép, N. Kuprejanov metszete, V. Favorszkij két alkotása és I. Nyivinszkij monumentális színes rézkarc sorozata.

Október közepén egy másik érdekes kiállítás hívja fel magára a figyelmet. A túrkevei Finta Gergely — a világhírű Alexander Finta ugyancsak nagy művészi rangú fivére, akit Zádori Oszkár néven ismert meg a kulturtörténet — csontfaragásainak tárlatát rendezik meg. A művészt az első világháború kitörésekor mint ellenséges ország állampolgárát, több kiválóságával művészi tudósával együtt, a francia hatóságok internálták a „fekete kolostorban" készített faragványait láthatjuk majd Szolnokon. Kunos Ignác — aki szintén szenvedő részese volt a francia hatóságok akkori magatartásának — „A fekete kolostor" című regényében leírta a csontfaragványok készülésének történetét is.

Holló László tárlata

A Debrecenben élő és alkotó Kossuth-díjas művész, Holló László grafikáit a túrkevei Finta Múzeum állítja ki. Ezt megelőzően Csikós Tóth András emlékkiállítás lesz a legnagyobb magyar néprajz illusztrátor szülővárosa múzeumában.

A tiszafüredi Kiss Pál múzeum legújabb néprajzi szerzeményeit adja közre és a „Finn népekben című kiállítást. Kunszentmártonban helytörténeti gyűjteményt mutatnak be és A kerámia története az őskortól napjainkig című kiállítást rendezik meg. Szintén az új néprajzi szerzeményeit teszi tárlókba a jászberényi Jász Múzeum és megrendezik az odorvári barlang természettudományi érdekességeinek bemutatóját. A karcagi Györffy István Nagykun Múzeum is megrendezi Holló László grafikáinak tárlatát valamint a Csikós Tóth András emlékkiállítást.

Végre, végre, végre!

Többször kértük a cikkeinkben, hogy Tiszaföldvár állítson méltó emléket a községben élt és alkotott költőnek, Bánvai Kornélnak (Szolnok városa ugye még adós a római katolikus temetőben nyugvó Bánya Kornél emlékének a díszsírhellyel, emlékművel.)

A megyei múzeumi hónap keretében megnyitják Tiszaföldváron, a művelődési házban, a Bányai Kornél emlékkiállítást és a községi tanács emléktáblát helyez el Homokon, az Újkincsem szőlő 27. szám alatti házon „Ebben a házban lakott és alkotott Bánvai Kornél — (1897—1934) költő, az Ady utáni nemzedék egyik legtehetségesebb lírikusa. Megemlékezésül Tiszaföldvár község Tanácsa 1970."

Sportcsemege a múzeumban

A sportkedvelők bizonyára szívesen fogadják a Szolnok megye sportja 1944—1970 témakörű kiállítást, — amelyet a Magyar Testnevelési és Sportszövetség Szolnok megyei Tanácsa és a Damjanich János Múzeum közös fenntartásában működő sport-múzeum rendez a megyeszékhelyen.

— ti —

Holló László

kai fórum. Rómában az utca a lakás része, otthon, márpedig az ember otthon nem

az olasz kom
az ország mo
politikai tény

1970 OKT 1

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

Bélyegsarok

Dürer

Az „A" betű szárai között elhelyezkedő „D", Albrecht Dürer jellegzetes kézjele tűnik fel jövőre a Német Szövetségi Köztársaság bélyegén. 1971-ben a nagy festő és grafikusművész születésének 500. évfordulóját ünnepeljük. A jubileumból részt kér a Magyar Posta is, blokk formájában népszerűsítjük a középkori mester egyik remekművét, amelyet a budapesti Szépművészeti Múzeum őriz. Dürer Békés megyei ötvöscsaládból származik, de apja Nürnbergben telepedett le és elnémetesedett. A német emléksorozat a „mesterek mesteré"-nek (így emlegetik Dürert) szülővárosát mutatja be második értékén. Művei a német szellem megtestesülését jelentik, de olasz mesterek is hatással voltak alkotásaira.

Legújabb

A mexikói posta a hivatalos kiadású légiposta borítékon népszerűsíti a filatéliát. Az ismert kék-piros nyomású szegélyen alul „gyűjtse a mexikói bélyeget" felirat olvasható.

A meteorológiai szolgálat 100 éves fennállását tavaszszal Bokros Ferenc tervezte érdekes grafikai megoldású bélyeg köszöntötte, amely az időjárás kutatásának modern eszközeit ábrázolta. Szeptemberben az Egyesült Államok időjárási szolgálata ünnepelte centenáriumát. Ott a posta a legrégibb megfigyelő eszközök egyikét, a szélsebesség- és iránymérőt mutatja be levelezőlapra nyomott bélyegen.

Hat

Vál

A szerző
a magyar
Az uralkod
ve néhány
haza, s a
állású, a
ket — fők
déseit —
gáló szociológust
tünk meg. A most közreadott válogatás — melyet dr. Kulcsár Kálmán végzett, s írt bevezető tanulmányt, illetve jegyzeteket a kötetbe foglalt művekhez — még inkább megerősíti a korábban alkotott véleményt. Mills nem egyike az amerikai szociológia hírnévre szert tett művelőinek, hanem kiemelkedő képviselője annak a szociológiai irányzatnak, mely nem csak a részleteket, hanem a nagy egészet is képes kritikailag mérlegelni.

A négy részre tagolódó kötetben — az adott kereteken belül — a válogatás meglehetősen sokrétű munkássá-

ma ma
használt fogalmak első kifejtésével találkozunk, mint a „fehérgallérosok", s olyan gondolatkörökkel, mint a technokrácia és a hatalom szövevényes kapcsolatai. A sokféle vizsgálódás végülis egyetlen eredményhez, az amerikai társadalom súlyos ellentmondásainak feltárásához vezet, még akkor is, ha e feltárás — osztályszempontból, marxista követelmények szerint — távolról sem teljes.

A Mills műveiből készült válogatás a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó gondozásában jelent meg.

(m)

Telivér őrült

„Inkább pusztuljon el egész családom, sem hogy bármelyik tagjának ereiben akár csak egy csepp fekete vér is legyen" — Jelentette ki az amerikai Lousiana állam parlamentjében Archie Davis. A parlament ülése a véradásnak, a vér tárolásának és transzfuziójának a szabályait vitatta meg. Amikor a vita során Ernest Morial azt javasolta, hogy a vérplazmát tartalmazó üvegekről távolítsák el a véradók tajának megjelölését, és az egészségügyi minisztérium erre vonatkozó határozatára hivatkozott, Archie Davis valósággal fuldoklott a dühtől.

"Az egészségügyi minisztérium — kiáltotta — tetőtől talpig kommunista szervezet!"

Halló László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR NEMZET

Budapest

1970 SEP 13

∞

Szombaton délelőtt dr. Dankó Imre múzeumigazgató nyitotta meg a debreceni Déri Múzeumban a Halló László Kossuth-díjas érdemes festőművész ajlotásaiból összeállított kiállítást. Az idős mesternek 35 történelmi tárgyú képét láthatják a nézők.

SZÁLLÍTÓ
MAGYAR NEMZET
BUDAPEST, IX., BÁLOM ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-746, 340-774
MAGYAR NEMZET
Budapest

erre a célra kiválogatott film-
jeiknek már előzetesen

Holló László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1970 SEP 5

***

Szombathelyen két folyóirat jelenik meg, jelezve a város és Vas megye eleven, pezsgő, egyre gazdagodó kultúréletét. A Vasi Szemle tudományos folyóirat, az Életünk pedig művészeti, szépirodalmi. Mindkét folyóirat országos érdekeltségre törekszik. Ez nemcsak abban mutatkozik meg, hogy a posta mindkettőt országosan terjeszti, hanem inkább abban, hogy témaválasztásaikban, a közölt anyag színvonalában nem zárkóztak be a vidék korlátai közé, hogy mentesek tudtak maradni mindenfajta provincializmustól. Ebből a szempontból érdekes és érdemes megemlíteni, hogy az Életünk legutóbbi számában újabb történeti festészetünkről jelent meg alapvető tanulmány, amelyhez illusztrációként Holló Lászlónak a II. Országos Nyári Tárlaton (Debrecen) bemutatott képét — István király halála — használták fel.

***

Számos látogató a Hortobágyi

Hűtőház Debrecen, Diószegi út 3., jó kereseti lehetőséggel zöldség, gyümölcs feldolgozására azonnali belépéssel női munkaerőt felvesz. Háziasszonyoknak 6 órás munkaidővel külön műszakot biztosítunk.

Lakatos-hegesztő szakmunkásokat, segéd- és rakodómunkásokat, valamint portást felvesz a Debreceni Mezőgazdasági Felszereléseket Gyártó Ktsz. Hatvan u. 58.

Felvételre keresünk férfi géptisztító munkásokat és borsóválogatáshoz női munkaerőt. Jelentkezni lehet Vetőmagüzem, Debrecen, Déli sor 19.

MEDICOR felvételre keres hegesztő, lakatos, esztergályos, mechanikai műszerész szakmunkásokat, férfi betanított és segédmunkásokat. Jelentkezés a gyár üzem-

Karcag
lattal re
telepvez
felvesz.

A Mag
vek felv
betanítot
munkáso
lányokat
nyugdíja
Térítés e
kezés igé

Holló László
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1967 AUG 28

A mérleg két serpenyője

Jegyzetek a törökszentmiklósi járás nyári népművelő programjáról

Lapunk mindvégig figyelemmel kísérte a július 10-től augusztus 26-ig megrendezésre kerülő törökszentmiklósi járási művészeti hetek eseményeit. Érdeklődésünket felkeltette egyrészt az, hogy 1967 óta az idén negyedszer került sor ebben a járásban egységes elképzelésekre épített eseménysorozat szervezésére. (Éveken át a termelőszövetkezetek és az ipari vállalatok, üzemekben folyó közművelődés kérdései kerültek gyújtópontba a kulturális hetek időtartamára.) Az idén pedig a művészeti ízlés fejlesztésének és a szomszéd népek művészete szélesebb körben való ismertetésének gyakorlati és szakmai kérdései.

Szerény kezdeményezés volt továbbá az idei művészeti hetek megrendezése azért is, mert nem reprezentatív, — még a megye figyelmét kivívni sem vállalkozó — műsorprogramról volt szó, hanem annak kísérletéről, mit lehet nyáron falun kezdeményezni. Mit tehet a közművelődés július, augusztusban falun azért, hogy ne álljon az élet a közművelődés mezején?

1

A tanulságok ilyen vonatkozásban érdekesek. Hiszen a számszerű adatok önmagukban ez esetben nem fejeznek ki semmit. (Tizenkét községben hatvan rendezvény, hét és félezer látogató.) A formák azonban és ezek látogatottságának aránya már igen. A Szigligeti Színház művészei kilenc előadást tartottak, kétezer néző előtt. Könnyű nyári szórakoztató műsor volt ez, de tanulsága annak, nyáron nemcsak a Balaton partján, hanem falun is van igény szórakoztató műsorok iránt.

Hét előadáson ezerkétszáz néző előtt szerepeltek amatőr művészeti csoportok, közte a szolnoki Tisza Táncegyüttes, illetve a szolnoki központi művészeti együttes, a riihimäki táncosok Tiszaroffon és Tiszapüspökiben.

A Szegedi Szabadtéri Játékokra a művészeti hetek idején tizenegy csoport látogatott el, így négyszázan tekintették meg Szegeden valamelyik műsort. Az Állami Népi Együttes Jeles napok produkcióját pedig július 27-én Törökszentmiklóson nyolcszázötven néző.

Tizennyolc kamarakiállítás magyar, lengyel, bolgár képzőművészeti anyagból, (többek között Holló László Kossuth-díjas művész grafikái), három fotokiállítás, öt művészeti vetélkedő az ifjúsági klubokban és nyolc filmvetítés, ankéttal egybekötve — szerepelt műsoron.

2

A kezdeményezés, mint mondottuk, nem volt nagyigényű. Mégis néhány vonatkozásban feltétlenül nagyobb figyelmet és támogatást érdemelt volna. (Ezt szóvá is tette lapunk, közvetlenül a sorozat megnyitása után.) Ezenkívül a községekben ügyködő népművelők közül is igen sokan, — vagy mi több, túlnyomórészt — fiatalok. Tapasztalatuk, magabiztosságuk még nem lombosodik. Ez is kétségtelen.

A rendező szervek most, a zárás után úgy látják, a megyei művelődési ház munkatársai, a Damjanich Múzeum művészettörténésze, a szolnoki Szigligeti Színház művészei, a Népművelési Intézet, nemkülönben a Lengyel és a Bolgár Kulturális Iroda segítettek abban, hogy alapjában véve a rendezvénysorozat elérje célját, és a felmerülő nehézségek egy részét menetközben leküzdhessék.

3

A községek végül is — nehézkes indulás után — Fegyvernek és Tiszaroff példáját kell megemlíteni. A legtöbb és legnépesebb rendezvényekre itt került sor. Mindkét helyen tömegbázist tudott teremteni a termelőszövetkezeti tagság — a fegyverneki Kossuth, Aranykalász, a tiszaroffi Aranykalász Tsz tagjai körében — egy-egy akció. De Bánhalmáról, az állami gazdaságból és Kétpóról a Szabadság Tsz-ből is sokan utaztak például Szegedre a „nagy népszínház" egy-egy előadására. Öt községben lengyel népművészeti, három helyen fotokiállítást, öt helyen pedig a rhodopei népi szőttesek kiállítását — vagy éppen néhány kiállított darabot — nyílt alkalom megtekinteni.

4

Néhány tanulság vagy tanács a jövőre vonatkozóan. A képzőművészeti és egyéb kiállítások anyaga — úgy tűnt — több alkalommal felettébb szerény volt. Kamarakiállításnak is alig nevezhető, egy-egy anyag összeállítására pedig nemegyszer az ötletszerűség volt jellemző. Kapcsolatot lehetett volna keresni Szolnok megye és a szolnoki művésztelep képzőművészeivel, ily módon művész-közönség találkozó megrendezésére kerülhetett volna sor. A Képcsarnok Vállalatot is meg lehetett volna keresni, hogy rendezzen vásárlással egybekötött képző- és iparművészeti vándorkiállítást.

A tanulságok sorából még egyet emeljünk ki! Nyári időszakban a látogatók száma viszonylag „tiszta képet" mutatott, nem került és nem kerülhetett sor iskolás fiatalok szervezett mozgósítására, így a mennyiségi adatok áttanulmányozása ebből — szempontból is tanulságos.

Császtvai István

kajak-kenu szakosztálya fennállásának tizedik évfordulója alkalmából a Holt-Tiszán országos versenyt rendezett. Korábban is hangot adtunk már annak a véleménynek, hogy a Holt-Tisza kiválóan alkalmas kajak-kenu versenyek rendezésére. Álló víz, állandó vízmagassággal, több kilométer hosszú, kedvező széljárású vízfelület, szinte kínálja magát a sportágnak. Hátránya, hogy keskeny — igaz, csak a négyeseknek — nem eléggé kultúrált a környezete és aránylag messze esik a várostól. Ennek ellenére felvetődhet egy vízisportbázis létesítésének a gondolata, annál is inkább, mert a városrendezés a központból egyre inkább kiszorítja a sportlétesítményeket. S hogy a Holt-Tisza megfelel ennek a célnak, azt a vasárnapi verseny is bizonyítja.

☆

Valljuk be őszintén, lényegesen jobb rajtot vár-

Átképzős tanfolyamokat indítunk az alábbi szakmákban:

HAZGYÁRI VILLANYSZERELŐI,
valamint
ÉPÜLETASZTALOS

A tanfolyam időtartama: 6 hónap.
Jelentkezési határidő: 1970. szept. 7.

A tanfolyam ideje alatt 1600 Ft-os biztosított bért fizetünk. — Jelentkezhetnek: **8 általános iskolát végzett és 18. életévet betöltött személyek.**
Vidékiek részére szállást biztosítunk.

Jelentkezés személyesen:

43. sz. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
Szakoktatási Csop.
Budapest XI. Dombóvári út 19.

(Megközelíthető: 4-es, 41-es, 43-as, 47-es villamossal.)

ai pá-
liggad-
jobban
hiszen

nokság-
ban szereplő labdarúgó csapatoktól. A Szolnoki MTE NB I B-s csapata az eddig játszott három mérkőzésen — ebből kettő hazai pályán volt — mindössze egy pontot szerzett, az NB II-es Jászberényi Lehel két mérkőzésen egyet sem, s a tavaszi csoportelső Szolnoki MÁV is csak egy pontot tudott gyűjteni. Ezek után nem lehet csodálkozni, hogy mindhárman a táblázat alsó részében tanyáznak. Nem sokkal jobb rajttal dicsekedhetnek az NB III-ban sem, kivéve a Tisza Cipő SE két fordulóban 3 pontot szerzett gárdáját.

☆

Évekkel ezelőtt nagy visszatetszést váltott ki az, hogy a Szolnoki MTE súlyemelő szakosztályának az edzőtermét egy fallal kettéválasztották. Nemcsak mi foglalkoztunk többször az üggyel, hanem az országos lapok is írtak róla. A fal azonban állt megingathatatlanul, a jól berendezkedett és kitűnően működő mintegy harminc főnyi súlyemelő szakosztály viszont hathét főre zsugorodott.

Hosszú idő után végre rendeződtek a dolgok. Lebontották a falat s a kis edzőterem ismét a régi „nagyságában" áll a sportolók rendelkezésére. A Szolnoki MTE vezetői úgy tervezik, hogy kiválóan megfelel majd erőnléti edzések tartására az evezősöknek, kajakozóknak, labdarúgóknak s természetesen a régi létszámmal működő, Hollóy Tamás edző által eredményesen vezetett súlyemelőknek is.

☆

A vasárnap játszott megyei első osztályú labdarúgó mérkőzések tudósításai között alig találkoztunk olyannal, amelyben ne dicsérték volna a játékvezetőt. Még azokon a helyeken is jó véleménnyel voltak róla, ahol a hazai csapat vesztesen, vagy döntetlennel hagyta el a játékteret. Mi mást lehetne erre mondani, mint azt, hogy csak így tovább!

ninál is zökkenőmentesebben tudják lebonyolítani a bajnokságot.

Mozgalmas élet a JESE szakosztályaiban

A Jászberényi Egészségügyi Sportegyesület természetjáró szakosztályának tagjai két külföldi túrát bonyolítottak le. Június végén és július elején Jugoszlávián át, mintegy húszan autóbusszal Olaszországban a Velence—Bologna—Firenze—Róma útvonalon jártak. A túra jól sikerült, felkeresték Róma, Firenze, Velence nevezetességeit, s nyaraltak az osciai tengerparton. Július végén huszonhatan Bulgáriában voltak, a Várnával szemben lévő galatai kempingben. Várnában is időztek és szárnyashajóval kirándultak Neszebárba is.

☆

Kisterenyén rendezték meg a röplabda Mátra Kupát, amelynek a JESE NB II-es női csapata volt a védője. A tornán négy együttes jelezte indulását: Kisterenye, Szolnoki MTE, Salgótarján és a JESE. A Salgótarján kivételével a csapatok megjelentek. Eredmények: JESE—SZMTE 3:0, Kisterenye—JESE 3:0. Kisterenye—SZMTE 3:0. A JESE tartalékosan és fáradtan állt ki a találkozókra. Augusztus elejétől ugyanis kemény edzésekkel készülnek a bajnokságra, s egy erős alapozó munka közben a tornán nem várhattunk jobb eredményt a játékosoktól. A lányok közül Juhász és az újonc Kovács nyújtott az átlagnál jobb játékot. A csapat utá - Szolnokon megnyerte a Zombori Kupát, vasárnap Keszthelyen a Balaton Kupán vett részt. Vasárnap, első bajnoki mérkőzésükön a Vathó kertben a MAFC együttesével játszanak.

Hollós László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-008, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

SEP 12

1021

KIÁLLÍTÁS. Hollós László Kossuth-díjas érdemes művész születésének centenáriumi képeinek kiállítása ma délben megnyílt a debreceni Déri Múzeumban.

Holló László

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 SEP. 13

MAGYAR HÍRLAP

HOLLÓ LÁSZLÓ KOSSUTH-DÍJAS festőművész alkotásaiból összeállított kiállítást nyitott meg tegnap délelőtt dr. Dankó Imre múzeumigazgató a debreceni Déri Múzeumban.

SALTÓRGYFIÓ

BUDAPEST, IX., [illegible] ÚT 81

Telefon: 183-088, 337-748, 340-736

1970 AUG 1-

Vannak-e kulturális szenzációink?

Vannak-e? Költőt faggatok erről, és tétova nemmel válaszol. „A nagy korszakfordulók hozzák meg a maguk szenzációit" — mondja inkább önmagának, mint nekem. „A szenzációk a technika és sport területén jelentkeznek" — vélekedik tanár barátom. Aztán egy gimnazista leány meglepő sietséggel bólint igent a kérdésre, és már címekkel indokolja válaszát: „Hármat is mondok: Láttam Barcsay Jenőnek »Állvány ablak előtt« című képét; megismertem egy gyönyörű Illyés-verset, a »Szekszárd felé« címűt és nagyon szép előadásban hallottam a Varázsfuvolát".

Ezek szerint a tíz esztendeje festett kép, a még régebben született vers és a sok emberöltő távolságban komponált opera is lehet egy kortársunk számára mai szenzáció? Bizony lehet. Hiszen ki-ki saját sorsa, érdeklődése körülményei koordinátarendszerének megfelelő ütem és sorrend szerint ismerkedik meg azzal, ami az emberi szellem erőfeszítéseiből a kultúra több évezredes története során létrejött.

Csakhogy a címben megfogalmazott kérdés a mának szegeződik. És olyasfajta tényeket kívánna válaszul, mint amilyen szenzáció volt a maga idejében Erkel „Bánk bán"-jának bemutatója, Ady „Új versek" című kötete vagy Reményi boszorkányos hegedűjének első diadalmas szereplése.

Van-e ilyesmi napjainkban?

Azt hiszem, tétovázás nélküli igennel válaszolhatunk a kérdésre. Mert nem szenzáció-e az, ahogy néhány fiatal zongoraművész — közülük a legismertebbek a Beethoven-zongoraversenyt nyert Kocsis Zoltán és legjobb barátja, Ránki Dezső — berobbant a magyar és a nemzetközi zenei életbe? Vagy ki tagadná meg a szenzáció értéket Darvas Iván színháztörténeti jelentőségű produkciójától, melyet az „Egy őrült naplója" eljátszásával nyújtott? A magyar irodalom és könyvkiadás történetében is páratlan, ahogy a tizenhét éves miskolci gimnazista, Bari Károly föltűnt. Néhány hónappal első költeményeinek publikálása után nem kevesebb, mint 11 000 kötetben jelentették meg verseit. A könyv órák alatt egy szálig elfogyott.

De nemcsak új tehetségek fölbukkanása kelthet országos érdeklődést. Operaházunk a Lammermoori Lucia második szereposztásában Lehoczky Évára bízta a címszerepet. A művésznő korábban operettszínpadokon lépett föl, a vendéglátóipar zenés műsoraiban szerepelt, külföldön kereste az érvényesülést, s most — immár túl a negyvenen — olyan teljesítménnyel lepte meg az operalátogatókat és a kritikát, hogy annak nyomán sokan teszik föl a kérdést: hogyan gazdálkodunk tehetségeinkkel, hogy csak most nyílt alkalma e művésznek a bizonyításra?

Sorolhatnám még kulturális életünk kisebb-nagyobb szenzációit. Mert annak számít az is, ahogyan múzeumi célokra helyreállították a budavári palota termeit. Szenzációt jelentenek a Szentendrei Teátrum évről évre ismétlődő előadásai. Vagy hogy az egyéni teljesítményekhez kanyarodjam vissza, Kardos G. György — a régen operettátdolgozónak elkönyvelt színházi ember — regényírói sikere az Abraham Bogatir hét napjával; vagy a magyar hanglemezgyártás több, nemzetközi díjat nyert lemeze is szenzáció értékű.

Azt hiszem, nem az a probléma, hogy vannak-e kulturális szenzációink. Ilyenek mindig is voltak. Hiszen Jókai is föltűnt valamikor, Bartókra is fölfigyeltek, a régi Vígszínháznak is voltak izgalmasan gyönyörű előadásai, Babits Dante-fordítása, Móricz „Boldog ember"-e, a Szegedi Fiatalok föltűnése mi volt, ha nem kulturális szenzáció? Napjainkban az a kérdés: vajon mindent megteszünk-e azért, hogy a kiemelkedő tehetségek, a művészettörténeti szempontból is jelentékeny alkotások akadálytalanul elnyerjék az őket megillető helyet.

Ma már közismert dolog, hogy a Rozsdatemető milyen nehezen lelt megjelenési lehetőségre. Nem egy kimagasló tehetségű festőnknek — példaként csak Holló László és Kohán György nevét említem — életének jelentős hányadát az erkölcsi és anyagi megbecsülés jelei nélkül kellett végigküzdenie. Időnként jelentős színművészek kérik idő előtt nyugdíjaztatásukat, mert úgy találják, nem foglalkoztatják őket megfelelően.

Elképzelhetetlen olyan kultúrpolitika, amelyben minden jó kezdeményezés, minden tehetség, minden alkotás tüstént fölkarolóra lel. Aki ilyen helyzetről álmodik, az minden poszt betöltőjétől a tökélyt reméli. Az új mindig magában rejti a szokatlan elemeit. A szokatlannak pedig ellenállást kell leküzdenie.

Viszont a szocializmusnak létérdekei fűződnek ahhoz, hogy a tehetségesek ne kallódjanak el. Kultúrpolitikánk akkor érvényesül megfelelően, ha mind több lesz napjainkban a pozitív előjelű szenzáció. (A negatív szenzációk fölemlítését szándékosan mellőzöm, példatárát moziműsoraink gazdagítják legerőteljesebben.)

Néhol leleményes intézkedések sora szolgálja a helyi értékek időben történő fölkarolását. Tudok megyéről, ahol számontartják az olyan fiatalokat, akik matematikában, rajzban, irodalomban, nyelvtanulásban, énekben, színjátszásban vagy hasonlókban kitűntek társaik közül. A megye vezetői figyelemmel kísérik sorsukat. És segítenek, ha anyagi vagy egyéb okok gátolnák a tehetséges fiatal boldogulását.

Országszerte szaporodnak az olyan rendezvénysorozatok, melyek keretében dobogó kínálkozik új kezdeményezések alá, lehetőség nyílik a vidék tehetséges embereinek nyilvános szereplésére. Egyetlen megye „művészeti hetének" műsorfüzetét lapozgatva ilyen rendezvényekről olvasok: nemzetiségi művészegyüttesek fesztiválja; képzőművészeti szabadiskola a megye nemrég elhunyt festő szülöttének falujában; koncert a megye botanikus kertjében; irodalmi színpadok találkozója; egyik kisvárosunk festőinek tárlata; pásztor- és lovasnapok egy állami gazdaságban; műemléki séta a megyei tanács épületében stb., stb.

Tehetségekben sohasem szűkölködtünk. A tehetségek tömeges méretű kibontakoztatásának gondja a mi korszakunk gondja. Gondja, feladata, gyönyörű lehetősége. Ma már nyilvánvaló, hogy nem magányos szenzációkra van szükségünk, hanem a közművelődés egyetemes fellendítésére. Ez lehet csak egészséges táptalaja a sokasodó kulturális szenzációknak.

Mert hogy mást ne mondjak: az sem volna utolsó szenzáció, ha sikerülne fölszámolnunk az írástudatlanság utolsó maradványait.

Bajor Nagy Ernő

Dolgozók

Idegenforgalmi Hivatal keres pénzügyi ismeretekkel és német nyelvtudással rendelkező dolgozót. Jelentkezés csak írásban, önéletrajzzal. Pf. 128.

Azonnali belépéssel alkalmazunk üzemgazdászt, kontírozó könyvelőt képesítéssel, legalább 3 évi gyakorlattal, továbbá egy fő, gyakorlattal rendelkező gyors és gépírót. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés a tsz elnökénél. Ságvári Mg. Tsz. Görbeháza, Böszörményi út 8.

Iparvállalat elő- és utókalkulációs csoportvezetőt képesítéssel azonnali belépéssel felvesz. Ajánlatokat „Vasipar" jeligére kérjük a Hirdetőbe.

Kőműves, asztalos, üveges (nyugdíjast is) szakmunkásokat, kubikosokat és betonozókat (brigádokat is), kőműves, tetőfedő, vasbetonszerelő segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz. Debrecen, Hatvan u. 43., munkaügy.

A Hajdú-Bihar megyei Vegyesipari Vállalat hajdúszoboszlói üzeme lakatos szakmunkásokat azonnali belépéssel keres. Jelentkezés: Hajdúszoboszló, Dózsa György u. 52. szám.

Vegyipari technikusokat, gyakorlott lakatost, zetorvezetőt, segéd- és betanított munkási munkakörbe férfi munkaerőt felveszünk. BIOGAL Gyógyszergyár. Debrecen, Pallagi út 13.

Hivatalsegédet azonnal felveszünk. Tóth Árpád Gimnázium. Béke útja 26.

Gyors és gépírót felvesz kisipari szövetkezet. Leveleket „Fizetési igény" jeligére a Hirdetőbe.

Az Agrártudományi Főiskola költségvetési üzeme gépírni tudó női munkaerőt felvesz kutatási segéderő munkakörbe. Jelentkezés délután 4 és 5 óra között, Böszörményi út 138. sz. alatt, az I. emelet 144. sz. szobában.

Lósport Vállalat (Budapest, VIII., Kerepesi u. 9.) felvesz villanyszerelő, kovács, kőműves szakmunkásokat, betanított és segédmunkásokat, traktor- és személygépkocsivezetőket, valamint versenylóápolókat. Jelentkezés a munkaügyi osztályon.

A Hosszúháti Állami Gazdaság munkaügyes-bércsoportvezetőt keres azonnali belépésre. Fizetés megegyezés szerint. Szolgálati lakás biztosítva. Legalább ötéves állami gazdasági gyakorlat szükséges. Ajánlatokat írásban a Hosszúháti Állami Gazdaság igazgatójának, Hosszúhátra kérjük címezni.

Kőm... raktár... nomk... be u.

A D... keres... rakodó... a mun...

A Há... ipari... gyakor... gépíró... munka... munka...

...hoz kötött. Jelentkezni lehet személyesen a vállalat személyzeti osztályán. Kálvin tér 9—11.

A Debreceni Közlekedési Vállalat felvesz pályamunkásokat, érvényes jogosítvánnyal rendelkező villamosjármű-vezetőket, kalauzokat napi 8, illetve 4 órás munkaidővel, 40 éves életkorig, állandó debreceni lakással rendelkezőket kalauz tanfolyamra, nyugdíjas szabót védőruhák javítására, 14. életévüket betöltött gyermekeket fűtisztításra. Jelentkezés: Blaháné utca 2.

A bagaméri Búzakalász Mtsz 550 db anyajuh mellé gondozónak juhászcsaládot keres. Lakást a termelőszövetkezet biztosít. Fizetés megyegyezés szerint. Jelentkezés a termelőszövetkezet irodájában vagy levélben.

Segédmunkásokat alkalmaz az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat. Debrecen, Szabadság útja 27.

Az Építőgépgyártó Vállalat 6. sz. gyára azonnali belépéssel alkalmaz debreceni munkahellyel: kezdő gépésztechnikust, villanyszerelőt, kazánfűtő segédmunkást gáztüzelésű kazánhoz. (Jelentkezés: Debrecen, Ispotály u. 10.) Balmazújvárosi munkahellyel: gyakorlattal rendelkező raktárkezelőt és esztergályost. (Jelentkezés: Balmazújváros, Debreceni u. 2.)

Több éves gyakorlattal rendelkező tehergépkocsi-vezetőket, karosszéria lakatosokat felvesz a Tejipari Szállítási Szolgáltató és Készletező Vállalat debreceni kirendeltsége. Debrecen, Vágóhíd u. 10. C.

Kőműves, víz-gázszerelő, bádogos, hidegburkoló szakmunkásokat és segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43. Munkaügy.

Traktorvezetőt, segédmunkásokat azonnali belépéssel alkalmaz a ... Gépjavító Vállalat. ...boszlói út 50. Jelent... ...tási csoportvezetőnél.

...elő, lakatos, kőmű... ...ásokat és segédmun... ...antartói munkakörbe ...földi Vendéglátó Vál... ...n, Vígkedvű Mihály

...t felvételre keres férfi ...segédmunkásokat, or... ...t, injekciós tűk és ké... ...tására. Jelentkezhet... ...is. Szakmunkás vizs... ...lehetőség van. Jelent... ...ár munkaügyi osztá... ...n, Hámán Kató u. 98.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat

felvételre keres

kőműves, ács szakmunkásokat, valamint kubikosokat, betonozókat és rakodókat. Munkásszállás és főétkezés biztosítva. Jelentkezés a munkaerőgazdálkodáson. Debrecen, Kálvin tér 11. szám.

Termelőszövetkezetek!

FIGYELEM!

1971. évre kedvező feltételek mellett már most kössenek

...szervünk értékesítési szervezőjét

SAJTÓHIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Export munkák cs... jó keresettel, munkás... szünk. Alföldi Nyomd... nyi út 6.

A Hajdú-Bihar meg... mechanikai Vállala... munkahelyre: kőműv... állványozó szakmunk... betonszerelőket, kubi... gédmunkásokat, éjjel... tárost állandó alkalm... vesz. Fizetés megegy... Péterfia u. 35.

Köszönetet mondun... kedves rokonunknak, ...nek és mindazoknak, ... tett halottunk

FERENCZI JÓZ...
gondnok

...temetésén megjelentek... koszorút, virágot h... mélységes bánatunkban... szívvel osztoztak.

A gyá...

...mondunk köszönetet ...dves rokonunknak, jó ...ek és mindazoknak, ...ett halottunk,

Mély fájdalommal ... hogy drága édesanyán... mánk, testvérem és

Özv. ...SÁL GÁBO...

életének 72. évében ...

Debreceniek a kiskun napokon

Egy rég volt hagyományt felelevenítve a Duna—Tisza közi kiskun városok és települések nagy társadalmi és művészeti seregszemléjét rendezik meg kiskun napok elnevezéssel, augusztus 20—23. között az egykori „Kiskun Kapitányság" székhelyén, Kiskunfélegyházán.

Ennek keretében megrendezendő képzőművészeti kiállításra meghívták Holló Lászlót, a Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművészt is, akit a kiskunságiak egy kicsit magukénak is vallanak, a mester kiskunfélegyházi születése okán. Így Holló László munkáiból egy külön teremben lesz bemutató.

A másik meghívott a debreceni Kodály Kórus, amely augusztus 20-án este Kiskunfélegyházán Ferencsik János vezényletével és az Operaház énekeseinek közreműködésével előadja Kodály Zoltán Psalmus Hungaricus című oratóriumát. Ez a rendezvény egyben záróeseménye lesz az egyhónapos, Kecskeméten megtartott nemzetközi Kodály-szemináriumnak is.

exportjáról értesí

Részletes felvilágosítást ad

a Hajd
mi és I
járási
illeték

Ezúton m
minden kedv
ismerősöknek
akik szeretet

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 AUG

a trombiták egymásba fújnak
míg felkerekedik a szél

1021

Holló László

Holló László: István király temetése

a madárgyors platánlevelek
te

Halványké
M
é
ü

m
m

maj

már
de egy
az
Nem l

–

ég papirlapján ide-oda szálldos,
szinte félelmesen;
oly szikrázón,
hogy fénykörében nem maradhat meg
semmiféle árnyhad;
küldi, küldi
a jégragyogású Dallamot
a világnak.

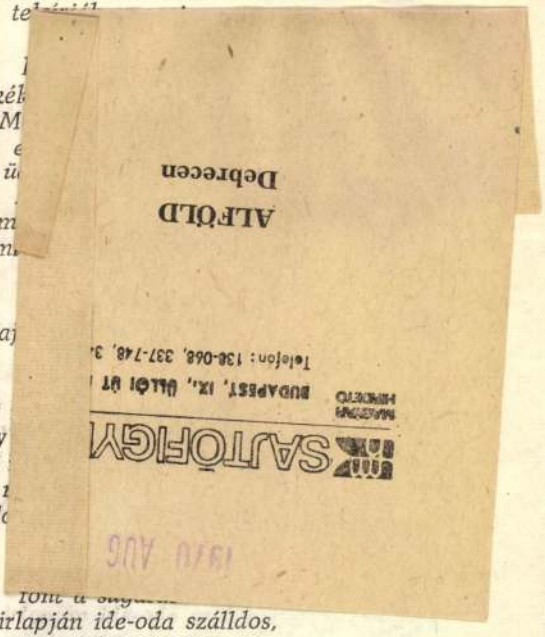

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hírlő Lászlő

NÉPSZAVA

Budapest

1969 OKT 2

HORIZONT

— Holló László Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművész korábban 28 olajfestményét, most pedig 15 akvarelljét ajándékozta szülővárosának, Kiskunfélegyházának.

*

1970 JUN 26

1021

Vannak-e kulturális szenzációink?

Vannak-e? Költőt faggatok erről, és tétova nemmel válaszol. „A nagy korszakfordulók hozzák meg a maguk szenzációit" — mondja inkább önmagának, mint nekem. „A szenzációk, a technika és sport területén jelentkeznek" — vélekedik a tanár barátom. Aztán egy gimnazista lány meglepő sietséggel bólint igent a kérdésre, és már címekkel indokolja válaszát: „Hármat is mondok: Láttam *Barcsay Jenőnek* Állvány ablak előtt című képét; megismertem egy gyönyörű *Illyés* verset a Szekszárd felé című, és nagyon szép előadásban hallottam a Varázsfuvolát".

Ezek szerint tíz esztendeje festett kép, még régebben született vers, és sok emberöltő távolságban komponált opera is lehet egy kortársunk számára mai szenzáció?... Bizony lehet. Hiszen ki-ki sajátos sorsa, érdeklődése körülményei koordináta rendszerének megfelelő ütem és sorrend szerint ismerkedik meg azzal, ami az emberi szellem erőfeszítéseiből a kultúra több évezredes története során létrejött.

Csakhogy a címben megfogalmazott kérdés a mának szegezi a kérdést. És olyasfajta tényeket kívánna válaszul, mint amilyen szenzáció volt a maga idejében *Erkel* Bánk bánjának bemutatója, *Ady* Új versek című kötete, vagy *Reményi* boszorkányos hegedűjének első diadalmas szereplése.

Van-e ilyesmi napjainkban?

Azt hiszem, tétovázás nélküli igennel válaszolhatunk a kérdésre. Mert nem szenzáció-e az, hogy néhány fiatal zongoraművész — közülük a legismertebbek a *Beethoven* zongoraversenyt nyert *Kocsis Zoltán* és legjobb barátja, *Ránki Dezső* — berobbant a magyar és a nemzetközi zenei életbe?

Vagy ki tagadná meg a szenzáció értékét *Darvas Iván* színháztörténeti jelentőségű produkciójától, melyet az Egy őrült naplója eljátszásával nyújtott?

A magyar irodalom és könyvkiadás történetében is páratlan, ahogy a tizenhétéves miskolci gimnazista, *Bari Károly* feltűnt. Néhány hónap budavári palota termeit. Szenzációt jelentenek a Szentendrei Teátrum évről évre ismétlődő előadásai. Vagy, hogy az egyéni teljesítményekhez kanyarodjam visszsza, *Kardos Gy. György* — a régen operettátdolgozónak elkönyvelt színházi ember — regényírói sikere az Abraham Bagatir hét napjával; vagy a magyar hanglemezgyártás több, nemzetközi díjat nyert lemeze is szenzáció értékű.

Azt hiszem, nem az a probléma, hogy vannak e kulturális szenzációink. Ilyenek mindig is voltak. Hiszen *Jókai* is feltűnt valamikor. *Bartókra* is felfigyeltek, a régi Vígszínháznak is voltak izgalmasan gyönyörű előadásai, *Babits* Dante fordítása, *Móricz* Boldog embere, a Szegedi Fiatalok feltűnése mi volt, ha nem kulturális szenzáció? Napjainkban az a kérdés: vajon mindent megteszünk-e azért, hogy a kiemelkedő tehetségek, a művészettörténeti szempontból is jelentékeny alkotások akadálytalanul elnyerjék az őket megillető helyet.

Ma már köztudott dolog, hogy a Rozsdatemető milyen nehezen lelt megjelenési lehetőségre. Nem egy kimagasló tehetségű festőnknek — példaként csak *Holló László* és *Kohán György* nevét említem — életének jelentős hányadát az erkölcsi és anyagi megbecsülés jelei nélkül kellett végigküzdenie. Időnként jelentős színművészek kérik idő előtt nyugdíjaztatásukat, mert úgy találják, nem foglalkoztatják őket megfelelően.

Elképzelhetetlen olyan kultúrpolitika, amelyben minden kezdeményezés, minden tehetség, minden alkotás tüstént felkarolóra talál. Aki ilyen helyzetről álmodik, az minden poszt betöltőjétől a tökélyt reméli. Az új mindig magában rejti a szokatlan elemeit. A szokatlannak pedig ellenállást kell leküzdenie.

Viszont a szocializmusnak létérdekei fűződnek ahhoz, hogy a tehetséha mind több lesz napjainkban a pozitív előjelű szenzáció. (A negatív szenzációk felemlítését szándékosan mellőzöm, példatárát moziműsoraink gazdagítják a legerőteljesebben.)

Néhol leleményes intézkedések sora szolgálja a helyi értékek időben történő felkarolását. Tudok megyéről, ahol számontartják az olyan fiatalokat, akik matematikában, rajzban, irodalomban, nyelvtanulásban, énekben, színjátszásban vagy hasonlókban kitüntek társaik közül. A megye vezetői figyelemmel kísérik sorsukat. Ahol anyagi vagy egyéb okok gátolnák a tehetséges fiatal boldogulását — ott segítenek.

Országszerte szaporodnak az olyan rendezvénysorozatok, mélyek keretében dobogó kínálkozik új kezdeményezések alá, lehetőség nyílik a vidék tehetséges embereinek nyilvános szereplésére. Egyetlen megye „művészeti hetének" műsorfüzetét lapozgatva ilyen rendezvényekről olvasok: nemzetiségi művészegyüttesek fesztiválja; képzőművészeti szabadiskola a megye nemrég elhunyt festő szülöttének falujában; koncert a megye botanikus kertjében; irodalmi színpadok találkozója; egyik kisvárosunk festőinek tárlata; pásztor- és lovasnapok egyik állami gazdaságban; műemléki séta a megyei tanács épületében stb. stb.

Tehetségekben sohasem szűkölködtünk. A tehetségek tömeges méretű kibontakoztatásának gondjai a mi korszakunk gondja. Gondja, feladata, gyönyörű lehetősége. Ma már nyilvánvaló, hogy nem magányos szenzációkra van szükségünk, hanem a közművelődés egyetemes fellendítésére. Ez lehet csak egészséges táptalaja a sokasodó kulturális szenzációknak.

Mert, hogy mást ne mondjak: az sem volna utolsó szenzáció, ha sikerülne felszámolnunk

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 136-046, 337-748, 340-776
1970 JUN 26

Kiesett a D. Kohá
a labdarúgó MNK-

Szerdán délután Baján lépett pályára a csapat, hogy a Bajai Vasas MTE együttesével megmérkőzzön a nyolcas döntőbe jutásért.

BAJAI VASAS MTE—DUNAÚJVÁROSI KOHÁSZ 2:2 (2:0)

Baja, 2000 néző: vezette: Magyar.
Baja: Kiss — Miklós, Wiszmeg, Márton, Fekete, Ónodi, Szabó, Polyák (Raus), Bartulov, Rizsányi (Fodor), Borkovics.
D. Kohász: Aczél — Somogyi, Fajt, Cseh, Boromissza — Csörgő, Somogyvári, Harangi — Simon, Mártha, Szabó S. (Kovács).

Az első félidőben a vendéglátók támadtak és a félidő végére Fekete és Bartulov góljáv
zettek.

Szünet után rák
de Boromissza és
az egyenlítéshez v

Jók: Bartulov, Borkovics, illetve Simon, Mártha, Harangi.

*

Befejeződött a bajnokság, a csapat kiesett az MNK-ból. Kezdődik a szurkolók réme: az uborkaszezon.

A játékosok július tizedikéig szabadságra mennek, a hónap közepén négy résztvevővel nemzetközi labdarúgó tornán vesznek részt a Központi Sporttelepen. Augusztus elején pedig megkezdődik a bajnokság.

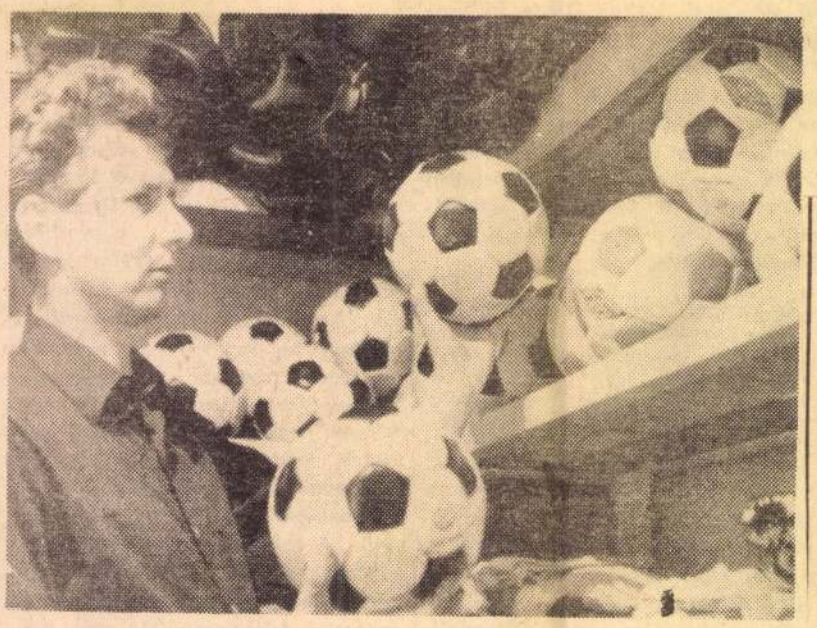

Befejeződött a szezon, polcra kerülnek a labdák

Futball körkép

A D. Volán a bajnok! A megyei másodosztályú labdarúgó bajnokságban lejátszották az elhalasztott Szabadegyháza—Sárbogárdi Tsz mérkőzést. Meglepetésre a listavezetőknek csupán 3:3 arányú eldöntetlent sikerült elérniük, és így, jobb gólarányával, a D. Volán szerezte meg az első helyet.

A felnőtt és az ifjúsági bajnokság első három helyezettje „Felszabadulási Emlékplakett"-et kapott. A két első helyezett, a D. Volán SK és a Szabadegyházi Vörös Csillag Tsz if-

Előreléptek csapataink a megyei

De nemcsak új lehetőségek fel-
bukkanása keltett országos
érdeklődést. Operaházunk, a
Lammermoori Lucia második szerep-
osztásában Lehoczky Évára bízta a
címszerepet. A művésznő korábban
operett szerepekben lépett fel, a ven-
dégtáblapar zenés műsorában szere-
pelt, külföldön kerestе az érvényе-
sülést, s most — immár túl a nagy-
vénen — olyan teljesítménnyel lepte
meg az operalátogatókat és a kriti-
kát, hogy annak nyomán sokan te-
szik fel a kérdést: hogyan gazdál-
kodtunk tehetségeinkkel, hogy csak
most nyílt alkalma e művésznek a
bizonyításra?

Sorolhatnám még kulturális éle-
tünk kisebb-nagyobb szenzációit.
Mert annak számít az is, ahogyan
múzeumi célokra helyreállították a

kánk akkor érvényesül megfelelően,

gek ne kallódjanak el. Kultúrpolitik-

Bajor Nagy Ernő

nyait.

az irásbeliaságra utaló maradvá-

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Holló László

MAGYAR NEMZET

Budapest

1969 NOV 23

Magyar

Holló László festőművész
aki szülővárosának, Kiskun
félegyházának már korábban
ajándékozta 26 festményét
most újabb 15 munkáját küld
te meg a Kiskun Múzeum
nak, amely rövidesen állandó
tárlaton mutatja be a mű
veket.

1021 1969 APR

Holló László rajza

ALFÖLD
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

fő főrobbantására, amikor fővezérünk is épp odabent tartózkodik. Bíróság elé állítják, hat hét múlva felakasztják.

PRÓNAY: Biztos?

GÖRGÉNYI: Holtbiztos. A főügyész úr m

PRÓNAY: Hamarébb nem lehetne? *(A k*

GÖRGÉNYI: Hamarébb nem. A tárgyalá: attasé, hogy bizonyosságot nyerjenek gyáros, az hamarébb ment.

PRÓNAY: A nyakravalókat is a komódb *nyihez.)* Fölvágtátok a hasát?

GÖRGÉNYI *(magyarázóan):* Megtakarí szokott estelente hazatérni a Rózsado a hátsó ülésről, megmártottuk a Dunában. Sajni főhadnagy csak egyszer ütötte meg, én is csak egyszer kötöttem gúzsba, de, mint alezredes úr emlékszik, a likőrgyáros az átlagost jóval felülmúlóan testesnek számított, száztizenhét kilót nyomott. Nem bírta a botot, idejekorán megütötte a guta.

PRÓNAY *(a különítményeshez):* Elmehetsz, fiam. *(Görgényihez.)* Eltemettétek?

GÖRGÉNYI: Nem mi, alezredes úr. A rokonsága. Az izraelita egyház szertartásai szerint. *(Óvatosan.)* És itt kezdődtek a bajok.

PRÓNAY *(iratokat pakol az íróasztalba):* Micsoda bajok?

GÖRGÉNYI: A rokonság fellármázta a tetemmel az angol, a francia és az olasz katonai missziót. A fővezérség vizsgálatot volt kénytelen elrendelni. Kövér és szapora ember volt a likőrgyáros, igen sok rokona maradt. Sok és gazdag rokona, nagyon jól beszélnek angolul, franciául és olaszul.

PRÓNAY *(telfigyel):* Na és? Tehetnek egy szívességet.

GÖRGÉNYI *(óvatosan):* Természetes. Egyelőre azonban nekünk kell – vagy illik – átmeneti szívességet tennünk.

PRÓNAY: Nocsak! Kinek?

GÖRGÉNYI *(szabatosan):* Alezredes úr nálam jobban ismeri a megkerülhetetlen történelmi folyamatot, amelynek során a korbácsos-kardos hatalom szigorú nagybácsiból az állampolgárok jóságos atyjává vedlik át és a katonai vastörvényeket a konszolidáció nyájas szerkezete váltja fel. Sokak véleménye szerint különítményünk azon a ponton vesztegel, hogy fejére nőjön Horthy Miklós normalizációs

Holló László: Lakodalmasok 1021

levél várt:
t Barátom!
n a szomorú hírt,
esen akartam hoz-
hogy melletted le-
héz órákban. Saj-
találtalak otthon.
érted! Légy erős,
egy-két év alatt
ined a bánat, csak
kibírnod! Alko-
e sétálj a Duna-
gányosan. A csa-
Téged ért, ször-
légy megfontolt, s
fiatal életed köny-
Még jöhet egy
tedbe, aki, ha nem
an, mint Piroska

már harmadszor is csalódott, akkor jön rá, hogy negyedszer is csalódni fog. Jön majd egy új lány az életembe, aki meg fog vigasztalni benneteket, s rájöttök, hogy az élet szép. Fel a fejjel, fiúk, ne gondoljatok a csalfa leányra!

Szemmel láthatóan jólesett nekik a vigasztalás. Jocó tudott végre enni (bánatában két napig nem evett), Misi is vidámabb lett. Harmadik barátom; Dönci pedig lemondott róla, hogy szerelmi bánatomban öngyilkos legyek. Piroskáról nem beszéltünk többet. Lassan-lassan ők is elfelejtették.

miatt... Ezért
mindig a tavalyi étlap, amelyen van ugyan harcsó, a valóságban azonban nincs!..

Mondogattam, bizonygattam neki, hogy: Nincs harcsó, nincsen, bátyuska!... A harcsót juhhúsból készítik, de mi ma nem vágtunk birkát... Nem küldtek, csak marhahúst... Jobban mondva, sertést... Így hát bárányhús nélkül maradtunk. És anélkül nem lehet harcsót készíteni!...

De mondhattam én a kedves vendégnek akármit, kibeszélhettem a lelkemet, nem mentem vele semmire. Csak

* Gulyásleveshez hasonló orosz étel.

a kezemet

— Harcsót kérek!

Szinte megrázkódtam a szavaira, de összekulcsoltam a kezemet, s nyugalmat erőltetve magamra, kiáltottam a fülébe:

— Nincs harcsó! Nincs! Nem tudunk főzni. Kiégett a tűzhely... Eldugult benne valami... Elvitték javítani. S talán csak holnap hozzák vissza, ha visszahozzák...

Szinte ordítottam a fülébe, miközben igyekeztem nyugodt lenni. S megfogadtam magamban, ha meg egyszer azt meri mondani mindezek után, hogy „Harcsót kérek!" — hát én agyonütöm.

S már mondta is.

— Harcsót kérek!

Úgy éreztem, mintha elpattant volna valami a fejemben, és sírva fakadtam.

— Drága bátyám — mondtam rimánkodva —, kíméljen engem! Én beteges ember vagyok... Vérnyomásos... És ha rám jön a roham... Szóval... nincs harcsó!!!

Keservesen sírtam, sírt az öreg is, majd letörölte a könnyeimet, és így szólt:

— Harcsót kérek!

Erre megroggyantak a térdeim és összecsuklottam. Még jó, hogy gyorsan odafutottak a kollégáim és felemeltek, talpra állítottak.

— Ne törődj vele, Sztyepanov — mondták —, ne izgasd magad. Látod, hogy egy árva mukkot sem ért mindabból, amit magyarázol neki! Hagyd a csodába!...

m emlékeimből

sszhangok visszhangja

dulások kedves valamely nevezetes De azt hiszem, mind Sopron kö- ilyesmi alig

ván, fenét visszhang, a kolostor közelében legeltető pásztorfiúk játékos kedvükben kiáltoznak vissza, és arról is beszéltek, hogy valaki azt kiáltotta oda: köll-e sör? visszhang azt felelte:

sonló okokból. Még kiskoromban talán milliószor is visszadörögte Kisfaludy Károly verssorát, a hős vértől pirosló gyásztér sóhajtott köszöntését, hanem amikor 1941-ben tanítványaimmal jártam ott, egy szócsöves ember fogadott bennünket azzal, hogy maszek-visszhangozás nincs, ő bizonyos összegért megkísérti a lehetetlent, és megszólaltatja Tihany riadó leányát. A biztonság okáért cédulára kívánta a szöveget.

Egyesült erővel *a következő nyelvficamot írtuk elő: Halló, Leó, hová való ez alávaló ló. Emberünk felhá-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KISALFÖLD

Gyermekeik mosolyáért mindent tegyenek meg

Csillogó szemű úttörők: *Kövecses János, Kelemen Krisztina, Varga László, Németh Ildikó* és apró társaik sorfala között vonultak a meghívott vendégek. Ott volt *Lombos Ferenc* is, a Győr-Sopron megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, a győri Gárdonyi Géza Általános Iskola szép, új épületében rendezett ünnepségen szombaton Hat évvel ezelőtt Debrecenből indult el az a mozgalom, amely most *Győrött, az országban másodiknak talált otthonra* ebben a patinás iskolában.

Béke és barátság tantermet avattak. Régi pedagógiai alapelv, hogy a környezet nevelő hatása döntő tényező Az iskola harmadik emeleti tantermében — a béke és barátság tanteremben — pedig *minden a békéről és a népek barátságáról beszél.* A győri üzemek és intézmények által készített tablókról a világ és a magyar irodalmi nagyjai tekintenek le ránk. *A nagyszerű békés építő munka egyes folyamatait és termékeit láthatjuk.* A határőrség tablója a haza határainak védelmét mutatja. Ott függ a falon Hajdú-Bihar megye és Debrecen város ajándéka. *Holló László Kossuth-díjas* festőművésznek a győri iskola részére festett alkotása, de ott látjuk a művész rajzainak és akvarelljeinek díszes gyűjteményét, benne a dedikáció: *„Kérem, hogy gyermekeik mosolyáért mindent tegyenek meg, melyek a mi arcunkat is megfiatalítják."*

Pintér István, az iskola igazgatója meleg hangú, közvetlen szavakkal nyitotta meg az ünnepséget. *Kőhalmi Pál*, a szülői munkaközösség elnöke méltatta ennek a nagyszerű mozgalomnak a jelentőségét. *Radnay Győző*, a debreceni Füvészkert utcai iskola igazgatója tolmácsolta Debrecen város üdvözletét majd *Bence Béla* az iskola úttörői nevében tett fogadalmat: *„Vörös nyakkendőm becsületére fogadom, hogy úgy becsüljük meg a béke és barátság gondolatát, mint a szemünk világát."*

Az ünnepség után csivitelő kisdiákok között hagyom el az iskola épületét és a negyedszázados tömegsírba írott költő szavai jutnak eszembe: *„... tagolt beszéd, mely hallgatót talál, mily messzi már."* Oly jó tudni, hogy ezeknek a boldog kis diákoknak békét és barátságot hirdető szavai igenis hallgatóra találnak *Nemcsak hallgatóra, hanem követőkre.* Mert mindent megteszünk, hogy értük, az ő szebb jövőjükért béke legyen az egész világon.

ib.

A Gárdonyi Általános Iskola „Béke és barátság termén k" avatásán részt vevő szülők, meghívott vendégek egy csoportja.

ár munkaügyi osztályán,
. 6.

juk, hogy a szeretett férj,

ZOLTÁN

hunyt. Temetése folyó hó
yed 4 órakor lesz a győr-

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

köszönetet mindazoknak,
m, édesanyánk, anyósunk

Gyuláné

ára koszorút vagy virágot
ánításukkal fájdalmunkat
köszönetet mondunk a ház
gyár karbantartó műhelye
lakóinak.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

köszönetet mindazoknak,
férjem,

György

ra koszorút vagy virágot
ármily módon enyhíteni
öszönetet a Győri Textil-
volt munkatársainak és

oló felesége és rokonsága

öszönetet a barátoknak,
k, akik felejthetetlen jó

Aladár

koszorút vagy virágot
részvét-nyilvánításukkal

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

zés, mindkét csapat gyors játékra törekedett. Sopron vezetett 4 ponttal, majd a vendégek egyenlítettek és 2 pontos előnyre tettek szert. Fej-fej mellett alakult az eredmény. 5. p.: 14:14. A SMAFC-nak sikerült előnyt szereznie, különösen Balogh volt elemében: jól hárított és a palánk alatt eredményesnek bizonyult. 10. p.: 26:22, **Orbay és Balogh vezérletével Sopron 12 pontra növelte előnyét, azután még egy „ráadás" is adódott.** 15. p.: 41:28. Csepel feljött, javított, de a SMAFC visszaszerezte előnyét. **Félidő: 51:38.**

FORDULÁS UTÁN az első percben Tvordy a soproniaktól, Fekete pedig Csepelből a negyedik személyit vétette. Nagy volt a harc, a Csepel nem adta fel a küzdelmet. **(Feltűnt Kassai játékvezető indiszponáltsága, aki a közvetlen közelében történt szabálytalanságokat sem vette észre.)** 25. perc: 61:51. Pintér kipontozódott. **Balogh kitűnő teljesítményét jutalmazta tapsszal a közönség.** 30. p.: 75:64. A soproniak cseréltek. Kisteleki szép kosarakkal mutatkozott be. A 33. percben Balogh is kipontozódott. Igen körülményesen, sok hibával játszottak a soproniak. A Csepel ebben a játékrészben jobb volt! 35. p.: 89:80. Az utolsó perceket a játékvezetői kettős sorozatos tévedései tették izgalmassá, mindkét csapat kapkodva, hibát hibára halmozva játszott. **Végeredmény: 94:89.**

Verejtékes győzelmet aratott a SMAFC. A siker elsősorban Balogh érdeme, aki védekezésben és eredményességben egyaránt kitűnt. Orbay 30 percen át kitűnően játszott, a hajrára visszaesett. Tvordy ezúttal gyenge napot fogott ki, dobásai sem sikerültek. Kisteleki és Varga F. értékes kosarakkal segítették győzelemhez a SMAFC-ot.

Kosárdobók: Balogh 30, Orbay 26, Varga S. 12, Kisteleki 10, Tvordy 6, Zárai 4, Balsay és Bakk 3—3, illetve Nagy 20, Légrádi 19, Fekete 18. Liptay 14, Téri 10, Pintér 6, Posch 2.

Fábján

SOPRONI POSTÁS—SOPRONI VSE 79:43 (31:23)

NB II-es női mérkőzés. Sopron, vezette: **Krasznai, Giefing.**

S. POSTÁS: Szerelem, Tóth — Lőkösné — Morvay, Aszalós. Cseresor: Pete, Trackl, Horváth, Király, Hargittay, Simon, Matetits. Edző: Weisz Ferenc.

SIKER SZÉK

SOPRO
SZFVÁRI

NB I-es fé
Székesfehé
váth E., Mik
A Csepel
lem után a
autóbuszba
várra utazt
került sor a
roniak így á
say — Balo
Cseresor: K
konyi, Bakk
renc.

Hatalmas
erdészek és
ben elhúzta
teljes, hely
modora ne
SMAFC já
zető igen
tőknek. Tv
ter" és elő
tékát nagy
lejttette. F

FORDULÁS UTÁN a soproniak néhány cserét hajtottak végre. Zárai kipontozódott. Kiegyenlítettebb volt a küzdelem, a hazaiak csökkentették hátrányukat, a hajrában azonban a SMAFC ismét rákapcsolt és sikerült javítania. **Végeredmény: 92:75.**

Végig vezetve, különösebb megerőltetés nélkül is biztosan győzött a Sopron! MAFC Székesfehérvárott, és ezzel megerősítette előkelő helyezését az élcsoportban. A soproni együttesből Tvordy ponterősségét, Orbay és Balsay kitűnő védőjátékát lehet kiemelni. A SMAFC kosárdobói: Tvordy 39, Orbay 17, Zárai 11, Balogh 9, Balsay 8, Kisteleki 4, Varga és Bakonyi 2—2.

CSEPEL—SOPRONI MAFC 112:107 (59:46)

NB Junior mérkőzés. Sopron.

A SMAFC összeállítása: **Koloszár, Takács — Káldy — Németh, Szendrei.** Cseresor: **Petkovits, Kubinszky, Pruzsinszky, Szalay, Póczer.** Edző: **Krasznai Ferenc.**

Az első félidőben a képzettebb játékosokból összetevődő Csepel volt fölényben. Fordulás után nagyszerűen játékba lendültek a soproniak, ez a félidő már az övék volt! **Külön figyelemre méltó a SMAFC fiataljainak 107 pontos teljesítménye.**

A soproniak kosárdobói: Koloszár 32, Szendrei 22, Káldy 17,

KISALFÖLD
Győr
SAJTÓÉGYESÜLET
MAGYAR HÍRLAPÍRÓK
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
3698 NOV 10

új játékosok beillesztése az együttesbe, hogy a MOGAAC a továbbiakban is hagyományaihoz híven szerepelhessen.

Legjobb dobók: Lipták 17, Hajszán 6, Biewald 6, Salamon 3.

— kiss —

Tét nélküli mérkőzés

Komárom — Kapu

A Komáromban lejátszott mérkőzésen Kapuvár a következő összeállításban játszott: Németh — Lukácsi, Jakab, Kiss — Alasz, Horváth II. — Varga, Bócskei, Vápár, Hancz, Nagy. Edző: Morvai Lajos.

Már az első húsz percben eldőlt a mérkőzés sorsa. A hazaiak a 15. és a 20. percben elért gólokkal biztosítottnak látták a győzelmet, csökkentették az iramot. A kapuváriak játéka fokozatosan feljavult, több gólveszélyes támadást vezettek. Két esetben csak a kapufa mentette meg a hazaiakat a biztos góltól. A komáromiaknak sokkal jobban ment a góllövés. Ezt bizonyítja, hogy a 37. percben egy kapu elé

„Béke és barátság terem”

a Gárdonyi Géza iskolában

Szép kezdeményezéshez csatlakozott Győr városa. A debreceni Füvészkert utcai általános iskolában nemrég Béke és barátság tantermet avattak s ez az esemény ismétlődött meg november 8-án, Győrött, a Lenin úti Gárdonyi Géza általános iskola fizika—kémia előadójában.

Sokan gyűltek össze az iskolában ezen a délelőttön. Ott volt Lombos Ferenc, a megyei tanács vb-elnöke, Módos Dezsőné, a városi tanács vb-elnökhelyettese, ipari vezetők, továbbá az iskola nevelői kara és tanulóifjúsága.

A Himnusz után Kőhalmi Pál, az iskola szülői munkaközösségének elnöke méltatta a terem avatásának jelentőségét, részleteket idézett József Attila, Radnóti Miklós, Russel műveiből és nagy nyomatékkal hangsúlyozta, hogy az új terem a felnövekvő ifjúság nevelését fogja segíteni.

Az említett debreceni általános iskola igazgatója Radnai Győző fejezte ki örömét ezután, hogy kezdeményezésük a Debrecentől még oly távolesö Győrben is visszhangra talált, és sok sikert kívánt a Gárdonyi Géza általános iskola tanulóinak, nevelőinek, szülői munkaközösségének a béke és a barátság szellemében való munkálkodáshoz.

Pintér István, az iskola igazgatója néhány meleghangú mondattal vette át a termet, majd kedves pillanatok következtek. Előbb Bence Béla VIII. osztályos tanuló tett fogadalmat úttörő társai nevében, hogy a béke és a barátság gondolatának, eszméjének fáklyavivői lesznek, majd Kránics Dórika kisdobos mondott felnőtteknek is becsületére váló rövid beszédet, hasonló tartalommal.

A jelenlévőket az iskola tanulói énekszámokkal, illetve szavalattal szórakoztatták, majd az Internációnálé hangjaival véget ért a bensőséges, kedves hangulatú ünnepség.

A szombat óta új névre „hallgató” teremben Győr jelentős vállalatainak — így gyárunknak is — ajándéktablói, a gyárak, a katonai egységek életét, munkáját bemutató képei láthatók. Ezekhez sorakozik Debrecen Kossuth-díjas festőművészének, Holló Lászlónak egyik festménye, amelyet ez alkalomból ajándékozott a Gárdonyi Géza Általános Iskolának.

Elismerés illeti ezt az iskolát, hogy nemcsak Győrött, hanem az egész országban elsőnek karolta fel a nemes debreceni kezdeményezést. A példát reméljük még sokan követni fogják.

cs.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776

RÁBA
Győr
1969 NOV 11

Furcsa

Miért

Október óta akadozik a tüzelőellátás Győrött. A vásárlók nem egyszer sorbanállnak a TÜZÉP-telepeken, de még így sem sikerül minden esetben a kívánt minőségű és mennyiségű tüzelőhöz jutniuk.

A Győr-Sopron, Komárom megyei TÜZÉP Vállalat tüzelőanyag osztályán a tüzelő megrendelésével foglalkozó szakemberek elmondták, hogy november 7-e után mintegy 120 vagon szén és brikett érkezett a városba, de napok alatt elfogyott. Hogy miért ez a nagy kereslet? Mindenekelőtt azért, mert nyáron, amikor bőségesen volt sokfajta, jóminőségű szén és fa, csak kevesen vásárolták meg téli tüzelőjüket, holott a TÜZÉP éppen eleget szorgalmazta azt. Még ajándéksorsolást is rendezett azok között, akik nyáron váltották be utalványukat. Valósággal házalniuk

Tanácskoztak a fan

Termelési tanácskozást tartottak a közelmúltban a vasúti jármű öntödegyáregység dolgozói. Mint minden üzemrészben, a faminta asztalos üzemben is ismertették a vállalat jövő évi tervét, és az üzem soronkívüli feladatait. A famintakészítőkre különös felelősséget ró a Rába—MAN tételek elkészítése, ezek közül is az olajteknő felsőrész, az ehhez tartozó fedél és más alkatrészek famintáinak megmunkálása. Ugyancsak sok munkát ígér a vasúti

Kiegészítés és válasz az interpellációra

A Napló június 21-i számában Magyari Vilmos kivonatosan ismerteti a megyei és a városi tanács művelődésügyi osztályainak a képzőművészeti neveléssel foglalkozó jelentését. A tájékoztató közlése után a cikkíró néhány kérdést intéz az illetékes művelődési szervekhez. Ezekre a városi tanácsot érintő kérdésekre szeretnék röviden válaszolni.

Pontosítás

Előtte azonban a tájékoztató írás megállapítását tenném pontossá. Nem azért, mintha a kérdésekkel ez a pontosítás minden esetben ok-okozati összefüggésben lenne, és azokat alapjaiban érintené, de az információhoz a pontosság is hozzátartozik.

Ez a jelentés a cikk írójának megállapításával ellentétben ugyanis nem a „téma iránt érdeklő olvasók" részére készült, hanem az idézett írásos anyag a Népművelési Tanács *szóbeli tájékoztatásának* gondolati vázlata. A képzőművészet, a képzőművészeti nevelés iránt érdeklődő olvasók részére bővebb, részletesebb tájékoztatóra lenne és van szükség. Ennek az anyagnak azonban más volt a jellege és a célja is. Ez a magyarázata, hogy a képzőművészeti nevelés egyik-másik területe tömör, vázlatszerű összefüggésben olvasható a szóbeli előterjesztés vázlatában. A sorok mennyisége nem jelent tehát mechanikus rangsort, fő vagy mellékes részeket. Ha a cikk írója nemcsak az írásos vázlatra szorítkozott volna, hanem az érdekeltek véleményére, szélesebb ismeretére is, talán alaposabb és teljesebb lett volna a tájékoztatás.

Művésztelép

Ezek után röviden a feltett interpellációkról. Az egyik kérdés a városi tanács által létrehozandó művésztelepről kapcsolatos. Az interpelláció így hangzik: „... nem túlméretezett-e az országos pályázat, és jó szolgálatot tesz-e a megye képzőművészeti életének, ha »idegenből« idetelepített művészek kerülnek előnyös helyzetbe a tősgyökeres debreceniekkel szemben?"

Itt először a kérdés feltevése mögött meghúzódó szemlélettel vitatkoznék. Nem tudom, miből következtet arra Magyari Vilmos, hogy a Debrecenbe pályázó (és nem idetelepített) művészek előnyös helyzetbe kerülnek a debreceniekkel szemben. A beérkező pályázatokat országos tekintélyű szakemberek bevonásával dönti el az erre illetékes bizottság. A döntésnél, úgy gondolom, az egyik fő szempontnak, a művészi tehetségnek kell lennie. És ez nem jelent, nem jelenthet hátrányt a debreceni művészek számára. Mert azzal, úgy hiszem, Magyari Vilmos is egyetért, hogy a művésztelepnek nem lakásproblémát kell megoldani. A helyi művelődési és művészeti szervek meghatározott igények és követelmények alapján képviselni fogják a debreceni művészek érdekeit.

Ami a tősgyökerességet illeti, arról pedig csak annyit szeretnék mondani, hogy a most itt élő képzőművészek sem mind debreceni születésűek, és miért ne lehetne debreceni az, aki nem itt született? Sőt ha valahol, éppen a művészet területén nagyon káros a provinciális bezárkózás. Holló László mint megbízott művészeti vezető már 1946-ban felirattal fordult a kultuszminiszterhez a debreceni művésztelep létesítése ügyében. Feliratában a következőket írta: „A múlt mulasztásai és nagyértékű képtárunk arra köteleznek, hogy városunkban, a Tiszántúl kultúrközpontjában a magyar képzőművészet nagyobb mérvű fejlődésének utait építsük és őrködjünk azon, hogy a művészet és művészek támogatása terén a magyar vidéki városok kulturális versenyében feltűnően le ne maradjunk... Terveink tág körvonalakban: új műtermes lakások építése a Nagyerdőn..., melyekben *neves mesterek* kaphatnak helyet."

1946 óta sok minden változott, fejlődött. Most is időszerű azonban az a cél, amely a művészteleptől a képzőművészeti élet gazdagodását, az alkotó légkör intenzívebb mozgását, magasabb hőfokát várja. Ezt a célt szeretné segíteni a művésztelepen létrehozandó alkotóház is. Azt persze, hogy az országos pályázat jó szolgálatot tesz-e a megye képzőművészetének, a pályázóktól függően teljes bizonysággal csak később ítélhetjük meg. Abban azonban bizonyosak vagyunk, hogy ha fiatal, tehetséges művészek kerülnek a városba, igen. A valóságban persze sokkal összetettebb kérdés ez, mintsem, hogy igennel vagy nemmel válaszolni tudnánk rá. Művészekről, művészetről lévén szó, a szubjektumnak, a szubjektív tényezők alakulásának igen nagy szerepe van. A tágabb horizontra, az optimális lehetőségek megteremtésére azonban mindenképpen szükség van.

A szobrászművészek lehetőségei

A másik részkérdés így hangzik: „Erőltetett probléma a szobrászhiány. Vidéken sajnos napjainkban még nincs lehetőség arra, hogy a szobrászművészek alkotásait »kiöntsék«, legalábbis Debrecenben nincs. Ide tehát csak olyan művész telepedne szívesen, aki egy életre megfogadja, hogy csak kőben fog faragni. Kérdés, hogy akad-e ilyen szobrászművész, és ha igen, megoldódik-e ezzel a sokat emlegetett probléma?"

A kérdés felvetésével, pontosabban az arra kimondatlanul adott válasszal nem tudok egyetérteni. Az kétségtelen tény, hogy a főváros öntési (szerintem még inkább megbízási) lehetőségei kedvezőbb feltételeket teremtenek a Budapesten élő szobrászművészek számára. Ez azonban nem kizáró tényező, hiszen nem egy elismert szobrászművész élt vagy él vidéki városban, sőt vidéki kis településeken. Hadd hivatkozzam pl. Borsos Miklós, Rétfalvi Sándor, Csikszentmihályi Róbert és mindenekelőtt a Debrecenben élt Medgyessy Ferenc munkásságára. Itt is a művészi értéket tartom meghatározónak.

A pályázatot kiíró szervek szeretnék, ha szobrászművész is letelepedne és alkotna Debrecenben. De nem ragaszkodnak ehhez mindenáron. A műtermes lakások tervezése és kivitelezése is lehetővé teszi a pályázatokhoz való alkalmazkodást. Végsősoron a pályázóktól függ, hogy kik és milyen műfaj képviselői kerülnek a művésztelepre.

Egyetemi Galéria

Végül az Egyetemi Galéria működésével kapcsolatos interpellációra válaszolnék. „Kérdés, hogy az illetékes szervek kellő nagyvonalúsággal támogatják-e az Egyetemi Galéria kiállításainak létrejöttét? Nagy kár lenne, ha elapadna a képzőművészeti nevelésnek ez a forrása." Teljesen egyetértek Magyari Vilmossal abban, hogy az Egyetemi Galéria kiállítási programja a város képzőművészeti életének, a képzőművészeti nevelésnek nagyon fontos, sajátos része. Az elmúlt művelődési évad értékelésekor e lap hasábjain kiemelten írtunk az Egyetemi Galéria szerepéről, eredményeiről. A szóbeli tájékoztató sem mellékesen említi az Egyetemi Galéria működését, de a már említett okok miatt a szóbeli kifejtésre várt a bővebb ismertetés. Az Egyetemi Galéria a Kossuth Lajos Tudományegyetem rendezvénye. Szerepe, hatása miatt azonban nem tekinthető csak egyetemi programnak. A városi tanács éppen ezért nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatja a galéria kiállítási programját. Az illetékes szervek „nagyvonalúsága" azonban csak az anyagi erőforrások határáig terjedhet.

Az eddigi eredmények alapján Magyari Vilmossal egyetértésben érdemes lenne az egyetemnek és a lehetőségekhez mérten az illetékes helyi és országos művelődési szerveknek is növelni a támogatás mértékét.

Dr. Tar Károly,
a művelődésügyi osztály
helyettes vezetője

1970 JUN 22

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

NYEREMÉNYEK
TOTÓKUPA PÁL
28-augusztus 9.)
ÉS ÉKSZER
YOKAT NYERHET! Pályázati feltétel

SAJTÓIGYELŐ
HÍRKERESŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

gozókat alkalmaznak

yozó és Kavicskotró rendeltsége felvételre és gyakorlott hajócsnőt, vasas szakző dolgozókat hajóhajógépésznek. Jeged, Dózsa György

műszaki boltba ttat keresünk. Bér erint. Jelentkezni: Ktsz, Debrecen,

egy nyugdíjas gépillamosipari anyajártas dolgozót ben alkalmazunk. Július 1-i belépésadóba kérünk. öipar női segédsz. Diószegi út 3. zőket és segédalmaz az AFIT ító Vállalat 1. sz. brecen, Gyár u. 1. Gazdaság azonnavesz egy fő állatuhtenyésztőt, egy sztergályost.

Villanyszerelőket keresünk önálló munkakörbe, motorkerékpárral rendelkezőket előnyben részesítjük. Jelentkezés: Hajdú—Szabolcs megyei Tégla- és Cserépipari Vállalat energetikai csoport. Debrecen, Kálvin tér 9—11., V. em. 510.

Debreceni Tanács Ruhaipari Vállalata felvesz gyors- és gépírónőt, raktári segédmunkást, valamint varrógépműszerész, villanyszerelő és cipész tanulókat. Jelentkezés a vállalat munkaügyi vezetőjénél. Debrecen, Bölcs u. 5. Telefon: 12-573.

Autó-motor szerelőt, tehergépkocsira rakodómunkásokat, valamint raktári dolgozókat vesz fel azonnali belépéssel a Hajdú—Szabolcs megyei MÉH Vállalat. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán. Debrecen, Külső Vásártér 3. alatt.

Kőműves szakmunkásokat és segédmunkásokat felvesz a Vegyesipari Vállalat. Jelentkezés: Debrecen, Erzsébet u. 27.

Fiatal vasesztergályos szakmunkásokat, kerítésfonat gyártásában jártas dolgozókat, segédmunkásokat, telepőrt felvesz a Debreceni Mezőgazdasági Ktsz. Hatvan u. 58.

Több éves gyakorlattal gépkocsivezetőket, gyors-gépírót, karosszéria lakatost, autóelektromost, autószerelőket felvesz a Tejipari Vállalat. Debrecen, Vágóhíd u. 10. C.

Helyben lakó gépkocsivezetőt, mosodába férfi betanított munkást és takarítót alkalmaz az Agrártudományi Főiskola gazdasági igazgatósága. Jelentkezés: Böszörményi út 138., gondnokságon.

Felvételre keresünk építésvezetői munkakör betöltésére gyakorlattal rendelkező építésztechnikust. Fizetés megegyezés szerint. Felvétel esetén útiköltséget térítünk. Jelentkezés: Nyírlugosi Állami Gazdaság központja.

Azonnali belépéssel felveszünk központi raktárunkba anyagkiadókat. Jelentkezés: Tégla- és Cserépipari Vállalat, Debrecen, Kálvin tér 9., V. em. 536-os szoba.

A Debreceni Konzervgyár villanyszerelőket, műszerészeket és segédmunkásokat alkalmaz. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán.

Cserépkályhás szak- és segédmunkásokat, fűtésszerelő gáz-vízvezeték-szerelő, kőműves szak- és segédmunkásokat felveszünk. Festő és központi fűtésszerelő tanulókat beiskolázunk. Hajdú-Bihar megyei Kéményseprő és Kályhás Vállalat. Debrecen, Varga u. 28.

Ipari tanulókat kőműves, ácsállványozó, bádogos, lakatos, üveges szakmákba szerződtetünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

A Debreceni Közlekedési Vállalat felvesz debreceni munkahelyre HON—50-es és Vörös Csillag forgórakodó gépre gépkezelőket, gépkocsivezetőket, esztergályos, lakatos, asztalos, mechanikai műszerész, hegesztő, elektrolakatos, villanyszerelő szakmunkásokat, kazánfűtőket, útfenntartó szak- és segédmunkásokat, pályamunkásokat, vágánytisztítókat, érvényes jogosítvánnyal rendelkező villamosjárművezetőket, kalauzokat, napi 8, illetve 4 órás munkaidővel, 40 éves életkorig állandó debreceni lakással rendelkezőket kalauz tanfolyamra, 14 életévüket betöltött gyermekeket fűtésztításra. Jelentkezés Blaháné u. 2.

Főkönyvelő-helyettes közgazdasági osztályvezetőt alkalmaz azonnali belépéssel a Hajdúnánási Állami Gazdaság. Feltételek: legalább mérlegképes könyvelői oklevél, ág. szakon és 5 éves szakmai gyakorlat. Kézzel írt pályázatot a gazdaság címére kérünk.

Szakma nélküli férfi dolgozókat felveszünk öntödei munkára, alumínium öntödébe. Jelentkezés írásban kérjük „Kisbán Miklós, Budapest V., Néphadsereg útja 13." címre.

A földesi Vegyes Ktsz azonnali belépésre keres autó-motor szerelő, víz-, gáz- és fűtésszerelő szakmunkásokat.

Szakközépiskolát végzett szerelőket, autószerelő, autóelektromos, esztergályos szakmunkásokat, hegeszteni tudó lakatost, kezdő gépkocsivezetőt és segédmunkásokat alkalmaz az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat, Debrecen, Szabadság útja 27.

A Debreceni Állami Gazdaság pénzügyi vonalra nagy gyakorlattal rendelkező személyt keres azonnali belépéssel (buszjárat van). Jelentkezés: Debreceni Állami Gazdaság, Lenz telep.

Kereskedelmi munkakörben jártas érettségizett gyors-gépírót felveszünk, BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi út 13.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres férfi betanított munkásokat és segédmunkásokat, fiatalkorú fiúkat és lányokat (vidékieket is). Jelentkezni lehet a vállalat debreceni gyárában. Debrecen, Szabadság útja 113.

Szék- és Kárpitosipari Vállalat keres asztalos segédmunkásokat, faipari gépmunkásokat, karbantartó lakatosokat és segédmunkásokat. Salétrom u. 5.

Lakatos, asztalos, kovács, hegesztő szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

Kőműveseket, kőművesek mellé segédmunkásokat bádogosokat, tetőszigetelő szakmunkásokat, valamint víz-gázszerelőket felveszünk. Jelentkezés a munkaügyön kedden és pénteken, Szakipari és Kislakásépítő Ktsz. Debrecen, Pásti u. 5.

Lányokat 15 év felett, fonó, szövő átképzősként, férfiakat festődébe és kikészítőbe betanított munkásként felveszünk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Újpesti Gyapjúszövőgyár, Budapest IV., Berni út 1.

Nyugdíjas anyagbeszerzőt azonnali belépéssel felveszünk. Építőipari anyagismerettel rendelkezők előnyben. Debreceni Építőipari Ktsz, Pásti u. 2. Előkészítési csoportvezető.

Műszaki anyagismerettel rendelkező raktári kiadókat keresünk azonnali belépéssel. Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat 2. sz. gyáregysége, Debrecen, Kishegyesi út.

Kőműves, víz-gázvezeték-szerelő, bádogos, hidegburkoló szakmunkásokat és segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Felveszünk jó kereseti lehetőséggel hűtőrakodókat, pántolókat, feldolgozáshoz férfi és női segédmunkásokat, késztermékátvételhez adminisztrátorokat, éjjeliőrt és őrportásokat. BARNEVÁL, Diószegi út 1.

BARNEVÁL

felvételre keres jó kereseti lehetőséggel férfi, női segédmunkásokat, és fiatalkorú kisegítőket

Jelentkezés: Diószegi út 1.

Minden nap

7-től 20 óráig

Holló László

SIKER FRANCIAORSZÁGBAN

Debrecenből indult útnak az az emlékezetes kiállítás, amely tavaly Párizs Montreuilben oly sikerrel szerepelt. A hazai közönség a Déri Múzeumban láthatta még a párizsi bemutatkozás előtt Holló László, Baranyó Sándor, Bényi László, Berényi Ferenc és Félegyházi László kiállítását.

A csoport tagjai közül most Baranyó Sándor és Bényi László részt vettek a X. Paris-Sud Internationale tárlaton Juvisiben. A nagyszabású nemzetközi seregszemlén negyven ország festői, grafikusai, szobrászai mutatták be alkotásaikat, és vetélkedtek a vendéglátó város által kitűzött díjakért.

Ezúttal először Magyarország is a kitüntetettek között szerepelt. Bényi László „Sirályok" és „Alföldi napnyugta" című képeire ezüstérmet kapott.

A képek tavasszal a francia festők Grand Palais-beli kiállításán és 1971-ben Németországban is bemutatásra kerülnek.

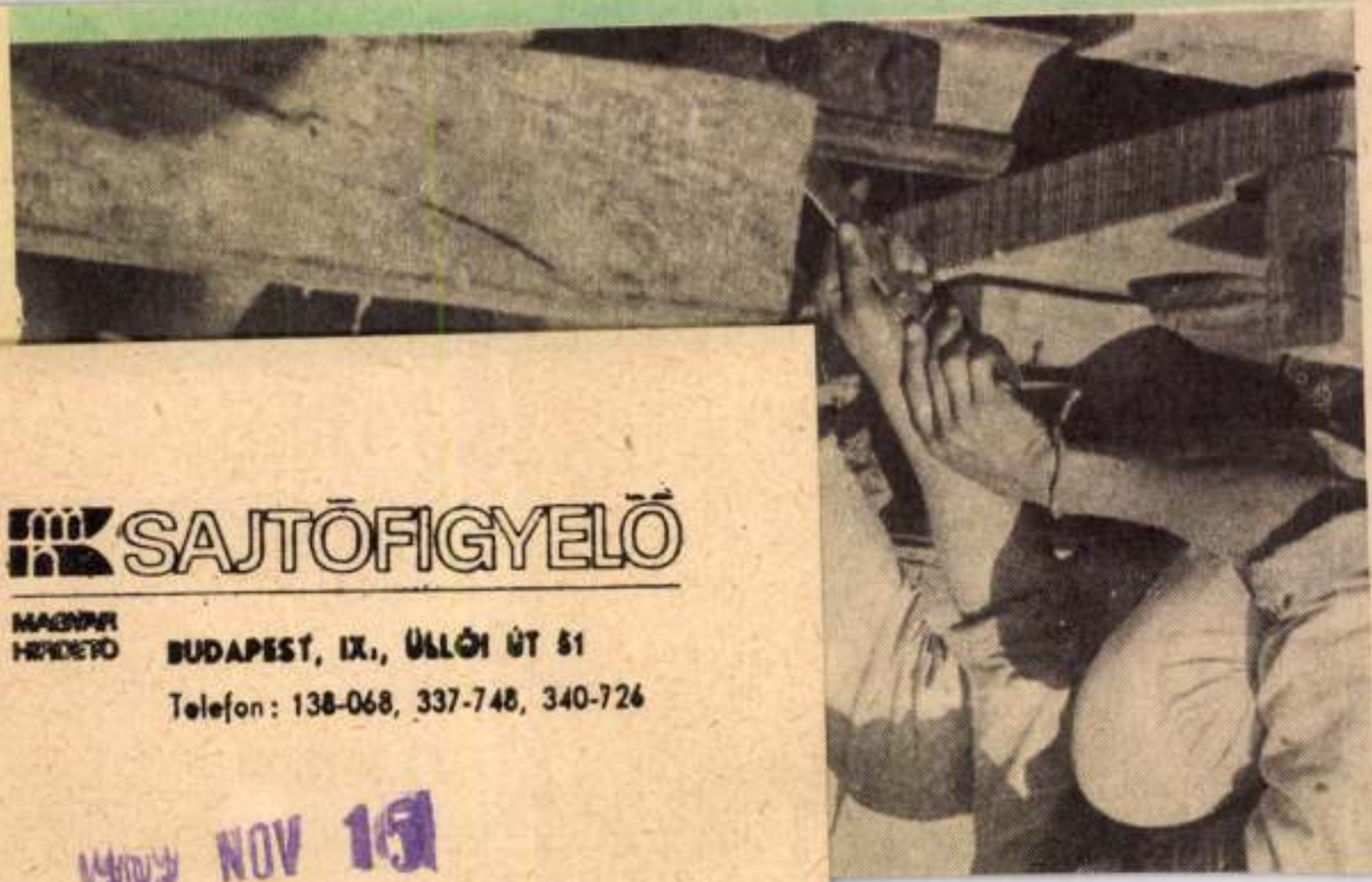

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NOV 15

F JDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Hévíz László

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1989 NOV 16

Két érdekes kiállítás

„Senki sem lehet próféta a saját hazájában." Kétszeresen is megdől ez az állítás most a Kiskun Múzeumban. Egyik termében a 83 éves Kossuth-díjas, Munkácsy-díjas, Érdemes Holló László képei, a másik teremben pedig Móczár Károly festőművész negyedik kiállításának megnyitására gyűlt össze városunk művészetét értő és megbecsülő közönsége.

A kiállítást megnyitó Bányai Ferenc szavaival élve: Ezen a kiállításon egy új, erőteljes, szuggesztív hatású Móczár Károlyt ismerünk meg, aki előző felfogásaiból kiindulva eljutott a piktúra lényegéhez, a szintézishez. Különböző korszakaink útkereséseiből meghagyta az időtálló jót és ezt ötvözte össze szerves egységgé, új kifejezési formává.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus által zsűrizett képeken hallatlan erővel hat a színek káprázatos varázsa, amellyel a művész a születés, az élet, a munka, a szerelem, az elmúlás gondolatát, a maga dinamizmusával és árnyaltságával is kifejezi. Tükröződik az a Móczári temperamentum és dinamizmus, ahogyan őt az életben is megismertük. Móczár Károly ezzel a kiállításával egy új, egy magasabb szakaszhoz érkezett.

T. M.

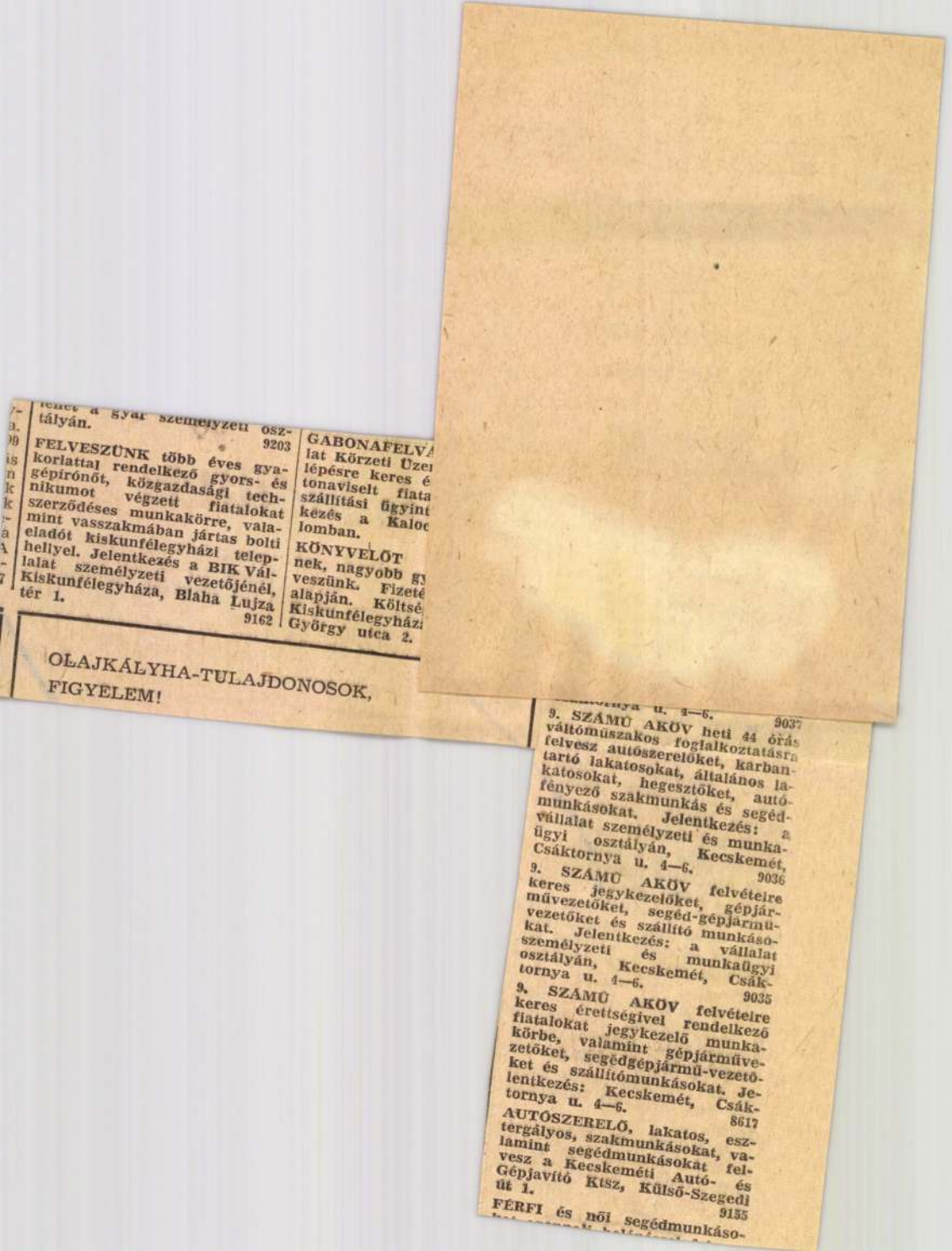

...lelet a gyár személyzeti osz-
tályán. 9203

FELVESZÜNK több éves gya-
korlattal rendelkező gyors- és
gépírónőt, közgazdasági tech-
nikumot végzett fiatalokat
szerződéses munkakörre, vala-
mint vasszakmában jártas bolti
eladót kiskunfélegyházi telep-
hellyel. Jelentkezés a BIK Vál-
lalat személyzeti vezetőjénél,
Kiskunfélegyháza, Blaha Lujza
tér 1. 9162

GABONAFELVÁ
lat Körzeti Üze
lépésre keres é
tonaviselt fiata
szállítási ügyint
kezés a Kalo
lomban.

KÖNYVELŐT
nek, nagyobb gy
veszünk. Fizeté
alapján. Költsé
Kiskunfélegyház
György utca 2.

OLAJKÁLYHA-TULAJDONOSOK,
FIGYELEM!

...mánya u. 4—6. 9037

9. SZÁMÚ AKÖV heti 44 órás
váltóműszakos foglalkoztatásra
felvesz autószerelőket, karban-
tartó lakatosokat, általános la-
katosokat, hegesztőket, autó-
fényező szakmunkás és segéd-
munkásokat. Jelentkezés: a
vállalat személyzeti és munka-
ügyi osztályán, Kecskemét,
Csáktornya u. 4—6. 9036

9. SZÁMÚ AKÖV felvételre
keres jegykezelőket, gépjár-
művezetőket, segéd-gépjármű-
vezetőket és szállító munkáso-
kat. Jelentkezés: a vállalat
személyzeti és munkaügyi
osztályán, Kecskemét, Csák-
tornya u. 4—6. 9035

9. SZÁMÚ AKÖV felvételre
keres érettségivel rendelkező
fiatalokat jegykezelő munka-
körbe, valamint gépjárművе-
zetőket, segédgépjármű-vezető-
ket és szállítómunkásokat. Je-
lentkezés: Kecskemét, Csák-
tornya u. 4—6. 8617

AUTÓSZERELŐ, lakatos, eszter-
gályos, szakmunkásokat, va-
lamint segédmunkásokat fel-
vesz a Kecskeméti Autó- és
Gépjavító Ktsz, Külső-Szegedi
út 1. 9155

FÉRFI és női segédmunkáso-

Holló László rajza

mert kiirthatatlan. Ráadásul a generációs konfliktust a történelmi méretű kérdezés és válaszadás súlyosbítja, így rá kell döbbennünk valódi értelmére és jelentőségére.

Már a fentiek is jelzik Taar Ferenc írói vállalásának nagy szándékát. Hiszen mindegyik felvázolt konfliktus önmagában is sok-sok drámai lehetőséget rejt, a három összeötvözése pedig lényegében sorskérdés, a magyar nép sorskérdése 1944 és 1957 között. Ehhez az anyaghoz nyúlni nem egyszerűen dicséretes és bátor írói vállalkozás, hanem a felelősséggel teli alkotó ember személyes ügye is. Mintegy figyelmeztetés: nem lehet addig kis dolgainkról beszélni, amíg nem nézünk szembe őszintén a nagy dolgokkal, saját történelmünkkel, saját magunkkal. Taar Ferenc rendkívül őszintén kérdez az egyes embertől is, a történelemtől is, kiköveteli mindegyiktől az igazság kimondását. Nem azért bátor, mert kényes kérdésekről is beszél, hanem mert a történelmi felelősséget keresi.

Az írói szándék azonban önmagában kevés volna ahhoz, hogy munkáját elismeréssel illessük. Sikerült olyan formában s módszerrel megvalósítania szándékát, hogy a felelősség, őszinteség katharzisát a nézőben is elindítja. Drámája hatásos. Mondandójához, konfliktusai kibontásához két közegből meríti az anyagot. Az egyik közeg maga a történelem, annak jól ismert, vagy kevésbé ismert tényei. A jól

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZTÖ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-743, 340-724
1969
ALFÖLD
Debrecen

drámája, a család tagjai csak tételeket, történelmi tételeket képviselnek, mintegy illusztrációs anyagot szolgáltatnak, akár az ábrák a tankönyvekben. S ez nem lebecsülése ezeknek a figuráknak, hanem az író céljának értelmezése. Ezért válik a mű egyik főszeplőjévé a Rendező, aki az egyik – nemzedéki – konfliktus középpontja is. Nem csak visszaidézi a múltat, hanem szembesítésre is vállalkozik. Ez a magyarázata annak, hogy a dráma legjobb része a második felvonás első fele, ahol az író az igazi, a „teljes felszabadulás" tartal-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796
1965 NOV 6
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

Holló László

Holló László

A Tisza-parti füzesekben pattantak a barkák, a közelszőlői kertekben rügyeztek a cseresznyék, mikor megszületett, 1887. március 6-át írta a naptár. A kis Holló Laci gyermekévei a papsajtos félegyházi árokpartokon, az ezer titokzatossággal teli közelszőlői rengetegekben és a tiszaújfalui, egekkel ölelkező pusztákon teltek. Meztelen talpa nyomát őrizte a szitáló félegyházi homok.

Lobogó tehetsége, új titkok meghódítására vértezett lelke messzi földekre vezette, de szívében mindig félegyházi maradt. A kis Laciból közben roppant életművet alkotó festőművész, jelenkori pikturánk legnagyobb élő alakja növekedett. Sikerek, elismerések szerte a világon. Kossuth-díj. Munkácsy-díj. Érdemes művészi cím kíséri gazdag életútját. Alkotásának gazdagságát, kincseit velünk is megosztotta. Huszonkilenc olajfestményét (köztük alkotása csúcsait) és tizenöt grafikáját ajándékozta szülővárosának. A Kiskun Múzeum a mesterhez méltó termekben, állandó tárlaton mutatja be a képeket, így terített asztallánál mi is örökös vendégek lehetünk.

Ahogy a kiállító terem küszöbét átlépi lábunk, elragad bennünket a csodás festői világ. Mély drámai izzás, mélységes emberszeretet, a paraszti sorssal való teljes azonosulás sugárzik olajfestményeiről. (Szénagyűjtők, Tengeri hordás, Hazatérő parasztasszonyok, Kaszafenő paraszt, Lada Bácsi). A sajátos, senkihez sem hasonlítható Holló László-i expresszív lobogás szintén lefeszíti a vásznakat keretükről. Az alföldi festők közül Holló jutott a legmesszebbre. Munkássága hidat vert az egyetemes európai képzőművészethez.

A Vihar előtt c. 1941-ben festett képe döbbenetes látnoki erővel jeleníti meg a fenyegető világégést, aminek summázása, a szörnyű eredmény láttatása a Háború c. képe. A világító sárga foltokból felrakott elhullott ló áldozat, tisztelgés és térdrehullás a háború milliónyi halottja előtt.

Grafikái is sugárzzák ezt a vateszi erőt. Lényegre törő, jelentéktelent elhagyó, egy lendületes vonallal ábrázolók ezek a grafikák. Kevéssel is sokat mondanak, vallanak alkotójukról és fogva tartják nézőiket.

Holló László Debrecenben él. A Tócóskert nyirfái őrzik háza csendjét. De műtermében mindig a félegyházi élmények rajzanak elő és népesítik be vásznait. Közelszőlő—Tócóskert. A gyermekkor simogatója és a felnőtt kor befogadója. Aranyhíd feszül közöttük. A szeretet hídja. Egyik fele itt van nálunk, Félegyházán, a másik pedig Holló László szülővárosáért dobogó szívében.

Falu Tibor

Köszönetnyilvánítás. Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazon kedves rokonoknak, hozzátartozóiknak, jó barátoknak, a Gyógyszertár Vállalat vezetőségének kedves munkatársaknak, a raktári dolgozóknak és a lakótársaknak, végül a Szakszervezetnek, akik a legdrágább gyermek és testvér Vidók Valéria temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, hogy nagy fájdalmunkban velünk együttéreztek. Gyászoló család. 8981

Köszönetnyilvánítás. — Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak és ismerősöknek, a Vegyipari Gépgyár és a Zöldmező Tsz dolgozóinak, akik drága édesanyánk, nagyanyánk özv. Vidács Lászlóné temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek. A gyászoló Vidács család, Kiskunfélegyháza. 2761

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

özv. Szokolai Imréné

Pécsi Rozália

életének 80. évében hirtelen elhunyt. Temetése november 6-án, csütörtökön délután 3/4 3 órakor lesz a kecskeméti új köztemetőben.

Gyászoló család.

22796

apróhirdetések

BÚTOROZOTT szoba egy tanuló leánynak kiadó. Kiskunfélegyháza, Árpád utca 30. 2774

TÁRSASHÁZÉPÍTÉSHEZ társat keresünk. Érdeklődni lehet: Kiskunfélegyháza, Justh Gyula utca 16. szám alatt, 16 óra

GÖNGYÖLEGEL
Kecskemét, Rák
felvesz női és f
kásokat.

GÖNGYÖLEGEI
Kecskemét, Rá
felvesz kezdő
írót, fizetés n
rint.

A KALOCSAI
Középiskolai
fűtési idényre
keres. Érdeklő
csa, Kossuth
alatt a gondno

VIZSGÁZOTT
kást, kazánf
Kecskeméti Béke téri Álta
nos Iskola. Jelentkezés 8-tól 17
óráig. 22785

NAPI 4 órás kollégiumi portásszolgálatra nyugdíjasokat, 4 órás munkaidőre pedig takarítónőket keresünk. Jelentkezés: Műszaki Főiskola, Kecskemét, Izsáki út 10. 8983

AZONNALI belépésre felveszünk a műhelybe szemüvegcsiszolót vagy érettségivel tanulót OFOTÉRT. Kecskemét, Arany János u. 6. szám alatti boltjában. 8982

VILLANYSZERELŐ szakmunkásokat állandó vagy alkalmi munkára azonnal felveszünk a dolgozó kívánsága szerint Kecskemét, Nagykőrös, Baja, Kiskunfélegyháza vagy kalocsai építkezésre. Bács megyei Állami Építőipari Vállalat Kecskemét, Klapka u. 34. 8935

9. SZÁMÚ ÁKÖV felvételre keres érettségizett férfi dolgo-

lentkezés: Kecskemét
Vállalat munkaügyi csoport
Nagykőrösi u. 32. sz. 88

GÉPKOCSIVEZETŐKET felvesz
KOHUSZ Kecskeméti Kirendeltsége, Szolnoki út 35. 898

AZONNALI belépésre tervtárirattár kezelői munkakör ellátására kevés műszaki ismerettel rendelkező férfi munkaerőt keres kecskeméti vállalat. Fizetés megegyezés szerint. Leveleket: „Megbízható 70 612" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérünk. 8957

FELVESZÜNK irodák takarításához takarítónőt, gép-, gyorsírót, és gépkocsikísérőket azonnali belépéssel. Jelentkezés: Vas-Műszaki Nagyker. Vállalat Halasi út 12. szám alatti telepén. 8911

AZONNAL felveszünk MARABU-kazánhoz vizsgázott fűtőket, téli-nyári állandó munkára. Kecsk

A mester szülővárosába látogatott

Új Holló-tárlat nyílt

Kiskunfélegyházán

1021

Kiskunfélegyházán vasárnap délelőtt Holló László új, állandó kiállításának megnyitóján zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel a művelődésügyi osztály vezetője üdvözölte Holló László és feleségét, valamint a megjelenteket, közöttük Debrecen képviselőit: Ördögh Lászlót, a városi tanács vb-elnökhelyettesét és Ónosi László aspiránst, továbbá Gyóni Lajost, megyénk pártbizottságának osztályvezetőjét és Madarász Lászlót, a megyei tanács vb-elnökhelyettesét.

Ezután Holló László mondta el a Kiskun Múzeum földszinti kiállítóterme. A Debrecenből szülővárosába érkezett Kossuth-díjas festőművészt elsőként a József Attila általános iskola honismereti szakkörének tagjai köszöntötték, virággal kedveskedtek a mesternek. A városi tanács végrehajtó bizottsága nevében Bense György, nográfusa és életművének legalaposabb ismerője, dr. Tóth Ervin művészettörténész méltatta a mester munkásságát. Szemléletesen vázolta fel Holló László pályájának legfontosabb állomásait, félegyházi diákoskodását, külföldi tanulóéveit, debreceni magányát és végül az elismerés meglehetősen későn bekövetkező korszakát. Holló László szavait idézve bizonyította, hogy a művészi eltéphetetlen szálak fűzik szülővárosához: „... még debreceninek sem mondhatom magam, bár itt élek. De én eszemjárásával mindig félegyházi élményeimből táplálkozom — őseimnél, származásomnál fogva vérem ma is odahúz, ehhez a tájhoz."

A mester és a kiállítás ünnepélyes megnyitójának közönsége.

Az új, állandó Holló-tárlat a Kiskun Múzeum eddig is meglevő huszonkilenc festményen kívül — amelyeknek legnagyobb része a művész adománya — Holló László új ajándékát, tizenöt grafikai művét is bemutatja.

A kiállítás megnyitása után a 83. évében járó mester, aki jó egészségnek és teljes szellemi frisseségnek örvend, hosszan elbeszélgetett a képzőművészet kiskunfélegyházi barátaival.

úgy elsőrendű vádlottja. Később egészen nagy „holdudvara" támadt a sikkasztásoknak, s mint említettük egész sor ember szerepelt az ügyletekben különböző minőségben. Ilyen volt például Végh Jenő, Lajosmizse, Vörösmarty u. 25. szám alatti lakos, gépkocsivezető. Katona Mihály, dömsödi lakos, raktárkezelő, Domján Lajos és Domján István rakodómunkások, sőt Madár Mihályné, az elsőrendű vádlott felesége is.

PONTOSAN már nem lehetett megállapítani, hogy mikor és szó szerint hogyan indult el dicstelen pályafutására a bűnszövetség. Az azonban biztos, hogy 1966 első felében kezdődtek a sikkasztások. Madár Mihály akkor adott ki 10,5 mázsa árpát a „saját szakállára". Az árpát megdaráltatták, s felét Madárék, a mások felét pedig a „munkatárs" vitte haza. Amikor azt tapasztalták, hogy senkinek nem tűnik fel semmi, tovább merészkedtek. A nyomozóhatóság által összeállított listán egymást követik a különböző gabonatételek, amelyeket eladtak, az árát pedig arányosan elosztották. Előfordult az is, hogy egyszerre egész teherautót raktak meg. Tavaly, július 17-én például 49 mázsa búzát pakoltak egy gépkocsira, s eladták. Nem kétséges, hogy jól jövedelmezett ez a kockázatos vállalkozás.

Az elsőrendű vádlott, Madár Mihály például a valamivel több mint két esztendő alatt 45 ezer forintot vágott zsebre, Végh Jenő 31 ezerrel gazdagodott. Madár Mihályné rovásán pedig 10 ezer forint szerepel. A tizenhat ember összesen csaknem 120 ezer forint kárt okozott a társadalmi tulajdonban, pontosabban a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalatnak.

ILYENKOR általában az ellenőrzés elmulasztásával szokták vádolni a vállalat vezetését. Jelen esetben úgy véljük, ez helytelen volna. Madár ugyanis telepvezető volt, (mellesleg megjegyezzük, hogy jelenleg műszakvezető a Dunavecsei Takarmánykeverő Vállalatnál!) s így az ellenőrzés elsősorban az ő feladata lett volna. El kell

az ügyvéd előterjesztését elutasítva — nem vette enyhítő tényezőként figyelembe a két Domján kiváló d a két fi átvette a ment és f tásban va vételt.

Az ügy napokban gyei Bír három szabadság Madár Mi évre eltilto ben való r Jenő két é Katona Mih két Domján év nyolc h Mihályné p felfüggesztett vesztés bünt többieket kü mú börtönre. [illegible] javító-nevelő munkára ítélte a bíróság, a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat kártérítési igényét polgári útra terelte.

G. S.

le.

Ezt — a forgalom mennyiségét tekintve — az SZTK-

[illegible] A tények ismeretében érthető mind az állásokkal kapcsolatos érdeklődés hiánya, mind pedig az elszivárgás a jóval előnyösebb, már eleve lakással együtt meghirdetett gyógyszerészi állásokba.

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZERZŐ BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-174

A szeretet börtö

Kiváló kritikai realistánk, Móricz Zsigmond írásainak visszatérő motívuma az árva, kiszolgáltatott, védelmet keresni nem tudó serdülő gyermek, aki gyakran egész életében cipeli sanyarú gyermekkora, nehéz ifjúsága emlékét.

A kis István, akit a me- koládéval kedveskedik neki („otthon úgysem kap!" — felkiáltással). És csalja, csalogatja: jöjjön hozzá, járjon onnan iskolába. Az elmúlt nyáron egy harmonikát ígért Istvánkának, ha az egész vakációt nála töti...

A gyermek láthatásának

Holló László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 17

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Érdekes kiállítások nyílnak ma

1024

Két érdekes kiállítás megnyitójára kerül sor vasárnap, augusztus 17-én Debrecenben. Délelőtt 10 órakor a filmklubban (Vörös Hadsereg útja 28. C) Fazekas Sándorné, a megyei nőtanács titkára nyitja meg a „Virág a képzőművészetben" című kiállítást, amelyet a virágkarnevál szervező bizottsága és a Megyei Művelődési Központ rendezett. A tárlaton Holló László Kossuth-díjas, Bényi Árpád, Bíró Lajos, Félegyházi László Mukácsy-díjas, Józsa János, Kapcsa János, Menyhárt József és Tilles Béla szerepel alkotásaival.

Délelőtt 11 órakor a Déri Múzeumban nyílik meg a lublini vajdasági múzeum néprajzi kiállítása. A lengyel néprajzot, elsősorban népművészetet bemutató kiállítás rendkívül sor érdekes tárggyal ismerteti meg a debreceni közönséget is.

VIETNAM

Offenzívától tartana

A saigoni amerikai szóvivő szombat reggeli katonai helyzetjelentésében közölte, hogy az előrenyomuló szabadságharcosok pénteken Saigontól északra öt amerikai állás ellen intéztek támadást. Éjszaka ágyú- és rakétatüzet zúdítottak a fővárosra és 37 más célpontra. Saigonban szombaton hajnalban a héten már másodízben két 122 mm-es rakéta robbant. A rakéták Saigon külvárosát találták el. A szabadságharcosok kedden kezdett nagyszabású támadása során eddig legalább kétszáz amerikai katona vesztette életét és több mint ezren megsebesültek — jelentette be a

1021

Holló László.

HOLLÓ LÁSZLÓ RAJZA

ez a nő. Mégsem bántja, nem bírja ki-

l a szükséges
si otthon vez
l munkájánal
k összefüggés

ZÜKSÉGLET
tkoztatással,
nléleti, anya
van szüks

ÁN

1969 NOV 7
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ketten.

útjának tekinthetők. Erős mény az ember
stilizálással

Holló László

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMondó BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 24

MAGYAR NEMZET

Budapest

Debreceni Modern Galéria alapítására készül a városi tanács, amelynek művelődési osztálya már megkezdte a XX. századi magyar művészek, elsősorban a kortársművészek munkáinak gyűjtését. Az eddigi szerzemények között Holló László, Kassák Lajos, Kmetty János, Nagy B. István, Amerigo Tot művei is szerepelnek. A Galéria megnyitását a negyedik ötéves terv idejére tervezik.

bonnányi kormány képviselője, hogy tájékoztassa a magyar gazdasági

Holló László

1969 NOV 20

1969. november 2. — Dunántú

1021

VENDÉGSÉGBEN AZ ALFÖLD -NÉL.

— A 218-asban lakott Móricz Zsigmond — mondja a szállodaportás, amikor leadom szobám, a 216-os kulcsát.

— *Merre nézett az ablaka?* — kérdem, mert illik valamit szólni a szíves szavakra.

— Ugyanarra, amerre az öné. A jelenlegi Vörös Hadsereg útjára.

Szóval, két szobával arrébb lakott egy klasszikus, aki ma már a halhatatlanságé. Az ilyen információ csak arra jó, hogy évek múltán, talán a gyermekeimnek mesélve, mintegy véletlenül megemlítsem, „Debrecenben a szállodában annak a szobának a szomszédságában szálltam meg, ahol valaha Móricz lakott." S a szállodai portás jogos büszkesége ezzel a kijelentéssel már az én büszkeségemmé vált.

Elindulok azon az utcán, amit nemrég varázsoltak világvárosiassá, s amelyen minden megtalálható, ami egy magyar nagyvárosban fontos lehet. A tanács épülete, az OTP, a legszebb üzletek. Ha befordulnék egy mellékutcába, rögtön kisvárosiassá váltana a hangulat. Megyek az utcán, olvasom: „E házban lakott Krúdy Gyula..." Igen, emlékek vannak. De engem most a mai Debrecen irodalma érdekel, félre hát a kegyelettel. Minden ezen az utcán van, miért lenne hát másutt az Alföld című folyóirat szerkesztősége? Egy magas épület két szárnya között van egy beugró, mint csendes öböl, olyan a zajló utcán. Az első emeletre kell felmenni, akárcsak Pécsett a Széchenyi téren, a Jelenkor szerkesztőségébe.

Két tágas teremben várnak a szerkesztők. Nagy, világos falak, a friss festés üdeségével. Korántsem közömbös, milyen egy szerkesztőség, elvégre kicsit a jövendő halhatatlanság műhelyei ezek a szobák.

Boda István költő, a legrégibb szerkesztő vesz gondjaiba.

— *Szép ez a szoba* — mondom. Nem különösen okos a mondat, érzem, de valamivel csak kell kezdeni.

— Megszolgáltunk érte. Az *Alföld* elődjének *Építünk* volt a címe. Az akkori Béke presszóban szerkesztettük. Majd az MSZBT adott nekünk egy kis szobát; időközben már az OTP-hez tartozik. Azután következett a Megyeháza, a jelenlegi úttörőház. Közben rövid ideig az egyik akkori szerkesztő lakása is volt a tanyánk. Mocsár Gábor szerkesztése idején a Megyei Tanács VI. emeletén szorítottak helyet a számunkra. A nomád életmód következő állomása a Széchenyi utca sarkán lévő épület volt, ami jelenleg munkásklub. És most itt. Tágas, szép hely. De ez sem végleges. Ha elkészül a művelődési kombinát vagy a sajtóház, odaköltözünk. Majdnem elfelejtettem, hogy ezen a két helyiségen is osztozkodunk. Ugyanis egy, azaz egy íróasztal erejéig az Írószövetség helyi csoportja is itt tanyázik.

Az elől, az Építünk nem volt jó folyóirat. Jól tudják ezt a szerkesztők is, közülük éppen *Fülöp László*, a kritikai rovat vezetője elemezte ezt részletesebben egy tanulmányában. Viszont becsülik annyira a kezdetet, hogy onnan számítják az évfolyamokat, így tartanak most a XX.-nál. Tavaly kényszerű szerkesztőváltozás történt. Tragikusan kényszerű. Fiatalon, sokat ígérő pálya elején távozott az élők közül *Baranyi Imre*, az akkori főszerkesztő. *Kovács Kálmán*, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanára vette át a szerkesztés gondjait. A címlapon ez áll: „Irodalmi és művelődési folyóirat".

— Komolyan vesszük azt, hogy művelődési folyóirat is vagyunk. Éppen most készítünk egy anyagot az Ideiglenes Nemzetgyűlés munkájáról, hiszen a felszabadulás után az országos demokratikus közélet Debrecenben bontakozott ki. S célkitűzésünk megvalósítására a legtisztább példa a népművelési vita a tavalyi számainkban. Ezen kívül szeretnénk feltérképezni a tudományos és műszaki kutatás helyzetét Hajdú-Biharban. Segítenünk kell az Olvasó Népért mozgalom kibontakoztatásában. Ilyen szempontból szerencsés a szerkesztőségünk összetétele. Az egyetem képviselőin kívül színházi szakember, könyvtáros és újságíró vesz részt a munkában. Az olvasószerkesztővel, *Tóth Endrével* együtt nyolcan szerkesztjük a lapot.

A folyóirat tartja a kapcsolatot a régi „alföldiekkel". Találkozik az olvasó *Szabó Pál* írásaival, *Végh Antal* és *Csontos Gábor* elbeszéléseivel, *Bata Imre* kritikáival. Debrecenben él *Grandpierre Lajos*, a regényíró, aki éppen ott-tartózkodásomkor kapta meg a város irodalmi díját. A költők közül *Tóth Endre*, *Kiss Tamás*, *Pákozdy Ferenc*, *Stetka Éva*, *Niklai Ádám* számítanak „törzstagoknak", *Simon Zoltán*nak a kritikái hívják fel magukra a figyelmet. És természetesen mint a vidéken megjelenő folyóiratok általában, az Alföld is szívesen vállalkozik a fiatalok istápolására. Az idősebbekhez képest fiatalokéra és az egészen ifjakéra. A novellista *Kurucz Gyula* és *Czakó Gábor* nevén kívül gyakran találkozhatunk a költők közül *Bényei József*, *Kalász László*, *Buda Ferenc*, *Ratkó József* és a közeljövőben kötettel jelentkező *Szigeti György* verseivel, de szívesen látott vendég a Miskolcon élő *Serfőző Simon* is. Újabban *Görömbei András* személyében új kritikus is jelentkezett a folyóiratnál. Gyakran közli a lap *Holló László* Kossuth-díjas festőművész finom tollrajzait, s az Erdélyben élő *Gy. Szabó Béla* metszeteit.

Marafkó László

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKERESŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

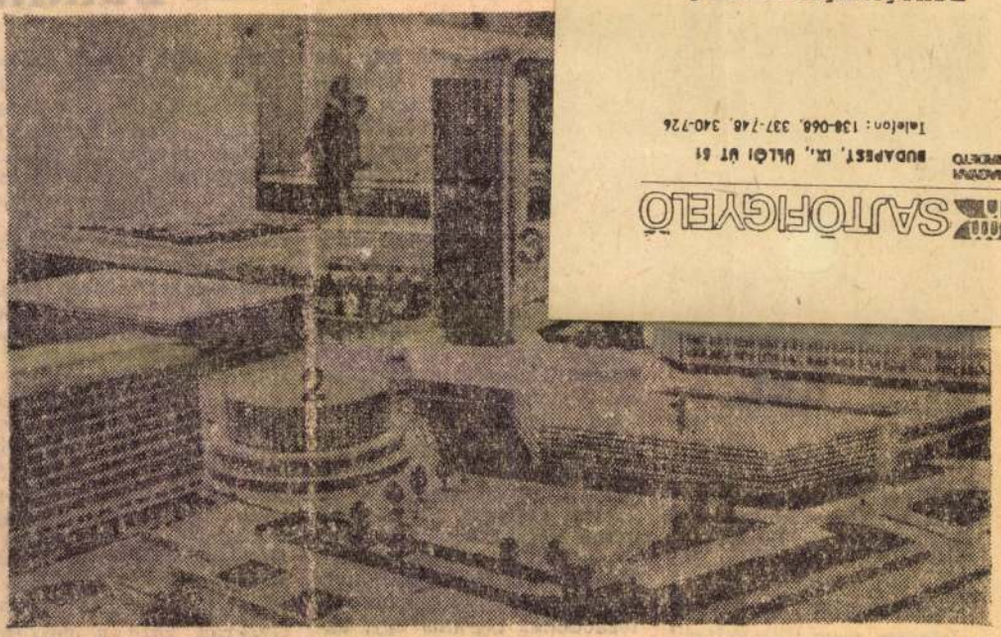

Drezda rekonstrukciójának makettje. Képünk a városnak a Prágai út és az Ópiac közötti részét mutatja. 1. A Pedagógusok Háza, 2. Mozi. 3-as. A Drezda Szálló.

...ri nagyhatalom

MINDENFÉLE — mindenfelől

Érdekes lelet. Krakkóban a dominikánus szerzetesek kolostorának könyvtárában megtalálták a szláv nyelvek szótárának egy 1641-ben kiadott példányát. A szótár 28 kétoszlopos oldalból áll és 2500 szót tartalmaz. A lengyel tudósok véleménye szerint ennek a szótárnak az volt a rendeltetése, hogy más szláv népek megismerkedhessenek a lengyel nyelvvel.

*

Noha az évi bruttó termelés tekintetében a kapitalista országok között Japán a második helyre került, az életszínvonal tekintetében csak a 20. helyet foglalja el.

*

Nőnek a gyerekek. Miután a gyermekek ma általában magasabbak, mint azelőtt voltak, a New Jersey-i autóbuszvállalatok megváltoztatták hagyományos mércéjüket, amelynek alapján megszabták, hogy gyerekek közül kik utazhatnak ingyenesen. A szabványmagasságot, amelynek alapján a gyermekek ingyen utazhatnak, 36 inchről (körülbelül 92 centiméterről) 40 inchre (körülbelül 102 centiméterre) emelték fel.

*

Teveverseny. Tízezer amerikai vett részt a Nevada állambeli Virginia City közelében rendezett különös versenyen. Az egyik farmon teveversenyt rendeztek a cowboyok. A XIX. század közepe táján ugyanis tevéket honosítottak meg a Nevada sivatagban és ezekkel az állatokkal szállították a sörakományokat az első telepeseknek. A sőszállítás emlékére rendezik meg bizonyos időközökben a teveversenyt.

*

Az első bolgár atomerőmű. A bolgár minisztertanács jóváhagyta az első atomerőmű tervét. Első részlege két blokkból fog állni. Minden

Thaiföldön, a helyi lakosoknál a tejfogyasztás gyomorbetegségeket idéz elő. Erre a jelenségre már régen felfigyeltek, de a tudósok csak a közelmúltban próbálták meg felderíteni az okokat.

A thaiföldi egyetem kutatói észrevették, hogy honfitársaik többségének szervezete nem képes hasznosítani a tejcukrot. Ennek oka a laktáz nevű enzim hiánya. A tejcukrot ugyanis ez az enzim bontja galaktózzá és szőlőcukorrá.

A laktáz hiánya nem veleszületett jelenség. A gyermekeknél körülbelül négyéves korig ez az enzim megvan, később azután teljesen eltűnik. Egyelőre ismeretlen hogy ez miért történik így. A kutatók szerint a tejes ételek állandó fogyasztása nem akadályozza meg a laktáz eltűnését.

*

Aknaveszély. Hollandia parti vizein halálos veszély fenyegeti a halászokat. A szakértők kiszámították, hogy az Északi-tenger vizein 50 mérföldes sávban akna maradt még a második világháborúból. Gyakran megtörténik, hogy halászcsónakok nyomtalanul eltűnnek személyzetükkel együtt. Halálukat többnyire azok az aknák okozzák, amelyek a hálójukba kerülnek. Az Északi-tenger nagy térségei teljesen alkalmatlanok a hajózásra.

*

Földünkön növekszik az analfabéták száma. Az UNESCO adatai szerint Földünkön az analfabéták száma a jövő évben 810 millióra emelkedik. Jelenleg a 15 év körüli analfabéta ifjak és leányok száma csupán Afrikában eléri a 4 millió 115 000 főt.

*

Rádiómánia. Egy tehergépkocsi sofőrje hamis szállítólevéllel jelent meg egy londoni rádiógyárban és 2500 tranzisztoros rádiót vitt magával mintegy 43 240 forint értékben. A bűntényt akkor fedezték fel, amikor később megérkezett a valódi sofőr, az igazi hiteles szállítólevéllel.

Holló László

1021

VASÁRNAP NYÍLIK A MEGYEI ŐSZI TÁRLAT

Az idén november 29-től december 13-ig rendezi meg a megyei őszi tárlatot a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. művelődésügyi osztálya, a Magyar Képzőművészek Szövetsége kelet-magyarországi területi szervezete és a Hajdúszoboszlói Művelődési Központ. 1969-ig minden évben Debrecen volt az őszi tárlat bemutatóinak otthona. 1969-ben először Hajdúnánáson, az idén pedig Hajdúszoboszlón rendezik meg a kiállítást, s csak későbbi időpontban mutatják be Debrecen közönségének.

Az őszi tárlaton bárki részt vehet, akinek a Képzőművészeti Alap által kijelölt zsüri beküldött műveit kiállításra alkalmasnak találja. Az idei őszi tárlaton 38 alkotó mintegy 70 műve kerül bemutatásra, festmények, grafikák, fémdomborítások, batik munkák, szobrok stb. A kiállítás november 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Pankotai Gyula, a Hajdúszoboszlói Városi Tanács vb-elnöke nyitja meg.

Holló László

mondott. A lengyel minisz
hangoztatta: országaink köz
óta kedvezően alakul és fe
együttműködés. Napjaink
ran elmondhatjuk, hogy a
közi élet számos lényeges
ben egymáshoz közelálló
vallunk. A francia minis
kiemelte a második vil

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726

Schröder k

BONN (MTI)

Gerhard Schröder, a Bu
ülügyi bizottságának elnö
DU egyik elnökhelyettese csutor-
ök este egy televíziós adásban fi-
yelmeztetést intézett saját pártjá-
oz. Az ellenzéknek — mondotta —
onyolult politikai kérdések meg-
élésénél tekintettel kell lennie ar-
a, hogy álláspontja akkor is fenn-
rtható legyen, ha kormányra ke-
il. A kormány keleti politikájára
vonatkozik ez — hangoztatta. —
varsói és a moszkvai szerződések-
el kapcsolatban az ellenzék csak lenzék mindig abból induljon ki, hogy a CDU kormányzása idején létesítették a kereskedelmi kirendeltségeket a szocialista országokban, s ezek a kirendeltségek jól működtek.

A CDU-ban egyébként egy 22 tagú képviselői csoport alakult, általában fiatal képviselőkből, amely szembenáll a Kiesinger-féle negatív véleménnyel a keleti politikai szerződések megítélésénél.

Megkezdődött az NDK–NSZK párbeszéd újabb szakasza

BERLIN (MTI)

Pénteken délelőtt megkezdődött a
ét német állam tárgyalásainak
armadik szakasza. Közép-európai
ő szerint tíz órakor Berlinben, az
DK minisztertanácsának épületé-
en összeült a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság küldöttsége.

A pénteken kezdődött tárgyalásokat — mint ismeretes — Willi Stophnak, a minisztertanács elnökének és Willy Brandt nyugatnémet kancellárnak a március 19-i erfurti és a május 21-i kasseli csúcstalálkozója előzte meg. (MTI)

Tömeggyűlés Santiago de Chilében

ságának plenáris ülése. Mintegy 10

1021

Kollò László

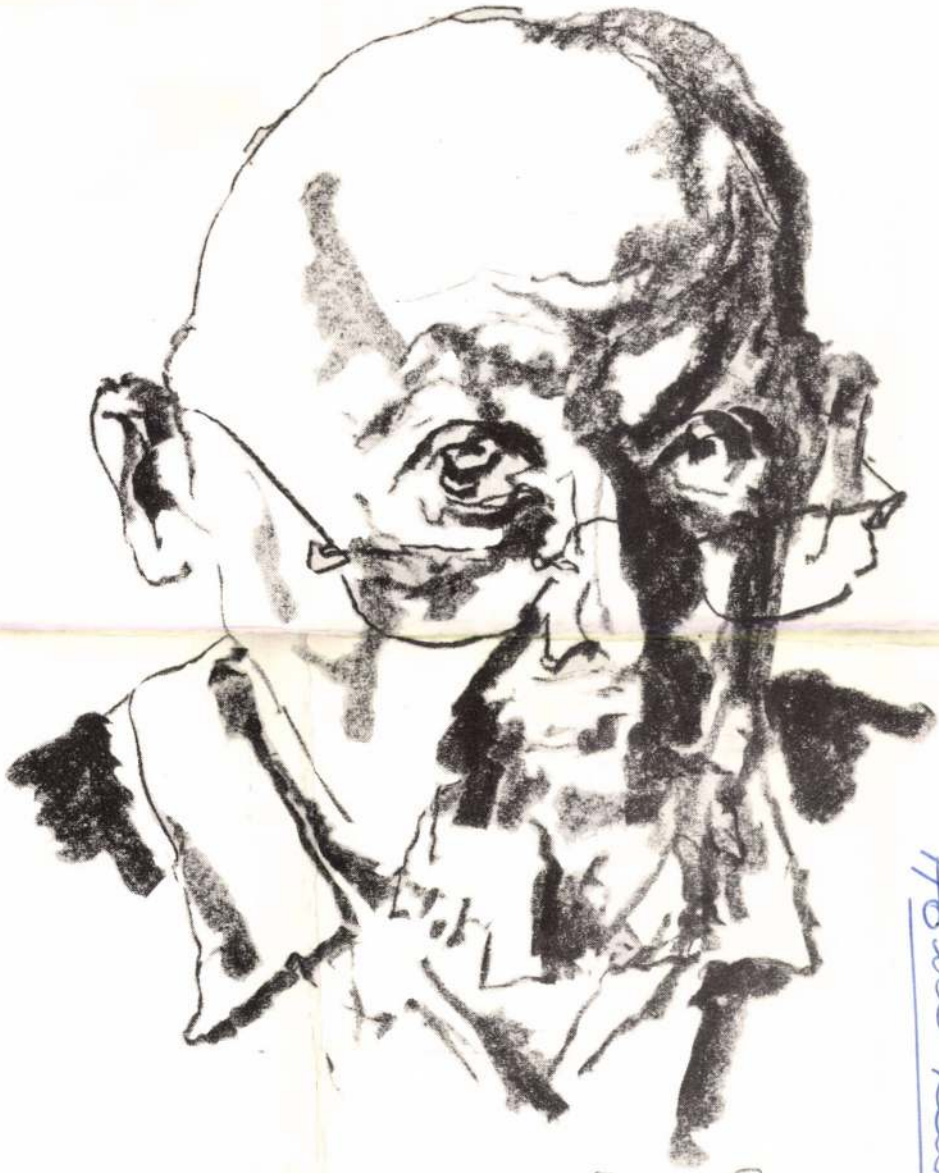

Kollò L.
1968. VII. 4.

Kollò László

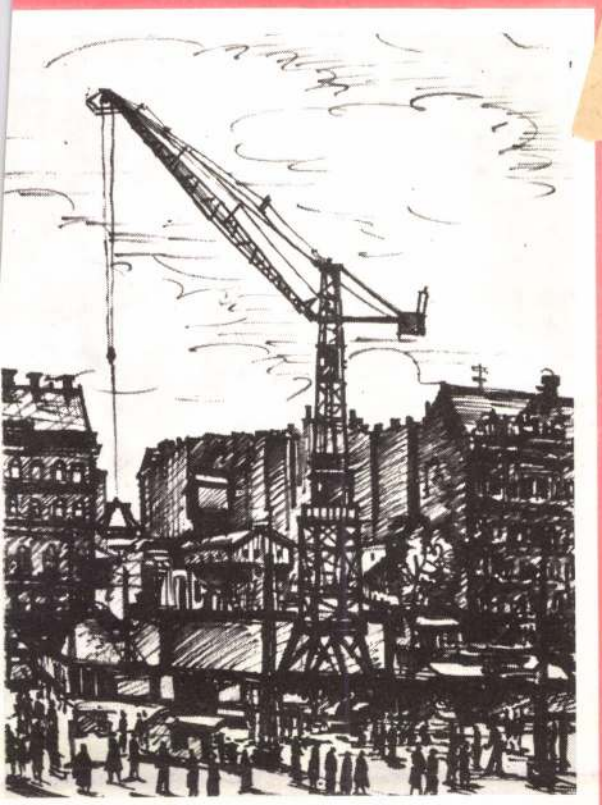

ALFÖLD
dor u. 17.
38-307
Budapest V
Telefo
NOV 1968

ALFÖLD

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

11
1968

1021 Holló László

Holló László

Holló László rajza

ALFÖLD
1968 NOV
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Így lesz.

Ezt mondod, Vitéz,
míg itt járok
– Jolival és Jutkával –
a rég
elmúlt sírhalmok közt, s arra gc
Debrecent, síremlékedet látom-
Napjaim, mint sebes víz, tovara
Itt-ott bukkanok föl
enyéim, társaim szeme előtt.
Igyekszem megragadni
egy ágvéget, egy csillagot,
homálybaveszőt,
bár tudom, nem menthet meg semmi sem.
Eltűntetnek engem is az idők,
a gondolkodót,
a tevőt-vevőt és ítélkezőt.

Debrecen, 1968. augusztus 19.

A balatonszárszói sínek mellett

J. A. emlékének

Fut a délután.
A nyár akkora, hogy alig fér meg a világban.
Néz a szomorú állomás
méhzöngés-fehlőben és színétől-váltan.
A fákon, házakon
korán-szakadt homály van.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1963 SZEP 22

Hollós László

Singerkoktél.

1021

MISKOLCI GALÉRIA
(Déryné u. 5.)
HOLLÓ LÁSZLÓ
Kossuth-díjas festőművész
kiállítása
Nyitva 11—19 óráig,
hétfő szünnap.

Hollós László

a
tuk
áz-
a
mi
rendbetesszük a házat. Aztán
nékem egy jó kőművesmester
cimborám a szomszéd falu-
ban, megcsinálja az szépen...
— Gyertek már — hivoga-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 OKT 22

MŰVÉSZETI DÍJAKAT ALAPÍTOTT tavaly a Hajdú-Bihar megyei és a Debreceni Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága. Ebben az évben a díjakat a következők kapták: **Holló László** Kossuth-díjas festőművész, **Rubányi Vilmos** karmester, **Taar Ferenc** irodalmi munkásságáért, **dr. Bán Imre** egyetemi tanár irodalomtörténeti munkásságáért, **Schmidt Tibor** tervező a nagyerdei tsz- és vasas-üdülő, valamint a Berettyóújfalui Kórház tervezéséért, **dr. Veres József** egyetemi adjunktus filmelméleti és filmkritikai munkásságáért.

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1968 OKT 18

Holló László

1024

HÍREK

Negyedmilliós felajánlás Vietnamnak

Holló László grafikai művészetét — amely a szakkritika szerint azonos értékű festészetével — a műtörténet eddig kevés figyelemre méltatta. Hogy teljessé váljék Holló László életműve, az Alföldi Nyomda vezetőinek felhívására dr. Tóth Ervin műtörténész közel száz színes és fehér-fekete illusztráció kíséretében könyvet írt a Kossuth-díjas mester rajz- és akvarellművészetéről. Mind az Alföldi Nyomda dolgozói, mind a szerző társadalmi munkában vállalták a munka elkészítését. A könyv teljes bevételét az Alföldi Nyomda, a művész s a szerző Vietnam megsegítésére ajánlották fel.

Képünkön Benkő István igazgató bemutatja a művésznek s dr. Tóth Ervinnek, a szerzőnek a könyv elkészült képanyagát.

Mi történt még szerdá

ATLÉTIKA

A férfi 400 méteres síkfutásban hat előfutamot bonyolítottak le, futamokként négy-négy versenyző jutott a középdöntőbe. Érdekességként közöljük az 1—6. futam győzteseit. Evans (amerikai) 45.3, Badenski (lengyel) 45.5, Gakou (szenegáli) 45.3, Jellinghaus (NSZK) 46.4, Omolo (ugandai) 45.8, Werner (lengyel) 45.9.

GYEPLABDA

A B-csoportban a tokiói ezüstérmes Pakisztán csapata legyőzte Ausztráliát és így csoportelső lett. Az A-csoportban szerdán szabadnapot tartottak.

KOSÁRLABDA

A-csoport: Olaszország—Szenegál 81:55. — B-csoport: Mexikó—Marokkó 86:38, Brazília—Lengyelország 88:51.

LABDARÚGÁS

Szerdán a B- és D-csoportban voltak mérkőzések. Spanyolország és Guatemala — függetlenül a harmadik forduló eredményeitől — már bekerült a legjobb nyolc közé.

B-csoport: Spanyolország—Nigéria 3:0 (1:0), Brazília—Japán 1:1 (1:0). A sorrend: 1. Spanyolország 4, 2. Japán 3, 3. Brazília 1, 4. Nigéria 0 pont.

D-csoport: Csehszlovákia—Bulgária 2:2 (2:1), Guatemala—Thaiföld 4:1 (1:1). A sorrend: 1. Guatemala 4, 2. Bulgária 3, 3. Csehszlovákia 1, 4. Thaiföld 0 pont.

ÖKÖLVÍVÁS

Csütörtökre virradóan a harmatsúlyban Szabó Gyula újabb mérkőzést vívott a ghanai Shittu ellen. Szabó vereséget szenvedett és nem jutott a legjobb 16 közé. A nehézsúlyban meglepetés született; az eléggé ismeretlen, jugoszláv Petar győzött az 1965-ös EB-n ezüst-, majd az 1967-es EB-n bronzérmet szerzett bolgár Pandov ellen.

RÖPLABDA

A magyar öttusa c
Balczó ezüstérmes

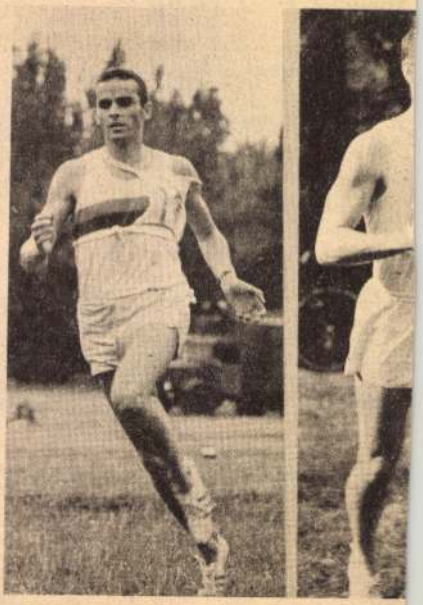

Balról jobbra: Balczó András, dr.

1968 OKT 22

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Holló László

MAGYAR NEMZET

Holló László

— **Művészeti díjakat** alapított tavaly a Hajdú-Bihar megyei és a debreceni tanács. Az idén Holló László Kossuth-díjas festőművész, Rubányi Vilmos karmester, érdemes művész, Taar Ferenc író, dr. Bán Imre egyetemi tanár, Schmidt Tibor tervezőmérnök és dr. Veres József egyetemi adjunktus kapta meg a művészeti díjakat.

vetítenek és bemutatják a Szovjetunió közép-ázsiai, kaukázusi, szibériai és távol-keleti stúdióinak alkotásait.

A fiatal ázsiai és afrikai filmművészetek képviselői ke-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1969 NOV 5.

Szentendreiek kiállítása Félegyházán

A Kiskunfélegyházi Szakmaközi Bizottság kultúrtermében vasárnap délelőtt nyitották meg a szentendrei művelődési ház képzőművész szakkörének kiállítását. A tárlatot, amelyen 42 festmény, akvarell és tempera, valamint 4 szobor szerepel, Bodor Miklós festőművész, a város népművelési felügyelője nyitotta meg.

Beszédében vázolta a szentendrei amatőr képzőművészek munkálkodását. Elmondotta, hogy november 10-én a szentendrei művelődési házban a félegyházi Holló László Képzőművészeti Kör tagjainak alkotásaiból nyílik kiállítás.

A megnyitón részt vett Pirk János Munkácsy-díjas festőművész, a szentendrei szakkör vezetője is.

betanulónak, lánccsévélő betanulónak

3 műszakos munkára. A betanulási idő alatt napi 1 forintért egyszeri étkeztetést, szükség esetén ágybérletet biztosítunk. A betanulási idő után után 1200—2000 Ft-ig terjedő kereseti lehetőség.

8283

Fogadja meg a TÜZÉP-egyesülés tanácsát!

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 SZEP 27

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Holló László

1021

MISKOLCI GALÉRIA
(Déryné u. 5.)
HOLLÓ LÁSZLÓ
Kossuth-díjas festőművész
kiállítása
Nyitva 11—19 óráig,
hétfő szünnap.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legdrágább férj, édesapa, após, nagyapa, sógor, nagybácsi, ro-

Holló László: Koppány halála (1940)

mit csinaljak? . . .

ként mintázzam a kezet, egybe veszek három [illegible]. Es így megmaradt, sőt, még erősebb lett. Hát akkor a többit is így csinálom, mellkast, mindent síkokba. Amikor elkészült, b meglátta, rámkiáltott: – „Na, fiam, ezt nem te összefogva, hogy azt mondhatom, súlyosabb, figura.

(Amint mondotta is, az orvosi praxis, nem engedte, hogy behatóan foglalko ványosan is, készült valami mindig. A ben mintázott „Fürdőbe készülő" ci műve?)

– Uszodában voltam – akkor még megvoltak trambulin közelében és figyeltem az egymás tizennégy-tizenöt éves hajlékony testű fiú, s mi amelyet meg is mintáztam. Egy pillanat volt, mentem, rögtön megrajzoltam. Illetve nem is h úgy gondoltam, hogy azt a mozdulatot egy n nehezebben. Úgy hogy a női alakot ábrázoló s után készült, emlékezetből. Mindig emlékezetb nül mintázni, mert az zavart. Ami ellenben az e

(No, azért az orvosi gyakorlat is hozz záshoz. Elmondta, hogy szerette levetkőztetni a pácienseit.)

Igen . . . Le kellett vetkőztetnem őket, ennek örültem is, mert mindegyiknek elvégre más és más karaktere volt. Azt figyeltem meg, hogy a törzsben, nem csak az arcban, de az egész testben megnyilvánul az egyéniség.

ALFÖLD

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1021

Holló László

Holló László: A vérszerződés

említjük vázlatosan az elmúlt 20 esztendő
hihetetlenül nagy munkát végeztek az egyszerű dolgozó
tületeiben és az egyre kiválóbbá váló szakemberek a t
ban. Az első tanácsválasztás időszakától, a tanácsi a
napjainkig a megyében és Debrecen városban több, r
új intézmény épült fel, csaknem ugyanennyi, vagy
könyvtárak száma s ezeknek többszöröse a teljesen
böző közművelődési intézmények száma. De ezek cs
lis helyiségek, amelyeknek igazi értékét az elvégze
elvégzett munka eredménye pedig népünk száz- é
szakmai és kulturális ismereteinek soha nem látott n
közoktatásunk nagyarányú fejlődésében; abban, hog
megszerzése valamennyi magyar állampolgár számá
munkás színvonal mércéjét technikumi szakmai ism
meg; abban, hogy ennek a népnek az általános kultú
nagymértékben érdeklődővé vált az irodalom és m
kusa, tehát aktív közönsége lett az alkotásoknak,
is lett az alkotóművészeknek: megváltozott az ízlés
alakult ítélete. Abban mérhetők ezek a jelentős ku
vízió már csaknem minden család otthonában jelen

1970 DEC
ALFÖLD
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

mint nap a legkülönbözőbb szakterületek ismeretanyagát, hogy a sajtó a dolgozók mindennapi szükségletévé lett, hogy a könyvek sokszor hihetetlen példányszámban fogynak el az üzletekből, hogy a közművelődési könyvtárak olvasótábora egyre szélesedik, ezen belül a munkásság s méginkább a parasztság száma egyre nagyobbá válik. Abban mérhetők tehát ezek az eredmények, hogy népünk látóköre az egész világra és annak minden jelentősebb eseményére, összefüggések felismerésére kiszélesült, szakismerete a legkorszerűbb termelési eljárások megvalósítására mindinkább alkalmassá válik, ízlése, kulturáltsága egyre jobban és tömegesebben a szocialista társadalom által megkívánt társadalmi szükségletnek megfelelőjűvé válik s új életünk eredményeit, problémáit: szocialista valóságunkat kifejező alkotások értőjévé válik. Ez ennek a 20 esztendőnek a rendkívül nagy kulturális eredménye, amelyet az első pillanatban észre sem veszünk, meg sem látunk, mert benne élünk társadalmunkban s a mindennapok folyamatában megszokottá válnak a mindennapok eredményei.

A IV. ötéves terv előirányzatai pedig további nagy lehetőséget biztosítanak még szűkös anyagi helyzetünk mellett is Debrecen és Hajdú-Bihar kulturális beruházásaira s a kulturális munka fejlesztésére. A tervek szerint a megyeszékhelyen 56 tanterem és 200 óvodai férőhely épül. A megyében pedig 112 általános iskolai tanterem és 650 óvodai férőhely. Bővülnek az általános iskolai és középiskolai kollégiumok. Sor kerül

elsohalott anyam.
Tapossuk ágyékát, gerincét,
járunk a derekán.

csak az lehet, aki
oly kemény, legalább magát
meg tudja tartani.

Holló László: A fehér ló áldozása

a tegnapi sikolyok suttogások
a szél árnyékában
mögöttem az arcok
árnyékarcok

árnyékok éjszakáim
árnyékéjszakák
árnyékok műveim
és én árnyék vagyok
a másik árnyék
a jövő elé dobva
más éjszakákat
más arcokat
újra munkához látni

árnyékok műveim

ne
eg
né
a
e
e
a
r

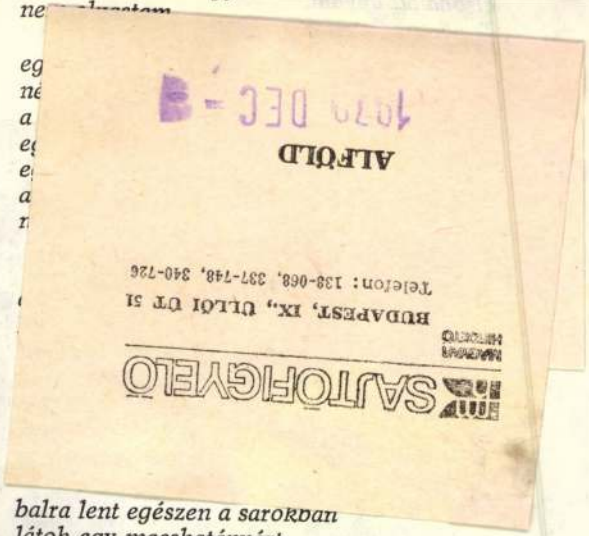

balra lent egészen a sarokban
látok egy macskatányért.

Esti hírek

gyilkosság egy marék rizsért,
hallom, naponta mindenkinek
egy marék rizs: pergőtűz
sovány viskókon, érthetetlenül
hallom, a vacsoránál.

a mázas cserepeken,
hallom, rizsszemek táncolnak,
egy marék, a vacsoránál,
rizsszemeket a tetőmön:
az első márciusi esőt, érthetően.

RATKÓ JÓZSEF fordításai

1021 Holló László

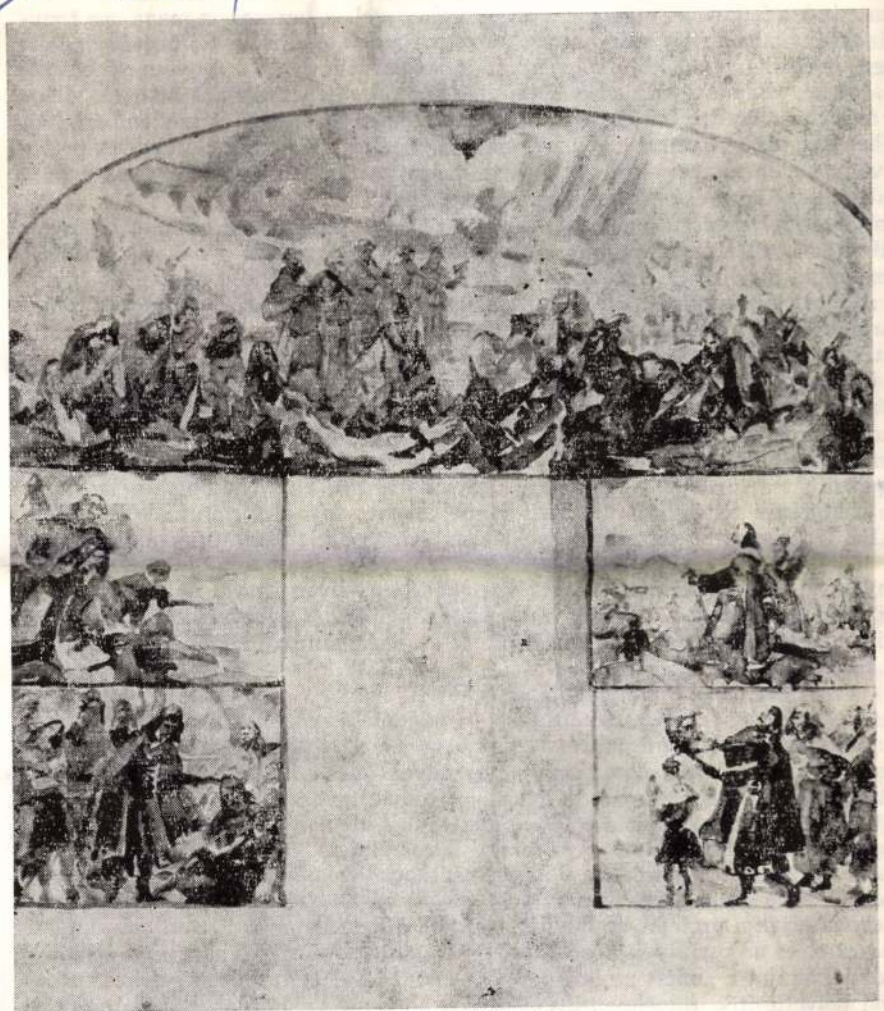

Holló László: Jelenetek Szent István életéből (freskóterv)

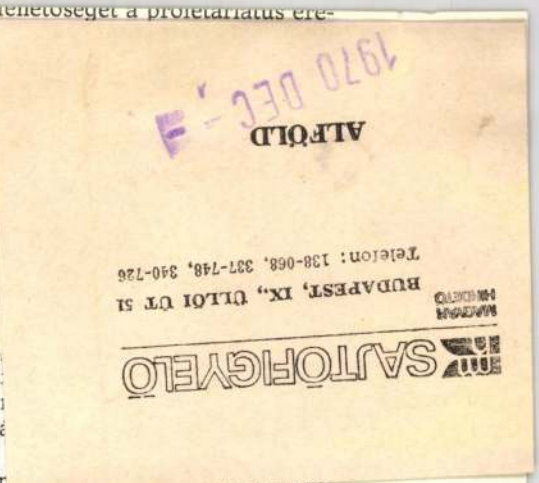

...vagy nem ökés formájának lehetőségét a proletariátus ere-
felkészültségétől tették függő
éveszt ő és a középrétegeket
letariátus uralmát azonosítja
pedig a fegyveres összecsapá
res erőszak és terror ítéltetik
egyver az ő kezében van. Ha a
ünkbe, hogy a kapitalizmus
vá, hanem világméretűvé is. A
z emberiségre, s mindegyikbe
semmisült meg, emberek mill
ott népek osztályuralmára ve
s cinizmussal nyomja el.
sen humanista küldetést teljes
agántulajdonosi rendszert, s k
. A szocializmus útjára lépett
őbb akadálya az imperialista h
yolásának.
k megvalósításában semmiképp
lépítésében a legfőbb módszer a meggyőzésen alapuló veze-
elnyomott osztályokkal szemben mindenkor is ezt alkalmaz-
el nyíltan a burzsoázia védelmében.
a munkásosztályt sem fetisizálták. Ahhoz, hogy a proletariá-
nelmi feladatát, a társadalomban elfoglalt objektív helyzete
telekkel is kell rendelkezzen. A proletariátusnak is változ-
e társadalmi küldetését, azonosulnia kell a társadalom fejlő-
objektív tendenciákkal, meg kell tanulnia a társadalom veze-
alizmus körülményei között az ilyen irányú fejlődésének le-
ak. Csak a proletariátus legöntudatosabb része képes eljutni
a az osztály következetes forradalmi pártját, amely vezeti az
z osztályt. A marxista párt válik az osztály harcának szer-
z osztály céljainak kifejezőjévé.
ltételező pártosság – haladás- és osztálypártosság – a mar-
izmusnak élettartamban nem egybeeső sajátossága. Az osz-
nél fogva, csak az osztályok létezésének ideje alatt érvénye-
határozó. A haladáspártosság az osztályok megszűnése után
an való különbséget az egyidejű lét időszakában való kü-
ilyképpen nem szabad felcserélni.
irányzatok a „humánus szocializmus"-ról, „demokratikus szo-
anista marxizmus"-ról alkotott elméleteikben a haladáspár-
letár osztálypártosságtól, a haladást függetlenítik a munkás-
tályok közötti erőviszonyoktól. Az osztályharc és társadalmi
miért ne lehetne" és „miért ne lehetett volna" logikai spekú-
figyelmen kívül hagyva, hogy a proletariátus az új társada-

halálod horgod hálód
a hang fogoly a szó kevély

fösvény a fia tékoz
az apja ugat tapogat

1970. jan. 6.

1021

Holló László

Holló László: Koppány halála (1938)

egy darab operencia
gulyás bouillon
paprikás Villon
eredeti valódi
menhelyi maradandó
ócska faragó faragandó
eleven szobor úri póri
az
első magyar általános
biztosító grimasz
vigyor
kotnyeles nyelv pástétom lángos
hosszú orr rövid orr

1969. VIII. 26.

csatatér ráró oszlás tépés
magadda
de ha jö
kedvemr
öreg ma
öreg tak
de jót r
kolom
óh de jo

s dörögr
országút
csudána

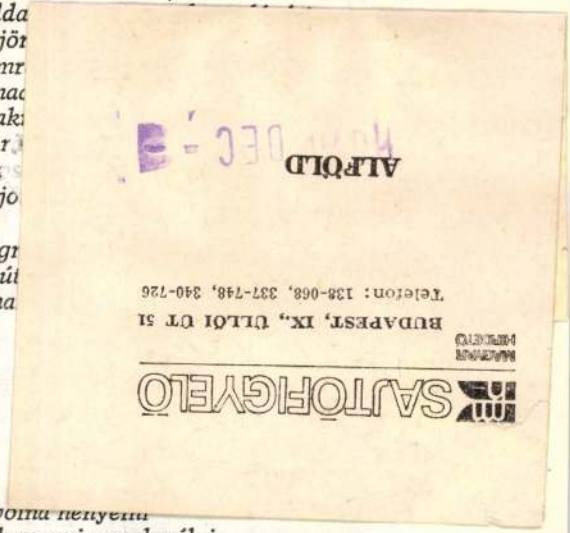

félek az élettől
félek az emberektől
illa berek
nádak erek
varoktól fegyverektől

jó volna megélni
megtérni összeférni
illa berek
nádak erek
kérni csak kérni kérni

jó volna nemyelni
csak menni mendegélni
illa berek
nádak erek
a széllel sem beszélni

jó volna tagadni
apadni elapadni
illa berek
nádak erek
elfagyni össze fagyni

a Csokonai Színház és a Szabadság Lapnyomda megyei művelődési központ új épületének megé A létesítmények mögött természetesen minden beri munka húzódik meg: a modern létesítmény mint ahogyan a létrehozott korszerű létesítmén alaposan képzett embereket követelnek. Az em den formája és módszere a tanácsok kezében adatuk mellett szervezik az emberek iskolai ok dés feladatait, egyre magasabb színvonalon és eredménnyel végrehajtják a párt és kormány művészetpolitikáját, biztosítják gazdasági és társadalmi életünk egyenletes és gyorsütemű fejlődéséhez a szükséges feltételeket. Szervezik és mozgósítják a tömegeket a feltételek megteremtésére végül is a feladatok eredményes végrehajtására. Abban a sokirányú munkában, amelyet a tanácsok végeznek, egyre nagyobb szerepet kap a kulturális munka irányítása, szervezése megyeszékhely városunkban és az egész megyében. Különböző eredmények egész sora jelzi ezen a téren számottevő előrelépésünket.

A nagyszerű terveknek, a mindennapos gondoknak az ismeretében, a húsz éve végzett munka eredményei alapján köszöntjük tanácsainkat.

SZŐLLŐSI GYULA

Holló László: A vérszerződés

ır Szocialista Munkáspárt megvizsgálta po-
fejlődésünk különböző területeit s irány-
szerepet és felelősséget adott a tanácsok-
özlekedési, egészségügyi, oktatási, népmű-
ek egész sora került ebben az időszakban
ma már elmondhatjuk, hogy ezek a terü-
jlődésnek indultak. Azáltal, hogy az ügyek
oblémák jelentkeznek, gyorsabbá, gyakor-
politikája, a mezőgazdaság szocialista át-
zgalomnak meggyorsult ütemű fejlődése
vállára. A közben elharapódzott különböző
bürokratikus és adminisztratív módszereknek lassan a maradványai is eltűntek a falusi életből, helyüket elfoglalták az érvekkel való harc, a becsületes meggyőződés vitája, az önkéntesség elvének alkalmazása és módszerei. A falusi osztályharc régebbi éles formái helyett kialakult annak a lehetősége, hogy mindenütt átgondolt, komoly erőfeszítéseket tegyünk az egységes szövetkezeti parasztság kialakítására, s ez kedvezően hatott a termelőszövetkezetek életére, fejlődésére. Ha csak kulturális területen említjük vázlatosan az eltelt 20 esztendő eredményeit, akkor is azt mondhatjuk, hogy hihetetlenül nagy munkát végeztek az egyszerű dolgozók a tanácsok különböző testületeiben és az egyre kiválóbbá váló szakemberek a tanácsok különböző szakosztályaiban. Az első tanácsválasztás időszakától, a tanácsi apparátus megalakulásától kezdve napjainkig a megyében és Debrecen városban több, mint 30 művelődési otthon jellegű új intézmény épült fel, csaknem ugyanennyi, vagy ennél több a közművelődési új könyvtárak száma s ezeknek többszöröse a teljesen korszerűsített rekonstruált különböző közművelődési intézmények száma. De ezek csak épületek, berendezett kulturális helyiségek, amelyeknek igazi értékét az elvégzett munka eredménye mutatja. Az elvégzett munka eredménye pedig népünk száz- és százezreinek életszínvonalában, szakmai és kulturális ismereteinek soha nem látott méretű növekedésében jelentkezik: közoktatásunk nagyarányú fejlődésében; abban, hogy a 8 általános iskolai ismeretek megszerzése valamennyi magyar állampolgár számára kötelező; abban, hogy a szakmunkás színvonal mércéjét technikumi szakmai ismeretek színvonalán határozhatjuk meg; abban, hogy ennek a népnek az általános kulturális látóköre rendkívül kitágult: nagymértékben érdeklődővé vált az irodalom és művészetek iránt, szemlélője, kritikusa, tehát aktív közönsége lett az alkotásoknak, tanítója, egyszersmind tanítványa is lett az alkotóművészeknek: megváltozott az ízlése, világnézetünknek megfelelőbbé alakult ítélete. Abban mérhetők ezek a jelentős kulturális eredmények, hogy a televízió már csaknem minden család otthonában jelen van és az egész világról adja nap, mint nap a legkülönbözőbb szakterületek ismeretanyagát, hogy a sajtó a dolgozók mindennapi szükségletévé lett, hogy a könyvek sokszor hihetetlen példányszámban fogynak el az üzletekből, hogy a közművelődési könyvtárak olvasótábora egyre szélesedik, ezen belül a munkásság s méginkább a parasztság száma egyre nagyobbá válik. Abban mérhetők tehát ezek az eredmények, hogy népünk látóköre az egész világra és annak minden jelentősebb eseményére, összefüggések felismerésére kiszélesült, szakismerete a legkorszerűbb termelési eljárások megvalósítására mindinkább alkalmassá válik, ízlése, kulturáltsága egyre jobban és tömegesebben a szocialista társadalom által megkívánt társadalmi szükségletnek megfelelőjűvé válik s új életünk eredményeit, problémáit: szocialista valóságunkat kifejező alkotások értőjévé válik. Ez ennek a 20 esztendőnek a rendkívül nagy kulturális eredménye, amelyet az első pillanatban észre sem veszünk, meg sem látunk, mert benne élünk társadalmunkban s a mindennapok folyamatában megszokottá válnak a mindennapok eredményei.

A IV. ötéves terv előirányzatai pedig további nagy lehetőséget biztosítanak még szűkös anyagi helyzetünk mellett is Debrecen és Hajdú-Bihar kulturális beruházásaira s a kulturális munka fejlesztésére. A tervek szerint a megyeszékhelyen 56 tanterem és 200 óvodai férőhely épül. A megyében pedig 112 általános iskolai tanterem és 650 óvodai férőhely. Bővülnek az általános iskolai és középiskolai kollégiumok. Sor kerül

újulás is megindult: a néphez, a századokon át szabadságért, megértésért [illegible] gozó milliók társadalmához. Oda kell visszatérnie ennek a zenének is, amikor e réteg művelt[illegible] veltségét is sikerült a bartóki intellektus világába emelni.

STRAKY TIBOR

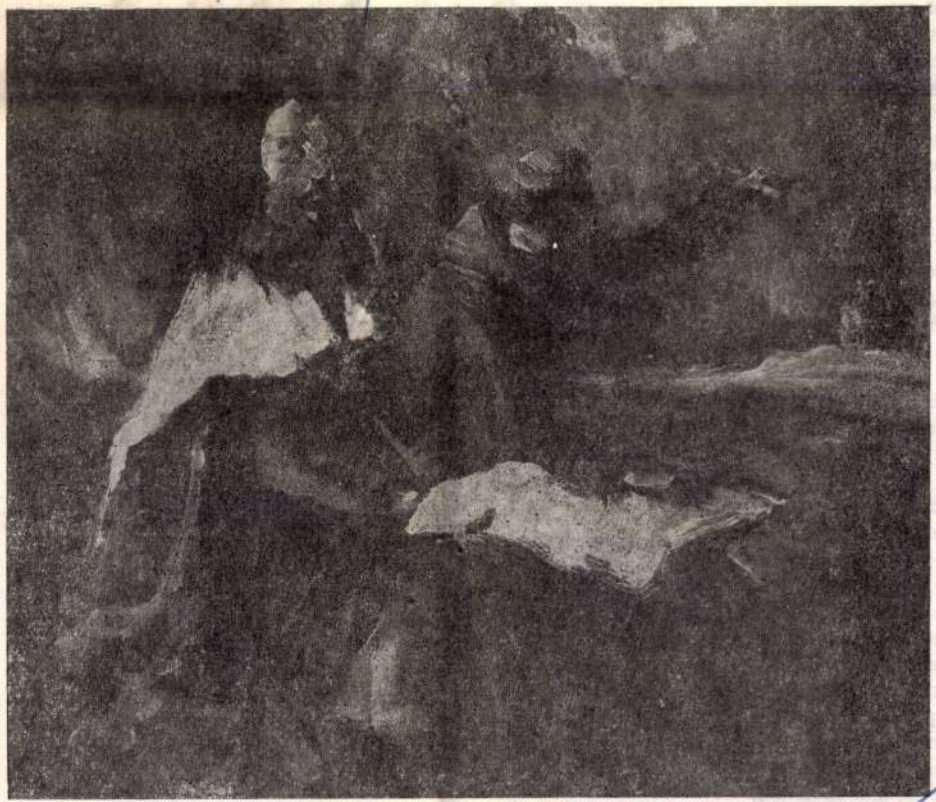

Holló László: Az esztergomi székesegyház alapítása

zonság, látszik-e valamelyes folytonosság az életmű iránti érdeklődésben. S ebben látni valami biztatót az utóbbi években itt, Debrecenben. Ebbe
Filharmónia idei évadnyitó zenekari estje is. Az októbe
voltak és sok volt a fiatal. Szeretnénk remélni, hogy nen
sebessége vonzotta a szépszámú érdeklődőt, hanem valól
különben a nyári kórusverseny Bartók-estjén is meglátsz
vós munka, amit a zenei világ vezetői és közkatonái az e
ért végeztek –, ha van is még sok tennivaló.
Beszéljünk magáról a hangversenyről. A *Magyar képek*
darabjainak zenekarra hangszereléséből született. Az *E*
Négy sirató egyikéből készült *Melódia*, a *Kicsit ázottan*
kotóművészete egy-egy tipikus megjelenési formáját je
mesterségbeli tudás és az alkotói fantázia nagyszerű e
goradarabok szinte új művekké váltak, az azonos zer
A Magyar képek-nek a műsor elejére való tűzése kitű
néhány jellemző zenei képben tulajdonképpen elénk
zadeleji Bartókot s ezzel mintegy elindította a közöns
úton. Azon az úton, amelynek végpontján áll a két
verseny és a *Concerto*, a klasszikussá csiszolódott stíl
A hangverseny főszereplője, a *Debreceni MÁV Filhar*
és ezt nemcsak úgy értjük, hogy a műsort ők adták, hanem úgy is, hogy
kedőt nyújtottak. Néhány éve még hitetlenkedve beszéltünk arról, hogy képes lesz-e ez a zenekar a Concerto előadására és most megállapíthattuk, hogy élményt adó előadásra is képes. A hangszeres biztonság, a ritmikai együtt lélegzés, a stílushűség igen nehéz feladatot ró a zenekarra. Ezt a feladatot jól megoldották a zenészek: elég, ha a második tétel „kettős játék"-ának fúvós párjaira gondolunk. Szép, homogén hangzása volt a vonóskarnak, amely egyre inkább erőssége lesz az együttesnek (még ha létszámban kívánkozna is némi kiegészítés). Ha a rezek nem voltak mindig elég szép tónusúak, ezt nem lehet kizárólag az ő rovásukra írni: ismerni kell hozzá hangszereiket, amelyek állapota nem minden tekintetben kifogástalan. De nem is a részletkérdések az érdekesek, hanem az az együttes hatás, amelyet a zenekar Bartók gondolatainak interpretálásában elért és ez mindenképpen meggyőző volt.
Nem hallgathatjuk el természetesen a vezénylő karmester, *Borbély Gyula* nevét sem, aki a partitúra biztos ismeretével, szilárd kézzel irányította a zenekart s nem tévedünk akkor sem, ha a rendkívül kidolgozott és finomságokra is törő zenekari játékot jelentékeny részben az ő betanító munkájának tudjuk be. Kitűnően alkalmazkodott, mint kísérő karmester is, a szólistához.
A III. zongoraverseny zongoraszólamát *Gabos Gábor* játszotta. Gabos kitűnő zongorista

ALFÖLD
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

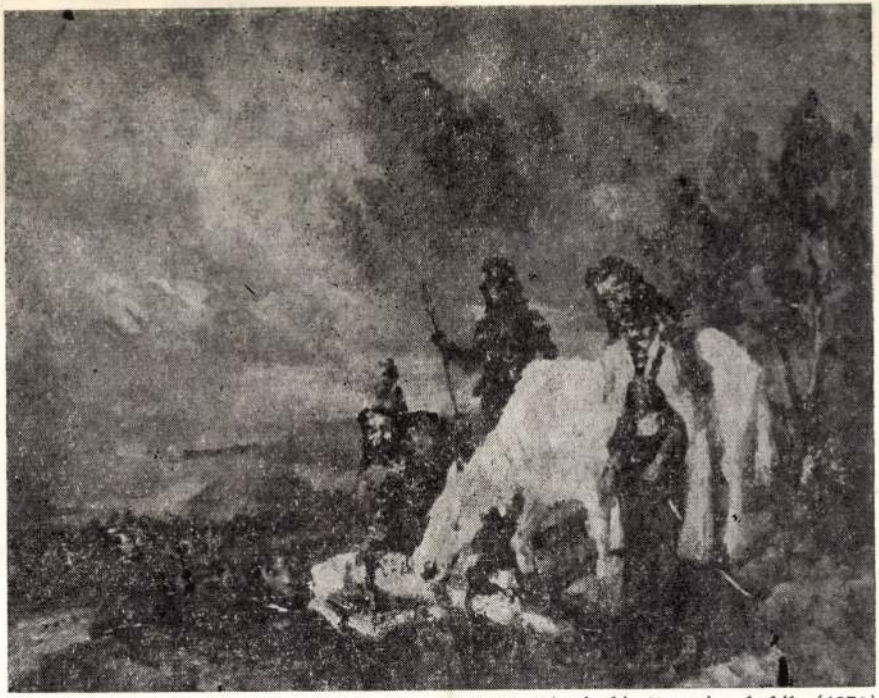

Holló László: Koppány halála (1970)

1024

megyek el innen oly sokat
csalódtam mind magamban
mind másban óh hogy fojtogat
minden perc óhatatlan

még itt is ingyen grácia
óh intézményes jóság
hiteles demokrácia
óh lábakelt adósság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-126
ALFÖLD
1970. 856

30

Vigyázzatok Ladányira
az Ady farkú
Kosztolányira
penge talpú pörge ajkú
próféta szajkó

kos üzenem cinkos nazanak
valahány székfüvének
megannyi gizgazának

Holló László történelmi képei

Kiállítás nyílt a Déri Múzeumban

Szeptember 13-án, vasárnap délelőtt városunk Kossuth-díjas érdemes-művészének, *Holló László* történelmi tárgyú képeiből nyílt kiállítás a Déri Múzeumban. Az ünnepélyes megnyitón megjelent *Karakas László*, az MSZMP megyei bizottságának első titkára, *dr. Ács István*, Debrecen Városi Tanács vb-elnöke, *Ördög László*, Debrecen Városi Tanács vb-elnökhelyettese. A közel fél évszázadot átfogó történelmi tárgyú munkák gyűjteményes kiállításának jelentőségét *dr. Dankó Imre*, a Déri Múzeum igazgatója méltatta:

— *Ritka esemény, hogy egy-egy művész történelmi tárgyú alkotásaiból szinte teljességigényű kiállítást rendezhetünk. E mostani kiállításunknak, amely Holló László életművének a magyar történelemből vett témáit mutatja be, külön törekvése volt, hogy ne csak a végső megvalósulást, a végső eredményt tárja fel a tárlatlátogató közönségnek, hanem az oda vezető utat is, a művész teremtő munkájának részmozzanatait is felfedni kívántuk. Így a késszé lett kompozíciók mellett ott találhatjuk a vázlatokat, tanulmányjelleggel született rajzokat is.*

A továbbiakban Holló László történelmi képeinek jelentőségéről beszélt dr. Dankó Imre:

— *Minden kor, így a miénk is megköveteli a történelmi festészet művelését. A ma aktualitását történelmi igénnyel kifejezni — társadalmi tett, agitatív erő, nyílt állásfoglalást kifejező festészet ez. Csak egy témakörre utalva: a centenáris ünnep aktualitásán túl is nagy jelentősége van az I. István királyról szóló képek bemutatásának. Egy magatartás, művészi hitvallás is beszél a képekből: a nemzeti feladat vállalása, nemzeti létünk igazolása.*

A kiállítás megnyitása után városunk párt- és állami vezetői elsőül léptek Holló Lászlóhoz, meleg hangú, személyes jókívánságokkal köszöntötték a mestert, további erőt, egészséget és alkotó munkát kívánva.

A kiállítás alkalmából kértük a mestert, Holló Lászlót, valljon arról, hogy miként is hatott rá a magyar történelem?

— *A képek mindennél inkább beszélnek erről* — kezdte válaszát Holló László. — *Mint látható, egész életművemen átvonul a magyar történelem élménye. De az izgalom, régmúlt történelmünkkel való találkozás még előbbről való. Gyermekkoromból, iskolai és olvasmányélményekből. S aztán a játékok! Mert a gyermek úgy mint ma, régen is szeretett játszani. Hányszor, de hányszor megjátszottuk Árpád csatáját! Aztán Szent István is gyermekkorom óta nagyon lelkemen van. Életem során többször is kényszerítő erőt éreztem, hogy lényét, személyiségét megfogalmazzam. Az sem véletlen, hogy mikor születtek ezek a magyar történelmi képek. Az idő, maga a történelem kényszerítette újra és újra az életem előtti évszázadok felidézését, a magyar történelem tragédiáinak megmutatását, mindig tanulságul a jelenre és a jövendőre nézve.*

Holló László történelmi képeiből rendezett kiállítást két héten át, szeptember 27-ig láthatják az érdeklődők, hétfő kivételével mindennap 10—18 óráig.

TROM

gos Vállalat

rért. Érdeklődni: hátsó ajtónál.

Eladó ház, Korcsolyás u. 23. sz. alatt. Acél utca végén.

Belvárosban háromszobaösszkomfortos azonnal beköltözhető ház eladó, kétszoba-összkomfortot beszámítunk. Csokonai u. 28.

Hajdúszoboszlói főútvonali, kétszer szoba, konyhás, szabad rendelkezésű ház beköltözéssel eladó. Pestkörnyéki üdülőhelyivel elcserélhető. Részletes ajánlat Budapest 10. Postafiók 170 küldhető.

összkomfortos, tanácsi t
fűtéses lakásomat Batth
ny utcai kétszoba-ha
szövetkezetire. Jászai
ri u. 3., II. 2.

Elcserélem egyszobakomfortos, gázfűtéses, alapterületű lakásomat tő vagy másfél szo csak belvárosban. „Kis alapterületű" j a Magyar Hirdetőbe.

Szolnoki kétszoba, komfortos, gázfűtés sodik emeleti, erké kásomat debreceni ra vagy másfél cserélem. Érdeklődi György út 9., II. Debrecen.

Dolgozókat alkalmaznak

osítvánnyal rendelkező vonatetőket és mezőgazdasági gépőt felveszünk, Vörös Hajnal Hosszúpályi.

vet betöltött lányokat szövőfelvesz a Pamuttextilművek ard Szövőgyára. A betanulá- 12 hét. Lakást minimális témellett leányotthonszerű elzésben adunk. Jelentkezés n a PTM Jacquard Szövőizemgazdasági osztályán, Bu-, XIII., Szekszárdi u. 19—25. yar Pamutipar Budapest, IV. Erkel u. 30., felvesz szakképzővőket, fonókat, továbbá lát 15 éves kortól betanulónak. troműszerészt, vagy villanyt, autó-motor szerelőt, gépvillamossági szerelőt, sütőszakmunkásokat és portást a Sütőipari Vállalat. Jelent- Debrecen, Nyíl u. 73—79. t lehet.

Hídépítő Vállalat debreceni ezetősége több éves gyakorrendelkező villanyszerelőt Fizetés megegyezés szerint. dni Hídépítő Vállalat épíősége, Debrecen, Wesselé-.

yszerelő, hegesztő, lakatos, szakmunkásokat és segédokat alkalmaz a MÁV Jár- Üzem.

i Kórház felvesz portást, nyugdíjas kisegítőt és bemunkást. Jelentkezés, Bar- út 3.

gyakorlattal rendelkező s gépírót azonnali belépésesz a TIGÁZ Debreceni üzemegysége. Bérezés megszerint. Jelentkezés Mike- t 2., anyagosztályon.

lolgozókat segédmunkára, breceni munkahelyre azonépéssel felveszünk. Két hónkaviszony után építőipari lői tanfolyamra beiskoláztanfolyam idejére átlagkeés a tanfolyam költségeit ki- . A tanfolyam helye Deb- Debreceni Építőipari Ktsz, u. 43., munkaügy.

Felveszünk kőműves, kövező, útburkoló, faipari szakmunkásokat, valamint segédmunkásokat, parkőröket. Minden héten szabadszombat, idénypótlékot és vidékieknek útiköltséget térítünk. Jelentkezni lehet a II. ker. Tanács V. B. költségvetési üzemnél, Debrecen, Bartók Béla út 61. sz.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres férfi és női betanított munkásokat és segédmunkásokat, fiatalkorú fiúkat és lányokat (vidékieket is), valamint nyugdíjas férfi munkavállalókat. Térítés ellenében napi egyszeri étkezés igénybevehető, valamint vidéki férfi dolgozóknak munkásszállást biztosítunk. Jelentkezni lehet a vállalat debreceni gyárában. Debrecen, Szabadság útja 113.

Takarítónőt, időszaki cserépkályha és kazánfűtőt felvételre keres a Gyógypedagógiai Intézet. Budai É. u. 2.

Betanított és segédmunkásokat, valamint fiatalkorú kisegítőket felvesz a Vasipari Vállalat. Debrecen, Tüzér u. 4.

A Debreceni Kertészet felvételre keres több éves gyakorlattal rendelkező anyagkönyvelőt. Jelentkezés Debrecen, Vértesi út 1.

A Hajdúsági Iparművek felvételre keres nagy gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat szerszámüzembe, TMK-ba és teljesítménybéres területre. Munkásszállás, étkezés biztosítva. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán.

Gyakorlattal rendelkező gyorsgépírónőt pén
kötött munkak
rító-eljárót, va
sokat felvesz
költségvetési ü
hari u. 3.

Vízügyi Nagy
kára keres leg
korlattal rende
magasépítő m
sokat műszaki
be. Válaszokat
igére a Felszab
be kérjük.

parcellákban is, mérsékelt
eladó. Mester u. 17.

Nőt albérlőnek felveszek. Török Bálint u. 15. Lépcsőfeljárat jobbra.

Külön bejáratú szobába dolgozó nőt albérlőnek felveszünk. Kút u. 112.

Bútorozott szoba fiatal házaspárnak kiadó. Honvéd u. 1/7. Érdeklődni 4 óra után.

Bútorozott szoba fiatal házaspárnak kiadó. Honvéd u. 1/6.

Külön bejáratú szoba három diáklánynak kiadó. Lorántffy u. 27.

Külön bejáratú bútorozott szobába fiatalembert felveszek. Csap u. 64.

Fiatal szobrász külön bejáratú, műteremnek alkalmas albérletet keres. „Műterem" jeligére a kiadóba.

Diáklány részére bútorozott szoba kiadó. Összkomfort biztosítva. Lorántffy u. 11/A.

Diáklányt vagy dolgozó nőt bútorozott szobámba albérlőnek felveszek. Bekecs u. 9. C

Hirdessen a Napl

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 188-068, 337-748, 340-128
SAJTÓFIGYELŐ
1973 SEP 15

BARTÓK EMLÉKE
SZABÓ PÁLRÓL
VERES PÉTER OI
RÁDIÓJÁTÉKA · F
RATKÓ · PÁKOZ

a1föld12

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

Hollós korneb

1021 Holló László

Debreceni MŰVÉSZEK

Debrecen, az ősi város kultúraszerető közegében művészek is élnek, dolgoznak, szobrászok, festők, grafikusok. Országos hírű alkotók. Mert Debrecen már régen nem a maradandóság városa, nem zárja többé rabként falai közé a szárnyalni vágyókat. Művészek teremtő, meleg otthona hát Debrecen, s műveiket — távlatok, kiállítások, a lapok istápoló cikkei nyomán — az egész ország ismeri. Ezúttal négy Debrecenben élő kiváló művészt — az idősebb, a középgeneráció és a legfiatalabbak közül — mutatunk be olvasóinknak alkotás közben.

*

Jobbra: Holló László festőművész

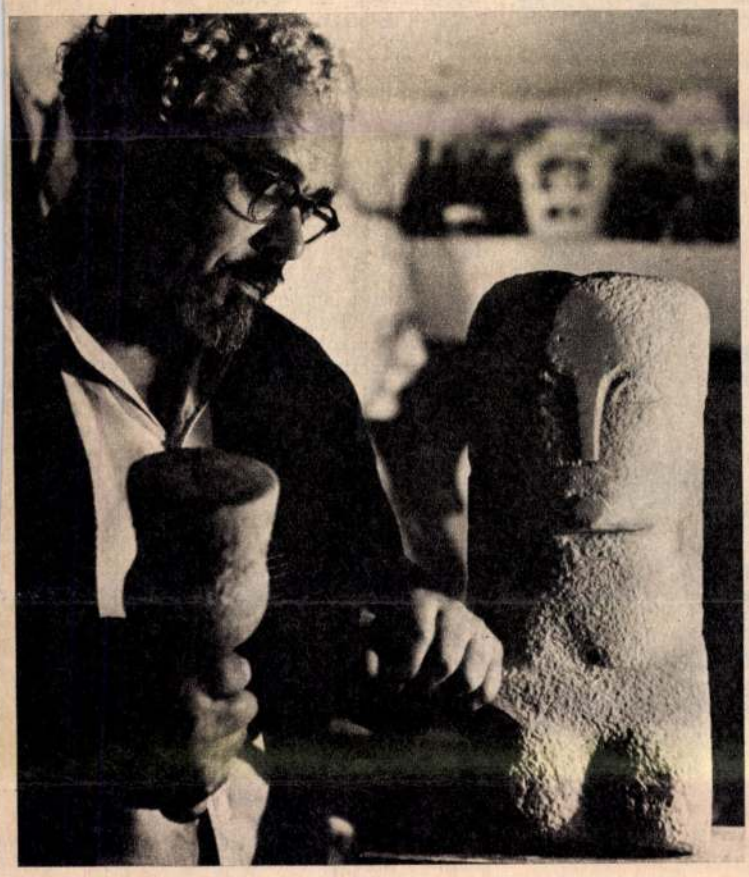

Berky Nándor szobrász. Mellette Józsa János festőművész

*

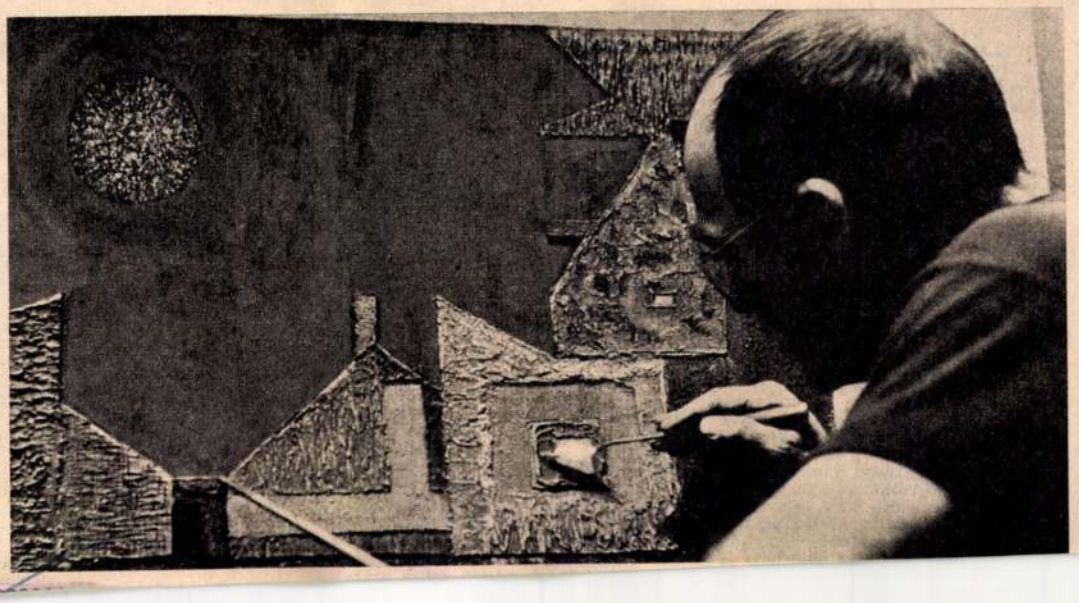

Jobbra: Tilless Béla festőművész
(Selmeczi Tóth János felv.)

Ezeréves BUDAPE

Mesterházi Lajos bevezetőjével különlegesen szép kiadású könyvet jelentetett meg a budapesti Corvina Könyvkiadó Ezeréves Budapest címmel, magyar, német, francia és angol nyelven. Íme, néhány kép a több száz felvételt tartalmazó kötetből.

A kötet borítója

Belváros

Mátyás-templom

Új lakótelep

A „Kultúra" nyertesei

Lapunk mellékleteként néhány hónappal ezelőtt olvasóink megkapták a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat felhívását, amelyben közlik, hogy mindazoknak, akik 1970. szeptember 1-e és október 31-e között 25 kitűnő magyar folyóirat valamelyikére előfizetnek, egy nyereménysorsolásban való részvételt biztosítanak.

A nyereménysorsoláson első díjként a 6 kötetes „Új magyar lexikon"-t nyerhették, második díjként három teljes magyar operát tartalmazó albumot.

A további nyertesek között 50 szépirodalmi művet osztottak ki.

Örömmel közöljük most, hogy az első nyeremény tulajdonosa Tar György, Fairfield-ből (USA), a második díjat pedig Szabó Lajos (Cleveland, USA) nyerte.

Az ötven szépirodalmi könyv mindegyike megtalálta nyertesét.

Bélyegsarok

„A magyar ötvösség remekei" elnevezésű, nyolc címletből álló bélyegsorozat kiadásával örvendeztette meg a magyar posta a bélyegkedvelőket. A 40, 60 filléres, 1, 1,50, 2, 2,50, 3 és 4 forintos bélyegképek — Légrády Sándor grafikusművész rajzai alapján — sorrendben a következők: Suky Benedek aranykelyhe, készült 1440-ben. A háttér színe kék, lilásfekete és lila. 1550-ben készült misekanna aranyszínben. A háttér színe sötétzöld és fekete. Nádasdy-kupa, készült a XVI. században. A háttér színe zöldeskék, fekete és zöld. Fe- [illegible] bélyegsorlap 1660-ból. A háttér színe lilás-sötétkék, fekete és [illegible]

Molnár Gábor: A dz

Bibó Lajos: A Mo

Hobb

élnek [illegible] nem is beszélem őket anyanyelvi színvonalon —, ilyenek az angol, a francia, a német, az orosz. Ezekről magyarra és egyikről a másikra azonnal, minden előkészület nélkül tudok átkapcsolni, fordítani. A második kategóriába tartozó nyelveknél — spanyolnál, kínainál, japánnál, olasznál, lengyelnél —, rá kell szánnom egy fél napot saját szószedeteim, jegyzeteim tanulmányozására, hogy a régebben megszerzett ismereteim „naprakész állapotba" jussanak, felfrissüljenek. A harmadik kategóriába további hat nyelv tartozik — latin, ukrán, szlovák, bolgár, román, cseh —, amelyből csak szak- és szépirodalmi fordítási gyakorlatom, tehát csak úgynevezett passzív tudásom van.

RIPORTER: Foglalkozása?

LOMB KATÓ: Sajnos, elég nagy kerülővel jutottam el a nyelvekhez: eredetileg kémiából és fizikából szereztem doktorátust; ezen a fakultáson végeztem tanulmányaimat. Tulajdonképpen akkor lettem lingvista — vagyis a nyelveknek és nyelvekből élő ember —, amikor 1945-ben, már elég jó orosz ismeretekkel tolmácsként helyezkedtem el az akkori Városházán. Egy ideig csak fordítottam és tanítottam a különböző nyelveket, amíg végre, vagy 10—15 évvel ezelőtt, megtaláltam igazi hivatásomat, a szimultán tolmácsolást. Ehhez természetesen az kellett, hogy Budapest „kongresszusvárossá" fejlődjék, vagyis elegendő számú konferencia, nemzetközi értekezlet válassza fővárosunkat színhelyéül. Ma már az itt és külföldön rendezett kongresszusok — amelyekre szintén sokszor kapok meghívást —, jelentik az egyetlen elfoglaltságot számomra.

RIPORTER: Mi teszi lehetővé ennyi nyelvben való jártasságát, különleges adottságai vagy különleges körülmények?

LOMB KATÓ: Egyik sem. Két olyan faktor, amelynek fontosságát nemigen szokták elismerni: kitartás és érdeklődés. Minden rendszerezni tudó, logikus agy szorgalommal és akaraterővel elérheti, véleményem szerint, ugyanezeket az eredményeket.

RIPORTER: Melyik nyelvet tanulta leghosszabb és melyiket a legrövidebb ideig?

LOMB KATÓ: A kérdés első részére azért nehéz fe-

MAGYAR HIREK
1970 NOV 28
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21.
Telefon: 138-668, 337-748, 340-726

1968 SEP 28

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Hollo László

MISKOLCI GALÉRIA
(Déryné u. 5.)
HOLLO LÁSZLÓ
Kossuth-díjas festőművész
kiállítása
Nyitva 11—19 óráig,
hétfő szünnap.

1021

Kedd

16.30: Francia nyelvtanfolyam haladóknak. 17.00: Ifjúsági adás. 18.40: Esti mese. 19.00: TV Híradó. 21.20: Autósok — motorosok. 21.50: TV Híradó. 22.10: Pilóták

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Napjaink 1963 OKT

Holló László

1021

Holló László rajza

A 80 éves Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítását a Miskolci Galéria rendezte meg.

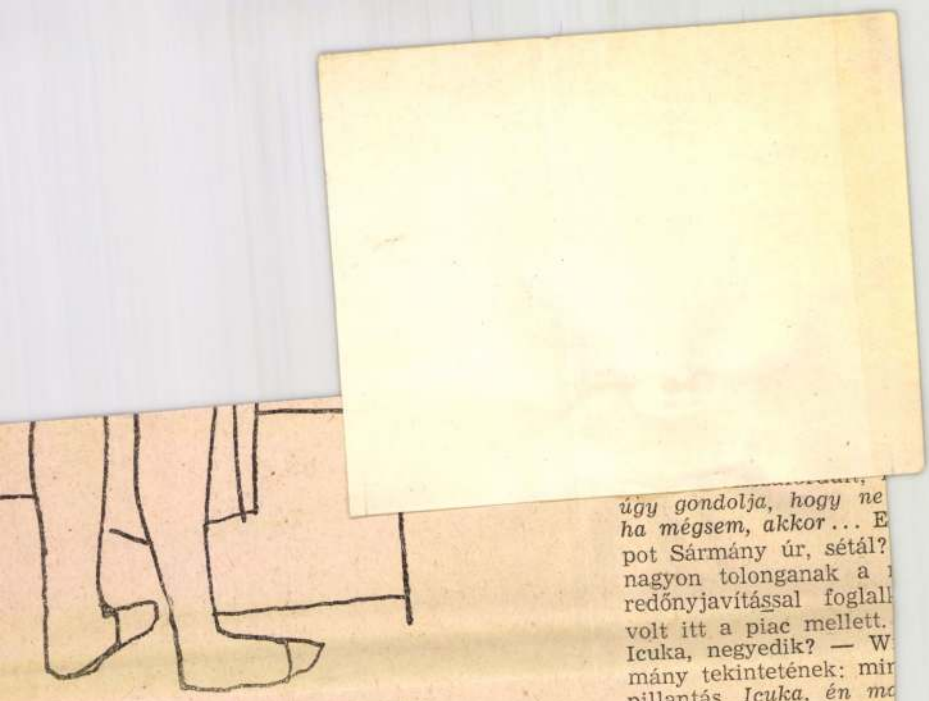

Lenkey Zoltán illusztrációi.

nyafogott, most valamivel bővebben volt teje, lefejte magát. Majd beviszi a gyűjtőbe. Valanz ezért is jár; ha valami csoda folytán adnának áromszázat... abból még maradna is. Megint ott: tizenegy hét, úristen, tizenegy — s egyszerirgős mehetnéke támadt, hogy már a konyha felm akarta befejezni. A rongyot belecsapta a vörohant a szobába.

kékprémes kabátját vette fel: a kicsi aludt, amikor betette a kocsiba. Néhányan lézengtek köszöntek is: a kapu alatt Szalotnyánéval is ta- Jó napot. Na, hogy van ez a kis... — Wintereredt a büszkeség, lehajolt a kocsihoz, hogy a kihámozza a kicsi arcát. Mikor fel akart egyegszédült, kiverte a verejték, a lábait mintha okodta volna alóla. Nekidőlt a falnak, még eszéhogy meszes lesz a kabátja, aztán öklendezni lotnyáné elbámult. — Na, kedvesem, hát mi... megint úgy van, igaz? — A saját kendőjét kaptörölgette az asszony arcát, kabátját. — Vár-

úgy gondolja, hogy ne
ha mégsem, akkor... E
pot Sármány úr, sétál?
nagyon tolonganak a
redőnyjavítással foglal
volt itt a piac mellett.
Icuka, negyedik? — W
mány tekintetének: mi
pillantás. *Icuka, én m*
— Maga még mindig
nem felelt, csak moso
től a mosolygástól. — H
Kihúzta magát, ringatt
ide, öt gyerek oda, az
a gyerekhez, igazított
mogatta a csomagot.
soha. Ennek a Sármán
ban érezte még akko
még a szobában is, ho
volna a sarokban, on
elé, az új pongyolát n
leengedte. A mellei
asszonyos, formás. Má
én magát soha. Milyen
lenni? Micsoda tekinte

Lépések kopogtak,
gára kapta a pongyolá
tunk a közelben, a pi
hez. Na, hogy vagy?
Furcsa volt ez, hogy
Icuka, én magát soha.
idegen volt a vastag
jártok? — Elmész délu

A mozdulat simogat

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Holló László

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1971 JAN 15

A MOST MEGJELENT Művészet című folyóirat részletesen foglalkozik dr. Tóth Ervin debreceni művészettörténész azon bibliofil jellegű albumával, amelyet Holló László festőművész munkásságáról készített. A cikk méltatja a mű tartalmi és formai értékeit, valamint az Alföldi Nyomda kiváló technikai megoldásait.

1971

megyei csapatbajnoksá

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.

1968 JUL 28

NÉPSZABADSÁG

Holló László

— HOLLÓ LÁSZLÓ MŰVEIBŐL állandó tárlat nyílt Kiskunfélegyházán, a művész szülővárosában. A Kossuth-díjas érdemes művész a közelmúltban a városnak ajándékozta 28 festményét. Az értékes ajándékot a múzeum egyik emeleti termében láthatják az érdeklődők.

1021

zet. 39. Kötős

Beküldendő
függőleges 1.
lönálló sor:
kirándulóhely
rint egyik kir
fordult, s nev

(A különálló
vény azonos
kell beírni.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1968 JUL 28

Holló László

Holló László állandó tárlata nyílt meg Kiskunfélegyházán, a festő szülővárosában: a Kossuth-díjas érdemes művész a közelmúltban 28 festményét a városnak ajándékozta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Holló László

1968 JUL 28

ÁLLANDÓ HOLLÓ LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁS nyílt Kiskunfélegyházán, a művész szülővárosában. A tárlaton a művésznek azt a 28 festményét láthatja a közönség, amelyeket a közelmúltban a városnak ajándékozott.

1971 APR 22

10.2-1 Herb Lóréb

Neue „Hervorragende" und „Verdiente Künstler"

Budapest, 2. April – Anläßlich des Jahrestages der Befreiung des Landes am 4. April wurde mehreren bildenden, Musik-, Film- und Theaterkünstlern der Titel „Hervorragender" bzw. „Verdienter Künstler" verliehen. Die Auszeichnungen wurden Freitag vormittag im Parlament überreicht. Acht Künstler wurden in Anerkennung ihrer langjährigen Tätigkeit mit dem Titel „Hervorragender", 18 Künstler mit dem Titel „Verdienter Künstler der VR Ungarn" ausgezeichnet.

Die nach dem Dichter Attila József benannte Literaturauszeichnung wurde im Künstlerklub „Fészek" an neun Dichter und Schriftsteller, der nach der unvergeßlichen Schauspielerin „Mari Jászai" benannte Preis an elf Schauspieler und Regisseure, der „Balázs Béla"-Preis an zehn Filmschauspieler, der „Liszt Ferenc"-Preis an neun Vortragskünstler, der „Erkel Ferenc"-Preis für besondere musikalische Leistungen an zwei Musikkünstler und schließlich der „Munkácsy Mihály"-Preis an 12 bildende Künstler vergeben.

PHOTO MTI

1. „Verdiente Künstlerin" wurde das Mitglied des Nationaltheaters Mari Törőcsik. Ihre erste große Rolle spielte sie als Hauptdarstellerin in dem Film „Karussel" von Zoltán Fábry. Seit 1958 Mitglied des Nationaltheaters, verkörperte sie zahlreiche klassische Rollen; gegenwärtig spielt sie die Julia in Shakespeares „Romeo und Julia".

2. Olga Szőnyi sang nicht nur auf ungarischen Bühnen die Hauptrolle in der Bartók-Oper „Herzog Blaubarts Burg" mit durchschlagendem Erfolg, sondern trat auch auf allen großen Bühnen Europas und Nordamerikas auf. Die Solosängerin der Budapester Staatsoper wurde jetzt mit dem Titel „Verdiente Künstlerin" ausgezeichnet.

3. Als wirkungsvoller Darsteller des Lebens auf dem Lande hat sich der 1887 geborene maler László Holló einen Namen gemacht. Nicht weniger hervorragend und eindringlich sind seine Stilleben, Akte und Gemälde mit biblischen Themen. Er wurde jetzt „Hervorragender Künstler".

4. „Hervorragender Künstler" wurde der Solotänzer der Budapester Staatsoper, Viktor Fülöp. Nach Absolvierung der Ballettschule in Budapest ging er mach Moskau, wo er sich am Bolschoi Theater weiterbildete. Gajane, Schwanensee, Romeo und Julia und Tanzspiele von Bartók sind jene Werke, in denen sein Talent zur Entfaltung kam.

DAILY NEWS

SAJTÓIGAZGATÓSÁG
MAGYAR HÍRKÖZLÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HELDEN DER BEFREIUNG GEEHRT

Budapest, 2. April (MTI) – Ungarn begeht am 4. April den 26. Jahrestag seiner Befreiung. Die ersten Feiern fanden am Freitag statt. In Budapest wurden Kränze niedergelegt am Freiheitsdenkmal auf dem Gellértberg, am Sowjetischen Heldendenkmal am Gellért-Platz, am Standbild des sowjetischen Parlamentärs Kapitän Ostapenko, der bei der Befreiung Budapests den Heldentod starb, sowie an den sowjetischen Freiheitsdenkmälern in den verschiedenen Bezirken der ungarischen Hauptstadt. Zu Bekränzung-Festakten kam es auch im Friedhof Rákosliget zu Ehren der in den Befreiungskämpfen gefallenen rumänischen Soldaten sowie an den Gräbern der in Ungarn gefallenen englischen, polnischen, kanadischen und amerikanischen Soldaten im Soldatenfriedhof bei Solymár bzw. im Friedhof an der Budaörsi-Straße.

Auch in der Provinz wurden an Befreiungsdenkmälern Kränze niedergelegt, so am Pécser Grabmal der jugoslawischen Helden und am zu Ehren der bulgarischen Helden errichteten Denkmal in Harkány.

Gespannte Lage vor Generalstreik in Italien

1971 JAN

1021

Hungarian Review

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZTO
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HUNGARIAN REVIEW
Budapest

1021

KELET-MAGYARORSZÁG — VASÁRNAPI MELLÉKLET

Holló László

„Köszönöm a feledhetetlen nyarat"

Holló László emlékei Tiszakanyáron

Holló Lászlót, vagy ahogy a magyar festészet nagy öregjét nevezik, Laci bácsit, a Magyar Népköztársaság Kiváló művésze címmel tüntették ki. Nem az első eset ez, hogy a debreceni Tócóskertben élő művész magas állami elismerésben részesül — és joggal. Pikturája, a tipikus hollói színekkel utánozhatatlanul egyéni, modern.

Nem szükséges, hogy Holló Lászlót felfedezzük, hogy méltassuk. Van azonban valami, ami mégis szót érdemel, mert ide kötődik Szabolcshoz. Egy idestova 30 évvel ezelőtti nyár Tiszakanyáron. Világcsavargás, Párizs után utazott ebbe a Tisza menti faluba jó barátjával és művésztársával, Kohán Györggyel. 1942-őt írtak. Megpihenni, egy mélyet szippantani a hazai levegőből, megfürdetni a szemet a nagy folyó csillogó vizében, a füzes zöldjében.

A Fő utcai iskola udvarán lévő kis házban kapott otthont a két művész. Jártak is csodájukra, amikor állványaikkal megrakodva útra keltek, hogy motívumot keressenek. A ma élő öregek még emlékeznek, hogy a forgalom is leállt, amikor Holló állványát felállította az utca szélén, és festeni kezdte a kanyári templomot.

A rövid pihenő hosszúra sikerült. Balogh Mihályné, a két festő egykori gazdaasszonya, az iskola ma nyugdíjas igazgatónője így emlékezik erre:

— Esténként itt ültünk az iskola előtti udvaron. Kohán és Holló mindig lelkesedett. Hol tájért, hol az emberekért. Mert itt Tiszakanyáron mindig szép emberek laktak. Mondták is: talán a Tisza szépíti őket. És a falusiak? Hát bizony bolond piktornak tartották őket. Hagyták magukat rajzolni, az még tetszett is. De ha a boglya lilára sikerült, akkor csóválták a fejüket: „ilyen bizony nincs". Nehezen értették, hogy ők ketten, akik azóta már világhírűek, milyen más szemmel látják a világot.

Az igazgató néni szobájában a sarokban egy kép. Csak úgy odatámasztva a falnak. Alkotója: Holló László. A fatábláról egy 30 évvel fiatalabb festő néz szembe. Jellegzetes festékfelrakás, jellemző ecsetkezelés. Féltve őrzött remekmű.

— És most fordítsa meg — mondja Balogh Mihályné. A kép hátsó oldala újabb képtitkot rejt. Virágcsendélet ez. Benne a Tisza zöldje, a kanyári határ megannyi virágcsodája. Naponta kendő simítja a képet. Őrzik. Nem az értékéért. A tiszteletért.

És Tiszakanyáron nemcsak ez az egy kép őrzi 1942 nyarának két festővendégét. Vannak a házakban Kohán-portrék, Holló-vázlatok és képek. Az első pillanat benyomását őrző örök értékek.

Tiszakanyáron még ma is nagyon jól emlékeznek rájuk. Amikor Holló László Kossuth-díjat kapott, régi tisztelői táviratban köszöntötték. Választ is kaptak, amelynek az egyik része így hangzik: „Köszönöm mindenkinek a felejthetetlen tiszakanyári napokat."

És ha valaki azt kutatja, hogy mit őrzött meg a művész a nyári emlékből, az elég, ha fellapoz egy Holló-albumot, vagy megnézi képeit a Nemzeti Galériában. A kanyári utca éppúgy képpé nemesült, mint az öregasszony korsója, mely egyik legszebb csendéletének vázája lett. Több képén villan fel a kanyári Tisza-szakasz, az omladékos part, a parti füzes.

Burget Lajos

1071 APR 25

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

Cor

T 7.
K t-
ralék m l-
na, kér
E

KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJTANI
VAGY MEGCSONKITANI.

Uraim: *Augusztus 19*
Az én számlámon nincs hátralék. Befizetéskor mellékeltem egy cédulát, közölvén, hogy ugyanazt az árut Önök kétszer számlázták. Kérem, ellenőrizzék könyvelésüket.

Tisztelt Asszonyom! *Szeptember 17.*
Könyvelésünk szerint az Ön számláján 2,98 dollár hátralék mutatkozik. Kérjük fizessen be 3,40 dollárt, mely összeg magában foglalja a kezelési költségeket is.

EZ COMPJUTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJTANI
VAGY MEGCSONKITANI.

Igen Tisztelt Gép: *Szeptember 19*
Maga nem figyel ide! Én nem vagyok hátralékban semmiféle összeggel. Én nem tartozom maguknak azzal a pénzzel. Kétszer számlázták nekem ugyanazt az árut. Kérem nézzen utána.

Tisztelt Asszonyom: *Október 17*
Könyvelésünk szerint Ön három hónapja hátralékban van. Kérjük, fizesse be a kezelési költségekkel immár 4,10 dollárra rúgó összeget. Tisztelettel kérjük, szíveskedjék figyelmét az ügyre fordítani.

EZ COMPJUTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJTANI
VAGY MEGCSONKITANI.

Igen Tisztelt Gép: *Október 19.*
Még hogy én figyeljek! Még hogy én szíveskedjek odafigyelni! Hallgasson ide, maguk tévednek!!! Én nem tartozom maguknak 4,10-zel. Képtelen felfogni ezt? Kérem, töröljék azt a követelést egyszer, s mindenkorra.

Tisztelt Asszonyom: *November 17.*
Könyvelésünk szerint Ön immár négy hónapja hátralékban van, s az összeg a kezelési költségekkel együtt 17,56 dollárra rúg. Kérjük, rendezze tartozását tíz napon belül, avagy áttesszük azt revíziós osztályunkra, behajtás végett.

TYA
HAJTANI
ANI.

nberi Lény! *November 19.*
gy:
kivenni a fejedet a kompjuter-
a levelet elolvasod? Nem tarto-
! Semmiféle pénzzel nem tarto-

December 17.
a csekkszámlája körül? Könyve-
nem történt rá semmiféle befi-
—9601-es telefonszámot, és kérje
vező legkorábbi időpontban.
TYA
HAJTANI
ANI.

ejött hozzátok... „Jó napot kíván-
li, hogy szívesen hallgatta a ka-
etünk szolgálatára?"
m... várjak a bip jelre, mielőtt

itban?"
l van szó, hogy..."
n az igazgatóságot."
arácsonyt kívánunk. Ez az üze-
z. Valamennyi házivonalunk
t, valamelyik ügyintézőnk azon-
felszabadul. Addig is, a Carver
hallgatja karácsonyi énekein-

December 26.
Önöket december 18-án. Majd
-én, 23-án és 24-én is. De csu-
üzeneteket és a karácsonyi éne-
kérem szépen! Nem tudnának
Bármilyen élőlényhez?

Január 17.
totta hozzánk az Ön hátralékos
énk megadni Önnek az utolsó
endezze. Változatlanul legfőbb
zékenyen rendelkezésére álljunk,
égen lejárt. Ezúttal számítunk

könyvvizsgáló.

Január 19.
s, aranyos Emberi Lény! Hivat-
ldött, szeptember, október, no-
eltezett leveleimre

1021

Holló László

1971.V.6. 7,00 N.

Reggeli krónika II.

- A szokottnál is több látogatója van egy hét óta a Debreceni Déri Muzeumnak. A nagy érdeklődés a keletmagyarországi tavaszi tárlatnak szól. A szigoru zsüri az idén 26 művész közel 80 alkotását tartotta kiállításra méltónak. Közülk sok az olyan fiatal pályakezdő, akinek ez az első bemutatkozása Debrecenben. A tavaly ősszel átadott nyolc lakásos debreceni művésztelep valamennyi lakója kiállitotta a legsikeresebb munkáit. Rajtuk kivül hajdunánási, berettyóujfalui, hajduböszörményi és nyiregyházi festők és szobrászok vesznek részt a tárlaton. Holló László Kossuth-dijas Kiváló művész is több alkotásával szerepel.

1921

Дело №

1921 г. 5. 7,00 К.

Кадеты Клюйка II.

- А вскользь ли этот замечательный вам факт для Вас и Вероятно Дерт Мюллер. А вот отделение в полномочительный ваш- ваш частник ответ. А вот сказал вашей ли идея 25 марка ко- ней 80 отделение вашего Клейтенанта мейнфак. Кольцо вот ва этот Глаз дитятко», можно он ва ваш вашего Вероятно. А начать ответ вашего вот ваш вашего ответ- ваш мужик. Вот ли вашей ваш ваш ваш

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Holló László

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1987 SEP 10

kat.

HAJDÚSÁGI HETEK rendezvénysorozat kezdődik szeptember 12-én Tokajban. A rendezvénysorozat megnyitó ünnepsége szeptember 12-én délután 4 órakor lesz a tokaji helytörténeti múzeumban, a megnyitón közreműködik a debreceni Fúvósötös is. Ugyanekkor nyílik meg Holló László festőművész, Kossuth-díjas kiváló művész kiállítása is, amely október 2-ig tekinthető majd meg.

KARDOS PÁL emlékműsort su

A női NB II. állása

SC

i Dózsa 13 12 1 37 8 25

12 11 1 34:11 23

Közg

A Biharnag

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Holló László

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 SEP 12

Hajdúsági hetek Tokajban

Ma, szeptember 12-én délután nyílik meg Tokajban, a helytörténeti múzeumban a hajdúsági hetek gazdagnak igérkező rendezvénysorozata. Megnyitót Kiss Imre, a Hajdú megyei Tanács elnökhelyettese mond. Elsőként Holló László Kossuth-díjas kiváló művész festményeinek bemutatóját rendezik meg, a tárlat anyagát dr. Tóth Ervin művészettörténész mutatja be. Az ünnepségen a Debreceni Fúvósötös működik közre.

osztotta a labdarúgó-pályát házhelyeknek. Így most már a DVTK-stadiontól Lillafüredig nincs pálya, sőt, terület sem, ahol építeni lehetne. Az LKM minden évben megszervezi az üzemi bajnoksá-

Hajdúsági hetek Tokajban

Öt évvel ezelőtt alakult meg Tokajban a Zilahy György Művészetbarátok Köre. A kör az eltelt öt év alatt számos kezdeményezéssel, jelentős kulturális rendezvények megszervezésével, lebonyolításával járult hozzá a város és ugyanakkor a Tiszántúl kulturális életének fellendítéséhez. Bizonyítéka ennek az a rendezvénysorozat is, ami hajdúsági hetek címmel szeptember 12-én vette kezdetét Tokajban.

A Zilahy György Művészetbarátok Köre évszakonként másmás rendezvénysorozattal kedveskedik közönségének. Tavasszal Alba Regia napokat rendeztek, amikor a Dunántúl művészeti életéből adtak ízelítőt a rendezvények, nyáron főként budapesti művészek szerepeltek Tokajban, az idei ősz kulturális programját a hajdúsági hetek rendezvényei töltik ki. Ennek a rendezvénysorozatnak és az első rendezvénynek, *Holló László* Kossuth-díjas kiváló művész kiállításának megnyitóját tartották meg szeptember 12-én, vasárnap délután a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

A tokaji hajdúsági heteket *Kiss Imre*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese nyitotta meg.

Holló László kiállítását *dr. Tóth Ervin* művészettörténész nyitotta meg. A kiállítás megnyitásán az idős mester is részt vett. Holló László 15 olajképpel és 10 grafikával szerepel a kiállításon, melyek főként Bodrog-parti jeleneteket ábrázolnak, a tokaji táj szépségét örökítik meg.

A megnyitót a *Debreceni Fúvósötös* hangversenye tette ünnepélyessé.

Holló László kiállítása október 2-ig tekinthető meg a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

A tokaji hajdúsági hetek keretében bemutatót rendeznek a nádudvari fekete kerámiából. Ez alkalommal *ifj. Fazekas Lajos* munkabemutatót tart. Megrendezik *Félegyházi László* Munkácsy-díjas festőművész pasztellképkiállítását, majd *Kepes Ágnes*, *Kissné Herpay Katalin*, *Kiss László* és *Prim Zoltán* közös iparművészeti bemutatóját. A debreceni Ady Endre fotóklub is bemutatkozik egy kiállítással, valamint az Alföld című folyóirat anyagából irodalmi estet és Hajdú-Bihar megye művészeti életéről ankétot rendeznek.

Holló László

Riad egyiptomi külügymin
hétfőn délelőtt *Sir Alec Do
Home* brit külügyminiszterr
tott több mint kétórás megb
sén a MENA hírügynökség é
lése szerint hat pontban össz
országának álláspontját:

1. Egyiptom véleménye szerin
változatlanul ragaszkodik
kedési politikájához. Erről tanús
az izraeli vezetők, elsősorban Gol
miniszterelnök legutóbbi kijelent

2. A béke csak akkor valósítha
ha Izrael az összes arab m
területekről az 1967 júniusa előt
rok mögé vonja vissza csapatai

3. Egyiptom úgy véli, hogy a
rikai Egyesült Államok Izr
nyában még mindig a kiinduló
ponton áll.

4. Az Egyesült Államok az el
hónapban semmiféle kap
sem lépett Egyiptommal a köz
válság ügyében.

5. Egyiptom olyan békét
amely az izraeli csapat
megszállt arab területekről való teljes kivonásán alapszik, és szavatolja a palesztinai harcot. Az egyiptomi kormány ezt a nézetét a válsággal kapcsolatos összes tárgyalásain kifejtette.

6. Egyiptom visszautasítja a közel-keleti válság mindennemű részleges rendezését, és elveti az izraeli csapatok csak részleges kivonására irányuló törekvést.

Egyébként Egyiptom és Nagy-Britannia hétfőn megállapodást írt alá azon brit állampolgárok kártalanításának végleges rendezésére, akiknek tulajdonait államosították. A megállapodást az EAK részéről Marzaban gazdasági, külkereskedelmi és közellátási miniszter, Nagy-Britannia részéről Douglas-Home brit külügyminiszter látta el kézje-

sajtóközlemény szerint az EAK a

19 SEP 1971

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Kairói jelfogás szerint Párizs és London új közel-keleti politikája mögött az a felismerés húzódik, hogy a közel-keleti válság megoldására tett minden amerikai erőfeszítés kudarcra van ítélve. A francia és brit vezetők meg vannak győződve arról is, hogy az Egyesült Államokat felelősség terheli a Jarring-misszió leállításáért és a négyhatalmi tárgyalások zsákutcába jutásáért.

Douglas-Home személye azért volt alkalmas ennek a kairói útnak a lebonyolítására, mivel a BT 1967 novemberi határozatát éppen a brit indítvány alapján fogadták el — írja a Dzsarida.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Holló László

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1971 AUG 8

...ellat illos!

MA, VASÁRNAP délelőtt fél 11 órakor nyitják meg a hajdúszoboszlói művelődési központban Fellegi Vince gyűjteményes kiállítását. Egy rendhagyó kiállítássorozat egy része ez: ugyanis megyénkben olyan kiállításokat is rendeznek, amelyeken a műgyűjtőknél levő, a nagyközönség által alig ismert, de neves művészek alkotásait mutatják be. E kiállítás egyik kuriózuma például: Holló László festőművész egy 1926-ban készített festménye.

...edig a Bp. Torekvés kö-
...sapatában. Tizenöt éve-
...z ifjúsági, majd a felnőtt
...ztályú csapatban játszott.
...gyar ifjúsági válogatottban
... mégpedig

... került, ma
... Kaposvári
... lavikkal és
... Még ifjabb
... léta volt,

1021 1970 JUL 21

KIEMELT GRAFIKÁK SEREGSZEMLÉJE A MEDGYESSY TEREMBEN

A grafika a legősibb művészeti megnyilatkozás. A gondolatok örökítésére meghúzott vonal története sokezeréves. Ki tudná megmondani, mikor vésett az ember a sziklák falára, mikor karcolt különös, bizonyára mágikus-mitikus ishletésű ábrákat a félelmetes bölény, mammut, barlangi medve, vagy a rénszarvas csontjaiba. — Annak ellenére, hogy a grafika ily elsődleges, mégis a festészet, szobrászat, az építészet eredményei mellett sokáig csak a művészetek mostohagyermekeként szerepelt. Kevés számú csodálója évszázadokon át a bensőséges szemlélődők, a részletszépségek csendesmosolyú táborából került ki. Szinte törvénnyé vált, hogy nagy tárlatokon a grafikai lapoknak vagy a vitrin, vagy egy távolabbi termecske jutott, mivel a rendezők is úgy vélték, hogy ez a legalkalmasabb hely a zajos szépségektől riadtan meghúzódó, sokszor légiesen törékeny vonalaknak, futó vázlatoknak, a csupán fehérrel és feketével megformált ábrázolatoknak. De ezeknél is csak néhány műbarát időzött, többnyire műgyűjtők, csendes rajongással áldozva a művészetek „Hamupipőkéjének". A grafikát a tömegfelfogás nem is tekintette többre, mint *nagy művek előkészítőjének*, kelléknek a kísérletezéshez. Természetesen voltak évtizedek, amikor (pl. Dürer, Holbein, Rembrandt idejében, Daumière, Toulouse-Lautrec, vagy a színes japán fametszetek fénykorában) grafikai érdeklődés lángja magasan lobogott, de arra az egyetemes érdeklődésre, *a nagy művészetekkel egyenlő elbírálásra*, ami napjainkban megfigyelhető, még nem volt példa. Hiszen a grafika mindjobban önállósul, bizonyságok erre a grafikai biennálék (Tokió, Velence, Lugano, Ljubljana) a nemrégiben személyesen is áttanulmányozott Capriban lezajlott nemzetközi fametszet-triennale, vagy az Intergrafik tárlatai. A múlthoz mérve az is szinte példa nélkül való, hogy megnövekedett a *kizárólag* fametszettel, kőrajzzal, meg különböző klasszikus, vagy vegyes maratási technikákkal foglalkozó művészek száma. Kevesek azok, akiknél egyenértékű a festészeti, szobrászati, vagy grafikai tevékenység. Debreceni viszonylatban csak *Holló László, Félegyházi László és Józsa János* azok, akiknek grafikai tevékenysége jelenleg festészeti tevékenységükkel egyenlő szinten hozható párhuzamba. A közelmúltból, s a jelenből néhány nagy példa — Zichy Mihály óta — *Nagy István* krétarajzai, *Derkovits* fametszetsorozata s rézkarcai, *Barcsay* kristályosan tiszta ceruzarajzai... —, akik rámutattak sok más kortásukkal egyetemben a vonal erejére, rézkarcnál a maratás szabatosságára, a továbblépés lehetőségeire, — gyakorta iskolát teremtő erővel, mint *Szalay, vagy Koffán* esetében, vagy Kondor Béla, s sok tekintetben Lakner László útmutató példája megvilágításánál. Hogy grafikánk kibontakozott, s ma már vezető európai szintre emelkedett része volt a szélesen s már-már veszélyesen gyűrűző *Kondor-iskolának*, s a roszszalló kritika éppoly jogos volt, mint a legutóbbi évek *Kokas Ignác-epigonok* táboránál. Az igazán tehetségeseket azonban nem kell félteni, előbb-utóbb megtalálják a saját hangjukat. *Lenkey* Zoltán elmélyült rézkarcai, az amorf és élettelen alakzatokat szellemesen ötvöző *Maurer* Dóra, a fametszés hajdani századait csúfondárosan feleleventő *Gyulay* Liviusz, a társadalometikát szintén archaikusan feszegető *Gácsi* Mihály, a nem is szürrealista, nem is neoprimitív, valami meghatározhatatlanul egyéni, látszatnaivitásban is hallatlanul míves *Gross* Arnold, az öntudatosan avantgarde szellemű *Kondor* Béla, a szürrealista és realista víziókat szerencsésen ötvöző debreceni *Józsa* János, a budapesti mesterpedagógus *Varga Nándor*, s egykori tanársegéde *Tarjáni* Jenő, a miskolci *Barczi* Pál, *Bálványossy* Huba, a ma már nemzetközi nevet kivívott *Stettner* Béla, *Gy. Molnár, Major* és *Mazsaroff*, mind helyet kaptak a kiemelt grafikák bemutatóján egy-egy kimagasló értékű művel.

Németh Lajos rámutat egyik tanulmányában arra, hogy van a magyar grafikának egy olyan ága, amelyet *folklorisztikus* iránynak lehetne nevezni, s amelyre a Medgyessy Terem jelenlegi anyagából is jó példákat lehetne felsorakoztatni. Ennek az iránynak a legeredetibb képviselője *Csohány* Kálmán, de ide sorolható *Czinke* Ferenc, részben *Würtz* Ádám, de ide számíthatjuk a népies humorú *Rékassy* Csabát is. Érdekes tényező, hogy a népies irányzat inkább a grafikához kötődött, nem a festészethez, s a népi ábrázolatok stilizált, erős szerkezetisége, érzelmileg áthevített expresszív jellege gyakorta iparművészeti területen, csontkarcok, kerámiák, fafaragványok ábráiban mutatkozott meg.

Az itt megtalálható kiemelt grafikai művek mindössze *ötven levonatban* készültek, ami országos szintre átvive szinte *egyedi* grafikát jelent. A megvásárolt grafikák mellé a Medgyessy Terem a Képcsarnok Vállalat ajándékaként egy-egy rézkarcot ise ad ajándékul, s e nemes értelmű „árukapcsolás'" bizonyára még vonzóbbá teszi e kiállítássorozat további folytatását.

Dr. Tóth Ervin

REICH KÁROLY (GRAFIKA)

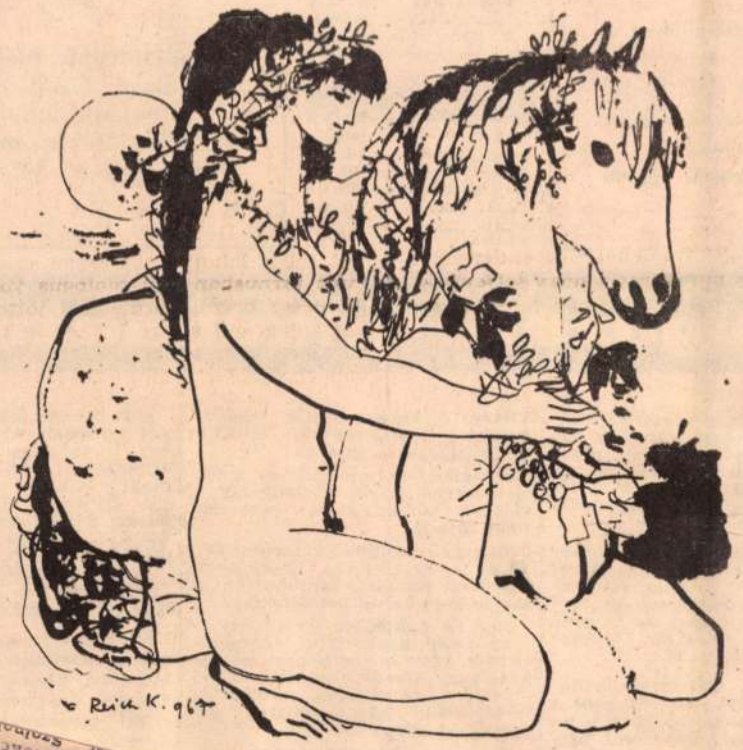

Szervizek, figyelem!

A

LEHEL

hűtőszekrényhez aggregátot és minden egyéb alkatrészt

raktárról szállít a Hűtőgépgyár

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓGYŰJTŐ
BUDAPEST, IX., Ulői út 81
Telefon: 126-068, 337-748, 340-126

mint
lőt, é
tetőfe
beni j
tájéko
Gyapjú
IV., Ber

APRÓHIR

HÁZ

Szoba, konyha, spájzos kertes ház a Konzervgyár közelében olcsón eladó. Lorántffy u. 11. A.

Kétszobás kertes ház 100 000 Ft-ért eladó. Egyletkert u. 44. Boldogkert.

Belvárosi házrészt főbérletire cserélek. „Sürgős 1970" jeligére ajánlatokat a kiadóba.

Szoba, konyha, spájzos házrészt cserélek másfél vagy egyszoba-összkomfortosért III. emeletig. Homok u. 131.

Komáromi kétszoba konyhás házrészemet elcserélném debreceni hasonlóra. Ajánlatokat: Havasi Gyula Komárom, Klapka Gy. u. 68.

Eladó házrész, Szepességi u. 43. Tarék.

Szoba konyhás házrész eladó, azonnal beköltözhető. Gyöngyvirág u. 21.

Eger legszebb kirándulóhelyén, Síkfőkúton víkendház eladó. Eger, Bethlen u. 48.

Kétszoba-összkomfortot cserélek egyszoba-összkomfortra és egy szoba konyhás házrészre. Érdeklődni Hatvan u. 1. IV. udvar III. 5.

INGATLAN

Erdő szélén víkendház építésére alkalmas gyümölcsös eladó 400 négyszögölenként is. Szabadság útja 79.

LAKÁS

Kétszoba-összkomfortos, plusz egyszoba főbérleti, egymásba nyitható lakásomat háromszobás kertes lakással elcserélem. „Két főbérletit egyért" jeligére a kiadóba.

Belvárosi háromszoba, fürdőszoba, első emeleti lakásom elcserélem hasonló összkomfortra. Ajánlatot a Hirdetőbe „Olcsó lakbérű" jeligére kérek.

Kétszoba-összkomfortos Bem téri lakásomat elcserélem nagy kertes házzal. „Motor garage" jeligére a kiadóba.

Kétszobás nagyerdei társas lakásomat egyszoba-összkomfortos lakásra elcserélem, vagy költségtérítés ellenében átadom. Érdeklődni Sinay M. u. 29., hétköznap 17.30-tól, vasárnap de. 10-től.

Szolnoki kétszoba-összkomfortos, erkélyes, gázfűtéses, második emeleti lakást debreceni hasonlóra, vagy másfél szobásra cserélek. Debrecen, Dózsa György u. 9. II. em. 9.

Pécsi kétszoba-összkomfortos, távfűtéses lakást cserélek debreceni, nyíregyházi, hagyományos fűtésű kétszoba, vagy egyszoba-összkomfortra. Választ „Anna" jeligére kérem a pécsi Sallai utcai Hirdetőbe.

Elcserélem konyha, sp
cserépkályhá
hasonlóra
Csemete u.
cső.

Készpénzé
bádrendelkez
összkomforto
lefonon este.

Azonnal b
szobás örö
Megtekinthet
naponta 7—
nak u. 12. I

50 000 kés
konyhás lal
lehet szöv
„Augusztus"
adóba.

Cserélnénk
komfortos és
összkomfortos
lakásunkat k
bás, vagy
nagy étkezőf
fortosra, má
„Bem tér"
adóba.

ALB

Egy dolgozó
be felveszek.
keresztépület

FIGYELEM!

Felhívjuk Debrecen város földgázfogyasztóinak figyelmét, hogy f. hó

26-án (vasárnap)
0 órától 16 óráig

gázszünetet tartunk a vezeték karbantartása miatt.
Ez idő alatt a

FÖLDGÁZFOGYASZTÁS TILOS!

Kérjük földgázfogyasztóinkat, hogy a fenti időben a gázkészülékeik főcsapjait szíveskedjenek elzárni.
A gázszünet a városi gáz fogyasztókra nem vonatkozik!
A gázszünet ideje alatti gázfogyasztásból adódó kárért a felelősséget a tilalom megszegőjére hárítjuk.
A gázszolgáltatás szüneteléséért fogyasztóinktól ezúton szíves elnézésüket kérjük.

Közüle
fig

Vállalatunk megvéte
egy darab GAZ 69 típu
Érdeklődni lehet:
KEVÍÉP Debrecen,
Széchenyi u. 46., gépé
12-640.

Dolgozókat alkalmazna

A Csepeli Acélmű a törzsgárda pótlására felvételre keres női és férfi daruvezetőket, kovács, olvasztár, hengerész, hegesztő, lakatos, esztergályos, marós és szerszámkészítő szakmunkásokat, valamint anyagmozgató, betanított női és férfi segédmunkásokat. Átképzős tanfolyamokat szervezünk esztergályos, ív- és lánghegesztő, darukezelő és targoncavezetők részére. A tanfolyamok sikeres elvégzése után szakmunkás bizonyítványt, illetve jogosítványt kapnak. Jelentkezés Budapest, XXI., (Csepel) Csepel Vas- és Fémművek II. számú felvételi kapu. A felvételi kapunál jelentkezéskor kérjük a hirdetményre hivatkozni. Telefon: 131-860, 16-08-as mellék, munkaerőgazdálkodás.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat házgyára felvételre keres elektrikusokat, kompresszorkezelőket és kazánházi művezetőket. Jelentkezés a házgyárban az ...meltető csoportnál. Balmazúj...

...megyei Víz és Csa...nnali belépés...

Vasszerkezetek gyártásához lakatosokat, hegesztőket, valamint daraboló gépsorhoz betanított munkásokat, segédmunkásokat és kőművest azonnali belépéssel felveszünk. MGV Debrecen, Szoboszlói út 50., üzemvezetőnél.

A MEDICOR felvételre keres géplakatos, esztergályos, gyalus-marós szakmunkásokat, valamint férfi betanított és segédmunkásokat. Jelentkezhetnek vidékiek is, a gyár üzemgazdasági osztályán. Debrecen, Hámán Kató u. 98.

Kőműves, víz-, gázszerelő, bádogos, hidegburkoló szakmunkásokat és segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Fémmunkás Vállal...

Raktári segédmunkást állandó munkára alkalmazunk. ÜVÉRT, Vörös Hadsereg útja 57.

Szobafestő-mázolót felvesz a Temetkezési Vállalat. Jelentkezés a vállalat központjában. Debrecen, Béke útja 13.

Magyar Pamutipar, Budapest IV., Erkel u. 30., felvesz szakképzett szövőket, fonókat, továbbá lányokat 15 éves kortól betanulónak.

Egy fő építőipari technikust 5 éven felüli gyakorlattal termelésvezetői, egy fő építőipari technikust vagy kőműves mestert vidéki telephely irányítására felveszünk. Jelentkezést „Iparszolgáltatás" jeligére a kiadóba.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres férfi betanított munkásokat és segédmunká...

A Debreceni Minőségi női konfekció kabátok
hoz levasalókat azonnal
Jelentkezni lehet: Deb
monffy u. 13.

A Debreceni Műszaki
felvesz kőműveseket és
kásokat. Jelentkezés: M
dészet. Debrecen, Kartá

Debreceni Hűtőház fel
res hűtőgépészt, gépápo
takarítót és női segédm

Gépjármű üzemhez m
adót gépésztechnikus vé
lehetőleg gépkocsivezet
vánnyal, gépjármű szere
relési csoportvezetőt D
szerelőket Nyíregyházá
gépkocsi-...

Holló László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kiállítás Holló László történeti képeiből a Déri Múzeumban

1021

Vasárnap nyílik meg a Déri Múzeumban Holló László Kossuth-díjas festőművész történeti képeinek kiállítása. A kiállítás anyaga részben I. István királyunk születésének ezeréves évfordulóját is ünnepli. A kiállított képek között több István királlyal foglalkozik.

A két hétig nyitva tartó tárlatot nagy érdeklődés előzi meg. Ilyen összeállításban kiváló mesterünk alkotásai ritkán kerültek és kerülnek a látogatók elé.

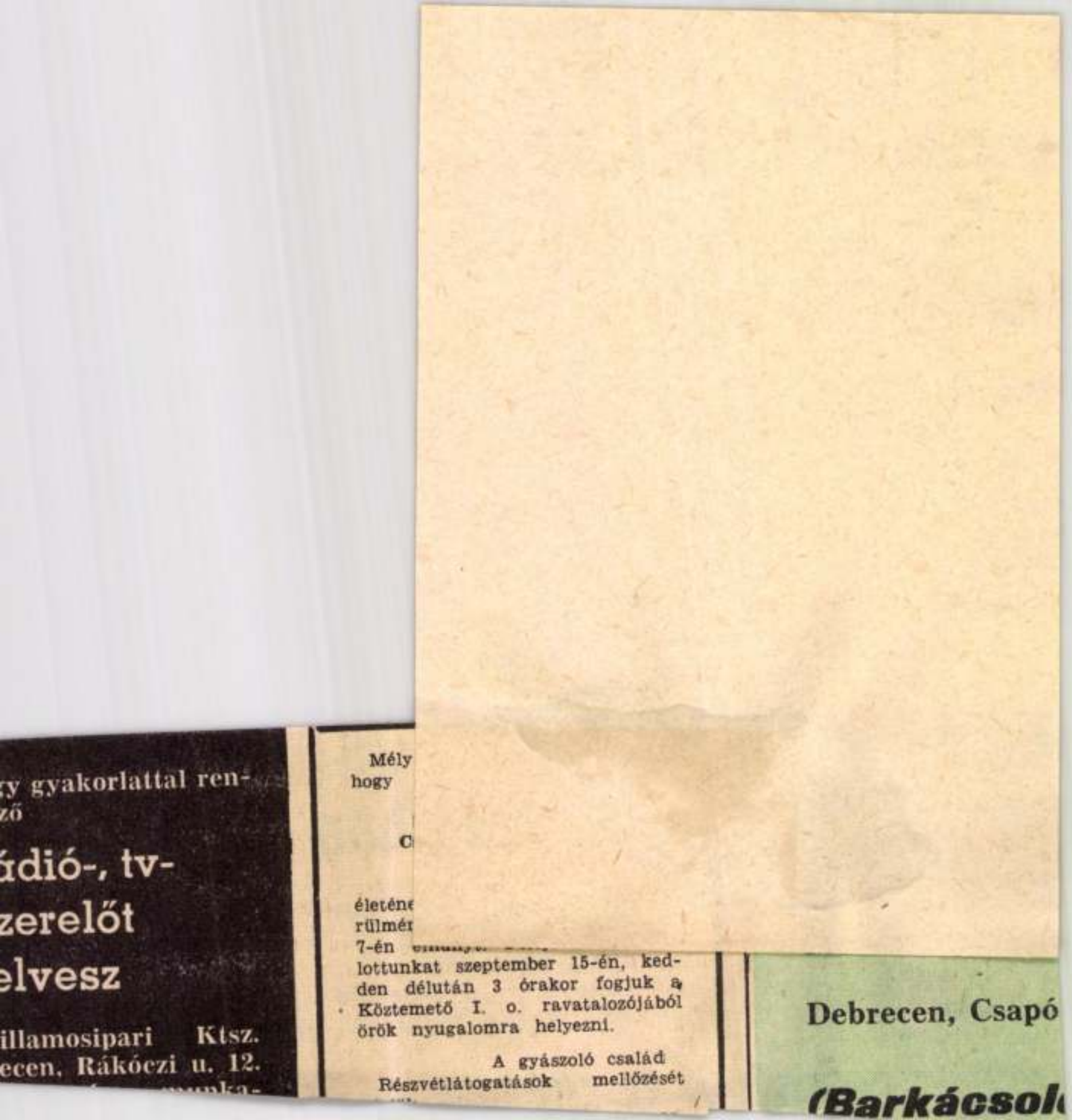

ty gyakorlattal ren-
ző

ádió-, tv-
zerelőt
elvesz

illamosipari Ktsz.
ecen, Rákóczi u. 12.

Mély
hogy

C

életéne
rülmér
7-én
lottunkat szeptember 15-én, kedden délután 3 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Részvétlátogatások mellőzését

Debrecen, Csapó

(Barkácsol

1021

HOLLÓ LÁSZLÓ

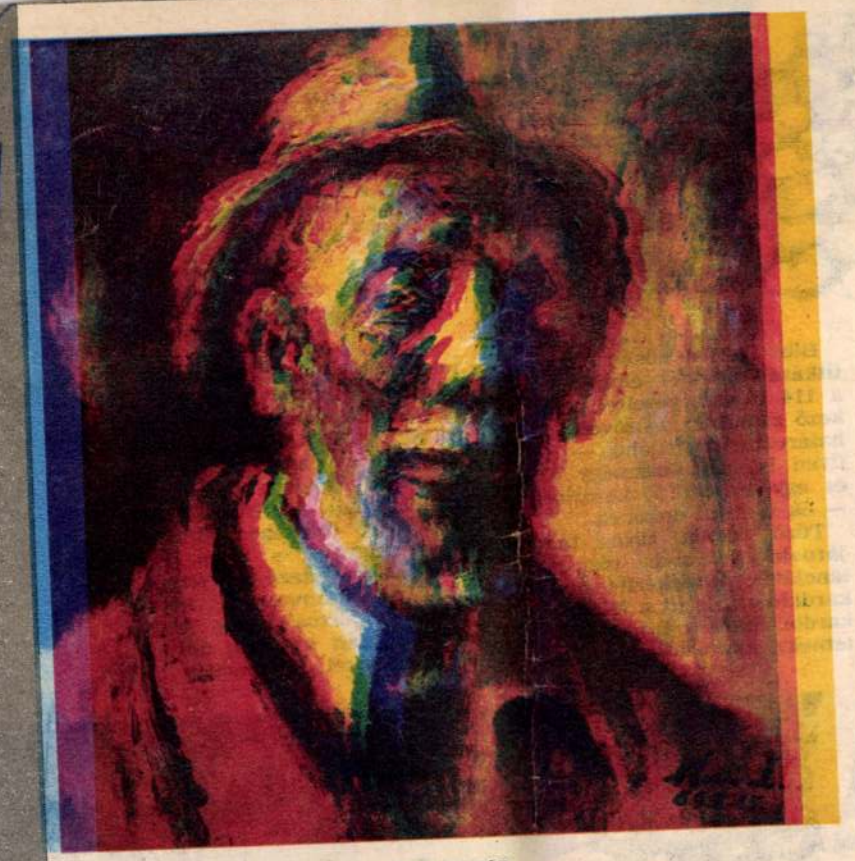

ÖNARCKÉP

DEBRECENBEN A SZÍNEK MESTERÉNÉL

CSENDÉLET

Debrecent a történelemben különböző jelzőkkel illették már; a „szabadság városa", az „Alföld fővárosa", az „egyetemek és a gyógyfürdő városa" — és sok-sok más ráaggatott titulussal. Az utóbbi években gyökeret vert itt a virágkarnevál és a kórusok nemzetközi találkozója, felújult és felfrissült a Nyári Egyetemek népszerű rendezvénysorozata.

Az idegennek nem sok időt kell a városban eltöltenie, hamar megtudja, hogy a muzsika és a virág székhelyén él, dolgozik, alkot a színek mestere, Holló László Kossuth-díjas érdemes művész. A Debrecent körülölelő kertségek egyikében, a Tócóskertben. A nyolcvanhárom éves mester nem itt született, de teljesen debrecenivé lett mindabban, ahogyan ő megszerette az itt élő embereket, ahogyan ihletője lett a táj, mindabban, ahogyan őt megszerette a város és tágabb értelemben a megye. A Kiskunság küldte és a Hajdúság széles öleléssel befogadta.

VIHAR

VENCSELLEI ISTVÁN FELV. ÉS REPRODUKCIÓI

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

„Ötéves koromtól rajzolok. A petróleumlámpától megvilágított kerek asztalt körbeülő testvérek között vidáman, nagy mulatságok közepette. Ha ágyban fekvő beteg édesapámtól képeskönyvet kértem, azt mondtam, olyan legyen, amiben „ló" van. Kiskunfélegyházán nagyapám sarokházából a zsibongó, színáradatban fürdő piacot láttam. Ez piktúrámban egész életemen átvonul a maga teljes, igazi, népi mozgásában és színgazdagságában. Nagyobb gimnazista koromban már komolyan vettem a festészetet. Kuntz Béla rajztanár ajánlatára megkaptam a „kegyelemdöfést", egy festőállványt és néhány festéket, hogy holtomig eljegyezzem magam a piktúrával."

A KÖZÉPISKOLA UTÁN

„A gimnázium után Pest következik a Mintarajz Iskolával. Szorgalmasan dolgoztam. Emlékszem, harmadéves voltam, amikor az Ernst-ben megrendezték a Gauguin-kiállítást, ami művész körökben nagy port vert fel. Az osztálytársak körülfogtak és én Gauguin nagy művészete mellett érveltem. Másnap Rippl-Rónai az Ernst-ben hasonló érvekkel méltatta a művészt. Az intézetben futótűzként terjedt el a „telitalálatom". Osztálytársaim előtt nagy tekintélyre tettem szert. A másik esemény az volt, amikor Szinyei Merse Pál hospitált az osztályunkban. Az ajtó mellett ültem. A sarokban álló aktot „körbedolgozó" növendékeket Szinyei figyelmesen végignézte, majd visszajött, megállt mellettem és nagy gesztussal mutatva ezt mondta: „milyen festői". 1909 őszén már Münchenben vagyok Hollósnál. Kétévi munka után és Hollósy útravalójával Párizs következett. Itt az oroszok szabad iskolájában dolgoztam. Sorba jártam a kiállításokat és a múzeumokat, de főleg a Louvre-t."

A FOLYTATÁS

„1912-ben nagy megtiszteltetés ért, a Salton des Independants kiállítása. A legjobb teremben, a legjobbak között volt a beküldött három képem. Elismerő kritikát kaptam, majd ezzel együtt beválasztottak az írók és festők nemzetközi szövetségének tagjai közé (Union Internationale des Beaux-Arts et des Lettres), ahol Renoir, Cézanne, C. Monet, Degas, Anatole France, Leo Tolsztoj stb. voltak a nagy és vonzó nevek. Időközben bejártam Spanyol- és Olaszországot. 1913-ban irány hazafelé, lejárt a félegyházi ösztöndíj. 1914-ben a nyarat Técsőn Hollósyval töltöttem és szeptemberben a párizsi barátok ismételt hívására Párizsba akartam menni. Szereztek műtermet, huszonöt növendéket, lakást. De jött a háború, ami testileg-lelkileg összetört. Így érkeztem 1918-ban Debrecenbe, ahol azóta is élek és dolgozom."

A MŰVÉSZETI HITVALLÁS

„Művészi elveimet és magatartásomat mindig az vezérelte: a mű az emberről szóljon, az embernek. Arról az emberről, aki küzd, harcol, örül, történelmet csinál, alakít. És az ember környezetéről, amelyet naponta formál. Úgy érzem, magyarul festek és mégis megértik mások is, s ezáltal lehetek nemzetközi. Mint ahogyan Sibelius a zenében, úgy ragaszkodom én a festészetben a széphez. De a mában élve, azzal azonosulva teszem és tehetem mindezt."

*

Az emberi és művészi elképzelések megvalósulásában segíti szeretettel, figyelmességgel Olgika, aki mint élettárs, mint hűséges feleség kíséri a művész minden lépését.

Ónosi László

HALÁPI TANYA

FELHŐS IDŐBEN

Csíkos jersey együttes, hosszúvonalú kabáttal

Chanel vonalú kétrészes szövetruha

Fehér, gépi kötésű nadrág-pulóver együttes. Dísze a csíkozás és a derékon levő öv

Gépi kötéssel, vagy jerseyből tervezett szoknya-pulóver. (Fent jobbra)

Áttört anyagú jerseyből, vagy a nálunk kapható gallon csipkéből készülhet ez a sima, lefelé bővülő ruha

ASSZONYOK

Szárnyas kókuszdió halmok

A BARLANG ÉS A TÖBBNEJŰSÉG

Kizimbaziban cipőnket levesszük, mielőtt belépnénk a régi shirazi moszkba. A mihrab (imafülke) messze földön híres, eredeti kufic (régi arab) írása 1107-ből származik, az egyetlen ilyen emlék Kelet-Afrikában. A mecset előtt néhány beszüppedt sírkő, romok, még megfejtetlen üzenetek a múltból.

„Mzee" (így szólítják tisztelettel az idős férfiakat) — kérik az asszonyok a falu öregét —, „vigyen le bennünket a Mizamiza barlangba." Sűrű, páfrányos ösvényen vezetnek a barlanghoz. Az asszonyok sutogóra fogják a hangjukat. A barlang hűvös, nyirkos, kis tó tárul elénk, de semmi különösebbet nem észlelek. Az öreg mesélni kezd. Hajdanában a barlang tavából vittek vizet az asszonyok. Az egyik férfinak a faluban két felesége volt, s idősebb asszonya igen féltékeny lett a fiatalabbra. A tó varázserővel bírt. Ha föléje hajoltak, s valakinek a nevét a víz tükrébe mondták, annak el kellett pusztulnia. Az asszony nagyon vívódott, mit tegyen, de annyira vágyott rá, hogy csak őt szeresse az ura, hogy mélyet sóhajtott, majd elrebegte vetélytársának a nevét. A fiatalasszony hamarosan meghalt, de a másik sem lett boldog, emésztette a lelkiismeret-furdalás... Az asszonyok borzongva hallgatják a ki tudja hányszor hallott legendát. Nem visznek többet vizet a barlang tavából. Ma is többnejűség van, ma is akadnak boldogtalan asszonyok...

Cecília mellett ülök. Tizenkilenc éves, asszony, két kisfia van. A nőszövetség titkárnője. Férje nemrégiben elküldte őt a háztól. A gyerekek hol vannak? — kérdem. — Szeme elhomályosodik. A férj nénje neveli őket. Miért nem kéri, hogy magához vehesse a fiait? — érdeklődöm. A törvény szerint... Nem hagyja, hogy végigmondjam. Ezt én nem értem — magyarázza —, nálunk a vallási törvények érvényesek, ez a természetes. Csodálkoznának, elítélnék, ha polgári jogaira hivatkozna.

Bizalmukba fogadva még egy „asszonysorsot" tárnak fel. Vezető férfiú feleségéről van szó. Több mint két évtizede házasok. A fiuk tavaly nősült, néhány hetes nagyszüllők. Férje, miután fia egy tizenhat éves lányt vett feleségül — szintén új asszonyt, ugyancsak gyermeklányt bozott a házhoz. Fiatalabb lesz az apa leendő gyermeke, mint az unokája... Húsz év után érte ez a megrázkódtatás a már nem fiatal feleséget. És egy szót sem szólhat — „joga" van ehhez a férjének. Az idősebb asszonynak csak annyi marad, hogy ő az „első feleség". Nehezemre esik, hogy ne nyilvánítsak véleményt; ez nem valami jó példamutatás — gondolom, de nem mondom ki.

Igaz, észre kell venni, hogy rendkívül sokat változott az asszonyok élete, lehetőségeik megnövekedtek, hivatalosan is biztatást kapnak, hogy lépjenek ki otthonaikból, legyenek a társadalom tevékeny tagjai. De estefelé a falvakban csak fehérbe öltözött férfiak koszorúját látni. Ők beszélgetnek, szórakoznak.

ILLATOS LABDACSOK

Bambiban újra lelkesedem. Az elszórt, apró, nyomorúságos falvak helyett újak épülnek. Összeköltöztetnek több falut, az új, körszerű településeket tízezer lakosra méretezik. Bambi már félig készen van, NDK-beli mérnökök, szakemberek vezetik az építkezést. Írni-olvasni, majd szakmára is tanítják a falusiakat — a nőket is.

Bibi Day, a nőszervezet főtitkára büszkén említi, hogy a 114 fiókszervezettel rendelkező zanzibári nőszövetség elhatározta: profitjából — mert ilyen is van, tizennégy üzlet és egy benzinkút kezeléséből — ők is falut építenek.

Tűző napon tüzes táncot járnak. A Ponda régi népi táncjáték (emlékeztet a skót kardtáncra, de itt a fűidre nem kardot, hanem fajármot fektetnek), káprázatos gyorsasággal ugranak, szökkennek egyik oldalról a másikra, ketten járják, a többiek körbe táncolják, biztatják, énekkel kísérik őket. A hangszerek házi készítésűek. Egy asszony áll a zenekar elé, improvizál. Az életükről dalol, s az asszonykórus válaszol rá. A falu apraja, nagyja részt vesz a dalszövésben. Elhallgatnám estig, de az idő sürget.

A férfiak úgy táncolnak, ahogy az asszonyok énekelnek...

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Nem, nem akarom megnézni a szultán háremének romjait, a perzsa fürdő maradványait sem, a mecsetből lett múzeum gazdag gyűjteménye izgat-e engem? Nem, nem érdekel, az, hogy e kis sziget miként próbál más, emberibb életet teremteni. Milyen az első cipőüzeme, az első szociális otthona? Hogy boldogulnak a maguk erejéből, Tanzánia és néhány ország segítségével, miként alakul az élet. Bevallom, gyakran érzem, hogy zanzibári barátaim sok illúziójuk fog még szertefoszlani. Az Afro-Shirazi párt nagy termében körben képek függnek a falon. Élő és elhunyt, létező és letűnt párt- és államvezetők képei olyan csoportosításban, hogy nehéz tisztán kivenni, milyen elképzeléseket, eszméket is kívánnak követni, megvalósítani.

Szép, valóban meseszép ez a sziget. Az emberek kedvesek, barátságosak, nyílt szívűek. Otthon érzem magam Zanzibárban. Nagy múlt után békésebb, szebb jövőt érdemel a kis sziget népe Kelet-Afrika partjainál.

Mit is hozhattam volna emlékül Zanzibárból, ha nem egy „illatos labdacsot"? Élőkelő hölgyek szekrényébe helyeztek valaha tűlzacskóban pomme d'ambre-t. Zanzibárban szegfűszegből készítik ennek utódját. Narancsot teljesen körbe tűzdelnek szegfűszeggel, fél évig a napon szárítják, így aztán előáll. Illata felidézi zanzibári emlékeimet...

Szilágyi Éva

1969.XI.29. 18.00 IV.

Kompozició 69/8 /6/ B

1021

Holló László

- E kis kitérő után folytassuk kiállitási körsétánkat. Holló László tárlata, Kiskunfélegyházán. - Ez az a ház, ahol 1887 március [illegible]-án született Holló László, a magyar képzőművészet egyik legidősebb mestere. Pár a mester fiatalon elkerült Kiskunfélegyházáról, több, mint öt évtizede Debrecenben él, művészete legdöntőbb, ihlető élményeinek kislunsági emlékeit vallja. A kis tárlat szemléletes keresztmetszete Holló László termékeny művészetének. Ez a korai tájkép külföldi tanulmányutjának első állomását München idézi. A "Kalapos nő" portréa is müncheni mestere Hollósy Simon iskolájának stilusjegyeit viseli magán. Az alföldi parasztélet hatása vezetett el egyéni, valóságfeltáró módszeréhez, kimondhatatlanul gyöngéden formált humánumot sugárzó emberábrázolásának dorozsmai, félegyházi cselédleányok voltak a modelljei. -

1909.XI.29. 10.00 f.

Kompozíció 69/B /0/ b

- A kis kitérő után folytatnom kellett körösétámat. Holló tére- -ről tértem, Kisunokaleányomhoz. - Ma ez a hír, mint 1887 márciusában emlékezetes holló lehelte, a magyar képzőművészet egyik legidősebb mesterére. "Az a mester fiatalon elkerült Kisunokaleányhoz, több,mint öt évtizede bekövetkezett el, milyensorte legközelebb. Intette élmónyeinek kitömedéi emlékezik vallja. A kis tanítványa szemléletes képzőművészete holló lábnál tetőpont művészetének. Ő a korai tájkép kitörési kunimányaihoz elmé állomásit Munkácsy idézi. A "Katapos ház" portréja is mindenki mesterre Holdby Simon tanácsjának eltávolításával vált mogán. Az alföldi portréstílet hatása vezetett el egyéni, nicodéjellegű műkezelésig, kimondhatatlan gyengéden formáit, finomságot sugárzó emberábrázolásának dokumentuma. Tájképeinek csiádiságuk voltak a modelljei. -

1021

1909.XI.29.

Szines, bibliai témáju festményeiből is őriz néhányat a félegyházi galéria! A "Sámson és Delila"-t, - illetve a Krisztus keresztről való levételét ábrázoló képeken érzékelhetők leginkább a Hollóra jellemző heves szinellentétek. A dolgozó ember és a táj megjelenitése végig kiséri Holló László életmüvét, de másképp nyul ezekhez a témákhoz, mint az alföldi iskolához tartozó festők. Holló vásznain mindég az indulat uralkodik, dobogó expresszivitás füti át békés jeleneteit,szimbolumokat hordoznak a természet jelenségei. Holló László -festményeivel egyenértékü - grafikáiból jónéhányat láthatnak a tárlaton. Holló munkásságának egyik legfontosabb része önarcképsorozata. Szenvedélyes, igazságkereső önvizsgálatának termékei.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Holló László

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1969 AUG 19

1021

VIRÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Nagyszámú érdeklődő jelenlétében nyitották meg augusztus 17-én, vasárnap délelőtt a debreceni filmklubban a „Virág a képzőművészetben" című kiállítást, amit a debreceni virágkarnevál szervező bizottsága és a Debreceni és Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ rendezett. A kiállítás a virágkarnevál augusztus 20-i rendezvényéhez kapcsolódik. Megnyitásán részt vett *Ördög László*, a Debreceni Városi Tanács vb-elnökhelyettese, *dr. Tardi Tibor*, a városi tanács v. b. pénzügyi osztályának vezetője, a virágkarnevál szervező bizottságának vezetője, *Gaál Andrásné* országgyűlési képviselő, a szervező bizottság tagja. Megnyitó beszédet *Fazekas Sándorné*, a Nőtanács megyei titkára mondott.

A bemutatón *Holló László* Kossuth-díjas, *Bényi Árpád*, *Bíró Lajos*, *Félegyházi László* Munkácsy-díjas, *Józsa János*, *Kapcsa János*, *Menyhárt József* és *Tilles Béla* festőművészek alkotásai szerepelnek. A kiállítás sikerét jellemzi, hogy az első napon a bemutatott műveknek több mint nyolcvan százalékát megvásárolták. (A felvételt Zoltai Károly készítette.)

KÖNYVJELZŐ

Dolg

TIGÁZ debreceni üzemegysége felvételre keres azonnali belépéssel, 44 órás munkahétre való foglalkoztatásra gázszerelőket, hegesztőket, segítőket és kubikosokat. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezés Kálvin tér 5.

A MÁV Debreceni Járműjavító Üzem alkalmaz lakatos, villanyszerelő szakmunkásokat és segédmunkásokat.

Kubikosokat, betonozókat, kubikos- és betonozóbrigádokat, kőműves és villanyszerelő segédmunkásokat, könnyűgép-kezelőket, asztalosokat, hideg- és melegburkolókat azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

A Beton és Vasbetonipari Művek debreceni gyára II. telepére betonelem-gyártáshoz férfi munkaerőket felvesz. Kereseti lehetőség 2000—2400 Ft-ig. Jelentkezés a volt városi téglagyárban. Balmazújvárosi út, telepvezetőnél.

A Debreceni Konzervgyár azonnali felvételre keres rakodási munkára férfi segédmunkásokat és női segédmunkásokat és segédmunkásokat gyártási munkára. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán.

A BVM debreceni gyára mozaiklap-gyártáshoz női munkaerőket felvesz. Kereseti lehetőség 1700—2000 Ft között. Jelentkezés Hámán Kató út 3.

Autóbuszvezetői jogosítvánnyal rendelkező, helyben lakó gépkocsivezetőt alkalmaz az Agrártudományi Főiskola. Jelentkezés önéletrajzzal, a személyzeti vezetőnél. Debrecen, Böszörményi út 138.

Debreceni iparvállalat keres felvételre gépésztechnikusokat, vagy több éves gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat, csoportvezetői munkakörbe, valamint anyagkönyvelőt és állóeszköz nyilvántartót. Pályázatokat fizetési igény megjelölésével „Nagyvállalat" jeligére a kiadóba kérjük.

Épületlakatos, vasszerkezeti lakatos, szerelő szak-, betanított és segédmunkásokat felveszünk budapesti és vidéki változó munkahelyre. Megfelelő gyakorlat után külföldi szerelésre is. 5 napos, 44 órás munkahét, bérezés: teljesítménybér, korlátozás nélkül. Vidéki munkahelyi pótlékot fizetünk. Szállásköltséget és hazautazási költséget térítünk. Jelentkezés fémmunkás vállalat Szerelési Üzem, Budapest, XIII., Vágó Béla u. 11. (Volt Lomb u.)

Gabonafelvásárló Vállalat 2—3 műszakos üzembe segédmunkásokat, továbbá vagonkirakáshoz és gépkocsira rakodómunkásokat vesz fel. Kéthetenként szabadszombat, kereset 1800—2500 Ft-ig. Jelentkezés Debrecen, Bánffy u. 2. és Hámán Kató u. 17.

sokat

i lehetőséggel

péssel

unk

ON-
ODÓ,
UKÖTÖZŐ,
VÉNYTÜRŐ,
SELŐ

Munkásszál-
ében napi egy-
kedvezményes
nk. Munkaidő
onta 3 nap sza-

nyagellátó
i gyáregysége,
ér.

Bezerédi u. 13. alatt
800 db új vályog el-
adó.

Holló László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PAJTÁS
Budapest

1969 DEC 11

1021

HOLLÓ LÁSZLÓ

GALAMBJA

A galamb Keletről szállt Nyugatra, a Nagy-Alföldről a Kis-Alföldre, a debreceni Fűvész-utcai iskolából a győri Gárdonyi Géza iskolába. Itt hetedikes-nyolcadikos lányok és fiúk csodálják a gyönyörű madarat: Holló László Kossuth-díjas festőművész alkotását. A kép egy édesanyát ábrázol kisgyermekével; az ő szemük előtt csattog a galamb ragyogó szárnya. A galambbal együtt Holló László egy albumra való rajzot és vízfestményt is ajándékozott a győri iskolának.

* * *

A gyerekek rendezkednek, takarítanak, díszítenek. Néhány katona is bejött segíteni, a nehezebb tablókat ők rakják a falra. Csaknem minden győri üzem küldött valami ajándékot a „Béke és Barátság" tantermébe.

— Holnapra elkészül a nemzetközi folyosó is! — mondja Bór Jancsi, aki az iskola legjobb történésze. (A tanterem ajtaja erre a folyosóra nyílik. Különböző nemzetek zászlai sorakoznak itt, üveglapok alatt.)

— Rengeteg az anyag, alig győztük feldolgozni, elhelyezni! — mondják a pirosnyakkendős rendezők. — Egyetlen őrsünk sem akart kimaradni a gyűjtőmunkából!

— Tessék megnézni az Írók arcképcsarnokát! — lelkesedik Bán Jancsi, a versek kedvelője. — Ilyen gyűjteményt nem minden iskolában lehet látni. Az igazgató bácsi gyűjtötte, s nekünk ajándékozta.

Pintér István iskolaigazgató izgatottsága, lelkesedése olyan akár a gyerekeké.

— Harminc éve tanítok — mondja. — Kisdiákként is ebbe az iskolába jártam (persze a régi épületbe), pedagógusként is ide kerültem vissza. Most hát nemcsak az iskolaigazgató boldog, mert az intézetében van az ország második „Béke és barátság" terme, hanem a régi kisdiák is. Hálás vagyok a debreceni Fűvész utcai iskola tantestületének, úttörőinek, akik elindították ezt a mozgalmat, Debrecen városának, Holló László Kossuth-díjas festőművésznek, az ajándékokért, s a győri üzemek szocialista brigádjainak, akik nagyon sokat segítettek úttörőcsapatunknak.

* * *

Másnap avatták a „Béke és barátság" termét Győrött. Az avatóünnepség színhelyétől néhány kilométerre Abdán, huszonöt évvel ezelőtt a fasiszták tarkón lőtték a nagy magyar költőt, Radnóti Miklóst. E tragédia negyedszázados évfordulója előtt egy nappal pirosnyakkendős gyerekek szólították, s képzeletben szívükre szorították a „könnyű léptű békét".

A galamb felszáll. Hová száll? Erdőn, hegyen repül át, fagyban, napsütésben. Minden tájra eljusson, minden ember ismerje . . .

SZAPUDI ANDRÁS

PAJTÁS POSTA

„Rátaláltam" címmel Petravich Péter tatai olvasónk ügyes verset írt. Helyhiány miatt nem tudjuk mind a nyolc szakaszát leközölni, de a vers alapgondolata feltétlenül megérdemli a Pajtás Posta nyilvánosságát! „Kerestem az eszményképet, kit követnék teljes szívvel . . ." — így indítja a gondolatot Péter. Aztán leírja, hogy kik voltak eddig az eszményképei: Nyilas Misi volt az első, őt „odahagyta" Bokáért, következett Timur és csapata kedves társasága, a sorban szerepelt még Baradlay, a Jókai regényhős, majd a Komszomol hős tagjai. Végül így ír Peti: „Megmaradok már mellettük, közvitéznek, őhelyettük."

•

Ki az eszményképed, ki a példaképed? — gondolkodtál-e már ezen kedves olvasó? Peti őszintén írhatta, hogy az eszményképek úgy változtak egymást a fejében, ahogy az ismeretei gyarapodtak, ahogy jobban megismerte a világot! Kíváncsian várjuk leveleiteket! Írjátok meg, hogy kit tekintetek eszményképeteknek, ki a példaképetek jelenleg, kihez szeretnétek hasonlítani, kit akartok követni! A legérdekesebb elgondolásokat leközöljük, megvitatjuk!

• • •

Lenin születésének 100. évfordulóját mi is meg akarjuk ünnepelni. Már eddig rengeteg dokumentumot, fotót gyűjtöttünk ösze, amelyet aztán albumba teszünk. Még egy vállalásunk akadt: felkutatjuk városunkban egy-egy utca múltját. Még az is szerepel az őrsi vállalásaink között, hogy egyik pajtásunkat, aki két hónapig beteg volt, segítjük a tanulásban, a hiányok pótlásában.

APOLLÓ ŐRS VEZETŐJE
FÜRSTAND KLÁRA, GYÖRSZENTIVÁN

Dicséret a vállalásokért és azok teljesítéséért! Ötlethiányban szenvedő őrsök! Olvassátok el Klári tudósítását, hátha tudtok belőle meríteni és egyet-kettőt a helyi viszonyokra Ti is alkalmazhatnátok!

• • •

Szeretném, ha a Pajtás Postában megvitatnánk azt a témát, hogyan viselkedjen az egyik úttörő a másikkal?! Pest kör-

kat", akiknek az a jelszavuk: Ki, ha én nem?!

Pajtások! Olvasóink! Írjátok meg nekünk, akad-e a Ti osztályotokban olyan „Ki, ha én nem?!" jelszóval élő, öntelt gyerek! Írjátok meg, történt-e javulás ilyen gyereknél, s ha igen, hogy értétek ezt el?!

• • •

Megjelent a Misi Hiradó első száma! Ez az őrsünk rajzos képesújsága. A lap havonta jelenik meg. Mi írjuk, mi szerkesztjük és olyan ígéretet kaptunk, hogy a következő szám nyomtatási, sokszorosítási munkáiban is részt vehetünk.

MIKLOS TAMÁS ŐRSVEZETŐ ÉS FŐSZERKESZTŐ, BUDAPEST

Üdvözöljük legifjabb laptársunkat! Íme, néhány cím az újságból: Misi mester javaslata: Készíts homokórát! Készülődés a Mikulás vásárra! Hogyan töltsük a téli szünidőt? Játékos ötletek — ötletes játékok.

Ügyes gyerekek vagytok, Tamás, csupán néhány jótanácsot szívleljetek meg: ne „játsszátok meg" a felnőttet, ne oktassátok ki a pajtásokat, hanem közvetlen hangon írjatok, ne a világ nagy dolgaival foglalkozzatok, hanem az őrs, a raj, a csapat eseményei legyenek előtérben!

• • •

Az elmúlt tanévben mi voltunk az iskola legrosszabb osztálya. Azt reméltem, idén sikerül megszabadulnunk ettől az egyáltalán nem megtisztelő címtől; de tévedtem! A napokban a szünetben zsíros kenyérrel dobálództak. Amikor a biológia tanár bejött órát tartani, mindjárt észrevette, mi történt és nagy ügy lett a dologból. A fiúkat fegyelmi és úttörőtanács elé állították. Repültek az osztályfőnöki intők. Így most továbbra is a mi osztályunk marad a „falu rossza"! Mit lehet itt tenni???

B. MAGDI, SZEGED

Még nincs minden veszve, Magdikám! Hiszen a tanévnek még a fele sem telt el! Tartsatok „kupaktanácsot" az osztályban és határozzátok el, hogy új életet kezdtek! Még sem járja, hogy ilyen rossz emléket hagyjatok magatok után az általános iskolában!

H. Adélhoz sok-sok üzenet érkezett, valamennyit nem tudjuk leközölni, de igérjük, eljuttatjuk a címzetthez. Utolsónak, vitazárónak Zs. Judit okos, higgadt tanácsait közöljük: „Ne búsulj Adél, hiszen mással is előfordult már ilyesmi. Jótanácsot azért adok neked: ha megtetszik egy fiú, nem kell kimutatni. A fiúk nagyon örülnek annak, ha egyik, másik lány fut utánuk. Állj be Adél a mi táborunkba! Barátnőm és én soha nem ábrándozunk olyan fiúkról, akik ránk sem hederítenek! Mi azt tartjuk, hogy az ilyesmi csak időpocsékolás! Sokkal szórakoztatóbb, ha ábrándozás helyett leülök olvasni . . . Hiszen ahhoz, hogy jól érezzük magunkat, nem szükséges a fiúk jelenléte. Ha akarod, rövidesen te is megváltozol! Akarat kérdése az egész! Szeretettel: Zs. Judit"

• • •

A PAJTÁS LEVELEZŐ KLUBJA HÍREI:

Levelezőtársat keresnek:

Vágner József és három barátja, Szabolcsbáka, Jókai út 14; Plánk Mária és barátnői, Vállaj, Arany J. út 4; Petraszki Imre, Kétsoprony, Tanya 316; Orbán Margit, Pereszteg 44. őrház; Vandlik Erzsébet, Békéscsaba, Szegfű u. 69.; Nagy Ildikó, Garbolc, Szatmári út 14; Magyar Mária Abda, István út 11; Tóth Juli és Srekk Amália, Felsőőrs, Köveskút; Nagy Gabriella és tíz osztálytársa IIk, Általános Iskola;

E HETI NYERTES JÁTÉKUNK

CÉLOZD MEG!

Kimerült rúdelemek a játék kellékei, továbbá 3 golyó. A játékot többen játszhatják. Az elemeket legalább másfél méter hosszú asztalon felállítjuk egysorba. Minden játékos egymás után hármat guríthat a három golyóval. Az a cél, hogy minél több elemet döntsünk fel. Minden egyes feldöntött „bábu" egy pontot ér. A játék kezdetén kell eldönteni, hogy 10—15, vagy 20 fordulós lesz. Az nyer, aki a legtöbb ponthoz jut a végén.

BEKÜLDTE: SZABÓ KÁLMÁN, ETE

PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSOK

Erdészeti szakiskolába szeretnék jelentkezni az általános után. Szeretném tudni, hol van ilyen iskola és négyes átlaggal lehet-e oda jelentkezni?

Az erdészi munkára inkább fiúk, férfiak

Címlapon:
Holló László: Önarckép, 1930.

Belső oldalon:
Holló László: Foltozó, 1927.

Af.

Meghívó

A DEBRECEN
MEGYEI VÁROSI TANÁCS,
A DÉRI MÚZEUM
ÉS A
TIT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
SZERVEZETE
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
1987. MÁRCIUS 5-ÉN
A DÉRI MÚZEUMBA

Holló László

KOSSUTH-DÍJAS, MUNKÁCSY-DÍJAS,
KIVÁLÓ MŰVÉSZ
SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL RENDEZETT
ÜNNEPSÉGRE

13.30 *Díszterem*

EMLÉKÜLÉS

Babits Mihály: Esti kérdés
Előadja: *Sárközy Zoltán*
Jászai-díjas, érdemes művész

A vendégeket köszönti
és az ülést megnyitja:
Dr. Debreczeni Ferenc,
a Debrecen Megyei Városi Tanács
elnökhelyettese

Előadók:

Sümegi György, Kovács Péter,
Sz. Kürti Katalin dr., Bíró Katalin

Az emlékülésen
Dr. Egri Mária
művészettörténész elnököl

16.00 *Időszaki kiállítóterem*

HOLLÓ LÁSZLÓ
EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSA

Bényei József: Holló László
Előadja: *Sárközy Zoltán*
Jászai-díjas, érdemes művész

Bevezetőt mond:
Dr. Gazda László,
a Déri Múzeum igazgatója

A kiállítást megnyitja:
Dr. Gyarmati Kálmán,
a Hajdú-Bihar Megyei Tanács
elnökhelyettese

Tárlatvezetést tart a kiállítás rendezője:
Bíró Katalin

17.00 *Díszterem*

„ÉN NEM CSINÁLOK EGYEBET,
CSAK FESTEK…"

Az MTV Holló Lászlóról készített
filmjének vetítése
Rendező: *Kernács Gabriella*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Holló László

1960 NOV 1

1021

A 80. ESZTENDŐ. A Debrecenben élő Holló László, Kossuth-díjas festőművész most tölti be 80. életévét. A képen: Holló László műtermében.

az érintett egyén ellen vét, hanem a törvények és az egész társadalom ellen is. A közösségnek pedig kifejezetten anyagi kárt okoz. Minél később teljesíti ugyanis kifizetési kötelezettségét, a kamatokkal együtt annál nagyobb összeget kell fizetnie. Gyakran több havi vagy évi bérnek megfelelő összeget anélkül, hogy emögött a legkisebb termelési érték is lenne. Igy azután nagyon sok a felesleges és elkerülhető kiadás a munkaügyi viták elhúzódása miatt.

ÉPPEN EZÉRT a társadalmi tulajdon és a jogkereső dolgozók érdekeinek védelmében Kancsár György bizottsági elnök a döntőbizottságok jogkörének kiterjesztését tartja indokoltnak. Azt javasolta a vb-ülésen, hogy a járási, illetve a megyei tanács a megyei szakszervezeti tanáccsal közösen kezdeményezze olyan jogszabály meghozatalát, amely a munkaügyi viták törvényes határidőn belüli elintézését és a határozatok végrehajtását biztosítaná.

Legyen ezért joga a döntőbizottságnak a tárgyalás megtartását akadályozó, igazolatlanul távolmaradót a tárgyalás költségeinek megtérítésére kötelezni. Ha pedig személy szerint megállapítható, hogy a

JEGYZETLAP

Egy fe

Ülök a parkban, már lement a templom kupolája mögött a nap, öregek ülnek körülöttem, sok mindent látott öregek, akik idejöttek, hogy a kisvárosnak e tenyérnyi fásított helyén élvezzék a nyugalmat. Nyugalmat? Igen. Mi mindent láttak ezek az öregek, most már fátyolos tekintetek? Hányféle arcát mutatta nekik századunk története? A háborúk és egyéb öldöklések felsorolását, azt hiszem, nyugodtan el is hagyhatjuk, a szavak nem jelentenek semmit. Vagy nem sokat.

Ülök a kisvárosi parkban, s ahol ülök, szürke házra látni a sárguló lombok között. A szürke házon fehér festékkel írt mondat: „BÉKÉT VIETNAMNAK!" Békét! Itt béke van. A templom kupolája körül madarak vijjogtak, lement a nap, az öregek lassan, komótosan beszélgetnek.

Ülök a parkban, s látom, hogyan készült a felirat. Fiatalok jöttek, az egyik cipelte a festékesvödröt, a másik a pemzlit, a harmadik a betűsablont. Aztán a betűsablont a szürke falra illesztették, a pemzlit bemártották a fehér festékbe és végighúzták a szürke ház falán. Ott maradt a mondat: „BÉKÉT VIETNAMNAK!" Aztán továbbvitték a betűsablont, a pemzlit és a festékkel teli vödröt. Ráfestették a mondatot kék, sárga, rózsaszín házak falára. Azoknak a házaknak a falára, ahol a sokat látott öregek élnek, s talán kétszülődnek a halálra. Mert mindenki felkészül a halálra. Egy kamaszkori döbbent álom emlé-

hol szülessen.
város szürke
vagy ott, Viet
tel a felirat. A
lál, mint amil
Egy halál léte
tes — a társa
kosság késsel,

Ülök a park
dolok. Azokra,
ját halálukra.
gában hordozz

Ülök a park
a szürke ház
mondattól nen
Krétával írt k
egy méterre a
mondat ugyan
Állok a krétáv
látni azt a kez
látni az arcát
S mire gondol
berke, amikor
nem írhatja in
nyivel szebb m

Jó lenne olya
ke fogalma e
Olyan korban,
béke. És a ház
mással, ilyen m
szerelmes Jutk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

Holló László

1966 NOV -1

1021

A 80. esztendő

A Debrecenben élő Holló László Kossuth-díjas festőművész ez évben tölti be 80. életévét. A képen: Holló László a műteremben.

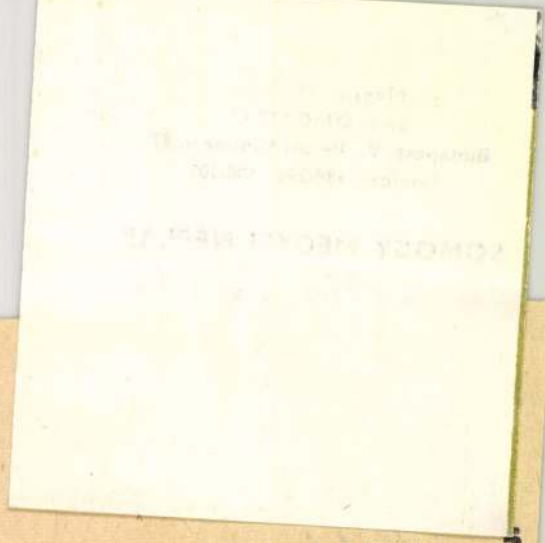

a lottó jutalomsors

sorsoláson a 42. játékhét szelvényei vettek rész

éléskamra ut., 2 384 550 r., 2 394 421 fényképezőgép, 2 398 185 óra és ezüstáru ut., 2 407 917 bútor ut., 2 408 535 ruházati cikk, 2 408 669 éléskamra ut., 2 410 348 óra, 2 413 094 éléskamra ut., 2 416 367 hűtőgép, 2 416 393 éléskamra ut., 2 417 288 porszívó, 2 441 877 ut., 2 444 670 ut., 2 448 508 ruházati cikk, 2 449 074 éléskamra ut., 2 452 662 varrógép, 2 455 146 tv, 2 463 922 éléskamra ut., 2 464 404 óra, 2 471 465 óra, 2 474 354 ut., 2 475 023 ut., 2 483 981 filmgép, 2 504 494 óra és ezüstáru utalvány, 2 515 068 ut., 2 515 806 ki mit választ, 2 517 197 éléskamra utalvány, 2 527 932 óra, 2 532 069 házt. gépek, 2 537 681 éléskamra ut., 2 547 160 r., 2 556 199 porszívógép, 2 563 303 ut., 2 563 728 lakástextil, 2 568 197 óra és ezüstáru ut., 2 571 442 r., 2 573 548 robogó, 2 595 766 óra és ezüstáru ut., 2 597 947 ut., 2 602 184 hűtőgép, 2 613 245 robogó, 2 614 450 r., 2 619 798 ki mit választ, 2 622 093 tv, 2 665 601 tv, 2 677 695 fényképezőgép, 2 688 658 ruházati cikk, 2 710 167 éléskamra ut., 2 713 085 moped, 2 724 879 tv, 2 725 614 r., [illegible] robogó, 2 750 956 éléskamra ut., 2 226 535 porszívógép, 4 229 008 filmgép.

5 308 818 éléskamra ut., 5 309 049 fényképezőgép, 5 313 116 kerékpár, 5 328 460 zenegépek, 5 334 106 utalv., 5 334 406 irógép, 5 335 813 ki mit választ, 5 349 022 ki mit választ, 5 349 291 utalv., 5 351 944 rádió, 5 356 449 házt. g., 5 356 801 rádió, 5 364 369 utalvány, 5 373 557 külf. utazás, 5 386 023 robogó, 5 393 252 ki mit választ, 5 397 435 óra és ezüstáru utalv., 5 407 070 rádió, 5 420 737 ruházati cikkek, 5 435 789 utalv., 5 444 334 házt g., 5 445 010 utalv., 5 445 586 méteráru, 5 450 215 ruházati cikkek, 5 450 508 utalv., 5 452 079 külf. utazás, 5 459 103 zenegépek, 5 460 302 házt. g., 5 461 436 rádió, 5 483 492 óra, 5 492 280 ki mit választ, 5 492 573 rádió, 5 501 633 óra, 5 505 064 külf. utazás, 5 521 501 rádió, 5 526 302 tv, 5 532 126 éléskamra utalv., 5 540 256 ki mit vál., 5 550 144 ki mit választ, 5 550 557 rádió, 5 554 827 ruházati cikkek, 5 565 342 éléskamra utalv., 5 591 121 robogó, 5 598 303 lak-tex., 5 604 859 lak-tex., 5 613 476 mosógép és [illegible] utalvány,

Gondolatok a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek XXII. őszi tárlatáról

Huszonhat festő, ill. grafikus és egy szobrász mutatta be legújabb alkotásait a debreceni Déri Múzeumban 1966 novemberében rendezett őszi tárlaton. Minthogy e sorok írójának nem volt módja arra, hogy a tárlatra beküldött összes műveket megszemlélhesse, ezért megalapozatlan volna pusztán a kiállított művek alapján minden egyes művész stílusát behatóan elemezni. Csupán a kiállításról kapott általános benyomását szeretné rögzíteni, az egyes irányzatok megjelölésével s itt-ott néhány mű részletesebb elemzésével. Azt is meg kell őszintén írnia a kritikusnak, – aki fiatalabb korában muzeológiával is foglalkozott –, hogy a kiállítás rendezésének elve nem mindenben segítette elő a képek helyes esztétikai szemléletét és megítélését. Nem beszélve arról, hogy egy fiatal grafikus egyik műve magányosan a folyosóra szorult, – igen problematikus: egymás mellett kell-e egyazon művész alkotásait kiállítani vagy szétszórtan? Mert, bár kétségtelen, hogy különböző jellegű művek egymásmellettisége fokozhatja – az ellentét ereje folytán –, azok hatását, mégis úgy érezzük, hogy ellentétes színés formalátású művészek egymás mellé helyezése gyakran leronthatja, szinte meg is semmisítheti az egyik vagy a másik hatását; pl. egy erősen festői, gazdag színhatású pasztell (Félegyházi műveire gondolok) mellett egy határozottan konstruktív, kevés színnel dolgozó művész (Pál) könnyen elveszti a hatását. S amíg – Holló László művei egymás mellé kerültek az I. teremben, addig a II.-ban Tilles Béla triptychonnak kívánkozó kompozícióí (Múzsa – Nő a kakassal – Szoptató anya) szétszórtan kiállítva nem tudják a művész koncepcióját oly átütő erővel képviselni, mintha egymás mellett látnánk őket!

Rátérve a kiállított művek tematikájára, eszmei mondanivalóira és stílusára, valahogy úgy érezzük, hogy – egy-két kivétellel –, a tárlat valóban „őszi" jellegű volt, azaz gyakran pesszimista hangulatot árasztott (a lényeges kivételekről külön írunk). A tematikában nagyon is háttérbe szorult a figurás kompozíció: a kiállított művek közt mindössze öt-hat művészt találhatunk, aki az itt szereplő művei szerint különösképp érdeklődik a „humanum" problémája iránt (az idősebbek közt Félegyházi, a fiatalabbak közt Bíró, Józsa, ill. Tilles, továbbá Kapcsa műveire gondolok). A munka, az emberi tevékenység bemutatása is aránylag kevés (Holló, Menyhárt s a tehetséges fiatal Szilágyi Elek egyes művei). Nem is a táj dominál, hanem a falusi utca vagy házak többé-kevésbé geometrikus ábrázolásai, jórészt sötét színekkel, egyhangúan, s ami meglepő: ez a pesszimisztikus bemutatás főként a fiatal generáció műveit jellemzi. Persze azt is lehetne állítani, hogy az emberábrázolás a modern művészi formanyelv törvényei szerint kevésbé kifejezhető, kevésbé érdekes, mint mondjuk a quattrocento idején. Ez lehetséges, de még ebben az esetben is kísért az a veszély, amire már a két világháború közt egy – nem is mindenben haladó szellemű, gondolkodó, Ortega y Gasset – rámutatott, ez a veszély: a művészet elembertelenedése! Ez a veszély különösen súlyos olyan művészi kultúrában, amely az új, az elnyomatástól megszabadult ember dicséretét, boldogságát, életigenlését kell szolgálja. (Ne féljünk a „szolgálat" szótól: nagy emberi ügy szolgálata a legnagyobb szabadság!). „Ember küzdj és bízva bízzál" – e gondolat szépsége az egész kiállításon egyedül Tilles Béla műveiből árad elemi erővel: a legszebb emberi tettnek, az új élet adásának dicséretét zengő képeiből. Kétségtelen, Félegyházi László fiatal leányalakjai, gazdag és oldott pasztellszíneivel szintén arra utalnak, hogy tavasz is lesz majd egyszer az ősz után, s Bíró Lajos egyes képei, Józsa János grafikái is az emberi-gondolati problémák megoldásait keresik.

Természetesen a tematikai problémák nem azonosak mindig a stílusbeliekkel. Éppen ez a kiállítás is példa arra, hogy az élmény különböző stíluseszközökkel is kifejezhető. Meg kell tehát röviden vizsgálnunk, milyen stílustörekvések érvényesülnek

képpen a festészet és szobrászat eredményeivel is. A színpadképek kevés elemből álltak, s a kiválóan alkalmazott fényeffektusokkal együtt erősen jelképesnek tűntek. Örültünk ennek a jelképességnek, puritánságnak, mert mindez jobban megmozgatta a fantáziánkat, s felröpített bennünket a jelképesség birodalmába. Nem kell újból hangsúlyoznunk, hogy ez éppen az Egerek és emberek esetében nagy szó! Alexandru *Finti* rendező nyilván arra törekedett, hogy ezzel a szcenizálással egyenértékű játékot produkáljanak színészei. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy ebben legjobban a Lenniet alakító Florin *Piersic* segített neki, aki játékával a szó legszebb értelmében felejthetetlen élményt nyújtott. Alkalmunk volt a fiatal, rokonszenves színésszel elbeszélgetni. Megtudtuk, hogy hazájában úgy tartják számon, mint romantikus hőst, aki az utóbbi években kezdett nemzetközi filmkoprodukciókban is szerepelni, szép feje, kitűnő orgánuma és valóban nagyszerű testalkata következtében. Lennie szerepét újszerű feladatként fogta fel, s nagy szorongással készült rá. Valóban nagy teljesítmény, ha valaki ilyen előzmények után szinte kilép eddigi önmagából, s magára húzza ennek az örök gyerek, sérült lelkű figurának szánandó testi és lelki maszkját. Piersic kitűnően azonosult a szereppel, de az azonosuláson túl a jelképesség olyan szférájába emelte fel ezt a figurát, hogy a néző kissé egy eltorzult legkisebb fiúnak, királyfinak is tekintette, akiben robbanó erők és képességek feszülnek, csak éppen nem tudja jóra használni őket. Piersic mellett figyelmet keltett még a Candyt alakító *Rautchi* és a Slimet formáló *Petrut* játéka. Az utóbbiak arra is figyelmeztettek, hogy mennyi kitűnő, markáns arcú, jó testalkatú férfiszínész van ebben az együttesben, s hogy a fentebb felsorolt tulajdonságok nem elhanyagolandók a magyar férfiszínészek kiválasztásánál, nevelésénél sem. Michai *Berechet* modern színpadképet varázsolt a Voitin-darab színrevitelénél a színpadra, ugyancsak Mihai Tofan tervező segítségével, s lendületes irányításával több színészből igen jó alakítást csiholt ki. Emlékezetes marad számunkra Carmen *Stanescu* kitűnő Flóra-alakítása és újból *Birlic* Zigu mozgóárusa. Mindent összevetve, a román művészek határozott stílusérzékről, modern szcenikai törekvésekről tettek tanúságot, s arról is hírt hoztak, hogy több képviselőjüket tekintve az európai színházművészet élvonalában van a helyük.

BŐGEL JÓZSEF

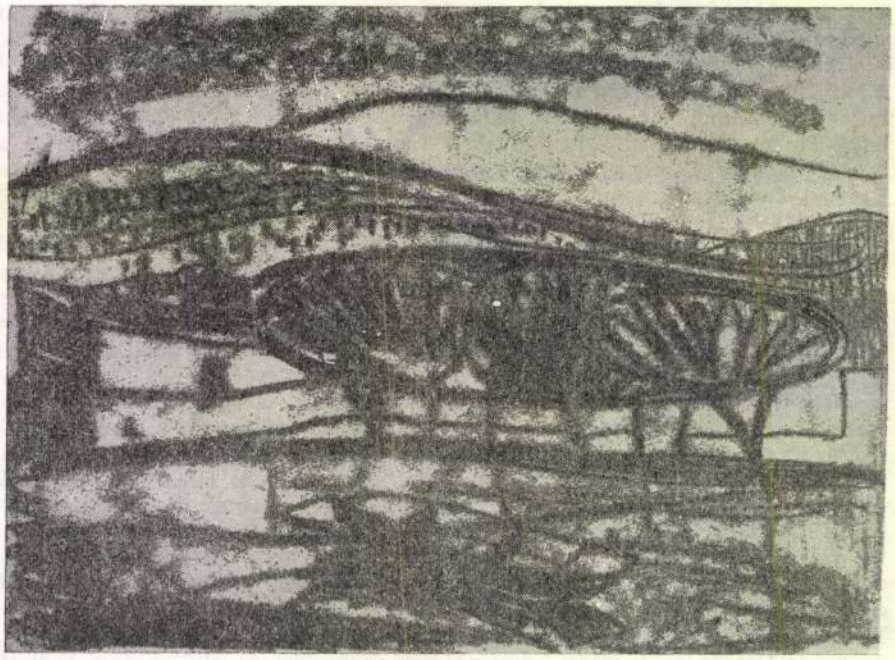

Madarász Gyula monotipiája

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László.
ALFÖLD
1967 JAN

ezen a kiállításon. Mindenekelőtt egy megfigyelésünket szeretnénk rögzíteni: a kiállításon hét idősebb, húsz fiatalabb művész szerepel, de ez a szám egyáltalán nem jelenti azt, hogy az előbbiek egységes művészi kifejezésmódot képviselnek az utóbbiakkal szemben. Viszont a fiatal generáció – minden látszólagos ellentét mellett is –, lényegileg egy nagy stiluscsoportba tartozik, amelyre a századeleji kubisztikus-konstruktivista törekvések nyomták rá bélyegüket, ők ahhoz a törekvéshez kapcsolhatók, amelyet Nagy András nemrégiben *(Valóság, 1966. 11. szám)* a budapesti fiatal művészek „Studio"-jának kiállítása kapcsán „Braque-fokozat" néven jelölt meg, mert Georges Braque késői munkáinak hatása érezhető alkotásaikon. Az „idősebb" nemzedék kiállított műveiben igen különböző stilustörekvések érvényesülnek. *Holló László* művei közt – kétségtelenül – a katalógusban egyedül szereplő „Móra Ferenc szülőháza" a legértékesebb, merész színhatásai nem tördelik szét, ellenkezőleg: még jobban hangsúlyozzák a téma konstruktív elemeit. *Félegyházi László* festménye színlátásában bizonyos mértékig ugyan rokon Hollóéval, de pasztelljei sokkal könnyebbek, festőiségük szinte játékosan vibráló. Az impresszionista hagyományokhoz kapcsolódik *Tar Zoltán* színgazdag kompozíciója is. *Maghy Zoltán* viszont inkább a „neoprimitívek" közé sorolható. *Menyhárt József, Balla László* és *Tokácsli Lajos* képviselik az „idősebb" nemzedékben a Cézanne-i hagyományokat, jóllehet mindegyik más és más módon alkalmazza a modern művészet „atyjának" eredményeit. Tokácsli Lajosnál ez a hatás impresszionista elemekkel párosul, Menyhárt Józsefnél leszűrtebb, összefogottabb, mint a Szentesről Debrecenbe került művésztársánál; Balla az épületek formálásánál konstruktivista jellegű, az alakokat viszont impresszionista módon ábrázolja. A fiatalabb nemzedék sokkal egységesebb képet mutat, lényegében véve a Cézanne, Braque, itt-ott Picasso művészetében jelentkező konstruktivista, geometrizálására hajlamos törekvéseket hangolja át, ki-ki a maga módján. Ebben a csoportban *Bíró Lajos* művészete képezi az egyik súlypontot, annál is inkább, mert számos fiatalabb művész közvetlen, baráti vagy tanítványi kapcsolatban áll vele, így *Bíró Ferenc, Bihari Sándor, Juricskay Pál, Kapcsa János, Madarász Gyula, Szilágyi Elek, Szilágyi László, Török Anna, Valkovics Zoltán.* Bíró újabb műveiben ismét szerepet kapott a figurális ábrázolás, bár nehéz eldönteni, hogy pl. Zilahy György emlékét megörökítő képének fojtott drámaisága, vagy a „Téli nap" megkapó erejű, de kissé nyomasztó komorsága fejezi-e ki tökéletesebben a művész mondanivalóját. Említettük, hogy Kapcsa kiállított képe tematikájában, de technikájában is az emberábrázolás új megoldását kísérli meg, bár persze ő sem menekülhet a picassói stílus izgalmas kísérletének hatásától. A magyar falu, a falusi házak ábrázolásában a fiatalok közt talán Madarász Gyula és Valkovics Zoltán képe –, az utóbbi merész monumentális fogalmazásával – ragadja meg a szemlélőt.

Ezzel a csoporttal rokon *Égerházi Imre* képe a debreceni Új Élet park házairól, vagy más témában, de „braquei" eszközökkel *Szlávik Lajos* merész színellentétekre épülő csendélete is. *Makoldi Sándor* tájképe viszont oldottabb formaadású. Szóltunk már *Tilles Béla* megragadó alkotásairól: a Nő a kakassal az egyiptomi, a két anya-portré inkább a bizánci művészet hagyományait teremti újjá, korszerűen és nagyvonalúan. *Józsa János*nak konstruktív és szimbolikus erejű emberábrázolásai főként grafikáiban, különösképp az „Apám, Élet II."-ban döbbennek elénk, hasonló szellemű *Szabó László* mozgalmas, figurális grafikája is. A kiállítás egyetlen szobrásza *Papi* Lajos külön figyelmet érdemel: Szlávik Lajosról készített portréja kevés eszközzel is nagyon karakteres, az „Ülő nő" c. kis, de monumentális hatású kompozíciója a magyar szobrászatban Borsos és Andrássy Kurta által megindított, egyszerűségre törekvő népi jellegű szemlélet egy tehetséges fiatal kezével megvalósított újjáformálását mutatja.

Rövid fejtegetéseink bevezetésében felvetett problémák nem jelentenek egyes művekkel vagy irányzatokkal szembeni elutasítást, csupán figyelmeztetést arra, hogy a művész a vészterhes időkben sem lehet csupán a „borús egek" megörökítője, hanem, mint pl. Félegyházi vagy Tilles példája tanúsítja, meg kell mutatni a minden pusztulást legyőző diadalmas élet hol játékosan könnyed, hol nagyvonalúan megragadó szépségét.

KÁDÁR ZOLTÁN

Németh László: A csapda

ŐSBEMUTATÓ MISKOLCON

Mindenképpen nagyszerű, hogy újabb vidéki Németh László ősbemutatóról számolhatunk be. Még akkor is, ha ezúttal a darab: *A csapda* – rossz.

Az író nagy öregeink egyike. Sokáig könyvdrámának tartott színpadi művei közül az utóbbi években nem egy aratott forró és megérdemelt sikert. Ezek a sikerek, továbbá a Németh László és a műve iránt érzett tisztelet most szinte kötelezővé teszik a kritikus számára a szókimondást.

A csapda frustration: egy nagy lehetőség elszalasztása, elrontása. Mindvégig érezzük benne a legmagasabbra törés igényét s ezért különösen fáj, hogy nem lett belőle nagy dráma. Az már kicsiség ehhez képest, hogy szórakoztató színmű sem.

A téma pazarul gazdag. Anyagában ott van maga a puskini élet, összes ellentmondásaival. Egy férfié, aki lázadó, már-már forradalmár, de elfogadja a lovagias ifjú cár pénzét, kegyét; aki a költészetében eléri az orosz élet teljességének megértését és kifejezését, de otthonának zárkájában egy léha és butácska nő szeszélyeinek szorításában vergődik; aki európai látókörű intellektuel és mégis őszintén vállalni tudja egész elmaradott népét. – Aztán ott van a szerző élete, mely életművének fő tárgya és A csapda anyagának is része. Mennyi drámai csíra, mennyi drámai szál! S a történelem és a legmaibb ma összefonódása, együttrezgése, feszültsége és a feloldódás lehetősége egy hősben.

A csapda széthullása és hatástalansága talán éppen arra vezethető vissza, hogy ezzel a gazdagsággal az író nem volt eléggé fukar. Úgy tűnik, hogy nem kívánt egyetlen drámai csírácskáról sem lemondani s minden szálat felvett. Tizenöt jelenetet fűzött az időbe s e tizenöt kép – mint egész – tagolatlan, egymás hangsúlyát összemosó részletek túlburjánzásaként hat.

A jelenetek külön-külön jól komponáltak, színpadszerűek. S mindegyik mond is valamit. Azonnal és plasztikusan látjuk például Puskin arcának tükröződését az udvar-Lilliput törpéinek agyacskáiban, a költő bonyolult érzelemvilágú otthonát, sőt egy felejthetetlen (és nagyon naiv!) beszélgetésben az egész orosz irodalmat – puskini pillanatában. A dramaturgiai mívességen túl e jelenetek egészét még össze is köti valami: az a sajátos, bonyolult orosz hangulat, melynek része az Anyegin édessége és a nagy realisták éreztette sivárság. A magyar néző Adyra is ráérezhet. Ám a biztos tartópillérek hiányzanak: nincs drámai cselekvés és nincsenek valóban élő emberek, jellemek.

A jelenetek sora még olyan értelemben sem jelrendszer, hogy segítségével a néző a függöny összecsukódása után maga fejezhetné be a drámát – az író szándékai szerint. A mű nem bírta el a túl sok részletbe rejtett absztrakciót s így ki-ki azt magyarázhat bele ezekbe a nosztalgiákba és apologetikákba, amit akar, helyesebben: amit műveltsége, társadalmi helyzete, eszméi meghatároznak. Az író nem kényszerít álláspontjának elfogadására s különben sem győz meg.

A csapda tehát a nézőre bízott dráma. Innen eredeztethető a zavarunk. Mindenekelőtt nem tudjuk, mit kezdjünk magával a *darabbeli* csapdával. Mert miről is van szó? Egy férfi életének sorskérdése az, hogy megszabaduljon olyan szarvaktól, melyek – meggyőződése szerint – csak pletykákban léteznek. A megszabadulás útja a párbaj. S utána? Visszavonul majd falura, ártatlan neje oldalán, hogy ott művelje kertjét. – Bajos ezt a clairvilmosi problémát drámaként felfognunk.

Fokozza nehézségünket, hogy nem érezzük Puskin személyes nagyságát sem. Monomániákusan emlegeti saját kiválóságát, de a darabban nincsen bizonyíték arra, hogy nagy költő, nagy ember lenne. Mihez kezdjünk hisztériájával, nőies lágyságával? S mihez kezdjünk azzal a szerencsétlen beállítással, hogy jó, kiváló lövő létére egy, sze-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Holló László
1980 NOV 6.

A 80. ESZTENDŐ

1021

A Debrecenben élő Holló László Kossuth-díjas festőművész ez évben tölti be 80. életévét. A képen Holló László műtermében.

— Megkezdték a — AZ IDÉN IS meg

Tragédia 2
Bajor-bé

Mai

vember 6-an,

Központi: **Bűntény a leány-**
iban, Baja Uránia: **Arany-**
ny. Kalocsa: **Amíg élek,**
emét Városi: **Az állhatatos**
g, Kecskemét Árpád: **Gá-**
iák, Kiskőrös: **Az én kis**
gem, Kiskunfélegyháza: **A**
medve fiai, Kiskunhalas:
Lajosmizse: **A titok-**
zakács.

vember 7-én, hétfőn:

Központi: — Baja Urá-

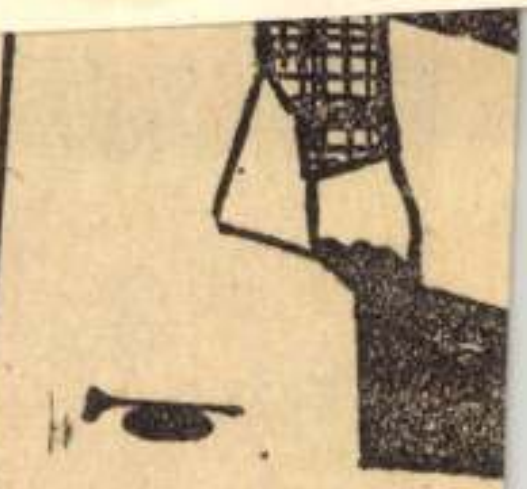

Freskó férfiing 54,-
Színes zefir férfiing
Freskó fiúingek 19,-
Festett zefir fiúinge
az áruházakban és s

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László
NÓGRÁD

1966 NOV 21

1021

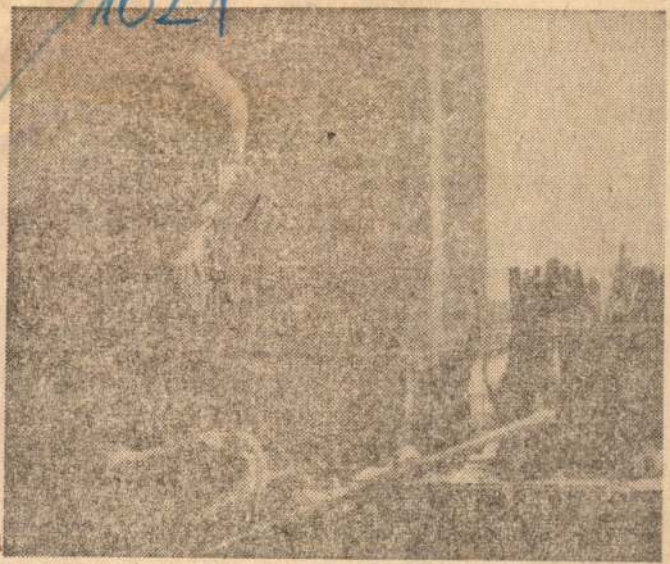

A Debrecenben élő Holló László Kossuth-díjas festőművész ezévben tölti be 80. életévét. A képen: Holló László műtermében

(MTI foto — Szebellédy Géza felvétele)

madás során a 35. per
Bán lövése a hálóba t
Fordulás után ismét a h
ak rohamoztak, de a sz
nyi védelem jól állt a lá
A 70. percben Vanya sza
rúgás-góljával beállítot
végeredményt. A 80. per
Petri csúnyán megrúgta Bant,
amiért a kiállítás sorsára ju-
tott. Jó teljesítményt nyújtott
a szécsényi csapat minden
tagja, különösen Tornyos (a
mezőny legjobbja). ill.: Már-
ton, Suth és Zsiga.

70. percben született. Kelemen lövése nyomán a labda meg-csúszott és a sarokban kötött ki. Kiemelkedő teljesítmény nem akadt.

KARANCSLAPUJTŐ — KARANCSALJA 5:0 (3:0)

Karancslapujtő, 200 néző, v.: Máté. K.-LAPUJTŐ: Barta — Serfőző, Oravecz I., Kovács — Tóth I., Juhász I. — Juhász II., Horváth, Torák, Tóth II., Lavaj. EDZŐ: Lantos Ede. K.-ALJA: Szőllős — Bogár II., Romhányi, Kazareczki — Murányi, Lukács II. — Kovács, Zsélyi, Blendóczki, Sávolyi, Hegedűs. EDZŐ: Válóczi Béla. A csúszós talajhoz a hazaiak alkalmazkodtak jobban. Technikásabban, ötletesebben játszottak. A minden csapat részében jobb teljesítmény:

A bajnokság állása

1.	Pásztó	27	20	3	4	63:16 43
2.	Zp. B.	27	18	3	6	54:25 39
3.	Bgy. MÁV	27	16	5	6	58:28 37
4.	Baglyasalja	27	13	7	7	61:36 33
5.	St. ZIM	27	12	8	7	60:30 32
6.	Somos	27	12	6	9	43:44 30
7.	St. Üveggy.	27	10	9	8	49:33 29
8.	K.-keszi	27	9	8	10	36:64 26
9.	K.-lapujtő	27	9	6	12	52:38 24
10.	É-vadkert	27	9	6	12	34:45 24
11.	Szécsény	27	10	3	14	34:55 23
12.	Romhány	27	7	9	11	30:50 23
13.	M.-novák	27	9	3	15	37:76 21
14.	Sz.-patak	27	4	11	12	27:38 19
15.	Salgó	27	4	9	14	23:41 17
16.	K.-alja	27	3	6	18	25:69 12

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG

/1021

1966. november 4.

A 80. esztendő

A Debrecenben élő Holló László Kossuth-díjas festőművész ez évben tölti be 80. életévét.

Holló László műtermében
(MTI-foto, Szebellédy Géza felv.)

1966. november 4.

Mennyit nyom — meg a gazda p

A vasúti rakodó

ketrecében két süldő garázdálkodik. Az egyik öreg kocának már letépték a fülét, egy másik süldőnek pedig az oldalát hasították fel.

Két vagont állítottak a rakodóhoz. Egyikbe disznókat hajtanak, a másikba marhákat kötnek.

Ötven marhát kötöttek a vaskorlát mellé.

A szakály-hőgyészi vasútállomáson átvételt tart Szabó Dezső, állatfelvásárló.

Három ember üti, szúrja, nyomja a hízott bikát. A bika az istenért nem akart a mérlegre állni. Kerülnek egyet az állattal, a mérleg másik oldaláról próbálják benyomni az öt és fél mázsás, 13 ezer forintot érő állatot. Félórás küszködés után az állatot már le tudják mérni.

A gazda fogja a bika kötelét. Kezével rádől a mérleg korlátjára, de még húzza is a kötelet

ja dolgozik. Közülük Szabó Dezső itt Szakály-Hőgyész környékén tevékenykedik. Tegnap má megrendelte a postára a pénz mert ilyen kis postán nin akkora pénzforgalom, hogy k tudja elégíteni egy valamire val felvásárló a közel félmilliós nap pénzszükségletét.

— Amikor a pénzt felvettem idejövök az állomásra, minősítjük, mérlegeljük az állatokat, é vagonba rakodunk. Amikor lezártam a vagont — fizetek.

A rakodóhoz lehallatszik a kocsmában nótázók hangja. Ők előre isznak a bika bőrére. Érthető is, hisz a mai napon átvett leggyengébb bikáért is tízezer forinton felül fizetett Szabó Dezső. Ezen a napon Mészáros József is, a tamási kirendeltség felvásárlója itt tartott átvételt.

Mészáros és Szabó természetesen együttműködik, egymást segítik, sőt előfordul, amikor egyik másik állatfelvásárló — bá

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

196 JAN 28.

1021

— AZ ERNST MÚZEUMBAN február 25-én nyitják meg a kiskunfélegyházi születésű Holló László, Kossuth-díjas festőművész kiállítását.

Holló László festő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 23

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Az Ady Könyvesbolt ajánlata: Holló

A vietnami nép hősi harcának támogatására, a szolidaritás jelképeként a művész és az Alföldi Nyomda felajánlásaként készült el a Holló című köny. A teljes bevételt a vietnami akció számlájára fizetik be. A könyvet kizárólag az Ady Endre Könyvesbolt terjeszti — szintén felajánlásként. A kötet, amelyet Tóth Ervin műtörténész állított össze, 12 akvarellt és mintegy félszáz grafikát tartalmaz Holló László Kossuth-díjas művész legszebb alkotásaiból.

A könyvet a mellékelt megrendelővel kérheti postán is az Ady Endre Könyvesbolttól.

MEGRENDELŐ

Állami Könyvterjesztő V.
Ady Endre Könyvesbolt
DEBRECEN
Vörös Hadsereg útja 26.

..... **példányban megrendeljük Önöknél postai utánvéttel Tóth Ervin: HOLLÓ RAJZAI ÉS AKVARELLJEI c. kötetet (250,—).**

Megrendelő neve: .....

Pontos cím: .....

Kelt: .....

.....
aláírás, bélyegző

— Milyen szerszámokat készítet-
tek utoljára?

— Sörös- és tejesüvegrekesz, po-
lipack láda és szervtároló láda
szerszámait. Az utóbbit a húsipar
használja.

— A szerszámok további útja?

munkájuk. Az egy
szám hibásodott r
nal javítani kezdt
Nagy József fiat
újításairól nevezet
aki mindenütt észr

Rekonstrukció a Hajdús

Az utóbbi időben országszerte elhangzott a panasz (a rádió és a tv is foglalkozott vele), hogy vízmelegítő berendezéseket nem lehet kapni, vagyis a bojler hiánycikk. S a helyzet valóban ez: a bojlereket gyártó Hajdúsági Iparművek a jelenlegi kapacitási, műszaki feltételek között nem tudta kielégíteni az igényeket.

Amint Lengyel Zoltán tudósítónk írja: a gyár vezetőit nem érte váratlanul a jogos panasz, hiszen már 1968-ban elrendelték a bojlerüzem rekonstrukcióját. A fejlesztési főosztály elkészítette a terveket, mégpedig úgy, hogy a nagyarányú felújítás a régi konstrukció továbbfejlesztéseként valósul meg fokozatosan anélkül, hogy a bojlergyártásban fennakadás lenne. Most évente 35 000 darab vízmelegítő készül az üzemben, a rekonstrukció után a tervezett darabszám 80 000, de ez folyamatos üzemeltetés esetén elérheti a 100 000 darabot is.

A nagy munkát kellően átgondolt üzemszervezés előzte meg. A tartálygyártást a lakatosüzembe helyezték át, mert itt van lehetőség arra, hogy termelékenyen, szalagrendszerben állítsák elő a tartályokat, s ezzel lerövidítik az anyagmozgatás útját is, mivel a lakatosüzem kedvezőbb helyzetben van ebből a szempontból. Nagy nehézséget okozott a régi konstrukcióban a vízpróba, a festés és beégetés. A meglevő berendezések módosításával, illetve újak beállításával szüntették meg az üzemben ezt a problémát.

beállítása, mely 5 perccel csökkenti darabonként a hűtési időt. Ez lényegesen növeli a termelékenységet is, hiszen míg régebben 42 dolgozó tudott előállítani naponta 50–55 darab bojlert, a rekonstrukció után nyolc dolgozó ennek a kétszeresét képes gyártani. S ez kiugró termelékenységnövekedést jelent a bojlerüzemben.

A felújítás számos tényezője javítja a munkakörülményeket is, több, a dolgozók egészségére káros hatást megszüntet. Így például a szigetelésnél bevezetett újítás is ezt szolgálja. A régi módszerben üveggyapotot használtak szigetelésre, s ez az egészségre ártalmas anyag volt, míg az új szigetelőanyag, a polietilén nem veszélyezteti a dolgozók egészségét, s egyben meg is gyorsítja a munkát.

A bojlerüzem rekonstrukciója jó részben befejeződött, a termelés az új módszerrel megkezdődött. A fáradozás, a befektetett anyagiak minden bizonnyal meghozzák a kívánt eredményt. A gyár vezetői, dolgozói bíznak abban, hogy már ez évben sikerül a bojlergyártási tervet túlteljesíteni, s ezáltal mind az export-, mind pedig a belföldi igényeket kielégíteni. S mindezt a termelékenység nagymérvű emelésével valósítják meg.

Holló László fiú

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT. 3

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

„Holló" a Kiskun Múzeumban

1021

Holló László, Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművész korábban 28 olajfestményét, most pedig 15 akvarelljét ajándékozta szülővárosának, *Kiskunfélegyházának*. Az értékes *Holló-képekből* állandó kiállítást rendez a *Kiskun Múzeum*. A tárlatot a felújított, megszépült múzeum főépületének egyik földszinti termében nyitják meg október második felében a múzeumi hónap rendezvényeként.

Lebukott a betörő és a zsebtolvaj

Betöréses lopásért indított bűnvádi eljárást a nagykátai rendőrség a 32 éves *Kovács*

Holló László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁJÉKOZTATÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

1974 OKT 11

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

Újabb Holló-képek

Több érdekes kiállítás a Kiskun Múzeumban

Országszerte ezekben a napokban kezdődnek a múzeumi hónap eseményei. Megyénkben is gazdagnak ígérkezik a múzeumok októberi programja. Ezúttal a megszépült Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum rendezvényeiből adunk ízelítőt. A restaurált, belsőleg átalakított patinás épületben felújították a kiállításokat is. A *„Petőfi Kiskunsága"* elnevezésű állandó néprajzi tárlatot érdemes megnézni (röviden leírni kevésbé), csakúgy, mint a teljesen átrendezett és kibővített börtönügyi kiállítást, amelynek a címe: *A magyar büntetőjog emlékei 1514—1919.*

A félegyházi börtönmúzeum egyedülálló hazánkban. Ezzel kapcsolatos a múzeumi hónap első érdekes rendezvénye is. Október 7-én, kedden délután 5 órakor dr. Bónis György, a történettudományok doktora, a börtönanyag elrendezője tart előadást büntetőjogunk emlékeiről. Az érdekfeszítőnek ígérkező előadás után esti tárlatvezetés lesz a „börtönben", s többek között bemutatják az itt látható régi büntetésvégrehajtási eszközöket, a Bach-korszak szomorú emlékeit, a híres rabmunkákat és az 1919-es magyar kommün helyi mártírjainak dokumentumait.

Nem kevesebb figyelmet érdemel a múzeum képzőművészeti programja. Feltétlenül ki kell emelni a kibővült Holló-tárlatot. Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművészünk korábban 28, most pedig újabb 15 alkotását ajándékozta szülővárosa, Kiskunfélegyháza múzeumának. Az értékes ajándék most végleges helyre kerül. Holló László állandó tárlatát a főépület egyik földszinti termében október második felében nyitja meg művészetének kiváló ismerője, Tóth Ervin debreceni művészettörténész. Ő mutatja majd be a közönségnek a Holló-képeket és előadást is tart a festőművész munkásságáról.

Ugyancsak októberben egy régészeti kiállítást is terveznek a kecskeméti múzeum közreműködésével. A további programban szerepel még Móczár Károly és Pais Éva rajztanár-festőművész tárlata. Az előbbit november 7-én, az utóbbi decemberben nyitják meg.

— rapi —

Tv-natasz

Kandidátusi értekezés

Október 9-én, csütörtökön a Tudományos Minősítő Bizottság nyilvános vitát rendez Pozsgay Imre *„A szocialista demokrácia és politikai rendszerünk továbbfejlesztésének néhány kérdése"* című kandidátusi értekezése fölött. Az értekezés opponensei dr. Kiss Arthúr, a filozófiai tudományok és dr. Samu Mihály, az állam- és jogtudományok kandidátusa. A vita színhelye a jelzett napon délelőtt 10 órakor a Kossuth klub nagytermében, Budapest, VIII., Múzeum u. 7. sz. alatt lesz.

— *NOVEMBER 19-én, mártírhalálának 50. évfordulóján avatják fel a kecskeméti SZÖVOSZ-kollégiumban Berkes Ferencnek, a Tanácsköztársaság kecskeméti kormánybiztosának a szövetkezeti mozgalom szervezőjének mellszobrát, amelyet Imre Gábor kecskeméti szobrászművész mintáz meg.*

— **Az Alföldön** vasárnap tartották meg az első fácánvadászatot. Ez alkalommal a mezőkön, szántóföldeken „randevúztak" Bács, Csongrád, Békés és Szolnok megye vadásztársaságainak tagjai. A Duna—Tisza közén húsz vadásztársaság rendezett közös fácánvadászatot.

Kiállítások napja

Október első vasárnapja eseményekben különösen gazdag napja volt az idei múzeumi hónapnak. Tatán, a Kuny-Domokos Múzeum új szerzeményeiből rendezett kiállítást nyitottak meg a nagyközönség előtt. A legújabbkori anyagban kiállították a Dobi-gyűjtemény egy részét is. Az Elnöki Tanács volt elnökének emlékére ugyanis múzeumot rendeznek be szülőfalujában, Szőnyben, s ehhez már gyűjtik az anyagot.

Jacqueline és a fotóriporter

Jacqueline Onassis észrevette, hogy egy fotoriporter — bizonyos Mel Finkelstein — le akarja fényképezni, Szabályos dzsudo-mozdulattal gáncsot vetett a riporternek és leterítette Finkelsteint, aki egyébként 170 centiméter magas és 76 kilogramm. Mindez szombaton történt, Mannhattan egyik színházának előcsarnokában. Jacqueline Onassisnak egy héten belül ez volt második ilyen botránya.

— **A közelmúltban készült** el a vízvezetékkel és öntözőberendezéssel felszerelt hollandiágytelep a jánoshalmi Haladás Termelőszövetkezetben. A több mint egymillió forintos beruházással készült 40 hollandi ágyban a primőráruk korábbi termesztésére is lehetőség nyílik.

1021

Kolos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1989 JUL

ALFÖLD
Debrecen

ÁRA 6,— Ft

1021

Holló S.
1968. VII. 21.

Balánski András
Új Tégla

Holló

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára szerint a
egyes résztvevőnek győzelméért, sikeréért izgul
– az eredeti jelentés szerint. Manapság azonb
szó tartalmában. Pontosabban a szó tartalmá
a dolgot – úgy is fogalmazni, az Értelmező S
vevőnek, vagy valamely csoportnak a veszte
nyíték:

Mostanában ugyancsak nehéz magyar szakos tanárnak lenni. Indulatosan és egyre-másra verik rajtuk a sorport. A vitatkozók szenvedélyét figyelve, azt kell hinnem, hogy Magyarországon egyetlenegy valamire való magyartanár sincs. Rosszul, formálisan tanítanak, sztereotípiákat ismételgetnek, nem képesek semmi újat, lényegeset, elfogadhatót mondani. Ennek következtében tehát a legrosszabbat művelik: megfosztják a felnövő nemzedéket a legszebb élménytől, az irodalom szépségétől.

Nem, nem estem túlzásba. A vitairatokban ugyanis erről van szó. Illetve, ha még csak erről volna szó. De többet is mondanak. Súlyosabbat. Már-már megszégyenítőt. Tessék, a vitaszellemet legjobban összegző vélemény: „A korszerű gondolkodásnak ott a lenyomata például a legjobb magyar költészetben, az élőben. De tudnak-e a magyartanárok úgy gondolkodni, ahogy a modern lírikus verset épít?"

Nos, én mikor elolvastam ezt az ügyészi kijelentést, elhatároztam, hogy a bizonyosság kedvéért amolyan mini-szociológiai vizsgálatot végzek. A lehető legmodernebb verssel állítottam be egy kőműveshez. Ezzel: „Kútágasra szállott a sas – engem rózsám ne csalogassál, – mert ha engem csalogatol, – meghalok én szégyenletemben." Felolvastam neki s erre ő azt kérdezte: mi ebben a modern építkezés? Ő másképp gondolja.

De ugyanezt mondta a mérnök, a nyomdaigazgató, a nőtanács titkára, a Ktsz elnök. Az orvos-pszichológus nem mondott semmit. Láttam viszont, hogy némi gyanúval viseltetik irányomban.

Szóval: a korszerű gondolkodás és a modern versépítkezés nem mindig jelent egyet. Pontosabban: akik még nem mindenkor tudnak úgy gondolkodni, mint a modern lírikus – nem gyanúsíthatók abnormitással. Mint ahogy az sem bizonyos, hogy a legjobb magyar költészet mindig az élő költészet. Már csak azért sem, mert a magyartanárok $90^0/_0$-a élőben kísérletezett versírással. (Ha nem éppen „modern lírikus"!)

2

Egyébként én is szívesen drukkerkedek. Az újságokat olvasván óhatatlanul szurkolok a magyar labdarúgásnak. A modern labdarúgásnak, amelyben szakírók, szurkolók mondják el, hogy milyen legyen a magyar futball felépítése. Hát ebben akarok én segítséget adni. A napokban ugyanis váratlan csoda esett. Egy gyakorló labdarúgó keresett fel a verseivel. Igaz, magabiztosan csak az iránt érdeklődött, hogy mennyit fizetünk, ha megjelenik.

Útbaigazítottam e folyóirat szerkesztőségéhez. Baj van – mondta –, nem tudja, hol van az irodalom debreceni szentélye. Kezdő pályatársamat szelíd türelemmel próbáltam elkalauzolni, de mikor láttam, hogy nehezen boldogul az effajta helyismeretekben, váratlan megoldásra jutottam. – A Gambrinusz (elsőosztályú étterem) *tudja, hol van? – kérdeztem tömören. Persze – bólintott fölényesen. Nahát ott van az A l f ö l d , csak az innenső oldalon.*

A tanulság s egyben javaslatom is: futballistáink mindig tudják, hogy merre van a „túlsó" oldal. Még azt kell megtanulniuk, azt kell velük megtanítani, hogy merre van az innenső. S akkor, ha költő talán nem is lesz belőlük, de kitűnőbben futballoznak majd. Művészien, mert az a játékban sem lényegtelen.

(a. n.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
Hajdubiharmegyei Népujság
1964 DEC 22

1021

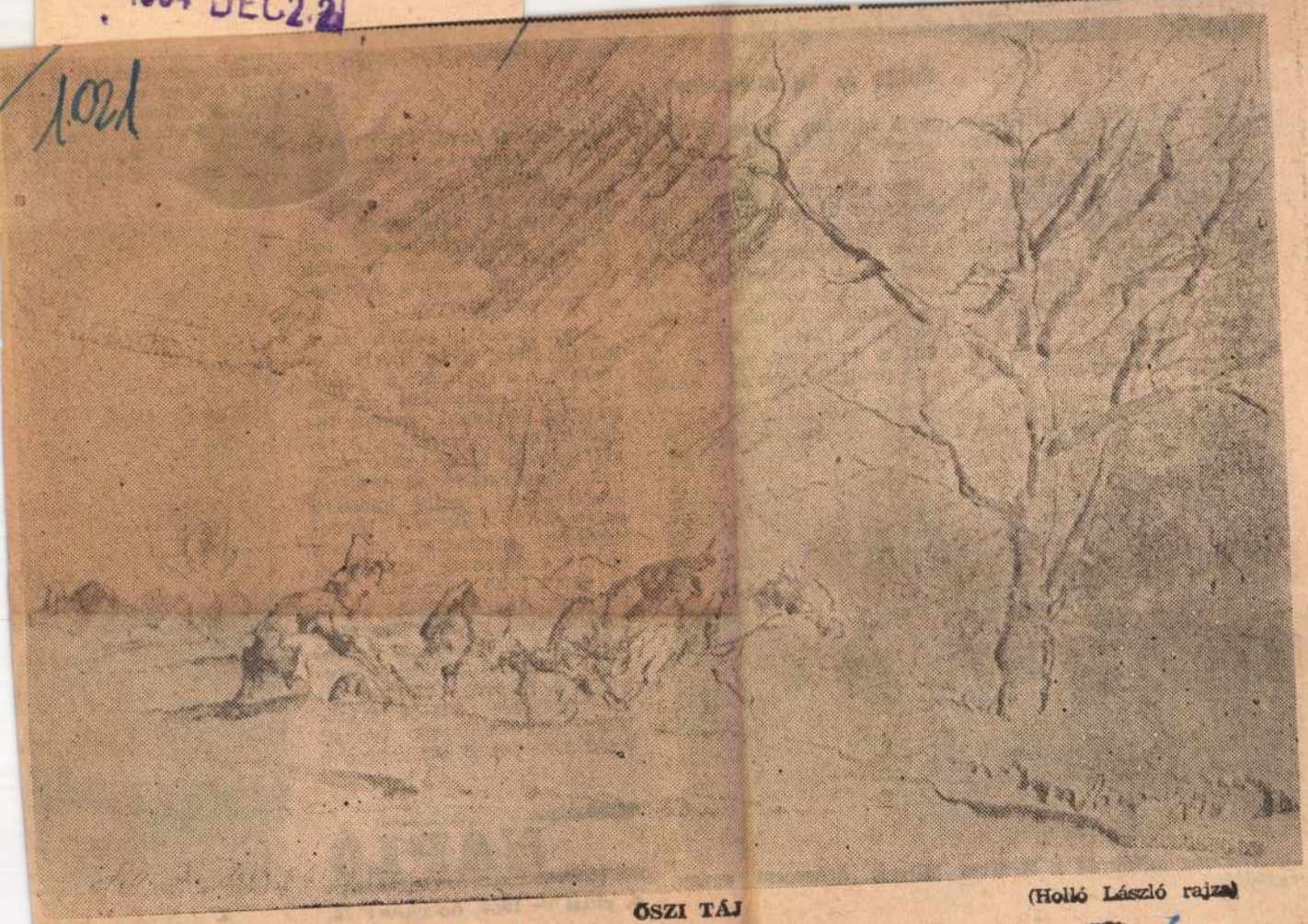

ŐSZI TÁJ (Holló László rajza)

Építik az Uj Élet-parkot

gyárban készültek a világszínvonalt megközelítő csapágyak. Ma már a debreceni üzemet évente csaknem kilencmillió csapágy hagyja el. A KGST-szakosítás pedig lehetővé tette, hogy rátérjenek a gazdaságosabb, nagyobb sorozatú gyártásra. Termelnek már annak az automata gépsornak az első gépei is, amelyek 1966-ban olyan korszerű körülményeket teremtenek, hogy egyik oldalon beteszik a kovácsolt gyűrűt, és a másik oldalon kijön a kész csapágy.

Egy évtizeddel ezelőtt Debrecenben új gyár kezdte meg működését: a gyógyszergyár. Azóta több mint tízszeresére növekedett a termelés. Az emberek gyógyításához szükséges antibiotikumok készülnek itt. S rövid néhány év alatt a debreceni gyár a magyar penicillingyártás fellegvára lett.

Nemrég adták át a Medicor Művek debreceni gyáregységét

új létesít
dik. Jö
kapcsolód
be. Kors
sérleti,
gítségével tesz egyre nagyobb világhírnévre szert a debreceni gyógyszergyár.

A város másik szélén szintén új, fiatal gyár hívja fel magára a figyelmet: a Medicor Művek debreceni üzeme. Néhány hónappal ezelőtt indult itt meg a termelés. A régi Ispotály utcai üzem szűknek, elavultnak bizonyult. A közeljövőben pedig korszerű galvanizáló, hőkezelő berendezések, automata célgépek segítik a dolgozók munkáját, az egyre jobb termékek előállítását. A szocialista országokon kívül számos nyugati országban is ismerik a debreceni készítésű orvosi műszereket. A nemrég átadott új gyáregységben 30—40 százalékkal több műszert tudnak majd gyártani. S így kevesebb

SZABÓ-NYOMDA
NAPLÓ
5. oldal — 1964. december 22.

A debreceni nagyá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1966 — 9.
1021

Holló László rajza

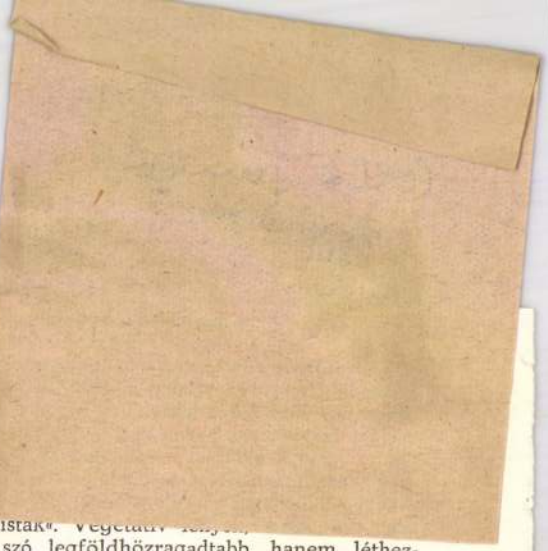

mar lehet lett nemcsak az időtől, hanem azoktól a gondoktól is, amelyek ismét és újból átcsapnak az életén.

Komor, már-már fénytelen elégia, a címe is csak ennyi: *Balatoni jegyzetek.* Bizony Balatoni jegyzetek, de micsoda feljegyzések tóról, tájról és népről, amelyik ott, a magyar tenger körül is cipeli korunk hétköznapi drámáját.

Azt hiszem, Veres Péter írása nemcsak azért figyelemre méltó, mert abban egy minden benyomás iránt érzékeny és eredeti írói szív lüktet, hanem azért is – sőt szerintem ezért – mert úgy tudósít a Balatonról, hogy az nekünk is mindjárt élményünkké válik. A *nekünk is*-t kicsit hadd húzzam alá s magyarázatként utána még ennyit: a Balatont – s ezen a tájon sokan vagyunk ilyenek – akár hiszik, akár nem: életemben egyszer láttam, fél nap délelőttre. Katona voltam Lesenceistvándon s éjjeli gyakorlatunk végállomásaként a tó volt megjelölve. Erőltetett menetben, nagy várakozó örömmel érkeztünk meg egy nyárvégi hajnalon s ahogy a víz párákban meg fényekben csillogva elibém tárult, hát azt valóban nagyon nehéz elfeledni. S most Veres Péter írásából elibém lép ugyanaz a Balaton, s hogy a nagy szépségeket is hogyan lehet egyszerű mondatokba markolni, íme egy kis ajándékkóstoló: *„Leülök egy kis dombocskára a partra* – írja – *és nézem a Balatont, mert szomjazom, hogy lássam. És szép a Balaton. Akkor is szép, ha csendes, akkor is szép, ha hullámzik, akkor is, ha tiszta fölötte a lég, akkor is, ha párás-homályos. Akkor is szép, ha idelátszik a tihanyi félsziget az akarattyai szakadék peremére, akkor is, ha nem látszik ide. És másképpen szép reggel, mint este, alkonyban és hajnalon, vizszikráztató napfény, vagy borús ég alatt."*

Azt hiszem, Veres Péter írásának külön tündöklete bája volna már akkor is, ha csak ezeket a sajátságos vibrálásokat mutatná meg

hang
laton
a leg
A le
ber.
emb
geté
„Ne
pár
sze
féle »ista«. Végeta

is a szó legföldhözragadtabb, hanem létheztapadtabb értelmében. A forint jobban érdekli őket nemcsak a szocializmusnál, hanem az országnál, hazánál, népnél, nemzetnél is. Kultúra? Olvasás? Könyvforgalom? Azt hiszem, az egész országban itt legszegényebb a szellemi élet. Nemcsak az öregeknél, hanem a fiatalóknál."

Vádirat? Ostorcsapás? Talán mindkettő egyszerre. Mindenesetre, akik eddig a pannon táj irodalmát lapozgattuk, valahogy más fajta Dunántúl létezett képzeletünkben. A döntés vagy megítélés joga természetesen nem a mienk, Veres Péter írástudói felelőssége kell, hogy hitelesítse a megállapításokat. Bizonyos mértékben legalábbis. A szenvedély ugyanis mintha néhány ponton – legalább is általánosító tendenciáiban – oda is árnyékot dobna, ahol már felszakadozóban van az ég. Egyes esetekben ugyanis lehet, sőt biztosan igaz Veres Péter megállapítása, de általánosító tendenciája azért már-már vitatható. Mire gondolok? Az ilyen és hasonló megállapításokra: „Igazi kormánypárti csak olyan akad közöttük, aki valami igen jó helyre jutott be, ahol vagy keveset kell dolgozni, vagy nagyon sokat lehet keresni. Vagy benne, vagy »mellette«. De az is csak kormánypárti és nem szocialista. És ez a lelkület, ez a magatartás nemcsak a tegnap még parasztokra érvényes, hanem a már hosszú évek óta az iparban dolgozókra is.

Szigetvár jubileumra készül

(Pécsi tudósítónktól)

Nagy évforduló lázában ég Szigetvár. Négyszáz évvel ezelőtt zajlott le a szigetvári vár hősi védelme, négy évszázaddal ezelőtt írta be nevét a történelembe világraszóló hőstettével Zrínyi Miklós és maroknyi várnépe. Soha ekkora gonddal, akkora anyagi áldozattal nem készültek Zrínyi-ünnepre, mint most. A készülődést hadd jellemezze egy számadat: 54 millió forint. Ennyi a jubileum költségvetése. Szigetvár arculata ez alkalomból rendkívül sokat változott. Új utakat, járdákat kapott, a község központi utcáit, valamint a vár környékét szinte aprólékos munkával építették újjá.

A jubileumi eseménysorozat kétnapos. A művelődési és tudományos program kiemelkedő része, az az ünnepség első napján, szeptember 10-én a történettudományi és hadtudományi emlékülés. Ezen megvitatják a „Szigetvári emlékönyv"-et. A könyv sikerére jellemző, hogy már alig lehet kapni a boltokban. A vitán részt vesz a Magyar Történelmi Társulat, a Hadtörténeti Intézet, és a TIT Hadtudományi Országos Választmánya.

Pécsi és budapesti színművészek, tucatnyi énekkar, ének- és tánccsoport szerepel a két nap során. Nemrég érkezett meg Darvas József Kossuth-díjas író Zrínyi drámájából az előadásra szánt részlet kézirata is. Több érdekes, új zenemű kerül bemutatásra. Ferencsik János vezényli Farkas Ferenc Szigetvár dicsérete című oratóriumát. Bemutatják az évforduló alkalmából kiírt pályázat két pályadíjnyertes zenei művét. A sportműsorok sorából kiemelkedik a nemzetközi férfi és női kosárlabda-torna, az országos ifjúsági bírkózóverseny, az élősakk bemutató és az országos atlétikai bemutató.

A rendezés egyik ötlete: második nap estéjének műsorát, a szabadtéri színpadot néző közönség a műsor után helyén maradhat és csak meg kell fordulnia, hogy a jubileumi ünnepségnek a vár falán lejátszódó záróaktusát láthassa.

A vendéglátóipar több ezer ember fogadására készül. Összesen nyolc közületben és tizenkilenc sátorvendéglőben lehet majd étkezni, szórakozni. Szó van róla: az Állami Pénzverde aranyból készült 1000 és 500, valamint ezüstből vert 200, 100, 50 és 25 forintosokat bocsát ki az ünnep alkalmából.

Tizenkéttagú neves művészekből álló zsűri bírálta el a Kossuth-díjas Somogyi József szobrát. A szobor újszerű, modern vonalvezetéssel, a megszokott stílustól eltérő formában állít emléket Zrínyi Miklósnak és a vár védőinek. Somogyi József alkotását az első napon állítják fel.

Szigetváron, augusztus 20-án, két héttel az ünnepség szignáljának felhangzása előtt már két érdekes képzőművészeti kiállítás is nyílott. Egyik: *„A törökellenes harcok a magyar képzőművészetben"*, mintegy félszáz festmény, metszet, köztük számos világhírű, Székely Bertalan és Benczúr alkotásai, sőt a csanádi püspökségtől kölcsönkérték Hollósi Simon: Zrínyi kirohanása képét. A másik kiállítást a Zrínyi-pályázatra beérkezett és díjazott művekből állították össze.

A napokban nagy megtiszteltetés érte Szigetvárt. Az Elnöki Tanács várossá nyilvánította a nagy múltú községet. Már csak két hét a jubileumig. Szigetvár, hazánk legfiatalabb városa és Baranya várja vendégeit!

Miklósvári Zoltán

vezeték hálózatának
szakaszával, tőlük már szeptember végén a tűzhelyek
ömölhetne a kitűnő minő
gű olcsó fűtőanyag.

De a lecsatlakozó veze
amely az országos fővé
téktől az átvevő állomás
vinné a gázt, — nincs készen
és a munkát még meg sem
kezdték! A beruházó szolnoki, a kivitelező a Siófoki Kőolajvezeték Vállalat. A beruházó megbízottja nemrég Nyíregyházán járt, s azt a könnyelmű ígéretet tette, hogy egyetlen hónap alatt befejezik a nagynyomású vezeték lefektetését. Ennek azonban semmi jele, a kivitelező még hírt sem adott magáról.

Pedig sürgős lenne az úgy több ezer nyíregyházi háziasszonynak. És nekik nehéz megmagyarázni, hogy a profilvita miatt miért nem adta át a kivitelező a nagynyomású vezeték építését is a CSÓSZER-nek, ha most azt mondja, hogy van neki ennél fontosabb munkája is. Ha ez már a tavasszal megtörténik, szeptember végén gáz van a nyíregyházi hálózatban.

És most? Van egy hálózatunk, várjuk a gázt, s azt, hogy mikor mozdulnak meg végre Szolnokon vagy Siófokon. Csak azt nem értjük, ha nekik nem szívügyük, ha nekik mindegy, mikor kap gázt a város, — miért vállalták el a munkát, miért ragaszkodtak hozzá?

(k)

Már korábban ol
tották
ba
zet
rab-
nosnak né-
volt.

Kezében a megfeszített munka kikészítette idegrendszerét és az év elején körzeti orvosa táppénzre írta ki. Míg pihent, többször támadták: nem beteg ő, csak szimulál. Végül bizottság elé idézték, hogy igazolják a gyanút. Váratlan fordulat: a bizottság nem írta ki munkára, hanem beutalta a nyíregyházi kórház idegosztályára.

„...fölényes és agresszív lett"

Itt gyógykezelték, hazament, azután a soproni szanatórium betege lett. Amikor ismét visszatért, nem pihent tovább, kérte, írják ki munkára. Bement a kórházba, s ekkor kivetették vele évi szabadságát. S hogy újra munkára jelentkezett, megkapta a felmondást.

Egy jóformán meg sem gyógyult dolgozót elbocsátani? Ez legalábbis embertelen cselekedet, ellenkezik társadalmunk erkölcseivel. De nézzük, mivel indokolták:

„...Munkához és munkatársaihoz való viszonya az *utóbbi fél évben* annyit romlott, hogy ezt a határozásnál figyelembe kellett venni".

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG

Egy kes

Készülődés az iskolába.

Izgalom. Vegyes színekkel telített percek, napok. Kis és nagy diákok várják a pillanatot, amikor átlépnek az iskolák kinyitott kapuin.

Régen is volt készülődés, csak több sötét színnel-gonddal. És sokan kényszerű tehetetlenül néztek a megnyílt kapukra: nem jutottak be rajtuk. Különösen nem az elemitől magasabb szintre. Én is ezek közé tartoztam.

Akkor, vasárnap estére, szerény kopogtatás után jött be hozzánk Ábrahám tanító. Apámmal, anyámmal beszélt. Hogy nekem jó volna továbbtanulni. Ismer, emlékszik rám. Ő nyugdíjba ment, de tanítás nélkül nem tud maradni. Megszerzi a polgári iskolai könyveket, csak tanuljak belőlük. Meg, a magánvizsgákra gyűjtsük össze a díjat. A felkészítésért maga semmit nem kér.

Szüleim elsorjázták ag-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
MAGYAR NEMZET
1986 MÁJ 1

TÓTH ERVIN

Holló László

Kortársainkhoz nehéz a tudomány hűvös objektivitásával közeledni. Egyéniségük, eleven közelségük óhatatlanul rányomja bélyegét a róluk írt művekre. Bár ez a hátrány előnyökkel is jár: emlékeik gazdag forrása rendelkezésére áll a mű megírójának, törekvéseiket, céljaikat a leghivatottabbak, maguk az alkotók fogalmazhatják meg.

Tóth Ervin, Holló László festőművész monográfiájának írója is bőven élt ezzel a szerencsés lehetőséggel. Művét Holló László közlései és a művek elemzése alapján írta meg. Könyvét ezek a visszaemlékezések avatják izgalmas olvasmánnyá. Elbeszélése alapján kibontakozik hazánk egyik legsúlyosabb, legfigyelemreméltóbb alkotóművészének pályája, világossá válnak azok a tényezők, amelyek ezt az utat igazították.

Csak sajnálhatjuk, hogy ezt a módszert nem vitte végig következetesen, s nem vállalkozott még alaposabb munkálkodásra ezen a területen. Hiányoljuk Holló László és mestere, Hollósi Simon művészi kapcsolatának alaposabb taglalását, amely nagyon sok, máig nyitva levő kérdésre adhatna választ a művészet története és a közönség számára. Ugyanígy hiányzik a bővebb ismertetése Holló és az Alföld két másik nagy festője, Tornyai és Koszta kapcsolatának, az őket összefűző rokonság elemzése.

A kötet kiegészítő részei elismerésre méltó alapossággal készültek. Holló László műveinek teljes jegyzéke, helyük pontos megjelölésével az utókor számára is nagy segítséget jelent, ha a festmények felkutatása szükségessé válik, de értékes forrás a ma számára is. A könyvet 64 reprodukció — a *Kossuth Nyomda* munkája — bibliográfia és négy nyelven írott rezümé egészíti ki.

H. Gy.

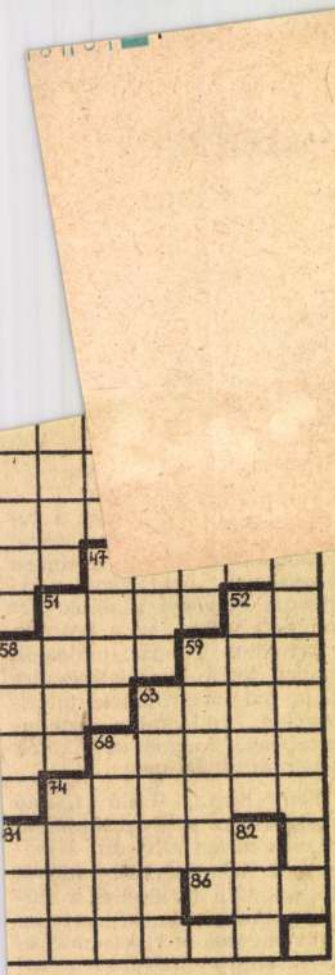

Mázolnál. **64. A versidézet hetedik és nyolcadik sora.** 66. Női név. 68. Erjedőben levő újbor. 69. Kiválasztó szerv. 71. Fűszernövény. 72. Gabona. 74. Előirányzat. 76. Főzeléknövény. 78. Ingyen jut valamihez. 79. Öltözék. 81. Rövidítés zongorakottákon. 82. Tojás, angolul.

(Fenyősy Antal)

*

A rejtvény négy hosszú sorában elrejtett versszak megfejtését kérjük beküldeni, 1966. május 9-ig.

Megfejtés az április 17-i számból: Ahonnét a művészet kezdődik, attól feljebb már semmi sem megtanulható.

NYERTESEK:

Tíz-tíz lottószelvényt nyert: Brezina Andrásné, Bp. II., Gábor Áron u. 1/b, özv. Clauser Mihályné, Bp. XI., Dinnye u. 6., Endrődi Lajos, Bp. XXI., Vörösmarty u. 10., dr. Theiss Edéné, Bp. XI., Törökbálinti u. 6., dr. Tóth Tivadarné, Bp. XII., Németvölgyi u. 38., Béldi Nándor, Tata, Lakatos Lajosné, Sárvár, Hantzmann Ferenc, Karcag, Hidvégi Ilona, Kúnhegyes, Marcell Elvira, Gyöngyös.

A nyerteseknek a lottószelvényeket postán elküldjük.

1040,— Ft

1560,— Ft

t hűtőgépét

helyezzük

Két kiállítás — két kritika

Maradandó élmény

Testvérlapunkban, az Ungváron megjelenő Kárpáti Igaz Szó című napilapban jelent meg az alábbi méltatás a szabolcsi és a Hajdú-bihari képzőművészek Ungváron rendezett tárlatáról.

Előljáróban jegyezzük meg, hogy a tárlat egyik legfőbb jellegzetessége: éppen a bemutatott anyag sokrétű volta, változatossága. Tizenkilenc teljesen egyéni úton járó, saját problémáival birkózó, sajátos arculatú művészt ismerünk itt meg. A tiszántúli művészek — bár sokan az úgynevezett alföldi iskola jegyeit viselik magukon — megítélésünk szerint nem alkotnak egységes iskolát, tárlatukon hiába keresünk olyan jellegzetességeket, amelyek például a mi kárpátontúli festőinket kisebb vagy nagyobb mértékben rokonítják. Ne bocsátkozzunk most annak boncolgatásába, hogy ez mennyiben előnyös, mennyiben nem — elégedjünk meg annak megállapításával, hogy a tájegység azonossága a tiszántúli művészeket csak lazább alkotó közösséggé formálja.

A kiállítás súlypontja mind a kiállított művek száma, mind az expozíció elhelyezése szempontjából főként három művész, Holló László, Félegyházi László és Pál Gyula munkássága. Műveik festői kvalitásaikkal is felhívják magukra a látogató figyelmét.

A mai magyar képzőművészeti élet élgárdájához tartozó Kossuth- és Munkácsy-díjas Holló Lászlót bővebben bizonyára nem kell bemutatni. Kiállított művei hívén tolmácsolják a kárpátontúli közönségnek e markáns festői egyéniség művészetének legjellemzőbb vonásait: vásznain megfigyelhetjük azt a sajátos drámai feszültséget, amelyet hol lobogva lángoló (A mezőkön), hol valami jeges hidegséggel összecsendülő (Tavasz) tobzódó színskálája vált ki. A harsogó, olykor erősen kontrasztos színeket csodálatos festői lágysággal szorítja valami szigorú harmónia keretei közé — talán ez idézi elő képein azt a jellegzetes belső küzdelmet, feszültséget, expresszivitást. A Mezőkön c. kétalakos kompozíciója a földdel vívódó parasztember küzdelmeinek kirobbanó erejű apoteózisa, ha pedig megnézzük a keltezést (1952), a válaszúton álló, új élet felé tartó magyar parasztság vívódását, problémáit is ott érezzük a képben. Örülünk neki, hogy a mester virtuózi önarcképsorozatának is bemutatta néhány darabját.

A Munkácsy-díjas Félegyházi László műveinek szemlélete közben megkapott bennünket az a biztonság, ahogy a művész a színhatásokat a lelki elemzés szolgálatába állítja. Különösen éreztük ezt Leányfej-énél, ahol a sajátos sötét tónusú, mély tüzű lilák, kékek és zöldek felvillantásával szinte reflektorszerűen világít bele az élet első problémái nál elmeditáló, jövőjét fürkésző fiatal lány lelkiségébe. Színeinek hangulatfestő, atmoszférateremtő erejét érezzük Falusi csendéletében is — a kék-fehér sajtár és kancsó láthatatlanul. képzettársításszerűen elénk varázsolja a fehérre meszelt falusi házakat, a csendélet alján elhelyezett egyetlen harsogó színű virág pedig a kiskertek tarkaságát is.

Félegyházinak sok tekintetben ellentéte Pál Gyula. Szűkszavúság jellemzi ezt a mestert; a színekkel takarékoskodik, szinte aszkétikus önmegtartóztatással hozza össze őket valami ezüstszürke skálában. Mint dr. Rozványi Mária műtörténész a megnyitón is hangsúlyozta, ez a művész az egyszerű emberek világát festi, azokét, akiknek mindennapi, nem könnyű, olykor talán egyhangúnak látszó munkájára épül a világ, azokét, akik hosszú múltbeli küzdelmeikkel a mát kivívták — és Pál Gyula sajátos kifejező eszközei kiválóan alkalmasak arra, hogy a munka embereinek hétköznapjait bemutassák. Hozzájuk igyekszik közelebb férkőzni a művésznek nemcsak színhasználata, hanem formafelfogása is — ez az egyszerűsítő, összefoglaló látásmód, ahol a térproblémák megoldása gyakran a munkamozdulatok minél kifejezőbb, s ugyanakkor minél egyszerűbb visszaadását szolgálja. Van valami mitikus Pál Gyula halk szavú, elemző parasztportréiban, érdekesen ritmizált Meszelés c. kompozíciója pedig szinte valami szertartássá nemesíti ezt az egyszerű műveletet. Értékes jellemvonása Pál művészetének rendkívül homogén volta — bár a művésznek bizonyára nem kis erőfeszítésébe kerül, hogy épp munkáinak annyira hasonló hangvétele miatt ne váljék modorossá.

A kiállítás látogatói bizonyára, hosszan elidőznek Huszár István mély kultúrájú robusztus erejű grafikái előtt. Nagyszerű vonalharmóniával megkomponált, klasszikus szépségű Leányarckép-ében szinte szobrászi, a Falusi esté-ben pedig érdekes festői hatásokat ér el. Radnóti Hetedik eclogá-jához készült illusztrációja megrázó hatású.

Józsa János Zsuzsanná-ja érdekes kísérlet egy fiatal lány eszmevilágának, életfelfogásának és lelkiségének tolmácsolására a portré és egyes szimbolikus elemek összekapcsolásával, bár úgy érezzük, némi ellentét van a praerafaelita ízű arckép és a merőben más felfogású háttér között. Monumentalitásával kapott meg bennünket matriárcha-méltóságú Anyá-ja. A Judit vörös-zöld kontrasztjai talán kissé túl vannak hangsúlyozva.

Sajátos darabja a kiállításnak Berecz András Erdő-je, ahol a képet valami elemi erővel lehorgonyzó, statikus hatású foltokból egy-két fénysáv és színfolt virtuózi felvillanásával bontja ki a művész a témát. Hangulati mélységükkel, színkultúrájukkal tűnnek ki más alkotásai is.

Hosszabb elemzést érdemelnének Bíró Lajos fínom szürkékre épített csendéletei, Tillés merészen színezett, hasonló témájú alkotása, Tokácsli Lajos Tájkép-é, Soltész Albert nagyszerű lendületű Építő és művészportréi, Móre leheletfínom Szőlész-e, Menyhárd Mezőn c. különös ízű, kissé talán Kosztára emlékeztető alkotása és számos művész és mű, akikről és amelyekről nem azért nem szólunk külön, mert nem becsüljük eléggé őket, hanem mert bővebb ismertetéshez a rendelkezésünkre álló idő nem elegendő.

Végezetül annyit, hogy kiállításaikkal a kelet-magyarországi művészek mint vérbeli koloristák mutatkoztak be, és tárlatuknak nagy pozitívuma az is, hogy a kiállított művek a kor szellemét, a XX. század levegőjét (egy-két konzervatívabb szemléletű festményt leszámítva) nagyszerűen érzékeltetik. Az expozíció minden szempontból megfontolt, előnyös, jó áttekintést biztosít a kiállított munkákról.

Balla László

Igaz baráti kézszorítás

A kárpátontúli művészdelegáció múlt héten néhány napos kiállítással viszonozta a mi kelet-magyarországi művészeink ungvári bemutatóját. Nyíregyházán, a József Attila Művelődési Házban midössze június 22 és 26 között volt módjában a képzőművészet kedvelőinek, művészeti és kulturális életünk szakembereinek, hogy kárpátontúli barátaink művészetével megismerkedhessék.

A kiállítás mindannyiunkat meggyőzött arról, hogy a terület képzőművészeit szín- és formakultúrájuk, vagyis: a művészi eszközök felhasználásának egymáshoz közelálló jellege és témaválasztásuk szoros egységbe foglalja. A képek rendkívül gazdag színskálája, az erőteljes fény-árnyék ellentétekre épített festői folthatásokkal emlékét őrző közvetlen, életszerű komponálás adja meg e művészet sajátos, külső karakterét. Témakörét pedig a hegyvidéki táj és az ott élő egyszerű emberek — döntően portrészerű — bemutatása jellemzi.

Összefoglalva, röviden ezzel érzékeltethetjük, amit a kiállítás tükrében Kárpát-ukrajna képzőművészetéből megismertünk. Az egyénekre bontott, közvetlenebb elemzés sokrétűbb feladat. Úgy látjuk, hogy a nagy egységen belül finom variációkban nyilvánul meg az egyes művészek egyénisége.

A mintegy tíz esztendeje elhunyt, az élő művészek körében ma is nagy tiszteletbe álló mester: Erdélyi Béla művészetéről három portré jellegű mű és egy csendélet tájékoztatott bennünket. Köztük az „Öreg hucul" c. portré ad legteljesebb képet Erdélyi mélyreható művészi értékeiről. A gazdag színvilág lírai harmóniába foglalt egysége és a szürkés-kékes, magasba nyúló hegyek háttere előtt megjelenő, sárgás tónusokba ágyazott fej, — a monumentális erejű komponálás — kiválóan alkalmas a belső, művészi mondanivaló egyértelmű kifejtésére. Az élettapasztalatokban bölccsé nemesedett, öreg hegyiparaszt tisztta, igaz emberségének megragadó megfogalmazására.

Ugyancsak az idősebb generáció tagja id. Boksai János, a Szovjetunió érdemes művésze. Bemutatott képei a természet, a táj szeretetéről tanúskodnak, és arról, hogy részletező műgonddal fordul témái felé, — akár a táj, akár az ember (önarckép) valóságos formái visszaadásának igényével lép fel. Tájait — szinpompájukon belül — egy-egy hideg vagy meleg tónusra komponálja. Legharmónikusabban jelentkezik ez a művészi szándék a „Tenger" kék és szürke világában.

Glück Gábornak, az Ukrán Szovjet Köztársaság érdemes művészeinek, meleg, bensőséggel festett asszony és leányportréival, s figurákkal gazdagított tájképeivel ismerkedtünk meg. Arcképei közül különösen szép a „Román asszony". A figura környezetének és ruházatának kék és zöld harmóniáiból az ellentétes meleg szinek bontakoztatják ki az arc életteli formáit, ez a komponálás irányítja figyelmünket a téma fő tételére: az arc szép, komoly, asszonyi karakterére. Glück Gábor mestere az emberi hangulatok tájképben való megfogalmazásának. Szép példa erre a „Tél". A háttér ködös szürke házaira, és a táj gazdag fehér variációira csillogva válaszolnak az előtérben mozgó apró figurák élénk színű ruhái. Ezzel ragyogva, szikrázva idézi a művész a szép téli napok boldog vídámságát.

A táj és az ember egészen másfajta kapcsolatát fejezi ki Kassai Antalnak, az Ukrán Szovjet Köztársaság kiváló művészének képei. Különösen havasi tájaiban nyilatkozik meg a természet nagyszerű fenségének csodálata. A kiállításon a „Fekete Tisza Völgye" című képe képviselte legjellegzetesebben ezt a művészi magatartást. A havasok megközelíthetetlen méltóságának élményét a szinte csikorgóan hideg szinek világába itt-ott élesen belehasító, magánosan maradó rózsás-sárgás foltok színjátékával teszi még intenzívebbé. Melegebb, lágyabb hangúak azok a képei, ahol az emberformálta tájról, városképről beszél, mint a lágyan egymásba kapcsolódó meleg szinekre épített „Canale és Grande" című művében.

Habda László képeinek, különösen a „Hóolvadás"-nak, „Virágzó fá"-nak és a „Február"-nak szép, szinte zenei emlékeket ébresztő, gordonka hangú színskálája; a merészen egymás mellé tett színfoltok egészséges, telt ritmusa; és az oldott, de hiteles erejű formaalakítás fő jellemvonása. Ezzel az expresszív erejű művészi fogalmazással képes a tájról mindazt elmondani, amit kizárólag a képzőművészet után lehet közölni a világgal. E három képe tanúskodik elsősorban arról is, hogy Habda László ért a színek nyelvén: igazi kolorista.

A kárpátontúli festészetben háromfajta művészi törekvéssel találkozunk. Egyrészt azzal a festői, de mélyen a közvetlen valóságélménybe ágyazott, művészettel, melynek Erdélyi, Glück és id. Boksai a legkiválóbb képviselői. Közéjük tartozik Grabovszki és Süttő is. Az elsősorban a természet, a táj lenyűgöző szépségeit kereső, s döntően a havasok világának hangulatát átélő kassai és Soltész drámai vagy költőibb hangvételű művészetével rokonok Kontratovics tájai. Az expresszívebbet, a belső hangulatok kifejezésének igényével fellépők közé elsősorban a fiatalok tartoznak: Sepa A., Medveczki és Kremniczki Erzsébet. De ide tartozik az idős mester Manajlo F. Öreg koldus portréja is, mely nagyszerű, bátor szinkomponálásával szinte a maximum g tudja fokozni az ember szánakozó indulatait.

A szobrászok közül Szvidának, az Ukrán Szovjet Köztársaság érdemes művészének népművészeti indítékú, közvetlenül fába faragott szobrai, egyszerű természetes komponálásukkal igen alkalmasak a kárpáti emberek életének bemutatására. A művészi fogalmazás és a téma harmónikus egységben van Szvida művészetében. A többi szobrász alkotó módszere lényegében az ő művészetével rokon. Popov.cs és Lozojov „Lovas futára" és „Gondolkodója" a szép, tömör fogalmazásával és szimbolikus sűrítésével tűnik ki közülük.

A kiállítás igaz baráti kézszorítás volt a két terület és közvetve a két ország művészei és művészete között. A kárpátontúli barátaink alkotásai közelebb hozták hozzánk az ottani életet, embereket a hegyvidéki tájak szépségét. Művészetük gazdag színvilága, népi hagyománytisztelete, divathajszolás mentes egyszerűsége a magyar művészek számára is jelentős tanulság.

Dr. Rozványi Márta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG
1966 JUL 3

A

Egyre rosszabbul hallott a mama. Kiabálni kellett, hogy megértse, amit mondanak. A kiabálás különben is ingerültté teszi az embert, hát még azt, hogy a mama egyre inkább nem lelte a helyét. Jött, ment, nyüglösködött. Nem hallotta a rádiót, nem tudott olvasni, nem tudott beszélgetni, csak beszélni tudott. Hogy, most nem kíván tojást, inkább egy kis tejfölt szeretne. Nem kér babfőzeléket, tudják, hogy nem szereti. Inkább egy kis gyümölcsöt, egy marék cseresznye elég neki... Aztán mégse volt elég, este szeretett volna valami kis friss levest. Honnan a csodából vegyenek este kilenckor friss levest! Az meg nem volt jó, amit ők ettek, mert zsíros a pörkölt. Hát mi az istent adjunk a mamának. Rémes ez a mama.

Elviselhetetlen ez a mama.

Megőrülünk a mamától.

Halála után veszekedtek a szoba-konyhás lakásán. Mert a Jóska fia és az unokája, már nem bírta idegekkel és fél évvel előtte cseréltek az első emeleti fiúval. Ott nincs gyerek, ők a legfiatalabbak, viseljék ők el mamát. Na de ki szenvedett a mamával annyi évig? Ez a néhány hónap nem lehet jogcím a szép lakáshoz.

A kisiparosné nagyon komolyan magyarázza a szomszédoknak: „A mama akarata szent! A mama azt mondta, hogy a Jóska legyen vele, aki azelőtt is ott lakott. Legyen hát a lakás a Jóskáé, Imréék menjenek vissza a második emeletre."

Sokszor beszélnek a mamáról. A mama szegény majdnem vak volt és süket, de összefogta a családot. Milyen jó volt, amikor még élt szegény mama. Amikor még jött, ment az emeletek között, amikor még beleszólt a család dolgaiba és segített a családnak.

Mester Attila:

Fiúk

Fiúk akikkel együtt vágtam útnak,
friss-éretten, tizennyolc évesen,
mi csak meséből ismerjük a múltat,
s nem ül szívünkön görcsös félelem,
mi útravalót se hoztunk hazulról,
csak az őszinte, eleven hitet,
nem véd a szó, és nem keres kibúvót,
ha vétettünk, a lelkiismeret.

Mert vétettünk! — Tudva, vagy elfogultan
hogy más is vét, s hogy másként nem lehet,
könnyebben élni tőletek tanultam,
s ti csak utánoztatok engemet,
meleg hitünk, alig-csókolt szerelmünk
kihűlt a bűvös harmadik napon,
hamis-helyeslők szószólói lettünk,
s a biztosért törekvő szorgalom
szorítójában csak lestük naponta
mikor lesz szükség majd az érveket
gyűjteni, hogy szándékunk igazolja,
s igazolja az eltűnt éveket.
S most itt állunk, félig sem járt útunkon
fiúk, nemrég tizennyolc évesek,
nem véd a szó, és nem keres kibúvót
ha vétettünk, a lelkiismeret.
Mert nincsen érv, tudjuk, mi mentené, ki
mért időnkből éveket tékozol,
és nincsen szó se ami védené, ki
szép hitét hagyta el valahol.

Nem véd a szó. — És mégis szólni kéne.
Bűvös-varázsos szóval, mint a vén
hol volt — hol nem volt táltos a mesében
lángot szított, szólítván a nevén:
Tűz égj, lobogj! — Szóljunk hát, mondjuk végre:
— Parázs hit, vess lángot e nemzedékbe! —
— Tűz égj! Az önző érdekek szelében
ne szórj kormot s pernyét jövőnk egére,
és mint kohóban forr az érc, a tiszta,
forrjon le rólunk ránkragadt salakja
e felemás kornak, s kérge a meddő
múltnak, szokásnak, ó újrateremtő
lelkesedés, jelölj meg minket
csókjaiddal, fogd meg kezünket,
ha elbotlunk segíts felállni,
magunkat végre megtalálni.

Sass Ervin:

Parasztlány

Ahogy ott ül szép kevélyen
csillag nem függ úgy az égen
a szemében ingaóra
tiktakkolva int a jóra

a föld barna bőre barna
a világot kezén tartja
sziklatömbből fénytelen
szülte meg a végtelen.

sikere, a „Ki volt dr. Sorge?" szerzője a Vietnami Demokratikus Köztársaságban tett, izgalmas kalandokban és veszedelmekben bővelkedő utazásáról visszatérve most újabb művel áll olvasói elé. Az „Egy ország — egy könyv" sorozatban megjelent „Vietnam" szerencsésen egyesíti az ismeretterjesztő útirajz, a színes helyszíni beszámoló és a riport elemeit.

Vietnam az ellentétek országa. A trópusi természet bámulatosan gazdag és adakozó — egyes növényfajták egy nap alatt egy métert is nőnek —, de pusztítanak a hatalmas áradások, a tájfunok és az aszály. Nemrégiben még ritkaságszámba ment falun az írástudó, ma az ország egyetemein 26 000 diák tanul. A hősiesség, az emberi méltóság csodáját nap mint nap végbevivő vietnaminak nemrég még földig hajolva kellett köszöntenie a falujába látogató mandarint s tisztelettel jes csókkal illetnie köpenye szegélyét, a ma tudósának apja még hitt a sárkányokban és a föld alatt lakozó ártó szellemekben.

Hogyan tehet meg egy nép két évtized alatt ilyen hatalmas utat, a gyarmati nyomor és elmaradottság poklából az emberi életig, a szocializmus építéséig? Hogyan él, dolgozik, harcol, gondolkodik az egyszerű vietnami, a falusi tszelnök ,a munkás, a háziasszony, az orvos, a katona? Hogyan él a harcoló Vietnam népe?

...s

körül sem nézhettem, máris a kezemben volt a kinevezés.

— Irány falura! Az elődömet cukorbaj vitte el, már öreg volt... Itt álltak orvos nélkül. Micsoda idők voltak azok! Képzelheti: szemernyi gyakorlatom sem volt, s egyenesen bele a sűrűjébe! Soha nem voltam ijedős természetű, de akkor begyulladtam, mondhatom. Különösen amikor az első komplikált esetekkel találkoztam. De meg kellett állnom a helyem, a házon kinn volt a tábla: orvos. A beteg nem kérdi, érted-e a mesterséged, jön a gyógyulásért. Tapogattam, kopogtattam a betegeket, s közben töprengtem, hogy is? Ha ezek a tünetek, akkor?... Senkit sem kérdezhettem meg, nem szaladhattam az adjunktushoz, a professzorhoz. Magamnak kellett kiizzadnom a diagnózist, a gyógyítás módját. Szakkönyveket búj tam újra és újra. Éjszakánként.

— A szükség rávitt, hogy tudásomon felül produkáljak. Nem rossz iskola. Pedig hányszor akartam feladni a „meccset"! Már akkor nős voltam, a feleségem védőnő, esetenként a munkától, meg az idegfeszültségtől holtfáradtan csak eltoltam a vacsorát. „Lemondok", „Jézusom, miket beszélsz" — ijedezett ilyenkor. „Lemondok, mást nem tehetek... Elmegyek lapátolni inkább, de ezt abbahagyom". Az asszonynak köszönhetem, hogy megálltam a helyem. Nem akarok sokat beszélni erről, pedig egyszer elmondhatnám, mire képes egy asszony, ha szereti a férjét. Meg a férje munkáját. Éjszakákon át együtt vettük át a kóreseteket, dolgoztunk, törtük magunkat... Belőle is kiváló asszisztens lett ezalatt.

— Olvasta biztosan maga is, hogy a frontorvosokból milyen kiváló sebészeket csinált a kényszer. Én is „med. univ" lettem, pedig belgyógyász a szakmám. Nehogy azt higyje, hogy mindez a „szent misszió" jegyében történt. Szép lenne így feltüntetni, dehát igaz, ami igaz, arról volt szó, hogy az úszni nem tudót belehajították a mély vízbe, vagy megfullad, vagy jó sprinter lesz belőle... Na, igyunk. Mártuska, hozzon még két üveg sört.

Esküszöm magának, ez az esti sörözés kell. Nem hagyhatom el magam, még beteg sem lehetek. Tíz év alatt egyszer kapott el az influenza, amikor az a nagy járvány volt, abból is olyan kavarodás lett, hogy megfogadtam, többé nem leszek beteg... Nevetett, jót húzott a sörből. — Irtózatosan levett a lábamról a láz, telefonáltam a főnökömnek, hogy adjon szabadságot. „Mi ütött beléd — azt mondja — nem ismerek rád! Tudod, hogy nincs helyettes!" — Aztán végre egy napot adott. Egyet.

— Mert itt se ünnep, se vasárnap. Még éjszaka sincs. Tudja milyen volt régen a falusi nép? Orvosra, hát aztán egy vasat se! De most, hogy ingyen van, a háziasszony is hozzám jön, ha hagymavágás közben elmetszette az ujját.

— Száz beteg naponta. Ennyi volt ma is. Itthon, meg a másik faluban. Helyettesíteni is kell, hol itt — hol ott. Nézze ezt a tréningruhát. Ezt hordom. Minek öltözködni? Por van, sár van, az ember mindig úton...

— Hivatás. Na, igen. Én mindig orvos akartam lenni, a véremben volt, a véremben van. Nem is csinálnék én mást, higyje el. De azért még sincs egészen jól. A fiatalok nem akarnak falura jönni. Pedig kevés az orvos. Nagyon kellene, hogy többen legyünk...

Vettem egy kocsit, hamarabb eljutok a betegeimhez. Nyúzom a rossz utakon, dehát azért van. Gondoltuk, majd eljárogatunk színházba, szórakozni. Hogy szerettem én a színházat! Egyetemista koromban minden előadást megnéztem. Ha el akarok menni, magamnak kell gondoskodni helyettesről arra az estére. Felhívom a szomszédos kollégákat, vállalják-e? Nehéz dolog. Ők is dugig vannak munkával. Nem szívesen vállalják. Ha meg csak úgy elmegyek... jó, jó, néhány óra, gondolja az ember. De rendszerint akkor keresnek, akkor történik valami.

Nézze csak. Hívtak engem nagyvárosba főorvosnak. Nem mentem. Megszoktam én itt tíz év alatt, itt lettem orvos. Itt csináltam végig a nehéz éveket. Szüléseket vezettem le petróleumfénynél. Nem is akármilyen szüléseket. Vágni, varrni kellett. Visszahoztam a sírból itt néhány embert. Tudja, nincs ebben semmi érzelgősség, meg romantika... Csak éppen... mindenkinek megvan a maga helye az életben, a maga kis útja, amit tíz körömmel vájt a világba. Ragaszkodik hozzá, megszokta, ennyi az egész.

— Amikor a falubeliek meghallották, hogy nem megyek el, a tsz hálából adott egy hold háztájit. Jólesett. Érez valamit ilyenkor az ember, amire majd szívesen gondol vissza öregkorában. — Mosolygott, fogta a poharat. — Pedig a földet aztán visszavették, jött valami ellenőrzés, kikapott a tsz, hogy jogtalanul adományozott, engem meg száz forint birságra ítéltek, amiért — ugyancsak jogtalanul — használtam a földet. Nem baj. A gesztus volt szép, az adományozás őszinte, baráti gesztusa...

— Igya meg a sört, hidegen jó. Van itt frizsider, abban hűtik. Mártuska mindig készit nekem néhány üveggel. Mára talán már nincs semmi dolgom. Vacsorázom, aztán alszom egyet... Tegnap éjjel felkeltettek, ma talán nem. Valószínűségszámitással készülök az éjszakai pihenésre... — Rám tekintett, szétt rta a kezét. — Szeretem ezeket az embereket itt, és ők is ragaszkodnak hozzám, azt hiszem.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1966 8
1021

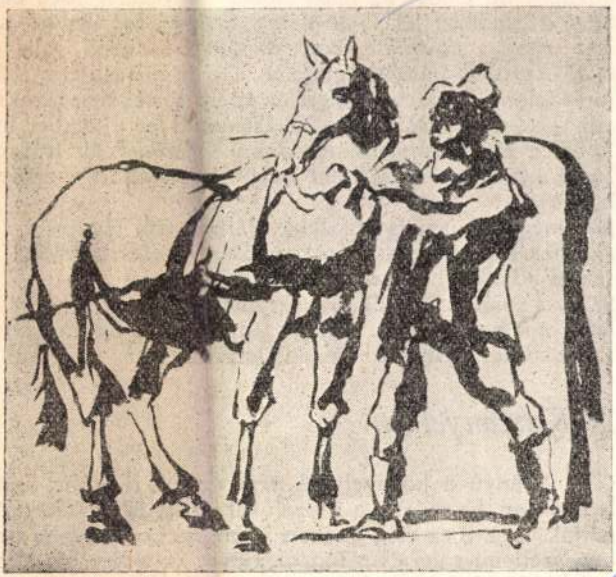

Holló László rajza

S *Veres Péter* többnyire nem áll meg a kérdésfeli
gondolkodó ember az igazi ember" – írja. A jövő
mus, a „tudatos lét" felé vezet. Érthető hát, ha a
mai magyar társadalomban jelentkező „depolitizá
és közérzület" bántja leginkább. De ez a bánata is
forradalom győzhetett, mert az itteni történelem s
akkor az új társadalom felépítésének és az új embe
sikerülnie kell."
Ebből a hitvallásból fakad az, amit *Veres Péter* írói-művészi ars poeticájának érzek: „még a pusztába is kiáltani kell!" *A vérbeli író, művész alkotni képes, de nem-alkotni nem tud.*
Hát még, ha nem is pusztába kiált az író. Hiszen sokan vannak ebben az országban akiknek idegzetében, alkatában *Veres Péter* szavához is vannak „jó antennák", mert szavai bölcsek, hangja tiszta, rokonszenves.
Szó se róla, születnek írások, melyek a „cselekvés helyett", sőt ellen vannak. Az igazi mű nem ilyen... Az társadalmi tett. Gondolkodásra, cselekvésre késztet. *Veres Péter* eddigi életműve ilyennek tetszik.

2. *Kutyanyelven*

Nem könnyű a köznyelvvel nem egyező filozófiai kategóriák értelmében eligazodni. Különösen, ha maguk a filozófusok, vagy filozofáló tudósok sem egy értelemben használják őket. S ez elég gyakori jelenség. Legnagyobb nehézsége annak támad, aki nyugati szellemi szférában fogant művet vesz kezébe. Ezt is egyre gyakrabban teheti az érdeklődő olvasó. Csakhogy ritkán figyelmeztetjük előre, s még kevesebb esetben segítjük át ténylegesen a fenti nehézségeken.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1966 B

1021

18 *Holló László rajza*

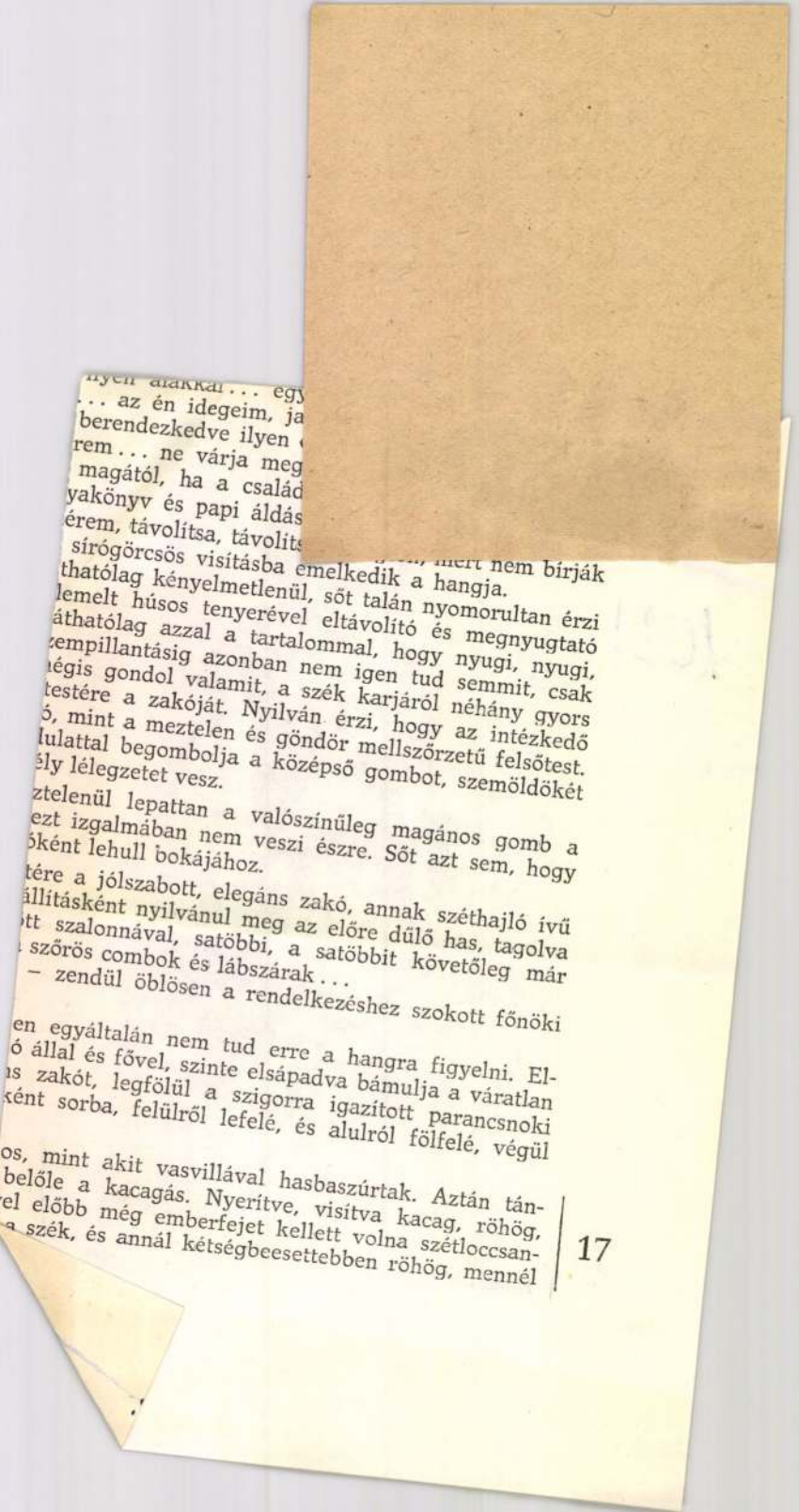

ilyen alakkal... egy
... az én idegeim, ja
berendezkedve ilyen
rem... ne várja meg
magától, ha a család
yakönyv és papi áldás
érem, távolítsa, távolít
sírógörcsös visításba emelkedik a hangja.
thatólag kényelmetlenül, sőt talán nyomorultan érzi
lemelt húsos tenyerével eltávolító és megnyugtató
áthatólag azzal a tartalommal, hogy nyugi, nyugi,
zempillantásig azonban nem igen tud semmit, csak
égis gondol valamit, a szék karjáról néhány gyors
testére a zakóját. Nyilván érzi, hogy az intézkedő
ó, mint a meztelen és göndör mellszőrzetű felsőtest.
lulattal begombolja a középső gombot, szemöldökét
ély lélegzetet vesz.

ztelenül lepattan a valószínűleg magános gomb a
ezt izgalmában nem veszi észre. Sőt azt sem, hogy
ként lehull bokájához.

tére a jólszabott, elegáns zakó, annak széthajló ívű
állításként nyilvánul meg az előre dűlő has, tagolva
tt szalonnával, satöbbi, a satöbbit követőleg már
szőrös combok és lábszárak...
– zendül öblösen a rendelkezéshez szokott főnöki

en egyáltalán nem tud erre a hangra figyelni. El-
ó állal és fővel, szinte elsápadva bámulja a váratlan
s zakót, legfölül a szigorra igazított parancsnoki
ként sorba, felülről lefelé, és alulról fölfelé, végül

os, mint akit vasvillával hasbaszúrtak. Aztán tán-
belőle a kacagás. Nyerítve, visítva kacag, röhög,
el előbb még emberfejet kellett volna szétloccsan-
a szék, és annál kétségbeesettebben röhög, mennél

A béke és barátság jegyében

Ünnepi rendezvények Hajdú-Bihar megyében május 1-én

Nagy lelkesedéssel készülnek Hajdú-Bihar városaiban és falvaiban egyaránt a huszonkettedik szabad május 1 méltó megünneplésére. A megye dolgozói szép munkasikerekkel köszönthetik a nemzetközi szolidaritás, a munka nagy ünnepét. Erről tanúskodnak azok az elismerő vándorzászlók, oklevelek, kiválódolgozó-kitüntetések, amelyeket ezekben a napokban adnak át méltó viselőiknek. A munkasikerek mellett politikai és társadalmi, kulturális és sport-rendezvények egész során jutatják kifejezésre a megye lakói: a szocialista társadalom egyik legnagyobb ünnepének érzik, vallják május elsejét.

Már minden helységben elkészültek a politikai, társadalmi, kulturális és sportrendezvények tervezetei. Íme egy kis ízelítő a május 1-re tervezett ünnepi rendezvényekből:

HAJDÚBÖSZÖRMÉNYBEN

az ünnep reggelén zenével ébresztik a város lakosságát. A délelőtt folyamán gazdag sportműsor várja az érdeklődőket. Délelőtt 10 órakor pedig a fürdőkertben térzenét ad a városi fúvószenekar. Délután ugyancsak a fürdőkertben rendezik meg majálisukat a város lakói. A városi népi táncegyüttes műsorral szórakoztatja a részvevőket.

HAJDÚSZOBOSZLÓN

délelőtt — a vízmű melletti kis erdőben — ünnepi gyülésen emlékeznek meg a város lakói a nagy ünnep jelentőségéről. Azt követően a pedagógus énekkar, a kisipari szövetkezeti énekkar, a gimnázium kórusa, az általános iskolák énekkarai és a Bocskai Népi Táncegyüttes ad műsort. Hajdúszoboszlón is gazdag sport-rendezvények és este bál szerepelnek műsoron.

HAJDÚNÁNÁSON

május 1-én délelőtt mutatkozik be első ízben nyilvánosan a városi úttörő zenekar: a kisdobosok avatása után adnak műsort a város lakóinak. A város lakói a Ligetben rendezik meg majálisukat.

A DEBRECENI JÁRÁSBAN

szinte minden községben lesz kisdobos avatás, majális és bál. Bagamérban, Hajdúdorogon, Fülöpön, Hajdúsámsonban délelőtt 10 órakor, Hortobágy községben fél 9 órakor lesz ünnepi megemlékezés, amelyet kultúrműsor követ. Hajdúhadházon május 1-én délelőtt 11 órakor nyílik a Kossuth-díjas Holló László képkiállítása. Balmazújvárosban Móré Mihály grafikáiból és festményeiből rendezett kiállítást nyitják meg reggel 9 órakor. Ugyancsak Balmazújvároson „Májusi színes szőttes” címmel műsoros estet rendeznek a debreceni Csokonai Színház művészeinek fellépével. Hortobágy községben lovasbemutatót rendeznek, ahol a sportlovasok és csikósok akadályugrató és síkfutató versenyen mérik össze tudásukat.

A DERECSKEI JÁRÁSBAN

is ünnepi megemlékezésekkel, kulturális és sportműsorokkal ünneplik május 1-ét. Derecskén, a járás székhelyén, zenés ébresztő lesz. A község termelőszövetkezetei, vállalatai, intézményei közös sátorozást rendeznek a vasútállomás melletti térségen, ott lesz a részvevők közös ebédje is. A délutáni sportműsor keretében művészi torna és motoros bemutatókra kerül sor.

A BERETTYÓÚJFALUI JÁRÁSBAN

gazdag műsort dolgoztak ki valamennyi községben. Berettyóújfaluban zeneszó ébreszti a lakosságot. Kisdobosavatás, ünnepi megemlékezés, sportműsor, majális és bál szerepel a további műsorban. A többi községekben szintén gazdag a kulturális és sport-műsor: Bakonszegen például tábortüzet, Bihartordán lövész- és repülőmodellező versenyt, Darvason műsoros estet, Furtán súlyemelőversenyt, Gáborjánban tréfás ügyességi versenyeket, Váncsodon kerékpárversenyt, Szentpéterszegben „gyepi bált” (azaz szabadtéri bált) rendeznek.

A PÜSPÖKLADÁNYI JÁRÁSBAN

április 30-án kezdődnek az ünnepségek: a nádudvariak szombaton este fáklyás felvonulást és vietnami őrtüzet rendeznek, hogy kifejezzék együttérzésüket a hős vietnami néppel és tiltakozzanak az amerikaiak agresszív cselekedetei ellen. Május 1-én délelőtt a járás valamennyi községében kisdobos avatás lesz, Biharnagybajomban, Kabán, Földesen és Püspökladányban az ünnepnapon nyit a fürdő, Földesen és Püspökladányban fürdőbált rendeznek.

★

Gazdag és változatos a május 1-i ünnepi program a megye városaiban és községeiben. Már csak igazán szép, napfényes idő szükséges.

objektív történelmi folyamatok közepette egy ilyenfajta cél megvalósítása régen lehetetlenné vált, de azzal sem akarnak számolni, hogy elvesztette gazdasági és politikai alapját az a „gyámság”, amelyet az Egyesült Államok teremtett a háború után a nyugat-európai országok fölött. Az óceánon túl nem hajlandók megérteni; az idők szellemének teljes mértékben megfelel Franciaországnak az a törekvése, hogy megszilárdítja függetlenségét, megerősíti a nyugat-európai államok önálló döntési jogát, fejleszti a béke együttműködést minden európai országgal, beleértve a szocialista országokat.

szombaton a Berlin: ekkor ízben az NDK- cialista Egysé

COUVE DE MURVILLE ROMÁNIAI LÁTOGATÁSA

Bukarest (MTI). Bukarestben közleményt adtak ki Maurice Couve de Murville francia külügyminiszter április 25—28 között Romániában tett hivatalos látogatásáról. A közlemény a többi között hangsúlyozza:

A felek kifejezték kölcsönös elhatározásukat, hogy a jövőben is szélesítik a két ország együttműködését.

— A véleménycserék megmutatták: a román és a francia kormány egyetért abban, hogy a nemzeti függetlenség és szuverénitás, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös megbecsülés elveinek tiszteletben tartása az államok közötti békés együttműködés legfontosabb feltétele.

A közlemény rámutat, hogy a megbeszélések a kölcsönös megértés légkörében, a hagyományos román—francia barátság szellemében zajlottak le.

(MTI)

Bulgáriáb Couve de

Szófia (MTI). Romániai látogatásának befejezésével csütörtökön délelőtt Várnába érke-

Tavaszi munkák a határban

Egyelik a cukorrépát

Gyors növekedésnek indult az április elején és közepén földbe került cukorrépa s a legtöbb helyen befejezték a sarabolását is. Az első kapa után a kedvező időben még erőteljesebb a fejlődés, úgyhogy a hét közepén a megye több termelőszövetkezetében hozzáláttak az egyeléshez is. Az ebesi Vörös Csillag, a földesi Rákóczi termelőszövetkezetben már jelentős területen végeztek ezzel a munkával is. A növény fejlődését nem gátolta ebben az esztendőben eddig a barkó, még nem jelentkezett a táblákon a cukorrépa veszedelmes ellensége.

Több mint 1000 holddal nő a rizs vetésterülete

A kormány jelentős kedvezményeket biztosított ebben az esztendőben a rizstermelőknek: felemelték a rizs átvételi árát s a telepek építéséhez pedig fokozott támogatást kapnak a gazdaságok. Mindezekkel az intézkedésekkel azt akarják biztosítani: növekedjen a vetésterület és magasabbak legyenek az átlagok. A fokozott támogatás és árrendezés következtében csaknem 1000 holddal növekedik Hajdú-Bihar megyében a tavalyihoz képest a rizs vetésterülete. Mintegy 3400 holdon kerül földbe a mag. Április második felében megkezdték a rizs

vetését is elsősorban a püspökladányi járásban, ahol az idén több eddig kikapcsolt telepet helyeztek ismét üzembe. Dolgoznak a rizstáblákon a Hortobágyi Állami Gazdaságban is, bár itt a vetés többségét repülőgépről végzik el, miként az elmúlt esztendőkben.

Egységtörek a nyugati

Bármennyire cáfolják is l az osztályharc létét a burzsoázia ideológusai, tagadván magukat az osztályokat is az úgynevezett „jóléti államban”, az elmúlt években szakadatlanul növekedett a fejlett tőkés országokban mind a sztrájkok, mind a bennük részvevők száma.

Párhuzamosan azzal, hogy a jelenkori kapitalizmusban a monopóliumok növelik hatalmukat, megteremtődik egy széles antimonopolista osztályszövetség alapja. Az pedig természetes, hogy a munkásosztálynak mindenekelőtt meg kell teremtenie a maga egységét. A történelem azonban tanúsítja, hogy a munkásegység megteremtése rendkívül bonyolult és nehéz feladat.

Ismeretes ugyan, hogy a szociáldemokrata vezetők a kapitalizmus termelőerőinek fejlődéséből, a technikai forradalomból azt a következtetést szűrték le, mintha megváltoztak volna a tőkés termelés és elosztás törvényei. S abból, hogy a kapitalizmus általános válságának idején kényszerűen növekszik az állam beavatkozása, az a szerepe, hogy az egész burzsoázia érdekében

HAJDÚ-BIHAR!
NAPLÓ
2. oldal — 1966. április 29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

7.

PETŐFI NÉPE

Holló László
1966 MÁJ 1

Ezernégyszázan nézték meg eddig a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumban április 4-e óta nyitva tartó Holló László-kiállítást. A gyűjteményes tárlat a kiskunfélegyházi születésű Kossuth-díjas festőművész 52 olajfestményét és 34 grafikáját mutatja be.

gondjain se
acél

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1966 ÁPR 2 4.

1021

Kállai Gyula látog
megyénkben

Kállai Gyula, a kormány elnöke feleség
nap délelőtt egynapos, nemhivatalos látoga
ben. A délelőtt 10 órakor érkező magas rang
keméti Városi Tanácsnál *dr. Molnár Frigye*
zottság első titkára, *dr. Varga Jenő*, a megy
Erdélyi Ignác, a kecskeméti városi pártbizo
Reile Géza, a városi tanács vb-elnöke foga

Rövid baráti beszélgetés után Kállai Gy
és városi vezetők társaságában ellátogatott
lános Iskolába, megtekintette a leninváro
majd Bugacra utazott, ahol az új gyümölcsü
A késő délutáni órákban érkezett Kiskunféle
rosi tanácsnál *Sztanojev András*, a városi
és *dr. Dobos Ferenc* vb-elnök fogadta.

A kormány elnöke Kiskunfélegyházán
Múzeumba és megnézte Holló László Koss
kiállítását.

Képünkön: Kállai elvtárs megérkezik

atása

e társaságában teg-
tást tett megyénk-
ú vendéget a Kecs-
s, a megyei pártbi-
ei tanács vb-elnöke,
ttság első titkára és
dta.
ula elvtárs a megyei
az Ének-Zenei Álta-
si új lakónegyedet,
lltetvényt nézte meg.
gyházára, itt a vá-
pártbizottság titkára

llátogatott a Kiskun
th-díjas festőművész

Kecskemétre.

zágba látogat. Couve de
nek megbeszélései lesz-
escu és Basev külügy-
ekkel és Maurer, illetve
kormányelnökök is fo-

---

zet
ó ellen

gy a határozat meg-
a közvetlenül Wilson
nök felszólalása előtt
Wilson nem is tett
arra, hogy igazolni
az amerikai agresszió-
tott brit kormánytámo-
upán a szigetország
zdasági problémáival
ben utalt a brit kor-
lpolitikai „kötöttsé-

---

jtaütések
tóértekezlete
ba
sektől

este és szombaton a
szabadságharcosok
st hajtottak végre
Bombát dobtak egy
ásra, megölve egy
negsebesítve négyet,
toltak egy kollabo-
s kivégezték.
ON
rikai elnök pén-
ezletet tartott. A
itikai válságról
y kétségkívül
lent, de véle-
ok jó irány-
gfelelő idő-
ayos és de-
v jön létre
nem volt

Holló László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÚJ EMBER
1960 MÁJ 12

/1021

OLVASTUK

Az élete 80-ik esztendejében járó, Debrecenben élő kiváló Kossut-díjas festőművészről, *Holló László*ról a közelmúltban gazdagon illusztrált kötet jelent meg; szövegét *Tóth Ervin* művészettörténész írta, a könyv kiadója Debrecen város tanácsa.

A művész az alföldi festő iskola nagy mestereinek: Tornyay Jánosnak, Rudnaynak, Koszta Józsefnek szellemi rokona, de kétségtelenül szálak kötik művészetét El Grecóhoz. Georges Rouault-hoz, és a távolabbi, valamint közelebbi múlt más nagy alkotóihoz is. Holló azonban sosem epigon: festészetét drámaiság, őszinte pátosz, expresszív jelleg, heves színek, széles, izgatott ecsetjárás jellemzi. Parasztábrázolások, tiszántúli tájak, népi jelenetek, önarcmások váltakoznak. munkái között. Van azonban számos vallásos témájú (és vallásos szellemiségű) alkotása is: „Menekülés Egyiptomba", „Krisztus levétele a keresztről", „A sírbatétel", „Krisztus feltámadása". A mestert a magyar történelem is gyakran foglalkoztatja, elsősorban Szent István király kora és egyénisége. „A Szent Korona felajánlása" című kompozíciója két változatban is ismeretes.

A szép kötet szövegrésze és a színes, valamint fekete-fehér képtáblák arról győzik meg az olvasót, hogy az idős mester munkássága az újabb magyar piktúrák kivételes értéke.

D. I.

Minden j
a brnoi Állami Szín

Amint erről a prágai Katolické Noviny beszámol, a brnoi Állami Színház ez idei évadjának legsikeresebb darabjai közé tartozik egy északcsehországi eredetű régi passiójáték mai színpadra alkalmazott változata. A játék címe: „Komédia a mi Urunknak és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak megöletéséről és dicsőséges feltámadásáról."

A játék színpadi bemutatójára még az elmúlt év novemberében került sor, amikoris a műsorfüzetekben és plakátokon hirdetett előadás címe nem kis meghökkenést keltett. Elsősorban a vallásos emberek körében, akiket a színpadi mű címében a „komédia" szó megzavart.

A bemutató és az első előadások azonban hamarosan eloszlatták a darab iránti bizalmatlanságot. Jan Kopecky, aki nagy műgonddal végezte az átdolgozás munkáját, igyekezett a modern színpadra való átültetésnél megmenteni a régi cseh passiójátékok előadásának népi formavilágát,

ALFÖLD

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

1966-6

GÁBOR ZOLTÁN

A vele egyívásúak között már többkötetes költők is akadnak, ő szerényen küldözgeti szerkesztőségekbe a verseit; igaz, belőlük az utóbbi időben már egyre több meg is jelenik. Az Alföldben 1963 óta, újabban az Új Írásban, Tiszatájban és másutt is. Első kötettervét azonban még érleli. Huszonnyolc éves. Nem türelmetlen, fejlődése is a lassú emelkedés grádicsain halad, de eltökélt komolysággal építi a maga lírai világát, készültségét szívósan növelve tesz újabb hódításokat. Közlésvágya eleven, van mondanivalója is, és míves figyelemmel csiszolgatja a formát, hogy kezéhez szelídült eszköze legyen a kifejezésben. A kitartó munka jellemzi inkább, mint bármifajta könnyelműség vagy magaelbízás. Verse olykor túlmunkáltnak látszik, a feszesen kiépített váz elveszejti a kifejezést átforrósító mélyebb hevületet. Az alkotás szerencsésebb pillanataiban azonban tisztán bontakozik ki a spontánabb, a hiteles és megragadó hang eltalálásához oly fontos teremtőerő. Vállalja a legszigorúbban kötött formát is. Míg mások a vallomás áradó kötetlenségével szóltak József Attiláról, ő szabályos-míves szonettkoszorúban idézte emlékét. Persze, ő is jobban érzi magát a lazább-szabadabb formákban, mikor „rím, ritmus megszakad", a közlésforma egyszerűbb és közvetlenebb. Ám a kereteket szabó forma sűrítő fegyelmére, úgy látszik, még szüksége van. Lazább formái nem egyszer gondolatvitelét is elszabadítják, és a könnyebb ellenállás tévútjai fenyegetik. Legsikerültebb versei mégis a kötetlenebb, a gondolati-érzelmi anyaggal együttmozgó formáiban születtek; amikor nem a formát csiszolta-érlelte, hanem a mondanivalót; amikor a lírai telítettség spontán nyelvoldódásának lehetünk tanúi: a „titkaim kitakarom"-mozdulat sikerének. (Pl: *Parabola.* Új Írás 1966. 2.) De más verseiben is nemegyszer megkap a tiszta hang, az eredeti, friss kép: „erősítik a törzsem begyógyult seb-virágok".

„Nem akarok ars poeticát fogalmazni, úgy érzem, nincs jogom hozzá. De utamat, kötődésemet megválasztom – írja. – Ez kötelesség." Tennivalóit így jelzi: „Érezni, tudni, a legapróbb rezdülésekből is kihámozni a valósat, az emberit, jó nézőpontból szemlélni a világot, dolgainkat, hogy összerakódjon, kikristályosodjon az igazság, ez lenne a feladat; s mindezt bátran, egyértelműen kimondani!"

Költői tartását, szemléletét ilyen sorai jellemzik: „Testvérem ez a világ, ez a tipródó idő." Szívós gyökérzettel kötődik világunkhoz, a ma, a csodák és borzalmak világához. „Konok szigorú tíz ujjal / e földben megkapaszkodom . . . / s vállalom arcomra vésve / e kor merész vonásait." *(Tíz ujjal)* Költői világa áttekinthető, tárgyias, a mélységek bugyraiba még alig szállt alá. Témavilágát óvatosan bővíti: csak ahogy a kifejezésével is meg tud birkózni. A természet, a szerelem, az emberi kapcsolatok csodája, a mező és az aszfalt, a munka, a hétköznapok helytállásai: e témakörökben mozog leginkább. Az elkötelezettséget egyszerű természetességgel vállaló magatartás az övé, szolgálatnak tartja a költészetet, hisz e szolgálat értelmében és lehetőségeiben. Kívánjuk: járjon sikerrel.

(j. b.)

Móré Mihály: Június

Holló László rajza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdubiharmegyei Népujság

1966 JUN 7.

...ések. Csapadék 3,1 mm hullott. A nap 5 óra 6 percen át sütött. 21 órakor a hőmérséklet 15,4 fok volt.

1021

— **Az előzetes, tájékoztató jellegű** felmérések alapján Tóth Ervin művészettörténész, Holló László Kossuth-díjas debreceni festőművészről írt monográfiájának idegen nyelvű kiadásai iránt a külföldi piacokon megfelelő érdeklődés mutatkozott. Ezért a budapesti Corvina Könyvkiadó elsőnek német nyelven jelenteti meg a könyvet, Lengyel Lajos Gutenberg-díjas tipografus tervei szerint. A további kiadások alkalmával a kiadó bővíteni szándékszik a mű terjedelmét, elsősorban a színes reprodukciók számának emelésével.

Juhász, Zsidákovics, ...
Dóczé, Zeher. — DEAC: Pálhuber — Bíró II., Tamás I., Kiss L. — dr. Szűcs, Buglyó — Bujdosó, Dévai, Veres, dr. Kéki, Puskás. A mérkőzésen változatos volt a küzdelem és mindkét kapu előtt sok helyzet adódott. A 15. percben Juhász a Honvédnak megszerezte a vezetést, melyet a 40. percben Veres kiegyenlített. A 70. percben Dóczé, a 77. percben Juhász volt eredményes. Egy perc múlva egy megítélt 11-est Veres a kapu fölé lőtt. A 80. percben Juhász szerzett újabb gólt, majd a 85. percben dr. Szűcs 4:2-re javított. A D. Honvéd ilyen arányban megérdemelte a győzelmet. Jók: Juhász, Dóczé és Zeher, illet-

/1021

MŰVÉSZET

A debreceni tavaszi kiállítás és problémái

„A forma nem külsőség, hanem a dolgok lényege, az, ami legmélyebb és legállandóbb van bennük: elemeiknek egymáshoz való viszonylata s egysége, a konstruktiv tényező." – „A kompozícióban jelenik meg a tartalom.."

(Fülep Lajos)

Nem ábrándoztam arról, hogy a debreceni őszi tárlatról e lap januári hasábjain megjelent kritikai megjegyzéseimnek egy-két hónapon belül eredményei születnek. Így hát nem valami vizsgáztató lelkülettel léptem be a Déri Múzeumba, hogy megtekintsem Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár megye képzőművészeinek április 4-én megnyílt területi tárlatát. De azt sem tagadom, hogy kíváncsi voltam: szűkült-e, avagy kiegészült-e az általam ismert kép s ha igen, rejt-e ez magában valamit, ami a jobbért izguló embernek jogcímül szolgálhat az örvendezésre.

Szempontjaimat rendezgetve, úgy láttam, hogy a fönt említett írásomban lefektetett elvi álláspontomon nincs mit változtatnom, inkább tovább kell haladnom a vizsgálódásban, mintegy közösen gondolkodva a művésszel, aki alkotásáért vívódik, s a közönséggel, amelynek egyik része a kritikától (talán mert kevés ismerete van) bizonyára segítséget is vár a kiállított művekhez való közeledésében.

A látogató összbenyomása először is az, hogy kevesebb a kiállító művész mint az őszi tárlaton, ami csak részben pozitívum, részben pedig éppen az ellenkezője. Pozitívum, mert kevés mű közt a gyengébb is kevesebb, de negatívuma is, mert jó néhányan éppen a fiatalabbak közül ugyanakkor a formalkid-kiállításon bizonyították, hogy itt is helyük lett volna. Ha csak két-három emberre gondolok, akkor is kötelességem ezt szóvátenni, noha abból, hogy valaki egy tárlaton szerepel-e, vagy sem, semmilyen irányban sem kell messzemenő következtetést levonni.

A kiállító 14 művész kb. 72 műtárggyal szerepelt, amiből kettő plasztikai mű *(Berky Nándoré)*. A művek többsége – 43 – olajfestmény, tempera és vízfestmény (5), kisebb részük – 22 – a szűkebb értelemben vett grafika. Szóhoz jutott viszont a kisgrafika (exlibrisz) is, fölvetve a kérdést: joggal-e, ha még annyira barátja is az ember ennek a területnek?

A belépőt középütt – a rendezés tapintatát dicséri – a debreceni „festőfejedelem", *Holló* László *Önarcképe* üdvözli. A művész 80. életévében még mindig izzó színekkel képes töretlen festői erejéről tanúságot tenni. Másik *Önarcképe* szinte pátriárkai fenséggel tart szemlét a tárlat fiataljain, mintegy példát mutatva arra, hogy merő színkompozícióval *(Vérszerződés)*, vagy az olajnak akvarellszerű frisseségével *(Tavasz)* hogyan kell megoldani a kitűzött s megérlelt feladatot. Mert csak ez utóbbi érdemes a kivitelezésre, a formába öntésre. A Vérszerződés már-már nonfiguratív – s e tekintetben egyedüli a kiállításon – az alakokat s a cselekményt éppen csak jelzi, de ez éppen elég ahhoz, hogy a lényeg szembetűnjék. Holló László úgy érkezett föl a tetőre, hogy színei mit sem veszítettek frisseségükből, expresszív erejükből.

Nem udvariasságból mondjuk, hogy egy befejezett életműhöz úgy ad még újabb és újabb ráadást, mint a koncertművész, aki Mozartot, Beethovent játszott s a közönség még ráadást kíván. Mi lehet a ráadás, ha nem a már elhangzottakhoz színvonalban, stílusban egyaránt hozzáillő további Mozart vagy Beethoven mű!

járó cikkeiben nem egyszer adott hangot a könyvterjesztés napi gondjainak.
Bármilyen reális számítások vezetik is könyvkiadásunkat, a III. ötéves terv küszöbén tisztán kell látni, hogy könyvterjesztésünk átszervezése, ütőképessége, bizományosaink korszerű nevelése, tervszerű munkába állítása nélkül, a mindig növekvő irodalmi igények kielégítésére, új olvasó tömegek szervezésére képtelenek vagyunk. Bizonyság erre, hogy az 1964 évi 200 millió Ft falusi könyvforgalommal szemben 1965-ben csupán 128 millió, tehát több mint 70 millió Ft-tal volt kevesebb a földművesszövetkezeti könyvforgalom. Mindenkinek egyenlő joga van a művelődésre, ám ez a lehetőség már a könyvterjesztés hiányosságai miatt is csorbát szenvedhet. Pedig egyébként minden adottságunk megvan a sikerhez.

GOMBÁS BÁLINT
könyvterjesztő

2. A falusi könyvterjesztés eredményei és problémái

A Könyvbarát-mozgalom a Hazafias Népfront, a Nőtanács és a SZÖVOSZ kezdeményezésére jött létre. A mozgalom helyi bizottságai által lebonyolított akciók jelentősen hozzájárultak az olvasótábor növeléséhez, az irodalmi estek, író-olvasó találkozók színesebbé tételéhez, a falusi könyvterjesztés fehér foltjainak eltüntetéséhez. Következetes szervező munkával igyekszik elérni a mozgalom, hogy a „Könyvet minden házba!" jelszó meg is valósuljon. Hajdú-Biharban a Könyvbarát-mozgalom Megyei Akcióbizottsága 1961 őszén alakult meg, majd megszervezték a járási és községi bizottságokat. Az összefogás és az együttműködés jó eredményeket produkált az Ünnepi Könyvhét, a Mezőgazdasági Könyvhónap s az Őszi Megyei Könyvhetek alkalmával.
A könyv népszerűsítésének és terjesztésének legbeváltabb formája a kiállítás és a vásár. A legtöbb falusi ünnepély nem múlik el ezek nélkül. Ilyenkor rendszerint sor kerül az új könyvek rövid tartalmi ismertetésére is. Az elmúlt évben a berettyóújfalui járásban rendezték a legtöbb és legsikeresebb könyvkiállítást.
A földművesszövetkezetek 1965-ben közel 700 000 forint értékű könyvet ajándékoztak a községi könyvtáraknak. A fmsz-ek dolgozói egyúttal a legjobb könyvpropagandisták is, több helyen valamennyien beiratkozott olvasói a könyvtárnak. A Könyvbarát-mozgalomban a fmsz-ek mint terjesztők is tevékenyen közreműködnek. Megyénkben a könyvforgalmat 9 könyvesbolt és annak 483 bizományosa bonyolítja le. 1965-ben az eladott könyvek értéke 5%-al haladta meg az előző évit. Az összforgalom értéke több mint hat millió forint s ennek 36%-át a bizományosok bonyolították le.
Elismerésre méltó eredményt mutattak fel ezen a téren Komádi, Tiszacsege, Téglás, Biharnagybajom és Nádudvar községek földművesszövetkezetei. Sajnos, azonban még mindig akadnak olyan falvak is, ahol a könyvvásárlás évenként és lakosonként a 2 forintot sem éri el. (Hajdúsámson: 1,15, Nyíracsád: 0,90 Ft.) Néhány községben szintén nagyobb társadalmi erőfeszítés szükséges, hogy az átlagnál jóval kevesebb könyvforgalmat a kellő szintre emeljék. (Vámospércs: 2,45, Bagamér: 2,49, Polgár: 2,50, Nyíradony: 2,62, Hencida: 2,85 Ft.)
A SZÖVOSZ igazgatósága az elmúlt év decemberében megtárgyalta a falusi könyvterjesztés helyzetét s meg is határozta a harmadik 5 éves terv feladatait. A fmsz-i mozgalomra az eddiginél nagyobb feladat és felelősség hárul a műveltség, a kultúra terjesztésében. A könyvforgalmat 1970-re 50–60%-al kell növelni. Hajdú-Bihar megyei viszonylatban tehát el kell érnünk az évi 10 millió forintos könyvforgalmat. Elsőrendű feladatnak kell tekinteni a mezőgazdasági szakirodalom terjesztésének nagyobb arányú fokozását, elősegítve ezzel a mezőgazdasági agrárkultúra színvonalának emelkedését.
A mezőgazdasági szakkönyvek legbeváltabb terjesztési módszerei:

a házról-házra árusítás,
a becsületkosár, mely utcáról-utcára vándorol,
a „könyvbarát-vasárnap" akció,
s téli időszakban a könyvbálok, tombolával egybekötve.

Nagy kárt okoz a mezőgazdasági szakkönyvek terjesztése terén az ügynöki hálózat felelőtlen munkája. Számos termelőszövetkezet olyan szakkönyvekkel rendelkezik, amelyeket munkájuk során nem tudnak hasznosítani, ellenben valóban korszerű s a termelést közvetlen elősegítő, fontos szakkönyvek hiányoznak könyvtáraikból. Sokszor az ügynökök igen drága s a tsz-nek egyáltalán nem hiányzó, a mezőgazdaságtól, sőt az általános műveltségtől is távoleső műveket fűztek rá a gyanútlan tsz-ekre.
A falusi könyvterjesztés területén a legtöbb gondot ma is az okozza, hogy a tsz-ekben s más mezőgazdasági üzemekben nem sikerült megfelelő bizományosi-terjesztői hálózatot megszervezni. Jelenleg a terjesztőknek csak 6,5%-a tartozik a mezőgazdasági üzemek kötelékébe. Pedig nagyobb eredményt csak akkor érünk el, ha minden üzemben olyan jól képzett, belső terjesztőt találunk, akihez a tagoknak az ismeretség, barátság folytán nagyobb bizalmuk van.

TURÓCZY JÓZSEF

Félegyházy László hat képpel szerepelt. Az őszi tárlat képei után nála is a színek frissesége hat, csendéletei kifogástalanok, az impresszionizmus kései hajtásának tisztult gyümölcsei. Kollekciójából egyedül a *Támaszkodó lány* esik ki, mert meglátszik rajta, hogy sokat gyötörte a témát, s nem tudott megnyugtató eredményre jutni. De a többi kép lebegő festőisége, a színek üdesége – a pasztell is segíti ebben –, a tárgyak, motívumok fölényes föloldása arról beszél, hogy amit csinál, azt érti, s mármár elegáns könnyedséggel oldja meg a számára problémákkal nem terhes feladatokat, amiben a motívumok ismétlődése is kezére játszik.

A kiállítás egyik legtöbb problémát fölvető festője *Maghy* Zoltán. Érzi, hogy lépnie kellene tovább, el önmagától s ez a törekvés, küzdelem egyelőre stílusbeli kettősséget okoz. A *Piac Böszörményben* fölöttébb élénk színekkel, impresszionisztikusan megoldott nagy képe a kolorista bátorságával robban bele az alföldi festészetbe, amely a föltűnő, éles színeket sohasem kedvelte. Ez a bátorság egyben útkeresés, ami önmagában is rokonszenves, főleg, ha tudjuk, hogy Maghy már nem a fiatal nemzedékhez tartozik. Ezen a képén az átfogalmazással sincs baj. Nem törekszik valami naturális, fényképszerű fölvételre, inkább tömegeket mozgat, semmint piaci kellékeket, ez festői bátorságát mutatja. E képpel szemben a másik kettő annál inkább tapad a fénykép naturalizmusához, talán csak annyiban tér el tőle, hogy annak térábrázolása helyett síkszerűbben, s ennyivel levegőtlenebbül is ábrázolja a mesterségesen összeállított motívumtárat. A *Kulacs és korsó* és *Korsók* c. képein a festői átfogalmazást hiányoljuk, noha a népi motívumok megjelenését örömmel üdvözöljük. A kulacs, a korsó, a háttér szőnyegszerű ornamentikája dekoratív hatásokat kelt, az almák viszont a porcelán giccsekre utalnak. E tekintetben is értjük törekvését: annyi „formabontó" és „festői oldottsággal" takaródzó szélhámosság után visszaadni a tárgyak határozott formáját. De a tárgyak a vásznon, reálisan vagy deformáltan, az még nem művészet. Más dolog *műveket* hozni létre és más *tárgyakat* csinálni festékkel vagy vonallal. A szándék jogosult, de a kivitel Maghy említett két képénél még elmarad a műalkotás rangja mögött. Akvarelljei is sajátosan kettős világot mutatnak. Színérzékenysége ezeken mutatkozik meg igazi erejében, méghozzá az előterekben, mert a háttér bennem a túlszínezett levelezőlapokra emlékeztetett. S e kettősség előtt őszintén megvallom, kissé értetlenül álltam, mégha tudom is, hogy mennyit kínlódnak még a legnagyobbak is, az ég megfestésével.

Madarász Gyula két akvarellje ismétlései egy már meglehetősen kimerített festői felfogásnak és egy kicsit önmagának is. Bár e felfogás is jogosult, hisz a stílusok egymással párhuzamosan s egyidejűleg virágoznak, valóban a békés egymás mellett élés jegyében, korszerűnek azonban ez a festészet ma már nem nevezhető, még ha számos híve akad is, ami különben szintén nem kifogásolható. Sőt, még mindig több, mint a rögtön tapadó szemlélet. A bajt abban lelem, hogy e problémátlan képek nem tudnak eléggé jelentőssé válni, ha műalkotások mértékével mérek s ha azok rangsorolására kerítem a sort. Pillanatnyi hangulati igényeket elégítenek ki, a művészettől azonban ennél többet várunk, s magától Madarásztól is.

Tokácsli Lajos új név a debreceni tárlaton. Három képe három különböző szemlélettel kacérkodik. A *Dinnyehéj* 1950 körül készült, az azóta eltelt másfél évtized múltán sem lett több. Erről a fajta képről nem tudjuk eldönteni, hogy voltaképpen miért is jött létre, mi a funkciója, akár tematikai, akár festői szempontból, annak ellenére, hogy ilyen szolid képekkel gyakran találkozunk. Nem élve azzal a halandzsával, amellyel minden festménybe bele lehet magyarázni azt, ami hiányzik belőle, talán stúdiumnak foghatjuk föl, amelyhez képest a *Hízócskák* c. képe jóval többet mond. Kissé Nagy Istvánra utal s amennyiben életkép, legalább annyira tájkép is. Formailag leegyszerűsített, színben érzékenyen árnyalt kidolgozású előteréhez zavartól mentesen csatlakozik a közép és a háttér enyhén geometrikus szerkezete. – *Vízparton* c. képe szemléletbeli kettősségről árulkodik. A három mezőre oszló képen a felső házsor tiszta mértani formációkból épült, a közép és az előtér viszont tisztán festői eszközökkel, a szín- és tónusgazdagság már-már túlfinomult fokozataival. Ennek a képnek színbeli kulturáltságát kellemetlenül rontja le az említett szemléletbeli kettősség,

ami arra vall, hogy nem tudja eldönteni, a kubisztikus házfalábrázolás és az impresszionisztikus környezetábrázolás közül melyiket válassza, vagy a kettőt hogyan is ötvözze egybe.

Móré Mihály ez alkalommal linómetszeteit állította ki. Figyelve működését, meg kell állapítani, hogy *lírai* alkat s az a tematika áll hozzá legközelebb, amely nem kíván tőle hősi gesztusokat. A drámai erőt csak ritkán tudja hitelesen árázolni, lírai képein viszont sokkal többet nyújt, még ha a forma körül problémák adódnak is. Móré is azok közé a fiatal, illetve fiatalabb művészek közé tartozik Debrecenben, akik valóban érzik, hogy választ elé érkeztek. Ez szükségképpen jár megtorpanással s az új eredmények talán csak keserves vívódások után mutatkoznak. A hősi jelenetek távolabb esnek egyéniségétől, mint a líraiak, ez az oka annak, hogy Zrínyi-illusztrációiban is a lírához közelít, a zsánerképhez, pedig a hősi pátosz itt elengedhetetlen. *(Zrínyiék eskütétele.)* Ahol megmarad saját egyénisége határain belül, ott sikerülnek munkái legjobban. Példa erre a *Drótos* c. metszete. Feltűnő viszont, hogy a vonalat mennyire nem használja, apró pöttyökkel és a foltok lehetőségeivel él, pedig grafika vonal nélkül nehezen képzelhető el.

A fiatalabb nemzedék tagjai közül *Berecz* András láthatóan keresi önmaga számára a megfelelő formát és a méretet, azon tépelődve, hogyan fejezhetné ki az élet egyszerű tényeit kellő monumentalitással *(Szekéren).* Vonzódik a népélethez, ennek hagyományos kifejezési formáival azonban szemmelláthatóan elégedetlen, ami pozitívumként értékelendő. Más kérdés, mit talált eddig a kifejezés számára szerkesztésben, képépítésben és koloritban. Határozottan grafikus alkat, de a festői kifejezés lehetőségeit is keresi. Összevont formák, széles felületek, jelképszerű motívumok, a sommázás és leegyszerűsítés eszközei mind megtalálhatók, s témaválasztáskor nála az emberre mindig komoly hangsúly esik. Abból az erőfeszítésből, ami képein tagadhatatlan, nyilván születik majd előrelépés, függetlenül attól, hogy mélyen visszatartott színei, a komorszürkék, feketék, árnyalatokban meggazdagodnak-e, s kiegészülnek-e a színskála többi színeivel.

Bíró Lajos az őszi tárlat óta színben megvilágosodott és meg is gazdagodott. A szürkék különböző opálos fokozatai mellé megjelentek a vörösek is *(Csendélet vörös virággal I., II.)* a zöldek, az átlátszó kékek *(Csendélet szőlővel).* Valami melegítő, humánus érzés is átleng mostmár a képein, főleg a csendéleteken, emberábrázolása azonban még nélkülözi a test melegét. Legtöbb képe, főleg a csendéletei, érdekes módon szerkesztettek. Majdnem mindegyiken megbillen a szokványos elvárható egyensúly, mintegy jelezve, hogy életben magában is gyakran így van, ráadásul itt képről van szó, amely a színekből épül. Bírónál a tárgyaknak nincs élesen hangsúlyozott körvonaluk, a színek maguk rendezik a teret s kapcsolják egybe a választott motívumokat. Tónusai érezhetően finomodtak, tehát gazdagodtak is. Más kérdés nála is a tematikai egyhangúság, amellyel később még külön is foglalkozom.

Soltész Albert nem nagyigényű munkákkal vett részt a tárlaton, de ezek a grafikák érettségről, rajzi biztonságról és szerkesztő készségről beszélnek. Lovaskompozíciói úgyszólván hibátlanok, ritmusérzéke pedig a *Kaszálók*-ban mutatkozott meg. Mindazonáltal megelégszik a látvánnyal, s bizonyos líraisággal, holott az erőteljességet fokozhatná, ami által kifejezőtára is gazdagodnék. *Tokaji táj*-a kitűnő példája a művészi átfogalmazásnak. *Szilágyi Elek* két szerény képpel szerepelt. *Önarcképe* tetszett jobban, amelyről fegyelmezett kifejezésével, kevés színnel is sokat mondó szomorú szemekkel szólt hozzánk. *Ellenfény* c. képe becsületes munka, afféle halk és szelíd szó a nagyobb hangú együttesben.

Pál Gyula képei a szabolcsi paraszti világot idézik, szikár és inas alakokkal *(Földosztás, Vetegetők).* Már Fényes Adolf termi anyaga is arról győzött meg, hogy szinte a krónikás hűségével akarja rögzíteni az utókor számára egy történelmi réteg útját, aminek fontosságára különben a kiállítást megnyitó Hincz Gyula is utalt. Képei mármár eszköztelen egyszerűségű festészetről beszélnek. Pál Gyula kevés színnel él, megkopott szürkékkel, feketékkel, napszítta sárgákkal, barnákkal, a fényt a minimumra csökkentve. Ismeri a maga korlátait, tehetsége határait, nem kapkod fűhöz-

fához, nem zsonglőrködik sem ötletekkel, sem technikával a belső programtalanság takarójául. Képei zártak, mint a magas kerítéses paraszti porták, festői látása mentes mindenféle romantikától. Képei mögött érezni a mondanivalót s a festői magatartás következetességét. Mélyen tartott színei immanensek, nehezen tudunk helyükbe mást képzelni, ez azonban nem fenntartás nélküli dicséret, de nem is elmarasztalás: egyszerűen ténymegállapítás, amely után várunk, mert jöhet valami.

A tárlat fiataljai között kétségtelenül *Józsa* János a legproblematikusabb, s egyben a legtöbb reményre jogosító *egyéniség*. Az utóbbit külön is szeretném hangsúlyozni. Teljesen kiforrott munkák mellett találhatók egyenetlen alkotások is, érett művek mellett zavaros felfogás, megoldatlan kompozíció, grafikus látásmód mellett festői kidolgozás, mégis, az őszi tárlattól mostanig Józsa tette meg a legnagyobb lépést, hogy közelebb kerüljön igazi önmagához. Néhány rézkarca *(Élet, Presszó, Jazz)* kifogástalan, kiérlelt, végiggondolt alkotás. *Zrínyi-illusztrációi*ban a montázsszerű, filmszerű megoldással kísérletezik, láthatóan küszködve a *mai* mondanivaló és a *korszerű* forma között s ezen a ponton az egybegyúrás még nem sikerült úgy, ahogy majd sikerülni fog, ha továbbra is komolyan veszi tehetségét. Festményei közül a *Kisfiú kalapban* ugyancsak érett darab, saját stílusán belül, *Juditka* c. képe viszont zavaros. A vázát magához szorító leány egészen más képzetet vált ki a nézőből, úgyszintén a csokor is a keblén. A *Csendelet lámpákkal* ismét egy másik Józsát mutat s ha megszokott stílusjegyeitől elvonatkoztatva nézzük, a kiállítás egyik legegységesebb képét láthatjuk, a helyenként maszatos színek ellenére is. Egészen más a helyzet *Élet* c. nagy festményével, amelyet rézkarcról vitt át nagyméretű festménynek, attól több ponton eltérő motívumokkal. A kiállításnak ez a legnagyobb méretű s egyben a legtöbb problémát felvető képe. A rézkarcon is láthatók fölösleges hatások (Gross Arnold állatkái, Würtz Ádám-szerű föliratok), de ott ezek nem szembetűnőek és szemléletileg is egybeolvadnak az igazi Józsával. Más a helyzet a táblaképen. Szecessziós részletekkel dekorativitásra törekszik, jelképes részletek váltakoznak naturalista ábrázolásmóddal. A félig öltözött fiú mellett a lányakt is reminiszcencia százszor látott képekről a XV. századtól főleg a XIX. végéig s festői felfogás grafikus, kontúros alkattal váltogatja egymást. Az élet számos kelléke látható a képen, mivel az élethez valóban sok minden hozzátartozik. A szerelmespár éppúgy, mint az anya a gyermekével a kép központjában, mögöttük az unokában gyönyörködő nagyszülők, a dolgozó emberek csoportjával, táncoló gyermekkarral s így tovább. Növényi díszek az előtérben, mint egy kódexlap szélén, állatkával itt is, mint a rézkarcon. A kép születésekor nyilván falkép lebegett Józsa előtt. A tehetség magakeresése jellemzi ezt a művet, amely úgy árulkodik a továbblépésért folyó erőfeszítésről, hogy egyben a bizalmat is fokozza. Ez a kép, ha „vereség" is, fölér egy győzelemmel s szeretném, ha Józsáról szólva ez az utóbbi szó harangozna tovább az olvasóban.

Tilless Béláról most sem lehet lényegesen mást mondani, mint amit az őszi tárlaton látottak alapján mondottunk s amit más vonatkozásban Bolgár Kálmán a *Művészet* c. lapban így fejezett ki: „E kerek, kicsit archaikus ízű piktúra... a redukált vonalvezetés sokáig nem laktatja a szemet, differenciált gondolatokat és érzéseket nem tud hordozni. Tömondatokban örökké nem lehet beszélni, s nem lehet vele kifejezni a szubjektumnak és a világnak, még ha kicsi is, de fontos részét sem." (Művészet 1966. márc. 48. l.) Hát akkor mire való és mit ér ez a piktúra? – merül föl a kérdés. Erre kerestem a választ ezen a tárlaton.

Tilless is a keresők közé tartozik, csak amit talál, az kényszeríti óvatosságra az embert. Nála az a kérdés: lesz-e eleven élménye, amely magából fakad, „szerzi"-e a témát vagy szüli-e azt és a formát agyalja-e hozzá *kívülről*, talán éppen a könyvekből, mint ezen a kiállításon az *Ikon* és a *Barna fej* c. képéhez a mozaik technikát applikálva. Arctípusai sem fejlődnek. A *Palántázók* c. képe utal leginkább arra, hogy talán tovább tud lépni az ikonos, barcsays fejektől, mert ez a két palántázó lányalak egyrészt térbe van helyezve, ami a teljesen síkban gondolkodó Tillessnél már éppúgy a keresés jele, mint ahogy a színek iránti bátorságé az a – palántát ábrázoló – két kis zöld folt, ami gazdagítja Tilless mindent pirosba öltöztető palettáját. Végső soron minden a tehetségen fordul meg, amely továbblép a könyvélményektől, a mások által már maga-

sabb szinten megformált világtól. Mert ez számára valóban létkérdés. Amit láttunk tőle, az fénylő felület, de nem „forma", ami nélkül kép nem emelkedhet a művészet rangjára, még l'art pour l'art értelemben sem. Képei még nem kifejezései, inkább csak tünetei a szándéknak.

Befejezésül néhány megjegyzés. Az az érzésem, hogy a kiállítás képeiből hiányzik az összetartó-rendező *világnézet*, amely átszőné a műveket, meghatározná tartalmukat és formájukat s megadhatná a mű korszerűségét. E nélkül a művészet csak üres és ügyes játszadozás kizsigerelt motívumokkal, színekkel, olyan formai alakzatokkal, amilyeneket hovatovább mindenki létre tud hozni némi kézügyességgel. Ezt a világnézetet, amelynek gyökerei korunkba nyúlnak le, tehát adekvát formája tapintható, hiába kerestem a kiállított képek legnagyobb részén. Ilyen igény nyilván nem támasztható azokkal szemben, akik lényegében már befejezték munkásságukat s amit alkottak, az már a történelemé. Azonban a középnemzedéktől, a negyvenesektől s a még fiatalabbaktól ilyen igény kielégítése – azt hiszem – joggal várható el. Aki benne él a korában, az magától értetődően találja el annak problémáit, éli át, emeli a művészi tudatba s találja el a megfelelő formát, vagy legalább is megindítja az érte való küzdelmet. Enélkül tematikai gazdagodást is nehéz elképzelni. A virágcsendéletek örök témái a művészetnek, de ha ezek a korproblémák elöli menekülés címén jutnak túlsúlyra egy-egy művész munkásságában, sőt a tárlaton is, ez aligha nevezhető egészséges jelenségnek. *A tematikai szegénység, párosulva a motívumkészlet egyhangúságával, egyik jellemzője ennek a tárlatnak.* Holló Vérszerződése, mint egy nagy közösségi gondolat jelképe, szocialista társadalomban is megtölthető időszerű tartalommal. A formai oldottsággal talán a művész maga is erre akart utalni. Tokácsli Lajos mangalicás képe utalhat a háztáji gazdálkodás fontosságára, de nem hatna-e humorosan, ha így akarnók időszerűsíteni. Pál Gyula vető embereivel ugyanígy vagyunk, bár tudjuk, hogy a világ négyötödén még így vetnek a földeken. Berecz András vásározói, a szekérderékból kinézegető fehérnyakú libái, Soltész kaszáló emberei lényegében idillikus hangulatú világra utalnak. Móré és Józsa Zrínyi-illusztrációi, a történeti tematika miatt is alkalmasak arra, hogy korszerű gondolatot hordozzanak, de csak Józsa próbálkozik a kor formanyelvén megszólalni, ami akkor is dicsérendő, ha vállalkozása csak részleges eredménnyel járt is.

Általában *a társadalmi mondanivaló ijesztő hiánya a tárlat egyik legfeltűnőbb vonása.* Félreértés ne essék: nem „aktuális" témára gondolok a szó vulgáris, szimplifikáló értelmében. Hanem arra, amit a Debrecent kedvelő *Rabinovszky* Marius Picassóval kapcsolatban írt, hogy ti. Picasso „egyenesen fenomenális érzékenységgel kapcsolódik korához, anélkül, hogy az egyetlen Guernica című képet kivéve – valaha is valamilyen aktuális témát festett volna meg." Rabinovszky 1948-ban írta ezt. Azt hiszem, amit mond, ma is elég világos és figyelemreméltó. Ráadásul mindez nem is megbízás kérdése. Debrecen számos műalkotást kapott és kap ezekben az években, debreceni művészek nem igen kaptak feladatot, nem vettek részt pályázatokon (kijelölés, meghívás útján). A panasz helyett tudnak-e művekre hivatkozni, amelyekre rá lehetne mutatni: ennek ezen, vagy azon a falon, vagy téren volna a helye! Ha ilyen művek nem születtek, akkor jogcím sincs a panaszra.

Amikor tehát a jelen valóságos világát kérdezem a művektől és a művészektől, akkor nem frázisról van szó, hanem a kor lelkével való összeolvadásról, a kor áramával közös lüktetésről. S mivel a mondanivaló, tehát a művészi tartalom körül leledzik a baj, a *kompozíció* azért hiányzik a legtöbb képből. Józsa törekvése itt is dicséretet érdemel, akárcsak Pál, vagy Berecz András egyik-másik képe. Csakhogy a mondanivaló náluk sem elég dinamikus ahhoz, hogy megfelelő formát találjon magának éppen a kompozíció segítségével. Mert nem árt újra hangsúlyozni – Fülep Lajost idézve –, hogy a tartalom a kompozícióban jelenik meg, bármennyire elvetették is e fontos tételt a korábbi évtizedek avantgardistái önmaguk igazolására, mert képtelenek voltak kompozícióba sűríteni azt a mondanivalót, amiről kiderült, hogy hedonista szórakozásnál többre nem is értékelhető.

A *realizmus* józansága átlengte ugyan a tárlat képeit, de olyanfajta realizmusé, amely

feltűnően megelégedett önmagával, holott nagyon is a tegnap realizmusa, a művész korábbi modorának ismétlése. Éppen a legújabb művészeti irányok térnek vissza a legerőteljesebben a realizmushoz, nemcsak a tárgyi valóságot, hanem a formát illetően is. Akik a mai valóságot elutasítják és a forma divatján csüngnek – gondoljunk a csendéletekre – az a veszély fenyegeti, hogy saját kéjelgésüktől nem látják meg azt, ami történik körülöttük. S ezen nem új anyagok és technikák hivatottak segíteni, mert a technika csak technika, az anyag – anyag marad, hívják pasztellnek, vagy formalkidnak vagy bárminek. A *műnek* kell hitelesíteni az anyagot is, a technikát is.

S még valamit. A tehetség nem hivatkozik külső gátló körülményekre. Éppen mert tehetség, tudja, hogy vagy a körülményekkel együtt, vagy ellenükre, de érvényesülnie kell. Senkit sem lehet akadályozni abban, hogy jó művet hozzon létre, amíg ecset, véső, grafit, festék, papír, agyag stb. hozzáférhető. Nem elég igényt támasztani a művészetpolitikával és a társadalommal szemben, a tehetséggel szemben is föl kell állítani a követelményeket s számonkérni, mit alkotott – ha másként nem ment – a körülmények *ellenére.* Debrecenben megvan a lehetőség a fejlődésre. Kitűnő egyedi kiállítások, európai rangú művészeket is ideértve, segítik – többek közt – a művészeket. Már látszik az izzás, a vergődés, az útkeresés. Ez önmagában is biztató jel s ezért értékelem pozitívan a fönti tárlatot.

SZÍJ REZSŐ

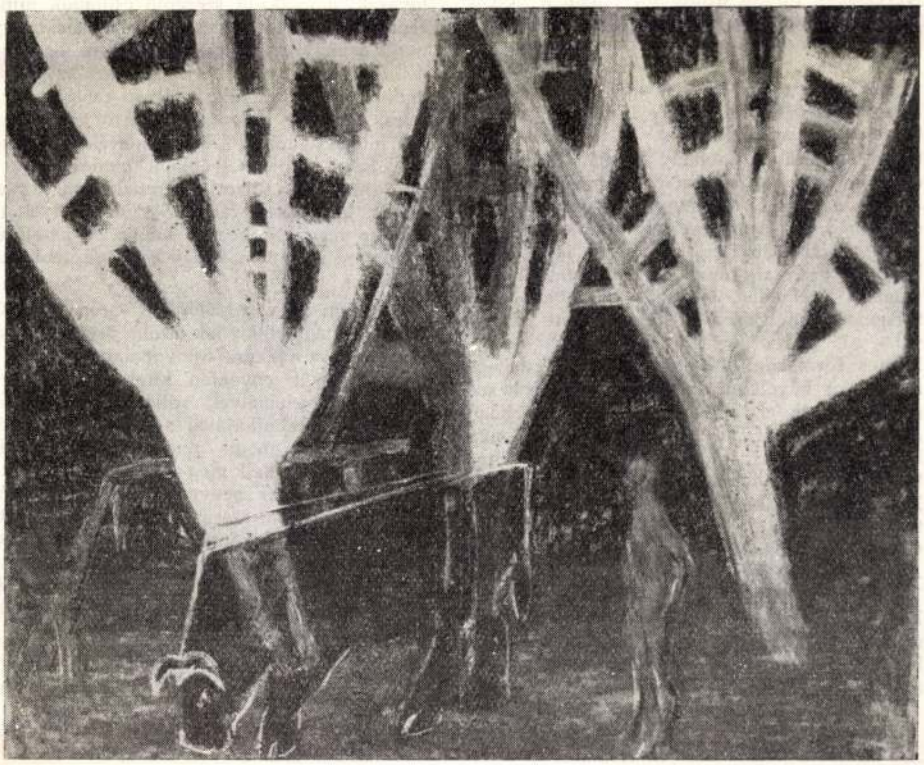

Zilahy György rajza

Csohány Kálmán grafikáiról

Fiatal grafikusaink mondanivalóik tartalmi tömörítésével, rajzi alapozottságukkal egyre jelentősebb szerepet töltenek be nemcsak vonalművészetünk, hanem festészetünk, sőt egész képző- és iparművészetünk formálásában is. Jó ideig szinte egyedül vállalták és képviselték azokat az új, időtállónak bizonyult törekvéseket, amelyeket festészetünk csak bátortalanul, részben megoldatlanul csak évek múlva követett. Perneczky Géza írja a Népszabadság egyik – 1963-as keltezésű – beszámolójában, hogy „míg négyzetméteres vásznak hiába próbálkoznak monumentalitással, tenyérnyi nagyságú rézkarcok, metszetek olyan erővel vetítik elénk mondanivalójukat, hogy nem tudunk szabadulni tőlük . . ." – s ugyanakkor rámutat a stílusok modorossá válásának, az „olajozott" vonalvezetésnek s – tegyük hozzá – a dekoratív elemek zsúfolásának, a ki nem érlelt jelképek beiktatásának veszélyeire is.

A TIT képzőművészeti szakosztálya – mérlegelve a fenti tényezőket is –, már három éve tervezetébe iktatta grafikánk jelenlegi helyzetének felmérését és bemutatását s a helyi munkacsoport tagjain kívül sűrűbben szerepeltet fővárosi, sőt külföldi grafikusokat is. Ez a névsor a közel jövőben tovább bővül Kondor Béla, Würtz Ádám, Gyulay Liviusz, Gacs Gábor és mások meghívásával.

Ez év áprilisában Csohány Kálmán Munkácsy-díjas mutatta be grafikai oeuvrejének több jelentős darabját. Csohány művészetét 1960 előtt még kevesen ismerték. A sikerek sorozata valójában ezután kezdődött, így pl. válogatott grafikai műveinek bemutatásával a velencei biennalén, a Dürer-teremben, majd Szegeden s más városokban rendezett tárlataival.

Népies formában közvetített, szürrealista elemekben is bővelkedő látomásai csak azok számára érhetők el, akik közel tudnak férkőzni érzésvilágához. Ez a kiállítás is sajátos népi hangulatot ébreszt, anélkül, hogy az irrealitást természetfölöttinek, a fák és házak erősen balladás ihletésű „kulisszáit" erőszakoltan primitívnek éreznők.

Csáhony Kálmán *Pásztón* született 1925-ben. A hazai föld mellett Erdély hegyi világa is mélyen szántott képzeletébe, itt került közvetlen kapcsolatba a természettel. A környezet és az embert összefűző szálak, a falu életének vetületei karcaiban és tusrajzaiban ekkor váltak állandóan visszatérő elemekké. Rajzol már gyermekkorától anélkül, hogy művészeti pályára gondolna. A képzőművészeti Főiskolát 1947 és 1952 között végzi. Itt elsősorban Hincz Gyula, Koffán Károly s Konecsni György irányítják anélkül, hogy egészséges, népi hangvételű gondolkodását befolyásolnák.

Művészetében mennyiségileg és minőségileg a *rézkarc* játssza a főszerepet. Figuráit, tárgyait súlyos, mélyen maratott vonalak határolják, térbeliségüket sűrű, különböző értékű vonalháló fokozza. Ha lapjait elemezzük, hamar kell érzékelnünk, hogy Csohánynál *a látomás önállósul*, átköltözik a valóságba, akárcsak Ámos Imrénél, s a darabosan megrajzolt vízió testet ölt, a jelképes figura valóságos élőlénnyé alakul. Az ég és föld között lebegő alakok, a cél előtt összetört szárnyú ember, a szárnyas lovasok, telegrammjelzésbe tömörített madarak: húsból, vérből való lények, akik nagyon is tevékenyen avatkoznak a dolgok rendjébe. Az *Ítélet* c. lapján pl. angyal lebeg pallossal az emberpár feje felett, a szárnyas lovasok, a gyakran szereplő csillagok mind a repülés, az emelkedés, a magasba vágyás, majd a mélybe zuhanás, az el nem ért vágyak ősi Ikarus-motívumai s megindító emberi tragédiák. Ez a tematika nyilván csak akkor hiteles, ha belső izással, s elhitető erővel társul s a művész időben s kellő mértékkel „adagolja". Ezért válik helyenként modorossá a repülő madarak túlzott szerepeltetése, az egyforma, gömbalakú fák kulisszái, amelyek több esetben megnyilatkozó s kirívó egyhangúságát a művész már nem képes kellő elhitető erővel feloldani.

A jelenlegi „kevert technikák" arénájában Csohány, a hagyománynak szóló ösztönös tiszteletadással, a rézkarc ősi vonalaival alakít legszívesebben s egyénien kitermelt barokk és szürrealista elemeivel, stilizált, de értelmileg ellenőrzött technikájával s többnyire rálátásos szerkezeteivel mégis napjaink formanyelvén szól. Tudnunk kell még azt is, hogy Csohány Kálmán grafikai oeuvreja mellett jelentősek e kiállításon nem szerepelt népi felfogású, tiszta formavilágú *kerámiái* is, amelyek kialakításában nemcsak a klasszikus zenéhez való vonzódása, nemcsak erdélyi emlékei, hanem Hódmezővásárhely embereihez fűződő vonzalma és kapcsolata is segítette.

TÓTH ERVIN

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 FEB 23.

PETŐFI NÉPE

— HOLLÓ LÁSZLÓ műveiből rendeznek kiállítást szülővárosában, Kiskunfélegyházán. A tárlaton a Félegyházán már ismert képeken kívül a festő legújabb munkáit is bemutatják.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

MAGYAR NEMZET

1962 OKT 12

Nyírbátoron a múzeumi hónap keretében október 21-én nyílik Holló László Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása.

1968 JAN 21

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17

Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdú-Bihar megyei Napló

1021

Kiállítás nyílik a debreceni Déri Múzeumban Holló László Kossuth-díjas. érdemes művész munkáiból. A tárlatot január 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Béres András megyei múzeumigazgató nyitja meg.

*

Holló László

1962 szept 23

1021

HOLLÓ LÁSZLÓRÓL

(Koczogh Ákos: Holló László. Budapest, 1962.)

A népszerű Művészet Kiskönyvtára sorozat nemrég megjelent 28. kötete a nagy debreceni művésszel, Holló Lászlóval és művészetével foglalkozik. A számjelzet tulajdonképpen nem mond sokat, mert a sorozat az egész európai képzőművészetet felöleli, mégis megelégedéssel kell tudomásul vennünk, hogy e sorozatban — a könyvecske megjelenését véve alapul — a magyar művészek közt Holló jó helyezést ért el. Egyúttal azonban azt a körülményt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ez a kis monográfia az első összefoglaló jellegű munka, mely Holló Lászlóval foglalkozik.

A tanulmány szépen van megírva, élvezetes olvasmány, színesen, hangulatosan (sokszor rutinosan) adja elő Koczogh Ákos mindazt, amit közlendőnek tart. A bevezető sorokban, s még néhány részleten a közvetlen élményszerűség jellegzetes és kellemes lírai hangot szólaltat meg, ezek a sorok szinte vallomásszerűen hatnak.

Azonban a szöveg, melyet az olvasó kézhez kap, annak ellenére, hogy a kézirat kb. öt éve elkészült, elég fésületlen maradt, és vannak benne zökkenők. Különösen hat pl. az 5. oldalon a következő mondat: „Festői világa — paprika, tök, birs, nárcisz — megterem a kertjében, plain-air-jét ott szűri meg..." Mintha Holló csak csendéletet festene!

Koczogh Ákos közvetlen ismeri Hollót és műveit úgy, ahogy azt csak kevesen mondhatják. Nagyon sok találó megállapítása van, amivel csak egyetérthetünk. Helyes például, hogy a művészt csak elnagyoltan lehet az alföldi iskolába beilleszteni. Elszórtan, futólag odavetve is találhatunk igen értékes megjegyzéseket, bár elhamarkodott megállapításai is vannak, pl. hogy Holló ritkán mozdul ki a Tócóskertből. (Mintegy harminc év óta minden nyarát Tiszadadán tölti, amit egyébként később Koczogh is említ.)

De ha a szövegrész elolvasása után az olvasó elgondolkozik, akkor különböző kérdések vetődhetnek fel benne, melyek megoldatlanok maradtak. Például nem tudhatja, hogy tulajdonképpen miben is áll Holló művészi nagysága — vagy ellentétben a művész pályájának külső megnyilvánulásaival, a belső fejlődésnek az útja milyen állomásokon vezetett (Julov Viktor például e problémába jobban elmélyedt az 1961-es debreceni kiállítás katalógusának előszavában); de nem kap az olvasó teljes képet Holló László művészi egyéniségéről sem. Ebből a szempontból csak az olvasó bizonytalanságát mozdítja elő, hogy számban elég jelentős képanyag ellenére a szerző alig elemez közülük néhányat.

Az elemzés hiánya

azért is zavaró, mivel a sok modern francia festőnek az emlegetése, tegyük hozzá, hogy szükségtelenül, megkavarhatja a nem szakember fogalmait.

Egyszóval a tanulmány elolvasása után a gondolkodó olvasónak maradnak kételyei. Azok számára, akik már találkoztak Holló művészetével és ismerik problémáit, a fenti kérdéseknek a felületi kezelése kissé megfutamodásként hat.

Adós marad a szerző Holló emberi vonásainak ábrázolásával is, pedig Holló esetében irodalmi „portréja" azért is érdekes, mert az ember jelleme sokszor elképesztően ellenkezni látszik művészetével. Az a halkszavú, csendes, idős férfi, kinek olyan csiszolt a modora, hogy szinte a félénkséggel határos, az Holló László az ember. Gondolná ezt valaki, aki csak a festészetét ismeri?! Azonkívül érdekes ellentét az is, hogy ennek a képzőművészeknél ritka sokoldalúan művelt mesternek az igénytelenségénél csak a munkabírása nagyobb. A dicsőség különösebben nem érdekli, érzéketlen azon dolgok iránt, amiért az emberek nagy része olyan nagy hajszában fut, mégis Holló élete egy belülről végtelenül gazdag és színes világban való részesedés, és ennek a szépségei mellett számára minden más elveszti értékét.

A nagy művészeknél, bár nem érdektelen, háttérbe szorul az a kérdés, mely

művészi hovatartozására

vonatkozik. Annyi bizonyos, hogy Holló a posztimpresszionizmus légkörében kezdett festeni, de Nagybánya hatása a képein nem mutatható ki. Az alföldi festőkhöz több szállal kapcsolódik, ezek még megérdemelnék a részletesebb elemzést. Közülük talán legjellegzetesebb a hasonló jellegzetes „alföldi" gondolatvilág és Kosztának, a szentesi tanyák festőjének izzó színei. Azonban a külsőségeken Holló éppúgy túljutott, mint ahogy nem lehet Grecoval vagy Rembrandttal sem definiálni. Képeinek megvan sajátos szín- és formaviláguk, érzés és gondolatgazdaságuk, melyek csak Holló László ecsetje alól kerülhettek ki.

Koczogh Ákosnak egy mondata egyébként jól rávilágít Holló Lászlónak a fokvalitására: „Egy-egy narancssárga tökből, méregzöld paprikából, sárga birsből festői mitoszt teremt...", vagyis nála a tárgyak külön életet kapnak. A használt rongyszőnyeg csodálatos szép kelme lesz, s a vásári bögre valami különös lénnyé válik. Ez a metamorfózis végbemegy a tájaknál és figuráknál is. A magyar festészetben talán még egy vásznon sem feszült olyan döbbenetes erejű égbolt egy kis paraszthéz vagy a Tiszapart fölé. A zöldgalléros, 1933-as önarcképe a magárahagyottságnak olyan mély emberi dokumentuma, hogy párját sokáig kellene keresni. Zsánerjei is tele vannak szenvedéllyel, feszültséggel, olyanok, mint egy súlyos légkörű drámának a szereplői. Holló általában a gyötrődésnek, öntépésnek utolérhetetlen mestere. Művei, még ha csendéletet vagy tájat is fest, nem könnyű műfajt képviselnek, és éppen abban áll Holló művészi nagysága, hogy bármely műfajhoz nyúl, megtalálja annak a módját, hogy a szemlélőt az emberi lét és lélek mélységeibe vigye le. Ilyen értelemben Koczogh Ákos helyesen utal egyik képével kapcsolatosan a „rembrandti mélység"-re.

Holló megjelenítési ereje kétségtelenül a legfontosabb mozzanat a műélvezet számára, de nem kevésbé fontosak

a tartalmi összefüggések

sem. Holló művészetével kapcsolatban általában nem szeretnek foglalkozni ezzel a kérdéssel, pedig lényegében véve a probléma megoldása egyszerű, ha a mester oeuvrejét a maga korába helyezzük el. Eszmevilága rokon Kosztával, Tornyaival, lényegében véve népies. Volt idő, amikor ez nagy szó volt, és lényegét tekintve ma is nemesveretű szó. Holló népiessége különböző árnyalatokkal színeződött. Az első világháború után hajlott az idealizálásra, meseszerűségre (mint ezt akkor jó ideig mindenki csinálta). Majd következett a nyomasztó, de sose kétségbeesett korszak. A két háború közti rendszernek egy igen éles kritikája Hollónak éppen ez a mélyponton levő helyzete, és a festő palettáján az utolsó években keveredtek csak ki az élet örömeinek színei. Alapjában véve az utolsó ötven év története hűen kiolvasható műveiből.

Érdekes festői technikáját Koczogh is érintette: feltűnő vastagon rakja a festéket. De szereti az alap rétegének az átizzását is, ez különben egyik izgató probléma a számára. Vásznait olykor félóránként is napállás szerint cseréli, mint az impresszionisták. Legkülönösebb talán azonban, hogy nem mossa ki az ecsetjét, sokszor két-három szín is bennemarad, s azzal teszi fel a negyedik színt. Ez a módszer magyarázza meg, hogy képei még apró részletekben is festőileg olyan

végtelen gazdagok.

Ebben az eljárásban az a legmeglepőbb, hogy Hollónál mégis minden színfolt a helyén van. Kétségtelen tökéletes ura a technikájának.

Ismét hangsúlyozzuk, hogy Koczogh műve az első részletesebb monográfia, és mint ilyennek, természetszerűen nagyobbak a korlátai. A könyv a nagyközönség számára íródott, mely merőben más igényt támaszt a szerzővel szemben. Azok azonban, s ezt őszintén meg kell vallanunk, kik közelebbről is ismerik Holló Lászlót, valahogy többet vártak, számukra a villanásszerű jó meglátások ellenére a tanulmány némi csalódást hozott.

Koroknay Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdu-Bihar megyei Napló

s dolga...

égügyről

fordulhatnak elő nagy kárt okozó járványok, de terjedésüket, a még nagyobb kárt megelőzhetjük azzal, hogy az állatok megbetegedését vagy elhullását azonnal jelentjük az állatorvosnak, aki nyomban megteszi a szükséges intézkedéseket.

A betegségek kártételeinek csökkentésénél nagy jelentősége van annak, hogy az állatorvos rendelkezései szerint lássák el a feladatokat.

mánygazdálkodás ői a tsz-ekben

Dr. Kureletz Viktor kutató szerint daráltan etetve a napraforgótányér keményítőértéke 75 százalékkal, a maglucernaszalma 80 százalékkal a babszalma 60 százalékkal növekszik, ami azt mutatja, hogy érdemes darálással a nehezebben emészthető melléktermékek tápanyagtartalmát növelni és azokat takarmányozásra felhasználni.

A takarékos, előrelátó takarmánygazdálkodás másik igen fontos tényezője a téli takarmánykészletek gondos számbavétele. Mindenekelőtt a szalma és pelyvafélék gondos téli eltartását biztosítják azzal, hogy a cséplés utáni jelenlegi betakarást javítsák ki, még az esők előtt. Fontos, hogy minden termelőszövetkezet a takarmányok pontos számbavételével kezdje meg a téli takarmányozási időszakot. A szakemberek ismerve a szükségleteket, készítsék el a rendelkezésre álló mennyiség leggazdaságosabb elosztásának rendjét úgy, hogy a termelőszövetkezet tulajdonában levő különböző fajú állatok igényeinek megfelelően kerüljön a takarmány felhasználásra.

B. Z.

A SZOCIALISTA CÍMÉRT

A hajdúszoboszlói téglagyárban a szocialista címért dolgozik Kovács András 12 tagú ifjúsági brigádja. A mozgalomba való bekapcsolódás óta sokat javult a brigád munkafegyelme, és teljesítményüket is növelni tudták. A régebbi 6—7 ezerrel szemben most tízezer nyerscserepet készítenek elő szárításra egy műszak alatt

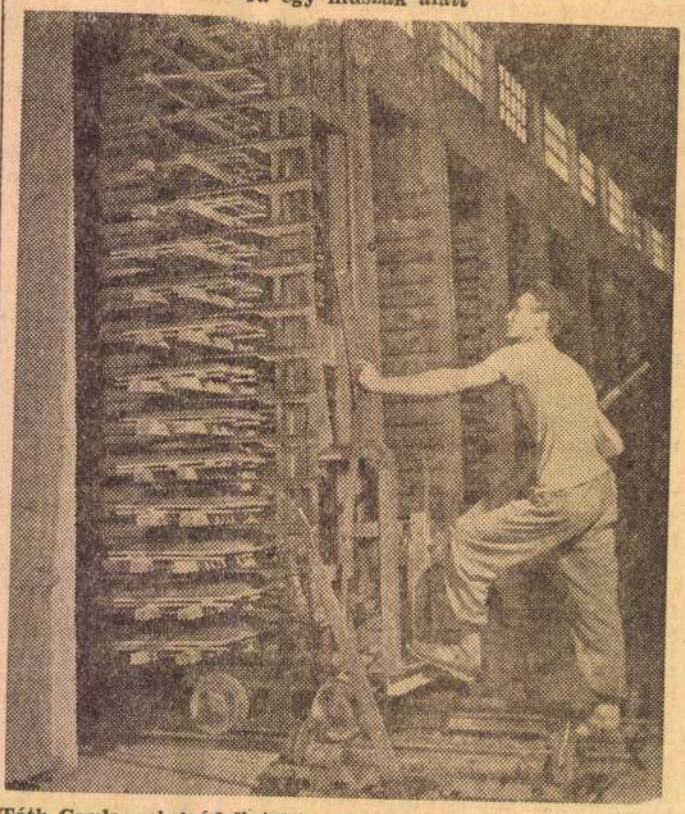

Tóth Gyula, a brigád fiatal tagja csilléken szállítja a szárítóhelyre a futószalagon készült nyerscserepeket

JÁRDA KÉSZÜL *a Szondi utcában*

Délelőtt elborult az idő, tizenegy óra tájban az eső is szemerkélt. Délutánra azonban elállt. Könnyű kis szél kerekedett, s felszárította a pocsolyákat, a földet.

zsef utca sarkán levő bolt esete. Már azon a ponton volt, hogy összedől, és ez bizony azt jelentette volna, hogy kétháromezer embernek jóval messzebbre kellett volna gyalogolni a zsírért, kenyérért.

— Elhatároztuk, hogy megcsináljuk. Anyagot szereztünk, és hozzákezdtünk. S már idáig 1100 órát dolgoztak társadalmi munkával a lakók. De sorolhatnám a példát. A járdákat mindenütt a lakók segítségével építjük, ugyanígy végezzük a parkosítást, sőt igen sok esetben az építkezést is. Adunk egy szakmunkást, aki irányít, a lakosok pedig elvégzik a többit.

— Nem is mondhatok semmit, mert az első féléves tervünket is több ezer forinttal túlteljesítettük. Aztán itt van még a törpevízmű építése is — a csőhálózat lefektetése, a földmunkák: mind-mind társadalmi úton készül.

Közben vissza is érkezünk. Sári Sándor mosolyogva magyarázza, hogy csak más munka az útépítés, mint a postásság. Ami igaz, az igaz, alaposan elfárad estére az ember.

— Pedig hát ott is legyalogolom naponta a 30—40 kilométert — mondja. De hát megéri a járda azt a kis pótfáradságot.

Egy kicsit megpihennek, aztán újra nekilátnak az emberek. Az asszonyok hordják a vizet, szitálják a kavicsot, a férfiak meg összekeverik cementtel, leterítik, hordják a mester keze alá.

Kaposi Levente

IDŐS TSZ-TAGOK TALÁLKOZÓJA

Néhány évvel ezelőtt határozatot hozott a hajdúbagosi Szabadság Termelőszövetkezet az öreg munkaképtelen tag

elevenítettek fel, majd meghallgatták a tsz elnökének, Basa Gerzsonnak üdvözlő sza-

1967 MAJ -3

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Világ proletárjai, egyesüljetek!

XXIV. évf., 102. szám
Ára: 50 fillér
1967. május 3.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MEGNYÍLT A TERÜLETI TAVASZI TÁRLAT

1021

Vasárnap, április 30-án délelőtt *Kiss Imre*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnökhelyettese a debreceni Déri Múzeumban megnyitotta a Magyar Képzőművészek Szövetsége kelet-magyarországi területi szervezetének tavaszi tárlatát. A megnyitón megjelent *Sikula György*, a megyei pártbizottság titkára, *Molnár Viktor*, a Debrecen Városi Pártbizottság titkára, *dr. Ács István*, a Debrecen Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, valamint a művelődési élet több vezetője.

A nagyszámú érdeklődő előtt Kiss Imre mondott megnyitó beszédet.

— Hazánkban a felszabadulás óta talán sohasem folyt olyan élénk, intenzív vita a művészet helyéről és feladatáról, mint amilyen az elmúlt évek során kibontakozott, s amely napjainkban is tovább hullámzik — mondotta. — Tanulmányok, cikkek, viták, műalkotások és kritikák foglalnak állást pro és kontra az egyes, főleg a részletkérdésekben, de az alaptételt, melyet Lenin szavaival így jelölhetnénk meg: „A művészet szolgálja, de ne kiszolgálja a népet", ma már érdemlegesen senki sem vitatja. A mi társadalmunk azt várja a művészettől, hogy az ember alkotó törekvéseinek, belső élményeinek, vágyainak, kifejezési igényeinek kielégítője legyen.

Az új magyar képzőművészet kialakítása érdekében a tárlaton kiállító művészek közül is sokan kísérleteztek. Ma már a kelet-magyarországi területi szervezet tagjaira is az a jellemző — és ezt a ma nyíló tárlat is bizonyítja —, hogy művészetük a néphez, az új eszmékhez igazodik — mondotta Kiss Imre. Ezután részletesen szólt az egyes művészek alkotómódszeréről. Külön üdvözölte a tárlat megnyitásán megjelent 80 éves *Holló László* Kossuth-díjas érdemes művészt és *Bíró Lajos*t abból az alkalomból, hogy a legutóbbi békéscsabai alföldi tárlaton elnyerte az első díjat jelentő Munkácsy-plakettet.

A kiállítás izgalmas képét adja egy nagyobb tájegység, szűkebb hazánk művészi átköltésének, az atmoszféra és életforma sajátos tükröződését. A felszabadulás óta eltelt több mint két évtized: a vidék iparosítása, a falu és a város közeledése elkerülhetetlenül sok rokonvonást eredményezett hazánk különböző tájain, de a táj maga mégis mindenütt más, és másképpen alakul az ember munkája nyomán. Ezt az alakulást kell a művésznek tetten érnie, nyomon kísérnie, felfognia és művészi eszközökkel képpé átlényegítenie — mondotta megnyitójában Kiss Imre.

A megnyílt tavaszi tárlaton tizenhárom művész ötvennyolc alkotása tekinthető meg. A kiállító művészek: *Balla László, Berecz András, Bíró Lajos, Félegyházy László, Holló László, Józsa János, Maghy Zoltán, Menyhárt József, Pál Gyula, Szilágyi Elek, Tar Zoltán, Huszár István, Tilless Béla.* A kiállított műalkotások nagy része olaj vagy olajtempera technikával készült. Ezúttal kilenc grafika szerepel a kiállított művek között.

A kiállítás április 30-tól május 28-ig lesz nyitva a Déri Múzeumban. Júniusban a teljes anyagot Nyíregyházán is bemutatják. A kiállítás alkalmából *Kovács Kálmán* előszavával, a Debreceni Művészi Foto Ktsz közreműködésével ízléses, fekete—fehér mellékletű katalógus készült.

ot szerzett
cskén

kság hetedik fordulójában az ed-
recske otthonában pontot vesztett
rdulóban három játékost állítottak
pedig Nádudvar csapatából.

zette Hidas. D. Előre: Kovács — Széll, Kállai Szabó — Császár, Kézi — Nagy G., Nyikos, Futaki, Páli, Nagy J. — Hortobágy: Pásztor — Murányi, Veszprémi, Könnyü — Vezendi, Tőkés — Tóth, Palotai, Vágner B. Nagy, Fenyves. Az első félidőben az Előre, a másodikban Hortobágy volt jobb. A döntetlen igazságosabb lett volna. Gólszerzők: Futaki és Nyikos, illetve Könnyü. Jók: Futaki, Nyikos, Páll, illetve Murányi, vezendi és Tőkés. — Ifjúsági: D. Előre —Hortobágyi MEDOSZ 7:1 (3:0).

Komádi—Berettyóújfalui MEDOSZ 0:0. Komádi, 700 néző, vezette Sándor J. Komádi: Czakó — Bayer Polgár, Garami — Hankó, Gombos — Ignácz, Oravecz, Czere, Szelezsán, Izsó. — Berettyóújfalu: Szabó III. — Garamvölgyi, Háló, Szabó II. — Kiss, Balogh — Papp, Csóra, Horváth Pántya, Berke. Jó iramú, változatos játék, egyenlő erők. Jók: Czakó (a mezőny legjobbja), Polgár, Izsó, Czere, illetve Háló, Csóra, Pántya és Szabó III. — Ifjúsági: Komádi—Berettyóújfalui MEDOSZ 2:0 (1:0).

Polgár—Püspökladányi VSK 1:1 (1:0). Polgár, 600 néző vezette Zsákay. Polgár: Dohány — Makó, Zombori I., Kecskeméti — Zombori II., Várkonyi — Török, Polonkai, Kákóczki, Izsvák, Ferencz. — Püspökladány: Kovács — Tanka, Szabó, Bene — Péli I. Harangi — Péli II., Varga, Hegedüs, Laskai, Federics. Igazságos eredmény született a változatos mérközésen, melyen mindkét csapat sok helyzetet kihagyott. Gólszerzők: Ferencz, illetve Zombori I. (öngól). Jók: Zombori I., Kecskeméti, Izsvák, Ferencz illetve Kovács, Hegedüs és Laskai. — Ifjúsági: Püspökladányi VSK—Polgár 4:1 (2:1).

Ifjúsági: DVSC—Hajdúszoboszlói Bocskai 2:0 (2:0).

A megyei labdarúgó-bajnokság állása

1. Derecske	7	6	1	—	14: 3	13
2. H.-szoboszló	7	5	2	—	17: 4	12
3. DASE	7	4	3	—	11: 2	11
4. DMTK	7	5	—	2	16:10	10
5. Polgár	7	2	4	1	8: 6	8
6. Kaba	7	3	2	2	12:13	8
7. Nádudvar	7	3	1	3	11:13	7
8. D. Előre	7	3	1	3	12:15	7
9. P.-ladány	7	1	4	2	10:11	6
10. S.-udvari	7	2	2	3	5: 7	6
11. B.-újváros	7	2	2	3	6: 9	6
12. Komádi	7	2	1	4	8:13	5

Férfi albérlőnek felvesznek. Tóth, Vörös Hadsereg útja 19., fszt. 11. ajtó.

Külön bejáratú bútorozott szoba albérletbe fiatal házaspárnak kiadó. Brassai u. 2. Kishegyesi útból.

Házaspárnak bútorozott pinceszoba kiadó. Hatvan utca 42.

Elcserélem kétszobaösszkomfortos, gázfűtéses lakásom összkomfortos cserépkályhásra. Gáborjáni Szabó utca 13. III. 11.

Dolgozó nő albérlő társat keres külön bejáratú szobába. Simonyi út 16.

Elcserélem két szoba, konyha, két pince, kamra, külön padlás, mellékhelyiséges lakásom kétszobaösszkomfortosra, esetleg egyszoba-összkomfortosra költség megtérítéssel. Ugyanott egy Berva motor eladó. Csapó utca 81., balra 2. ajtó.

Eladó Fakiya kombinált-szekrény, négyszemélyes rekamié, fényezett háló, kétszemélyes rekamié, keményfa háló, sodrony. Arany János utca 7.

Kétszemélyes sezlon olcsón eladó, javítást vállalok. Pacsirta utca 13.

Bútorozott, külön bejáratú szoba két dolgozó férfi vagy nő részére kiadó. Nyíl utca 43.

Eladó szoba, konyha, spejzos, elkülönített házrész beköltözhetően. Dobó u. 28.

Eladó sezlon, új csehszlovák ebédlőasztal. Újházi Ede u. 9., fszt. 2.

450 db kisméretű cserép eladó. Pacsirta utca 25.

Eladó a Bocskai szőlőskertben 300 négyszögöl jól beállt szőlő, gyümölcsös, építőanyaggal, érdeklődni: Debrecen, Csap u. 15.

Bútorozott szoba kiadó albérlőnek. Ugyanott gyermek gondozását vállalom. Érdeklődni a házfelügyelőnél, Gyöngyösi u. 12.

Egy héthónapos süldő eladó. Névtelen utca 7. Csapókert.

Férfinak albérleti szoba kiadó. Széchenyi utca 19., emelet.

Eladó gyakorló bécsi zongora, kétágú létra. Kossuth u. 59.

Keltetőgép eladó. Torockó utca 42. Nagy Sándor telep.

Mély fá
len fele
testvérün

hosszú é
rában el
fél 2 óra
egyház s
ravatalozójából.

A gyászoló család

Lakás: Olajütő 35.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen drága jó testvérünk,

DÓZSA GYÖRGY
MÁV-nyugdíjas

váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 4-én du. 3 órakor lesz a díszravatalozóból.

A gyászoló család

Lakás: Csuka u. 6.

Értesítjük mindazokat, akik ismerték és szerették

ÖZV. VÁMOSI JÓZSEFNÉ
László Erzsébetet,

hogy április 28-án, életének 76. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 3-án, szerdán du. 1 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából.

A gyászoló család

Lakás: Debrecen, Lázár utca 24.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk és jó rokonunk,

BOKOR ISTVÁN,
a Lábatlani Cementgyár dolgozója

63 éves korában, április 28-án elhunyt. Drága halottunk temetése f. hó 4-én, csütörtökön du. fél 3 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából.

A gyászoló család

Lakás: Nagymacs 41.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó férjem, édesapánk, nagyapánk, testvérünk és jó rokonunk,

TÓTH GÁBOR
tsz-nyugdíjas

65 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 5-én, péntek du. 3 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából.

A gyászoló család

Lakás: Bánk 56.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET
1967 MÁJ 18.

A kelet-magyarországi művészek tavaszi tárlata

a debreceni Déri Múzeumban

A Magyar Képzőművészek Szövetsége kelet-magyarországi területi szervezetének hagyományossá vált tavaszi tárlatát jóleső érzéssel tekintettük meg Debrecenben. Ismert művészek ismert alkotásai mellett jó néhány művész fejlődésének eredményes periódusáról számol be új műveiben. A kiállított 58 festmény és grafika között különböző stílusok, hagyományos és kísérleti alkotó módszerek eredményei találhatók. Összhatásában azonban egységes a kiállítás, a múlt és a jelen szintézise. Az erőteljes vagy a tompított színek, a természethű formálás vagy a valóság egyénien átszűrt ábrázolása mai világunkat tükrözi közösségi és egyedi problémáival együtt. Kevés sajátos »területi« vonást mutat a kiállítás, a két megye művészeinek műhelyében az egész országot jellemző alkotások készülnek.

A terület »doyen«-je, *Holló László* elismert művészetét négy érett olajfestménye képviseli e kiállításon. *Félegyházy* László (Debrecen) pasztellkrétával próbálja sikeresen megközelíteni Holló olajképeinek fény-árnyék hatásait. *Balla* László (Debrecen) *Favágók*-ja kompozíciójával emelkedik ki. A grafikusnak jól ismert *Józsa* János (Debrecen) ezúttal sajátosan egyéni ízű, átgondoltan komponált festményekkel is jelentkezik, portréiban elmélyült jellemzésre törekszik. *Maghy* Zoltán (Hajdúböszörmény) formai megoldásai dekoratív jellegűek. Több képpel szerepel a fiatal *Biró* Lajos (Debrecen), ember- és tájábrázolásain mély színeket használ s kiegyenlített tónusokat. A vásárhelyi művészekkel mutatnak rokonságot *Pál* Gyula (Nyíregyháza) gonddal kimunkált festményei. Izlésesen visszafogott színekkel él *Menyhárt* József (Debrecen) a tájábrázolásokon. *Berecz* András (Nyíregyháza) erőteljesen él a színekkel, bár előnyös oldala a szerkesztés is. *Szilágyi* Elek (Hajdúböszörmény) és *Tar* Zoltán (Debrecen) művei a kiállítás színvonalát dokumentálják.

A grafikai alkotások között több jelentősnek ígérkező kísérlettel találkozunk. *Tilless* Béla (Debrecen) kiegyensúlyozott fém-falkép terve és *Huszár* István (Rakamaz) finom eszközökkel élő Radnóti-illusztrációja korszerű elgondolás gyümölcse.

(fl)

Holnap nyitja meg kapuit

a Centroszojuz igaz
nak első elnökhelyett
dott pohárköszöntőt.

JÖJ
VÁL
A CORVIN ÁRUHÁZ

GYERMEK
DIVATBEMUTATÓJÁN

MÁJUS 21-ÉN 11 ÓRAKOR
AZ
ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZBAN
(VI., Népköztársaság útja 69.)
A GYÁVA KIS TIGRIS ELŐADÁSÁN

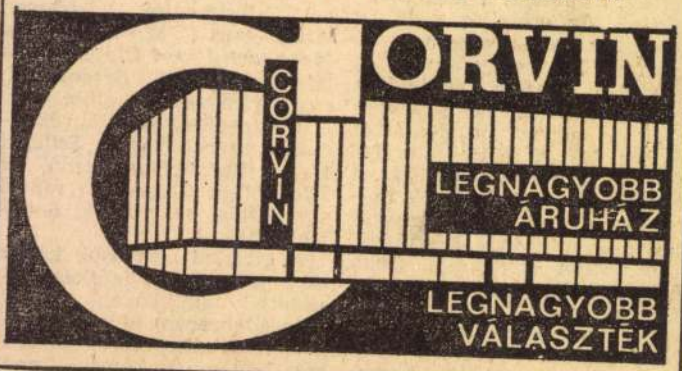

ménytárgy VÁSÁROLJON

Holló László rajza

...stályosodnak ...
elkezdődik és a XV. század vége... a nagybirtok benépes...
korszaka. E tekintetben igen jelentékenyek a szervezett falualap...
költözésének korszaka ez hazánkban, s a szabad mozgás lehetővé
könnyebben jussanak falulakókhoz, munkaerőhöz.
Az új falu alapítása mindamellett korántsem volt egyszerű és könnyű felada...
azonban szükségük volt adózókra, munkáskezekre, mert ezek adták meg igazán
Hogy ez a benépesítés megtörténjék, gyakran adták bérbe földjüket – a betelepítés kötelezettségével. Ezzel a gyakorlattal különösen a XIV. század közepén találkozunk. De a telepítő birtokos és a telepítést vállaló bérlő mellett már a XIII. században megjelent – az Északnyugati Kárpátok tájain – a „telepítési vállalkozó", a soltész, s tevékenységük nyomán a soltészfalvak sokasága. Ezzel a ténykedéssel mutat sok tekintetben rokonságot a kenézek és a vajdák telepítése az ország keleti részeiben.

A falvak kialakulása voltaképpen akkor nyert befejezést, amidőn a faluhatár elkülönült más települések földjétől. Ebbe az elrendeződésbe a földesúron kívül más hatalom nem szólt bele, s ilyen körülmények között gyakran megtörtént, hogy a falu határában egy másik falu jelent meg. Ennek az ún. falukettőzésnek számos formája lelhető fel az ország területén, mégpedig az anya- és leányfalvak, a rokon- vagy testvérfalvak stb. esetében, amelyek születése mind a falutelepülések szaporodását példázza. Ezekkel az esetekkel azonban a falutörténet kutatójának nagyon kritikusan kell bánnia, mert a falukettőződésnek tűnő jelenségek mögött gyakran álfalvak rejlenek, amelyeket nem lehet ténylegesen létező településeknek tekinteni.
A továbbiakban a falunevek születését, esetenkénti túlburjánzását vizsgálja Szabó István. Megállapítja, hogy faluneveink között leggyakoribbak a személynévi eredetűek, de ezeken kívül még számos esete van a falunévadásnak.
Az új meg új falvak születése mellett állandóan ható tényezőként jelentkezett azok eltűnése. Persze ez az elnéptelenedés az ország különböző területein eltérő intenzitású, de seholsem elhanyagolható. Az elnéptelenedés mértékét pontosan éppúgy nem lehet kimutatni, mint a gyarapodását, de a törvényszerűségek kitapinthatók. Azt pedig teljes biztonsággal és meggyőzően mutatja be Szabó István, hogy milyen gazdasági és társadalmi tényezők hatottak az elnéptelenedés folyamatában. Miként a feudális földbirtoknak a kijegecesedése óriási mértékben hatott a falvak szaporodására, úgy a birtok-felosztások nagy „pusztító" hatást is gyakoroltak a településekre. De elpusztulhattak a települések a birtok eladása, a birtokos elhalálozása stb. révén is. Mind e tényezők mellett a legnagyobb pusztulást a XIII. századtól bekövetkezett magánföldesúri gazdaságok megszűnései, nevezetesen a prédiumoknak tényleges pusztává válásai okozták, állapítja meg a szerző. Emellett a XIII. század utolsó negyedétől rendkívüli szerepet játszottak a magyarországi pusztásodásban a feudális oligarchák magánháborúi, amely pusztításokban az egyházi és világi nagyurak egyaránt szerepet játszottak. A feudális gazdasági-társadalmi rend kiterebélyesedésével párhuzamosan jelentkezik a jobbágy terheinek elviselhetetlenné válása a pusztásodást előidéző tényezők között. Jelentőséget tulajdonít Szabó István e folyamatban az elemi csapásoknak, járványoknak és háborúknak is, de nem olyan mértékben, amiként azt a nyugat-európai országok esetében számításba veszik. Mind e tényezők figyelembevétele után vonja le szerző azt a következtetést, hogy „az országban a XV–XVI. századok fordulója tájáig legfeljebb 21 000 település létrejöttéről tudunk, de az említett századforduló táján

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1961 MÁJ 17.
Holló László

— ÁLLANDÓ Holló-kiállítás nyílik rövidesen Kiskunfélegyházán, a Kiskun Múzeumban. A félegyházi születésű idős festőművész alkotásaiból gyűjtött anyagot most készítik elő a tárlatra.

Baja Központi: **Az aranyc**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 18

Hajdú-Bihar megyei Napló

Holló László

1021

ANTENNA

Holló László Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból rendez kiállítást a Déri Múzeum. A nagy érdeklődéssel várt tárlatot január 21-én, vasárnap délelőtt nyitják meg.

*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

KISALFÖLD

1963 JUN 11.

1021

1963. június 11., kedd

Kiállítási jegyzetek

Vasárnap délelőtt Győrött, a Műcsarnokban *Fügh Rezső* festőművész, a Felsőfokú Tanítóképző Intézet tanára nyitotta meg a „Mai festészetünk" című kiállítást.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Képzőművészek Szövetsége, a Műcsarnok és a Magyar Nemzeti Galéria indította el országjáró körútra élvonalbeli festőink harminchat képét. A szándék dicsérendő: minél nagyobb tömegekhez eljuttatni képzőművészetünk legszebb alkotásait, minél több embernek nyújtani esztétikai élvezetet, művészi élményt.

A katalógus jelzi, hogy a kiállítás rendezői nem törekedtek teljességre. Csupán ízelítőt akartak adni az elmúlt 18 esztendő legszebb képzőművészeti alkotásaiból, festői törekvésekből, stíluságyazatokból, témagazdagodásból. Láthatjuk a felszabadulás utáni magyar festészet legjelentősebb képviselőit *Barcsy Jenő, Bernáth Aurél, Domanovszky Endre, Pór Bertalan, Szőnyi István, Holló László* és egy egész sor neves festő művét. Mégis ,ha végigjárjuk a tárlatot — csalódottságot érzünk, mert a cím ellenére a kiállításon főként a tájképek dominálnak. Igaz, hogy a magyar pikturának a legerősebb gyökerei mindig a tájfestésben voltak. Ettől a kiállítástól azonban joggal kérjük számon a munkáslét ábrázolását. Annál inkább, mivel az elmúlt másfél évtizedben sokat lépett előre a magyar képzőművészet és a festők színlátása, formai nyelvének tökéletesedése mellett éppen a téma gazdagodás jelentett előbbrelépést. Ez kevésbé érződik a kiállítás anyagán. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a munka, a munkáslét egyáltalán nincs jelen a kiállításon, hiszen *Domanovszky Endre* mezőgazdasági pannó vázlatai, *Szentiványi Lajos* Kossuth-híd építését a munka új pátosza ihlette. Mégis úgy érzem, hogy a dolgozó ember művészi ábrázolása nem kapta meg az őt megillető helyet ezen a kiállításon.

A vándorkiállításon egyébként sok értékes, nagy művészi erővel megjelenített alkotást találunk.

Első helyen kell szólni *Pór Bertalan* erőteljes dinamikájú képéről. Egyszerű drámai eszközökkel, szimbólikusan fejezi ki azt a hatalmas változást, amely végbement az utóbbi időben a magyar falvakban. *Holló László* sajátos pikturáját „Fuvaros szekér" című műve képviseli. Holló művészetére a szokatlan formák, a merész színkeverés a legjellemzőbb. Gyakran alkalmaz egymást fokozó, s egymással ellentétes ragyogású színeket. Az 1960-ban elhunyt Kossuth-díjas *Szőnyi Istvánt* két kép képviseli: a Fürdő előtt és a Szerelmesek. Különösen az utóbbit puha, lírai színekkel ábrázolta. *Bernáth Aurél* expresszív hangulatú „Dunaújvárosi kikötő"-je harmonikus színeivel kapja meg a szemlélőt.

A legszebb csendélet, *Vas Elemér:* Csokor, kakasos kannában című alkotása. *Szurcsik János* kútnál című képe érett színeivel jó hatást kelt. *Ridovics László* egyike legjelentősebb Balaton-festőinknek. Teraszon című képe levegősségével, hangulatával fogja meg a tárlatlátogatót. *Bér Rudolf* Szilágyiné arcképe című alkotása jól megkomponált, a könyvből feltekintő asszony értelmét, bölcsességét sugározza. *Csernő Judit* képén a barna színek dominálnak. A Munkácsy-díjas *Elekffy Jenő* alkotása, győrieknek különös öröm. A művész Győrből származott el. *Kmetty János* Újságolvasó című képe, finom hanglatú, lényegre utaló alkotás. *Novotny E. Róbert* a zöld színek kombinációját keveri ki egyetlen képén. *Sarkantyu Simon* Fegyverosztása — jó példa arra, hogyan lehet az eszmei mondanivalónak alárendelni a színeket, eszközöket. *Benedek Jenő* Partizánok című képe jól koncentrált, kifejező alkotás.

Ha összességét tekintve nem is ad egységes képet a tárlat a felszabadulás utáni magyar festészetről — érdemes megtekinteni.

Hamar Imre

hatalmas erőfeszítés ridegség és a pusztulás be-

VILÁ

Kisal

GYŐR, 1963. JÚNIUS 11., KEDD | AZ MSZMP ÉS A MEGY

Bolgár pártküldö látogatása megyé

A hazánkban tartózkodó bolgár pártküldöttség tegnap Győr-Sopron megyébe látogatott. *Szava Dölbokov*, a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága terv- és pénzügyi osztályának vezetőjével az élen és *Jancso Georgiev*, magyarországi bolgár nagykövet kíséretében levő nyolc tagú küldöttséget *Lombos Ferenc*, az MSZMP Győr-Sopron megyei Bizottságának első titkára tájékoztatta a megye helyzetéről.

Délután a küldöttség tagjai a Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárat tekintették meg, ahol *Horváth Ede* vezérigazgató kalauzolta őket. A legnagyobb érdeklődést a gyár egyik új és méltán sikert aratott terméke, a nagy teljesítményű dömper keltette. Gyárlátogatás után a vendégek a tanácsteremben számos kérdést tettek fel a gyár vezetőinek. Elsősorban a pártnak a termelésben való szerepéről érdeklődtek, majd olyan kérdésekre kértek választ, hogy milyen új technológiákat vezettek be a közelmúltban, nogyan alakul a minőség, hányan tanulnak tovább a dolgozók közül, milyen a mérnökellátás, hová exportálja termékeit a gyár.

A baráti beszélgetés hosszan tartott, alaposan túlszárnyalta a gyárban tartózkodás előre megállapított idejét. A kedves vendégek ezután Pannonhalmára lá-

Húsz év eseményei lyu

Két hét alatt 250

JEGYZETEK A TAVASZI TÁRLATRÓL

1 A GRAFIKA MEGÚJULÁSA

Talán legnagyobb öröm az volt ezen a tavaszi tárlaton, hogy nagyon sok szép grafikai anyagot láttam. Menyhárt József mellé, aki a fametszet európai hírű mestere, különösen két fiatal grafikus zárkózott fel, Józsa János és Tilles Béla. Józsa János József Attila verseihez készített illusztrációkat s azok tökéletesen kifejezik a költő szemléletét, gondolatait is, nemcsak a versek tartalmát. Az Anyám, vagy a Tömeg, a vers nagyszerű értéséről, a költővel való azonosulásról, ugyanannak a témának más módszerrel való újrateremtéséről tanúskodik. De a grafika vonzza az idősebb mestereket is. Veres Géza friss, szép grafikái is örömet jelentettek. Szép hagyományok folytatásáról van itt szó. Gáborjáni Szabó Kálmán, Mata János és mások hagyományait követni a debreceni művészeknek felelősséget is jelent. És külön öröm, hogy a legfiatalabbak is ilyen felelősséggel készítik a kisgrafikákat is. Egyenrangú alkotássá válhat egy ex libris is egy olajfestménnyel, ha a benne rejlő mondanivaló és művészi kifejezés szempontjából egyenrangúak. A tárlat alapján reménykedem abban, hogy a grafika megújulásának új szakasza kezdődött Debrecenben s a most grafikát is kiállító művészek mellé felsorakoznak a többiek is, hiszen pl. Móré Mihály új grafikái is ezt tanúsítják.

2 KÍSÉRLETEZÉS ÉS KÖZÖNSÉG

Kétségkívüli jeleit találtam a tárlaton annak, hogy a debreceni képzőművészek kísérleteznek. Elsősorban a fiatalok, de hiszen ez természetes is. Holló László, Menyhárt József, Félegyházi László, Veres Géza és mások is kialakítottak maguknak egy formanyelvet, amelyet sajátjuknak tartanak. Ezen a formanyelven ők szép és érdekes dolgokat tudnak elmondani az emberről és a világról, annak ellenére, hogy Veres Géza és Félegyházi László formanyelve például nagyon különbözik egymástól. De hát ez meg így természetes. A fiatalok képein éreztem elsősorban az izgatott, néha már botladozó útkeresést. Bíró Lajos, Józsa János, Bíró Ferenc, Tilles Béla, Horváth Imre érdekes, izgalmas egyéniségeknek ígérkeznek, alkotásaik között van néhány egészen kitűnő. Például Józsa János Judit című képe, a természetes emberi bűbáj nagyszerű ábrázolása. Tetszett Bíró Ferenc műve, a Presszó is, forgatagában, kavargásában a modern város megjelenítésére való törekvést láttam.

Bíró Lajos elsősorban kompozícióban kísérletezik. Néhány szép alkotása ellenére úgy érzem, tematikai egyhangúság akadályozza nagyobb méretű fejlődését. Túlságosan egysíkú témavilágról tanúskodnak képei, az ember alig jelenik meg rajtuk, s ha igen, akkor is másodlagossá válik a házak és tárgyak mellett. (Pl. Beszélgetők).

Érdekes, hogy a tematikai egyhangúság sokszor kísért ezen a tárlaton. Feltűnt például, hogy Horváth Imre szinte valamennyi képén ugyancsak házakat ábrázol, gyakran színekkel is ugyanazokkal operál. Félegyházi László esetében a sok, — különben szép — portré juttatta eszembe a festők és az élet kapcsolatának szűkösségét.

Mi az oka mégis, hogy néhányan a debreceni tavaszi tárlat előtt is értetlenül állnak és a debreceni művészek kísérletezését, útkeresését elutasítják? Nyilván és elsősorban a bizonytalan, elmaradott közízlés az oka ennek. Hiszen a mi debreceni művészeink jó irányban kísérleteznek, a való világ korszerű kifejezésére törekszenek, anélkül, hogy annak objektív lététől elvonatkoztatnának. Csakhogy a közönség egy része a művészettől a tárgyi világ olyanfajta ábrázolását várja, amelyik fényképszerű hűséggel adja vissza az eredetit. Magyarán sokan egyedül a naturalizmust, vagy legfeljebb a Munkácsy-féle realizmust ismerik el művészetnek. A hiba tehát nem elsősorban a művészekben van, hanem a közönségben, ugyanis túlságosan leegyszerűsítik a művészet fogalmát. De hát ezt a festőnek kell elsősorban felismerni, valamivel többet tenni a közönség neveléséért.

3 EGYETLEN SZOBOR

Ennyi van a tárlaton s ráadásul az sem sikerült a legjobban. Ugyanakkor a képzőművészeti szakköri kiállításon, amelyik nemrégen az Ady Endre művelődési otthonban volt, számtalan nagyon szép, izgalmas kisplasztikát, kerámiai munkát láthattunk. Itt valami ellentmondás lappang? Debrecenben egyedül Berky Nándor az a szobrász, aki tárlatokon szerepel, az ő műveivel találkozunk gyakran. És ő tanítja azokat is, akiknek műveit az Ady Endre művelődési otthonban láthattuk. Ami tehát utánpótlás tekintetében is számbajöhet Debrecenben, az jórészt Berky Nándor nevéhez fűződik. Ellentmondás tehát nincs.

Ez azonban kevés. Medgyessy Ferenc neve miatt is. Nem ártana például, ha valamilyen formában közelebb hoznák egymáshoz az alkotó, tehetséges, de kiállításra még nem, vagy alig érett szobrászokat. Kellene egy kollektív műterem nekik is, ahol együttesen jobban tudnának fejlődni, többet tudnának alkotni is.

4 CSEND

Holló László ismétel, — mondják sokan. Ugyanazokat a témákat festi, ezért már nem olyan érdekes.

Nézem a tárlaton a Csend című képét és első pillanatra még igazat is adok a kétkedőknek. Aztán belémhasít a kép tökéletessége, az a végtelenség, a tájnak és gondolatnak az a csodálatos összeforrottsága, ami a képről árad. Nem elemzem, nincsenek hozzá szavaim. Emlékszem például a Tél a Tilalmason című képére, amelynek ez a mostani rokona. Csak ezen még több a nyugalom, a tiszta derű, a békesség harmóniája. Vitatkozunk a szocialista művészetről, — különösen a fiatalok, és Holló László megfesti a Csendet, amely látszólag egy megfoghatatlan, elvont fogalmat ábrázol, de mindezt olyan valóságosan, olyan tökéletesen, hogy első pillanatra is tudjuk, miről van szó. Ez a téma pedig igazán vonzana az absztrakt, túlságosan elvont megoldásokhoz. De mégis itt minden valóságos, az ég, a föld, valóságos és mégis egyedi, a művész által megteremtve és a dolgok elrendezése megteremti a csend hangulatát.

Sokszor elnéztem már Holló László egeit. Túlságosan nagy teret foglalnak el, mondják egyesek, de én ezekben a végtelenné táguló egekben nagy-nagy nyugalmat, harmóniát, kiteljesedő emberi értéket érzek. Bennem ezek az egek mindig az Alföldet, az ég alá futó pusztaságot, és a nagy téli fehérséget jelentik. Belelátok a világba ezeken a tág egű képeken, megismerhetem, mert látom minden porcikáját. És az a csodálatos, hogy a végtelen ég alatt meghúzódó kis ház vagy egyetlen ember vagy ló, bármi, de a képnek mindig ez adja a lényegét. Az ég, a végtelenség mintha csak azért lenne, hogy megnövelje annak az embernek vagy tárgynak jelentőségét, aki alatta él és viaskodik a megmaradással.

A Csend nagy alkotás, döbbenetes és felemelő. A tárlat legszebb darabja.

B. J.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihar megyei Népújság

A SZÓT

...tához

képpen sem kedvez az utóbbi időben tapasztalható jó alkotói légkör kibontakozásának.

IV.

Hogy vitáink eredményesek és hathatósak legyenek, feltétlenül szólnunk kell a kritika felelősségéről, a kritikusok nyílt, őszinte véleménynyilvánításáról. A Naplóban folyó irodalmi vita ilyen vonatkozásban sok kívánnivalót hagyott maga után. Pedig irodalmunk további fejlődésében sokat segítene a határozott, a művészet és művészek fejlődését elősegítő kritika!

Mit hiányoltunk a hozzászólásokból? Azt a nyílt és őszinte hangot, amely elvi és eszmei biztonsággal az álláspontok kialakításánál nem a sértődöttséget teszi meg kiindulópontul. Egyes hozzászólásokban ez a sértődöttség eleve kiérezhető. A hozzászólók egy része vélt sérelmek alapján olyan álláspontból vitatkozik, amely nem egyeztethető össze a vitákhoz szükséges nyílt és őszinte magatartással. A kritikai magatartás minden esetben a nyíltságot, az őszinteséget követeli. Ez az őszinteség természetesen csak akkor lehetséges, ha kritikusaink rendelkeznek is a vitatkozásokhoz szükséges marxista felkészültséggel.

A Naplóban lezajlott irodalmi vita sok esetben arról győzött meg, hogy Debrecenben ez a kritikusi magatartás még nincs meg minden esetben. S ez nemcsak olyanformán jelentkezik, hogy a vitatkozásokban egyesek tartózkodnak a nyílt megfogalmazásoktól, hanem olyanformán is, hogy a debreceni irodalmi élet elemzésekor szívesen használnak

Velényi Rudolf: NŐI FEJ

Megjelent az Alföld májusi száma

A szokottnál is gazdagabb és változatosabb tartalommal jelent meg Debrecen és a Tiszántúl folyóiratának, az Alföldnek májusi száma. Vezető helyen a Szatmárból elszármazott fiatal prózaíró, *Végh Antal* első kisregényének, a Holnap vasárnap-nak első részét közli. Uj elbeszéléseket *Bartha Gábor*, *Sipkay Barna* és *Sebestyén Lajos* írtak ebbe a számba. A költők közül ezúttal *Rónai József* pécsi költői találkozó visszhangjaiként *Horgas Béla* és *Gyurkovics Tibor* verses hozzászólásai és *Székely Gusztáv* reflexiója szerepel. Ugyanitt beszámolót olvashatunk a Kossuth Egyetemen lezajlott költészeti vitáról is. A Valóságunk rovatban a Tanyakérdés — sorskérdés címen indított vitához ezúttal *Balogh István* szól hozzá. A Művészet rovatban *Bőgel József* a legújabb budapesti tárlatokról, *Bíró Lajos* pedig Diószegi Balázs debreceni kiállításáról számol be. A Szemle rovatban *Kiss Ferenc* részletesen elemzi Veres Péter most megjelent Olvasónapló című művét, *Simon Zoltán* pedig a Fejes Endre sokat vitatott kisregényét, a Rozsdatemetőt ismerteti, míg *Székelyhidi Ágoston* az elmúlt havi folyóiratok legérdekesebb írásait emeli ki.

A képzőművészek közül ezúttal a hajdúböszörményi *Bíró Ferenc* és *Szigethy István* rajzokkal, *Józsa János* pedig linómetszetekkel szerepel.

---

amely első pillanattól az utolsóig teljesen egyértelműen, elragadtatással fogadta a csuklósokat. Nem az ülőkalauzokra gondolok, akik kényelmi szempontokat vesznek figyelembe, nem is a vezetőkre, akik moderneb rendezéssel dolgozhatnak, nem a gyerekekre. A gyerekek ugyanis olyan ritkán látott és bámulattal határos rajongással fogadták a csuklót, amiben lenni kell valaminek. A gyereknek nagyon jó az ösztöne, ha ő valamire ilyen erősen és állhatatosan mondja az igent, akkor minden fenntartást fel kell függeszteni és hinni neki.

Kislányom például valósággal szomorú, ha reggelenként nem a csuklóson utazik a bölcsődébe. Sőt, tovább megyek, a feleségem is. Nála persze más oka van. Ha nem csuklóson utazik, másnap vihetem a körömcipőjét a cipészhez, mert a padló leszedi a sarkát. A csuklós villamost viszont már abban az időben tervezték, amikor körömcipő volt a divat és a tervezők felesége feltehetően a legújabb divatot követte. A csuklósok padlóján ugyanis a leghegyesebb cipőben is veszély nélkül lehet járni és állni. És a lányok, asszonyok számára ez egyike a legfontosabb szempontoknak.

(if)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

SZABAD FÖLD

1964 JAN 12
1021

1964. JANUÁR 12.

Leányfej Holló László tusrajza. A tiszántúli parasztság életét nagy erővel megelevenítő kiváló, Kossuth-díjas festőművészt ritka megtiszteltetés éri január hónapban. A budapesti Nemzeti Galéria termeiben mutatják be válogatott grafikai alkotásait.

Leningrádban a világhírű Lunacsarszkij hangszergyár elkészítette az 500. hárfát. Képünkön: a jubileumi hárfát Talisinszkaja hárfaművész szólaltatja meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

Holló László
1966 FEB 8.

Februárban: 1021

Hangszer-bemutató

A Városi Tanács művelődésügyi osztálya elkészítette a Technika Háza nagytermének ez évi kiállítási programját. A program meglehetősen változatos; mivel Pécs még ma sem bővelkedik kiállítási helyiségekben a legkülönfélébb rendezvényeket kell ebben a nagyteremben megtartani.

Még februárban — 16. és 23. között — sor kerül a hangszerkiállításra, amelyet a Sport- és Hangszer Nagykereskedelmi Vállalat rendez. Márciusban élelmiszeripari termékkiállítás lesz, a hónap második felében pedig a megye szakmunkásképző intézetei rendezik meg itt termékkiállításukat. Március végén — a tervek szerint 26-án — nyílik az Európa közelkedése című tabló- és modellkiállítás. Április 4. és 15. között a dél-dunántúli képzőművészek területi tárlata lesz látható a Technika Házában. Április 19-től május 1-ig kesztyűs export-modell bemutató lesz, májusban a Mecseki Fotoklub-rendezte nemzetközi fotószalon nyílik. A képzőművész rajztanárok jubileumi tárlata júniusban következik, ezután Holló László Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítását rendezik meg. Júliusban nyílik a kaposvári képzőművészek grafikai kiállítása, augusztusban viszont őszibarack-, virág- és növényvédelmi bemutatóra kerül sor. Szeptemberben újra a képzőművészet veszi birtokba a termet, az Eigel—Tassy képzőművészeti kiállítás után az országos rajzművészeti biennálé, majd novemberben a Zsolnay emlékkiállítás nyílik meg a gyár száz éves jubileuma alkalmából. Novemberben az őszirózsás forradalom és a Kommunisták Magyarországi Pártja 50. évfordulója tiszteletére rendeznek politikai kiállítást a Technika Háza nagytermében.

dolgozónak kell lennie. Az első díj 100 ezer forint, a második 75 ezer, a harmadik díj pedig 50 ezer forint.

— **Több, mint kétmillió fo**rint társadalmi munka. A szgetvári járásban az elmúesztendőben a lakosság 2 milió 17 ezer forint értékű tásadalmi munkát végzett. Aegy lakosra jutó társadalmunka értéke 87 forint.

— **Pécs m. j. Városi Tanács V. egészségügyi osztálya felhívja érdekeltek figyelmét, hogy a r szorultak gyermekeinek bölcsőd elhelyezésére a kérelmet júli 15—30-a között kell beadni a lak hely szerint illetékes egészsé ügyi csoporthoz. A kérelemh mellékelni kell mindkét szülő k reseti igazolását is. A kérelm a lakcímet is fel kell tüntetni**

— **Kulturális programfüz**Nyomdába adták a Pécs 19évi kulturális rendezvényein programfüzetét. Ebben példul a Mecseki Karnevál, Nemzetközi Ifjúsági Zenei T bor és a többi nagyobb re dezvény részletes műsora me található.

BÁTASZÉK ÉS VIDÉKE
ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖV

Vas-Műs

és Bútor

BŐSÉGES ÁR

a kedves vevő
Korszerű, gyor
tunk tisztelt v

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

Holló László

1988 JAN 28

Kiállítások a Hajdúságban

Vasárnap négy kiállítást nyitottak a Hajdúságban. Kettőre *Debrecenben* került sor. A Déri Múzeumban, *Holló László* Kossuth-díjas érdemes művész tárlatának megnyitóján megjelent *Karakas László*, a megyei pártbizottság első titkára. A Csokonai értelmiségi klubban *Pető János* Derkovits-díjas grafikusművész alkotásait mutatták be.

Hajdúböszörményben a Pedagógus Szakszervezet Fáklya-klub képzőművészeti stúdiójának tagjai mutatták be alkotásaikat. Azokat a festményeket, és grafikákat állították ki, amelyeket a balatonboglári művésztelepen készítettek a pedagógus művészek. Balmazújvároson, a művelődési házban *Maghy Zoltán* festőművész 52 alkotását mutatták be.

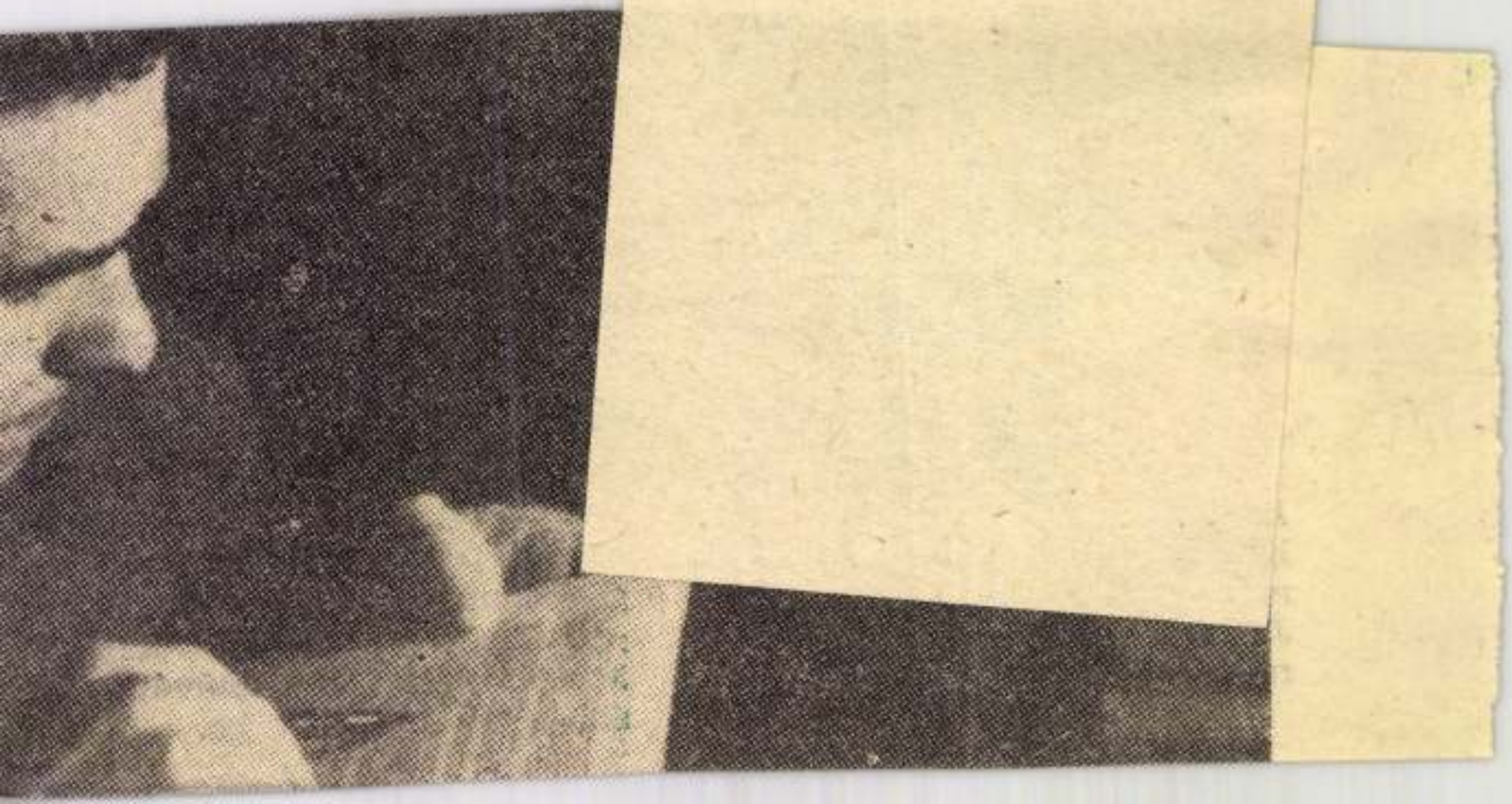

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1964 JUL 7.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN, a Tornyai János Múzeum képtárában, vasárnap délelőtt nyitották meg Holló László Kossuth-díjas festőművész, érdemes művész gyűjteményes kiállítását.

*

vagonok ál-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUL 7.

NÉPSZAVA

Holló László

1021

– HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítását vasárnap nyitották meg Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeum képtárában.

Hoole Library

1021

Debrecen a felszabadulás 20. évfordulójának megünneplésére készül

Kiállítás, könyv, kisfilm, pályázat, díj

Debrecen, első nagyvárosunk, melyet a szovjet hadsereg felszabadított, a 20. évforduló méltó megünneplésére készül. A párt, tanács, szakszervezeti és tömegszervezetek már elkészítették javaslataikat a város felszabadításának megünneplésére. A tervek szerint négy nagyszabású kiállítást rendeznek a város és Hajdú megye ipari és mezőgazdasági fejlődéséről, és a Déry Múzeumban december 22-én nyílik meg a legújabbkori történelmi kiállítás. Hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára, április 4-ére Debrecen megrendezi a tavaszi tárlatot. *Kiállítják húsz év legsikeresebb szépirodalmi alkotásait is.* Megjelenik az évfordulóra a debreceni írók antológiája, melynek illusztrációit debreceni művészek készítik. Elkészül a helyi zeneiskola évkönyve, és díszes külsejű könyvet jelentetnek meg a város Kossuth-díjas festőművészéről, *Holló Lászlóról.*

Nem feledkeznek meg a munka hőseiről, a szocialista brigádokról sem: életükről és munkájukról képekkel gazdagon illusztrált könyv és kisfilm készül.

A városi tanács a tömegszervezetekkel, felszabadulási pályázatot hirdet fiatal képzőművészek számára, és úgy tervezi, hogy irodalmi, képzőművészeti alkotásokra, legjobb színészi alakításra díjakat alapít, melyek évenként kerülnek kiosztásra, mindenkor a felszabadulás napján, első ízben idén októberben.

(v. p.)

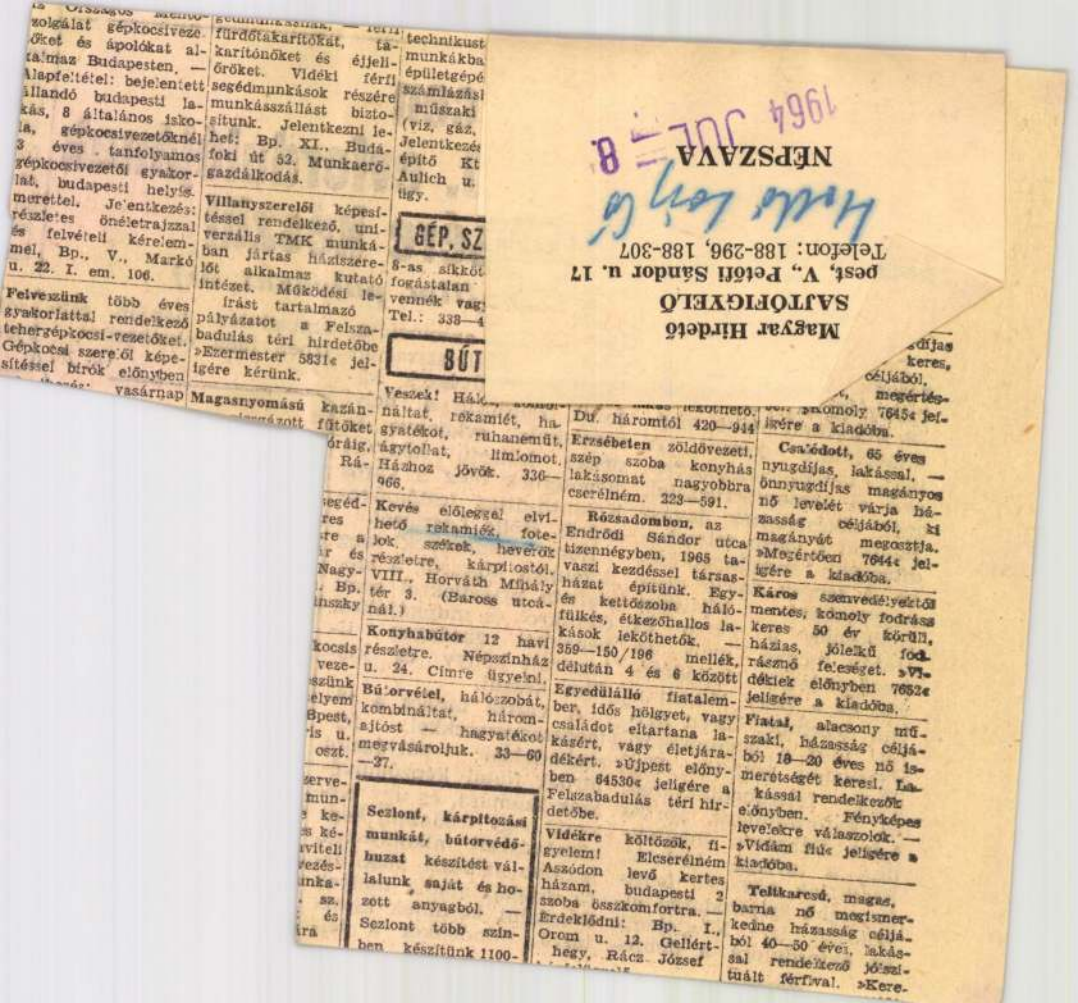

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Pest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 JUL 8

szolgálat gépkocsivezetőket és ápolókat alkalmaz Budapesten. — Alapfeltétel: bejelentett állandó budapesti lakás, 8 általános iskola, gépkocsivezetőknél 3 éves tanfolyamos gépkocsivezetői gyakorlat, budapesti helyismerettel. Jelentkezés: részletes önéletrajzzal és felvételi kérelemmel, Bp., V., Markó u. 22. I. em. 106.

Felvesznünk több éves gyakorlattal rendelkező tehergépkocsi-vezetőket. Gépkocsi szerelői képesítéssel bírók előnyben vasárnap

fürdőkárítőket, takarítónőket és éjjeliőröket. Vidéki férfi segédmunkások részére munkásszállást biztosítunk. Jelentkezni lehet: Bp. XI., Budafoki út 52. Munkaerőgazdálkodás.

Villanyszerelői képesítéssel rendelkező, univerzális TMK munkában jártas házszerelőt alkalmaz kutató intézet. Működési leírást tartalmazó pályázatot a Felszabadulás téri hirdetőbe »Ezermester 5831« jeligére kérünk.

Magasnyomású kazánnal szerelt, rekamiét, hagyatékot, ruhaneműt, ágytollat, limlomot. Házhoz jövök. 336—966.

Kevés előlegel elvihető rekamiék, fotelok, székek, heverők részletre, kárpitostól. VIII., Horváth Mihály tér 3. (Baross utcánál.)

Konyhabútor 12 havi részletre. Népszínház u. 24. Címre ügyelni.

Bútorvétel, hálószobát, kombinálttat, háromajtóst — hagyatékot megvásárolunk. 33—60—27.

Szolont, kárpitozási munkát, bútorvédőhuzat készítést vállalunk saját és hozott anyagból. — Szolont több színben készítünk 1100-

technikust munkákba épületgépé számlázási műszaki (viz, gáz, Jelentkezés építő Kt Aulich u. ügy.

GÉP, SZ

8-as sikkő fogástalan vennék vag Tel.: 338—4

BÚT

Veszek! Há nálat, rekamiét, hagyatékot, ruhaneműt, ágytollat, limlomot. Házhoz jövök. 336—966.

Rózsadombon, az Endrődi Sándor utca tizennégyben, 1965 tavaszi kezdéssel társasházat építünk. Egy- és kettőszoba hálófülkés, étkezőhallos lakások leköthetők. — 359—150/196 mellék, délután 4 és 6 között

Egyedülálló fiatalember, idős hölgyet, vagy családot eltartana lakásért, vagy életjáradékért. »Újpest előnyben 64530« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Vidékre költözők, figyelem! Elcserélném Aszódon levő kertes házam, budapesti 2 szoba összkomfortra. — Érdeklődni: Bp. I., Orom u. 12. Gellérthegy, Rácz József

Du. háromtól 420—944

Erzsébeten zöldövezeti, szép szoba konyhás lakásomat nagyobbra cserélném. 223—591.

Özvegy, 65 éves nyugdíjas, lakással, — önnyugdíjas magányos nő levelét várja házasság céljából, ki magányát megosztja. »Megértően 7644« jeligére a kiadóba.

Káros szenvedélyektől mentes, komoly fodrász keres 50 év körüli, házias, jólelkű fodrászmő feleséget. »Vidéki előnyben 7652« jeligére a kiadóba.

Fiatal, alacsony műszaki, házasság céljából 18—20 éves nő ismeretségét keresi. Lakással rendelkezők előnyben. Fényképes levelekre válaszolok. — »Vidám fiú« jeligére a kiadóba.

Telitkarcsú, magas, barna nő megismerkedne házasság céljából 40—50 éves, lakással rendelkező jószituált férfival. »Kere-

1964 FEB 6.

1021

1964. február 6, csütörtök

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKÁI A NEMZETI GALÉRIA KIÁLLÍTÁSÁN

Holló László, a hetvenhét éves Kossuth-díjas mester igényesen válogatott grafikai gyűjteményének kiállítása a Nemzeti Galéria dísztermében újra megörvendezteti az élő magyar képzőművészetnek azokat az ismerőit és híveit, akik oly értő figyelemmel kísérik Holló László felfelé vezető alkotói útját.

Az új kiállítás változatos anyagával azonban egyúttal alkalmas rá, hogy felkeltse az érdeklődést azokban is, akik eddig még nem vették tudomásul: Debrecenben él és alkot a Munkácsy-hagyományokra támaszkodó alföldi iskola egyik mestere.

A szén-, kréta-, tus-, lavírozott-tus-, diópác- és akvarell-lapokat bemutató grafikai kiállítás elsősorban a teremtő izgalomnak az eredményét tárja elénk. Mert Holló László mindig izgalommal fordult az őt körülvevő világ látványa felé, s az önmagában feszülő energiák lendületével tudja megteremteni a művészet látomását. Ennek a látomásnak az ereje ragadja meg a grafikai lapokat szemlélő nézőt akkor is, amikor nem a környezet rajzát vizsgálja, hanem a művész önmegismerő v[illegible] eredményeit: önarcképeiben [illegible]

múltán szinte odaszögezte az őszi kert színes ragyogásához.

Harmincöt év grafikai alkotásainak darabjait láthatjuk a kiállításon, és örömmel figyelhetjük meg: miként változtak át a kezdeti évek expresszionista törekvéseinek túlzásai-torzulásai realista látomások feljegyzéseivé anélkül, hogy a művész kezét irányító belső feszültség csökkent volna. Nyilván ez a feszültség talál megfelelő kifejezésre oly gyakori témájánál: tovavihar szekereinél, a meghajszolt lovak ábrázolásában. És amiként a *Vízhordó* néhány krétavonással tudta érzékeltetni az 1930-as évek béreseinek, földmunkásainak elnyomottságát, ugyanoly ökonómiával fejezték ki például e korszakban más lapok a művésznek a gyermekek iránti gyöngéd szeretetét, vagy a legutóbbi évek során a felszabadult dolgozókkal való együttérzését. *(Női brigád, Krumpliszedők, Tisza-parti jelenet, Fürdőzés.)* A művész rokonszenvének mélyülése pedig gazdagította kifejezési eszközeit is, hiszen a drámai hangvételt lassan felváltotta a szemlélődés költészete.

Holló László látszólagos elzárkózottsággal él debreceni műter[illegible] Grafikai kiállítása — festemlékeb[illegible]

Kétszáz próbavásárlás, ta[illegible]

[illegible] ételből huszonhét ízeedés — Tejmérés becslésse[illegible]

1964. február 6, csi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-807
NÉPSZABADSÁG

Szerencsés [illegible]

Elmentek az északi vizekre az első norvég rendelésre készült tengerjárók a hajógyári öbölből. A második hajóval, a *„Sagatun"-nal*, kedves vendég távozott a Magyar Hajó- és Darugyár angyalföldi gyáregységéből. *Rolf Toft* norvég hajóskapitánytól vettek búcsút a hajóépítők, akik rövid idő alatt megkedvelték a norvég hajógyáros Einar Hövding úr megbízottját.

30 évet töltött a tengereken, mielőtt eljött Budapestre, az első norvég rendelésre készülő hajók építési ellenőrének. Német, spanyol, norvég gyártmányú hajókat vezetett az északi vizeken, Távol-Keleten.

A tenger iránt érzett szeretete csendült ki szavaiból, ahogy életútjáról beszélt. 15 éves korában fogadott örök hűséget a tengernek, és 10 éve irányítja a hajókat a parancsnoki hídról.

— A magyar hajóépítőkről, a magyar hajókról, ritkán hallani a tengereken — mondotta. *— Meglepődve fogadtam hát a megbízást, hogy menjek el a Duna-parti magyar hajógyárba, ahol a két norvég rendelésre készülő hajó várt.*

A sólyatéren és a hajón töltötte legtöbb idejét, tolmács nélkül dolgozott. A hajók berendezését, felszerelését ellenőrizte, a megadott műszaki rajzok alapján, a rendelő kívánságának megfelelően.

— Rövid idő után megállapítottam, hogy a magyar munkások szorgalmas emberek, megbízhatóan végzik el a rájuk bízott feladatokat. Az első hajó átadása alkalmával is meggyőződtem arról, hogy a magyar hajóépítők alkotása bátran felvehető a versenyt a cég többi hajójával. Elindultunk a Fekete-tengerre az 1400 tonnás tengerjáró próbaútjára, amelynek sikerét talán az bizonyítja legjobban, hogy cégünk újabb tárgyalásokat kezdett — az eredeti rendelésen felül — további tengerjárók vásárlásáról.

Toft kapitány irányította a második hajó fekete-tengeri futópróbáját is. A sikeres próbaút után a közelmúltban indult el első rakományával, első útjára a Sagatun Galacból. Fát szállított Londonba, majd onnan folytatta tovább útját Norvégiába.

E. M.

Színházi előadással kombinált országjárás

(Tudósítónktól.)

A színházbarátok régi kívánságát teljesíti az IBUSZ: Budapestről vidékre és vidékről Budapestre színházlátogatásokkal egybekötött *országjáró túrasorozatot indít a tavaszi hónapokban több színházi előadásra.*

A másfél napos túrákon a vidékiek láthatják majd egy-egy fővárosi színház előadásait, valamint az Országos Rendező Iroda és az Országos Filharmónia egy-egy műsorát, a budapestiek pedig vidéki színházakkal ismerkednek meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
GUMIIPARI HÍRLAP
1964 FEB 4.

HOLLÓ LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

1021

A művészi pálya, az alkotás hatásának kiszámíthatatlansága okozza, hogy a felismerés néha csak évek, évtizedek múlva következik be kritikusoknál és közönségnél egyaránt. Ez történt *Holló Lászlóval* is. Két évvel ezelőtt, 70 éves korában „fedezték fel", nagyszabású műcsarnoki kiállítása alkalmával. Addig csak kevesen ismerték munkásságát. Alkotásai, erőteljes művészegyénisége ott nagy sikert aratott. Lendületes festészetének egyéni vonásai, az alföldi realista festők hagyományainak korunkra alkalmazott tolmácsolása, a szakemberek őszinte elismerését vívta ki. A debreceni magányból előlépő művészt azóta Kossuth-díjjal tüntették ki, életműve bevonult újabb kori festészetünk történetébe.

A Nemzeti Galériában ezúttal 58 grafikáját és hat akvarelljét állították ki. Mostani kiállítása is sikeresnek mondható, bár az előzőnél lényegesen szerényebb, s kevesebbet árul el *Holló László* művészetéből. Az egyes művek sem törekednek teljességre, vázlatszerűségük arra utal, hogy inkább a gondolatok és élmények művészi pillanatképei. Témában és megoldásban mégis bizonyítékai *Holló László* széles skálájú művészetének. Kréta-, szén- és tusrajzok örökítenek meg portrétanulmányokat gyermekfejeket, Tiszaparti tájat, vágtató lovakat, aktvázlatokat, s jó néhány jellegzetes önarcképet. Grafikai művészetében is a realista szemlélet uralkodik, finom, helyenként egyszerű vonalvezetése közérthetővé teszi művészetét azok számára is, akik nem járatosak a festészet berkeiben.

A kiállítás nemcsak *Holló László* művészetéből ad ismét ízelítőt, hanem arról is meggyőz, hogy a 72 éves festő ma is frissen, alkotóerejének birtokában dolgozik.

kács Magdolna. Iskolába járok, alig van időm. A múlt évben például alig voltam moziban...

A kérdést a párttitkárnak irányítom. A döntő hibát mégis hol követték el?

— A KISZ-vezetőség nem kereste fel az új dolgozókat, ez súlyos hiba. Még súlyosabb, hogy a KISZ-csoportokat nem szervezték meg. Enélkül pedig egy háromműszakos üzemben a fiatalok nem tudnak egységes munkát végezni... Nem fordultak hozzánk, a pártszervezethez, a gazdasági vezetőhöz segítségért. Mi helyettük nem dolgozhatunk. Tanácsként azt mondanám a fiataloknak, hogy a jövőben a programot úgy kell összeállítani, hogy a KISZ-fiatalok érdeklődési körét kielégítse. Nem értek egyet azzal, hogy a vezetőség Bárdos elvtársban látja a hibát. Ha már itt tartunk, akkor őszintén meg kell mondani, hogy a hibát valamennyien együtt követték el. Természetesen az új vezetőségnek mostantól kezdve nagyobb segítséget adunk.

— Mi a véleménye erről az új KISZ-titkárnak?

— Egyetértek a párttitkárral. Én a múlt év decemberében szereltem le a honvédségtől, ott is KISZ-titkár voltam. Megfogadjuk a tanácsot, s olyan programot dolgozunk ki, amely mindenkinek tetszeni fog.

K. P.

Nagy Ilona vegyésztechnikus
Képünk az extraháló gépen do
Megállapítja, hogy a feldolgozá
sége megfelel-e a k

1963 SZEP — 6.

Egy debreceni műgyűjtő AJÁNDÉKA

„Megmásíthatatlan elhatározásunk, hogy tulajdonunkban levő összes ingóságunkat Debrecen város közönségére hagyományozzuk, mint a Déri Múzeum nevünket viselő gyűjteményrészét azzal, hogy Debrecenből soha el nem szállítható módon a Déri Múzeum szerves része legyen."

Ez a néhány sor egy nyilatkozatból való, amelyet Dornai László és felsége tettek a debreceni Déri Múzeum igazgatójának asztalára. Elolvastam többször a hivatalos küllemű írást, s azon gondolkoztam: az akták, az iratok nyelve is lehet nagyon szép, megkapó hangvételű.

A Dornai házaspár nyilatkozatának hangja talán azért is olyan megkapó — noha formája, külseje az akták közé sorolja ezt az írást —, mert a tartalma szép emberi érzésekről, nemes gondolatokról tanúskodik.

ÉRTÉKES MŰKINCSEK

A becslések szerint sok százezer forint értékű a műkincs! Az embert hajtja a kíváncsiság, hogy a kincseket lássa és hogy az ajándékozás indító gondolatait még közelebbről, még alaposabban megismerje.

A Dornai házaspár lakására a Vörös Hadsereg útja 40. számú ház IV. emeletén találtam rá. A lépcsőházból keskeny előszobába léptem, s innen lehetett a kis szobába jutni — egyenesen a kincsek közé. A falakon körbe csaknem minden tenyérnyi helyen kisebb-nagyobb képek: legfőképp olajfestmények. A bútorzat az első pillanatban felkelti a figyelmet, mert a szekrények, székek, fotelek, asztalok többféle stílust, kort képviselnek. A léptek zaját vastag szőnyegek fogják fel, bár a szőnyeget talán legutoljára veszi észre az ember, amíg annyi, de annyi más látnivaló van itt — szobrok, kerámiák, üvegek, porcelánok, antik órák; kisebbek és hatalmasak... S mindezek, ahol egy kis hely található a szobában — szekrényekben, szekrények tetején, az asztalokon: mindenütt...

Persze lakás ez mégis, barátságos, meleg otthon, amely vágyat ébreszt: jó volna ennyi műremek közelében élni.

És ünnepélyes is a szoba hangulata, csendes, derűs, mint egy napsütéses őszi alkony — éppen ahogy a lakóihoz illik. A házigazda, Dornai László alig mond többet elhatározásukról, mint amit a nyilatkozatukban olvashattam: a műkincseket Debrecen közönségének adják, hogy hasznot hozzanak, gyümölcsözzenek értékeik, gyönyörködtessék, tanítsák, szolgálják az embereket.

Nem szívesen beszélnek magukról a műkincsek gazdái: nem hivalkodni akarnak, feltűnni, avagy nagy nyilvánosság előtt jótékonykodni. Egyszerűen: odaajánlják a városnak, amit hosszú esztendők alatt összegyűjtöttek — a gyűjteményt, amelyet sok-sok darabból alkottak.

IVÁNYI, RIPPL RÓNAI, VASZARY

Hosszú esztendőkről szóltam... Dornai László 1926 óta tudatos műgyűjtő — szenvedélye a műkincs, a kép a szobor, az antik tárgy, eszköz, minden ami műértéknek számít. Szenvedélye, mert a munkája más, és mindig is más volt. Nem műtörténész, nem tudományos kutató. A szakmája, foglalkozása kereskedő: jelenleg is a debreceni iskolai felszerelések mintaboltjának vezetője. Dornai Lászlóné, a feleség „kiváló dolgozó" jelvénnyel kitüntetett pedagógus.

Nézegetjük a szobában felhalmozott kincseket. A képek: Deák Ébner Lajos, Rippl Rónai, Iványi Grünwald, Pólya Tibor, Vaszary, Raksányi, Kernstok Károly, Torma János alkotásai, egy kis akvarell Holló Lászlótól 1932-ből... Megannyi grafikai munka...

Dr. Béres András, a Déri Múzeum igazgatója — itt van ő is, a Dornaiék vendége velem együtt —, egy szőnyeget mutat, és megjegyzi, hogy a múzeum tulajdonában is van egy hasonló szőnyeg, amelynek tenyérnyi helyen javították az anyagát, és 5000 forintba került csak a javítás — képzeljem el, hogy milyen drága a szőnyeg.

Feltűnik egy antik óra, amely negyedóránként üt, és ilyenkor Ámor jelenik meg a számlap 12-es száma alatt. Hány esztendős lehet ez az óra? Mondják, hogy megélt már bizonyára két évszázadot. Érdekessége — magyarázza Dornai László —, hogy valamelyik Jókai regényben ez az óra szerepel. Jókainak is feltűnt a szép külsejű szerkezet — s írt róla: erről mintázta a regénybeli órát.

Később 1880 tájáról való üvegvázákat forgatunk a kezünkben. — A szecesszió különleges darabjai — tájékoztat dr. Béres András, majd felhívja a figyelmem a vázák megmunkálásának különleges technikájára. Jól felismerhető, hogy mindhárom üvegmegmunkálási módszert alkalmazta a váza készítője: a metszést, a csiszolást és a fúvást.

GONDOZNI AKARJÁK

Dornai László is kiváló ismerője a műkincseknek. Könyveket, folyóiratokat mutat. Tanult, képezte magát, és a művészet, a műkincsek értője, becsülője lett. Megismerte és megszerette gyűjteménye darabjait s ami a tulajdonába került, azt megtartotta, nem tudott tőle megválni többé.

És most?

A Dornai-gyűjtemény most még nem vándorol a Déri Múzeumba, Dornai Lászlónál marad.

A Déri Múzeum szakemberei leltárt készítenek, rendezik az anyagot és amolyan házi múzeum nyílik itt a Vörös Hadsereg útja 40. szám IV. emeletén, ahol a közönség is megtekintheti majd a gyűjteményt.

Félreértés ne essék — Dornai László és felesége a múzeumnak ajándékozta a gyűjteményt, csupán azt kérték, hogy életük végéig a közelükben maradhassanak a műkincsek. Gondozni és gyarapítani akarják továbbra is.

A Dornai-kincsekkel tehát már most gazdagodott a Déri Múzeum anyaga, gazdagodott a szó szoros értelmében, hiszen a felajánlott gyűjtemény igen nagy értéket képvisel.

Kiss János

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
3. oldal — 1963. szeptember 6.

zajet üzemnat különböző stockholmi kis hotelben, illetve penzióban szállásolta el, és nincs meg az erőfelmérésnek az a lehetősége, mint az elmúlt évben Budapesten a Benczúr utcai Pedagógusszállóban, ahol az egész VB

Stockholmban jelenleg hét ország versenyzői tartózkodnak, éspedig a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Japán, Olaszország, Dél-Korea, az NDK és Magyarország legjobbjai.

Felújított gördülőcsapágyak

Gyártja:

Maglódi Gépgyár és Öntöde, Maglód

Rendelhető és vásárolható korlátlan mennyiségben budapesti csapágyüzletünkben V., Alkotmány u. 18.

AZ ÚJ ÁR 50%-AERT

Gyár- és Gépszerelő Vállalat keres vidéki szerelési területeire, Almásfüzitő, Tiszaszederkény, Ózd, Diósgyőr és Pécsre

lakatos, villanyhegesztő, csőszerelő szakmunkásokat és segédmunkásokat.

Műszaki munkakörbe

gépész-technikusokat

műszaki előkészítői, műszaki ellenőri, szerelésvezetői és egyéb munkakörbe. Szállás és külszerelésre előírt kedvezmények biztosítva. Jelentkezés személyesen vagy írásban: Gyár- és Gépszerelő Vállalat, Budapest VI., Paulay E. utca 52., személyzeti osztály. Felvétel esetén útiköltséget térítünk. MH. 6126

Rádió, televízió, lemezjátszó magnó, mosógép, porszívógép, parkettkefélőgép és mindennemű kerékpár, tricikli javítását vállaljuk rövid határidővel, úgy a lakosságnak, mint közületeknek felelősséggel, Debreceni Villamosipari Ktsz részlegei:

1) Rádiós részleg és felvevőhely: Hajdúszoboszló, Hősök tere 17. Telefon: 130

2) Kerékpár-műszerész részleg és felvevőhely Hajdúszoboszló, Dózsa György út 2. MH. 36

J. Sárosi (Hajdú
Wágner (Ebes) 125
gedűs (Ebes) 3,90,
marja) 3,80. — Sú
dúsámson) 6,93, 2.
son) 6,46. — Gerel
sámson) 25,51, 2.
son) 15,72. — 4x20
receni járás, 2. D

Teke.

Férfiak.

Egyéni: 1. Szege
2. Magyar (Újléta
(Újléta) 221 fa.

Csapatban: 1. De
Rácz, Szegedi) 646 fa
Magyar, Ökrös) 637 fa
(Csuka, Papp, Györös

SPORTHÍREK

A Szovjetunió válogatottja ellen készülő magyar labdarúgó-válogatott edzőmérkőzést játszott a Székesfehérvári Vasassal. A válogatottban Puskás a jobbszélen szerepelt, s gólt is lőtt. Egyébként az eredmény 10:2 (4:1) volt a magyar A-válogatott javára.

A kétfordulós szabadtéri ifjúsági férfi, női kézilabda bajnokságra szeptember 9-én, hétfő este 6 óráig lehet nevezni a szövetségben.

Az Ujpesti Dózsa 0:0-ra játszott Lipcsében az SC Leipzig ellen. A mérkőzést a Vásári Városok Kupájáért játszották.

A jugoszláviai Vrnyacska Banyán befejeződött az ifjúsági sakkvilágbajnokság. A debreceni Kovács Zoltán a C-csoportban az utolsó fordulóban döntetlenül végzett az argentin Amadóval, s a hetedik helyen végzett.

HAJDÚ-BIHARI

NAPLÓ

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Pallás Imre
Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10.
Telefon: 21—40
Kiadja a Napló Kiadó Vállalat Debrecen, Vörös Hadsereg útja 16
Felelős kiadó: Balogh Endréné
Telefon: 30—01
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizetési díj egy hóra: 11 forint
Előfizethető a helyi postahivataloknál és kézbesítőknél
Index szám: 25057

Szabadság Lapnyomda, Debrecen
Felelős vezető:
Reményi Sándor igazgató

Nyíradony—Nyíracsád (B. Kiss), Pocsaj—Hosszúpályi (Lámer), Konyár—Monostorpályi (Horváth), Hajdúbagos—Hosszúpályi II. (Magyar).

LÓSPORT

Biharnagybajom, 14 óra: Díjugrató verseny, a Debreceni MEDOSZ rendezésében.

LÖVÉSZET

Vágóhíd utcai lőtér, 8 óra: Megyei bajnokság — kisöbű sportpuska, 120 lövéses, összetett.

TEKE

Előre pálya, 8 óra: D. GÖCS Vasas—Nyíregyházi Vasas (Csordás). — DEAC pálya, 8 óra: DEAC—D. Vörös Meteor (Pécsi). Összevont megyei bajnoki mérkőzések. — Előre pálya, 14 óra: D. Előre II.—DVSC II. (Gali). Városi bajnoki találkozó.

TORNA

Tóth Árpád és Csokonai gimnázium tornaterme, 8 óra: Országos vidéki felnőtt férfi és női III. osztályú egyéni és csapatbajnokság. A férfiak a Tóth Árpád, a nők a Csokonai gimnáziumban versenyeznek.

ÚSZÁS

Nagyerdei uszoda, 15 óra: Hajdú-Bihar 1963. évi úszóbajnoksága, férfi és női versenyzők részvételével, a megyei szövetség rendezésében.

VÍZILABDA

Nagyerdei uszoda, 17 óra: DVSC—Jászberényi Lehel. Összevont megyei bajnoki találkozó.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett feleségem, édesanyánk, rokonunk, nagymamánk,

SZABÓ IMRÉNÉ
Kovács Teréz

f. hó 4-én csendesen elhunyt. Temetése szeptember 7-én, szombaton du. 2 órakor lesz a Köztemető dísztavatalozójából.

A gyászoló Szabó-, Bagdy- és Stranb-család

Lakás: Hajdúhadház, Széchenyi u. 15. 7127

Magyar Hirdető
SZÁMTOLÓGÉPEK
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 183-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

Holló László

1962 MÁJ 19

1021

Négy hétre termelőszövetkezetbe „költözik" Debrecen város képzőművészeti életének büszkesége, Holló László Kossuth-díjas festőművész, hogy tanulmányozza a parasztság életét, munkáját, eredményeit. Alkotásaihoz keres témát.

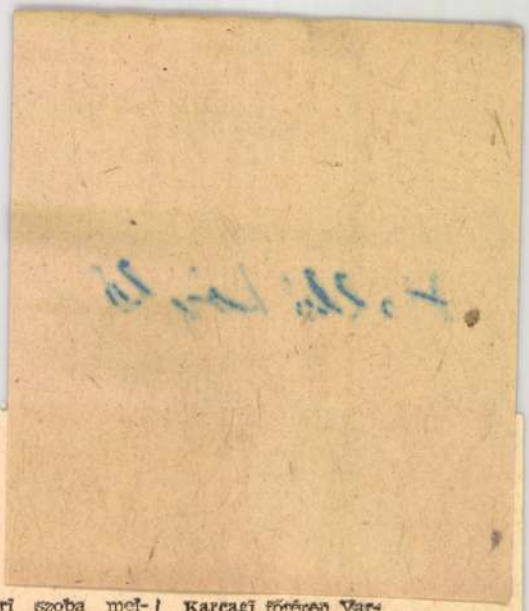

Nagy teljesítményű tengerimorzsoló eladó. Bervaért is elcserélem. Bem tér 6. Pogány.

Ágytolltisztítást géppel, gőzölve, szakszerűen, gyorsan, megvárható. Bajcsy-Zsilinszky utca 19. MH 52

Betonkavics, folyamhomok, kőpor, tégla, nádszövet, cserép beszerezhető, gumisstráfot bérelek, Barthánál, Ispotály utca. 16179

Autó és motorkerékpár üléshuzatot javít és készít, férfi és női fehérneműket szakszerűen javít, női és gyermekruha varrást hozott anyagból is végez, harisnya szemfelszedést, átkötést, műstopolást, párna montírozást, babaöltöztetést, mindennemű varrást és javítást, demizson átfonást és mindenféle kosárjavítást vállal a Kézműipari és Háziipari Szövetkezet, Béke útja 5. 16000

Tűzelőjét géppel olcsón felvágja Posta, Késes utca 40. 16152

Gyermek gondozását lakásomon vállalom.

Udvari szoba melléképülethelyiséges lakásom elcserélem egy szoba, konyha, speizosért költségtérítéssel. Eötvös u. 57. 16057

Elcserélem egy szoba összkomfortos lakásomat két szoba összkomfortosra megegyezéssel. Szabadság útja 57. Illés. 16049

Elcserélném kétszobás összkomfortos szövetkezeti lakásom főbérleti egy szoba összkomfortosért, ugyanott Panni robogó eladó. Érdeklődni Baross utcai sarki cukrászda. x

Elcserélem 2 szoba összkomfortos lakásomat 2x1 szobás modern lakásra, szombat délután, vasárnap délelőtt, Április 4 útja 19. I. 6. 16025

Kétszobás kisebb méretű szép lakásom elcserélem hasonló nagyobb méretűre. Ságvári Endre u. 5. I. 7. 15980

Elcserélem szoba, konyha, speizos, előszoba, fáskamra, pince (gáz van) lakásom 1 szoba összkomfortosra. Érdeklődni 2-es Vi-

Karcagi főéren Varró u. 7. szám alatti egyszobás lakásom elcserélem debreceniért. Puskás Lajos. 15688

Elcserélem budapesti szép földszintes, egy szoba összkomfortos lakásomat debreceni 2x1 szoba összkomfortosra, hálószobabútor sodronnyal és egy cserépkályha eladó. Érdeklődni Bethlen utca 24. Földesi. 16112

Elcserélem komfortos, jószágtartásos lakásomat hasonlóra, vagy költségtérítéssel összkomfortosra. Belvárosban komfort nélkülire is. Böszörményi út 143. G. Nagy. Telefon: 30-02. Mezőgépgyár. G. Nagy. 15967

Összeköltözők figyelmébe! Elcseréljük 2x1 szobás komfortos, magasföldszintes osztott lakásunkat, amely egybevéve 3 szoba komfort, 2x1 szobás komfortos lakásért a belvárosban. Arany János utca 14. Kiss. 16196

Egy szoba összkomfortos lakásomat elcserélem 2 [illegible]oba összkomfortosr[illegible] Arany

1967 DEC 19.
1021

Magyar városok:
DEBRECEN

AZ ALFÖLDI NAP ÉS BOLYGÓI

A tűnt századok kultúrájának gazdag hagyatékát, állandóan bővítve a jelen értékeivel, több intézmény tárja a műveltségre éhes utódok elé. Tárgyakban a Déri Múzeum, amelynek 90 000 darabos párját ritkító régészeti, néprajzi, képzőművészeti gyűjteményében található Munkácsy »Ecce homo«-ja is. A múlt könyvkincseit a 900 000 kötetes Egyetemi Könyvtár meg a kollégium negyedmillió kötete őrzi. Megkülönböztetett hely illeti itt azok alkotásait, akik e falak közül indultak pályájukra, mint Csokonai, Kölcsey, Arany, Fazekas Mihály, illetve közelebbi kapcsolatba kerültek a várossal, mint Petőfi (Zoltán fia is itt született), Jókai, Vörösmarty.

ELEVEN HAGYOMÁNYOK

Tárgyakba, könyvekbe, műalkotásokba zárkóztak a nemes hagyományok? Szó sincs róla! Élnek, fejlődnek, minden eddiginél jobban kiteljesednek.

A debreceni színjátszás gyökerei például már 1798-ban kimutathatók, 1810-ben pedig állandó színtársulat alakult. 1865-ben nyílt meg a ma is működő kőszínház, a prológot *Jókai Mór* írta, a Bánk bán díszelőadásán felesége, *Laborfalvi Róza* játszotta Gertrudis szerepét...

Ilyen örökséget ápolnak a *Csokonai Színház* és a *Kamaraszínház* mai művészei, meg a többi, részben hivatásos, részben öntevékeny, amatőr csoportok, együttesek. Néhány az ismertebbek közül: *Debreceni Népi Együttes, József Attila Irodalmi Színpad* (nemrégiben mutatta be Majakovszkij Buffó-misztériumát), *Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar* (legutóbb ezren hallgatták a Bartók-teremben), *Debreceni Dzsesszkvartett* (szeptemberben ötödik lett a zürichi nemzetközi fesztivál 24 részvevője között), *Kodály-kórus* ...

A város életében egyébként régóta jelentős szerepük van a munkáskórusoknak, *az első »dalostalálkozót«* 1868-ban rendezték a Nagyerdőn. Nem véletlen, hogy a »szocialista mecénások« — a megyei és a városi tanács — által idén alapított és először kiosztott Művészeti díj hat kitüntetettje közül kettő — *karnagy.* (Egyiküket, *Szathmári Károly*, aki 1947 óta vezeti a hajdúszováti kórust, »civilben« a debreceni járási tanács elnöke.)

ELŐJEGYZÉSEK A NAPTÁRON

Szorgalmasan munkálkodnak a havonta megjelenő *Alföld* köré tömörülő írók és költők. Műveiknek méltó köntöst ad a 400 éves múltra visszatekintő, nagyra nőtt és korszerűsített nyomda. Gazdagodott az utóbbi években a helyi sajtó is: a megyei napilap mellett kéthetenként hét tartalmas, kétszínnyomású üzemi, illetve szövetkezeti újság jelenik meg.

Ha még hozzávesszük a helyi képzőművészek tevékenységét — itt él piktúránk »nagy öregje«, *Holló László*, mellette a fiatalok, *Bíró Lajos, Félegyházi László*, akinek legfrissebb alkotásaiból éppen most rendeztek kiállítást a Medgyesy-teremben —, nem lepődhetünk meg azon, hogy Debrecen kutúrájának vonzereje messzire sugárzik.

Évről évre bővül az országos jellegű helyi rendezvénysorozatok köre. Íme, egy kis ízelítő a jövő évi programból: márciusban *országos szinkronfilmszemle*, áprilisban *szimfonikus zenekarok fesztiválja*, májusban *a modern dráma hete*, júniusban *nemzetközi kórusfesztivál*, júliusban *nemzetközi gyermekrajzpályázat és kiállítás*, majd *nyári egyetem*, a lublini művészegyüttes vendégszereplésével. Emellett rendszeres *szerzői estek, táncdalestek*, tavasszal *biológiai*, majd *műszaki napok* szerepelnek a kulturális naptár előjegyzései között. Zavarba ejtő bőség!

— *Igen, nagyváros ez minden tekintetben. Legalábbis itt benn, a központban. De van ám egy másik Debrecen is, ahol nem ilyen kulturált, kényelmes, bő választékot kínáló az élet* — figyelmeztetnek egyik este a *Tóthfalusi Sándor Munkásklubban.* (Ez nemrég nyílt meg egy műemlékház emeletén, ott, ahol 1849-ben az országgyűlés főrendiháza ülésezett...)

A SÍNEKEN TÚL

A *kertségekről* van szó, azokról az óriási kiterjedésű külvárosokról, amelyeket a központot körülölelő két vasútvonal, a füzesabonyi meg a nyíregyházi valósággal lehasít és sorompókkal zár el a város testétől. *Csapókert, Vargakert, Homokkert, Postakert* és a többi, mind sokezres lakosú település, kertes házacskák végtelen sorával.

Bekopogtatok a Vargakertben *K. Nagy Sándorékhoz* egy kis beszélgetésre. Házigazdám segédmozdonyvezetőként ment nyugdíjba. Három fia közül Imre, a fűtő maradt hűséges a vasúthoz, bátyja a BIOGAL gépésze, öccse gépkocsivezető a TEFU-nál.

— Ők könnyen megtalálják a szórakozásukat, mert csak-csak bejárnak a városba moziba, vagy táncolni a Bikába. Nekünk meg elég a televízió is. *Amíg ez nem volt, a fűtőházi otthonba jártunk, mert errefelé az a kultúrközpont meg a vendéglő.* Hetenként többször filmvetítés van, csak hát a helyiségek bizony nem elegendők már ennyi népnek — mondja K. Nagy Sándor.

Felesége felidézi azokat az időket, amikor még kövesút híján nem lehetett kocsival megközelíteni a telepet. Most már csak a járdákkal van baj, bár igaz, azokat is kövezik lassanként. Sőt, a közeli Szoboszlói úton épül a *földgázvezeték*, igenigen várják és remélik, hogy áldásaiból a Vargakert is hamarosan részesül.

— *Fűszerüzletünk, hentesboltunk elég jó, központi elhelyezésű, ellátásuk sem kifogásolható* — fejtegeti. — *Zöldségboltot azonban még mindig nem tudtunk kiharcolni, pedig a legközelebbi másfél kilométerre van. Nagyonnagyon hiányzik egy vegyesbolt is, mert a cérnától a festékig minden apróságért be kell szaladnunk a városba.* Márpedig a busz csak félóránként jár — régebben persze ez sem volt —, és nem is olcsó. Szerencsére orvoshoz már nem kell bejárnunk, mert *felépült a szép, új, jól felszerelt körzeti rendelőnk.*

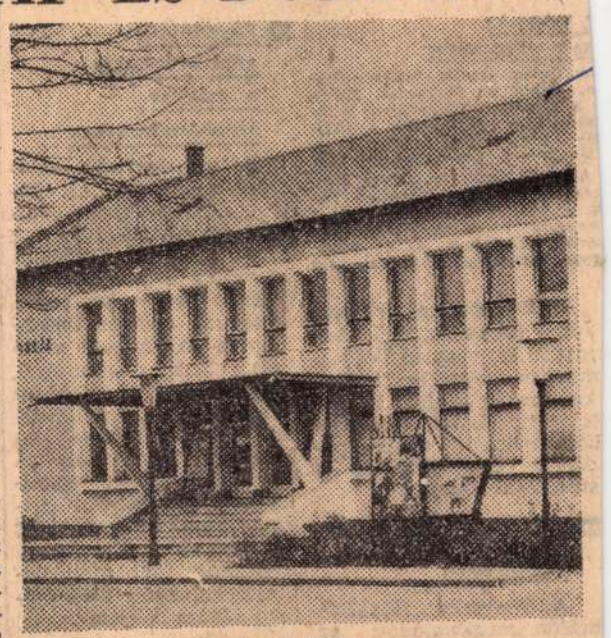

Művelődési ház a Csapó-kertben
(Süli Andor felvétele)

Hasonló korszerű rendelők épültek sorozatosan a többi kertségben is az utóbbi két-három évben. Mind több a valóban kulturális missziót betöltő művelődési ház is. A kerületi tanácsok községfejlesztési alapjuk nagy részét a *vízvezeték-hálózat bővítésére, útburkolásra járdakövezésre költik, ebben sokat segít a lakosság is.*

TIZENÖTEZREN A TANYAVILÁGBAN

Még a kertségek is irigyelt települések a *»harmadik Debrecen«-hez*, a 66 000 holdon elhelyezkedő tanyavilághoz képest, ahol még ma is 15 000 ember él szétszórtan. Ez a világ évek óta meglehetősen mozdulatlan, a beköltözők száma jelentéktelen.

— *Érthető, hiszen ezeknek az embereknek életformában, gondolkodásmódban nem egy, hanem két lépést kell megtenni ahhoz, hogy gyökeret verjenek a belső kerületekben* — jegyzi meg *dr. Szilágyi Gábor*, a városi pártbizottság első titkára. — *No, és ha bejönnének, utána 20—25 kilométerre járjanak ki földet művelni? Az nem megy.*

Így hát a tanyavilág körülményeinek viszonylagos javításával is törődni kell, központosítás, tanyaboltok kiterjesztése stb révén.

A kertségek és a tanyavilág úgy övezi a nagyvárosi központot, mint napot a bolygók.

A »három Debrecen« a térképen is hatalmas terület.

Az életben is nagy gondokkal.

Miklós Dezső

(Következik: *Naponta kétmillió forint*)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.
NEPSZAVA

ldi mozaik

KÓRHÁZ
EST MEGYÉBEN

ió forint értékű lakásépítke-
n. Ebből az összegből építik
a gödöllői 223 lakásos lakó-
ásba már beköltöztek a tulaj-
ig az év végéig adják át. A
közül a legjelentősebb a cég-
Az egyenként 464 ágyas léte-
ben előirányzott ütemben ha-
k a váci kenyérgyár építése
vehetik birtokukba nyolc tan-
örösvári diákok. Az új évben
gyas turistaszálló és a váci

— Budapestre érkezett Jerzy Szopa lengyel hajózási és vízgazdálkodási miniszterhelyettes, hogy a két ország közötti hosszú lejáratú államközi szállítmányozási megállapodásról tárgyaljon és a szerződést megkösse.

Állatorvosi napok Budapesten

A Technika Házában hétfőn megkezdődött az állatorvosi napok előadássorozata. Elsők között dr. Manninger Rezső akadémikus tartott beszámolót.

Egyedülálló gépi beruházás a magyar szénbányászatban

Fontos esemény színhelye volt hétfőn az épülő visontai »Thorez« külszíni fejtésű szénbánya. A bánya dolgozói birtokukba vették a második nagy teljesítményű gépláncot, amely az elsőhöz hasonlóan a földtakarót távolítja el a szénmezőről, majd 1969-ben elsőként kezdi meg a szénkitermelést. A gépóriásokat az NDK-ban gyártották. A két óriási géplánc együttes súlya körülbelül tízezer tonna, értéke pedig mintegy 400 millió forint. Évenként több mint tízmillió köbméter föld eltávolítására képesek.

— A FŐVÁROSI FÜRDŐIGAZGATÓSÁG közli, hogy a Gellért Gyógyfürdő összes osztályai — a pezsgőfürdővel együtt — szerda reggeltől a közönség rendelkezésére állnak.

ÜGYÉSZSÉGI ÉSZREVÉTELEK
A KERESKEDELMI VISSZAÉLÉSEK ÜGYÉBEN

A Fővárosi Főügyészség megvizsgálta a minőségrontással és a vásárlók megkárosításával kapcsolatban indított szabálysértések tapasztalatait. Megállapította, hogy az utóbbi időben tett intézkedések bizonyos eredményeket hoztak, a vizsgálat azonban számos hiányosságot is feltárt. Az üzletek, elárusítóhelyek, szórakozóhelyek ellenőrzése nem elég rendszeres. Gyakran fél év is eltelik, amíg az ellenőrök újból megjelennek. A próbavásárlást, illetve a mintavételt gyakran csak hosszú idő múlva követi a feljelentés. Ez különösen az élelmiszerekkel kapcsolatban káros, mert a szabálysértési eljárás befejezéséig — esetleg hetekig, hónapokig — a kifogásolt áru forgalomban marad.

— »Pogányszentpéter története« címmel falutörténeti és néprajzi kiállítás nyílt Kaposvárott a Rippl-Rónai József Múzeum képtárában. A nagykanizsai Thury György Múzeum, a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum, a Kaposvári Állami Levéltár, valamint a Dél-somogyi Erdőgazdaság több éves kutatómunka után érdekes anyagot gyűjtött össze a megye egyik erdő övezte tisközségében, Pogányszentpéteren.

— Védetté nyilvánították Hajdú-Bihar megye legszebb tölgyfáját. A

— Negyven évig egy helyen gyógyított dr. Mennyes János, Bősárkány községi orvosa. Nemcsak a betegségekkel, de az elmaradottsággal is felvette a harcot. Hosszú időn át egyik irányítója volt a népművelésnek. A 70. életévében levő és most nyugdíjba lépő orvost vasárnap búcsúztatták a község lakosai, egykori betegei.

HÓVIHAROK
AZ USA-BAN

Az Egyesült Államok nyugati részében, Új-Mexikóban, Arizónában és Texas északi részében hóviharok pusztítottak. A navajo indiánok e területen levő településeit a hó

A KÖZÉLET ESEMÉNYEI

Losonczi Pál a Niger Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte *Hamani Diori* köztársasági elnököt.

*

Nagy Józsefné könnyűipari miniszter, aki Moszkvában részt vett a KGST könnyűipari állandó bizottságának 9. ülésszakán, hétfőn visszaérkezett Budapestre.

*

Tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes a Lengyel Népköztársaság Külkereskedelmi Minisztériumának meghívására vasárnap Varsóba utazott az 1968. évi magyar—lengyel árucsereforgalmi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalások befejezésére és a jegyzőkönyv aláírására.

*

Dél-vietnami vendégeink: *Le Minh Phat* és *Pham Thi Yen* — akik részt vettek a nemzetközi Russell-bíróság tárgyalásán — hétfőn Egerbe látogattak, ahol részt vettek a Finomszerelvénygyár művelődési házában rendezett ifjúsági szolidaritási nagygyűlésen.

*

A Magyar Szolidaritási Bizottság meghívására *Murphy Saad El Din* főtitkárhelyettes vezetésével négy napot töltött hazánkban az afroázsiai népek szolidaritási szervezetének háromtagú küldöttsége. A vendégek megbeszéléseket folytattak a különböző társadalmi és tömegszervezetek képviselőivel. A küldöttség hétfőn utazott el Budapestről.

*

Az Országos Béketanács elnöksége táviratban tiltakozott *Pak Csong Hi* dél-koreai államfőnél a demokratikus szabadságjogok durva megsértése és a szöuli terrorperekben kiszabott ítéletek ellen.

*

A Magyar Vöröskereszt elnöksége az indiai földrengés alkalmából az Indiai Vöröskereszthez intézett táviratában fejezte ki együttérzését a súlyos károkat szenvedett lakossággal.

Átadta … az első …

Losonczi Pál, a … Tanács elnöke hétfőn fogadta *Veysel Versan* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Török Köztársaság első magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

A megbízólevél átadásánál jelen volt *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára, *Péter János* külügyminiszter, *Otta István* vezérőrnagy és *Gergely Miklós*, a Külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője.

Veysel Versan nagykövet megbízólevele átadásakor többek között a következőket mondotta:

— Maga a tény, hogy országaink között fennálló diplomáciai kapcsolatokat nagykövetségi szintre emeltük, világosan mutatja, hogy a magyar és a török nép hagyományos és baráti kapcsolatai örvendetesen fejlődnek. Feladatom, s jövőbeni erőfeszítéseim arra irányulnak majd, hogy mint eddig, valamennyi területen erősítsem e kapcsolatokat a két nép kölcsönös előnyei és megbecsülése alapján.

Losonczi Pál, a nagykövet beszédére válaszolva kijelentette:

… hogy a kölcsönös … alapján megvan a reális lehetősége az országaink és népeink közötti politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok további elmélyítésének. Ez megfelel a két nép érdekeinek és hozzájárulást jelent a világbéke fenntartásához is.

— A magyar—török baráti kapcsolatok további fejlesztéséhez kedvező alapot biztosít a népeink közötti történelmi érintkezések emléke, népeink kölcsönös tisztelete és szimpátiája.

A megbízólevél átadása után a nagykövet bemutatta Losonczi Pálnak a kíséretében megjelent *Mesut Suntay* nagykövetségi tanácsost, *Yüksel Tamtekin* nagykövetségi első titkárt és *Ertugrul Olcay* nagykövetségi attasét.

Az Elnöki Tanács elnöke ezután szívélyesen elbeszélgetett a nagykövettel.

Veysel Versan nagykövet, megbízólevelének átadása után a Hősök terén megkoszorúzta a magyar hősök emlékművét.

(MTI)

Az „állóeszköz-kihasználás" pályázat eredménye

Az MTA Ipargazdaságtani Kutató Csoportja és az MTESZ Ipargazdasági Bizottsága a Kohó- és Gépipari Minisztérium, valamint a Könnyűipari Minisztérium részvételével ez év márciusában pályázatot hirdetett az ipari állóeszközök fokozottabb időbeli és intenzívebb kihasználásának gazdaságos lehetőségei tárgyában.

A beérkezett pályázatok na-

mef (szervezési és ellenőrzési oszt. vez.) a Pamutfonó Vál. dolgozói).

II. díjban (3000 Ft) részesítette: »Folyamatos munkarend« jeligés pályázatot. (Szerzői: Nagy Tibor (szervezési oszt. vez.), valamint Németh István (rezsi csoport-vez.), a Magyar Gördülőcsapágy Művek Diósdi Gyárának dolgozói.)

Ezenkívül három III. díjat

Csehszlovákiai tapa…

A legnag…

A SAZAVAN GYÁR és a kereskedelem között több oldalú kapcsolat alakult ki. Az első — s mint megjegyzik, számukra talán a legtöbbet adó — az, hogy a prágai gyermekáruházban s egy másik nagy áruházban a gyár közvetlenül árusít. Megbízottaik figyelemmel kísérik, mit keresnek a vevők, rendszeres időközökben nagy mennyiségű kérdőívet is kibocsátanak, s az áruházakban nyert tapasztalatokat negyedévenként értékelik.

Az áruházi közönségszolgálat máris eredményezett néhány csattanós összekoccanást — a nagykereskedelemmel.

Az történt ugyanis, hogy az áruházi megbízottak bejelentették a fogyasztóközönség igényét: a kollekcióban legyen az eddiginél sokkal több barna egészcipő, fekete fiú félcipő. Hogy miért? Természetes a magyarázat: a gyerekek nyüzzák a lábbelit, így viszont jobban lehet tisztítani, könnyebb rendben tartani, tovább »él« a cipő.

Csakhogy a nagykereskedelmi igény is beérkezett: ők — a pasztellszínű kollekcióból kívánnak többet, az jobban megnyerte a tetszésüket, még ha kevésbé praktikus is. Mit …

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló László

1980 MÁR

1021

Megjelent az Alföld márciusi száma

Március 1-én már az utcai hírlapárusoknál is kapható volt az Alföld márciusi száma, melynek borítója az új forma bevezetése óta talán ebben az esetben sikerült legjobban, színharmóniája és puritán kompozíciója igen kellemes egységet alkot, és jelzi a folyóirat tartalmi sokoldalúságát.

A verseken kívül, melyek Gábor Zoltán, Bényei József, Selymes Ida, Thaly Krisztin, Simonyi Imre, Futaky László, Almássy Jusztinia, Gulyás Imre, Pákozdy Ferenc és Ion Alexandru (Tömöry Péter fordításában) munkái, két regényrészletet és két elbeszélést találhatunk az élő irodalom iránt érdeklődő olvasók. Eduard Vilde: Éjszakai cséplés című regényrészletét Kálmán Béla fordította, ezen kívül Grandpierre Lajos: Lázadás című regényrészlete olvasható a folyóiratban. Novellát Albert Gábor: Hintz néni címmel és Kurucz Gyula: Szálerdők között címmel írt a lapba.

A Tanulmány rovat N. Csép Ibolya, Április Lajos, és Kiss Ernő: Miguel de Unamuno című tanulmányait közli.

A Valóságunk rovatban Tóth Gábor: Az agrárproletariátus helyzete a gazdasági válság éveiben című és Todero Frigyes: A NATO és az európai baloldal című írásai találhatók.

A Művészet rovat Kádár Zoltán: Néhány szó a művészet korszerű feladatairól. Keuler Jenő: Korunk zenéje és közönsége. Simon Zoltán: Holló László új kiállítása, Magyari Vilmos: Pető János grafikai tárlata című írásait közli.

A Könyvek közt rovatban Jubász Béla, Sz. Szabó László, Takács Péter, Kiss Gyula, Csiha László, Szíj Rezső, Bajkó Mátyás és Jenei György írt könyvekről jegyzetet.

A Hónapról hónapra rovatban Barta János foglalta össze a Kemény Zsigmond korszerűségéről folyó vita eredményeit. Bodor István folyóiratokról, Veress József filmekről, Bényei József a televízió műsoráról írt recenziót.

A folyóirat márciusi száma Rozsky Mária, Diskay Lenke, Szentiványi Lajos, Szabó László Fajó János, Szabó Iván, Maghy Zoltán, Pető János, Grain András, Holló László és Juricskay Pál grafikáit, illetve festményeiről készült reprodukcióit közli.

ötven é

1917. november 7. sohasem látott fordulatot jelentett az emberiség történetében. Ennek a fordulatnak a magyar dolgozók még csak a lelkük mélyén örülhettek, hiszen akkor, amikor az orosz proletárság kezébe vette a hatalmat, az Osztrák—Magyar Monarchiában azt sem sikerült elérni, hogy véget vessenek a háborúnak. A négy háborús esztendő a végsőkig nyomorúságba taszította az ország népét, s ennek a nyomorúságnak a súlyát talán legjobban az asszonyok érezték, akiknek a harctéren levő férfiak helyett is dolgozni kellett, s akiknek nap nap után gyermekeiket jóformán az éhhaláltól kellett megmenteni. A fennmaradt dokumentumok híven tükrözik, hogy a magyar nők ötven évvel ezelőtt nem akarták némán, tétlenül várni, amíg sorsuk valamilyen módon jobbra fordul. Az elkeseredés időnként tettre kényszerítette őket, s megmozdulásaik, amelyek hol némi sikerrel végződtek, hol kudarcba fulladtak a túlerővel szemben, részét alkotják annak az országos mozgalomnak, amelynek állomását és csúcsát 1918 ősze és 1919 tavasza jelenti.

1800
telefonkezelő sztrájkja

A Pesti Napló 1917. november 30-i számában a fővárosi telefonkezelő-nők sztrájkjáról ad hírt.

„A budapesti két telefonközpont 1800 kezelőnője szerdán délelőtt 10 órától 12 óráig demonstrált olyképpen, hogy a kapcsolásokat mellőzték. 1800 rosszul fizetett, sanyarú helyzetben levő nő két órára nagy részben megbénította a főváros forgalmát, mert dokumentálni kívánta, hogy napi 3 Korona fizetésből nem lehet megélni... A legkiáltóbb igazságtalanság, hogy egy ebéd 4 K 50 fillérbe kerül, míg egész napidíjuk 3 K... A József-központba és a Teréz-központba is rendőri karhatalom vonult ki, és...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1966 MÁJ -8

1021

A termés beérett

Jövő tavasszal lesz nyolcvan esztendős Kiskunfélegyháza nagy öregje, a Kossuth-díjjal ktüntetett kiváló festő, Holló László, S mintha csak ajándékot akart volna, e jeles évfordulót megelőzve, szülővárosának átnyújtani: a Kiskun Múzeum termeiben gyűjteményes kiállításon mutatja be a gazdag életpálya termékeny évtizedeit tükröző festményeit, rajzait, alkotó fantáziája kincses virágait.

Ötvenkét olajfestmény és 34 grafikai mű sorakozik a kiállításra nem a legalkalmasabb, két kis múzeumi szobában és azok összekötő folyosóján. Kicsit zsúfoltan — szűkében vannak még mindig a helynek — s nem is a legjobb megvilágításban tárulkoznak a gyakori látogatók elé a képek, mégis nem lehet szabadulni a varázsuk alól. Holló László képei festői lendületükkel, az élénk, robbanó színek viharzásával, fiatalos erejükkel fogják meg a szemlélőt.

Az alföldi festészet jellegzetes útjait követi, s ma már nyilvánvaló, hogy annak kiemelkedő alakja Holló László. Az alföldi festő, habár bejárta külföldet — megfordult Münchenben, Párizsban, olasz- és spanyolhonban — mégis sajátos látásmóddal rendelkezik. Mintha jobban hatnának rá a fény- és színjelenségek, s az itteni paraszti élet drámai pillanatai. Művészete abból a talajból szívta az éltető nedveit, melyekből Munkácsy, Rudnay, Koszta, Tornyai festészete is táplálkozott. Sok éves küzdelem árán alakult ki a maga egyéni festői kifejezésmódja, amely révén a mértéktartó színek és formák után, az impresszionista szemléletet is hamarosan maga mögött hagyva jut el a drámai és fájdalmasan lírai koncepció felé. Ahhoz a látásmódhoz, amelyből legszebb képei születtek, s melyek oly híven és megrendítően mutatják be a két háború közötti szegényparaszti élet nyomorúságát, küzdelmeit, s megenyhülő emberi pillanatait. Szinte tudatosan leszűkíti, körülhatárolja festői világát, hogy annál jobban elmélyedhessen témáiban, s új meg új oldaláról, egyre teljesebben mutassa be a küzdő embert, a tájat, a színek és formák tömör nyelvén fogalmazva.

Sok képének ihletője volt a Kiskunság és annak népe. Megindítóan szép a Kiskunfélegyházi kiscseléd című portréja, a Kiskundorozsmai lány, vagy a Kiskunfélegyházi parasztlány című képe. Csak sejtjük, hogy az Öregcigány, a Juhász Erzsi bögrével, a Kis Zámbó, Tisza néni, vagy a Tarlógereblyézők is erről a vidékről származtak. Témaválasztását, érdeklődését jól mutatja: Tengerihordás, Tarlógereblyézők, Aratás, Vihar előtt, Hazatérő parasztasszonyok, Kapálók, Szénagyűjtők, Kaszafenő paraszt, Vesszőhántók —, hogy csak néhányat említsünk jellegzetes képei közül.

Ha akad is csendélete, magányos tájképe, inkább az embert festi — a tájban, s a táj előterében. Az embert mutatja be legszívesebben mindenféle változatban, de leginkább munka közben, vagy munkából hazatérőben. S ha nincs a közelben más modell, akkor megfesti, lerajzolja önmagát. Legalább száz önarcképét tartanak számon, melyekben a valóságot, az érzelmek gazdaságát kutatja saját arcvonásain keresztül.

Holló László egyik önarcképe.

— Többnyire nem volt pénzem modellre — vallotta egyszer valahol. Nem szerette az „elromlott", vagyis ünneplőbe felöltözött, kicicomázott modelleket. Csak a természet, a természetes. Inkább rajzolta, festette hát önmagát. Néhányat itt is láthatunk érdekes, sötét tónusú önportréi közül.

Képeire egyébként nem a sötét árnyalatok a jellemzőek. Szereti a kéket, számtalan árnyalatát vonultatja fel széles ecsetvonásokkal a lilának, barnának — szívesen ejt egy-egy sárga foltot arcon, házon, virágon. Néhol szinte harsányan rakja fel a színeket. A Vesszőhántók című nagy méretű képe, rajta a két lányalak, csupa élénk szín, látszólag összedobálva. S ezek az „összedobált" színek mégis valami megfoghatatlan harmóniát adnak.

A munkát ritkán ábrázolja örömtelinek, legfeljebb a hazatérés pihentető hangulatáig jut el. De alakjai itt is görnyedtek, szinte vonszolják magukat. (Hazatérők, Hazatérő kertészek.) Aratás című képéről is hiányzik a termést, az életet betakarító emberek öröme. Kényszerű robot ez, ezt sugalják a színek, a barna ég, a sötétvörös arc, a hátul görnyedő asszony alakja, s a kis roskadó tanya. Aki így látta a paraszti életet, az nagyon közelállt világukhoz, szinte azonosulni tudott velük. Szeretettel figyeli a pipázó öregek arcát, a kis falusi utcákat, udvarokat — látszik, hogy övéi ők.

Holló László Debrecenben él, ahova sok évtizede tanárnak hívták. A város szélén van egy kis kuriája, utolsó ház az utcában, amit Tocós-kertnek, tilalmasnak is hívnak a környéken. Debreceni lett, — s ott nagyon megbecsülik, szeretik, tisztelik. Ő néha mégis Félegyházára gondol. Kiállított festményei közül huszonhat a Félegyházi Kiskun Múzeum tulajdona, neki ajándékozta őket.

Talán földijei közül is csak kevesen tudják ma még, milyen kincsek rejlenek ezekben a csodálatosan szép vásznakban.

F. Tóth Pál

Hét karéj kenyér

A hogyan fejkendősen, sötét kiskosztümben ott ül a kecskeméti Szabadság tér egyik padján, senkinek fel nem tűnik. Hiszen naponta oly sokan megpihennek itt. De amint egyik kosara fölé hajol, rögtön magára vonja a figyelmet.

— Jaj, de édesek! — lelkendezik két fiatal lány, s máris ott guggolnak a pihés kislibákkal telt kosár mellett, amelybe a törékeny termetű asszony füvet tépdes.

Tulajdonképpen így ismerkedtem össze Kovács Ferencnével. A kislibák révén. Nekem azonban feltűnt a másik kosár is, illetve a neccszatyor. Néhány kifli, kis tábla csoki, zacskó cukorka és egy pakli funkás cigaretta... Észrevette, hogy felmértem a szatyor tartalmát és szégyenlős mosollyal magyarázta:

— Egy kis apróság mindenkinek. Kislányaimnak és a papának. Mindig várják, ha a városban járok... De a hét lányom közül a legkisebbiknek, a négyéves Erzsikének, most biztosan a libák lesznek a legkedvesebbek...

Néhány nappal később Kiskunfélegyháza kiterjedt tanyavilágában leptem meg új asszonyismerősömet. Mert izgatott a kérdés: milyenek is a tanyán élő sokgyermekes édesanya hétköznapjai.

Nagyon mozgalmasak! — állapítottam meg hamarosan. A gazdasszony éppen a kipányvázott tehénhez volt indulóban, amikor a tiszta tanyaudvarba értem.

— Megbocsásson egy pillanatra, bekötöm a jószágot az istállóba. A tűző napon melege van szegénynek és most van kisborja... — s már iparkodik is a gémeskúton túlra.

Engem meg két pöttömnyi kislány vesz körül, az idegent megillető bámészkodással.

— Hogy hívnak benneteket?

— Én a somsédék Malikája vagyok... — selypíti a kis szöszke.

— Én meg Kovács Erzsike — mondja a masnis, barna szemű és barátkozón újságolja:

ra-balra illegetve magát sorolja:

— Évike, Edit, Piri, Kati, Marika, Eta, meg anyuka, meg apuka...

— Ugye, nem haragszik, még a disznókat is hűvösre kell kötni — tér vissza Kovácsné. — Muszáj őket ki-

pányvázni, különben kárt tennének a vetésben... — és szinte futólépésben siet a dolgára.

Végül is az eperfa alá ülünk, ahol pillanatok alatt valóságos libahad telepszik körénk vidám patypalatyolással.

— Százat nevelek a tsz-nek. Merthogy a fájós lábam miatt az idén nem birok dolgozni a határban. Ott most a tizennyolc éves Marika lányom helyettesít. Ma éppen a dinnyeföldön bokrolnak... — mondja Kovácsné. És megint felpattan, mert néhány kisliba az üres vályúban matat a csőrével. Teleönti vízzel, aztán folytatja, ahol az imént abbahagyta.

— A legnagyobbik lányom, Etelka harmadéve ment férjhez. Épp a múlt vasárnap voltak itthon. Most Marika a soros, ősszel ő megy férjhez. Neki gyűjtünk mindnyájan. Ágyneműje már megvan, a szobabútora is meglehetne, de... Jaj, úgy bánt, ahányszor csak eszembe jut!... — s máris sorolja a bánatát.

Tavaly negyven libát nevelt. Szerette volna tömésre fogni, de mivel a napi munka után egyedül nem győzte volna már, a három nagyobbacska lányát biztatta: négyen esténként egykettőre elvégzik. A papa nem engedte, mondván: éppen eleget dolgozik az asszony és a gyerekeknek is kijut a munkából...

éves Évikém és a tizenhárom éves Piroskám iskolás. Sokszor jönnek ám, hogy anyukám, most egy füzet kell, ceruza, máskor meg radír, csomagoló papír... Filléres dolgok, de csak én tudom, mit jelent ez is. Aztán egy-egy kis ruha is csak kell. Gyakran belegondolok, milyen szerencse, hogy megtanultam varrni! Legalább ez nem kerül pénzbe. A papa meg pöröl velem, hogy minek ez, meg minek az a gyerekeknek. Néha olyan mérges vagyok rá. Mert ha valamilyen alkalomkor szépen l..ja felöltözve a lányait, olyankor ő a legbüszkébb!...

Mély megértéssel hallgatom a hétleányos mamát. Pedig cseppet sem hangzanak panaszosnak a szavai. Közben gondolatban sorra veszem még egyszer a gyerekek életkorát, aztán megjegyzem:

— Júliustól kezdve kétszáztíz forinttal jut több a családnak, hiszen Piroska, Évi és a kis Erzsike után hetven-hetven forint családi pótlékot kapnak...

Kovácsné meglepetten néz rám. Még nem tudott a tsz-tagok családi pótlékára vonatkozó párt- és kormányhatározatról. S olyan örömmel vette az értesülést, hogy még el is érzékenyült belé.

— Tudja, amióta tsz van, sokkal, de sokkal könnyebb — szól rövidke hallgatás után. Tizenhárom éve vagyunk tagok és azóta minden évben két hízót vágunk. Amíg rántanivalók nem lesznek a csirkék, igencsak kitart a füstölthús. Liszt, krumpli és egy kis zöldség is akad a háznál. Kenyeret két hetenként sütök. Négy, öt-hatkilós formát, meg egy cipót... Hej, de sokszor leszeltem hét karéjt egymás után!

— S a kislányok szoktak-e kedveskedni az anyukának?

— Óh, nagyon aranyosak, kedvesek mind! Nálunk sokszor van anyák napja. Katikám most tanuló a háziipari szövetkezetben. Csípőficama volt kiskorában, kicsit gyenge a lába, ő nem bírná a paraszti munkát. Albérletben lakik Félegyházán, százhatvan forintot fizetünk érte. Ő szegénykém például az útiköltségéből megspórolt 40—50 filléreken vesz néha egy-egy tortaszeletet és elhozza nekem. De a többi is... Valami apró kedvességet mindegyik kitalál. Még a legkisebbik is. Kiszalad a rétre, csokorba köt egy kis gizgazt, szépfüvet és boldogan hozza. Még versikét is mond hozzá, hogy: „Kicsi szívem, kicsi szám, csókolom az anyukám..."

Kovács Ferencné felpattan üléből, mert a szomszédból csecsemősírás hallik.

— Jaj, mennem kell, felébredt a kisbaba... Tetszik tudni, elment a szomszédasszony a városba és rám bízta a gyerekeket, meg a jószágokat. Én vagyok a tanyás...

Nem tartóztatom tovább. Amint távozom a mocsaras réten át, sok-sok melengető és elgondolkoztató élménytől terhelten, egyre erőteljesebben ez foglalkoztat: milyen könnyen hajlok a sopánkodásra egy-egy kis gond, vagy nehézség miatt. Pedig mi az egy, vagy kétgyermekes mamák helyzete az Övéhez képest?...

Perny Irén

lőszövetkezet létesít

Holló László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
1966 MÁR 2. 3.

Holló László kiállítása

Kiskunfélegyháza neves szülöttének, Holló László Kossuth-díjas festőművésznek 52 olajfestményt és 34 grafikát bemutató tárlatát április 4-én, hétfőn délelőtt fél 12-kor nyitják meg Kiskunfélegyházán a múzeum emeleti helyiségeiben. A megnyitó beszédet Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója mondja.

i tele

-ig.

ítőipa

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Holló László

1966 APR -4

1021

Tócóskerti nyirfák

Holló Lászlónak

Három fehér nyírfa dől egymásnak
a tócóskerti ház előtt,
mint három kőbe dermedt óriás.
Gesztenyék szelíd virágja hull
rozsdamarta öreg kerítésekre,
ha szemét nyitja az esti lobbanás.
Sárga tűz gyúl pergamenfejű
megtört asszonyok koponyáján,
mikor műtermed kopott küszöbét
átlépik lábaim,
hogy felverjék magányod csendjét,
amit egymásnak dőlt nyirfák őriznek
és a tócóskerti csendes éjszakák,
amik nem visszhangozzák szavadat
csak kezed teremtő erejét a vásznak;
és rajtuk élővé válnak az árnyak,
amik lelked rejtekeiből pattannak elő,
hogy uralkodjanak szemek felett
és agyak felett, meg élők felett
és holtak felett, akik már csak
téged szolgálnak
és alkotó kezeid, melyek
benépesítik vásznaid és
csodákat lopnak álmaid folytatására
meg a nyirfák ágaira,
amik egymásra dőlve őrzik kertedet
és magadba zárt világodat,
amit hosszúra nyúlt órákra
velem is megosztottál,
hogy részese legyek a csodáknak
és rád vigyázó nyirfáknak,
amik fehér törzssel uralkodnak
kerted csendet őrző neszei felett.

Falu Tibor

Bodor Miklós rajza: Holló László

*

Ma, április 4-én délelőtt fél 12 órakor nyitja meg Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója a kiskunfélegyházi születésű Holló László Kossuth-díjas festőművész 52 olaj-ményt és 34 grafikát bemutató kiállítását a kiskunfélegyházi múzeum emeleti hel-

TTHONUNK

NIDŐ

Éppen a legjobbkor jön te-
it ez a tavaszi szünet arra,
ogy egy kis pihenéssel, kikap-
olódással, sok-sok szabad le-
egőn való tartózkodással sta-
ilizáljuk egészségüket. A ta-
aszi szünet jóval szűkebbre
zabott a télinél és a nyárinál,
z idén összesen kilenc nap.
De gyerekeink egészsége, fej-
ődése szempontjából nem je-
entéktelenebb, mint a téli szü-
et. Éppen ezért nagy szükség
n arra, hogy okosan gazdál-
ijunk vele. Segít ebben a
közi is, ahol a szünetnek
felelően alakul a napirend,
játék, szabadban való tar-
dás lesz a programban.
k gyereknek ennél több-
szüksége.

tozatosságot, nagy
még teljesebb kikap-
jelent számukra egy-
s családi kirándulás,
úzeumlátogatás. Ez

Parancsol egy pohárral?

Mi kell a vendéglátáshoz? Két-három féle ital, egy tálca édes-sós aprósütemény, kávé és mindezek kellemes, ízléses „tálalása". Ehhez adnak képeink két jó ötletet:

1. Főleg tágas lakásokban célszerű a kerekeken guruló bárszekrény. Lenyitható lapja és belsejének alsó része könnyen tisztítható műanyagborítás.

2. A másik italszekrény lehajtott fedele asztalkát pótol, a keresztbe futó polcok poharak tárolására szolgálnak.

1966 APR 1

1021

ÚJRASZÜLETIK A KISKUN MÚZEUM

Nemsokára visszadják eredeti rendeltetésének a Kiskunfélegyházi Múzeum korábban más célra használt helyiségeit.

Dr. Lükő Gábor igazgatóval végigjártuk a múzeum épületét, ahol mindenféle mész- és festékszag érződik, parkettahalmazok, a lázas építkezés jelei.

Mindenekelőtt a börtönügyi múzeum festését fejezik be, a kiállítási tárgyak nagy részét most raktárba tették. Ezekben az emeleti termekben nyílik meg április 4-én Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása.

A múzeumépület utcai frontján már kiürítették az emeleti lakásokat. Csupán két lakó van még az épületben, de az ő részükre is szereznek lakást és akkor teljesen a múzeum rendelkezésére áll majd a kiskun kapitányok egykori székhelye.

Az emeleten rendezik be az igazgató és munkatársak irodáját. A másik oldalon pedig „A Kiskunság története és etnikuma" című állandó kiállítást helyezik el.

— Mi lesz a földszinti helyiségekben?

— A földszinti bejárattól jobbra és balra két nagytermet képezünk ki — mondja dr. Lükő Gábor igazgató. — Ezekben időszakos kiállításokat fogunk majd rendezni és az egyik, valószínűleg az, amelyikben a járási könyvtár működött az utolsó két évben, előadóterem lesz. Ennek ugyanis jobb a világítása.

Foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a hátsó épület emeletén rendezik be az „Osztályuralom és gyarmati rendszer" című, valamint „Az ipari fejlődés kezdetei Kiskunfélegyházán" című kiállításokat. Szó van arról is, hogy a főépület emeleti folyosóján állandó jelleggel Holló László kiállítást rendeznek be.

A raktárak még zsúfoltak a kiskunok történetének ezernyi emlékével. Pár hét, és a teljesen rendbehozott épületben megnyitják az ország egyik leggazdagabb vidéki múzeumát.

B. J.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

Megyei sikerek a Délterületi ökölvívó-bajnokságon

A hét végén Gyulán rendezték meg a Délterületi egyéni ökölvívó-bajnokságot. A bajnokságon mintegy 70 versenyző lépett szorítóba — szép számmal megyénkből. Különösen a kiskunfélegyházi ökölvívók értek el szép sikereket. A kecskemétiek nagyon megérezték a játékvezetők működését.

Részletes eredmények: Légsúly: 1. Orbán (Kecskemét), 2. Márta (Orosháza), 3. Magyar (Békéscsaba). — Harmatsúly: 1. Mátyus (Szolnok), 2. Kuburczik (Kiskunfélegyháza), 3. Turzai (Baja). — Pehelysúly: 1. Kovács P. (Félegyháza), 2. Balázs (Szolnok), 3. Gaál (Félegyháza). — Könnyűsúly: 1. Berkesi (Félegyháza), 2. Puskás L. (Baja), 3. Zsiros (Mezőtúr). — Kisváltósúly: 1. Puskás J. (Baja), 2. Molnár (Félegyháza), 3. Bakó (Kecskemét).

Jól sikerült a kapunyitás

A megyei sportlövő szövetség vasárnap rendezte első versenyét, melyen Pest, Csongrád, Szolnok és Bács-Kiskun megye ifjúsági I. osztályú versenyzői sorakoztak fel a lőállásokban. A versenyzőket Lévai Kálmán üdvözölte, majd a versenyzők elfoglalták a részükre kijelölt tüzelőállásokat és a 2 percig tartó bemelegítő lövések után elkezdődött az izgalmasnak igért első céllövő verseny. Az időjárás ugyan nem kedvezett a versenyzőknek, mégis igen jó eredmények születtek, mert 4 versenyző szerezte meg az arany jelvényt, 6 versenyző az ezüst jelvényt tulajdonosa lett, 9 versenyző pedig bronz jelvényt szerzett.

Mint ahogy az várható is volt a kecskeméti Hervai 528 körös egészen kiváló eredménnyel szerezte meg az első helyet a bajai Méder és Stéger előtt, akik 514, ill. 513 körrel ugyancsak arany jelvényes versenyzők lettek.

A verseny érdekessége volt még, hogy a kecskeméti fiatalok visszavágtak az őszi vere-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdubiharmegyei Népujság
Holló László
1966 MÁR 29

Kulturális vetélkedő, képzőművészeti kiállítás, kórushangverseny

1021

Gazdag volt a hét végi kulturális program a megyében

Március utolsó szombatján és vasárnapján igen gazdag kulturális program jelentős részét valósították meg Hajdú-Bihar megye több járásában, községében. Részben a járások, városok közötti április második felében kezdődő kulturális vetélkedő előkészületeként, részben a felszabadulás méltó megünneplésére szervezett program részeként került sor számos helyen újszerű, eseménynek számító rendezvényekre.

„HÁZI" BEMUTATÓ BALMAZÚJVÁROSON

A debreceni járás legjobb kutúrcsoportjai, szólistái és együttesei április 17-én szerepelnek az első fordulóban a járások közötti vetélkedőben. A járásnak itt egységes műsorral kell fellépnie, s ennek a műsornak az összeállításához, csiszolásához nyújtott nagy segítséget a járási bemutató, amit vasárnap délután a balmazújvárosi művelődési házban rendeztek meg. A bemutatón a balmazújvárosiak szerepeltek legtöbb számmal — őket illeti a dicséret a gördülékeny rendezésért, s azért is, hogy valamennyi műsorszám szereplői zsúfolásig telt nézőtér előtt mutathatták be tudásukat —, bemutatkozott az *irodalmi színpad, bábcsoport, két tánczenekar,* és szerepeltek a műsorban balmazújvárosi táncosok, művészi tornászok és egy énekes is. A vetélkedőre készül, s vasárnap műsorát is bemutatta a *hajdúdorogi bábjátszó csoport* és *tánczenekar,* s ugyancsak Dorog színeit képviseli a Ki mit tud?-ban megismert *Zámbó Irén* is. Az *ebesiek* irodalmi színpaddal, szavalattal, színjátszócsoporttal, tánccsoporttal és szólóénekkel készülnek; Móricz Zsigmond színdarabjának egyfelvonásosát mutatták be vasárnap a *hajdúvidi színjátszók,* a *hajdúsámsoniak* szavalattal, irodalmi színpadi műsorral és leánytánccal szerepeltek. *Hajdúhadházról* egy bábcsoport és egy énekes vett részt a bemutatón; egy táncdalénekes képviselte *Nyírmártonfalvát.* Végül, de annál is inkább nem utolsósorban kell említeni a *nyíradonyi kórust,* mivel az ő számuk nyitotta meg a több órás bemutatót.

KÉPZŐMŰVÉSZETI NAPOK BIHARKERESZTESEN ÉS HAJDÚNÁNÁSON

Szombaton délután *Biharkeresztesen* már a záró eseményét rendezték meg a két héten keresztül tartó képzőművészeti napoknak. A két hét eseménysorozatában szerepelt *Holló László műveinek kiállítása,* nagy magyar festők alkotásait bemutató filmek vetítése, művészettörténeti előadások, s befejezésképpen szombaton délután a járási művelődési házban népes közönség előtt rendezték meg a képzőművészeti vetélkedőt.

(Folytatás a 2. oldalon)

...kodott ro-
...szenvtáviratában juttatott kifejezésre. A Kínai Vöröskereszt egyben közli, hogy a kínai párt és kormány gondoskodása következtében Hopej lakosságának nincs szüksége semmilyen külföldi orvosságra, vagy más anyagi támogatásra. A fenti okok miatt Kína nem fogadja el a Szovjet Vöröskereszt által felajánlott segítséget.

Wilso... sajtóértek...

London (MTI). ... niszterelnök hétfő... megtartotta első sa... letét a választási kam... dete óta. A miniszterelnök ezzel gyakorlatilag átvette a Munkáspárt korteshadjáratának személyes irányítását, há-

* * *

Accra. Az új ghanai kormány szombaton rendeletet adott ki, amelynek értelmében

RÖVIDEN a nagyvilágból

HAMBURG. (MTI) Vasárnap a hamburgiak szavazataikkal döntöttek a tartományi parlament 120 mandátumának sorsáról. A választások eredményeképpen a hamburgi SPD a szavazatok 59 százalékát, vagyis 74 mandátumot — a korábbinál kettővel többet — szerzett meg. A CDU az előző 36 parlamenti hellyel szemben most 38 mandátumhoz jutott. A szabad demokrata párt a szavazatok alapján 8 mandátumot kapott — a korábbinál néggyel kevesebbet.

LONDON. A londoni Times szerkesztősége hétfőn 25 szóból álló rövid bejelentést tett, ami sajtótörténeti „bombarobbanásként hatott. Az ős-konzervatív lap, amely 1810 óta nem közölt első oldalas hírekét, csak egymásba folyó apróhirdetéseket és magánközleményeket — május 3-tól kezdve azt teszi, amit a többi laptársa: a fontos hírek az első oldalra kerülnek.

NYIKOLAJEV. Az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Bírósága halálra ítélte az egykori SS „Selbstschutz" alakulatának nyolc tagját, három fasisztát pedig 15—15 évi szabadságvesztésre ítélt. Az alakulat hét tagja az NSZK-ban rejtőzik. Az elítéltek a háború alatt Ukrajna nyikolajevi területén több mint 3600 embert gyilkoltak meg. (TASZSZ)

NYUGAT-BERLIN. Az NDK 16 nyugat-berlini Passierschein-irodájában hétfőn megkezdték a húsvéti és a pünkösdi látogatási szakaszra szóló utazási engedélyek kiosztását. A nyugat-berliniek egy-egy szakaszra több mint 400 000 igénylést nyújtottak be.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Ecuadorban v... feszült a...

Havanna (TASZSZ) Ecuadorban folytatódnak a katonai junta ellen március 25-én kezdődött sztrájkok és tiltakozó tömegtüntetések. Az elmúlt két nap során a tüntetők és a karhatalom közötti összeütközéseknek több emberélet esett áldozatul és sokan megsebesültek. Több mint hatszáz embert letartóztattak. A kormánycsapatok rohammal bevették a quitói központi egyetemet, ahol a diákok elbarikáT
–
v
g
d
n
n

Kis afrikai cs...

Lusaka—London (TASZSZ) Március 31-én Nairobiban, Kenya fővárosában kis afrikai csúcsértekezlet nyílik meg. A megbeszéléseken tizenegy közép- és kelet-afrikai ország — Burundi, Etiópia, Kenya, Kongó (Léopoldville), Malawi, **Rwanda, Szomália, Szudán,**

Gazdag volt a hét végi kulturális program a megyében

(Folytatás az 1. oldalról)

Hajdúnánáson vasárnap hasonló programmal vette kezdetét a képzőművészeteket ismertető és népszerűsítő rendezvénysorozat. Ugyancsak vasárnap emlékeztek meg Hajdúnánáson a színházi világnapról is, délután a könyvtárban *Fényes Márta*, a Csokonai Színház rendezője tartott előadást a helyi irodalmi színpad és színjátszócsoportok tagjainak „A színház mint komplex művészet" címmel.

Hajdúböszörményben szombaton este emlékeztek meg a színházi világnapról. A *városi irodalmi színpad* a Tücsökzene című, Szabó Lőrinc verseiből összeállított műsorát mutatta be, amelyet *Fényes Márta* rendezett.

Kedves és hasznos találkozót tartottak a hét végén a hajdúböszörményi és hajdúnánási zeneiskola tanárai és növendékei. Előző látogatást viszonozva, a böszörményi zeneiskola negyven tanulója és tanári kara látogatott el Nánásra, ahol a helyiekkel közösen hangversenyt adtak.

FELSZABADULÁSI HÉT A DERECSKEI JÁRÁSBAN

Rendkívül dús programot állítottak össze a felszabadulás évfordulóját megelőző hétre a derecskei járás községeiben. A felszabadulási hét ünnepélyes megnyitóját vasárnap délután tartották meg a járási művelődési otthonban. *Fegyveres Antal*, a járási tanács vb-elnöke mondott beszédet, majd a *Debreceni Orvostudományi Egyetem irodalmi színpada* mutatta be Bűvészinas című műsorát.

A hivatalos megnyitót megelőzve már vasárnap délelőtt a művelődési házban megnyitották a mai magyar képzőművészeti kiállítást. *Lőrincz Lajos*, járási művelődésügyi osztályvezető megnyitó szavai után *Rozványi Márta* művészettörténész tartott tárlatvezetést.

Vasárnap *Hosszúpályi-Meszszelátó tanyaközpontban* tanyanapot rendeztek. A tanyanap keretében *Veresegyházi Attila*, a járási tanács vb-elnökhelyettese mondott beszédet, ezenkívül úttörők adtak műsort és filmvetítés volt. Nagy sikere volt szombaton este *Nagylétán* a tsz-fiatalok klubfoglalkozásának, amelyet *Szöllősi József*, a járási KISZ-bizottság titkára vezetett.

A felszabadulási hét további programjában *Hajdúbagoson* kisfilmek bemutatója, *Hajdúszováton* és *Tépén* irodalmi est szerepel, de sor kerül zenei fesztiválra, táncversenyre, szellemi vetélkedőre is az egyes községekben, valamint kiállítást rendeznek Derecske népművészének, *Erdei Lajos*nak szűrrátétes munkáiból.

KÓRUSTALÁLKOZÓ BÁRÁNDON

Már harmadik hete minden vasárnap más-más községben rendez hangversenyt a püspökladányi járás legjobb négy földművesszövetkezeti kórusa. Most a bárándiak látták vendégül a püspökladányi, nádudvari és sárrétudvari énekeseket. A közös hangverseny megkezdése előtt *dr. Varga Pálné* országgyűlési képviselő mondott beszédet, amelyben méltatta az énekkultúra fejlesztésének jelentőségét. A hangversenyen részt vett *Raffai Lajos* is, aki sok évvel ezelőtt a bárándi kórus karnagya volt.

SIKEREK TÚL A MEGYEHATÁRON

Ugyanakkor, amikor a megye számos városában és községében nagy sikerrel zajlottak kulturális események, a megye határain kívül is öregbítették néhányan a hírnevünket. A *Debreceni Népi Együttes* szombaton Budapesten a *Fővárosi Művelődési Házban* adott műsort a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének Bartók Béla Táncegyüttesével közös esten. A debrecéniek megérdemelt nagy sikert arattak.

Nyíregyházán voltak a megye legjobb moderntáncosai. A D3-as kategóriában rendezett vetélkedőn Borsod és Szabolcs-Szatmár megyei párokkal mérték össze tudásukat. A teljesítmény alapján két hajdúböszörményi és három debreceni táncospár legközelebb már magasabb kategóriában versenyezhet. A végső értékelésnél *Juhász Márta* és *Kameniczky Károly*, valamint *Valkai Teréz* és *Magyar László* (mindkét pár debreceni) második, illetve harmadik lett.

HAJDÚ-BIHARI

Világ proletárjai, egyes

XXIII. ÉVFOLYAM, 74. SZÁM
ÁRA: 60 FILLÉR
1966. MÁRCIUS 29., KEDD

NAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZ

Ma kezdődik az S
XXIII. kon

Moszkvába érkezett a
magyar pár

Moszkva. Vasárnap este, moszkvai idő szerint fél 7 órakor, vonaton megérkezett Moszkvába az MSZMP küldöttsége, *Kádár János*nak, a Központi Bizottság első titkárának vezetésével. A magyar pártküldöttség az SZKP Központi Bizottságának meghívására részt vesz a kedden megnyíló XXIII. pártkongresszuson.

A küldöttség tagjaiként Moszkvába érkeztek *Biszku Béla* és *Komócsin Zoltán*, a párt Politikai Bizottságának tagjai, a Központi Bizottság titkárai. *Szipka József*, hazánk moszkvai nagykövete, a párt Központi Bizottságának tagja, a szovjet fővárosban csatlakozott a magyar pártküldöttséghez.

Az ünnepi díszbe öltözött Kijev pályaudvaron *Brezsnyev*, az SZKP Központi Bizottságának első titkára, *Kirilenko*, a Központi Bizottság elnökségének tagja, *Rudakov*, a Központi Bizottság titkára, *Fedoszejev* akadémikus, a Szovjet Tudományos Akadémia alelnöke, a Szovjet—Magyar Baráti Társaság elnöke és *Tyitov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövete, mindketten az SZKP Központi Bizottságának tagjai, fogadták a magyar pártküldöttséget.

A fogadásnál jelen voltak Szipka József nagykövet vezetésével a moszkvai magyar nagykövetség beosztottjai, a moszkvai magyar KGST-képviselet és külkereskedelmi kirendeltség munkatársai.

Kádár János és a magyar pártküldöttség tagjai a pályaudvarról a szovjet vezetők kíséretében szállásukra hajtattak.

MA:

a Központi Bizottság beszámolója

Moszkva. Pirityi Sándor, az MTI tudósítója jelenti:

Az SZKP 1964. októberi és az azt követő [illegible] *károk, pártelnökök vezetésével érkezett.*

A szovjet [illegible]

KÖNYV HOLLÓ LÁSZLÓRÓL

Könyvművészeti ritkaságnak beillő könyvvel ajándékozta meg a képzőművészet és a könyv barátait a debreceni Alföldi Nyomda. Tóth Ervin műtörténész Holló László Kossuth-díjas festőművész rajzait és akvarelljeit ismertető új könyvét készítették el a közelmúltban. A kiadvány fekete-fehér reprodukciókat és színes mellékleteket is tartalmaz. A könyv 1000 példányban jelent meg, s jövedelmét létrehozói a vietnami nép hősi harcának támogatására ajánlották fel. A rendkívüli szép könyv 250 forintért kapható.

ra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Százados u. 20.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

ÖZV. ID. HORVÁTH ISTVÁNNÉ
Kiss Mária

77 éves korában, hosszas betegeskedés után hirtelen elhunyt. Felejthetetlen drága halottunkat f. hó 28-án, szerdán délelőtt 11 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint, örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Bellegelő 223.

Hálás köszönetet mondunk a Debreceni Háziipari Szövetkezet vezetőségének, dolgozóinak és mindazoknak, akik mint rokonok és jó ismerősök,

SZAKMÁRY IRÉN

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és részvétük nyilvánításával mélységes fájdalmunkat enyhíteni törekedtek.

A gyászoló család

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Lakás: Vígkedvű Mihály u. 52.

Ezúton mondunk köszönetet kedves rokonainknak, ismerősöknek, a Finommechanikai Vállalat vezetőinek, dolgozóinak, a volt munkatársaknak, barátoknak, szomszédoknak, mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

NAGY ÁRPÁD

temetésén megjelentek, sírjára koszorút és virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmunkban osztoztak, s ezzel gyászunkban vigasztalást nyújtani igyekeztek.

A gyászoló család

Lakás: Hadházi u. 107.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen férjem, gyermekem, édesapám, nagyapánk, testvérünk, rokonunk és munkatársunk,

KISS LÁSZLÓ

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, testvérünk, keresztapám, sógorunk és jó rokonunk,

SIMON JÁNOS
a II. sz. vízműtelep nyugdíjas vezetője

66 éves korában, rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Felejthetetlen halottunkat f. hó 28-án, szerdán délután fél 2 órakor fogjuk a Köztemető II. A. ravatalozójából, a gör kat. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Mácsay Sándor u. C., I. ép., földszint 1.

Holló László

*

Ugyancsak a debreceni *Déri Múzeumban* állították ki *Holló László, Bényi László, Félegyházi László, Baranyó Sándor* és *Berényi Ferenc* azon műveit, melyek október 12-étől a *Montreuli Városi Galéria tárlatán* – Párizs közelében, szerepelnek. Az *Union des Arts Plastiques* keretében a szolnoki Damjanich János Múzeumban viszont 10 mai francia festő mutatja be alkotásait. Nem kis probléma az új magyar képzőművészet eredményeit külföldön megismertetni, azért tartjuk oly nagy jelentőségűnek ezt a csereakciót Franciaországgal. A Debrecenben bemutatott művek tanulsága szerint ez az anyag jó ízelítőt nyújt a sokrétű mai magyar festészetből. Kettő a kiállító művészek közül (Holló és Félegyházi) Debrecenben, kettő (Baranyó és Berényi) Szolnokon, s egy (Bényi) Pesten dolgozik. Összefűzi őket a geográfiai, eszmetörténeti, ízlésbeli meghatározottságukon kívül az a fajta festői hangvétel, melyet a magyar művészettörténet az ún. *alföldi festészet* ismérvei között tart számon.

Művészet 1964 XII. sz.

vész, aki kerítésére könyökölve órákig elbeszélget paraszti szomszédaival, aki, ha kilép a műterméből már szántóföldeket lát, s ha sétálni megy, dűlőutak és gyümölcsfák mellett viszi útja, aki nyarait a tiszamenti falvakban tölti, annál talán természetes is, hogy érzelmi világát ez a táj tölti be. Ám naggyá mégis az teszi, hogy e szerénynek tűnő környezetet a művészet fényébe emelte és emeli több mint ezer képén, amiből a kiállításon tizenhatot láthatunk csupán. Képein az emberek nem staffage-szerű alakok, nem is paszszív figurák, hanem gondolkodó, munkálkodó lények, akiknek dolguk van a világban: pásztorkodnak, halásznak, szántanak-vetnek, fákat ültetnek, mosnak, főznek vagy vigadnak. Így témavilága sokrétű, változatos. A kiállításon pl. Vasárnap délelőtt, Öregkor, Sírbatétel, Téli alkony, Hazatérő parasztok, Tavaszi munka, Fuvarosszekér, Önarckép, Lakodalmasok stb. képei szerepelnek. Egyes kedvelt témájához számtalanszor visszatér s mindig valami többlettel, újabb árnyalással adja vissza. Mily gazdag csak önarcképeinek rembrandti mélységű sorozata, amely naplószerű hűséggel ad számot életének eseményeiről. Ha már portréról van szó, a legkiválóbbak közé tartozik a kiállításon bemutatott Bartók arcképe. A zenét nagyon kedvelő Holló, aki maga is kiváló hegedűs, Bartóknak nagy tisztelője. Így értjük meg igazán azt a bartóki mű szellemét visszatükröző, az extázisig fokozott bensőnek művészi kifejezését, mellyel a népi géniusz diada-

1021
1989 MÁJ 7

Holló László

A tavaszi tárlat anyagából

HOLLÓ LÁSZLÓ • FELESÉGEM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

KÖNY
SORS
JÁTÉK

Közületek, lakosság, figyelem!

Az Általános Szolgáltató Ktsz

SZŐNYEGTISZTÍTÓ RÉSZLEGÉT BŐVÍTETTE

Minden mennyiségben és méretben vállal tisztítást, rojtozást

DÍJMENTES ÁRAJÁNLAT
MEGRENDELÉST AZONNAL FELVESZ

Batthyány u. 10. szám alatt

TELEFON: 12-476

Meavette már

Alföldi festők Párizsban

ALFÖLDI festőművészeink közül öten jelentkeznek az idén alkotásaikkal Párizsban a modern képzőművészet minden ősszel megújuló nagy nemzetközi bemutatkozása alkalmával. Közülük vezető név a Kiskunság és a Hajdúvidék népi életének, tájainak, lelkületének külföldön is elismert hirdetője: Holló László. Ő írta most Kecskemétre: „Ismét elérkezett a vándormadarak ideje, ismét indulunk..."

A „VÁNDORMADARAK" — rajta kívül — a kecskeméti kiállításokon is többször meleg sikerrel szerepelt Baranyó Sándor és Berényi Ferenc szolnoki, továbbá Bényi László fővárosi és Félegyházi László Debrecenben élő festőművész. Az új, fiatalabb generáció érdemes képviselői ők. Mind az öten, mint Pogány Ödön Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója írta róluk, a „genius loci" megszólaltatói. Műveik a legújabbkori magyar festészetnek megnyilatkozási formái, azaz a táj, a magyar Alföld jellegzetességeinek, népi lelkületének érzékeltetői. Összefűzi őket az a fajta festői hangvétel, melyet az alföldi festészet ismérvei között tartunk számon: a vehemenciának, a fűtöttségnek, a szenvedélyességnek erővel és bátorsággal teljes megvallása.

Ezt a mai magyar forradalmi erőt reprezentálják most is Nyugaton, a mai magyar valóságot, a világnézeti progressz[illegible]. Műveikkel nem a nemzetközi divat közismert és jórészt már megunt ismételgetése jelenik meg Párizsban, hanem egy különleges művészi kultúra mondanivalója, egyéni felfogásban, zengő színekben.

ÖSSZESEN 65 műalkotással szerepelnek a Paris—Motreuili Galerie Municipale-ban, ahol egyébként is jóhangzásúak már évek óta a magyar kiállítók nevei. Részben ismerjük már ezt a most bemutatásra kerülő kitűnő kollekciót, s nem lehet kétséges az október 12-én megnyílt kiállítás nemzetközi értékű sikere. Remélhető, hogy a Párizsból majd hazakerülő gazdag gyűjteményt Kecskeméten is bemutatják.

Simonka György

...voltá...
...em

...való szakítás csak n...
...sételi összeomlását.
Zolnay Pál előző f...
...nek (Hogy szaladnal...
...ák!) gyengeségei főké...
...ilmnovella vérszegén...
...géből adódtak. A Pr...
...esetében fordított a h...
...et: mintha nyomaszt...
...olna a rendezőt az érté...
...es irodalmi alapanyag.
...eveset sikerült visszaad...
...i a regény sodró ritmu...
...ából, villódzó szellemes...
...égéből. Persze nem volt
...gyszerű a feladat, hiszen
... könyv csaknem teljes
...gészében Szabados belső
...nológiája, de a gondolat
...ikázásának semmiképpen
...em volt szerencsés filmre
...rdítása az időrendben
...aló ide-oda ugrándozás.
...emcsak, hogy széttördel-
...e a történés határozott
...vét, de a regényt nem is-
...nerő nézők számára talán
...rthetetlenné is tette he-
...yenként.

A filmből leginkább Sza-
...ados hiányzott, pedig Dar-
...as Iván kiválasztása sze-
...eposztási telitalálat volt,
...s Darvas valóban remekül
...ldotta meg feladatát. Vi-
...ont nem játszhatta el azt,
...i kimaradt a forgató-
...yvből, az újságíró nyug-

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1988 OKT 20

...10 óra. K. Egyetértés—Radnóti SE. Egyetértés pálya 10 óra. A többi mérkőzés 13.30-kor kezdődik. K. Dózsa II.—Alnár, Széktói Stadion. Lajosmizse—Izsáki MEDOSZ, Lajosmizsén, Kiskunmaisa—Kkfházi Vasas II. Kiskunmaisán, Tiszakécske—KTE II., Tiszakécskén, Klanka SE—Hetényegyháza, Izsákon.

Déli csoport: Balog Á. SE—Hercegszántó, Kiskőrösön 10 óra. A többi találkozó 13.30-kor kezdődik: Szamuely SE—Vaskút, Bácsbokod—Gara, Cáber A. SE—Pácsalmás, Hajós—Bajai Bácska Posztó, Mélykút—Császártöltés, Nemesnádudvar—Katymár, Pátya—Kiskőrösi MÁV, Jánoshalma—Kecel.

KÉZILABDA

NB I. B-s férfi mérkőzés: Kecskeméti FGT—Debreceni Dózsa, Kecskemét 11 óra.

NB I. B-s női mérkőzés: Pápai Spartacus—Kiskunhalasi MÁV, Pápa, Kertváros 10 óra.

NB II-es női mérkőzés: Kiskőrösi V. Meteor—BVSC, Kiskőrös 10 óra.

KOSÁRLABDA

NB I-es férfi mérkőzés: K. Petőfi—MAFC, Kecskemét 10.30.

NB I-es női mérkőzés: Sopron Postás—Kecskeméti Dózsa, Sopron, Városi tornacsarnok 11

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZAVA

1969 FEB 8

HORIZONT

101

— A New York Post lelkes hangú kritikában méltatta Ágay Karola első fellépését a Metropolitan Operában. A magyar operaénekesnő eredetileg első ízben február 14-én lépett volna fel a Lammermoori Lucia címszerepében, de a megbetegedett Anna Moffo helyett már szerdán kénytelen volt beugrani.

— A szolnoki Damjanich János Múzeum földszinti kiállító termeiben pénteken megnyitották öt alföldi festő kiállítását. A tárlaton Holló László, Baranyó Sándor, Bényi László, Berényi Ferenc és Félegyházi László alkotásai szerepelnek. A bemutatott gazdag képanyagot 1968-ban először Párizsban állították ki, s ezzel a francia festők szolnoki kiállítását viszonozták.

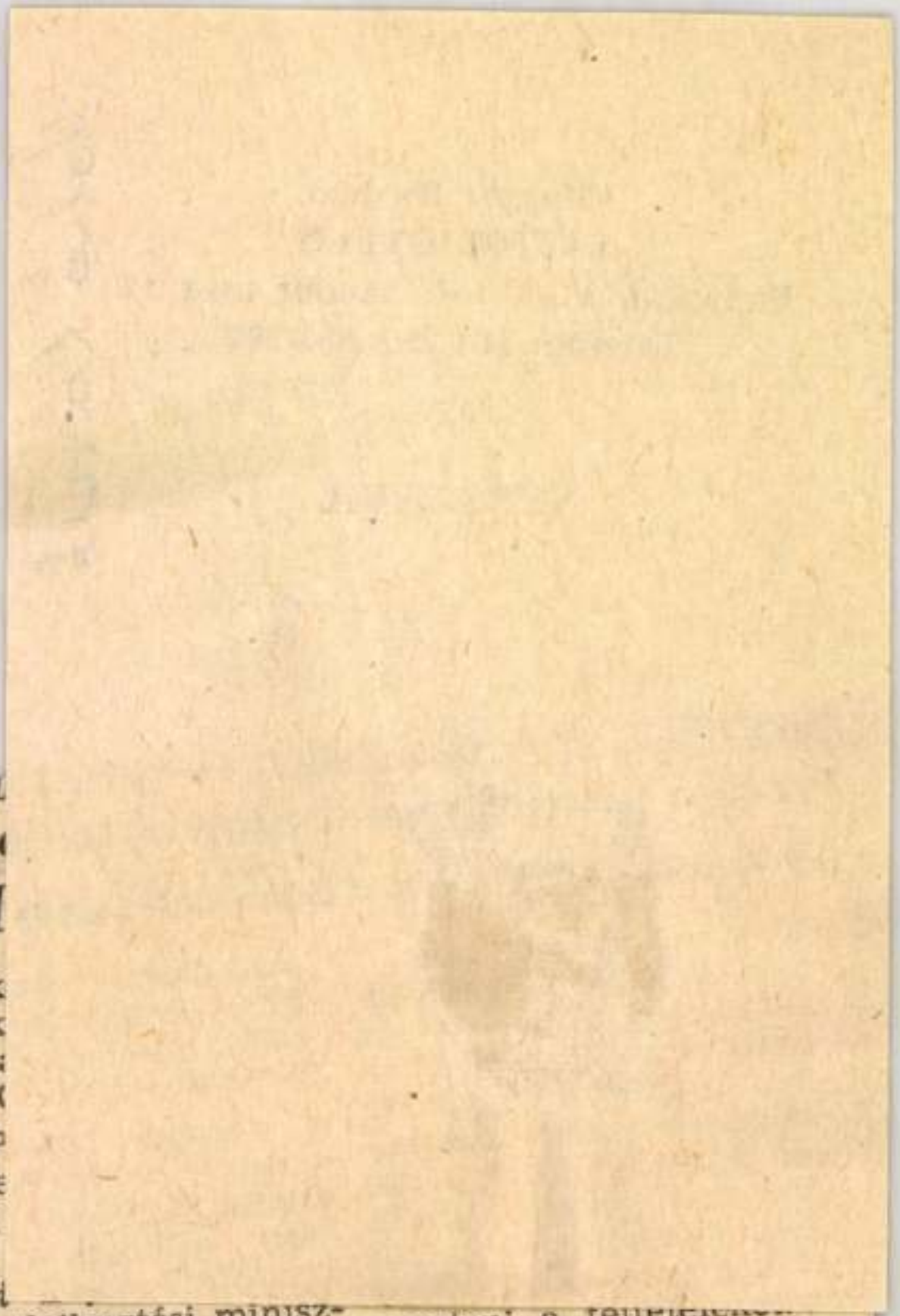

Péntek
tartottak
rosi tan
lament
Dr. P
Miniszte
szervek
jének
Szilágyi
és városfejlesztési minisz-
terhelyettes elemezte az
új gazdasági mechaniz-
mus tapasztalatainak tük-
ében az eddig elért ered-

remteni a feltételek
előzetes számítások sze-
rint a harmadik ötéves
terv időszakában felépülő
lakások száma 1970 vé-

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 FEB. 7.

⊙ *ÖT ALFÖLDI FESTŐ munkáiból nyílik kiállítás Szolnokon, a Damjanich János Múzeumban február 7-én. Az öt művész — Holló László, Baranyó Sándor, Bényi László, Berényi Ferenc és Félegyházi László — ezt megelőzőleg Párizsban mutatta be alkotásait, nagy sikerrel. A párizsi kiállítás viszonzása volt a francia festők egy csoportja magyarországi bemutatkozásának a Magyar Nemzeti Ga-*

1577

1021

Holló László rajzai és akvarelljei

Megjelenés előtt áll az Alföldi Nyomdában a Holló László Kossuth-díjas festőművész rajzait és akvarelljait bemutató, szép kiállítású könyv, amelynek szövegét Tóth Ervin műtörténész írta. A nyomdászok az első kész példányokat tanulmányozzák. (Kalmár felv.)

madik helyet szerezték. Nagy magyar tés, hogy Bulgária ezúttal egyetlen világbajnoki címhez sem jutott, kettőt nyertek az amerikaiak, ennyit az irániak. Japán egy sportban diadalmaskodott.

MA: DVSC—NÁDUDVAR

A debreceni NB II-es labdarúgó tok felkészülése során ma újabb zéseket rendeznek. A DVSC délu 4 órai kezdettel a Vágóhíd utcai a megyei bajnokságban szereplő udvari TSE együttesével játszik születi mérkőzést. A Balatonbog készülő MGM Vasas pedig Kapos játszik ma délután.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁR 12

Ipari tanulókat felveszünk

bádogos, ács és kőműves szakmákba. Feltételek: általános iskolai végzettség és a 14. életév (az ács szakmában a 15. év) betöltése. A jelentkezéshez szükséges az iskolai jelentkezési lap és a születési anyakönyvi kivonat. Szállást, munkaruhát, szerszámot és teljes ellátást díjtalanul adunk. A tanulmányi eredménytől függő ösztöndíjat fizetünk. Jelentkezés a

„PROSPERITÁS" KTSZ

munkaügyi osztályán, Budapest, IX. ker., Viola u. 45.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei B
Bihar megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. — Telefon: 30-01 — F
hivataloknál és kézbesítőknél —

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1960. szept. 25.

MISKOLCI GALÉRIA
(Déryné u. 5.)
HOLLÓ LÁSZLÓ
Kossuth-díjas festőművész
kiállítása
Nyitva 11—19 óráig,
hétfő szünnap.

1021

SZÍNHÁZ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

1968 AUG 4

Holló László

Állandó Holló László-tárlat nyílt Kiskunfélegyházán, a művész szülővárosában abból a 28 festményből, amelyet a Kossuth-díjas alkotó ajándékozott a városnak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kollár László

HÉTFŐI HÍREK

1900 AUG 20

● PÁRIZS előtt Debrecen. Vasárnap délelőtt a debreceni Déri Múzeumban megnyílt Holló László, Félegyházi László, Baranyó Sándor, Berényi Ferenc és Bényi László festőművészek közös kiállítása. A tárlat anyagát rövidesen Párizsban is bemutatják.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
Hollósi Lajos
1968 SEP 3

1021

ÖT FESTŐ KIÁLLÍTÁSA

A DÉRI MÚZEUMBAN

Öt, az úgynevezett alföldi iskolához tartozó festő képeinek kiállítása nyílt meg a Déri Múzeumban augusztus 25-én. A képeket a kiállítás után Párizsba viszik. Az öt festő kiválasztása nyilván valamilyen elgondolást képvisel, mégpedig a válogatásból kivehetőleg: megfelelő színvonalat, sajátos magyar jelleget és olyasféle festőiséget, amelyet a franciák is megértenek, amelyre rezonálni tudnak.

Hogy e szempontok alapján ez az öt festő képviseli hazánkat a párizsi kiállításon, szerencsés elgondolásnak találom. A mi önállóvá érett alföldi iskolánk általában is magas színvonalon valósítja meg azokat a festői elgondolásokat, amelyeket a posztimpresszionizmus, közelebbről a „Vadak" (Faures) csoportja fejlesztett ki Franciaországban: az erőteljes, tiszta színek bátor alkalmazását, az őket kiemelő mély árnyékokat, amelyek hangsúlyozott kontúrok formájában jelentkeznek, amit tüzes alföldi napunk izzása tesz hitelessé, s ha lehet, még ragyogóbbá vagy sötétebbé. Témákban pedig a látásmódhoz, festői felfogáshoz kapcsolódó alföldi világ képei bontakoznak ki művészeink ecsetje alatt, s ezzel színhatásban, dinamizmusban, tárgykörben s igen gyakran hangulatban, mondanivalóban egy jellegzetesen magyar festőiség jelentkezik, egy olyan magyarság, mely egyszerre európai is. (Szólhatnánk itt természetesen a magyar és francia festészet tempókülönbségeiről, de ebben talán a franciák illetékesebbek.)

Az öt kiállító festő mindegyike ugyancsak magas szinten, de természetesen egyéniségének megfelelően más-más módon és fokon képviseli az alapvető alföldi sajátságokat. A legjellegzetesebben talán Holló László mellett Baranyó Sándor és Bényi László. Témakörük is rokon: főleg az alföldi faluk, tanyák világa, emberei, virágai, s mindhármuknál domináló elem az alföldi nap kápráztató tűzijátéka, mely hol a tájak fölött tündöklik (Baranyó: Ősz a Tiszán, Komp, Halászfalu, Búzatábla; Bényi: Naplemente boglyákkal, Szivárvány, Gémeskút stb., Holló: Naplemente vízparton, Téli alkony), hol az embereket vonja sugárzó fénybe és meríti mély árnyékba (Baranyó: Ünnep előtt, Tanya; Bényi: Hazafelé, Vásárban). A legtöbb ilyen alakos kompozíciót Hollónál találjuk (Tavaszi munka, Hazatérő parasztok, Esküvő s még vagy tíz, az arcképek és önarcképek is), jeléül annak, hogy nála az érdeklődés előterében az ember áll.

Képalkotási módjukban is sok a rokonság, de természetesen az eltérés is. A közös iskola jegyei mellett erőteljesen jelentkeznek az egyéni vonások. Mind a hárman az oldott festőiség követői, szeretik a tiszta, erőteljes színeket, s ezeket meglehetős drámai dinamizmussal, széles ecsetjárással alkalmazzák. De míg Baranyó nagyméretű képein a színek derűsek, világosak (sárgák, kékek, pirosak), s formaadása is a nagyvonalúság felé tör, Bényi színei sötétebbek, mélyebbek, színvilága gazdagabb és árnyaltabb, tónusosabb, kevesebbet bíz csupán a valőrre, s látása, kidolgozása részletezőbb. Világa kevésbé drámai, mint Baranyóé, inkább epikus, figurákban is gazdagabb, nyugodtabb (Mulatság, Napraforgók és edények). Mintha ő kötődnék a legtudatosabban, legtöbb szállal az alföldi hagyományokhoz, elsősorban Tornyaihoz, Rudnayhoz. Ebben valószínűleg elméleti tanulmányai is segítették.

A legbővebb képanyag a Kossuth-díjas Holló Lászlót képviseli, 1929-ből is találunk itt tőle képet, ami érthető is. Az idős mester gazdag munkásságát csak így, a múltba is visszanyúlva lehet méltóképpen bemutatni, illusztrálni a festői látásnak azt a töretlen egységét, mely egész munkásságán végigvonul. Az itt szereplő hármas csoportban ő a legnagyobb kolorista: gazdag és árnyalatos színskálája, színeinek a drámai kifejezés szolgálatába állított tüze és mélysége, virtuóz ecsetkezelése, mely a legfinomabb, szinte zenei piano értékű, leheletszerű mozgásoktól a kemény, erőteljes crescendószerű megoldásokig mindenre képes, egyik legjobb élő festőnkké teszi. Témavilága is az övé a leggazdagabb. Az emberi életnek szinte minden mozzanatában megtalálja a festőit, s azt felfokozottan érvényesíti. (Könyöklő nő, Bartók, Feleségem, Csendélet paprikával). Van benne valami rembrandti, grecói.

A drámai, epikai alkatú festők mellett Félegyházi László 15 pasztellje a lírát képviseli. Már témái is: kislányok, virágok, derűs csendéletek (Halak) alkotójuknak szépre beállított szemléletét tükrözik, még inkább a derűs, meleg színek özöne, melyek közt a sötétebbek is csak arra valók, hogy a világosakat kiemeljék, a pasztell bársonyos melegsége s a szinte játékosan izgatott színfelrakás pedig, hogy a látvány, az alkotás örömét sugározza. Félegyházit szinte csak kolorizmusa és lakóhelye kapcsolja az alföldi festészethez, könnyedségével, derűjével ő áll legközelebb a francia festészethez, annak degas-i, renoiri vonalához.

Az elhelyezés sorrendjében, de egyébként is legmesszebb esik a sort kezdő Baranyó művészetétől a sort végző Berényi Ferencé. Egymás ellentétei, méretekben, temperamentumban. Berényi a kis méretek, az egyszerű témák, intim hatások festője. Raktár, Lapátolók, Asszonyok, Bódé előtt, Szolnoki utca, Pihenők a kisméretű, 20—30 cm nagyságú képek tárgyai. A jelenségeket szolid, de nem szigorú kontúrok zárják körbe. A színek is szelídek, finomak. De ezeket a sajátságait Berényi nagyon szépen, kulturáltan valósítja meg. Így, bár képei nem feltűnőek, megkapnak meleg emberségükkel és finom, tiszta festőiségükkel.

Tóth Béla

VIETNAMI EMBEREK

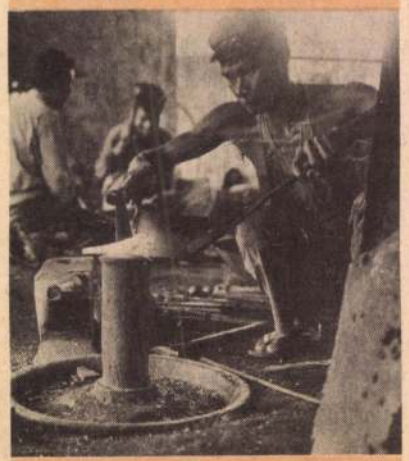

Üzem a dzsungelben

Terefere a hanoi utcán

Új kísér

Elektromechanikai Vállalatnál a Magyar Posta részére új háromkilowattos URH—FM műsorszóró adóberendezés készült. Ez a berendezés veszi át a jelenleg működő 1 kilowattos kísérleti URH-adó helyét. A nagyobb teljesítményű műsorszóró berendezés segítségével a jövőben nagyobb területen és jobb minőségben vehetik majd a rádiózók az URH műsorát.

Kékes László és Hencz Endre labormérnökök a 3 kilowattos adóberendezés utolsó ellenőrzését végzik. **(MTI-fotó — Bara István felv.)**

DO SON-I SÓPÁRLÓK

Haiphong alatt, átkelve a Vörösfolyó egyik deltaágán már érződik a tenger lehellete. A folyó északi partján ki kellett szállni a terepjáróból, mert a többszörösen telibe talált betonhíd mellett külön bambuszhidat vertek a gyalogosoknak és valamivel odébb a gépkocsiknak. Gyalog indultunk a túlsó partra, s éppen megeredt az eső. Két percig tart bőrig ázni a monszun idején Vietnamban, s amikor arcomon végigcsorgott a víz, szám szélén sós ízt éreztem. Kacskaringós, hegyeket kerülgető utakon még 30 kilométert mentünk a híd után, amikor bal kéz felől töltés zárta el a kilátást. A dagály és kiváltképp a vihardagály hullámaitól védi ez a gát a mélyen fekvő rizsföldeket. Az amerikaiak március 31. óta nem bombázták a Do Son-i félsziget sópárló szövetkezeteinek földjeit; a töltéseken mégis mindenütt fegyvergyűlt össze, akkor lejtős és lépcsőzetes, betonból épült csatornákba lapátolják a sós homokot, de most már édesvizet áramoltatva át ezen a masszán. A víz a sót kioldja, a homok leülepszik, s a sós vízből — megint csak a napsütés — immár emberi fogyasztásra alkalmas kristályokat választ ki.

A sómunkások apró termetűek, bőrüket a mindig szeles, sós lehelletű időjárás vörösbarnára cserzette. A legizmosabb férfi sem nyomhat többet a mérlegen 55 kilónál, de reggeltől estig több tonna homokot és vizet lapátol, mer innen oda, amonnan emide, mint a legfáradhatatlanabb vagonkirakó munkás Európában. Ázsiai emberek végtelen türelmével, végtelen szívósságával.

Nguyen Vao, a falusi tanács elnöke elmesélte a kis község történetét, és elmondta, hogy ők az-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

Holló László

1903 SZEP 16

HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas debreceni festőművész kiállítását vasárnap nyitották meg Miskolcon. A kiállítást Orlóg László, a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg. Már a megnyitást követő órákban több száz főnyi közönség tekintette meg a kiállítást.

tura és a civilizacio aldásait. Mennyit

1021

bb. 20. holló-kiállitás miskolcon

vid-cs/mné/m la Holló László 1968. szeptember 15.

miskolcon vasárnap megnyitották holló lászló kossuth dijas debreceni festőművész kiállitását. a nemzetközi hirnevü müvész több mint harminc festményét és negyven grafikáját állitották ki a galéria nagytermében. a kiállitást ördög lászló a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg, s már a megnyitást követő órákban többszáz fényi közönség tekintette meg a hires debreceni alkotómüvész képeit. /mti/

vontató hordta a fürtöket a présházakba. estig legalább 100
holdon végeztek a szüretel a környék nagyüzemi táblán és a
háztáji parcellákon. a velencei tó környékén, a hires sukorói
szőlőhegyen igazi idegenforgalmi látványosság lett a szüret: a
külföldi turisták és a belföldi kirándulók népes csoportjai láto-
gattak el vasárnap a sukorói ,,hegyre,, s gyönyörködtek a tarka
szüreti látványban. a gazdák mindenütt szivesen látták a ,,hi-
vatlan,,-vendégeket is, megkóstoltatták velük a frissen csurgó
mustot.

békés megye számos vidékén vasárnap is dolgoztak a
közös gazdaságok táblán és a háztáji gazdaságokban, hogy ki
használják

bb. 12. állandó holló lászló tárlat nyilt kiskunfélegyházán

vid-kz/mné/ká/gy/la

1021 Holló László

1968. julius 27.

állandó holló lászló tárlat nyilt kiskunfélegyházán, a művész szülővárosában. a kossuth-dijas érdemes művész a közelmultban a városnak ajándékozta 28 festményét. az értékes ajándékot a muzeum egyik emeleti termében berendezett állandó tárlaton láthatják az érdeklődők./mti/

.-.

a sikeres együttmüködés folytatásaként most egy - ugyancsak elektrohidraulikával müködő - furógép szerkesztéséhez kezdtek a kutató intézet és a dorogi szénbányák szakemberei. a cél az, hogy ujabb negyteljesitményü berendezéssel könnyitsék tovább a bányászok munkáját s ugyanakkor - a süritett levegő kikapocsolásával - csökkentsék a szén önköltségét./mti/

.-.

bb. 15. me gekezdődött az őszi vetőmag szállitása

1968. julius 27.

vid-cs/mné/ká/gy/la

[illegible] több és jobb minőségü gabona

Holló László
1021

MŰVÉSZET

A debreceni őszi tárlatról

A Déri Múzeumban november 24-én megnyílt őszi tárlat jó benyomásokkal fogadja a látogatót. Örülünk a régi ismerős kiállítókkal való találkozásnak, de annak is, hogy a kör szélesedett: sok fiatal alkotó művével is megismerkedhetünk. Sőt, épp a rendezés szándékából, a fiatalság bevonása révén képet kapunk a különféle képzőművészeti körök munkájáról, a bennük kibontakozó tehetségek megnyilvánulásairól is.
Igy a tárlat mind a résztvevők korát, mind alkotásmódjukat tekintve igen átfogó: a régebbi természetelvű festés képviselőitől a legmodernebb, legmaibb festői, grafikai törekvések hordozóiig terjed. S ennek, ismét hangsúlyozzuk, csak örülni lehet. A nézők, de maguk a kiállítók, sőt a kiállított képek is csak nyernek vele; az utóbbiak például olyan tekintetben, hogy az egymás mellé helyezett művek jobban kiemelik az önálló, sajátos erényeket, de rámutatnak az egyezésekre, rokonságra, „vonzási körök"-re is.
A tárlat gazdagságát, sokrétűségét fokozza, hogy a festményeken kívül bőséges, szinte egy kisebb önálló kiállításnak is beillő grafikai anyagot is tartalmaz.
A szélesítés természetesen azzal a veszéllyel is járt, hogy a szereplő művek színvonala eltérő lesz, az eredmény azonban megérte a kockázatot.
A festők között az idősebb nemzedék soraiból a Kossuth-díjas *Holló László* négy képe a mester régi erényeit képviseli töretlenül témákban (önarckép, virágcsendélet, életkép) s a tüzes, telt színek mély zengésű harmóniájával.
Félegyházi László sem hoz meglepetést, annál inkább kellemes, zavartalan, művészi élményt. Pasztelljeinek derűs téma- és színvilága, a művésznek a formákat, színeket örömteli könnyedséggel, vibráló gazdagsággal megjelenítő készsége az alkotó egészséges életszemléletéről és szinte játékossá fejlesztett technikai készségéről tanúskodik. *Barnakalapos leány*a viszont éppen színeinek széles, nyugodt felrakásával, az uralkodó mélyzöldnek, barnának finom árnyalatokból épülő egységével ragad meg.
A két előbbi mester életörömöt kifejező műveivel szemben *Menyhárt József* három festménye valami borús, rezignált festőiséget képvisel, mely fölött kimondva-kimondatlanul, az öregedés mélabúja lebeg, s mondjuk meg, ez a hangulat jól illeszkedik a művész eddig is kissé borúsabb, fanyarabb látásmódjához, hidegebb, sárgás, zöldes színeihez és komoly barnáihoz. A művész megújuló készségére, bátorságára vall viszont a faktúrában itt-ott mutatkozó új eljárása, mint pl. a *Memento* vastag, érdes festékfelrakása.
Bíró Lajos képei abszolút festőiségükkel, a kevés szóval, kevés színnel való kifejezés erejével, a bennük revelálódó puritán szemlélettel kapnak meg. Mintha a művész szándékosan mérsékelné festői temperamentumát, nehogy az olcsó hatások, a megvesztegető színesség varázsa elmossa tartózkodó férfiasságát. Szándékosan, tudatosan leszűkített, elhatárolt világ az övé, de e területen belül ő az úr. Pentaton skálájával rendkívüli finomságokat tud megidézni, mint pl. kisfiús képén.
Józsa Jánost én eredendően grafikusnak tartom, hiszen festményeit is főleg grafikai erényeire alapozza: a vonalakkal szilárdan körülhatárolt, kiegyensúlyozott formákra, melyekben a színeknek szinte csak térkitöltő, hangsúlyozó, élénkítő, díszítő szerepük van. Képei így a fal- vagy üvegfestmények erényeit idézik, s a művész ilyen feladatok megoldására való alkalmasságát, elhivatottságát jelzik. Alkotó sajátságait a kiállított festmények közül talán az *Anya gyermekével* képviseli legjobban, jó összefogottságával, erőt és gyengédséget egyesítő megoldásával.

Égerházi Imre a csendben dolgozó, de véleményem szerint fokozatosan, egyre hat... rozottabban fejlődő művészeink közé tartozik. Szinte minden kiállításon egy-egy előrelépésének lehetünk tanúi. Három kiállított képe a szín és forma nyugodt egyensúlyával, harmóniájával tűnik ki, anélkül, hogy túlságosan leegyszerűsítené, elstilizálná a dolgokat. Ellenkezőleg: részletekben, motívumokban, árnyalatokban gazdag világ ez, de a művész mindenből csak annyit nyújt, amennyi épp elég – az éléghez. Nagyon szép *Erdélyi tája* mintha némileg Nagy István alkotásmódjára, színeire emlékeztetne, s ezt nem gáncsként mondom.

Tilless Béla lengyelországi képei már a tavaszi tárlaton a meglepetés erejével hatottak rám: a művész nagyot lépett velük előre – önmaga felé. Régebbi geometrikus formái, ikonszerűen stilizált alakjai, kifejezően megválasztott alapszínei szinte itt nyerik el értelmüket: a formák, a színek valami mélyebb dolognak, hangulatoknak, érzéseknek találó kifejezőivé lesznek. A krakkói ódon házak, furcsa zegzugos utcák sajátos vonalainak, tömegeinek, különös színeinek képre varázsolásával a festő szinte krúdys hatások felidézésére képes. Egy művész és egy par excellence neki való témakör eszméltető, magasba lendítő találkozásának vagyunk itt tanúi. Említsük meg még a változatos faktúrát, mellyel Tilless mondanivalóját igyekszik megszólaltatni, s akkor a további fejlődés, gazdagodás zálogaira is utaltunk.

Kapcsa János legfőbb érdeme, hogy fiatal kora ellenére képei sajátos önálló jelleget sugároznak. Lendületes, határozott, éles vonalaiból valami nyugtalan, kissé száraz, kemény arcélű, de mindig érdekes világ bontakozik ki. A fenti szavak azt is jelentik, hogy képein a grafikai elem dominál, ez lesz szinte még a festőiség hordozója is. A színeket, melyek közül legfeljebb egy-kettő található művein, inkább háttérnek, alapnak használja (pl. a *Csendélet fehér drapériával).* S itt jegyeznénk meg, hogy újabb „színesedése" (pl. a kék használata) nem elég meggyőző. A képek inkább veszítenek velük hangulati erejükből, szuggesztivitásukból, mely leginkább Bernard Buffet kissé fanyar, de megkapó aszketizmusával tartott rokonságot.

Bényi Árpád festményein fokozottabb mértékben látszik az, amire már Bíró Lajossal kapcsolatban utaltunk, hogy a túlságosan „festői", színes, hétköznapian „szép" kerülése, valami festői aszketizmushoz vezet. Nála ez a törekvés olykor a szándékos torzítás, elidegenítés határáig terjed. Erre a legjobb példa *Virágárusa*, mely a témának szinte negatív előjelű megfogalmazása. *Jegyesek* c. képe viszont azt mutatja, hogy a leegyszerűsített eszközökkel is ki lehet fejezni gyöngéd elemeket.

Balla László Cívis háza azt mutatja, hogy festője bátrabban, sikeresebben halad pár éve megkezdett útján. Művében sikerül a téma festőiségét kifejeznie, egyensúlyt teremtenie a tárgy és a kifejezés között.

Maghy Zoltán, Szilágyi Elek, Veress Géza művei a jó értelemben vett realista festészet színvonalas képviselői. Szívesen láttunk volna esetleg több képet is tőlük.

E szinte kiállítási törzsgárdának számító csoport mellett vagy 15 név képviseli az újonnan feltűnteket vagy csak ritkábban szereplőket. Közülük *Fekete Borbála* három képpel szerepel. Mindegyik jó, de kissé bátortalanul, iskolásan szerkesztett alkotás, mint valami gondos kézimunka.

S itt kell beszélnünk a már említett vonzásokról. Annak következtében, hogy a kiállítók egy része a körzetben működő művészeti szakkörök tagja, műveiken erősen meglátszik a mesterek, vagy a választott mintaképek hatása. *Nagy Sándor* két képe a Bíró Lajos iskolájára vall, míg *Kassai Imre, Valkovits Zoltán* művei a festészetnek ama tájairól indulnak, melynek Kapcsa a legközelebbi mestere –, némileg lazább, oldottabb festőiség felé. *Bihari Sándor* és *Pellet Sándor* képei is szándékos és kissé jelképes primitivizmusukkal, nyilván ugyancsak azonos iskolából kerültek ki. Bihari *Sárgaruhás nője* a Modigliani reminiszcenciák ellenére (vagy éppen azért?) eléggé sikerült képviselője törekvésüknek. *Jászberényi András*nak viszont, ha jelenleg még nem is egészen a saját lábán jár – színei borús világát mintha máshonnan venné –, van érzéke a festőiséghez. Mindent dúsan felrakott színekkel fejez ki, és színeit jól harmonizálja, erősíti, tompítja, ami festőnél nem utolsó erény. *Juhász Attila* két képe is elég jól valósítja meg alkotójának elgondolását: egyszerű eszközökkel, kevés szín-

nél, szigorú formákkal hangulatot, mélységet kifejezni, bár e szándék mintha Tillesével tartana rokonságot *(Palánk, Vörös Hold)*.
A grafikai anyag külön gazdagságot képvisel a bőségben. A szemlélet, felfogás sokfélesége mellett megkapó bennük a technikai megoldások nagy változatossága is. *Madarász Gyula* akvarelljei az ismert mester kezén a vízfestés legjobb lehetőségeit képviselik, míg *Maghy Zoltán* eljárásában a rajzosság felé húznak el, az akvarelljellegből jóformán csak az élénkséget, frisseséget őrizve meg.
Menyhárt József vegyes technikával készült lapjai alkotójuk finom megoldásokra, hangulatteremtésre való nagy készségét mutatják. Kár, hogy fametszetet nem láttunk a kiváló mestertől.
Bíró Ferenc gouache technikával készült képei közül a *Tiszacsege* kissé harsányra sikerült, a *Jegenyék* viszont megkapó a maga tömör, mégis lendületes egyszerűségében.
Józsa János különféle technikát képviselő lapjai nemcsak arról győznek meg, hogy készítőjük valamennyi megoldásnak mestere, hanem a művésznek azt az igen értékes sajátságát is képviselik, hogy szinte nem tud betelni a világ gazdagságával, szépségével. Lapjainak bravúros montázs-technikával való megszerkesztése ezt a mohóságot is mutatja a művész ötletes, bátor szerkesztő s minden lehetőséget kibontó rajzkészsége mellett *(Önarckép)*. A maga nemében kiváló alkotás kiállítási plakátja is.
Égerházi Imre monotypiája kitűnően adja vissza mind technikában, mind hangulatban a téma egyszerűségét és naivságát.
Bényi Árpád linói szintén jó kifejezői témáiknak. Nagyon jól eltalálta bennük a népköltészeti motívumokhoz illő stilizáltság és egyszerűsítés mértékét.
Szabó László három metszete a fiatal alkotó nagy fejlődését, gazdagodását mutatja, s azt, hogy ez a fejlődés együtt halad nála az élet egyre nagyobb területeinek birtokbavételével, meghódításával. Képein mintha ott tükröződnék a megtalált, frissen felfedezett lehetőségek öröme is: derű, bizakodás árad belőlük.
Almási Aladár *Anyám* c. képét, némi arányhiba ellenére az alkotó finom rajzkészsége emeli az átlag fölé.
Még annyit: a megoldásokban mutatkozó nagyfokú változatosság ellenére az ábrázolt témák köre, főleg a festményeknél, meglehetősen szűk. Jól tudom én, hogy a legszűkebb témakör is a festői megoldások ezer meg ezer lehetőségét foglalja magába, de az is nyilvánvaló, hogy a világ még ezeken kívül is számtalan meglátni-, elgondolkozni- és kifejeznivalót kínál. Ilyen irányba van is törekvés, pl. Holló, Menyhárt és Józsa egyik-másik képén, főleg pedig a grafikában. Az új témák felfedezése, a meglevők bővítése természetesen újabb festői lehetőségek útját is megnyitná.
Hiánynak éreztük még a plasztikai anyag és a mostanában jelentős megújuláson átment *Móré Mihály* távolmaradását.

TÓTH BÉLA

MacBird

BARBARA GARSON SZÍNMŰVE A CSOKONAI SZÍNHÁZBAN

A Csokonai Színház próbaszínpadát avatta ezzel a darabbal bemutató színpaddá. A november 3-i premier emlékezetes dátum marad a színház életében. Különösen, ha a nagyszerű kísérletnek folytatása is lesz.
A MacBird színrevitelének jelentősége több egyszerű bemutatónál. A színház művészeinek egy része, élén Giricz Mályás rendezővel, arra vállalkozott, hogy az elfogadott műsorterven kívül valami mást, valami többletet adjon a színházkedvelőknek, saját erőből. Kiderült, hogy ez az erő nem csekély. Kísérletük azt a megnyugtató érzést váltja ki a színház barátaiból, hogy *a Csokonai Színház belső igényévé vált az útkeresés.* Ez pedig azzal a reménnyel kecsegtet, hogy

megvalósult eredményei élénkebbé teszik a műsorpolitikát és a színjátszás stílusát egyaránt, vagyis a korrekt előadások mellett egyre több „izgalmas" színházi esemény tanúi lehetünk Debrecenben is.

A MacBird tíznél több előadása eddig azt bizonyítja, hogy a kísérlet magával ragadta a közönséget és a szakembereket egyaránt. A szakma képviselői fenntartás nélkül dicsérték az előadást, miközben elmarasztaló megjegyzéseket tettek a darabról.

Ennek az írásnak az a célja, hogy a Csokonai Színház előadását méltassa, nem pedig az, hogy *Barbara Garson* darabját megvédje. Az ugyanis megvédi önmagát. Néhány mondat azonban mégis csak idekívánkozik erről a nagyszerű politikai pamfletről, melyet egy fiatal diáklány írt olyan kegyetlen leleplező indulattal és logikával, mintha nem is amerikai állampolgár ítélkezne az amerikai társadalom ellentmondásairól és problémáiról.

Bizonyos, hogy a MacBird nem éli túl Shakespeare darabjait, mert annyi politikai, személyi aktualitást, célzást tartalmaz, hogy néhány év múlva már külön kulcs kell megértéséhez. Ki fog emlékezni tíz-húsz év múlva például arra, hogy Johnsonné a kertészeti kultúra fellendítésén fáradozott „társadalmi munkában". Ilyenformán Lady Makbegy őrülési jelenetének szövege Ophéliára utaló paródia, s a „first lady" karikatúrája is. És így tovább.

De ma, amikor a világ még nem lát tisztán a Kennedy-gyilkosság ügyében, amikor az amerikai kül- és belpolitikai élet tele van nyilvánvaló ellentmondásokkal, amikor olyan légkör alakul ki egy államban, hogy az állampolgárok politikai vezetőikről a banditizmust is feltételezik, Barbara Garson darabja bátor politikai tett. Az pedig, hogy lépten-nyomon Shakespeare-től idéz, olyasvalami, mint amikor a költő a béka-egérharcot választja tárgyául, s eposzi formában írja meg.

Az írónő persze nem marxista, ha valaki ilyen igénnyel vizsgálja a darabot, nyilván talál benne következetlenségeket. Elsősorban a boszorkányok alakjában. De Barbara Garson éretten látja a politikai porondon küzdő személyiségek jelentőségét. „Ő sem különb másnál. Egyforma mind" – mondja a melós boszorkány a Kennedyekről, s bár az írónő nem azonosul a melóssal, ebben a véleményében osztozik. Ezt legtisztábban a zárókép bizonyítja. Robert, Makbegy holtteste előtt, e szavakat mondja:

„. . . a történelem
Engem jelölt a sürgős feladatra,
Hogy kövessem elődeim nyomdokát,
És létrehozzam a Lágy Társadalmat.
Fel hát, bár szívünk bánat verte át,
Magasra tartsuk Makbegy zászlaját".

S fölemel Makbegy eldobált zászlói közül egyet. A szöveg szinte szószerint azonos Makbegy „programbeszédével". Hogy mi a „Lágy Társadalom?"

„Ott mindenkinek jut külön szoba,
Családi ház, kisautó, gyerek.
Privát idegorvos, farkaskutya
És kert, hol minden nyírva, nyesve van".

Barbara Garson tehát nemcsak a személyi harc kisszerűségét fogalmazza meg pamfletjében, hanem azt a szakadékot is elénk tárja, amely az amerikai társadalom gazdasági színvonala és etikája között húzódik. Az értelmes emberi közösségnek nem egyedüli kritériuma a jólét – hangoztatja a darab –, amelyben egy-egy villanásra az amerikai társadalom mechanizmusának jólismert képviselői is megjelennek.

Ne feledkezzünk meg Barbara Garson stílusáról. A hangütést a shakespeare-i utalásokkal vagy átvételekkel teremti meg. Ahogy és amikor használja, az maga írói bravúr. Hamlet híres monológja az opportunizmus programja lett: „Látni, vagy nem látni? Ez itt a kérdés".

A MacBird azért is jó darab, mert a színház el is ronthatja, fel is emelheti, újabb értékeket adhat neki. A Csokonai Színház „felemelte".

Már a néző fogadtatása rendkívüli. Csuklyába öltözött Klu-Klux-Klan tagok néznek rá. A kis színházterem egyetlen reklám, arcok és betűk a falon mindenütt. A nézőtér közvetlenül a szín-

„Nagyon jó ez a művészeti csere!"

Még augusztusban a debreceni Déri Múzeumban láthatta hazai közönségünk annak az öt alföldi festőnek a kiállítását, akik a Francia Képzőművészeti Szövetség meghívására, nemrégiben Párizsban mutatták be műveiket. A két debreceni művész, a Kossuth-díjas *Holló László* és *Fényes László*, s a szolnoki *Baranyó Sándor*, *Berényi Ferenc* és *Bényi László*, közös kiállítása Párizsban, a montreuili városi galériában szerepelt nagy sikerrel.

A párizsi megnyitón megjelentek a francia művészeti és közélet neves személyiségei, és elismerően nyilatkoztak a magyar festők alkotásairól.

Mód Péter, hazánk franciaországi nagykövete ezt jegyezte be a kiállítás vendégkönyvébe: *„Köszönöm Montreuil tanácsának, hogy lehetővé tette a magyar kulturális élet egy kis darabjának a bemutatását. Kis darab ez, de véleményem szerint nagyon értékes. A vendégkönyv bejegyzései arról tanúskodnak, hogy a montreuili közönség megértette Alföldünk festőinek humánus mondanivalóját!"*

Egyik látogató ezt írta: *„a képek szépsége bámulatba ejtett"*, egy másik: *„ritkán látunk ilyen szenvedélyes festészetet Franciaországban. Nagyon jó ez a művészeti csere!"*

A francia festők és szakemberek körében is a nemzeti jelleg hangsúlyozása, a művészek sajátosan magyar festészete, látásmódja keltett elismerést. *Jean Milhau*, a Francia Képzőművészeti Szövetség elnöke így vélekedik: *„Öt festő tesz tanúságot hazájáról, művészetéről, gazdag hagyományairól, miközben mai szemmel nézi a mai Magyarországot.*

A sikert bizonyítja, hogy az öt magyar művészt újabb franciaországi kiállításokra is meghívták: a francia művészek 1969. évi Grand Palais-beli tárlatára, és többek között a Párizs melleti *Juvisi* városban megrendezésre kerülő 10. nemzetközi szalon kiállítására.

A gyümölcsöző kapcsolat eredményeként január közepén a montreuli festők egy csoportja rendezett kiállítást a budapesti Nemzeti Galériában.

K. M.

Erős felindulásban elkövetett emberölés vádjával került bíróság elé *Simonka Péter* és *Balázs Mária* eleki lakos. A vádlottak törvényes házasok voltak, de később különváltak. Simonka Péter *Nagy P. Rozália*, eleki lakossal, Balázs dig *Árgyelán Péter* életű eleki lakossal háztartásban.

Balázs Mária a mú visszaköltözött férjéh ott élt kiskorú gyerm gyelán és Nagy P ugyanakkor bejelente ők is együtt kívánnal gyelán azonban nem bele az *„asszonycse* éjszaka felkereste Simonkát azzal, hogy megöli Balázs Máriát. Simonkáék bezárkóztak és felkészültek a védekezésre. A kitört ablakon át erőspaprikát szórtak Árgyelán szemébe, majd Simonka az ablakon át mellbeszúrta vetélytársát. Majd előmerészkedtek és a haldokló férfit vasvillával ütlegelni kezdte Balázs Mária is. Árgyelán sérüléseibe belehalt.

A gyulai megyei bíróság Simonka Pétert 8 évi szabadságvesztésre, Balázs Máriát 5 évi szabadságvesztésre ítélte.

Szabad Föld

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

lottak padjára.

A másodrendű vádlott — fiatalkorú *B. K.* — a „fővezér" sikerein felbuzdulva, maga

éltek
vonókúrán

Törvénykönyv rendelkezései kiése mértéktelen alkoholfogyasztásövetőt kötelezheti, hogy kényszerá.

ető kollégiuma most hozott állásényszer elvonó kezelést a kiszafüggetlenül el kell rendelni. Nem z indokból, hogy az elkövetővel ságvesztést szabtak ki, s ez szükonó kezelést. A kényszerelvonó akadályai nincsenek — hozzájálulása után ne folytassa korábbi

DISZNÓÖLÉSHEZ, HÚSPÁCOLÁ

KAPHATÓ A GYÓGYNÖVÉNY
ÉS AZ ÉLELMISZERÜZLETEKBEN

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1968 DEC

Holló László 60

— **KITÜNTETÉSEK.** A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 51. évfordulója alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül **Baranyai Tibor**nak, a SZOT osztályvezetőjének, szakszervezeti szövetségünk volt főtitkárának, **Doba Ferenc**nek, a Nemzeti Színház párttitkárának a Munka Érdemrend arany fokozata, **Kiss Mihály**nak, a Filmművészek és Filmalkalmazottak Szakszervezete titkárának a Munka Érdemrend ezüst fokozata és **Orczifalvi Vilmos**nak, az MSZSZ politikai munkatársának a Munka Érdemrend bronz fokozata kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül **dr. Bartha Dénes**nek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárának a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

— **NÍVÓDÍJBAN** részesítette a Művelődésügyi Minisztérium **Törőcsik Mari** színművészt Zorin „Varsói melódia" című darabjában nyújtott alakításáért; **Kállai Ferenc** színművészt Molière „Tartuffe" és Ugo Betti „A játékos" című darabjaiban megformált szerepeiért; **Bozóki István**t, a szegedi Nemzeti Színház főrendezőjét Katona „Bánk bán"-jának rendezéséért.

— **MŰVÉSZETI DÍJAKAT** adtak át Debrecenben október 19-én, a város felszabadulásának napján. Az ez évi művészeti díjakat az alábbiak kapták: **Holló László** Kossuth-díjas, érdemes művész, festő, **Rubányi Vilmos** karmester, érdemes művész, **Taar Ferenc** író, **dr. Bán Imre** egyetemi tanár, **Schmidt Tibor** tervező és **dr. Veress József** egyetemi adjunktus, filmelméleti és filmkritikai munkásságáért.

— A **VESZPRÉM MEGYEI** képzőművészek idei tárlatának megnyitásakor a rendező szervek pénzjutalomban részesítették **Csizmadia Zoltán**t, **Udvari Erzsébet** SZOT-díjas, **R. Kiss Lenke** és **Vágfalvi Ottó** képzőművészeket.

— **AZ ÁLLAMI DÉRYNÉ SZÍNHÁZ ünnepélyes külsőségek között rendezte meg az „És mégis mozog a föld" című színmű 175. előadását. A jubileumi előadás alkalmából a színház tagjai megkoszorúzták Jókai Mór szobrát. Két év alatt ezt a produkciót több mint 50 000 néző tekintette meg.**

— NYUGDÍJAS TALÁLKOZÓ volt a MOKÉP-nél. A MOKÉP nőbizottsága — az szb-vel közösen — október 18-án délután rendezte meg a találkozót. Levetítettük a „Magányos villa" című filmet, majd uzsonnát adtunk kedves idős munkatársainknak. A fiatalok szellemes műsorral kedveskedtek. A KISZ zenekara hangulatos zenét szolgáltatott. A találkozón a MOKÉP nyugdíjas és mostani dolgozói órákon át meghitten elbeszélgettek munkahelyi és családi dolgaikról. Reméljük jövőre ismét találkozunk . . . **(Jakab Józsefné)**

— **BARANYÓ SÁNDOR festőművész képviseli a montreuili kiállításon azt az öt magyar festőt, akiknek művei szerepelnek az október 28-án megnyitott tárlaton.**

— A **MUNKAÜGYI DÖNTŐBIZOTTSÁGOK** elnökeinek október 29-i országos értekezletén a döntőbíráskodás terén több éven át végzett kiemelkedő munkájáért **dr. Szukováthy Gézának**, a MAFILM döntőbizottsága elnökének a „Szakszervezeti Munkáért" kitüntető jelvény ezüst fokozatát adományozták.

— **ÜNNEPI MŰSORT állított össze a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a Kommunisták Magyarországi Pártjának évfordulója tiszteletére a Madách Színház szakszervezeti bizottsága. A műsorban Pécsi Sándor, Váradi Hédi, Bodor Tibor, Lőte Attila, Lelkes Ágnes, Ujlaky László, valamint Svéd Nóra és Turpinszky Béla lép fel. A műsort a fővállalatoknál és intézményeknél ünnepi rendezvényeken [illegible]**

n, hiszen kb. három év előtt, Mur
rült ki a stúdióból, pl. *Kolonits*
Ervin. Az 1966-os egyesítéskor mi
szahívtuk a stúdióba.
idéz egy művészt: „a régi ellentét
re tettek bennünket." Rágalomma
, nem csoda, hogy az idézet név né
vrészt alpári feltételezés a stúdió
ilyesfajta érzelmi szempontok
részt pedig azt inszinuálja, min
elvesztették volna az állásukat. S
a munkalehetőség is ugyanolyan
t. Senkinek sem kell „pénzt s
ilmfőosztály biztosít keretet, ha jó
rgatókönyvet, de a mi stúdiónkba
dolgozhatnak és dolgoznak is, mint
zemes Mariann „Olyan egyszerű"
19" c. filmjét a mi stúdiónkban k
Andor Tamás (a cikk nem említi,
údiónkból került központi állo
. filmjét. Ugyancsak ő forgatta a
„Tiszazúg" c. filmeket. A Pécsi
felsoroltak közül *Zöldi István*
átogatás Obraczovnál" és az „Ui
nél, s operatőrje a forgatás alatt
l" és az „Asszonyok a gyárban" c. filmek-
atőrje egy-egy stúdiónkban készülő film-
ó *Árpád* (Egy szocialista brigád) és *Tóth*
bás kör). Rendszeresen forgat stúdiónkban
ortokat *Roszik Gyula*, s időnkint *Barcs*
zek a tények.
rolhatnánk, de a fentiekkel már világossá
ogy nem érzelmiek és nem hovatartozás
hogy ki dolgozik. A stúdió jelenlegi tagjain
en az évben a következők készítettek vagy
k filmet nálunk: *Gaál István, Huszárik*
ancsó Miklós, Kárpáti György, Ranódy

lvtárs *Mönich Lászlóval* kapcsolatban el-
a, hogy csak egy témáját fogadtuk el.
nem tudja ,hogy egy rendező átlagban két
szít évente. Egyébként nagyon sajnáljuk,
ich ezt az egyet se csinálta meg. De erre,
nyilatkoztatás"-ra, és más kérdésekre már

3. Pécsi
ján hideg-
kijelentés,
ténik. Egy
ről, hogy
őket más

68. októberi számá-
egvédeni az embert
os pontatlan, sőt
adenre lehe-

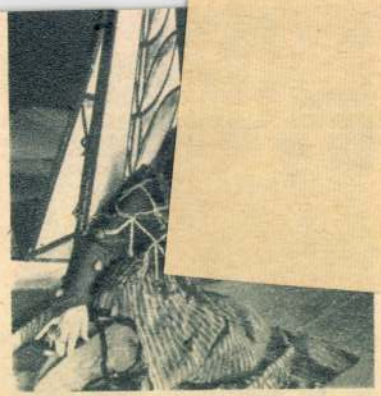

BÉKÉSCSABÁN

Vörösmarty Mihály „Csongor és Tünde" című játékában Szentirmay Éva és Kardos Gábor (Demény Gy. felv.)

ALFÖLD

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

2
1969

Holub L.
1968. V. 7.

Holub L.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1981 OKT 23

MŰVÉSZ

1021

Holló László

Holló László Kossuth-díjas festőművész bemutatására nincs szükség, hiszen kerek 50 esztendeje él Debrecenben, dolgozik tócóskerti műtermében, s bár Kiskunfélegyházán született, minden bizonnyal debrecéninek vallja magát.

— Igen, 50 éve élek Debrecenben — mondja. — Nehéz lenne választanom, hiszen szűkebb hazám, Petőfi Sándor és Móra Ferenc szűkebb hazája nagyon a szívemhez nőtt. Debrecennel úgy vagyok, hogy nemcsak egy város számomra, hanem a hazám is.

A kitüntetésre terelődik a szó:

— Úgy érzem, hogy szeretnek, becsülnek, támogatnak mindig, ez is erőt ad a további munkához. De a kitüntetés nagyon jólesik. Arra gondoltam, kitüntetések alkalmával mindig eszembe jut, de jó lenne, ha élnének a szüleim. Hatéves voltam, amikor édesanyám meghalt, apámat is fiatalon vesztettem el, nem érhették meg, hogy művészetemet lássák.

Terveiről kérdezem az idős művészt.

— Debrecent már megfestettem, pillanatnyilag nem ad témát nekem. Nagyon érdekel viszont a Nyírség. A sajátos házak, tájak, hangulatok és emberek festésre ösztönöznek. Ha az időjárás engedi, még ősszel szeretnék néhányszor kimenni Nyíradonyba, Nyíracsádra vagy más nyírségi faluba vázlatot készíteni. A nyírségi őszt szeretném megörökíteni.

A minap értesültek róla az újságolvasók, hogy hamarosan megjelennek könyvalakban Holló László válogatott rajzai.

— Mondanom sem kell, hogy örömmel töltött el a dolog. Nemcsak azért, mert a könyvet kitűnő szakemberek készítik, s ezért rendkívül szép, esztétikus lesz külső alakja, tipográfiája, hanem azért is, mert ez a könyv eddig a legteljesebben foglalja össze rajzaimat. A könyvet már majdnem kész állapotban láttam. Mindig alapvetőnek tartottam egy festőművész számára a rajzolást. Az a véleményem, hogy a jó rajz nemcsak vázlat, [illegible] alkotás

KISS MARTONNÉ
Kiss Ilona

Építkezésből kimaradt pala eladó. Érdeklődni délután 3-tól. Liget tér 9.

Prima ótengeri (szemes) állandóan kapható, 450 Ft. Farkas Mihály u. 3. Barnáék.

AT
; környéki
kre

lókat,
nkára felvesz
nkahéttel
:ést,
pótlékot,
hozzájárulást.
ítást
:én útiköltséget
0.,

Menyasszonyi ruha olcsón kiadó. Darabos utca 53. szám.

Eladó! Bontásból kikerült 25 000 db nagyméretű tégla, 100×200-as ablakok, fagerendák, deszkák, I-vasgerendák, vasgerendák, bádoglemez, ablakvédőrácsok, detektívrács, mosdókagyló, ajtólap, ajtó. Árusítás október 23-án és 24-én 7.30—15 óráig. Simonyi út 29.

Nagyméretű, jó állapotban levő káposztagyalut keres az Aranybika Vállalat. Érdeklődni délelőtt 10—12 óráig, Hideg Ferenc raktárosnál.

Eladó: Kékes, Tokaj tv antenna 9 méteres tartórúddal, kis kézikocsi, dunyha, párnák, paplan, csillár, ágysodrony. Hadházi utca 54.

Modern, mély gyermekkocsi eladó. Áchim András u. 95.

31 éves, 178 cm magas, érettségizett, elvált műszaki dolgozó keresi hozzávaló lány vagy elvált asszony ismeretségét házasság céljából. Leveleket "Berendezett lakásban" jeligére a kiadóba kérek.

Tenyész és pecsenye nyulak eladók. Kandia utca 2.

Cserépkályha eladó. Kartács u. 2.

Dolgozz

Kőműveseket, ácsok fedőket, épületbádo villanyszerelőket, fe lókat, gépkocsir elektrotechnikust, g gépírót és fiatalkorú munkásokat határás idővel, kizárólag munkahelyekre alka Debreceni Építőipari Irinyi u. 20.

Gyakorlattal rendelk elszámolót és gépírni minisztrátort azonnali sel alkalmaz a Debre nommechanikai Válla badság útja 92.

Kereskedelmi válla nácsosi munkakörre p hirdet. Kereskedelmi lattal előnyben. A p „Jogtanácsos" jeligére tőbe kérjük.

A BVM debreceni g talkorú gépírónőt munkaidőre felvesz. zés: Hámán Kató u. 3 gazdasági osztályon.

A Magyar Gördül Művek felvételre ke gyakorlattal rendelkező gépírót, autó-motorszer lamint esztergályos, gyalus, köszörűs szak sokat, betanított n kat és fűtő segédn kat. Jelentkezni lehet debreceni gyárában. S útja 113. sz.

Leinformálható, közs technikumi vagy s képesítéssel rendelke anyagraktár-vezetőt iparvállalat. A pál „Raktárvezető" jeligé önéletrajzzal a kiadób leadni.

A Debrecen 1. po férfi és női munkaer kalmaz hírlapkézbesítő kakörbe. Jelentkezni hivatal hírlaposztályán utca 3—5. szám alatt.

Rádióműszerészeket, műszerészeket és hír technikusokat felvesz Rádió és Televízió Igazgatóság Zava Üzeme. Debrecen, Csa

A Tisza Cipőgyár belépéssel gép- és gy vesz fel. Jelentkezn írásban vagy szemé személyzeti osztályo éves gyakorlattal re előnyben. Fizetés m szerint. Munkásszállás tunk.

A Debreceni MÁV vító Üzem alkalmaz esztergályos, hegesz val rendelkező szakm kat, valamint segédm kat.

A Tégla- és Cserépi lalat, Debrecen, Kálvi 11., felvételre keres lenőrt, legalább 5 éves lattal, számviteli fő vagy képesített könyv zettséggel. Jelentkezés nácsosnál: III. emelet ba, és gyakorlott gy írót. Jelentkezés a m osztályon: II. emelet 2

Karosszérialakatosok gesztővizsgával re géplakatosokat felv AFIT XIII. sz. Autója lalat I. sz. üzemegys lentkezés: Debrecen, ca 1. Január 1-től munkahét.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, édesapánk, gyermekünk, testvérünk, sógorunk és jó rokonunk,

SINKA GYÖRGY
állami gazdasági dolgozó

rövid, súlyos szenvedés után, 35 éves korában elhunyt. Szeretett halottunkat f. hó 26-án, szombaton délelőtt 11 órakor helyezzük örök nyugalomra a gör. kat. egyház szertartása szerint, az I. osztályú ravatalozóból.

A gyászoló család

Lakás: Ebes, Horváth tanya.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó feleségem, sógornőnk és jó rokonunk,

BIRI JÓZSEFNÉ
Váczi Julianna Judit
nyugdíjas ápolónő

62 éves korában, hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 24-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor fogjuk a Köztemető I. osztályú ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint, örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Keleti sor 1/D.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága jó feleségem, édesanyám, anyósom, nagymamám, testvérem, rokonunk és ismerősünk,

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1968 OKT 21.

Művészek kitüntetése Debrecen felszabadulásának évfordulóján, Október 19-én átadták a megyei és városi tanács 1967-ben alapított művészeti díjait Holló László festőművésznek, Rubányi Vilmos karmesternek, Taar Ferenc írónak, dr. Bán Imre egyetemi tanárnak, Schmidt Tibor tervezőnek és dr. Veres József filmesztétának.

1021

Képzőművészeti és Kivitelező Ipar-vállalat Szoborön-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG
1966. OKT. 4.

1021

Holló kiállítás nyílt Polgáron

Tegnap a polgári járási művelődési ház kiállítótermében nagyszámú közönség jelenlétében megnyitották Holló László Kossuth-díjasnak, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének gyűjteményes kiállítását. A személyesen is megjelenő művészt Rohony László, az MSZMP Polgári Járási Bizottságának osztályvezetője üdvözölte, ezt követően Nagy László János tanár nyitotta meg a kiállítást.

Az anyag október 15-ig lesz nyitva. A kiállítás alatt több képzőművészeti rendezvényre kerül sor.

és villámgyorsan. Mindkét csapat sűrűn vezetett támadásokat, s ennek ellenére is csak egy-egy gól esett a két kapuban. Persze a védők — mindkét oldalon — igyekeztek jól tömörülni. Nem véletlen az, hogy a kapuk előtt játszó „sepregetők", Gellér és Posch játékukkal kiemelkedtek a mezőnyből. A 90 perc jó részében a mezőnyben tetszetős, azonban a kapuk előtt eléggé határozatlan, eredménytelen játék folyt. Még a két gól is védelmi hibákból esett. Végeredményben a végig eléggé

Holló László

KIRÁLY KÁVÉ
MÉGIS A LEGJOBBAK
DEGENFELD-TÉR 11
← Ld. az előtt állóan!

mozdonya elcipelje őket a siker végállomására? Nos, azt kell felelnünk: a legzavarosabb kontár is inkább művész, mint az, aki esetleg minden hájjal megkenve, ragyogó technikai bravurjaival sem más, mint lélektelen, tartalmatlan másoló.

A dolog azonban nem olyan ijesztő. Akik figyelik a képzőművészetek fejlődését, jól látják, hogy az izmusoknak bealkonyult. Föltartóztathatatlanul sodródik az emberiség egy uj rend felé: politikában, világfelfogásban és művészetben egyaránt. Az irodalomban a tiszta formák ujjászületését látjuk, klasszikus kor felé megyünk, a képzőművészetek mind több tiszteletet tanusitanak a *valóság* iránt. Az uj tárgyszerüség, a *„neue Sachlichkeit"* azonban korántsem jelenti azoknak a győzelmét, akik ma is kényelmesen lubickolnak a rég divatjamult naturalizmus poshadt vizében. Az uj mozgalom fölszivta magába stilusforradalmak minden életképes eredményét. Aki az elmult évtizedekben nem *keresett*, vagy — ha fiatal — legalább is nem hatolt be az elődök nyugtalan, lázas világába s nem ismerte föl a káoszban a határozott célt, a fejlődés irányát: az most, a változott viszonyok s a lehiggadt áramlatok közt sem fog valódi érvényesülést találni.

Pedig a moderneknek ezek a higgadt törekvései érvényesülni fognak, sőt már érvényesülnek is. Jói esik látni, milyen szép közönség érdeklődik napról-napra az Ady-Társaság kifejezetten modern kiállitása iránt. Debrecen gyorsult ütemü fejlődésének bizonyitéka, hogy a mai rettenetes gazdasági viszonyok közt még vásárlások is esnek. Bizonyára része van ebben az érdeklődő megbecsülésben a Déri Muzeumnak is, hát még ha annak szép képzőművészeti anyagát a modernekkel ki fogják egészíteni, hogy igy minden irányban nevelő iskolája legyen Debrecen közönségének.

Paradoxonnak látszik, de mégis ugy van: a nevelés nem a teljesen müveletlen közönségre nézve égetőbb, hanem ép azokra, akiknek egy csomó iskolás előitélet lidércnyomása ül az agyán. Az ilyenek számára rejtély leginkább az Ady-Társaságban csoportosult képzőművészek kiállitása. Ezt a küiönccsoportosulást némi harag, sértődés is tajtékozta körül. Egészen fölöslegesen. Debrecen már megérett rá, hogy olykor együttesen is lássa — egyrészét legalább az itteni modern törekvéseknek. Nem minden s nem is mindenki van itt, aki modernnek számit. De aki itt van, sok különböző egyéniség, más-más stilusban, más-más eszközökkel, mind a maga életérzését tolmácsolja, mind az önalkotta látomásokat vetiti ki, mind érték és mindnek százszoros köze van témákban, hangulatokban a debreceni talajhoz.

Holló László szenvedélyes lelke, feledhetetlenül izzó szinei. Senyei Oláh keserü humoru s mély részvéttől hevülő egyénisége, Berki Irma finom, átszellemült egyszerüsége, Káplár Miklós robusztus összefogó ereje, Vadász Endre hajlékony változatossága, Hrabéczy Ernő egyetlen képének tiszta áhitata — s aki közülök leginkább beérkezett az országos értékek közé: Medgyessy Ferenc szobrainak monumentális, archaikus nyugalma: mindez együtt annyi szép gazdagságot mutat, hogy méltán lehet büszke rájuk Debrecen közönsége. *(jég.)*

—

Meghosszabbitják az Ady-Társaság kiállitását

Az Ady-társaság eleinte ugy tervezte, hogy a Déri-muzeumban rendezett nagysikerü kiállitását vasárnap este bezárja, azonban a nagy s az utolsó napokban egyre fokozódó érdeklődésre való tekintettel a társaság a kiállitást kedd estig tartja nyitva.

A kiállitó müvészek képeit nagy számmal keresik fel naponta s a vásárló mübarátok száma is egyre növekszik. Többek közt Berki Irmának egy gyöngéd és nemes pasztellje talált gazdát. Senyei Oláhnak egy pompás és finom tájképe és Vadász Endre méltán hires rézkarca. Több reflektáns van Holló László szuggesztiv nagyszerü vásznaira s Káplár Miklós több női portréra megrendelést kapott. Medgyessy Ferenc remek szobrainak is több vevője akadt volna, de a kiállitott müvek mind magántulajdonban vannak.

A kiállitás 20 fillérért tekinthető meg délelőtt 9—1-ig és délután 4—7 óráig.

—

Megjelent dr Uzonyi Barna „Nászinduló" cimü zeneszerzeménye

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A magyar zenei életben minden bizonnyal nagy feltünést fog kelteni az a gyönyörü szerzemény, amelyet

RADIO

Vasárnap.

BUDAPEST.

9.00: Ujsághirek, kozmetika. 10.00 Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. c. apát, egyetemi tanár. 11.15: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri templomból. Prédikál Németh Károly esperes-lelkész. Énekel a budai Luther Szövetség vegyeskara Mikus-Csák István karnagy vezényletével. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Diósy Edit, a m. kir. Operaház művésznője. Karnagy Berg Ottó. E hangverseny szünetében: „Heti krónika". Elmondja Papp Jenő. 2.00: Gramofonhangverseny. 1. Puccini: A villik (Le villi) — előjáték. Grande Orchestra Simfonia di Milano, vez. Lorenzo Molajoli). 2. Rossini: A szevillai borbély — ária. (A. M. Gugliemetti.) 3. Huszka—Beöthy: Két veréb (Kalmár Pál, kiséri Polgár Tibor). 4. Csajkovszky: D-dur kvartett — Andante Cantabile. (Léner vonósnégyes). 5. Jacobi—Bródy—Martos: Sybill levele (Tóth Erzsi — Kalmár Pál — Columbia szimf. zenekar, vez. Polgár Tibor). 6. Mascagni: Silvano „Il sogno". (Grande Orch. Sinfonica di Milano, vez. Lorenzo Molajoli). 7. Wagner: Tannhäuser — ária. (Pilinszky Zsigmond és a bayreuthi Wagner-együttes). 8. Auber: Fra Diavolo. (Grande Orch. Simfonica di Milano, vez. Lorenzo Molajoli). 9. Bellini: Norma — ária. (Tancredi Pasero és kórus). 10. Wagner: A walkürök lovaglása. (Quentin M. Maclena orgonaszólója). 11. Lehár: A mosoly országa — Tied a szivem (Dein ist mein ganzes Herz) (Columbia Orch.). 12. Wagner: Tannhäuser — ária. Pilinszky Zsigmond és a bayreuthi Wagner-együttes). 13. Mozart: Varázsfuvola — Éj királynője — ária. (A. M. Gugliemetti). 14. Lehár: Friderika — Lányka, oh lányka. (Albert Sandler és zenekara. 3.00: A Rádióélet gyermekidőszaka. 3.30: A m. kir. Föld-

akit az állomáson a debreceni olasz kolónia tagjai és nagyszámu tisztelői fogadnak

Hubermann impozáns sikerét is messze felülmulja az a hatalmas érdeklődés, amelyet a debrecemi közönség Guglielmetti Anna Mária hangversenye iránt tanusított. Amíg ugyanis Hubermann koncertjére az utolsó napon kelt el a megmaradt jegyek nagy része, addig Guglielmetti hangversenyére már pénteken, két nappal a hangverseny előtt, nem volt jegy és pódiumhelyeket kellett beállitani, hogy a későn jelentkező igénylőknek legalább egy részét kielégitsék. És ami még nem történt meg Debrecenben: szombat reggelre már ezekből a pódiumjegyekből sem maradt egy sem. A Zenekedvelők Köre már azzal a gondolattal foglalkozott, hogy a művésznőt hangversenyé megismétlésére kéri fel, amikor meg kapta levelét, amelyben jelzi, hogy kedden ismét Budapesten kell énekelnie, igy tehát szó sem lehet arról, hogy a hangversenyt Debrecenben megismételje. Azok tehát, akik még szombaton is csapatostól keresték fel a Kör vezetőségét és pénztárait, hogy jegyet szerezzenek, bizony nem fogják Guglielmettit hallhatni. Vasárnap az esti pénztár már csak azokat a jegyeket fogja árusitani, — amelyeket egyesek közbejött akadályok miatt esetleg vissza fognak szolgáltatni.

A fényes est zavartalan lefolyását a Kör vezetősége minden tekintetben biztositja. A sajtó utján figyelmezteti az állóhelyek közönségét, — hogy jegyét mindenki őrizze meg, mert a teremben is ellenőrizni fogják a jegyeket s aki azt nem tudja felmutatni, azt távozásra szólitják fel.

Az ellenőrök és rendezők számát a Kör vezetősége jelentékenyen kibővitette, ugyhogy a közönség nyugalma biztositva lesz. Az állóhelyek közönségének csak az erre célra kijelölt helyeken lesz szabad állania. A ruhatárakat is megfelelő személyzettel szerelték fel, hogy a nagy forgalmat lehetően simán és gyorsan tudják lebonyolitani.

A művésznőt a pályaudvaron a debreceni olasz kolónia vezetői fogadják és kalauzolják be a Zenekedvelők Köre vezetőségének kiséretében a debreceni szállására. Guglielmetti Mária a vasárnap délután hat órakor Debrecenbe érkező gyorsvonattal érkezik. A hangversenyt a művésznő intentiójára legkésőbben nyolc óra tiz perckor megkezdik s aki később érkezik, vagy még a ruhatárnál lesz elfoglalva, csak a második szám megkezdése előtt léphet a terembe.

A modernek és a közönség

Néhány elvi kérdés az Ady-Társaság képkiállitásával kapcsolatban

Magyarországnak még nincs összefüggő képzőművészeti kultúrája olyan értelemben, mint ahogy például irodalmi kultúrája van. Egy költeménnyel szemben mindenki állást tud foglalni s tetszését vagy nemtetszését — bármily tökéletlenül — indokolni is képes. Érthető ez: hiszen évszázadok szakadatlan érdeklődése lappang mögötte. Nagy liránk már Balassa Bálint óta neveli a közönséget, képzőművészetünk viszont alig egy százados. Itt az Alföldön különösen igénytelen ezen a téren a közönség. A háborúk örök vihara a finomabb polgárosodást nem engedte kifejlődni. A környezet sivárságát a középiskola sem tudta kellően ellensulyozni; az átlagos müveltségü ember ma is csak annyit tud a képzőművészeti alkotásokról, mint az adomabeli debreceni szoborszakértő: ha hasonlit, jó, ha nem hasonlit, akkor nem jó.

A művészetelmélet régen tuljutott már azon, hogy a művészet: utánzás. De a közfelfogás még mindig nem akar erről tudomást szerezni. Az iskolában hozzászokik a szem a klasszikusok s a reneszánsz-mesterek ábrázolásához s mikor véletlenül egy tárlatra kerül, aszerint értékeli az alkotásokat: olyanok-e, mint ahogy a régieknél megszokta. S: ha hasonlit, jó...

Pedig: ha hasonlit a szokott ábrázolásmódhoz, az azt jelenti, hogy az illető művésznek semmi egyéni mondanivalója nincs a világról. Nem a maga szemével lát, nem a maga lelkét vetiti vászonra, nem alkotó, hanem másoló, nem müvész, hanem iparos. Vagyis, épen ellenkezőleg áll a dolog: minél inkább hasonlit a régiek modorához, *annál kevésbbé jó* s ha teljesen hasonlit, akkor teljesen értéktelen.

E szerint a vad zavarosoknak legyen igazuk? A kontároknak, akik holmi kiagyalt elméletek, nyárspolgárképesztő manifesztumok receptje szerint dolgoznak? A tehetségteleneknek, akik beleülnek a „modernség" vegyesvonatába s nyugodtan várják, hogy ide-odatologatás után valamelyik valódi tehetség erős

1021

Megjelent az Alföld augusztusi száma

Ismét gazdag, sokoldalú és színvonalas tartalommal jelent meg Debrecen és a Tiszántúl irodalmi és művészeti folyóirata, az *Alföld*.

A szépirodalmi részben egy fiatal szegedi prózaírót, *Oravec Jánost* mutat be Zsidiák című izgalmas atmoszférájú elbeszélésével. *Rácz Károly* debreceni prózaíró Fifikus címen írt szatirikus elbeszélést. *Végh Antal* tovább folytatja Holnap vasárnap c. kisregényét. A lap ezúttal is szép versanyagot közöl *Ladányi Mihály, Várkonyi Anikó, Kiss Tamás, Andrássy Lajos, Gondos Gyula, Ágh István* és *Csanády János* tollából.

A Tanyakérdés sorskérdés vitában ezúttal *Székelyhidi Ágoston* és *Kapusi Imre* foglalkoznak a hajdúböszörményi tanyákkal. *B. Nagy László* fiatal esztéta igen magvas tanulmányt írt a két Kegyenc-ről, Teleki László és Illyés Gyula drámáiról. *Hársfalvi Péter* pedig az irodalom, a szociográfia és a szociológia viszonyát vizsgálja. *Kiss Sándor* a kitűnő francia lírikust, Jules Supervielle-t ismerteti. A Művészet rovatban *Pálfy István* a debreceni Csokonai Színház elmúlt évadjának műsorát teszi mérlegre, *Juhász Béla* pedig Holló László Kossuth-díjas művészünk akvarell kiállításáról számol be. A Kritikai rovatban *Julow Viktor* vitázik Mocsár Gábor: Szellem és századok c. könyvével, *Juhász Béla, Fülöp László, Borbély Sándor* és *Bényei József* pedig Bihari Sándor, Karinthy Ferenc, Nyerges András és Simor András új könyveit ismerteti. *Székelyhidi Ágoston* és *Tóth Endre* folyóiratszemlét nyújt.

Képeket ezúttal *Holló László*tól, valamint *Egerházi Imré*től és *Vágó János*tól közöl a folyóirat.

1963 AUG 8

Hajdu-Bihar megyei Napló

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...u, egyesületek

...PL...

...GYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

...ó forintos ...edhet Szoboszló

...rintos jutalmáért

utcák lakói. A Búzakalász Termelőszövetkezet tagjai, a gyógyfürdő vállalat dolgozói a sportpálya locsoló berendezésének javításánál, az új kút fúrásánál segítettek. 15 ezer forint értékű munkát végeztek. A ravatalozó építésénél ott voltak a termelőszövetkezetek

...eg
...en
...ztó
...ne-

teorológusok, akik tagjai a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem meteorológiai intézete által Hortobágyon létesített kutatóállomásnak. Mert a sátorban, ahová az érzékeny elektromos műszereket helyezték el, a nap melegétől annyira fülledt a levegő, hogy az árnyékos sátorban olykor 46 fokot mutat a hőmérő.

Hát ilyen tikkasztó melegben — sehol a környéken egyetlen fa — valóban szinte emberfeletti munkát végeznek a kutatók. Nem is beszélve arról a tevékenységről, amely megfeszített inspekciót jelent. Ugyanis minden órában — éjjel-nappal egyaránt — le kell olvasni egyes műszerek adatait, hol a sátorban, hol a pusztán s így pihenésre vajmi kevés idő jut. A hetek óta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdúbihar megyei Népujság
1963 AUG. 11

MŰVÉSZ ÉS KÖZÖNSÉG

KIÁLLITÁS HAJDUSZOBOSZLÓN

„MEGLEPŐEN SZÉPNEK, színvonalasnak találtam a kiállítás képanyagát." — olvastuk egy dunaújvárosi látogató véleményét a hazdúszoboszlói művelődési ház képkiállításának emlékkönyvében. A kis tárlat július 31-én zárt, anyagában több mint két hétig mintegy másfélezer látogató gyönyörködhetett. A Képcsarnok *„Tájak és városok* címmel akvarelleket, rézkarcokat, tus- és ceruzarajzokat állított ki, két terem pedig a XIX. és XX. század magyar festőinek alkotásaiból adott ízelítőt az érdeklődőknek. A kiállítást kis méretek és nagy nevek jellemezték, — talán röviden így foglalhatnánk össze benyomásainkat. Mint a cím is mutatja, az első rész anyaga csak tematikában törekedett egységre: magyar tájakat láttunk, egyébként ábrázolási módszerükben, stílusokban, művészi felfogásukban egymástól teljesen különböző képeket. *Pór Bertalan, Bernáth Aurél* egy-egy vázlata szomszédságában *Kass János* és *Würtz Ádám* rézmetszetei lepték meg a látogatót. A kiállítás másik, különálló része sokkal nagyobb célt tűzött ki: alig harminc egynéhány képben betekintést adni a XIX.—XX. sz. magyar festészetébe. A nehéz feladat megoldása várakozáson felül, a lehetőségekhez mérten a legjobban sikerült. A legelső jó benyomást az adta, hogy nem reprodukciókat, hanem eredeti képeket láthattunk; a másikat, hogy a kiállítás rendezője, látva, hogy teljességre nem törekedhet, a rendelkezésére álló művekből csak a legjellemzőbbeket állította ki. Igy, ha nem is mindig a vezéregyéniségek alkotásainak tükrében, de sikerült bemutatni az illető korszak legfőbb művészeti, festészeti irányzatait, és egyéniségeinek egy-egy karakterizáló fejlődési állomását.

A XIX. SZÁZADOT Brocky Károly, Hollész Simon neve fémjelzi.

A nagybányai iskolából *Ferenczy Károly* képviseltette magát *Bükkös* c. olajfestményével. Nagyobb számban szerepeltek a szolnokiak: *Kernstok, Öntözés* és *Cigányok a víz partján* c. vásznait, *Koszta* alkos tájképét és *Fényes Adolf Alföldi tanyá*-ját láthattuk. *Vaszary* és *Grünwald* egy-egy késői képükkel szerepeltek. A Nyolcakat többek közt *Berény* és *Czigány* képviselték. De célunk nem a képanyag ismertetése és elemzése; az ízelítőül felhozott nevekkel csak a kiállítás igényességét kívántuk érzékeltetni.

Kétségtelen, hogy színvonalas kiállítást láttunk, de vajon mi erről a látogatók véleménye? A képeket nézegetve akaratlanul is véleménycserére kerül sor a látogatók között, s ez a társalgás bennünk nem is oly régen még élő és vitatott, de valahogyan félretett problémákat elevenített fel. Nos, az iskolából rég kikerült emberek igenis hiányolják és igénylik például a művészettörténeti alapismereteket.

Holló László dinamizmussal teli, széles ecsetvonásokkal felvitt, elsődlegesen színélményt adó képei, és még sok művész alkotása előtt pl. nagyon sokan folyamodtak volna segítő magyarázatért. A kiállításon felügyelő lelkes gimnazista kislány, vagy az elfoglalt igazgató bizony nem tudta egy társlatvezető helyét pótolni.

MIT TEGYÜNK, hogy egy expresszív szemléletű, vagy csak részben figuratív mű előtt ne halljuk a művészi élményt egyébként igénylő látogató szavait? „Biztosan én nem tanultam eleget, de nem értem, hogy mit akar ez a festmény kifejezni?" vagy „Tisztelem én a művészt, de miért festett lila árnyékot?"

Mit tegyünk, hogy századunk új, sokszor összetettebb, nem tisztán realista látásmódú művészeinek alkotásai olyan nagy élményt gyakoroljanak az egyszerű nézőre, mint *Munkácsy* realizmusa, *Székely Bertalan*, az akadémisták és a történelmi romantikusok jól ismert képei?

Hely hiányában és teljességre nem törekedve nézzünk néhány elhangzott javaslatot:

1. Kiállítássorozat tárlatvezetéssel, s vele párhuzamosan népszerű előadások;
2. Művészettörténeti oktatás az esti iskolákban;
3. A Képzőművészeti Alap kiadványainak népszerűsítése és közös tanulmányozása, munkacsoportokon belül;
4. Az író—olvasó találkozók mintájára az alkotó—közönség találkozók számának növelése; — és lehetne folytatni a képzőművészetek népszerűsítésének — vagy pontosabban — közérdekűbbé tételének egyéb lehetőségeit.

Hisszük, hogy megéri a fáradságot, és akkor még nagyobb, valóban maradéktalan örömmel üdvözölhetjük az ilyen kiállításokat, mint a hajdúszoboszlói volt.

Szucsák Elemér

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
5. oldal — 1963. augusztus 11.

HÍR

lázas és félelmes napok, amikor nem mulasztottam el a rádió egyetlen híradását sem meghallgatni. De nemcsak én voltam így, hanem embertársaim többsége is, mindazok, akikben ott forrott az élet szeretete s a háborútól való félelem.

Az az ujságlap a Karib-tenger körül kialakult válság napjaiban jelent meg. A világ ott táncolt már a peremén a végzetes szakadéknak és most lám, itt ülök és abba a papírba, amely akkor belémültette a félelem sápadt reszketését, a nagy elkeseredés döbbenetét, könyveket csomagolok. Könyveket, a békesség és tisztaság legbölcsebb, legszebb és legállandóbb szimbólumait.

Miért tagadnánk, minden újabb konfliktus, minden újabb válság megremegtet bennünket. Nem a kispolgár egérlyukba menekülő félelme ez, nem a harctól, sőt nem is a haláltól való félelem. Kosztolányi írta: „Nem félek a haláltól, mert tudom mi". Kicsit így van ezzel mindenki, aki

vannak a háborúról, bár csak falusi gyerekként lestem a fellegekben szálló repülőket. Már tudom, mit jelent gyermekként végigélni egy világégést. Láttam a Valahol Európában-t és olvastam Jebeleanu ciklusát és Jonh Hersey könyvét Hiroshimáról. Fényképekre emlékszem, amelyről félig égett gyermekek riasztottak. Van mitől félnem, mert az emberiségnek emlékei vannak az atomról és az emberiség emlékei engem is nyomasztanak.

Most csönd van és béke van és csomagolom a könyveimet. Véletlenül Babits és Kosztolányi verses köteteit csomagolom abba az ujságlapba, amelyről szemembe vágott és újra megriasztott a hír a Karib-tenger körüli válságról. Babits versei, a Húsvét előtt és a Fortissimo egymás mellé kerülnek ezzel

hogy egyszer csak ugyan vége lesz a háborúknak, s pusztulásnak?

Aztán csomagolás közben beforditom a lapot, ahol a hírt láttam s egyszerre mindent el is felejtek, a Karib-tengert, a válságot, mindent. Az a nyugalom és biztonság marad csak bennem, ahogyan az érő nyár beteljesíti ígéretét. Csomagolok tovább békességgel és nyugalommal.

Milyen furcsa is ez az egész. Az a papírdarab, amely nem is olyan régen a lét és nemlét legalapvetőbb kérdéseiről gondolkodtatott el, most csak egy pillanatnyi riadalmat keltett. Lehet, néhány hónap múlva már azt sem keltené, s egy-két esztendő múlva azon is el kellene gondolkodnom, mi is volt az a Karib-tengeri válság?

Hogy is lehetne másként? Hiszen ha valamennyi válság,

elmenyen ...
ni a fölöslegeseket, megtartani a fontosakat.

Most tapasztalom, van az idő múlásának jó oldala is. Nemcsak a közeledő öregség komorsága, nemcsak a fáradtság jelentkezik az idővel, hanem el is száll vele sok keserűség, sok nyugtalanság. Természetes regenerálódás, az ember önmaga begyógyítja sebeit, amelyeket az idő okozott.

Csomagolom a könyveimet s csomagolás közben kicsit újra megélem azokat a napokat, amelyekről az újságok hírt adnak. Nem tudom megállni, hogy ne olvassak bele egy-egy külpolitikai kommentárba, egy-egy esemény leírásába. S egyes esetekben már alig mond nekem valamit a hír, a néhány sorból nem is tudom pontosan rekonstruál-

ba kötöttek, ...om, műnyomó papír, a másik csak egyszerű rotációs. Azt mondják, a rotációs papír hamarabb tönkre megy, harminc-negyven esztendő az életkora mindössze. De talán a papír időtartama nem is fejezi ki azt a különbséget, amely a Babits-versek örökkévalósága és a világok, zavarok, gondok múlandósága között van. Babits verseire mindig úgy emlékezem majd, mint a tisztaság forrásaira. Ezeket a verseket követhetik mások, de bennem szépségüket kevesen teremthetik újjá. A válságok azonban elmúlnak és helyettük újak jönnek. A félelem, amit keltenek, múlandó, de az a megnyugvás, amit Babits versei sugároznak, örökkévaló.

(if)

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

1963 MÁJ 26

102

Ma délelőtt nyílik Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása

Holló László életművének jelentős részét alkotják grafikai művek: akvarelljei, tus- és krétarajzai. A Medgyessy-teremben — a Képcsarnok Vállalat rendezésében — felsorakoztatott akvarellok és krétarajzok *elsősorban az utóbbi évek élményanyagából* merítenek, de találunk korai jelzésű műveket, sőt találkozunk későbbi nagy vásznainak első megfogalmazásával is. Valamennyi mű az első élmény erejével, a festés frissességével s a színek Holló Lászlóra oly jellegzetes expresszív erejével ragad meg. A tárlatot *dr. Tóth Ervin* művészettörténész nyitja meg ma *délelőtt 11 órakor* a Medgyessy-teremben.

Lomanhez,
sonlóan az
hol hibázo
az életet. I
zó őszintes
s a társad
a drámaír
összetalálk
tékes, valóban világsikerre méltó drámai művek születnek. Ez az oka, hogy a „világsiker" szó ma már nem cseng hamisan, nem gyanút kelt bennünk, hanem

őszinte érdeklődést, izgató várakozást.

Ugy fogadjuk a világsiker hul-

diá
tó
gés
má
ond
nser

pesszimista drámáknak

a mi színpadainkon

való megjelentetése. Mert — bármennyire is paradoxnak tűnik az első pillanatban ez a megállapítás — mi mégis többet tudunk arról a világról amelyről szó esik a drámában

1963 MÁJ 28

Megnyílt Holló László akvarell kiállítása

1021

Vasárnap délelőtt a képcsarnok vállalat rendezésében ünnepélyes keretek közt nyílt meg Holló László Kossuth-díjas festőművész akvarell kiállítása a Medgyessy-teremben. A megnyitó ünnepségen megjelentek: *dr. Balogh János, Pallás Imre*, az MSZMP megyei végrehajtó bizottságának tagjai, *Nagy Tiborné*, az MSZMP Debrecen Városi Bizottságának titkára, *dr. Szilágyi Gábor*, Debrecen Városi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke, valamint kulturális életünk képviselői, nagyszámú érdeklődő.

A kiállítást *dr. Tóth Ervin* műtörténész nyitotta meg, aki megnyitójában többek között a következőket mondotta:

— Holló László életművét eddig elsősorban mélytüzű, telítettségig erejű színekből felépített olajképeiről ismerte Debrecen közönsége. Akvarelljével, tus- és krétarajzaival keveset találkozott. Így életműve sokak előtt nem válhatott teljessé. Ezt a hiányzó láncszemet iktatja be most e bensőséges jellegű kamarakiállítás, amely akvarell művészetének java termését, néhány krétarajzzal kiegészítve tárja az érdeklődő elé, ezekből is elsősorban az utóbbi években készülteket. Találunk ugyan a művek között egész korai évszámmal jelzett vízfestményt is — így például egyet 1923-ból —, mégis a grafikák legnagyobb része az ötvenes évek végéről, illetve a hatvanas évekből való. Holló László vonalművészetét néhány vonzó példával először a Műcsarnokban rendezett egyetemes tárlat mutatta be, de ezek a művek először most kerülnek a debreceni közönség elé.

Holló László Kossuth-díjas festőművész tárlatán dr. Tóth Ervin művészettörténész mondott megnyitó beszédet

A továbbiakban Tóth Ervin arról beszélt, hogy Holló László akvarell művészetének mik a legjellemzőbb sajátosságai, s elmondotta, hogy az akvarell az ihletett percek művészete, amelyben benne van az alkotó egész tudása. A felvázolásban már az első pillanatokban kibontakozik az egész kép. Ritmusérzéket, zenei érzéket, s erős belső koncentráltságot követel ez a technika. Holló László a klasszikus zeneművekhez hasonlóan belső kapcsolatot tudott kiépíteni a piktúra és a zene között. A kiállított művek elemzése azt is elárulja, hogy a művész kész tervvel ül ecsetjével a papírhoz. Az ecsetvonalak szinte már csak a jelzéseknél maradnak, kidolgozásra nincs idő, de felesleges is volna. A rajz alig követhető, mégis ez a belső tartó váz szinte kitapintható, mint az élőknél a csontrendszer.

A kiállítást és Holló László művészetét elemezve Tóth Ervin elmondotta, hogy Holló László a grafikát sohasem tartotta alacsonyabb rendűnek vagy kizárólag nagy művek előkészítő stúdiumának. Megtalálta a kellő arányt a folt és a vonal között, bizonyítva fegyelmezettségét. Stílusa nem kitervelt, mögötte mindig az érző s gondolkodó ember áll. Sőt a figyelmes tárlatlátogató Holló László egyik-másik akvarelljén nagy vásznainak első megfogalmazását is megtalálja. S bár a művek mind önálló tartalmúak, egy-egy nagy kép látomása is bennük izzik, s ez a feszültség a kifejező erőt fokozza.

Holló László — mondotta befejezésül — a feléje áradó bizalmat egyre újabb művekkel köszöni meg. Művészete nem lezárt életmű, oeuvre-jének gazdagodása ma is tart.

A megnyitó beszéd után a tárlatlátogatók megtekintették az ízlésesen rendezett kiállítást, amelyen Holló Lászlónak mintegy 40 akvarellje és tusrajza került közönség elé.

Apróhirdeté

Cipőfestés Sas u. 1. alatt.

Bekerített telek Nagyerdei krt. 30/A alatt, ugyanott új ajtó eladó.

2x3 méteres víkendház sürgősen eladó olcsón. Érdeklődni az üzletben. Csapó utca 86.

Új üveges ajtó tokkal eladó. Dimitrov utca 1.

Szoba kiadó férfi vagy nő részére. Arany János utca 9.

Orvos házaspár keres üres, esetleg bútorozott szobát fürdőszoba-, konyhahasználattal. Telefon: 45-74.

Keresek Astor gépkocsit megvételre. Nagy Lajos Hajdúsámson, Tanya 17.

Építkezésből kimaradt néhány új gerenda és szarufa átadó. Szondy utca 31.

Nőt, intelligenset, fiatalt, jól főzőt, függetlent megbíznék egyszemélyes háztartásom vezetésével bentlakással, összkomfortos villámba. Részletes ajánlatokat „Művész" jeligére a Magyar Hirdetőbe.

Nagy pálma eladó. Tanácsköztársaság útja 53. II/3.

Eladó 350-es nagykerekű Jawa kitűnő állapotban. Érdeklődni Pásti u. 5.

Eladó Virág utca 11. számú ház, két szoba, összkomfort, azonnal beköltözhető.

Lottón nyert Kékes televízió eladó. Hámán Kató utca 32., D-lépcső, II. 5.

Férfi albérlőt felveszek. Vár utca 10. III. ajtó.

Eladó belvárosban lakómentes, beköltözhető, szoba, konyhás ház. Cserepes utca 17/A.

Eladó Boldogkertben 600 négyszögöl termő gyümölcsös kerti föld, házhelynek is alkalmas. Uszó utca 10. sz. alatt. Ugyanott almafa permetezéshez dolgozót is keresek.

Családi ház építésére jelölt 250 négyszögöl gyümölcsös házhely építési engedéllyel eladó. Margit utca 5. Tócóskert.

Nagyméretű konyhaberendezés igényesnek eladó. Mester u. 21.

Saját termésű fajborok 26 litertől kaphatók. Nap u. 10.

Eladó kerek asztal, 4 db töltött szék, alig használt Orion rádió és Kalor kályha, kapuval szemben. Péterfia utca 21.

Elcserélem egri belvárosi 2 szobás lakásomat debreceni hasonlóra. Érdeklődni Nap utca 13/A.

A Nitrokémia Ipartelepek azonnali belépéssel felvesz 18 éven felüli férfi segédmunkásokat és vegyipari szakmunkásokat vegyipari üzemi munkára 40 órás munkaheti. Felvétel esetén útiköltség térítést, munkásszállást, kedvezményes étkeztetést, munka- és védőruhát, megfelelő gyakorlat után vegyipari és vasipari szakmunkásképzést a vállalat biztosít. Felvételre jelentkezni lehet minden munkanap 6—14 óráig Füzfőgyártelepen, a Nitrokémia Ipartelepek személyzeti osztályának munkaerőgazdálkodási csoportjánál.

Tollat, bőrt veszek, házhoz megyek. Hatvan u. 27. Grünwald.

Tollat, bőrt veszek, hívásra megyek. Gottlieb, Bajcsy-Zsilinszky utca 55.

Köztemetőben 22-én elveszett fekete horgolt kesztyűm, becsületes megtalálóját jutalmazom. Börklinika, porta.

Másfélszobás összkomfortot cserélek külön bejáratú kétszobásra. Arany János u. 54. Moldoványi.

Igényesnek háló, rekamiék, nagyméretű vitrin, komótok, lemezjátszó szekrény, konyhaszekrény eladó. Mester utca 5.

Elcseréljük központifűtéses, telefonos, egyetemhez közel, másfélszobás szövetkezeti lakásunkat főbérletivel. Március 21 tér, II. em. 13. Telefon: 24-59.

Antik szekrény, páros, igényesnek jutányos áron, bordó, világítós duplarekamié, afrik eladó. Csapó u. 98.

Eladó használt fehér zománctűzhely. Arany János utca 11., keresztépület.

Eladó egy szép, új, fényezett heverőváz igen olcsón. Mester u. 21., asztalos.

Eladó cserép mahidi utca kert.

Táskairógép, eladó vagy kiadó. Dara

Eladó kis Kerekes-tele Szávai Gyul

Eladó szob házrész, vagy kertsé rélhető. Ny Hornyákék.

Beköltözhető ládának is a egy kemény adó. Kurucz

Rekamié, d rek aszta polc. Zepl gyermekkeré adó. Böször

Elvesztettem szekér tábl találó juta szesül. Búza

Szoba, kony elcserélem d sonlóra vag szobára. Bu ker., Keny 3/A. II. em

Szép két előszoba, kc jószágtartás elcserélem básra vagy összkomfort dosó utca 13

Elcserélem konyha, sp som, egy rel Kossuth utc

Jó minőségű lyes, új se eladó. Pacsi

Hidraulikus tonnás, elad 1., cipész.

Eladók fény kétajtós sz x125-ös vas lon, fotel. A u. 7.

Egészséges, macskákat Debreceni O nyi Egyetem tézet.

Tollat, bőrt vásra házhc Hatvan utca

Cipőfestés gépjel, gumitalpú cipők javítása kifogástalanul Hegedűsnél, Vörös Hadsereg útja 30. Ugyanott 125-ös Csepel motorkerékpár eladó.

Egy szoba, összkomfortos lakást keresek költségtérítéssel. Kigyó u. 31.

Eladó fél ház, cserével beköltözhető, deszka, gerenda. Kigyó utca 31.

Eladó beköltözhető egy szoba, konyha, előszoba, utcai házrész. Mikes Kelemen u. 5.

Eladó kisméretű modern konyhabútor, fényezett kombináltszekrény, festett ruhaszekrény, ágy, toalett-tükör, két nagy fotel, kerek asztal, használt zománcozott tűzhely, rádió, sodronyos vaságy, stelázs. Pacsirta u. 19.

Két dolgozó nőt albérlőnek felveszek. Csapó utca 86. Oláhné.

Családi ház, Péterfia részen, Eötvös utca 23. alatt eladó. Cím: Petrányi, Bábolna.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

A meleg kelet- nyugaton alig változik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 23—27 fok között.

Debrecenben hétfőn a hőmérséklet maximuma 30,7, minimuma 13,4. Talajmenten 11,5 fokot mértek. Csapadék 17,2 mm hullott. A nap 9 óra 12 percen át sütött. 19 órakor a hőmérséklet értéke 17 fok volt.

— **Keresztrejtvénymegfejtők figyelmébe.** A Napló 1963. május 26-i. vasárnapi számában közölt keresztrejtvény kérdései közül a következő sorok kimaradtak: Függőleges: 102. Hangfekvés. 104. Motorkerék pár márka. 105. Női név becézve. 107. Rág betűi keverve.

— **A gépíró és gyorsíró iskolában** dolgozók részére a felvételek megkezdődtek. Az érettségizettek délelőtti tagozata egyéves. Jelentkezés: Vörös Hadsereg útja 8. MH.

— **Téglás községben** a mozinézőterét központi fűtéssel látják el, mert a cserépkályhák nem tudták jól befűteni a nagy helyiséget.

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

MORVAI VIKTORNÉ
Berecki Julianna

életének 55. évében, május 25-én, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 29-én, szerdán du. 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából a kat. egyház szertartása szerint.

A gyászoló család

Lakás: Wesselényi u. 2. 19368

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett feleségem, édesanyánk, nagymamánk és rokonunk,

BUDAY IMRÉNÉ
Nagy Zsófia

május 25-én, hosszú, súlyos szenvedés után elhunyt, 64 éves korában. Drága halottunkat május 29-én du. 15 órakor fogjuk a Köztemető díszravatalozó termeből örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 OKT 31
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Holló László Félegyházán

A Kiskun Múzeumban új, állandó tárlata nyílt Holló László Kossuth-díjas festőművésznek. Huszonkilenc festmény és tizenöt grafika mutatja be a 83 éves mester hosszú, termékeny munkálkodásának korszakait. A képeket majdnem kivétel nélkül Holló László ajándékozta szülővárosának, mert annak ellenére, hogy fiatalon elkerült Kiskunfélegyházáról, ma is ezt a várost érzi igazán magáénak. A Félegyházán eltöltött gyermek- és ifjúkori élményvilága hihetetlenül élénken él a mester emlékezetében, egész életében ez a város, a környező táj és a kiskun parasztok élete volt legfőbb ihletforrása. A Kiskunfélegyházáról kapott ösztöndíjjal bejárta Münchent, Párizst és Európa számos nagyvárosát, majd Debrecenben telepedett le, de elemi erejű expresszívitás jegyében fogant képein — bármi volt is témájuk — valamiképp mindig felidézte szülővárosát. A kiállítás megnyitóján Holló László és felesége is részt vett. A mesternek nagy örömet okozott, hogy ismét találkozhat a várossal, félegyházi rokonaival, ismerőseivel.

A tárlat ünnepélyes megnyitóján a József Attila iskola honismereti szakkörének nevében Nagy Katalin köszöntötte Holló Lászlót.

–, Fémipari és Gépja-
4. T.: 226.
rjavítást
páron is végzünk. 212

ÉKE ÁLTALÁNOS
T. SZÖVETKEZET
önséget, hogy november

nyitja

át

s bő választékkal áll
kielégítésére. 8721

LYOS, MARÓS,
ÉS
AKMÁRA

képző

ismerősöknek, akik drága édesanyánk özv. Horváth Istvánné temetésén megjelentek. Gyászoló Horváth család. 8802

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, a Döbrentey utca lakóinak, akik felejthetetlen férjem, drága apánk, nagyapánk: Görög János sírjára virágot, koszorút helyeztek. A gyászoló Görög család. Kiskunfélegyháza. 2746

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, a Háziipari Szövetkezet vezetőinek és dolgozóinak, akik felejthetetlen édesapánk és testvérünk: Homoki Szabó Vince temetésén megjelentek, ravatalára virágot vagy koszorút helyeztek és fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyermekei és nővérei. Kiskunfélegyháza. 2732

Köszönetnyilvánítás. Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek akik drága jó férjem, édesapám, fiúnk és testvérünk Rácz József temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és mélységes fájdalmunkban velünk együtt éreztek. Gyászoló család. 8796

Köszönetnyilvánítás. Minden rokonnak, jó ismerősnek a Kossuth utcai óvoda dolgozóinak, a Lenin Tsz tagjainak és mindazoknak, kik felejthetetlen feleségem, édesanyánk Tarjányi Istvánné temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmunkban osztoztak, ezúton mond hálás köszönetet a gyászoló Tarjányi család.

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett lányom, testvérünk, sógornőm és nagynéném

Vidók Valéria

életének 53. évében elhunyt. Temetése folyó hó 31-én du. fél 3 órakor lesz a kecskeméti új köztemetőben.

Gyászoló család.

8804

Szolnoki Kulturális Hetek

1021

A KÉPZŐMŰVÉSZET VASÁRNAPJA

A szolnoki Tavaszi Tárlat megnyitása és az ezzel kapcsolatos események a képzőművészet vasárnapjává avatták ezt a napot.

FIATAL MŰÉRTŐK VETÉLKEDÉSE

A tárlatot tizenegykor nyitották meg, de már reggel kilenc óra előtt ott voltak a művészet fiatal barátai, a holnap felnőtt műértő közönsége. Másodszor rendezték meg a megyei középiskolai művészettörténeti versenyt. A Szolnok megyében kezdeményezett mozgalom eredményeként jó felkészüléssel jöttek el Szolnokról és a megye többi városaiból a középiskolás tanulók, hogy bizonyságot tegyenek művészettörténeti ismereteikről. A fiúk akadémikus komolysággal járkáltak az új kiállítás termeiben és a hátsó termekben elhelyezett régebbi magyar festmények között; a lányok nagyon izgultak, számolgatták, mikor kerül rájuk a sor, volt aki elhozta az iskolai tankönyvet s abból akart még az utolsó percekben is tudást meríteni.

De ezen a különös vizsgán nem lehetett az iskolai tananyagra támaszkodni. A tétel rendszerint csak egy név volt, egy régebbi, vagy az új kiállításon szereplő mai művész neve. — Oda kellett menni a képhez vagy szoborhoz és szabadon, az iskolai tananyagon túli, önszorgalommal szerzett tudás alapján beszélni róla. A fiúk és lányok bátran és okosan beszéltek. Pedig nem volt könnyű dolog, hiszen közben gyülekezett a kiállítás közönsége, köztük szolnoki és debreceni művészek s egy szelíd mosolyú öreg mester, kis fehér hegyes szakállal, gomblyukában a Kossuth-díj jelvényével. Holló László is ott volt a fiatal műértők előadásának hallgatói között.

A TAVASZI TÁRLAT MEGNYITÁSA

A tárlatot Bács-Kiskun, Haidú-Bihar és Szolnok megye képzőművészeinek kiállítását Szurmay Ernő, a városi tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg. A megnyitón ott volt Csáki István, az MSZMP megyei bizottságának első titkára, Sipos Károly, az MSZMP városi bizottságának első titkára, Kapás Rezső, a városi tanács vb elnöke, Bárdi Imre, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője és több szolnoki üzem vezetője. A nagyszámú érdeklődő közönség sorai közt ott voltak a művészettörténeti vetélkedőn részt vett fiatalok is. Páldi János, a megyei tanács művelődésügyi osztályának főelőadója és Baranyó Sándor festőművész a kiállítás közönsége előtt adták át a jutalmakat a legjobban szerepelt fiataloknak.

*

HOLLÓ LÁSZLÓ NYILATKOZATA

— Nagy örömmel tapasztaltam és nagyon jólesett nekünk, művészeknek, hogy a megyei és városi vezetők megjelentek ezen a kiállításon — mondotta Holló László Kossuth-díjas festőművész a megnyitó után lapunk munkatársának. — Olyan vezetők vannak itt, akik szeretik a művészetet és ez biztosíték arra nézve, hogy mindent meg fognak tenni három megye képzőművészetének gyümölcsöző együttműködéséért. Nagy élvezettel hallgattam a fiatal műértők vetélkedőjét. Néhány nagyon jó megjegyzésük azt mutatja, hogy ennek a mozgalomnak vezetői önálló gondolkozásra s a mai képzőművészetben való jó tájékozódásra tanítják a diákokat. Magamról is kell beszélnem? Mit is mondhatnék? A mi munkánk nehéz, sokkal nehezebb, mint általában gondolják rólunk. A téli, műtermi munkát befejeztem, most a szabadba járok.

*

A megnyitó után a TIT klubhelyiségében a párt és tanácsi vezetők elbeszélgettek a kiállító művészekkel. A debreceni művészek közül Holló László, Menyhárt József, Móré Mihály, Biró Mihály és Tilles Béla festőművészek és Berky Nándor szobrászművész szerepeltek a kiállításon.

Délután a vendégművészek meglátogatták a szolnoki művésztelepet. A baráti beszélgetések, viták még soká folytatódtak a műtermekben és eszpresszókban. Ez a nap valóban a képzőművészet vasárnapja volt.

— LL —

TÁRLATON

1964 APR 14
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Magyar Hírlap
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyarország dolgozói, a Magyar Szocialista Munkáspárt és a forradalmi munkás-paraszt kormány vezetői kértek bennünket, tolmácsoljuk a szovjet embereknek szívélyes testvéri üdvözletüket és jókívánságaikat. Sok sikert kívánnak a szovjet dolgozóknak a kommunizmus építésében és boldog életet kívánnak nekik. E kedves feladatot teljesítve, tolmácsolom önöknek magyar testvéreik forró üdvözletét.

A szovjet emberek sokat tudnak a magyar nép életéről, történelméről, és forradalmi harcáról, ipara, mezőgazdasága, tudománya és kultúrája fejlesztésében elért eredményeiről, a szocialista építésben kivívott sikereiről.

És amikor az embernek alkalma nyílik arra, hogy saját szemével lássa a népi Magyarország mai életét, a szocialista építés nagyszerű képe tárul eléje.

ból is

jet—magyar határt, mindenütt éreztük ezt az ünnepi légkört, a barátság és a testvériség, a meleg vendégszeretet légkörét.

Magyar barátainknál tett látogatásunk

nemcsak kellemes volt, hanem rendkívül hasznos is. Rendkívül elégedettek vagyunk magyar barátainkkal folytatott megbeszéléseinkkel.

Megbeszéléseink nyíltak, barátiak voltak, ezek során ahogy mondani szokás —, *fél szóból is megértettük egymást.* Nem kellett óvatosan megválogatni a diplomatikus kifejezéseket, attól tartva, hogy véletlenül félreértik szavainkat. Így csak a legközelebbi barátok beszélgethetnek egymással, azok, akiknek egységesek nézeteik, egységes elvi, marxista—leninista az álláspontjuk.

A magyar kommunisták pártjának helyes marxista—leninista irányvonala, a tömegek között végzett hatalmas szervező és politikai munkája megérdemelt megbecsülést szerzett a pártnak, megszerezte az ország dolgozó népének aktív támogatását.

gazi tavasza

A parasztság életszínvonala szakadatlanul emelkedik.

A Magyar Szocialista Munkáspárt hozzáértő módon oldotta meg a szocialista építés e rendkívül nehéz feladatát. A falu szocialista építésének időszakában állandóan nőtt a

Hruscso
tette: Az
azonosság
lások s
érintett
nyilvánu
munkra,
gyar el
nem vol
jaink, k
a legsz
állnak
tanácsk

**Nézeteink egybe
vényszerű, természetes következménye a szovjet—magyar kapcsolatok**

Kommun
ségének nézeteit és tevékenységét.

A KKP vezetőinek szakadár tevékenysége

Magyar barátaink — mondotta a szovjet kormányfő — teljes megértéssel és helyeslésssel fogadták az SZKP Központi Bizottsága februári teljes ülésének határozatát és *Szuszlov* elvtárs előadói beszédét a Szovjetunió Kommunista Pártjának a kommunista világmozgalom egységéért vívott harcáról.

Pártjaink megállapítják, hogy

a Kínai Kommunista Párt vezetői a stratégia és taktika minden alapvető kérdésében eltérnek a kommunista világmozgalom lenini irányvonalá[illegible] a moszk[illegible]sokon kök[illegible]ki.

meghirdetvonalukat, á[illegible]ri kalandorságot, a nagyhatalmi sovinizmust ömleszti egybe. A kínai szakadárok a dolog lényegét tekintve, egész sor kérdésben trockista álláspontra helyezkednek.

A Szovjetunió Kommunista Pártja és a Magyar Szocialista Munkáspárt úgy véli, hogy a kialakult helyzetben határozottan vissza kell utasítani a kínai vezetők antileninista koncepcióját és aknamunkáját.

XX. kongresszusa után pártunk, miként más testvérpártok is, sokat dolgozott, hogy megszüntesse a sztálini személyi kultusz súlyos következményeit és helyreállítsa a lenini elveket a nemzetközi kommunista mozgalomban, a szocialista testvérországok kapcsolataiban.

Kölcsönös kapcsolatainkból egyszer s mindenkorra kiküszöböltük a nem egyenjogúságnak, egy ország tapasztalatai és politikája más testvérországokra való rákényszerítésének mindennemű elemét.

Egységünk a marxizmus—leninizmus, a proletár nemzetköziség elvein alapszik.

A célok és az alapvető érdekek közössége fűz össze bennünket.

Abból indulunk ki, hogy a szocialista népek közösségében nem lehetnek nagyok és kicsik, feddhetetlen tanítók és alázatos tanítványok. *Mi valamennyien tanulunk egymástól, segítünk egymásnak, együtt gondolkodunk arról, hogyan építsük jobban az új életet, szívünkön viseljük a kommunista világmozgalom közös érdekeit, közös forradalmi ügyünket.*

A kínai vezetők ellenzik ezt. Ők különleges szerepre tartanak számot a szocialista táborban és a kommunista világmozgalomban. A pártok és államok kapcsolataiban szeretnék visszaállítani azt a rendszert és azokat a módszereket, amelyek a sztálini személyi kultusz idején uralkodtak. *Ezek az idők azonban visszavonhatatlanul elmúltak.*

A szovjet dolgozók mélyen tisztelik Kádár Jánost

Erőnk, bölcsességünk a forradalmi marxista—leninista elméletben, az összes testvérpártok, az összes szocialista országok, az összes forradalmi népek kollektív gondolkodásában, — kollektív tapasztalatainkban rejlik. Ez pártunk álláspontja, ez magyar barát[illegible]

zi kommunista mozgalom kiemelkedő alakját, mint nagylelkű jószívű embert.

Országunk kommunista és pártonkívüli dolgozóinak szeretetét és megbecsülését Kádár János elvtárs iránt jutatta ékesen kifejezésre a Szovjetunió Hőse címmel történt kitüntetése. Különösen jólesett nekem, hogy az SZKP Központi Bizottságának, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének megbízásából én nyújthattam át Kádár elvtársnak a Lenin-rendet és a Szovjetunió Hőse kitüntetés aranycsillagát.

Mély meggyőződésem, — hogy a szovjet párt- és kormányküldöttség magyarországi látogatása, ugyanúgy mint a magyar párt- és kormányküldöttségnek Kádár János elvtárs vezetésével tavaly a Szovjetunióban tett látogatása *újabb fontos lépés a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság népei közötti megbonthatatlan testvéri barátság fejlesztésének és erősítésé[illegible] útján.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

EGYETEMI ÉLET

1964 MÁJ d.

Holló-

KIÁLLÍTÁS

1011

a Kossuth egyetemen

Woynarovich profeszor üdvözli a mestert, Bán professzor átérzett, szeretetet és tiszteletet sugárzó szavakkal méltatja a művészt és munkásságát, s aztán a kedves arcú, az idegennek első pillantásra is ismerősnek tűnő kedves bácsi, Holló László emelkedik szólásra. Első szaván úrrá lesz a meghatottság, néha már el is csuklik hangja, s anélkül, hogy két mondatnál többet mondana, érezzük, hogy örömmel, szeretettel jött közénk, jött személyesen e rövid időre, s jött ecsetvonásaival, képeivel két teljes hétre. A hosszan tartó taps betölti az aula tág terét, a napsugarak a sajátos Holló-színeken játszanak.

Csak utána mondta el közvetlen beszélgetésben, hogy bár százszor szívesebben beszél a színek nyelvén, mégis szerette volna mindenkinek szavakban is elmondani, hogy ő szocialistának vallotta magát már akkor is, amikor ezt még nem lehetett nyíltan vallani; egyszerű embert, parasztot, napszámost festett akkor is, amikor a hivatalos körök mást néztek jó szemmel, és ez a hitvallás művészetének évtizedeken keresztül érlelt hitvallása lett. S szeretné, ha mi fiatalok éreznénk, látnánk ezt művészetében, értékelnénk, s a magunk számára elgondolkoztatónak tartanánk.

Hisszük, hogy a művész így is megértésre talál ifjúságunk körében.

Holló László nagyon szereti a fiatalságot, két hallgatólány minden bátorságát összeszedve megszólítja a művész feleségét: melyik a festő legkedvesebb képe, s melyik az övé? Ő tagadja a legkedvesebb létét, számára valamennyi, mind együtt a legkedvesebb, s biztatja a lányokat, kérdezzék meg személyesen a mestert, bár hasonló válaszát előre megjósolja. A két kislány bátortalan, de segítségükre siet a szerencse vendégünk kísérője személyében, aki véletlenül éppen őket szólítja a mesterhez. S ők az első feszélyezett, szinte félszeg kérdés után („nekem mindig a legújabb, a készülő kép a legkedvesebb, mert ezt szeretném szebbnek, jobbnak a többinél" a válasz) már mint régi kedves ismerősök, szinte mint nagyapa és unokák beszélgetnek tovább.

Apró, alig iskolás emberke csetlik-botlik a nagyok között. Egy kedves simogatás, két-három megnyerő szó, s ők ketten máris széles publikum előtt vitatják a ház, a ló meg az autó festésének szakmai kérdéseit. A kicsi önbizalma határtalan, elismeréssel nyilatkozik a képekről, s közben nem is sejti, hogy éppen a legilletékesebbtől kapja a biztatást a továbbiakhoz.

Ismerősök egész sora ragadja meg az alkalmat, hogy tiszteletét kifejezhesse a művésznek, s ő mindenkihez szívből kedves, közvetlen. Sokat beszélgetünk, s közben felvetődik, volna-e hivatottabb művészünk, akit felkérhetnénk az aula homlokfalainak freskódíszítésére? Vendégünk szívesen vállalná a kompozíciót, kivitelezni talán már nem tudná egyedül, az ő korában fizikailag ez túl nagy megterhelés, de a város, az egyetem, a művész, a fiatalság kapcsolatának nagyszerű szimbólumát lehetne megörökíteni e gondolat megvalósításával.

Illetékeseknek, valamennyiünknek érdemes lenne elgondolkozni rajta. A kiállítás — úgy hisszük — támogatni fogja a gondolatot.

a r
biztatások között érlelte, for-
Z-bizottsága: olyan rendez-
lítani, ami koncentrálja az
ad mozgalmi munkánk javí-

gbeszélésünkön „hivatalosan"
aztán a rektori tanács előtt
tői nem zárkóztak el a gondo-
adtak, s közben állandó
nérjük fel erőnket, csak any-
ztosan meg tudunk valósítani.
vagyunk. A négy nap esemé-
t megmozgatták. Nagy ered-
ban nem ezt tekintjük. Annak
ervezetünk, hallgatóink egy
g kisebb része — olyan konkrét
előkészítésében, amiért szíve-
kesedéssel dolgozott.
a hónapok óta tartó munká-
rtunk csaknem valamennyi
készítette elő. A siker, meleg
megérdemelt volt.
Fórum szereplői, rendezői, az
ott technikusi csoport késő
ha kellett ötször, tízszer újra
nényt akart adni a nézőknek,
lehetőségeik nagyon gyengék
tudják megmondani, hogy
t és sok minden mást hány
i vagy saját maguknak elké-
nunkájuk legszebb elismerése.
alban és kapuzárás után, eső-
Nem kívántunk tőlük érett
neglepett bennünket: ez már
snél.
pszervezetek, ahol ismeretter-
z eseménysorozatra. A sárán-
ágy-gyár fiataljainak elhozott
további munkára is kötelezi
méljük — követik a példát.
edagógiai szakos hallgatóink
léselméleti konferencia hóna-
az ő munkájuk is hozzájárult
sikeréhez.
olyan kezdeményezés volt,
tunk az intézetek segítségére.
ramot állítottak össze, ami
óink között. Nem akartunk
örülünk annak, hogy — ahol
ázzá.
zvényei véget értek. Tudjuk,
yan is, amit majd másképp
ogy elkezdtük, mert tanultunk
Z is, az intézetek is, a hallgatók

elkezdték, akik féltő gonddal
sikeréért.
egnagyobb elismerés: érde-

Molnár Ferenc
a KLTE KISZ vb titkára

lál dr. Jakó Jánosnak

erősebb, gazdagabb lesz, mint volt.

Amikor büszkék vagyunk kitüntetettjeinkre, akkor egyben büszkék lehetünk az egyetemek vezetőire, professzoraira, tanáraira, dolgozóira, KISZ-szervezeteire, mert valamennyien részesei kettejük kitüntetésének.

Azok, akik részt vettek az ünnepélyen, irigység nélkül örültek együtt az ünnepeltekkel, és velük örülhetett mindenki, aki hisz a becsületes munka hasznában. Szülők, rokonok, barátok, ismerősök és ismeretlen emberek, egyetemisták és nem egyetemisták, minden becsületes ember együtt örülhetett és örült velük.

Legyünk büszkék rájuk, hívjuk segítségül a példájukhoz kedvetlenek ellen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG
1964 JAN 25.

1021

— *PÉNTEKEN, a Magyar Galéria dísztermében bemutatták a sajtó képviselőinek Holló László festőművész grafikai kiállításának anyagát. A tárlatot szombaton 12 órakor nyitják meg.*

JAN 25.

Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása a Nemzeti Galériában

1021

A Nemzeti Galéria dísztermében bemutatták pénteken a sajtó képviselőinek Holló László Kossuth-díjas festőművészünk tárlatát. Az élmény melege fűtötte át a kiállítási termet a sajtóbemutató alkalmával. Az idei év első galériakiállítása nagy művészi sikernek ígérkezik. A kiállítás rendezői: Solymár István és Láncz Sándor a mester művészetének és pályafutásának ismertetése során elmondották:

A mester 1887-ben született Kiskunfélegyházán. Fiatalon lelki közösséget vállalt és kötött Holósy Simonnal, a magyar plain-air és a nagybányai irányzat megalapítójával. Megjárta Münchent és Párizst, eljutott Spanyolországba is — ahol életművét tanulmányozva úgy látjuk — Greco és Ribera művészetének átélése volt ösztönzője annak, hogy magára találjon és bátor léptekkel haladjon az önálló alkotás útján. Hazatérve Debrecenben telepedett meg, Móricz Zsigmond és Medgyessy földjén, és velük rokon emberlátó erővel ábrázolja a magyar tájat, a tanyavilágot és saját arcát is.

Életének és művészetének nagyobbik fele úgy kapcsolódik Debrecenhez és környékéhez, hogy debreceni festőként tartják számon a művészettörténészek. Művészete töretlen továbbfolytatása annak az alföldi festészetnek, amely a Munkácsy-örökség nyomán alakult ki.

Csupán két esztendeje annak, hogy Holló László életművével megismerkedhetett a közönség. Ekkor lépett ki debreceni magányából és a hosszú, alkotó évek alatt százszámra készített festményeiből és grafikáiból bemutatott egy kis hányadot: az életmű ismertetéséhez legjobbnak vélt munkákat. Az akkori — a Műcsarnokban rendezett — kiállítása a nagy érdeklődés mellett hivatalos elismerést is hozott: a művészt Kossuth-díjjal tüntették ki. Az idős mester — mintegy a kölcsönös megbecsülés jelképeként — számos festményét a Nemzeti Galériának ajándékozta.

A mostani kiállítás grafikai munkásságából nyújt ízelítőt a képzőművészet rajongóinak. A bemutató színes anyagában 64 alkotás, toll- és ceruzarajz, továbbá néhány akvarell szerepel. Önarcképeiből már a műcsarnokban is változatos sorozatot mutatott be, többek között az 1932-ben készített önportréját, amelyen csodálkozva, világot megérteni vágyóan szemléli az őt körülvevő hétköznapok sok, számára idegen mozzanatát. Most, 30 év múltán az 1962—63-as önarcképein az érdeklődés tűnődőbb, világot értőbb lett. Ceruzarajzainak tájai: a görbe utcák, a falusi hangulatú bozontos-gödrös városvég, a füzes folyópart. Képeinek visszatérő témái a szekeret húzó, rohanó lovak, a lakodalmas menetek stb.

A korábbi művek felfokozott drámai lobogását az idős korral együttjáró, nyugodt szemlélődés váltja fel a rajzokon. Összefoglalva: grafikáiból — mint egész életművéből — művészetének humanitása beszél.

A Magyar Nemzeti Galéria első idei kiállítását a Műcsarnokkal közösen állították össze. A tárlatot január 25-én, szombaton dr. Béres András, a debreceni Déri Múzeum igazgatója nyitja meg, s előreláthatólag február végéig tekinthető meg a közönség. (MTI)

1964. JAN.
Hajdúbihari Megyei Népújság
Magyar Hirdető
SAJTÓTIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

több üzem és ültetvény ellen.

Bamako (Reuter). Az afrikai egység szervezet döntőbizottsága pénteken Mali fővárosában megkezdte tárgyalásait az algériai—marokkói határviszályról. A bizottságban

tak alá a Sz
nada együt
atomenergia
lásában. A
mében sza
tudomány
cserélésére

Ülésezett az országgyűlés ipari és mezőgazdasági bizottsága

Az országgyűlés ipari bizottsága pénteken *Bondor József* elnökletével ülést tartott a parlamentben. Az ülésen részt vett *Vass Istvánné*, az országgyűlés elnöke is. A bizottságot *Kardos Géza* pénzügyminiszter-helyettes tájékoztatta az ipari tárcák, valamint az építésügyi, a közlekedés- és postaügyi, továbbá a Munkaügyi Minisztérium 1964. évi költségvetésének tervezetéről. A beszámolót követő vitában felszólalt *Balogh, László, Csedreki László, Fabók János, Horváth István, Hörváth Károlyné, Inokai János, Placskó Józsefné, Turjánszki Mihály, Varga István* és *Vida Miklós* képviselő.

Az ülésen részt vett és felszólalt *dr. Csanádi György* közlekedés- és postaügyi miniszter, *Horgos Gyula* kohó- és gépipari miniszter, *Nagy Józsefné* könnyűipari miniszter, *Veres József* munkaügyi miniszter, *dr. Lőrincz Imre* nehézipari miniszterhelyettes és *Simor János* építésügyi miniszterhelyettes.

Az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága *Erdei Ferenc* elnökletével a Földművelésügyi és az Élelmezésügyi Minisztérium ezévi költségvetésének tervezetét tárgyalta meg. Az ülésen részt vett *dr. Beresztóczy Miklós*, az országgyűlés alelnöke is. A képviselőknek *Királyi Ernő* földművelésügyi miniszterhelyettes és *Dergács Ferenc* élelmezésügyi miniszterhelyettes számolt be a főbb költségvetési előirányzatokról.

A vitában felszólalt *Farkas János, dr. Fekszi István, Hodek József, Kókai Jánosné, Lakatos András, Tisza József* és *Z. Nagy Ferenc* képviselő, valamint *Garamvölgyi Károly* pénzügyminiszterhelyettes és *Molnár Károly*, a SZÖVOSZ elnökhelyettese.

A felszólalásokra adott válaszok után mindkét bizottság egyhangúlag elfogadta a költségvetési tervezetet, s úgy határozott, hogy az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

(MTI)

fegy
masak. Ba
dében szót emelt
fegyvermentes övezetek megteremtésének gondolata mellett. (MTI)

A taktika a politik

Subandrio

Djakarta (Reuter). Subandrio indonéz külügyminiszter csütörtökön este felszólalt egy tízezres tömeggyűlésen Djakartában. Egyebek között kijelentette: Malaysia kérdésében Indonézia alapvető politikája változatlan. Szembenáll a brit sugalmazásra megteremtett államalakulattal, s az a kívánsága, hogy Singapore, Malájföld és Észak-

1964 MÁR

VASÁRNAPI SE

Holló László

A Nemzeti Galéria dísztermében Holló László Kossuth-díjas festőművész válogatott grafikai gyűjteményét mutatják be. A 77 éves idős mester kiváló munkásságát grafikai lapjain keresztül is lemérhetjük. E reprezentatív bemutató változatos, sokrétű, az élet számos területéről ad maradandó élményt. Az idős művész a Munkácsy-hagyományokat képviseli művészetében.

Grafikai lapjain friss erő, lendület tükröződik. Az élet megnyilvánulásait szuggesztív bensőséggel rögzíti. Lüktető elevenség érződik önarcképein is. Elmélyült filozófikus lényeglátó kutató énje ezekből is kisugárzik. Megcsendesülő, derű fénylik a bozontos szemöldökű szempárból, s minden változatában más-más érzelmi állapot nyert hangsúlyos kifejezést. Ezzel ki is mondtam művészetének legjellegzetesebb vonását: a jellem és lélekábrázolás átható gazdagságát.

Harmincöt év grafikai termésében gyönyörködhetünk. Egyúttal nyomon követhetjük a stílusváltozás jegyeit is, — az impresszió-expresszionista indulástól, a nemesen leegyszerűsödött realista ábrázolásig. A dinamikus kifejező erő azonban még e magas korban sem lankad és ott táncol az alföldi vihart, száguldó lovasszekereket megörökítő képeiben.

Mély humanizmus hatja át különösen a „Vízhordó", „Krumpliszedők" és a „Tiszaparti jelenet" című műveit.

VASAS

Magyar Hírlapkiadó Vállalat
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Vasas szolidaritás

Ausztrália és a Német Demokratikus Köztársaság a térképen messzire esik egymástól. De a két ország vasmunkásai között a barátság szálai szövődnek, hála szakszervezeteik testvéri kapcsolatainak, szolidaritásának.

tünk. Sydneyben, Newcastleban, Wollongongban és másutt, amikor a német problémák ésszerű megoldásának javaslatait ismertettük, rokonszenvező visszhangra találtunk. Álláspontunkat közzétettük az újságokban, s hangot adhattunk neki a rádióban és a televízióban is. Másrészt viszont az NDK-ban híreket közöltek a mi problémáinkról, a lapok ismertették a mi „FEDNEWS" („Szövetségi hírek") című lapunk cikkeit. Több szakszervezettel, a fémipari kereskedelmi szövetséggel, több munkástanáccsal, haladó szervezettel ismertettük az NDK dolgozóinak harcát, síkra szálltunk a szakszervezeti harcosok nyugat-németországi üldözése ellen. Expressz-levélben kaptam híreket a nyugat-németországi, legutóbb

a düsseldorfi letartóztatásokról:

a Szabad Német Szakszervezetek

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 APR 30.

— **Holló László festőművész** kiállítását szerdán nyitották meg a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában. A kiállításon 40 olajfestmény és tusrajzok láthatók.

1970 MAR 2 2
1021

Szenvedély

Különböző tárgyak gyűjtése lehet hobby, lehet szórakozás, kellemes időtöltés a napi munka után, lehet az érdekességek iránti vonzalom megnyilatkozása, de a műgyűjtés nem egyenlő egyikkel sem. Nehéz lenne meghatározni pontosan, hogy miért, az azonban bizonyosnak látszik, hogy a műgyűjtés a képzőművészettel való kapcsolatnak esetleg egyedi, de igen magasrendű formája. És ezenkívül a műpártolást, a képzőművészet támogatását is jelenti.

— A képgyűjtés szenvedély — mondja dr. Kalós Sándorné, a debreceni Medgyessy-terem vezetője, aki férjével együtt sok év óta gyűjt képet. — A műalkotás akkor teljesedik ki, amikor a festő megtalálja az alkotását teljes egészében befogadni tudó partnert, de a kép megszerzésének vágya már szenvedély kérdése. A műgyűjtés ott kezdődik, amikor az ember áldozatot tud hozni a képért.

— Képet gyűjteni alkalomszerűen, alkalmi vételekre szorítkozva nem lehet. A férjem is, én is autodidakták vagyunk: egyikünknek sincs képzőművészeti végzettsége. A tandíjat meg kellett nekünk is fizetni: az első képeink nagy nevű festők alkotásai voltak, de a nagy nevek gyenge műveket fedtek. Ezeknek, a háború előtti gyűjteményünknek nagyobb része a háború alatt elveszett. Talán nem is nagyon sajnáltuk, mert rájöttünk, hogy a jó antik képek gyűjtéséhez vagyon kell, nem pénz. Vagyonunk pedig nem volt. Élő művészek képeinek a gyűjtéséhez sok pénz kell és áldozatvállalás, de ez elérhető. Mi mindig megfizettük és meg is nélkülöztük a képet. Nekünk a kép nem vagyontárgy, mert nem mobil, és nem is akarjuk mobilizálni.

— A felszabadulás után ismerkedtünk meg Holló László sógorával, Hrabéczy Ernővel, aki meditatív, de igen jó festő volt, őt mecenáltuk. Havonként fizettünk neki bizonyos összeget. Hrabéczy a

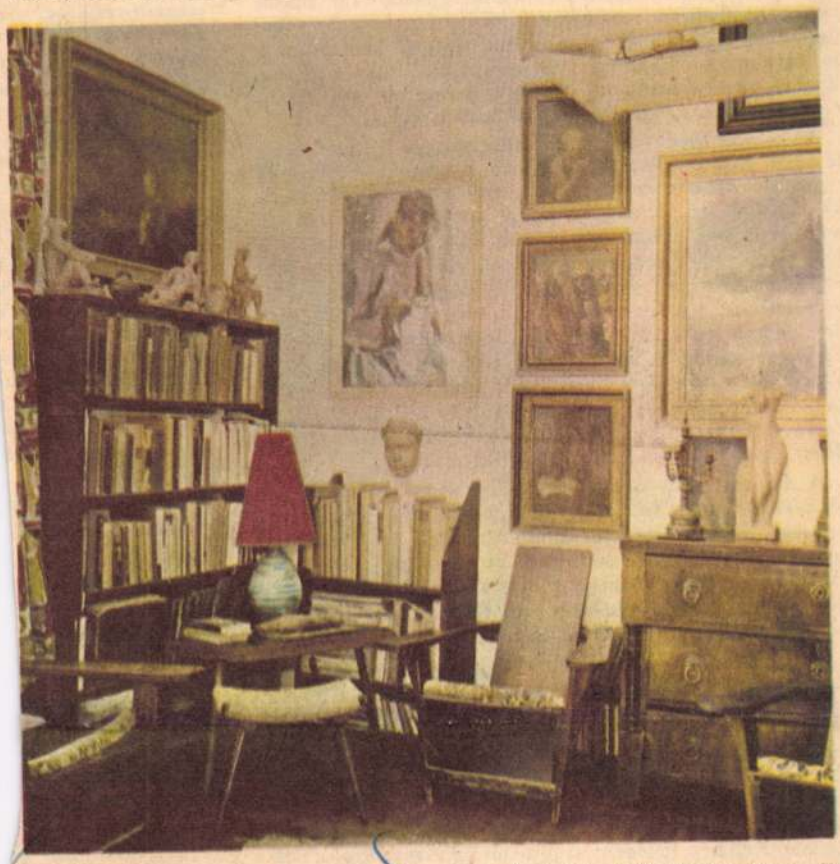

felszabadulás előtt Budapesten élt és a Greschem körnek igen megbecsült tagja volt, mert igen szigorúan ítélt. Halála előtt azt kérte, hogy ha meghal, a körülbelül 140 alkotásából százat semmisítsünk meg, és a „tűrhetőbbeket" kíméljük csak. Tőle kaptunk aztán ajánlóleveleket a kör többi tagjához: Szőnyi Istvánhoz, Bernáth Aurélhoz, Barcsay Jenőhöz, Szentiványi Lajoshoz, akiknek aztán vásárlói lettünk. Én sokáig Hrabéczy bűvületében éltem, a férjem pedig Bernáthéban. Férjemben több volt az érzék, bennem a szakértelem.

— Emlékszem, amikor az első Barcsay-képet megvettük, csak 1500 forintunk volt. Azért elmentünk hozzá és mondtuk, hogy képet szeretnénk. Akkor még nemigen ismertem Barcsay művészetét, tapogatódzó volt az ízlésem vele szemben. Sok képet mutatott, és én megláttam az ágya felett az Evezősök című képet. Nekem csak az kellett. Nem eladó — mondta Barcsay, de megígérte, ha eladó lesz, ír, és csak nekünk adja. Mikor eljöttünk, úgy döntöttünk, hogy a férjem menjen vissza, és előlegezze meg a képet. Barcsay ettől a ragaszkodástól úgy meghatódott, hogy azonnal ideadta az Evezősöket. Később fizettük ki a többi részletet.

— Hogy képcsarnokos lettem, ez is ennek a szenvedélynek köszönhető. A férjem mondta egyszer, hogy miért nincs Debrecenben képcsarnok. Másnap felutaztam Pestre, és megkérdeztem a Képcsarnok Vállalat igazgatójától, hogy miért nincs Debrecenben képcsarnok. Semmi akadálya, ha elvállalja a megszervezését — válaszolta. Elvállaltam, aztán ittmaradtam.

— Szóval se balatoni telek, se utazások. Sok luxusról lemondtunk, de két dologról nem tudunk: a képekről, és hogy évenként felmenjünk Pestre, és minden műtermet végiglátogassunk.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen
SAJTÓFIGYELŐ
Telefon: 138-048, 337-748, 340-125

DR. TAR KÁR

A VII

A KÖZMŰVELŐDÉ

Közel kétéves előkészítő munka u
közepén tartják meg az országos kö
A kissé hosszúra nyúlt felkészülés is
záson a társadalmi élet, a társadalmi
kívül bonyolult jelenségéről lesz szó. E
az eddig elkészített írásos összegzés, az
lési Tanács és az országgyűlés kulturális
ző vitája is.

MIÉRT VAN SZÜKSÉG KONFERENCIÁRA?

Több olvasóban vetődhet fel a kérdés, miért van szükség ilyen nagy előkészületre és miért van szükség éppen most közművelődési konferenciára? A válasz érveit egyrészt a művelődés története, másrészt a közvetlen jelen tényei szolgáltatják.

Ha a közművelődés, a nevelés történetébe kicsit is bepillantunk, meggyőződhetünk arról, hogy a társadalom fejlődése és a művelődés, nevelés ügye milyen szorosan összefügg. A közművelődési, nevelési kérdések mindig akkor kerültek előtérbe, amikor társadalmi formációk váltották egymást, vagy amikor egyazon társadalmi rendszeren belül történt jelentős változás. Elég csak utalni az egyetemes tanügyi kongresszusok összehívásának időpontjára: 1848, 1896, 1928, 1948 és 1970-re. Ezek a tanácskozások ugyanis 1970-ig nemcsak az oktatás, nevelés, hanem a közművelődés fórumai is voltak.

A kongresszusok célja, társadalmi szerepe között persze lényeges eltérések vannak. A polgári társadalom alapvető és egyre élesedő ellentmondása kifejeződött a művelődéspolitika területén is. Az első egyetemes tanügyi kongresszus, de még az 1896-os tanácskozás célja is szorosan összefüggött a fejlődő polgári társadalom igényeivel. Az 1908-as szabadoktatási tanácskozáson, vagy az 1928-ban megrendezett harmadik egyetemes tanügyi kongresszuson már nem a társadalmi fejlődés által felvetett követelmények határozták meg a nevelésügyi programokat. A kongresszusok célja éppen az volt, hogy a nevelés, a művelődés intenzív fejlesztésével meggátolják a társadalom progresszív irányú fejlődését és a társadalom gazdasági, politikai szférájában jelentkező ellentmondásokat, teendőket nevelési, művelődésügyi kérdéssé szűkítsék.

A szocialista társadalom nevelésügyi és művelődési kongresszusainak alapvetően más a jellege és a célja. Az V. nevelésügyi kongresszusnak és a közművelődési konferenciának is az a célja, hogy az oktatás-nevelés, a közművelődés irányát, programját, szervezetét a megváltozott társadalmi környezethez, követelményekhez és igényekhez, a jövő feladataihoz igazítsa.

Az elmúlt két évtized során olyan változások történtek a magyar társadalom életében, amelyeket a művelődés egészében, a közművelődés területén is figyelembe kell venni. A tudományos technikai forradalom egyre szélesebb körű érvényesülése, a gazdasági irányítás új rendszerének bevezetése, a szabad idő növekedése, a tömegkommunikációs eszközök elterjedése, a művelődési javak megszerzésének módjában jelentkező új jelenségek érvényesülése, a népművelés egyes területeinek elégtelen fejlődése, szűk hatóköre alapvetően érintik, illetve meghatározzák a közművelődés egész rendszerét, fejlesztésének elveit.

Az eddigi viták, tanácskozások és írásos
rétűen elemezték ezeket az összefüggéseket.
dés fogalmának, a közművelődéspolitika főbb
súlyozása is ezt a szemléletet tükrözi.

A KÖZMŰVELŐDÉSPOLIT FŐBB ELVEI

Az eddigi összegzések világosan megfoga
közművelődéspolitika főbb elveit azok a t
déséből eredő tényezők és tendenciák határ
lyek a szocialista művelődés szélesebb körét
matát, a társadalmi műveltség magasabb

A közművelődés a szocialista társadalmi
sának egyik legfontosabb területe, de a term
lékenységnek, a gazdasági fejlődésnek is
A közművelődés szerepe, társadalmi súlya
hogy milyen aktív kapcsolatban van a politi
sadalmi, gazdasági alappal. A közművelőd
a szocialista társadalom továbbfejlesztésének
szefüggésben kell meghatározni.

A közművelődés a társadalom művelőd
tos része. A társadalmi gyakorlatban azonb
désnek szoros kapcsolata kell hogy legyen
a tudományos tevékenységgel és a művés
is a társadalmi művelődés (a szellemi él
nyaival. A közművelődés folytatja és továb
oktatás munkáját, felhasználja, terjeszti a
tás eredményeit, az emberi aktivitás, megis
lás, nevelés területének tekinti a művészeti
közművelődés azonban nemcsak passzív f
vetítője az alkotó területek eredményeine
ló és visszaható közege is a tudományos
kenységnek. Az emberek ugyanis nemcsak
hanem alakítói is saját kultúrájuknak és hat
és a művészetek fejlődésére. E területek: a
domány, a művészet, a közművelődés bel
rendelkeznek, viszonylag önállóak, de a m
ta, *a társadalom művelődési élete csak e*
csönös kapcsolata révén valósulhat meg.
erősíteni kell a jövőben a közoktatás és a n
művelődési céljait, feladatait, illetve a kö
művészeti életnek a közművelődéssel teren

Ezeknek az igényeknek, amelyeket egyf
követelmény, másfelől a művelődési tarto
tának szükségessége jelent, csak a művelőd
tére, formájára igényt tartó, a társadalmi
kusan követő közművelődés képes. *Ezért*
lyett a közművelődés szélesebb körű tevék
teleit kell megteremteni, gyakorlatát megval
nemcsak névcsere, terminológiai kérdés, mi
net során ismert elnevezések változása sem
dosítást jelentett. A népnevelés, a népoktat

...művelés tartal
...ban is különbözött e
népműveléstől tágabb,
velődési területeket (tö
lom új viszonyokat fej
a közoktatással, a művé
művelődésben a hagyo
új kulturálódási leh
közök fejlődés által m
fejlesztési irányát kell
ségének, a közművelőc
gyelembe venni a vált
ri) műveltség adott sz
módjában jelentkező vál

A szocialista társada
zetközi helyzetben foly
lése, a gyakran ellentm
ideológia igazi céljainal
velődéspolitika követke
politikai aspektusának
veltség kialakítása sok
véleményrendszere végs
lágnézetének, annak, al
lenségek lényegét, okait
ben és a társadalomba
alakításában a világnéz
dalmi fejlődésben szer
adata, hogy az emberek
lista eszmének a mai g
továbbfejlesztését, a sz
erősítse a szocialista erk

Korunk egyik fő saj
halmozódása, széles kö
jobban meghatározza a
A tudomány egyre sz
lő erővé, a termeléke
a tudományos technik
telmények elé állítja
mányos szintjének eme
erők szubjektív oldalá
nek, képzettségének
és a művelődés közö
E folyamat felismert
készítésében a közmű

A közművelődés n
nyesek. A konkrét
differenciálni kell a

...dasági struktúrája, n
a társadalmi osztály
mányai olyan megha
a művelődés aránya
gyelmet kell fordítan
ki kulturális centrum
zó hatásuk.

E tényezők tudato
zetismeretre, a valós
elemzésekre van szük

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁJ 4-1
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

A TAVASZI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

HOLLÓ LÁSZLÓ: PAPP BÁCSI

fizetési igény megjelölése
yugodt munkahely" jeligére
ar Hirdetőbe kérjük leadni.

és női munkásokat azon-
lépéssel, jó kereseti lehető-
alkalmazunk. Jelentkezés a
öszörményi Sajtüzem fő-
zetőjénél.

- és gépírót, lakatos szak-
okat, férfi segédmunkáso-
raktári anyagkiadót felve-
BIOGAL Gyógyszergyár,
en, Pallagi út 13.

ri munkásokat és gépkocsi-
ódómunkásokat vesz fel a
-Szabolcs megyei MÉH Vál-
ebrecen, Külső vásártér 3.

cen környékén levő ipari
felvételre keres gépész-
öket, gépésztechnikusokat
épszerkesztői és szerszám-
ztői gyakorlattal rendelke-
nyben —, valamint közgaz-
végzettséggel rendelkező
statisztikus, szervező mun-
jártas munkaerőket. Jelent-
et a Lapkiadó Vállalathoz
„Mérnök, technikus" jel-

ni tudó fiatal lányt 15—22.30
ártó munkaidő beosztással
nk. „Irodalomszerető" jel-
ánlatot a kiadóba.

elő adminisztrátort azon-
szünk. Ajánlatot a kiadó-
ló" jeligére.

nyokat

felett fonó, szövő át-
ősként,

fiakat

ödébe és kikészítőbe
ftott munkásként fel-
nk.

llást biztosítunk. Le-
ni jelentkezésre részle-
jékoztatást adunk.
esti Gyapjúszövőgyár,
best, IV., Berni út 1.

4.

Építőipari Vállalat felvételre keres

kőműves, ács, burkoló, asztalos szakmunkásoka
mint kubikosokat. Munkásszállás és főétkezés
va. Jelentkezés a munkaerő-gazdálkodáson, D
Kálvin tér 11.

Építőipari normást felveszünk

Fizetés megegyezés szerint.

Szakipari és Kislakás-építő Ktsz.

Debrecen, Pásti u. 5.

Ezúton mondunk
mindazoknak, akik szer
lottunk

SZATHMÁRY KÁLM
Jakab Róza

búcsúztatásán megjelent
ra koszorút, virágot he
mélységes fájdalmunkb
tak.

A gyász

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
1964 JAN 26.

— Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítását szombaton ünnepélyesen megnyitották a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlatot február végéig tekintheti meg a közönség.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-207

Holló László

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1962 VIII. 27.

— A MISKOLCI EGYESÜLT [illegible] Zeneiskola tíz éves fennállása alkalmából május 21-én jubileumi hangversenyt rendezett.

— HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas debreceni festőművész négy hétre egy hajdúsági termelőszövetkezetbe költözött a parasztság életének tanulmányozására.

— A SZEGEDI ZENEPEDAGÓ- [illegible] hangversenyekkel

Nuclear Weapons

A szerző objektivitására jellemző, hogy nem hallgatja el, amikor az orosz *Mezsnonov* doktornál is hasonló humanizmust tapasztalt, aki a Kövy-fiúkat „kis ikreimnek" szólongatta. Így történt, hogy a szerző bátyja szinte az életét köszönhette orosz orvosának. Ugyanis a súlyos állapotban lévő fiút kórházba menekítette, hogy meggyógyulhasson.

Végül is a legérdekesebb történet, hogy idők folyamán az a *Grubmüller* úr lett a Kövy-fivérek életének a különös szereplője, aki „magyar is, cseh is, német is" volt, mert mindhárom nyelvet jól bírta és minden helyzetben feltalálta magát. Ő volt az a személy, akit Horthy is többször fogadott, de mint mérnök-feltaláló, megfordult Hitler rezidenciáján is. Persze kiderült róla, hogy ő valójában egy füllentő mester, akinek a történeteit a fogolytársak „rosszkedvük múlasztására" többször felidézték.

Egyébként a büntetőszázadban letöltött hónapok közepette kiderült, hogy a szerző kis Bibliája nagyon kelendő volt a táborban. Kézről-kézre adták a fogolytársak, és körülötte valóságos istentiszteletet tartottak. Volt közöttük egy német tábori lelkész is, aki egyszer a Mi Atyánkat magyarázta nekik csendesen és áhítatosan. És kisebb csoportokban együtt olvasták a Bibliát, ami szinte az egyetlen olvasmányuk és ugyanakkor „a legnagyobb vigasztaló" volt a számukra.

A kis magyar tábor 1946 nyarát másfél éves hadifogoly-tapasztalat terhével és edzettségével élte meg. Akkor viszont azt is megélték, hogy egyszer egy kolhozba vitték őket, ahol a nacsalnik előírta nekik: estére annyit kell szedni a paradicsomból, paprikából, uborkából, krumpliból és kukoricából, amivel megtelik a teherautó raktere. Ugyanakkor „mellesleg" annyi vitaminnal tölthették fel tökéletesen kiéhezett testüket, amit korábban nem kaptak meg. Habár így csak félig rakták meg az autót a fenti mezőgazdasági cikkekkel, hazatérve mégsem motozták meg dagadt ruhájukat. Igaz: többet nem vitték őket a kolhozba…

Különben ebben az időben már lélekben is jobban érezték magukat, mer tábori postát kaptak hazulról. Így a Kövy-fiúk is, akik ily módon jó és rossz hírek (békekötés, Benes-dekrétumok) révén értesülhettek hazájuk és családtagjaik sorsáról. A fogságban azonban végig kellett szenvedniük az 1946/47-es orosz telet, és így a –30 fokos hidegben velük végeztettek kényszermunkát. Többüknek a keze, lába megfagyott. Így Zsoltnak is a jobb lábujja…

Végül pedig amikor elkövetkezett odahaza a békeállapot az országgyűlési választásokkal (1947. aug. 31.), megparancsolták a magyar hadifoglyoknak, hogy a következő szöveggel írjanak haza levelet: „Szavazzatok a kommunista pártra!" És ezt követően elindult velük a vonat 1947. augusztus 22-én hazafelé. Két napra rá érkeztek Máramarosszigetre, a nagy átvevő táborba, ahol különböző vizsgálatok és ellenőrzések várták őket. Itt derült ki, hogy Zsolt 40 kilósan, míg Attila bátyja 45 kiló súllyal érkezett hazai földre.

Így ért véget a Kövy-fiúk hadifogoly-históriája. De hazatérésük után azt kellett tapasztalniuk, hogy a felvidéki magyar családok életét feldúlták a kitelepítések, a lakosságcserék, és ezek az események őket sem kímélték. Míg közülük az „Álom és valóság" szerzője Pápán tudta folytatni életét és vált a Dunántúli Református Egyházkerület neves személyiségévé, addig Attila bátyjának útja Hollandiába vezetett, hogy ott a tanári pályát választva folytassa életét – távol hazájától.

Az „Álom és valóság" szerzője joggal bízik abban, hogy „a zord idők megidézése, a mának is felsejlő tanúság olvasót talál", mert „az életben való eligazodáshoz a múlt ismerete és üzenete segítséget ad."

Vigh Károly

Kocsis Elemér: Holló László művészete

– Debrecen, Ethnika Kiadó 2002. Szerkesztette: Ujváry Zoltán. Megjelent 250 példányban, 100 példány számozottan. Könyvárusi forgalomba nem került –

Pákozdy László Márton bibliafordító professzor halála után tudtuk meg, hogy a néprajzi társaságnak tagja volt. Tanítványáról, későbbi professzor társáról, *Kocsis* Elemérről a püspöki székfoglalójából tudtuk meg, hogy a lelkipásztor-édesapa térdein lovagolva ismerkedett meg *Arany* János nagy költői művével, a *Toldi*val. Ide kívánkozik az a néhány, ismert egyházirodalmi mozzanat, hogy a nagytudományú *Szegedi Kis* István reformátor szép verseket írt, *Mélius Juhász* Péter egyházszervező reformátor füvészettel foglalkozott, *Károli* Gáspár bibliafordító és lelkipásztor a szépprózа megalapítója volt, *Szenci Molnár* Albert egyszerre foglalkozott bibliafordítással, nyelvtudománnyal és zsoltárköltészettel. Lehetne tovább folytatni a sort, de ezekből is kitűnik, hogy a bibliás teológia és az evangéliumi szellemű irodalom, sőt a művészet édestestvérek.

Kocsis Elemér a református teológiai művek egész sorát alkotta meg, amelyeket német és magyar nyelven publikált. Emeljük ki ezek közül a következőket: Das politische Problem in der Gesichte Jesu, 1959; János iratainak néhány helye a holt-tengeri leletek megvilágításában, 1962; Jézus és a messianizmus, 1963; A qumrani közösség szakrális étkezése és az úrvacsora, 1963; Az apostoli egyház rendje a holt-tengeri leletek világosságában, 1963; Izráel őstörténete a modern tudományos irodalomban, 1964; Prófécia és apokaliptika az Újszövetségben, 1964; Mi történt a két szövetség között?, 1964; A Pásztori Levelek magyarázata, 1969; A Bírák Könyvének magyarázata, 1970; Apokalyptik und politische Interesse im Spätjudentum, 1971; A Jelenések Könyvének magyarázata, 1973; említsük még meg a gyűjteményes és készülő prédikációs köteteit, a 70. születésnapjára megjelent művét (1996), valamint a jelentős Református dogmatika című kötetét (1998).

Ezek után sokunkat kellemesen lepett meg azzal az irodalmi veretű művészettörténeti kötettel, amelyiknek címe: Holló László művészete. *Ujváry* Zoltán professzor – a kötet szerkesztője – a következőket írja a kiadvány megjelenésekor: „A tanulmányt Dr. Kocsis Elemér református püspök írta Holló László születésének 80. évfordulója alkalmából. Megjelent a Theologiai Szemle 1967. évi 1–2. számában. A tanulmány Holló László művészetének, a művész pályájának, lelkiségének, igaz magyarságának mélységesen emberi ábrázolása. Újraközléssel szélesebb körű megismertetéséhez igyekszünk hozzájárulni a művész születésének 115. évében."

A mű azzal a megállapítással kezdődik, hogy a reformátori örökség, amelynek őrizője és továbbvivője a Debreceni Református Kollégium – a többi főiskolával együtt – elkötelez bennünket Holló László művészetének megbecsülésére. Szükség van az életmű „méltatására, mert a művész Debrecen festője akkor is, ha jelentősége messze túlhalad Debrecennek a magyar irodalomból jól ismert határain, a Basahalmán. Debrecen nagy öreg embere annak a városnak a festője, amely még századunk első felében is a köztudatban a magyar reformátusság szimbólumának számított. Rendkívül fontos önvizsgálatunk szempontjából is annak a felmérése, hogy fogadta és értékelte Holló László művészetét Debrecen református közössége. Mindezek felett Holló László nagy emberi értékeket képviselő magyar és egyben mélyen egyetemes, sok történelmi, társadalmi és etikai mondanivalótól feszülő művészetének bizonyságtételéből nekünk magyar protestánsoknak is lehet és kell tanulnunk." (6. lap)

Holló László életútjával úgy ismerkedünk meg a szép, a művész képeivel illusztrált kötet olvasása közben, hogy küldetéses munkásságának mozzanatai is elénk tárulnak. Születésének idején (1887. március 6.) és helyén, Kiskunfélegyházán, a magyar-történelem szakos tanár, a Petőfi emlékét ápoló édesapa szeretete veszi körül. Az édesapát korán elveszítő di-

ák a helyzetén át tanulja meg – nehézségek átélése során – a felelős gondolkozást. A gimnáziumi éveinek vége felé festőállványt kapott, 1904-ben *Szinyei Merse* Pál tanítványa, 1909-ben Münchenben *Hollósi* Simon iskolájában két telet és négy nyarat tölt, hazatérése után egy ideig Técsőn élt. Baráti körben megismerkedett *Csontváry*val és *Ferenczi* Bénivel. Párizsban egy nemzetközi szabadiskola tagja 1911–12 telén, ahová – olaszországi és spanyolországi útja után – tanárnak hívják, a világháború következtében erről le kellett tennie, Debrecenbe költözik, ahol házasságot kötött *Hrabéczy* Annával 1915-ben. Besorozzák katonának, a menetoszlopból hívják vissza, Podolin és Selmecbánya után visszatér Debrecenbe, és az ottani villa lesz az a hely, ahol – mélységeken át – bontakozik ki művészete. Ebből emeljük ki a következőket: budapesti kiállítás 1923-ban, az Eber-féle Lexikon beérkezett művésznek mutatja be 1926-ban, az Ernst Múzeum rajzaiból állít ki 1930-ban, Szinyei-díjat kap 1941-ben, Debrecen egyelőre nem veszi észre. Szerelme az Alföld és népe. A húszas években indulnak meg vallási témájú, kiemelkedő alkotásai: Bűnbánó Magdolna, Szent Antal megkísértése, Sámson és Delila, Krisztus levétele a keresztről. Ezek – a bibliai-vallási tárgyú képei – szervesen beépülnek a művész életművébe.

A második világháború után felesége halálos beteg, 1946-ban életjáradékot kap az új magyar államtól, ezt és a kert jövedelmét felhasználva – hűséggel és alázattal – gondozza hitvesét. Tíz év múlva – későn, de nem elkésve – érkezik el művészetének elismerése: Munkácsy-díj 1956-ban, Kossuth-díj 1961-ben, Érdemes Művész kitüntetés 1964-ben. Közben elveszíti feleségét.

A változó idők nem bénítják munkájában, az elismerések pedig lelkesítik művészi tevékenységében. „Az idős mester fáradhatatlanul dolgozik, a délelőttök és délutánok szigorú munkarendben telnek el. Olga asszony, a művész fiatal felesége nemcsak az alkalmatlankodókat tartja távol, hanem férjének jobbkeze, képeinek regisztrálója és gondozója, első műértője és bírálója, és újabb alkotások ihletője." (55. lap)

A kötet írója, Kocsis Elemér fenti méltató szavai után elmondja, hogy miképpen lett Holló László a XX. század nagy alkotóinak – *Ady* Endrének, *Móricz* Zsigmondnak és *Kodály* Zoltánnak – társa a népért való munkálkodásban, amit lélekkel és emberséggel végzett egész életében.

A kötet végén, a 62. lapon arról olvasunk, hogy a művész helytállása, életműve ma is hat: „Holló László példája tanít, hogy lehetséges magánosan is legnagyobb intenzitással benne élni korunk műveltségében. A magános élet nem szükségszerűen elszigetelt és 'elgyepesedésre' ítélt élet. Lelki energiáink mozgósításától függ minden. Holló László emberi példája tanít, hogyan lehet küzdeni önmagunkban minden fáradtság, megfáradás, közöny ellen és izzani az igazság iránt az érzelmeknek azon a hőfokán, amely kész egész élettel szolgálni a másik embernek a javát, szabadságát, békéjét és szeretni az embert tettekkel az emberi kapcsolatok minden viszonylatában." A tartalmas, szép és művészi kivitelű kötetet – Holló László művészetét – szeretettel ajánlom a protestáns atyafiaknak és alkotó művészeknek, valamint a magyar keresztyénség minden tagjának. A művész életművét az említett villában lehet megtekinteni, ahol Olga asszony és Ujváry professzor szeretete folytán elkészült és felállíttatott a mester szobra, *Kövér* József alkotása. A kiállítás látogatói kezükbe vehetik Kocsis Elemér ismertetett kötetét, Holló László művészetéről szóló egyéb kiadványokat és *Vitéz* Ferenc legújabb, a művészről szóló kötetét.

Ötvös László

Lévay Botond: Akkor is írsz

– Csokonai Kiadó Debrecen, 2003. Grafika, borítóterv: Szilágyi Imre –

Lévay Botond harmadik verseskötete 2003 tavaszán jelent meg a Csokonai Kiadónál, az 1986-tól született műveit tartalmazza. Első kötete, a *Kő a szájban* 1986-ban látott napvilágot, és az 1964–1986 közötti alkotásokat találhatjuk meg benne.

Négy évtized termésében a verset író ember változatlan törekvéseivel találkozhatunk. A személyes élettel összefonódó líra a megélt élet tapasztalatait összegzi és örökíti meg. Legfőbb témája a szépség, amely ebben a világban számunkra megnyilvánul, az erkölcs, amely megnyilvánul választásainkban, továbbá az az értékrend, amely az összetartó és megvilágosító értelmet jelenti minden megnyilvánulásunkban és egész életpályánk során.

A *költészet*, a *nemzet* és *Isten* jelenti számára a megfelelő támaszt. De ezek együtt a *hit* lehetőségét teremtik meg. Hit a szépség és alkotás értelmében, de újabb kötetében az utánunk maradó jel fontosságában is (*Hálónkat versenként foltozom, Szolgálat és költészet, Kihegyezett ceruza, A balek igazsága, Szolgálat és költészet, Majd ha belőlem is versemlék marad, Mű és holdvilág*). Hit abban, hogy az emlékezet, a hagyomány, a nemzeti történelem és kultúra erkölcsi magatartásunkat megalapozza: a nemzet, a család és az egyén élete egybe tartozik. A megélt élményvilágban, a szeretetkapcsolatokban, történelmünk erkölcspróbáló fordulataiban ugyanaz az erős líraiság tűnik fel: hogyan lehet helytállni, a jót választani, és a választás értelmét hogyan lehet megfogalmazni (*Folt hátán folt, Az illó szénásszekér, Leltártöbblet, Első aljasságod előtt, Alapkérdés, A nemzet csontváza, A hálóba szőttek bűne és bocsánata, Köszönöm, Túlélni, Ódon kövek városa, Az anyacsavarra működő szótár*). Legjelentősebb változás a pálya első felének verseihez képest Istennek, a kegyelemnek és a gondviselésnek a megjelenése az életértelem föltárásában. Szükségszerűen hatja át a kötet egészét Isten jelenléte. A hiány és a siker, a beteljesületlenség érzése és a megnyilvánuló értékek számvetésre, az átfogó rendbe beillesztő válaszok keresésére ösztönöznek. Ez a késztetés és a kálvinista önvizsgálat erősíti egymást. Mire tanít az életünkkel Isten? – tesszük fel hagyományosan a kérdést. Milyen értelmet nyer a kegyelem és gondviselés távlatából az élet, és miért csak így nyer értelmet? – találjuk a kérdést és választ (*Korunk embere, Infarktus, Mindhalálig, Kálvinista portré, Csöndes dobpergés, Égi törvények harangzúgása, Második infarktus, Isten, a szobrász, Lélekjelenlét*).

A művek áttekintése során világossá válik, milyen szorosan kapcsolódik tematikáját és nyelvét tekintve a magyar költészet hagyományaihoz. *Arany, Babits, Tóth* Árpád, *Szabó* Lőrinc költészetéhez fűződő szálakat emelhetnénk ki elsősorban. A létösszegzés helyzetének megfelelően gyakori az egyes szám második személyű alak (*Akkor is írsz, Kálvinista portré*), az általános törvény megfogalmazása az azonosulást teremtő és mégis elidegenítő harmadik személlyel jár (*A balek igazsága*), az egyes szám első személy pedig a személyes élmény előtérbe kerülését jelenti (*A hét fátyol titka, Folt hátán folt*). A megszólítás különösen fontos beszédhelyzete a kötetnek. A már említett önmegszólítás mellett a sorsközösséget létrehozó valódi párbeszéd is szerepet kap az élményformálásban. (*Gyerekkorod már folyékony*), ami a többes szám első személybe olvad (*Eldöntött kérdések*). Gyakoribb változat Isten megszólítása (*Kegyelmeddel tiszta*).

A szerelemben, a betegségben, a mindennap élményeiben végső soron van egy állandóan megtapasztalható titokzatos és csodaszerű dolog – olvashatjuk a versekben. Ennek a csodának a megtapasztalása az, ami az életet kiemeli a közönségességből, a mindennapok korrupciójából, a létromlásból. Az életnek a költészetben és az Istennel folytatott párbeszédekben való értelemhez juttatása az, ami ezekből az alkotásokból nyilvánvaló

1962 DEC. 8

Tisztázzuk, rendezzük közös dolgainkat

Megbeszélést tartottak a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek

1021

Csütörtökön délelőtt baráti eszmecserére hívta össze a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei elnöksége a megye képzőművészeit.

A beszélgetés bevezetőjében *Kurucz Albert*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács v. b. művelődésügyi osztályának helyettes vezetője arról szólott, hogy manapság egyre inkább társadalmi szükségszerűség, hogy a művészetek — köztük a képzőművészet — támogatását, segítését hathatósabbá tegyük. Az emberek nevelésében, tudatuk, ízlésük formálásában mindinkább több szerep jut a művészeknek és érthetően nagyobb követelményekkel kell megbirkózni az alkotóknak: festőknek, szobrászoknak.

A beszélgetés során élénk — s túlzás nélkül mondhatjuk —, szenvedélyes vita alakult ki. Csaknem valamennyi jelentős művész, kritikus, tanácsi vezető elmondta véleményét: hogyan lehetne a képzőművészeti életet pezsgőbbé, tartalmasabbá tenni, illetve milyen akadályok gátolják a nagyobb arányú fejlődést.

Mindent a fővárosnak?

A felszínre került problémák között az elsők egyike — sok szó esett róla — a főváros és vidéki művészek kapcsolata, vagy még találóbb kifejezéssel, a fővárosi és a vidéki művészek helyzete.

A bevezetőben elhangzott, hogy a Képzőművészek Országos Szövetségének Hajdú-Bihar megyében jelenleg egyetlen tagja van: a Kossuth-díjas Holló László. 1956 előtt hat szövetségi tag volt, valamennyien neves, többen Munkácsy-díjas művészek, azonban — mint Menyhárt József elmondotta — átszervezték a szövetséget és ezek a művészek teljesen indokolatlanul kimaradtak. Azóta jelentkeztek tehetséges fiatalok is, de az országos szövetségtől változatlanul távol tartják a hajdúsági művészeket. Nincs lehetőségük, hogy országos tárlatokon vegyenek részt. Nagy harcot kell vívni azért is, hogy a rendelet által biztosított, ama bizonyos két ezrelékket — ugyanis minden építési beruházás összegének két ezrelékét képzőművészeti alkotások díjazására lehet fordítani — itt a megyében használják fel. Jelenleg az történik, hogy a beruházásokból származó két ezrelékek a fővárosban futnak össze és a megbízásokat, az alkotási feladatokat egy szűkkörű művészcsoport körében osztják szét. Még a műveknek is csak jelentéktelen része jut el vidékre.

Ugyancsak nagy figyelmet érdemel az a beszélgetés során kialakult vélemény: nem csupán a külső körülmények gátolják a képzőművészeti élet erőteljesebb fellendülését, hanem a megyei munkacsoport szegényes tevékenysége is.

Legyenek szenvedélyes viták

Ha nincs elég kiemelkedő alkotás, részben annak tulajdonítható, hogy a művészek nem élnek megfelelő közösségi életet. Az egyetlen képzőművészeti esemény — a tárlat. Nincsenek művészeti, eszmei viták, amelyek tovább vinnék az alkotás folyamatát, tisztáznák a törekvések irányát.

Ördög László, a Debrecen Városi Tanács v. b. művelődési osztályának vezetője így határozta meg a kérdés lényegét: szenvedélyes művészeti viták, eszmecserék szükségesek. És az is követelmény, hogy ugyanekkor tudják a képzőművészek a csoportjuk általános érdekeit egységesen képviselni.

A munkacsoport tekintélye fontos, mert csak a szervezeti élet megerősítésével lehet nagyobb eredményeket elérni. Csak így tudnak az ország művészeti életének vérkeringésébe bekapcsolódni.

A felszólalók más vidékek képzőművészeinek helyzetét említették. Példaként hangoztatták, hogy az ország más részein művésztelepeket tartanak fent, művészházakat, klubokat létesítenek és Miskolcon minden esztendőben tíz díjat osztanak ki a helyi művészek legjobb alkotásai jutalmául. A díjakat a miskolci, illetve a Borsod megyei üzemek, gyárak alapították.

Nincs elég műterem

Hajdú-Biharban mostohább körülmények között dolgoztak és dolgoznak ma is a képzőművészek. Nincs elég műterem, mert a régi műtermeket vagy lakásoknak alakították át vagy az iskolák tuladonában vannak és kizárják onnan a művészeket.

A beszélgetés során tisztázódott sok olyan kérdés, amely a képzőművészet fejlődését, előrehaladását segíti. A művészeti élet vezetői elmondták, hogy rövidesen lesz a Hajdú-Bihar megyei művészeknek is művésztelepe. Tervezik, hogy művészklubot létesítenek, amely egyben kiállítások rendezésére is feltételt teremt. Megkeresik a lehetőséget, hogy több művészeti ösztöndíjat biztosítsanak a megye üzemei, vállalatai, szövetkezetei. Egyre több képzőművészeti szakkör működik a Hajdúságban és a szakkörök tagjai a művészet aktivistái egyben; segítenek népszerűsíteni, ismertetni, megértetni az alkotásokat, a művészeti munkát. Több tárlatot, kiállítást terveznek, és ehhez a Hazafias Népfront, valamint a tanácsok igyekeznek minden erkölcsi és anyagi támogatást megadni.

Az érdeklődés növekszik

A művészet pártolását az erkölcsi és az anyagi elismerés együttesen jelenti. Közeledik felszabadulásunk huszadik évfordulója, s ez alkalomból nagyszabású pályázatot hirdetnek meg.

Ónosi László, a Hazafias Népfront megyei titkára így fogalmazta meg a beszélgetés, az eszmecsere célkitűzését: tisztázni, rendezni közös dolgainkat. Mert közös a társadalom és a művészek ügye.

A közönség száma esztendőről esztendőre gyarapszik a tárlatokon, a gyűjteményes kiállításokon. Ez pedig arra figyelmeztet, hogy növekszik a művészet iránti igény és ezt a magasabb szintű igényt a lehető legfelsőbb szinten kell kiszolgálni.

Kiss János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-207
Hajdu-Bihar megyei Napló

yi ruhát
Estélyi
Béke útja

al gyer-
st válla-
sháza u. 1.
ő.

töltőtoll
yóstoll töl-
en színben
l vállalom.
Tanácsköz-
út 27. Tóth
Stolljavító.

ejáratú bútor-
ba kiadó, 3
nagy ablak,
ámpás rádió
perzsa kö-
g eladó. Hő-

lre keresek
noped motor-
kifogástalan
n. Böszörmé-

nyúlbőrt ve-
vásra házhoz
Hatvan u. 10.

nyelvoktatást
Házhoz me-
efon: 52-41.

örült fiút jó-
lé felveszek.
1. 3., ajtó 3.

térítéssel szá-
lelkezésű la-
resek. Turi
Bocskai-
ülő.

yt albérlőnek
Kossuth u.

tsz nyugdíjas
, egyedülálló
zá illő nő is-
t keresi há-
ljából. Lehet
is, saját la-
ertttel rendel-
Leveleket
ség 800" jel-
adóba kérem.

ott szoba ér-
dolgozónak
rös Hadsereg
I. lépcső.

nyúlbőrt ve-
sára megvek

Egészséges kutyákat vásárol az egyetemi Élettani Intézet, kísérleti célokra.

Ingatlan

800 négyszögöl föld 2 részben is eladó. Szávai Gyula utca végén. Érdeklődni: Kuruc u. 112.

Tavaszi beköltözéssel eladó, Zalka Máté u. 12. sz. két szoba összkomfortos lakómentes családi ház.

Eladó házrész részfizetéssel, lakáscserével beköltözhetően. Kigyó u. 31.

300 négyszögöl házhely eladó. István u. 25.

Vennék márciusi beköltözésre, 2 vagy 3 szobás összkomfortos családi házat, vagy leválasztható házrészt. Biró Pál Derecske, Tanácsköztársaság utca 30.

Eladó kétszobás fürdőszobás, kertes családi ház. Érdeklődni Micsurin u. 12/A. vasárnap.

Lakáscserével eladó családi ház 2 szoba, 340 négyszögöl telekkel. Érdeklődni szombat délután, vasárnap egész nap. Postakert u. 32.

Sürgősen eladó 160 négyszögöl telken egy ház azonnal beköltözhető 2 szoba összkomfort. Kombináltbútor és egyéb bútorok. Kar u. 25.

Bartók Béla út 53. számú ház eladó.

Azonnal beköltözhető 1 szobás kis ház 200 négyszögöl telekkel

— Vége a meccsnek, te meg még mindig ordítozol?!

Pénztárkezelői versenyt rendez

a Debreceni Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat

Hagyományos a Debreceni Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalatnál, hogy minden évben megrendezik az pénztárkezelői versenyt. Ebben az esztendőben december 9-én reggel 8 órai kezdettel kerül erre sor, a Petőfi téri 20. sz. tanboltban. A vállalat önkiszolgáló és egyéb boltjainak pénztárkezelői mérik össze tudásukat és ügyességüket, a fogyasztók kifogástalan és kulturált kiszolgálásában.

Becsületből jelesre vizsgázott

A következő megállónál leszállt a villamosról, s elindult az iparitanuló-intézet felé. Bevitte az irodába, és a talált értékeket letette az asztalra. Elmondta, hogy hol találta.

Miután megszámolták a pénzt és az ebédjegyeket, kapott róla egy átvételi elismervényt.

Ez az eset december 3-án, délután történt. S negyedikén az Építőipari Technikum igazgatója az irodájába hivatta Csonka Lászlót. Közölte, hogy a megtalált pénznek és az ebédjegynek nagyon megörült a tulajdonosa, a 109-es Iparitanuló-intézet egyik dolgozója. Köszöni a becsületességet, és jutalmul egy Jókai könyvet küldött a megtalálónak.

Az igazgató az iskolai hangosbemondóban is kihirdette, hogy az iskola KISZ-szervezetének tagja: Csonka László becsületből, emberségből jelesre vizsgázott.

alkalmaznak

azonnali felvételre keres a Vasipari és Kazánszerelő Vállalat. Tűzér utca 4. sz. MH. 63

Vasipari előkalkulációban jártas árfelelőst azonnali belépésre keres a Debreceni Finommechanikai Vállalat. Szabadság útja 92. MH. 51

A Dél-Hajdú megyei Sütőipari Vállalat derecskei munkahelyre felvételre keres vizsgázott gőzkemence kazánfűtőt, vagy kazánfűtőt. Utiköltséget felvétel esetén térítünk. 664

A Hajdú-Bihar megyei Tanács v. b. Építési Közlekedési és Vízügyi osztáya 12221/a. kulcsszámú csoportvezető főmérnöki és 1222 b. kulcsszámú mérnöki állások betöltésére építészmérnöki oklevéllel rendelkező mérnököket keres azonnali felvételre. Az állások betöltéséhez erkölcsi bizonyítvány szükséges. Fizetés a 116/1960. Mü. M. sz. rendelet alapján a beszámítható szolgálati időtől függően. Jelentkezni személyesen vagy írásban lehet a Hajdú-Bihar megyei Tanács v. b. Építési Közlekedési és Vízügyi osztályán Debrecen, Vörös Hadsetreg u. 42—48. V. emelet 501. szoba. Utiköltséget csak felvétel esetén térítünk, lakást nem tudunk biztosítani. MH 61

hető lakóház
s telekkel
adó. Érdek-
l u. 10. alatt.

scsere

ázi szoba,
oiz lakásom
n debrece-
meti László
za, Széche-

s külön be-
ásomat für-
használattal
Érdeklődni
2—6-ig. Va-
—12-ig. Mol-
, Batthyány

Szép kettőszobás komfortos lakásom elcserélem kettő, vagy másfélszobás összkomfortosra. Bérházi is lehet, központifűtéses előnyben. Megtekinthető vasárnap du. 1-től. Hatvan u. 36., utolsó ajtó.

Elcserélem príma szoba, konyhás lakásomat kerti gyümölcsössel. Bethlen u. 6., ajtó 5.

Elcserélem Simonyi úti szoba, konyha, összkomfortos lakásomat belvárosi földszintes 2 szoba, összkomfortra megegyezéssel. Ajánlatokat 32-05, Boldoghné.

ABÁSA:

Ft, minden további szó 1 Ft;
Ft, minden további szó 2 Ft.
számít.

1964 APR 21

HÉT VÉGÉN, HÉT ELEJÉN TÖRTÉNT + HÉT VÉGÉN, HÉ
VÉGÉN, HÉT ELEJÉN TÖRTÉNT + HÉT VÉGÉN, HÉT
HÉT VÉGÉN, HÉT ELE.
EN TÖRTÉNT + HÉT V
HÉT VÉGÉN, HÉT ELE.
VÉGÉN, HÉT ELEJÉN
HÉT VÉGÉN, HÉT ELE.
HÉT VÉGÉN, HÉT ELEJÉN TÖRTÉNT + HÉT VÉGÉN
HÉT VÉGÉN, HÉT ELEJÉN HÉT VÉGÉN, HÉT ELEJÉ

Hét v

1021

Megnyílt a III

Holló László Kossuth-díjas érdemes művész Tanulmányfej című portréja

A Magyar Képzőművészek Szövetségének Hajdú-Bihar megyei munkacsoportja vasárnap délelőtt nyitotta meg Debrecenben, a Déri Múzeumban III. tavaszi tárlatát.

A kiállítás megnyitóján megjelent *Baranyai György*, az MSZMP megyei bizottságának titkára, *Takács Sándor*, a Debrecen városi pártbizottság titkára, valamint Hajdú-Bihar művelődési, művészeti életének több vezetője, a kiállító művészek és nagyszámú érdeklődő közönség.

A megjelenteket *dr. Béres András*, a megyei múzeumok igazgatóságának vezetője köszöntötte, majd *Bolodár Alajosné* országgyűlési képviselő mondott megnyitó beszédet. Hangsúlyozta, hogy a III. tavaszi tárlatot nem előzte meg semmilyen pályázat, díjak osztására sem került sor, amelyek különösen ösztönözték volna a művészeket, a kiállítás anyaga mégis fejlődést, előrehaladást jelent. A hajdúsági képzőművészek műveiben egyre jelentősebb szerepet kap az emberábrázolás, s frissült a képek hangvétele is. Különösen figyelemre méltó két fiatal művész: *Bíró Lajos* és *Tilles Béla* néhány képe, amelyeket a Debrecenben feltalált s azóta országosan elfogadott és alkalmazott új festékanyaggal, a formalkiddal festettek. A csempére festett formalkid-képek azzal biztatnak, hogy az új építőipari festékanyag épületek képzőművészeti díszítésére is alkalmas lesz.

A most megnyitott III. tavaszi tárlaton nem szerepel a képzőművészek megyei munkacsoportjának valamennyi tagja alkotásaival. Szám szerint 16 művész 55 alkotását láthatja a közönség a kiállításon. A művek között két szobor található, a többi kiállított alkotás főként olajfestmény, formalkid és grafikai munka.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Megyei Népújság

tag
ersbarátok körének?

sz az első versbarát-irodalmi est

közöl A könyv legutóbbi szá- barát mozgalom térről, tapaszta- n a cikkben szememet az a ogy Debrecen- négy tagja van körének. Né- ezelőtt valóban k, — írtunk is an, — a szám st már bizonyí- an állíthatom

jelenleg 280 ennyien jelent- szinte minden itáció nélkül a z Ady Endre 164-en, az vesboltban 102- könyvesboltban k be s vállalták kötelezettségeit. zám, nem tu- szerezhette a llését.

nban a számok i kicsit, első- nert meggyőző- ez a viszonylag n tükrözi ponto- hetőségeit. En- a kis elemzést ly Endre köny- ivántartott 164 mjai alapján.

eredménye a százhatvannégy 4 nő és 40 fér- , az a hagyo- ók aktivabban irodalom, kü- zet iránt, most yer. Ennél sok- viszont, hogy

milyen foglalkozási ágakból kerülnek ki a versbarátok. Nyolcvanegy iskolai tanulót számoltam össze és huszonnyolc egyetemi hallgatót. (Az egyetemi könyvesbolt versbarátainak nagy része is egyetemi hallgató.) Tizen vannak kereskedők, — elsősorban a könyvesboltok alkalmazottai, negyvenöten más foglalkozásúak. Van négy adminisztrátor, négy ipari tanuló, három háztartásbeli, két technikus, három lelkész, négy asszisztens, hat pedagógus. Van két munkás és egy termelőszövetkezeti tag.

Néhány következtetést érdemes levonni ebből a kis statisztikából. Mindenekelőtt azt, hogy aránytalanul kevés a versbarátok között a pedagógus. Nehéz elhinni, hogy a városban mindössze hat pedagógust érdekel a költészet, hiszen, ha csak a magyar szakos pedagógusokat számítom, akkor is más aránynak kellene kialakulni. Nem találtam egyetlen irodalommal, kritikával aktívan foglalkozó emdésügyi osztálya intézett körlevelet az iskolákhoz, annak vajmi kevés eredménye lett. A könyvtárakhoz eljuttatott belépési ívek sem kerültek vissza eddig. Pedig a számot csak akkor lehet igazán emelni, ha minden illetékes szerv az eddiginél nagyobb felelősséggel és aktivitással végzi ezt a munkát.

Vannak persze, akik szívügyüknek tekintik ezt. Fodor Ildikó és Somogyi Ágnes, a Csokonai gimnázium tanulói, húsz-húsz versbarátot szerveztek be eddig s a tanulók magas számaránya részben ennek a szervező munkának köszönhető.

Érdekes azt is megvizsgálni, milyen könyveket vásároltak eddig a versbarátok. Az a feltétel, hogy a meghatározott összegbe csak a mai magyar kötők művei számítanak be, nehezíti a mozgalom szervezését s ezt az intézkedést nem is igen indokolja különösebben semmi. Hiszen a cél az, hogy megszerettessük a verset; s nem hasztalan dolog, ha éppen Radnóti vagy József Attila versein keresztül szeretik meg sokan a költészetet. Radnóti kötetet például a versbarátok közül huszonegyen vásároltak. Vajda verseit ugyanennyien vették meg. Népszerűek az antológiák, a Századunk osztrák lírája, a Német és francia költők antológiája, a Szovjet líra antológiája, a Tiszta szigorúság is.

A mai magyar költők közül legtöbben Illyés Gyula (17), Garai Gábor (14), Ladányi Mihály (9), Tóth Endre (8), Weöres Sándor (6), Somlyó György (7), Komlós Aladár, Szüdi György (5—5), Takáts Gyula, Demény Ottó (4—4) köteteit vásárolták. Legtöbben Weöres új kötetét. Váci Mihály és Sinka István köteteit jegyezték elő a könyvesboltban.

Ez tehát az érdeklődés. Gondolom, a másik két könyvesbolt adatainak elemzése sem módosítaná lényegesen ezt a képet.

Éppen azért, mert a költészet, a versek iránt az érdeklődés szinte szemmel láthatóan nő, a Magvető könyvkiadó, az Ady Endre könyvesbolt és az Ady Endre művelődési otthon közreműködésével, április 21-én, kedden este 7 órakor megrendezi Debrecenben az Ady Endre művelődési otthonban az első versbarát irodalmi estet. Az esten dr. Nagy János mond bevezetőt, közreműködik a Kossuth gyakorló gimnázium szavalókóre, valamint Csoóri Sándor, Fodor András és Váci Mihály költők.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Holló László

Derecskén nyílik a megyei őszi tárlat

A Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi képzőművészek hagyományos őszi tárlatának megrendezésére az idén is sor kerül. A két évvel ezelőtti kezdeményezést folytatva ebben az évben is vidéken, Derecskén nyílik meg a kiállítás, s ezt követően kerül majd be Debrecenbe, a Déri Múzeumba.

A tárlat jelentőségét növeli, hogy a szokásoknak megfelelően nemcsak szervezeti tagok küldhettek be anyagot, hanem bárki, s ezáltal a kiállítás képet ad megyénk képzőművészeti életéről. A tárlat nagyságára jellemző, hogy 49 alkotó 83 művét állítják ki Holló László Kossuth-díjas érdemes művésztől kezdve a legfiatalabbakig.

A tárlatot november 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Szűcs Gábor, az MSZMP derecskei Járási Bizottságának első titkára nyitja meg. Tárlatvezetést tart dr. Varga Imre, a Szocialista Művészetért főszerkesztője.

váhagyta a párt tézistervezetét és megválasztotta a párt új vezetőségét. A 44 tézist felölelő program egyebek közt átfogóan értékeli az antiimperialista küzdelem céljait és távlatait. Meghatározza a Német Kommunista Párt történelmi feladatait a társadalom átalakításáért vívott harcban és megjelöli a közvetlen teendőket.

A kongresszusi küldöttek jóváhagyták a pártvezetőség beszámolóját, és külön felhívásban fordul-

Elutazott a lengyel

Szombaton elutazott Budapestről a magyar—lengyel gazdasági együttműködési bizottság XI. ülésszakán hazánkban tartózkodó len-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

NÉPSZAVA
1972 JAN 8 –

Holló László

1021

Holló László: Hadházi erdészház

ətica és azt tulajdonképpen min-
ıki tudja. Nemcsak aki ír, hanem
g aki csak olvas is. (Ha egyálta-
ı gondolkozik ezen.) De miért
van nehéz ezt a művekben érvé-
esíteni?

Az író elsősorban közéleti lény és
gyon nehéz önmagából kiemelked-
e. Vagy ha mégis sikerül, akkor
ak detektívregényekben, kaland-
gényekben, pornográfiában és ha-
nló olvasmányiparban sikerülhet.

*

Egy szibériai hadifogolynaplót ol-
ısok most az első világháború ide-
ből. Nagyon érdekes viszontlátni
y magyar tiszt — civilben tanár
egyébként Németh László édes-
ja volt — gondolkozását az Oszt-
k—Magyar Monarchia és a XIX.
ázad idejéből. Mert ez a gondolko-
s még XIX. századi. Jogászi és
lgári, tele ideákkal, olyan beideg-
ttségekkel, amelyeket akkor érvé-
esnek éreztek, de amelyek azóta
tűntek az emberek tudatvilágából.
y látszik meg, milyen rettentő do-
g a történelem, és mennyire vakok
agyunk a régi történelem dolgá-
n, ahogy korszakok folynak össze
őttünk, és mi nagyképű tudósko-
ssal ítéletet mondunk olyan dol-
król, amelyeket tulajdonképpen
m ismerünk. Csak az igazi jó iro-
lom hiteles, csak az tudja elénk
ızni a kort, embereit, eseményeit és
ndolkozását. Ezért a költői realiz-
us megbecsülhetetlen ismeret is.
De ebből az is látszik, amit külön-
n mindig tudtam és mondtam,
gy az átlagosan művelt emberek
ennyire süketek és vakok tudnak
ni a folyó történelemhez, sőt,
gy a műveletlenebb ösztönembe-
k politikai ösztöne elevenebb, való-
ıb, mint az uralkodó rend szemlé-

va, újra eszembe ötlik, amit más for-
rásokból is hallottam már, hogy a
magyar hadifoglyok milyen nagy
szerepet játszottak a szibériai forra-
dalomban, és éppen a forradalom
mellett és nem ellene, mint a külön-
féle légiók. Egyáltalán az derül ki
ebből az írásból, hogy milyen életre-
való, harcos, munkás, bátor és vál-
lalkozó szellemű volt ott a magyar,
ahol végre egyszer szabadon, a saját
hajlamait követve, kibontakoztathat-
ta igazi emberi és nemzeti egyéni-
ségét.

Persze, sok rossz is volt ebben.
Linkség, felvágósság, hetykeség, sa-
játos magyar szélhámosság, kalan-
dorság, gyermetegül gyors észjárás
jóra és rosszra, de ez nem tesz sem-
mit, mert vele jár a kultúrával, mű-
veltséggel, még nem szelídített sza-
badsággal. A honfoglalás kori, majd
a kuruc kori magyarság természet-
rajzát látjuk itt viszont, ezt olvas-
hatjuk ki ebből a naplóból is, meg a
többi hasonló írásból és más emlé-
kekből is.

Ez az írás azonban egészen hiteles,
egy másfajta, jámbor magyarnak —
aki hozzá nyelvész és tanár — a be-
csületes, hűséges beszámolója. Kár,
hogy csak saját élményeit írván, job-
ban össze nem gyűjtötte a szibériai
magyar forradalom, az első igazán
magyar forradalom eseményeit, hő-
seinek és vagabundjainak a történe-
tét.

Tudniillik a többi forradalmaink
— az itthoniak — nem voltak úgy
szabadok, hogy a nép a saját kedvét
kiélhette volna. Dózsáék keresztes
sereget gyűjtöttek eredetileg, a Rá-
kóczi-szabadságharc és a 48 közös
volt az urakkal, 1918—1919 pedig az
ezer külső akadály miatt sem válha-
tott megvalósítható forradalommá.

És ahogy végigolvastam ezt a hi-

sajátlagos — úgy mondhatni — iro-
meglátás van. Például A csuka pa-
rancsára híres meséje. Ez a paraszti
oblomovság és gyermeki „nem aka-
ródzik" remek példázata. A lusta
ember vágyálma: a csuka parancsá-
ra minden valóra válik, amit a ke-
mencénél megálmodni, illetve ábrán-
dban megélni lehet. (Nem a jó
szövegezés, de nem kezdem újra.)

*

Megint rendkívüli szellemi aktivi-
tás van bennem. Hogy ez összefügg-e
a nagy ciklonáris vonulatokkal —
rettenetes idő van most Gergely-nap
előtt — vagy pedig újabb metamor-
fózis — átváltás a publicisztikai,
gondolati kifejezésről az irodalmira
— vagy esetleg, ha a múzsa eljön, a
költőire is —, nem tudom, de máma
sokat dolgoztam. Jó tíz oldalt írtam,
s hozzá egy csomó jegyzetet, tervet,
gondolatot, ami mind a Balogh csa-
lád következő fejezeteihez tartozik.
És úgy érzem, a megírt részletekben
van szépség, erő, még újság is.

Amellett esti sétámon egy gondo-
lati felfedezést is tettem. Nem helyes
a Három nemzedék eddigi tagoltsá-
ga, a számozott betűsivatag, hosszú
fejezetekkel. Át fogom szerkeszteni,
ha a harmadik kötettel készen le-
szek, az egészet kisebb fejezetekre,
és üde, amellett a fejezeteket kife-
jező címeket rakok föléjük. Derűseb-

Holló László

MA NYÍLIK HAJDÚSZOBOSZLÓN A MAGYAR AKVARELLMŰVÉSZET KIÁLLÍTÁSA

A TIT Hajdú-Bihar megyei művészeti szakosztálya országos vándorkiállítás keretében mutatja be az új magyar akvarellművészet kiemelkedő alkotásait, hogy ezt a bensőséges műfajt megfelelő rangjára emelje, minél közelebb hozza s megkedveltesse az érdeklődő tömegekkel, szolgálva ezzel az esztétikai nevelés, a felvilágosítás nemes feladatát is. Vasárnap délelőtt 11 órakor a hajdúszoboszlói művelődési központ rendezésében a 37 kiállító közt több Munkácsy- és Kossuth-díjas művész (Holló László, Imre István, Szentiványi Lajos, Demjén Attila, Gerzson Pál, Somos Miklós, Vecsési Sándor, Csernó Judit) szerepel. Hajdú-Bihart Józsa János, Égerházi Imre, Maghy Zoltán, Cs. Uhrin Tibor képviselik. A kiállítást ma délelőtt 11 órakor a hajdúszoboszlói művelődési központban dr. Tóth Ervin, a TIT művészeti szakosztályának titkára nyitja meg. A tárlatot Józsa János festőművész rendezte.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓK SZÖVETSÉGE
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

298 mentesít

Az ünnepi csúcsforgalom zavartalan lebonyolításának előkészületeiről számolt be szombati sajtótájékoztatóján dr. Mészáros Károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója.

December 22—27. között a napi vonatokon kívül 156 mentesítő szerelvényt indítanak és 41 úgynevezett — korábban már leállított — hétvégi vonat is közlekedik. Közvetlenül az ünnepek előtt, december 23-án és 24-én 98 kisegítő vonat indul, a legtöbb a debreceni és a miskolci célvonalon közlekedik. A budapesti pályaudvarokról induló

Holló László életműve

NÉPSZABADSÁG

1972 MAR 4

Egy évszázad Bács-Kiskun megye 1021 képzőművészetében

A nagy sikerű Egry-emlékkiállítás után vasárnaptól kezdve ismét érdekes tárlatnak ad otthont a Magyar Nemzeti Galéria.

A magyar képzőművészet száz éve a Bács-Kiskun megyei múzeumokban című kiállítás négy megyei múzeum anyagának színejavát kínálja. A kecskeméti Katona József Múzeum Nemes Marcell — Munkácsy Mihálytól Pór Bertalanig terjedő — hagyatékával, mintegy 80 festménnyel, valamint a kecskeméti művésztelep különböző korszakainak alkotásaival szerepel. A bajai Türr István Múzeum Nagy István gyűjteményével és Oltványi Imre hagyatékával; a kiskunhalasi Thorma János Múzeum nagybányai mesterekkel, a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeum főként Holló László festőművész alkotásaival képviseli magát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

nálunk szabályosan közleke

(Mészáros András rajza.)

PIONEER–10

Úton az amerikai űrszonda a Jupiterhez

Magyar idő szerint, péntek haj-
nalban útnak indították a Jupiter

felszínét, mielőtt kirepülne nap-
rendszerünkből. Az amerikai tu-

1971 OKT 18

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

EGYETEMI LAPOK
Budapest

Holler László festőművész

1021

Négy évszak a természetben

Az Eötvös Galéria október 2—16-ig története során immár negyedszer rendezett kiállítást — ez alkalommal Holler László festőművész alkotásaiból.

A megnyitó beszédet Lelkes István festőművész, a szegedi Tanárképző Főiskola rajz-tanszékének adjunktusa tartotta, a festő pályatársa, barátja.

Holler László neve, értékelése nem szerepel a magyar művészek napi listáján. Néhány hódmezővásárhelyi kiállításon való szórványos szereplés után a tanyai tanító visszavonult a nyilvánosságtól. A napi torzsalkodások kedvét szegték. Igaz, nem végzett akadémiát, s a tanyai iskola ablakaiból nem láthatja az európai horizontot — ezek azok a vádak, melyek kedvét szegték a további bemutatkozó próbálkozásoktól.

Holler László szenvedélyes vadász. Legtöbbünk számára ismeretlen világban él, híradásait innen küldi, tiszai erdők, alföldi szikesek örökös kóborlásainak színterei, háza a város legszélén áll, kertjében reggelenként fácánkakasok illegetik magukat és ablakából az őzek ösvényére látni.

A festő témakörét a természetből, vadászélményeiből veszi. A kiállítás anyaga jól válogatott, rendkívül egységes volt. A vadászvilágról sokunkban hamis fogalmak élnek, az ilyen témájú képek pedig nemegyszer édeskések, a giccs határát súrolják. Pedig ez a világ, a természet kegyetlen, hatalmas erő. Mindannyian az ő gyermekei vagyunk, bár a magunk szolgálatába állítjuk, leigázzuk, de ha nem tiszteljük törvényeit — kíméletlenül bosszút áll.

Holler László képei ezt a valóságot tükrözik. Sehol sem érzeleg porcukrosan havas erdőrészletekkel, vagy anekdotikusan ravasz rókák ábrázolásával. És ha a puskája életet olt ki, megdöbbenve áll a halál előtt: Halott fácán című képe tiszteletadás a természetnek, az életnek.

A képek egyik legnagyobb érdeme az őszinteség, a természettel való találkozáskor az állandó rácsodálkozás, a mindig újat látás. Holler László művészete talán nem modern a szó mai, olykor kúsza értelmezésében. S nem is ez a lényeges, hiszen a mindenképpen modernséget kereső művész legtöbbször múló divatok bábjává alacsonyodik. A korszerűség hajhászás elvonja figyelmét még a saját egyéniségétől is, örökké álarcot viselni kénytelen. Hogy Holler László modern-e — ezt eldönteni a jövő feladata. De reális talajból fakadó művei igazak, friss, éles látásról tanúskodnak.

Képeinek főhősei a fák. A Szilveszteri alkony című festményén a végtelenbe veszve sorakoznak, de legtöbbször egyedül, magányosan állnak. Ezt a magányt a Február és a Téli holdfény című képein a téli táj még jobban hangsúlyozza. Mégis, letörött ágú Öreg fája is élni akar.

A vadász számára a fa közeli ismerős. A művész ábrázolja, sőt Természet című képén a festmény alapanyaga is ez, természetes erezetét használja fel arra, hogy kifejezzen a vonalak felhőkké válnak, az egész képen ez a természetes kiindulópont, a továbbiakban a festő ecsetjét ez irányítja.

A kiállítás megnyitóján a festő-barát így fejezte be a bemutatást: „Sajnálhatják, hogy nem lépdelhetnek Holler László nyomában a Kollantó fűzfái alatt, nem kísérhetik végtelen téli síkokon, nem hallhatják az éjszakai szállásra készülő gémtelep emberinek ható perpatvarát, az őszi pólingok mélabús flótáit. Akkor Önök is olyan porszemnek éreznék magukat, mint ő, valahányszor a természettel találkozik. És utána ugyanolyan felszabadultnak, csendesen elégedettnek."

Valóban, Holler László festészetében ez a megkapó; életének és képeinek teljes egysége, ez az, ami valóban művészetté érleli alkotásait.

G. K.

tizmus ünkön

ábbiakat kell kiemelnünk e nyezők közül, amelyek egytal a képviseleti mechanizus alapvető hibáit is jelzik.
— Nem érvényesült megfeően a KISZ-szervezet belső mokráciája, nincsenek érmi eredményei az alsó szin (alapszervezetek) megmozását célzó mozgalmi kezdenyezéseknek.
— Nem működött rendszeen és alaposan a megfelelő tű KISZ vezető fórum elrányító, összehangoló tevéysége; a KISZ részben sagyengeségei miatt sem tudelég gyorsan és elég színvoasan átadni a közéleti szelés alapvető ismereteit. A chanizmus technikai kérdéaránytalanul sok időt eltak a tartalmi fejlesztés l. A feladat nem kellő megése folytán a tartalmi kérekkel való foglalkozás szás esetben egyet jelentett az pozíciós helyzetek kialakítának elhárításával.
— Bölcsészhallgatók vélemée szerint a kar mai, nem értelmű profilja gátolja a llgatói közéleti mechanizust a lényegi kérdések vilás áttekintésében.
— Látszólag könnyen kiikható technikai akadályok is tolják a hallgatók képviseinek munkáját: a testületek aanyagai sokszor olyan kén jutottak el a hallgatóhoz, gy csak legfeljebb egyéni leményt lehetett kialakítani; megszokott adminisztrációs táridők rövidnek bizonyulk a hallgatói képviselettel emben támasztott követelnyek megvalósításához.
— Számos esetben hiányosk bizonyultak a képviselők neretei, az egyetemi (kari, ább szintű) ügyek, ügytísok intézésében nem a kellő rtasságot árultak el.
— Érzésünk szerint a hallgatói képviselők többsége felatát úgy fogta fel, hogy az meghívó átvételétől az ülés zártáig terjed, nem pedig nt egyetemi közéleti, közösgi szolgálatot, amely rengeg plusz elfoglaltságot igél. Ebből következik, hogy jékozottságuk nem „ült" szés hallgatói közvéleményen, a felülről jövő információk m jutottak el az egyénekig.
— Néhány esetben a személi képességek hiánya (amely egkérdőjelezi a választások őkészítettségét), illetőleg a stületi munka úgynevezett játékszabályainak" nem kelő ismerete vagy be nem tarása is gátolta a kezdeti pozívabb kép kialakulását.

A hallgatói képviseleti mechanizmus továbbfejlődésének főbb irányait véleményünk szerint a következőkben jelölnetjük meg:
— Arra kell törekednünk, hogy a hallgatói képviseleti mechanizmus jelenlegi szervezeti keretei — amelyek a hallgatói ügyek demokratikus intézésére ma elvi lehetőséget biztosítanak — megtelítődjenek valóságos tartalommal. Szervezeti téren a jövőben alapvető feladatunk az alsó szintek beépítése a mechanizmus rendszerébe. E tartalmi fejlődésnek kell az egész hallgatóságot egészséges mozgásba hozni, aktív közéleti tényezővé tenni az egyetemen, politizálni — a képviseleti mechanizmus demokratikus lehetőségei általános kiterjesztésével és igénybevételével.
— A jövőben hatékonyabban kell érvényesíteni a KISZ-szervezet politikai irányító, szervezeti koordináló, összehangoló szerepét. Megfontolandó: a KISZ-végrehajtóbizottságok technikai apparátus kiegészítésével segítsék a képviselők tevékenységét.

A KISZ és az egyetemi tanács a hallgatói képviselet működési szabályzatának mielőbbi elkészítésével megfoghatóbbá teheti a képviselők feladatait, lehetőségeit — ezzel segítheti egész tevékenységünket.
— A jövőben fokozottabban érvényt kell szerezni a személyi alkalmasság, rátermettség követelményének — ezzel egyidőben azonban tudatos munkával minimálisra kell szorítani a személyi változásoknak a tartalmi munkában jelentkező negatív kihatásait.

Kiss György,
az ELTE KISZ-titkára

Miklós temetése

A hozzátartozók, a tanítványok, a tisztelők, több ezer gyászoló részvéte mellett temették el október 5-én, kedd délután a Farkasréti Temetőben dr. Kádár Miklóst, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem büntetőjogi tanszékének vezetőjét, egyetemi tanárt.

A gyászszertartáson részt vett dr. Szénási Géza, a népköztársaság legfőbb ügyésze, dr. Markoja Imre, az igazságügyi miniszter első helyettese, dr. Szabó Imre, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, továbbá az ELTE professzori kara.

Az egyetem nevében dr. Nagy Károly rektor, a jogi kar kommunistái részéről dr. Pintér Jenő docens, a pártszervezet titkára, a professzori kar részéről dr. Sárándi Imre, a kar dékánja, tanítványai nevében Kovács József KISZ-titkár búcsúztatta az elhunytat. Gyászbeszédet mondott Pierre Bouzat professzor, a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság elnöke.

ELKÉSZÜLT

Október 4-én Nagy Károly, egyetemünk rektora ünnepélyesen megnyitotta az Eötvös Kollégium nyelvi laboratóriumát. A 24 személyes stúdió „történeti előzményeiről" Tóth Gábor, a kollégium igazgatója tájékoztatta a megjelenteket. A laboratórium a Felsőfokú Pedagógiai Kutató Központtal közös tervek alapján készült: a magnókat és a felszerelés egy részét ez az intézet biztosította annak fejében, hogy a kollégiumi laboratóriumban alkalmanként kísérleteket végezhetnek. Az idők folyamán azonban ezen igényükről lemondtak, és az általuk vásárolt felszerelést teljes egészében átengedték a kollégiumnak. A beszerelés tetemes költségeit természetesen egyetemünk viselte.

Az ünnepséget azonnal kis gyakorlati bemutató követte, amely egyben érdekes tanulsággal szolgált az esetleg később fölállítandó egyetemi nyelvi stúdiókat illetően, vagyis, hogy nem érdemes nehézkes, komplikált kezelésű, túl sokat tudó magnetofonokat nyelvi laboratóriumba beállítani, hiszen a költségek és a nehézkes kezelés mellett azok még a műszaki megbízhatóságot is csökkentik.

Az ünnepséget követő baráti találkozón egyetemünk megjelent vezetői, közöttük Székely György, a BTK dékánja, Rottler György, a BTK párttitkára, Szathmári István dékánhelyettes, Radnóti Györgyné gazdasági főigazgató, valamint Kiss György az ELTE KISZ-titkára, a kollégium életéről és egyéb általános egyetemi problémákról beszélgettek.

—b—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Debrecen
1972 JUN 6

Holló László

Akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón

A Hajdú-Bihar megyei TIT művészeti szakosztálya méltó feladatra vállalkozott, amikor tervezetébe iktatta az új magyar képzőművészet 37 élő mesterének akvarell — és a vele rokon gouachetechnikával készült műveinek a bemutatását. A TIT célja volt, hogy ezt az újraéledő és igen sok lehetőséget feltáró műfajt méltó rangjára emelte, megismertesse és közelebb hozza a közönséghez. Így e tárlatsorozat gyakorlatilag a tömegek képzőművészeti nevelését és felvilágosítását is szolgálja. (A TIT e kiállítást több városunkban is bemutatja.) A bemutató rangját emeli több Kossuth-, Munkácsy-, SZOT- és Derkovits-díjas művészünk szereplése (Holló László, Szentiványi Lajos, Imre István, Diósy Antal, Demjén Attila, Gerzson Pál, Somos Miklós, Csernó Judit, Vecsési Sándor), de ott találjuk az akvarell oly kiváló és országosan ismert alkotóit, mint Bordás Ferenc, Szalóky Sándor, Xantus Gyula, Bod László, Lieber Éva, V. Bazsonyi Arany, Varga Nándor Lajos, Észak-Magyarországot Réti Zoltán és Farkas András, a Dunántúlt Simon Béla és Erdős László, Szabolcs-Szatmárt Soltész Albert és Koncz Zoltán, Hajdú-Bihart, közelebbről Debrecent Holló László és Égerházi Imre, a művésztelepet Józsa János és Cs. Uhrin Tibor, Hajdúböszörményt Maghy Zoltán, Hajdúnánást Madarász Gyula képviseli. Nyugati körútjáról a „Vár festője", a Budán élő Élesdy István, Bajáról Weintrager Adolf küldte el vízfestményeit és gouache-ait, a pedagógus művészek közül Farkas György, Tar Zoltán, Tóth Béla műveivel találkozhatunk, míg Pap Oszkárt debreceni önálló tárlatáról is ismerjük. A kiállítás meggyőzően szemlélteti a legkülönbözőbb stílusirányzatokat a természetelvű felfogástól a nonfiguratív megjelenítésig. Az akva-

Diósy Antal: Esős utca (akvarell)

rellművészet értékeinek feltárása egyre sürgetőbb feladat. A „vízfestés" halkszavú műfaját a közfelfogás sohasem sorolta a nagy művek közé. Általában csak festmények fogalmazványainak, máskor meg időt töltő, szórakoztató, vagy hangulati tevékenységnek tekintették. Az akvarell és a vele rokon technikák, elsősorban a különböző kötőanyagokkal és fedőfehér hozzáadásával készült gouache-festés csak napjainkban jutottak el megfelelő méltányláshoz s váltak az reskedelmi értékben ritkán is —, de esztétikailag egyenrangúkká. Az akvarell sajátos értéke, hogy frissen és az első benyomás erejével rögzíti a látványt. Az ecsetjárás gyorsasága, a kisebb méret, a gyorsan száradó anyag szinte kényszeríti a művészt, hogy a látványt lényegében, szinte „együttő-helyben" felvázolva közölje a nézővel. Nincs idő részletezésre, mert a lassúság szembekerülést jelentene a „vízfestés" anyagszerűségi törvényeivel — hiszen a festék meditálás közben sűrűsödne vagy megszáradna. De éppen ebben rejlik e technika érzelmi átütő ereje is, mert a művésztől fegyelmező erőt, a látvány összegzését s ritmusérzékét követel. Előre készen kell látnia a festményt, beszéltetnie kell a festékezetlenül hagyott papír fehér alapját is. Az ecset „gyorsírása" megköveteli, hogy a festő egyetlen húzással, különböző értékű foltokkal: tónusokat, mélységeket, szerkezeti építettséget érzékeltessen.

E tárlaton szerepel az akvarell két doyenje, Holló László és Diósy Antal, mindketten túl 80-ik életévükön, de csak néhány évvel fiatalabb Varga Nándor Lajos, aki egész grafikusnemzedéket nevelt, s szerettetett meg az akvarell műfajával is. Szalóky Sándor életművét szentendrei és csobánkai vízfestményeiben példázza, míg a középgenerációból Szurcsik János, Gerzson Pál, Józsa János, Vecsési Sándor s újabban Élesdy István oeuvre-ében foglal el mind nagyobb szerepet e bensőséges műfaj. Imre István és Bod László pedig azt példázzák, hogy nagy méretben is megőrizheti az akvarell a közvetlenséget, hangulatának erejét, sőt hamvasságát.

E kamaratárlatból nyilván sok neves élő mester kimaradt, de a pillanatnyi cél nem is a teljes magyar akvarellművészet bemutatása volt, hanem az, hogy példákat nyújtson e kevéssé ismert művészet jelenlegi stílustörekvéseire. A hajdúszoboszlói Művelődési Központ oly tárlatnak nyújtott méltó otthont, amelynek jelentős a tömegkomunikációs és esztétikai szemléltető ereje.

Tóth Ervin

szombat, vasárnap. Oláh József Bocskaikert, Dienes János u.

Hajdúszoboszlón fürdőhöz közel egyszobás házrészt veszek. „1972. Tavasz" jeligére a kiadóba.

Eladó kétszobás ház 271 négyszögöl telekkel, lakáscserével. Kishegyesi út 31.

LAKÁS

Eladó sürgősen másfélszobás III. emeleti összkomfortos szövetkezeti lakás, délután 5-től. Alkotmány u. 10. III. 12.

Hajdúszoboszlói földszinti kétszoba-összkomfortos tanácsi lakásom elcserélem debreceni hasonlóra, vagy családi házra megegyezéssel. „Sürgős csere" jeligére a kiadóba.

ALBÉRLET

Bútorozott szoba két tanulónak vagy dolgozónak kiadó. Faiskola u. 7.

Szoba-konyha fiatal házaspárnak kiadó. Vőfély u. 5. Csapókert.

Két rendes férfit albérlőnek felveszek. Vár u. 10.

Külön bejáratú szoba-konyha albérletbe kiadó. Bulgár u. 26.

Külön bejáratú bútorozott szoba házaspárnak kiadó. Cser u. 13.

Szobatársnak tanuló vagy egyműszakos dolgozó lányt felveszek. Bajcsy-Zs. u. 15.

Kislányt szobatársnak keresek. Marx Károly u. 28.

Külön szobába női albérlőt felveszek. Zöldfa u. 12. 16 órától.

KULTÚRCIKK

Zongora eladó. Vörös Hadsereg u. 71. II. 17.

Jó állapotban levő zongora olcsón eladó. Földes, Hunyadi u. 3.

JÁRMŰ

Felújított Volga igényesnek eladó. Ajánlatokat a kiadóba kérem „Volga" jeligére.

Augusztusban vizsgáztatott Skoda 1102-es eladó. Oláh Károly u. 32.

Moszkvics 412 még ki nem váltott nyereményautó sürgősen eladó. Holczer, Kisvárda, November 7 tér 11.

Wartburg 353-as 26 000 km-rel eladó. Telefon délután 4 órától: 16-262.

412-es Moszkvics 5800 km-rel eladó, vagy kisebbre, esetleg Zsigulival elcserélem. Érdeklődni lehet 14-117-es telefonon 8—16 óráig.

Kevesét futott Wartburgot, vagy S 100-as Skodát vennék. Ajánlatokat 14-951-es telefonon este 5 óra után kérek.

ÁLLÁS

Két gyermek gondozását lakásomon vállalom. Nyíl u. 86. III. ajtó.

Elveszett ... lom. „Megbízható ... jeligére a kiadóba.

Agrármérnök nagyüzemi állattenyésztési gyakorlattal állást változtatna, termelőszövetkezetbe. „Lakás szükséges" jeligére a kiadóba.

Korrepetálás minden tárgyból, minden fokon. Címet a trafikba: Bajcsy-Zs. u. 2. kérem leadni.

BÚTOR

Heverő eladó. Simonyi u. 1/A. I. emelet 5.

Szép dióháló és konyhaberendezés eladó. Bajcsy-Zs. u. 22. első feljárat.

Négyszemélyes rekamiégarnitúra, magános rekamié, heverő, szelon, ágybetét, asztalok, matrac, sodrony beszerezhető. Csapó u. 19.

Egy pár ágybetét világos csíkos Varia háló, rekamié, Fáklya kombinált szekrény, szelon eladó. Liszt Ferenc u. 2. I. emelet 2.

Eladó rekamiégarnitúra, ruhaszekrény, szelon, kisasztal, konyhabútor, rádió, ágyak, kályha. Pacsirta u. 28. sz.

Használt festett háló, mosóteknő, sózóteknő, mosófazék, zsírosbödönök olcsón eladók. Böszörményi út 68. Végh László.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Parkettcsiszológépet vennék. Ajánlatot K. Tóth u. 18/B. alá kérem.

A BUDAPESTI KŐOLAJIPARI GÉPGYÁR

azonnali belépésre keres

központi telephelyére, továbbá műszer- és technológiai szerelési munkahelyekre: Algyő, Százhalombatta, Fényeslitke külszolgálatos munkakörbe:

LAKATOS, VÍZVEZETÉK-SZERELŐ, BÁDOGOS, ESZTERGÁLYOS, ASZTALOS, LEMEZLAKATOS, ÍVLÁNGHEGESZTŐ, MOTORSZERELŐ, CSŐSZERELŐ, KAZÁNFŰTŐ SZAKMUNKÁSOKAT, TOVÁBBÁ

SEGÉDMUNKÁSOKAT

ALKALMAZ AZ

JELENTKEZ... ÜZEMEGYSÉ... VEZETŐNÉL...

ÁLLAT

130 kg-os hízott sertés eladó. Mátyás király u. 68.

Eladó nyolchónapos vemhes tehén sürgősen. Püspökladány, Dimitrov u. 15.

Debrecen határában, a fancsikai—nagycserei erdőrészen elveszett egy sötétbarna színű német vizsla vadászkutya. Aki tud róla jutalom ellenében értesítse Pető Bélát Debrecen, Csapó u. 59. szám alatt, vagy a 14-491-es telefonszámon.

Prima fiatal hízók eladók. Király Ferenc u. 10.

Fehér hízott sertés eladó. (Kb. 180 kg-os.) Földi u. 10. szám.

Egy kövér sertés eladó. Mátyás király u. 49.

Német vizsla kutya eladó. Nagy Sándor telep, Megyeri-kőz 6. Minden nap 4 óra után.

Két darab kövér sertés eladó. Diófa u. 16.

Eladó két darab 180 kg-os hízó élve vagy kihasítva. Thomas Mann u. 44.

Fiatal hízott sertés eladó. Csigekert u. 73.

Keresztezett hízott sertés 160 kg-os eladó. Pósa u. 60.

150 kg-os fiatal hízott sertés eladó. Margit u. 32.

170—180 kg-os hízó és egy hálóbútor eladó. Nagybotos u. 19.

120 kg-os sertés eladó. Tócóskert, Méhes u. 9.

130 kg körüli fiatal fehér sertések eladók. Helyszínen levághatók, feldolgozhatók. Katona József u. 2. (Böszörményi úton, Kenyérgyárral szemben.)

150 kg-os hízó eladó. Malvin u. 8.

EGYÉB

Aprított tölgy tüzifa eladó. Veres u. 12.

Tollat, dunyhát, párnát veszek. Gottlieb, Bajcsy-Zs. u. 55.

Prima hordozható csepkályha eladó. Veres u. 29. sz.

Szürke PB gáztűzhely, kicsi hibával eladó. Heltai Jenő u. 8. (Bálint pap utcából.)

Olajkályha, új modern konyhaszekrény eladó. Katona J. u. 7.

Zománcozott pergelő üst, kertilóca, samottos kályha, lemez mosóteknő, tv-antenna, kétszemélyes dunyha, vasvályú eladó. Kígyó u. 17.

Eladó rövid, fekete, valódi orosz csikóbunda szoknyával együtt és új sötétkék női kabát. Középtermetre. Mester u. 25. I. em.

Figyelem füstölést, ... zást vállal ... kóczi u. 5.

Fiatal ... nít vagy ... lakásért. ... igére a ki...

Eladó ... tv-antenn... jégszekrén... fehér Ka... Darabos ...

Dunyha ... toll felvá... u. 42.

Eladó ... jos vash... rály u. ...

Eladó ... kel. Cs...

Fiata ... mélyt ... „Sürgő... ba.

A ... KTSZ ... villan... zásba... tással ... rende... fogad...

... Szétsz... gáztűzh... adó. Fü...

Rókas ... bunda e... ság út... renczi J...

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, édesapám, apósom, sógorunk és jó rokonunk

LISZTES JÁNOS
nyugdíjas

Ezúton mondu... kedves rokonainkn... katársaknak, jó ... jó barátoknak és n... akik drága halottu...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 15

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Holló László

Kiállítási társulások Hajdú-Biharban

A kisgalériákat, falusi múzeumokat, képtárakat működtető, illetve kiállításokat gyakran rendező szervek és intézmények képviselői részvételével, a Népművelési Intézetben múlt év decemberében tartott országos konferencián sok szó esett a Hajdú-Bihar megyei eredményekről. Ezek az eredmények hosszas, kitartó munkára, egyéni kezdeményezésekre, majd összefogásra épültek. A múlt éveket olyan sikerek jelzik, mint a nemzetközi és országos kiállításokon szereplés, díjak, kitüntetések elnyerése stb. Az összefogás, a kiállítási társulási forma azonban új jelenség, a múlt év eredménye.

A Debreceni és Megyei Művelődési Központ székhelyi kiállításain túl vándorkiállításaival segíti a megye ellátását megalakulása, 1967 óta, s egyre színvonalasabban, intenzívebben. Még most sem képes, de eddig különösen nem lett volna képes minden községet, várost differenciáltan ellátni kiállítással. A 6—7 „ládamúzeum" (Nagy magyar festők, szovjet festészet, Derkovits Dózsa fametszetei, reprodukciós vándoranyagok stb.) mellett az élő festészet megismertetését célzó, eredeti műveket bemutató „Bemutatjuk..." sorozat (tíz megyei festőművész 20-30 darabos kollekciója) kiállítása szinte minden községben nagy szervezési feladat. Ezekhez járul a központi csoportok, körök munkájának megismertetése (képzőművészeti kör, stúdió anyaga) és bizonyos országos vándorkiállítások továbbvitele.

Érthető hát, hogy néhány, külön igénnyel jelentkező, egyetemi végzettségű vezető által irányított művelődési ház vagy központ évek óta önálló kiállításpolitikát folytat.

Kiemelkedő a hajdúszoboszlói Művelődési Központ, amely 4-5 éve a modern magyar szobrászat, grafika, festészet, iparművészet több jeles képviselőjének helyt adott. Holló László, Szabó Iván, Eigel István, Würtz Ádám, Reich Károly, Kass János, a Százados úti művésztelep stb. alkotói, alkotásai szerepeltek itt az évek folyamán. A művészeknek rangot jelent itt kiállítani, olyan szívélyes a fogadtatás, jók az objektív és szubjektív feltételek. A több évi siker eredményeként országos vázlatkiállítást rendezett a Szoboszlói Művelődési Központ és a városi tanács 1970-ben Bernáth Aurél, Holló László, Szabó Iván, Fett Jolán, Hincz Gyula stb. részvételével, s a továbbiakban a rendezvény biennále jelleggel ismétlődik.

A derecskei művelődési központ kiállításai 1968-tól figyelemre méltóak. Ekkor rendezték meg a járás műgyűjteményeinek kiállítását, amelyen Barabástól Bernáthig, Hollóig szinte minden jeles magyar művész festményei, grafikái láthatók voltak. 1969-ben pl. Pethő János grafikusnak, 1970 Balczó Edit kerámikusnak, 1971-ben Hézső Ferencnek, Takács Győzőnek, Rácz Editnek rendeztek itt kiállítást. A tárlatok szervezésében, előkészítésében nagy szerep jutott a járás műgyűjtőinek, különösen Benkő Ferenc gyógyszerésznek, aki ma is tanácsadója a Művelődési Központnak és a már említett „kiállítási társulásnak".

A balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központ szinte minden jelentős megyei és debreceni képző- és iparművészt bemutatott az elmúlt öt évben, s van akit már három kiállítással is. Ezenkívül — Hajdúszoboszlóval történt alkalmi „társulás" révén — Tassy Klára gobelinjeit, Kass János grafikáit, Rácz Edit szobrait stb. Szívesen vállaltak népművészeti, népi iparművészeti bemutatókat is (pl. bolgár, lengyel női iparművészet, beregi hímzés-, paszabi szőttes kiállítás).

A berettyóújfalui művelődési központ közel sem rendelkezik olyan jó anyagi feltételekkel és helyi támogatással, mint a hajdúszoboszlói, balmazújvárosi vagy derecskei, de kis számú kiállításait színvonalasan rendezte meg az elmúlt években.

Mindez a több külön út, és a már kialakuló „alkalmi társulás" adta azt az ötletet, hogy jöjjön létre a megyei „kiállítási társulás". 1971 elején egymásnak ajánlották fel az intézmények már lekötött kiállításaikat, ki-ki azt fogadta el, amit előnyösnek látott, vagy kiállítási profiljának megfelelt. Így talált „gazdára" még két helyen a Derecske által felajánlott Asszonyi—Csikszentmihályi—Ligeti kiállítás, s valósult is meg 1971 novemberében, decemberében Derecskén, Berettyóújfaluban, Balmazújvároson.

Magát a Kiállítási Társulást a Debreceni és Megyei Művelődési Központ hozta létre a fenti községi, városi művelődési központok és Hajdúböszörmény, Komádi részvételével, tagságával. A társulás jelentős anyagi és szervezési „megtakarítást" jelent egy-egy résztvevő intézménynek: kisebb a szállítási távolság, közös a csomagolóanyag, az installáció, s ez utóbbi a kölcsönadással teljessé válik (a „mindenkinek van valamije, de senkinek sincs mindene" gondja így megoldódik — mint jellemzi a helyzetet az egyik társulati tag). A művészek is szívesebben adják át egy ilyen társulásnak az anyagukat, hiszen egyszerűbb egy nagy úttal és több kisebb egymás közti szállítással vinni az anyagot, mint a művésztől szállítani esetenként. S végül: a közös összegből nyomtatott színvonalas katalógus a művész számára is nyereség.

Szöllősi Gyuláné

maznak

lakatos, esztergályos
sokat és segédmunká-
pkocsivezetői vizsgával
autópanter daruvezе-
az a MÁV Járműjavító

ezetői beosztásba gya-
endelkező villamosmér-
almazunk. Jelentkezés:
Cserépipari Vállalat Deb-
vin tér 9—11. V. emelet

k érettségivel rendelke-
tudó számlázót. Hunga-
agfeldolgozó Vállalat 2.
sége. Kishegyesi út. Je-
a kereskedelmi osztá-

rációs csoportvezetőt alkalmaz debreceni iparvállalat. Jelentkezéseket „Kooperátor" jeligére a Napló kiadó hivatalba kérjük leadni.

Éjjeliőröket — nem nyugdíjasokat — azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43. sz. munkaügy.

Lányokat 15 év felett fonó, szövő átképzősként, valamint férfiakat betanított munkásként felveszünk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Újpesti Gyapjúszövőgyár, Budapest IV., Berni út 1.

Posta Magasépítési Üzem jó kereseti lehetőséggel épületasztalos szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz. Jelentkezés: Galamb u. 16. sz.

Villanyszerelőt és faipari gépmunkást, 2 műszakos munkakörbe felvesz az Erdei Termék Vállalat. Debrecen, Keresszegi u. 1.

PRÓHIRDETÉSEK

ÁZ

kertes,
összkomfortos,
lakáscserével
tokat „Csak
érdekel" jel-
kiadóba.

ölcsössel csa-
yobb terület,
GÖCS városi
u. 7.

családi ház,
kkel és 500
erttel eladó
tjában. Agg
ttyán u. 9.

összkomfortos
erébe Hajdú-
zobás, nagy
, 376 négy-
mölcsös, ga-
lok megegye-
„Hajdúná-
kiadóba.

kétszintes
dó. „Orvos-
k előnyös"
ba. Tanácsi
i két szoba,
eszámítok.

ház azon-
en eladó. K.

AS

egyszobás,
erkélyes la-
em hasonló-
Pénzes Jó-

INGATLAN

Pacon 200 öles zártkerti ingatlanok fizetési könnyítéssel igényeseknek eladnám. Dr. Erdő, Béke u. 9. Telefon: 14-712

262 négyszögöl víkendtelek a Létai út mellett eladó. Érdeklődni: Kígyó u. 17. sz.

Pacon, ideális fekvésű 800 négyszögöl bekerített gyümölcsös eladó. Érdeklődni a paci csemegeboltban.

Eladó telek Tömös u. 12. sz. alatt, bekerítve, építési engedéllyel, két szoba összkomfort alapozással, 1 m magasan kész állapotban. Érdeklődni: Kovács József u. 4. Vágóhíd mögött.

Debrecenben, külterületi 207 négyszögöl telek építőanyaggal, építési engedélyel eladó. „16 000 Ft-ért" jeligére a kiadóba.

ALBÉRLET

Gázfűtéses, külön bejáratú szoba, fürdőszoba-használattal kiadó. Vörösmarty u. 12. II. 12.

Külön bejáratú bútorozott szoba két dolgozó nőnek kiadó. Mester u. 21.

Nagy szoba, konyha március elsejére albérletbe kiadó. Akadémia u. 72.

Lakótársnőt keresek. Érdeklődni mindennap 19 órától. Csapókert, Paizs u. 13.

Albérleti szobába egy lányt szobatársnak keresek. Poroszlai u. 38. I. 5.

Egy dolgozó lányt felveszek albérlőnek. Béke u. 27. Balra keresztépületben.

Szoba kiadó értelmiségi férfinak. Hámán Kató u. 11. III. 14.

Bútorozott szoba 2—3 dolgozó férfinak kiadó február 15-től. Gáborjáni Szabó u. 1. IV. em. 14.

Fiatal házaspár szobakonyhát keres lehetőleg belterületen, bútor nélkül. Választ „Őtszázért" jeligére a kiadóba.

Orvosnak, egyetemistáknak összkomfortos szoba albérletbe kiadó. „Orvos" jeligére a kiadóba.

KULTÚRCIKK

Japán riporter diktafon eladó. Bethlen u. 22. 4. a.

Angolmechanikás zongora bérbeadó. Péterfia u. 29. bal 1. ajtó. 5 óra után.

Használt fotócikket készpénzért és bizományba átvesz az OFOTÉRT Fotóáruház Debrecen, Vörös Hadsereg útja 24.

JÁRMŰ

Tudományos intézmények és ipari adminisztrációban — német nyelvben jártas — gyorsírni tudó nő állást változtatna. „Kereskedelmi érettségi" jeligére a kiadóba.

Erősáramú villamosmérnök több éves gyakorlattal, elhelyezkedne debreceni munkahelyre. Ajánlatokat „Automatizálás" jeligére kér a kiadóba.

Idős asszony megbízható dolgozó nőnek kevés munkáért fűtött lakást adna. Thomas Mann u. 75. Hatvan utcai villamos-végállomáshoz 5 perc.

HÁZASSÁG

Értelmiségi, középkorú, magas férfi megismerkedne intelligens nővel, házasság céljából. Válaszokat „Műszaki" jeligére a kiadóba.

34 éves özvegyember megismerkedne házasság céljából özvegyasszonnyal vagy lánnyal, aki édesanyja jenne 9 éves kislányomnak.

Eladó különlegesen szép kaukázusi dióháló, négyszemélyes rekamiégarnitúra, kétajtós szekrény, tv-asztal, fotelágy, modern konyhaszekrény, kétszemélyes és egyszemélyes rekamié, ágybetét, szelon. Kút u. 56.

GÉP ÉS SZERSZÁM

Szalag-csiszológép eladó. Zsáka, Felszabadulás u. 25. Asztalos műhely.

5-ös olasz kötőgép eladó. Budai Ézsaiás u. 8.

ÁLLAT

Eladó 8 db fehér süldő, 45—50 kg-os. Bartók Béla u. 30.

5 éves törzskönyvezett fekete-sárga tacskó kan eladó. Telefon: 11-956. Fehér 19 óra után.

Találtam szálkás szőrű nőstény tacskót kb. két hete. Érdeklődni: 12-428-as telefonon este 7 óra után.

Eladó motorkuli utánfutó és mindenfajta rádiós alkatrészek, csövek, tranzisztorok, erősítők. Mindennap 5 után. Kuthy, Tanácsköztársaság u. 21.

Szürke pézsmabunda középtermetre igényesnek olcsón eladó. Simonffy u. 1/C. fszt.

Dunyha, párna, használt toll felvásárlása. Bajcsy-Zs. u. 42.

Bélyeggyűjtemény, magyar, teljes, kifogástalan, postatiszta, 1965—1971-ig, évenként is eladó. Ajánlatot „Bélyeg" jeligére a kiadóba kérek.

Elveszett II. hó 6-án, vasárnap, a Simonyi út és a Nagytemplom között fehér szőrmesál. Kérem a megtalálóját, adja le a Nagyerdei krt. 98. Gyermekklinika portán.

Siófokon Európa Szálló szomszédságában, vízközelben, szépen berendezett, 12

ÜVEGEZÉS, ROLLÓJAVÍTÁS,
VALAMINT MINDENNEMŰ
ASZTALOSIPARI MUNKÁK
JAVÍTÁSÁT ÉS FESTÉSÉT.

Ha nem halogatja
javítási munkáit,
ezzel költség-
megtakarítást ér el

„Vizuális szolfézs"

Megdöbbentő arány. Százhúsz kecskeméti középiskolás közül tíz ha tudta, ki volt Derkovits. Eredeti képeit egyikük sem látta, csak — mint mondták — „néhány fakó reprodukciót". És a kollégiumba meghívott ismeretterjesztési előadó törhette a fejét: Hogyan öntse szavakba mindazt, amit csak a műalkotásokkal való közvetlen találkozás élménye segíthet megérteni. A szavak alkotta fogalmakat a szemléltetés tölti meg élettel. A tárlatok. Viszont — bár állandó vitatémáink között szerepel a látáskultúra, az ízlésfejlesztés fontossága — vidékre például ritkán, vagy soha nem jutnak el a klasszikus mesterek és a legtehetségesebb mai magyar művészek alkotásai.

Önmagában sem az előadás, sem a kiállítás nem igen képes a művészeti nevelés napjainkban egyre fontosabb feladatait megoldani. A kettő összekapcsolása — különösen vidéken és úgy, hogy ne rendszertelenül, hanem időrendi sorrendben, az alapokból kiindulva vezesse végig dolgozóinkat a művészettörténeten — egyelőre gazdasági és egyéb nehézségekbe ütközik.

Tagadhatatlan, hogy az ismeretterjesztésnek és a tárlatoknak így is nagyok az eredményei. Mégsem ártana meggyorsítani, kiszélesíteni a fogalmi és érzékleti elemeket összekapcsoló művészeti nevelést. Hogyan?

A televízió például rengeteget tehetne. Többet, mint eddig. Milyen nagy érdeklődést váltott ki még az év elején a Négyszemközt a műalkotással — című tv-sorozat. Összeállítója — Bojár Iván műtörténész — ezzel szinte a látásra nevelés iskoláját teremtette meg. „Vizuális szolfézs — foglalta össze röviden és szellemesen műsorának célját és hozzátette — ha a közönséget érdekeltté akarjuk tenni, nemcsak ismereteket, élményt is kell nyújtani." Bojár Iván elérte a célját, a sorozat mégis abbamaradt. Pedig de sokan várták a folytatást...

Miért szorult le a képernyőről? Nem lehet tudni. Mint ahogy azt sem, hogy miért összesen csak 19 perc az idei, saját képzőművészeti műsorok adásideje?! Íme, a statisztika: Holló László: 4 perc, Szocialista képzőművészek: 6 perc, Hincz Gyula: 5 perc, UNESCO reprodukciós kiállítás: 4 perc — ez összesen 19 perc. A művészeti ismeretterjesztés a képernyőn tehát mindössze ennyi helyet kapott! A teljesség kedvéért hozzá kell tenni, hogy példaként szolgálhatott volna az Intervíziótól átvett moszkvai művészeti adássorozat, melyet vasárnap délelőttönként sugárzott a Magyar Televízió. Kitűnő művészettörténeti előadás keretében mutatták be a világhírű Tretyakov-galéria anyagának legjellemzőbb részleteit. Úgy látszik a Szovjetunió és a baráti országok televíziói nem hanyagolják el a képzőművészeti nevelésnek ezt a formáját.

A tv a vizuális nevelés egyik legfontosabb eszköze. Érthetetlen, hogy miért zárkózik el éppen a látáskultúra fejlesztése, a korszerű művészetszemlélet kialakításának százezreket érintő feladata elől. Érdektelenségből? Vagy abból a téves felfogásból kiindulva, hogy a művészet — mint tv-műsor — egy szűk réteg érdeklődésére tarthat csak számot? A félreértésre talán az adhatott okot, hogy a közönség valóban igényli a tv-től az érdekes, jó műsorokat. Jogosan. Most csak az a kérdés, hogy mit tart érdekesnek vagy feleslegesnek a tv és mit a közönség? A művészet érdekli az embereket. Példa erre a Négyszemközt a műalkotással — című műsor sikere. Vagy a múzeumok négymilliót meghaladó látogatója. De még ha kevesebb nézője akadna is a képzőművészeti adásoknak, elevenebb, több rétűbb műsortípusok megteremtésével lehetne a helyzeten segíteni.

Például: képzőművészeti rejtvény, vagy vetélkedő rendezésével a zenélő órák és az olvasóterem mintájára. Továbbá nem ártana összehívni egy képzőművész kerekasztal konferenciát, nyilvános tárlaton bemutatni azokat a fiatal művészeket, akik egyébként nem tudnak szóhoz jutni. Foglalkozhatna a tv a művésztelepek életével, a vidéki képzőművészek helyzetével, a közterületen felállított szobrok sorsával, az országos vitát keltő, de csak a fővárosban látható tárlatok ismertetésével, elemzésével, általában mindennel — az iparművészettől az építészetig — ami a művészet hatókörébe tartozik.

A tv — bár a legtöbb előfizetője Pesten van — mégsem csak a pesti közönségnek rendeltetett. A fővárosban számtalan kiállítás szolgálja az ízlésfejlesztést és ismeretterjesztést. Egetően nagy szüksége a televízió segítségére a vidéki közönségnek van elsősorban.

Vadas Zsuzsa

még emléke is, álma is

Most ülök némán, papír
ködök és fellegek gyűln
a dal fölött fagyott, szo
míg a kúsza hétköznap
konokul vágyom a harr
s nyirkos közöny szivár

Verébcsapat zajong az
s én már a fecskét is
s kerengni alacsonyan,
siettetném a cammogó

Ó ez a türelmetlen ny...
Miótá eszmélek csak, megragadják
indulatok, vágyak a lebegő jelent,
s űzik, hajtják — a lélek jövőt így teremt?

Ő ez a türelmetlen nyugtalanság...
De miféle erők és miért akarják,
hogy síromig nyugalmat sose leljek?
Mindig tovább és mindig egyre hegynek?

Hajnal Gábor

1964 JUL - 5.
PETŐFI NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NYÁR

vár,
ánja,

kiált a rónán,
ra,
ól:
ra!

A lombok alá bújt henyélés
nem annyi, mint a gyöngyöző kín!
és a csorda fújja a párát
az ég sután festett mezőin,

s a hajnal földrehajló húsén
induló embert elcsigázza,
de végül a nyár tehetetlen
marad, legyőzve, leigázva.

Antalfy István

: Vizsgaidőben.

Hajnali perc

**Hull a harmat, s a hold tűnik,
rólad álmodtam reggelig,
rőt éjszakám, kék hajnalom:
alvó sóhajod hallgatom.**

**Vakít kitakart térded, és
pilla-rezzentő ébredés
incselkedik, játszik veled;
s most csók-szökkentőn, öntudatlan,
vállamra simul tenyered...**

JOBA TIBOR

MÉRLEGEN

**Ferde napfény siklik az útra,
rézsúton csikban száll a por,
homokszemcse aranyra gyúlva
tűnt el a lombban valahol.**

**Röpke árnyék vetül a mélyre,
észrevétlen kúszik tovább,
s egy döngicsélő arany-méhe
csillantja fénylő tomporát.**

**Vörösbe fordult nap, vigyázlak.
Csak simogat már, nem vakít —
szél iramodik az akácnak
s összekócolja árnyait.**

**És súlytalan köd kél a tóról.
Ott csapkod egy nagy lepke még,
az estnek játékosan bókol,
szökdell, s eléri rejtekét.**

**Hosszú lábbal gyűlnek az árnyak:
kanyarban egy ember, s szekér.
Súlya, sötétje nincsen másnak:
gondja a végtelenbe ér.**

RAFFAI SAROLTA

napfény

son és túlfelől ért földet — a betonon. Őt ez sem zavarta. Felült, csettintett, s odaszólt a kocsisnak. Cnnan az aszfaltról.

— Hajts!

Nem megmondtuk, hogy a

HOLLÓ LÁSZLÓ festő, grafikus, Kossuth- és Munkácsy-díjas, kiváló művész
Kiskunfélegyháza, 1887

1904-től 1909-ig a Mintarajziskolában, 1909-11 között Münchenben, Hollósy Simonnál tanult. A huszas évek elején hosszabb időt töltött Franciaországban, majd olaszországi és spanyolországi tanulmányutakat tett. Hazatérve Debrecenben telepedett le, ahol azóta is él. Alapítótagja az itteni Művészháznak (1924) és az Ady Társaságnak (1927), rendszeresen kiállított e társaságok tagjaival. Önálló kiállítással 1923-ban lépett először a közönség elé a Belvedere-ben, ezt követően az Ernst Muzeumban (1926), a Nemzeti Szalonban (1941), a Fényes Adolf Teremben (1956), a Műcsarnokban (1961), a Nemzeti Galériában (1964), a debreceni Déry Muzeumban (1956, 1959, 1961, 1962, 1964, 1968, 1971, 1972), Pécsett, Szegeden és Hódmezővásárhelyt rendezett bemutatókat. Szerepelt számos külföldi tárlaton, többek között Londonban, Párizsban és a brüsszeli világkiállításon. 1956-ban Munkácsy-díjat, 61-ben Kossuth-díjat kapott, 1964-ben érdemes művész, 71-ben kiváló művész címmel tüntették ki. Munkásságával több monográfia foglalkozik. - Művészete az alföldi pikturával mutat rokonságot, de nemcsak az Alföld festője, bár a falusi életről, az alföldi tájról szól műveinek javarésze. Eredetisége, egyetemessége nem rokonítható egyetlen kortársával sem. A tökéletes festőiség hangján szól szenvedéseiről, drámai feszültségű látomásairól, máskor életigenlő, boldog harmóniát, emberszeretetet sugároznak képei. Páratlanul gazdag önportrésorozatban vall sokszínű egyéniségéről. Grafikai munkássága is számottevő.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5I.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP
(MISKOLC)

1976 JÚN 18

Holló László, Kossuth-díjas festőművész

1021

Hét végi kalauz

HOLLÓ LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

1887-ben született, 89 esztendős, képzőművészetünk egyik jeles alakja, a ma is alkotó *Holló László* Kossuth-díjas festőművész. „Piktúrája nem ismeretlen Miskolcon és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében... 1949-ben a sárospataki várban, az alkotóházban dolgozott", és 1967-ben már volt egy kamaratárlata városunkban.

A Miskolci Képtár földszinti bemutatóterének mindhárom termét megtölti a mintegy hatvan képből, jórészt olajfestményekből, illetve néhány rajzból, grafikából álló anyag. Mint *Sz. Kürti Katalin* művészettörténész a tárlat elé írt bevezetőjében elmondja, a válogatás a hosszú művészi pálya hatvan évét öleli fel, az 1912 és 1972 között készült művek egy részét láthatjuk. „E két évszám között feszül Holló László festészetének nagy íve, gazdag festői életműve. Ady, Kodály, Bartók, Medgyessy, Tornyai, Rudnay kortársa. Századunknak egyik kiemelkedő művésze, egyúttal a magyar festészet nagy korszakának tanúja. Azon kevesek közül való, akik ismerték Székely Bertalant, Csontváry Kosztka Tivadart, Hollóssy Simont, Matisse-t, s a klasszikus avantgarde művészet Párizsban, Münchenben élő nagyjait."

Holló László pályája átível a századon; képeiről legújabb kori történelmünk, az 1914-től otthonul fogadott város, Debrecen, az Alföldnek ezen a vidékén élő parasztság élete olvasható le. De kora és kortársai mellett a régmúlt történelme és a mitológia éppúgy megihlette, mint a magyar vidék gyümölcse, virága. Témái és színei az elmúlt évtizedek és az örök természet „dramaturgiáját" közvetítik számunkra.

A Miskolci Képtárban sok értékes, szép kiállítást láttunk már, a mostaniért méltán lesz hálás a város művészetbarát közönsége. A Holló László családjának és a debreceni Déri Múzeumnak a birtokában levő képekből rendezett tárlatot ma délután öt órakor nyitja meg *dr. Dankó Imre* múzeumigazgató.

* Holló László kiállításáról.

Műteremben, lakótelepen

Miskolcon töltött néhány napot Cseterki Lajos, az Elnöki Tanács titkára, a város országgyűlési képviselője. Sok helyen járt, sok emberrel beszélt. Meglátogatta a művésztelep épülő házait is, és megtekintette az egyik leendő lakó, a Szanyi házaspár szobrászműtermét (felső képünk). Ezt követően a belvárosi lakótelepen tett sétát. Cseterki Lajost és Drótos Lászlót, a városi pártbizottság első titkárát Vincze Géza, a BÁÉV vezérigazgatója és Jung Frigyes főépítésvezető kalauzolta (alsó képünk). A tegnapi program az ismerkedés jegyében telt el, hiszen ebben a gyorsan változó városban még az ősmiskolcinak is szinte naponta kell felfedeznie a várost. (Cikkünk a 3. oldalon.)

(Solymos László felvételei)

---

lkolása miatt

ezdik

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: [illegible] 340-726
1977 MÁR 6
PETŐFI NÉPE
Holló László
Kistömüvész

1021

MŰVELŐDÉS • IROD

A színek varázslója

Találkozások Holló Lászlóval

Nagyon sokáig alig tudtam bővebben róla valamit, mint amit a lexikonok és a rövid hírlapi tudósítások, apró s alkalmi közlemények elárultak. Évtizedek múltak el anélkül, hogy akár csak egyetlen művét láttam volna eredetiben; megelégedtem csupán a bizony akkor még gyérebben fel-feltünedező reprodukciókkal. S e tény csak később fájt igazán: miután a maga teljes gazdagságában kitárult előttem a kivételes képességű alkotó csodálatosan gazdag világa.

Jó tíz esztendővel ezelőtt szülővárosának, Kiskunfélegyházának lelkes polgárai hívták fel rá egyre inkább a figyelmemet. Azok a helyi kulturális élet fellendítésén fáradozók — Bodor Miklós, Mezősi Károly, Sajtos Géza és Falu Tibor —, akik nem győzték hangsúlyozni, hogy Holló ezerféle erős szállal kötődik városukhoz. S hogy ezt gyümölcsöztetni kell a most élők és a későbbi nemzedékek hasznára, örömére.

□ □ □

A félegyházi tisztelők rajongása egyre fokozta kíváncsiságomat. Hát még, amikor a hírös város és a Kiskunság költője, az azóta elhunyt kitűnő Sántha György felelevenítette közös párizsi élményeiket! Olykor nem tudott kifogyni a mesélgetésből. Különösen megkapott, hogy a festőművész a világvárosi kavargásban fel-felsóhajtva, imádott Alföldjét emlegette gyakran. Ám arra is futotta kedve, s ideje, hogy elkészítse a jóbarát olaj portréját. E fiatalkori műve az idők nehéz viharait kiállva, ma is ott van Sántha György íróasztala fölött; ragaszkodón őrzi a halál után is élő kegyelet. S a költő szerettei ma is mesélik a gyönyörű késői találkozást: azt az emlékezetes napot, amelyen a kilencedik évtizedében járó festő meglátogatta ifjúkori barátját a költő öreg házában.

□ □ □

Feledhetetlen az első találkozásom vele. Még nem személyesen a művésszel — hanem az alkotásaival. Retrospektív nagy kiállításán — az Ernst Múzeumban — a látványtól lenyűgözve járkáltam az egymásba nyíló termekben. Nem tudtam betelni az élménnyel. Diákok nézegették a nagyméretű olajképeket, s egyre-másra hangzottak fel az elismerő szavak, a tetszés megnyilvánulásai. S a vendégkönyv bejegyzései, meg a kritikusok véleményei egyaránt a hatalmas sikerről árulkodtak. A nyolcvanéves mester kilépett a vidéki magányából az ország színpadára.

Hogyan is írta egyik értő méltatója annak idején? A „küzdelmekkel, megalázkodásokkal és dicsőségekkel teljesített" pálya sok értékes alkotást termett. A „színek varázslója" megejtő egyszerűségével, mindig valósághű látásával és tisztán érthető ábrázolásával hívta fel magára a figyelmet. S kiapadhatatlan munkabírásával, tevékenységével. Az emlékezetes kiállítás félreérthetetlenül megmutatta: Holló László legnagyobb alkotóink sorába tartozik. S azt is, hogy festhet a legsejtelmesebben, a legáttetszőbb líraisággal, varázsolhat akár illanó légiességet, álomszerű felvillanásokat vásznaira: mindig és mindvégig realista művész marad. Az ő kötődése és kapcsolata oly mélyen fogant, hogy az alkotói kedv csakis értékes gyümölcsöket teremthetett

□ □ □

Hét vagy nyolc évvel ezelőtt, egy nyári délutánon villant fel előttem a sokat emlegetett, legendás kék szeme. Kezdettől fogva jelképesnek éreztem ezt a kéknél is kékebb, nevetősen csillogó tekintetet: az ég tisztaságát és végtelenségét láttam benne, meg az alföldi tájak eső utáni üdeségét. Ilyen egyszerű és magával ragadóan tiszta volt az egész tartása, minden mozdulata, a beszéde, hangja is.

Vannak legendás helyek, amelyeket szívesen látogatnak a művészet lelkes barátai, az alkotó emberek kíváncsi hívei. Ilyen volt sokáig Tóth Menyhért miskei „remetelakja" s ilyen még ma is Benedek Péter ceglédi tanyája. Ezeknek a sorát gazdagította régtől fogva Holló László tócoskerti otthona, az ódon hangulatot árasztó, romantikus környezetű öreg épület Debrecen egyik — részben már külterületnek számító — városrészén.

Képek villannak fel, amelyeknek a középpontjában mindig ő áll. Lehajol egyik vásznáért, magasra tartja, mutatja: hogy tetszik? Közben valami ilyesmit mond: „Nem sikerült teljesen úgy, ahogyan szerettem volna." Ilyet sokszor mondott — vagy gondolt. Igényes és türelmetlen volt önmagával szemben. A noteszomban őrzöm ezt a vallomását: „A világ olyan sokszínűen, olyan árnyalatban gazdag, hogy lehetetlen minden szépségét visszaadni. S mégsem akar az ember lemondani erről; tán ez a legszebb az egészben." Aztán előttem a megszokott kép: ül a mezőn a hordozható kicsi széken, vállára dobva a kabát, előtte a vászon, kezében az ecset — és elmélyed az alkotásban. Néha felnéz, hosszan, mintha szugerálná a tárgyakat, mintha meg akarná babonázni a vidéket. Vagy tán épp a táj babonázta meg őt, aki élete végéig nem fogyott ki a gyönyörködésből. Ő, az örök gyönyörködtető.

□ □ □

A szülőföld fogalma többet jelentett számára, a a megszokottnál. Nemcsak a szavakban, nyilatkozatokban kifejezésre jutó ragaszkodást; sokkal többet! A félegyházi utcák és terek, a templom és a piac, meg a környező tanyák világa a gyermekkori élményekbe ágyazva munkált benne élete legutolsó napjáig. Azt mondta egyszer a kérdezgető riporternek, hogy ő valójában sosem szakadt el szülővárosától, hiába élt oly távol tőle annyi éven át. S hozzátette, hogy minden műve mögött kitapintható a kiskunfélegyházi élmény, a sok-sok régi emlék. A hűséges ragaszkodásért hálás a szülőváros: díszpolgári címmel tüntették ki, műveit állandóan kiállítás keretében közkinccsé teszik, emléktáblát helyeztek el a szülőházán, előadásokon ismertetik életét és életművét.

Az alkotó, aki nemrégiben távozott el örökre az élők sorából, így él továbbra is azok emlékezetében, akiknek megálmodta műveit.

Éppen ma lenne kilencvenéves.

Varga Mihály

Munkaalkalom

KISKUNHALASI MÁV Vontatási főnökség felvételt hirdet olyan 18—35 életév közötti férfi munkavállalók részére, akik villanyszerelő, illetve vasipari szakmával rendelkeznek és vállalják, hogy részt vesznek Budapest—Kelebia közötti vasútvonal villamosításában. A villamosítás befejezése után a felvételre kerülő dolgozókat karbantartó munkahelyen alkalmazzuk. Részletes felvilágosítást a vontatási főnökség személyzeti irodájában adunk. 136

A BUDAPESTI Műbútor-asztalos Ipari Szövetkezet csengődi üzemébe művezetői munkakör betöltésére legalább középfokú faipari végzettséggel rendelkező szakembert. További feltételekről az üzem vezetője ad felvilágosítást. 337

AZONNALI belépéssel jól képzett kárpitos segédet felveszek. Borbás József kárpitos, Kecskemét, Zöldfa u. 10. 8069

FELVESZÜNK azonnali belépéssel vizsgázott lánghegesztőt karbantartási munkára. Jelentkezés személyesen a DÉMÁSZ Kecskeméti Erőművében, Szultán u. 1. sz. alatt. 290

Gyászhír

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, dédnagyapánk

KOVÁCS FERENC

Kecskemét, Ceglédi út 58. szám alatti lakos, életének 75. évében hosszan tartó súlyos betegség után csendesen elhunyt. Temetése f. hó 8-án, kedden délután háromnegyed 3 órakor lesz a kecskeméti köztemetőben. Gyászoló család. 880

* * *

Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy drága édesapánk

SZABÓ LÁSZLÓ

Kecskemét, Jókai utca 34. szám alatti lakos, életének 64. évében hosszú betegség után csendesen elhunyt. Drága halottunk földi maradványait f. hó 8-án, kedden délután fél 4 órakor helyezzük örök nyugalomra a kecskeméti köztemetőben. Gyászoló család. 867

* * *

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk, dédnagyapánk

MELEGH DEZSŐ

nyugállományú főhadnagy hamvasztás utáni búcsúztatása f. hó 9-én, háromnegyed 3 órakor lesz a kecskeméti köztemetőben. Gyászoló család. 8088

A Volán 9. számú Vállalata

hivatásos B+C kategóriás tanfolyamot szervez,

18 életévet betöltött, kecskeméti és bajai lakosok részére.

Jelentkezés: Kecskeméten, Csáktornyai u. 4—6. személyzeti és oktatási osztályon, Baján, Nagy István út 39. személyzeti és oktatási csoportnál.

359

Cipővásár reklám áron

NŐI MŰLAKK FÉLCIPŐK 40 ÉS 48 FORINTOS ÁRON, AMÍG A KÉSZLET TART,

ALFÖLD ÁRUHÁZ

Kecskeméten az Alföld Áruházban

822

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMEK, VÁLLALATOK FIGYELEM!

A kecskeméti AGROKER Vállalat nagy engedménnyel hoz forgalomba:

— mezőgazdasági gépeket,
— len-, kenderárukat, és
— gépalkatrészeket.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak a vállalat szakmai osztályai.

AGROKER KECSKEMÉT

AGROKER VÁLLALAT
Kecskemét, Halasi út 29.
Telefon: 12-550, 13-972.

825

CENTRUM 20% HÉTFŐ

március 7-én

Nőnapra ajánljuk:
Női és bakfis blúzok, szoknyák, kötöttáruk, fehérneműk, cipők és ajándék áruk a Kecskeméti és Kiskunfélegyházi Centrum Áruházban. 748

énves

R

uk
vásárolhatók
etekben.

-ÜVÉRT

327

INGYENES
szak- és betanító tanfolyamokat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Holló László, Kossuth-díjas

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Kritikusok

1976 JÚN 19.

1021

Holló László kiállítása Miskolcon

A miskolci Herman Ottó Múzeum képtárában június 18—augusztus 10-e között látható Holló László Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása. Művészete nem ismeretlen Borsod megyében, hiszen 1949-ben a sárospataki alkotóházban dolgozott, 1967-ben pedig kamaratárlata volt Miskolcon. A jelenlegi kiállítás (egy hatvan darabos válogatás) újabb, teljesebb képet ad az idős mester hatalmas életművéből.

Legkorábbi, itt szereplő műve a ritkán látott 1912-es párizsi akt. Legkésőbbi az 1972-es kalapos Önarckép. E két évszám között készült tájképeiből, munkajeleneteiből, csendéleteiből, aktjaiból és portréiból mutat be egy-egy szép csokrot a kiállítás.

Holló László: Esernyős nő (1921)
(Fotó: Feketéné)

Korai plain air képeit reprezentálja az 1912-es „Napernyős nő" és az 1932-es szabadban festett gyönyörű aktja. A tárlat két művel jelzi pályakezdését: a már említett, rajzos megfogalmazású ülő akttal és az 1917-es tanulmánnyal. A kiállításon a harmincas és hatvanas évek közt készült művek szerepelnek legnagyobb számmal. „Tengerihordás"-a, „Krumpliszüret"-e, „Aratás"-a, „Mezei csősz"-e, „Hazatérő"-i a két világháború közti magyar festészet expresszív ágának legszebb darabjai. Kora életére vonatkoztatott történelmi és mitológiai témájú festményeiből is ott látjuk Miskolcon a „Koppány halálá"-t. Csendéleteinek szépsége, drámai ereje, portréi karakterizáló képessége, munkajeleneteinek monumentális hatása bizonyára eseménnyé teszi a miskolci kiállítását.

Holló László újabb képeiből ad ízelítőt Tilalmas sorozatának egy gyönyörű darabja, a lilák-szürkék szimfóniájára épített 1964-es „Tél". Az utóbbi évek oldott légkörét idézi 1959-es „Faültetés"-e, és „Bözörményi tanya" című olajképe.

Negyvenkét olajfestménye mellett tizennyolc rajzát állítottuk ki: arcképeit, köztük az 1960-as Olgi című tusrajzot, valamint mozgástanulmányait, tájképeit.

A mester és a Déri Múzeum anyagából válogatott kiállítás Miskolc nyári programjának egyik nagy eseménye lesz.

Sz. Kürti Katalin

HÁZ

szobás, fürdőszobás, ; családi ház eladó, , vagy egy plusz 1/2 s tanácsi lakást beszá-. István út 11.

dó 60 négyzetméter rületű, magánrendel- i épület, műhelynek lakásnak átalakítható udvarrésszel. Fürst or u. 36.

dó egy emeletes, kerszámi ház, 2 családis alkalmas. Félbe egészbe. Öröklakásis eladó, azonnal behető. „Széchenyi jeligére a kiadóba.

kis ház 550 négyszögrttel eladó. Alsó-Jó- Iskoly utcában. Érdni' Debrecen, Csap

náltak figyelem! Két dnak külön komfors bejárattal, gázfűtémasszív családi ház, erttel, reálls áron el- Maróthi György u.

dó Vendég u. 40. utházrész. Érdeklődni án 2—4-ig.

dó beköltözhető lakóbővítési és felújítási léllyel, 150 négyszögelekkel. Korcsolyás u. Aczél utcából.

szobás, kertes családi eladó. Mikepércsi út Székelyné.

ndúszoboszlón 3 szobás ló sürgősen eladó. végi pihenés 484 772" re a Magyar Hirdető-

tszobás, komfortos di ház, 340 négyszögelken garázzsal, melülettel, beköltözhetően , Óvoda u. 50.

rtes utcai házrész, sen eladó. Özv. Bakó nné, Debrecen, Hou. 19.

költözhető kétlakásos, s ház eladó. Elmun- u. 14.

adó kis szoba, konyha, ltözhetően, Szabó Kálutcán. Érdeklődni: ... 21.

Sallai kétszobás vagy elcs ni délutá

Elcserél szoba, h garázzsal tott tanácsi rendelkezésű villát debreceni két- és félszobás vagy háromszobás, összkomfortos, lehetőleg garázzsal ellátott, tanácsi rendelkezésű bérházi lakásra. „Sürgős 534 478" jeligére kérjük a jelentkezést a miskolci Hirdetőbe.

Társasház eladó, 4 szoba, hallos. Érdeklődni: Május tér 13. kapu alatt 1 lépcső.

Pacsirta u. 60. alatti ház üresen eladó.

Eladó Debrecen, Pallag 1. sz. tanya 800 négyszögöl telekkel. Érdeklődni ugyanott, vagy Laktanya u. 41. Ádány.

Szoba, konyha, betelepített telekkel eladó. Lábner u. 1. Bankáné.

Különálló, két családnak is alkalmas, központi fűtéses, OTP-s, kertes ház eladó. Boldogkert Szilágyi János u. 20.

Eladó Tegez u. 43. alatti ház 107 négyszögöl telekkel. Nagy-Sándor-telep.

Eladó kedvezményes áron azonnal beköltözhető házrész, kerttel. Budai Fzsaiás u. 16.

Két szoba, hallos, félkomfortos családi ház 164 négyszögöles kerttel, beköltözhetően eladó. Botond u. 3/A. Megtekinthető vasárnap 9—13 óráig. Érdeklődni a 12-933 telefonszámon.

Szoba, konyhás házrészt vennék. „70 ezer forint készpénz" jeligére a kiadóba.

Mátyás király u. 28. alatt két családi ház elcserélendő 1 szoba és kétszobás lakással.

Szoba, konyha, fürdőszoba, spájz házrész eladó. Bányai Júlia u. 4.

Fa víkendház eladó. Érdeklődni: Teleki u. 71.

Érdeklődni: Leiningen u. 103. Szilágyi.

Eladó egy szoba, konyhás ház 200 négyszögöl telekkel. Hangyás u. 9/B. Nyulas, Horváthék.

Tanácsi egy- vagy másfél szobás lakásra cserélnénk kétszobás, kertes házunkat. Ajánlatot „Fizetéskönnyítés" jeligére a kiadóba.

Két tanácsi egyszobás lakásra cserélnénk kétszobás, kertes házunkat. Ajánlatot „Szeptember előtt" jeligére a kiadóba.

Beköltözhető két szoba, konyhás lakással félház eladó. Jókai u. 27.

Utcai házrész beköltözhetően eladó. Homok u. 109.

LAKÁS

Elcserélem lakásra vagy házrészre Kondorcson 400 négyszögöl szőlőmet víkendházzal. Ajánlatot „Pacsirta" jeligére a kiadóba kérem.

Egy szoba + hálófülkés tanácsi lakásomat elcserélem egy + 2 félszobás tanácsira, költségtérítéssel. Tanácsköztársaság útja 31. I. 3.

Tanácsi garzont cserélek belvárosi félkomfortosra, 17 óra után. Szegfű u. 3. II. 11.

Elcserélem szoba, konyha, kamrás lakásomat — víz, gáz bent — másfél szobás, komfortosra, különbözetet térítek. Lorántffy u. 19. jobbra 3. ajtó.

Másfél-, kétszoba-összkomfortot keresek belvárosban. Készpénzzel fizetek, de lehet OTP is. „Régi debreceni" jeligére a kiadóba.

Elcserélem Poroszlai úti kétszobás, ez évben beköltözhető OTP-öröklakásomat másfél szobásra. „Sür-

Elcserélem vén fél szobás, tanác mat hasonlóra, más környéke" kiadóba.

Vénkerti másfé IX. emeleti szöv kás eladó. OTP- sal. Építésre alk művesített telket tok. „Beköltözés zés alapján" jel adóba.

Háromszoba-ös tos öröklakás eladó. Csapó u. Megtekinthető n dán és vasárnap

Elcserélem Szé másfél szobás, összkomfortos, lakásomat kétszo másfél szobás „Jó levegő" jeli adóba.

Szoba, konyh fáskamrás tanác mat egy szobára cére cserélném. ság út" jeligére

Békéscsabai összkomfortos, e tanácsi lakásom lem debreceni Érdeklődni: Deb véd u. 25. IV.

Nagyerdőn két komfortos beköl kás garázzsal, lalás + készpén Érdeklődni: N Stadion u. 5., ben a portán.

Háromszobás, társaslakás elad 22/B. II. em.

Elcserélném D földszinti háro szobás épülő lakásomat ugyan ilyen I. vagy

Holló László, festő

Holló László emlékezete

Kilencven éves lenne, ha élne, lángoló színei miatt, nem festő, hanem „kolorista" alkotásaiként értékelje.

gozna a tócóskerti házban, Debrecen külterületén élve egy parasztházban, és fáradhatatlanul figyelve az Alföldre sütő nap fényét meg a modellek mozdulatait. Az „alföldi festészet" utolsó igazi képviselője volt, Tornyai János és Rudnay Gyula generációjának ifjabb tagja, bár eredetileg Szinyei Merse Pál és Székely Bertalan tanítványa. Ott volt Hollósy Simon müncheni iskolájában is a század elején, 1911-ben pedig Párizsba utazott, a modern művészet fellegvárába, hogy huszonnégy évesen is tovább tanuljon a kor mestereitől. Egy évvel később már a nevezetes Függetlenek Szalonjában állíthatta ki műveit, és a Képzőművészet és Irodalom Nemzetközi Szövetségének tagja lehetett — így munkái zsűrizés nélkül kerültek közönség elé.

A nyarat azonban Técsőn, Hollósy szabadiskolájában töltötte, s ez 1914 augusztusában fölöttébb szerencse volt; így menekült meg a fogságtól, a „fekete kolostortól". Kis híján katona lett, majd rajztanár, később leszázalékolt nyugdíjas és debreceni gazdálkodó — de mindvégig festő. Olyan művész, aki ösztönösen, indulatainak szabad folyást engedve komponálta képpé mindazt, ami a természet látványából megragadta. Önarcképein, amelyek végigkísérik pályáját, megfigyelhető Greco híres budapesti Férfiképmásának hatása, de ez csupán külsődleges, és az összefüggő láncszem a szándelő expresszionizmusa: Grecót az expresszionisták több-kevesebb joggal előfutáruknak tekintették, az alföldi mesterek pedig sokat átvettek az expresszionistáktól. Az Ernst Múzeumban rendezett első gyűjteményes kiállításon azonban még nem ismerni fel a kritika a képek expresszionista vonásait. Igaz, 1926-ban a kritika hajlott is arra, hogy a „torzításban" hiányos rajztudást lásson, és Holló műveit csupán

Holló László művészetének értékeit voltaképpen csak a 40-es években vette tudomásul a művészeti közvélemény. Pedig ekkor már túl járt ötvenedik életévén. Szűkebb pátriája, Debrecen — Csokonaival szólva — „ismerte a múzsákat", de inkább az irodalmárokat pártolta, amennyire támogathatta a kultúrát. Némi igazságszolgáltatást jelentett, hogy irodalmárok ismerték fel először Holló jelentőségét.

Idős volt már a művész, de fiatalosan tevékeny, mikor — az 50-es évek második felében — a közönség és a művészeti élet irányítása felismerte a debreceni magányban alkotó mester képeinek értékét. Munkácsy- és Kossuth-díj, kiváló művészi cím, budapesti és külföldi kiállítások követték egymást. A 60-as évek közepétől Holló Lászlót az élő klasszikusok közt kezdték emlegetni — talán azért is, hogy felejtődjön a sok évtizedes mellőzés emléke.

Mindez azonban valószínűleg nem volt különösebb hatással a művészre. Az elismerés nem a dicsőségvágy kielégülését, hanem az alkotás nagyobb lehetőségét jelentette számára. Életmódján nem változtatott, továbbra is azokat az „alföldi" témákat festette, mint korábban — korsókat mezei virágokkal, alföldi tájakat az ég felhőgomolyoktól borzolt háttere előtt, szalmatetős, süppedő tanyákat és parasztarcokat, amelyeken a csontra ráfeszül a hús és bőr, keményen, akár a művész önarcképein látjuk. Mikor életereje lankadni kezdett, grafikai munkásságát fejlesztette tovább, tussal fejezve ki azokat az érzelmeket, amelyekhez korábban a színrajzot választotta. Fél éve, hogy a halál végleg kicsavarta kezéből a festőszerszámokat, de ő is, akárcéig dolgozott. csak Tiziano, szinte utolsó per-

Székely András

Pénteken Budapesten megtartották a magyar néphadsereg ifjúsági aktíváértekezletét. A katonafiatalok tanácskozásán részt vett dr. *Maróthy László*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KISZ KB első titkára, *Rácz Sándor*, az MSZMP KB osztályvezetője, *Nádor György*, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára, továbbá a néphadsereg parancsnoki, tábornoki karának számos tagja.

Kárpáti Ferenc vezérőrnagy, politikai főcsoportfőnök, honvédelmi miniszterhelyettes mondott megnyitó szavakat, majd *Czinege Lajos* vezérezredes, honvédelmi miniszter összegezte a hadseregben folyó ifjúságpolitikai munka eredményeit, hasznosítható tapasztalatait. Előadói beszédében hangsúlyozta: — Az elmúlt években — a párt ifjúságpolitikai állásfoglalásának szellemében — arra törekedtünk, hogy a katonaifjúságot marxista—leninista eszméink alapján áthassa a szocialista hazaszeretet, a haza iránti felelősség érzése, a proletár internacionalizmus. Meggyőződésünk, hogy ez elengedhetetlen és szilárd alap-

Az előadói beszédet követő eszmecserében felszólalt dr. Maróthy László is. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a KISZ Központi Bizottsága nevében köszöntötte az aktíváértekezlet részvevőit, hangsúlyozva ennek a tanácskozásnak az adja meg különös jelentőségét, hogy a haza védelmét, biztonságát szolgálók formálnak véleményt hivatásukról, kötelességükről, váltanak szót életük ügyes-bajos dolgairól.

Ifjúságpolitikai kérdésekről szólva dr. Maróthy László sorra vette azokat a teendőket, amelyek a párt XI. kongresszusának határozatából adódóan az új nemzedékre várnak. — Szocialista demokratizmusunk mind szélesebb körű kibontakoztatásának lényeges elemei az ifjúsági parlamentek — folytatta —, amelyeket az ifjúsági törvény szentesítése óta már másodízben rendeztek meg. A tapasztalatok kedvezőek, a fiatalok éretten, felelősséggel vettek részt e fórumok munkájában. A felszólalásokból — itt, a néphadsereg aktíváértekezletén is — kicsen-

Holló László, festő

HOLLÓ LÁSZLÓ, a 90 esztendeje született Kossuth-díjas festőművész emlékkiállítását ma, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg a debreceni Déri Múzeumban.

9.5.

-: Kulturális hír

Népszabadság, Bp. 1977. márc. 6.

Holló László festőművész

Megrendülten tudatjuk, hogy

Holló László

festőművész, Kosuth-díjas kiváló művész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja, Debrecen és Kiskunfélegyháza város díszpolgára

életének 89. évében 1976. augusztus 14-én elhunyt.

Szülővárosában, **Kiskunfélegyházán** temették el.

EMLÉKÉT KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képzőművészek Szövetsége és Kelet-Magyarországi Területi Szervezete

Debrecen Város Tanácsa

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Kiskunfélegyháza Város Tanácsa

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Szabolcs-Szatmári Néplap
NYIREGYHÁZA

Holló László

1956. február 16, csütörtök

610

Megnyílt Nyíregyházán Holló László kiállítása

Tegnap délben ünnepélyes keretek közt nyitották meg Holló László festőművész kiállítását a Jósa András-múzeumban. A megnyitó beszédet dr. Molnár Jenő, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese tartotta. Beszédében örömét fejezte ki, hogy e kiállítást Nyíregyházán megrendezték és alkalmat adtak Nyíregyháza dolgozóinak Holló László festőművész művészetének megismerésére.

E kiállítást Budapesten a Műcsarnokban rendezték meg ez év januárjában nagy sikerrel. Most Budapest után Nyíregyházán is bemutatkozik Holló László. Komoly, sőt néha komor alaptónusú festményei értékes művészt dicsérnek, ezt már az első látogatók is megállapították. Lapunk később hosszabb cikkben visszatér a kiállítás ismertetésére.

1956. február 16, csütörtök

Értekezlet a m

Árpád Géza, a Hodászi Ál

— A mi gazdaságunk sokáig rosszul gazdálkodott a rábízott népi vagyonal. Az elmúlt évek egynémelyikében államunk több millió forintot fizetett rá a gazdaságra. A ráfizetés oka kettős: rossz volt a gazdaság vezetése és gyenge volt a dolgozók közt végzett politikai munka. Gazdaságunknak új vezetője van, a politikai munka is javult, bízhatunk abban, hogy ez a gazdaság is felzárkózik a legjobbak közé.

Ezután arról számolt be, hogy javult a munkafegyelem is a gazdaságban. Az utóbbi időben igazolatlan hiányzás nincsen. A társadalmi tulajdon védelmében, megbecsülésében is változás tapasztalható. Mindezek jó irányban hatottak és hatnak a termelő munkában

Te'ekdi Károly, a tiszalö

— A szövetkezeti vagyont, a jövedelmet, a munkaegység értékét a többtermeléssel lehet csak emelni. Éppen ezért mi ebben az esztendőben is megteszünk mindent termelési lehetőségeink teljes kihasználásáért. A termésátlagok emelése

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdú-Bihar megyei Napló

1021

hírek

Medikusok tárlata

(Tudósítónktól)

Az Orvostudományi Egyetem Markusovszky II. kollégiumának klubtermében a napokban nyitották meg a második medikus tárlatot. A kiállításon azok az orvostanhallgatók állítottak ki, akik szabad idejük jelentős részét festésre, formázásra fordítják. Nyolc medikus közel negyven alkotása látható a kiállításon, melynek egyik-másik darabjáról Holló László Kossuth-díjas festőművész is elismeréssel nyilatkozott.

Az ilyen és ehhez hasonló kiállítás nem az egyedüli az Orvostudományi Egyetemen. A rendezőszervnek, a kollégiumi bizottságnak a bemutatók lehetőségének megteremtésén túl az a célja a kiállítások megrendezésével, hogy példát mutasson a hallgatóságnak a szabad idő hasznos kihasználására. A kollégiumi bizottság további tervei között szerepel egy közös kiállítás megrendezése, melyen a debreceni felsőoktatási intézmények képzőművészettel foglalkozó legeredményesebb hallgatói vennének részt. Ez az alkalom elősegítené, hogy a város egyetemeinek és főiskoláinak hallgatói közelebb kerüljenek egymáshoz.

JA A KARL MARX ALLE — TELJESEN ÚJ HÁZAIVAL, ÜZLETEIVEL

ül Berlin

EMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1981 JUN
ALFÖLD

Holló László

1021

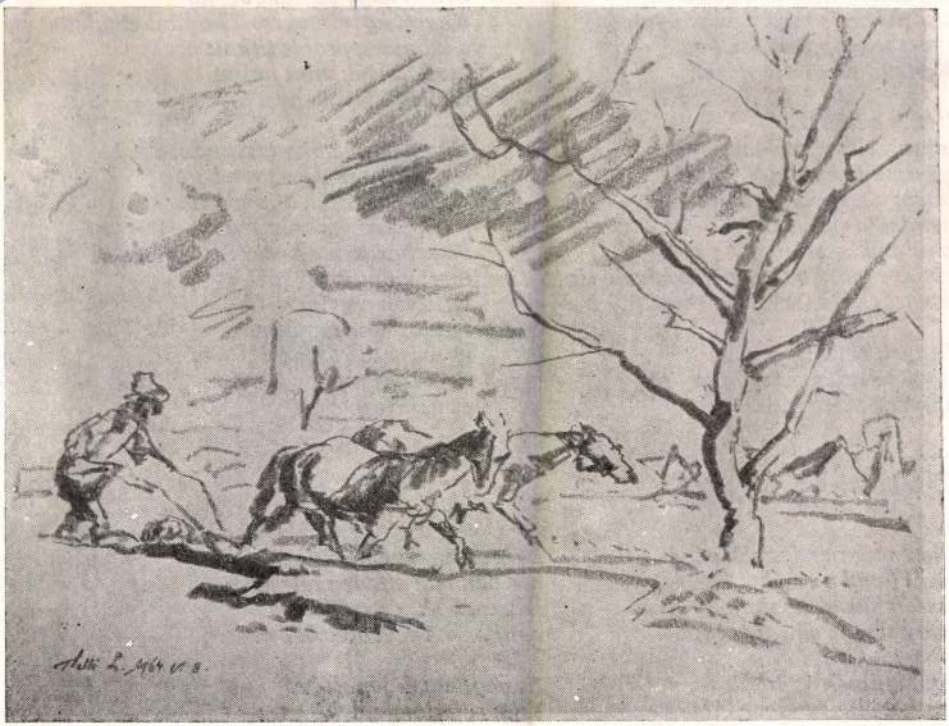

Holló László rajza

hála hála

Innen nézve a csodát
csupa csipke alul
szakállamra mohák másznak
az árnyék örökzöld nyavalyái
tudatba csöppent ösztönök
Krisztus elhullott glóriái

Unom a fákat
mert szelet csinálnak
gyermekkorom óta
unom a megvalósult álmokat
a gutaütés pillanatát
az elmulás cseleit
amikor felmutatja az örökkévalóságot
és megesküszünk a halálra

Legyen emlék
hogy leleményes voltam
ebben a percben

bizonyt
jó helye

Unom h
a homol
a szőny
kivilági
szellemi tevékenységet

Unom hogy unhatom undoromat
szakálla nőtt a széptevésnek
rámbizonyítják a rombolást
amikor szines szőnyegen
összeborítom a kockát
mert nem figyel senki
lefittyen a szám
fondorlatos maradok
ez már elhatározás
nem is az első
és nem is a végső

Fohász

Most már mindennek vége
járni tanul a veréb
lassan huszonnyolc éve
hogy semmi sincs kivédve

elmélyűlnek az árkok
amiket átugrottam eddig
elkent bizonyosságok
fénylenek a szám körül

Itt csak a zsebem ürül
bár bennem minden felesleges
lehetnék akkor szellemes
amikor másnak gödröt ásnak

És vághatnék jópofákat
saját sejtelmeimnek
pirosodik az ünnep
ha komolyan veszem

/ 1021

KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉLE

Debrecenben és Hajdú-Biharban

Kapcsa János: Dolgozó paraszt

Megyénk és városunk képzőművészeti életére a hivatásos művészet és a műkedvelő mozgalom magas színvonala jellemző. Egyfelől olyan jelentős festőművészek reprezentálják ezt, mint a Kossuth-díjas *Holló* László, a Munkácsy-díjas *Félegyházi* László, az országosan ismert *Biró Lajos*, *Józsa* János és a kiugróan tehetséges, fiatal *Kapcsa* Jánosnos, — másfelől az ország élvonalbeli köreiként számontartott alkotócsoportok. Nem véletlen ez az eredmény: a hivatásos képzőművészeti életet döntően meghatározza a közönség kedvező viszonyulása, a műkedvelő képzőművészeti mozgalom magas szintjét a hivatásos képzőművészek népművelő munkája.

Festőművészeink a képzőművészeti kultúra legfőbb propagálói életművekkel, oktató-nevelő, patronáló és instruktori tevékenységükkel. Szervezetileg értve: képzőművészeti szövetségi tagságukon túl ők a művelődési otthonok körvezetői, a tanfolyamok irányítói, a szakbizottság tagjai stb.

A 81 éves, Kossuth-díjas Holló László ugyan nem tevékenykedik egyik bizottságban sem, nem vezet képzőművészeti kört, de kitűnő népművelő: *életművével nevel*. Kapcsolata a nagy „alföldi-" festőkkel *(Koszta, Tornyai, Rudnay)* nyilvánvaló, még ha tagadja is. Az alföldi táj drámai szépsége, népének nehéz sorsa ihlette művészetét a múltban, s ugyanennek a vidéknek megváltozott arculatát jeleníti meg ma. Festészete nagy sikert aratott Párizsban, Brüsszelben, Varsóban, Drezdában, a budapesti és debreceni reprezentatív kiállításokon, szakemberek körében, de megtalálta az utat a falvakban, az egyszerű emberekhez, akiknek festette képeit (mint ezt gyakran hangoztatja). A megyei vagy községi szervek részére bármikor rendelkezésre bocsátotta anyagát. A legnagyobb, legegységesebb Holló rendezvénysorozat 1966—68-ban volt, amikor a megyei szervek segítségével Biharkeresztes, Polgár, Püspökladány, Berettyóújfalu, Hajdúnánás, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Nagyléta, Balmazújváros Művelődési Házai mutatták be gyűjteményes anyagát. A kiállításon muzeális értékű (a 30-as években festett) „Sírbatétel"-e, „Kérészszedők" c. művei mellett önarckép és csendélet-sorozatát láthatták az érdeklődők. A rendezők az anyag színvonalához mérték a kapcsolt rendezvényeket: a művész fogadását, művész-közönség találkozót, tárlatvezetéseket. A Kossuth-díjas idős művész és a közönség olyan intim találkozásának lehettünk tanúi, amelyeket a cinikusok ma már

Kapcsa János: Régi utca

Félegyházi László: Ülő lány

1/1

SZÍNHÁZ

mit jelent művelődéspolitikailag, nem részletezem. S a város tesz is, sokat és eredményesen. Ezek között a színház is megteszi, amit tehet: téesz-bérletet szervez, vasárnaponként behordja a tanyasi téesz-parasztokat a kőszínházba. A városon belül külön *munkás-téesz, egyetemi, középiskolás bérlet* van.

Az államosítás óta — amióta elvi alapokon álló színházpolitikáról lehet beszélni! — közel 20 év telt el. A számszerű eredmények imponálóak. Kézzelfogható, lemérhető valóság: a nép valóban birtokába vette a színházat is, kifogyhatatlan éhséggel vetette rá magát mindarra a szépre és nemesre (de, sajnos, nemcsak a nemesre!) amit a színház nyújtott. Az ötvenes évek színházi konjunktúrája közismert. A hatvanas évek elején a *megtorpanás*, sőt *átmeneti visszaesés* itt is tapasztalható volt. Ma újabb *nagyarányú fellendülés* tanúi lehetünk. De ez utóbbi *minőségileg* több és más, mint a tíztizenöt év előtti. A mai közönség sokkal igényesebb, válogatósabb, ami teljesen érthető a kulturális élet egészének nagyarányú előrehaladásából. Ugyanakkor óriási tömegek „vegetálnak" a színházi igény alsó fokain. Az öt egyetemmel rendelkező Debrecen művelt, csiszolt ízlésű tömegei, valamint a ma még csak a könnyű, szellemi erőfeszítést nem kívánó, zenés, szórakoztató műveket követelő néprétegei között *óriási differenciák vannak*. Soha ennyire heterogén színházi közönség nem volt talán. Mi következik ebből szükségszerűen, ha a színház nem akar csak a beavatottak és vájtfülűek exkluzív intézménye lenni, de nem akarja a segélyességet, a giccset sem kiszolgálni?! A műsorpolitika *tarkasága, vegyessége*, szendvicsszerűsége. A belső arányok helyes kialakítása, megtalálása az egyik legnehezebb feladat. És valószínűleg még nehezebb lesz mostanában, amikor a gazdasági önállóság és felelősség követelménye fokozódik.

A közönség óriási tömege még *nem jön be a prózára* (vagy csak nagyon kivételesen, ha olvasmányból, filmről, hírből ismert darabot adunk, mint pl. a Nem élhetek muzsikaszó nélkül, A kőszívű ember fiai, Aranyember, Háború és béke stb.), de *nincs „füle" az operához*, nem élvezi, még nem érti a nyelvét. Marad tehát számára a bécsi nagyoperett, esetleg néhány újabb daljáték, zenés bohózat avagy musical. Ez a tömeg azt kívánja a színháztól, hogy maximálisan elégítse ki *ilyenfajta* igényeit. Tehát tűzzön műsorra *még több* zenés, szórakoztató darabot!... A kassza szempontjai sem tiltakoznak az ellen, sőt! Mások azt vetik szemünkre, hogy *túl sok* a silány, olcsó kis zenés bolondság, a limonádé; egyik akár frakkban, estélyiben, a másik fekete pulóverben, beatles frizurával lép a színre. Legyen tehát *még több* klasszikus és modern mai darab, keleti és nyugati egyaránt, minél több izgalmas, újszerű, kísérletező kedvű vállalkozás. *Mindkét igény reális, nem zárja ki egymást.*

A színház homlokzata

Amerikai Elektra (Bürös Gyöngyi és Novák István)

Gondunk, hogy az operettet és zenés játékot kedvelők tábora nem vált jegyet más produkcióra. Marad tehát azon a szinten, ahol volt. Azazhogy, van itt is fejlődési lehetőség: a színház igyekszik ezeket a könnyebb, zenés, szórakoztató darabokat a lehető *legjobb szereposztásban* és kiállításban színrehozni! Operettjeinkbe gyakran „csempészünk" be operaénekeseket, egyrészt, hogy a zeneének még nívósabb legyen, másrészt abban a reményben: hátha megkedvelik őket, és bejönnek értük az operára is. Akkor már félig nyert ügyünk van! Összekötődnek a nemesebb muzsikával, *átléptek egy másik igény- és ízlésszférába;* ott már meg lehet tartani őket, elsősorban népszerű operákkal (Trubadur, Bohémélet, Pillangókisasszony stb.)

Ugyanez történik a *zenés játékoknál*. Kitűnő prózai *színészeket* állítunk csatasorba itt is. Mindez kísérlet, próbálkozás, hosszadalmas folyamat, a lemérhető eredmények nehezen mutatkoznak meg, de annál becsesebbek. *Bartók* Kékszakállúja, *O'Neill* Amerikai Elektrája, *Brecht* Kaukázusi krétaköre, *Arbuzov* Irkucki története, *Mesterházi* Pesti emberekje, *Darvas* Kormos ege, *Kerekes Imre* Kapaszkodj Malvinja nem várt közönségsikert aratott —, hogy csak néhányat említsek — s ezek a ma még ugyan *kivételes*, de egyre inkább *szaporodó példák* a fogódzók, a *bizonyságok*. Nem a fogalmakkal való játszadozásról van szó, ha lényeges különbséget teszünk *az igények kielégítése*, illetve *kiszolgálása* között. Amíg az előbbi nevelési tudatosságot is feltételez, az utóbbi számára csak a kassza szempontjai mérvadóak. Azt hiszem, legjobb szándékaink ellenére is — ma még — néha a színház gyakorlatában is — keveredik a kettő. Különösen vidéken, falvakon, ahol igazi színházi előadásról még alig-alig lehet szó. Nagyon nehéz elmélyülten játszani olyan helyen, ahol a karonülő kisgyerektől az aggastyánig, viháncoló sihederektől a komoly felnőttekig minden korosztály és réteg megtalálható, ahol a rögzítetlen székek állandóan nyekeregnek, s ahol minden, — a kicsi színpadmérettől kezdve a rossz látási és hallási viszonyokig — a művészet *ellen* dolgozik. Csak *közbeeső* — még sokáig fenntartandó! — *fokozat*nak lehet tekinteni *a tájolást*. A végcél: *felkelteni az igazi színház igényét*. Hogy feltámadjon a hajlandóság *bejönni* Debrecenbe.

A debreceni színházat a *rangos* színházak között emlegetik. Ennek nem mond ellent, ha most nem eredményeinket hoztam elő, hanem a problémákat.

Taar Ferenc

lehetetlennek tartanak. Holló László legnagyobb élménye az volt a találkozások alapján, hogy expresszív hatású, a kifejezés érdekében néha torzított, izzó színvilágú képeit megértették és értékelték az egyszerű emberek.

Míg Holló szenvedélyességével váltja ki a nézők érdeklődését, *Félegyházi* László szépségkultuszával. Portréiban a gyermek vagy fiatal lány varázsa kapja meg a nézőt, az a szépségérzet, amely a mai képzőművészetben már perifériku jelenségnek hat. Félegyházi László életművén túl hivatásával, oktató-nevelő munkájával is reprezentálja ezt a vágyat. Mint a Tanítóképző Intézet és a Megyei Művelődési Ház „Kiváló Képzőművészeti Kör"-ének tanára legfőbb feladatának tekinti a tehetség kifejlesztését a fiatalokból.

A 32 éves *Józsa* János elsősorban grafikai műveivel ért el országos sikereket. Az alföldi tárlatok, a stúdió kiállítások stb. után Bulgáriában, 1968-ban Budapesten a

Józsa János: Modellek

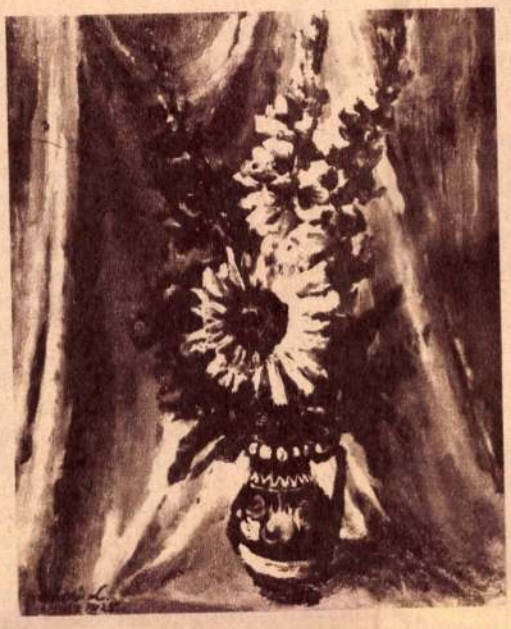

Hollós László: Virágok

Félegyházi László: Kancsós csendélet
(Jánosi Ferenc fotói)

Mednyánszky Teremben állított ki, részt vett a XI. Országos Képzőművészeti Kiállításon 2 grafikájával. Megkapta a Medgyessy és Munkácsy emlékplakettet, elnyerte a Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállítás ezüst érmét. Fontos népművelői érdeme, hogy mint volt dekoratőr—grafikus sokat tesz a debreceni kirakatok esztétikus kialakításáért.

A 28 éves *Kapcsa* János a debreceni „Kiváló Képzőművészeti Kör" neveltje. Rendkívül tehetséges, 4 országos tárlaton vett részt, legutóbb a XI. Országos Képzőművészeti Kiállításon. A mecénásokra és a festőkollegákra vár a feladat, hogy ezt a tehetséges fiatalt ne hagyják elkallódni.

Biró Lajos kiváló festőművész és pedagógus. 7 önálló kiállítása volt, több nívódíjat, Munkácsy emlékplakettet kapott. 1968-ban önálló kiállítása volt Budapesten a Csók Galériában, részt vett a XI. Országos Képzőművészeti Kiállításon. A legtevékenyebb népművelő: a megyei szakbizottság és a Megyei Művelődési Ház kétszeres „Kiváló Képzőművészeti Kör"-ének vezetője, a Népművelési Intézet tokaji művésztelepének tanára, a tiszacsegei megyei képzőművészeti tábor vezetője. A megyében szinte minden rajztanár, körvezető tanítványa volt. Szuggessztív egyénisége köri tagjaira, kollégáira, egyáltalán, az egész megyei köri mozgalomra kihat. Aktivitása, ügyszeretete, tízéves lankadatlan munkája eredményezte, hogy a megye képzőművészeti köreit az ország legjobbjaiként tartják számon.

A megyében Hajdúböszörményben, Hajdúnánáson, Hajdúhadházon, Nagylétán, Derecskén, Tiszacsegén, Téglás on, Püspökladányban, Berettyóújfaluban, Szentpéterszegen, Vámospércsen, Balmazújvároson és Ebesen működik képzőművészeti kör, ezen kívül Debrecenben 5, — szinte kivétel nélkül szakképzett vezetőkkel. Kiemelkedő a szentpéterszegi gyermek kör (vezetője *Fekete* Borbála festőművész, tagjai a tv-ben, országos, sőt nemzetközi gyermekrajz kiállításokon szerepeltek), a hajdúnánási (vezetője *Madarász* Gyula), a berettyóújfalui (vezetője *Bényi* Árpád festőművész), a balmazújvárosi (vezetője *Horváth* Imre festőművész) stb.

A körvezetőket, köröket, év közben patronáló kiutazásokkal, tanácsokkal segíti a megyei képzőművészeti szakbizottság — év végén pedig képzőművészeti köri táborozással, továbbképzéssel.

A *művésztelepek* létrehozásában, segítésében a tanácsi szervek azon igyekezete nyilvánul meg, hogy a képzőművészeti kultúra minél jelentősebben fejlődjék. Megyénkben ez évtől két helyen működik nyári művésztelep: egyik *Tiszacsegén* a képzőművészeti köri tábor, a másik *Hajdúböszörményben* a hivatásos festők telepe. A Megyei Művelődési Ház fenntartásában, a Népművelési Intézet segítségével létrejövő tiszacsegei tábor célja: a képzőművészeti körvezetők továbbképzése, legjobb köri tagok tárlatvezetésre, művészetbarát körök vezetésére alkalmassá tétele. A hajdúböszörményi művésztelep kialakításában döntő szerepe volt a helyi tanácsnak. A telep célja: a város neves képzőművészeti múltjának (itt élt és dolgozott a Hortobágy nagy autodidakta festője: *Káplár* Miklós) tovább folytatása, s ezen túl fiatal művészek letelepítése műtermek építésével, díjak, pályázatok kiírásával. Ez a jelentős mecénáskodás máris sokat segített a városban élő három festőművész: az idős *Maghy* Zoltán és a két fiatal: *Biró* Ferenc és *Szilágyi* Elek helyzetén.

Biró Lajos: Olvasó asszony

A Szakszervezetek Hajdú-Bihar Megyei Tanácsa, a debreceni és Hajdú-Bihar megyei tanácsok mint mecénások egyre többet és tervszerűen tesznek a képzőművészetért. Debrecenben eddig csak két-három művésznek volt megoldott a műterem és lakáshelyzete, most felépül a nagyerdei 8 műtermes állandó művésztelep. Ez, és a *rendszeres* kiállítási vásárlás nagy segítség a művészek szociális helyzetén.

A fenti szervek fokozatosan válnak a tervszerű kiállítás rendezés gazdáivá is. Ezt bizonyítja az 1967-el induló ún. *„triennálé" kiállítási rendszer*. Eszerint 3—3 évenként kerül sor Debrecenben a következő országos, illetve nemzetközi kiállításokra: országos nyári tárlat, nemzetközi gyermekrajz-kiállítás, országos képzőművészeti köri kiállítás.

E kiállítások közül még csak az országos nyári tárlatról van tapasztalatunk —, bátran mondhatjuk: a komoly ösztönzés élvonalbeli művészek érdeklődését keltette fel, és műveikkel rangos kiállítást rendeztünk.

A megye képzőművészeti életét az ún. *képzőművészeti nevelés 5 éves terve*, a „Megfestett világ" sorozat szándékozik egységesíteni. Ez a komplex sorozat olyan oktató-nevelő akció, amely keretében a képzőművészet történetével, műfajaival, legismertebb technikáival, kifejezési eszközeivel megismerkednek a megye lakói. Legfőbb cél a látni tanítás, a környezet esztétikumának olyan értelmű felfogása, amely alkalmassá teszi az embereket a világ jelenségeinek teljes felismerésére.

A tanácsok mellett a Déri Múzeum, a TIT Hajdú-Bihar Megyei Szervezete, a Képzőművészek Szövetsége Keletmagyarországi Területi Szervezete, a METESZ, az egyetemek, a Medgyessy Terem, valamint a Debreceni és Hajdú-Bihar Megyei Művelődési Ház a kiállítások és egyéb képzőművészeti akciók rendezői és gazdái. A megyei TIT feladatának tekinti a modern magyar képzőművészet megismertetését (főleg fiatal kísérletező festők művein keresztül), debreceni képzőművészeti keresztmetszet adását (pl. a debreceni találmányú formalkid máz felhasználásával történő képző—iparművészeti kiállítás évenkénti megrendezése, iparművészek kamarakiállításai, fiatalok első bemutatása stb.)

A Képcsarnok Vállalat debreceni Medgyessy Terme is jó népművelő partnernek bizonyul. Üzleti tevékenysége mellett gyakori kiállító saját helyiségében, üzemekben, vidéken, középületekben. A képzőművészet iránt érdeklődő ifjúság nevelésében jó patrónus. Pl. a Városi Művelődésügyi Osztállyal két ízben hirdetett KISZ-korúak részére képzőművészeti-esztétikai pályázatot, segített a felkészítésben, díjakat adott. Jelentős és érdekes kezdeményezése az ún. „Presszó Tárlat" az Arany Bika helyiségében. Az elegáns presszó sima falán elhelyezett kis tárlatot olyan rétegek látják napról-napra, akik egy része különben nem menne el kiállításra. Ugyanilyen elvekből kiindulva terveztek a helyi tanácsok kiállításokat az *utcákra, terekre*. Városunk nagy szülöttének, *Medgyessy* Ferenc szobrászművésznek ez évben emlékezünk halála 10. évfordulójára. Szobrait szabad téren, a Déri Múzeum előtt állítjuk fel, a már ott levő, Párizsban „Grand Prix"-t nyert 4-es allegórikus alkotás („Régészet", „Művészet", „Néprajz", „Tudomány"), illetve *Móricz* szobra mellé. Nyilvánvaló, hogy többszörös lesz a látogatás, mintha múzeum falai közé vinnénk. Jelentős még a triennálé rendszernél említett Nemzetközi Gyermekrajz Kiállítás, amelyet ez év július 21—30 közt rendezünk meg először Debrecenben a főutca egyik részén.

Kapcsa János: Interieur

A Debreceni és Hajdú-Bihar Megyei Művelődési Ház képzőművészeti tevékenysége a volt Népművelési Tanácsadó munkájából adódóan *koordináló jellegű*. Keretében működik a megyei képzőművészeti szakbizottság, amely munkásságával évek óta országszerte ismert. A szakbizottsági módszertani munkán túl az MMH egyéves fennállása alatt az alábbi újabb képzőművészeti feladatokat tűzte ki célul: — üzemi munkásság körében végzendő nevelőmunka (üzemi tárlatok, szocialista brigádok segítése), — külterületi munka, iparművészeti—lakáskultúra kiállítások, — előadások stb. Példaként álljon itt az üzemi tevékenységünk egy-egy mozzanata: az üzemekben, gyárakban 1967. nyarán megkezdtünk egy *„Üzemi Tárlat"* sorozatot, amelyet — akkor úgy éreztük — keserű szájízzel fejeztünk be. Egyrészt —, a MEDICOR Művek kivételével, rossz volt az üzemek, mint hivatalos szervek viszonyulása, másrészt a dolgozók is érdektelenül viselkedtek a látott kiállítás iránt. (Bizonyította ezt kérdőívünk, amelyet alig, vagy elégtelenül töltöttek ki.) Hiábavalónak bizonyult a művek közel hozására tett kísérletünk is, a meghirdetett tárlatvezetésekre csak hárman jöttek el pl. a BIOGAL-ban, ahol pedig a dolgozók 60%-ának érettségije van és kb. 15%-a az egyetemet végzett vegyész, vagy mérnök. Rövidesen azonban segítségünket kérte a BIOGÁL egyik szocialista brigádja rádió-vetélkedőre felkészítésben. Ezzel a 12 tagú brigáddal 4 hónapon át hetente legalább két alkalommal találkoztunk ismeretterjesztő előadáson, hangversenyen, városnéző műemléki sétákon és minden tárlatnyitáson, tárlatvezetésen, műteremlátogatáson. Nagy lépés ez a brigád tagjainak életében, akik eddig alig jártak hasonló helyekre. Hogy milyen lesz az előkészítésünk a vetélkedőt illetően, azt nem tudjuk (hiszen elképzelhető, hogy nem tudják az „Akácos út"-at olyan „szépen" elénekelni, mint az április eleji a pécsi, vagy budapesti brigádok) de mi nem a vetélkedőre (erre a nem éppen szerencsésen felépített, mellékes dolgokat is kérdező rendszerre) hanem az életre készítettünk fel, műveltséget és látni-tanítást adtunk.

A képzőművészeti szakbizottság üzemi dolgozók körében induló képzőművészeti felmérése, ha kezdeti stádiumban is, de remélhetőleg már jelzi azt a megkezdett folyamatot, amelynek célja a látás-kulturáltság, a képzőművészeti szemléletmód színvonalának megteremtése.

Sz. Kürti Katalin

magyarázatait. A munkát — két é… dományos Ismeretterjesztő Társulat … sor a szelekció, az előadások egyará… lentettek. A TIT ma is sikerrel és … tatja az akciót. *A filmbarát-köröknek … belül 3000 tagjuk van;* csak Debrecenbe… be egy-egy vetítéskor. Vidéken is hódí… sorozatok; kivált *Polgár* és *Hajdúdorog* la… lődik nagyon.

Ami a programot illeti: a Filmtudományi … kínált lista — sajnos — lassan kimerül; alig va… lék; sok alapfilm hozzáférhetetlen. Modern film… szetről beszélni — s *Godard, Bergman, Kurosawa* mű… nem látni: tarthatatlan állapot. Változtatni kellene rajta. Az előadói kör meglehetősen gyér; rendszeresen csupán négyen-öten foglalkoznak film-ismeretterjesztéssel. Szükség lenne a gárda bővítésére, tanfolyamokra, konferenciákra. Kívánatos lenne továbbá, ha a publikum *kényszerű passzivitását* végre feloldhatnánk. A klubtagok ugyanis ma még csak *hallgatók* (a szó szoros értelmében), véleményt nem nyilvánítanak, hiszen a vetítéseket csak ritkán követi „szeminárium", értékelés, megbeszélés. Éppen e sajátságos, ellentmondásos körülmény folytán érdemel említést és dicséretet *a polgári példa.* A mintegy 20—30 főnyi együttes — többnyire a késő esti, sőt éjszakai órákban — hetente összeül, s izgalmas vitákat folytat a múlt és a ma filmművészetéről, egyes alkotásokról, a korszerűségről — beszédesen bizonyítva, hogy a film iránti érdeklődés *vidéken is* kielégíthető. A tagok között tanárok, vezetőemberek, diákok, tisztviselők vannak, a fáradhatatlan szervező pedig *Bégány Bálint,* könyvtáros és népművelő. Ha valaki részt vesz egy-egy megbeszélésen, aligha gondolná, hogy tulajdonképpen „laikusok" közé tévedt: szakkifejezések röpködnek, a vélemények megalapozottak és szakszerűek, a vita színvonalas. Elismeréssel szólhatunk a hajdúdorogi filmbarátok aktivitásáról és a tiszacsegeiek érdeklődéséről; néhány hajdúböszörményi rendezvény sikerére is szívesen emlékezünk. További feladat — a TIT különösen sokat tehet a megvalósításért — a „fehér foltok" felderítése. *Hajdúszoboszlón* például éveken át működött filmbaráti társaság. Megszűnt. Miért? *Hajdúnánáson* csak a régi magyar filmeket igénylik. Mi lehet az oka? Nem lehetne okos szóval, felvilágosító munkával befolyásolni és irányítani az érdeklődést?

Sajátos színt képvisel

a megyei filméletben a *hajdúböszörményi kezdeményezés.* Ebben a városban — *dr. Oláh Imre* jóvoltából — az *amatőrfilmezés* vert gyökeret; a tekercsek a helyi élet legérdekesebb mozzanatait örökítik meg, Böszörmény fejlődésének dokumentumait rögzítik. Az amatőrök egyébként csak szerény eredményekkel büszkélkedhetnek a megyében; a kezdeti lelkesedés mindig kialudt, akárhányszor kísérelték meg új életre kelteni a mozgalmat. Majd most — fogadkoznak a Megyei Művelődési Ház új társulatának tagjai. A munkát ugyanis új alapokra helyezték, a foglalkozásokat *Nagy László Zsigmond* irányítja.

A Művész Mozi *klubja* 1966-ban nyílt meg. Az összejövetelek eleinte eléggé rendszertelenek voltak. A klubélet csak 1967-ben vált rendszeressé, amikor a Megyei Művelődési Ház vállalta a házigazda (s a finanszírozó) szerepét. A program tartalmasabb, színvonalasabb lett; megszaporodtak a rendezvények is. A legnagyobb sikert természetesen az *alkotókkal* folytatott beszélgetések jelentik. Debrecenben hagyományossá vált, hogy a jelentős műveket *premier előtt* mutatják be; a filmklubban *Kovács András, Jancsó Miklós, Sára Sándor, Gaál István* találkozott a közönséggel. A neves vendégek számát *Mihail Romm* és *Georg Höllering* szaporította. Az előadások részben esztétikai, részben történeti jellegűek, de időnként aktuális filmpolitikai kérdésekről is szó esik (*Adorján József* pl. a *filmátvételről* tartott tájékoztatót). Látogatottak a viták; az új magyar filmek mellett a modern művészet legizgalmasabb alkotásai keltenek figyelmet (egy-egy *Fellini, Antonioni, Bergman*-mű stb.). A

A nemrég épült balmazújvárosi művelődési központ
(Jánosi felvétele)

1021

„ELV ÉS VALÓSÁG"

NÉZEM A NAPLÓT. Nem a hivatalosat. Azokat a szubjektív feljegyzéseket, amelyek a napi munka benyomásait, hangulatait, sikereit rögzítik. Ez a „hajónapló".

„1968 március 17...: A Műv. Házban kint jártak a „Népművelés"-től meg a megyétől. Cikket is kértek.

— Milyet?

— Valamit... a gyakorlatról.

Megegyeztünk. A címe ez lesz: Elv és valóság. Rázós téma.

Határidő: május 5. Rengeteg idő!"

„1968 MÁRCIUS 25... Forró nap volt Derecskén! Kulturális vetélkedő. A járás 7 községéből 18 fajta, a legkülönbözőbb stílusú számot igyekeztünk egységes műsorba préselni, nem is kis szcenikai igénnyel (vetítés, végszavas világítás, nyílt színváltozások stb.); az első és egyben utolsó összpróbára volt fél óra, a zsüri türelmetlenkedett — hű! Lement.

Egy hete nem olvastam újságot. De mi lesz a cikkel? Meg kellene írni. Még mindig hihetetlen sok energia pazarlódik el a látványos népművelésre! De van-e ennek és az ehhez hasonló akcióknak mély „hatásfoka"? (Szeretném látni azt a népművelő tudóst, aki éppen méri azt a bizonyos hatásfokot.) Szerencsére még majd két hetem van a cikkre."

„1968 MÁRCIUS 28. Gyönyörű a *Holló*-kiállítás meghívója! Népművelői düh: tehetetlenül topogunk a *Petőfi*-műsor körül. Nincs stencil! Hogy propagáljuk „széles körben", a még nem érintett rétegek között? Hajsza a stencilért. Utazás Debrecenbe! Nincs stencil a járásnál, nincs a megyénél, nincs a titkárságon — a földgolyó stencil nélkül forog... Pedig milyen sok szívvel készült ez a kis Petőfi műsor! X. Y. ismeretterjesztő előadó nem akarja a kis házi diavetítőt magával vinni, pedig jó kis diákat csináltunk a fotószakkörrel. Egy hónapja halogatom az estiegyetemi beszámolómat. Holnaptól kezdve tanulok. És a cikk?"

„1968. MÁRCIUS 30. Újabb stencilprobléma. (Április 4: 700 meghívó!) Egy óra telefon, két óra biciklizés: van stencil. Aztán mint az őrültek, ahányan vagyunk: előadók, gondnok, takarítók, igazgató, neki a meghívóknak: gépelés, lehúzás, gyönyörködés a Holló-kiállítás meghívójában, lázas kutatás borítékok után, délután 4-re 700 stencilizett és 300 nyomtatott Holló-meghívó készen! Gazdag az április 4-i műsor. Kossuth-díjas festőművész Balmazújvároson! A délelőtti koszorúzáson a tavaly alakult fúvós zenekar első nyilvános szereplése. A szombat délután viszonylag csendes — ha törik, ha szakad: tanu-lok! Igen. Április 1-én beszámolok, utána megírom a cikket. Készül a *Népművelési Hetek* műsora."

„1968 ÁPRILIS 2. Beszámoltam. Kiderül: 700 embert félrevezettünk, legalábbis zavarba ejtettünk. Az áprilisi ünnepségsorozat nehezen megszületett meghívója arról értesít, hogy Holló László Kossuth-díjas érdemes művész kiállítása április 5-én nyílik. A külön meghívó viszont az igazságot közli: április 4-ét. A szegény vétkes bánatos arccal jár-kél. A hangosbemondó korrigál. Megérkezett a Holló-anyag. Fölraktuk a képeket. A színeknek, a formáknak ezt az expresszív költészetét vajon meg fogják érteni? Miért nem gondolnak kiállító-teremre egy ilyen palota tervezői? Este tízre a képek falon, paravánon, a grafika üveg alatt. Kicsit zsúfolt. Az öregek klubjából kellett volna elcsípni egy kis teret, de akkor meg mi lesz az öregekkel? Este 10 óra. Még egyszer átnézzük a holnapi, holnaputáni rendezvénysorozatot, aztán elhatározom: reggel felrakjuk az esti nagygyűlésre a dekorációt, hangosítjuk a színpadot stb. és a cikket megírom. *Elv és valóság.* Nagyon sokat szeretnék elmondani, de hogyan, pontosan még nem tudom."

BEAT-ZENEKARUNK még mindig gyakorol. Visszhangzik az egész. Április 3, éjfél. Végre leülök cikket írni. Tegnap szó sem lehetett róla. Este hétkor kezdődött a nagygyűlés, épp befejeztük a színpad világítását, épp elhelyeztük a vendégszereplő szovjet zenekart és énekeseket, épp tolmácsot kerítettünk, épp hangosítottunk, épp, hogy átöltöztem, mert én is mondtam verset (takarékoskodni kell a hivatásos művészek fellépti díjával), 7 óra lett és kezdődött az ünnepség. Politikai nagygyűlés műsorral, megtelt nézőtérrel. A hangosítás — pocsék! A himnuszok recsegtek-ropogtak, a szónokok, versmondók magasabb hangjai sipítottak, kollektívánk (ki függönynél, ki a világosító pultnál, ki az ügyelő parancsnoki helyén) égett, mint a rongy. A szovjetek viszont nagy sikert arattak. A mikrofonok, erősítők, hangszórók náluk már szolgákká szelídültek. Ez helyre billentette az elnökség indulatait. Este fél tízkor vége. Ki voltunk. Szovjet barátainkat egy kis sörös-pogácsás-kávés reprezentációval megvendégelte a Népfront. Ott volt az ünnepi elnökség egy része is. Hozzánk nem szóltak — megsértődtünk. Az egyik sarokban, összetolt asztaloknál tsz-elnökök örvendeztek a kitüntetéseknek. Összesodródtunk velük. Jól esett a kedvességük. Hajnali háromkor indultunk haza. A cikk így nem tudott most sem megszületni. Daloltunk — magyar nótát. Elterültem az ágyon. 4-én megírom a cikket! *Elv és valóság!* Kell valamit csinálni a hangosítással. Reggel fél nyolctól már zengett a ház a himnusztól és az úttörő indulótól. A. B. hallatlanul lelkes tanár. A szovjet hősi emlékműnél megint zenekar és hangosítás...

MINDEN SIKERÜLT! Napsütött a tér, zenekarunk pompás! D. néni, akinek a talpát nem egyszer véresre verték a csendőrök, az utcán megcsókolgatta az egyik versmondónkat. — Amit tegnap mondott drága, abba gyönyörűen benne volt a sorsunk. Többen megkönnyeztük, köszönjük. — Jól választottuk hát április 3-ra József Attila versét, a *Hazám*at. Kell-e ennél jobb, megbízhatóbb „visszaigazolás"? Mi lesz délután? Milyen zavart okoz a stenciles meghívó tévedése?

Megérkezik Holló Laci bácsi, felesége, baráti köre. Laci bácsi derűs, mint fényeket villogtató képei. Szép, szakállas, 81 éves fejét, magas alakját roknszenvezően szemlélgetik az emberek. Soha ennyien nem voltak még tárlatnyitáson. Legalább nyolcvan-száz ember. Minden rétegből! A község vezetőit — nem látom. Pedig el szoktak jönni. Utána beszélgetés, egy kis poharazás. Az ablakokon bevert a délutáni nap, égtek, szikráztak a színek. ...Este hét óra. A cikket meg kell írni!!!

— *MEGÍRTAM.* Közben kétszer kialudt a villany a községben. Egy-egy órára. Véletlen volt csupán, vagy törvényszerű?"

Thuróczy György

Munkácsy Mihály: Ecce Homo

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPMŰVELÉS
1988 JUN

díszítőművészet és zene — irodalom, tánc —, egyéb, film, fotó báb stb.). Egy előadó gyermekfoglalkoztatási és klubügyeket intéz, kettő a peremterületek népművelését irányítja. A szakosodás azonban itt sem jelent *szakmaiságot*. Munkatársaink saját időfelméréseik szerint munkaidejüknek alig 50%-át tudják kimondottan szakmai-tartalmi kérdésekre fordítani, a többi idejüket szervezési, adminisztrációs, reprezentációs ügyek kötik le. *A művelődési ház szakmai tevékenysége végső soron azokon a szakembereken nyugszik, akiket előadói díjért, csoport-, szakkörvezetőként, tanfolyami előadóként vagy más címen „beszerveznek" az előadók.* Egy kitűnő szakkörvezető eltávozását a csoport nagyon megsínyli, jó, ha átéli. Viszont egy-egy lelkes orvos, művészeti csoportvezető, mérnök megnyerése új mozgalmat indít el. Ha egy ismeretterjesztő előadásra kitűnő felkészültségű előadót nyertünk meg, a hatás sokszoros, mintha felületes, unalmas előadót kapunk, holott mindkettőt ugyanaz a munkatársunk hívta meg.

Összegezzük a tanulságokat. A népművelés ma két alapvető követelményt támaszt a művelődési otthonok dolgozóival szemben:

1. *vezetési, szervezési,*
2. *pedagógiai, didaktikai feladatokat.*

A kettő természetesen szorosan összefügg. Az első feladatkör sokirányú elvárást foglal magában (magasszintű műveltség, jó fellépés, megfelelő ítélőképesség, emberismeret, szilárd jellem, ideológiai tisztánlátás stb.), ezenkívül a társadalmi kapcsolatok áttekintését, szervezési készséget és szervezéstudományi ismereteket. Ma nem a „mindenhez értő"-k, „polihisztor"-ok képesek, nagyobb eredményekre, hanem elsősorban azok, akik ügyes *szervező munkával*, jó emberi *kapcsolatok* kiépítésével feltárják az emberi értékeket, közösségeket tudnak teremteni. A jó igazgató *megnyeri* a népművelés ügyének a legjobb szakembereket, *megszerzi* a leghatékonyabb eszközöket, s termékeny és pezsgő *életet fakaszt* körében.

A *rátermettség* sem pótolja a *vezetéselméleti felkészültséget*, de mindezek mellett kiemelkedően fontos *a szervezéstudományi* ismeretekben való jártasság. Ezen belül a népművelés alapját képező szervezeti, szerkezeti adottságok, a társadalom életének, mozgásának törvényszerűségei, a propagandisztikus eszközök alkalmazása mind olyan ismeretek, melyek nélkül ma már népművelői munkát végezni nem lehet. Tudjuk, hogy egy kis fausi otthonban is sokszor tizenöt-húsz aktívával kell dolgozni, nagy művelődési házakban többszáz munkatárs tevékenységét kell megszervezni. Nem csodálkozhatunk rajta, ha népművelőink idejének nagyrészét ez tölti ki.

Ez azonban még a népművelésnek csak az egyik oldala. Nem kevésbé fontos *maga a konkrét nevelő tevékenység.* Az a szituáció, amikor szemben állok a közönséggel, akiket meg akarok tanítani valamire, meg akarom győzni őket valamilyen igazságról, amikor szakkört vezetek, előadást tartok, táncot tanítok stb. *Itt dől el minden.* Kétségtelen, hogy ma már számtalan technikai eszköz áll rendelkezésünkre, de a legtökéletesebb eszközök, mint a televízió, rádió is csak *didaktikai felkészültségű* népművelők segítségével érik el a megfelelő hatást. A népművelésnek ez a területe erősen differenciált. Hosszú lenne felsorolni a szakágazatokat. Kérdés: a vezetési, szervezési ismeretekben szakképzett népművelőnek *kell-e ilyen rész-szakmai ismeretekkel rendelkeznie?* Mondjuk pl. értenie kell-e a filmesztétikához, a modellezéshez, a retorikához stb.? A kérdés nem eldöntött. Úgy gondolom, *a legrosszabb* a „mindenből egy kicsit" elve. Tapasztalataim szerint *jó népművelő, aki elsősorban pedagógiai, lélektani, vezetési, szervezési ismeretekkel, alapkészségekkel rendelkezik, s ezenkívül van legalább egy-két olyan speciális szakképesítése,* melyet a népművelés gyakorlati munkájában hasznosítani tud. A szakképesítés tulajdonképpen *megerősíti vezetői bázisát* is; általában nem várják el egy vezetőtől, hogy *mindenhez* értsen, de nagyon nehéz tekintélyét megőrizni annak, aki a *részletekben semmihez sem ért igazán,* semmiben sem szakember. Ez nem egészen diploma kérdése. Nem azt kérik számon, hogy mi van bejegyezve az egyetemi diplomájába, hanem azt, hogy milyen szakmai szinten tud produkálni.

A vezetéshez és a neveléshez szükséges alapvető ismeretek és készségek hiányában egyáltalán nem beszélhetünk népművelésről és népművelőről. Mindezek mellett napjainkban egyre sürgetőbben jelentkezik a *gazdálkodási ismeretek*ben való jártasság. Megszoktuk, hogy a népművelési alkalmak nagyrésze ingyenes. Örülünk, ha belépődíj nélkül is eljönnek ismeretterjesztő előadásainkra, sok ezer forintos értékkel berendezett klubjainkat térítés nélkül használhatják stb. Nehéz a megszokotton változtatni, de nem nyugodhatunk bele, hogy művelődési otthonaink egyetlen bevételi forrása a társastánc. A népművelők egyrészt nem ismerik kellőképpen a „piacot", másrészt kevés „értékes", „eladható árucikkel" rendelkeznek. Olyan eset is van, hogy nem ismerik fel saját „árucikkeik" tényleges értékét, s nem tudnak ennek kellő propagandát csinálni. Mindez *művelődéspolitikailag megalapozott gazdasági szemléletet* követel.

Érdemes lenne gondolkodni azon, hogy ezeket az élet szabta követelményeket hogyan lehetne egyeztetni képzési-továbbképzési rendszerünkkel.

Dr. Varga Gyula

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.

1968 JUN 25

NÉPSZAVA

Holló László kiállítása Pécsett

102

A *Janus Pannonius Múzeum* rendezésében a pécsi Tudomány és Technika Házában vasárnap megnyílt *Holló László* Kossuth-díjas festőművész kiállítása. A 81 éves mester, a magyar képzőművészet doyenje kereken fél évszázada Debrecenben él, művészete az Alfölddel fonódott össze. A Janus Pannónius Múzeum megbízottai debreceni házában keresték fel a művészt és válogatták össze *a 80 festményt és grafikát,* köztük a közönség számára eddig ismeretlen műveket.

gyi bizottsága

látozni a bővítést, s ennek megvalósítása is gondot okoz. Ezzel egyidejűleg *mielőbb meg kellene teremteni a rehabilitáció, valamint a munkaterápiás kezelés feltételeit, s kívánatos lenne, ha a nagyobb városokban kialakítanák a kórházon kívüli elmebeteg-ellátás korszerű intézményeit.*

Az előterjesztést élénk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon : 188-296, 188-307

1968 JÚN 25

NÉPSZABADSÁG

Holló László

A SZÉKESFEHÉRVÁRI István király Múzeum bemutatótermében Rétfalvi Sándor szobrászművész és B. Fürtös Ilona gobelinművész munkáiból vasárnap kiállítás nyílt.

*

HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból a Janus Pannonius Múzeum rendezésében kiállítás nyílt vasárnap a pécsi Tudomány és Technika Házában.

*

A FERTŐDI kastélyban szom-

jlati viszonyokhoz
gyi maróhatású viszonyokhoz
kívánságára az elektromos
szállithatók:
felfüggesztésre vagy komp-
zabad, kézi- vagy elektromos
val.

AT—550. típusú tv VIII. 8 130-as sz.
IBUSZ-utazási utalvány

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR H
Holló László.

1968 JUN 24

▲ HOLLÓ LÁSZLÓ KÉPEI PÉCSETT.
Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása vasárnap nyílt meg a pécsi Tudomány és Technika Házában, a Janus Pannonius Múzeum rendezésében.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁJ 12

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Hajdú-Bihar

Holló László kiállítása Tiszaszederkényben

1021

A tiszaszederkényi művelődési ház és a debreceni Déri Múzeum közös rendezésében nyílik meg május 13-án, hétfőn délután 5 órakor a tiszaszederkényi művelődési házban Holló László Kossuth-díjas érdemes művész kiállítása. A megnyitáskor dr. Béres András, a Hajdú-Bihar megyei múzeumi szervezet igazgatója méltatja Holló László munkásságát, Kiss Márta gordonkaművész, valamint Légrády Katalin zongoraművész pedig hangversenyt ad a nyitás tiszteletére. A tárlat május 24-ig tekinthető meg.

4:1, Bodrogkereszt
olaszi 4:0, Szeren
za 5:0, Olaszliszk
németi 0:1, Tisz
1:4, S.-újhelyi Ki
helyi MÁV 2:0.

Északi csoport:
Szalonna 3:4, S
Múcsony 2:1, Bóta
dasd 0:2, Helyiip
omány 1:1, Bánszállás—Herbolya 1:1, Izsófalva—Nekézseny 1:0, Varbó—Közlekedés 2:0, S.-péteri Építők—Bánréve 3:0.

Félbeszakadt, elmaradt stb. mérkőzések igazolása: Szentistván—Onga gy-v, Hidasnémeti—Alsózsolca v-gy, Pere—Tard 4:0, Miskolci Dózsa—T szapalkonya gy-v, Bodrogola szi—Olaszliszka 3:2, Tokaj-Tolcsva 5:3, Bodrogolaszi—T

Súly

Egerben bonyolították le súlyemelők Alkotmány Kup versenysorozatának első fordu lóját. Az egri versenyen a Deb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1955 MÁJ 15.

Kállai László

Holló László kiállítása Tiszaszederkényben

1921

Holló László Kossuth-díjas érdemes művész festményeiből összeállított kiállítást nyitottak meg ünnepélyes keretek között május 13-án, hétfőn délután a tiszaszederkényi művelődési házban. A kiállítást *dr. Béres András*, a Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatója nyitotta meg. A megnyitó ünnepségen részt vett *Holló László* is. Az idős művész tiszteletére a helyszínen *Kiss Márta* gordonkaművész és *Légrádi Katalin* zongoraművész hangversenyt adott.

Eddig röviden a szakembere
leménye. Aligha kell ismételte
villantani azt a távolságot, an
a tudomány és az asztrológia,
babonás divathóbort között v

Soltész Ist

épül Pocsajon

sereg utca és a Dózsa György ut-
ca lakói felajánlották, hogy társa-
lmi munkában betemetik a víz-
eték-hálózat árkait. Az úttörő-

A debreceni Belváros III. nőtanács nagymamák találkozóját rendezett a napokban. Az első ízben megrendezett találkozóra száz nagymama jött el, akik meghallgatták Angyal Lászlóné óvónőnek, a megyei nőtanács végrehajtó bizottsága tagjának előadását. Az előadás után az egészségügyi szakiskola tanulói és az Ispotály utcai óvodások műsorral kedveskedtek a nagy

A debreceni két Jutka rádióssikere

Sikula Jutka

Varga Jutka

A minap egy ismerősöm örömmel állapította meg, hogy Debrecen s a debreceniek hírneve egyre növekszik. Többek között felhozta példaként a nemrég hallott rádióriportot, amelyet Béres Andrással, a Déri Múzeum igazgatójával készített — mondása szerint — egy rádióriporter. Nagyon sajnáltam, hogy ismerősöm nem hallgatta végig a műsort, mert akkor lehetett volna csak igazán büszke, ugyanis a rádióriporter nem is igazi riporter volt, csak legfeljebb egy riporterpalánta, aki életében először állt a mikrofon előtt. Neve Sikula Jutka. Foglalkozása a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem gyakorló általános iskolájának 8. c osztályos tanulója.

A Béres-riport előtt két héttel Boda István költő életéről, munkásságáról készített dolgozatot olvasott fel egy másik debreceni lány, Varga Jutka, az előzőnek osztálytársa.

De hogyan került Debrecen két Jutkája a rádió stúdiójába?

Ők maguk — most mint riportalanyok — így mesélnek róla:

— Részt vettünk az úttörők autogramgyűjtő versenyén. Egy albumba kellett beragasztani az autogramokat, legalább húszat, köztük két külföldit, s melléjük életrajzot írni. Nagyon sokat dolgoztunk az albummal, s aztán elküldtük.

— *Milyen autogramjaitok voltak?*

— Nekem tizenkilenc vietnami diáktól és a nemrégen itt járt vietnami népi együttes tagjaitól volt autogramom, aztán a mongol nagykövettől és Gagarintól. Magyar autogramjaim főleg debreceni íróktól, költőktől, festőktől vannak, ezen kívül pedig táncdalénekesektől — sorolja Sikula Jutka.

— Kiss Tamástól, Holló Lászlótól, Boda Istvántól, József Etelkától és még több írótól, költőtől van nekem is autogramom. Külföldi csak kettő van, két Debrecenben tanuló vietnami diáktól — folytatja Varga Jutka. — Persze ha autogramot gyűjtünk, igyekszünk mindig kettőt kérni, s akkor cserélünk egymással.

— *Milyen válasz jött az albumra?*

— Mind a ketten kaptunk két-két feladatot, s fel kellett mennünk a rádióhoz. Nekem egy vietnami diákot kellett bemutatnom írásban, s riportot készíteni Béres Andrással — válaszol Sikula Jutka, majd a másik Jutka folytatja:

— Boda István költőt kellett bemutatnom, a riportot pedig Czine Mihály irodalomtörténésszel kellett készítenem. Nagyon izgultam, mert én két héttel korábbi csoportba voltam, mint Jutka, s el sem tudtam képzelni, hogy mit fogok én a rádióban csinálni. Czine Mihály sem válaszolt a levelemre, amiben kértem, hogy jöjjön majd be velem a rádióhoz.

Végül minden sikerült, bár az izgalomból maradt bőven s mint Jutka elmondja, Vajek Róbert, a műsor vezetője hiába figyelmeztette előtte, hogy nem kell izgulni, s a mikrofon felé kell beszélni, nem ment mindig. Jól ment azonban a feladatok megoldása, amit mutat, hogy a három csoportba osztott versenyzők közül a csoport második helyezettje lett. Jutalma: tíznapos csillebérci táborozás.

— Nagyon izgultam már akkor is, amikor Jutka indult, s persze még jobban két hét múlva a saját versenyemen. Hiába nyugtatott mindenki, hogy nem kell izgulni, nem lehetett, hiszen még akkor is lámpalázam van, ha az osztálytársaim előtt felelek, ott meg kétszázötven gyerek volt a nézőtéren, és sok-sok felnőtt hozzátartozó. Még az volt a jó, hogy nem közvetítette a rádió az első versenyt, csak később rövidítve. Nagyon boldog voltam, amikor kihirdették az eredményt, s én is második lettem, így Jutkával együtt megyünk Csillebércre, ahol biztosan sok autogramot tudunk majd szerezni — számol be az első versenyről Sikula Jutka.

De nemcsak ezen a versenyen arattak szép sikert a debreceni kislányok, hanem a döntőn — május 5-én — is, amiben a három csoport első és második helyezettjei mérték össze tudásukat.

— Ebben az volt a legrosszabb, hogy Varga Jutkával egymás ellen is kellett versenyeznünk, persze nem tartottuk be szigorúan, s egyszer-kétszer súgtunk is egymásnak. A másik rossz meg az volt, hogy ezt a versenyt egyenes adásban közvetítette a rádió is, s itt ha dadogtunk, tévesztettünk, nem lehetett javítani, így hallotta mindenki, akik ott ültek a rádió mellett. Négyféle feladat volt, híres emberektől meghatározott idő alatt autogramot kérni, irodalmi, zenei és sportrejtvény.

Az utolsó versenyszámig a két Jutka állt az első két helyen, a sport azonban nem olyan ismerős téma nekik, mint az irodalom s a zene, így ott kevés pontot szereztek, de eredményük így is nagyszerű, hiszen egy országos vetélkedő második, illetve harmadik helyezését megszerezni szép teljesítmény.

— *Könnyen adnak a híres emberek autogramot?*

— Nem olyan nehéz autogramot szerezni, csak olykor sokat kell várni, szaladgálni érte. A legnehezebb szerzésem akkor volt, amikor a vietnami táncegyüttes egyik táncosnőjétől kértem, s nem akart adni. Elbújt az oszlopok mögé a színházban, s mikor megtaláltam, azt mondta, hogy ő nem tud írni, de aztán addig könyörögtem neki, míg csak adott. Aztán egyszer Holló Laci bácsinál voltunk, s éppen reggelizés közben zavartuk meg. Nagyon szégyelltem magam, de ő igen kedves volt, mesélt arról, hogyan fest, s a képeit is megmutatta. Különben a rádiószerepléskor is szereztünk a színészektől sok autogramot — mondja Sikula Jutka, aki úgy látszik, hiába izgult olyan nagyon, a gyűjtőszenvedély még annál is nagyobb volt benne.

Amikor azt kérdeztem a két kislánytól, nem kaptak-e kedvet a riporteri pályához, mind a ketten tiltakoztak.

— Játéknak jó volt, de hivatásnak nem választanánk.

Én a magam részéről csak annyit fűzhetek a két Jutka kedves, színes beszámolójához, hogy kétszeresen gratulálok nekik: ügyes riporteroknak, de nagyszerű riportalanyoknak is bizonyultak.

Juhász Judit

pártbizottság első titkárának előadásában meghallgatta „Az ipari üzemekben a párt- és tömegszervezetek, valamint a gazdasági vezetés együttműködésének tapasztalatai az új irányítási rendszer első hónapjaiban" című, megyei pártbizottsági határozatról szóló tájékoztatást.

A pártbizottság ezután szervezeti kérdéseket tárgyalt, melynek keretében Molnár Viktor elvtársat — eddig végzett munkája elismerése mellett — pártbizottsági titkári funkciójából felmentette.

spárga

A Debreceni Állami Gazdaságban befejezéséhez közeledik az úgynevezett alumínium hűtőház építésének előkészítése. Ez évente 450 vagon alma elhelyezését biztosítja majd. A gyümölcsök mellett jelentős mennyiségű spárgát is szállít hazai és külföldi piacra a Debreceni Állami Gazdaság. Ez évben már 500 mázsát adtak el.

Színes tv-adó

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár újdonsága a színes televízióműsor, amelynek adóberendezését pénteken délelőtt üzembehelyezték. A miniatűr adóberendezés a Szabadság téri tv-stúdió műsorát sugározza. Naponta 11, 14, 15, 16 és 17 órától 15—25 percig ad a stúdió színes mozgóképet.

Öt világrész találkozója

Megnyílt a Budapesti Nemzetközi Vásár

Pénteken reggel ünnepélyesen megnyílt az 1968. évi Budapesti Nemzetközi Vásár. Az ünnepségre érkezett vendégeket *Droppa Gusztáv*, a HUNGEXPO igazgatója és *dr. Vitéz András*, a BNV igazgatója üdvözölte. A megnyitón részt vett *dr. Timár Mátyás*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Bondor József* építésügyi és városfejlesztési, *dr. Dimény Imre* mezőgazdasági és élelmezésügyi, *dr. Horgos Gyula* kohó- és gépipari, *Nagy Józsefné* könnyűipari miniszter, továbbá a magyar politikai és társadalmi élet számos vezető képviselője. Ott voltak a BNV alkalmából Budapestre érkezett külföldi kereskedelmi küldöttségek. Részt vett a megnyitón a budapesti diplomáciai testületek számos vezetője és tagja, valamint jelen voltak a külföldi pavilonok igazgatói és a magyar kiállítók képviselői.

A vásár főterén felállított fogadófal körül összesereglett vendégek előtt *dr. Bíró József* külkereskedelmi miniszter nyitotta meg a vásárt.

— Ez évben is örömmel állapíthatjuk meg, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár iránti érdeklődés tovább fokozódott — mondotta többek között. A kiállításon részt vevő 36 ország már földünk mind az öt kontinensét képviseli. Ez évben a külföldi résztvevők száma meghaladja az 1400-at és az általuk elfoglalt terület az 57 000 négyzetmétert.

— A Budapesti Nemzetközi Vásár célja a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének szolgálata. Olyan fórum, ahol tájékozódni lehet az ipar, a tudomány és technika fejlődéséről, amely képet ad a szakemberek és a nagyközönség számára az eladási és vételi lehetőségekről. Ami a magyar árubemutatókat illeti, arra törekedtünk, hogy elsősorban külföldön is keresett termékeink kapjanak helyet. Külföldi kiállítóinknál szorgalmaztuk, hogy importigényeinknek megfelelő termékeket állítsanak ki.

— Meggyőződésem, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár — híven hagyományos feladatához — az idén is teljesíteni fogja a hozzá fűzött reményeket, ezzel az 1968. évi Budapesti Nemzetközi Vásárt megnyitom.

Versenyben

Önköltségcsökkentés • Anyagmeg
A 200. brigád

JÁRMŰJAVÍTÓ

A Debreceni Járműjavítóban nemrégen értékelték az ez évi munkaverseny I. negyedévi eredményeit — írja tudósítónk, Volosinovszki János. — A legjobb brigádok, üzemrészek teljesítették a verseny első szakaszára jutó vállalásaikat. A kocsijavító osztályban például a kezdeményezők, a famegmunkáló üzemrész dolgozói 38 köbméter faanyagot takarítottak meg, melynek értéke 76 000 forint. Az osztály legjobbjai: Berki Mihály, Kovács Sándor, Nagy József, Faragó Lajos és Gergely Miklós brigádja. A gőzmozdonyjavítóban a kazánkovácsok szocialista üzemrésze, Végh Lajos, Holló János és Tóth József mozdonylakatosok brigádjai jártak élen a versenyben. A megmunkálóknál a November 7. szocialista üzemrész, a Tyitov üzemrész, továbbá Kovács Lajos és Püspök György brigádja a legjobb. A karbantartóknál a Gagarin üzemrész, az üzemlakatosok, a vasszerkezeti üzemrész és a szerszámlakatosok bizonyultak a legjobbnak.

A munkaverseny eddigi eredményei kedvező képet mutatnak a munka gazdaságosságát tekintve is. Az üzem önköltsége a tervezetthez viszonyítva 0,5 százalékkal csökkent, s ez jórészt köszönhető a versenynek. Javult a balesetvédelmi munka is az előző év hasonló időszakához képest.

A debreceni csapágy[gyár] munkaverseny motorja a [szocialis]ta brigádmozgalom. Évről mind több brigád nyeri el a [cím]et és évente több, a [cím]ért küzdő brigád alakul. A brigádok versenyvállalásai főleg a minőség javítására, a termelés fokozására és anyagtakarékosságra vonatkoznak. Jó néhány üzemben a termelést közvetve segítő, nevelőszándékú felajánlásokat is tesznek a brigádok.

Így például a hidegsajtoló üzemben, mely ez év április 4-én nyerte el „a szocialista munka üzemrésze" cím bronz fokozatát. Itt alakult meg nemrégen a kétszázadik brigád is, melynek tagjai KISZ-fiatalok. A brigádvezető: Hencz György, a tagok: Kosztyu Sándor, Breck Zoltán, Dajka Júlia, Illyés Katalin, Nagy Katalin és Kőrössy Magdolna. Az ifjúsági brigád 11 pontból álló versenyprogramot állított össze. Vállalták, hogy 102 százalékon felül teljesítenek, s az új dolgozókat rövid időn belül megtanítják a munka fortélyaira. Vállalták azt is, hogy a brigád hibájából szerszámtörés, gépállás nem lesz, minden brigádtag kezdés előtt már munkára készen áll, s mint KISZ-tagok, aktív ifjúsági munkát végeznek, egymást segítik, oktatják, nevelik, s részt vesznek szervezett oktatásokban is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021 Holló László

ANTENNA

HOLLÓ LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA BALMAZÚJVÁROSON. A balmazújvárosi művelődési ház kiállítást rendez Holló László Kossuth-díjas érdemes művész alkotásaiból. A tárlat április 4-én délután fél öt órakor nyílik a földszinti kiállítóteremben. A retrospektív kiállításon 31 fostmény és 12 grafika tekinthető meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Holló László

1021

1968. április 7, vasárnap

Egy város hagyományainak ápolói

Száz esztendeje, 1868 április 13-án, Kiskunfélegyházán a tömeg betörte az akkori városháza kapuját, hogy kiszabadítsa dr. Asztalos János kecskeméti ügyvédet, az alföldi szegényparasztok mozgalmának tömlöcbe vetett vezetőjét. Az évforduló napján koszorút helyeznek el a ma is álló épület bejáratánál, pedig ünnepi előadáson emlékeznek meg az ősök forradalmi magatartásáról.

Élénk érdeklődés

A város történetének e tiszteletre méltó eseményét is a klub tagjai tárták fel, mint ahogy Félegyháza múltjának jó néhány más hasonló mozzanatát is számon tartják.

Minderről a népfrontmozgalom kebelében nem egészen másfél éve létrejött klub vezetőjével, Fekete Jánossal, a járási tanács vb-elnökhelyettesével beszélgetünk, aki egyébként pedagógus volt a közigazgatási tisztsége előtt. Elmondja, hogy a haladó hagyományok felkutatása és ápolása, másrészt a honismereti szakköröknek nyújtandó segítség végett alakították meg a klubot.

A foglalkozások tematikája nem merev, s a kötöttség feloldása azt eredményezte, hogy nem egyszer másfél százan is megjelentek már a havi összejövetelükön. Pártnyugdíjasok, ipari munkások, értelmiségiek, diákok képezik a törzsgárdát, a lakosság minden rétegében élénk az érdeklődés a város történelmi eseményei, híres szülöttei, egykori nevezetes lakói, s kultúrtörténeti emlékei iránt.

A három Holló

A klubnak — a Petőfi- és Móra-hagyományok fő feladatként szereplő ápolása mellett — eddigi működésével is sikerült kielégítenie a sokrétű érdeklődést, s a terveit tekintve, a jövőben még inkább sikerül majd.

Ez év június 14-én például, halálának ötvenedik évfordulóján, megemlékeznek Holló Lajosról, a város egykori haladó szellemű politikusáról és újságírójáról, aki többi közt a később megszűnt Félegyházi Hírlapot is alapította.

A megemlékezést egybekapcsolják a Holló család más nevezetes tagjai munkásságának ismertetésével. Felhívják például a figyelmet Lajos unokaöccsének, a Debrecenben élő Holló László Kossuth-díjas festőművésznek a múzeumban állandó kiállításon látható alkotásaira. (Az idős művész egyébként 30 festményt ajándékozott szülővárosa múzeumának.)

Fekete János nemrég kapcsolatot teremtett a nagyhírű család egy harmadik tagjának, Holló Mihálynak Gödöllőn élő özvegyével, Hatos Kornélia nyugalmazott főiskolai tanárnővel, neves néprajzi szakértővel, aki kézimunka- és szűrhímzésmintákat ajánl fel szintén a múzeumnak.

Miért prémföldek?

A honismereti klub idei programjában többi közt annak a kibogozása is szerepel, hogy egyes város- és határrészek, utcák népies neve miként született.

Már eddig több érdekes adatra bukkantak. Az egyik utcát például, bár hivatalosan többször is más-más nevet adtak neki, ma is Iskola, vagy az idősebbek Oskola utcának hívják, mivel itt volt a város első tanintézménye. Az egyik határrész népies neve, az Akasztófalapos, a város hajdani pallósjogára utal.

A legutóbbi időkig azt hitték, hogy a másik határrészt azért emlegetik prímföldek-ként, mert itt príma minőségű a talaj. A klub azonban egy 1848. március 21-én keltezett, a földek használatba vételének tárgyalását rögzítő jegyzőkönyv alapján megállapította, hogy tulajdonképpen prémföldekről van szó. Ez a határrész ugyanis a város prém-jén, azaz peremén terült el.

A klub különben a kiszemelt témakör legjobb ismerői közül valakit — általában fővárosi, vagy szegedi egyetemi tanárt — felkér előadásra, s a hallottak segítségével kezdik meg a kutatómunkát. Az összegyűjtött adatok helyességét is megfelelő szaktekintéllyel ellenőriztetik.

Végül: a gazdag anyagot a klubtagságon kívül a pedagógusok rendelkezésére bocsátják, akik azzal is bővítik tanítványaik ismereteit.

Kétségtelen, hogy a szűkebb pátria alapos ismerete annak szeretetét is szüli — végeredményben a klub a hazaszeretet elmélyítését szolgálja.

Tarján István

val megvakarja a fejét. Majd
pint vele.
ır...
gyel rá. Hónapokig nem lát-
Most váljanak el? Mióta ha-
. Nem az az ember, aki meg-
lehabarodik, elveszti a fejét.
, miért beszéljen neki házas-
y-kettőre összeházasodnak, a
t töltik.
— mondja nagysokára. —
gy pillanatra. Mi lenne, ha

sáss, fiam

aláltunk egymásra. Tudom,
nozakodni...
a szót Galambosné, s Radics
— Ott hagytad abba, hogy
Szabó ellen?
Radics, és nevet. Még a sze-
nlgatta, mintha nem lenne
a annyit jegyez meg: nincs
i...
hogy semmi kifogásod?
küldjétek el.

arra való lány. Most meg
... — Megtapogatta a kon-
utoljára Szabót, mert nehe-
a... A műhelybizalmija azt
dög. Vágó Lacinak, a brigád-
eménye, hogy várjunk még
zeles, meg hebehurgya.

— Szabó Mari? — csodálkozik Radics. Még hogy Mari szeles? Mert azon csak nevetni lehet, hogy ez a csöndes lány... Radics érzi, hogy a füle cimpája vörösre gyullad. Úgy látszik Galambosné sejti már... Mi a csudát sejt? Hogy vasárnaponként kimennek a zöldbe, kőrözöttet esznek zöldpaprikával, s fogják egymás kezét. Már megtanult balkézzel enni, mert a jobbal Mari kezét szorongatja.

— Imént beszéltem Szabó Marival — mondja Galambosné. — Megkérdeztem tőle, mit szólna, ha őt javasolnánk?

— Biztosan örült neki — mondja Radics. Mégis megkeresi ma este. Világért se mutatja, hogy nehéz lesz nélküle.

— Úgy örült, hogy ilyet még nem is láttam. Vágónak lesz igaza. Fura egy lány ez...

— Ha nem örült volna, az lenne baj.

— Úgy örült, hogy sírva fakadt. S váltig kérdezgette: biztos? Nem jöhet közbe valami? Azért gondoltam, hogy hozzád fordult, veled talán bizalmasabb.

— Miért? Miféle titka van? — kérdi Radics, mert hiszen Mari titka az övé is. — Igazán sírt?

— Potyogtak a könnyei. S azt mondta, hogy a legjobbkor küldjük el, csak sikerüljön. Foglalkozol te eleget velük? Ismered őket? — kérdi Galambosné s rákönyököl a papírlapokra.

(Erdei Sándor rajza.)

— Mi van vele? — szólal meg Radics.

— Olyan nagy dolog nincs. Csak éppen szerelmes.

— Hát az megesik! Nem ennél egy almát? — kínálja Radics, és zacskót húz ki a fiókból.

Galambosné jóízűen harap az almába.

— Nem könnyelmű lány, az biztos, azért is van úgy oda. Azért akar egy időre szabadulni innen... kettőbe szerelmes egyszerre.

— Kettőbe szerelmes?.:. — S neki egy szóval sem említette. A vállára ejtette a fejét, úgy hallgatta, ha beszélt hozzá...

— Valami fiatal fiúba szerelmes... nem árulta el a nevét — folytatja Galambosné. — S egy idősebbet is szeret, de azt másképpen.

Radics fejében összedöccennek a gondolatok.

— Az való hozzá... a fiatal! Mit akar attól az idős-től? Ki hallott már olyat?! — mondja reszelős hangon.

— De hát azt se tudja biztosan, hogy igazán szereti-e azt a fiatalt.:. Csak kétszer találkozott vele. Futottak le a domboldalról, lobogott a hajuk. Nevettek, mint a bolondok! S azóta folyton erre gondol. Hát ez olyan bolondság, persze — mondja Galambosné.

— Mire neki az öreg? — kérdi Radics színtelen hangon.

— Nem öreg, menj már! Mit össze nem beszélsz?.:. Csak idősebb. Azért jár vele, mert attól tanulni lehet. Azt mondja, elhallgatná akármeddig... Mindig magyaráz neki.

Radics az ablakhoz lép. Rövidre nyírt hajú fiatalember néz vissza rá az ablaküvegről. Én lennék az idős? Homályos az ablak, ráférne, hogy meg-

ALFÖLD

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

4

1968

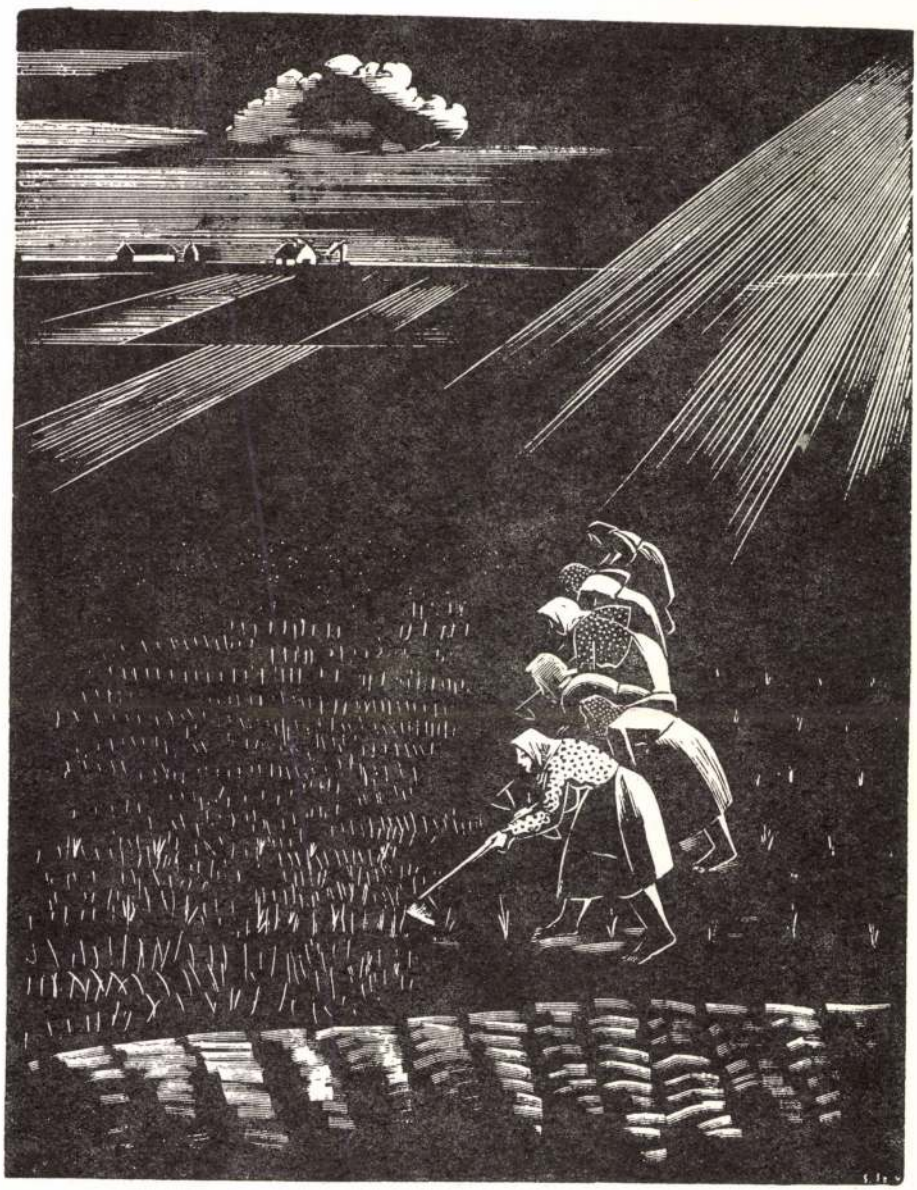

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1982 JUL 15

Hajdu-Bihar megyei Napló

Tárlatvezetés a Déri Múzeumban

Meghosszabbították a Déri Múzeumban Holló László Kossuth-díjas festőművész magántulajdonban levő, eddig tárlatokon nem szerepelt műveinek kiállítását. A tárlat július 15. helyett július 22-én zárul. Vasárnap, július 15-én délelőtt 11 órakor kiállításon tárlatvezetést tart dr. Tóth Ervin műtörténész, a TIT képzőművészeti szakosztályának rendezésében.

1982

hiányzó részeit pótolja, tűzifáját, tuskóját olcsón és gyorsan géppel felfűrészeli a

DEBRECENI ÁLTALÁNOS SZOLGÁLTATÓ KTSZ.

Batthyány u. 6. sz., Domokos Lajos u. 6. sz. Telefon: 24-76, 36-88.

383

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUL 5
MAGYAR NEMZET
Budapest

1021 11

Minden ötödik évben Kiskun Napok

Kiskunfélegyházán a városi tanács és a helyi népfrontbizottság kezdeményezése, illetve döntése alapján az idén feleleventik — s ezután ötévenként megrendezik — a hagyományos *Kiskun Napokat*. Programját ebben az esztendőben augusztus 20-a és 23-a között bonyolítják le. Az ünnepélyre, amellyel Félegyháza méltó módon kíván hozzájárulni az alkotmány ünnepe, valamint az államalapító I. István király születése ezredik évfordulójának megünnepléséhez, meghívják a hajdani félegyházi kiskun kapitánysághoz tartozó valamennyi várost és községet, valamint a vidék neves szülötteit.

A Kiskun Napok programját szignál- és toronyzenével, ünnepi felvonulással és népgyűléssel kezdik. Rendeznek hangversenyeket, néptánc- és tánczenei bemutatókat, irodalmi műsorokat és kiállításokat. A képzőművészeti bemutatókon *Holló László*, *Konecsni György*, *Járitz Józsa*, *Kovács Ferenc*, *Morell Mihály* és *Szántó Piroska* műveit mutatják be.

Hollós László

A ha

Beszélg

Mihail Solohov szovjet írót nyolcadszor választották meg a Szovjetunió Legfelső Tanácsa tagjává. Választói 45 év óta járnak Solohovhoz tanácsért, segítségért. Az író védelmezte érdekeiket, segítette kórházaik, iskoláik, klubjaik építésében. Ezeknek a nemzedékeknek az élete tele van hálával, elismeréssel, és szeretettel a nagy író iránt. A Novoszty Sajtóügynökség felhívja olvasói figyelmét arra a beszélgetésre, amelyet a Komszomolszkaja Pravda folytatott Solohovval. A beszélgetés néhány részletét itt közöljük.

— Mihail Alekszandrovics, az ön élete, alkotómunkássága szoros kapcsolatban áll az ifjúsággal. Véleménye szerint mi az, ami a mai fiatalságot az első komszomolistákhoz, a forradalom romantikus hőseihez hasonlóvá teszi?

— Az eszme. A dolgozó ember, az egész dolgozó emberiség boldogulására való törek-

forradalom

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

HÉTFŐI HÍREK

1969. JUL

[illegible] rendező: Kazimir Károly.

...arra, hogy Holló László-nak, a Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművésznek, vasárnap kiállítása nyílt a debreceni Déri Múzeumban, a magánosok birtokában levő alkotásaiból. A 75 éves festőművésznek 61 olajfestményét és 28 grafikai művét adták kölcsön a műgyűjtők a kiállítás céljára.

...arra, hogy Holló [illegible]

kőrös-környéki

Holló László kitüntetése

Kiállítás az Ernst Múzeumban

(Kiküldött tudósítónktól)

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Holló László* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a Munka-érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. A kitüntetés átadásán jelen volt *Kállai Gyula*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke, *Kiss Károly*, az Elnöki Tanács titkára, *Aczél György*, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

A kitüntetés átadásán részt vett *Sikula György*, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára. *Ambrus István*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács vb-elnöke, *dr. Szilágyi Gábor*, a Debreceni Városi Pártbizottság első titkára, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagjai, *dr. Ács István*, a Debreceni Városi Tanács vb-elnöke, *Ónosi László*, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára is.

(Folytatás a 2. oldalon)

jelentések szerint gyászolja három felesége, 42 ágyasa, kétszáz gyermeke, háromszáz szolgája, magánhadserege, amelynek fegyverzete még ma is előltöltős puskákból áll.

(MTI)

ali kormány

régi parlament ülését, amely a költségvetés elfogadására hivatott. Miután azonban a pénzügyminiszter több kollégájával együtt megbukott a választáson, rendkívül kínos szituációba kell a felerészben megbukott kormánynak a nem kis százalékban megbukott parlament elé terjesztenie azt

Szovjet—iráni tárgyalások

A szovjet—iráni hosszúlejáratú kereskedelmi egyezmény aláírása céljából Iránban tartózkodó szovjet kereskedelmi küldöttség *Nyikolaj Sz. Patolicsev* külkereskedelmi miniszter vezetésével megbeszélést folytatott *Amir Abbasz Hoveida* iráni miniszterelnökkel.

Együttműködési megállapodás a szovjet és a magyar rádió között

Szombaton délben a moszkvai rádió székházában *dr. Hárs István*, a Magyar Rádió és Televízió elnökhelyettese és *Enver Mamedov*, a Szovjet Rádió és Televízió Bizottság elnökhelyettese szovjet—magyar rádió-együttműködési

az SZKP és az MSZMP legutóbbi kongresszusain hozott határozatok propagálására, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának méltatására, s kilátásba helyez közösen összeállítandó műsorokat a két nép életéről,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 FEB 26

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló László

Holló László kiállítása az Ernst Múzeumban

(Folytatás az 1. oldalról)

Tartozzanak bár a művészeti kritikusok az értékelésnek bármelyik iskolájához: abban mind egyetértenek, hogy századunk magyar képkultúrájának jeles művelői, a kortársi piktúra nagy öregei közé emellett alkotói pályájával *Holló László* festőművész, a Kossuth-díj s több más kitüntetés birtokosa — a most 80 esztendős mester. Születésnapi és „szakmai" köszöntésére ugyan mi lehetett volna nemesebb gesztus, mint az újabb magas kitüntetés, és munkásságát mi publikálta volna méltatóbban, mint az a reprezentatív kiállítás, amelyet gazdag életművéből Budapesten rendeztek.

A Nagymező utcai Ernst Múzeumban szombaton délben nyitotta meg a tárlatot dr. Pogány Ö. Gábor művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója. Népes közönsége, több száz vendége volt az esemény nyitányának. Részt vettek a kiállítás megnyitásán Hajdú-Bihar megye és Debrecen város vezetői közül *Sikula György, Ambrus István, dr. Szilágyi Gábor, dr. Ács István* és *Ónosi László*.

A képzőművész társadalom illusztris személyiségei, a Holló mesterrel kortárs művészek, meg a barátok, a tisztelők széles koszorúban vették körbe a múzeumba érkező művészt és feleségét. Elsőként *Pátzay Pál* és *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* köszöntötte őket, szíves szóval, baráti öleléssel. A meleg ünneplés közepette — nem túlzás, de — tucatszámra kattogtak a fényképezőgépek riporterek és amatőrök kezében, jupiterlámpák égtek és szakadatlan berregett a tv-kamera. *Frank János* művészettörténész, a kiállítás fiatal rendezője köszöntötte a megjelenteket, majd *Pogány Ö. Gábor* beszédében a többi között ezeket hallhatta a közönség:

— Holló László Debrecenben él, „gyökeret eresztett" itt, Móricz Zsigmond és Méggyessy földjén. Ahogy múltak az évtizedek, minduntalan emberlátó erővel, Móriczékkal rokon érzülettel ábrázolta — ábrázolja ma is — a magyar tájat, a tanyavilágot és igen sokszor saját arcát is. Önportréi talán a legismertebbek.

— Sok száz Holló-alkotás, grafika, rajz és szénkompozíció, olyan olajfestmény, amelyen a paletta legpompázóbb, jobbadán világos színei dominálnak — tanúsítja, hogy a művész életének és munkásságának túlnyomó része úgy kapcsolódik Debrecenhez és környékéhez, hogy a műtörténészek debreceni festőként tartják számon.

Három évvel ezelőtt szerepelt utoljára kiállítással a nyilvánosság előtt, akkor is a fővárosban: a Magyar Nemzeti Galéria dísztermében, ahol grafikai műveiből mutatott be válogatott értékeket. Osztatlan sikert aratott, csak úgy, mint megelőzőleg két évvel a műcsarnoki tárlatával.

Frank János mondta el ezeket Holló Lászlóról, s még arról is beszélt, milyen rendezői gondokkal kellett megbirkózni, mire „tető alá hozta" a mostani kiállítást:

— Azt az elvemet, hogy inkább kevés művet, de jó alkotásokat kiállítani, Holló mester esetében nem volt könnyű alkalmazni, mert neki nagyon sok jó műve van. Egész oeuvrejéből válogattam. A több mint tíz termet megtöltő anyag kereken hat évtized termésében került ki. Százegynéhány olajfestmény és csaknem félszáz grafikai kompozíció sorakozik a falakon. A legrégebbi, a „Ring Etelka" című alkotása, 1907-ben született, nagybányai stílusú tájkép. Az időben hozzánk legközelebb álló képen még alig száradt meg az olajfesték: a „Körös-partján"-t két hónapja, karácsony körül készítette Laci bácsi. S ennél a több alakos életkép-kompozíciónál vannak még „csecsemőbb" festményei, hiszen ezekben a napokban is állandóan dolgozik. Kívánjuk, hogy erőben, egészségben még sokáig munkálkodjék.

A Holló-kiállítás március 19-ig várja a közönséget az Ernst Múzeumban.

❖

A tárlat megnyitása után a Debrecen Városi Tanács V. B. fogadást adott a művész tiszteletére az Ernst Múzeumban. A fogadáson megjelent *Kállai Gyula*, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke is. *Dr. Ács István*, a Debrecen Városi Tanács vb-elnöke köszöntötte a festőművészt, és a városi tanács, valamint Debrecen közönsége nevében gratulált kitüntetéséhez, hosszú, alkotó életet kívánva.

Szovjet—iráni tár...

HAJDÚ-BIHARI NA

XXIV. ÉVF., 49. SZÁM
Ára: 80 fillér
1967. FEBR. 26., VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJ

Munkaértekezletet tartott az MSZBT megyei elnöksége

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság Hajdú-Bihar megyei Elnöksége szombaton, február 25-én délelőtt munkaértekezletet tartott. A tanácskozást *Sütő Sándor*, az MSZBT megyei elnöke nyitotta meg. A megbeszélések középpontjában a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójával kapcsolatos előkészületek állottak.

A munkaértekezleten az MSZBT megyei elnöksége köszöntötte azt a hat szovjet tisztet, akik a két nép barátságának elmélyítéséért sokat tettek, s ezért megkapták az MSZBT Országos Elnökségétől az aranykoszorús jelvényt.

IFJÚSÁGI BÉRLETI HANGVERSENYEK A HUNGÁRIA KAMARASZÍNHÁZBAN

„Szabadság eszmék a zenében" címmel február 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor rendezik meg a Hungária kamaraszínházban az V. bérleti ifjúsági hangversenyt. Közreműködik *Albert Miklós*, a Csokonai Színház operatársulatának tagja, a debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar *Rubányi Vilmos* érdemes művész, és a debreceni Kodály kórus *Gulyás György* Liszt-díjas vezényletével.

Az operahangversenyt megelőzően fél kilenc órakor és az operahangverseny után fél tizenkettőkor szintén ifjúsági bérleti hangversenyt rendeznek a kamaraszínházban *Gazsó János*, *Albert Miklós* és *Czakó Mária* operaénekesek közreműködésével. A zenekart [illegible] László vezényli. Mindkét hangversenyen összeköt[illegible] *Lukin László*.

Kádár Moszk

Kádár János elvtárs, az MSZMP első titkára, *Biszku Béla*, a Politikai Bizottság tagja, a KB titkára és *Erdélyi Károly*, a Központi Bizottság tagja, külügyminiszter-helyettes szombaton este az SZKP Központi Bizottságának meghívására nem hivatalos, baráti látogatásra Moszkvába érkezett.

A vonatból kiszálló magyar vezetőket a szovjet főváros Kijevi pályaudvarán meleg

Jubileumi m Derecskén

Az MSZMP Derecskei Járási Bizottsága, a munkásőrség járási parancsnoksága tegnap, szombaton a munkásőrség megalakulásának 10. évfordulója alkalmából ünnepi egységgyűlést rendezett. A Ságvári Endréről elnevezett munkásőr század gyűlésén részt vett *C. Nagy Gábor*, a megyei pártbizottság titkára, *Kulcsár László*, a megyei pártbizottság tagja, a munkásőrség Hajdú-Bihar megyei parancsnoka. *Herczku József* járási munkásőr parancsnok megnyitó szavai után *Szűcs Gábor*, a járási pártbizottság első titkára mondott ünnepi beszédet, amelyben méltatta a járás munkásőreinek társadalmi tevékenységét. Derecske járás munkásőrei az elmúlt esztendőben különösen eredményesen végezték szolgálatukat, elnyerték „A megye legjobb önálló egysége" címet és az ezzel járó serleget. Az ünnepi egységgyűlésen 11 elvtárs-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 FEB 24.
1021

KÉPEK CÍM NÉLKÜL

Szombaton nyílik Holló László kiállítása az Ernst Múzeumban

(Kiküldött munkatársunk jelentése)

Hosszú rudakkal megy előttem két ember. Felnyúlnak a terem tetejére, ahol a képeket tartó drótok vannak felerősítve. Ide helyezik a képeket. A képeket, amelyek közül egyiken sincs még cím. Vagy a keret mellé tűzve, vagy a kép hátán ott van a cédula, de a nyitásnak hagyományos légköre még sehol. A képeket így is ismerem. Vagy korábbi kiállításokról vagy Holló László műterméből. Itt van például az 1907-ből való Ring Etelka, itt van a Faültetés, „Az esztergomi székesegyház alapítása" és sok-sok ismerős önarckép.

Holló László kiállítása tulajdonképpen új szezont kezd az Ernst Múzeumban. Ugyanis hosszabb ideig csukva volt a múzeum. Újra festették a falakat. Rendkívül nagy megtiszteltetés egy olyan kiállítóteremben először szerepelni, ahol a friss fal kerete fogadja a képeket. Megtiszteltetés továbbá az is, hogy az Ernst Múzeumnak mind az udvari, mind az utcai termeit elfoglalja a tárlat. Tehát mindkét szárnyon a Holló-kiállítást rendezik meg. Korábban Barcsay Jenőnek volt ilyen kétszárnyas kiállítása.

A kiállítást Frank János művészettörténész rendezte, akivel végig jártuk a termeket. A rendező elmondta, hogy Holló Lászlónak a közelmúltban ez a negyedik kiállítása Budapesten. A jelenlegi tárlaton több mint száz képpel és negyven grafikával szerepel. A festőművész egész életét művét bemutatja. Az első kép 1907-ből való, az utolsó 1966-ból. Viszonylag kevesebb a grafika. Ennek az az oka, hogy ezekből nemrég volt kiállítása Holló Lászlónak Budapesten. Érdekessége a tárlatnak, hogy múzeumoktól egyetlen képet sem kértek kölcsön. Magánosoktól is nagyon keveset, lényegében műtermi anyag az egész. A kiállítás kronológiai sorrendben tekinti át Holló pályáját, bár ez nem mechanikus; esztétikai és művészi szempontok módosítják. Így lényegében egy-egy teremben egy-egy bizonyos korszak művei találhatók. A nagy üvegteremben helyezték el időrendtől függetlenül a nagyméretű alkotásokat és azokat, amelyek követelik a nagyobb teret.

A kiállítást szombaton Pogány Gábor nyitja meg. A megnyitóra Budapestre utazik Holló László is.

VÉSZ 3: **101 kiskutya**, amerikai film. 8 órakor: **Egy csepp méz**, angol film. Csak 16 éven felülieknek. ½6 órakor: bérletes előadás.

Színházi műsor

Ma 7-kor **Ha elmondod, letagadom!**, Megyery bérlet. Szombaton -kor **Mária főhadnagy**, bérletszünet. Vasárnap 3-kor **A kaktusz virága**, bérletszünet, 7-kor **Mária főhadnagy**, bérletszünet.

Előadások a Hungária kamaraszínházban

Ma 7-kor **Don Juan**. Szombaton -kor **Szegény Dániel**. Vasárnap -kor **Szegény Dániel**.
Szelvénybérletek beválthatók!

ODETÉSEK

porral, egy-két helyen esetleg zivatarral. Élénkülő, később megerősödő, egy-két helyen viharos lökésekkel kísért nyugati, északnyugatira forduló szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 7—12 fok között. (MTI)

— **Osztatlan sikert** aratott Hajdúböszörményben a most megnyílt klubpresszó.

— **Az arab világ problémáiról** hangzott el előadás csütörtökön, február 23-án a közalkalmazottak szabadegyetemének keretében a TIT értelmiségi klubban.

— **Finnországi útiélményeiről** számol be az IBUSZ és a TIT világjáró baráti kör legközelebbi összejövetelén, február 24-én, pénteken délután hat órai kezdettel dr. Vasváry Artur.

— Nagy részvéttel

díszfegyverek" című kiállítás bezárása alkalmával február 25-én, szombaton délután 2 órakor a második emeleti kupolacsarnokban dr. Temesvári Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum osztályvezetője előadás keretében ismerteti a XV. századi gótikus csontnyerget. A belépés díjtalan.

— **Moderntánc-versenyt és -bemutatót** rendez február 26-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a balmazújvárosi művelődési ház. A versenyen és a bemutatón a megye tíz táncscsoportja vesz részt.

— **Hajdú-Bihar megyei Víz- és Csatornamű Vállalat Műszak** jelzésű bélyegzőnk elveszett. A bélyegzőt a jelen közzététellel érvénytelenítjük. H.-B. m. Víz- és Csatornamű Vállalat.

— **A KISZ Központi Bizottságának kulturális osztálya** és a Magyar Televízió felkérésére február 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a Csokonai Színházban rendezi meg a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottsága a „Hazám, hazám, te mindenem" című tv-bemutató nyilvános selejtezőjét Békés, Borsod, Hajdú, Heves és Szabolcs megye öntevékeny kultúrcsoportjai számára. E rendezvény legjobbjai a forradalmi ifjúsági napok alatt a televízió háromadásos műsorában szerepelnek.

— **A Hajdúszováti Fmsz Kodály énekkara** február 26-án, vasárnap este 7 órakor Hajdúszováton a művelődési otthonban énekkari hangversenyt rendez. A műsorban a helyi általános iskola énekkara is közreműködik.

— **Az ÁFOR debreceni, Széchenyi utcai kútjánál** — a kút javítása miatt — február 27-től március 25-ig szünetel a gázolaj kiadása. A kannába történő kiszolgálásra a fentiek nem vonatkoznak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1961 FEB 26.

Holló László

1021

Holló László Munka Érdemrendet kapott

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Holló László Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. (MTI)

TÉLI

Holló László

bb. 47. kitüntetés

tm/a/sr.

1021

1967. február 25.

a népköztársaság elnöki tanács holló lászló kossuth-díjas festőművésznek, a magyar népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt kállai gyula, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke és kiss károly, az elnöki tanács titkára./mti/

-.-

ta, előbb a világhirü magyar szőlőnemesitő, mathiász jános tanitványa és munkatársa volt, majd önálló szőlőnemesitőként dolgozott, egészen haláláig. félévszázados nemesitői munkája során több ezer magoncot állitott elő, hazánkban jelenleg 67 fajtája van köztermesztésben s ezek közül több külföldön is elterjedt. legismertebb fajták: az irsai olivér, a gloria hungariae, a kocsis irma, az attila, s az ujabbak közül az ,,aranyatér , csemegeszőlő és a kocsis pál szilvánia. a szovjetunióban az 50-es években meghonositott irsai olivér és gloria hungariae révén sikerült a szőlőtermesztés határát észak felé körülbelül 100 kilométerrel kiterjeszteni.

- utóbbi évtizedekben elszaporitott és köztermesztésbe ...itái hazánkban lehetőséget nyujtanak a cseme- ...javitására

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1981. február 26.

Holló László

KITÜNTETÉS

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Holló László Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át.

Az előkészületi mérkőzé- s
eken mutatott formák alap- t
án már kialakult a Szom- 4
athely ellen rajtoló csapat, h

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEST MEGYEI HÍRLAP

Holló László

1967 FEB 25.

— **Felsmann Tamás festőművész** kiállítása szombaton délután 1 órakor nyílik meg a Derkovits-teremben (VI., Lenin krt. 63.)

— **Holló László Kossuth-díjas érdemes művész 80. születésnapja tiszteletére** rendezett retrospektív kiállításának ünnepélyes megnyitására szombaton délben kerül sor az Ernst Múzeumban (VI., Nagymező utca 8.) A megnyitóbeszédet dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója mondja.

— **A százhalombattai tanács** idén teljesen villamosítja Dunafüredet.

rúgó-bajnokság
sorsolása

SOPORT

Isaszeg, Gyömrő—Ecser, Szentmártonkáta—Aszódi Honvéd, Nagykáta—Galgahévíz.

VIII. forduló, május 14: Tura—Nagykáta, Isaszeg—Maglód, Farmos—Hévízgyörk, Nagytarcsai Honvéd—Uri, Tápiósüly—Szentmártonkáta, Aszódi Honvéd—Gyömrő, Ecser—Galgahévíz.

IX. forduló, május 21: Uri—Farmos, Hévízgyörk—Isaszeg, Maglód—Tura, Galgahévíz—Aszódi Hon-

1957 MÁR. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

Holló László

— **Holló László** debreceni festőművész március 6-án, kétfős tolóttette be nyolcvanadik életévét. Munkássága elismeréséül a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a közelmúltban a munkaérdemrend arany fokozatával tüntette ki. Születésnapján átnyújtották Holló Lászlónak a városi tanács határozatát, amely jegyzőkönyvben örökítette meg a művész érdemeit.

— A Közlekedési és Szál-

— Sokkal többről van szó — érvelnek a gyár fizikai, műszaki és adminisztratív dolgozói, köztük *Kara József* szerszámkészítő, *Varga Árpád* esztergályos, *Vincze István* műszaki beosztású, *Horváth László*, a tmk

Holló László

bb 46. holló lászló köszöntése

1024

vid fm/sk-lm ká /3/ 1967. március 6.

március 6-án, hétfőn töltötte be nyolcvanadik életévét holló lászló debreceni festőművész, kossuth-díjas érdemes művész, akit munkássága elismeréséül a népköztársaság elnöki tanácsa a közelmultban a munka érdemrend aranyfokozatával tüntetett ki. születésnapján debreceni otthonában a városi tanács nevében dr. ács istván, a végrehajtó bizottság elnöke és ördög lászló, a végrehajtó bizottság elnökhelyettese köszöntötte. átnyujtották holló lászlónak a városi tanács határozatát, amely jegyzőkönyvben örökitette meg eredményes munkásságát, a kossuth-díjas festőművész érdemeit, azzerről szóló okiratot a városi tanács köszöntő levele egészitette ki./mti/

-.-

ték a cukorrépa vetését is . a tavasziakkal bevetett terület
baranyai határban elérte az 5000 holdat. az ugyancsak duna-
tuli fejér megyében 1800-2000 holdnyi borsót vetettek el hét-
főig. a megye déli, homokos talaju járásaiban már szinte álta-
lánosan vetik az árpát és a zabot, sőt helyenként hozzáláttak a
napraforgó vetéséhez is. a tavasziakkal bevetett terület ebben
a megyében körülbelül 4000 hold, ennél is figyelemre méltóbb
azonban, hogy az őszről elmaradt mélyszántást hétfő estig lé-
nyegében pótolták a traktorosok.

az ország legnagyobb összefüggő szőlőterületén - a kis-
kunság vidékén - megkezdődött a nyitás. a kellemesen enyhe
időt kihasználva hétfőn már mindenütt általánosan végezték ezt
a jellegzetesen koratavaszi munkát. a homoktartó alól kibontott
vesszők rügyei, mint a szakemberek megállapitották, egészsége-
sek, sőt kissé duzzadtabbak is a kelleténél. a szabadon hagyott
vesszők azonban sulyos fagykárt szenvedtek. egyes fajtáknál
százalékban károsodtak a rügyek. az ültetvényeken megkez-
pusztult tőkék pótlása, s az ujabb szőlők telepitése is.
több mint hatmillió - elsősorban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Holló László
1977 MÁR

A nyolcvanéves Holló László köszöntése

1021

A nyolcvanéves *Holló* László festőművészt születésnapján, március 6-án fölkereste debreceni otthonában dr. *Ács* István, a debreceni tanács elnöke és *Ördög* László elnökhelyettes, hogy a városi tanács nevében fölköszöntse. Átnyújtották a Kossuth-díjas művésznek a városi tanács határozatát, amely jegyzőkönyvben örökítette meg Holló László munkásságát és érdemeit. Az okiratot a városi tanács köszöntő levél kíséretében küldte meg az ünnepelt művésznek.

„Himnemüvé«.

R. P.

*

Kodály Zoltánt a Magyar Tudományos Akadémia csarnokában ravatalozzák fel. A nagyközönség pénteken tizenkét órától tizenhat óráig róhatja le kegyeletét nagy halottunk előtt. Kodály Zoltán temetése szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz a Farkasréti temetőben.

nagy zeneszerzőt,
a nagy embert"

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZABADSÁG

1971 MÁR 7.

*

HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas érdemes művésznek születésnapján debreceni otthonában átnyújtották a városi tanács határozatát, amely jegyzőkönyvben örökítette meg eredményes munkásságának elismerését.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László
ESTI HIRLAP

1967 FEB 28

Ezt a

Gazdag szüret... Egy nagy művész, a 80 éves Holló László életművét reprezentáló, gyűjteményes kiállítására invitáljuk az olvasót. Száznál több kép, negyven grafika. A művész alföldi realista festészetünk egyik nagy képviselője. Felfedezésszerűen hatott — hosszú évek elvonulása után — már a néhány év előtti, gyűjteményes kiállítása is, egyszerre újabb festészetünk történetébe került és Kossuth-díjjal tüntették ki. A gazdag életművet összefoglaló kiállítást az Ernst Múzeumban — Nagymező u. 8. — láthatjuk, hétfői nap kivételével délelőtt 11-től este 7-ig.

jelentkezésével megfosztotta üldözőit attól a lehetőségtől, hogy a játékszabályoknak megfelelően fogják el...

ÁLLALAT

BEMUTATÓJA

g.

A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László
MÁR
ALFÖLD

1021

Holló László rajza

alázatos
s felálln
új torny
(1925)

Utóirat:

A tornyok is a tolare hullanak
s elfeketedve hull le majd a Nap.
Amit tenéked raknak menedékül,
lelkem, fázó lelkem, nem itten épül.
(1941)

A fátyol

Karok szállanak ölelésre
És szédülten lehullanak;
Felmegy a könny a szem színére,
Aztán riadtan elapad;
Elindul az álom az éjben
S vakon botorkál tétova.

Suhog a pillanat szelében
Mája harmatos fátyola.

A város halovány kövére
A bomba feketén lecsap;
Termelő düh ütemes kéje
Rázza a füstös gyárakat;
Lassan vonul a nyári fényben
Tarka páncélosok sora.

Dobog a pillanat szelében
Mája dübörgő fátyola.
(1942)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 MÁR
Holló ALFÖLD László
1021

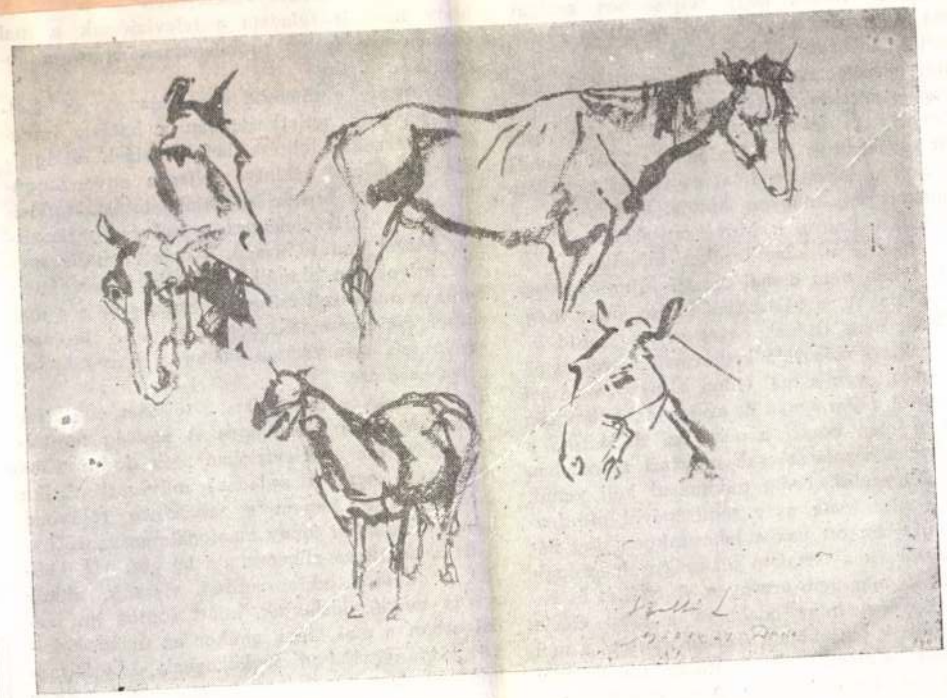

Holló László rajza

annak, amit a képernyő feléje közvetít, a televíziónak abban, hogy teljesebben szolgálhassa a szocialista művelődéspolitikát.

Miért írtam le ezt a közhelyet?

Baráti beszélgetésre hívta meg a *Film Színház Muzsika* szerkesztősége a televízió vezetőit s a beszélgetés feltehetően legérdekesebb részleteit olvashattuk is a lap január 20.-i számában. Sok érdekes gondolat és tanulság mellett elhangzott egy nagyon különös vélemény is itt. Gellért Endre, a Művészeti és filmfőosztály vezetője a következőket mondta:

„A televízió nem a mai témájú film vagy játék műfaja. A reagálásukból látom, hogy meglepődtek, nem értenek egyet velem. Hadd bizonyítsak. A műsoridő kétharmad részében állandóan ott van a mai téma, a mezőgazdasági agitációtól a Parabolán át az időjárásjelentésig mind a jelen beszél a nézőhöz. A kritika a mai élet ábrázolását csak művészi alkotásban tudja elképzelni. Pedig tudomásul kell venni, hogy a mai téma a tv segítségével mindenféle műfajban ott van a lakásunkban, így hát a módszer és a tartalom klasszikus megfogalmazása itt már nem érvényes. A tv-film és tv-játék szerepe, hogy odahozza a néző elé a klasszikusok legjobbjait. Természetesen a mai szemlélet szerint. Sok külföldi televíziónál jártunk az elmúlt években. A világ legjelentő-

a televízió illete
hogy nem is fe
élet és mai emb
rázolása.

A hangsúly a r
lért ugyanis ny
zitást, érzelmi
zeti nevelőerőt
nak tartja a hírközlést, tájékoztatást, sőt időjárásjelentést a művészi alkotással. Mivel van tv-híradó, s más aktuális műsor, mivel van aktuális főosztály a televízión belül, a művészeti műsorok feladata nem a mai ember életérzéseinek, gondolatainak, életének, vágyainak bemutatása, hanem a klasszikusok népszerűsítése.

Kétségtelen, ez *is* feladata a televíziónak. Bár szerintem ez a másodlagos. A maiság tematikus igénylése a televízióban nem dogmatikus merevség, nem a zsdanovi művészetpolitika újrateremtése, hanem a *szocialista* televízió iránti társadalmi igény megfogalmazása. Könnyű és felületes ellenérv, de leírom. Ha Gellért gondolatát ad abszurdum visszük, akkor azt is megkérdezhetjük, miért fontos az irodalomban a mai téma, amikor az újságok órási példányszámban foglalkoznak a világpolitikával és a szocializmus építésével? Akkor miért örültünk a Húsz órának? Akkor miért

ALFÖLD

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT

1967-3

1967 MAR
Sándor u. 17.
188-296, 188-307

ÁGH ISTVÁN

Az első kötetes fiatalok egyik legtisztább hangú lírikusa. Az érzelmek és gondolatok póztalan egyszerűségével áll elénk, művi ajzottság nélkül takarja ki előttünk szívét. Szava eltalál az olvasóhoz, akit hamar a maga hullámhosszára hangol.

1938-ban született. Gyermekkora a háború éveire esett, eszmélkedése a viharos tempójú változások korára. Mire felnőttnek érezhette magát, úgy látszott: az igazán nagy dolgok már mind megtörténtek körülötte. Neki (és nemzedékének) nem maradt látványos feladat. Nem is keres ilyet, nem erőlteti a hangos beszédet sem. Mélyre tekint inkább, összefüggéseket keres, folyamatokat érzékel: társadalomban, sorsokban, de különösen a paraszti életben. Éber szemmel figyeli meg a kor kisebb-nagyobb jelenségeit: bennük mindig valami jellemzőt, lényegeset ragad meg. Egy életforma, meg a hozzá tapadó tárgyi kultúra pusztulása, és az új, korunk igényei szerint való élet kibontakozása adja költészetének élményi középpontját. Életérzésének távlata van, az idő ívén játszik pillantása. Hosszan elidőz a falusi udvar ma már csak emlékeket tápláló tárgyai mellett. Kevesen tudnak úgy temetni, mint ő. Szertartása komoly, légköre sorsszerű, külsőségek nélküli. Őszinte és természetes. De nem kisebb élménye a születés, a csírázás, az új ívelő felserkenése sem. Erre a kettős alaptételre íródott prózai vallomása is: „Szülőfalum, mint annyi más dunántúli község, eltűnik a föld színéről, történelmi küldetése lejárt, vasútja nincs, fekvése rossz." Másfelől: „Boldoggá tesznek az épülő falvak."

Eleven és erős a kötődése múlthoz, emlékeihez, a soha vissza nem térő míliőhöz; egy életformához, melynek tudja korlátozottságát, de benne élt, és nyomai kitörölhetetlenül ott maradtak költői világának vonatkozási rendszerében. Ám hűsége korának szól elsősorban mégis, jelennek és jövőnek. Tudja, hogy a változás maga nem idill, hanem fájdalom és reménykedés, elszakadás és megtapadó új kötődések szövevénye. Meglátja a bénító nyűgöket levető „szabad viselkedés" apró csodáit, de lírájának ezidőszerint még az *elszakadás* a vezető motívuma. E motívum legteljesebb megfogalmazását kötete címadó versében *[Szabad-e énekelni?]* kapjuk. Tulajdonképpen a paraszt vagy munkás családból kilépő, értelmiségi, adott esetben éppen művészi pályára lépő ifjú ismert konfliktusát éli át drámai mélységében. „Kezeim dolga helyett szabad-e énekelni?" – kérdezi. „Más kínlódik, hogy én a jövőt megértsem." Igényességére vall, hogy nem keres jól bevált feleletet, nem fogad el könnyű nyugtatót. A kérdés mély átélése a lényeg, ebből fakad felelős komolysága. Korélményt és érvényes, jövőre valló magatartást, szemléletet fejez ki szabadon építkező, gondolati struktúrájú, jelentékeny versében.

Egyik méltatója írta költészetéről: „annyira egységes . . ., mint egy monológ." Első kötetről lévén szó, nem mindennapi elismerés. Halk, bensőséges, megőrző líra az övé. A szelíden hetyke, játékos-dalos hang is fel-felcsendül nála, bár nem ez a jellemző rá. Inkább a számvető komolyság, az éber erkölcsi tudat, a türelmes, érlelő versépítés. „Úgy érzem – írja vallomásában –, most töltődnek ki bennem igazán a sarkalatos emberi fogalmak: munka, szerelem, élet, halál, hit, jövő, költészet, mert nehéz próbára teszik az embert. Nem szeretném elszalasztani ennek a lelkiállapotnak a lírai lehetőségeit." Mi is fejlődésének, költői pályája további emelkedésének biztosítékát látjuk benne.

(j. b.)

Holló ALFÖLD László

/1021

Holló László rajza

Holló László rajza

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
1967 MÁR
ALFÖLD

egyetlen kisporgat a világon.

1021

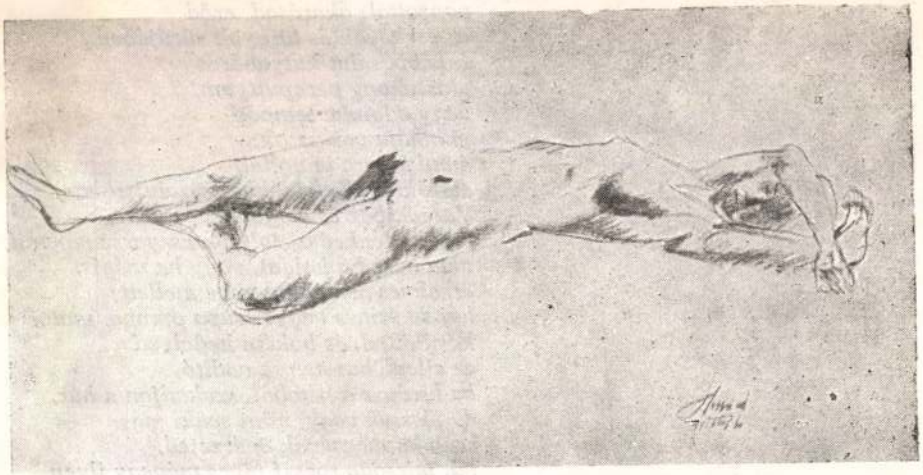

Holló László rajza

Megvallom,
vonzottál: a
az eszközök
Inkább, min
aluszékony
vagy a lomh
munkáju par
ámulatomra
átszöktem Kefetéékhez, Szabikékhoz,
Varvácshoz és Kogához:
sose tétlenkedsz, folyton csavarsz valamit,
nem nézed a holdat, vagy ha mégis,
érzelmes gramofon-zene mellett;
haj de színes vagy! csupa pumpa, motor
körülötted, és bohém kedélyed
az ellenlábas nemre vaditó,
ha kirúgsz a hámból, szakadjon a húr,
de jószívű vagy, mint senki más,
csak ha megsértik önérzeted,
hú, micsoda rossz! nincs mégegy ilyen
csodálatos ember a világon!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 MÁR
ALFÖLD
Holló László

1021

Holló László rajza

azt ki az úton jött gyalog *fekete v*

kampós botjával nem varázsolt *a kertka*
csak piszkálta a bokrokat *gyerekd*
nem jött fennszóval és nem házalt *csillaghu*
és nem is énekelt sokat *a köpön*

a temetőkert oldalánál *megnőtt*
megkoccantott egy sírkövet *a csillagokra mutatott*
nem repedt meg a szürke márvány *éjjel rászórt a léckerítés*
nem hordta szét a lelkeket *egy félmarék paszuly-magot*

ISZLAI ZOLTÁN

Vigyél magaddal, nem, maradj!

Éjszakáim egén pirosság
eltünök sosem érek hozzád

dobálnak az álmatlanság hullámai
elveszni volna jó nem magam fönntartani

csititó ujjaid mögött a völgyi város toszforeszkál
gondjait torkomba gyürtem nem vagyok önmagamnál

vigyél magaddal nem maradj már mindenkivel törődten.
lúgozd ki életem áramló vérkörödben

Hegyfokon

Nem érkeztem meg járművön. *Előttem senki, senki sem.*
Vad csoda, hogy idetaláltam. *Nem kapaszkodhattam kezébe.*
Ez itt a kezdet hegyfoka. *Mögöttem sirt, süketitett*
Da capo a tenger dalában. *gépfürész pusztitó zenéje.*

Erdőben fák segitettek, *Kő-árnyék opál-ég alatt:*
derekamból lengő ütések. *felejtve hangot hogy kiáltsak?*
Utamon seregek nyoma *Bombáz a csönd, a szó csupán*
sóhajtásként porba enyészett. *legvégső telitalálat.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
MÁR

1021

Holló László rajza

kocsikaztatna ot az Ur.

Kicsit mindig tartottam tőle,
a baj féket vet majd reám,
lenyűgöz a nyomoru földre,
úgy járok mint az a leány,
akinek emlékét kiáltják
viola, szegfük, dáliák,
s föl-fölvetiti hervadását
a tudatalatti világ.

A tizenhatodik tavaszba
értem, hajtott a szomjuság,
hogy feltörjek a szűz magasba,
elérjem álmaim csucsát –
de nem járhattam iskolába,
epekedtem otthon, falun,
a kert gondjába fúlva, árva,
társam a könyv s az ég tanúm.

rover.

A grán
védett
Csont-
ölbeka
az újul
lefogta
keresztre vont, szétkent, belémvájt
a lucskos mütőasztalon.

Bordám közé betört az orvos,
fény- s lángszóróval mart belém.
S mint kit a fájdalom feloldoz,
ég-föld között lebegtem én.
Elpattantak bennem a húrok,
benyomult mellembe a lég,
szörtyögve és sipolva zúgott.
Szivemen mázsás nehezék.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
NÉPSZAVA
1967 MÁR 5

1021

Holló László festőművész kiállítása

Varrónő (1954)

Debrecen hírneves festője, *Holló László* 80. születésnapja alkalmából ismét gyűjteményes kiállítással jelentkezik a fővárosban. Ernst Múzeumbeli tárlata feleleveníti az öt éve megrendezett nagy műcsarnoki bemutató emlékét. A jelenlegi nem olyan átfogó, de Holló festészetének lényegéről ugyanolyan hiánytalanul vall, mint amaz.

Munkásságának középpontjában mindvégig közvetlen környezete áll, a Debrecen környéki táj, az itt élő szegény emberek, s igen gyakran az állatok is — főleg a lovak. Őket festi akkor is, amikor témáért a közeli vagy messzi múltba nyúl. A koronát felajánló Szent István a robotban elgyötört paraszt arcát viseli, Danaé elnyűtt teste sem a mitológiát idézi, hanem a hétköznapok fájdalmas valóságát.

Ezt a hatvan esztendeje szinte változatlan művészi világot — amely az utóbbi néhány évben mintha színeiben egy kissé kivilágosodott volna — a katalógus írója expresszionistának nevezi. Szerintem inkább romantikus. Szenvedélyességének pátosza, ösztönössége, a látványhoz erősen rögződő szemlélete inkább a múlt század romantikusaihoz vagy e hagyomány közvetlen folytatóihoz köti, semmint a festészet újabb forradalmaihoz. Korai képeinek fojtottabb, tartózkodóbb festésmódjától eltekintve Rudnayhoz, Tornyaihoz, Kosztához áll a legközelebb, bármennyire tiltakozik is az ellen, hogy az »alföldiek« közé sorolják. Természetesen minden beskatulyázás csak fenntartással érvényes ebben az esetben is, és ezen felül az »alföldi iskola« fogalma sem tisztázott még egészen. De annyi bizonyos, hogy nem kis mértékben e plebejus örökség következetes továbbéltetésének szól. Holló művészetének mai megbecsülése is.

(havas)

röhö- kkasztotta regnek végre feltornászni az o a a szemüveget. És semmi kétség, a táblán most is az ő állandó számai viritottak Terike kriksz-kraksz vonásaival. Mind az öt. Ezt nem lehet elviselni. Közelebb ment, szemét le nem véve a számokról. Csaknem átesett kocsija rúdján. Sanyó, ez a röhej-fej, csaknem elrontotta a dolgot azzal a hülye képével, de szerencsére kéznél volt a géprongy. Nem is volt olyan olajos, azt nyomták a szájába.

Az öreg valahogyan átjutott a kocsirúdon. Ekkor már körülpillantott, de nem vett észre semmit. A fiúk visszahúzódtak, ő meg valósággal berontott a műhelyirodába. Ott csak Terike ült, a többiek ebédeltek.

— Terike! Terike! A számok!... — mondta [illegible]szönés nélkül. Terike, a csúnya Terike, kitűnően játszotta szerepét. Örült, hogy a fiúk szóra méltat-

csi? megint

Hova is tettem a cetlit? — matatott az asztalon.

— Dehogynem! Akarom mondani... a táblán... — dadogott is, kezével kapkodott. — Terike, a táblán...

— Ma nem írtam volna ki? — nyúlt a fejéhez a csúnya lány és krétát keritett, indult ki a táblához. — Akkor kiírom — mondta még. Az öreg izgatottan követte. A lány emelte a krétát a tábla felé. Igen jól játszott és boldog volt, hogy ilyen jól sikerül. Ő látta a fiúkat is. Ez volt Terike nagyjelenete. — De hiszen — torpant meg a keze —, már kiírtam őket — mondta megint úgy, hogy egyetlen arcizma sem rándult. Még a fiúk felé is tudott kacsintani titokban. Azoknak imponált a dolog. Úgy látták, hogy Terike nem is annyira csúnya, hogy belevaló csaj. Egyikük cuppantva meg is jegyezte: »Egész klassz nő ez.« János bácsi pedig már átlényegülten állt. Egyszerre akart kimondani sok

öreget kire nem te
tett ro merni. Hát en
érzés akik benne? Ez
a »Hi ános?« Állt a mu
ka, á tak az emberek
félni ezdtek.

A ük meg a térdül
csap dták, úgy nevettek.
Csöp egész hosszában
hent gett a röhögéstől.
Az eg kiáltozása, sírá-
sa-n vetése meg hol itt,
hol tt hangzott fel a gé-
pek között. A fiúk min-
den va követték, röhögve
ry mást lökdösve lo-
pa tak utána és mon-
do ták: »Ez aztán a jó
hu Klasszul sikerült!«
M fürdéskor is, a zu-
h alatt, röhögve utá-
n k az öreget. De ju-
to a gyárkapun kivülre
is. Úgy érezték be vannak rúgva és nem lehet abbahagyni a röhögést, pedig már jó lett volna külön válni a többiektől és leülni valahova szótlanul. De nem lehetett. Meg kellett várni Terikét is. Jött is kivirulva. Csókolgatták, ölelgették és beültek vele egy cukrászdába. Istenem, micsoda boldogság! Ezekkel a fiúkkal ül együtt.

Másnap reggel mindenki az öreget leste. Jött.

kiáltotta, eldobva a fiúk barátságát, a további randevúkat, a reményt. — A fiúk! Ők voltak!

— A fiúk? — fordult meg az öreg a lány tekintetét követve és nézte, amint olyan lehetetlen összevisszaságban és furcsán vigyorogva állnak ott az ajtó keretében. Egy csomó fej egymás hegyén-hátán. — Szóval, a fiúk...

— Na és? — röffent fel valamelyikből.

— Én rájuk sem haragszom — mondta szeliden az öreg. — Nem haragudhatok rájuk, mert én, fiaim, ilyen boldog, csaknem egy napig, soha életemben nem voltam. Még gyerekkoromban sem. Soha... Ezt én csak megköszönhetem — folytatta őszinte, tiszta arccal és lassan elindult a kocsija felé. Lehet, hogy csak a fiúk vélték úgy, hogy görnyedtebben jár az öreg János, mint azelőtt szokott.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPUJSÁG

Holló László

1967 FEB 12.

1021

Képek falun és városon

A KÉPZŐMŰVÉSZETI NEVELÉS NÉHÁNY PROBLÉMÁJA

Debrecen ma sincs képzőművészeti kiállítás nélkül, a múlt évben pedig különösen sok jól rendezett, színvonalas kiállítást láthatott a közönség, olykor többet is egyszerre. A városban a Déri Múzeum kiállítótermeiben, a TIT Csokonai értelmiségi klubban a Művészklubban, a Képcsarnok Vállalat Medgyessy-termében időről időre tervszerűen rendeznek kiállításokat, kollektív és egyéni anyagok egyaránt láthatók. Debrecenen kívül a megyében több helyen is állandó otthonra találtak a képzőművészeti alkotások. Hamarjában hadd emlékeztessek Holló László kiállítására, melyet Biharkeresztes, Hajdúhadház stb. közönsége tekintett meg, a hajdúböszörményi tárlatokra. Nagyrábé. a nyírségi falvak kezdeményezésére stb. A megyét kiállítási ellátottság. illetve igény szempontjából a felmérések alapján három csoportra lehet osztani. Rendszeresek a kiállítások a négy városban, Balmazújvárosón és többé-kevésbé a járási székhelyeken (25 százalék), gyakoriak a kiállítások Nagyrábén, Nádudvaron, Komádiban, néhány nyírségi faluban stb. (50 százalék) több faluban még sohasem volt kiállítás. (Váncsod, Tépe, Gáborján, Hencida stb. 25 százalék.)

Aki valamelyest járatos a megye képzőművészeti berkeiben, alighanem egyetért azzal a megállapítással, hogy élénk képzőművészeti élet van kibontakozóban. Két éve alakult meg a Magyar Képzőművészek Szövetsége kelet-magyarországi területi szervezete Debrecen székhellyel, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár megye alkotóművészeit tömörítve. A szervezetnek 22 tagja van (három szabolcs-szatmári) rajtuk kívül azonban még számolni kell legalább tíz művésszel, akik rendszeres kiállítóként jelentkeznek a kollektív tárlatokon, és nemegyszer volt már egyéni tárlatuk is.

A szervezet

azt a feladatot tűzte maga elé, hogy fejlessze a művészi alkotómunka eszmei és szakmai feltételeit, segíti a szocialista szellemű vizuális kultúra terjesztését, elmélyült kapcsolatot teremt az állami és társadalmi szervekkel, szakmai tanácsadással segíti az állami és társadalmi szervek irányító, szervező munkáját.

A területi szervezet a különböző szervekkel együttműködve az utóbbi években általában két—három nagyobb jelentőségű kollektív kiállítást és tizenöt—húsz egyéni kiállítást bonyolított le évenként, többségüket Debrecenben. A szervezet tagjai a kiállítások zsürizésében, rendezésében, megnyitásában és a tárlatvezetésekben működtek közre. A számszerű jó eredményekhez azonban egy megjegyzés kívánkozik.

A megye területén rendezett kiállításokat még ma is a spontaneitás jellemzi, pedig különösen a falusi tömegek vizuális nevelése megkövetelné a tervszerűen felépített, gondosan előkészített képzőművészeti rendezvényeket. A kerületi szervezet a megyei tanács segítségével kérte a járásokat, hogy 1967-re jelezzék kiállítási igényeiket. Néhány járás és város még nem jelentkezett. Pedig ez hátráltatja a munka eredményességét, hiszen feltehető, hogy majd megint évközben merülnek fel az igények: Ugyanakkor a Képző- és Iparművészeti Lektorátus kötelezi a területi szervezetet az éves zsüriterv elkészítésére. Több kiállítás ezért hiúsul meg, vagy nehezen áll össze. Ebben az évben a legtöbb kiállítást a debreceni járás és Hajdúböszörmény kérte, ami arra bizonyíték, hogy az évekkel ezelőtt megkezdett „frontáttörés" nyomán alakulóban van a képzőművészetek állandó közönsége is.

A Népművelési Tanács

legutóbbi ülésén hangzott el az a javaslat, hogy érdemes lenne az illetékes szervekne'k az igények, kezdeményezések, programszerű összehangolásával egy ötéves tervet kidolgozni, amely a vizuális kultúra alapjait rakná le a megyében. A javaslat megfontolást érdemel. Bizonyos, hogy egy gondosan, körültekintően előkészített terv meghozná a várt eredményeket. Igaz, ugyan, hogy a megyében általában nem a legmegfelelőbbek a kiállítási feltételek — persze a program nem csak kiállításokat tartalmazna —, másrészt viszont a példák azt bizonyítják, hogy minimális anyagi befektetéssel szinte kivétel nélkül mindenütt lehet kiállítási lehetőségeket teremteni.

De mi a helyzet Debrecenben? A négy állandó kiállítóhely közül kettő csak szükségmegoldás. A Déri Múzeum — amely gazdag múzeumi programot bonyolít le évről évre — a képzőművészek szerint jobban támogathatná a kiállításokat, márcsak azért is, mert a múzeumi kiállítás súlyánál fogva rangot jelent — mondják a területi szervezet művészei. Kérdés azonban, hogy a múzeumi program mennyiben teszi ezt lehetővé, vagyis a tavaszi, őszi tárlatokon kívül rendezett kiállításokra mennyiben nyílik mód. Ennek megítélése az illetékes szervekre tartozik. Egy azonban bizonyos. Debrecen kinőtte a jelenlegi kereteket, s ez gondot jelent, ugyanakkor azt is jelzi, hogy egyre nagyobb társadalmi igény mutatkozik a képzőművészetek iránt. Várható, hogy a közeljövőben felépítendő debreceni nagyerdei művésztelep létrehozásával a megye képzőművészeti élete országos rangra emelkedik.

A területi

szervezethez tartozó képzőművészek gyakran szerepelnek más vidéki vagy országos jellegű kiállításon is, sőt az elmúlt év decemberében Józsa János a bulgáriai Sumenben mutatkozott be egyéni kiállítással. 1966-ban a Stúdió 66 kiállításán, a szegedi nyári tárlaton, az országos képzőművészeti kiállításon szerepeltek megyénk festőművészei, a böszörményiek legfrissebb anyagát Kiskunhalason mutatták be. Feltűnő, hogy az úgynevezett „kétezrelékes" munkamegbízatásban csak elvétve, ezidáig összesen egy—két alkalommal részesült a területi szervezethez tartozó művész. Az állami vásárló bizottság sem kényeztette el a terület művészeit, jószerint még senkitől sem vásárolt. Csak a tanácsi szervek vásárolnak rendszeresen, s a Képzőművészeti Alap képcsarnoki értékesítésre történő vásárlásai is megnyugtatóak.

A területi szervezet megalakulása óta szinte teljesen visszaszorították a kiállításokról az álművészeket, a giccsgyártókat. A tanácsok művelődési osztályaival való együttműködés azt eredményezte, hogy illegális, államilag nem engedélyezhető kiállítás nem volt. A tanácsokat úgyszólván állandóan ostrom alatt tartják kiállítási kérelmekkel különböző próbálkozók, s ezekben az ügyekben döntés csak a szervezet véleményének kikérése után születik. Szorosan ide tartozik az is, hogy a megyei képzőművészeti körök tevékenységét jó kezekbe helyezték, hozzáértők irányítják a felnőtt és gyermekcsoportokat egyaránt. Jelenleg Debrecenben, Balmazújvároson, Berettyóújfaluban, Püspökladányban, Szentpéterszegen, Téglás, Hajdúböszörményben, Hajdúnánáson, Vámospércsen, Kabán, Polgáron és Ebesen, tehát tizenkét helyen működik, újabb három helyen pedig alakulóban van képzőművészeti szakkör. A körök jó munkáját számos díj, helyezés, elismerés bizonyítja. Célul tűzik az, hogy alkotói gyakorlat közben sajátítsák el a képzőművészeti technika és az elmélet ismeretét. Végső fokon a köri tagok ízlésnevelése a legfontosabb, a tehetségkutatás csak részben.

A körök

munkájára annál inkább szükség van, mert a képzőművészeti-esztétikai oktatás ügye a reform után sem rendeződött megnyugtatóan, vagyis a képzőművészeti ízlést az iskolán kívül kell megalapozni. Legalkalmasabbnak a körök látszanak erre.

A giccs elleni küzdelmet a művészek maguk nem tudják megvívni, ehhez a minél szélesebb közvélemény segítségére van szükség. Utcák, terek, kirakatok, cukrászdák, hivatalok stb. sok helyen ma is otthont biztosítanak a giccsnek, az igazi művészet helyett. A legeredményesebb módja a giccs elleni küzdelemnek talán az, ha a képzőművészek saját műveikkel, az ember, a munka, a látvány, a táj, az érzés, a gondolat megelevenítésével, művészi rangú megragadásával elhomályosítják a rossz művészetet. Ehhez természetesen nemcsak a szervezeti kérdések tisztázása, az alkotói feltételek megteremtése, hanem a művek tartalmi — eszmei tisztázottsága és nagyon igényes, elmélyült mesterségbeli tudás szükséges.

Bakó Endre

NYEK

foglalkozás is. A megyei művelődési házban bábszínház, mozi, gyermekkönyvtár, gyermekklub, balettiskola, képzőművészeti szakkör várja a gyermekeket.

A PARASZTSÁG KÖRÉBEN

Mezőgazdasági jellegű megyénkben munkánk jelentős részét képezi a parasztság körében folyó kulturális élet továbbfejlesztése. Ezt nagyrészt közvetve végezzük a járási, községi népművelési hálózat útján, melyhez lehetőségeinkkel kapcsolódunk. Ezen a téren kívánjuk elsősorban érvényesíteni Debrecen kulturális kisugárzó szerepét. Egyrészt úgy, hogy a városban folyó gyakorlati tevékenység tapasztalatait átadjuk a járások, községek népművelőinek, másrészt közvetlen szolgáltatásokkal is.

A megyei művelődési háznak sok lehetősége van arra, hogy egyes elemeket biztosítson az üzemekben, falvakban, tanyákon folyó népművelés színesítéséhez, tartalmasabbá tételéhez. Kiváló előadók, országos és nemzetközi hírű kórusok, táncegyüttesek, továbbá zenekarok, irodalmi, színjátszó együttesek, gazdag képzőművészeti anyagok állnak rendelkezésünkre e célra.

A megyében folyó népműveléshez adnak segítséget az egyes területek legjobb szakembereit magába foglaló szakbizottságaink, melyek többek között az ipari, műszaki, mezőgazdasági szakkörök, az ismeretterjesztés, a családi és társadalmi ünnepek, a honismereti mozgalom, a működvelő művészeti csoportok részére adnak tanácsokat, egyben gyűjtik és általánosítják a gyakorlati munka tapasztalatait.

Terveinkben két vonatkozásban is nagy szerepet szánunk az értelmiségnek. Egyrészt olyan rétegnek tekintjük, mely tevékenységünk alanya lehet, másrészt munkájával megvalósítja céljainkat, terjeszti a tudományos ismereteket, alkotásaival, szavaival formálja az emberek szocialista művészi ízlését. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a megye és Debrecen város párt-, állami, tömegszervezeti kulturális munkatársaival, művészeti szövetségekkel, kulturális intézményekkel, hivatásos és nem hivatásos népművelőkkel, mert csak velük együtt, tanácsaik alapján, áldozatos munkájukkal tudjuk kitűzött céljainkat elérni.

Gyarmati Kálmán
a megyei művelődési ház
igazgatója

Velényi Rudolf: EDIT (linó)

Nyelv és műveltség

Hang és betű

Beszéd és írás a nyelv két különböző, de egymással szorosan összefüggő oldala. Amit egy ismerősünknek mondtunk el, távoli barátunknak levélben írjuk meg, az olvasott könyvek tartalmát élőszóban adjuk tovább. A rádióban elhangzott beszédet másnap az újságban olvashatjuk. Beszéd és írás a tudatunkban annyira összeforrott, hogy néha még a kettő közti különbségről is megfeledkezünk. Ez mutatkozik meg pl. a *hang* és betű fogalmának egyre gyakoribb felcserélésében is. „Palócosan ejti az *a* betűt; nem tudja kimondani az *r* betűt; „olyan zaj volt, hogy egy betűt sem értettem abból, amit mondott" halljuk számtalanszor. A fenti mondatokban a *betű* szót helytelenül használták a *hang* helyett. Helyesen így mondjuk: palócosan ejti az *a* hangot; nem tudja kimondani az *r* hangot; stb. Beszédünkben hangokat, hangsorokat ejtünk, a betűket írjuk. A hang a beszéd legkisebb egysége, a betű csak íráskép.

Hang és betű megkülönböztetése a helyesírás szempontjából is fontos. A betűírás alapvető követelménye, hogy egy hangnak egy és ugyanaz a betű feleljen meg, és viszont. Az írás azonban a szavak elemeinek világos feltüntetésére is törekszik, s a beszéd változásait sem követi mindig és rögtön, s így ez a követelmény nem valósul meg minden esetben. A *mondja szó* kiejtése pl. *monggya*, a *szabadság-é szabaccság*, az írás azonban feltünteti a szótöveket: *mond-* ill. *szabad-*. A *j* hangot két különböző betűvel is jelölhetjük: *j*-vel *(hajó)* vagy *ly*-nal *(osztály)*. Az *ly* régen más hangot, az úgynevezett *jésített l*-t jelölte, amely a köznyelvben később *j*-vé vált, de a palóc nyelvjárásban még ma is él. Noha ez a hang a beszédünkből kiveszett, az írásban a hagyományhoz ragaszkodva megtartottuk a jelét.

M. P.

gyedül

tennivalókat, nem szorul senkinek a segítségére. Sokszor elmondja ezt a lányának is, aki ápolónő a városban, és csak a vasárnapot tölti néha az anyjával.

A PITARBAN csíkólábú tűzhelyben ég
A sütőben iromba macska melegkanapén szakajtóban tarkabab.
alra terített újságpapíron félig
tény fekete kartonból kiszabott
i hevernek. Mellette, az asztal
egy cserép virág, amit tegnap
atott, és azóta is ottfelejtett.
varrógép mellett ül, és egy fél
zzal foglalkozik, hogy befűzze a
Nem látja jól a tűt, és az ujjai is
enek. Közben állandóan sopán-
zidja az öregséget, és azon kese-
gy egyedül kell lennie. Végre si-
cérnát befűzni, de akkor meg né-
tés után elszakad. Kezdheti az
elölről. Kezd elfogyni a türelme,
olatban — nem is tudatosan —
yen megoldást keres. Eszébe jut,
áskor is megtörtént már ilyesmi.
t csinált, nem boldogult az öreg
ppel. Otthagyta, napokig kerülblogatta félre az útból, és amikor
ozzáfogott a varráshoz, ment
, mint a karikacsapás. Elhatároz-
y most is úgy csinál. Abbahagyta
dást, még a kartondarabot is ott-
a tű alatt.

j istenem, csak megvagyok baj-
— sóhajtott fel, miközben felállt
mellől.

T A TŰZRE, és babot kezdett vá-
i. Egyszer csak abbahagyta azt is,
az ajtó elé, és az üvegen keresz-
zte a sivár, lucskos udvart. A há-
gett, a stelázsi legfelső polcán han-
ketyegett a vekkeróra. Arra gon-
átha hoz ma a postás neki is vala-
levelet.

Magyari Vilmos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1967 FEB 26.
NÉPSZABADSÁG

1021

Megnyílt Holló László gyűjteményes kiállítása

Nyolcvanadik születésnapja alkalmából nyitották meg szombaton Holló László Kossuth-díjas festőművész reprezentatív kiállítását az Ernst Múzeum összes termében. A megnyitóra összegyűlt vendégek százai — közöttük képzőművészeti életünk kiválóságai — a mester és felesége jelenlétében hallgatták meg *dr. Pogány Ö. Gábornak*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatójának beszédét, amellyel méltatta a Debrecenben élő Holló László termékeny és értékes munkásságát.

A több mint tíz termet megtöltő anyagot hat évtized terméséből válogatta össze a kiállítás rendezője, *Frank János* művészettörténész. Száz-egynéhány olajfestmény és csaknem félszáz grafikai mű sorakozik a falakon.

A művész kitüntetése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Holló László Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Kállai Gyula*, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke és *Kiss Károly*, az Elnöki Tanács titkára. (MTI)

Ez azonban nem ok rá, hogy ne vegyük észre a különféle fokozatokban a sajátosat és a közöset, az egyezőt és az ellentéteset, segítsük eligazodásunkat azzal is, hogy tudjuk magunkról és másokról, merre hajlanának bennünket spontánatlamaink és ítéleteink.

Némelyek inkább ezt, mások inkább amazt a típust dicserik, s úgy tapasztalom, mindenki inkább a magáét dicséri, holott ennek nem kellene okvetlenül így lennie.

En szeretnék egyformán számolni mind a két típus tulajdonságával és szeretném hinni, hogy amiket erényeiknek szokás nevezni, mind gyakrabban találkozhatnak. Szeretném, ha magunkénak tudhatnánk mind az „idealisták", mind a „realisták" legjobb tulajdonságait: a művelt „idealistának", az „eszményembernek" fáradhatatlan törekvését az újra, a magasabbra és a „realista" képes-

hezen kerülhetik el, hogy ne bélyegezzék őket fanatikusoknak, amennyiben csak „idealisták" és cinikusoknak, amennyiben csak „realisták". Olyan korban élünk, amikor a magasabb társadalmi tudatra jutó emberek egyszerre akarják az élet *magas anyagi szintjét* és *magas szellemi szintjét*, s ezt az akaratukat nagy okok indokolják.

A két típus találkozása így aztán nem csupán óhaj. Arról az „idealizmusról", amely nem talál érveket a valóságban, s nem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 FEB 27

HÉTFŐI HÍREK

Holló László

● *HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész kiállítása szombaton nyílt meg az Ernst Múzeumban. A 80 éves művész több mint 100 képe és 40 grafikája — egész életműve látható a kiállításon: az első kép 1907-ben, az utolsó pedig 1966-ban készült.*

A füzetet a szálloda *„tisztelt vendégeinek emlékül az igazgatóság jóváhagyása*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1986.

Holló László

Strindberg Haláltánc című drámáját új betanításban vitte színre sir Laurence Olivier a londoni Old Vic Színházban.

#

Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítását szombaton nyitotta meg dr. Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója az Ernst Múzeumban. A tárlatot a művész 80. születésnapja alkalmából rendezték meg.

ben őrzi a költő [illegible]
más esztendőkben, most is őt látogattam meg legelőször, hiszen utazásomnak egyetlen célja van: felkutatni a költő múltját, megtudni [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

MAGYAR NEMZET

1961 FEB 26.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Holló László* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül, 80. születésnapja alkalmából a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Dobi* István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Kállai* Gyula, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke és *Kiss* Károly, az Elnöki Tanács titkára.

MAGYAR

Főszereplők: Thomas

C

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

Holló László

1954 FEB 26.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Holló László* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének eredményes munkássága elismeréséül 80. születésnapja alkalmából a munkaérdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Kállai Gyula*, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke és *Kiss Károly*, az Elnöki Tanács titkára.

...ainak. Négy családja köz
legkisebb. Egyik fia 56-ban
Ausztráliában van.

— Hun van Jánosotok, F

— Sydneyben...

— És Zsiga bátyád?

— Valahol Békéscsabán.
nyavetin.

No, de az apjáról akarok
rette a parasztokat, mert r
abból az időből, amikor ott
nyaépítkezéseknél. Tarhon
tartották, húshoz csak úgy
hogy bekerültek a paraszt k

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 FEB 22

MAGYAR NEMZET

Holló László

Holló László Kossuth-díjas érdemes művész 80. születésnapja tiszteletére retrospektív kiállítás nyílik meg munkáiból február 25-én délben az Ernst Múzeumban. Megnyitó beszédet mond dr. Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

HAJDÚ-BIHARI
NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXIV. ÉVF., 54. SZÁM Ára: 60 fillér 1967. MÁRC. 4., SZOMBAT

Kállai Gyula elvtárs látogatásai Debrecenben és Berettyóújfaluban

A Hajdú-Bihar megyében tartózkodó Kállai Gyula elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a forradalmi munkás—paraszt kormány elnöke pénteken délelőtt a Debreceni Ruhagyárba látogatott el. Kíséretében volt Karakas László, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Szilágyi Gábor, a Debrecen Városi Pártbizottság első titkára, dr. Ács István, a Debreceni Városi Tanács vb-elnöke. A kedves vendégeket a gyárkapuban Tarr Lajosné, az üzemi pártbizottság titkára, Kapossy László, igazgató, Kelemen Endréné, szb-titkár és Varga Sándor, a KISZ-bizottság titkára köszöntötte és kalauzolta az üzemlátogatásra.

Ismerkedés a berettyóújfalui kórház adataival

A Debreceni Ruhagyárban

Az ifjú választók nevében Ónodi Mária virágcsokorral köszönti Kállai elvtársat

Kállai elvtársék tiszteletére rögtönzött ruhabemutatót tartottak, azokból a modellekből, amelyek a gyárban készülnek. Több mint negyven új fazonú ruhát mutattak be, amelyek *Bakó Ilona* és *dr. Gulyás Ferencné* tervei alapján készültek. Kállai elvtárs elismerően nyilatkozott a mai igények színvonalán készült ruhákról. Ezt követően gyárlátogatás következett s a termekben mindenütt szívélyes szeretettel fogadták a kormány elnökét. A laboratóriumban, ahol a tervezők és az egyedi ruhák készítői dolgoznak, melegen érdeklődött *Kállai* elvtárs a tervezés, modellkészítés szakmai fortélyairól. A gyár legnagyobb munkatermében, a Varion teremben nagy tapssal fogadták a kormány elnökét a munkásasszonyok *Ónodi Mária* ifjúmunkás az első választók nevében szegfűcsokorral köszöntötte a Minisztertanács elnökét. A szalag mellett baráti beszélgetés alakult ki s a munkásasszonyok elmondották *Kállai* elvtársnak, hogy az elmúlt hetekben a gyár munkásnői egyöntetűen csatlakoztak a csapágygyáriak jelöléséhez, ahhoz, hogy Kállai elvtársat jelölték országgyűlési képviselőnek. *Kozma Istvánné*, a Lenin brigád vezetője azzal a kéréssel fordult a kormány elnökéhez, hogy brigádnaplójukba néhány kedves szóval emlékezzen meg a látogatásról. *Kállai* elvtárs eleget tett a kérésnek, sőt néhány perccel később a kollektíva tagjainak kívánságára csoportos fénykép készült a *Lenin brigád* tagjairól *Kállai* elvtárssal együtt.

A termeket járva mindenütt integettek és jó egészséget kívántak a kormány elnökének, aki több helyen azután érdeklődött: hogy vannak megelégedve a munkafeltételekkel. A szabászaton *Szabó Bálintné*, a gyár egyik alapító tagja beszélt arról a változásról, amely néhány év alatt végbement. A Béke-teremben *Molnár Jenőné* tolmácsolta munkatársai véleményeit: örülnek, hogy ellátogatott a gyárba *Kállai Gyula* elvtárs.

Sok kedves emlék, epizód jellemezte *Kállai* elvtárs ruhagyári látogatását. A Vörös Csillag teremben például *Király Gyuláné* — az egyik kismama — a jövendőbeli mamák nevében köszönte meg a pártnak, a kormánynak a gyermekgondozási segélyt s elmondta, hogy milyen nagy könnyebbséget jelent az az édesanyáknak. Búcsúzóul *Király Gyuláné* azt mondta a kormány elnökének: mire a kisgyerek megszületik, Kállai elvtárs már képviselő lesz.

Az üzemlátogatás után a gyár vezetői rövid tájékoztatót adtak a vállalat munkájáról, életéről, amelyen részt vettek *Sándor Istvánné*, *Szabados Mátyásné*, *Szabó II. Jánosné* szocialistabrigád-vezetők is. A hivatalos tájékoztatónak indult esemény hamar baráti, kötetlen beszélgetéssé változott. Többek között azt mondta *Kállai* elvtárs: ez a látogatás arról győzött meg, hogy a munkásnők szeretik ezt az üzemet, jól érzik itt magukat. A továbbiakban szóbakerült a munkásasszonyok öröme, gondja, a szociális ellátottság stb. Amikor *Tarr Lajosné* egy matyó babával kedveskedett a kormány elnökének, *Sándor Istvánné* azt javasolta: adjanak nevet a babának. Mindjárt meg is tartották a kis rögtönzött „névadó ünnepséget". A baba neve Rozika lett.

Búcsúzóul megkérte *Kállai* elvtárs a gyár, s az ottlevő szocialistabrigád-vezetőket, adják át a vállalat minden dolgozójának jókívánságait, s köszöni a megtiszteltetést, hogy csatlakoztak országgyűlési képviselő jelöléséhez.

A déli órákban *Kállai* elvtárs otthonában kereste fel *Holló László* Kossuth-díjas festőművészt. Meleg hangon gratulált az elmúlt napokban kapott magas kormánykitüntetéshez. Az idős, köztiszteletben álló művész s a kormány elnöke fiatal éveiket elevenítették fel, majd *Holló László* mostani munkájára terelődött a szó.

Berettyóújfaluban

A délutáni órákban *Kállai Gyula* elvtárs, *Karakas László*, *C. Nagy Gábor* és *Ambrus István* elvtársak társaságában Berettyóújfaluba látogatott. Amikor *Kállai* elvtárs a községbe megérkezett, a KISZ-klub előtt falubeliek, régi ismerősei szívélyesen köszöntötték. *Kovács Béla*, a Berettyóújfalui Járási Pártbizottság első titkára, *Takács Károly*, a járási tanács vb-elnöke üdvözölte a vendégeket. A KISZ-klubban Kállai elvtárs találkozott a község dolgozóinak képviselőivel, tsz-tagokkal, ruhagyári és tejipari munkásokkal, pedagógusokkal.

A beszélgetésen részt vett *dr. Schnitzler József* Kossuth-díjas tüdősebész, a járás országgyűlési képviselőjelöltje és *Kiss Imre*, a megyei tanács vb-elnökhelyettese, megyei tanácstagjelöltjük is.

Király Gergely, a Dózsa Termelőszövetkezet elnöke rövid tájékoztatót adott a választási előkészületekről, a jelölő gyűlések tapasztalatairól, majd a beszélgetésen számos — a község és a járás életét érintő — probléma, javaslat, tennivaló is szóbakerült. A részvevők elismeréssel szóltak a járás fejlődésének több tényezőjéről. Így például az egészségügyi fejlődésről, az iskolahálózat bővüléséről és korszerűsítéséről, az áruellátás javulásáról és a forgalom növekedéséről. Többen kiemelték a járás dolgozói igényeinek a növekedését, ami minőségileg jobb, drágább árucikkek iránti keresletben is megmutatkozik. Mint ahogy az egyik kereskedelmi dolgozó elmondotta: a ruházati boltban hamarabb elkél a finom, minőségileg jobb ruhanemű, mint az egyszerűbb kivitelű. A beszélgetés során többször elhangzott: nagy gondja oldódott meg a járási székhely lakóinak a törpe vízmű megépítésével.

Elismeréssel szóltak a dolgozó parasztság megváltozott életéről. Különösen kiemelték a termelőszövetkezetek és a tsz-parasztság gazdálkodását és életét kedvezően befolyásoló kormányintézkedéseket, így például a hitelrendezést, illetve a termelőszövetkezeti tagok nyugdíjára vonatkozó rendelkezéseket. Beszélgettek a gazdálkodás eredményeiről, gondjairól, nehézségeiről, különösen sok szó esett az immár több éve visszatérő csapásokról, a múlt évi árvízről és a belvizekről.

A felszólalók tolmácsolták termelőszövetkezetük, üzemük, iskolájuk dolgozóinak, illetve tanulóinak üdvözletét *Kállai* elvtársnak.

Kállai elvtárs meghatott szavakkal köszönte meg a róla való személyes megemlékezést és rövid beszédben méltatta az elmúlt időszakban elért eredményeinket, sikereinket és emlékeztette a jelenlevőket arra, hogy a változásokat, a fejlődést 20 év távlatából kell vizsgálni. S jövő életünket is így kell számbavenni. A gondokról szólva kiemelte: ma a nehézségek és problémák is mások mint régebben. Ma már az igények nagyobbak s ezért érthető, hogy Berettyóújfaluban is a minőségileg jobb árucikkeket keresik a vásárlók. Ez is arra figyelmeztet bennünket, hogy iparunk termékeit az eddiginél is magasabb színvonalra kell emelni. A belső igény kielégítését is csak így tudjuk biztosítani és külföldön is így leszünk versenyképesek.

Kállai elvtárs végül arra kérte a jelenlevőket, hogy tolmácsolják munkahelyük dolgozóinak a Központi Bizottság, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a kormány és a saját személyes üdvözletét.

A vendégek ezután a berettyóújfalui új járási kórház megtekintésére indultak. A látogatás kezdetén Kállai elvtárs megkoszorúzta *dr. Zöld Sándor*nak, a kórház volt főorvosának, a munkásmozgalom kiemelkedő harcosának a régi kórház épületén elhelyezett emléktábláját, majd az új kórház épületében *Kiss Antal*, a kórház pártszervezetének titkára és *dr. Bartha Ferenc*, a kórház igazgatója köszöntötték és vezették végig több osztályon.

Kállai elvtárs nagy érdeklődéssel tekintette meg az új intézmény korszerű sebészetét, a röntgent és a laboratóriumot. A sebészeti osztályon bement több kórterembe, érdeklődött a betegek állapota iránt és mielőbbi gyógyulást kívánt nekik.

Kállai Gyula elvtárs többnapos Hajdú-Bihar megyei látogatása után pénteken este visszautazott Budapestre.

Látogatás egy kórteremben

Szűnjön meg a népirtó háború

Szolidaritási nagygyűlés Budapesten

Pénteken a Fővárosi Művelődési Házban impozáns szolidaritási demonstráció bizonyította, hogy népünk a szabadságukért és függetlenségükért harcoló vietnami hazafiak oldalán áll.

A Vietnami Béketanács és nőmozgalom hazánkban tartózkodó delegációinak tiszteletére rendezett nagygyűlésen *dr. Csűrös Zoltán* akadémikus megnyitója után *dr. Réczei László*, az Országos Béketanács alelnöke, aki a Béke-világtanács delegációjának tagjaként a közelmúltban a Vietnami Demokratikus Köztársaságban járt, mondott beszédet. Élményeiről szólva hangsúlyozta:

— Vietnam népét katonai erővel nem lehet legyőzni —, ezt a leckét a franciák már megtanulták. Százezreket, milliókat elpusztíthatnak, de a mártírok helyébe újak lépnek. Az a nemzet, amely megízlelte a szabadságot, nem idomítható és nem szelídíthető más nemzet szolgájává. A hősiesség, a hazaszeretet, a szabadság, az áldozatvállalás olyan eszmények, amelyek elevenen élnek és hatnak Vietnamban.

— Ha biztosak is vagyunk a vietnami nép végső győzelmében, nem lehetünk közömbösek az iránt, hogy a győzelmet csak mérhetetlen véráldozattal és pusztulás árán lehet kivívni. Több mint húsz éve folytatja harcát Vietnam népe az imperializmus ellen. Nekünk is hozzá kell segítenünk a győzelemhez.

— Vietnam földjén a szocializmus és a kapitalizmus, a függetlenség és az imperialista gyarmatosítás harcol egymással. A harc értünk is folyik. Vietnam ma még elszigetelt tűzfészek, de a békét nem lehet megosztani. És ha a világ békéje egységes, akkor a háború mindannyiunk biztonságát veszélyezteti, bárhol üsse is fel fejét — mondotta többek között *dr. Réczei László.*

Ezután meleg ünneplés közben *Nguyen Ngoc Dung*, a Délvietnami Felszabadító Nőszövetség hazánkban tartózkodó küldöttségének vezetője lépett a mikrofonhoz:

— Köszönjük odaadó segítségüket, amely jelentősen hozzájárul az agresszorok fölött naponta aratott győzelmeinkhez — mondotta. — Mélységesen megillet bennünket magyar barátaink együttérzése, azoknak a millióknak a segítőkészsége, akik vietnami műszakot tartanak az üzemekben, gyógyszert gyűjtenek, vért adnak.

Ezután megrázó szavakkal számolt be arról, hogyan sorakoznak férjeik, fiaik, testvéreik mellé a dél-vietnami édesanyák, asszonyok és lányok, s küzdenek életük kockáztatásával a betolakodók ellen. Magyar szavakkal, a magyar és a vietnami nép szolidaritásának éltetésével zárta felszólalását.

Huang Bac, a Vietnami Béketanács főtitkárhelyettese egyebek között hangsúlyozta:

— Ha az Egyesült Államok valóban megegyezést akar, fogadja el négypontos javaslatunkat a konfliktus rendezésére, vessen véget a bűnös agressziónak.

Dinh Thi Can, a Vietnami Demokratikus Köztársaság egészségügyi miniszterhelyettese, a nőszövetség végrehajtó bizottságának tagja arra kérte a nagygyűlés részvevőit: tolmácsolják az egész magyar népnek a Vietnami Demokratikus Köztársaság asszonyainak és lányainak forró, baráti üdvözletét.

A nagygyűlés részvevői végül egyhangú határozatban bélyegezték meg az Egyesült Államok vietnami agresszióját, s őszinte együttérzésükről, további segítőkészségükről biztosították a hős vietnami népet. A határozat egyebek között hangsúlyozza:

— Teljes mértékben egyetértünk azzal, hogy kormányunk — a szocialista országokkal együttműködve — minden anyagi és erkölcsi támogatást megad a vietnami népnek. Egyetértve a Béke-világtanács elnöksége prágai ülésének felhívásával, határozottan követeljük: az amerikai imperialisták szüntessék meg a Vietnam elleni szennyes népirtó háborút. (MTI)

Podgornij világpolitikai áttekintése

Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének elnöke pénteken átnyújtotta a moszkvai területnek a harmadik Lenin-rendet. Ezzel a kitüntetéssel a német fasiszta területrablók szétzúzásában 1941-ben tanúsított hősiességet és a szovjet népgazdaság fejlesztésében elért sikereket méltányolták.

Nyikolaj Podgornij beszédében foglalkozott külpolitikai kérdésekkel is. Kijelentette, a Szovjetunió külpolitikája következetesen szolgálja a szocialista világrendszer további erősítését, az imperializmus és a gyarmati rendszer elleni nemzeti és társadalmi felszabadulásukért küzdő népek támogatását. Hangsúlyozta: az imperializmus, mindenekelőtt az amerikai imperializmus növekvő agresszivitása komoly mértékben akadályozza a nemzetközi helyzet normalizálását.

Az Egyesült Államok egyetlen célt követ Vietnamban: arra törekszik, hogy fegyveres erővel uralma alá hajtsa Vietnamot.

A Szovjetunió a jövőben is megadja a szükséges segítséget a testvéri vietnami népnek — jelentette ki Podgornij. — A szovjet állami vezető ezzel kapcsolatban utalt a pekingi szakadárok tarthatatlan álláspontjára, arra, hogy

a pekingi vezetők rendszeresen visszautasítják a Szovjetuniónak és más szocialista országnak a vietnami nép megsegítésére irányuló akciók egybehangolását, sürgető felhívásait.

Ez az álláspontjuk nagymértékben megnehezíti egy széles egységfront kialakítását az Egyesült Államok agressziójának visszaverése céljából. Ez természetesen örömmel tölti el az amerikai imperialistákat és bizonyos mértékig erőt ad nekik.

Podgornij a továbbiakban rámutatott, hogy a Mao Cetung féle csoportosulás nagyhatalmi hegemonizmusra törekvő politikája valóban távol áll a kultúrától, a proletariátustól, a tudományos szocializmustól és a kommunizmustól. Ez a politika ellensége a marxizmus—leninizmusnak.

„Az, ami Kínában történik, óriási tragédia a kínai nép és a kommunisták számára."

Podgornij ezután így folytatta: „Ami az SZKP Központi Bizottságát és a szovjet kormányt illeti, a mi vonalunk világos. Mi barátságot akarunk a nagy kínai néppel, szorosan együtt akarunk működni a Kínai Kommunista Párttal a marxizmus—leninizmus alapján,

együtt akarunk harcolni a békéért, a népek biztonságáért és szabadságáért.

Ezt a vonalat mindenkor védelmeztük a múltban is, és pártunk, népünk a jövőben sem tér le róla".

Az európai problémákat érintve a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnökségének elnöke megállapította: Olaszországban és Ausztriában

egyre inkább tért hódít az a hangulat, hogy erősíteni kell az európai államok békés együttműködését és fejlődését.

Erről tanúskodik a szovjet—francia viszony alakulása is. Az angol kormány is hangot ad annak a törekvésének, hogy jószomszédi kapcsolatokat alakítson ki a Szovjetunióval. Nyikolaj Podgornij ezután kijelentette: „Nyugat-Németországban

Kiesinger új kormánya lényegében az idegen területekre emelt igénynek és mások jogai csorbításának régi politikáját, a revans politikáját igyekszik folytatni."

Az NSZK kormánya eredménytelenül próbál hátat fordítani annak a megmásíthatatlan ténynek, hogy egy másik német állam is létezik, mégpedig a szocialista NDK, amely szövetségeseivel, a Varsói Szerződés országaival együtt szilárdan áll a béke és a nemzetközi együttműködés talaján.

A revanstörekvés és a militarizmus ellen, az igazi biztonságért, az európai államok együttműködéséért és kölcsönös megértéséért folyó harc a Szovjetunió és más európai szocialista államok külpolitikájának fő feladata volt és az is marad —, fejezte be beszédét Podgornij. (MTI)

Amerikai taksa

Újabb részletek váltak ismeretessé arról az amerikai légitámadásról, amely a péntekre virradó éjszaka a laoszi határ közelében fekvő dél-vietnami Lang Vei falut érte „véletlenül".

Szemtanúk leírása szerint a kis hegyi falut a támadás után tűz- és füsttenger borította. Az utcákon halottak és sebesültek hevertek.

Legújabb jelentések szerint a támadás 105 emberéletet követelt, és 175-en megsebesültek.

A Reuter jelentése szerint egy amerikai őrnagy, aki a támadás után Lang Veibe érkezett, kijelentette, hogy a falu lakosainak kártérítést kívánnak fizetni: halottanként 50 dollár, sebesültenként pedig — a sebesülés fokától függően — 10—40 dollárt. Egy amerikai százados közölte a Reuter tudósítójával, hogy a falut, amelynek nagyrésze rombadőlt, újból felépítik.

A Fehér Ház külön nyilatkozatban „sajnálatosnak" minősítette az esetet. (MTI)

Sukarno az országban akar maradni

A Reuter hírügynökség arról ad hírt, hogy *Sukarno* elnökre a kormány részéről nagy nyomás nehezedik: hagyja el Indonéziát, menjen „pi-

pontjának vezetője közölte a sajtó képviselőivel Sukarno állásfoglalását, hozzáfűzve, hogy a kormány szívesebben látná az elnököt „országon kívül".

Közben a hadsereg előkészületeket tesz arra, hogy megakadályozza a zavargásokat az ideiglenes népi tanácskozó kongresszus ülésezése idején. (Reuter)

Szíriai győzelem

Tizenegy heti szünet után újból működik a Kirkuk—Baniyas között húzódó kőolajvezeték. Dalley, az olajtársaság igazgatója elfogadta a szíriai kormány részéről támasztott jogos követeléseket az olajválság ügyében folyó hosszú tárgyalások után.

A Szíria és az IPC között történt megállapodás után Zuajen szíriai miniszterelnök nyilatkozott a rádióban. Hangsúlyozta, hogy Szíria azért győzhetett az olajcsatában, mert a lakosság széles rétegei a kormány mögött álltak és támogatást nyújtottak neki az EAK, Algéria, Libanon és más imperialista-ellenes államok is. (AFP)

dik a tibeti ellenzék

kingi falragaszokat idéző jelentésében beszámol Mao Cetung legújabb rendeletéről.

Mao reakciósnak bélyegezte azokat a jelszavakat, amelyek szerint „kételkedni kell mindenkiben", „meg kell semmisíteni mindenkit". „Szélsőséges anarchizmusnak" minősítette a sanghaji lázadóknak azt a követelését, hogy el kell bocsátani az összes minisztert. (MTI)

Háromhatalmi londoni megbeszélések

Az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Nyugat-Németország képviselői pénteken összeültek a Nyugat-Németországban állomásozó brit csapatok devizaköltségei megtérítésének tanulmányozására. *McCloy*, az amerikai küldöttség vezetője csak csütörtök este érkezett meg Washingtonból. Az Egyesült Államokból megérkezve *McCloy* nem volt hajlandó részleteket közölni az amerikai álláspontról, de tájékozott körök szerint Washington továbbra is ellenzi az angoloknak azt az elhatározását, hogy amennyiben nem kapnak megfelelő devizatérítést, nagymértékben csökkentik az NSZK-ban állomásozó brit csapatok létszámát. (Reuter)

A harmadik számú tömeggyilkos

Csütörtökön este Brazíliában, a Brazíliai Egyesült Államok fővárosába szállították Franz Paul Stanglt, az egykori sodibori és treblinkai náci haláltábor kedden letartóztatott parancsnokát.

A brazil külügyminisztérium még mindig nem nyilatkozott arról, hogy Stanglt, akit Mengele és Eichmann után a harmadik számú tömeggyilkosnak tartanak, kiadja-e Ausztriának, vagy Nyugat-Németországnak, amely országok kérték kiadatását. Sao Paolóban, ahol a náci főhóhér a nyugatnémet Volkswagen Művek tisztviselője volt, Stangl házát rendőri őrizettel látták el.

Csütörtökön késő este Amszterdamban televíziós nyilatkozatot tett Simon Wiesenthal, a bécsi zsidó dokumentációs központ vezetője, abból az alkalomból, hogy könyve „A gyilkosok köztünk vannak" a közeljövőben kiadásra kerül.

Wiesenthal azt állította, hogy Franz Stangl hollétét egy volt Gestapos árulta el az általa vezetett irodánál. A volt náci — nevét természetesen nem közölte — bosszút forralt, amiért csak a „legmagasabb rangú Gestapo-vezetőket védik meg a felelősségrevonástól" és információja fejében Stangl minden egyes áldozata után egy centet kért. „Hajlandó vagyok kifizetni neki a hétezer dollárt" — mondotta Wiesenthal. Mint ismeretes, Stanglt hétszázezer zsidó meggyilkolásában való közreműködéssel vádolják.

Stangl a harmincas években a linzi rendőrségnél kezdte pályafutását. Mint meggyőződéses náci, az Anschluss után SS tisztként a felsőausztriai Hartheimben felállított megsemmisítő központ élére került. A kastélyban betegeket gázosítottak el és egyúttal itt képezték ki a nagy haláltáborok személyzetét. Stangl 1942—43-ban a sobibori, majd a treblinkai lágert vezette, utána a jugoszláviai partizánok elleni harcba vetették be.

Bár a háború után az amerikaiak Ausztriában letartóztatták, romeltakarítási munkára osztották be, ahonnan könnyen megszökött. A nácik földalatti szervezetének segítségével kijutott Olaszországba és a Közép-Keleten át Brazíliába, ahová családja is követte. A tömeggyilkos hosszú évek óta a Volkswagen Gyár helyi üzemében dolgozott. A bécsi zsidó dokumentációs központ 1964-ben szerzett tudomást a régóta körözött osztrák háborús bűnös hollétéről és a megfelelő bizonyítékok összegyűjtése után most kerülhetett sor leleplezésére. Mint az osztrák sajtó jelenti, az igazságügyminisztérium Stangl kiadatását kérte. (MTI)

KÖVETOEN A NAGYVILÁGBÓL

ELUTAZOTT MOSZKVÁBÓL A KOREAI KORMÁNYKÜLDÖTTSÉG

Pénteken elutazott Moszkvából a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége, amely Kim Irnek, a Minisztertanács első elnökhelyettesének, a Koreai Munkapárt Központi Bizottsága elnökségi tagjának a vezetésével tett látogatást a szovjet fővárosban. A koreai vendégeket Kirill Mazurov, a Szovjetunió Minisztertanácsának első elnökhelyettese, az SZKP Politikai Bizottságának tagja, Ivan Kapitonov, az SZKP Központi Bizottságának titkára és más személyiségek búcsúztatták. (MTI)

ALGÉRIAI DIÁKOK DÖNTÉSE

Az Algériai Diákok Országos Szövetsége csütörtökön úgy döntött, hogy megszakít minden kapcsolatot az Amerikai Országos Diákszervezet vezetőségével a CIA-val kapcsolatos felelőtlen és bűnös magatartása miatt. (AFP)

SZIHANUK NOVOTNYNÁL

PETŐFI NÉPE
Holló László
1967 MÁR 5.

1021

Holló László 80 éves

KIÁLTÁSNYIRA a Kiskun Múzeumban őrzött képeitől áll szülőháza. Ecső-színű, öreg, emeletes épület a Mártonfy utca sarkán, földszintjén gyógyszertár, meg hegesztőpisztolyok fényétől villózó műhelyek.

Kiskunfélegyházán, ebben a házban született 1887. március 6-án Holló László festő, Munkácsy- és Kossuth-díjas érdemes művész.

Gyermekévei a porlepte alföldi utcák világában teltek: a papsajtos árokpartok, a színes forgatagú félegyházi piacok olyan élményeket ültettek el lelkében, hogy lobogásuk hetven év múltán is előtör ecsetjéből.

Félegyházi származása elkísérte egész életében. A pesti Mintarajziskolában, majd Münchenben Hollósy Simonnál, végül Párizsban érik tehetsége a század elején. Járja a külföldet, Olaszországban és Spanyolországban barangol az ecset titkait fürkészve, látogatja a híres kiállításokat Európa-szerte.

1912-ben már nagy sikerrel állít ki maga is Párizsban. De amikor elboritja a Szajna partját a tavasz, őt az otthoni akácok mézillata hívja. Szülővárosától és a szülőföld tájaitól soha nem szakadt el. Mikor élete derekán a debreceni Tócos-kertben vert végleges tanyát, akkor is az Alföld iránti szeretet vezette.

Maga így vall erről az olthatatlan rajongásról:

„A parasztok vásznaimon mind félegyháziak. Még debrecéninek sem mondhatom magam, bár itt élek. De én eszemjárásával mindvégig félegyházi maradtam. Őseimnél, származásomnál fogva vérem ma is oda húz, ahhoz a tájhoz. Ennyiben valóban alföldi vagyok. Piktúrám mégsem alföldi, csak a vérem az...”

A gyermekkori boszorkányrajzból induló életmű széles ívekké tágult színekben, élményben, témában, kifejező erőben. Benne rejlenek az örökös útkeresés, lázongás változásai, de egyben mindig ugyanaz maradt: az egyszerű emberekkel való azonosulásban, az elesettek sorsa iránti együttérzésben, és végtelen alföldi táj szeretetében.

FESTÉSZETE — mint az imént idézett szavakban maga is vallja — mégsem tájhoz kötött. Expresszív lobogása, színkultúrája és drámai kifejezőereje az egyetemes festészet maradandó értékei. Őszintesége nemcsak a festészetünkben egyedülálló önarcképsorozatán tükröződik, hanem minden képét uralja, a történelmi kompozíciótól a tájképekig. Amennyire csendes, visszavonult az életben, olyan szenvedélyes, tiltakozó, vádoló, vagy éppen örömet harsogó a festészete.

Ha szenvedett az értetlenség, közöny miatt, a tilalmasi parasztok, vagy a tiszadadai halászok közt keresett és talált megnyugvást. Későn, hajlott korban érte el végre a teljes elismerés. 1956-ban, éppen harminc évvel az utolsó nagyobb fővárosi kiállítás után jelentkezhetett ismét Budapesten, az Ernst Múzeumban. Ötven évvel a párizsi siker után Munkácsy-, majd Kossuth-díjat kap. Egymást érik kiállításai, érdemes művész lesz, és néhány napja, a 80. születésnapja alkalmából rendezett retrospektív kiállítás megnyitóját követően mellére tűzték a Munka Érdemrend arany fokozatát.

ALKOTÓ KEZÉT ma is ifjúi energiák vezetik. Jelenlegi kiállításának anyagát jóformán kivétel nélkül az utóbbi évtized terméséből válogatta. Több százra tehető a számuk. Napjait bearanyozza, az alkotás számára háborítatlan légkört teremt körülötte társa, Olga asszony, s Holló László ecsetje alól új képek fényelenek ki, titkolva és cáfolva a régi elevenséggel, hogy alkotójuk 80 esztendős.

Falu Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Elsőként egy narancsvörös buklé, kétsorosan gombolodó, lefelé bővülő tavaszi kabátot mutatunk be; alatta fűzöld kiskosztümöt viselt a manöken.

Fekete-fehér azsúrosan szövött műszalmamodell, színházba, alkalmi összejövetelekre való.

hány darabos szériában kerülhet forgalomba.

Az „Ez a divat" két héttel ezelőtti számában képesriport adott hírt a „Nőrenvé" 1967. tavaszára tervezett kollekciójáról. A bemutató külön érdekessége — mondhatnánk úgyis: meglepetése —, hogy már e kollekció legszebb darabjaival közelebbről is megismertette a divat iránt érdeklődőket. S ami még ennél is örvendetesebb, hogy jónéhányuk máris megvásárolható az áruházban.

Trombitás Lajos, a kecskeméti áruház kirakatrendezőcsoportjának vezetője, nemcsak a most bemutatott modelleket konferálta be a közönségnek, hanem ismertette az idei divat főbb irányvonalait is.

EZEK szerint a kosztüm mellett idén tért hódított a ruhakabát együttes: például sima kabát — csíkos ruha, vagy megfordítva. Divatos a kockás anyag is, a sottistól a legapróbb pepitáig. Idei színeiket a tavaszi rétekről leshették el a divatkreátorok, mert divat a horizontkék, kikiricssárga, vízzöld, bólyapiros; a sötétebb

Amíg a

A leendő kismama szervezetében nagy változások mennek végbe. Ugyanakkor a terhesség időszakában hatványozott szerepe van az ápolt külsőnek, amely fokozza az önbizalmat, s amelyre nagy szükség van ahhoz, hogy a leendő anyuka kiegyensúlyozottan, boldogan készülhessen fel élete legnagyobb eseményére.

Kozmetika személyi higiénia

Sokan nem tudják eldönteni, hogy a terhes nő használhat-e szájrúzst, szemöldökceruzát stb.? A válasz csakis igen lehet, hiszen semmi sem indokolja azt, hogy a kismama előző állapotához képest bármi-

1021 ALFÖLDI TÚRA

Reggel 8-tól este 7-ig jártuk autóbusszal az Alföldet. Voltunk Dorozsmán, Bordányban, Üllésen, Kiskunhalason, Kiskunmajsán, Félegyházán. Nagy út — különösen ha látni, tudni akarunk mindent a meglátogatott városokról, községekről. Ott élő pajtásaink azonban segítettek. Levelet írtunk úttörő barátainknak, melyben kértük, közöljék velünk lakóhelyük múltjáról, fejlődéséről és jelenéről a legfontosabbakat. Közösen olvastuk el az ottani úttörők tudósítását. Így már egy kicsit ismerős helyre érkeztünk.

Érdekesebb állomásaink: *Üllés*. A főmérnök bácsi elmesélte, hogyan történik a kútfúrás. A *félegyházi* Kiskún Múzeumban láttuk, hogy milyen kegyetlenséggel sanyargatták a szegény népet régen. A múlt emlékei mellett jó volt látni Holló László festőművész kiállítását. Ezen keresztül a mai paraszti élet művészi ábrázolásában gyönyörködhettünk.

Felejthetetlen élményt nyújtott a *halasi* csipkeházban a halasi csipke készítésének és világhódító útjának megismerése. Az Árpád-emlékmű megtekintése után pedig jókedvűen játszottunk az őszi alkonyatban.

Barna Katalin,
a Tanárképző Főiskola
gyakorló iskolájának
VII/B osztályos
tanulója

DÉL-MAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1963 NOV 12

játékosát után
lőtotta.

H. HON
SZŐREG

Szőregen a
már 2:0-ra vez
két öngóljával
egyenlített. A
sárhelyi csap
mégis felülk
megszerezte a

KISTE
ALSÓVÁR

A második
cében Horvá
kórházba szál
től kezdve az
emberrel játszott. Góllövők:
Martus, Sándor, Stuhl, il-
letve Horváth. A kisteleki
csapat győzelme megérde-
melt.

HONVÉD—
SÁNDORFALVA 8:0 (4:0)

A szegedi csapat mindvé-
gig fölényben játszott és ki-
használta a helyzetet. Gól-
lövő: Szél (2), Sajtos (4), So-
nogyfalvi (2), Illyés.

(Sz. Kender) és
pel). Nagy László a döntőbe-
jutásért nagy küzdelemben
kapott ki 2:1-re Faházitól.
Női egyes: 1. Szarvasné (Bp.
KÖZÉRT) 2. Grigássy (Bp.
Vörös Meteor). *Férfi páros:*
1. Faházi—Nagy L. 2. Volen-
tics—Papp (Bp. Aknamélyí-
tő Bányász). *Női páros:* 1. Ke-
rekesné—Dr. Hegedűsné (Vö-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
Hajdubiharmegyei Népujság
1964 FEB 9.

1021

A teljessé vált életmű

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKAI KIÁLLITÁSA A NEMZETI GALÉRIÁBAN

Debrecen kulturális életének minden esetben ünnepszámba menő eseménye Holló László műveinek a fővárosban való bemutatása. Medgyessy után ő a második képzőművészünk, aki legméltóbban viszi Debrecen üzenetét az ország szívébe s határainkon túl, kapcsolva pikturánkat az európai festészet vérkeringésébe. Méltó tiszteletadás a 77 éves művész előtt, hogy a Magyar Nemzeti Galéria idei kiállítás-sorozatát — jelen esetben a Műcsarnokkal közösen — az ő grafikai művészetével nyitotta. Szén, kréta, tus, lavirozott tus, akvarellel és diópáccal készült lapjaiból 64-et válogatott össze — elemző gondossággal, a stíluskorszakokra is figyelemmel — a két rendező: *Solymár István* és *Láncz Sándor*. E rég várt grafikai tárlat — a Holló-i életmű sokáig hiányolt láncszeme — újból sikert jelentett.

Míg Medgyessy Ferencet hamar elragadta tőlünk a főváros, Holló László ma is itt él közöttünk. A Tócóskert s nyaranta Tiszadada — amelynek élményanyagából e tárlaton is több mű szerepel — a ma is töretlen lendülettel alkotó mesternek melengető erőt, lelkesedést adó bázisává szélesült. E helyekhez már eltéphetetlen szálak fűzik. Mindvégig az alföldi emberek sorsának s tájainak szemléletébe merül, újra éli és újra teremti. Szűkszavú, tömör vonalkultúrájában sehol sincs mellébeszélés, vagy rutinra alapított öncélú közlés. — Korábbi rajzélményei fájdalmas együttérzések, néhol keserű lázadások tanúi, már akkor is bátor, a szó nemes értelmében vett virtuóz technikával előadva. Azóta is alakjaiban, fejtanulmányaiban és önarcképeiben a lelkiindulatok sokfélesége zsúfolódik. Míg a két világháború közötti grafikáiból expresszív törekvések, társadalmi elégedetlenségéből eredő indulatok elemezhetők ki a felszabadulás utáni években szemlélődő líraiság fonódik műveibe. A vonalak egymással küzdő feszültsége enged, a súlyos komorsággal telített tartalom líraiságba szelídül, jelezve Holló hangulati azonosulását, érzékenységét. Az optimista hangvétel fokról-fokra jut túlsúlyra.

Az utóbbi években a vonalakat még sommásabban, még összegezőbben kezeli, *Vízhordója* csak néhány krétavonási felvillanás, a *Fürdőzés* kevéssel is sokat mondó, letisztult vonalkultúrát tükröz, *Tiszaparti jelenete* vagy *Női brigádja* új életünkkel való kapcsolatát jelzik. Grafikai fejlődésének egymásba olvadó szakaszait kiállított 64 művében a rendezők egy-egy jelentős utalással érzékeltetik. A grafikai megnyilatkozások Holló-i jelrendszere technikailag is igen árnyalt. Az ecset futása, — hol sűrű festékkel telten, hol meg csaknem szárazon, szálkás nyomot hagyva — összegezi magában a részleteket, akárcsak egy magasfokú gyorsírási rövidítés. A tömörítő ecsetnyom milliméternyit sem torzulhat, mert ez már meghamisítaná, torzítaná a szándékolt mondanivalót. Gondolatköre változatos, mégis egységes, szinte azonos indítékú. Nem egy-egy kép formai részletének érlelései, hanem önállóan is befejezett művek. Vágtató lovainak sorozatából itt is láthatunk példákat. E szénvázlatokban nemcsak az előző mozdulat ereje sejlik, hanem utal a következő percek történésére is. A cselekmény nemcsak grafikailag, hanem lélektanilag is hiteles. Ez az az élménytöbblet, amely Hollónak oly előkelő helyet biztosít, ami mások fölé emeli. A rajzolás hevületében is mérlegeli a távlat mélységét, az alakok, a tárgyak térbeli elrendezését. A lényeget illetően hol az értelemhez, hol az érzelemhez közeledik.

Bár rajzi életműve fokozatosan emelkedő egységet mutat, a legérettebből is kimutathatók korábbi vonalkultúrájának elemei. Tematikájuk Holló jól ismert élményköréből való, aratókról, lakodalmasokról, krumpliszedőkről, környezetükkel összefort emberekről szól, de nagy vásznainak néhány előzetes rajzi megfogalmazására találunk példákat, amelyeken a szinte egyszerre kiérlelt képi látomást vetette papírra. Különös szépségű gyermekfejei, egyéniségét feltérképező önarcképei, anatómiai biztonságát jelző akt-tanulmányai mindenkit meggyőznek arról, hogy a vonalkultúra értékeit ily értelemben összegező grafikai mű felérhet a festmény értékével. Dürer metszetei, Goya rézkarcai, Toulouse-Lautrec litói bizonyságok erre. A kiállított lapok zöme ecsetrajz, eme zárt, fegyelmezett önuralmat, tévedhetetlen biztonságot követelő legnehezebb grafikai technika. E kevés beszédű vonalak világa Hollónál egyetemes emberi érzések területévé szélesül.

Dr. Tóth Ervin

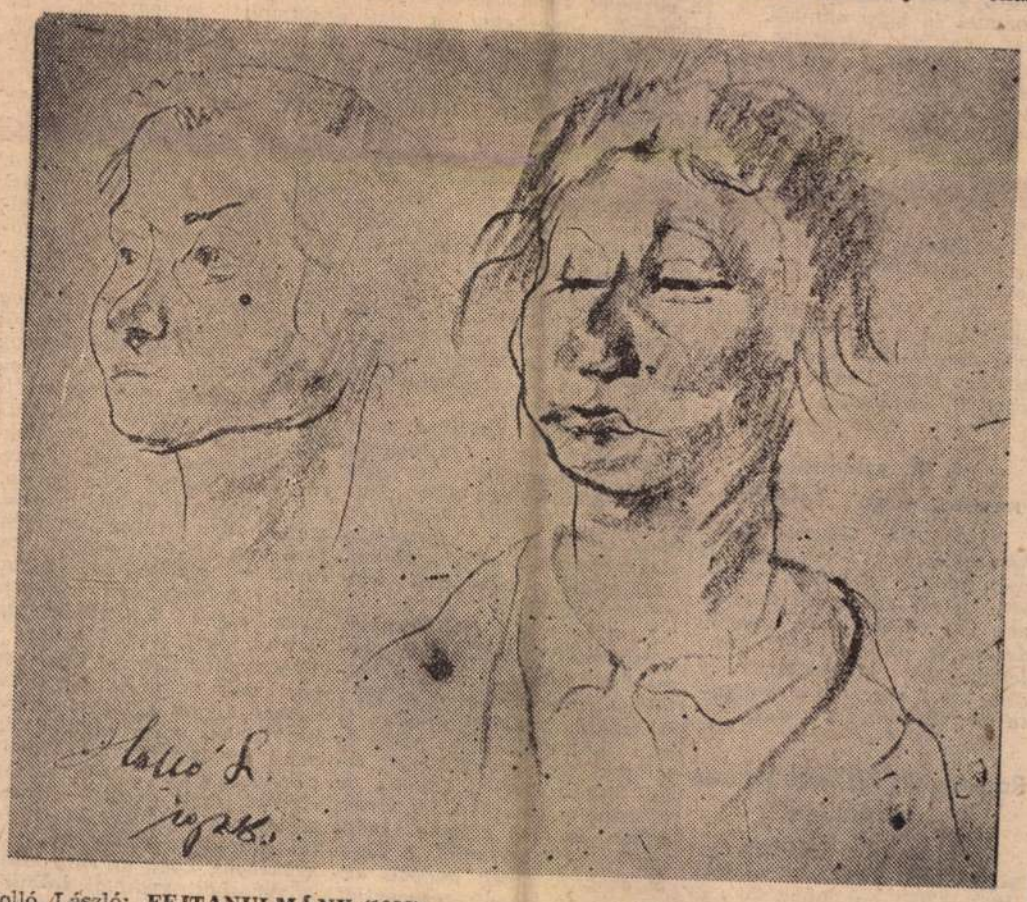

Holló László: **FEJTANULMÁNY (1928)**

(MTI Foto — Bojár Sándor felv.)

A HÉT KÖNYVEI

Az Európa Könyvkiadó adta közre Szauder József irodalomtörténész tanulmánykötetét *Olasz irodalom — magyar irodalom* címmel. Väinö Linna kiváló finn író regénye, *A sarkcsillag alatt* című, a századforduló korszakába viszi el az olvasót.

A Szépirodalmi Könyvkiadó Olcsó Könyvtár sorozatában került megjelenésre Heltai Jenő két kisregénye egy kötetben. *Kiskirályok* címmel: a Family Hotel, valamint a VII. Emánuel és kora címűek.

A Zenekiadó jelentette meg Otto Klemperer korunk kimagasló karmester-egyéniségének írását *Emlékeim* címmel önmagáról és kortársairól.

A Képzőművészeti Kiadó adta ki Lengyel Géza művét *A szép mesterségek kezdete* címmel. A mű Ferenczy Istvánnak, a magyar nemzeti szobrászat megteremtőjének regényes életrajza.

A Móra Ifjúsági Kiadónál jelent meg Aaron Judah *Macóka meséi* című kedves, mulatságos műve, Reich Károly derűs illusztrációival.

A IX. szimfónia népszerűsége Tokióban

A 10 millió lakosú japán fővárosban a karácsony és újév közötti napokban összesen 11-szer adták elő Beethoven IX. szimfóniáját. Egyedül december 26-án Tokió három legnagyobb koncerttermében összesen 7 ezer ember hallgatta meg Beethoven művét.

Rameau és Richard Strauss évfordulója

Az emberiség 1964-ben ünnepli Jean-Philippe Rameau (1683—1764) halálának 200. és Richard Strauss (1864—1949) születésének 100. évfordulóját. A német és a francia rádió koprodukciós ünnepségeket rendez a két centenárium alkalmából. Annyi már bizonyos, hogy a franciák Rameau: „Zoroastre" című operáját mutatják be Stuttgartban.

...nyi hátrahagyott ...ay kézirat

...rude Steinnel. Mary Hemingway elmondotta, hogy ez a **gyűjtemény 1964. május 5-én**

MEGJEGYZÉS

a versbarátokról

Több nint egy esztendeje, hogy a Magvető könyvkiadó kezdeményezésére útjára indult Magyarországon egy kezdeményezés, a Versbarátok Köre, amelynek az volt a feladata, hogy baráti körök formájában fogja össze mindazokat az olvasókat, akik szeretik a verseket, s alaposabban meg akarnak ismerkedni a mai magyar költészettel, a költészet műhelytitkaival.

Általában minden körben örömmel fogadták a Magvető kísérletét, a szervezés megindult s Budapesten is, sőt vidéken is sok helyen szép eredményeket ért el. Bár a formák, a költők és közönség találkozásai, a dedikálások, az illetménykötetek stb. rendszere nem alakult még ki teljesen, a versbarátok örömmel fogadták a kiadó kezdeményezését. Nem egy helyen megtartották az összejöveteleket, irodalmi esteket.

Debrecenben egyelőre nem dicsekedhetünk túlságosan nagy eredménnyel. Az Ady Endre könyvesbolt több alkalommal tett már kísérletet, hogy valamilyen formában megszervezze a versbarátokat, de általában sikertelen maradtak kísérletei.

Nem lennének Debrecenben versbarátok? A legtöbb verseskötet elfogy a könyvesboltokból, megjelenés után nem is sokkal, irodalmi estéken is van közönség, ha nem is mindig. Az érdeklődésnek tehát látható jelei is vannak, de ha ezek a jelek nem lennének, akkor is meg kellene tudni szervezni Debrecenben a Versbarátok Körének nagyon aktív és tevékeny csoportját. Számoljuk ki például hány magyar szakos tanár, hány magyar szakos egyetemista, hány irodalom iránt érdeklődő könyvtáros, középiskolás, él Debrecenben, hogy a munkások, különösen a fiatalok nagy tömegeiről ne is beszéljek. Itt vannak, bizonyos, hogy érdeklődnek is a költészet iránt.

Az viszont tény, hogy az Ady Endre könyvesbolt pillanatnyilag egyedül maradt a versbarátok körének szervezésével. Nincs olyan szerv, vagy intézmény, amely komolyan támogatná. Az is lehet persze, hogy a könyvesbolt sem elég határozottan fordult a szervekhez, intézményekhez. Érdemes lenne például tárgyalni a magyar szakos pedagógusok munkaközösségeinek járási és városi vezetőivel, a gimnáziumok igazgatóival, az egyetemi irodalmi tanszékkel, a KISZ-szel, a szakszervezetekkel, a könyvtárakkal. Mindenütt megvan a módja annak, hogy a versbarátok figyelmét felhívják a kör lehetőségeire és kedvezményeire. Talán nem is kellene mást tenni, csak annak az olvasónak, aki verseskötetet kölcsönöz, kezébe adni a jelentkezési lapot.

El tudnám képzelni, hogy az idei kulturális szemle egyik feladata lenne a Versbarátok Körében való aktív részvétel, azt is, hogy a könyvbarátmozgalom irányítói fordítanának ennek a rendkívül jelentős kezdeményezésnek népszerűsítésére sokkal több gondot.

A lehetőség óriási, a módszerek adva vannak, csak éppen meg kellene azokat keresni és alkalmazni kellene őket. Debrecenben véleményem szerint kétszáz-kétszázötven fővel működhetne a Versbarátok Köre és ilyen csoport már nagy dolgokat csinálhat. Olyan költőket és írókat hívhat meg, akikkel éppen megismerkedni kíván, előadóművészeket és mindent elérhet, amit akar, — természetesen a költészet körén belül maradva. Ehhez pedig az szükséges, hogy az Ady Endre könyvesbolt szakmai irányítása mellett az érdekelt szervek alaposan kezdjenek hozzá a Versbarátok Körének szervezéséhez és közösen határozzák meg a tennivalókat.

Sokszor dicsekszünk azzal, hogy Debrecenben milyen hagyományai vannak az irodalomnak, közelebbről a költészetnek. Csokonaira, Fazekasra, Adyra, Gulyás Pálra hivatkozunk. Az ő emlékük, az ő szellemük is megköveteli a sürgős cselekedeteket.

B. J.

A Szovjetunióban kiadják Georges Bizet leveleit

A Szovjetunió zenei könyvkiadó vállalatánál rövidesen megjelenik Georges Bizet mintegy 400 levele orosz nyelvű fordításban.

Ebben a kötetben első ízben látnak összegyűjtve napvilágot a nagy zeneszerzőnek azok a levelei, amelyek különböző országokban és korszakokban nyomtatásban megjelentek. Képet adnak az olvasónak Franciaország és Olaszország művészeti életéről a múlt század derekán.

...íróasztalhoz ő maga pedig elment a bárónykalitkát szerkeszteni.

A kalitka el is készült, már az utolsó lécet szegezték a bárányra, mikor a vőlegény kitámolygott az udvarra. Halálsápadt volt, ősz hajtincs tapadt verejtékes homlokára, és megtört hangon kért egy pohár vizet.

— Nem bírom tovább — támaszkodott a falhoz.

— Mit? — rohantak hozzá.

— A fuvarlevél kiállítást. Nem nekem való ez. Én csak mérnök vagyok. Te vagy a jogász, papa. Neked kell mindenhez értened.

A főügyész egy kicsit bátortalanul mosolygott, mikor leült az asztalhoz, de mire felkelt, egész imperátorprofilt nyelt az arca.

hetne okos embert keríteni, különösen így kettős ünnep második délelőttjén.

Farkast emlegetnek, kert alatt jár: kopogtat az ajtón az okos ember. Megyei virilista, kereskedelmi kamarai tag, gyárigazgató, hát ez már csak tudja a dörgést. Hozzá fekete szakálla is van, tud imponálni, ha arra kerül a sor. Lecsap a fuvarlevélre, mint a héja, s rögtön fölfedezi a hibát.

— Hát persze, igaza volt a vasútnak, így kell ezt ni, most már mehet a Mihály.

Mihály viszi a bárányt, és hozza a bárányt, és kijelenti, hogy a fuvarlevél most már valóban gilt, de a forgalmi iroda és a haza üdve passzust is kíván.

— Az ám, csakugyan, hogy

Holló László

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

1963 MÁJ 23

Vasárnap nyílik Holló László akvarell kiállítása

1021

A Képcsarnok Vállalat rendezésében 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik Holló László Kossuth-díjas festőművész közel 40 darabból álló akvarell kiállítása a Medgyessy-teremben. A tárlatot dr. Tóth Ervin műtörténész nyitja meg.

BIOGAL Gyógyszergyár vá
Építõipari Vállalat dolgozó

1021

1963. november 3, vasárnap

Több tanulmányt, bátrabb témaválasztást!

A Népművelési Intézet kérésére az elmúlt hetekben összegyűjtötték, majd zsürizték a megyénkben működő képzőművészeti körök legjobban sikerült anyagát. A beérkezett 100 kép közül mindössze 30 nem ütötte meg az amatőröktől is elvárt színvonalat, 20 pedig annyira kitűnően sikerült, hogy képviselni fogja megyénket a november 7-én a képzőművészeti körök Budapesten megrendezésre kerülő országos kiállításán.

Legtöbbet — 7—7 képet — a kiskunfélegyházi Holló Lászlótól és a vaskúti gyermekszakkörtől vettek át. A kiskunfélegyházi művelődési ház körének anyagából 3, a kiskunhalasi Thorma János körből 1, a bajai Rudnay Gyula képzőművészeti körből pedig 2 került be az országos kiállítás anyaga közé. Méltó elismerése ez képzőművészeti köreink eredményes munkásságának, melyet még jobban alátámaszt az országos kiállításra ugyan be nem került, de a zsüri által jónak minősített képek szintje is.

Ezekből a képekből a Bács-Kiskun megyei Népművelési Tanácsadó rendezett Kecskeméten, a Hazafias Népfront helyiségében szakmai bemutatót és rövidesen vándorútra indítja a képeket azokba a városokba, községekbe, ahol képzőművészeti kör működik, vagy most alakul. A kecskeméti bemutatót a körvezetők és szakértők megbeszélése követte, ahol alaposan megvitatták a körök eredményeit, fogyatékosságait, a csoportok jelenlegi helyzetét.

A kiállított képek világosan tükrözik azt is, ami jó és azt is, ami javításra szorul a körök munkájában. Tehetséges mester szakavatott irányításáról tanúskodnak a Weinträger Adolf festőművész által vezetett vaskúti gyermekszakkör finom színkezelésű, harmónikusan szerkesztett tájképei. Ugyancsak a vezetők hozzáértő, odaadó munkáját bizonyítják a kiskunfélegyházi, kiskunhalasi, bajai körtagok ügyesen formált, mértéktartó ízléssel festett képei. Sajnos, a kecskemétiek — arra való hivatkozással, hogy állandóan egyik helyiségből a másikba költöztek, s ezáltal nem tudtak dolgozni sem — kimaradtak az országos és a megyei kiállításból is.

A látottak alapján nyugodtan elmondható, hogy egészséges fejlődésnek indult nálunk a képzőművészeti körök élete. Ennek ellenére bőven akad még javítanivaló. Kevés a tanulmány, holott az igazán jó kép nem nélkülözheti a biztos rajztudást. Mozgástanulmányok, a térbeliség, a fény- és árnyékjelenség törvényeinek ismerete nélkül — mint egyes képeken világosan felismerhető volt — elnagyolttá, aránytalanná, sőt értelmetlenné válik a kompozíció, melynek egységét pontosan az alapvető ismeretek hiánya bontja meg.

De bátrabb, változatosabb lehetne a témaválasztás is. A képek nagy része portrét, tájképet, csendéletet ábrázolt. A mai életből merített témával szinte alig egy-két tag jelentkezett. Ezen az egyoldalúságon sürgősen változtatni kell.

A vitán felmerült a körök kedvezőtlen helyzete is. Sok esetben akadályozza a munkát a helyiséghiány. Vagy például a bajaiak vezetője, Mikli Ferenc áldozatkész munkájáért két éve semmilyen tiszteletdíjban nem részesült. A Népművelési Tanácsadó ígéretet tett, hogy segít megoldani a felmerülő anyagi nehézségeket, csak a körök vezetői írják össze, hogy mire van szükségük és küldjék be a megyei tanács művelődési osztályára. Továbbá terv[illegible]be vették egy új kör alakí[illegible]salmáson, Izsákon pe[illegible]natban van a gyermekszakkör szervezése.

Időszerű, fontos feladat: többet és jobban foglalkozni a képzőművészeti körök tevékenységével, azzal, hogy a mozgalom ne veszítse el eredeti célkitűzéseit. Mert a körök akkor váltják csak be valójában a hozzájuk fűzött reményeket, ha öncélú művészkedés helyett a képzőművészet megismeréséhez, a giccs elleni harchoz nyújtanak segédkezet. Éppen ezért nem ártana a gyakorlati tevékenységen kívül a tagok nevelésére, tapasztalatcsere - látogatások, tárlatnézések sűrű szervezésére is gondot fordítani, hogy még sokrétűbb ismeretekkel felfegyverzett legyen a művészi szép szeretetét elhintő körtagok egyre szélesedő tábora.

V. Zs.

PETŐFI NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tizezer forintos rejtvénypál
unk III. fordulójának
ejtvényét közöljük. A megfej
ket totószerű 1, x vagy 2 beírással
kell megadni. A harmadik forduló
megfejtéseit összegyűjtve novem-
ber 22-én, péntekig kell szerkesztő-
ségünk címére beküldeni. A bori-

...TVÉNYTOTÓ.
Kéthetenként díjaz-
...ak minden fordulón — akár
néhány szelvénnyel is — szerepel-
tek, azok között sorsoljuk majd ki
a főnyereményeket műsoros est ke-
retében. Biztosítsa előre a lap pél-
dányait!

1. Szelvény

		TIPP	TIPP
1.	Megyénkben működött neves mérnök, akiről Farkas László könyvet írt. Vásárhelyi Pál Vedres László Türr István 1 x 2		
2.	A török hódoltság idején a jelenlegi Bács-Kiskun megye legnagyobb részét képező Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye vezetősége melyik vármegyébe menekült? Zemplén Nóvaújvár-Torna Nógrád 1 x 2		
3.	Megyénk egyik országos jelentőségű nagyüzeme gyártja a községek vízellátását szolgáló hidroglóbusokat. Kérdésünk: Hol van ez a gyár? Baján Kecskeméten Kiskunfélegyházán 1 x 2		

3. Forduló

3. Forduló 1. Ellenőrző szelvény

A beküldő neve: .....

Pontos címe: .....

Beküldőnél marad.

Apróhirdetések

SZANKON Petőfi út 25. sz. alatt levő ház beköltözhetően eladó. 3756

BEKÖLTÖZHETŐ utcai háromszobás ház eladó. Kecskemét, Zsinór u. 109. 3778

NAGYMÉRETŰ 2 szobás, kamrás lakásomat bérházi kettőszobásért elcserélem. Simon, Kecskemét, Széchenyi tér 27. 3781

ELADÓ Kecskemét, Voelker-telep IV. u. 8. sz. alatt zománcozott fürdőkád és mosdókagyló. 3782

KERÉPKÁR, motorkerékpár zománcozását, konyhabútorok mázolását szakszerűen készítem. Adorján fényező-mázoló mester. Kecskemét, Horváth Döme u. 16. 3785

KONYHABÚTOR eladó. Kecskemét, Sárkány u. 13. 3786

LEINFORMÁLHATÓAN megbízható, sokoldalú hivatali ismerettel rendelkező tisztviselőnő vállalatok, intézmények, szövetkezetek budapesti ügyintézését vállalná. (Anyagbeszerzés stb.) Novák Jánosné, Bp. VIII. Vas u. 15/a. Telefon: 143-454. 9363

GYERMEK mellé komoly lányt keresek. Kecskemét, Nagykőrösi u. 2. I. em. Kissék. 3790

FEKETE Pannónia 1400 km-rel eladó. Hetényegyháza, Kossuth Lajos u. 125. 9383

KARCAGI 1 szoba, összkomfortos lakásom elcserélném hasonló kecskemétiért. Érdeklődni: Kecskemét, Leninváros, A-ép. I. lépcsőház 11. 9389

BARNA háló eladó. Kecskemét, Zó-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hollo' Lajos

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 7.

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett és nagy sikert aratott »Hollo László grafikái« című kiállítás március 8-án, vasárnap este zárul.

Musée Moreau

Holló László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Egyetemi Élet

1964 AUG 8.
1964 AUG

1071

Holló László vázlatkönyvéből

A k

Az öreg koldus városunk közismert alakja. Találkozhatunk vele a Déri téren, a posta épülete mögött, az Ady művelődési ház előtt, az Aranybika környékén, a Kossuth utcai buszmegállónál.

Csupasz, piszkos lábát maga alá húzza, s oly mesterien, hogy azt hinné az ember, hogy nincs, vagy ha van is: béna. Koszlott, barna kalapját a járókelők felé nyújtja, mély, artikulálatlan hangon gajdol, könyörületességért esdekelve.

S az emberek könyörületesek.

Melegszívű nénikék, segítésre nevelt úttörők, háborút járt férfiak, pöttömnyi kislányok, csehszlovák turisták, kismamák, tanítónők — ejtegetik pénzüket a barna kalapba. S a kalap mindent elnyel, mégis mindig üres. Amint a pénz a kalapba hull, a koldus kiveszi, bal sarkán vércsomós szemével erősen megnézi, hunyorog és zsebrerakja.

Hull, hull a pénz a barna kalapba. A koldus számolja, és hálálkodik avagy káromkodik.

Már egy félórája figyelem. Nézem az órát: nyolc perc alatt tizenkét adakozó. Megállnak, lerakják a csomagokat, előhalásszák a pénztárcát, lehajolnak, nehogy a kalap mellé dobják... Nem sajnálják az időt, a fáradságot. S a pénzt legkevésbé.

Rendőr közeledik. A koldus fejébe csapja a kalapot, felugrik... Késő.

— Mért nem megy haza, öreg?

— Megyek már uram, megyek.

Lassan battyog. A Tóthfalusi térre, az italboltba. Itt már ismerik, nem szolgálják ki.

voltam, ismerem az éhséget. Az a forint, ami nekem semmi, neki kenyeret jelent.

— S az idegeneforgalom?

— Jártam Nyugaton. Itt csak egy-kettő van, de ott hemzsegnek a koldusok. Az idegenforgalom különben sem arra való, hogy szebbet mutassunk a külföldieknek a valóságnál.

— És ha egy koldus sem lenne?

— Azért még küzdeni kell.

A nagymama, aki háromnégyéves unokájával dobatja a kalapba a pénzt, így válaszol:

— Örülök, hogy adhatok, s a kis unokámat is így nevelem. Csak rajtunk is segítettek volna annak idején...

A csehszlovák turisták így nyilatkoznak:

— Emberi kötelességünknek érezzük, hogy segítsünk; igaz, csak kétszáz forintot kaptunk. Egyébként önöknél alig látni koldust. Csodálkozunk, hogy az öreget nem helyezik szociális otthonba. Láttunk ilyen intézményt, ott jól élnek az elesettek.

Folytathatnánk a sort a rögtönzött közvéleménykutatásról.

„JÖN A RENDŐR!"

A Horthy-éra nyomorából, a háború poklából szabadult, végre nyugodtan és jól élő emberek, szocialista szellemben nevelt gyerekek, örülnek, hogy segíthetnek. Nem érdekli őket, mire költi a „szerencsétlen béna agg" a koldult pénzt, de

Az őrszem visszafelé sétál. Odasiet a koldushoz, aki most hiába próbál elinalni. Felveszi a jegyzőkönyvet.

„M. A. született: 1900-ban Kabán. Lakása: Debrecen, Hatvan utca 46."

— Nem tudunk vele mit kezdeni — mondja a szakaszvezető. — Naponta négyszer-ötször hazaküldjük... hiába. Nem kéne vele kesztyűs kézzel bánni.

Ezt tudja az öreg is, és a markába nevet. Egyedül attól tart, hogy egyszer elveszik a koldult pénzt, és illetékbélyeget adnak helyébe.

A TANÁCS NEM GYŐZI SEGÉLLYEL

Az I. kerületi Tanács V. B szociálpolitikai osztályára visszautunk.

— Ismerjük a helyzetét — mondja az osztályvezető. M mindent megteszünk, amit lehet. Esetenként pénz- és természetbeni segélyben részesítjük. De a tőlünk kapott ruhát és alsóneműt is eladta, megitta. Fia, lánya, menye mind munkaképesek, eltartása az ő kötelességük. A vejének, K. L-nak most utaltunk ki 150 forintot, mivel a börtönből szabadultak segélyezését törvény biztosítja. Hátha jó útra tér...

— Havi tízezer is kevés lenne — szól közbe a titkárnő. — Mindent elisznak. Csak önmaguk segíthetnek anyagi helyzetükön.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-207

Holló László

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1964 JUL 3.

1021

6

Vasárnap nyílik

Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása Vásárhelyen

Az alföldi festészet fellegvára, Hódmezővásárhely kissé törleszt az idős és neves Holló László Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művészével szemben, amikor a Hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum és a Debreceni Déri Múzeum közös rendezésében megrendezi gyűjteményes kiállítását. Holló László művészete — részletesen következő vasárnapi számunkban foglalkozunk vele — alföldi piktura, benne az alföldi ember élete, küzdelme, sorsa tükröződik égő színekben, sajátos megjelenítésben. Az idős mester vásárhelyi kiállítása július 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor nyílik a Tornyai Múzeumban. Megnyitó beszédet Kurucz Albert főiskolaigazgató-helyettes mond. A megye kimagasló kulturális eseményét még az is fokozza, hogy a kiállítás megnyitásán Holló László Kossuth-díjas művészünk személyesen is megjelenik.

A vasárnap nyíló tárlat elé élénk érdeklődéssel tekint az egész megye, de különösen Hódmezővásárhely képzőművészetet szerető és becsülő közönsége.

Az öntözés terjesztése — Jobb Kulturált állattart

a vásárhelyi mezőgazdasági munk

Hódmezővásárhelyen ez év május elején alakult meg a városi népfrontbizottság mellett működő mezőgazdasági munkacsoport, amely Hajdú László, a Dózsa Tsz főagronómusának vezetésével már eddig is igen hasznos segítséget adott a mezőgazdaság fejlesztéséhez. A munkacsoportnak 12 tagja van, köztük tsz-tagok, gépjavító állomási és állami gazdasági dolgozók, van állatorvos stb.

A munkacsoport programjáról, illetve eddigi tevékenységéről beszélgettünk a napokban a csoportvezetőjével.

— Azzal a céllal alak[illegible] amely a téli teleltetést az eddigieknél eredményesebben oldja meg.

— A program végrehajtása érdekében több javaslatot nyújtottunk már be a városi tanács végrehajtó bizottságának. Például a gabonaátadás meggyorsítása érdekében terjesztettünk el javaslatokat. Ezekkel foglalkozott a városi tanács vb és megnyugtató intézkedéseket hozott. Ennek eredménye, hogy a múlt évekhez viszonyítva meggyorsult a gabonaátvétel. A javaslatok között megemlítettük, hogy a terményforgalmi vállala

Holló László

1021

Holló László művei Vásárhelyen

Többszörös öröm számunkra Holló László festőművész kiállításának hódmezővásárhelyi bemutatása. Egyrészt azért, mert műveinek tágabb szülőföldjére, a Dél-Alföldre érkezésével kicsit őt magát is hazatérőnek érezzük. Másrészt a mára gondolva azért is, mert Holló László művészi munkássága is bizonyíték arra, amit az ittélő vásárhelyiek szintén — nem minden eredmény nélkül — példáznak, hogy vidéken élve is lehet magasszintű, maradandó értékű műveket alkotni.

Ezentúl azért is közel állnak hozzánk Holló László alkatásai, mert gyökereivel szorosan kapcsolódik Tornyai és a többi nagy alföldi realista művészetéhez. Ez indokolja, hogy Holló Lászlóról beszélve, életútját, művészetét áttekintve Tornyaira is gondolunk és utalunk.

MENEKÜLŐK

Sorsuk, művészi útjuk több ponton találkozik. A parasztság élete, a tanya és az Alföld rónájának végtelenje jelentik első maradandó élményüket és formálják gyermekkorukat. Tehetségük korai kibontakozása után a Képzőművészeti Főiskola stúdiumai következnek, ahol Holló László Székely Bertalan növendéke. A kor festői útjának szinte kötelező menetrendje szerint alakulnak a következő állomások: Münchenben és Párizsban folytatja tanulmányait. Székely Bertalan elsősorban kompozíciós készségét fejlesztette, Hollósy Simon pedig a münchení és nagybányai években hat döntő módon művészi magatartásának és etikájának kialakulására. Párizsban közel kerülve a posztimpresszionisták erőteljes egyéni arcú piktúrájához, elsajátítja az európai festészet legkorszerűbb formanyelvét. Utána körülnéz Európában, felkeresi a képzőművészet virágzásának gazdag lelőhelyeit Olaszországban és Spanyolországban, megtartja kapcsolatát szűkebb hazájával, az Alfölddel és annak népével. Róluk és nekik akar beszélni. Ezzel vállalja a hivatalos művészet politika meg nem értését és vele a meliőzöttséget. Érthető ez, hiszen az alföldi táj drámai izzása és a szegényparasztok munkában megrokkant alakjai nem voltak megnyugtatoak a „meztelen nők és almafák" környezetéhez szokott vezető réteg számára.

Az életút és az élmények azonossága hozza létre Holló és Tornyai, illetve az alföldi realisták között a művészi út közösségét. Ez a közösség nem a formálás azonosságához, hanem emberi magatartásában és művész-etikában valósul meg. És mert őszinte művészek, ez az etika műveik tartalmi mondanivalóját is meghatározza. Elvetik a l'art pour l'art öncélú formai já-

lágháború közötti Magyarországban, akik nem látták a társadalom egészét és benne az itt élő milliók sorsát. Aki törődött valamit is ebben az országban a nép sorsával, annak nem lágy szordinó, „verklí futamok", hanem a sikoltás és az üvöltés volt az el nem kerülhető művészi tett. Nemcsak a zenében, mint Bartók és Kodály, hanem a vásznon is, mint ahogyan azt Tornyai, Koszta, Nagy István és Holló tették.

Holló László életműve sem volt mentes a zökkenőktől és kitérőktől. A kezdeti években megjárja a romantika útját. Megihleti ecsetjét a mitológia is, de ezekben a műveiben sem a transzcendens élményt, hanem emberi vallomást nyújt számunkra. A táj és a tájban élő ember élménye az évek folyamán mind döntőbbé válik számára és művészete mind mélyebbre ereszti gyökerét a társadalmi realitás talajába. A műveiben már kezdettől fogva meglevő drámai feszültség, nyugtalanság és mozgalmasság tovább fokozódik. Ezt a szaggatottan felrakott ecsetvonások mellett az ellentétes színek nem egyszer igen merész egymásmellé helyezésével alakítja sajátos hollói formanyelvvé. A sárga, a kék és a vörös első pillanatban meghökkentő együttese nem szubtilis esztétikai élményt kíván nyújtani, hanem megdöbbent és megráz.

Az alföldi realisták közül Tornyai és Nagy István élete fogyott el legkorábban. Koszta kevéssel halála előtt még éppen megérte a társadalmi megbecsülés néhány megnyilatkozását. Holló, a legfiatalabb, 77. évében jó egészségnek örvend és most már élvezi népünk megbecsülését, mely Kossuth-díjban és érdemes művészi címben is kifejezésre jutott. „Most már" írtuk és ennek külön hangsúlya van, mert mindez eléggé érthetetlenül csak az utóbbi néhány évben — de szerencsére még nem elkésve — valósult meg.

A megbecsülés és a közösség szeretete, — mely évtizedeken át úgy hiányzott —, az utóbbi években tovább gazdagítja Holló László művészetét.

Milyen színes és nyugalmas utolsó évének termése, különösen a Balaton és a virágcsendéletek. Bízunk benne, hogy mindez csak kezdete egy új, belső békét és nyugalmat sugárzó alkotói periódusnak.

Ehhez az új, most kibontakozó, derűt és elégedettséget hordozó korszakhoz kívánunk Holló Lászlónak további alkotó kedvet, erőt és jó egészséget.

Dömötör János

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bukott, vagy gy[illegible] Bethlen 1920-ban Vásárhelyen?

(Egy anekdota margójára)

Hódmezővásárhely is szerepel Békés István »Új magyar anekdotakincs« című gyűjteményeskötetében, méghozzá az 1920-as nemzetgyűlési választások kapcsán. Az anekdóta a vásárhelyi mandátumért harcoló Bethlen István gróf és Tasnádi Kovács József párviadaláról tár elénk egy megdöbbentő, de még abban a korban is túlzásnak számító képet. Felesleges volna itt részletesebben vázolni a jóízű adomát, megelégedhetünk viszont összegezésképpen magának az anekdótának egyik mondatával: »A magyar ellenforradalom, a progromterror egyik ősatyja: Bethlen István... mint állítólag izraelita, Hódmezővásárhelyen 1920-ban kibukott a képviselőségből«.

A kérdés: megállja-e ez az állítás a helyét a tényekkel való szembesítés után is?

A Tanácsköztársaság vérbefojtásában segédkező román csapatok 1920. március 30-án ürítették ki a Tiszántúlt. Ennek az országrésznek is képviseltetnie kellett tehát magát az ellenforradalmi nemzetgyűlésben. Ezért a kormány júniusra helyi képviselőválasztást írt ki, Vásárhelyen hát megélénkült a politikai élet. A harc a két mandátumért még májusban megkezdődött, bár ebben csupán az ellenforradalmi rendszer szekértolói vettek részt. A két választókerületre öt jelölt jutott: *Emich* Gusztáv kereskedelmi miniszter, *Lázár* Dezső helybeli földbirtokos a Keresztény Kisgazda és Földmíves Párt részéről, *Kacsó* Gyula, a Magyar Munkások Országos Pártjának, *Sallay* Iván és dr. *Szádeczky* Lajos, a Keresztény Kisgazda és Földmívespártnak jelöltjei.

A központi kormányszervek nem nézték tétlenül embereik igyekezetét. Május 6-án szenzációs hírt közöltek a helybeli lapok: Emich Gusztáv támogatására négy miniszter érkezik a városba, s részvételükkel május 11-én nagygyűlést rendeznek a Kossuth téren. A gyűlés mottója: „Agrár-program, keresztény nemzeti szellemben kiépített, ezeréves területében visszaállított Magyarország." A fő szónok, Emich programja magába foglalta az elbukott proletárdiktatúra gyűlöletét, amely szervesen ötvöződött a szociális demagógiával. Mint kereskedelmi miniszter új ipartörvényt, a tanonckérdés rendezését, szélesebb körű iparoktatást ígért, egyben azt is, hogy a megbízhatatlan, hazafiatlan elemeket kizárják az iparengedélyből. E kategóriába soroltak kiléte egy évvel a Tanácsköztársaság bukása után nem volt ismeretlen.

Nem várhattak többet a vásárhelyiek a Magyar Nemzeti Munkáspárt nevű ellenforradalmi alakulás képviselőjelöltjétől sem. Ez — a *Csizmadia* Sándor által életrehívott munkásáruló szerv — minden követ megmozgatott a parlamenti mandátumokért. *Kacsóh* Gyula pártvezére, Csizmadia Sándor május 24-én vázolta pártja programját Vásárhelyen. Beszédében kígyót-békát szórt a kommunistákra és a szociáldemokratákra egyaránt. Tagadta a munkásosztály vezető szerepét és kertelés nélkül fordított hátat a proletár internacionalizmusnak is. Kacsóh az osztálygyűlölet és osztályizgatás felfüggesztésének jelszavát tűzte zászlajára. Ilyen programmal nem lehet tömegeket megnyerni, ez világosan megmutatkozott az eredményekben is.

Dr. Szádeczkynek is jutott reprezentatív segítőtárs. Nem kisebb személy, mint *Haller* kultuszminiszter jött le Vásárhelyre a jelölt támogatására. Szádeczky igyekezett távoltartani magát mindennemű politikai csoportosulástól, s ezt nyíltan kifejezésre juttatta: „Most nem kívánnék osztályokat, hanem egész népet képviselni."

A szép számú, de pártállásban szegényes színskálát mutató jelöltek iránt a lakosság meglehetős közömbösséget tanúsított. Így a választás különösebb incidens nélkül zajlott le. Végeredményben az I. kerületben Emich Gusztáv, a II. kerületben Szádeczky Lajos került ki győztesen. (Kacsóh Gyula a legkevesebb szavazatot kapta.)

Emich Gusztáv 1920. szeptember 1-én terjesztette a nemzetgyűlés elé lemondását vásárhelyi mandátumáról. Időközben ugyanis berlini követnek kinevezték ki. A megüresedett hely betöltésére szeptemberre pótválasztást írtak ki. A kormány jelöltje az erdélyi menekült, a volt bécsi ellenforradalmi vezető, az akkori Menekültügyi Hivatal elnöke, Bethlen István gróf volt. 1920. szeptember 8-án a Fekete Sasban tartott jelölőgyűlés „egyhangúlag" fogadta el Bethlen személyét jelöltnek. Szeptember 10-én megjelentek a plakátok Vásárhely utcáin, hogy ezt a tényt, valamint a szavazás körülményeit ismertessék a lakossággal. Jó ideig úgy tűnt, hogy Bethlennek nem lesz ellenfele.

Szeptember 19-én azonban *Nagy* Lajos, *Darvassy* Béláné kereskedő és *Katona* Mi[illegible] meg[illegible]

[illegible] lengései között szilárdan áll a magyar történelmi igazságok talaján." Vagy: „Az ő megválasztásával városunk nemcsak képviselőt küld be a parlamentbe, hanem egyúttal történelmet is csinál." A Magyar Nemzetőr szeptember 21-én közli Becske mandátumának megsemmisítését, s Bethlen győzelmét. Másnap megalapozatlan hírrel akarja a döntésbe bele nem nyugvókat megvigasztalni: „Gróf Bethlen — külügyminiszter". (Amikor Horthy mégis Csáky grófot nevezte ki külügyminiszternek, a mandátum már úton volt Budapestre.) Gúnyos hangon emlékeznek meg a gróf ellenjelöltjéről: miután őt már kisemmizték: „Ma nem olyan időket élünk, hogy levegővagdosással bárki is eredményeket érhetne el Vásárhelyen. Puccsos elméletekre s a híg levegőhöz támaszkodó programokra nincs szükségünk!"

Így győzött Bethlen, s így került le a tetszetős anekdota maszkja a tények valóságáról. Sajnálatos az is, hogy Karsai Elek népszerű könyvében (A budai Sándor-palotában történt, 64. oldal) ugyanazon az úton, ugyanarra a következtetésre jut, mint Békés István. Az általunk vázolt eseménytörténet talán nem olyan kirívó, de izgalmas fordulatok, érdekes

[illegible] nem [illegible]
[illegible] tás nélkül, de hazaérve még sem lesz "a francia festészet mindenkori újdonságainak vitathatatlan átvevője", hanem
[illegible] szabadon.

[illegible] tlanom valóiok elérésére, vas[illegible]
[illegible] tekar. Hono sem [illegible]
[illegible] csak azok tehetlek a két vi[illegible]
[illegible] kelt mesterfogásaira. Ezt
[illegible] a spekulatív feltevést merítes[illegible]

Színes film Holló László életművéről

Pályaválasztási tanácsadó

A megújhodott Hajdú-Filmstúdió

Nemrégiben új alapokra helyezték a debreceni Hajdú-Filmstúdió vezetését, munkáját. Mennyiben követi, milyen irányban folytatja eddigi tradícióit, milyen változásokat, terveket hoz a megújhodás? Erről tájékoztatott *Hanesch László*, a megyei Moziüzemi Vállalat igazgatója.

— A Hajdú-Filmstúdió továbbra is a Moziüzemi Vállalat kebelén belül, annak anyagi támogatásával dolgozik. A megyei tanács a stúdió működésében mint vállalatunk felügyeleti szerve érdekelt. A szóbanforgó átszervezés mindössze annyit jelent, hogy a stúdió munkáját a jövőben a legmesszebbmenő társadalmasítás jellemzi majd. Egy függetlenített technikai munkatárs segédletével egy kollektíva irányítja, melynek tagjai mint amatőrök a gyakorlati filmezéssel jórészt már kapcsolatba kerültek. E kollektíva voltaképpen nem más, mint az újból létrehozott Művészeti Tanács. Ennek tagjai tesznek téma-javaslatokat, döntenek forgatókönyvek kivitelezhetőségéről s ők maguk alakulnak forgató csoporttá az elfogadott könyvek forgatásakor.

Hogy a stúdió tagjai min dolgoznak jelenleg, milyen konkrét tervek várnak megvalósításra, erről *Varga Béla*, a Moziüzemi Vállalat műsorosztályvezetője, egyszersmind a stúdió megbízott gyártásvezetője adott felvilágosítást. Mint elmondotta pillanatnyilag egy riportfilmen munkálkodnak. A tavasszal megyénkben járt Walter Ulbricht vezette német küldöttség útját a kamerával is végigkísérték; a debreceni, hajdúszoboszlói, hortobágyi látogatás eseményei elevenednek majd meg a filmen, amely német, illetve magyar kópiával készül. „Homok" címmel forgatnak egy, a mezőgazdaság szempontjából jelentősnek ígérkező filmet.

Kisfilm készül, amely a pályaválasztást könnyíti meg, amolyan pályaválasztási tanácsadó. Dokumentum-film forgatásának előkészületei folynak, mely a megye kórusmozgalmának múltját és jelenét tárja a közönség elé. Oktató kisfilm forgatókönyvén dolgoznak, mely magáról a filmoktatásról szólna. Színes dokumentumfilmet forgatnak Holló László festőművész életművéről. Előkészületi stádiumban van egy közel egyórás dokumentum film, melyet Debrecen felszabadulásának 20. évfordulójáig szándékoznak elkészíteni. Ebben eredeti dokumentumok, régi filmhíradókból vett képsorok, új felvételek segítségével írják meg filmnyelven Debrecen és a megye felszabadulásának s az eltelt húsz évnek a történetét, bemutatva az elért eredményeket.

A továbbiakban arról beszélt Varga Béla, hogy a korábbi években az Apolló vetített helyi híradók készítését megszüntetik mivel a gyártási körülmények viszonylagos lassúsága folytán bemutatásukig elvesztik időszerűségüket. A laborálási munkálatokat a jövőben a jobb minőség érdekében központilag végeztetik el Budapesten. Az elkészült filmeket természetesen a megye közönsége is láthatja majd, hogy rendszeresen hol lépnek velük nyilvánosság elé, arról egyelőre még nem döntöttek. Úgy tervezik, hogy ez év decemberében a televízió közvetítést ad Debrecenből ez esetben e műsorban felhasználják majd a stúdió által készített filmek részleteit is.

v. a.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Napló

Vállalat segítsé
Szikvíz és Ásvá
nak: Debrecen
délután 4—5 ó
ra 2 kis teher
recskén. Hajdú
Hajdúnánáson
járművet ad köl
lításra. A szik
most két moto
egy kis tehergépk
állított, hogy me
nyári melegben nélkülözhetetlen szikvizes, ásványvizes és üdítő italos rakományok szállítását.

A napokban új géppel bővült a vállalat gépparkja: másfélszázezer forintos költséggel üvegmosógépet helyeztek üzembe, amelynek sokkal nagyobb a teljesítménye, mint az eddigi kézzel végzett mosásé. Főleg azonban az új gép egészségügyi szempontból jelentős: melegvízzel moshatják a töltésre kerülő üvegeket, ami főleg a szörpös üvegek mosásánál lényeges.

először a cipőgyári utószalag

A szerelési munkákkal egyidőben egyéb korszerűsítéseket is végeztek a debreceni üzemben. Például a tűzdét kibővítették. Mintegy ötödrésszel lett nagyobb s így világosabb, levegősebb, egészségesebb a csarnokszerű üzemrész. Lényeges változtatásokat eszközöltek a villamosberendezéseken: elsősorban a régi, balesetveszélyes elektromos leágazásokat, biztosítékokat cserélték ki modern, burkolt, zárható berendezésekkel és új főkapcsolót kapott az üzem, mert a régi gyakran okozott zökkenőket a termelésben, nem bírta a magas terhelést.

390 holdon termeltek b zetben. Gépekkel vágták rül a szem. Képünkön borsó

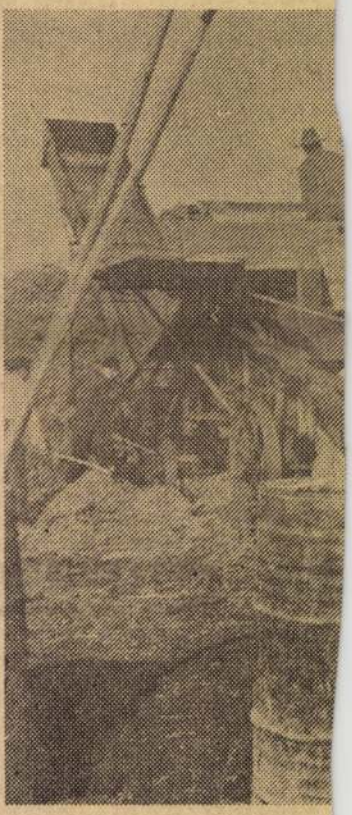

Csépelik a borsót a tsz s átlagosan 7 mázsát takaríta

Gyorsítani kell az őszi árpa aratását az állami gazdaságokban

Az állami gazdaságokból érkezett jelentések összesítése alapján a hét elejéig a megyé- csapadékos időjárása miatt vontatottan folyt az aratás. Ha beálltak a kombájnok a táb-

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUL 5.

Hajdúbihar megyei Népujság

Két Holló-kiállítás nyílik

Két Holló-kiállítást nyitnak meg július 5-én, vasárnap: az egyiket Hajdúszoboszlón, a másikat Hódmezővásárhelyen. Holló László Kossuth-díjas érdemes művész kiállítását Hajdúszoboszlón a művelődési házban nyitják meg. A tárlat a város nyári kultúrális programját gazdagítja. Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeum ad helyet a debreceni művész képeinek.

Hajdúszoboszlón vasárnap délután 5 órai kezdettel tartják meg a tárlat megnyitóját.

Vera Szjomina munka közben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-290, 188-307

Holló László

Hajdubiharmegyei Népujság
1964 JUL 7.

Holló-kiállítás nyílt Hajdúszoboszlón

1021

Holló László Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének gyűjteményes kiállítását nyitották meg Hajdúszoboszlón július 5-én, délután 5 órakor. A művészt *Végh Sándor*, az MSZMP városi bizottságának munkatársa köszöntötte. Megnyitó beszédet *Nagy László*, a TIT megyei szaktitkára mondott. A tárlaton megjelentek: *Ónosi László*, a megyei népfront titkára, s a város politikai és kulturális életének számos vezetője. A kiállítás a „Hajdúszoboszlói nyár 1964" kulturális programját gazdagítja. A művelődési házban megrendezett tárlaton *Holló László* 22 festménye és 35 rajza szerepel. Életművének kiemelkedő alkotásai: — többek között — az *Olvasó kislány*, a *Munka után*, *Lakodalmasok*, *Vihar*, *Nádudvari női brigád*. A rajzok nagyrésze a festményekhez készült előtanulmány, amelyek Holló Lászlónak, a művészi szerkesztésben, a mozgásban való ábrázoló készségéről tanúskodnak.

A kiállítás megnyitása bensőséges hangulatban zajlott le, az idős festőművészt tanácskérő fiatal művészek is felkeresték.

A tárlat előreláthatólag július 15-ig tart nyitva.

tanácsának elnök
manov miniszter
jet küldöttség tag
több neves politik
személyiség.

Román pártki
érkezett Mo

Moszkva (TASZSZ) Hétfőn baráti látogatásra Moszkvába érkezett a Román. Munkáspárt Központi Bizottságának küldöttsége. A küldöttség tagjai: Ion Gheorghe Maurer, és Emil Bodnaras, a központi politikai bizottság tagjai, valamint Leonte Rautu és Alexandru Birladeanu, a politikai bizottság póttagjai.

A vnukovói repülőtéren Nyikolaj Podgornij, Alekszej Koszigin, Jurij Andropov és az SZKP Központi Bizottságának több más felelős munkatársa fogadta a küldöttséget.

ATALANTA. A polgárjogi törvényt Amerika déli részén a néger lakosság a gyakorlatban akarta kipróbálni. Eddig számos összetűzésről, lövöldözésről, ököl-harcról érkezett jelentés.

KAIRÓ. A dél-arábiai hazafias szervezetek képviselői Kairóban ülést tartottak. Ezen követelték az adeni angol katonai támaszpont felszámolását, az angol csapatok távozását.

HANOI. A dél-vietnami szabadságharcosok felszabadították és ellenőrzésük alatt tartják az ország területének

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 III/11

Hajdúbihar megyei Népújság

8.

Holló László

[illegible]nyitják.

— HOLLÓ-TÁRLAT Hódmezővásárhelyen. Vasárnap Hódmezővásárhelyen a Tornyai János múzeum képtárában nyitották meg Holló László, Kossuth-díjas festőművész, érdemes művész gyűjteményes kiállítását. A tárlatnyitáson megjelent a debreceni művész is, akinek 40 olajfestményét és 18 grafikáját állították ki.

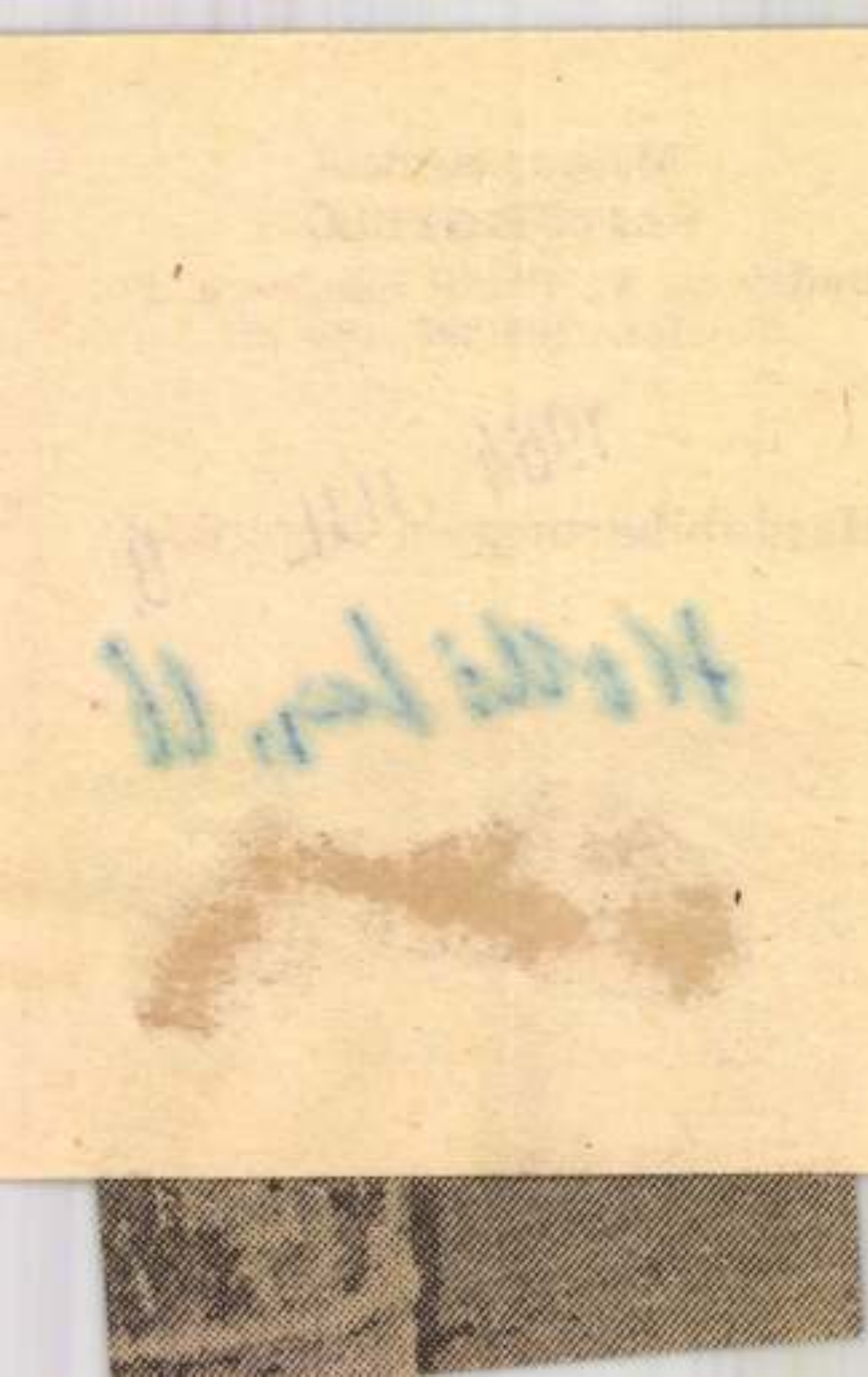

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG

1964 JUL 4

Holló László, Kossuth-díjas, érdemes művész festményeiből gyűjteményes kiállítás nyílik július 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a hódmezővásárhelyi Tornyai múzeumban. A kiállítást dr. Kurucz Albert nyitja meg.

*

Német professzor előadása Szegeden. A Bolyai János

zeti művelődési otthon igaz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JÚL — 5.

PETŐFI NÉPE

Holló László

1021

— HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból vasárnap kiállítást nyit a Műcsarnok, a Hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban.

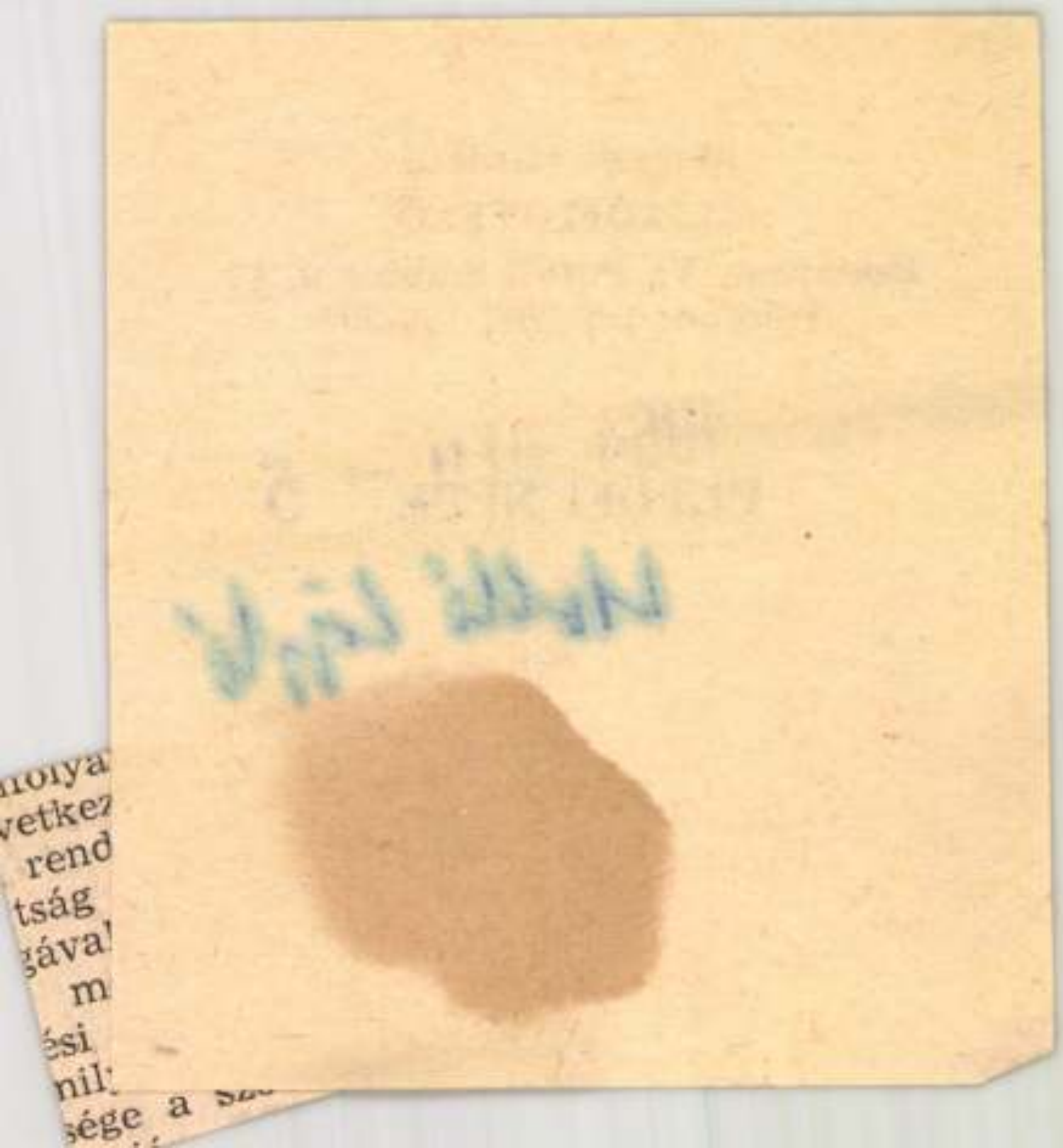

Holló László

1021

bb 2. holló lászló gyüjteményes kiállitása hódmezővásárhelyen

vid hné vm hk 1964. julius 5.

hódmezővásárhelyen a tornyai jános muzeum képtárában vasárnap délelőtt számos érdeklődő jelenlétében nyitották meg holló lászló kossuth-dijas festőművész, érdemes művész gyüjteményes kiállitását, amelyen megjelent holló lászló is. a vidéken élő idős mesternek sürített formában egész müvészi pályafutását felöleli a tárlaton bemutatott 40 olajfestménye és 18 grafikája./mti/

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5—7. Telefon: 188-490, 288-890

A szerkesztőségért és kiadóért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hirek

bb 59. holló lászló kiállitása debrecenben

Holló László

vid/j/m/fm 1021

1964. március 28.

a hajdu-bihar megyei muzeumigazgatóság kiállitást rendezett debrecenben, a déri muzeumban holló lászló kossuth-dijas festőművész grafikáiból. a müvész legszebb grafikai alkotásait bemutató tárlatot szombaton délután nyitották meg. /mti/

-..-

14.00/-n

szombaton nyugatnémet turisták érkeztek kétnapos látogatásra egerbe. az első napon megtekintették a város történelmi nevezetességeit. vasárnap ujabb látogatók érkeznek az nszk-ból s igy a húsvéti ünnepeket mintegy 150 nyugatnémet vendég tölti egerben./mti/

-.-

13.24/-n

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1964 JUL — 4.

letésnapját.

— **Holló László** Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítását vasárnap nyitja meg a Műcsarnok a hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeumban.

— **Útnak indították** az első exportszállítmányt a Nyíregyházi Konzervgyárból. A gyár első tor-

tés kevesebb a ja[illegible]
árának felénél. Munkabérként ve-
szik számításba azokat a pótléko-
kat is, amelyeket a dolgozó beosz-
tása (vezetői pótlék, működési

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdubiharmegyei Népujság
1964 ÁPR 22

A TIT Csokonai klubjának mai, szerdai esti programján képzőművészeti klubest szerepel. Az egészségügyi szakosztály ülése után dr. Tóth Ervin méltatja Holló László Kossuth-díjas érdemes művésznek a helyszínen, a Csokonai értelmiségi klubban kiállított alkotásait.

A kukorica vetésének
április 16-án tudtak hozzá-
kezdeni, de már közeljár-

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 29.

Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikáiból rendezett kiállítást a debreceni Déri Múzeumban a Hajdú-Bihar megyei múzeumigazgatóság. A tárlatot szombaton délután nyitották meg.

4027

hu[illegible]ról ezekben az elsőnek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZABADSÁG

1964 MÁR 29

HOLLÓ LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ GRAFIKAI ALKOTÁSAIBÓL szombaton kiállítás nyílt Debrecenben, a Déri Múzeumban.

No. 46 Lib. C

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

PETŐFI NÉPE

1964 AUG 8

25 festmény — 6500 látogató

Holló László Kossuth-díjas festőművész évekkel ezelőtt szülővárosának, a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumnak adományozta 25 festményét, melyekből állandó jellegű tárlatot állítottak össze. A kiállított művek iránt igen nagy az érdeklődés, ebben az évben idáig több mint 6500 látogató kereste fel a kiállítást.

— Húsz nagy k

désre feleletet kaptu
üzem munkásai megt
magukét. Féléves terme
vüket 104 százalékra t
ték és túlszárnyalták
lékenységi előirányzatuk
irányító gárda nagy
élén az igazgatóval —
elején kicserélődött. A
ily módon nem írhatók
a jelenlegi vezetés

1963

Holló Lász Co

Tágabban értelmezett filmdokumentáció

A magyar dokumentumfilmgyártás erős színvonaljavítást igényel, különösen, ha összevetjük hasonló külföldi filmekkel. De az utóbbi hónapokban született néhány film, mely egyre inkább megfelel ezeknek a magasabb igényeknek. Szerény véleményem szerint ezekhez tartozik az „Oda-vissza" és a „Cigányok", sőt: előremutató elemeket is tartalmaznak. Mindenekelőtt bátor, szenvedélyes igazmondásban, és a modern anyagkezelésben, valamint – s ez a legrokonszenvesebb – egy igen szélesen, tágan értelmezett és megvalósított filmdokumentációs felfogásban. Gaál István és Sára Sándor tehetségesen öleli magához még egy, úgymond, direkt politikus témán belül is azokat a lehetőségeket, elemeket, melyek érzelmi hatást is keltenek, emberi hangulatot, magatartást dokumentálnak, vagy egy-egy társadalmi jelenséget, közérzetet mutatnak fel. Gaál István és Sára Sándor nemcsak konkrét dolgokat dokumentál – ez is igen fontos –, de többet ad ennél. Erre mindkét filmjükben akad bőségesen példa. De ha még hozzávesszük Sára Sándor néhány, éppen a tágabban értelmezett filmdokumentációs felfogást megvalósító kísérleti filmjét, a „Virágát a napnak" vagy a „Festenek a gyerekek" és a „Hajnal után sötétség" c. filmeket, akkor méginkább előttünk áll a példamutatás iránya és tartalma. Sára Sándor vallja is – belső igényből fakadóan –, hogy a lehető legnagyobb teret kell adni a kísérleteknek, még akkor is, ha egyiket-másikat még csak szűkebb embercsoport érti meg. A szépség szenvedélyes keresését és filmre rögzítését ugyanúgy megvalósítandónak tartja, mint a gőzölgő tárgyadombot a cigányputri mellett. Technikai szempontból az másodrendű kérdés, hogy mindezt hogyan, rejtett kamerával, szoktatott kamerával, vagy berendezve. Mindezt a helyzet, az anyag szabja meg. A főkérdés az, hogy a művésznek eleve elgondolt szándéka, célja legyen. Esetlegességekre általában nem lehet komoly munkát építeni.

Sára Sándor és Gaál István eddigi filmjeikkel az elmondottakat messzemenően igazolják. Az „alkotópár" igényes, bátor, mondanivalójában határozott és differenciált. Szenvedélyes alkotásaikat a jövőben is kíváncsian várjuk. Színesebb és tekintélyesebb lesz munkájukkal a magyar filmművészet.

Nagy László János

1021

Széljegyzetek
Koczogh Ákos Holló Lászlóról írt könyvéről*

A „széljegyzetek" kifejezést használom, jóllehet recenzióra vállalkoztam. Igen nehéz lenne szabályos recenziót írni. Koczogh Ákos könyve kétségkívül úttörő vállalkozás, s azon túl ismeretterjesztő jellege, szűkre szabott terjedelme miatt nem lehetett alkalmas arra, hogy a teljesség igényével készüljön el, s ilyen szempontból mondassék egyúttal vélemény is róla. Magam is csak jegyzeteket tudok írni, reflexiókat. Ellenvéleményt is váltott ki belőlem a kis könyvecske, s egynémely vonatkozásban felvázolódott bennem olvasás közben a Holló értékelés – minden provinciális túlzás nélkül ma már Holló kutatásról is beszélhetünk – több feladata is.

Az első gondolat, érzés az őszinte örömé. Nézegetem a fontosabb kiállításokat felsoroló fél oldalt, s megdöbbentenek az óriási cezurák, a tíz-tizenöt éves szünetek a közönséggel való jelentősebb találkozások között. Elképeszt – persze ezt eddig is tudtuk –, hogy jelentősebb kritikai felmérésre a felszabadulás előtti időszakból alig támaszkodhatunk, s még 1945 után is tizenkét évnek kellett eltelnie, hogy

* *(Koczogh Ákos: Holló László. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1962.)*

– fővárosiak, vidékiek – megszólalhassunk Holló Lászlóról. Ismeretes, hogy az utóbbi négy-öt évben kapott kitüntetések is részben hosszas viták után ítéltettek meg, részben pedig értetlenséget váltottak ki egyes helyi és fővárosi művésztársak és kritikusok részéről (lásd Németh Lajos furcsa megnyilatkozását az Új Írásban!). S hiába, a kulturális élet decentralizálása még azon a területen sem halad kellőképpen előre, hogy minél több vidéki művész tevékenységét fedezzük fel a múltban és jelenben egyaránt, s adjunk ki róluk albumokat, ismeretterjesztő kiadványokat, tanulmányokat. A *centralizált művészettörténet szemlélet* következménye, hogy – már egyszer más vonatkozásban megemlítettük, ismételjük meg a jelenség megoldatlanságára való tekintettel még egyszer – Holló László például helyet kapott ugyan a Magyar művészet (1800–1945) című művészettörténeti kiadványban, azonban értékelésében nincs sok köszönet, holmi alföldi festő-epigont, próbálkozó, evickélő művészegyéniséget láttatva meg a Tócóskert magányos alkotójában.

Mindezek alapján és következtében érezzük először az örömöt. A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata eljutott odáig, hogy egyre több mai alkotóról (külföldiről és magyarról) jelentet meg és fog még megjelentetni a tervek szerint kiadványokat, s e törekvésén belül éppen Holló Lászlónak juttatott papírt és igen színvonalas kritikusi energiát. Örömünk a könyvecskét bevezető tanulmány formájának, stílusának is szól. Mind az irodalomtörténet, mind pedig a művészettörténet mai képviselői között nem egyszer tapasztalható volt a sztereotíp alkotói, bírálói módszer és forma: néhány oldal társadalom- és művészettörténeti (irodalomtörténeti) bevezető után jött az életrajz, majd attól többé-kevésbé függetlenül az életmű elemzése s végül a rendkívül tudálékos, bonyolult méricskélés, amelyben már önmagában véve ott rejtőzött az unalmasság, a fantázianélküliség, a merev gondolkodás veszélye. Koczogh Ákos széttöri ezt a konvenciális formát és elemzési módot, s nagyon helyesen, már csak a szűk terjedelemre való tekintettel is, az *esszéírás* hagyományaihoz nyúl vissza. Nem akar teljes képet adni, ilyet nehezen is lehetne produkálni a még lezáratlan életmű, a sok agyonhallgatás következtében. Inkább arra törekszik, hogy plasztikus képet rajzoljon Holló László emberi mivoltáról, rokonszenves egyéniségéről, környezetéről, felvázolja életének fontosabb állomásait, hatásait, kerülve a pozitivista adathalmozást, az unalmas, részletekbe vesző életrajzi pepecselést, s megvilágítva a művész alkotói tevékenységének legfontosabb jellemző vonásait. Esszéjének eme célkitűzései, részei a legtöbb esetben szerencsésen kapcsolódnak egymásba, s úgy látszik, az már egyenesen kritikusi anyanyelvéhez tartozik, hogy a művészeti jelenségeket, a szeretett mester életművét a társadalmi jelenségekkel egységben, azoktól függően lássa.

A harmincegynehány oldalas kis esszé egyenesen szépírói erényeket is csillogtató, ragyogóan megoldott leírásokkal, elemzésekkel és jellemzésekkel van megtűzdelve. Milyen találóak Koczogh jelzői, képei például Holló környezetének, a Tócóskertnek a leírásánál: „A kertek történelmi és földrajzi határok, futóhomokkal vagy szürke lösszel, bennszülöttekkel és odaszármazottakkal, munkásokkal, nyugdíjasokkal, düledező présházakból lett hajlékokkal és fanyar mustillattal." Plasztikusak, tömörek ezek a sorok, ott lappanganak bennük a debreceni költészet nagyjainak ízei, képei, jelzői, s ráadásul jó hátteret adnak a mester művészetének megértéséhez is. Kitűnőek a tócóskerti magányt, az egynémely vonatkozásban bizarr életmódot leíró mondatok: „Edzetten él, hideg szobában alszik, rendszeresen tornázik, úszik, s aki nyáron toppan be gyommal felvert tanyájára, ne csodálkozzék, amikor szétnyílik az orgonabokor, s egy pecsenyére sült mosolygó, fejér kecskeszakállas faun köszönt rá, s közben még egyet magára loccsint öntöző kannája hűvös vizéből." Koczogh Ákosnak sikerült itt a modern, bizarr idill meglátása és megrajzolása, amelyen keresztül ismét közelebb hozta a Debrecenben esetleg soha meg nem forduló olvasók képzeletét Holló művészetéhez és végső soron megértéséhez. E pazar részek közé tartozik – stilisztikailag és esztétikai-elvi szempontból – az önarcképek sorozatát, páratlan bravúrját elemző rész, amely szélesebben kibontva, önálló kis tanulmányként, kritikusi remekésként is megállná a helyét.

Persze, az esszé jelleg s a kötött terjedelem nem adott lehetőséget a minden

vonatkozásban kielégítő, alapos elemzésre, amint ezt már mondottuk is. S ezért jöhetnek a továbbiak során – minden elismerésünk mellett – valójában a reflexiók, ellentmondások, végül pedig a későbbi elemzések, kutatások feladatai is, azaz egyszóval: a tulajdonképpeni széljegyzetek. Nem érezzük megoldottnak elsősorban Holló végső elhelyezését a modern magyar művészettörténet egységes folyamatában, figyelembe véve egy ilyen ítélkezés objektív nehézségeit. Koczogh Ákos gondosan ügyel arra, hogy a képzőművészetileg művelt és a járatlan olvasó egyaránt sajátos művészegyéniséget lásson a tócóskerti remetében, aki nem az amúgy is heterogén alföldi művészcsoport egyik-másik kiemelkedő tagjának epigonja, hanem egészen különálló csúcs a modern magyar festészeti törekvések között. Nagyon helyes és újszerű az a megállapítása is, hogy Hollónál az „alföldiség" – másoktól eltérően – nem tematikai megkötöttséget, hanem inkább a félfeudális, alföldi magyar sivárságtól való függőséget jelenti, s ennek következtében a környezetéből megfestett tájak, emberek általánosabbá, egyetemesebbé váltak minden helyi vonatkozásuk ellenére. Igen ám, de ezzel az elkülönítéssel nem sokat tudunk kezdeni, nem domborodik ki eléggé világosan e magányos csúcs értéke és „művészet-földrajzi" helye, mert lám, a kevésbé sikerült záró részben már olyan értékelések, viszonyítások is felbukkannak, amelyek akár epigonnak is engedik láttatni a mestert.

S ha már itt tartunk, említsük meg azt is, hogy nem vagyunk ugyan hívei az oktalan egyetemes művészettörténeti kitekintéseknek és párhuzamba állításoknak, azonban izgató probléma Holló művészetének modern európai művészettörténeti vonatkozásait is kitapintani, elemezni. Úgy gondoljuk, hogy itt még sok életrajzi adat felederítésére, személyes vallomások feljegyzésére és meglesésére van szükség ahhoz, hogy a kép teljes legyen, az értékelés egyetemesebb szempontok alapján is biztosabb pilléreken nyugodjék. Mind a magyar művészettörténetben, mind pedig a nagy európai áramlatokban elfoglalt helyét tekintve nagyobb figyelmet kell majd szentelni a mester életének rettenetes cezurájára, az első világháborúra. A nagy világkataklizma és a forradalmak bukása után nem tudott újból Párizsig, Itáliáig, Spanyolországig emelkedni s még Budapestig is ritkán. E cezura és következménye, a tócóskerti magány s csak az utóbbi években felnyíló remetevilág tette igazán egyénivé és furcsa módon mégis igen modernné művészetét, legfőképpen pedig expresszívvé. De ez az „elsüllyedés" adott bizonyos tematikai beszűkülést is, önmaga zseniális stílusának örökös továbbkísérletezését s valami hallatlan donquijotei formai-tartalmi harcot a bűvös körből való kitörés érdekében. Vívódása mind emberi, mind művészi-formai szempontból tehát a legnagyobbak modern pokoljárásával rokon, azért nem alföldi, azért nem epigon, hanem izig-vérig úttörő, nagy művészegyéniség, hagyományok folytatója (végső fokon Nagybányáról indult el ő is!) s talán a modern izmusos törekvések egyik legjelentősebb képviselője is egyúttal. El kell szakítanunk őt valósággal az alföldiség bűvköréből, s bele kell ágyaznunk az elkövetkező évek kutatásainak segítségével a modern magyar festészeti törekvésekbe s az egyetemes áramlatokba, jelenségekbe (Holló esetében az utóbbi kifejezés a helytálló!): ez lehet művészete elemzésének legnagyobb feladata, ez fogja megértetni majd az átlagnézővel életművét, mert az értetlenek, a gáncsoskodók fogyó tábora szűkebb értelemben vett kortársaival és kortárs-tendenciáival rokonít, s ez sohasem vezet célhoz az ő esetében.

Beszélnünk kell még a felszabadulás utáni alkotások értékelésének problémáiról is. Ebben a vonatkozásban Koczogh Ákos tanulmánya kissé szemérmes és bizonytalankodó, több kitűnő megállapítása ellenére is. Az utóbbiak bizonyításánál maradva, érdemes felfigyelni például arra a megjegyzésre, hogy a felszabadulás után megjelenik a mester művészetében a kollektív téma, s a szemléleti-társadalmi, tematikai változások megteremtik a centrális elrendezésű kompozíciót, szemben az előző évek aszimmentrikus vízióival. Ezeken túl azonban azt is tudjuk, hogy – s erre a tanulmány alig utal – főleg a fordulat éve után Holló és a hivatalos művészetpolitikai irányítás között óriási szakadék támadt, s hogy akadt a személyi kultusz időszakában olyan zsüritag, aki belerúgott az őszi tárlatra beküldött képeibe

– bírálat helyett. Nem vitatjuk, hogy rugalmasabb és főleg emberségesebb bánásmóddal, a szocialista realizmus sokkal szélesebb értelmezésével el lehetett volna kerülni a tócóskerti magány sajnálatos és teljesen indokolatlan újraélesztését, ezúttal a szocializmust építő ország társadalmi talaján. Ennek az elhallgatása túlzott szemérmesség, őszinte feltárása pedig a továbbfejlődés, a művészek megnyerésének feltétele. De az is igaz, hogy objektív előidézői is voltak ennek a szakadéknak. A megváltozott társadalmi talajjal, a felszabadulás utáni évtized hallatlan valóság-igényével, a közérthetőség, a forma demokratizmusa leegyszerűsített követelményével szembekerült a hollói művészet egészen más talajon létrejött drámaisága, groteszk, expresszív jellege, s ennek következtében még a jelenlegi alkotói életszakaszban is az a legfőbb probléma, hogy mennyire sikerül – a sajátos formavilág megtartása mellett – közelebb kerülni a mához mind tematikailag, mind pedig művészi szemlélet szempontjából. Érdekes küzdelem ez, s a harc megvívásának körülményei ma összehasonlíthatatlanul jobbak, Hollóhoz, az emberhez és művészhez méltóbbak. Legyünk őszinték hozzá, világítsuk meg számára minden szemérmesség és bizonytalankodás nélkül az elmúlt évtized sok-sok művészpolitikai és fejlődési problémáját, s az eredmény nem lesz kétséges: minden bizonnyal új, végső összegező alkotói korszaknak leszünk tanúi.

Nem eléggé árnyalt s néhány pontatlanságtól sem mentes Holló debreceni kapcsolatainak rajza, főleg a helyi művészvilággal kapcsolatosan. Érdekes, hogy elszigeteltsége kiterjedt a művészeti élet területére is. Érdemes lenne emberi-eszmei gyökereivel foglalkozni, hogy az anekdotákon és a mélységes tiszteleten túl egyre sokoldalúbb, elmélyültebb képünk legyen a mester emberi mivoltáról.

Mindezek persze az örömön kívül újabb gondokat, feladatokat jelentenek. Nem a kritikai maximalizmus, az oktalan, öncélú bírálgatás mondatta el velünk a kifogásokat, ellenvetéseket, hanem a használás vágya. Koczogh Ákos könyve hasznos és értékes munka, eredményeiből és hiányosságaiból egyaránt lehet és kell tanulni.

Bőgel József

Holló László rajza: Önarckép

FEB 1
1021

Holló László kiállításáról: Vágtató lovak

ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 12.
Telefon: 188-296, 188-307

JÁNOSY ISTVÁN:

Elnézem...

Elnézem a kislányt, ki most nálunk lakik.
Ringó pipacs-mozgásán örök derű.
Söprűpillás szeme: a rózsa-zöld terű
Balatonon umbra halászladik.
Ilyen lehettél Te is hajdanán.
Fáj, hogy ilyennek nem láthattalak.
Ha nádas-szél, s a nap zöld pikkely-fényárba csap

arcodon: ilyennek képzel balga vágy.
És ilyen lenne a nekünk született
kislány is... — de már nem lehet!

Irigyen nézem: fiatalok, szépek,
akiktől tán tündérek születnének,
de könnyen mondják: nem kell gyerek!
Mi lesz, ha egyszer kéne, s nem lehet?

Jószándék és tételek

Kassák Lajos: Az út vége (Magvető)

Kassák Lajosnak ez a felszabadulás után (a szerző megjegyzése szerint 1946-ban) írott regénye a közelmúlt magyar történelmének egyik legveszedelmesebb buktatóját keresi: hiszen fő-

kolt Makai pálfordulása, „ideológiailag" azonban nem. Amennyire pontosan sikerült a szerzőnek kidolgoznia az áruló személyének *alkati* hibáit, annyira nem *gondolatainak* kritikáját. Mégpedig azért nem, mert a harmincas évek publicista és politikus Kassákját kellene igazolnia

A „nagy ös

Roberto Battaglia: A ma... dik világháború (Kossuth)

E mű — függelékében — gazdag bibliográfiát közöl, amelyből kitűnik: milyen nagy a magyar könyvkiadás mulasztása a második világháború történetével kapcsolatban. A sajátosan magyar vonatkozásokat is csak néhány könyv (köztük Nemes Dezső értékes tanulmánya hazánk felszabadulásáról és annak előzményeiről) és néhány dokumentumkiadvány (köztük a Horthy titkos iratait tartalmazó, nemzetközi érdeklődésre számot tartó kötet) képviseli. Az általános igényű katonatörténeti tanulmányok közül csak Gyeboriné jelent meg tavaly magyarul, amely igen színvonalas, de inkább csak a második világháború történetében kétségkívül legfontosabb európai keleti front eseményeivel foglalkozik. Az afrikai és a dél-európai front eseményei majd-

alakítva, s a ... front háborút eldöntő jelentőségét semmit sem kisebbítve, valóban öt világrészre tekint, amikor a világháborúról ír. Ugyanakkor a marxista elemzés igényét egybe tudja kapcsolni az események pergő, ellenpontos láttatásával, a „Führer" és Chamberlain müncheni tárgyalásától a három „Nagy" potsdami konferenciájáig. És bár igazán nem feledkezik meg a különböző érdekeket és nézeteket kiemelkedően képviselő politikusok, hadvezérek jó, rossz, vagy ellentmondásos jelleméről sem, a tanulmány igazi főszereplője a „nagy összecsapás" éveiben harmincmillió halottat vesztő és drámai tanulságokkal gyarapodott emberiség.

Lehet-e szerény kereteink között akár csak főbb jelenetcímeit is felsorolni annak a konfliktusoktól fe-

Megnyílt Holló László gr
a Nemzeti Galé

1021

(Budapesti tudósítónk jelenti)

A tobzódó színek művésze, emberi sorsoktól átfűtött kompozíciók alkotója, *Holló László* Kossuth-díjas festőművészünk grafikai műveit tárta a közönség elé a szombaton délben a Nemzeti Galériában ünnepélyes keretek között megnyílt kiállításon.

A tárlaton részt vett a 77 éves debreceni művész is, akinek gazdag életművéből ezúttal bemutatott alkotásain keresztül új vonásokat ismer meg a néző. A 64 toll- és ceruzarajz, akvarell a vonalak varázslóját, a grafikában is újszerűt és egyénit nyújtó művészt mutatta be a Nemzeti Galéria első idei kiállítása nagyszámú részvevőjének, akiknek soraiban ott láttuk képzőművészeti életünk sok ismert képviselőjét, a kulturális élet hivatalos személyein kívül nagyszámú érdeklődőt, művészetbarátot.

A Debrecent és környékét, az alföldi magyar tájat, tanyavilágot sajátos művészettel visszaragyogtató tárlat ízelítőt nyújtott a mester témagazdagságából, mély átéléseiből, az egyszerű emberek hétköznapi életét a tehetség arányával örök életre balzsamozó szemléletéből. Valami mély humánummá, szinte filozófiává tisztult életismeret ömlik el berszemléletén. Korábbi peinek lázas lobogását leh gadt szemlélődés váltja Az egyéni látás átsüt a vár vég és falu tájképein. Ceruz rajzai, grafikái, akvarell egyaránt magukon viselik eredeti alkotó kézjegyét. most bemutatott anyag s tekintetben kiegészíti a Hol Lászlóról kialakult művés képet.

A debreceni mester grafi kai kiállítását *Pogány Ö. Gá bor* főigazgató üdvözlő szava vezették be, majd *dr. Béres András*, a debreceni Déri Mú zeum igazgatója méltatta Holló László munkásságát, mű vészi egyéniségét és a grafi kai kiállítás sokszínű, értékes a művész pályájának egy gazdag megnyilatkozását lentő anyagát.

— Holló László — mond többek között — a Műcsarn ban rendezett kiállításon mutatott festményei után, lyek a nagy érdeklődés zönségsiker mellett a Kos díj hivatalos elismerés meghozták számára; újabb oldaláról mutatko Budapest művészeti közönsége előtt. A mű Hollósy, Tornyai és „színrokona" — g toll- és tusrajzain eszközökkel, de min realizmus talaján áll

1964 JAN 26.

Hajdúbihari Népújság

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

...afikai
...riában

...emkéjáig figyelfel. Oszaalei az A

...zolja az A... táji ember... hétköznapja... A tárlatol... végéig tekint... megnyílás na... közönség látogatta meleg érdeklődéssel.

Kiss István

...gömbhold mögö... ...sen jóval halványabban, ...még azt a rakétát is látták, ...amely az Echo II-t mintegy 1280 kilométer magasságban ...levő pályájára vitte.

...s, már a... ...nagyszámú...

...ha már az imperialisták ...metlenségeinél, csalódá... ...l tartunk, hadd idézzem ...a Libération című francia ...egyik karikatúráját. Itt De Gaulle látható, hosszú, kínai copffal a fején. A tincs végét mint ecsetet tartja kezében, s egy táblára fentről lefelé a következőket írja:

„EGY KOPPINTÁS JOHNSON FEJÉRE".

A rajz arra a tényre utal, hogy Franciaország rövidesen elismeri a Kínai Népköztársaságot, s ezzel igen kellemetlen perceket szerez az Egyesült Államoknak.

Franciaország lépése a tőkés piacharc eredménye. Tévedés lenne azt hinni, hogy a személyi uralom politikusa most valamiféle hirtelen támadt érzelmi mozgató hatására keresi az ázsiai kapcsolatokat. De minden negatív hátsó gondolat ellenére, a francia lépés örvendetes, hiszen nyilván Párizs után más országok is kénytelenek lesznek — és

...kapcsolatot

Művészeti hírek

Bemutatták a Kaukázusi krétakört

Tegnap, szombaton este a ...ebreceni Csokonai Színházban ...egtartották Bertolt Brecht: *...aukázusi krétakör* című ...játékának első vidéki be...utatóját.

Brecht világsikert ért művét debreceni színházban *Len...el György* főrendező állí...a színpadra. Gruse alakját Színművészeti Főiskola ta...ri végzettje, *Nagy Anna*, ...ak bíró figuráját *Linka ...rgy* formálta meg a szín...on. Az énekes *Simor Ottó* ...s a többi nagyobb szere-

1021

Holló László

KÉT KIÁLLÍTÁS

Ortutay Gyula fotója

HOLLÓ LÁSZLÓ

A magányos művészek közé tartozik. Útja kitérők nélküli, egyenes vonalú. Expresszív, lázas, mozgalmas — de sohasem teátrális — művészete, alföldi festészetünk hagyományaiból és a művész egykori külföldi, különösen Spanyolországban tett utazásainak emlékeiből — abból az alapvető élményből, amit Greco adott neki — ötvöződik.

A Nemzeti Galéria díszteremében, most grafikáiból mutatott be kiállítást. Azt hiszem, nem kell hangsúlyoznom, hogy a rajz nemcsak a festménynek, szobornak előtanulmánya, „segédtudománya". Ezekkel a rajzokkal Holló is esetleg festményeit készíti elő, de itt a rajz így is — bár a festménynél halkabbra hangolt — önálló műfaj.

Egyszer már rendezett külön rajz-kiállítást, 1930-ban az Ernst Múzeumban — mint Koczogh Ákos kitűnő kis könyve tájékoztat — válaszul egyes maradi kritikusoknak, akik rajztudását hiányolták. Ma már erre nincsen szüksége. Holló az akadémikus rajzolás iskoláját annak idején dicsérettel kijárta, s ennek külsőségeit régen levetette. Vonalai könnyedek, de kifejező erejének súlyát sutaságnak vélheti a művészethez vak szemlélő. Hatvannál több lapot gyűjtöttek itt össze: kitűnően felépített aktokat, álló figurákat, emberek csoportjait, kompozíciók már itt is késznek ható vázlatait; a debreceni és általában a népi környezet közvetlenül hat rá. Néha a tudás azonos a művészettel, ezért nyújt esztétikai élményt egy apró részlet, vagy egy rövidülés megoldása. A címkék dátumairól leolvasható, hogy az itt látható rajzokat harmincöt év anyagából ragadták ki. Arra kell gondolnom, hogy milyen értéket rejthetnek a termékeny festő műtermében összegyűlt rajzok ezrei.

A hetvenhét éves mester soron kívüli kiállításának rendezésével a Nemzeti Galéria részben Holló gesztusát viszonozta, aki a múzeum „donátora" lett — harminc művének odaajándékozásával. *Hommage à Holló.* Ez lehetne ennek a kis kamara kiállításnak a mottója, tiszteletadás, a ma is friss egészségben alkotó művésznek.

Élet és Irodalom 1964 febr. 1

MAJTÉNYI MIHÁLY:*

A MESSZESÉG PA

Az ember sohase lázadozzon a vonatban: húzza össze magát. Lám azok ott a folyosón künn, azoknak még ennyi sem jutott. Bőröndök tetején kuporognak, s folyton mászkál valaki a fejükön át. Vasvilla szemmel meredtek az idebent terpeszkedők telé, őket a fülkeajtó kizárja a közösségből. Velük a testvériség később úgy született meg, hogy egy fiatal korú tagjuk egyszerűen közénk szüremkedett. Alig látszott ki a padlóból, de betipegett bátran, tapasztalni egy kicsinykét. Üdehangú, eszes palántának bizonyult: a kérdésre, hogy hány esztendős, elárulta, hogy fél öt. Általában mindent kibeszélt, otthoni dolgokat. Elmondta, hogy levágták a kocát — bizonyítékául behozott egy darab szárazkolbászt — lakóhelyeként a Radisics utcát jelölte meg, abban is egy házat, a házban kert van és egy kis törpe a bokrok között, de ő attól kicsit fél... Viszont szívesen szavalt egy kis cicáról, ehhez a művelethez behunyta a szemét: súgás nélkül, tisztán önmemóriájára támaszkodva lépett fel, gátlás nélkül adta művészetét. S végül simán közölte a hallgatósággal, valaki most menjen ki, hogy az ő anyukája beülhessen. Mindezt két nyelven cselekedte, fordított és magyarázott, jeléül: tudja ő nagyon jól, kinek mi dukál.

Holdvilágította nyurga fellegek kísérték a robogó vonatot és a fülkék sokféle képét. Valaki ásított a sarokban és azt mondta: fél tizenegy. Mindig vannak ilyenek, akik az idő végtelenjéből kihalásszák a jelenvaló pillanatot, percet és meglebegtetik,

kúszó kis ka
van az még
ha összefutn
tesz, mint ak
S ez a lázaló
gyötrelmes,
képlet minde
a képletben
bujkál, hol f
alatt... Vala
sek, a váltó
natnyi mulas
vényében, a
indítás és ké

De megjöt
felmentő íté
mért lett vol
dony lassít
dett peronok
befutottunk.

M egi
la
m
ly
cí
E
Sz

S hiába r
végiáig talán
lákról és a T
a távolságok
mondom én
messze, az n
kimozdultál

Különben
tam: ők is

1021

ESZMECSERE

Vita a népművelésről

Az a bizonyos szubjektív feltétel

Úgy látszik, a népművelésről szóló vita mindig aktuális. Alig fejeződött be az Élet és Irodalom szenvedélyes polémiája, az Alföldben elemi erővel robbant ki újra a vita a népművelés elmélete és gyakorlata körül. Nem kétséges, hogy ez utóbbi vita mélyebb összefüggéseket keres, ha úgy tetszik, tudományosabb alapokon nyugszik, de van az Alföld vitájában is egy alapvető probléma. Az, hogy az elméletből következetesen levezetett igények és a népművelés jelenlegi gyakorlata, a valóságos lehetőségek közötti ellentmondások nem követhetők egészen tisztán nyomon.

Adódna pedig itt probléma bőven, s úgy hiszem, nem is ártana még több gyakorló népművelőnek, sőt az irányításban dolgozókon túl a vidéki könyvtárosoknak, művelődésiotthon-igazgatóknak is aktívabban beleszólni ebbe a vitába, hiszen éppen az ő véleményük, állásfoglalásuk tudná szinkronba hozni az elmélet követelményeit és a gyakorlat lehetőségeit. Nem tagadom én a népművelés sajátságos és pótlólagos funkciójáról folyó vita szükségességét, de nézzünk körül: analfabéták élnek közöttünk nem is kevesen, Hajdú-Biharban van az országban arányait tekintve a legkevesebb könyv a könyvtárakban, itt vásárolnak a legkevesebb könyvet. A lakáskultúra, az egészségügyi körülmények egyes községekben, tanyákban gyakran kétségbe ejtik a látogatót, vannak olyan helységek is, ahol italosan járnak a gyermekek iskolába. Egy szóval: a társadalom jelenlegi szakaszában olyan erővel jelentkeznek a gyakorlat sürgős, elodázhatatlan követelményei, hogy mindenképpen erre a területre kell fordítanunk a nagyobb figyelmet.

Megtanultam persze én is, hogy a gyakorlatban csak elméletileg jól felkészített népművelők végezhetnek jó munkát. De hát hol vannak ezek az elméletileg jól képzett szakemberek? Hajdú-Bihar megyében – nem számítva a megyei szintű irányító munkát – alig egy-két szakképzett népművelő dolgozik, s azok közül, akik levelező úton tanulnak, egyre többen keresik a menekülés útját, más munkaterületet.

Ismerve a népművelőképzés lehetőségeit és ütemét, valamint az ország szakember-szükségletét, nyugodtan elmondhatom: hosszú éveken át a jelenlegi vagy a jelenlegihez hasonló műveltségű, képzettségű, világnézetű népművelőkkel kell végrehajtani a társadalom által diktált feladatokat. Éppen ez sürgetően követel néhány intézkedést,

többek között a levelező tagozat beindítását népművelés szakon a debreceni egyetemen, a szervezett, rendszeres továbbképzés biztosítását, a felsőfokú népművelési káderképzés ütemének jelentős fejlesztését. Furcsa ellentmondás: a magyar-történelem szakos tanárok maholnap nem tudnak elhelyezkedni, képzési arányuk mégsem változik, szakképzett népművelő pedig nincs – az arány azért természetesen itt sem változik jelentősen.

Nem akarok semmiféle általánosítást levonni, semmilyen merev rendszerbe szorítani a népművelés rendkívül sokoldalú, sokrétű tevékenységét, mégis ma nagyjából két fő területét lehet megkülönböztetni a népművelésnek. Az egyik a saját szervezésű, helyileg teremtett formák rendszere, a másik az a központi, nemegyszer a népművelőtől teljesen független hatás, ami a lakosságot éri, többek között a sajtó, rádió és televízió részéről. Az első terület formáinak megteremtése természetszerűleg elsősorban szervezést igényel a népművelőtől, hiszen a rendelkezésre álló szakemberek segítenek a munkában. De hiszen akkor a második fő területnél még jobb a helyzet – mondhatja valaki –, hiszen a megnevezett szerveknek még jobb szakemberek állnak rendelkezésére.

Ez a látszat. Valójában azonban éppen a helyi népműveléstől független szervek részéről rendkívül vegyes behatás éri a lakosságot. Tegyük hozzá nyomban, ez a hatás egyre erősebb, egyre többen hallgatnak rádiót, néznek televíziót, olvasnak újságot. S bár ezek a formák soha nem pótolhatják teljes mértékig a helyi rendezvényeket, hatásukban nagyobbak, éppen a lehetőségek és feltételek óriási különbsége miatt.

A népművelőnek ebben az esetben igen nehéz feladata van. Rendelkeznie kell egy olyan válogatóképességgel, olyan rendszerező képességgel, olyan esztétikai értékrendszerrel, amellyel el tudja választani a színvonalas alkotást a gyengétől, a károst a jótól, egyszóval állásfoglalásával, véleményével közvetlenül hozzájárulhat a lakosság értékítéletének kialakításához is. Helyére teheti a televízió különböző adásait, befolyásolhatja a nézők állásfoglalását, és meggyőződésem szerint ezzel roppant nagy értékű népművelési munkát végez. Hogy egy konkrét példát is mondjak: azt mondjuk gyakran, hogy a műkedvelő színjátszó csoportok belső nevelőmunkáját kell fokozni, már-már dramaturgiai körökké kell átszervezni őket, ahol a rádió, televízió adásait, színházi előadásokat elemeznek, vitatnak meg. Az elv helyességét nem lehet vitatni, így kerülnek majd ki a színjátszó csoportokból a jövendő hozzáértő közönségének egyes tagjai. De hát hol van olyan szakember, aki erre képes egyes falvakban? Hol van olyan szakember, aki tv-játékot tud elemezni, filmet tud elemezni olyan fokon, hogy elemzése állásfoglalássá váljon, és hasson a jelenlevőkre?

Lám, megint ide értünk: a népművelés személyi feltételeihez. Akarva, nem akarva erről kell beszélni. Egyáltalán tudjuk mi most, hogy a Hajdú-Biharban dolgozó függetlenített és tiszteletdíjas népművelők hol tartanak műveltségben, szemléletben, értékelőképességük mennyire kialakult?

1964 nyarán egy népművelési továbbképzés keretében kérdőíves megoldással próbáltam választ keresni erre a kérdésre. 117 népművelő válaszaiból – jól tudom – nem lehet általánosításokat levonni, nem lehet tudományos igényű és értékű következtetésekig eljutni. Erre figyelmeztettek a kérdések feltételekor is. De – bármennyire igazuk van a kétkedőknek – lehet olyan adalékokat megtudni, amelyek lehetővé teszik a további tájékozódást, amelyek már önmagukban is jeleznek bizonyos helyzetet és nyomban a feladatokat is. „Ez kérdezz-felelek játék" – volt az egyik népművelő véleménye. Bizonyára van ilyen jellege is. De hogy mégis hasznos, két dolog bizonyítja. Körülbelül három évvel ezelőtt végeztem ilyen felmérést népművelők között először, s annak hevenyészett feldolgozása megjelent a Népművelésben és az Alföldben. A felmérésből nyert kép alapján akkor megpróbáltunk bizonyos változtatásokat végrehajtani a népművelők továbbképzésének tematikájában. S hogy eredményesen, bizonyítja az újabb felmérés, bizonyos területeken lényegesen pozitívabb, jobb helyzetképet kaptunk.

De bizonyítsanak maguk az adatok.

A megkérdezett népművelők nagy többsége fiatal, kb. 50 százaléka harminc év alatti. Iskoláikat tehát általában már a felszabadulás óta végezték, szemléletük, ízlésük ki-

alakulásában a mi iskolarendszerünknek volt döntő hatása. Meglepően kevés az egyetemet és főiskolát végzettek aránya, 115 érvényes válaszból mindössze 37 jelez egyetemi, illetve főiskolai végzettséget. (Ez a szám különben meggyőzően mutat rá a vidék szaktanár-ellátottságának siralmas helyzetére is.) A legtöbben művelődésiotthon-igazgatók, népművelési ügyvezetők, s a 113 értékelhető válaszadóból 30-an dolgoznak Debrecenben.

Milyen arányban vesznek részt a népművelők kulturális, művészeti eseményeken? – körülbelül erre keresett választ néhány feltett kérdés. Jóllehet nagyon sokan falvakban, községekben laknak, de ma már nincs olyan község, ahonnan kis áldozattal meg ne lehetne közelíteni egy színházi előadást, egy kiállítást vagy kórushangversenyt, legalább egyet egy esztendőben. S mégis, a válaszok azt bizonyítják, hogy a népművelők nem látogatják megfelelő arányban ezeket a rendezvényeket.

Képzőművészeti kiállítás:

a kérdésre nem felelt, vagy kihúzta:	37 fő
egy kiállításon vett részt	23 fő
két kiállításon vett részt	31 fő
három kiállításon vett részt	13 fő
több kiállításon vett részt	13 fő

(Zárójelben meg kell jegyezni: a válaszokban felsorolták a látott kiállításokat, s ha a felsorolást összevetjük az elmúlt másfél év kiállítási naptárával, nem nehéz rájönni, hogy még a fenti számok sem valósak, mert több olyan tárlatot említenek, amelyek nem egy éven belül voltak láthatók.)

Színházi előadások

nem felelt, vagy a kérdést kihúzta	10 fő
egyszer volt színházban	18 fő
kétszer volt színházban	11 fő
háromszor volt színházban	20 fő
háromnál többször volt színházban	51 fő
a Csokonai Színház minden előadását látta	7 fő

Itt érdemes egy kicsit megállnunk, és alaposabban szemügyre venni azokat a darabokat is, amelyeket a népművelők megnéztek. Íme, a látogatási lista, a darabok sorrendjében:

Az igazi	39	Holnap folytatjuk	15
Bál a Savoyban	36	Kaukázusi krétakör	15
Doktor úr	23	A vágy villamosa	14
III. Richard	21	Most majd elválik	14
		Kakuk Marci	13

(Nem számítottam be az Anyegint, amelyet a tanfolyam ideje alatt csoportosan tekintettek meg.)

A képlet világos, a színházba járók is előnyben részesítik az operettet és a zenés vígjátékot. Jellemző adat, a válaszokban az Anyegin nélkül 292 címet említettek meg, s ebből 136 operett és zenés vígjáték. Ez arra enged következtetni, hogy még a népművelők is szívesen vállalják a fáradságot, ha operettről van szó, s sokkal kevésbé szívesen, ha drámáról. Azt is hozzá kell tenni, hogy ennél a válasznál is felsoroltak nagyon sok olyan darabot, amelyet sem a Csokonai Színház, sem más színház nem játszott a tavalyi évadban.

Hangversenyek

nem felelt, vagy a kérdést kihúzta	87 fő
egyszer volt hangversenyen	14 fő
kétszer volt hangversenyen	7 fő
háromszor volt hangversenyen	4 fő
háromnál több alkalommal volt hangversenyen	5 fő

Ehhez azt hiszem, kevés kommentár kell. Visszaemlékszem a régi felmérésre, ahol feltettem a kérdést, milyen muzsikát hallgatnak legszívesebben, és a válaszadók kb. 70 százaléka a tánczene és az operettmuzsika mellett döntött mint kizárólagosan hallgatott zene mellett. Nem vitás, viszonylag kevesebb hangversenyt rendeznek ma is még, mint színházi előadást. De a megkérdezettek közül harmincan Debrecenben dolgoznak! S azoknak a száma is harminc, akik legalább egyszer hangversenyen voltak. Akárhogy nézzük, érdektelenség és igénytelenség jellemző a fenti adatokra, illetve azokra, akik ezeket szolgáltatták.
Lényegében ehhez a kérdéscsoporthoz tartozik két másik kérdés is, amely az olvasásra és a televíziónézésre vonatkozik. A 117 népművelőből 66-an néznek rendszeresen televíziót. Ez a szám később lesz érdekes, amikor arra keressük majd a választ, mit néznek legszívesebben a televízió műsorából.

Milyen könyvet olvas jelenleg?

jelenleg nem olvas	30 fő
mai magyar irodalmi alkotást olvas	34 fő
ebből Fejes Endre Rozsdatemetőjét olvassa	11 fő
magyar klasszikust olvas	9 fő
mai külföldi művet olvas	8 fő
külföldi klasszikust olvas	26 fő
szakirodalmat olvas	14 fő
bestsellert olvas (Gulácsy Irén, Makkai Sándor)	2 fő

Úgy hiszem, ez az eddigiek közül az egyetlen válasz, amely megnyugtat. Különösen jelentősnek érzem a mai magyar irodalom magas arányszámát. Meg kell jegyezni, hogy a Rozsdatemető mellett még négy könyvet olvastak az adott időben többen: Darvas Részeg esőjét, a Körkép című novellagyűjteményt, Mocsár Gábor Nyitott tenyér és Berkesi András Játék a tisztességgel című regényét. A felsorolásból az is nyilvánvaló, hogy a mai magyar írók közül talán Passuth és Berkesi művei a legnépszerűbbek, s ezzel már aztán lehetne vitatkozni.
Bár ez egyáltalán nem meglepő, ha a következő kérdéscsoport tükrében vizsgáljuk. Néhány kérdéssel ugyanis arra akartunk választ kapni, mit értékelnek magasra a népművelők, milyen művek állnak közel hozzájuk, mit szeretnek. Így nyilvánvalóan nemcsak az ízlésről tájékozódhatunk, hanem arról az értékrendszerről is, amivel megítélnek bizonyos alkotásokat, s amelynek az egyéni ízlés legfeljebb módosító eleme lehet.

A három legjobb film

nem felelt, illetve nemleges választ adott	5 fő
egy filmet nevezett meg	5 fő
két filmet nevezett meg	14 fő
három filmet nevezett meg	65 fő
háromnál több filmet nevezett meg	18 fő

A filmek megoszlása:

1. Nyomorultak	26
2. Szállnak a darvak	25

3. Az aranyember	15
4. Ballada a katonáról	13
5. Emberi sors	12

Ötnél többször említették az alábbi filmeket: Legenda a vonaton, Sodrásban, A vád tanúja, Egy nyáron át táncolt, Nyolc és fél, Háború és béke, A púpos, Tiszta égbolt, Korzikai testvérek, A félelem bére.

A három legjobb magyar film

nem válaszolt, illetve nemleges választ adott	16 fő
egyet nevezett meg	7 fő
kettőt nevezett meg	21 fő
hármat nevezett meg	60 fő
háromnál többet nevezett meg	13 fő

A filmek megoszlása:

1. Az aranyember	28
2. Körhinta	22
3. Hattyúdal	15
Sodrásban	15
Pacsirta	15

Ötnél többször említették az alábbi filmeket: Legenda a vonaton, Valahol Európában, Párbeszéd, Szegény gazdagok, Honfoglalás, Oldás és kötés, Angyalok földje, Felmegyek a miniszterhez, Cigányok, Talpalatnyi föld, Katonazene, Déryné, Szakadék, Esős vasárnap.

Úgy hiszem, nem nehéz megállapítani bizonyos általános jelenségeket a válaszok alapján. Még ha van is az azonnal válaszolás kényszerében bizonyos esetlegesség, akkor is figyelemreméltó, hogy a Nyomorultak és az Aranyember a két listavezető. Igaz, utánuk valóban olyan filmek következnek zömmel, amelyek értéke vitathatatlan. De mindkét felsorolásban egészen magas azoknak a filmeknek a száma, amelyek kifejezetten kalandfilmek vagy kommersz vígjátékok. Nem véletlen, hogy nem is egy ember tartja a legjobb magyar filmnek az ilyeneket: A szélhámosnő, Délibáb minden mennyiségben, Egyiptomi történet, Mici néni két élete, Foto Háber, Mágnás Miska és társai. S ha ehhez hozzátesszük, hogy a Nyomorultakat, a Szállnak a darvakat többen magyar filmnek tartják, világosan kirajzolódik a feladat is: a népművelők továbbképzésénél fokozni kell a filmesztétikai ismereteket, biztosabbá kell tenni értékítéletüket.

Melyik a három legjobb műsor a televízióban?

színházi közvetítések	26
sportműsor	14
Ki mit tud?	14
tv-filmek	12
filmek	12
Parabola	12
A Tv olvasóterme	12

Ötnél többször említett műsorok még: Ki miben tudós? Zenélő órák, vetélkedők.

Ebben az esetben megint a válaszok feloldása ad jó tájékoztatást. Például nyolcan tartják a televízió legjobb műsorának a Tenkes kapitányát, négyen a Nyomorultak című film közvetítését, hárman a revüműsorokra szavaznak.

A három legkedvesebb író

Nem válaszolt	1 fő
egy nevet írt	1 fő
két nevet írt	12 fő
három nevet írt	87 fő
több nevet írt	16 fő

A leggyakrabban említett nevek:

Jókai Mór	49	József Attila	12
Móricz Zsigmond	23	Petőfi Sándor	12
Mikszáth Kálmán	20	Tolsztoj	11
Arany János	19	Németh László	11
Ady Endre	15	Victor Hugo	11
Hemingway	12	Solohov	10

Ötnél többször említik az alábbi neveket: Gárdonyi Géza, Veres Péter, Szabó Pál, Emile Zola, Móra Ferenc, Thomas Mann, Berkesi András.

Érdekes számok az alábbiak is:

Mai magyar írót említ	65 fő
magyar klasszikust említ	183 fő
mai nyugati írót említ	19 fő
szovjet írót említ	15 fő
külföldi klasszikust említ	74 fő

Érdekes talán sorra venni, kiket említenek a mai magyar írók közül: Németh László, Veres Péter, Szabó Pál, Berkesi András, Váci Mihály, Tamási Áron, Szabó Magda, Illyés Gyula, Dobozi Imre, Vas István, Fekete István, Thury Zsuzsa, Tersánszky Józsi Jenő, Simon István, Baranyi Ferenc, Tuli József, Darvas József, Boldizsár Iván, Szilvási Lajos, Garai Gábor, Gerelyes Endre, Ladányi Mihály, Cseres Tibor, Passuth László, Galambos Lajos, Végh Antal. (Az említések számának sorrendjében.)
Mindenesetre meglehetősen sajátos értékrend, bár hozzá kell tenni, hogy a mai magyar irodalom iránti érdeklődés fokozódó tendenciát mutat. Hogy még nem tartoznak a mai művek a legkedvesebb olvasmányok közé, talán természetes is. Azt hiszem különben, hogy a Berkesi művei iránti túlzott érdeklődéstől eltekintve, az irodalom az a terület, ahol viszonylag leginkább rendezett értékítélettel határozzák meg egy-egy mű helyét és értékét a népművelők. Jellemző viszont az is, hogy az adott időben olvasott mű szerzőjét húsz esetben említik a legkedvesebb íróként, ami azt jelenti, hogy egy másik időpontban, mondjuk két hónap múlva végzett felmérés más arányokat mutatna, az éppen olvasott könyvtől függően.
Éppen az irodalomban való jártasság vizsgálata érdekében tettük fel az alábbi kérdést: Ki írta a felsorolt műveket: Rozsdatemető, Részeg eső, Kézfogások, Októberi vihar, Honfoglalás, Égető Eszter, Igéző, Nyitott tenyér, Ötödik évszak. Íme a válaszok:

Rozsdatemető (Fejes Endre)

helyes válasz	94
rossz válasz	11
nem válaszolt	12

Részeg eső (Darvas József)

helyes válasz	88
rossz válasz	8
nem válaszolt	21

Kézfogások (Illyés Gyula)

helyes válasz	14
rossz válasz	10
nem válaszolt	93

Októberi vihar (Berkesi András)

helyes válasz	74
	(ebből 26 fő *Berkest* írt)
rossz válasz	9
nem válaszolt	34

Honfoglalás (Illés Béla)

helyes válasz	94
rossz válasz	12
nem válaszolt	11

Égető Eszter (Németh László)

helyes válasz	75
rossz válasz	5
nem válaszolt	37

Igéző (Lengyel József)

helyes válasz	18
rossz válasz	2
nem válaszolt	97

Nyitott tenyér (Mocsár Gábor)

helyes válasz	80
rossz válasz	4
nem válaszolt	33

Ötödik évszak (Benjámin László)

helyes válasz	4
rossz válasz	2
nem válaszolt	111

A válaszokból kellemesen lepett meg elsősorban Németh László művének ismerete. Azon, hogy Illyés Gyula és Benjámin László verseskötetei nem ismerik, nem csodálkoztam, a verskultúránk sajnos, annyi irodalmi színpad működése ellenére is alacsony, és meglepően alacsony a népművelőknél, akiknek pedig példát kellene ebben mutatniuk. De az, hogy Lengyel József nagyszerű művét ilyen kevesen ismerik, nemcsak a népművelőkön múlik. Keveset beszélünk nagy értékeinkről. Fejes Endre könyve eljutott hozzájuk, sokat beszéltünk róla. Lengyel József kötete vagy kötetei nem kevésbé érdekesek, csak a csend nagyobb körülöttük.

Ugyancsak a tájékozottságot kívántuk vizsgálni az alábbi néhány kérdéssel, amelyeknek éppen az volt a céljuk, hogy rögzítsék, egy-egy fogalomkör említésekor kik jutnak eszükbe a népművelőknek, kik azok, akikre „kapásból" emlékeznek, s így feltehetőleg legmélyebben ismerik, legmélyebben él bennük.

Három ma élő festőművész

nem válaszolt	3 fő
egyet nevezett meg	6 fő
kettőt nevezett meg	18 fő
hármat nevezett meg	52 fő
többet nevezett meg	31 fő
csak debreceni művészt említett	62 fő

Mondanom sem kell talán az utolsó adat olvasása után, hogy a legtöbbször említett festőművészek Holló László, Félegyházi László, Bíró Lajos, Menyhárt József, Józsa János, Móré Mihály. Ennek természetesen szívből örülünk, a debreceni művészeket úgy látszik ismerik a debreceni és megyei népművelők, hiszen a 375 említett név közül 295 Debrecenben vagy a megyében él. De ugyanakkor büsulnunk is lehet amiatt, hogy a legnevesebb Budapesten vagy más megyében élő festőket is alig-alig említik, egyedül Domanovszky Endre neve szerepel 13 kérdőíven. Ugyanakkor 28 névről kideríthetetlen, hogy kit akart írójuk megnevezni, vagy pedig rosszul írták ismert festők neveit. Ez az arány túlságosan magas, képzőművészeti műveltség tekintetében sem a legmegnyugtatóbb a helyzet.

Három ma élő magyar zeneszerző

nem válaszolt	1 fő
egyet említett	16 fő
kettőt említett	14 fő
hármat említett	59 fő
többet említett	27 fő

Ez bizony látszólag igen jó arány. De mi van mögötte: Kodály Zoltán nevét 115-ször olvashattuk a kérdőívekről. S Kodály Zoltán nyomában közvetlenül Fényes Szabolcs halad, akit 38-szor említettek. S amellett, hogy a felsorolt nevek között 26 hibás, mert vagy nem zeneszerző az illető, akit megneveztek, vagy nem úgy hívják, a zeneszerzők között 66 alkalommal szerepel slágerszerző vagy könnyűzeneszerző neve. Ezt itt túlságosan magas arányszámnak tartom, hiszen Kodály mellett mindössze Bárdos Lajost említik valamivel többen (30). Nyilvánvalóan a kórusművek ismerete alapján említették őt is és néhány más zeneszerzőt is. Érdekes feladat lenne a kórusművek mellett más műfajokkal is megismertetni a népművelőket, s éppen a továbbképzések keretében.

Három irodalmi vagy művészeti folyóirat

nem felelt	2 fő
egyet említett	4 fő
kettőt említett	14 fő
hármat említett	50 fő
háromnál többet említett	46 fő

Természetesnek tűnik, hogy leggyakrabban emlegetett folyóiratok az Alföld (108), Kortárs (70), Élet és Irodalom (48), Új Írás (41). Ami meglepő: 20 válasz nem jó, nem irodalmi vagy művészeti folyóiratot említettek, pedig eléggé kitágítottuk a határt (a Népművelést és Film Színház Muzsikát is ide soroltuk). És az is megdöbbentő, hogy

kevés a művészeti folyóiratok említése, a Művészetet 20-an, a Fotót heten említik. A Tiszatáj jó szervezőinek munkáját dicséri, hogy ugyanannyian említik s ismerik megyénkben, mint a Nagyvilágot.

Három társadalomtudományi folyóirat

nem felelt	9 fő
egyet nevezett meg	20 fő
kettőt nevezett meg	40 fő
hármat nevezett meg	40 fő
többet nevezett meg	8 fő

A határokat igen tágan értelmeztük, mégis 22 válasz nem jó, ide nem sorolható lapot említettek. A Társadalmi Szemlét (89), a Valóságot (30), a Világosságot (21) említették legtöbben.

Három természettudományi folyóirat

nem válaszolt	6 fő
egyet nevezett meg	14 fő
kettőt nevezett meg	37 fő
hármat nevezett meg	52 fő
háromnál többet nevezett meg	8 fő

A természettudományi folyóiratoknál jelentős mértékben megemelkedett a rossz válaszok száma: 31-re. Legtöbben az Élet és Tudomány (94), Élővilág (42), Búvár (31) és Természettudományi Közlöny (25) című folyóiratokat, lapokat említették.

Három mezőgazdasági folyóirat

nem válaszolt	16 fő
egyet nevezett meg	25 fő
kettőt nevezett meg	32 fő
hármat nevezett meg	31 fő
többet nevezett meg	13 fő

A Magyar Mezőgazdaságot 83-an, a Méhészetet 29-en, a Baromfitenyésztést 24-en, a Szabad Földet 23-an említették. 48 válasz volt rossz.

Természetesen nemcsak egyszerűen az olvasható ki ezekből a válaszokból, hogy melyik folyóiratot körülbelül hányan ismerik. Sokkal jelentősebb ennél az a következtetés, hogy a népművelők érdeklődése ma is elsősorban irodalmi és művészeti irányú. Tanúsítják ezt más tények is, többek között az egyetemek és a tanítóképző felvételi vizsgái, valamint az az egyszerű tény, hogy zömmel olyanok akarnak hivatásos népművelőként elhelyezkedni érettségi után, akik valamilyen irodalmi vagy művészeti ágban aktívan szeretnének dolgozni. Csak a közelmúltból is tudok olyan példát, hogy akit nem vettek fel a Színművészeti Főiskolára, népművelő lett, vagy akinek irodalmi ambíciói Debrecenben nem kecsegtettek sikerrel, elment népművelőnek vidékre. Van ennek a jelenségnek magyarázata is, még pedig az, hogy a mi népművelésünk hosszú időn át túlságosan művészetközpontú volt, azaz a népművelés egyet jelentett bizonyos műkedvelő művészeti csoportok, esetleg szakkörök működtetésével. Ahogyan azonban a társadalom igényei átalakítják a népművelés belső struktúráját, ahogyan egyre nagyobb helyet foglal el a népművelésben a természettudományos műveltség és a mezőgazdasági szakismeretek terjesztése, ez a művészet-központúság olyan mértékben válik anakronisztikussá. Figyeljük csak meg, irodalmi és művészeti folyóiratoknál a megkérdezettek 82 százaléka említett három vagy annál több folyóiratot, míg a mezőgazdasági lapoknál ez az arány 39 százalékra csökkent! Óriási a különbség, és kézzel-

foghatóan bizonyítja az érdeklődés aránytalan alakulását. Nyilvánvaló, hogy a népművelés rendkívül összetett feladat, talán ma az a munkakör, ahol leginkább sokoldalúan tájékozott emberekre van szükség. Hozzátehetjük: a tájékozottság természetszerűleg nem lehet rendkívül mély, de egy népművelőnek mindig tudnia kell például azt, hogy milyen folyóiratot vegyen a kezébe, ha egy-egy szakterület szóba kerül, vagy éppen milyen folyóiratot ajánljon.

Az alábbiakban néhány olyan kérdés vázlatos ismertetésére kerül sor, amelyek éppen arról kívántak tájékozódni, mennyire ismerik a mai népművelők – akiknek zöme kifejezetten mezőgazdasági területen dolgozik, még a debreceniek egy része is tanyákon – a mezőgazdaságot, annak bizonyos területeit. Négy kérdést tettünk fel erre vonatkozóan: Ki kaphat háztájit a termelőszövetkezetekben? Milyen jövedelemszerzési formák vannak a termelőszövetkezetekben? Melyek a termelőszövetkezet legfőbb szervei? Kaphat-e külön pénzt vagy anyagi juttatást az a tsz-tag, aki megszerezte a szakmunkás-bizonyítványt?

Nos, a válaszok arról győztek meg, hogy a népművelők nem ismerik megfelelően azt a munkaterületet, ahol dolgoznak, nem ismerik az alapvető törvényeket sem tökéletesen, s így természetszerűleg nem is tudnak megfelelően közel férkőzni az emberekhez. Pedig a népművelő egy személyben pedagógus is és politikus is. Pedagógus, a felnőttek nevelője, aki sajátos módszerekkel, az iskolai oktatás szervezett rendszerén kívül szélesebb körű, több irányú nevelési funkciót lát el, mint az iskolai pedagógus. Politikus nemcsak azért, mert közvetlen kapcsolatban van a társadalom életével, annak minden mozdulására, jelenségére reagál, hanem azért is, mert a munka, amit végez, igen jelentős politikai tevékenység. Legalábbis annak kellene lennie. Hogy a tájékozatlanság jelentős, részletes elemzés helyett az alábbiakkal szeretném bizonyítani. Azt, hogy ki kaphat háztájit a szövetkezetben, a nyolcvanhárom megkérdezett (ezeknél a kérdéseknél csökkentettem a megkérdezettek számát) 31-féleképpen ítéli meg. A jövedelemszerzési formákat ismerik ugyan, de harminc variációt képeznek a legfontosabb formákból. A munkaegységet általában mindenki említi, de a premizálásról már sokkal kevesebben hallottak.

Még ezeknél is sokkal változatosabb képet mutat a tsz legfőbb szerveinek megítélése. Nyolcvanhárom válaszból le kell vennünk 12 embert, aki üzemi művelődési otthonban dolgozik, s a hetvenegy népművelő negyvennégy-féleképpen képzeli el a szövetkezet felépítését. Sokan a közgyűlést sem tekintik irányító szervnek, nem is beszélve az ellenőrző bizottságról.

Azt, hogy a szakmunkás-bizonyítványért anyagi juttatás jár, mindössze heten nem tudták a hetvenegy ember közül, de azt hiszem, még ez a szám is magas, hiszen alapvető dologról van szó, különösen a népművelő számára alapvetőről.

Nehogy azt higgyük, hogy a helyismerettel minden rendben van. Azt hiszem, aki jártas a népművelők között, annak ismerős, hogy a népművelési káderek körében rendkívül nagy a fluktuáció. Külön feladatot jelentene ennek okait elemezni, most ez nem tartozik szorosan a tárgyhoz. Az azonban tény, hogy volt olyan járás megyénkben, ahol tavaly a teljes járási irányító apparátus kicserélődött. Nagyon sok esetben most érettségizett fiatalok mennek el népművelőnek, akiknek helyismeretük úgyszólván nincs. Még a tiszteletdíjas művelődési otthon igazgatóságot, könyvtárosságot is általában olyan fiatalokra bízzák egyes községekben, akik most kerültek a tantestületbe, esetleg képesítés nélkül, s meg kellene előbb a faluval ismerkedniük, csak utána lennének alkalmasak erre a munkára. De a gyakorlat még ma is sokszor az, hogy a legtapasztalatlanabb, legfiatalabb nevelőre bízzák a népművelést.

Ennek eredménye aztán, hogy azt még csak-csak tudják, hány szövetkezet van a községben – hetvenegyből hét fő nem tudott erre válaszolni –, de azt, hogy mennyi volt a szövetkezetben a munkaegység, és hogy milyen a szakmunkás-ellátottság a szövetkezetekben, már nagyon kevesen tudják megmondani. Az előző kérdésre 16-an, a másodikra 49-en nem tudtak válaszolni.

Tudom, egyes népművelők úgy vélekednek, hogy nem tartozik a népművelés hatáskörébe a szakmunkásképzés, hiszen az anyagi és tárgyi feltételekkel is más szerv rendelkezik. Ha így van is, a szakmunkásképzés segítése, a szakmunkásokkal való további

foglalkozás, a szakmunkásképzésre való ösztönzés igencsak népművelési feladat. De akkora a tájékozatlanság, hogy nemigen lehet jelenleg elvárni, hogy a népművelés komolyan segíteni tudja a szakmunkásképzést.

Megvallom őszintén, az egész felmérésből ezek az utolsó kérdések mutatják szerintem a legsötétebb képet. Egy film vagy egy könyv értékelése kétségkívül fontos, mondhatnám alapvető követelmény, de ennél is fontosabb ismerni azt a közeget, amelyben a népművelő dolgozik. De mindaddig szándék marad nagyobb paraszti tömegek bevonása a népművelésbe, a népművelés hatókörének bővítése, amelyről pedig olyan sokszor s annyi szépet beszélünk, amíg a népművelők nem ismerik a falu gazdasági és politikai helyzetét annyira, hogy abban tökéletesen tájékozottak legyenek. Elképzelhető-e ezeknek ismerete nélkül, hogy meg tudja ismerni a falu lakosságát, hogy ne csak a köszönő viszonyig jusson el, hanem addig, hogy pontos képe legyen az emberek életéről, problémáiról, igényeiről? Azt mondhatja erre bárki, hogy egyetlen népművelő ezt el nem végezheti. Nem így van. Aki úgy ment erre a pályára, hogy felmérte, mit kell tennie, és meg is akarja azt tenni, eljuthat az ismeretnek erre a fokára. De aki csak átmeneti munkaalkalomnak tekinti, az nem fog idáig eljutni soha. De akkor is lehet megoldást találni. Nincs olyan község ma már Hajdú-Biharban, ahonnan ne járnának hárman-négyen gimnáziumba, egyetemre. Ezekkel a fiatalokkal kell végre elkészíttetni minden község kulturális szociográfiáját, velük kell összegyűjtetni minden olyan adatot és momentumot, amelyet a népművelés hasznosítani tud.

Jelenleg sajnos, arra sem tud minden népművelő meggyőző választ adni, hogy munkaterületén milyen az emberek foglalkozási megoszlása, erre is van példa a kérdőívben. Pedig ennek ismerete is nélkülözhetetlen az eredményes munkához, ezt talán nem kell külön bizonyítani.

Mi következik mindebből? Annak nyílt beismerése, hogy a népművelési munka eredményesebbé tétele elsősorban az adott helyzetben személyi feltételektől függ. A népművelés káderhelyzete rendkívül kusza, kevés a jó szakember, s hogy nincs több, ahhoz sok minden hozzájárul, többek között az erkölcsi megbecsülés hiánya is. Ahhoz, hogy a személyi feltételek belátható időn belül javuljanak, tervszerűbb képzésre és továbbképzésre van szükség, és az ütem jelentős gyorsítására. Hasznos lenne például a középiskolákban az 5+1-es rendszeren belül népművelési tagozatok indítása, különösen a lányok számára. És amit már említettem, növelni kellene az egyetemeken és a tanítóképző intézetekben a népművelés szakos hallgatók számát. A továbbképzési formákkal is évek óta kísérletezünk, de hol a nagyarányú fluktuáció, hol az indokolatlan módosítások akadályozzák a továbbképzéseken a rendszeres ismeretek nyújtását. A művészeti csoportvezetők továbbképzése sokkal rendszeresebben, tudatosabban történik, mint az általános népművelőké. És szükség van arra, hogy a rátermett, szakképzett vagy szakosodó népművelők maradjanak is meg ezen a területen, ehhez pedig elsősorban nagyobb erkölcsi megbecsülésre van szükség. Ma még népművelőnek lenni – különösen községekben – bizonyos fajta áldozatot jelent. Ezért is húzódoznak tőle sokan. Pedig a társadalom nap mint nap újabb feladatokat ró a népművelésre, olyan feladatokat, amelyek megoldását nem lehet évekkel elodázni. Úgy hiszem, a népművelés egyik kulcskérdése ma ez: alkalmassá tenni a népművelőket ezeknek a feladatoknak sikeres végrehajtására. Ehhez kell módszereket és eszközöket kutatnunk, formákat keresnünk, hogy a népművelés ne csak kövesse a gazdasági és politikai eseményeket, hanem alakítani is tudja azokat egy-egy községen belül.

BÉNYEI JÓZSEF

Boros Dezső: Komáromtól Csurgóig

Kardos Pál: Szabó Lőrinccel a forradalmak idején

Komáromtól Csurgóig

*Adalékok Csokonai életéhez**

Csokonai és Festetics első levélváltása

Csokonai és Festetics kapcsolatát nem egyértelműen rögzíti az irodalomtörténet. Ferenczi Zoltán szerint (Csokonai a Balatonvidékén. Balatoni Évkönyv 1921.) Csokonai a grófot még Pozsonyból ismerte. Ez nyilvánvalóan tévedés, mert Festetics nem volt jelen az 1796-os országgyűlésen. Ugyancsak Ferenczi írja, hogy Csokonai 1797 decemberében Keszthelyen volt, s azt is tudni véli, hogy két ajánlattal érkezett meg: „Az egyik az volt, hogy segítse a gróf az *Új Mindenes Gyűjtemény* cím alatt tervezett folyóirat kiadásában, a másik: hogyha ezt nem tenné, helyezze el Csurgón a ref. gimnáziumban tanárnak." Szerinte Csokonai pár hetet Keszthelyen töltött, bemutatta műveinek kéziratát, Festetics azonban az Új Mindenes Gyűjemény-re nem, de a csurgói állásra biztos ígéretet adott. Négyesi László: Gróf Festetics György a magyar irodalomban (Keszthelyi Helikon 1925.) című értekezésében Csokonai és Festetics találkozását 1798 március elejére teszi. Ezt a látogatást valamennyi életrajz és tanulmány tartalmazza. A decemberi keszthelyi tartózkodást igazolja a Debreceni Kollégium R.787/7 sz. kötetének kézirata (Újesztendői ajándék), amelynek felső szélére maga a költő írta oda: *„Keszthely 24. Dec. 1797."* Nincs azonban arra adat, hogy Csokonai ekkor találkozott volna Festeticcsel. Sőt az első levélváltás mintha azt mutatná, hogy nem. Ez első levélben ugyanis Csokonai bemutatkozik a grófnak: „Mivel pedig még annyi érdemem ifjúságom miatt édes Hazámba nintsen, hogy Nagyságod engemet esmérhessen: talám sem kérkedésre, sem szemérmetlenségre nem fog magyarázódni; ha magamat Nagyságod előtt rövideden megesmertetém, 's mintegy magam recommendálom magamat . . ." Erre az önbemutatásra nem lett volna szükség, ha már személyesen találkoztak volna.
Csokonai 1797 decemberében tehát megfordult Keszthelyen. Volt is kihez mennie: Pethe Ferenchez, a hajdani debreceni diákhoz, Festetics gazdasági tanácsadójához, a Georgicon tanárához. Az is valószínű, hogy állás ügyben szeretett volna beszélni Festeticscsel. Erre utal levelének néhány mondata: *„Nagyságodnak Nagylelkéhez 's magam középszerű tehetségemhez való bizakodásom az, a'melly engemet felbátorított arra, hogy Nagyságodnál magamat érdemlett tisztelettel, 's alázatossággal Professzori hivatalra bé-*

* Részletek egy nagyobb tanulmányból.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

DÉLMAGYARORSZÁG

1965 SZEP 1 9

1021

KIÁLLÍTÁS HOLLÓ LÁSZLÓ MŰVEIBŐL

Ma, vasárnap délelőtt 12 órakor a szegedi Móra Ferenc Múzeum és a debreceni Déri Múzeum rendezésében kiállítás nyílik a Horváth Mihály utcai képtárban Holló László Kossuth-díjas festőművész érdemes művész alkotásaiból. A gyűjteményes kiállítást dr. B. Supka Magdolna, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársa nyitja meg.

A Vasutas az esél

A mai szegedi sporteseme
bizonyára a Vasutas—Bp. E
zés iránt nyilvánul majd m
gyobb érdeklődés. A várhat
időjárás és nem utolsó sorba
csapat javuló formája miatt
ezren nézik meg a találkozó
külön érdekessége, hogy totób
Veszelovszky László, az SZV
bízik, hogy csapata mind a
pontot idehaza tartja. Nagy
van kilátás, és a hazai pálya
kintve mi is Vasutas győzeln

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 SZEP 25

NÉPSZABADSÁG

Holló László

1021

HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas érdemes művész festményeinek gyűjteményes kiállítása nyílt meg Szegeden.

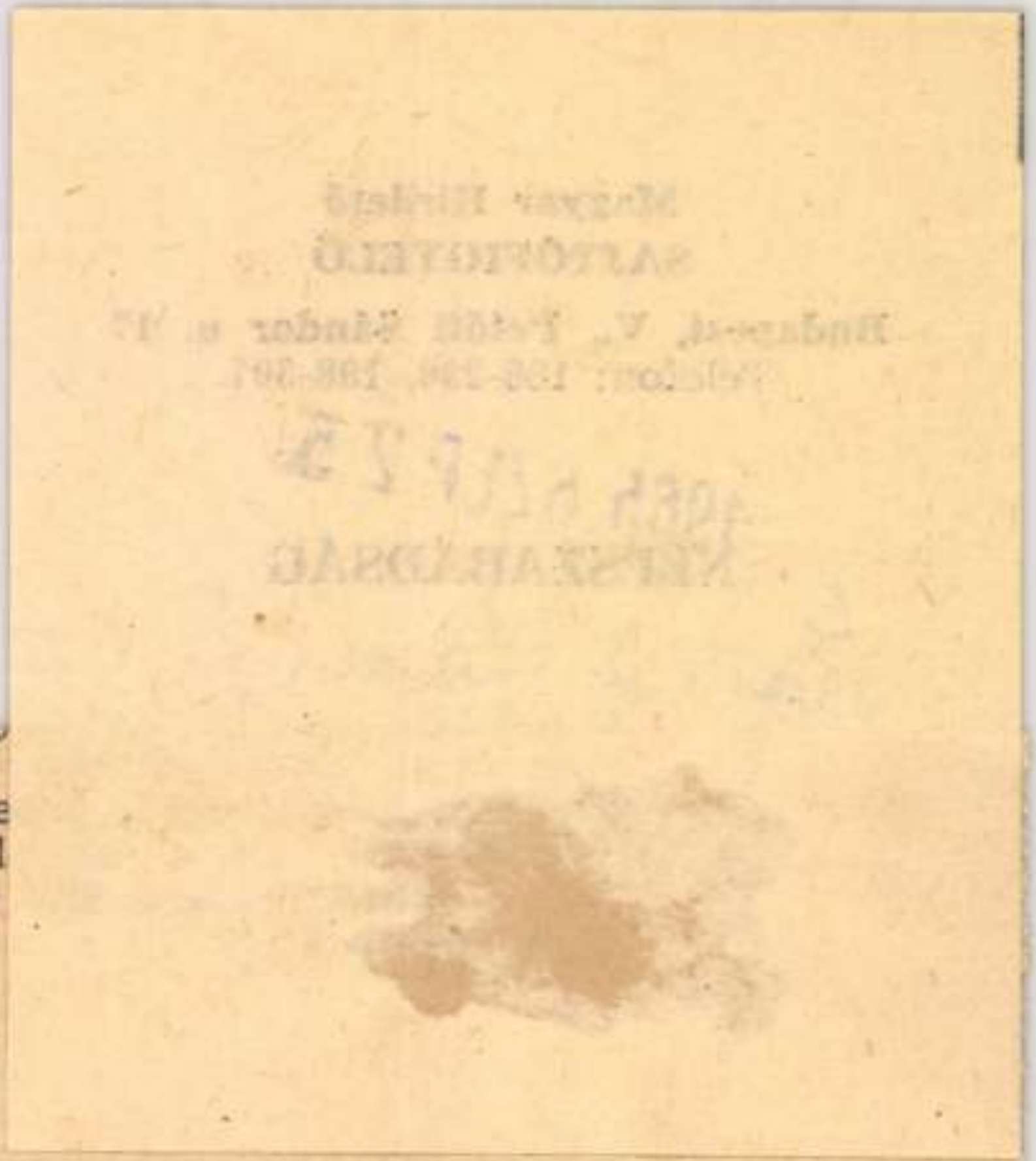

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdubiharmegyei Népujság
Holló László
1965 SZEP 1 A

1021

Holló László kiállítása Szegeden

Holló László Kossuth-díjas érdemes művész munkáiból gyüjteményes kiállítás nyílik holnap, szeptember 19-én a szegedi Móra Ferenc múzeum Horváth M. utcai képtárában. A kiállítást a szegedi Móra Ferenc és a debreceni Déri Múzeum közösen rendezi. Megnyitóbeszédet *dr. B. Supka Magdolna*, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársa mond.

– Hadas János felvétele)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Szocialista Művészetért

1965 MÁR.

1021

SZERETJÜK MI A SZÉPET, CSAKHÁT...

Hajdúsági parasztok a Hazafias Népfront Országos Tanácsa klubjában

Nagyon rangos kiállítás fogadja az érkezőket itt a Belgrád rakparton. *Holló László* indulatos önarcképétől *Bernáth Aurél* érzékletesen finom interieurjéig, *Barcsay* szigorúan szerkesztett kis táblájától *Bartha László* líraian oldott vásznáig, *Kurucz Dezső* végsőkig leegyszerűsített Tyúketetőjétől *Scholtz Erik* festőien mozgalmas Clochardjáig, az élő magyar festészet csaknem minden törekvése szót kap. Az asztalok körül várakozó arcok. Emberek, csizmába és hallgatásba öltözötten. Egyik-másik mintha éppen *Szalay* „Tsz-vezetőség" című képéről került volna a fotelekbe.

Hajdúsági parasztokat lát vendégül a klub vezetősége. Két heti pihenőjüket töltik a Jánoshegyen. Van közöttük tsz-elnök, brigádvezető, állattenyésztő és növénytermelő — egyszóval a föld, a falu emberei. Az a közönség, akinek felnövekedését a művészek már régen számontartják. Kiváltképp azok, akiknek művészete is ehhez a világhoz kötődik.

Bod László festőművész vezeti a beszélgetést. Az első bizalmat nyitó tekintet azt mondja, jó a hang, értik egymást. Mégis nehezen indul a szó.

— Mi nem vagyunk tanult emberek — mondja az egyik —, mi ehhez nem értünk. A mi munkánk más. Arról mi is tudnánk beszélni. *Ehhez tudni kellene valamit.* Valami mást. Szeretjük mi a szépet, csakhát nem olyan volt az életünk.

És megszületik az első kérdés: — Mi hát egy kép mondanivalója? Nemcsak a témája, hanem még valami. Mi az a valami? Miért festenek egy képet így vagy úgy, amikor a valóságban nem olyan?

A beszélgetésben résztvevő művészek — *Moldován István, Pleidell János* és *Szabó Iván* — elevenbe vágó kérdést kapnak. Saját munkájukról beszélnek, hogy a bizonyítás közvetlen legyen. A képek modelljeiről, akiket ismernek. Az ember belső világáról, mely lassabban és más törvények szerint változik, mint körülötte az élet. Az ábrázolt világ igazságáról, mely valóság ugyan, de még valami, amit az ember magából képes hozzáadni. Az egyik a drámát, a másik a lírát érzi ugyanabban a látványban. Az egyiket a szerkezet érdekli elsősorban, a másikat a folthatások. Éppen az a szép és igaz a művészetben, hogy ilyen sokféleképpen mondhatja ki magát.

Azután szót kér az első vitatkozó.

— Itt van például *Szalay Ferenc* képe. Nem tetszik. Ezek a parasztok nem olyanok, mint mi vagyunk. Ezek a múlt. Fáradtak, öregek. Félnek és szomorúak. Nem ilyen a mai pa[illegible]t. Vagy legalábbis nem mind ilyen.

Jó, hogy ezt így akarják. Hogy másmilyennek akarják tudni magukat. De vajon így érzik-e?

Szalay képe a kiállítás egyik legdrámaibb gondolata. Nem, nem könnyen elfogadható igazságot mondanak ki jelképivé sűrített alakjai. Ami történik, bennük történik. Amit kifejeznek, a múlt és jelen egyszerre. S hogy ez nem könnyű, hogy ebben tragédiák is vannak, arra már ők is rábólintanak. Ez a fiatal festő alighanem többet tud róluk, mint ők magukról. Nem a részvétlenség, hanem a humánum, a társadalmi felelősségvállalás mondatja ki vele: ilyen az életetek, ilyenek vagytok. Messziről ilyenek vagytok. Messziről indultatok, de ez az út felfelé kanyarog előttetek. Végig kell mennetek rajta.

Személyes lesz a beszélgetés. Egy-egy kép előtt talán könnyebb. *Kurucz* Tyúketetője mellett állunk.

— Ez az öregasszony olyan, mint az anyám volt. Ilyen a határ mifelénk is. Nincsen vége... Csak fák vannak, meg a nagy-nagy levegőég.

És a bácsi, aki az előbb még önérzetesen tiltakozott Szalay parasztjainak igazsága ellen, most szégyellősen egy agyongyűrött kis fényképet vesz elő. Azután már nem kell erőszakolni a beszélgetést, jön az magától is.

— Ez volt a tanyám. Ezeket a fákat én ültettem. Ez itt én vagyok.

Megtudom, hogy először van Pesten. Mozit még nem látott. Itt a Kisszínpadra vitték el őket. Ez volt az *első színház*, ahol megfordult. És kikerüli a szőnyeget, amikor tovább megyünk egy másik képhez...

Nem. Nem ilyen a mai paraszt — hallom vissza az ellenvetést, amikor az egyik asszony azt mondja:

— Sose hittem volna, hogy a művészek *leereszkednek* hozzánk, egyszerű emberekhez.

Milyen bántóan *idegen ez a tegnapi hang.* Mennyire húzza őket még a múltjuk, a lélek tegnapi rémülései. Mennyi emberséges okos szó, mennyi megvalósult szándék és igazság kell még ahhoz, hogy az az új, melyre már mozdul a száj, ott bent is hitelesen szóljon. Legfőbb tennivalónk, hogy ezeknek az embereknek a vágyaikhoz az életüket is felemeljük.

Szabó Éva

...ván „elő-
...ben lelt *hiá-*
...nettetni a felelős
...dát, éppen tekintét-
...ekintélyest idézzek,
...ában február 3-án
...rzés tanulságaiból.
...— hogy csak a na-
...lén? Nem készítet-
...égügyi és balesetel-
...n szabályozták írás-
...port, műterem, mű-
...avédelmi feladatait.
...szemléin a vállalat
...ó és a műszaki fő-
... A munkavédelmi
...kben felsorolt hiá-
...ndelő igazgatói uta-
...k. Naponta megkez-
... hogy ellenőriznék:
...ási és egészségügyi
...atják meg a díszlet-
...se előtt a vállalat
... jóllehet erre egy
... utasítás is kötelezi
...*vári Lajos* gyártás-
...zemle jegyzőkönyve,
... e nem éppen feles-
...nájául megállapítást
... megbízott feladat-
...sításban rögzítve...
...t vállalat „kipécé-
..., hiszen ennyi erő-
... vállalat „hiánylis-
...arjuk e példával is
...*akszervezetek alap-*
...*égüknek tekintik a*
... *épségének védelmét*
...égek józan szemmel-
...en és határozottan
...z. törvény fokozatos
... intézményeknél és
...*vel a szervezett dol-*
...*érdekeit védelme-*

Iván, Galántai Zsolt, Herczog István adott ...
művészetből. Hasonlatos a helyzet vidéken is... Ebben az évadban 800 vidéki hangversenyt rendez a Filharmónia, s a közönségszervezők 120 ezer ifjúsági és 100 ezer felnőtt hangversenyjegyet adnak el évente. Ez évadban 45 vidéki helységben 75 ifjúsági bérletsorozatot rendeznek. A jövőben pedig országosan meg akarják honosítani **Halmágyi László** módszerét, aki a **Békés** megyei tanács zenei ügyintézőjeként sokszorosra fokozta a zenei ismeretterjesztés hatékonyságát. Békésben ugyanis a négy helyi zeneiskola között felosztották a községeket, s mindegyik körzetben négy-négy hangversenyt adnak. Fellépnek a zeneiskolai tanárok, növendékek és egy-egy neves, nem ritkán szülőföldjére visszalátogató művész... Áldozatos munkát végeznek ők, a **fővárosi és vidéki zeneművészek, pedagógusok**, akik hivatásuk szeretetétől fűtve végzik e nemes munkájukat. Gondoljunk rájuk olyan megbecsüléssel, minővel a magvetőkre szoktunk, akiknek keze nyomán érik a jövő évi kenyerünk.

Bánki Györgyi, Géczy Éva és Galántai Zsolt Schumann „Gyermekjelenetek" című tánckompozíciójában
(Péter felv.)

...íródnak: **meg kellene né...**
hozzáállását a művészet...
gondolkodtató, hogy ha... népművelő, aki **ne** annak... hangversenyre 10 százalé... akad máshelyütt is hason... házban például olyan ter... **Bencze László** Kossuth-d... lyikben egész nap égetni... sokallták a villanydíjat, ... látogatóknak a képeket ... kiállító művész elhordta ... az előző esti előadás székeit, vagy kisöpörte a termet az előző esti ifjúsági összejövetel tökmaghéjától. (Lásd bővebben **„Petőfi Népe"** 1965. február 13. sz.) **Szolnokon** a múlt évben a szakszervezetek megyei tanácsa és a **Szigligeti Színház** versenyt hirdetett a szakszervezeti **közönségszervezők** részére, s a versenyfeltételek között szerepelt egy előadássorozaton, a közönségszervezők akadémiáján való részvétel, de ez az előadássorozat hamarosan teljes közönyben fulladt. A **Szolnok megyei Néplap** jan. 22-i számában ennek okát a következőkben látják: „Nagyon sok szakszervezeti bizottságban erre a munkára nem megfelelő ember tölti be a kultúrfelelősi funkciót. Jellemző nagyon sok helyen az is, hogy a választásoknál a tisztségek elosztásakor az utolsó helyre sorolják a kultúrfelelősi feladatkört". A **Szigligeti** Színház szervezőirodájának munkatársai **Kisújszálláson** a művelődési csoportnál vitába keveredtek az **Oedipus** kínálása alkalmával, mert hiába ajánlották **Básti Lajos** fellépését is, hiszen a **felelős népművelő** ekként vélekedett: „— Félek, hogy nem lesz rá közönségünk — aggályoskodott egy sötét szemüveges fiatalember, és a műsorpolitikára hivatkozott"... Úgylátszik — állapították meg a cikkben —, szerinte csak akkor „politikus" a műsor, ha az zenés vígjátékot jelent... Sok szó esett az elmúlt évtized folyamán arról, hogy a művészek egyre inkább kapcsolódjanak be a népművelés munkájába. Helyes elv, ma is érvényes. Ám ehhez a művészek fellelkesítésén kívül — amiben a művészeti szakszervezetek lankadatlanul és kérés nélkül részt vesznek — dialektikusan az is szükségeltetik, **hogy legalábbis a művészetekhez értő, művelődéspolitikai céljainkat ismerő és támogató népművelők fogadják, értsék és segítsék a népművelésre vállalkozó, s ezért nem egyszer áldozatot is vállaló művészeket...**

(VARGA)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Holló László

1962 JUL 3

Nemzet

NAPLÓ

Július 3

Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása nagy érdeklődés mellett nyílt meg vasárnap délelőtt a debreceni Déry-múzeumban. A mostani kiállításon a debreceni művésznek magánosok tulajdonában levő, eddig tárlaton nem szerepelt alkotásaiból láthatók festmények.

o

Kádár János megkezdte szabadságát

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, a Minisztertanács elnöke, július 1-ével megkezdte évi rendes szabadságát.

Szakszervezeti küldöttség utazott az NDK-ba

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdu-Bihar megyei Napló

1962 JUL 1

1021

Ma kiállítás nyílik Holló László képeiből

Holló László Kossuth-díjas festőművész 1956 tavaszán, 1959 telén, majd az elmúlt év nyár elején megrendezett debreceni kiállításai után ma — vasárnap — délelőtt 11 órai kezdettel a Déri Múzeumban egy újabb tárlat megnyitására kerül sor.

Ezúttal a kiváló debreceni művész magánosok birtokában levő, eddig kiállításon nem szerepelt műveiből láthat a közönség egy szép, válogatott gyűjteményt. A kiállításra azért került sor ebben az esztendőben, mert egyben az idén 75. évét betöltött Holló László köszöntését is jelenti. Hatvanegy olajfestmény és 28 grafikai mű szerepel a ma megnyíló tárlaton, amely főként a művész 1960 előtti munkáinak azokat a legszebb darabjait mutatja be, amelyeket eddig még a közönség nem látott.

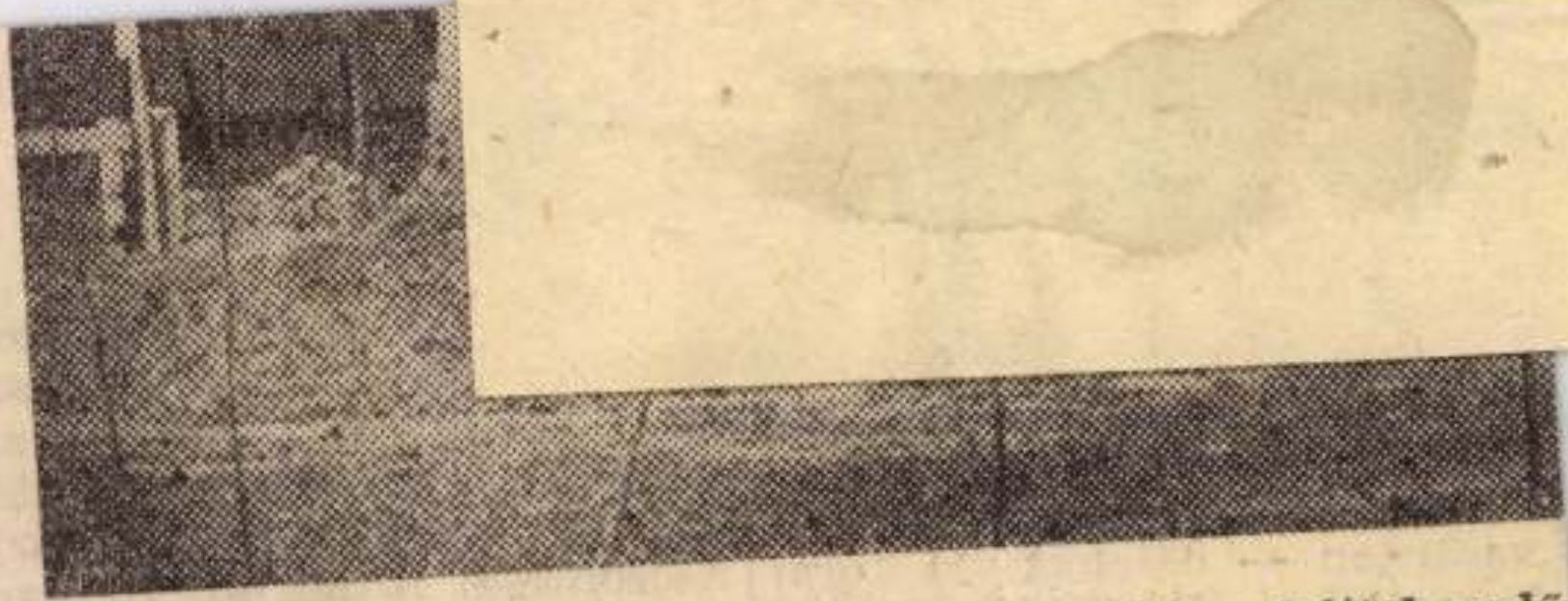

A Hajdúszoboszlói Állami Gazdaságban néhány héttel ezelő borjúnevelő építéséhez. Az új létesítmény 550 ezer forintba üzemel.

A kézzülő mezőgazdasági

Holló László.

Debrecenben, a Déri-Múzeumban rendezett Megyei Képzőművészeti Kiállításon festményével szerepelt.

Hajdu-Bihar megyei Képlap, Debrecen, 1952. Nov. 16.

Holló László festő

MDK

Kisfilm készült a debreceni művészről, munkásságáról.

— : Kulturális hírek

8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. márc. 9.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1965 okt.3.

Hollós Károly
festő

MDK

Illetatics. — „Vágtató lovak"
(Nyíro)

B. Szepka Magdolna: Hollós Károly gyűjteményes retrospektív kiállításának megnyitója.
Művészet, 1966. március - 39 lap

Holló László

MDK

szerepelt a megyei művészek őszi tárlatán /Debrecen/

"Tisza-kanyaR"

Nádudvari fazekasok.

Repr.? Bozsvai néni háza"

Kér/// Koroknay Gyula: Megragadó művek, bosszantó hibák.

Hajdu-Bihar megyei Napló. 1962. dec. 2.

Holló László MDK

szerepelt az "Ember és a munka" c. szekszárdi kiállitáson.

tusrajzai

Monostori Miklós: Vallomások a munkáról.
Tolna megyei Népujság. 1963. jan 27.

Holló László

MDK

képei is szinesitik a szoborkiállitást.

-ó: Kisplasztikai kiállitás Soproonban.

Kisalföld 1962. nov. 7 17.

H elló László festő M.D.K.

Háboru /1940/

Nyári örömök, 1960.

Akttanulmány. 1931. Krétarajz. repr.

Őszi szántás /1952/

H áboru /~~1944~~ 1946/

Vágtató lovak . 1949. Krétarajz. repr.

Lázadók /1942/

Keczegh Ákos: Helló László Bp. 1962. 20-25.l.

. / .

Holló László festő M.D.K.

Vasárnapi delelők,

Lakodalmasok,

A debreceni butorgyár pályázatára freskópályázatára

többalakos kompozició /19506

Simonyi ébester /1959/

Ásó ember. 1950 Ecsetrajz. repr.

Koczogh Ákos:Holló László festő Bp. 1962. 26,27.l.

/.

Helló László festő M.D.K .

Témája: általánosságban: portré,táj, többalakos kompozició, csendélet,

részleteiben:önarcképek, biblikus témák, történelmi pillanatok, dinnyeszüret, aktok, rőzsevivők, cigánylány, disznóölés, tokaji vásár, iskások, homokhordás,

Keczegh Ákos:Helló László festő Bp. 1962. 28.1.

·/.

Holló László festő M.N.K.

menyasszony fogadása, Csokonai a Nagyerdőn, beharangozás előtt Dadán, virágzó körtefák, kaszafenő paraszt, tiszakanyári munkások, hazatérő parasztasszonyok, tóceskerti táj, fürdőzők, szántó ökrök, tengerihordás, krumplikapálás, motyózás, Tóceskert télen, dadai révnél.

Keczegh Ákos:Holló László festő Bp. 1962. 28.1.

./.

Holló László festő

lány kócsöggel,

mintegy 120 képből álló önarcképsorozat.

Mezőn.1956. Tusrajz repr.

Több mint 1200 képét tartjuk számon.

Keczegh Ákos:Holló László festő Bp. 1962. 30, 31.1.

Holló László festő M.D.K.

1961. március, reprezentativ kiállitása a Mücsarnokban, nyomában a Kossuth -dij II. fokozata, vidéki vándorkiállitások.

Derezsmai lányok, 1913. 1920.

Bünbánó Magdolna, 1942.

Szt. Antal megkisértése. 1926.

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 17.1.

/.

Helló László festő M.D.K.

Kisfiu, 1928

Iskolások, 1929

Iskolás gyerekek, 1929

Pályázati téma : a szent korona felajánlása.

Koppány-képek / 1937, 1938, 1940, 1941 /

Esztergomi székesegyház alapitása /1940

Keczegh Ákos: Helló László Bp. 1962. 18.1.

/.

Helló László festő M.D.K.

Krisztus levétele a keresztről /1939/

Szt. István temetése /1938/

Sámson és Delila /1928-29/,

Templomozó dadai lányok/1940/

Leányfej. 1930. Krétarajz. repr.

, Fehér l. áldozása /1929/

Lakódalmasok

Keczegh Ákos: Helló László Bp. 1962. 19,20.1.

/.

H elló László festő M.D.K.

1941-ben a Nemzeti Szalonban debrecenmekkel állit ki.

1942. kiállitáson müvei a Mücsarnokban,

1943-ban müvei az első Nemzeti Kiállitáson,

1941. megkapja a Szinyei-dijat,

1942. a K.U.T. tagjai ,közé választja.

Az állam és a főváros vásárol rendszeresen müveiből,

csak Debrecenben nem méltányolják.

Keczegh Ákos: Heló László Bp. 1962. 16.1.

/.

Helló László festő M.D.K.

A második világháboru simét visszavetette.

Háza ablakai betörtek, tanulmányai üvegpótlók lettek.

1946-ban az állam életjáradékot biztositott neki.

1946-ban szerepelt "A Magyar Képzőmüvészetért" első ki állitásán.

Megjelenik önéletrajza a debreceni irók lapjában az Épitünk-ben

Keczegh Akos:Helló László p. 1962. 16.1.

./.

Holló László festő M.D.K.

Adebreceni Városi Tanács freskópályázatán csak dicséretben részesül. /19506

1956-ban Munkácsy-dijjal kitüntetve.

1957. kiállitása Pozsonyban,

1958-ban " Brüsszelben,

1958-ban Varsóban, Drezdában, Moszkbában, Párizsban szerepel.

Keczegh Ákos: Holló László Bp. 1962. 16.1. .

Holló László festő M.D.K.

A Müpártoló Egyesület. Barg Jenő Szt. Anna utcai mütermében volt.

Képeiket kiállitásról kiállitásra vitték.

Lázár Béla egyik arcképe láttán kiment hozzá, s ott helyben összeállitatta vele Ernst Muzeum-i kiállitásának anyagát.

Keczegh Ákos: Holó László Bp. 1962. 14.1.

/.

Holló László festő M.D.K.

1923 kiállitása a Belvederében.

Szt. Antal megkisértése,

Bachanália,

Disznóölés.

1930. kiállitása az ERnst Muzeumban. A z állam és a fő város megvásárolja egy- egy képét.

Ülő női akttanulmány. 1927. Tusrajz. repr.

Koczogh Ákos: Holó László Bp. 1962. 14-15.l.

. 4

Holló László festő M.D.K.

Lótanulmány. 1923. Tusrajz. repr.

1915-ben megnősült, októberben már katona:segédszolgálatos. Nemsokára felmentették.,s Podolinba ment tanitani, önként, " a festői tája miatt"Onna Karánsebesre helyezték.

A forradalom ideján visszatért Debrecenbe, azóta ott él megszakitás nélkül.

Koczogh Ákos:Holló László Bp. 1962. 13,14.l.

./.

Helló László festő M.D.K.

Egészségi állapota miatt nem tanithatott, nyugdijaztatta magát. Neház évek jöttek , a nyugdij kevés volt, képet alig vettek.

Ujból megfolyamodta a félegyházi ösztöndijat, elutasitották. Házuk tájából kellett megélniök.

Müvésztársaival megalakitották a Müpártoló Egyesületet s a Müvészházat is , és behurcolkodtak Burg

Koczogh Akos:Helló László p. 1962. 14.1.

./.

Holló László festő M.D.K.

Párizsban beiratkozik az orosz szabad iskolába.
1912-ben kiállitá a Salon des Indépandants-ban

Ugyanaz év áprilisában az Union des Beaux-Arts et kettres tagjai közé választják.

Amikor 1913-ban hazajön a pélegyházára továbbra is tartja a kapcsolatot Párizzsal.

Hivják vissza Párizsba, 1914 év tavaszán a sürgető hivasra pénzhiányával felel

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 12.1.

. / .

Holló László festő M.D.K.

Párizsból táviratoznak, hogy 20 növemdék, müterem, lakás várja. tisztességes fizetés

Az első világháboru hadüzenete Técsőn érte.

Toroczkaival és "rabéczyvel Debrecenbe mentek.

Toroczkai és Holó tanitást vállal a "ereskedelmi iskolában

Keczegh Ákos: Holló László Bp. 1962. 12.1.

·/.

Holló László

Falusi táj.

Rajz, reprodukció

Alföld, 1964 9. szám, 845. l.

Holló László

Női fej

Rajz, reprodukció.

Alföld, 1964 9. szám, 864. l.

Holló László

Tárlata Hajdúszoboszlón. Több, mint 50 mü. Olvasó kislány; Tisza vízi; Tokaji vásárban; Hazatérési; Lakodalmasok; Vihar;

emlékére.

Nagy László fámos: Holló László tárlata.

Alföld, 1964 9. szám, 844-845. lap.

Holló László.

Képei a debreceni és Hajdú megyei képzőművészek III. tavaszi tárlatán.

cenkl'tre.

Alföld, 1964 6. szám 566. l.

MDK

Holló László

Csendélet. Olajf. 65x81

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 16.l.

mdk

Hollós László festőművész (Debrecen)

a kövéskerti magányosról írt
tanulmányát Kovács Ákos.

Bögel József: Széljegyzetek Kovács Ákos Hollós Lászlóról
írt könyvéről.

Alföld 1963. 4 sz. 71–74. l.

mdk

Kolló László

rajzai: Gyermekfejek
Ősök közben
Önarckép

Alföld, 1963. 4. sz. 30, 40, 74. l.

Holló László

kiállítása a Kossuth-Egyetemen.

Cultura.

Bálint Imre cikke.
Alföld, 1964 6. sz. 568. l.

Holló László

Kiállítása a Tornyai Múzeumban.

említve.

Tiszatáj, 1964 9. sz. 4.1.

Holló László

Ülő nő.

Rajz, reprodukció

Alföld, 1964 9. szám, 840. l.

Holló László MDK

Tiszaparti jelenet, olf.

Műcsarnok 1959. VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

H olló László festő M.[illegible].K.

Müve a kiállitáson

M.Á. Muzeumi jegyzetek
Képzőművészeti kiállitás nyilt a Déri Muzeumban

Hajdubiharmegyei Népujság 1965. jan. 29.

Mdk

Holló László

rajzai : portrék

Alföld, 1963, 8. sz. 17, 81, l.

mdk

Hollò László

Lakodalmasok e. mùve akvarell
Kislány " " "
Cséplés " " "

Juhász Béla: Hollò Lászlóról, akvarell kiállítása alkalmából: Madzsesty-terem máj 26 – jún 9.
Alföld 1963 8. sz 78, 79, 80, 81. l.

MDK

Holló László, festöm.

Leányka . Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1937.4.[illegible].sz. 23.1.

MDK

Holló László, festöm.

Leányka. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936. márc.76.sz.2.rv.sz. 36.1.

Holló László, festő MDk

Máj. 26-án kiállítása nyílik
meg Debrecenben a Medgyesy
Teremben.

– : Hír 10.(

NÉPSZABADSÁG, hn. 1963. máj. 22. [Violetta]

M.D.K.

Hollós László
festő

A Déry Múzeumban tartott tárlatot

—:—

Művészet, 1963. július – 47 lap

MAK

Holló László

öt kép a tárlaton, tárgyuk:
Portré, dolgozó ember, emlékek
Tocoskerti táj. Tavaszi munka c.
Bögrés emlékek c. Pappbácsi c.
Tél c. mű.

Tóth Béla. A II. Tavaszi tárlatról
Alföld 1963. 6. sz. 76, 77. l

Holló László MDK

szerpelt x "A modern magyar müvészet" c. esztergomi kiállitáson.

Kozák Gábor: Szolnoki müvészek képei Esztergomban.

Szolnok Megyei Néplap, 1962. aug. 19.

Hollós László

Szerepelt az I. nemzeti találaton.

EK 1933. IV. 20.

MDK.

Holló László

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 ápr.6.

MDK.

Holló László

Moszkvai kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.6.

Holló László
festő

M.D.K.

A tárlaton bemutatta Móra Ferenc „Mókháza" című drámai feszültségű képét

Tóth Béla: A debreceni és kapdi-Bihar megyei ... Művészet, 1967. április - 39 kép.

Kollóvárló
festő

HDK

Felvégházi kőrős műhely
munkája emlékére
Kollós Művészete.

Tóth Béla: a debreceni és Hajdú-Bihari megyei ...
Művészet, 1967. április - 39 kép.

Holló László

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Hogy. Képsőn. Kiáll.

Holló László

— **Vaszary János nagy gyüjteményes kiállitása.** Az Ernst-Muzeum legközelebbi kiállitása, mely február 16-án nyilik meg, *Vaszary János* nagy gyüjteményes kiállitása lesz. Az Ernst-Muzeum most nyitva levő kiállitása, melyen *Holló László*, haranghlábi *Nemes József*, *Vydat-Brenner Nándor*, *Schossberger Klára* báróné és *Weil Erzsi* vesznek részt, vasárnap zárul és a muzeum azonnal hozzáfog Vaszary nagy kiállitásának rendezéséhez.

PH. 930 II. 7

P.H.930.II.7.
E.K.930.II.8.
M.930.II.7.

Kollár László
festő

M.D.K.

A kiállításon bemutatásra
„Farekeszek"-jét és a
„Hazatérés"-ét.

Tóth Béla: A debreceni és Hajdú-Bihari meggyi
Művészet, 1967. április - 39 lap

Holló László MDK

Tanulmányfej, olf.

Virágcsendélet, olf.

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Holló László, Debrecen

Csendélet, of.

Virágcsendélet, of.

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.

1955. 14. I.

MDK

Holló László festőm.

A N.Sual. kiáll. Uj Magyarság, 1941. okt.2.

Holló László festő MDK

Debreceni csoport. kiáll. a Déri Muz.-ban

Szabadszervezeti közlemények. Szabad Művészet

1949. 48. l.

Holló László, festő

MDA

Találatot senden szolnokon.

-: „Két nap kultúra" 2.1

ESTI HIRLAP, bp. 1961. jún. 15.

Holló László

az alföldi festészet utolsó mestere,
aki napjainkban is dolgozik.

Artner Tivadar: Évszredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

137.l.

Holló László (1887 —)

Áldó legény. „Holló L 29"
Kréta. 302 × 235 mm. Ltsz.: 1946-3955.

I.

Magyar grafika a második a XIX. és a XX. században. A Kat. Beo. Orlmacher Anna. Bp. 1959.

40.

Holló László

Képei szerepeltek az V. miskolci országos kiállitáson.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás
Északmagyarország 1959. okt. 30. 4.l

M.D.G.

Kollár László
festő

Meghívó

Mesterics Fülöp: London képzőművészeti csoport . . .
műveivel, 1968. április – 39 lap.

M.D.K.

Holló László „festő"

kapáló nőt ábrázoló
rajza látható az elülső
borítólap külsején.

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX. évf. 4. sz. — old.

M.D.K.

Holló László, festő

állá tereuet ábrázoló
kréta rajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX.évf. 3.sz. 72. ol.d

M.D.K.

Holló László, festő

Szemben: Szerző női fejét ábrázoló szénrajza látható a hátsó borítólap külső oldalán

ALFÖLD+ Debrecen, 1968. XIX.évf. 5. sz. ~~old.~~

MDK

Holló László

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

M.D.K.

Kállai László, festő

Egy fiú és egy leányfejet ábrázoló két rajzát közli a lap a 16. old. utáni külön műmellékleten.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 11. sz. —— old.

M.D.K.

Bolló László festő

Két színes akvarell táj-
képét közli a lap a 16. old. után-
ni kétlapon művmelléklet-ben.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 11. sz. ___old.

MDK

Holló László

Disznóölés, o.

2o. sz.i m. festészet és szobrászat N.Gal.

és Móra F.Muz. 1966. Szeged

Hollós Károly

Állandó kiállításunk termei-
ben lehetőséget a művész alkotó-
sa részére.

Bojár Iván: Milyen is valójában lehetne a . . .
Tükör, 1977. június 5. - 24 lap

Hollós László

a gyergyói Ellekes-képtárban látható
a debreceni művész több alkotása.

M. Kiss Pál: a gyergyószentmiklósi Ellekes-képtár.
Korunk, 1996. 12. 44. old.

Hollós László festőművész

A 75 éves Vén Emil festőművész kiállításra készül, a Várban ez a kollektív tárlata Orbán Béla, Hollós László, Frank Frigyes képei mellett is látható majd azt a nemzedéket, amelynek már kevés élő tagja van.

Szatmári Jenő István: Vén Emil festőművész
Dolgozók Lapja, 1974. máj. 1.

Hollós László

a Déri Múzeumban rendezik meg Vadász Endre-emlékkiállítását. a Déri Múzeum e kiállításnak olyan szervezését indítja, amely országos szempontból is jelentős. A debreceni Ady Társaság képzőművészeit mutatja be. Az Ady Társaság 1927-ben alakult, tagja volt Hollós László, Szinyei Ollah Gyula, stb.

Szabó Imre: Vadász Endre-emlékkiállítás, Tegnap, 1944. febr. 2.

Kellé László (1887 - 1976)

„Fejek" Vízfestmény 22 x 30

J. l. f. Kellé L. 32. XII. 6.

Kikiáltási ár: 3000 Ft

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Holló László festő

MDK

Tárlata nyílt meg Pécsett.

-: Kulturális hírek

7

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 25.

90
+5

Holló László

kiállított festménye:

Orgonák. Olaj, 60×80 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Kat. írta: Végvári Lajos. Bp. 195[illegible]. 32 l., 20 t.

23. l.

Holló László

Orgonák (repr.)

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

Holló László

Találat Pogány Ö. Gábor nyitotta meg az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet, 1967.11.22. 11.o.

Holló László, festő

MDG

Szerepel Montreux-ban.

–: Zenénc Szerbben – grafika Tokióban 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 19.

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

Holló László festő.
Kossuth díjas, 80 éves.
Félegyházán született. Kiállítása
nyílt a Kiskun Múzeumban

Tiszatáj 1966 VI. m. 504 old.

Holló László
költő-

M.D.K

„A Tisza partján" című képe
a Sporthoszhában van el-
helyezve.

Vörös Sándor: Utcák és képzőművészet
Művészet, 1968. aug - 12 lap

MDK

Holló László, festő

Kiállít Montrealban.

– : Kiállítások 9

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 12.

Holló László

Kiállítása az Ernst Múzeumban
Pomogáts Béla ismertetése.

Magyar Nemzet, 1967. III. 4. 4.

Kallós Ilona

retrospektív kiállítása az Ernst Múzeumban. (80 kép) Megny.: Pogány Ö. Gábor. II. 2 T. kép.

Magyar Nemzet, 1967. II. 22. 4. o.

M.D.K.

Holló László, festő

„... Kiállítók képei nem korhoznak vízási művészet, értékes alkotóművének legjobb darabjai közé..." Megemlíti „Virágok" c. csendéletét, „Halápi lampa" c. „Nyírségi lampa" c. festményeit.

Kádár Zoltán – Thoma László: Jegyzetek a debreceni Területi Tavaszi Tárlatról

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX. évf. 7. sz. 65. old.

Hollós László, festő

Nemrégiben szülővárosának, Kiskunfélegyházának ajándékozta 28 festményét. Művei hét végéig állandó kiállítás nyílik meg Kiskunfélegyházán.

← : Hír

12

Népszabadság, Bp. 1968. július 28.

M.D.Y

Holló László
festő

Szereti ábrázolni a munkában
fáradtan hazatérő földművest,
a gyermekek játéka is megragadja
képzeletét. Az állatok közül a
lovat szereti legjobban.

Tóth Endre: Holló László világa
Művészet, 1968. július - 33 lap.

MDV

Kolló Károly
festő

Rokonszenvet tart az alföldi iskola
nagyjaival Rudnay Gyulával, Koszta
Józseffel, Tornyai Jánossal.

Tóth Endre: Kolló Károly művészete
Művészet, 1968. július – 33 lap.

Kolló László
festő

M.D.V.

Előszeretettel tér vissza egy-egy
megszeretett tájához pl. a „Tócós-
hert" -hez, a dédai Tiszaparthoz,
apró anyagi falvakhoz.

Tóth Endre: Kolló László pályaja
Művészet 1968. július – 33 lap

MDK

Holló László
festő

Mint debreceni festő nyerte el a Kossuth díjat és az Érdemes művészi kitüntetést is.

Bereś András: Holló László művészi munkássága
Művészet, 1968. július - 32 lap.

MDK

Kollár László
festő

Kiállítások Pesten főiskolai tanárnak,
kiállítások Párizsba lelkesítéssel kecsegtetve, de a Debrecent választva.

Bényes András: Kollár László művészi munkássága
Miskolc, 1966. július - 32 lap.

M.D.K.

Holló László
festő

Debreceni tárlatain bemutatta ez
„Őszi naiitás" című képét.

Bérés András: Holló László művészi arculatsága
Művészet, 1968. július — 32 lap.

M.D.V.

Kelló László
festő

Tizededes Tócsokat gyakrabban
meg képeim. Több variációban
jelennek meg egy darab Debrecenben
élő téjain.

Béres András: Kelló László műtermi munkássága
. Miskolc, 1968. július – 32 lap.

MTV

Kollé Károly
festő

Munkácsy, Kunffy, Tornyai
örökségének nemes folytató-
ja

Bérés András: Kollé Károly művészi munkássága
Művészet, 1968. július – 34 lap.

MDK.

Kelló László
festő

Kiállításain a festmények mellett a vitrinekben kiállított grafikák válogatott anyaga mutatja a művész bátor kísérletezését.

Bereś András: Kelló László művészi munkássága
Művészet, 1968. július – 32 lap

Halló László

Ömar Mária (1933) (ecl.)
a pécsi Képtárban van

Ronváry Ferenc: A alföldi festőnő
a pécsi Képtárban

Jelentkor 1968 10. 339old.

Kollár László
festő

M.D.V.

Ohara ével Kállott Debrecenben
Kollár László festő kiállítása
tiszteséggel.

Bérés András: Kollár László művészi munkássága
Művészet, 1968. július — 34 lap.

M.D.K

Kelló László
festő

Ez év első felében a debreceni
Déri Múzeumban újabb, gaz-
dag anyagú tárlatot mutat-
tott be alkotásaiból a művész.

Tóth Endre: Kelló László írlaga
Művészet, 1968 - július - 33 lap.

M.D.K.

Kellő László
festő

Nyolcvanadik születésnapja lisz-
telőtelei szerették tárlaton mint-
egy hetven festményét és ötven grafi-
kát mutatták be.

Tóth Endre: Kellő László világa
Művészet, 1968. július - 33 kép.

MDK.

Kelló László
festő

Az elmúlt évtizedekben több
reprezentatív kiállítása a
Műcsarnokban. Bemutatták
kétlépcsős grafikáit, kitűnő archívét.

Tóth Endre: Kelló László világa
Művészet, 1968. július – 33 kép.

MDL

Hollós László
festő

Jellemző művei a „Keresztrejtők", a „Karatéisták", a „Pietà előtt", a „Vértestvérek" és néhány önarckép és csendélet.

Tóth Endre: Hollós László világa
Művészet, 1968. július - 33 lap.

Kodály Kázsló

késő

MDK

Bartók Béláról készített

portré. — „Bartók"

(repró)

Kocsoghy Ákos: Kodály Kázsló Bartók-portréja

Művészet 1968. július – 32 kép.

Hollós László
festő"

M.D.K.

Három képével szerepel a művész
a tárlaton. — „Szécsényi
cigánysor" (repro)

Pogány Ö. Gábor: A Szécsényi Galéria
Művészet, 1968. július - 22 lap.

Holló László

MDK

Szerepelt a debreceni művészek tavaszi tárlatán.

Önarcképe

Bényei József: A tényleges érték visszfénye csupán

HAJDÚBIHARMEGYEI NÉPÚJSÁG 1964 máj. 1.

MDK

Holló László

szerepelt a tárlaton.

"Macz bácsi"

Bőgel József: A debreceni és Hajdu megyei képzőművésezk III. tavaszi tárlatáról.

ALFÖLD 1964 jun. 565-567.lap.

Hollós László, kossuth-díjas festőművész

a Magyar Népköztársaság kiváló
művésze címet kapta.

Magyar Hírlap, 1971. ápr. 3.

Holló László

Tornácúnyfej, olajfestmény

A Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 július

Holló László

1946 május 28.-án felirat ment a debreceni művésztelep szervezése ügyében a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, ezt Holló László ,mint megbizott művészeti irányitó irta alá.

Alföld 1971/12 94.old.

Hollò László

Önarcképe - bár kissé egyenetlen - az európai festészet talán leggazdagabb önarckép sorozatának részeként az életmű maradandó darabja.

Székelyhídi Vigadóban: Fejlesedő szintkép
Kelet-Magyarországi Tavaszi Tárlat 1971

Alföld 1971/6 64old.

Hollós László

Pörzsörmények tanya

Alföld 1971/6 10 old.

Holló László

Az alföldi táj drámai szépsége, népének
méltó sorsa ihlette művészetét a múltban s
napjainkban a parasztságnak megpróbáltatott arcú
valóját jeleníti meg ma. A 81 éves művész festő-
szete három sikert érlelt Párizsban, Brüsszel-
ben, Varsóban, Drezdában, a budapesti és
debreceni reprezentatív kiállításokon, szak-
emberek körében, de megfelelő az út az
egyszerű emberekhez, akiknek festette szépeit.

Iz. Tóth Katalin: Képzőművészeti élet Debre-
cenben és Hajdú-Bihar

Népművelés 1968/6 30 old.

A Kossuth-díjas idős művész a megyei pártés községi szervek részére bármikor rendelkezésre bocsátható anyagát. A legnagyobb rendezvénysorozat 1966-ban volt, amikor a megyei szervek segítségével Biharkeresztes, Polgári Püspökladány, Berettyóújfalu, Hajdúnánás, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Nagyléta, Balmazújváros művelődési házai műhelyük legjellemzőbb anyagát. A kiállításon műveinek (a 30-as években festett) „Sirbatétel"-e, „Kéréssze dők" c. művei mellett önarcképei és rendkívül sorozatát láthatták.

Iz. Kürti Katalin: Képzőművészeti élet Debrecenben és Hajdú-Bihar ban
Népművelés 1968/6 30 old.

Hollós László

Virágok

Népművelés 1968/6 31 old.

Hollò László

Hollò rajzai és akvarelljei címmel reprezentatív kiadvány készült.

Magyar Grafika, 1969. 4. sz. 12. l.

Holló László

festőművész kiállitása, Debrecen, Múzeum. - Ism: Simon Zoltán, Alföld,1968.3.sz.71-72.l. - Tóth Ervin, Hajdú Bihar Megyei Napló,1968.jan.28. - Béres András, Művészet,1968.7.sz.34-35.l. - Tóth Endre, Művészet,1968.7.sz.33-34.l.

Miskolc, Miskolci Gal ria. - Ism: /bm/, Északmagyarország,1968.szept.17.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt.1971.2.sz.149-182.l.

168.l.

Hólló László

Tóth Ervin: Lényeg és hangsúly. H.L. grafikai művészetéről. - Alföld,1968.9.sz.77-79.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

161. l.

Kellő Lóránt

Lapja a 4. oldalon

Napjaink 1968 ~~szeptember~~
október

Hallod Lajos!

A 80 éves Kossuth díjas festőművész gyűjteményes kiállítását a Miskolci Galéria rendezte meg

Napjaink 1968 ~~szeptember~~ október 4. old.

Holló László festőművész

84 éve született

Nógrád 1971. március 6
9. old.

Kedves László

a Magyar Népköztársaság

Kiváló Művésze címmel tüntették

Fel.

Debrecen 1971 április 3

M. Old.

Hallo Lóránt,

Barsányi Sándor, Bényi László, Bényi Ferenc
és Telephási László Párizsban is bemutatott
képeiből február 7-én kiállítás nyílik a
soproni Benyovszky János Múzeumban.

A nyp hívei

Magyar Hírlap, 1968 február 7. 8. l.

Hollós László,

Telephízi László, Bényi László, a szolnoki művésztelepen alkotó Bényi Ferenccel és Basa Sándorral együtt szerepelnek az öt alföldi festő szolnoki kiállításán. Az anyag Párizsból tért haza. Négy festőre a debreceni Hollós, Telephízira pedig Arbel Béla hatása nyomta rá bélyegét.

kiállításról - kiállítása
Öt alföldi festő Szolnokon (R. A.)

Magyar Hírlap, 1969. február 15. 9. l.

Hollós

debreceni festő kutatja őrödi Barcza Sándor, Bereg Ferenc, Hollós Lóránt és Bérczy Lóránt képeit, akik az ÖT alföldi festő kiállításán szerepeltek Szolnokon.

kiállításról - kiállításon

ÖT alföldi festő Szolnokon (R. Gy.)

Magyar Hírlap, 1969. február 15. 9. l.

Hollós László

Vallástanár levele

Tokajban

Esztergom, 1770 december 30

9 old.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész. Kiállítása nyílt műveiből a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 19.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész.
Kiállítása nyílt műveiből a tokaji
Helytörténeti Múzeumban.

Északmagyarország, 1971. szept. 19.

Holló László

"Szent Antal megkísértése" (1926)
c. képe kiállítva Hajdúszoboszlón,
(eml). a műv. házban.

Dr. Tóth Elvin: Fellegi Vince magángyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművészt, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészét élet-műve elismeréseként a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címmel tüntették ki.

Átadták az idei művészeti díjakat.

ESTI HÍRLAP, 1971 ápr. 2.

Hollós László festő

Kossuth díjas

a tokaji Helytörténeti Múzeum

kiállítása nyílt

Észak-Magyarország 1971 IX. 21

Horváth László festő, Borsodi díjas
a Tokaji Helytörténeti Múzeumban
kiállítása nyílt

Észak-Magyarország 1974. IX. 15.

Hallo László

A Hajdú-Bihari "Őszi Tárlaton szereplő művei: „Adonyi kör tehenekkel" — „Hadházi erdészház" (emulzió)

Székelyföldi Ágoston: Hajdú-Bihari Őszi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Holló László.

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek festőmunkái.

Tátli Imre: Üzemi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan. (2.)

Hollós László

Felszabadulásunk évfordulója alkalmából kiváló művész címet nyert.

Szabad Föld, 1971. ápr. 11.

Hollós László

Kossuth-díjas festőművész

a Magyar Népköztársaság ~~érdemes~~ kiváló művésze címet kapta.

Népszabadság, 1949. ápr. 3.

Holló László festőművész

Hardula felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címmel tüntették ki.

Csongrád Megyei Hírlap, Szeged, 1971. ápr. 3.

Hollós László Kossuth-díjas festőművész (1

Felszabadulásunk 26. évfordulója alkalmából a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze cím-mel tüntették ki.

Szocialista Művészetért, 1971. jún. (2.)

Hollós László

grafikus

M.D.K.

Vágtató lovak

(repró)

—: Hollós László kiállításáról

Élet és Irodalom, 1964. febr. 1. – 5 lap

Holló László

festő-

M.D.K.

Tanyáin (repro)

A borítólapon
(Művészet, 1964. szeptember. –

Kollé László

M.D.K.

Grafikus

A Nemzeti Galériában van tárlata.

Frankfalvi: Kollé László

Élet és Irodalom, 1964. febr. 1 – 9 lap

Holló László Kossuth-díjas festőművész

a tolnai Helytörténeti Múzeumban kiállítása megnyílt.

Kiállítás

Erdélyi Magyarság, 1941. szept. 10.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Művei szerepelnek az őszi tárlaton Doreuskén és Debrecenben.

Thoma László: Teppetek az őszi tárlatról.

Hajdú-Bihari Napló 1971. dec. 14.

Szinyei Merse Pál

Szinyei festészetének egyik főműve:
42. sz. „Őszi kép", olaj, 44 x 36 cm. Nemzeti Galéria.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. V.
mai magyar festőművészet. Budapest, 1971

Hollós László

Kiskunfélegyházán született 1887-ben. Tanulmányai: Bp., München, Párizs. Tanárai: Bp., Debrecen, Kiskunfélegyháza, Szolnok, Hódmezővásárhely, stb. Munkácsy díj 1956. Kossuth díj 1961.

Szentkó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar festőművészet. Bpest, 1971.

Holló László

Cinq peintres de la plaine hongroise, /Holló László, Baranyó Sándor, Bényi László, Bényi Ferenc, Félegyházi László/. Exp.Paris - Monteruil, Galerie Municipale.1968. /Catalogue par André Béres, intr.- Pogány O.Gábor./Bp.1968. - Ism: Simonka György, Petőfi Népe,1968.okt.2o. - Kádár Márta, Magyar Hirek,1968. nov.16.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

173.l.

Holló László

Öt festő kiállitása, Debrecen, Dári Múz. /Baranyó S., Bényi L., Berényi F, Félegyházi L., Holló L./ - Ism. Tóth Béla, Hajdú-Bihar Megyei Népújság, 1968.szept.3.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

172.l.

melk

2

Holló László Kossuth díjas festőm.

10 drb. olajfestményével ajándékozta a Múzeumnak.

dr Beke András jelentés a Déri Múzeum 1961 évi munkájáról.
Déri Múzeum Évkönyve 1960–1961
Debrecen 1962.

14 l.

Hollós László, festő

Grafikáiból kiállítás
nyílt meg márc. 28-án
Debrecenben.

— : Kulturális hírek 9.

NÉPSZABADSÁG, Dr. hónap. márc. 29.

Holló László

A Magyar Népköztársaság érdemes művésze kitüntető címét kapja.

Emlékére.

Népszava, 1964 ápr. 3. 2. lap.

Helló László festő M.D.K.

Debreceni festő

Koczogh Ákos Debrecen

Magyar Építőművészet 1963/2. 43.1.

Hollós Károly
festő.

M.D.K

"Dáliák" csendélete szerepel
a kiállításon.

Veszárosi Fülöp: Modern Magyar Festészet kiállítása Bajáról
Művészet, 1963. augusztus – 39 lap

H olló László festő M.D.K.

Művei a kiállitáson

Sárvári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

Holló László (1887–) festő

A debreceni „Művészház"
(1924) alapító tagja
A debreceni Ady Társaság
Képzőművészeti Osztályának (1927)
tagja. A Kőrösmező ravatalozásában (freskó és mozaik)
fő témái: Szegedi a
Képzőművészek Szabadiskolája Debreceni
Osztályának Elnöke 1946 ban

A Képzőművészek
Debrecenben, 1961

55 oldal
57 "

Hollós László festő

Élet és Irodalom II. 2. sz.
1958 jan. 10.

Halló László

Tizedes a gyermekvárós ~~épülő~~ c. forgatókönyve, és a „Cséplés" 4000 Ft-os díjat nyert a megyei tanács által kiírt falumozgalmi pályázaton (1960)

1960-ban a Tanácstudományi Képzőművészeti III. Vándorkiállításán bronzérmet kapott, 1961-ben Művészeti kiállításán Kossuth-díjat.

A képzőművészetek Debrecenben, 1961. 61 oldal
62 "

Holló László

Kiállítása Bratislavában 1958-ban. Ugyanekkor az évben részt vett a Tornaiak Képzőművészeti II. Vándorkiállításán.

A Képzőművészetek Debrecenben. 1961.

60 oldal

Holló László:

A debreceni Tócóskertben él. Művészeti tanulmányait (1961) grafikai munkával is megkezdi. A Művészeti Főiskolában tanult a második évtized végén 1928-tól, azóta foglalkozik az emberi test tanulmányozásával. Lovakat is rajzol.

Folytatás

Halló László

„Vérszerződés" rajz
„Párizsi ihlete" "
„Salamon és Delila" rajz
„Koppány" rajz
(emlékre)
Leánygyermek (1929, 30, rajzok)
emlékre

A Közösségi Házban Debrecenben, 1961

1 oldal

Holló László

A debreceni Ady Társaság
Képzőművészeti Szakosztályának
elnöke

A Képzőművészeti Főiskola Debrecenben, 1961

75 oldal

Holló László
festő

M.D.K.

1964-ben az érdemes művész
kitüntetést kapta

—: Az 1964. évi művészeti kitüntetések és díjak
Élet és Irodalom, 1964. április 4 - 2 lap

Holló László festő

Kiállítása nyílt meg Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetem - galériáján - és kisvárosok

Nógrád, 1964. okt. 30. 4 oldal

Holló László festő

Debrecenben él, dolgozik.

Tőkés, tanulós csendéletfestő,
Ónodi Géza "
Szilágyi Ödön "
Rácz Etelka "
Angelus

Néprajzi 1967 IV. n. · 38 old.

M.D.K

Hollós László
festő

Méltatás.

Budai Tímót: Bozsó János
Művészet 1967. december - 32 lap.

Holló László

Elnöke a Debreceni Ady Társaságnak.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bögel József/
1961 Debrecen 75.l.

Hollá László

Tóth Ervin: Hollá László grafikái
/Művészet 1961. 9. sz./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bögel József/
1961. Debrecen 86. l.

Hellő László

A Mintarajziskolában Szinyei aktrajzáról megjegyezte: „Milyen festői!"
Rajzai szerepeltek az 1961-es Műcsarnoki gyűjteményes kiállításán.
Tócóskertben él; a tájegyéniség jellemző művészeti kialakítása a napirenden.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen 80-81. l.

Holló László

Rajzművészete 1928-tól jelentős. Aktok, Portrék, dó-tanulmányok, - környezetbe ágyazva.
Kiemelkedik: Vízszerződés, Párizs ítélete, Sámson és Delilához vázlatok
1929-30 Leánykortrék [Tiszadadára készítette]

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen 81. l.

MDK

Holló László

Kut. 1943. okt.-nov. Nemzeti Szalon.

Holló László

Tóth Erzsi: Holló László. Debrecen, Városi Tanács, Helytörténeti Gyűjtemény. – Szem. Hajdú-Bihar megyei Napilap 1966. jan. 14. – Bodri Ferenc, Jelenkor. 1966. 9. sz. 875-876. l. – S. Gy. Petőfi Népe, 1966. febr. 20. – Új Kerek, Hajdú-Bihar Megyei Napilap, 1966. jan. 23. – Végvári Lajos, Alföld, 1966. 17. sz. 3. sz. 73-75. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

282. l.

Hello Laci!

Szerepelek debreceni tavaszi
táborban

Nagyon sok tavaszi tábort
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. ápr. 30.

Holló László

festőművész kiállitása. Kiskunfélegyházra. - Tsz.
Lupka Magdolna B(éniáslóné), Művészet, 1966.
7.évf. 3.sz. 39.l. - Kovács Gyula, Művészet 1966.
11.sz. 40-41.l. - Simonka Gyözö, Petőfi
Népe, 1966. máj. 27.
Polgár, Művelődési Ház. - Tsz. Hajdú-Bihar
Megyei Népújság, 1966. okt. 4.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

267. l.

Hollós László

Szerepel a debreceni tavaszi
Hárlaton

Megnyílt a tavaszi Hárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. ápr. 30.

Hollós László
festő

M.D.K.

Nádudvari favágások, és Tavaszi munka című képét állította ki a szegedi tárlaton.

Hosics Gyula: A szegedek Szegedi Nyári Tárlat
Művészet, 1963. november - 43 lap

Hollós László
festő

MDV

Hetven éves korában kapott a
művész Kossuth díjat. Majd a
Magyar Népköztársaság érdemes
művésze lett. Az alföld festője lett.

Pogány Ö. Gábor: Hollós Lászlóról
Művészet, 1964. szeptember – 22 lap.

Hollós László
festő

M.D.K.

Jelenet
Szakállas férfiarckép } rézm.

Pogány Ö. Gábor: Hollós László
Művészet, 1964. szeptember - 22 kép.

Holló László

MDK

Szerepelt a három megye: Szolnok, Bács-Kiskun, Hajdu-Bihar, tárlatán.

"Önarckép"
"Lőrinci bácsi"

"BalatonW

Koczogh Ákos: Tavaszi Tárlat /1964/.

Szolnok Megyei Néplap. 1964. ápr. 26.

Holló László

Hat mese szerepel a berlini magyar tárlaton

Dömötör János: Berlini napló

Csoportád magyar hírlap 1970 IV. 8.

Hallo L.

Euklitre

Dr. Harald Olbrich: Voll elementarer Kraft

Berliner Zeitung 1970, Apr. 1.

Homb

Szerepel a „Magyar művészet 1896-1945"
c. fólia tov. a Ernst Múzeumban

Péter Imre: Háromnegyed század
magyar művészete

Művelés 1969 11 f. 36 old.

MNK

Holló László

szerepelt az 1962. jul. 20-án megnyílt tárlaton.

—: Megnyílt a IV. Gyógyszerészi Napok Tárla

Dél-Magyarország 1963 jul 31

Dél-Magyarország. 1962. július 21. Tárlat.

Holló László

szerepelt az 1962. jul. 20-án megnyílt tárlaton.

Bólyai Nyári Tárlat.

MDK

Holló László

Cigányok, olajf.
Virágok, "

Nemzeti Szalon. Kut. 1942.nov.

MDK

Holló László

Résztvett a vidéki művészek I. kiállitásán.

Rabinovszky Máriusz: Vidéki művészeink.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 154.lap

MDK

Holló László

Tiszapartján, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 13.l.

Holló László MDK

Önarckép, olf.

Utfélen, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Holló László

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Holló László MDK

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: A IV. Szegedi Nyári Tárlat.
Keletmagyarország, 1963. aug. 4. 6. lap.

MDK

Holló László

"Önarckép", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 10.l.

Holló László festő M.D.K.

Ösztöndijat kap / Egy módos özvegy Kalmár Józsefné öszt
töndijat alapitott négy félegyházi születésü, tanulni-
vágyó ,s arra méltó fiatal számára, négy négy évre
külföldre, havi 250 koronával. / az egyiket ő kapta .
Két telet töltött Münchenben Hollósy mellett s négy
nyarat Tecsőn. Közben egyhónapot Itáliában,

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 10.1.

. /.

Holló László festő M.D.K.

1911-1913 telét Páruzsba, majd egy hónapot ,a májust S

Spanyolországban töltötte.

Kutya. 1923. Ecsetrajz. repr.

Sokat hegedült.

Ismeretséget köt: Csontváryval . Fernczy Bénivel.

Vele egyidőben dolgozott a Hollóssy iskolában a debrece
ni Toroczkai Oszvald, Hrabéczy Ernő, Blathner Géza

Keczegh Ákos: Holló László Bp. 1962. 12.1.

*/.

Holló László festő M.D.K.

Kiskunfélegyházán született 1887 március 6-án.

Az első osztályt Szászkabányán , amásodikat Lugoson járta, hegyvidéken,-cseregyereknek küldték a szülei német szóra,

A harmadikra,negyedikre Félegyházán került sor.

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 8.1.

./.

Holló László festő M.D.K.

Nyolc év alatt Háromszor akarták kitenni az iskolából, a rendszeres tanulás nem izlett neki.

Apja magyar-történelem szakos igazgató.

Hat éves volt , amikor anyja meghalt.

Nyarait Tiszaujfalun, anyai nagyapja bérelt földjén töltötte.

Koczogh Ákos: H olló László Bp. 1962. 8.1.

./.

Holló László festő M.D.K.

Ötéves ,korától rjzolgatott.

Mint hetedikes diák rajztanára tanácsára már festőállványt kap.

1904-ben került Pestre , a Mintarajziskolába.

1909 őszén került Hollósyhoz Münchenbe

1908-ban meghalt édesapja.

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 10.1.

./.

H olló lászló festő M.D.K.

Debrecenben a Tócóskert nevü városrészben lakik.

Csaknem fél évszázada nősülésekor költözött oda, otthagyva püspöki-palotabeli mütermét.

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962.

Holló László festő M.D.K.

N em osztható be egyetlen festő iskolába gagy irányba .

Akttanulmáyn. 1923. Lavirozott tusrajz. repr.

Medgyessy barátja volt. "Buroló Nő"-je tulajdonában v

H rabéczy Ernő festő sógora.

Keczegh Ákos: Holló László Bp. 1962. 5-8.l.

' /.

Holló László festő M.D.K.

FAültetés. 1959. repr.

Tócóskert télen. 1958. repr.

Mütermben. 1959. repr.

Tanya. 1957. repr.

Rügyfakadás. 1959. repr.

Önarckép. 1960. repr.

Keczegh Ákos:H elló László Bp. 1962. 35-40. kép

Holló László festő M.D.K.

Önarckép. 1961. Ecsetrajz. repr.

Keczegh Ákos: Holló László Bp. 1962. előzéklap

Holló László festő M.D.K.

Önarckép. 1941. repr.

Vasárnapi delelő. 1942. repr.

Lakodalmasok. 1943. repr.

Lázadók. 1942. repr.

"azatérő parasztasszonyok. 1943. repr.

Háboru. 1946. repr.

Keczegh Ákos:H olló László Bp. 1962. 23-28. kép

Holló László festő M.D.K.

Laka bácsi. 1946. repr.

Fuvaros szekér. 1952. repr.

Őszi szántás. 1952. repr.

Csendélet. 1954. repr.

Zsena. 1956. repr.

Bögre ecsettel. 1955. repr.

Keczegh Ákos:Holló László Bp. 1962. 19-34.kép

Holló László festő M.D.K.

A menyasszony fogadása. 1932. repr. Önarckép. 1934. rep

Önarckép. 1933. repr.

Önarckép. 1937. repr.

Csokonai a nagyerdőn. 1938. repr.

A Sznet Korona felajánlása. 1937. repr.

Koczogh Ákos:Holló László Bp. 1962. 12-17.kép

Holló László festő M.D.K.

Tanulmány a Koppány leverése c. képhez. 1938. repr.

Tanya. 1939. repr.

Krisztus levétele a keresztről. 1939. repr.

K,,ati olva s. 1941. repr.

Vihar előtt. 1941. repr.

Koczogh Ákos:H olló László Bp. xxxxxxx 1962. 18-22.kép

Holló László festő

M.D.K.

Önarckép. 1919. repr.

Dorozsmai lányok. 1913. repr.

Diszmóölés. 1925. repr.

Feleségem. 1923. repr.

Sámson és Delila. 1929. repr.

Koczogh Ákos:Holló László Bp. 1962. 2-6. kép

Holló László festő M.D.K.

Sznet Antal megkisértése. 1926. repr.

Önarckép. 1929. repr.

Dinnyeszüret. 1924. repr.

Parasztfej. 1929. repr.

Tokajy vásár. 1929. repr.

Koczogh Ákos: Holló László Bp. 1962. 7-11.kép

Holló László festő

M.D.K.

Talapos nő. 1907. repr.

Koczogh Ákos:Holló László Bp. 1962. 1.kép

MDK

Holló László

"Mezei munkásik", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzóm.
Kiáll. 1947.Jan. v.Ernst Múzeum. 6.1.

Hollós László, Szeged

MDK

A keszkenőtick hímzői

Hollós Lászlóné:

Gulyás Pál: Brass, a komok megmentője

6-7.

NÉPSZABADSÁG, 1966. júl. 1.

MDK

Holló László

Szolnoki művészetelep kiáll. Műcs. 1961. V.

z, egyetemi tanár, az MTA tagja. Szer-
par c. folyóiratot /1885--93/. Társ-
örög földön és a Római Világ /1889/
ák-Magyar Monarchia irásban és képben
rténeti részét irta. Sok száz tanul-
t meg szak- és napilapokban. Több nem-
szt nevelt az egyetemen. Könyvei: A
netének mai tudományos állása /Bp.,
örténete a legrégibb időktől napjain-
pitészet I. Mátyás király alatt /Bp.,
észetünk topográphiája /Bp., 1908/.

Holló László

Kossuth díjas. Debrecenben él

Kerepel az alföldi festők találkozóján

a holnapi Damjanich múzeumban

N. N.: Párizs után ihlet

Napló (Versprém) 1969 III. 16

MDK

Holló László

Kiállit si hir

Magyar nemzet 1968 szept.14.

Holló László festő

Szerepel az alföldi festők szabadiskolájában, melyet tavaly ősszel Párisban is be mutattak

Szabad Szó. Képes Magyar Napilap 1969 II. 2.

Holló László festő

Kiállítások nyílt a nagyvárad
Dosánmban

Kovalista Művészet 1968 XII.

M.D.K.

Holló László, grafikus

"A debreceni Ady Társaság képzőművészei"c.könyv-
ben 1971-ben/17+12 cm./a 21 reprodukció között az
művei is. 349.o.

Szij Rezső:A debreceni bibliofília 1920-tól 1944-kö-
zött. 329.o.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve.xxxxxxx,1965.
Debrecen,1966.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Holló László, grafikus

1965-ben a Debreceni Déri Múzeum müveiből gyüjtemé-
nyes kiállitást rendezett Szegeden, a Móra Ferenc Múzeumban. 16.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának 1965.évi munkájáról. 13.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen. 1966. Alföldi Nyomda. Debrecen.

MDK

Holló László

Ki llitási hir

Népszabadság 1968 szept.12.

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei népujság 1968 ápr.27.

Holló László festő

Készpel a tavasz tárlatom

a debreceni Déri Múzeumban

N.N.: Megnyitó a tavaszi Tárlat

Hajdú Bihar megyei Népújság 1969 IV. 29

Holló László

5 műve, köztük Önarckép (rézk.)

szerepel az alföldi tájképek c.

magyar vilmos: tavaszi tájkép

1969

Hajdú Bihari Nyomdaipari Nyomda 1969 ü. 11

Tóth Árpád

Szerepelt a debreceni Tavaszi Fesztiválon.

Hajdú-bihari Napló Népújság 1966. ápr. 4.

MIK.

Holló László

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1966 máj.

Holló László

Cigánylány (festmény, olaj)

Ugyanaz Önarckép " "

A képpróbaüvegre Debrecen, 1961

90

89 Kép

Hollós László, Jegyző MDk

A Magyar Népköztársaság érdemes
művésze címet kapta.

—: A tanyújtották az új kitüntető és érdemes
művészek kitüntetését 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. ápr. 3.

Hollós László festő

MDK

Párizsba és Hamburgba kapott meghívást: mindkét helyen tárlatot nyitnak műveiből.

—: Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. ápr. 28.

Helló László festő M.D.K.

Kossuth-díjas, Munkácsy-díjas

a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címet kapta.

Új kitüntetés az érdemes művészek

Magyar Nemzet 1964. április 5. 2.1.

Helló László festő M.D.K.

Kossuth-díjas

Grafikáinak kiállitását szombaton nyitják meg a debreceni Déri Muzeumban

Napló

Magyar Nemzet 1964. március 28. 4.1.

MDK.

Holló László

Tóth Ervin Holló-könyvének ismertetése

Alföld 1966 3.

Halló László

Önarckép (grafika, rézkarc)
Kastélyrom " "
Három akt " "

A Képzőművészeti Alap Debrecenben, 1961

96, 97, 98 kép

Holló László

Cigánylány /repr./

Őszi szántás /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen Képjegyzék 89.90.

Holló László

Önarckép /repr./
Három akt. /repr./
Kaszát fenő /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen **Képjegyzék** 96.

Mak.

Holló László

Munkái 1.) Vadai Kisleány (us
2.) " " "
3.) Férfi fej (Tus)

reprodukcióik

Alföld 1961. 6. 12 35-47-61. kapcsán

Kolló László
grafikus

M.D.K

Lichány éve a Művelődési Házban rendezett tárlatot. 1964 februárjában a Nemzeti Galériában mutatta be grafikai műveit.

M.G.: Kolló László grafikai kiállítása
Vörös Lapja, 1964. febr. 15. – 13 lap.

MDK

Holló László
grafikus

Leánykafej
Tiszapartí jelenet
Lovas
} rézmetszet

H. Gy.: Holló László grafikai kiállítása
Nők Lapja, 1964. febr. 15. – 13 lap

Hollós László
grafikus

M.D.K.

1964-ben Kossuth díjat kapott a művészet. A Medgyessy teremben volt kiállítása. Érdekes megemlíteni, hogy 120 önarcképe van.

Gy. L.: Szimfóniák egy festőről.
Nők Lapja 1964. nov. 28 – 14 lap

Holló László

1956-os szabadságért Kossuth díjat, 1971-ben Kossuth díjat kapott.

Most 90 éves. Kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban

Emlékek: Kant Antal emlékiratai; Bánbáró Magdolna, Dunai, Olympia; Társadalmasok, Tűzkanyari ház

Kortárs 1967 VII. sz. 1170 old.

Holló László

50 éves. Kitüntetés a nyílt az Ernst
Múzeumban műtárgyadományozásért
emlékérmével

Felvidéki 1967 V. n. 453old.

Holló László

A felszabadulás után egy időre iparművészetre irányult.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen. 19.l.

MDK

Holló László grafikus

reprodukciók:

Ősz

Fiuk, tanulmány

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

reprodukciók:

Bánat

Szabó Anti

Holló L. kiáll. M.Gal. 1964.

Holló László festő

M.D.K.

„Fiúfej" c. szénrajza lát-
ható az elülső borítólap egyik
belső oldalán.

A XXII. Hajdú-Bihar megyei
őszi tárlatról írt beszámolójában
Kádár Zoltán elismeréssel említi
művét: „Mora Ferenc siló harc" c. képét

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 1. sz. 84. old.
+ 85. o.

Helló László festő

M.D.K.

Kossuth-díjas

kiállitása január 25-én nyilik a Nemzeti Galériában

napló

Magyar Nemzet 1964. január 23. 4.l.

Helló László festő M.D.K.

Kossuth-díjas.

Munkássága Debrecen és környékéhez kapcsolódik.

Sajtóbemutató Helló László grafikáiból

Magyar Nemzet 1964. január 25. 4.1.

Helló László festő M.D.K.

Tisza méniről készitett fejtanulmányok.

Gyerekekről készitett rajzok./ szemeru kislányfejek

Bánat. ., aktok.

cigányok a fogorvosnál.

Női brigád,.

krumpliszedők

Pelmacher Anna:Helló László festőművész rajzainak kiállitása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1964. jauár 26. 13.1.

mák

Kollo László

Tiszapartja c. olajfestménye

a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Kadár Lollóa: Országos szemle - Lelki Kultúrás

Alföld 1962. 3. sz. 60. l.

H.D.V

Holló László
festő

Méltatás

Kisdéginé Kerényi Irén: Egy hősiesülő nőkarakterről
Mérlegen 1962. novemberben – 35 cp

Holló László
/1887 - /

Debrecenben a Müvészház megalapitására összeállitott albumhoz 1 grafikai lapját adta.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel Józse
1961. Debrecen 55.1

Hollá László

A Tiszántuli Képzőművészek 1958-ban rendezett tárlatán kiállitott.

A képzőművészetek Debrecenben /Szerk. Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 60.1

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Napló 1968 febr.1.

MDK

Holló László

Disznóölés, o.

20.sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F. kiad. Szeged, 1966.

Holló László

A debreceni Krematorium festészeti diszitésén dolgozott.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen. 57.1

Hollá László

1946.jun. 22 - 30. "Debreceni Napok" kap csán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bógel József/
1961.Debrecen 58.1.

MDK

Holló László

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Holló László

1927. jun. 19.-én alakult Debreceni Ady Társaság alapitója, progressziv irányzatot kivá ntak képviselni.

A képzőművészetek Debrecenben szerk. Bőgel József 1961.Debrecen. 56.l

MDK

Kolléi Károly festő-

Kodály portréját és Önarcképét, valamint Répahegyek című művét mutatta be.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat művészete, 1968. január - 39. lap.

Holló László
festő

M.D.K.

Emarchép (1934)
Faültetés (1959)
Kalapos nő (1907)
} rézmetszet

Gy. J.: Szilpoltok egy festőről
Nők Lapja, 1964. nov. 28 – 2/4 lap

Hellő László

Hincz Gyulával együtt szerepel a Műcsarnok által rendezett Bratislavai kiállításon. 1957 aug. 11 – szept. 1.

/szerk.Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 60.l.

Holló László

1950. A magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének tagja.

1956. a Szövetség és a Műcsarnok a Bp. Fényes Adolf Teremben jan. 6 - 22. kiállítást rendez műveiből; ápr. 18-23 Déri Múzeumban is megtekinthető. Utána a Munkácsy-díj II. fokozata..

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/ 1961. Debrecen, 59.l.

Holló László

„Tiszadobi gyermekvárás" és „Cséplés" c. képe a felszabadulás 15. évf.-ra kiírt pályázaton 4000 Ft-os díjat kapott.

A képzőművészetek Debrecenben 1961.Debrecen 61.e
/szerk.Bőgel József/

Holló László festő

kossuth és Kossuth díjas. 80 éves.
Tóth Ervin könyve most jelent
meg Holdról.

Folkultúra 1966 IX. n. 875 old.

Hollós László
/ 1887 - /

1960 nyarán a Tiszántúli Vadászkiállítás alkalmából Békéscsabán a Munkácsy Emlékérmet kapta.
1961. febr. 4 - Műcsarnokban gyűjteményes kiállítása, melyért Kossuth díjat kapott.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen

62.C

Holló László

„Piheno Kapásnő" c. festménye reprodukálva
(A szöveg szerint fényképe látható)
23. Delelő csikók, olaj.
24. Tinakajáró munkások, olaj.
25. Virágcsendélet, olaj.
26. Kenderpoén „
27. Piheno kapásnő „
28. Orgonák „

A cat. szövegben említett Tinaszuki folyóvölgyek vándorkiállítása: 1954. Bev. Kikai Fszerc, Bécsben, 1957.

MDK

Holló László

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.39.

Mdlz

Hollós László Kossuth-díjas festőm.

Hajdu-Bihar bót egyéni tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

Hiss Imre: Nemcsak a Képzőművészek ügye

Alföld 1963 1-2. sz 141-142.l

M.D.K.

Holló László

A lap közli a művész önarcképét és a Belvedereben rendezett kiállitásán szereplő müveit a kritika igen komoly elismerésben részesiti. Megemliti a Szent Családról festett képét, csendéleteit és tájképeit, valamint "bravuros önarcképei"-t.

Szinházi élet. Bp. 1923. dec. 16-22.
XIII. évf. 51. sz. 31. lap.

Hollós László, festő

MDK

Az elnökségben foglalt helyet.

—: Megkezdte tanácskozását a VI. magyar békekongresszus 3.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 16.

Holló László

"Sárospatak"

Részt vett a kiállításon.
Denkinné Szegő Erzsébet: Kisplasztikai és grafikai kiállítás a múzeumban.
Dunaújváros. 1962. szept. 18.

MDK

Helló László, festöm.

Leányka. Olf. Jelz.

Árv. Csarh. 1937.okt. 83.sz./Árv. Közl. rr.sz./ 24.l.

MDK.

Holló László

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1967 ápr.6.

MDK.

Holló László

Kiállitási kiritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.14.

Holló László

Rabinovszky M. irt Holló László, Bató Vida kiállitásáról Ars Una 1924.jan. 166.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp. 1965.
294.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1965 május 18.lap -

MDK.

Wolfe Bauer

Klassische Kritiker

Petöfi März 1965 März 18.Jahr -

Holló László

5 fa kunkyével szerepelt a
kalocsai gyakorlóiskolai kapcsolatainak
I. havari tárlatán (pl:
Tiszai tájak; Vihar előtt)

Alföld, 1965, 6 sz., 74. o.

Holló László, festő MDk

A korona felkoszorúzása (1937) c. kompozícióját a múzeumnak ajándékozta.

R. Gy.: Mai magyar művek a nemzeti képtárban 7.
NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. jún. 30.

Holló László

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Kelet-magyarországi területi szervezetének a debreceni Déri Múzeumban rendezett tavaszi tárlatán szerepel.

Keletmagyarország 1966. ápr. 10.

Holló László festő

Szőreg említi, mint az első
tárlat rendezőjét.

Műveit nem említi.

Sárkány Mária:
"Képzőművészeti kiállítás
a Harangos Népfőiskola
klubjában"

Magyar Nemzet 1965. jan. 6.

Holló László festő

Szöveg említi részvételét a Béke-
fehérvári Gárdonyi - képtár létrehozásában.

Említett mű: „A Kossuth felvonulása"

Vasas, 1966. aug.

MDK

Holló László

Képzőművészet. Ujság 1927. jan. 1. 48.l.

Holló László

MDK

"Dáliák"
"Földmunkások"

Heitler László: A Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményeinek kiállitása Pápán.
NAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 21.

Le. D. K.

HOLLÓ László festő

(1887–) Debrecen

~~Grafi~~

A szecessziós festészettel rokon természetérzésű

MDK

Hálló László, festöm.

2o6. Tájkép. Olf. 65x52. Jelzett.
Illusztrálva a IX.táblám.

Festmények, rajzok, metszetek.- 97.aukció.
Árv. Közl. 1941.márc. 2.rk.sz.- Kat. 25.1.

M.D.K.

Holló László

Kossuth-dijas festőművész munkájáról ir Kocogh Ákos: „Holló László" cimmel.
A rövid ismertetés leirja a Debrecenben élő művészről, hogy a budapesti gyüjteményes kiállitása milyen feltünést keltett, ezenkivül emlitést tesz arról, hogy a hetvenöt éves Holló László életutját foglalja össze a tanulmány és negyvenegy festményének reprodukcióját is bemutatja.
A könyvet a Képzőművészeti Alap adta ki.

Könyvek között c. rovat
Kocogh Ákos kezdetü ism.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. okt. 5. VI. évf.
40. sz. 44. lap.

MDK

Holló László

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. 3.l. márc.

MDK

Holló László

Debreceni festőművészek. Magyarország, 1941. szept. 29. 8.l.

MDK

Holló László

Debreceni festők. Móricz Virág cikke. Kelet Népe, 1941. okt. 1.

MDK

Holló László

A debreceni Ady-Társ. képzőművészei kiáll. 1931.

MDA

Holló László festő

szül. 1887. Kiskunfélegyháza

A nemzet hálája. 25 művész életjáradékot kap.
A Reggel, 1947. ápr. 14.

Holló László

MDK

Szerepelt a kiállításon.

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.
NAPLÓ/Veszprém/ 1962. jun. 14.

Holló László

MDK

Részt vett a Dunaujvárosban / Bartók Béla Művelődésház/ nyilt kiállításon.

"Fuvarosszekér"

Horváth György: Mai magyar festészet.

DUNAUJVÁROS. 1962. jul. 24.

MDK

Holló László, festöm.
/Debrecen/

a Munkácsy Mihály-dij II. fokozatát: 7000 ft.-t kapta gyüjteményes kiállitásán és a VI. magy. képzömüvészeti kiállitáson szereplö müveiért.

Az 1956. évi irod. és müvészeti dijak kiosztása. Müvelt Nép/kult. hetilap / 1956. ápr. 8. VII. évf. 15. sz.

MDK

Holló László, festöm.

211. Leányka. Olf. 52x39 Jelzett.

Árv. Közl. 1937. okt. vk.sz. 24.1.

Hollós László, Lerti

Művei vál kiállítás nyílt műcsarnokban,
Kiskunfélegyházán.

– : Kulturális hírek

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1966. júl. 6. [Vidéki]

Holló László

Gyűjteményes kiállítása nyílt Hajdúhadházán

Szocialista művészetért 1966. jún.

NDK

Molló László

Dadai kislány, o.

Juhász Erzsi, o.

Önarckép tanulmány, o.

Molló L.festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Dadal Kialéný, o.

Jubilar Ryzal, o.

Úmarekép tanulméný, o.

MDK

Holló László

Öger vigány, o.

Vizsgán, o.

Kisfiu, o.

Dadai erdőszéle, o.

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló Dénes

Ügyvéd, o.

Vizsgán, o.

Klatin, o.

Dadai erdőszéle, o.

Holló I. Teréz. Gyúlt. Kiáll. Mács. 1961. Febr.

MDK

Holló László

Önarckép tanulmány, o.
" " "
" " "
" " "

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

" " "

" " "

" " "

MDK

Holló László

Önarckép tanulmány, o.

" " "

" " "

" " "

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

" " "

" " "

" " "

MDK

Holló László

Kálmán bácsi, o.

Parasztfej, o.

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Disznóölés

Tokaji vásár

Fehérló áldozás

Sámson és Delila

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

MBK

Hotel Palm Lo

olajfoatmönyek:

Mészöldés

Tokaji vörör

Pezsgő Hungária

Csemege és Delika

Hotel L.Foatöm. Gyüjt.Kiáll. Miés. 1961. Febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Iskolások

Kis Zámbó

Barátnők

Iskolaudvaron

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

Iskolások

Kis Zsuzsó

Barátnők

Iskolaudvaron

MDK

Holló László

olajfestmények:

Iskolás gyerekek

Olvasó kislány

Cigánylány

Csendélet

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

Iskolás gyerekek

Olvasó kiadány

Ügynyílány

Csendélet

Holló László

MDK

Krumpliszedők, of.

Cséplés, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1960. nov.

M.D.K

Kelle Károly
festő

Kiállítás.

Ataqal Endre: Vasi képzőművészek kiállítása
Művészet, 1966. május - 38 lap

Kocsó László Sestő

Ehhez nem emlitve

1966. márc. 3. Hajdúböszörmény

Joseph Lane

Mlolló Tánló

A debreceni tavasni tár-
laton szerepel.

Hajdúkibihamegyei Népújság 1966. ápr. 10.

Hollós Tanló

Tárlata Sorokon, a Sáq-
vári Művelődési Házban ke-
rül megrendezésre.

Szocialista Művészetét 1966. ápr. 11.

Hollé László
festő

M.D.K

Méltatás.

P.Ö.G: Benyi László kiállítása.
Műbéseket 1966 május - 44 lap.

Holló László festő

Szöveg közli, hogy reprodukcióját katalógusra a képzőművészeti alap megbízta.

Művet nem említ.

Magas Nemes, 1964. dec. 20.

Holló László festő

Szőreg által említett művek:
Tiszadobai táj,
Virágcsendélet,
Rigófélnek,

Kócár István
Munkácsi Magda
Két kritika a XX. évi tárlatról

Hajdúkerület. Népújság 1964. dec. 13.

MDK

Holló László

~~olajfestmények~~:

Kertben akv.

Mezei munka "

Zsena, repr.

Vázlatok, repr.

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961.febr.

Verlben

Meyer Hunka

Zeus, Tepr.

Vielatok, Tepr.

MDK

Holló László

Tanulm. a Cséplés-hez, tus

Női tanulmány, tus

Vasaló nő, tus

Mosás, tus

Cséplés,"

Holló L.festőm. gyűjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Tamuim. a Ceèplée-hez, tue

Mói tamuimény, tue

Vaaaló nó, tue

Moaéa, tue

Ceèplée."

MDK

Holló László

Jegyzetek I. tus

" II. "

" III. "

Tükör mellett, repr.

Jegyzetek IV. tus

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Tartalmazza I. füz.

" II. "

" III. "

Tükör mellett, repr.

Tartalmazza IV. füz.

MDK

Holló László

Sárospataki kompozició, tus

Tanulmány, tus

Vázlatok a Mezei munká-hoz, tus I.

" " II. "

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Sztroupatzki Komposicio, tus

Tanulmány, tus

Vázlatok a Mezei munkás-hoz, tus I.

" " II. "

MDK

Holló László

Sárospataki jegyzetek, lav.tus

Sárospataki táj, diófapác

" utca, "

" vár, tus

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Διαφραστική γεγγεσία, Λαν.της

Διαφραστική τέχ. αλεξάφρδε

" κίος. "

" νέκ. της

MDK

Holló László

Jegyzetek, tus

" "

" "

Sárospataki jegyzetek, tus

" " "

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló László

Kalapos férfifej, tus

Tanulmányfejek, tus

Szántás, tus

Mezőről, tus

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló Mészáló

Halapos Térfilé, tus

Tanulmányfejek, tus

Rézmetsz, tus

Mesedíj, tus

Holló I.-festőm. Kiállít. Kiállt. Mües. 1961.
febr.

MDK

Holló László

Vázl. a Kocsmai verekedők-höz, doófapác

Olvasó néni, tus

Tavasz, repr.

Tükör mellett, repr.

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Vási. a Kossuth vereskedők-nők, dobtarja
olvasó néni, tus
Tavasz, repr.
TURÓ mellett, repr.

MDK

Holló László

Öregember, lav.tus

" tanulmány, kr.

Férfifej, tus

Morzsolás, "

Lótanulmányok, tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műes. 1961.febr.

December, Inv. Ins

" Immunity, &c.

Pétition, Ins

Morsolia, "

Détumulmuyok, Ins

MDK

Holló László

Fuvaros ló, tus

Tan ulmányok, lav.tus

Ásó ember diófapác

Kompozició, lav.tus

Mezőn, "

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

Μονόν, "

Σύνθεσιν, Ιαν.τυπ

Δύο σύμβολα

Τών νικηφόρων, Ιαν.τυπ

Γράφω Ιό, τυπ

MDK

Holló László

Táj, cer.

Debreceni csata, tus

Parasztfej, tus

Vágtató lovak, kr.

Fuvaros ló, tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

Tej, cor.

Dobrocení osata, tua

Parnasští, tua

Vágtató lovak, kr.

Tavaros ló, tua

MDK

Holló László

Állattanulmányok, diófapác

Férfifej, tus

Tanulmány, "

Kompozició, lav.tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

MDK

Hollo Ideafo

Allattanulmányok, diófapác

Perifet, tus

Tanulmány, "

Kompozíció, fav.tus

Hollo L.festőm. Gyűjt.Kiáll. Müve. 1961.febr.

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Ülő női akttanulmány, lav.tus

Kompozició, repr.

Tanulmány, akv.

Virágcsendélet, akv.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Vitéçcendéfet, akv.

Tanulmány, akv.

Kompozíció, repr.

Dió női akttanulmány, lav.tus

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Jegyzetek, tus

Tanulm. a Falusi lakodalom-hoz, tus

Korcsolyázók, tus

Tanulmányok, lav.tus

Holló L. festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Jegyzetek, tus

Tanulm. a falusi lakodalom-hoz, tus

Korcsolyázók, tus

Tanulmányok, lav.tus

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Akttanulmányok, kr,

" tus

Fekvő akttanulmány, tus

Akttanulmány, cer.

Holló L. festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Aktiamulmányok, kr.

" tus

Pekvő aktiamulmány, tus

Aktiamulmány, cer.

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Akttanulmány, kr.

" tus

" "

" cer.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Aktiengesellschaft, Kr.

" Tue

" "

" 661.

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Lánytanulmány, kr.

Fürdőruhás kislány, cer.

Fekvő akt, tus

Tanulmány, tus

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

Tämä, tua

Tekvä akt, tua

Turdörtuhda kiafäny, oer.

Täny̆tamulmäny, kr.

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Anya gyermekkel cer.

Kislányfejek, kr.

Kislányfej, kr.

Gyerekfejek, tus

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

MDK

Holtò Ibészló

olajfestmények:

Anya Gyermekkel cer.

Kisleányfej, kr.

Kisleányfej, kr.

Gyerekfej, tus

Holtò I. festém. Gyüjt.Kiáll. Mncs. 1961.febr.

MNG

Holló László

~~olajfestmények~~

Vázlatok

Akttanulmány, kr.

Kompozició tanulmány, kr.

" " "

Holló L.festőm. gyűjt. kiáll. műsc. 1961.febr.

Vázlatok

Akttanulmány, kt.

Komponiciós tanulmány, kt.

" " "

[illegible]

[illegible]

Ülő női akttanulmány, tus

" " " kr.

Kislányfej, kr.

Akttanulmány, kr.

[illegible]

Akttamulmány, kr.

Kiadmyfej, kr.

" " kr.

Uló női akttamulmány, tus

MDK

Holló László

xxxxxfexexexexexee

Ülő női akttanulmány, tus

Jegyzetek, kr.

Akttanulmány I. cer.

" kr.

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. műcs. 1961.febr.

xxxxxxoxoxoxoxoxoxo

Ula mói akttanulmány, tua

legyaetek, kr.

Akttanulmány I. cer.

" kr.

MDK

Holló László

~~olajfestmények~~

Vázlatok I-IV. Tus

Fekvő női akt rk.

Hegedülők 6

Akttanulmány Kr.

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. műcs. 1961.febr.

Vázlatok I-IV.

Fekvő női akt

Hegedűlők

Aktcsoportmásolat

MDK

Holló László

Olajfestmények:

Akttanulmány Tus

Társadalmon kivüliek Kr.

Rőzsehordó rk.

Fürdő nő "

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961.febr.

Akttamulmány

Tárgyalmon kívülek

Közönyös

Tárgy nő

MDK

Holló László

olajfestmények:

Kutyatanulmány, lav. Tus

Lótanulmány Tus

Festő lav. Tus

Kompozició tanulmány v. t.

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961.febr.

Kutyatanulmány

Lótanulmány

Fenék

Kompozíció tanulmány

.

MDK

Holló László

Önarckép tanulmány , o.

Önarckép

Önarcképtanulmány, o.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

Παπαγκέρ ταπεινόν, ο.

Παπαγκέρ

Παπαγκέρταπεινόν, ο.

MDK

Holló László

Tarló gereblyézők, o.
Menekülők, o.

Női arckép, o.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló László

Tarló gerébjének, o.

Menekülők, o.

Női arckép, o.

Holló L. Tenyém. Gyűjt.kiáll. Műcs. 1961.

febr.

MDK

Holló László

Önarckép tanulmány, o.

Bünbánó Magdolna, o.

Pihenő lány, o.

Dinnyeszüret, o.

Holló L. festőm. ktv gyüjt. kiáll. MKm. 1961.

Unarokèp tanulmány, o.

Ünnepé Magdolna, o.

Fihenő Iány, o.

Hinnyeszüret, o.

MDK

Holló László

Plein air akt, o.

Anya a gyermekkel, o.

Nőrablás, of.

Holló L. festőm. kkt gyűjt. kiáll. műcs. 1961. :

Plein air akt, o.

Aqua a Gouache, o.

Portraits, oil.

MDK

Holló László

Csendélet, o.

Önarckép tanulm. o.

Feleségem, o.

Holló L. festőm. kkt gyűjt. kiáll. Mdcs. 1961. febr

Daendelet, o.

Onarekëp tanulm. o.

Felsegem. o.

MDK

Holló László

Ülő plein air akt, o.

Bögre, tányér, o.

Krisztus feltámadása, o.

Ülő nő a fenyvesben. o.

Holló L. festőm. kiá gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Dlé plein air akt, o.

Bógre, téanyér, o.

Kriseáma feiléadóga, o.

Dlé ná a fanyveeben. o.

MDK

Holló László

Önarckép tanulm., o.

Feleségem, o.

Plein air női akt, o.

Önarckép tanulm., o.

Holló L. festőm. kiá gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Ünterkëp tamüm., o.

Yeleeğem, o.

Plein air mŏl akk, o.

Ünterkëp tamüm., o.

MDK

Holló László

Akttanulmány, o.

Dorozsmai lány, o.

Feleségem, o.

Holló L. festőm. kkk gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Aktsamuimény, o.

Dorozsmai Iány, o.

Teleségem, o.

MDK

Holló László

Kalapos nő, o.

Müncheni reggel Auban, o.

Akttanulmány, o.f.

Holló L. festőm. kkk gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

MDK

Holiq Rəsiq

Kalapoa nq, o.

Mlnopeni reggel Auban, o.

Akttannlmény, o.f.

Holiq P. Tentém. xxx Gyúlt. Kiáll. Mécs. 1961. Febr.

MDI

Holló László

Jegyzetek, tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló László

Kompozició, tus

" I. "

" II. kr.

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Komposició, tus

" I. "

" II. Kr.

MDK

Holló László

Tanulmányfej I. cer.

Tanulmányfejek II., tus

Tanulmány, tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Tanulmányok I. cer.

Tanulmányok II. tus

Tanulmány. tus

MDK

Holló László

Cséplés, kr.

Hazafelé, tus

Fürdőben, tus

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Hollo Thesslo

Caeplée, Kr.

Haaafele, tus

Pfrdöben, tus

Hollo T.featém. Gvüjt.Kiéll. Mlice. 1961. febr.

[illegible]

[illegible] László

Rajzok a Simonyi óbester fákat ültet c. mühöz, tus

Vázlatrajzok a Simonyi óbester fákat ültet c. mühöz, tus

[illegible] l.festőm. kiáll. gyűjt. kiáll. műv.

1961. febr.

Vázlatrajzok a Simonyi Ödeszter fékét ülteti e. műhöz.
tus

Rajzok a Simonyi Ödeszter fékét ülteti e. műhöz,
tus

[illegible]

Holló László

Ülő női akttanulmány, tus

Fekvő akttanulmány, "

Fekvő női akt, tus

Aktok, tus

Holló L.festőm. Mákk gyűjt. kiáll. műcs.

1961. febr.

Διὸ πρὶ ἀκτταπυλπάγ, τια

ρόκνὸ ἀκτταπυλπάγ. "

ρόκνὸ πρὶ ἀκτ, τια

Ἀκτοκ, τια

MDK

Holló László

Kompozició vázlat, tus

Portré, tus

Férfifej, "

Könyöklő ~~f~~ nő, lav.tus

Fejtanulmányok. tus

Holló L.festőm. kkkk gyűjt. kiáll. Miskolc.
1961. febr.

Kompozíció vázlat, tus

Portré, tus

Vértile, "

Könyvkiç e nç, lav.tus

Fejtanulmányok. tus

MDK

Holló László

Horgászok, dúófapác

Faültetés, tus

Vizparton, "

Tiszaparton,"

Dadai táj, "

Holló L.festőm. kkkkk gyújt. kiáll. Kkes.
1961. febr.

Horgabsok, diófapác

Fallteléa, tua

Vispartion, "

Tisaspartion,"

Dadai tój, "

MDK

Holló László

Vázlatok, tus

Tehéntanulmány, tus

Lótanulmányok, kr.

Nőtanulmány, lav.tus

Portrétanulmány,""

Holló L.festőm. kkkk gyüjt. kiáll. Miss.

1961. febr.

Vázlatok, tus

Tanénmulmány, tus

Történelmi ok, kr.

Történelmi mány, ism. tus

Portré történelmi mány, "

MDK

Holló László

Hálófonók, tus

Kendős nő, tus

Vasaló nő, "

Kompozició, "

Dadai jegyzetek, tus

Holló L.festőm. ~~kiiii~~ gyüjt. kiáll. Mücs.

1961. febr.

Mdiótonók, tus

Kendőa nő, tus

Vanaló nő, "

Kompozíció, "

Dadaí jegyzetek, tus

MDK

Holló László

Legelő ló, tus

Csata - tanulmány, tus

Konyhában, tus

Téli esti táj, lav. tus

Holló L.festőm. kkkkk gyüjt. kiáll. Mücs.

1961. febr.

Bepeiq 16, tua

Oaata - tamuimány, tua

Konyhádan, tua

Téli oatl tá), lav. tua

MDK

Holló László

Mezőn, tus

Falusi szobában, lav. tus

Vázlatok, tus

Lovak, tus

Holló L.festőm. [illegible] gyüjt. kiáll. Mücs.

1961. febr.

MDK

Holló László

Mesém, tus

Falusi asszonyban, lev. tus

Vásárlók, tus

Lovak, tus

Holló L.festőm. [illegible] Gyuli. kiáll. Mlcs.

1961. febr.

MDK

Holló László

Női akttanulmány, o.

Eszti, o.

Szegény Lázár, o.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

.o ,ytnuomAmmuT ÑÓÍ

.o ,ttaB

.o ,rèvèJ yneqS

MDK

Holló László

Nagyapám, o.

Szt.Antal megkisértése, o.

Öarckép tanilmány, o.

" " "

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.

febr.

" " "

MDK

Holló László

Önarckép tanulmány, o.
" " "
" " "
" " "
" " "

Holló L. festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Charokép tanulmány, o.

" " "

" " "

" " "

MDK

Holló László

Zsuzsanna és a vének, o.

Disznóölés, o.

Önarckép tanulmány, o.

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Tanácsadás és a vének, o.

Diakónisok, o.

Önerőkép tanulmány, o.

MDK

Mollá László

Feleségem, tanulm. o.

Plein Air tanulm. o.

Cigánylány, o.

Rőzsevivők, o.

Mollá L. festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Pelecoğem, tanuim. o.

Plein Air tanuim. o.

Organyiâmy, o.

Nôxaeivôk, o.

MDK

Kelló László

Önrackép tanulmány, o.
Sámson és Delila, o.
Menekülés Egyiptomba, o.
Juhász Erzsi bögrével, o.

Kelló L. festőm. gyűjt.kiáll. MÜcs. 1961. febr.

Juanéa Bread Dégrével, o.

Monekélés Egyiptomba, o.

Samson és Delila, o.

Orsoké tanúmány, o.

M.D.K.

Holló László
festő

A kiállításon két önarcképe és „Tavasz"
című kispasztelje szerepel.

Tóth Béla: Tavaszi tárlat Debrecenben.
Művészet, 1966. június - 37 kép.

Kassák Társaság Festői

Repr.: Vágtató lovak

B. Supka Magdolna:
Kassák Társaság retrospektív
Művészet 1966. 3. Kiállításának megnyitója

Kallò László festő

Említett művek: Kèrèszedők/1929/
Sírbatèrèl
Koppàny halàla
Krumplievő
Iskolàsok

Hajdú-Bihar Megyei Napló 1960 máj. 4

Hollós László

Festő"

Tóth Endre: Hollós L. indulása

Alföld 1965 11. sz. 60. l.

Teatro

Hollós László

Festő rajza „Női akt"

Alföld 1965 10 n. borítólap és 22 l.

Gyulai László

Festő rajza „Önarckép"

Alföld 1965 10 n. borítón

Hollós László

Festő emberi magatartásáról

Kovács Gyula: Tiless Béla kiállítása a Medgyaszay-teremben

Alföld 1965 12sz. 75.l.

Mollé László

Festő
Rajzai

Alföld 1965 11 sz. borítólap és 62. l.

Mirella Ianniello

Tesi di Laurea

Pfizer 1962 Ann. Rendiconto p.5.2.1.

MDK

Hollós László, festő

Szépen illusztrált könyvben dolgozta fel Hollós László pályáját Tóth Ervin. A kötetet Debrecen Város Tanácsa jelentette meg.

Fábos Róbert: Könyvemle 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. máj. 13.

Holló László

MDK

Csendélet, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

M.D.K.

Holló László, festő, Kossuth-díjas kiváló művész

Három olajképpel vett részt a XXI. debreceni őszi tárlaton: „A Kecskeparton", a legújabb „Guarchipe" és a „Kezeatelőr" címűekkel, melyek közül különösen az elsőről a tárlat kritikusa (Szíj Rezső) a legnagyobb elismeréssel is „kápráztatos alkotásnak... remekműnek" nevezi.

ALFÖLD, 1966. XVII. évf. 1.sz. 70. old.
Debrecen,

M.D.K.

Holló László, festő

nevét említi kesernyás rezignációval Szij Rezső a XXI.debreceni őszi tárlat beszámolójának végén, azzal kapcsolatban, hogy miért nem tudott egy debreceni képzőművészeti központ kialakulni, holott éppen Holló László, Medgyessy, Krabócsy művészete képezhetett volna ebből a szempontból összetartó erőt. Ezzel szemben hasznos névsort ad ez a lejárót indult művészekről, akik azonban annát vesztve elbarangolnak.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1.sz. 74. old.

Hollós László, festő (1) MDK

Debrecen Város Tanácsa kezdeményezte a félévszázada Debrecenben dolgozó Hollós László életét s működését feldolgozó monográfia megjelenését.

Mezősányi-Kovács Endre: Tóth Ervin: Hollós László 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. aug. 30.

MDk

Hollós László, festő 2

1887-ben Kiskunfélegyházán született. A budapesti Mintarajziskolában, majd Hollósy Simonnál Münchenben, később Párizsban tanult. Művei közül különleges helyet vívott ki magának a magyar képzőművészetben.

Mesterházi-Kovács Endre: Tóth Ervin: Hollós László 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. aug. 30.

M.D.K.

Hollós László, festő

három elarcot vivő egyéni
mesterét ábrázoló kaviroszott
tusrajza látható, cím nélkül:

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII. 5 sz. 72. old.

M.D.K.

Hollós László, festő

férfifejet ábrázoló
lavírozott tusrajza lát-
ható az elülső borító-
lap egyik belső oldalán.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 6 sz. — old.

M.D.K.

Holló László, festő

„a debreceni festő fejedelem" két önarcképével, „Vérszerződés" és „Tavasz" c. festményeivel vett részt az ápr. 4-én nyílt debreceni tavaszi tárlaton. Szíj Rezső, ősinte elismeréssel írja, hogy a 80 éves művész „egy betegségét élet-műhőr ad még újabb és újabb ráadást..."

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 6. sz. 70 old.

Holló László

MDK

Szent István golttestének beszentelése

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Müvészet 1966.8.lap 42.

MDK..

Holló László

Kiállítási kritika

Művészet 1966. 8. sz. 42.

M.D.K.

Holló László „festő"

Két lavírozott tusrajzát közli a lap. Az egyik zöldséget árusító leányt, a másik lovát felkantározó férfit ábrázol.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 8. sz. 18 old.
+89. 11

Holló László

MDK

Koratavasz, olf.

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

M.D.K.

Kallós László, festő

Két karikatúrának kusza sora köríti a lapot: egy komponációs vázlatot a hátsó borítólap egyik belső oldalán, a másikat: egy önarcképes férfifejet a könyvrészben

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 9. az. 89. old.

MDK

Kollár Ferenc
festő

Kiállításain bemutatta a „Menekülők", „Perzsa motívum" című képeit és még vagy 100-at műtermében.

Mozgó Újság: Kollár Ferenc ...
Művészet, 1966. nov. — 40 kép

Kollár Károly

festő

M.D.K.

Színházi dekoráció – Kárpit, terítő, tapéta. – „Vihar" (terv)

Kovács Gyula: Kollár Károly. . .
Művészet, 1966. november – 40 kép

MDK.

Holló László

Illusztrációiról

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 szept.2.

MDK.

M.D.K.

Dollò László, festő

Női fejét ábrázoló szén-
rajza látható az elülső boritó-
lap belső oldalán.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 11. sz.- old.

MDK.

Holló László

Rajz

Alföld 1966 szept.

.

MDK

Holló László

Etude de tete, of.

Paysage hivernal de Toroskert, of.

Paysans déjeunant, of.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Grapjiques Hongrois d'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

MDK

Holló László

Fuvaros szekér, of.

Mai festészetünk kiáll. Nemz.Gal.anyagából.

MDK

Holló László grafikus

Térdelő akt, kr.

Leánykafej, kr.

Táj, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Fejtenulmány, kr.

Tiszapart, kr.

Cirkusz előtt, szén

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Akt, szén

" kr.

Pásztorfiu, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Lovak, szén

Tehén, lav.tus

Férfi arckép, kt.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Vázlatok, kr.

Lakodalom, lav.tus

Lakodalmasok, tus

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Szemüveges önarckép, tus

Önarckép kabátban, lav.tus

Férfifej-tanulmány, tus

Holló L. kiáll. H.Gal. 1964.

Holló László grafikus

Csősz, tus

Mosás, tus

Önarckép, lav.tus

Holló L. kiáll. M.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Krumpliszedők, tus

Önarckép, lav.tus

Női arckép, tus

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Tiszaparti jelenet, lav.tus

Fürdőzés, tus

Női brigád, tus

Holló L. kiáll. M.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Irinyi, tus

Szabó Anti, tus

Fejtanulmány, tus

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Fejtanulmányok, kr. és vör.kr.

Bánat, tus

Cigányok, tus

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Fuvaros, kr.

Vágtató lovak, szén

Pihenő paraszt, diópác

Holló L. Kiáll. H.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Önarckép, lav.tus és szén

Fuvarosszekér, kr.

Fuvaros, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Gyermek-tanulmányok, kr.

Gyermekfejek, kr.

Aktok a Tiszánál, diópác

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Tisza néni - tanulmányok, kr.

Kérész szedők, tus

Akt tanulmányok, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

reprodukciók:

Szemüveges önarckép /cimlap/

Akt

Vizhordó

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

reprodukciók:

Cigánytanya

Fuvarosszekér

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Fiuk, tanulm. tus

Vizhordó lány, akv.

Csokonay, akv.

Holló L. kiáll. B.Cal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Erzsi néni, akv.

Ebédelők, akv.

Csatajelenet, akv.

Ősz, akv.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

Holló László festő MDk

A debreceni Dorottya-gyűjteményben van Holló-grafika is

Harmos Ervin: Mindenüket a Kornek ajándékozták 4.

NÉPSZABADSÁG, szept. 1966. nov. 3.

Holló László, festő

MDK

Holló László is állított ki a most elhunyt Fényes Adolf Teremben.

Nem tetszett

—: Rákóczi út 30.

2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. nov. 4

MDK

Hollós László, festő

1943-as önarcképe szerepel
a Műcsarnokban.

Rózsa Gyula: Öt esztendő kritikáimban
története 7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 8.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Holló László, festő

MDK

43 művét bemutató
állandó tárlat nyílt
Kiskunfélegyházán.

– : Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 28. [Vidéki]

20
+ 20
+ 8
+ 3

Holló László

Expresszió-vonások Csinege Mag
Istvánról, Tornyai Jánosról ... és Holló
László (László Gyula) művészetéről is.

Csinege Mihály: A magyar avantgarde
Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 325. l.

Hollo László

Korlota az Ernst Muzeumban nyílt meg; ő a Nagy Alföld Iskola jellegzetes tagja, ki az idősebb generációhoz tartozik.

Németh Lajos: Current Exhibitions.
The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1967. 27 sz. 176 l.

Hollós László

művein Munkácsy Mihály romantikus realizmusának hatását észlelhetjük, de nem lehet észre nem venni El Greco-ját sem.

Németh Lajos: Current Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1967. 27. sz. 176 l.

Hollósi László

Kompozícióit a fény és árnyék staccato kontrasztjain alapulnak – egy átmenetet képviselnek a romantikus realizmus és expresszionizmus között.

Németh Lajos: Current Exhibitions.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1967. 27 sz. 176 l.

HOLLÓ LÁSZLÓ/ Debreceni festő

1.) Csendélet olaj) 65x81
2.) Virágcsendélet -"- 60x70

Vidéken élő képzőművészek kiállitása 2. Bp., 1955. /Kat./

14

Hollós László

Született 1889-ben. 1961 Kossuth díjas. 1964: Érdemes művész. Tanulmányai: Münchenben /: Hollósy Simon :/; Spanyolországban utazott. Munkácsy díjas.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 127 l.

Kollo László
festő

M.D.V.

1968-ban Párizs - Montmartre - i
Galerie Municipale M.T. Prowetb
levő kiállításon vett részt.

Bauer Jenő, Még egyszer Alföldi..
Művészet 1969 aug 44 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Stolló László

Több mint 100 önarcképet festett.
Tárlatai: Budapest, Debrecen, Pozsony, Paris, Varsó, Dresden. 1961: Gyűjteményes kiállítása, Budapest, Művészmok.

Feliete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 127 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Holló László festő

MDK

A debreceni festőművész egy képet adományozott a győri Hárdonyi Géza ált. iskola Béke és barátság tantermének díszítésére.

–: Béke és barátság tanterem Győrött 9.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 12. [Vidéki]

Kallós László
festő

M.D.4

Lakodalmasok
(repró)

Beres András
~~Hegyfalvon~~: Ők magyar alföldi festő
dúrésket, 1969. június – 11 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDL

Hollósi László
festő

A kiállításon bemutatták a „Furcsa
szekér", a „Lakodalmasok" c. képeit. 1964-
ben készült a „Tócsókert télen" c. művét.

Magyarországi: Új magyar alföldi festők kiállítása...
Művészet, 1964. június - 12 lap.

M.D.

Holló László
festő

Évtizedek óta Debrecenben él és alkotó művész. (1913 óta) Holló szabadon, fény-árnyékelemekkel meggazdagított kompozíciói az expresszionizmushoz közelítenek.

Nagy Zoltán: Öt magyar alföldi festő kiállítása. Művészet, 1969. június - 12 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kollós László

festő

H.D.Y.

Művei a debreceni kiállítás után

Párizsba lesznek kiszállítva.

Nagy Zoltán: Két magyar alföldi festő kiállítása...
Művészet, 1969. június – 12 lap.

Hello Lóránt

állandó kiállítás nyílt meg Kistarcsán. A művén a közelmúltban 28 képét a városnak ajándékozta

Praga Vencel 1968 júl. 28. 12.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kállai László

és msáok müveiből a párizsi Df. T. Drouet galériában októbetben kiállitás nyilik

Magyar Nemzet 1968. aug. 28.

Holló László
festő

MDK

Párizsi kiállításainak bemutatkozása
előtt Debrecenben a Déri Múzeumban
volt tárlata

Bereś András: Öt magyar alföldi festő.
Művészet, 1969. június – 11 lap.

M.D.Y

Kollò Károly
festö

A Kisbuni Múzeumban levő műveiből
állandó tárlat -

- napi : Ujabb Kollò képek
Petöfi Népe, 1969. Okt. 7.

MDK

Holló László, festő

Mint 15 alkotásából (- korábban már 28 olajfestményét -) ajándékozta szülővárosának, kiskunfélegyházának.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 2 [Vidéki]

MDK.

Holló László

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 nov.17.

MDk.

Hollós László, festő

Reprezentatív kiállítása az Ernst Múzeumban nyílt meg.

Száz egynéhány olajfestménye és grafikai lapja látható a tíz teremben.

A művészt 80. születésnapján a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

—: Megnyílt Hollós László gyűjteményes kiállítása. 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. febr. 26.

Holló László festő

MDK

Tárlata az Ernst Múzeumban

tekinthető meg.

—: A hét népi kulturális programjából 11.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. febr. 25.

Holló László fotó (4 MTI

Ünnepség 1963-ból.

Rajz → Repr.

Rosa Lyula: Kiállítás előtt 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. febr. 25.

Hollós László, festő (3) MTSK

A kezdeti pályái sikerek sohasem kísérték. A világháború végképp itthon tartotta. Debrecenben lett rajztanár. Nem értették meg, nem kedvelték. Szabad idején a nyugdíját is elventilálta. Ki tudja, tíz év elvesztése után, mit alkothatott volna.

Rózsa Gyula: Kiállítás előtt 8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. febr. 25.

Holló László, festő (2) MTA

Nyilatkozatában rövid életletörténetet ad: sokat tanult Iskolai Istvántól, örökösétől Kaposfalvi Mese Páltól, Lovrenczytől. Igazi mestere Hollósy Simon volt. A müncheni naturalizmus s' az iskola nyári telepén, Tönkön ért meg igazi művészetté.

Sikerült önbüszkeséget kapnia s' Párizsba utazhatott, éppen Hollósy biztatására.

Rónai Gyula: Kiállítás előtt 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. febr. 25.

Holló László, festő

1

Mindk

Az alkotói riport nemzője – művéhez együtt – meglátogatta debreceni műtermében a festőt. Az alkalom: a művén 80. születése napja s' a Szent Miklós Múzeumban megnyíló nagy kiállítása.

A legutóbbi tíz év neves alkotásait, a sikert és elismerést hozta meg Holló Lászlónak, aki a népi hagyományok s' a modern európai hagyományok, a grafikák s' az ötvösmunkák művésze.

Rónai Gyula: Kiállítás előtt

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. febr. 25

M.D.K.

Kelló László
festő

Az Ernst Múzeumban
rendezett tárlatot.

Szabó György: Veszélyes félreértések.
Élet és Irodalom, 1967. márc. 11-8 lap

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 dec.4.

MDA.

Holló László

Móra Ferenc szülőháza c. képe

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 dec.4.

SDK

Kolló László grafikus

Leányfej-tanulmányok, szén

Leányfej, szén

Két önarckép, tus

Kolló L. kiáll. K.Gal. 1964.

MDK.

Holló László

Művei a Dornai gyüjteményben

Népszabadság 1966 nov.3.

Hollós László
festő

M.D.L.

Münchenben Hollósy Simonnak volt a tanítványa. 1928-ban festette a „Kucsmás kaszáló férfi"-t.

D. Fehér Ilona: Hollós László magyarországi művészete, 1967. március - 20 lap

Kollá László
festő

M.D.4

Tanya
Szabóék háza } tépve
Tanya

D. Fekés Erzsa: Kollá László nyolcvanéves
Művészet, 1967. március - 20 lap.

MDK

Holló László grafikus

Tiszaparton, kr.

Gyerekek, kr.

Cigánylány, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Két női akt, szén

Vizhordó, kr.

Fürdőzők, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

MDK

Holló László grafikus

Cigánytanya, kr.

Dülőut, kr.

Eresz alatt, kr.

Holló L. kiáll. N.Gal. 1964.

Holló László
1887 márc. 6. -

Debrecenben élő Kossuth-dijas müvész.

Festményein I. István alakját idézi, az Ószövetség és a keresztény legendák világából merit. Elsősorban csendéleteket, önarcképeket, táj és életképeket festett.

Vigilia 1967. II. 131.l.

MDK.

Hollo László

Gyüjteményes kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Hollós László, festő

Kiérkeztek Képeivel.

Hamos Erzsi: Képzőművészet ítéltek el Debrecenben ?

NÉPSZABADSÁG, [illegible]. 1967. jan. 11.

Holló László

szerepel a Hajdú-Bihar megyei Népművészeti-

nek őszi feltalán.

H-B. megyei Népújság 1966 nov. 22.

Holló László festő MTA.

„A magyarországi indiánok" művén képeinek „feketéből tűrésen kivillanó sárgái és vörösei" Debrecenben termettek.

Pélter Imre: Az Alföldet a festészetben

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 26. 8.l

Holló László

Leányka, olaj

Őrvezési Kiállítás. 1936.márc. 2. rendk.sz.

36 2.

Holló László

Krumplivetők, olaj
Csendélet, olaj
Pihenő részesek, olaj
Önarckép, olaj
Tanulmányfej, olaj

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 8 l.

Holló László
Önarckép

Tamás Galéria XXIII. kiáll. 1930. okt.

Holló László

Disznóölés, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 12 1.

Holló László
Cigányok, olaj
Virágok, "

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

Holló László

Tanulmányfej, olaj
Tengeri hordás, "

KUT kiáll. N.Szal. 1941. nov.

Holló László, Debrecen

Öregasszony, olaj
Csendélet, "

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 7 l.

HOLLÓ László

kiállítása a Fényes A. teremben

NN: megnyílt ...

Irodalmi Újság 1956 III évf. 2. sz. 10. l.

Holló László, Debrecen

Diák, olaj

Paprikásmcsendélet, olaj

III. Miskolci Orsz. Képzőmüv. Kiáll.

Herman Ottó Muz. 1957.

MDK

Holló László festő

Gönczi-Szabó:Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája Művért 1957.VI.évf.4.sz.345.l
347.l.

Hollós László

festő

Munkácsy-díj - II. fok.

NN: ünnepségen kiontott-é...

Nemzeti 1956 ápr. 4. 84 évf. 81 n. 7 l.

Holló László

KUT 1943. okt. N. Szal.

Holló László MDK

festő

szerepelt a párizsi Salon Populiste kiállitáson a magyar müvészek csoportjában.

Müterem 1958 I.évf. 9. sz. 44.o.

MDK

Holló László

Önarckép, olaj
Csendélet, "

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 3 l.

Holló László
Önarckép

Ernst-Muzeum CXXXI. /jubiláris/ kiállitása.
1932. május, 11 1.

s sárga levélkében végződve egymásbafonódnak.

365. kép. *34. (Mss. I. 21.) Commentaria in Psalmos. XII. sz. 164a lap.*

Belül, aranyalapon négy egymásba kapcsolódó kék s zöld indakör közepét egy-egy kék-vörös-sárga levélmotívum díszíti. Az indaköröket a

Holló László
Shepherd,

Exhib. London, 1948.

Kollár László
festő

M.D.K.

Falusi táj.

Biraukáé 1958. Budapest.

13l.

MDK

Holló fásreló

és Hincz Gyula műveiből augusztusban kiállítás nyílik Bratislavában.

A Műcsarnokban megnyílt ... (Képfelirat.)

Ország-Világ, Bp. 1957. július 9. 2. l.

MDK

Holló László

Önarckép, olaj
Csendélet, olaj

KUT kiáll. M. Szal. 1943. okt. 31.

M D K

Holló László festőművész

Magyar Művészet. 1926. 539. l.

Holló László MDK

"Önarckép" Repr.
"Rajz" /kaszás férfi/ Repr.

Mult év nyarán Pozsonyban állitott ki Hincz Gyulával

Kocogh Ákos: Holló László
Müterem 1958 I. évf. 2. sz. 36. o.

Holló László
festő

MDK

Méltatás.

Kassa gh. Ítéletes: Bokros László kiállítása a Fényes Adolf terem
Művészet, 1964 február - 43 lap.

Holló László

Debrecen Kossuth-díjas festő-
művésze. Néhány éve a Műcsarnok-
ban volt kiállítása. A Magyar
Nemzeti Galériában most grafikái-
ból van kiállítása.
(említve)

Népszava, 1964 február 19. 2. lap.

Holló László

Kossuth-díjas festőművész. Kiállítását szombaton nyitották meg a Magyar Nemzeti Galériában.

(emlitve).

Vasárnapi mozaik,
Népszava, 1964 január 26. 10. hogy.

Holló László
festő

M.D.K.

Holló Lászlónak a debreceni Medgyessy Galériában volt kiállítása. Bemutatott egy kétrészes freskóterveit a tárlaton. A „Jelvények" és „Ipar" akvarelljei, vázlatai - ról készült nagyfelmérője is szerepelt a kiállításon.

Dr. Tóth Ervin: Holló László akvarell-kiállítása a Medgyessy-teremben

Művészet, 1963. december - 42 lap

Hollós Lászlóné

Jeszlő

MDK

Április 4-én Egléden volt kiállítása.

— : Hírek

Műveskedő, 1964. június — 47 lap

M.D.K

Holló László
festő

A debreceni kiállításán önarcképét
is kiállította. — „Lovak a legelőn"
(repro)

Dr. Tóth Ervin: Holló László akvarell-kiállítása a Ifjúsági Képgyűjtemény termében.

Művészet, 1963. december — 42 lap

Hollós László festő

Kiállítása az Ernst Múzeumban megtekinthető még.

–: A hét végi kulturális programokból

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. március 4.

Hollós László, festő MDk

A debreceni városi tanács jegyzőkönyvében örökítette meg eredményes munkásságának elismerését. A arról szóló határozatot a művész születésnapján adták át.

–: Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 7.

Hollós László, festő

MDK

Kiállításainak művei I–V.

–: Az Alföld festészete – Munkatársa: 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 11

Holló László

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Holló László

A „Virág a képzőművészetben" c. kiállításon részt vesz

Hajdú-Bihari Napló Debrecen
1969. aug. 19.

Kollár Károly
festő

M.D.K.

Méltatás.

Magyar Nemzet, 1959. július 12.
Dutka Mária: Az Alföld a festészetben. 8 l.

MDK

Holló László festő
1887-

Viharos ég (olaj) } Déri Múzeumban.
„Alföldi tanya" }

Déri Múzeum Debrecen. Vezető a képtárban Bpp 1952. S. lap

Holló László festő M.O.K.

Krumpliszedők. Olaj, műv. tul.
Csendélet. " " "
Pihenő részegek. " " "
Önarckép. " " "
Tanulmány kj. " magtul.

Kép magyar művész. Kiállítás kat.
Bp. 1948, 8

M. O. L.

Stelle des Briefes [illegible]

Ihr [illegible] Oberj., meine Ver.
Bernhardine " " "
Pfarrer Schanz " " "
Overbeck " " "
Vermählung [illegible] " [illegible]

Briefe zwischen Mutter Walburga Ren
Sep. 1915 / 8

Holló László

MDK

Önarckép

November

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

23 l.

MDK

Holló László

Tanulmányfej, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 9 l.

Holló László, [festő]

MDK

Hincz Gyula Kossuth-dijas festőművész

Pozsonyba utazott az ő, valamint Holló László festőművész alkotásaiból rendezett kiállitás megnyitására. /Cserekiállitás/.

Hincz Gyula ....

Esti Hirlap, II.évf. 19o.sz. 1957.aug.15.csüt. 2.oldal

Holló László /1888-/

Londoni magyar kiállítás. 1943.

Halló László

István királyt temetése vegyes

II. Debreceni Országos Ifjúsági Tárlat
Déri Múzeum, 1970. jún. 13 – aug. 9.

Holló László

Művével szerepel a montreáli
Városi Galéria tárlatán

Magyar Nemzet 1968 szept. 14
– Napló –

Holló László

Kossuth-díjas debreceni festőművész kiállítását vasárnap nyitották meg Miskolcon.

Kulturális kapcsolatok

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 16. 6. l.

MDK

Holló László festő

Kiállítása nyílt meg

Debrecenben.

— : o Kiállítás

&.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 12.

Holló László

Önarckép (1943) cml)

Kerny el az 1966. tárlaton

Kósa Gyula: A magyar művészet
1945-1969 Vázlatos

Népszabadság 1969 V. 8

Holló László,

Barcsay Sándor, Bereczki Ferenc, Bényi László, és Táblahíri László közös debreceni kiállítását egy héttel meghosszabbították. A közös kiállítás anyagát a Francia Képzőművészeti Követség meghívására októberben Párizsban, a montreuili galériában mutatják be.

Párizs dönt Debrecen (A napló hírei)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 13. 8. l.

Hollós László

állandó kiállítása megnyílt kistarcsai művelődési központ képtárában a festő szülővárosában. Az a 28 festmény látható itt, amelyet a művész a városnak ajándékozott.

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 július 28. G. C.

Holló László

Kiállít Hajdúszoboszlón

Dr. Tóth Ervin: Egy most induló
biennálé
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. jún. 17.

Hollós Károly

Kossuth díjas, érdemes művész. 1968 május B.-án születésének 70. évfordulóján a Színháztörténeti Intézet munkatársa.

Emlékezés. Irodalmi Szemle 1968 máj. 13. 10.

Holló László

Fényképek az alábbi témákban

N.N: Vízi akadályok nyílt
Hajdúnánáson

Hajdú Bihari Napló 1970. VII. 5

Holló László

művei (Öreg cigány, Otthonom)
a debreceni Déri múzeum gyűjteményében szerepel.

-bozóky-: Die Gemäldegalerie im Déri Múzeum Debrecen; Neueste Nachrichten, Budapest, 1969. jún. 27 6l.

1) † Hollós László

† 60"

kiállítása nyílt kiskrecsm, a galéri-
ában.

Kossuth díjas.

1907 és portréja pályája kezdetét jelzi

1967 – nagyobbat.

Legutóbb a pécsi Janus Pannonius Mú-
zeum. Nyílt † Hollós László kiállítása
Énekhangverseny 1968. sept. 8. 1.

MDK

Hollós László festő

Kiállítása nyílt meg Debrecenben.
35 történelmi tárgyú képe látható.

— : Hír

8.

Népszabadság, by. 1970. szept. 13. [Visolyi]

Hollós László
festő.

Kocsogh Ákos könyvet írt
Hollós László művészetéről.

Sej Perső: Kocsogh Ákosról
Művészet, 1970. augusztus -23 lap

Holló László

Képek az Országos Vándor-
Találkozóról Hajdúszoboszlón

Esti Krónika
Kossuth Rádió 1970. VII. 4

Holló László

Kossuth-díjas festőművész. Kiállítása nyílik a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

Északmagyarország, 1971. szept. 24.

Holló László

Szerepel Benkő Ferenc
magánnyomású könyvében

N.N.: Lépésmérések kísérletes
a Déri kutyában

Hajdú Bihari Napló 1974 VII. 16

Holló László

Találkozás a megyei találatok

N. N.: A 3-as találat debreceni bemutatója

Hajdú Bihari Napló 1970 XII. 19

MDK

Holló László festő

Megemlítve.

Barátságban volt Jenei Géza íróval.

Mészöly György: Jenei Géza írása 81–84.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. július XXI/7

Hollós László festőművész

28 olajfestménye után most 15
aquarellját ajándékozta művészetének,
Kiszombor felszabadításának

Magyar Nemzet
1969 október 2
4. old

-Wagli-

Hanty Mária ipartművész és Bori István szobrászművészeti kiállítás

megnyílik március 6.-án a pécsi Janus Pannonius Múzeum Modern Képtárában.

Magyar Nemzet 1970 március 5
8. old.

– Mapli –

Kollè Làszlò

mùve at alakulòfelben levò

Debreceni Modern Galèriàban

Magyar Nemzet 1970 februàr 24.

Arold.

Holló László,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke:
20.sz.kép: "Önarckép",olaj. 41+33 cm. Ltsz.:68.100.
Fekete repr. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története · Uj szerzemények I. 219. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Kolló László, festő

+ Kollo László

fest.

„Szabók háza" Olaj. Repr.

1959.

+ Kollo László művészete ...

Darabanth Napló 1968 VI. 23-7.

ÓFIGYELŐ
X., ÜLLŐI ÚT 51
068, 337-748, 340-726

ZAVA
apest

Déri Mú-
olló László
Érdemes
alkotásaiból
kiállítást.

ves
mence

ban a Lővy
ban 3,5 méter
olyan szellő-
bukkantak az
ly egy közép-
ez tartozott. A
vő homokfal-
dőszámításunk
zázadból szár-
5 kelta kori
kemencét fe-
a régészek, s a
felett Árpád-
szörösen meg-
ipös épület ma-
a bukkantak.

a alapja legtöbbször egy si-
Ezt próbálják másolni, föl-
ani és tömeges fogyasztásra
sá tenni. A divat föltűnik,
ecsillapodik, s jön az újabb.
ő területeken jelentkezik.
ote-i harc volna mindenütt
nadni, hiszen bizonyos for-
g az öltözködésben ártal-
A maxi, a farmernadrág,
mentalitás kifejezője, nem
lot. És lehet a divat hullá-
rut is behajózni. V

Hellő Lajkó

Emlékül

Ki az illetéktelen?
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. nov. 18.

1) Holló László

fs tan

kiállítása volt Pécsett.

Kossat és Munkácsy díjas. Debrecen-
ben él. 1887-ben született kiskunfélegy-
házán; 1909-ben szerzett oklevelet a Mű-
Holló László kiállítása Pécsett
Dunántúli Napló 1968 VI 23. 7.

2) Thelló Károly

festő

1911. Főiskolára, anyjá München-ben tanult, Thelló Simon mellett, ösztöndíjjal. 1911-1913 párizsi tanulmányi évei, közben rövidebb időt töltött Oroszországban és Spanyolországban.

Thelló Károly kiállítása

Dunántúli Napló 1968. VI. 23.

3) † Kollo László

fest

Később Debrecenben tevékenykedett 6.
Kiss Nagy István plakettet készítette róla.

† Kollo László búcsúztatása Pesten.
Dunántúli Napló 1968 VI 23. †.

Horó László

Szerepel az alábbi tanulmányban

Bodnárki Pál: Gondolatok a Debreceni II. Orsz. Nyári Táborról

Alföld 1970 VIII. sz. 84 old

HOLLÓ LÁSZLÓ

A BANJALUKAI MÚZEUM REKONSTRUKCIÓJÁRA FELAJÁNLOTT MŰVEK KIÁLLÍTÁSÁN, A NEMZETI GALÉRIÁBAN, SZEREPELNEK ROMANTIKUS NATURALISTA MŰVEI.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA.

MAGYAR HÍRLAP, 1990. NOV. 3.

HOLLÓ LÁSZLÓ

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ. A TÚRKEVEI FINTA-MÚZEUMBAN GRAFIKÁIBÓL KIÁLLÍTÁS NYÍLT.

MAGYAR HÍRLAP, 1970. OKT. 19.

Holló László, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyűjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mű, 180 művész Holló egy művel szerepel. 20.sz.kép. 227.old

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Holló László, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárban a múlt századi hagyományok örökösei a népi-paraszti kultúrával megtermékenyülő "alföldiek" piktúrájának ereje Holló művészetében is megmutatkozik. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj Szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Hallóleírás

Emlékre

Dr. Tóth Ervin kiemelt profi kézilabdaedzőnek
nemleges a Kolozsvár területén
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen 1970. július

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész. Művei kiállítása a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

Északmagyarország, 1971. okt. 1.

Holló László

Kossuth-díjas festőművész, kiállítá-
sa nyílik a tokaji
Helytörténeti Múzeumban.

Északmagyarország, 1971. szept. 25.

Kedves Károly

Szeretettel a nyári találkozónk emlékére
„Csendélet a festőnőben" c.
tárlatára

N. N.: Napfény érdekében a szemben
lévő rendezvényre. Jöjjön

Szeged, Hilap 19XI X·10

Hollós László festő

„A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze" c. kitüntetést kapta.

Magyar Nemzet 1971 április 3
8. old.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész. Művei kiállítva a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

ÉSZAK MAGYARORSZÁG, 1971. szept. 26.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész 58. művei kiállítva a tokiói Helytörténeti múzeumban.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 29.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész. Műveiből kiállítás a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG, 1971. szept. 17.

Holló László

Szerepel a tavaszi Tárlaton
a debreceni Déri Múzeumban

N.N. Holnap nyílik a
tavaszi Tárlat

Hajdú Bihari Napló 1979 IV. 7.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművész. Művei kiállítva a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

Északmagyarország, 1971. szept. 30.

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kossuth-díjas festőművészt. Művei kiállítva a tokaji Helytörténeti Múzeumban.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1971. szept. 28.

Kedves László!

Képei szerepelnek a montreuil-i városi galéria kiállításán

Nyitrava 1968 szeptember 20
Zoltán

Hollán László

Kossuth díjas festő,
82 éve született

Nógrádsáva 1969 március 6
Y. Ida

Hollós László

Műve szerepel a „Magyar Művészet 1896–1945" c. kiállításon az Ernst Múzeumban

Népstava 1969 szeptember 30
2. old

† Holló László
festő

~ róla: Kocsogh Ákos: H. L.
/„Mű" történészeti/

† magyarországi műv. tört. I. 534.
Corvina 1971.

† Lotlló Károly

festő

1887 / Debrecen.

† Lotlóry tanítványa.

† magyarországi műv. tört. I. 511.

Graine 1911.

Holló László festő

Kossuth díjas

„ László művész "

Ki kitüntetést kapott dpr. 4.

alkalmával

N. N: művészeket tüntetnek

ki a Parlamentben

Zoltán: Hirlap 1971 IV. 3

Holló László festő

Kossuth díjas.

„Kiváló művész" címmel tüntették ki.

N.N: művészeti díjasok

Délmagyarország 1971 IV. 3

Hollò László

Az alföldiek indulati érzékenységének magyarázatában nagy része van éghajlatának.

Pogány Ö. G.: Kuncz D. István művészetéről; Műgyűjtő, 1930. I. sz. 33. l.

Kolléga László

festő.

A keszthelyi képcsarnok megnyitása alkalmából, a kiállítási épület mellett, Kolléga László alföldi művészetének kiállítása látható.

Hamisch Lenke: Csillag gyula
Művészet, 1971. június – 43 lap.

Kerlő Ferenc
festő

A Magyar Népköztársaság Kiváló
Művésze cím kitüntetésben részesült

---------- Kitüntetések.
Művészet, 1971.április - 10.lap

Hokó László festő

Kossuth díjas, érdemes művész.
Kiváló művész kitüntetést kapott

N.N: Kiosztották a művészeti
díjakat

Kelet magyarország 1971 IV. 3

Honti Mária festő
Vaszary díjat kapott a dél-
dunántúli mutatással tartalmas
kapcsolatot

kapcsolatot Rácsú
Déli Krónika
1971 IV. 3.

Homó Lajos

Művei vannak Kovács Bulcsú
gyűjteményében (Debrecen)

Ablonczy Lajos: Egy magán-
galériában

Hajdú Bihari Napló 1941 V. 7

Holló László
festő.

A „Sámson" és „Harcos zeng"
a mester kifejezőerejét és mély
drámai hőskörnyezetét mutatja.

Tóth Béla: A Hajdú-Bihar megyei képzőművészek . . .
kiállítást 1971. április - 37 lap

Hallo . . . . .

nevét említi a Kerepesi temető sírenkéneivel kapcsolatban Nagy Lajos cikke /Fejfák és keresztek/

Budapest, 1969. 5.sz. 32-33. l.

Hollós László

Szeretettel a magyar őstörténet

magyarul Vilmos: Őstörténet 1970

Hajdúböszörmény 1970 XII. 16

MDK

Hollós László festő

Kiváló művész címet kapta.

–: Átadták az idei művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 2.

-HOLLÓ LÁSZLÓ, festő

1946-ban a Művészeti Tanács ajánlatára életjáradékot kapott az államtól. 373.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

Holló László festőművész

Az 1971. évi művészeti dijasok között a Magyar Népköztársaság kiváló művésze cimet kapta.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 2. lap

Holló László 1

Kossuth-díjas festő.

Debrecenben luxuskiállítási terét jelentik meg rajz- művészetéről és akvarelljeiről.

Képzőművészet

Nyitva 1969 október
709 old.

Hellò Lányló

2

„Tolaji vásár"
„Hűtlen" (1839) c. lejzei
emlékre

Képzőművészet

Vigilia 1969 októberi
709. old.

Hollós László

3.

Két 1932-es önarckép
emlékére.

Képzőművészet

Újpest 1969 október
709. old.

Holló László
festő

Holló László festette Debrecen környéke alföldi tájat. Képei egyszerre közvetítik a táj motívumait és a tájban élő nép lelkiségét.

Kovács Gyula: Móré Mihály művészete.
Művészet, 1971.február - 21.lap

Holló László

Paprikás csendélet 1971
o. farost 54x61

Képek a Herman Otto Múzeum
gyűjteményéből Miskolci Képtár
1970

Hallod Lajos!

Kiállítottunk Tatabányán és Karcagon

Kiállítási katalógus
Szocialista művészekért 1970. nov.

Holló László

Grafikával szerepel néhai Sós Endre gyűjteményében.

P. Szűcs Julianna: Érzelmes gyűjtemény; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 8. l.

Hollò László

Önarckép (rézkarc).

Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 8. l.

Hollò László

Neve az 1966-os képzőművészeti per kapcsán
került elő.

Vincze Gy.: Századok kincse... Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 17. l.

Holló László

Önarcképét emliti a szerző.

László M.: A magyar portré- művészet főbb áll.-ból, „Művészet", 1970. 4. sz. 44. l.

Holló László

Képviselve van Horváth Gyula gyűjteményében.

Vázlatok, végiségek; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 22. l.

MDK

Holló László

Koczogh Ákos, Tóth Endre és Béres András irásai

Művészet 1968 7.p.32 - 35

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERM
BUDAPEST, V.
TELEF

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Holló László

(Senadlette /anya/)
születése az alábbi táblázatban

Borbély László. A Hermann Ottó Múzeum
fotóműhelye a kezdetek kiállításon

Naplójegyzet 1970 XI.

MDK.

Holló László festő

Az 1849-es debreceni csata c.

kompozíció : Rep.

— : Kép 56.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12

MDK

Hollós László, festő

A fehér ló üdvözlete c.

Repr

— : Kép 47.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12.

MDK

Holló László, festő

Koppány László c.
(1438) : Repr

– : Kép 38.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. dec. XXI/12.

MDK

Holló László, festő

Koppány halála c. : Rep.

(1970.)

– : Kel.

35. dl

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12

MDK

Holló László festő

A Vihar c. kép és annak egyetlen
vázlata látható a mikói kiállításon

Tóth Endre: Egy mikói Kandeláberes
Hajdúnánáson 70-71

ALFÖLD, Debrecen · 1970. sept. XXI/9.

MDK

Holló László, festő

Megemlítve:

nem szerepel semmiféle említésben ezen a területen.

Balassi János: Gondolatok a Debreceni T.
Gyn. Nyári Tárlatról 84-86.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. aug. XXI/8.

MDK

Holló László festő

Kompozíciók: Repr.

—: István király temetése 24.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. aug. XXI/8.

MDK

Holló László festő

Benyei Bálint István az Alföly Tájnovaj képzőművészeinek kiállításáról Holló, Hrabéczy, Fényképházi, G. Szabó mellett önálló festői egyéniség, s a couleur locale legkiválóbb kifejezője.

Módy György: Benyei Bálint István 81-84.

ALFÖLD, Debrecen, 1970. július XXI/7.

HOLLÓ LÁSZLÓ,festő

Egy Modern Magy.Képtár létrehozására a Múz.200 magy. művésztől kért képeket.
Két olajképet ajándékozott. 183.old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés.Uj szerzemények.Képzőművészeti gyüjtemény 183.old

ALBA REGIA.Istvan Kiraly Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

Holló László, festő

MDK

Kiváló művész címet kapta.

— : Művészeket tüntettek ki a Parlamentben 11.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 3.

Holló László

"kimondatlanul is ... a "polgári" skatulyába kerül Koszta József, Rudnay Gyula, Tornyai János, Holló László..."

Pogány Ö. Gábor opponensi véleménye Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. doktori értekezésének vitáján. - Művtört.Írt. 1971.1.sz. 47-59.l.

53. l.

Hajós Károly

„Kiváló dijas", „Érdemes művész"
most „Kiváló művész"

Életképek lapok

N. N.: Kiváló és érdemes
művészek

Hajdu Bihari Napló 1971 IV. 3

Hobó László

Kodály portréjait (ezt) megrajzolta
a Kodály Zoltán Zeneművészeti
Szakközépiskola

N. N.: Dedicace: Kodály Zoltán
emlékkupák

Hajdu Richárd Mayló 1971 II. 1

HOLLÓ LÁSZLÓ

Festőművész. 1970-ben egyéni kiállítása Hajdúnánáson.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajdúnánáson.

Népművelés, 1971. január

HOLLÓ LÁSZLÓ

„Vihar" c. képének olajvázlata (eml.)
kiállítva az Országos Vázlatkiállításon.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások
Hajdúszoboszlón.

Képművelés, 1971. január.

Hol

Holló László

Szerepel a megyei Tanácsok
Hajdúböszörményben

N. N.: Megyei Tanácsok arcai
Ötödik Tanácsot

Hajdú Bihari Napló 1970 XII. 1

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1968 aug.28.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196 _____

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.
TELEF

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Mak.

Hollò László

Miskolczi Ki
Szociális Múzeumért
1964-ből

Kollár László
festő

Méltatás

Angyal Endre: A hatvanéves Simon Béla
Művészet 1970 december - 31 lap

Hollós László

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1970.

aug. 14.

MDK

Holló László, festő

Megemlítve:
Weöres Sándornál
látható egy műve.

Berkes Balázs: Interjú Weöres Sándorral 1059-1066.

JELENKOR, Pécs. 1970. december XIII/12

MDK

Hollós László, festő

Kép : Repr

— : Merénylet ht. Istvánn ellen bronz 2.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. december XXI/12

Hollós László, festő

MDK

Kép: Repr.

— : Az alföldi csata

Címoldal

Borító 1.

Alföld, Debrecen, 1970. december XXI/12

MDK

Hollós Károly festő

6

Az első: Tanulmány Szent István temetéséhez (1935.)
A második 1938-ban mint akvarell vázlatterv
A harmadik 1938-ban elkészült Szent István temetéséhez vezető mak többedének maradtak meg. 1966-ban
készült el az I. István temetése.
1937-ben - másodszor is István-témában készült
el két változatban A szent korona felajánlása

Mód y György: Hollós Károly történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen - 1970. dec. XXI/12

MDK

Hollós László, festő

7

1938-ban készült a Mezőnyilet Kent István ellen.
1940-től való az enteriőrös csendéletsorozata
1941-től freskóterv: Jelenetek Kent István életéből.
– Egyéb témái: Kemény Simon és Hunyadi János a reutlingeni csatában; Kálnoky búcsúzik; Törökök rablottak vízmelléki; Végvári vitéz; Lebenült ló és huszár; Debreceni csata.

Módy György: Hollós László történelmi képei 83–87.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. dec. XXI/12.

MDK

Holló László, festő

(5)

A Vérnerződés, a Zalaba futtatva, az alpári orgia mind példái a Téma erős konzekvenciának, a teljes festői megoldásra való törekvésnek. Pl. az 1927-es Tanulmány a vérnerződéshez c. rajz és az 1966-ban megfestett Vérnerződés.

A Koppányi-témával ellentétes az István-Téma.

Módy György: Holló László történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. dec. XXI/12

MDK

Holló László, festő

4.

Életében elismert művei: Koppány halála (1940), Koppány levetése (1940), Koppány halála (1941), Koppány felnépelése (1948), Tanulmány Koppány hoz (1959), Koppány halála (1959), Koppány levetése s halála (1966), Koppány halála (1970) — s Tanulmány Koppány halálához (1938); A fehér Cs - sorozat tetemsíja (1927, 1929)

Mód y György: Holló László történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. december XXI/12

MDK

Hollós Károly, festő

3.

Tevékenységének középpontjában a történelmi témák állnak. Ezek közül is a 1848/49-es szabadságharc témájának, de jelentősen (számszerűen is) István király korának és harcainak, valláspolitikai konfliktusainak köszönhetően ebből a korból is. Koppány alakja szinte minden megjelenésének központi alakja mint István ellenfele.

Mód Gyögy: Hollós Károly történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen 1970. dec. XXI/12.

MDK

Hollós László festő

2

Történelmi képei nemzetünk illúzióvesztés működése hat évtizedébe, mégis külön-külön is jelentenek az élet-műben. A nemzeti történelem iránti közömbösség a gyer-mekkorból ered, mint a családi légkörből következik.

A második háború a függetlenségi küzdelmek új hőseit lelkesítik érdekelni. De figyelme még is a korai történelmi korok felé fordul.

Mód Gyögy: Hollós László történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12.

MDK

Holló László festő

1.

A Déri Múzeumban 1970. nyitott levélben megrendezett Kiállítás Holló László ötven történelmi témájú alkotását bemutatja két olajfestmény s nélkülözhetetlen rajz kivételével.

A 4 s fél oldalas cikk tanulmányszerűen ismerteti a kiállítás anyagát, továbbá a képek keletkezésének történetét s fontosabb motívumait, kitérve a festő ismerti érdeklődés okainak feltárására...

Második György: Holló László történelmi képei 83-87.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12.

Hollósi Simon festő

MDK

Koppány halála c.
(1940) Rep

— : Kép

87.

ALFÖLD, Debrecen - 1970. dec. XXI/12.

MDK

Holló László festő

Reskóterv:

Jelenetek Szt. István életéből c. mű : Repr

— : Kép

82.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. dec. XXI/12

Hollós László, festő

MDK

A vérnerződés c.

: Rep

– : kép

74.

ALFÖLD, Debrecen . 1970. dec. XXI/12

MDK

Hollós László, festő

A enteriőri mélységhatás alapítása c.

Repr

— : Kép

68.

ALFÖLD, Debrecen . 1970. dec. XXI/12.

Hallós László

Kiállít a debreceni vrégfarnieve-
lon.

Hajdú-bihari Napló 1969 ang 17.

Holló László

F. Tóth Pál: A lemez béérett. - (Holló László fes-
tőművészről. - Petőfi Népe, 1966. máj. 8.
Falu Tibor: Tócóskerti nyírfák. Holló Lászlónak
(vers) - Petőfi Népe, 1966. ápr. 17.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

255.l.

Holló László

Szerepel a 24. Gr. Tűzlaton
Hajdúnánáson

N.N. ka nyílik a magyar Gr.
Tűzlat

Hajdú Bihari Napló 1969 XI. 30

Hollós László

Szabó Hollósi Simonnál tanult.

Perlmuter Izsó emlékkiállítása.
Déri Múzeum Hajdú Bihari
Napló Debrecen 1970. jún. 19.

1) Kolló László

„Isis"

A ++. születési napjára megjelent képzőművészeti egyéb egyetemes értékre

Egyéni absztrakciói képessége már az első pillanatra rendkívüli. A színekkel érzékeli művelődésben, igen változatosan alkalmazza. Színeivel érzelmi, hangulati és intellektuális megnyilvánulásait képes gazdagítani és árnyalni.

Kiss Zoltán: Kolló László 82 éves
Alföld, 1969. III. 137.

2/ Kolló László

festő

Kompozícióit kiemelkedő, belső gondolati szerelmességgel ~~képe~~ képzeletvilágra jellemzővé megy. Tárgyalásmódja nemcsak, perspektívával a legbensőbb témáit végtelenül sokoldalúan tárja elénk. A „képi-levegő" érzékeltetésében is példamutatóan művel.

Akvarelljeinek modernsége nyilvánvaló, hiszen művészete mindenben

Kiss Zoltán: Kolló László 57 éves
Képes, 1969. III. 13.

5/ Kollo László
festő

Szavam emelni bírom. Sohasem jól akarni, mindig éhesnek lenni - sohasem megelégedni, tovább - mindig tovább! De mindig figyelemmel a cél felé, a tökéletesség felé."

Kiss Zoltán: Kollo László festő
Alföld, 1969. III. 137.

3./ Kállai Ernő

festő

a Felszínt követi, középpontjában a munkás-paraszti élet ábrázolása áll.

A magyar, s ezzel az általános emberi élet és lélek megnyilvánulásait – az elesettek, a kisemmizettek sorsát – a legmagasabb művészi fokon képes képi formában foglalni. Hagyományos modern alkotásai a magyar és az európai

Kiss Zoltán: Kállai Ernő 62 éves
Alföld, 1969. III. 137.

4/ Kolló Károly
festő

művészetében gőzerővel, melyet további
értékekkel gazdagítanak, nyugodtan alap-
vetően új formában fejlesztenek tovább.

1979-ben írta e vallomását: „Nem spekulá-
ció, hanem belső tűz éget, mit a mun-
kámban fejtek el. Mindig tovább-to-
vább, s ennek, ujj érzem, soha sem lesz
vége, mert az érzem tudom, s mit s

Thiss Zoltán: Kolló Károly 82 éves
Alföld, 1969. III. 132.

Kollá József

festő

† fiatal józsa Jánosra rendkívül nagy hatást gyakorolt.

Irodalom: Józsa János élete
Uffici, 1920. 3. 87-88.

Kolló László
festő.

Újjlenyomatos anyaggal szerzett
a Nemzeti Galéria évben.

Pogány Ö. Gábor: Magyar Grafika . . .
Művészet, 1970. április – 40 lap.

Hollós László

keresztmetszetek - fametszés

Két hosszú furulyát készített
a dunántúli szarvasbőrrel
és karcolt technikával.

Borossné Henriette: Id. Kaposi Antal.
Művészet, 1969. november - 38 lap.

Hollós László

A Munkácsy-hagyomány és az expresszionizmus összeházasításában rokon Tornyaival. Debrecenben élt. Hollósy tanítványa volt, de inkább Tornyai és Rosita útját járta. Nagy élménye mindenekelőtt Greco volt, az ő művészete ihlette drámai, expresszionista önarcképsorozatát.

Pogány Ö. Gábor: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 73. l.

Holló László

Emlékkönyv

Magyar Vilmos: Szegedi Olah művészete
Hajdu-Bihari Napló

Hellő Lőrik

Emlékre

Emmerich József: Alföldi könyvek-könyvek
Kiadó Tanácsi, Bp. 1969. aug. 31.

Holló László

Szerepel az alábbi tárlaton

Lyka Károly: Művészetünk nagy
Lajosa az Ernst Múzeumban

Nyíregyháza 1969 IX. 30

Horó Károly

Szerepel az alábbi tanulmányban

Hajdúszoboszlóról

N. N.: Diósgyőri városrészlet

Hajdú Bihar. Napló 1976 VI. 26

HOLLÓ LÁSZLÓ

FESTŐ. TÖRTÉNELMI KÉPEIBŐL KIÁLLITÁS NYILT DEBRECENBEN, A DÉRI MÚZEUMBAN.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT, 1970. OKT.

Hollósy Simon

(1857)- festő művész. A budapesti mintarajziskolában rajztanári képesítést szerez, majd Lévay Münchenben Hollósy Simonnál és Lévay Pótrigában tanul.

Kikicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Gyöngyné, Kis Tamás/ Budapest, 1969
1-617 l. 228 l

Holló László

Olaszországi és spanyolországi tanulmányútja után Debrecenben telepedik le, ma is ott él. 1911-ben kiállító művész. 1942-ben a KUT művészcsoport tagja.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969 228 l.

Hollo László

Festményeit legutóbb 1961-ben a Műcsarnokban, grafikáit 1964-ben a Nemzeti Galériában állította ki. Zsánerjellegű festményein főleg a falusi életet ábrázolja.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Tóno Györggyné, Lis Tamás / Budapest, 1969. 228 l.

Stollé László

Jelentősebb müvei történelmi és bibliai tárgyu festmények, akt-képei, csendéletei, önarcképei, grafikái. Munkácsy díjas (1960), Kossuth díjas (1961), Érdemes müvész (1964).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Bpest, 1969 228 l.

Hollós László

Főbb művei: Sámson és Delila (1928), a debreceni kegyelőrium szobrászművészeti freskója és üvegablakai (1932) Szt. István temetése (1938), Szabadalmasok (1943), Szabadság pekér (1952), Önarckép szobrával.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon, / Fond György né, Kiss Tamás / Arpesi, 1969 2281.

Hollós László festő

A Magyar Képzőtársaság „Kiváló Művésze" címmel tüntette ki

Pertunyai Hírlap 1971 április 3
4. old.

Helló László festő M.D.K.

Kossuth-díjas

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művész címet kapta.

Uj kiváló és érdemes művészek

Pest megyei Hirlap 1964. április 3. 5.l.

Hódi László festő

Kossuth díjas, Érdemes művész.
Kiváló művész kitüntetést kapott

N.N: Kiosztották a művészek
díjakat

Somogyi Néplap 1971 IV. 3

Hellő Lőrinc

Rémtven a határon

Debreceni nyári tárlat

Tkli Hírlap, Ip. 1970. jún. 16.

Kedves Lajos!

Munkával töltöm a szabadi
Damjanich Múzeum Vallásán.

Magyar Nemzet
1969 febr. 7

— anyós —

Holló László festő
35 fősteherautó Tatabánya képében
Látható nyílt a debreceni
Déri múzeumban

Magyar Mendre 1970 IX. 13 12 old.

Holló László

festőművész retrospektiv kiállitása. Bp, Ernst Múzeum, 1967.febr.25-márc.19./Rend. Frank János, Kat. Sándor Margit, bev. Koczogh Ákos./ - Ism: Bodri Ferenc, Jelenkor, 1967. 10.évf.5.sz. 453-454.1. - Kovács Gyula, Kortárs, 1967. 11.évf. 7.sz. 1170-1171. 1. - Németh Lajos, The New Hungarian Quarterly, 1967. 7.évf. 27.sz. 174-178.1. - Ország-Világ, 1967.márc.29. - Tóth Ervin, Hajdú-Bihar Megyei Népújság, 1967.márc.5. - Vidos Zoltán, Müvészet, 1967.8.évf. 6.sz. 35-36. 1. -

Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtár. Ism. Hajdú-Bihar Megyei Népújság, 1967.júl.18.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 63-107. 1./

91. 1.

Holló László (1887-)

Debrecenben született. Kossuth díjas

„Alte Zigeuner", „Bokonai",

„Tóvos-Garten" c. képe (eml.)

a Déri Múzeumban van

-borsky- : Die Gemäldegalerie

im Déri-Museum Debrecen

Daily News 1969 VI. 27

2) Thelló László
fk tő

reumában vett részletesen.

Bm. megyei Tf. I. sz. részletes
Egészségügyi 1968. szept. 17-1.

+ Holló László

fs to"

Debreceni amőbák.

Művészi kiállítás nyílt Miskolcon.

81 éves a amőbája.

Tokaji, Kortvai, Nyíri István fotókiállítása.

+ Holló László fs to"amőbája kiállítása...

Észak-Magyarország 1968. sept. 8. 4.

Hollós László

Emlékére

Morell Mihállyal Élet és Irodalom
Bpest. 1970. jul. 18.

Holló László

Kossuth-díjas festőművész művészeti
díjat kapott Hajdú-Bihar megye és Debrecen
város Tanácsának Végrehajtó Bizottságától.
(A díjat Ferenczy adományozták)

A nap hírei.

Magyar Hírlap, 1968 október 22. 9. l

Holló László

Szerepel a II. debreceni Országos
nyári tárlaton

Magyar Nemzet 1970 VIII. 16 4old.

Holló László

Kossuth díjas festő kiállítása nyílt meg a pécsi Tudomány és Technika Házában, a Janus Pannonius Múzeum rendezésében.

Holló László képei Pécsett (A megnyitó)

Magyar Hírlap, 1968 június 24 8 l.

Holló László

Kossuth díjas, Táplahári László munkácsy díjas, Barcsay Sándor, Bercsényi Ferenc és Bényi László festők párizsi kiállítás megrendezésére kaptak meghívást. Ez alkalomból Debrecenben vasárnap kiállítást nyitottak a művészek alkotásaiból.

A nap hírei (Párizsi kiállítás)

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 26. 8. l.

Hallo Lénló

1. Önarckép, 1948 olaj 44x36
2. Önterevelés —"— 158x115

Nagy Művészet 1945–1969
Műcsarnok

Hollós László

Hősök Király temetése dúc 31×11,2

II. Debreceni Országos Ifjúsági Találat
Déri Múzeum, 1970. jún. 19-aug. 9.

Hollós László,

Barsányi Sándor, Bényi László, Berényi Ferenc és Fényhíri László körös francia kiállítását hirdeti a Les Lettres Françaises.

(Napirőlap)

Magyar Hírlap, 1968 november 15. 9 l.

Hollós László

Magyari Vilmos: Beszélgetés (Hollós Lászlóval) a műtermében. - Hajdú-Bihar Megyei Népújság 1967. május 5.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

81. l.

Holló László

Dévényi Iván: Holló László 80 éves. - Vigília. 1967. 32 évf. 2. sz. 131. l.

Falu Tibor: ——— * ——— Petőfi Népe, 1967. márc. 5.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

80. l.

Holló László

Pogány Ö. Gábor: A napvarázsló Holló László. – Alföld, 1967. 18. évf. 3. sz. 74-78. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

61. l.

Holló László

Rózsa Gyula: Kiállítás előtt. Alkalmi riport a 80 éves Holló Lászlóval. - Népszabadság, 1967. febr. 25.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

Holló László

(-) Kisfilm Holló Lászlóról. - Élet és Irodalom 1967. jún. 23.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

81. l.

Holló László

-y-r: Holló László. - Népművelés, 1967. 14. évf. 4. sz. 38-39. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l. 1/6

82. l.

Hallói István

Emlékirat

Malatyay Sándor: Rusz és acsat
Magyar Hírlap, Bp. 1969. 1 ép. 3.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló Zsolt

1021

Orvosi nyári egyetem

Kedden délelőtt a IV. orvosi nyári egyetemen *dr. Mátrai László* akadémikus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtárának igazgatója tartott előadást nagyszámú hallgatóság előtt „A modern egzisztencializmus néhány szaktudományi és gyakorlati vonatkozása" címen. Az ülésen *dr. Barta János*, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, egyetemi tanár elnökölt. Az előadást vita követte.

Délben a Kossuth Lajos Tudományegyetem könyvtárában *dr. Csűry István*, az egyetemi könyvtár igazgatója megnyitotta „A mai magyar falu társadalma" című könyv- és képzőművészeti kiállítást. A kiállításon a népi írók falukutató munkássága, a felszabadulás óta megjelent falusi témájú politikai, kulturális, jogi, egészségügyi témákkal foglalkozó könyvek tekinthetők meg. A gazdag és ízlésesen kiállított anyagot néhány szíti ki, többek között Holló László, Józsa János, Dienes János, Tilless Béla és mások munkái. A kiállítás után *dr. Juhász Pál*, az Orvostudományi Egyetem rektora fogadást adott a vendégek tiszteletére.

„A falu helyzete a mai magyar társadalomban, különös tekintettel egészségügyi vonatkozásaira" címen egy háromnapos ankét, amelynek keretében nyolc előadás hangzik el. Az első napon *dr. Zsarnóczai Sándor* egyetemi docens, a Társadalmi Szemle rovatvezetője „A parasztság életszínvonal-emelkedésének várható gazdasági és társadalmi hatásai", *dr. Perényi Imre* egyetemi tanár, az építésügyi miniszter helyettese „A racionális településhálózat és a falu fejlesztésének kérdései", *Gyenes Antal*, a Szövetkezeti Kutató- és Dokumentációs Iroda igazgatója „A magyar falu a technikai—társadalmi forradalom időszakában", *Gönczi Iván* egyetemi tanár „A technikai fejlődés hatása a mezőgazdasági munkára" címmel tart előadást.

Csütörtöki program

Szerdán az orvosi nyári egyetemen szünnap lesz. Csütörtökön reggel 9 órakor kezdődik az Idegklinika előadótermében

XXIV. évf., 198. szám
Ára: 50 fillér
1967. AUG. 23.

A MAGYAR SZOC

Őszi kelesztő ön
— több term

Egy módszer, ami még nem

Ha azokat az öntöző, vízszállító csatornákat egymás mellé telepítenénk, amelyek most a a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság területén vannak, akkor egy olyan nagy tavat nyernénk, amely 1000 kateszteri holdnál is többet borítana be. Az elmúlt két esztendőben nem nagyon számolgattuk: van-e elég öntözővizünk, mi-

pótolni lehet. Igaz ugyan, hogy az őszi hónapok általában nedvesebbek szoktak lenni, mint a nyáriak, mégis előfordulhat — volt már rá példa —, hogy az elvetett mag csak sínylődik a száraz földben. Megfelelő módszerrel alkalmazott kelesztő öntözés pedig javítja a csírázás feltételeit.

Elő- és kelesztő öntözés

Milyen módjai vannak a kelesztő öntözésnek?

Előöntözésről — mint a tárolóöntözés egyik módjáról — akkor beszélünk, amikor még vetés előtt adagoljuk ki az öntözővizet, hogy a magot már kellően vizes talajba vethessük el. Hogy mi ennek az előnye? Nagyobb vízadaggal dolgozva mélyebb talajréteg nedvesedik át, amely aztán hu-

3—8 máz

Megjelent az Alföld márciusi száma

Változatos és gazdag tartalommal jelent meg Debrecen és a Tiszántúl irodalmi és művészeti folyóiratának, az Alföldnek legújabb száma. A szépirodalmi részből kiemelkedik *Timár Máté:* Halottak napja volt című elbeszélése, mely egy nyugatnémet kisváros mai életét ábrázolja, és *Gergely Mihály* modern hangú novellája: A lélekről lemosni a port. Három fiatal elbeszélő írását is közli a lap: a debreceni *Simon Ágoston*, a Jászberényben élő *Csegei Nagy József* és a budapesti *Kun István* munkáit. Igen gazdag a közölt versanyag is, *Berczeli A. Károly, Dudás Kálmán, Kónya Lajos, Kovács Imre, Lévay Botond, Lukács Miklós, Marconnay Tibor, Cs. Nagy István, Raffai Sarolta, Sarkady Sándor, Sebők Vilma, Ténagy Sándor, Vajthó László, Varga Lajos* és *Várkonyi Nagy Béla* újabb költeményei kaptak helyet e számban.

Bekapcsolódik a lap az Uj Irás és más folyóiratok hasábjain folyó szexuáletikai vitába is *Forgács Józsefné* tanulmányával aki a pedagógia szemszögéből vizsgálja ezt az égetően aktuális problémát. *Kunszabó Ferenc* befejezi Örökség című érdekes szociográfiai leírását, *Julow Viktor* pedig doktor Földi Jánosról, Csokonai kortársáról és barátjáról ír részletes tanulmányt. A Művészet rovatban Holló László Kossuth-díjas művész Nemzeti Galériabeli grafikai kiállítását *Juhász Béla* és *Tóth Ervin* méltatja. A nemrég elhunyt *Dienes János* festőművészről *Baskainé Dienes Klára* emlékezik meg. A folyóirat új sorozatot indít e számban. Az Alföld képcsarnoka címmel s első alkalommal Csohány Kálmán életét és munkásságát *Szij Rezső* ismerteti. A kritikai rovatban *Simon Zoltán* Bóka László: Nandu című regényét, *Furkó Zoltán* a múlt évben meghalt Remenyik Zsigmond: Északi szél című regényét, *Fülöp László* Orbán Ottó új verseskönyvét, *Bán Imre* pedig a debreceni Kossuth egyetem Studia Litteraria címen kiadott tanulmánygyüjteményét ismerteti. *Bényei József* folyóiratszemléje a legizgalmasabb irodalmi problémákat elemzi tovább, új szempontok alapján. A közölt grafikai anyagból kiemelkedik *Holló László* négy rajza, de említésre méltók *Csohány Kálmán, Dienes János* és *Tilles Béla* rajzai, *Menyhárt József* újabb fametszetei és *Szabó László* linómetszete is.

kitartó névtelen kiáltássá emeli a levegőt, minden arc felragyog, minden szem sír, minden kéz tapsol, vagy oldalához kap és fegyverét keresi."

A szabadságharc emlékét

ja ma is hasz… 150 évvel klasszikusként becsüljük. Ne… első vonalába kásságának je… és haladó gon… lik fel ide.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Megyei Népújság

NYELV ÉS MŰVELT

HOVÁ MENJÜNK SZÓRAKOZNI?

„Van nekünk éppen elég problémánk az iskolában a nyelvtantanítással, miért csinálnak a nyelvtankönyv írói még a semmiből is problémát?" — fakadt ki tanár barátom a minap. Aztán elmondta, hogy a gimnáziumi nyelvtankönyv egyik szabálya teljesen megzavarta a gyerekek fejét, mert olyan formát hirdet helyesnek, amely a tanulók nyelvérzékével ellentétben áll.

Nézzük a könyvet! A kritikus rész a 186. lapon így hangzik: „A filmek és a színdarabok címéhez magyarosan belső vagy …

tál?" stb., azt mondjuk: *színházban voltam, színházból jövök*, stb. Ha tovább kérdeznek: „Mit láttál?", azt mondhatom: a *Varázsfuvola című darabot*, vagy egyszerűen: a *Varázsfuvolát*...

Kétségtelen, hogy ebben az érvelésben sok igazság van. Azt azonban aligha tudjuk elkerülni, hogy a címekhez bizonyos végződéseket tegyünk. Különösen a tárgyrag szerepel gyakran, ezt nem is érezzük természetellenesnek: láttam a Diótörőt, a Bánk bánt, a Varázsfuvolát stb. A határozóragok használatában

… egy moszkvai ház társbérlőivel. Három órán át az ő életük tükrében lehetünk tanúi egy több mint tízéves időszaknak a Szovjetunió történetében a győzelmet követő első mámoros percektől az SZKP XX. kongresszusának emlékezetes eseményéig.

Szergej századparancsnokként szerel le a háború befejezése után, s visszatér a szülői házba. Álmaiból még gyakran felriad fegyverek zajára, lángoló házak kísértetfényére: nyugalomra van szüksége. — Ilyen az alaphelyzet, melyből ki-kifutnak, majd újra visszatérnek az esemény szálai.

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 JUL 13

Hajdu-Bihar megyei Napló

1021

Meghosszabbították Holló László kiállításának időtartamát

Holló László Kossuth-díjas festőművész július 1-én megnyitott kiállítása iránt hatalmas érdeklődés mutatkozik.

A Déri Múzeumban megrendezett tárlat — amelynek keretében Holló László magánosok birtokában lévő, eddig kiállításon nem szerepelt műveit mutatják be — az eredeti tervek szerint most július 15-én zárult volna, de a nagy érdeklődés miatt meghosszabbították a kiállítás időtartamát. A kiváló debreceni festőművész tárlata vasárnaphoz egy hétre — július 22-én zárul.

Július 15-én délelőtt 11 órakor Holló László kiállításán tárlatvezetést tartanak.

jat megsemmisíte
megszabadulnánk
vetlen hűtő hatásá
művelésre alkalma
ezek a vidékek.
tabb keretek kö
hajlat megváltozt
dek óta folyik. *A tengerek létesítése tés mind a megh rület éghajlatának és termelési viszonyainak megváltoztatására vezet.* Ezt hajtaná

egyedülálló, de az Egyesült Államok ezzel csak megközelíti a kujbisevi erőmű teljesítményét, és messze el-

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

Nagy érdeklődés kísérte Holló László kiállításának megnyitóját

Nagy érdeklődés mellett nyitották meg vasárnap délelőtt a debreceni Déri Múzeumban *Holló László* Kossuth-díjas festőművész kiállítását, amely a művész magánosok tulajdonában levő eddig tárlaton nem szereplt műveinek gyűjteményét mutatja be.

A kiállítást megtekintette *Kállai Gyula*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Gódor Ferenc*, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára.

A kiállítás megnyitóján *Béres András*, a debreceni Déri Múzeum igazgatója mondott megnyitó beszédet. A kiváló debreceni festőművész az idén töltötte be a 75. életévét, és a vasárnap délelőtt megnyitott tárlat egyben Holló László ünnepi köszöntését is jelentette. A tárlaton 61 olajfestmény és 28 grafikai mű szerepel — valamennyi alkotás az 1960 előtti évtizedek művészi terméséből való.

A kiállítás iránt megmutatkozó hatalmas érdeklődést jelzi, hogy vasárnap mintegy 900 látogatója volt a debreceni Déri Múzeumnak.

dalmi színpad K
című műsora volt,
lén verseire épül
csés formában nyú
végig szórakoztató,
las, megfelelő
előadást, amit kis
és zongora köré c
versmondó együtte
el." Az Esti Hírlap *Gábor* méltatja részletesebben a debreceniek műsorát. „*A SZOT művelődési házának irodalmi színpada mellett — írja — a debreceni ifjúsági színpad aratta a legnagyobb sikert a fesztiválon. Külön értéket reprezentált az előadók közvetlensége, az, hogy a rendezés nem törekedett semmiféle hókusz-pókuszra...*" A Népszava pedig így ír: „*Szombaton este a debreceni együttes (rendezőjük Debreczeni Tibor) a miskolci tájbe-*

és versenyre kelnek Miamival, New Yorkkal.

Az amerikai Hilton-trösztépítette Hotel Havanna Libre szálló kellemesen hűtött halljából a Westing-house-lift nesztelenül, pillanatok alatt repít a 25-ik emeleti tetőteraszra, az egykori kaszinóba. Itt fent nemrégen a kártyaszobák asztalainál, a gyorsan pergő rulettnél egy év alatt megtérült a szálló több mint 20 millió dolláros építési költsége.

Lent a mélyben lüktető, amerikai tempójú világváros forgataga kavarog. A számokkal és betűkkel jelzett utcákon rengeteg Cadillac és Chrysler luxuskocsi, Chevrolet és Buick taxi. Egymást érik az esztelenül fényűző szállodák és a neonfényes nightklubok, a hatalmas áruházak

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 JUN 29

Hajdu-Bihar megyei Napló

Kiállítás Holló László magánosok birtokában lévő képeiből

Holló László Kossuth-díjas festőművész 1956 tavaszán, 1959 telén, majd az elmúlt év nyár elején Debrecenben bemutatott kiállításai után most egy újabb tárlat megrendezésére kerül sor, amelyen a közönség a kiváló debreceni művész magánosok birtokában levő és eddig kiállításra nem került műveiből láthat egy válogatott gyűjteményt. Erre a kiállításra azért kerül sor ebben a esztendőben, mert egyben az idén 75. évét betöltött Holló László köszöntését is jelenti. Hatvanegy olajfestmény és 28 grafikai mű szerepel a vasárnap délelőtt 11 órakor a Déri Múzeumban megnyitásra kerülő tárlaton. A kiállítás anyaga az 1960 előtti évtizedek művészi terméséből mutatják meg azokat a legszebb darabokat, amelyeket eddig a közönség még nem látott.

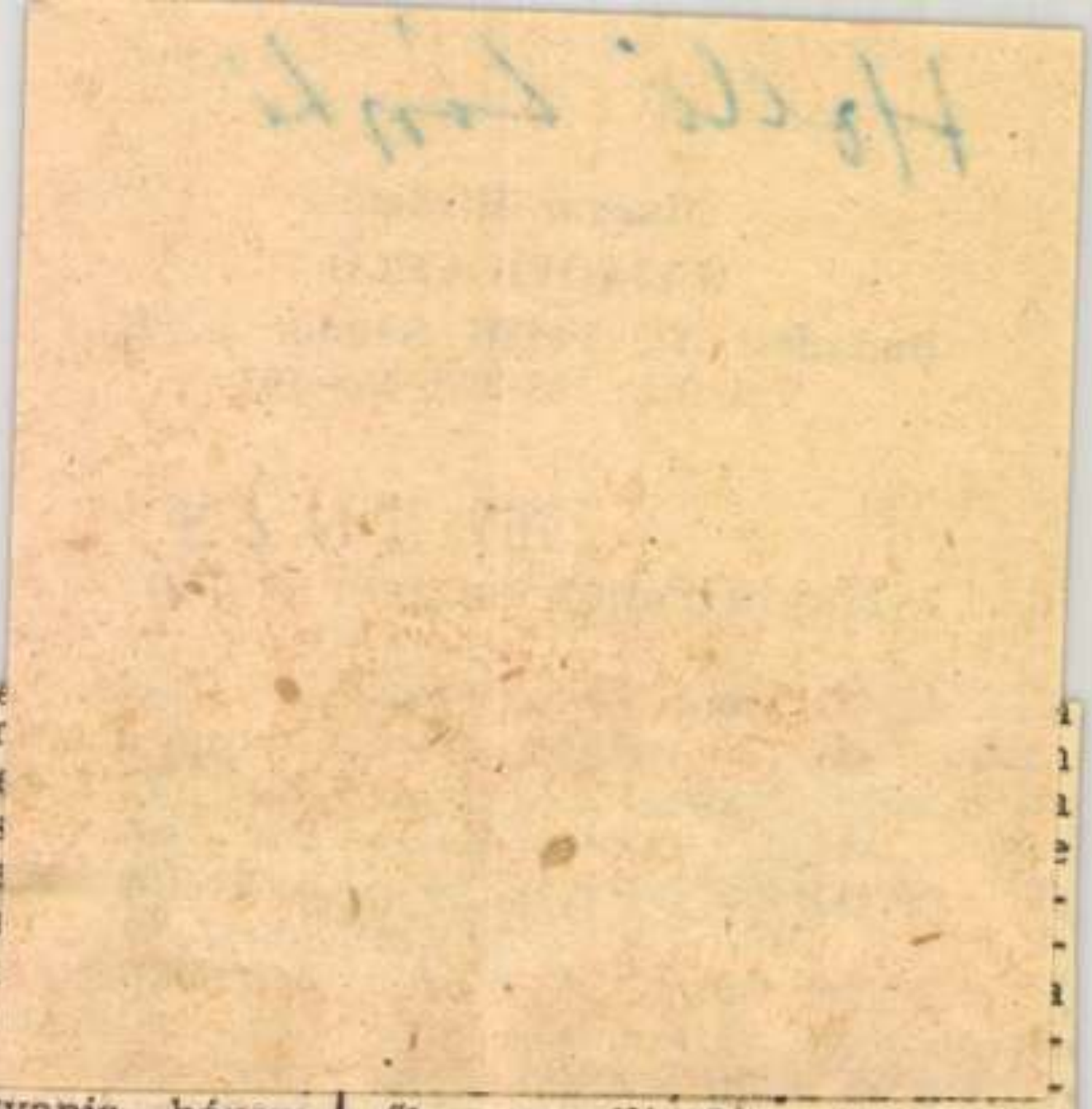

pasztalja majd m
nyal, hogy milye
tő és különleges
ahhoz, hogy me
jó és színvonala
hangulatát. A k
NB I-ben is jav
net tulajdonképp
a színészek ugyanis három félidőt játszanak. Az első félidő befejezése után műsor következik, amelyben Csáki Magda, Gallai Judit Hofi Géza, Rudas László, Sárközi Zoltán és Tessényi János összeállításban szerepelnek a színészek. Mint vendégek lépnek fel Széll Katalin és Percze Miklós a televízió Ki mit tud? műsorának debreceni aranyról nagy gólt lőtt a jobb felső sarokba. 1:0.

Szünet után Gellér helyén Gaján játszott, Oláh lett a jobbfedezet, Zilahi II. helyére pedig Farkas ment előre. Később Juhász helyett Kovács állt be. A lengyel együttesben Maslonka lett a jobbösszekötő, majd Hliva helyett Dawidcsinszki lett a jobbszélső.

1021

Dr. Szilágyi Gábor, a Debrecen Városi Tanács vb-elnöke átnyújtja Holló László Kossuth-díjas festőművésznek az életéről és munkásságáról készült könyv első példányát

Könyv Holló László munkásságáról

A napokban készült el a Debreceni Alföldi Nyomdában az a könyv, amely *Holló László* Kossuth-díjas festőművész életével és munkásságával foglalkozik. A művészi kivitelezésű és képanyagában is ízlésesen szerkesztett kötet a Debrecen Városi Tanács gondozásában készült. Szerzője dr. Tóth Ervin kritikus és műtörténész. Az Alföldi Nyomda kollektívája mind külső formájában, mind tartalmi igényességében olyan könyvet készített, amely méltán reprezentálja a Debrecenben élő és alkotó festőművész munkásságát.

A könyv első példányát tegnap délelőtt bensőséges ünnepség keretében adta át Holló Lászlónak a városi tanács végrehajtó bizottsága nevében *dr. Szilágyi Gábor*, a városi tanács vb-elnöke. Az ünnepségen megjelent *Baranyai György*, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára, *Valkó Mihály*, a Debrecen Városi Pártbizottság első titkára, *Ördög László*, a Debrecen Városi Tanács vb-elnökhelyettese, *Ónosi László*, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, *Jánószki Mihályné*, a Hazafias Népfront Debrecen városi bizottságának titkára és *Benkő István*, az Alföldi Nyomda igazgatója.

Szilágyi Gábor elvtárs a könyv átnyújtásakor hangsúlyozta, hogy a kötet Holló László életművének legszebb darabjait foglalja magában.

Belgie
a lagosi é

Lagos (MTI) A lagosi brit nemzetközösségi értekezlet szerdán este befejezte tanácskozását és utána közleményt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúböszörményi Népújság
1966 JAN 14

Dip

Koszigin Nandával és Humphrey

Új-Delhi (MTI) Új-Delhiben csütörtökön intenzív diplomáciai tevékenység folyt: a Sasztri temetése alkalmából az indiai fővárosba érkezett külföldi vezetők felhasználták az alkalmat arra, hogy az indiai kormányférfiakkal és egymással tárgyaljanak.

Humphrey amerikai alelnök *Rusk* külügyminiszter társaságában felkereste szállásán *Koszigin* szovjet miniszterelnököt. A találkozó, amelyen részt vett *Firjubin* szovjet külügyminiszter-helyettes és a két ország indiai nagykövete is, egy és háromnegyed órát tartott. A megbeszélések tartalmáról nem adtak ki hivatalos tájékoztatást, a nyugati hírügynökségek azonban úgy értesültek, hogy a találkozón szó volt a taskenti nyilatkozatról és a vietnami helyzetről is.

Előzőleg Humphrey amerikai alelnök félórás látogatást tett *Nanda* indiai miniszterelnöknél. Humphrey a látogatás után kijelentette, hogy az indiai kormányfővel a béke problémáit vitatta meg, s hozzáfűzte: „Reméljük, hogy a taskenti szellem győzedelmeskedni fog."

Koszigin szovjet miniszterelnök a nap során csaknem egyórás megbeszélést folytatott Nandával. A megbeszélésen a nyugati hírügynökségek értesülése szerint a nemzetközi helyzetről, egyebek között Vietnam problémájáról továbbá a szoviet—indiai kapcsolatokról volt szó.

Delhi (TASZSZ) Alekszej Koszigin csütörtökön találkozott Indira Gandhi indiai tájékoztatásügyi miniszterrel. A két politikus szívélyes, baráti megbeszélést folytatott.

Ki lesz a miniszterelnök?

Új-Delhi (MTI). Új-Delhiben szerdán folytatódtak az indiai vezetők tanácskozásai Sasztri utódlásának kérdéséről.

A köztársasági elnök az indiai politikai hagyománynak megfelelően mindig a kongresszus párt parlamenti csoportjának elnökét kéri fel a kormány megalakítására.

Van olyan vélemény is — amelyet az AP értesülése szerint az ügyvivő miniszterelnök maga is támogat —, hogy Nandának az 1967 februárjában esedékes választásokig kellene betöltenie a kormányfői tisztséget. Mások szerint a taskenti megállapodás végrehajtása és a súlyos gazdasági helyzet egyaránt megköveteli, hogy a párt ne átmeneti időre, hanem nagyobb távlatra hozzon döntést.

★

Rawalpindiből érkező jelentés szerint a pakisztáni külügyminisztérium szóvivője szerdán kijelentette, hogy a taskenti nyilatkozat nagy lépést jelent a kasmíri vita békés megoldása felé.

A pakisztáni szóvivő meleg szavakkal mondott köszönetet a szovjet vezetőknek a taskenti nyilatkozat kidolgozásában vállalt szerepükért.

Ugyanakkor szerdán Pakisztánban a szélsőséges csoportok több helyen is megmozdulást szerveztek a taskenti nyilatkozat ellen. Lahoréban kisebb tüntetésekre is sor került: a felvonulók „Nem

Brezsi

Ulánbátor (TASZSZ) Szoboljev, a Szovjetunió ulánbátori nagykövete csütörtökön fogadást adott a hivatalos látogatáson Mongóliában tartózkodó szovjet párt- és kormányküldöttség tiszteletére.

A fogadáson megjelent Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának első titkára, Mazurov, a Központi Bizottság elnökségé-

Az Egyesült
több n
Johnson üz

Washington. Kis Csaba, az MTI tudósítója jelenti:

Johnson elnök szerdán este mondotta el a kongresszusban szokásos évi üzenetét az Egyesült Államok helyzetéről. Az elnöki program amely a két ház együttes ülésén hangzott el a várakozásnak megfelelően a vaj és az ágyú programját hirdette meg. Az elnök kijelentette, tovább akarja folytatni az úgynevezett nagy társadalom építésének programját, de mindent megad a vietnami háború folytatásához és világosan kije-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZABADSÁG

1966. JAN 11.

HOLLÓ LÁSZLÓ KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ életművéről gazdagon illusztrált kötetet jelentetett meg a Debreceni Városi Tanács.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 23.
MAGYAR NEMZET

Holló László

Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítása január 25-én, szombat délben 12 órakor nyílik meg a Magyar Nemzeti Galériában. Megnyitó beszédet mond Béres András múzeumigazgató.

1021

Nikola Nikolov

— *En például ilyenkor a tűzrakást!* — mondja s erre a

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 JAN 23

— HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból állított össze a Magyar Nemzeti Galéria ez évi első kiállítását és január 25-én, szombaton 12 órakor nyitják meg.

mmelyekbe, mit es ho-

-..-

bb 25. párizsi és hamburgi meghivás holló lászló részére

vid/j/m/fm 1021

1964. április 20.

holló lászló, debrecenben élő kossuth-dijas festőművész - akinek a közelmultban nagysikerü kiállitása volt budapesten, debrecenben és cegléden, - most párizsba és hamburgba kapott meghivást. mindkét városban kiállitást kivánnak rendezni holló lászló alkotásaiból./mti/

-..-

9.30/-n

utolsó szakaszához érkezett közép-európa egyik legnagyobb transzformátorállomásának, a budapest-zuglói-alállomásnak építése.

az épitkezés még 1955-ben kezdődött azzal a céllal, hogy az uj alállomás budapest 30 kilovoltos elektromos főhálózatának egyik táppontja legyen, időközben azonban az országos energiaszükséglet rohamos növekedése szükségessé tette a nemzetközi villamosenergia együttmüködést a csehszlovák, majd a szovjet villamosenergia-rendszerrel 220 kilovoltos távvezetékeken és ez megkövetelte a zuglói alállomás nagyarányu továbbfejlesztését. a fejlesztés az elmult években nagyrészt meg is történt és tiz hektárnyi területen felépült hazánk első 220 kilovoltos alállomása. /folyt.köv./

9.24/-n

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 28.

Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikáinak kiállítását szombaton délután nyitják meg a debreceni Déri Múzeumban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 MÁJ 10.

1021

Holló László kiállítása

a Kossuth Lajos Tudományegyetemen

Az egyetem aulájában kiállított közel 40 képe és három tárlóban elhelyezett grafikája valójában életművének itthon található darabjaiból rendeződött. Legnagyobb részük előző tárlatokból ismert, mégis így, a rendezés logikus tömörítésével, a színek egymást fokozó áradásában újból lemérhetjük Holló képalakító erejét. A képek sommás értékelése helyett az elrendezést követve szóljunk most néhány képéről és grafikájáról. A bejáratnál festőállványon helyezték el 928-ban készült plain air-ban megfestett önarcképét. A merészen állítja a főkötő hideg kékjét. Megragadó lelkiséget árul el a „Lucernakaszálás idején" (1928) vászna. A művész alulról tekint felfelé, s ez a mélyről látás megnöveli az úthajlatot, a dombot heggyé magasítja. A látásnak ebből a szögéből a kasza kisebbnek látszik, az égbolt pedig kiszélesül, mintha hegyi ösvényen s nem az alföld pusztáján haladna. Tornyainál, Kosztánál a táj nem hagy kétséget, földrajzilag is a vidékkel ismerős, besorozza a jól ismert környezetbe. Hollónál nincs ilyen „topográfiailag" azonnal

faun testén játszik a fény, bő alkalom, hogy a színek egymásnak felelgető változatait kifejezze. Holló ekkor már túl van a 40-en, zöld levelek közül néz ránk, kissé kesernyésen, kertjének flórájától elválaszthatatlanul. A fényhatások kezelése egészen korai képeinek módszerére vall. Ugyanebből az évből való másik önarcképe nyugodt, tudása biztonságát, önbizalmát ábrázoló kép. A haj vöröses barnába hajlik, s a közömbös háttérből élénken világít ki a világos sárga és a gallér fehérje. Első feleségéről 1929-ben készült festményén merészen használja a sárgát, a vöröset és különösen a fehéret. A színeket azonban a legkülönbözőbb reflexek szántják, az átvilágított árnyékok ott bújkálnak a hajlatokban. A háttér egy színű, csaknem sötétbarnás bíbor. **E meleg színek centrumába** meghatározható elhatárolás, ugyanazt a tájat ezer és ezer alakban vetíti elénk, romantikus képzeletének megfelelően. Már ez a tény is elválasztja az alföldiek sorától. A Fürdőzők II. egy évvel korábbi keltezésű. Inkább barbár mithológiai jelenetként hat. Hátratámaszkodó biztos anatómiával megfestett női testet állít a kép centrumába, szinte eggyé válva a buja, zöld vegetációval. Az egész jelenet inkább érzékiséget áraszt, ami korántsem érződik a természet szépségétől körülvett plain air aktjain. E merész erotika felfedezhető a Danae Olympia s a Fürdés után több vásznán. Holló szélsőséges temperamentumát egyáltalán nem fékezi a „Mulató asszonyok" (1929) bizonyára dadai jeleneténél. Mezítlábas, rongyokba burkolt, munkában megviselt nép zeneszóra hejehujázik, szól a tűzpiros hegedű, perdül a rongyos szoknya. Ez a jókedv azonban inkább szánalmat ébreszt, a „mit bánom, mi lesz holnap?" kérdőjele ott mered a düledező nádzsuppos ház előtt. Holló a dadai képeken kapcsolódik legerőteljesebben az alföldi jelleghez, falusi házacskáival, leányaival, asszonyaival, a tiszai tájakkal, lovakkal és tehenekkel. Itt feszegeti színeinek további határait. A „Dadai utcarészlet 1929" elhagyott, ember nélküli utca, izzó napsütésben, vegyítetlen színekkel, eleven lila kék ég hátterével. A poros utcán a piros, mintha vérrel csurgatott lenne. — Történelmi képeinek az egyik legszebb darabja a „Fehér ló áldozása" (1929). A fehérbe öltözött táltos, feltartott kezével, történelmi légkört áraszt, az ágaskodó fehér ló Delacroix villámlástól megrettent paripájának mozdulatára emlékeztet, ezen a képen is főmotivummá lépve elő, akár a „Vihar", az „Őszi szántás", vagy a „Kárvallott cigányok" vásznain. Egy 1959-ből való — a Rembrandt-i felfogáshoz igen közel került portréján — szinte csurgatott meleg színekkel, fáradtabbra, öregebbre festi önmagát, önmarcangoló pesszimizmussal, amely ennyire kiélezetten ritka Holló alapvetően derülátó és sohasem reménytelenséget sugalló pikturájában. A Lakodalmasoknál, Kapálóknál és a Kárvallott cigányoknál közelről is megfigyelhető egy-egy széles ecsetnyom, amely szivárványszínekre bomlik, s a festékcsomók térbeliségével is fokozza a testek plasztikáját. Alig jelzi az alakokat, a felvonulók még sem merevednek absztrakt jelzésekbe. A „Kárvallott cigányok"-nál (1947) a ló hullája túlnyújtott, a mező nagy terét fogja át, a cigányok alakját csak festékfoltok mutatják. A ló testét óriássá dimenzionálja, mintha a bánat nagyságát is jelezné vele. Jellegzetesen dadai táj, feltűnően optimista hangulattal a „Tisza partján" (1959). Mintha itt váltana át Holló életérzése: dadai képeinek színei rendkívül merészek, tűzpiros tehén, sárgásfehér ecsetnyomokkal mintázott lovak, arabeszkszerű színalakzatok, ecsetsuhintásainak szinte szélsőséges felfokozásával. Ragyogás és levegősség jellemzi „Lakomecz Gisznóólja Dadán" (1961) c. képét is. Vad, romantikus színviharzásban vigyáz az optikai egységre, a „Vihar" 1963-tól való VI. megfogalmazásán (!) Ki tudja hányadik vásznán mérlegeli nemcsak indulatait, de festői erejét is. A színkezelésben itt jut el a már fokozhatatlan határig, ahol a sűrűn, tömegekben feirakott festékkel amúgyis nagy látóterű képeinek térbeli hatását is fokozza. **Dr. Tóth Ervin**

A kal semmiképpen nem kisebbítjük *Tréfás György* (Kékszakállú herceg) és *Tibay Kriszta* (Judit) érdemét, akik mély átéléssel, szép hanggal, nagy művészi ambicióval és felelősségérzettel formálták meg szerepüket. A második előadás al-

ne, *Richárd* n
bi szereplők i
tek a kívánalm
Varga Magda
nek és hangjá
vel. A koreogr
dit műve.

Bemutatót tart az építők Hajdú együttese

A Debreceni Építők Hajdú Népi Táncegyüttese május 11-én, hétfőn este 7 órai kezdettel tartja új műsorának bemutatóját a debreceni Hungária kamaraszínházban.

A Szocialista kultúráért jelvénnyel, és a Kiváló együttes címmel kitüntetett debreceni népitánc-csoport *Uj utakon* címmel mutat be műsort. Az érdekes cím arra utal, hogy a műsorban több olyan szám is szerepel, amely az együttes útkereső szándékát, kísérleteinek eredményeit bizonyítja. A népi táncokon kívül, elhangzanak a műsorban, hangszeres szólók és népdalok, valamint más zenei számok. A műsorban közreműködnek: *Radics Magda, Maros György, Nagy Gizella, Varga Katalin, Árva László, Balogh Tamás* mint énekes szólisták, illetve szavalók. *Nyíri Lajos* cimbalmon ad elő. Az együttes művészeti vezetője *dr. Varga Gyula*, zenei vezető *Czövek Lajos*. Vezényel *Farkas Béla*.

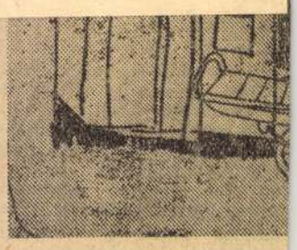

Józsa János: Illusztráció

NYELV

„Április 10-én

A debreceni általános iskolák a közelmúltban levelet kaptak a Hajdú—Szabolcs

Traktor

Várakozom az egyik Patyolat-fiókban. Sokan vagyunk, a kibomló tavasz sürget mindenkit, s úgy látszik, sok a késedelmeskedő ember. Egyszer nyílik az ajtó, nagy csomagokkal megrakodva fiatalember lép be, esőkabátban.

— Egy ajtóval arrább van a televízió-szerviz, — szólítja meg az egyik alkalmazott.

— Nem televízió ez, — mutat a fiatalember a csomagra.

— Már azt hittem.

— Á, tetszik tudni mi van ezekben a csomagokban? Gyermekjáték. Kilencszáz forint értékű gyermekjáték.

— Na, a maga gyerekei akkor boldogok lehetnek.

— Boldogok is lesznek. És ráadásul falura viszem. Hadd legyen a falusi gyerekeknek is sok, szép játéka.

— Miért? Minden gyerek egyforma, falusi is, városi is.— szól közbe a fiatalabb alkalmazott.

Közben a munka folyik. A fiatalember — most már így következtek — pedagógus lehet és valamelyik vidéki iskolának, vagy gyermekotthonnak, esetleg valamelyik tanyai kollégiumnak viszi a játékokat. De a legvalószínűbb az, hogy egy falusi óvoda gyermekei játszanak majd velük nagy-nagy örömmel.

A fiatalemberre soká kerül sor. Kibontja az egyik csomagot és elővesz belőle egy különös traktort. Valamelyik délben láttam olyat a Csapó utcai játékbolt kirakatában. Sárga traktor, lánctalpas, fehér kormánya van és ha működik, benne kis piros fény gyullad ki. Ezt onnan tudom, mert a fiatalember letette a traktort a padlóra és megindította. Leguggolt mellé, úgy élvezte ő maga is, hogy működik. Ha a kormányán fordított, fordult a traktor is, szabályosan, szépen.

— Isteni, — kiáltott fel a fiatalabb alkalmazott, és már ott térdelt ő is a játék mellett. — Csodálatos játékokat találnak ki mostanában.

— Nézze, hátrafele is megy, — magyarázta a pedagógus és már mutatta is, hogy megy a sárga traktor hátrafele, kis kellemes zümmögéssel.

— Nagyszerű — lelkendezett a fiatalasszony —, igazán örülhetnek a gyerekei.

A várakozók között volt két idősebb néni is. Hetven fele járhatott már mindegyik, szép őszhajú nénik voltak. Amíg a traktor a padlón járta szabályos útját, ők is beszélgettek. Ilyenformán.

— Volt ilyen a mi időnkben is.

— Volt bizony. Még különb is.

— Csak most mindennel úgy oda vannak,' hogy ma miket tudnak csinálni.

— Pedig tudtak régen is.

— A vőm is olyan. Az is mindig lelkendezik, hogy nézze mama milyen csodálatos dolog, nézze mama milyen szép, látott már ilyet mama. Én meg mondom neki, hogy csak ne lelkendezz, ne lelkendezz, azt hiszed, mindent ti találtatok ki. Volt már ilyen a mi időnkben is, csak mi nem voltunk vele ilyen nagyra.

— Na meg az is igaz, hogy a mostani holmik alig tartanak pár hétig. Az ember megveszi őket aztán kész. Mire használatba jönne, már el is romlik, csak kiadja a sok pénzt érte az ember.

— Igaz az, vett a vőm is nadrágot, azt mondja, hogy gyűrtelenített. Aztán másnap már vasalni kellett. Na mondom neki, ez aztán igazán jól gyűrtelenített.

Először néhányan odafigyeltek, miről beszélget a két öregasszony. Aztán egyre kevesebben hallgatták oda, inkább a traktort nézték. A fiatalabb alkalmazott át-áthajolt a pulton, úgy gyönyörködött a sárga masinában. A fiatalember pedig boldogan, mint egy gyerek ugrált körötte és irányította.

— Bizonyisten, még a felnőtt is szívesen eljátszik vele, nemcsak a gyerek, — mondta végül, felvette a traktort, majdnem megsimogatta, aztán visszatette ismét a padlóra.

A két öregasszony pedig csak beszélgetett. Lehet, hogy már sor is került volna rájuk, de ők már nagyon jól megértették egymást. Csakhamar közös témákat találtak. S akármerről közeledtek egymáshoz és az emlékekhez, egy dologról került szó, arról időről, amikor fiatalok voltak. Akkor mennyire más volt, akkor mennyivel szebb volt, akkor mennyivel jobb volt.

Ki csodálkozhat rajta? Akkor voltak ők fiatalok.

A sárga traktor pedig diadalmas zümmögéssel járt körbe-körbe a padlón, mit sem törődve a csepüléssel, fordult, hátrált, előrement, mellette pedig ott guggolt a fiatalember, akinél boldogabbat azt hiszem, azokban a percekben keresni sem lehetett volna a városban.

(if)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Új Kiváló és Érdemes Művészek

A forradalmi munkás-paraszt kormány, hazánk felszabadulásának 19. évfordulója alkalmából, a szocialista kultúra fejlesztése terén szerzett kimagasló érdemeik elismeréséül, *a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze* kitüntető címet adományozta *Bernáth Aurél* Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas érdemes művész, festőművésznek, *Fodor János* Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Magyar Állami Operaház zenekara szólóművészének, *Kiss Manyi* Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Madách Színház tagjának, *Simándy József* Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Magyar Állami Operaház magánénekesének;

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címet adományozta *Barcsay Jenő* Kossuth-díjas festőművésznek, *Dajbukát Ilona* színművésznek, a Madách Színház tagjának, *Deák Sándor* Jászai Mari-díjas színművésznek, a Vígszínház tagjának, *Fenyő Emil* színművésznek, a Nemzeti Színház tagjának, *Herman Lipót* Munkácsy-díjas festőművésznek, *Hincz Gyula* Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművésznek, *Holló László* Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművésznek, *Kerényi Jenő* Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas szobrászművésznek, *Palánkai Klára* operaénekesnőnek, a Magyar Állami Operaház magánénekesnőjének, *Petri Ede* Liszt Ferenc-díjas zongoraművésznek, a Zeneművészeti Főiskola tanárának, *Rátonyi Róbert* Jászai Mari-díjas színművésznek, a Fővárosi Operettszínház tagjának, *Rubányi Vilmos* karmesternek, a debreceni Csokonai Színház zenei vezetőjének és *Sándor Böske* színművésznőnek, az Állami Déryné Színház tagjának.

A kitüntetéseket csütörtök délután *Kállai Gyula*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökhelyettese nyújtotta át az országházban.

tanácsa
kik és
területr
során a
ság egy
nagyme
got zsá

művész szövetség, nagyon élénk az irodalmi és művészeti élet.

*

Ki tudja, hogy a felsorolhatatlanul sok élmény közül miért bukkan elő gyakran azzal a pilótával való találkozásom, akivel együtt repültem Sziktivkárba? Nem ő vezette a

Új házak — az új lakók számának a faházak

ről. Úgy búcsúztunk, hogy tudtuk: sohasem fogunk találkozni többet. Aztán Sziktiváron a szálloda előtt rámkiáltott:

— Magyar!

Akkor már kötött a

Megfordulnc

Legjobban a sziktivári egyetemen hiányzott az alapos nyelvtudás. Mert a mindennapi dolgokról könnyebb elbeszélgetni, de a tudomány alapos nyelvismeretet kíván. Szerencsére a könyvekből, amelyeket az egyetemen ajándékba kaptam, kiegészíthettem az egyetemen készített jegyzeteimet az ott szerzett ismereteimet is. Talán majd mód lesz egy-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZABADSÁG

1964 APR 28

HOLLÓ LÁSZLÓ Debrecenben élő Kossuth-díjas festőművész Párizsba és Hamburgba kapott meghívást. Mindkét városban kiállítást terveznek alkotásaiból.

*

لا إله إلا الله

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 ALFÖLD

résztvevők között igen tartalmas és izgalmas vita alakult ki.

Holló László Kossuth-díjas festőművészt a Népköztársaság Elnöki Tanácsa *érdemes művész* címmel tüntette ki. A kitüntetést a művész személyesen vette át. – Itt említjük meg, hogy április 3-án nyílt meg Cegléden a Kossuth Múzeumban a művész reprezentatív kiállítása. Debrecenen kívül ez az első vidéki múzeum, ahol ilyen átfogó, a művész egész munkásságát felölelő kiállítás került a közönség elé. – Április 5-én pedig Debrecenben, a TIT Csokonai Klubjában mutatták be a művész 1963–1964. telén alkotott festményeit. E kiállításról folyóiratunk mostani számában részletesen beszámolunk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

MAGYAR NEMZET

1966 JAN 16

Vasárnap, 1966. január 16.

— **Debrecen Kossuth-díjas festőművésze,** Holló László munkásságáról könyvet készíttetett a debreceni városi tanács. Az ízléses kivitelű könyvet a napokban nyújtották át a művésznek, aki viszonzásképpen egy debreceni vonatkozású témát megörökítő alkotását ajándékozta a tanácsnak.

a Lengye

Magyar Hird
SAJTÓFIGYE
Budapest, V., Petőfi
Telefon: 188-296,

MAGYAR NEMZE

Holló László

1966 JAN 18

Vasárnap, 1966. január 16.

— Debrecen Kossuth-díjas festőművésze, Holló László munkásságáról könyvet készíttetett a debreceni városi tanács. Az ízléses kivitelű könyvet a napokban nyújtották át a művésznek, aki viszonzásképpen egy debreceni vonatkozású témát megörökítő alkotását ajándékozta a tanácsnak.

a Lengye

1964 APR 12

A Tócóskert festője

Holló László téli képeinek kiállítása a TIT-ben

/1021

Hogyan tudja a Tilalmas és előtt merednének a rouent a Tócóskert mikrokozmoszát székesegyház gótikus épületéújból és újból szerves világgá re, vagy a japán Hokusai szeteremteni — erre nyújt most mével néznök a „szent hepéldát ez a közelmúltban gyet", a Fujijamát: fényben és megnyílt képkiállítás a TIT esőben, reggel és alkonyatkor, Csokonai Értelmiségi Klubjáhajnalban vagy az éjszaka ban. A témakör azonos: egy még felismerhető csillagfégondolat 22 féle ruházatban, nyének nyomaiban. A képek 22 fénytörés és hangulatváltosora: árnyalatokban szelidült zás kaleidoszkópjában. A látomások. Holló érzi felelőstávoli kunyhók ugyanarról a ség súlyát, próbál és mérlehelyről ködlenek elénk, csak a gel, kutatja erejét. Benne él szántás rögei dübörögnek elő a Tilalmas és a Tócóskert rusztikus ecsetkezeléssel, sűminden buckája, az út minden rű festékcsomókban. Talán hajlata, amelynek rögeit is még izgalmasabb az ilyen tárismeri, a távoli viskók, a kis lat — éppen lehelletfinom vápasztaházak minden részlelátozatait ízlelgetve — mint ahol te. Mégis küzdelem valaa témakör más és más.

mennyit vászon, s a küzdelmekben mindig feszültség rejBeethoven Kreutzer szonátőzik.
tájának egyik tételét „tema con variationi"-t idézte emHollónak ezekben a napoklékezetemben a tárlat, amely a ban több tárlata is nyitva áll TIT-kiállítás sorozatainak az érdeklődők előtt. A hónap eddigi legnagyobb eredmévégén az egyetem is bekapcsonye. A bemutatkozás időszelódik, s Holló az ünneplések tűségét fokozta, hogy Holló tetőpontján egyre mélyebb László ez alkalommal hivatafelelősségérzettel, a művészi losan is mint népköztársaságunk munka becsületével mutatja gunk érdemes művésze lépett be műveit. Vegyük a jelen elénk. A rendezés a képek felpéldáját is. Egy ilyen hosszú, sorakoztatásában a hajnaltól a kegyetlen télben más festő csak-em éjszakába hulló idős korában már meleg szomély színekig követte a fesbájába húzódik, legfeljebb altőt. Az utolsó kép komor zákalmi vázlatokat készít és róakkordját az égbolt közeszemlélődik. A nyolcadik évpén a lehulló nap vörös fétized végén járó Holló Lászlónyétől megfestett egyetlen felló pedig fiatalokat megszélhő jelenti.

genítő munkakedvvel dolgozva nagyméretű téli képek sorozatával ajándékozza meg A tárlaton egyszerre részhíveit.
sévé válunk nemcsak Holló A műkrittika már korábban belső küzdelmeinek, de ott kiemelte, hogy Holló legszebb állunk műhelyében is, ahol az képei közül való a Rügyfakaérzések érzékeny mérlegén dás. Fehér és rózsaszínbe öladagolja egy-egy színvilág tözött kora tavaszi táj, már hangulatát, a napszakok kübomló levelekkel, a fák kérge lönböző óráinak megfelelően. alatt feszülő erőkkel és most

Mintha Manet festőállványa ennek ellenpólusaként a tél, a hasítóan éles levegő, a dermedt táj — de ebben éppúgy benne feszül a tavasz ígérete, mint a rügyfakadásban.

Holló László

Az ilyen megvilágítási fokozatokra s érzelmi skálára épülő képsorozat nyilván alapít az emlékezésre. A biztos memorizálás utat enged a szabad szárnyalásnak. Medgyánszky több képének cerzavázlatára ráírta a színeket, tudva, hogy részletező ecsetje úgysem tudna lépést tartani a gyorsan változó, helyesebben a gyorsan elhaló színekkel.

Holló szinte kézenfogva vezet bennünket a Tilalmasba és a Tócóskertbe. Üdvözöljük az ismerős tájat, amelyet valójában sohasem láttunk ilyennek, mert a festő látása felfokozta a panorámát. S megcsodáljuk ezt a sajátos emlékezni tudást, amely nemcsak a színeket, hanem az ahhoz tapadó hangulatot is rögzítette. Az érzelmekről sok költő, zenész, író és képzőművész nyilatkozott már. Mindnek a maga módján újszerűen és egyénien kellett szólnia, s nem epigon módján. Holló tájhangulataihoz új, egyéniségéhez mért nyelvezetet kellett kialakítani. S hogy ez sikerült, lemérhetjük abból, hogy színei, ecsetjárása, komponálásmódja és látása másokéval nem téveszthető össze, sajátosan egyéni. A csend hallgatagsága súlyos, szinte zeneiséget ébreszt. Valójában a lélek. dübörgése ez, amelynek felszabadulásához kell a nyugalom, kell a magány, de mindenekelőtt a csend. E képek egyikén-másikán az ereszkedő köd neszét — úgy sejtjük — csak a fáradtan hazatartó anya és gyermek cipője alatt meg-megcsikorduló hó töri meg — oly tapintható, oly összesűrűsödött a csend.

Így olvad e tárlat 22 darabból álló képsora egyetlen hangzásba, egy különös szépségű egyéni dallamba, amelynek hangszerelése a már jól ismert hollói motívumokból szövődik. — Képcímek? Valójában minek? Mind ugyanarról a tájról, mind annak egyetlen látásba belefoglalható részéről mesél.

Dr. Tóth Ervin

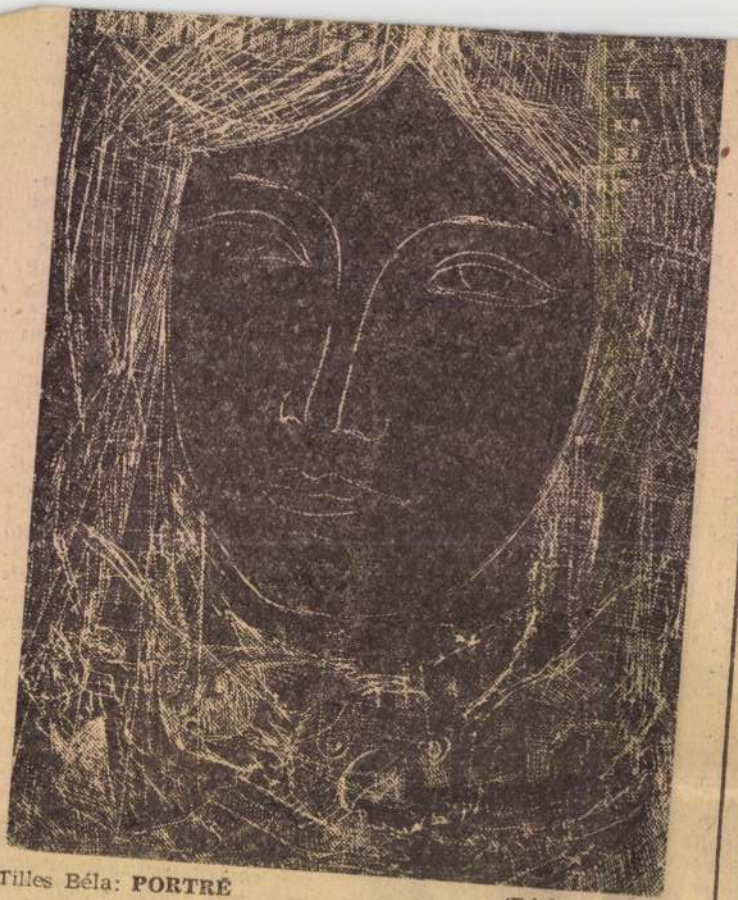

Tilles Béla: **PORTRÉ**

(Rézkarc)

„Moziváros" Kairóban

Az EAK kulturális minisztere tette le az EAK és az egész közel-keleti térség legnagyobb „moziválasának" alapkövét. A Kairóban épülő „moziváros"-ban 18 stúdiót építenek, a legmodernebb felszereléssel. Nyolc laboratórium tartozik majd hozzá, négyben fekete-fehér, négyben pedig színes filmeket dolgoznak ki. A nagyszabású építkezés különleges kerteket is létesít külső felvételek számára, továbbá luxusszállót, vendéglőket és fürdőmedencét a szereplőknek.

HAJDÚ-BIHAR! NAPLÓ

6. oldal — 1964. április 12.

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdúbihar megyei Napló

van kapcsol
vízió. Ha
testem ará
megnő, lába
nyiak mara
den rendeze
megbomlik
zatossá váli
is, ott tan
kedv a szoba
dám rajzfilmet közvetít a tévé, lányom elmerülten hasal a heverőn, úgy nézi.

Egyszerre hirtelen csönd lesz, megfullad a hang a készülékben, kialszik a villany. Valahonnan felülről éles kiáltozás hallatszik, a sötétséget harsány rivajjal fogadtak valahol a gyerekek. A hirtelen sötétség úgy szakad ránk, mint valami váratlan, kellemetlen iszonyat. Nincs tárgy, nincsenek körvonalak sem, a fényhez szokott szem néhány pillanatig nem tudja felmérni még a megszokott távolságokat sem, az ablak homályos négyszöge is üresen ásít. Néma, hideg csönd ez, keserű és kiábrándító.

Egy-két pillanatig a csönd és a sötétség úgy elkábít, hogy mozdulni se tudok. Nincs annyi erőm, hogy zsebembe nyúljak, csak néhány végtelenül hosszúnak tűnő tizedmásodperc után engedelmeskedik a kezem tétova akaratomnak s vibráló, bágyadt fénnyel kattan az öngyújtó. Az előbb még rideg tárgyak felvesznek valami homályos körvonalat, kibontakozgesse az ijedtség hirtelen támadt árnyékait.

Keressük a gyertyát. Nincs egyik fiókban, nincs a másikban és közben beszélni kell, feloldani a ránkszakadt sötétségét, kitölteni valamivel azt a hideg és dermedt űrt, amely a villannyal kihunyásakor keletkezett. A szó most valóban rendelkezik valami fénnyel, kiegészíteni próbálja az öngyújtó parányi lángját, elriasztani a sötétségből előtolakodó magány riasztóan kellemetlen képeit.

Közben kinézek az ablakon, meg kell tudnom, máshol is elaludt-e a villany. Mit tagadjam, megnyugtatóbb számomra, ha máshol is sötét van. Nemcsak azért, mert akkor nem nekem kell keresni a hibát, hanem mert úgy érzem, a sötétség-

nyom szem

VILL

meggyulla
tányérra
beviszem
hogy eny
mi a söté
belül már
foglalkozt
jon medi
sötétség.
nem moz
lem, odab
találja a
itt, hiszen
a játékok
vonzásuka
ségüket,
úgy játs
amikor fé
És nem s
vízió sem,
már nem
gignézni.
olvasni,
csinálni s
a gyerty
mécse me
ágyazni é
rű korai
engedel
aludni, v
várni,
meggyulla
Csodálat
kor veszer

1964 JAN 26.
1021

Holló László

Holló László grafikai kiállítása

A Magyar Nemzeti Galériában szombaton ünnepélyesen megnyitották Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítását.

Az ünnepségen — amelyen részt vett a 77 éves művész is —, Pogány Ö. Gábor főigazgató üdvözlő szavai után dr. Béres András, a debreceni Déri Múzeum igazgatója méltatta a kiállító művész munkásságát és ismertette a tárlat anyagát.

Holló László: Fuvarosszekér.

NÉPSZABADSÁG
Magyar
SAJTÓTÖ
Budapest, V., Petőfi
Telefon: 188-296,

SZABÓ ISTVÁN:

VIDÉKI MEGÁLL

A gyalogút erősen lejtett és olyan keskeny volt, hogy csak libasorban ereszkedhettek le rajta; jobbról szőlősorok húzódtak, balról meg egy gyümölcsös drótkerítése. Fábián az apja mögött haladt, lépéseit is őhozzá kellett igazítania, pedig valójában iparkodni szeretett volna, hogy elérhessék a városba menő, félkilences buszt. Minduntalan a karóráját nézte: még hét percük volt a megállóig.

Kénytelen volt szép nyugodtan ballagni, mert ahhoz már nem volt bátorsága, hogy siettesse az apját; ha erre vetemedne, az öreg csodálkozva megkérdezné, hogy miért olyan sürgős? Valószínű, meg is állna és úgy tenné föl a kérdést Fábiánnak. Ezt nem kockáztatta meg, inkább hallgatott és enyhe ingerültséggel küszködve, megadóan lépkedett az apja nyomán.

Semmi kedve nem volt hozzá, hogy gyalog tegyék meg a városba vezető, hat kilométernyi utat, porban, melegben és főként ilyen fiát a mostanival; nem arra fülel, mit mond, hanem hogyan mondja; örökké gyanús jelek után szimatol, s mindezt abban a hitben, hogy Fábián nem tud róla. Szája időnként összerándul és gyorsan másfelé néz.

Valószínű, hogy az apja elég sok „új" és „idegen" mozzanatot talál a viselkedésében; Fábián néha saját magát is tetten éri. Leginkább az itthon tükrében látja a különbséget, mert a szülőház emlékezteti régi mivoltára is; csakhogy ez a különbség mások számára nem látható. Az apjának jó néhány külső jel marad, amin elrágódhat; csak ezeken tudja fölmérni, mi lett a fiából. Annyit lát, hogy a cigarettát nem befelé fordítja a markába, hanem mutatóujja és középső ujja között tartja, parázzsal kifelé, mint az úriemberek; a hamut időnként le is pöccinti, pedig az magától is leesne; sőt, hamutartó híján, egy kistányért vett használatba. Valahogy másképpen eszik, a tárgyakat nem úgy fogja meg, mint

Holló László.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

t3

NÉPSZAVA
1964 JAN 2.

Jubileumi és emlékkiállítások, érdekes tárlatok a Magyar Nemzeti Galériában

A képzőművészeti »csemegék« kedvelőinek az idén is bőségesen lesz látnivalójuk a Magyar Nemzeti Galéria termeiben. Jubileumi kiállítások, emlékkiállítások, grafikai tárlatok sora szerepel a programban, a Galéria anyagából összeválogatott vidéki bemutatókon kívül.

A Szőnyi-kiállítás mellett az év első érdekes képzőművészeti eseménye a Galériában *Holló László grafikáinak* január 25-én nyíló kiállítása.

Felszabadulásunk évfordulójának tiszteletére *április 4-én nyitják meg a hódmezővásárhelyi művésztelep tízéves jubileumi kiállítását.* Júniusban a több mint fél évszázados fennállását ünneplő *Százados úti művésztelep legjobb alkotásai kerülnek a közönség elé.*

Dési-Huber István emlékkiállítást rendeznek októberben. Az év végi program »fénye« a »*Romantika a magyar képzőművészetben*« című bemutató lesz. Említésre méltó eseménynek ígérkezik *Szalmás Béla* és *Csemiczky Tihamér* grafikusok emlékkiállítása. Ezenkívül októberben, a múzeumi hónap idején *vidéken is több kiállítást rendez a Magyar Nemzeti Galéria.* (gy)

12

állású vezető segítségéve
figurával. Az eset előzmén
vidéki üzemünkben akadt
sen *elhíresztelte magáról,*
egy igen-igen magas beos
— nem is éppen sikertele
kovácsolt önmaga számár
lett, szabálytalanságokat
vonta felelősségre »jó ka
megvetés és felháborodás
izzott körülötte.

GONDOLTAM EGYET
ban forgó vezetőt, ak
reken kijelentette: ne
meretség sincsen köz
akart adni, hogy indítsana
ról« a szabálytalanságokk
mosolyodott, szemében a
adta *a komoly tréfa »ho*
egyszerűen meglátogatta
hogy találkozzék a mi er
füle hallatára, jó hangosa
az illető, mert még sohas
mint aki jól végezte dol
tást.

Nos, a hatás nem is
kellett a szabálytalanság
vizsgálatot. Elvégezték m
ték, mintha valami lid
volna. A szerencselovag
dott nimbusz pillanatok
amikor tavaszi reggelen f

Hogy miért hozakodt
történettel? *Azért, mert*
forgalomban van. Azért,
számban is — még mind
alapján próbálják sütöget
ilyenformán: egy-két célz
jegyzés a »kapcsolatokról
mint másnak ... Telik-mú
emlékszik értesüléseinek
hogy a recept birtokosa n
körülmények között megv

1963 JUN

Holló László

MŰVÉSZET

A II. tavaszi tárlatról

A Hajdú-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról

A tárlat gazdag anyagában elsősorban az lepi meg a látogatót, hogy míg tematikában elég szűk körre szorítkoznak művészeink, a megoldásokban, festői felfogásban, törekvésben annál változatosabbak, frissebbek: olykor még egy művész képei is többféle felfogást, eljárást tükröznek, ami pl. hosszabb időre visszatekintve nem lenne meglepő, de egy félév munkáját felölelő kiállításban elgondolkoztató jelenség. A tematikát illetőleg az az észrevételünk, hogy az kissé elmarad a mától. Jórészt az „örök" témák: csendélet, táj, hangulatos város- vagy utcarészlet, fejek stb. adják a képek tárgyait. Ez a hagyomány erején kívül szemmel láthatóan az egyre jobban érvényesülő újabb festői törekvésekből is következik. Az impresszionizmus, posztimpresszionizmus után a képzőművészet egyre messzebb kerül a valóságtól, a téma, a közvetlen élmény legfeljebb ugródeszkául szolgál számára, olyasmi, ami megindítja a művész képzeletét, alkotó lendületét, de aztán egyre jelentéktelenebbé válik. A témát a modern festő színekké vagy elvont formákká oldja vagy sűríti hajlamának, képességeinek megfelelően.

A tavaszi tárlat egyik érdekessége, hogy a régi realista és posztimpresszionista módszerek képviselői mellett, akik többnyire az idősebb nemzedék tagjai, ott találjuk a szétágazó új törekvések hordozóit is. Talán nem volt még kiállítás Debrecenben, az Ady Társaság egykori kezdeményezéseitől eltekintve, mely ilyen bőségben és változatossággal mutatott volna be újarcú alkotásokat. Ez a körülmény nagy mértékben emeli a tárlat jelentőségét.

A realista iskola törekvései elsősorban *Veress Géza, Nagy Ferenc és Tar Zoltán* képein revelálódnak. Alkotásaik komoly mesterségbeli tudásról, kiforrott ízlésről, de némi erőtlenségről tanúskodnak. Jól szemlélteti ezt pl. Veress Géza *Kordélyos ló* c. festménye, mely egy nagyszerűen megragadott téma jó érzékkel való rögzítése, de a puszta ábránál alig mond többet. Az igavonó állat heroikus munkájának vagy letörtségének, robotja sivár egyhangúságának milyen pompás ábrázolásával lehetett volna mélyíteni vagy fokozni ezt a képet! Courbet ecsetjére méltó tárgy – Courbet ereje nélkül. Igen finomak viszont, s az idős mester vállalkozó kedvének is jó bizonyítékai linómetszetei. Egyszerűségével, hangulatosságával különösen megkapó a *Téli erdő* című. Az új törekvések nyomai azonban ennek a csoportnak a vásznain is tükröződnek: már náluk is jelentkezik bizonyos oldottság, távolodás a pontos lefestés megkötöttségétől. E téren különösen *Nagy Ferenc* mutat fel eredményeket. Nála az oldódás olykor az impresszionizmus finomságáig fokozódik, mint pl. a jól sikerült *Őszi utcakép*-én.

Történeti rendben haladva, *Holló László* öt képe a posztimpresszionizmus skáláján szólal meg. Nem a tematikáról beszélek itt sem – az öt kép szinte felöleli a kialakult Holló László-i tárgykört: csendélet, portré, a dolgozó ember, a tócóskerti táj –, de a megfestés hallatlan erejéről, összetettségéről. Érzi, és képes megvalósítani a technika minden árnyalatának jelentőségét. Képein a leggyöngédebb, legfinomabb, szinte leheletszerűen felrakott ecsetvonásoktól a vastag, durva rétegben domborodó foltokig minden megtalálható. Persze nem mint öncélú játék, virtuózkodás, hanem mint a festői elgondolás megvalósításának egyik eszköze. Ebből adódik, hogy színei, tónusai is hol erőteljesen harsogók, teltek, kövérek, hol pedig halkan, piano átmene-

a társadalmi harcot igenlő világ felé. Az emberábrázolás sokrétűsége és mélysége, a stílus klasszikus világossága és nemes pátosza, a művek átgondolt, intelligenciát sugárzó felépítése, és talán mindenekelőtt az az önkínzó, sokszor utat vesztő, de kétségtelen emberi tisztesség, amellyel Camus szembe igyekszik nézni az életnek és a halálnak, az emberi élet értelmének kérdéseivel – mégis mindez az ember méltóságát dicséri, és arra mutat, hogy nem reménytelen a győzelem a halálon és saját tévelygéseinken. Éppen ezért a magyar olvasó számára Camus művei korlátaik ellenére is tanulságot és hasznot jelenthetnek, mert árnyaltan és mélyen ábrázolják azt a gondolati problematikát, amely a nyugati értelmiség egyes igen értékes rétegeiben ma is eleven, s amelynek sok eleme nálunk sem idegen ma még.

Messze vezetne, ha a fordításokat akarnánk elemezni és igazságtalanok volnánk, ha egy-egy részletmegoldás bírálgatásával homályosítanánk el azt a tényt, hogy hála Győry János és Szávai Nándor munkájának, a klasszikusan tömör Camus-i próza egészében méltó tolmácsolással kerül a magyar olvasó kezébe. Köpeczi Béla világos, adatgazdag bevezetője jó segítséget ad az olvasónak Camus megértéséhez és értékeléséhez.

ERDÉLYI ILDIKÓ

Móré Mihály: Éneklő gyermekek (linó)

tekkel lopakodnak egy-egy megrázó crescendo felé. Különösen azok a képei megkapók, amelyek egy-egy uralkodó szín: barna, zöld stb. különböző árnyalataiból épülnek fel megragadó egésszé, mint pl. a *Bögrés csendélet, Papp bácsi* vagy a *Tél* c. művek. A halkságnak és a harsányságnak ezek az ellentétei is már bizonyos drámaiságra utalnak, de még jobban fokozzák ezt a drámai hatást a sötét színek közül kivillanó fehér foltok, vagy egy-egy izzó vörös és élénk sárga szín. Holló valóban az a festő, aki a színek nyelvén tud elmondani mindent. *Tavaszi munkája* pl. a barnákból kiragyogó világos színeivel lopja belénk a tavasz frisseségét, derűjét. Egyébként nem véletlenül használunk Hollóval kapcsolatban zenei kifejezéseket sem. Nemcsak technikájában (ecsetkezelés) van valami zenei sajátság, de művei felépítésében is. *Tél* c. képe pl. egy komor szimfónia hangulatát idézi, melybe sejtelmes zöldek és villogó fehérek lopják a derű, az optimizmus egészséges ellensúlyát.

A posztimpresszionizmus más-más útján járnak *Menyhárt József, Maghy Zoltán, Bíró Lajos* és *Félegyházi László. Menyhárt József* mintegy a Cézanne-i vonal folytatója, a valóságot határozott körvonalakkal igyekszik szilárd egységbe komponálni s többnyire sikerrel. Az ilyen törekvés általában bizonyos keménységgel, geometrikus ridegséggel jár együtt, Menyhártot azonban megóvja az ilyesmitől finomságra, szelíd lírára hajló egyénisége. Sajnálatos viszont, hogy a világot kissé tartózkodó, hideg színekkel ábrázolja, bár igen finoman, árnyaltan. *Útépítők* c. vásznán mindezek a vonások felfedezhetők, de említést érdemel ez a kép már témájánál fogva is, mert egyike azoknak a műveknek, melyek áttörik a hagyományos témák bűvös körét. Legsikerültebbnek azonban az a képe mondható, melyben legközvetlenebbül érvényesül kissé hűvös, de derűs világszemlélete *(Csendélet zöld korsóval).*

Maghy Zoltán valahol középen áll a realisták, és mondjuk talán így: a stilizáltságra, dekoratív hatásra törő alkotók között. Őt régebbi képei alapján úgy ismerjük, mint az intim témák poétáját. Derűs udvarok, kisvárosi csendes utcák, halk interieurök meglátója ő, de ezeket sohasem naturalisztikusan ábrázolja, hanem igen finom dekoratív jellegű stilizáltsággal. Ez a sajátsága itt legjobban *Téli udvar* c. képén érvényesül. Jól összehangolt derűs színeivel, egységes megfestésével jó hatást kelt még a *Tyúkpiac.* Önnön törekvéseinek félreérthető megvalósulása a *Csend* c. festménye, melyben a sík fekete háttér előtt teljes, fényben és színben pompázó, realisztikusan, perspektivikusan megfestett épületek állanak.

A posztimpresszionizmus Cézanne-i útján legmesszebb megy *Bíró Lajos.* Ő erőteljes körvonalakban, nagy tömbökben s szinte az egész képre kiterjedőleg egy színben próbálja összefogni témáit. Művein azonban inkább az erőfeszítést érezzük, mint az eredményt. Meglehetősen szűkkörű témavilága mellett színei komor, sötét jellege eléggé egyhangúvá és leverővé teszik alkotásait. Meg kell szabadulnia önmaga ismételgetésétől, s színesebben, derűsebben kell látnia a világot. Ki lássa és láttassa úgy, ha nem a festő?

Szándékosan beszélek *Félegyházi Lászlóról* Bíró Lajos után. Félegyházi László szinte minden tárlaton egy-egy új vonással lepi meg a látogatókat. Ismerjük útját, mely a szürrealizmuson át a nagybányai törekvésekig s a teljesen oldott festőiségen keresztül mostani képeiig vezet. Pillanatnyilag mintha Bíró és Holló László között állna. Erős, sötét kontúrjaival az előbbire emlékeztet, derűs, oldott színeivel pedig Holló felé mutat. Formái azonban nem olyan elvontak, mint Bíróé, nem is törekszik a valóság akkora darabját átfogni velük, s színei is derűsebbek, könnyedebbek. Képei tárgyát fejek, csendéletek képezik, s meleg líra lengi át őket, mely főképp világos, harmonikus színeiből áramlik. Képei nem elég meggyőző erejűek. Úgy érezzük, nagybányai korszaka jobban megfelelt tehetségének.

A többnyire főleg lírikus festők sorában *Móré Mihály* képviseli az epikát. *Korcsolyázók*ja és *Márciusa* mozgásában, tevékenységében ábrázolja az embert. Hideg tónusokat, szürke, hideg zöldeket, kékeket kedvelő látása jó témára lelt a jég világában, bár az előtér vörös mezes alakja eléggé megbontja a kép szerkezeti és színharmóniáját.

Három érdekes újtörekvésű festőre figyelhetünk fel *Horváth Imre, Tilless Béla* és *Józsa János* képein. *Horváth* azok közé tartozik, akik színekké igyekeznek absztra-

hálni a világot, anélkül azonban, hogy teljesen elszakadna tőle s elvon... A kép alaptónusát alkotó színeivel viszont sajátos hangulatot, érzelmi mondanivalót tud biztos kézzel kifejezni. *Sárga ház* és *Zöld ház* c. képei az alapszínek sajátos, jól összehangolt s összefogott árnyalataival biztosan fejezik ki a festő élményét, szándékát. – *Tilless Béla* a festészet dekoratív jellegét hangsúlyozva fejlesztette ki művészetét. *Háztetők*-je mozgalmas, mégis kiegyensúlyozott formavilágával s jól összehangolt, tompa színeivel jó benyomást kelt. Dekoratív hajlama kitűnően érvényesül grafikáiban is *(Debreceni udvar)*. – A tárlat egyik meglepetése *Józsa János* szereplése. Műveiben határozott művészegyéniség bontakozik ki, melynek fő jellemző vonása a dekoratív jellegre való törekvés mellett a monumentalitás. Képeinek uralkodó eleme a vonal, továbbá a formák bizonyos stilizáltsága. A szín inkább csak formakitöltő elemként szerepel nála, bár hogy ezek értékét is ismeri, mutatja *Hólapátoló* c. festménye. Üveg- és freskófestészetünk komoly ígéretét látom benne. Két tábla Illusztrációja vizionárius erejével ragad meg.

A kiállítók sorában *Vincze István* könnyed szín- és formaérzékét jól gyümölcsözteti két sötét és világos színek finom ellentétére épített *Narancscsendéletében*. – *Bíró Ferenc* szintén azok közé tartozik, akik a szín és vonal meglehetősen önállósult kifejező erejére bízzák mondanivalójukat. Törekvése azonban már nem olyan sikeres, mint pl. a Horváthé. *Estéje* vagy *Pressója* nem egészen egységes és meggyőző. Az Este alsó része pl. elég jó, de a hold már kiüt a képből, szinte lyuknak hat a vásznon. – *Madarász Gyula* három akvarellje biztonságosan és egyéni látásmóddal képviseli a műfaj sajátságait.

Berky Nándor kiállított szobra nem mondható sikerültnek. Nemcsak arányaival van baj (a felsőtest aránytalanul, szinte absztraktul vékony és hosszú), de kedvező rálátást sem nyújt sehonnan sem. El sem tudom képzelni, hogy lehetne megfelelően felállítani.

TÓTH BÉLA

Tizennyolcéves

Új magyar dráma a Kamaraszínházban

László Anna drámája valahol alapjaiban elhibázott. A kritikusi etika azt követelné, hogy különösen új magyar dráma esetében elsősorban a pozitívumokkal foglalkozzunk, de László Anna drámája a leglényegesebb dolgokban problematikus, így hát ezekről a kérdésekről kell mindenekelőtt szólnunk. Részletes kritikai cselekményanalízissel a dráma tömérdek kisebb-nagyobb jelentőségű logikátlanságát, hiányosságát és tévedését ki tudnánk mutatni, hely hiányában azonban meg kell elégednünk az alapvető negatívumok, a dráma alapkonfliktusának és a fő figura megrajzolásának bírálatával.

Az első kérdés, ami rögtön felmerül bennünk: élő, létező, tipikus figurája-e Szécsi Hedvig mai valóságunknak? Félreértés ne essék, a tipikus fogalmán nem azt értjük, hogy szám szerint sok van-e, vagy kevés a Szécsi Hedvig-féle gimnazista lányokból, hanem azt, hogy a kiemelt főhősnek választott központi figurában az egyéni sajátosságokon túl sűrítve, tömörítve van-e az ábrázolni kívánt valóság egy kis részének objektív igazsága. Szécsi Hedvig IV. gimnazista reménytelenül szerelmes magyar tanárába, Gordon Péterbe, akinek házassága felbomlóban van. A tanár nem veszi tudomásul a lány rajongását, a lány nem képes elviselni a csalódást és egy egzaltáltan fűtött pillanatában szeretője lesz egy huligánnak, később mocskos hazugságokba bonyolódik, mélyre süllyed a züllésben, egy mulatóban „véletlenül" találkozik tanárával – vallomás – hazatérés – vallomás a mamának – öngyilkosság. Hedvig utolsó szavai „Ha mellettem vagytok, élni akarok!"

Úgy érezzük, hogy Szécsi Hedvig figurája majdnem teljes egészében nélkülöz minden maiságot, és egész mentalitásával, korszerűtlen szentimentalizmusával, értel-

Holló László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP
1964 JAN 25.

1021

Hetvenkét év — friss alkotó kedv

Holló László rajzai

A képzőművészet barátai jól emlékeznek még *Holló László* műcsarnoki kiállítására. A két esztendeje megrendezett nagyszabású tárlat erőteljes művészegyéniséggel ismertetett meg — *felfedezésszerűen*, hiszen kevesen ismerték munkálkodását. Még a szakembereket is meglepték — a debreceni elvonultságát feladó művész — temperamentumos festészetének sajátos értékei. Egyszeriben be is sorolódott újabb festészetünk történetébe, és kormányzatunk Kossuth-díjjal tisztelte meg. Holló László — ha Tornyai és Koszta mély emberlátását, valóságelemzését nem is éri el — az alföldi realista festészet hagyományának jeles folytatójaként tartjuk számon.

Ezúttal — a ma délben megnyílt kiállításon — grafikái válogatott kis sorozatát láthatjuk a *Nemzeti Galéria* emeleti termében. Ötvennyolc rajz- és hat akvarell fogadja a látogatót. Voltaképpen nem kimunkált grafikai lapok ezek — inkább vázlatok, jegyzetek, képi gondolatok skiccei, apróbb-nagyobb művészi megfigyelések friss lejegyzései. Témában és a megoldás eszközeit illetően is változatosak, sokfélék. Kréta-, szén- és tusrajzok követik egymást. Portrétanulmány, Tisza-parti jelenet, a vágtató lovak, ki tudja hányadik variációja, aktvázlatok, gyermekfejtanulmányok, s néhány remekbe sikerült önarckép. A most hetvenkét éves művész legújabb munkái arról tanúskodnak, hogy ma is friss alkotókedvvel dolgozik.

Cseh Miklós

Puskaporos h

Egy kiállítás képei

Különös dallam muzsikált bennem — talán ilyen hangulat hozta létre Musszorgszkij: Egy kiállítás képei című szimfonikus költeményét.

A József Attila Művelődési Ház Dózsa termének áhítatos csendjében a modern magyar festészet alkotásaival ismerkedtem. Sokrétű, érdekes és gazdag ez a kiállítás. Mennyi mondanivaló fér el egy vászondarabon, tenyérnyi rajzlapon! Milyen nagyszerű a színek széles skálája, harmóniája, az árnyék s a fény játéka!

A mintegy 50 kép megannyi külön világ. Csendes és békés, vagy élettől duzzadó, szándékosan szürke, ködös, vagy sokszínű; apró részletekig kidolgozott vagy erőteljes ecsetvonásokkal megrajzolt. Kiemelni közülük a legjobbakat, a legmegragadóbbakat nem is lehet. Arról van itt szó csupán, hogyan látja azokat egy szemlélő.

Nem kritika vagy közvélemény ez a néhány sor tehát, csak szubjektív vélemény. De talán másoknak is feltűnt Bencze László nagyszerű Önarcképe, vagy Papp Gyula élénk színekkel festett Virágcsendélete. Érdekes és modern alkotás Barcsay Jenő: Gyár című képe, és Kling György: Vörös szekrénye, meg a nagyon színes Utcai zenész című Csernus-mű.

A Kossuth-díjas Holló László két képe: a sötét tónusú háttérből elővillogó Dáliák, s az 1956-ban készült Földmunkások is dísze a kiállításnak.

KALMÁR ILONA

megvételre keres
páncélszekrényt.

TRABANT Combi é
Megtekinthető: Kecs
tér. II. ép. Lukács.

Baiai apróh

KETSZOBÁS családi
hetően, kerttel együt
Somogyi Béla u. 83.

960 NEGYSZÖGÖL sz
mölcsös eladó. Érdek
Kálmán király u. 21.

FIATAL dolgozó házas
áratú bútorozott szobá
önbejáratú" jeligére a Bajai hir-
detőbe. 38

KÖVID fekete zongora, egy regisz-
eres harmonium, új rekamié eladó.
Baja, Tóth K. u. 18/a. 39

BAJÁN Ősz u. 1. alatti háromszo-
bás ház fizetési kedvezménnyel, ol-
csón eladó. Érdeklődni lehet: Szal-
vai u. 13. 41

ÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szo-
Szerény" jel-

BAJAI HIRLAP

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

1982 MÁJ 5

árleszálli

a földművesszövetkezetek

Baja faluellátó, Attila u. 15.
Kalocsa faluellátó, Széchenyi
Kecskemét faluellátó, Dobó Is
Bácsalmás
Kiskörös
Kiskunhalas

Holló László Holló László

~~117~~

bb.36. holló lászló grafikai tárlatának sajtóbemutatója

t tf/gk n sr 1964. január 24.

1021 pénteken a magyar nemzeti galéria dísztermében bemutatták a sajtó képviselőinek holló lászló festőművész grafikai kiállitásának anyagát. solymár istván és láncz sándor a kiállitás rendezői elmondották:

- két esztendeje, hogy holló lászló életművével megismerkedhetett a közönség. ekkor lépett ki debreceni magányából és a hosszu alkotó évek alatt százszámra készitett festményeiből és számos grafikájából bemutatott egy kis hányadot: az életmü ismertetéséhez legjobbnak vélt munkákat. a műcsarnokban rendezett kiállitás a nagy érdeklődés mellett hivatalos elismerést is hozott, a mestert kossuth-dijjal tüntették ki. az idős művész számos festményet a nemzeti galériának ajándékozta.

- holló lászló most ujra jelentkezik akvarellel, tus- és ceruzarajzzal szám szerint 64-művel. a festőművész 1887-ben kiskunfélegyházán született. itthoni és külföldi tanulmányainak befejezése után az első világháboru idején került debrecenbe. életének és művészetének nagyobbik fele a városhoz és környékéhez kapcsolódik. művészete továbbfolytatása annak az alföldi festészetnek, amely a munkácsy-örökség nyomán alakult ki.

a tárlatot szombaton 12 órakor nyitják meg./mti/

bb.35. jól telelnek a vetések, de fel kell készülni a nagyobb foku jegesedésre és a hólé gyors elvezetésére - várjunk a fejtrágya-kiszórással

i cs/j n jé 1964. január 24.

az őszi gabonafélék és takarmánynövények általában megerősödve fogadták a telet: a december legelején beköszöntött és azóta szinte megszakitás nélkül tartó hideg időt megelőzően keményre fagyott a talajszint, majd vastag ,,hóbundát,, kaptak mindenütt a mezők, igy a növényzet ideális biológiai állapotban kezdte a telelést. az őszi vetések - a jelek szerint - még nem szenvedtek sehol számottevő kárt, noha a dunántul egyes tájain és főleg borsod megyében a hótakaró erősen ,,lefogyott,, már, sőt egyes vidékeken csupán foltokban található.

a földmüvelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságán tájékoztatásul elmondották, hogy a hóréteg tetején eddig csak szórványosan képződött olyan erős jégkérek, amely indokolttá vagy éppen szükségessé teszi a tipratást, illetve a gépekkel való törtetést. mivel a vékonyabb jégkéreggel fedett, általában aprószemü, laza szerkezetü hó jelenleg elegendő levegőt tartalmaz vagy enged át a minimális élettevékenységet kifejtő, még alig-alig lélegző vetéseknek, az egyes gazdaságokban tapasztalt tulbuzgó levegőztetés felesleges, esetleg káros is, hiszen a ráforditott munka növeli a termelési költséget. ugyanakkor azonban hangsulyozni kell, hogy a valószinüleg hamarosan kezdődő, fagyokkal váltakozó olvadás, illetve az igy megvastagodó a vetésekre rásimuló jég-

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 X 25.

MAGYAR NEMZET

Sajtóbemutató Holló László grafikáiból

Pénteken a Magyar Nemzeti Galéria dísztermében bemutatták a sajtó képviselőinek *Holló* László festőművész grafikai kiállítását. *Solymár* István és *Láncz* Sándor, a kiállítás rendezői ismertették az anyagot. Elmondották: két esztendeje, hogy Holló László életművével megismerkedhetett a közönség. A Műcsarnokban rendezett kiállítás nagy sikere után a mestert Kossuth-díjjal tüntették ki.

A művész új kiállításán számos aquarell, tus- és ceruzarajzot mutat be. Holló László munkássága Debrecen és környékéhez kapcsolódik, és annak az alföldi festészetnek a folytatása, amely a Munkácsy-örökség nyomán alakult ki.

A kiállítás ma délben nyílik meg.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Verő* József kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, a Vasipari Kutató Intézet igazgatójának, eredményes fémtani tudományos kutatásai elismeréséül, 60. születésnapja alkalmából a *Munka Érdemrend* arany fokozata kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. *Heimer* Ödön nyugdíjas orvosnak és *Ott* Józsefnek, a Budapest XX. kerületi Népi Ellenőrzési Bizottság elnökének, a munkásmozgalomban kifejtett tevékenységük elismeréséül, 60. születésnapjuk alkalmából a *Mun-*

Hello Laura

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

ÉS A

MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

HOLLÓ LÁSZLÓ KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1964 JANUÁR HÓ 25-ÉN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN

MEGNYITÓ BESZÉDET

BÉRES ANDRÁS

MEGYEI MÚZEUMIGAZGATÓ MOND

5445 fnyv 1

1021

A Déri Múzeumban megnyílt Holló László grafikai kiállítása

Tegnap, szombaton délután ünnepélyes keretek között nyitották meg a Debreceni Déri Múzeumban Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítását.

A megnyitón megjelent *dr. Szilágyi Gábor*, az MSZMP Debrecen városi végrehajtó bizottságának tagja, a városi tanács vb-elnöke, valamint a megye társadalmi, tudományos és művészeti életének több neves képviselője. A Kossuth-díjas művészt *dr. Béres András*, a megyei múzeumok igazgatóságának vezetője köszöntötte, majd *Ónosi László*, a Hazafias Népfront megyei titkára mondott megnyitó beszédet.

A megnyitó beszédében Ónosi László méltatta Holló László közéleti tevékenységét. A művész mint mondotta szenvedélyes részvevője volt az 1963. júniusi VI. magyar békekongresszusnak, mert úgy érzi és vallja, hogy az ő művészete mindig a békéért való küzdelem egy része volt. Mindenütt jelen van, ahol az alföldi művészeti élet kibontakozását sürgetik és segíti a munkát. De a művészete az, amely legjobban bizonyítja, hogy Holló László közel áll a mai élethez, a ma emberéhez, mert alkotásaiból a mindennapok derűje, hangulata érzik és a valóság tükröződik.

A 77. életévét nemrég betöltött művészt grafikai kiállításának megnyitásán *Menyhárt József* festőművész köszöntötte a megyei képzőművészek munkacsoportja nevében.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

2. oldal — 1964. március 29.

Tavasz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdúbihari Megyei Népujság

1964 MAR 29.

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

Érdekes hangversenyek, színházi és filmbemutatók, gazdag tárlatok az év elején

Bővelkednek kulturális eseményekben az új év első hetei. Különösen gazdag programot állított össze az Országos Filharmónia. Január 4-én *Wilhelm Kempff* német művész Beethoven-művekből ad önálló estét a Zeneakadémián. 25-én az amerikai *Alexis Wessenberg* vendégszerepel a Magyar Rádió szimfonikus zenekarának hangversenyén. Januárban érkezik *Igor Bezrodnij* szovjet és *Manfred Scherzer* német hegedűművész.

Az év első operaházi bemutatója február 16-án *Alban Berg* osztrák zeneköltő *Wozzeck* című zenedrámája. A színházi bemutatók sorát a Thália nyitja meg január 9-én *Wilkowieczky-Kazimirerz Dejmek: »Legenda a dicsőséges feltámadásról«* című színművével. A Nemzeti Színház első új évi bemutatója *Németh László »II. József«* című drámája lesz február 7-én.

A filmszínházakban 8 ország 15 alkotása kerül a budapesti közönség elé januárban. Felújítják a *»Jégmezők lovagjá«*-t. Két magyar bemutató is lesz: a *»Hattyúdal«* és a tv-ből már ismert *»Honfoglalás«*.

Kiállításokban sem lesz hiány. Januárban nyílik a Nemzeti Galériában *Holló László* Kossuth-díjas festőművész grafikai tárlata. Az Ernst Múzeumban január 11-én nyílik tárlat *Fenyő A. Endre* műveiből.

Telepes u. 2-

FELVES

azonnali bel

KŐMŰVE

ÁCS,

PARKETT

LAKATO

vízvezetékszerelő, központi fűtésszerelő, villanyszerelő, asztalos

szak-munkásokat,

továbbá építőipari gépkezelőket, valamint kőművesek mellé női és férfi

segéd-munkásokat

Jelentkezés: a munkaügyi osztályon.

Hevesi Földműves-szövetkezet

GEBINES KISVENDÉGLŐ-JÉHEZ

azonnali belépésre

VEZETŐT KERES.

Havi forgalom 150 ezer Ft. Áfelforgalom 60 000 Ft.

SZAKÁCS

is szükséges.

Jelentkezés:

építésztechnikust. Szenkivüli ÉM-vizsgával rendelkező

munkaügyi előadó

és

gyakorlott gyors-gépirókat.

Jelentkezni lehet az ÉM »Fémmunkás« Épületlakatos és Tömegcikkipari Vállal

személyzeti

gyán

Budapest,

Frangepán

Közgazdasági

kumi, vagy

gépíróit vizsg

delkező,

gyors- és gép

nali belépés

Chinoin Gy

gyár, Budape

Tó utca 1—5

kezés a mű

lesztési osztá

Egy kazánfűtő

anyagmozgatót

mazunk 1964

1-től. Jelent

het Országos

Könyvtár és

tációs Közpo

nokságán, V

vicaky u. 6.

V

gyakorlott ki

dezőket. Jel

Bp. VI., Szív

Dekorációs ré

zetőjénél.

Felveszünk

---

zetési igény

lést kérünk. Nógrád megyei Tervező Iroda, Salgótarján. Postafiók 68.

Faipari Gyártástervező és Szerkesztő Iroda, azonnali belépés-e felvesz férfi segédmunkást. Jelentkezés: Bp. VIII., Kisfaludy u. 38. Munkaügyi vezető.

Gyár- és Gépszerelő Váll. keres vidéki szerelési területeire (Dunaújváros, Diósgyőr)

Nag

lala

Lar

II.

Ózd

Kté

del

köt

tec

zet

na

Ó

1

f

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 186-296, 188-307

1984 MÁR 24.

PETŐFI NÉPE

1021

TEGNAP DÉLUTÁN ünnepélyes keretek között Ónosi László, a Hazafias Népfront Hajdu-Bihar megyei titkára megnyitotta Debrecenben Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítását a Déri Múzeumban.

forgalom irányról,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
Hajdúbiharmegyei Népujság
1964 ÁPR 7.

1021

Holló László újabb kiállításai Debrecenben és Cegléden

Hajdú-Bihar, még közelebbről; Debrecen Kossuth-díjas festőművészének, *Holló László* érdemes művésznek vasárnap nyitották meg Debrecenben, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csokonai értelmiségi klubjában.

A 77 éves Holló László, aki most április 4 alkalmából kapta meg az érdemes művész címet — vasárnap megnyitott tárlatán 22 festményt mutatott be, amelyeket az elmúlt — 1963—64-es — tél folyamán festett. A megnyitón *dr. Szodoray Lajos* egyetemi tanár, a TIT megyei elnöke mondott beszédet, amelyben elemezte a művész legújabb alkotásait. Holló László új képeinek témái a Tócóskert és a Tilalmas környékéről valók. A tárlat rendkívüli érdekessége, hogy a művésznek több olyan képe is van, amelynek témája azonos, azonban az évszaknak és a napszakoknak megfelelően változik a színek világa. A természet különösen gazdag, színpompás változásait vonultatja fel Holló László, művészetének sajátos, egyéni eszközeivel.

Debrecenben egy hónapon belül három Holló-kiállítást láthat a közönség, amelyek a művész egész életművét összefoglalják. Nemrég nyitották meg a Déri Múzeumban Holló László grafikai kiállítását, most, vasárnap a legújabb műveit mutatták be, s április 28-án a Kossuth Lajos Tudományegyetemen nyitnak meg nagy tárlatot, amely a művész öt évtizedes munkásága anyagából ad keresztmetszetet.

•

Szombaton, április 4-én a ceglédi Kossuth Múzeum és a debreceni Déri Múzeum közös rendezésében, nagy érdeklődés mellett nyitották meg Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész ceglédi kiállítását.

Cegléden, Holló László szülőföldjének közelében — a debreceni művész Kiskunfélegyházán született — nagy várakozás előzte meg a tárlatot, a megnyitóra még Kecskemétről is sokan elmentek. A művész ceglédi kiállításának megnyitóján — ahol Holló László személyesen megjelent — *dr. Kurucz Albert*, a debreceni tanítóképző intézet igazgatóhelyettese tartott beszédet.

A tárlaton 24 olajfestmény és több grafikai munka szerepel, az anyagot a művész egész életművéből válogatták össze. A megnyitó után *Módy György*, a debreceni Déri Múzeum muzeológusa, a kiállítás rendezője tartott tárlatvezetést.

A labdarúgó NB II. Keleti-csoportja

1. Békéscsaba	5	3	2	—	9:	3 8
2. Kecskemét	5	3	1	1	10:	5 7
3. Baglyasalja	5	3	1	1	6:	4 7
4. Bp. Spart.	4	2	2	—	10:	1 6
5. Szoln. MÁV	4	3	—	1	8:	3 6
6. Gy. MEDOSZ	5	2	2	1	6:	4 6
7. Ny.-háza	5	3	—	2	11:	8 6
8. Szoln. MTE	5	3	—	2	7:	9 6
9—10. Bp. Előre	5	2	1	2	7:	7 5
9—10. Kisterenye	5	2	1	2	9:	9 5
11. Jászberény	5	2	1	2	5:	6 5
12. KISTEXT	5	2	—	3	5:	7 4
13. Nagybátony	4	1	1	2	1:	3 3
14. D. Dózsa	5	—	3	2	2:	7 3
15. Miskolci B.	4	1	—	3	8:	10 2
16. Egri Dózsa	4	1	—	3	7:	10 2
17. Vasas Izzó	5	1	—	4	5:	13 2
18. SZVSE	4	—	1	3	4:	11 1

A labdarúgó NB III-ban ez a helyzet

1. D. Honvéd	4	4	—	—	8: 1 8
2. DEAC	4	3	1	—	8: 2 7
3. Kisvárda	4	2	2	—	8: 4 6
4. Edelény	4	2	1	1	6: 8 5
5. Nagykálló	4	1	2	1	8: 5 4
6. Gyöngyösi H.	4	1	2	1	5: 5 4
7. D. GÖCS	3	1	1	1	7: 2 3
8. Somsály	3	1	1	1	7: 6 3
9. Kazincb. MTK	3	1	1	1	3: 3 3
10. Ny.-házi VSC	4	1	1	2	5: 7 3
11. Egercsehi	4	1	1	2	5: 11 3

Tátrai, Móré
esőben, csúsz
szott helyi
zott sem szép
las játékot.
mindkét csap
DEAC gyor
próbálkozott
révén, míg a GÖCS csatárai
ra sokat pepecselt. Az egyet-
len gólt nagy védelmi hibából
szerezte a DEAC. A menteni
akaró Fodor elől Filetóth elé
került a labda, kapuratört, ki-
cselezte a kifutó Simont és
úgy lőtt a hálóba. A második
félidőben Veress és Bíró lövé-
sét, majd Várhelyi szabadrú-
gását védte a kapus, a másik
oldalon pedig Móré II. ügyet-
lenkedte el a mérkőzés legna-
gyobb helyzetét. Heidrich lá-
báról a 16-os előtt visszafelé
perdült a labda, Móré II. tel-
jesen egyedül vitte, topogott a
kapu előtt, ballábára akarta
tenni [illegible]

fordulóján, április [illegible]
váltófutást rendeztek Debrecen-
ben, melyen közel 600 fiatal ver-
senyzett. A felszabadulási vál-
tót a férfiaknál a tavalyi győz-
tes, a DASE váltója nyerte. A
váltók befutói, a befutás sor-
rendjében a megemlékezés és
hála koszorúit helyezték el a
szovjet hősi emlékmű talapzatá-
ra.

Győri E

A Győr—DVSC NB I-es
bajnoki mérkőzésre vala-
melyest engedett az esőzés.
A feljegyzésre érdemes
események:

8. perc: Povázsai kapta a labdát, Morvaitól. A bal-összekötő kicselezte a védő-ket, Gellér nem lépett közbe, s olyan hatalmas lövés zú-dult a bal felső sarokba, ami-lyent ritkán lehet látni. 1:0. Ujabb nyolc perc múlva: Hét emberrel vezetett táma-dást a Győr. Korsós labdáját ismét Povázsai kapta, a vé-dők elaludtak, s a győri csa-tár zavartalanul lőhetett fél-magasan a balsarokba. 2:0.
18. perc: Zilahi a 16-osról az üres kapu fölé lőtt.
Szünet után elállt az eső, a debreceniek támadtak, a győriek igyekeztek tartani a labdát, s az eredményt. A DVSC támadói nem tudtak bekerülni a 16-oson belülre.
65. perc: Győrfi közelről a hálóba lőtt — Müncz játék-vezető jóindulatúan nem ítélt gólt. *87. perc:* Zilahi labdáját Majzik jó helyzet-ből rálőtte — Tóth vetődve kiütötte.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1960 MÁJ
1021

Holló László rajza

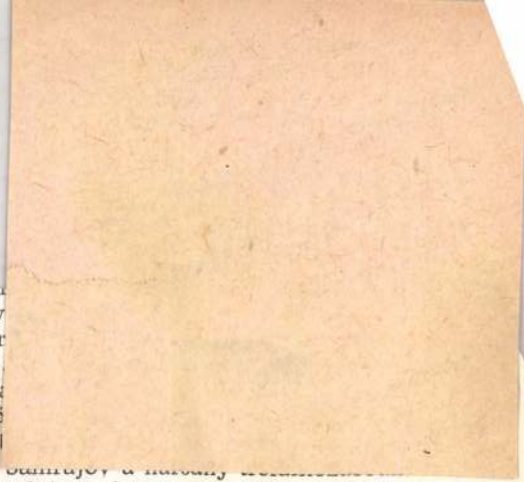

ek vagy tehetségtelenek, hanem aszerint, hogy
Mert miért lenne rossz és tehetségtelen Ar
sszasága vagy tehetségtelensége épp Nyina
hiszen itt mindenki önző, mert mindenki önma
űvészi önkibontakozásért vívott harcban; az ö
n a maga jóllakottságában, Mása a reményi
szkodásában, Medvegyenko a szegénységben,
önbségtétel tehát csak az önmegtalálás, az önkibontakozás eredménye alapján
t. Ezért nő mindenki fölé Nyina, a negyedik felvonás Nyinája, a felröppenő
y.

yolult kölcsönhatásokra épül Lengyel György színpadi alkotása, s egyszerre igényli
értéktartó kollektív játékot és a kiemelkedő alakításokat. A sort *Nagy Anna*
nájával kell kezdenem, nem azért, mert címszerep, hanem mert ez a finom lírával
ött alakítás *perdöntő jelentőségű* a *Sirály* művészi sikerében. Nem kevesebbről
itt szó, mint arról, hogy az ilyen halkra hangolt, a szokásostól eltérő művészi
cepcióba ágyazott, letompított érzelmek eljuthatnak-e a nézőhöz, s kiválthatják-e
ne azokat a magasabb érzelmi hullámokat, amelyek elengedhetetlenül szükségesek
ű egészének befogadásához. Nagy Anna alakítását perspektivikusnak mondhat-
. Lépésről lépésre nyomon követhetjük jellemének formálódását, de úgy, hogy
ben már érezhetjük a későbbi nagy elhatározás, a végső elszánás súlyát is. Tisztán
atjuk azt az erővonalat, amelynek csúcsában a harmadik felvonás utolsó pillanatai
égleg döntöttem a sorsomról: színésznő leszek . . .") állanak. Nyina diadalmas pil-
ta ez, s csak mi tudjuk – a specifikus jellemrendszerbe helyezett Trigorin sej-
–, hogy az elhatározásnak sereg tragikus következménye lesz, de a Nagy Anna
jzolta erővonal azt is előrevetíti, hogy Nyina úrrá lesz majd a tragikus esemény-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 FEB 25

Hajdú-Bihar megyei Napló

Holló László

HOLLÓ LÁSZLÓ Kossuth-díjas festőművész kiállítását a nagy érdeklődésre való tekintettel a Déri Múzeumban március 10-ig meghosszabbították.

1021

Al.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Szocialista Művészetért

1084 MÁJ — 7

1021

Új kiváló és érdemes művészek

A Forradalmi Munkás—Paraszt Kormány hazánk felszabadulásának 19. évfordulója alkalmából a szocialista kultúra fejlesztése terén szerzett kimagasló érdemeik elismeréséül,

a Magyar Népköztársaság kiváló művésze

kitüntető címet adományozta *Bernáth Aurél*, Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas érdemes művész festőművésznek, *Fodor János*, Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Magyar Állami Operaház magánénekesének, *Hartai Ferenc* érdemes művésznek, a Magyar Állami Operaház zenekara szólóművészének, *Kiss Manyi*, Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Madách Színház tagjának, *Simándy József*, Kossuth-díjas érdemes művésznek, a Magyar Állami Operaház magánénekesének;

a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

kitüntető címet adományozta *Barcsay Jenő*, Kossuth-díjas festőművésznek, *Dajbukát Ilona* színművésznek, a Madách Színház tagjának, *Deák Sándor*, Jászai Mari-díjas színművésznek, a Vígszínház tagjának, *Fenyő Emil* színművésznek, a Nemzeti Színház tagjának, *Herman Lipót*, Munkácsy-díjas festőművésznek, *Hincz Gyula*, Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművésznek, *Holló László*, Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművésznek, *Kerényi Jenő*, Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas szobrászművésznek, *Kiss Ferenc* színművésznek, a szegedi Nemzeti Színház tagjának, *Palánkay Klára* operaénekesnőnek, a Magyar Állami Operaház magánénekesnőjének, *Petri Endre*, Liszt Ferenc-díjas zongoraművésznek, *Rátonyi Róbert*, Jászai Mari-díjas színművésznek, a Fővárosi Operettszínház tagjának, *Rubányi Vilmos* karmesternek, a debreceni Csokonai Színház zenei vezetőjének és *Sándor Böske* színművésznek, az Állami Déryné Színház tagjának.

. mutatta be Vadasi Tibor koreográ-alettkara. Lászay Andrea és Lakatos kettőse

RI könyveibe...

nekesek körében sokszor hangzik el működésével kapcsolatban. Kevés a k megfelelően kevés a szereplési le- és énekesek is általában ugyanazok. oztatást kértem **Keszler Pál**tól, az ásos zenészként működött éveken át.

ózás helyett inkább néhány adatot en január 1-től szeptember 30-ig kö-269 ún. tervelőadásunk és 500 eladott szerint, más rendezvények mellett replőkkel 98-at(Budapest 18 — vidék gyis kül- és belföldi szereplők közre-lék 45) koncertet tartottunk. **Vegyes**), vidéken 458 alkaolmmal foglalkoz-nekeseket.

tükrözik a tényeket, amelyhez, gon-nentárt. A közönség érdeklődése mű-volt. Budapesten 248 734-en, vidéken t. A nézők száma tehát meghaladta tervezett előadások nézőinek összes-nélkül.

a vegyes esztrád műsoraink előadá-aesés miatt, az előző évihez képest aesés okat kutatva legfontosabb té-tartom, de ezen túlmenően a szín-területére is érvényes. Mindez első-műsoroknál érvényesül, annak elle-általános megállapítás szerint, emel-ent. Közrejátszik a közönség műfaji közönsége a tánc- vagy jazz zenei óta esteknek, az operett hangverse-tánc- vagy jazz zenei koncertjeink, k örvendtek.

természetesen nem lehet szó nélkül dhatjuk, hogy az ORI nem deficittel, sével zárta az 1963. évet. Az anyagi más tényezők mellett, mint például légszereplőkkel rendezett műsoraink m elsősorban Vico Toriani koncert-ét. De a Nemzetközi Twist Randevu, n a tíéd, Budapest (Lajtai est), Los

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

RÁDIÓ ÉS TV UJSÁG

Holló László

1021

A 18.15-ös tévéműsorból

A „Körkép" bemutatja Holló László festőművészt (Wiedermann Károly rendező, a modell, a festőművész és Neumann László operatőr) (Korbai Géza felv.)

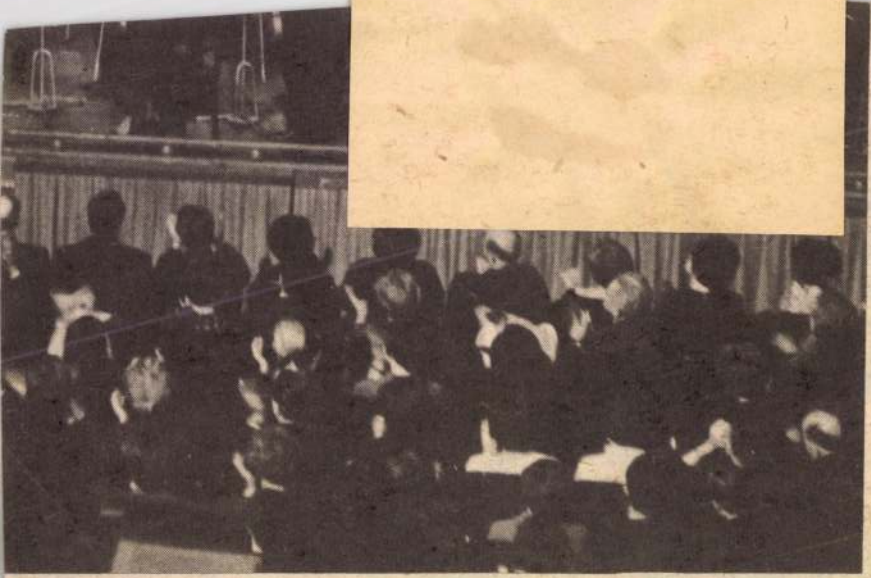

Z napján az MRT szimfonikus zenekara

onája

(Szalay felv.)

Megyei Napló

1968. JAN 28.

Holló László

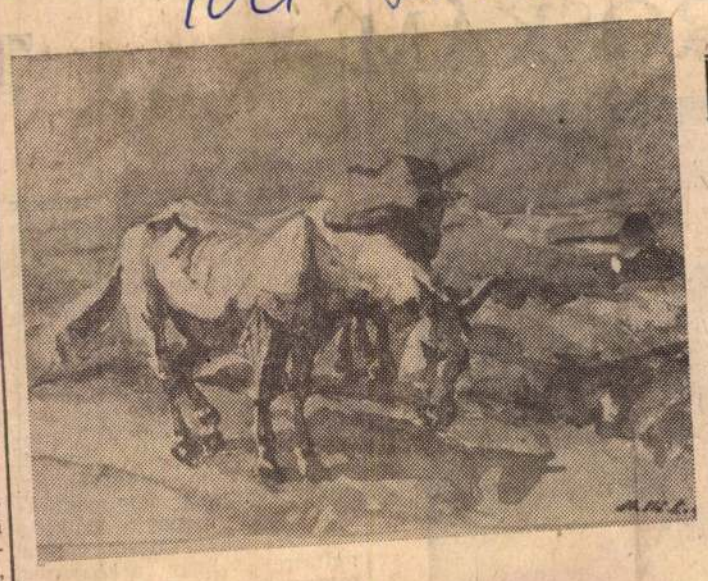

VIHAR ELŐTT

HOLLÓ LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

Művészetének helyét a sokasodó kritikák mind szélesebb hatókörrel s egyre magasabb szinten jelölik meg. Még néhány évvel előbb az alföldi piktúra kimagasló alakjának könyveltük el, életművének további elemzése azonban ezen is túlmutat, rangsorolását már nemcsak a magyar képírás, hanem az egyetemes festészet s grafika nagyságai között kell meghatároznunk. Művészete eredményeket összegez, a lényeget hevíti egyre magasabb szintre, s a kolorit, a színvilág drámai hangszerelésével egyedülálló a magyar festészetben. Holló László megérte, hogy klasszikusaink között tartsuk számon, ami könyvkiadásunkat, műkritikánkat is sokkal többre kötelezné, követelve, hogy mércénket bátrabban emeljük magasabbra, feltárva, hogy e hat évtizedes életmű, töretlen egyenesvonalúságában, messze túlmutat országunk határain. Ennek elvégzése idegen nyelvű könyvkiadásunk feladata lenne.

Holló sajátos piktúrája, akár a Csontváryé, valójában csak önmagához mérhető, mindig távol állott a nonfiguratív, szürrealista vagy tévesen értelmezett absztrakt irányzatoktól. Minden ecsethúzása s minden vonala ábrázolt, a teljes humánumot sugározta. Egy korábbi idevonatkozó kijelentését idézem, amely világnézetének emelkedettségére is perdöntő: „Minden jó és komoly munka, akár a régi hagyományokon alapszik, akár szakít azokkal, ha belülről jön, akkor időtálló és modern. Az alkotók elvetik a termé- [illegible] pedig megszűnik [illegible] es jó és szép. A [illegible] nem lehet el- [illegible]thalál harcot [illegible]nap fejlődjek s mindennap teljesebb legyek. Nagyon megvetem a sarlatánokat."

Ezek tudata nemesíti azt a küzdelmet, amelyet Holló tócóskerti magányában elszigetelten és mégis mindenről tudva, eddig is megvívott. Hogy ez a küzdelem elérte célját, bizonyítja a Holló-tárlatok egyre nagyobb súlyú társadalmi eseménye, a tömegek értésének, immáron rajongásának egyre jobban lemérhető hőfoka. Holló utat talált az emberek szívéhez és értelméhez.

A kiállítás szerencsés válogatással és elrendezéssel több mint hat évtizedet fog át, a müncheni évektől napjainkig. S újból megállapítható, hogy az életmű zárt egysége ellenére is még az utolsó hónapok pikturális és grafikai eredményei között is tartogat meglepetéseket, akvarellművészete még felszítottabb, grafikai vonalai újszerű telítettségű tartalmat hordoznak. A magyar piktúrában senki sem fejezte így ki ezt a benső izzást, amely azonban sohasem vált görögtűzzé, hanem égető mementóvá, vagy — ellenpólusként — harsogó derűvé, optimizmussá magasodott. Pantheisztikus, ősi ösztönökre alapozó világ az övé, ahol az ember együtt lélegzik a természettel, ahol a táj is egyetemessé szélesül, helyrajzilag már nem is az Alföld ez, hanem — művei zömében — a hajdani magyar sors széles országútja, ahol megfér a mítosz, a történelem, helyet kap a vérszerződés, Simonyi őbester faültetése, de ott dübörög az elcsigázott lovak vágtája, a Lakodalmasok menetében elsorvad a vidámság, de bőségesen ihleti új életünk új értelmet kapott munkája s a pihenés órái. A tárlaton újból találkozhatunk önarcképsorozatának néhány darabjával, más és más minden arc, ahogy Rembrandtot idézően feltérképezte évtizedek hangulatát s mégis egy ember tekintetének változatait sorakoztatja elénk. Értékben is csaknem egyszintűek, a néző pillanatnyi hangulata határolja el őket egymástól. S színekben mennyire visszatartott a tél feszült nyugalmát árasztó tilalmasi sorozat, ugyanazt a tájat tükrözi a fény különböző reflexeiben, akárcsak Monet a roueni székesegyház épülettömbjét a nap minden szakában.

Holló minden ízében népi realista, aki témavilága, alkotásainak tartalma és formavilága révén egyetlen más művészeti irányzattal sem hozható szorosabb kapcsolatba, csak az alföldi mesterekével. De ma már az is lemérhető, hogy egyedi, mindenkitől elszigetelhető képírás ez, mely végső fokon sajátos hollói látással ötvözi Greco s Rembrandt eredményeit, benne találhatók a nyugati művészeti forradalmak vívmányai s főleg expresszionizmusa. A műkritika ma már szinte egyértelműen bizonyítja, hogy Holló tetőzte be az alföldi festészet törekvéseit, ugyanakkor európai horizontúvá szélesítve.

Hálásak vagyunk a 81. évében járó művésznek, hogy újra láthattuk piktúráját és grafikáját, tanúi lehettünk az új magyar festészet egy jelentős fejezetének.

Dr. Tóth Ervin

MAJDÓ-SZMART: NAPLÓ

5. oldal — 1968. január 28.

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdú-Bihar

ÉDES PIROSKÁM, ISTEN VÉLED,

Géczy József énekel

ZENÉS JÁTÉK A KAMARASZÍNHÁZBAN

Félszeg fiatalember mosolygott zavartan a színpadon, kezében zörgő virágcsokorral. Mellette a színészek, a szerzőtársak, a zenekar vezetője, de dr. Dobos Attila láthatóan zavarban volt. Lenn a nézőtéren legkevesebb három magyar színház igazgatója — a debrecenin kívül — figyelte árgus szemmel a játékot. Prédára lestek. Új zenés vígjátékra. S a közönség — elsősorban ifjabb tagjai lelkesedéséből eredően — fütyült, tapsolt, kiabált, visongott. Egyszóval: teljes siker a premieren.

S a siker első számú kovácsa, forrása az a félszeg fiatalember, Dobos Attila. És a zene. Ismerős számok (Annál az első ügyetlen csóknál, Isten véled, édes Piroskám, Szervusztok régi barátok) mellett egy sereg új dal s egy sereg új sláger. Mert egészen bizonyos, hogy a Piros pezsgő, a Bon jour, Paris, a Rózsák, illatozzatok, a Jár a baba, A boldogságtól ordítani tudnék néhány hét múlva Debrecenben sláger lesz. S csak idő kérdése, hogy az egész országban az legyen.

Miért? Mert ennek a muzsikának hangulata van. Oda kell figyelni rá, s olyan könnyen, simán csúszik be az emberek fülébe, hogy nem lehet szabadulni tőle. Mögöttem azt suttogták a nézőtéren: Dobos a mai kor Zerkovitz Bélája. Igazuk volt — ha ezt dicséretnek szánták. Hiszen Zerkovitzot nem Bartókkal kell összemérni, hanem azokkal a kortársakkal, akik könnyűzenében akkor „nevek" voltak. Ez a Dobos-muzsika ritmikájával, rendkívül bő érzelmi tartalmával mindenki számára népszerű, mert azonnal érthető, azonnal dúdolható, bár sokszor forrásai felismerhetők, s önmagát is ismétli.

Énekelhető azért is, mert Szenes Iván könnyed, kellemes szövegeket írt, amelyek közül néhány jóval fölötte áll a slágerszövegek átlagának. Irodalmi mércével ne mérjünk, mérjünk dalszövegmércével, s akkor például a Rózsák, illatozzatok, a Piros pezsgő igen előkelő helyezést ér el.

És a szövegkönyv? A minioperettnek keresztelt darab három eleme közül ez a leggyengébb. Már nem is meglepetés, a zenés vígjátékok általában nem mérhetők komoly dramaturgiai mércével. A kérdést tehát fogalmazzuk így: megfelel-e Kövesdi Nagy Lajos szövegkönyve annak a funkciónak, amit szolgál? A válasz: a második és harmadik felvonásban általában igen. A szituációk itt már ötletesek, olyan mulatságos ötletek, és szövegrészek is vannak benne, amelyek a szerző humorát, tehetségét, színpadismeretét, vígjátéki érzékét igazolják. Az első felvonás azonban elnyújtott, vontatott, s még csak ötletek sincsenek benne. Szürke történés folyik egyórás expozíció. Ez ebben a műfajban hosszadalmas, húzni kell belőle, s egy-két jobb poén sem ártana.

Kertész Gyula rendezte a produkciót, az operarendezések tapasztalatain alapuló komolysággal és feszességgel. A zenét hangsúlyozta, a zenekar egy részét is a színpadon helyezte el, a szűk teret tágította, ha kellett, s olyan jókedvű az egész előadás, hogy a néző óhatatlanul ennek hatása alá kerül. Az első felvonáson azonban ő sem segíthetett.

Segíthetett volna viszont azon, hogy valamivel érettebb, készebb előadás kerüljön a közönség elé. (Nem először érezzük, hogy kissé korán kerül egy-egy színházi produkció nyilvánosságra.) Bizonytalanságok, összhanghibák zavarták az előadást. S csak abban reménykedhetünk, hogy — mint eddig — néhány előadás után eltűnnek.

Az együttes jó játékkal segít[ő]
zenés víg[já]

Nincs díszszázad, zenekar, fehérruhás lányok, virágcsokor, üdvözlő szavak. Molnár Gábor, a régiek közül az egyik, kilép a függöny elé, és ennyit mond: „Itt vagyunk, újra itt vagyunk." És a közönség emlékezik és tapsol.

Virágcsokor és sortűz helyett legyen a mi első szavunk is a köszöntésé. Szeretettel köszöntjük az új Dongót, és köszönjük mindazoknak, akik segítették feltámadásában Hogy mennyire szükség van erre az együttesre, erre a műfajra, s hogy a közönség mennyire szereti, a bemutató sikere bizonyította.

Kívánjunk hát sikereket az új társulatnak, s legyen szabad az eljövendő sikereket néhány megjegyzéssel segíteni!

Ebben a műfajban a siker[nek] nagyjából három feltétele van.

1.

Jó együttes

Ez ebben az [illegible]

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 SEP 16

Kiállítás

Miskolci Galéria: Lenkey Zoltán grafikusművész kiállítása. Nyitva délelőtt 11 órától este 7 óráig.

Diósgyőri vasas képzőművészek kiállítása a tokaji pártházban. Megtekinthető délelőtt 9 órától délután 4 óráig.

Libresszó: Bozsik István tár-

Holló László

láta. Nyitva 1 órától este 6 óráig.

Diósgyőri vasas fotoszakkör kiállítása a gépgyár műszaki házában. Megtekinthető egész nap.

Zsignár István festőművész kiállítása a miskolci Szőnyi-teremben. Megtekinthető délelőtt fél 10-től este 6 óráig.

Egészségnevelési tárlat Kazincbarcikán. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállítása a tokaji Helytörténeti Múzeumban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Korszerű háztartás — több szabad idő címmel kiállítás Miskolcon, a Kossuth u. 1. szám alatt. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Nemzetközi fotokiállítás a miskolci Kossuth Művelődési Házban. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Telefon: [illegible]

KELET-MAGYAR-ORSZÁG

1967 JUL 2

1021

Nyári tárlat

A keleti országrész képzőművészeinek kiállítása

Szokatlan időben nyílt meg a keleti országrész képzőművészeti tárlata Nyíregyházán. Debrecen után városunk közönsége is megismerhette képzőművészeink legújabb munkáit, törekvéseiket. A katalógus 58 munkát ismertet, azonban csak 36 látható az irodaház III. emeleti nagytermében. Tizenhárom képzőművész, köztük három szabolcsi olaj, olaj-tempera, olajpasztell, tempera, színes tus, akvarell, rézkarc, fametszet, s egyéb jellegű alkotása szerepel a tárlaton.

Milyen ez a nyári tárlat? Gondolatokban, művészi nívóban és az ábrázolás eszközeiben változatos, gazdag. Nincs ugyan tematikus „rendje", a művészi látásmód és megjelenítés rokonsága sem fogja keretbe, mégis valamennyi alkotáson a korszerű kifejezés igénye érezhető. Olyan tekintélyes művészek alkotóműhelyébe pillanthatunk be, mint a debreceni *Hoiló László*é, akinek Női arcképe. Virágcsendélete, Bögrés csendélete eleven, friss, derűt sugárzó. Elég szép számmal láthatunk csendéletet, tájképet, de nem hiányoznak a portrék a több alakos kompozíciók sem.

A festmények arról tanúskodnak, hogy a képzőművészek együtt élnek környezetükkel, nem zárkóznak be alkotóműhelyükbe, keresik a hétköznapok apró rezdüléseit, emberi megnyilatkozásait. Ez vonatkozik a témaválasztásra, a dolgos élet, az ember sokrétű élményanyagának megragadására. *Balla László* Favágók, *Pál Gyula* Hazatérők, *Berecz András:* Könyvtár, *Félegyházi László:* Sárgaruhás kislány című képei, valamint *Huszár István* Radnóti illusztrációja fogalmazzák meg a legplasztikusabban. A kiállított munkák mindegyike kapcsolódik életünkhöz, egy-egy hangulati kép, üdítő csendélet, portré teszi színessé ezt a műteremlátogatásnak beillő közös tárlatot. *Holló László, Bíró Lajos, Félegyházi László, Balla László, Józsa János, Menyhárt József, Maghy Zoltán, Tar Zoltán* és a többi nem szabolcsi művész munkáival szívesen ismerkedik meg a nyíregyházi közönség, hisz nem mindennapi alkalom találkozni velük.

Elégedetten tapasztaljuk, hogy a keleti országrészen élő képzőművészek egyre rangosabb alkotásokkal jelentkeznek, vívnak ki országos elismerést. Az ilyen közös tárlatok jók a művészeknek is, a közönségnek is. Hogy nyáron került sor e tárlatra, szerintünk nem elhibázott időpont, éppen a leginkább eseményszegény időszakban hoz színt a város kulturális életébe. Sajnáljuk viszont, hogy nem a teljes anyagot ismerhette meg a nyíregyházi, szabolcsi közönség, s azt sem tartottuk volna „provinciális" igénynek, ha a három nyíregyházi képzőművész mellett a többiek is szerepeltek volna ezen a tárlaton. Megérdemelt volna ez a kiállítás egy kicsit nagyobb hírverést is, kevesen tudnak róla, még egy tábla sem adja tudtul az irodaház bejáratánál, hogy a III. emeleten szerény külsőségek között ugyan, de ott látható a kelet-magyarországi II. területi képzőművészeti kiállítás.

A nyári tárlat itt van — az érdeklődés nagyobb is lehetne. Hisz nem öncélú rendezvényről van szó, hanem a képzőművészeti ízlés fejlesztéséről, a közönség neveléséről. De hogyan valósul ez meg — a közönség távollétében?

Páll Géza

HUMOR ● HUMOR ● HUMO

— Tudod, ennek a tükörnek köszönhető, hogy forgalmunk növekedett.

— Lajos, örülök hogy abbahagytad a dohányzást, mától kezdve én fogom szívni.

Törd a

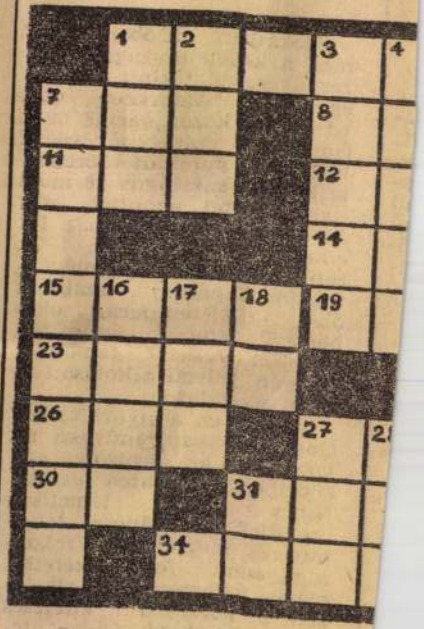

VÍZSZINTES:

1. Vásárolnak-e? 7. Figura. 8. EA. 9. É. S. Ny. 11. Becézett női név. 12. Nagy Péter. 13. Fél szivar! 14. . . . ipso (magától). 15. Vízszintje emelkedik. 19. Vissza: konzerv formájában árusított hal. 23. Tiborka. 24. Csaknem vidám! 26. Török rang. 27. Római 101. 29. Vetőmagot elszór. 30. Szamárhang (—'). 31. Peres ügyeket tárgyal. 33. AO. 34. Honvéd.

FÜGGŐLEGES:

1. Erőd. 2. Ilyen hal is van. 3. Megfejtendő. 4. Megfejtendő.

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1987 AUG 10

A FŐVÁROSI PEDAGÓGUS Szakszervezet Fáklya Klubjának képzőművészeti stúdiója előadássorozatának hívta meg balatonsok tartására dr. Tóth boglári művészetelőadásait és Porvin művészettörténészt és Porcsalmy János középiskolai szakfelügyelőt. Az elmúlt hét folyamán a képzőművészek rajztanárok és művészetelőadásán dr. Tóth Ervin Holló részére dr. Porcsalmy László művészetéről, Korszerű művészettörténeti szemléltetőoktatásról tartott színes diapozitívekkel kísért vetítettképes előadást.

mint nap talál-
glátókkal a deb-

et töltünk Ma-
— egészíti ki
emcke, a ros-
rezető tanára.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 JUL

ALFÖLD

1021
Holló László

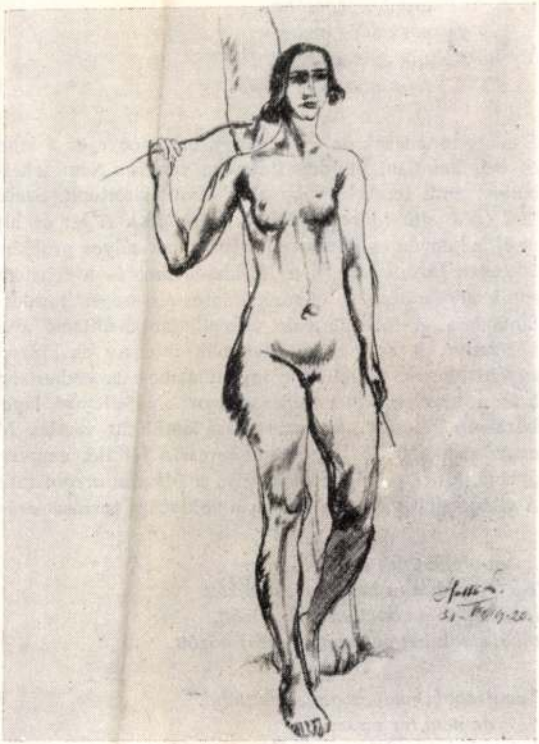

Holló László rajza

csontos jégesőbe,
csúszós gödör mellé –
kisebbet lép vagy nagyobbat lép,
mint ahogy szeretné".

Őszinte tűnődések és töprengések eredménye ez a le[illegible]
és beláthatatlan, minden ijesztően relatív: Nem leh[illegible]
bűnné, amit tettünk, vagy amit elmulasztottunk. Szabadok vagyunk, vagy vétkesek? Hol a határ? *(Második töprengés, Első töprengés).* A hit és hitetlenség komoly drámai számvetése *(Ikonok),* az egyén és közösség viszonyának súlyos problémái *(Második töprengés),* az egyén és világ ütközése *(Szomorúság),* a felelősségérzet és a tehetetlenség kínzó dilemmája *(Távolságok, Második töprengés)* – életünk fontos és nehéz kérdései. Ezekkel birkózik Horgas Béla költői fantáziája. A felettük való elfogulatlan meditáció avatja költészetét a legnemesebb értelemben közéletivé. A személyes dilemmák intenzív és kínzó feszítése tágul egyetemes érvényűvé. Az egyéni élmény őszintesége így óvja meg az emberiség egyetemes sorsán, kötelességén töprengő lírát a közéleti költészetre sokszor oly jellemző lapos sablonoktól, üres frázisoktól. Egyén és közösség kölcsönös összetartozása ömlik itt versbe. Mindig a közelit, a közvetlent, a tökéletes megértést, a belső harmóniát keresi a fölfaló, emgszégyenítő távolságokkal szemben. Ezért oly gyötrő, kínzó tehetetlenséget síró a *Minden arcom* fátumszerűen eredménytelen egymástkeresése. A világ szilárd alapját, az élet a boldogság forrását ezért

„nem tépik, csak a távolságok.
Távolságok a fa kérge, húsa között
távolságok a vonatütközők között,
távolságok két összetapadt száj között.

Távolságok, melyen a szem elindul,
de nem tér vissza,
belevakul a mohón megnyíló arányokba,
két összetapadt száj között.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

NÉPSZAVA

1962 APR 15

Új művek a Nemzeti Galériában

A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeményeinek most megnyílt kiállítása gyűjtő munkájának csak egy részéről, a ma is alkotó művészektől vásárolt festményekről, grafikákról, szobrokról ad áttekintést. Számszerűségénél fogva is kiemelkedik az anyagból a Kossuth-díjas *Holló László* és a Szentendrén dolgozó *Ilosvai Varga István* nagyobb kollekciója. Az utóbbi művésztelep festői közül *Czóbel Béla, Barcsay Jenő, Miháltz Pál* és *Göllner Miklós* szerepelnek igen szép alkotásokkal.

A gyűjtők munkája kiváló fővárosi művészek mellett — *Pór Bertalan, Kádár György, Mikus Sándor, Szabó Iván* és mások — kiterjedt a vidéken folyó alkotó munkára is. Örömmel láttuk a kiállításon *Kunffy Lajos, Chiovini Ferenc, Bartha László, Kohán György, Németh József* képeit, rajzait. S hogy a gyűjtés nemcsak területileg volt kiterjedt, hanem időben is, azt bizonyítja a megállapodottabb művészek mellett a fiatalabb nemzedék alkotásainak szereplése — elsősorban a grafikák között.

Ha azonban a művésznevek számbavétele után magukra a művekre irányítjuk a figyelmünket, az összkép már nem ilyen megnyugtató. Még a kiváló művészeket sem képviselik minden esetben java alkotásaik, s így jórészt belesimulnak a jellegtelenebbek együttesébe. Oka lehet ennek az is, hogy az egyidejű leningrádi magyar kiállítás javára le kellett mondani az anyag színe-javáról. A látogató közönség azonban bizonnyal szívesen várt volna még, ha a bemutató időpontjának eltolódásáért egy teljesebb gyűjtemény nyújtott volna kárpótlást.

(havas)

ni annak. Itt nemcsak a brigádvezetők és a brigádok küldöttei erősödtek, de úgy gondolom, hogy az a 270 ember, aki itt a párt, a szakszervezetek, a kormány és különböző más, ebben az ügyben illetékes szervek részéről jelen van, nem kevésbé erősödött ennek az értekezletnek a tapasztalatai tól és hatásától. Először is azért, mert egy kicsit jobban megismerkedtek e mozgalom tapasztalataival. Másrészt pedig azért, mert az embereknek — hogy így mondjam — a szocialista meggyőződése is erősödött ennek az értekezlet-

---

Szombaton reggel az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában folytatódott a szocialista brigádvezetők országos tanácskozása.

A megbeszélés második napján megjelent *Kádár János*, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, a Minisztertanács elnöke, *Biszku Béla*, *Fock Jenő*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, a Minisztertanács elnökhelyettesei, *Gáspár Sándor*, a Politikai Bizottság póttagja, a Központi Bizottság titkára, *Szurdi István*, a Központi Bizottság osztályvezetője, valamint *Czottner Sándor* nehézipari miniszter. A tanácskozást — amelyhez az üzemek százaiból érkeztek üdvözlő táviratok — *Somogyi Miklós*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Szaktanács elnöke nyitotta meg.

A szocialista brigádvezetők országos tanácskozásának második napján *Bedő István* ügyrendi javaslata után folytatódtak a felszólalások.

ZUBOR GÁBOR.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1962
2
1021

Holló László: Vázlat (tus)

Stetka Éva

Érzem . . .

Érzem, hogy engedek
Gyönge vagyok
Nézem a csillagokat
Szemed kék csillagait
És hallgatok

Látod mennyire más mennyire titkos az élet
Zenélő békességet
Lehelj nekem
Látod ez szerelem ez a hallgatás ez a magunkraébredés
Minden szó fáj
Csak ennyi az egész

Minden szó fáj
És integetnek, lobognak a hajnalok
Valaki meghalt
És még mindig nem elég mély a gyász
A szivünkre még nem mindig elég mélyen
Simul a titok

Mert aki megtöri a hallgatást
Bizonyított.

S majd esni kezd a tavaszi hó, lágyan és pelyhesen
S a hópelyhek zizegése belesimul a csöndbe
Gondolsz-e rám, valahol távol
Érzem a kezed szorításán,
Hogy fáj a távol
Érzem a szíved dobbanásán
Hogy jó a távol.
Elhagysz örökre?

Látod, ma gyönge voltam, hópelyhek hulltak gyöngéden
S egy fekete szempárra is gondoltam, amelyek egy másik
csillagról gondolnak reám,
Ma megint gyűrött a ruhám, ma megint tépett a harisnyám,
Ma megintcsak rád gondolok, ma megint az arcodat nézem.
Valami megtört az égen, ma megint kettős féltekét látok
Küldjek neked virágot
Küldtem neked virágot
Valaha régen?

le. D. K.

HOLLÓ László festő

(1887 –)

debreceni mester

Hollósy tanítványa volt.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1958. 416. 416. l.

Hollós László, festő

MDK

Kossuth díjat kapott. (T. közlemény.)

—: Mi: Kossuth-díjasaink 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. márc. 15.

mak

Holló László Kossuth-díjas művész

Vázlat Tus 31. L
Grafika " 61 "
reprodukciók

1. Holló László Kossuth díjas 75 éves

Világ, 1962 2. 12 31. L. 61. L

Molik

Holló László, Dienes Sámos és Fényképezi László

és határontúli sikeres szereplése "nyilvánvalóvá tette rangos debreceni festő" országos "művészet létezését"

Mody György: A képző művészek Debrecenben. Alföld 1962, 1. sz. 137. l.

Holló László, festő

MDK

Munkácsról írt méltatása.

Gy. M.: Holló László kiállítása a Műcsarnokban

2 l

ESTI HIRLAP, bp. 1961. febr. 8.

Holló László, festő

Nyüjteménye kiállítása febr. 4-én
nyílik a Műcsarnokban.

-:Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, 1961. febr. 3.

Holló Lajos

ipszrvíész

Iparművészeti Társulat kiállítása - Iparművészeti Múzeumban - bútortervével szerepel.

Magyarság
1929.VII.14.

M.D.K.

Kelló László

dekó

A tiszaújvárosi művészeti élet

egyik kezdeményezőjének alakja.

Tóth Béla: Tékozló Lenke.

Művészet, 1967. október - 11 lap.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.2o.

Holló László

Székely Bertalan tanítványa volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Kiad. és bev.: Makay Lajos.) Bp. 1962. Képző művész. Alap Kiadó. 5-214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) -201. l.

Kollá Kárló

Szerepelt az I. debreceni nyári táborban

Hajdú-Bihar megyei VII. 1964. aug. 12.

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 szept.

MDK

Holló László

"Mezei munkások", olajfestm.
"Önarckép", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v. Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig. 6.o.és 10.o.

MDK

Holló László

Szabad Művészet 1948. 4.sz. 159.l.

MDK

Holló László, Debrecen, Hajdú m.

Cséplés, vázlat	olaj
Csendélet	"
Virágcsendélet	"
Tanulmányfej	"

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20 -dec.4-ig.Ernst Múzeum. 9.1.

Holló László MDK

Tiszapartján, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Holló László festő

Debrecenben él. 50 éves.

Kiállítása nyílt az Ernst

Múzeumban Bp-en.

Varrónő (rajz, repró, 1954)

Népszava 1967 III. 5 7 old.

M.D.K.

Kallós László, festő

„Kodály Zoltán emlékére"
c. művét közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10. sz. hátsó ~~old.~~
borító belső oldalán

Kállai László, festő

M.D.K.

„Répakapálók" és „Kodály Zoltán emlékére" c. képeivel vett részt az I. Debreceni Arr. Nyári Tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII. évf. 10. sz. 80. old.

Holló László festő

M.D.K.

Képeit bemutatták a moszkvai tárlaton.

A. Tyihonov: Barátaink festészete.
Művészet, 1967. november - 47 lap.

Holló László MDK

Önarckép 1933. o.v.41x33 cm.

[redacted]
Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm. Gyüjt.kiáll.

Holló László festő

M.D.K.

A Debreceni Müvésztelep megbizott müvészeti irányitója 1946.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 156.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Holló Károly festő

Kassa 6-án volt Poéves.

Nemrég a Muse és Louvre

Arany fokozatával tüntették ki.

Nőjnava 1967 III. 7 Gold.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Zalai Hirlap 1967 aug.24.

MDK

Holló László

Virágcsendélet, of.

Tanya, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 17 l.

MDK

Holló László

Tanya

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

9 l.

MDK

Holló László festő

A szolnoki múzeumban jún. 11-én
kiállítása nyílt meg.

—: Ma hallottuk 2.1

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jún. 13.

Holló László, festőm. MDK

gyüjteményeiben nem látható egyéniség, csak iskola. Szaggatott, széles ecsetvonásai sem ujat, sem egyénit nem hoznak.

Az Ernst Museum csoport-kiállitása. - Képzőművészet. 1930. III.4. 69.l.

MDK

Holló László, festőm.

Művei a debreceni Muzeum Ady-szobajában.

Ő van kiszemelve a debreceni művésztelep vezetőjének.

Magy.Művészet. 1948. 36.l.

Holló László

Szerepelt a XXI. debreceni Tavaszon.

Alföld 1966. jan.

A debreceni képzőművészet változatos. Új Tehetség

Holló László, festő

MDK

Életművéről gazdagon illusztrált
kötetet jelentetett meg Debrecen
Városi Tanácsa.

— : Kulturális hírek

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. jan. 11.

M. D. K.

Holló László festő

nevét a visszautasítok
művészek körül említi:

G. A.: Ami a Tavaszi Tárlatból
kimaradt

Magyarország, 1957. máj. 15.

Holló László MDK
/tócóskerti magányában dolgozik /

szerepelt a tárlaton.

Két csendélete.
"Krumpliszedők"
a Petőfitérről készült képe

Bényei József: Bátortalanság és szubjektivizmus.
Megjegyzések az Őszi Tárlat ürügyén a debreceni képzőművészetről.
Hajdubiharmegyei Népujság 1963.nov. 17.

Holló László MDK

Szerepelt az ápr. 7-én megnyilt kiállitáson.

Kovanecz Ilona: A VI. Alföldi Képzőművészeti Kiállitás Békéscsabán.
Békésmegyei Népujság. 1963. ápr. 21.

Holló László MJK

szerepelt a debreceni tárlaton.

"Csend"
"Tél a Tilalmason"

B.J.I
Jegyzetek a Tavassi Tárlatról.
Hajdúbiharmegyei Népujság. 1963. máj. 5.

MDK

Holló László

Tanulmányfej, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
9.lap

Holló László, festő

M Dk

Grafikáiból kiállítást nyílik a Nemzeti Galériában.

– : Hír

8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. dec. 28.

Holló László

Januárban nyílik a Nemzeti Galériában a Kossuth-díjas festőművész grafikai tárlata.

Érdekes hangversenyek .... gazdag tárlatok az év elején
Népszava, 1964 jan. 4. 92. évf. 2. szám 8. lap

Holló László

Az év első érdekes képzőművészeti eseménye a Galériában megnyíló grafikainak kiállítása, január 25-én

Jubileumi és emlékkiállítások ...
Népszava, 1964 január 7. 92. évf. 4. szám, 2. lap

Hollós László

Grafikai

kiállítás nyílik jan 23 án

—: Jubileumi és emlékkiállítások,
értékes tárlatok a Nagy Nem
Zeti Galériában.

Veipnova 1964 jan 7.

Hello Jean Le

Bonjour Jean

Hello Jean regarde le 23 ←

Je t'envoie ce mail pour te dire bonjour,
j'espère tout va bien, Merci
de répondre à mon mail.

Bonjour Jean

Holló László MDK

"Dáliák"
"Földmunkások"

szerepelt a /bajai/ József Attila Művelődésházban rendezett kiállitáson.

Kalmár Ilona: Egy kiállitás képei.

Bajai Hirlap. 1963. márc. 6.

MDK

Holló László

szerepelt a tárlaton.

"Bögrés csendélet"
"Papp bácsi"
"Tél"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.
Alföld 1963. jun. 76-78. lap.

MK

Holló László

Szerepelt a Szolnoki avaszi Tárlaton.

-LL-: A képzőművészet vasárnapja.

Szolnok Megyei Néplap. 1964. ápr. 14.

Holló László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 márc.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Jelenkor 1967 máj.p.444-445.

MDK

Holló László

neve az előszóban említve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

MDK

Holló László

Önarckép, repr.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt. 1966. okt.

MDK

Holló László

Tanya, o.

Önarckép, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

M.D.K.

Holló László festő

nevét említi a szerző, mint akinek egy kép létrehozását látta Medgyessy szobájában. - Még egyszer említi Medgyessyvel folytatott napi beszélgetésének leírásával kapcsolatban.

László Gyula: Medgyessy Ferenc, /1881-1958/

Bp. 1968. Corvina 22. old.
+ 85. "

MDK

Holló László festő

olajf.:

Ring Etelka

Akt

Ülő akt

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Plein air tanulmány

Önarckép tanulmány

Zsuzsánna és a vének

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Bachanália

Olympia

Szent Antal megkisértése

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulmány

Szivárvány /Akt/

Feleségem

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Női arckép

Bünbánó Magdolna

Lucerna-kaszálás idején

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Vesszőhántó leány

Önarckép tanulmány

Kékkötényes leány

Holló L.gyüjt.kiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Danaé

Önarckép tanulmány

Mulató asszonyok

Holló L.gyüjt.kiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulmány

Sirbatétel

Kérész szedők

Holló L.gyüjt.kiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Putri előtt

Iskoláslányok

Fürdés után

Holló L.gyüjt.kiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Holló László festő

olaj.:

Angélus

Suba Juliska

Plein air akt

Holló L.gyűjt.kiáll. Ernst Múz.1967.

[illegible]

[illegible] festő

olajf.:

Tiszáné

Fürdőzők

A Szent Korona felajánlása

[illegible] gyűjt. kiáll. [illegible] [illegible].1967.

[illegible]

Holló László festő

olajf.:

Szt.István temetése

Koppány /tanulm./

Önarckép "

Holló L.gyűjt.kiáll. Ernst Mus.1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulmány

Tisza néni otthon

Tiszakanyari munkások

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Az esztergomi székesegyház alapitása

Lakodalmasok

Templomozó dadai lányok

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulmány

Sándor /Plein air akt/

Önarckép tanulm.

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Tiszakanyári ház

Önarckép tanulm.

Tanulm. a Kocsmai verekedőkhöz

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MNK

Holló László festő

olajf.:

Kárvallott cigányok

Debreceni csata

Eszti néni

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Fürdőzők /vázl./

Pásztorlányka

Király bácsi

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Pásztorleány

Önarckép tanulm.

" "

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulm.

" "

" "

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Nagymosás

Önarckép tanulm.

Ebédelő parasztok

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Akt tanulm.

"

Kis akt

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Ülő akt

Önarckép tanulm.

Tökös, kancsós csendélet

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

clajf.:

Lóitatás

Földeken vázl.

Bánék udvarán

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Tiszaparti jelenet

Kutyaól

Csendélet /bögrévrl

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Dadai révnél

Önarckép tanulm.

Faültetés

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Halló László festő

olajf.:

Tavaszi veteményezés

Kocsmai verekedés

Önarckép tanulm. Olgival

Halló L. gyüjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Bartók Béla

Önarckép tanulm.

""

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulm.

Bögrés csendélet

Nádudvari Vörös Csillag tehenészete

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Nádudvari női brigád

Olgi

Lőrinczy bácsi

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Régi időben

Pap bácsi

Önarckép tanulm.

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Fürdőzők

Női tanulmányfej

Tél I.

Holló L. gyüjt.kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Ecsetes, bögrés csendélet

Női tanulmányfej

Tengerihordás

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Tiszapartján

Tél /figurákkal/

Tél II.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép

"

" tanulmány

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

olajf.:

Önarckép tanulmány

Akt

Önarckép

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MNK

Holló László festő

olajf.:

Pap bácsi

Móra Ferenc szülőháza

A Körös partján

Holló L. gyűjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Ülő akt, kr.

Páris itélete, kr.

Juhász Erzsi, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Kisleány, kr.

Dadai utcarészlet, kr.

Tanulmányok /lányok, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Fürdőzők, kr.

Pocsaj, "

Dadai halászház, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Két álló akt, kr.

Fekvő akt, kr.

Két önarckép I. kr.

Holló L. gyűjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Két önarckép II. akv.tus

Fatörzsön ülő akt, kr.

Ülő férfi, kr.

Holló L. gyűjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Cirkusz, diópác

Varrónő, "

Sárospataki tanulmányok, tus

Holló L. gyüjt. Mádi. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Tanulmányok, tus

Sárospataki vár, diópác

Sárospatak, tus

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Koppány felnégyelése, tus

Fürdés után I. "

Koppány, "

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Tanulmányfejek I. kr.

" II. tus

Megszállott, "

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Ülő aktok, tus

Fürdés után III. tus

Szinielőadás Árkuson, tus

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Mus. 1967.

MDK

Holló László festő

Tsz parasztok, tus

A Vörös csillag tehenészete, tus

Olga, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Holló László festő

Tavaszi munka, tus

Önarckép tanulmányok, kr.

Erzsi és Eszti, kr.
Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Fekvő tehén, kr.

Matz bácsi, kr.

Fák, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Női fej, kr.

Fiu kecskével, tus

Hortobágyi gulyás, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

Parasztfej, kr.

Cinege bácsi, kr.

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Ring Etelka

Önarckép

Holló L. gyűjt. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Mulató asszonyok

Danaé

Olympia

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Fürdés után

Angelus

Fürdőzők

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Tökös, kancsós csendélet

Lóitatás

A Tócóskert télen

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

A Körös partján

Ülő akt

Varrónő

Holló L. gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Fiu kecskével

Hólló László gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László festő

repr.:

Hortobágyi gulyás

Hólló László gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Holló László

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1968 márc. 22.

Budapest, 19

Holló László

Táj / sept./

Képek a Borsod megyei képzőművészek grafikai kiállításának anyagából.
Északmagyarország 1962. szept. 30. 7.l.

1962. szept. 30. 7l.

MDA.

Holló László

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.11.

M.D.K.

Hollós László, festő

két lóval szántó parasztot ábrázoló lavírozott tusrajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 6. sz. 25. old.

Kollá László
festő

M.D.K.

Portréival szerepelt az 1950-es
években.

D. Fehér Zsuzsa: Új magyar festészet.
Művészet, 1968. március – 40 lap.

mák.

Holló László

Tavaszi Tárlat Debrecen Déri Múzeum.
Vihar I. II. Tél napsütésben, Hóolvadás a Tiszaháton, Szikla föld, Barátnők, Dobi cigányok (Bögrés csendélet, Olgi és Körmöcy bőrtárgy-képek), Grafikai sokszorosítású munkák c. Képek a Rádió-Kurtág Katalin: Megjegyzések a Tavaszi Tárlatról. Tájak
Alföld 1962. 3. sz. 61-62 l.

Kállai-Kézdi

festő

M.D.K.

Öregasszony +

(repro)

Művészet 1960. augusztus. – 11 kép.

M.D.K.

Hollós László
festő

„Őrarchipe"

Bényi László: A Szolnoki Galéria
Művészet, 1960. október. – 22 kép

MDK

HOLLÓ LÁSZLÓ

Egyike a Debreceni Képzőművészeti Osztály alapitó
inak.

Menyhárt József: Emlékezés Thoroczkai Oszvaldra
A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1958-59.p.169.
Debrecen 1960.

MDK

Holló László [festő]

Vázlat c. műve a borítólapon reprodukálva.

(Adat a Tartalomjegyzék - ből.)

[redacted] Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. (borítólap; [redacted] 2. l.)

MDK

Holló László [festő]

Négy grafikája: Önarckép, Fuvarosló, Cséplőmunkás, Foltozó cigány – repr.

Holló László grafikái (műmelléklet)
Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. (88–89. l.)

MDK

Holló László festő

gyűjteményes kiállítása február 4-én (1961) nyílt meg a Műcsarnokban. 1956 elején a Fényes Adolf teremben volt kiállítása. A jelen kiállítás megnyitóján ott volt Kállai Gyula és Kisfaludy Ströbl Zsigmond is.

Fábián Sándor: Egy életmű beszél. Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 89-91. l.

de. D. U.

HOLLÓ László festő

Debrecenben, a Déri-Múzeumban gyűjteményes kiállítása

Magyar Nemzet 1961. márc. 21. 7. o

M. D. K.

HOLLÓ László festő

a képzőművészek aföldi csoportjá-
ban kifejtett kiemelkedő művészi
tevékenységéért, egész életé munkás-
ságát Kossuth-díjjal tüntették ki
(1961.)

Szegedi Napló 1961. márc. 15, 1. l.

MDK

HOLLÓ LÁSZLÓ

Anyagi hozzájárulás a Debreceni Müvészház létesitéséhez.

Menyhárt József: Emlékezés Thoroczkai Oszvaldra
A Debreceni Déri Muzeum Évk. 1958-59. p. 169.

Kolló Károly
festő

M.D.K.

Kossuth díj II. fokozatát nyerte el.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április – 30 l.

MDK

Holló László

Munkácsy-dijas

Készül a debreceni művészek őszi tárlatára /1956 okt 7- Déri Muzeumban/.

"Motyózás"
"Földmunkások"
"Pihenő gereblyéslány"
"Virágcsendélet"
Tanulmányok.
"Nyárfák"

Kapusi Erzsébet, Fábián Sándor: Az Őszi tárlat előtt. Látogatás a debreceni képzőművészek műtermeiben.
Hajdu-Biharmegyei Néplap. Debrecen, 1956.okt.3.

Holló László MDK

(1957) Augusztusban Hincz Gyula és Holló László müveiből nyilik kiállitás Bratislavában.

Megnyitották Milos Bazovsky csehszlovák festőmüvész kiállitását.
NÉPSZABADSÁG, 1957. jul. 6.

MDK

Holló László festő

Számos önarcképet alkotott. Kedvenc témái közé tartozik a csendélet is. Művészetét csak a legutóbbi években méltányolták.

Fábián Sándor: Egy életmű keresztül.

Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 89-90. l.

MDK

Holló László festő

Cím szerint felsorolt művei (a februar 4.-én nyílt kiállítás anyagából): 20-30 éve festettek: Rózsenövők, Almahámozó lány, Juhász Erzsi bőgővel, Kálmánci bácsi, Homokhordás, A dal születése, Tavaszi munka, Tengerisziget, Kaszafenő paraszt, Szakadalmasok.

Fábián Sándor: Egy életmű beszél. Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 90. l.

MDK

Holló László festő

cím szerint felsorolt művei (a február 4-én megnyílt kiállítás anyagából):
a II. világháború alatt születtek: Mezei munkások, Kukoricacsősz, Hazatérő parasztok, Öreg paraszt Háború, Mezei csősz.

Fábián Sándor: Egy életmű bizonyítéka, Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 90–91. l.

MDK

Holló László festő

Cím szerint felsorolt művei (a február 4-én megnyílt kiállítás anyagából): A felszabadulás után keletkeztek: Hazatérő katonák, Homokhordás, Tengerihordás, Krumplikapálás, Őszi szántás, Pihenő lányok, Szénagyűjtők, Motyózás, Fenyvesben, Ebédelő parasztok, Hazafelé.

Fábián Sándor: Egy életmű beszél.

Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 91. l.

MDK

Holló László festő

(A cikkben több időpont szerepel. a február 4-én a Műcsarnokban megnyílt gyűjteményes kiállítás vendégkönyvéből.)

Fábián Sándor. Egy életmű beszél.
Alföld, Debrecen, 1961. [redacted] 1. sz.
90–91. l.

MDK

Holló László festő

cím szerint felsorolt művei (a február 4-én megnyílt kiállítás anyagából). a legutóbbi egy-két év termése: Vesszőhántók, Bánék udvara, Földeken, Dadai rétnél, Tócóskerti táj, Műteremben, Szabó-ék háza Dadán, Fáklyatetés, Tükör mellett, Orgonák, Simonyi óbester fáklyatetése.

Fábián Sándor: Egy életmű korról. Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 91. l.

HOLLÓ LÁSZLÓ

festőművészt tócóskerti magányában látogattuk meg. Az örökifjú mester rengeteget dolgozik, alkot. Műterme tele van kincsekkel: nagyszerű értékes képeivel. Nemrég jött haza Tiszadadáról, tele élménnyel, energiával, művészi alkotókedvvel. Képeiben a tiszai táj szépségét, a tiszai emberek életét fejezi ki a maga sajátos mesteri eszközeivel. Három és fél hónapig lakott kint Tiszadadán. Képein átvonulnak az ott szerzett művészi élményei. A tárlatra már ő is elkészítette festményeit, csak még a vesszőhántás témájú képét javítgatja. Amikor meglátogattuk, akkor is épp ezen dolgozott.

Tiszaparti jelenet, Lóusztatás, A dadai révnél, Motyózás című képei bizonyosan nagy sikerrel szerepelnek az idei tárlaton is. A hetvenes mester fiatalosan, friss erővel és tűzzel dolgozik.

(Ke)

megyei Napló 1958
X. 11

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

1956 APR 7.

HAJDU-BIHARMEGYEI
NÉPLAP, DEBRECEN

Holló László

610

Holló László gyűjteményes kiállítása a Déri Múzeumban

Vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg a Déri Múzeumban Holló László festőművész gyűjteményes kiállítása. Holló László műveinek budapesti kiállítása hatalmas sikert aratott. A Munkácsy-díjjal kitüntetett debreceni festőművésznek az utóbbi negyedszázad alatt alkotott műveiről ad számot a most vasárnap megnyíló kiállítás. A festmények és rajzok zöme az utóbbi tíz év alatt készült.

A nagy érdeklődéssel várt kiállítást *dr. Szodorai Lajos* egyetemi tanár nyitja meg. A kiállítás két hétig lesz nyitva és hétfő kivételével 9-től 16 óráig belépődíj nélkül megtekinthető.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 321—651, 321—285

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPLAP, DEBRECEN

jelenti, hogy
ezelőtt újból k
Április 4-én est
volságból lehet
kán tűzokádó

USZKOVNAK, szénipari minisz vezetésével szovjet bányamérnökök küldöttsége érkezett a ruhr-vidékre. A szovjet szakemberek tapasztalatcsere keretében megismerkednek a ruhr-vidéki bányászat műszaki problémáival.

AZ MDP BELVÁROS II. szervezet az elmúlt napokban műsoros estet rendezett. A teljes bevételt az árvízkárosultaknak küldték el — írja levelében Oneskó Jánosné.

AZ ENSZ LESZERELÉSI A

szám alatti trafikba.

KÖZÉPKORÚ bejáró mindenest felveszek. Dr. Tippainé. Hajnal u. 15.

ELADÓ konyhaszekrény, 4 lámpás rádió, asztaltűzhely. Pacsirta 39. III. ajtó.

KÉT szoba, konyha, előszoba, speiz, (gáz, víz), jószágtartásos lakásomat elcserélem egy nagy szoba, konyha, speizosra a belvá-

zetem
mazom.
ELAI
állvány
vályú.
BEK
ház, k
vel, l
keritésr
adó. H
PIÓ
út 87.

KÉT KIÁLLÍTÁS

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKÁI

A Magyar Nemzeti Galéria ezzel a külsőségeiben szerény kis kiállítással jelentős kezdeményező lépést tett: múzeumi termeiben élő művész gyűjteményes anyagát mutatta be.

Holló Lászlónak, Debrecen Kossuth-díjas művészének festményeit a Műcsarnok néhány év előtti reprezentatív kiállításáról jól ismeri a budapesti közönség is. Rajzai részint e képekhez készült előtanulmányok, részint az élet apró jelenségeit rögzítő jegyzetek emberekről, állatokról — egy fáradhatatlanul figyelő, dolgozó művész műhelymunkái.

Holló grafikáinak bemutatóját ezúttal két körülmény tette különösképpen időszerűvé. Az egyik sajnálatos: az élő művészet megnyilvánulásainak teret adó kiállítóhelyiségek száma az utóbbi időben bontások, átépítések miatt csökkent. A másik körülmény örvendetes: a művész alkotásainak jelentős gyűjteményét adományozta a Galériának. Egy országos képtár gyarapítási és kiállítási politikáját azonban nem ilyen időszerű véletlenek irányítják, ezért joggal reméljük, hogy élő klasszikusaink kiállításainak sora a jövőben folytatódni fog. *(h. l.)*

NÉPSZAVA
1964 FEB 19.
Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MOSTAN
büszkél
a köny
tat az
és sűrűbbe
gékonnyá

Talán
dés — vél...
olvassanak a
ízére, az elő
rabja is lesz.

Kétségtelen, nagy szó, ha a korábban betűtől érintetlen emberekben felkeltődik az olvasás igénye. Azonban ez nem jelenti azt, hogy egycsapásra — Móricz szavaival élve — a könyvek lelke is kitárul előtte. Vagyis: *a könyvekkel való találkozás csak az első lépés ahhoz, hogy létrejöjjön az irodalommal, mint művészettel való találkozás.*

Hogy mennyire így van, hadd mondjak el egy példát a sok közül. Az egyik üzemi könyvtárunkban járva a kartotékok közül hosszas válogatás után kiemel hármat a könyvtáros és büszkén teszi le az asztalra. Kétségtelen, hogy mindhárom olvasó szorgalmasan forgatja a könyvlapokat. Böngészem az utóbbi időben kiszemelteket. *Üvöltő szelek*, *Az anya*, *Akiért a harang szól*, *Az őz*, *Város az ingoványon* — olvasom kapásból. Bizony, mindegyike irodalom a javából.

Kíváncsiságból megkeresem az egyik kartoték »alanyát«. Harminc év körüli, betanított munkásnő. A beszélgetés során azonban nemcsak az derül ki, hogy

dia elk

Képzőművészeti kiállítások április 4-én

1021

Három megye művészeinek tavaszi tárlata Debrecenben — 120 gyermekrajz az értelmiségi klub kiállításán

Felszabadulásunk 20. évfordulója alkalmából április 4-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel képzőművészeti kiállítás megnyitására kerül sor Debrecenben, a Déri Múzeum kiállítási termeiben.

Az ünnepi alkalomból a Magyar Képzőművészek Szövetségének keletmagyarországi területi szervezete tavaszi tárlatot rendez. A kiállításon három megye — Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Szolnok — képzőművészei mutatják be alkotásaikat. Főként debreceni, szolnoki, kecskeméti, jászberényi, bajai és ceglédi művészek szerepelnek a tavaszi tárlaton. A közönség összesen 26 alkotó 78 festményét, illetve grafikáját, és 16 szobrot láthat. A kiállítás gazdag anyagának mintegy felét Hajdú-Bihar művészei adják: *Holló László* Kossuth-díjas, érdemes művész, *Fél-egyházi László* Munkácsy-díjas, *Menyhárt József*, *Berki Nándor* szobrászművész, *Bíró Lajos*, *Józsa János* és *Madarász Gyula*, valamint *Kiss Sándorné* iparművész.

A kiállításon *dr. Béres András*, a Hajdú-Bihar megyei Múzeumok Igazgatóságának vezetője és *Pogány Ö. Gábor*, a Nemzeti Galéria főigazgatója mond megnyitót.

★

Debrecenben április 4-én, vasárnap délelőtt egy másik képzőművészeti esemény megnyitására is sorkerül. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajdú-Bihar megyei szervezetének Csokonai értelmiségi klubjában kilenc órai kezdettel nyitják meg a megyei gyermekrajz kiállítást.

★

A hajdúhadházi községi tanács felszabadulásunk 20. évfordulója alkalmából emlékkiállítást rendez a falumúzeum legértékesebb anyagából és a községben működő szakkörök munkájából. Maketten, szemléltető rajzokon mutatja be a kiállítás a község életében megmutatkozó fejlődést.

Április 4-én délelőtt kerül sor a hajdúhadházi születésű *Egerházi Imre* festőművész önálló kiállításának megnyitására is a községi tanácsháza kis tanácstermében. A tárlaton több mint 40 mű szerepel, linómetszetek, monotípiák, temperák és walkyd temperák. A fiatal festőművésznek ez lesz az első önálló kiállítása, s ez lesz a községben is az első képzőművészeti kiállítás.

1965 ÁPR. 21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdúbihari Napló

Siljak a b

ió köbméter csapadé

zókba vezetik, ahonnan kés
fokozatosan leereszthetik
mélyebben fekvő vizet igén
területekre. A hasznosítás
lentőségét mutatja, hogy 19
ban, a legutóbbi nagyará
belvízi elöntés idején az
első négy hónapjában csaknem
annyi vizet távolítottak el a
mezőgazdasági területekről,
mint amennyit a következő
négy hónapban öntözés céljá-
ból kiemeltek a folyókból. A
komplex belvízgazdálkodás
termesz
rozókba gyűjtenek össze. A
megmentett csapadékvíz tény-
leges hasznosulását megfelelő
agrotechnikai eljárásokkal —
mélyműveléssel stb. — alapoz-
zák meg. (MTI)

Kormányátszervezés Indonéziában

Djakarta (MTI) *Sukarno* indonéz köztársasági elnök kedden kormányátszervezést jelentett be. Négy új miniszter került kormányába, s új minisztérium alakult, „az irányított nemzetgazdaság minisztériuma" névvel. A minisztérium élére *Adam Malik*, eddigi kereskedelemügyi miniszter került. A repülésügyi minisztérium éléről leváltották *Iskander* ezredest. Helyére vé léptették elő. Kereskedelemügyi miniszter *Achmad Josuf* dandártábornok lett.

A Reuter jelentése szerint szerdán Djakartába érkezett *Ellsworth Bunker*, *Johnson* amerikai elnök különmegbízottja és késedelem nélkül megkezdte tárgyalásait az indonéz kormány vezetőivel az amerikai—indonéz viszonyról.

ALABAMAI NÉGEREK FOLYTATJÁK HARCUKAT

Washington (MTI) Kedden szülővárosában: Detroitban eltemették *Viola Gregg Liuzzo* asszonyt, akit a Ku Klux-klan emberei gyilkoltak meg. A temetésén részt vett *Johnson* elnök személyes képviselője, továbbá *Martin Luther King*. A Michigan államban kormányzói utasításra elrendelt kétnapos gyász második napján megrendezett temetéssel egyidőben az alabamai Selmában is megemlékeztek *Liuzzo* asszonyról.

KÉT KIÁLLÍTÁS

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKÁI

1021

A Magyar Nemzeti Galéria ezzel a külsőségeiben szerény kis kiállítással jelentős kezdeményező lépést tett: múzeumi termeiben élő művész gyűjteményes anyagát mutatta be.

Holló Lászlónak, Debrecen Kossuth-díjas művészének festményeit a Műcsarnok néhány év előtti reprezentatív kiállításáról jól ismeri a budapesti közönség is. Rajzai részint e képekhez készült előtanulmányok, részint az élet apró jelenségeit rögzítő jegyzetek emberekről, állatokról — egy fáradhatatlanul figyelő, dolgozó művész műhelymunkái.

Holló grafikáinak bemutatóját ezúttal két körülmény tette különösképpen időszerűvé. Az egyik sajnálatos: az élő művészet megnyilvánulásainak teret adó kiállítóhelyiségek száma az utóbbi időben bontások, átépítések miatt csökkent. A másik körülmény örvendetes: a művész alkotásainak jelentős gyűjteményét adományozta a Galériának. Egy országos képtár gyarapítási és kiállítási politikáját azonban nem ilyen időszerű véletlenek irányítják, ezért joggal reméljük, hogy élő klasszikusaink kiállításainak sora a jövőben folytatódni fog. *(h. l.)*

NÉPSZAVA
1964. FEB. 19.
Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MOSTANA
büszkél
a köny
tat az
és sűrűbbe
gékonnyá

Talán
dés — vél...
olvassanak a
ízére, az elő
rabja is lesz.

Kétségtelen, nagy szó, ha a korábban betűtől érintetlen emberekben felkeltődik az olvasás igénye. Azonban ez nem jelenti azt, hogy egycsapásra — Móricz szavaival élve — a könyvek lelke is kitárul előtte. Vagyis: *a könyvekkel való találkozás csak az első lépés ahhoz, hogy létrejöjjön az irodalommal, mint művészettel való találkozás.*

Hogy mennyire így van, hadd mondjak el egy példát a sok közül. Az egyik üzemi könyvtárunkban járva a kartotékok közül hosszas válogatás után kiemel hármat a könyvtáros és büszkén teszi le az asztalra. Kétségtelen, hogy mindhárom olvasó szorgalmasan forgatja a könyvlapokat. Böngészem az utóbbi időben kiszemelteket. *Üvöltő szelek, Az anya, Akiért a harang szól, Az őz, Város az ingoványon* — olvasom kapásból. Bizony, mindegyike irodalom a javából.

Kíváncsiságból megkeresem az egyik kartoték »alanyát«. Harminc év körüli, betanított munkásnő. A beszélgetés során azonban nemcsak az derül ki, hogy

dia elk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 MÁR 27.

Hajdubiharmegyei Népujság

Holló László

Holló-kiállítás Debrecenben

A Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatósága kiállítást rendez *Holló László* Kossuth-díjas festőművész grafikáiból a Déri Múzeum kiállítótermében. A kiállítás március 28-án, szombaton délután öt órai kezdettel nyílik meg.

ek.
. Dísz-
ítése a
Ope-
Színhá-
felsza-
vfordu-
l.
muzsi-

tok. A
állította

8.00 Miska bácsi leme
zesládája.
8.40 Operakalauz.
9.00 Felszabadulás —
művészi megújulás.
Botond Edit riportja.
9.55 Csinom Palkó. Há-
romfelvonásos daljá-
ték.
11.43 Nyitány. German

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JAN 26.

Hajdú-Bihar megyei Napló

VÁNDORKIÁLLITÁS A BIHARKERESZTESI JÁRÁSBAN

1021

A megyei népművelési tanácsadó, a TIT megyei szervezete és a Déri Múzeum vándorkiállítási anyagot állított össze a felszabadulás 20. évfordulójára a megyei festők anyagából. Bemutatják *Holló László, Félegyházi László, Menyhárt József, Bíró Lajos, Nagy Ferenc, Maghy Zoltán, Tilles Béla, Józsa János, Horváth Imre* alkotásait. A vándoranyagot elsőnek 1965. január 24-én mutatták be Biharkeresztesen *Sz. Kürti Katalin* tárlatvezetésével. 1965. március 20-ig az anyag a járás szinte minden községébe el fog jutni.

debreceni elnökségének elnöke. A meghívottak közt volt a 83 éves *Tasnádi Albert* vagongyári nyugdíjas, aki 1902-ben alapító tagja volt a DVSC-nek.

A klubot *Vámos István*, a DVSC elnöke adta át rendeltetésének. Elmondotta, hogy a vasutas szakszervezet 115 000, a megyei testnevelési és sportszövetség 50 000 forinttal járult a klub létesítéséhez.

Holló László festő

Magyar Művészet, 1926

39.0.
kiállítások.

Hollós László festő

Tér és Forma, 1932.

5. évf. 281-285. o.

A debreceni új körtemplom és építőmesterei.

Holló László festő

Budapesti Szemle CCV. 1927. 440-449. o. Ybl Ervin: Képzőművészet

Kiállítások

Ernst Múzeum. Holló László kiállítása 1927.

Budapesti Szemle CCV. 1927. 440-449. o. Gál Ervin: Képzőművészet

Arnfield Weimar rajetan

505,

Holló László festö.

Katol.Szemle.1941.409-11.l.

Holló László festő.

Népszava, XXXVIII. évf., 1910. okt. 30.
258. sz. 6. l.

Hollósyék. / - n - /

Holló László festő"

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 5. sz. 198.o. – Művészeti Hírek.

Művéntelep Debrecenben.

Holló László festő

Szabad Művészet. 1937 V. 1. 31

(egyéni) kiállítása

Holló László festő

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 1. sz. 48. o. Szabadszervezési

Közlemények (Debreceni Csoport)

Holló László

festő

Magyar Csillag, 1941. nov. I. köt. 2. n.

126. l. — Szegi Pál: Debreceni festők.

Holló László festő.

Népszava XXXVIII.évf.1910
okt.30. 258 sz. 6 lap.
Hollósyék.

Holló László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

EGYETEMI LAPOK

1960 MAR 19

117

Szerény, póztalan, csak műveinek élő alkotó

HOLLÓ LÁSZLÓ Munkácsy-díjas festőművész

Holló László most hetvenhárom éves, egyidős az első európai szintű és érdekű magyar művésznemzedékkel, s nem csupán egyidős, de egyenrangú társa is e megújhódást megteremtő nagy művészegyéniségeknek, mégis, aránylag szűk körre korlátozódik művének ismerete és elismerése.

Életkörülményein; nem vidékre-szorult, hanem vidéket-vállaló magatartásán kívül ennek a relatív ismeretlenségnek oka *Holló László* talán legrokonszenvesebb tulajdonságában keresendő; póztalan alkotó, műhelyében élő művész, akinek soha nem volt ideje önmaga reprezentálására, energiáit közvetlenül és közvetve munkájára fordítja.

Élete külső eseményekben nem gazdag, hatásoknak, befolyásoknak ellenálló, magaszabta úton fejlődik. 1887-ben született Kiskunfélegyházán, ott is érettségizett. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán elsősorban *Székely Bertalan*, Münchenben *Hollósy Simon* volt a mestere, Párizsban az Orosz Szabadiskola tagja. Bejárja Olasz- és Spanyolországot, Párizsban meghívják tanárnak, de hazajön. Podolinban, Karánsebesen, Kolozsvárott tanárkodik. 1918 óta Debrecenben él, s 1928 óta nyaranta Tiszadadán dolgozik.

Holló Lászlót erős kontrasztthatásokra épülő színvilága a magyar festészetet Munkácsyval induló vonalához kapcsolja. *Tornyai, Koszta* rokona; az alföldi táj és az alföldi népélet jelenik meg vásznain elemi, már-már szimbolikus erővel. (*Kérész-szedők* 1929, *Ivó nő* 1930, *Őszi szántás* 1952, *Szénagyűjtők* 1956.) Szemben Koszta statikus tömegeivel, Hollónál a kékes hidegséggel kivillogó fehérek, az egymás ellen és egymáson áttörő kékek, zöldek, a kormos egek alatt cigányosan fellobogó vörösek szokatlan dinamizmust, hatalmas lengések egyensúlyát adják.

A *Szent Antal megkísértésének* (1926) barokkosan túlfűtött dinamizmusa és pathetikus örvénylése, a *Kérész-szedők* (1929) középkori halálfejei, a *Koppány halála* (1941) vészjósló balladaisága után a művész megteremtette a harmóniát, ha lehet így mondani; saját klasszicizmusát.

E harmónia nem az öregkor rezignáltságából adódik; a *Pecázók* (1959) nyárdélutáni izzása, a kék tónuson átsütő sárgák derűje — *Trencséniék háza Dadán* (1958) — az erő nyugalmát sugározzák minden visszafogottság nélkül, az alkotó élet kiteljesedését.

Tájképein a természettel együttlélegző ember szólal meg: a *Rügyfakadás* (1959), amely minden irodalmi programosság nélkül Csokonai hangulatát sugallja; a korai tavaszi rózsaszín fényekben úszó szelíd táj nem válik rokokóvá, a kopár fák nyers borzongása csodálatos, tiszta harmóniává ellenpontozza a képet.

Holló László kopár, puszta alföldi tájakat átlelkesítő művészetének legpregnánsabb példája a *Tócóskert télen* (1958). Tág, szürke égbolt, havas föld vonul üresen, a horizontra fagyva egy tanya, s ebben a végeláthatatlan szürkeségben mennyi szín jelzi a visszaszorított, de támadásra és feltámadásra készülő életet.

Grafikája nem festői melléktermék; még a nagy kompozíciókhoz készült vázlatok is önálló, igazolásra nem szoruló értékek.

Holló László spekulációtól mentes, primér festőisége megteremtette egyénisége szüntelen gazdagodásának, s egyben nemzeti hagyományainkhoz szervesen kapcsolódó modern festészetünk reprezentáns alkotásait.

Tóth Éva

Képzőművésznők nemzetközi kiállítása

Már harmadízben rendeztek hazánkban kiállítást képzőművésznők alkotásaiból és nem hazabeszélek, ha azt mondom, hogy nagy sikerrel. Sok férfi csak kézlegyintéssel válaszol arra a kérdésre, hogy tetszett-e a képzőművésznők kiállítása. Ez a kézlegyintés abból az átkos előítéletből származik, amivel a férfiak viseltetnek a nőművészek iránt. Pedig ennek semmi alapja. Az alkotás hatása, társadalmi értéke független attól, hogy férfi, vagy nő alkotta-e.

Akár az irodalom, akár a képzőművészet terén nézünk szét, örömmel tapasztalhatjuk, hogy egyre szaporodik a nőművészek száma. Költőnők, festőnők születnek, akik bátran versenyezhetnek akármelyik férfiköltővel, vagy festővel. És ez nagyon nagy eredmény. A nőművésznek nehezebb helytállnia, mert eltéríthetik a gyermeknevelés, vagy más családi feladatok, úgyhogy művésznek és családanyának maradni kettős teher.

A nemzetközi nőnap alkalmából rendezett kiállításon több ország képzőművésznője vett részt. Magyarországon kívül Románia, Lengyelország, Olaszország, NDK és Svédország művésznői állították ki képeiket. Ha megnézzük a kiállított képek témáit, szemünkbe ötlik az a tény, hogy a képzőművésznők munkája, érdeklődési köre az intimebb, lírai hangulatú csendéletre, tájképre, egy-egy interieurre korlátozódó szűkebb témakörből — egyre inkább kitör a társadalmi élet nagyobb területeinek megismerése, megértése felé.

Ferenci Hedvig

SPORT

A labdarúgó-szakosztály múltja, jelene és jövője

A BEAC alapítói 1898-ban elsősorban az atlétika kultiválására hozták létre a sportklubot, de az egyetemisták érdeklődését egyre inkább felkeltette az Angliából importált új sportjáték, a futball. *Speidl Zoltán* kezdeményezésére hamarosan megalakították a BEAC első futballcsapatát. A játékosok az atléták közül kerültek ki, a kapus például a magasugrásban három olimpián helyezést elért *Gönczy Lajos* volt. 1901-ben, mint alapító tagok belépnek az MLSZ-be.

A csapat sokáig nem tud jelentős szerepet játszani, még a II. osztályban sem, mivel a nyáron szétesik, ősszel mindig elölről kell kezdeni a szervezést. Változást csak az 1911-es esztendő hoz. A csapat vezetését *Földessy János*, a kiváló sporttörténész veszi át. 12 évig irányítja a csapatot, s a BEAC ekkor éri el legnagyobb sikereit. Még ebben az évben sor kerül első nemzetközi mérkőzésükre. A BEAC-osok Lembergben, a lengyel bajnok Pogan együttese ellen játszanak. Az eredmény 3:2 a vendégek javára.

A magyar csapatok közül a BEAC jár először Olaszországban, és a fekete mezes fiúk nem vallanak szégyent. 2:2-t érnek el az Inter ellen, a Milánótól csak 1:0-ra kapnak ki. Itthon a német bajnok Fürth csapatát látják vendégül és nagyszerű győzelmet érnek el.

A HÁBORÚ a BEAC sorait is megtizedeli, de Földessy áldozatos és szívós munkával állandóan az élen tartja a csapatot. Általa szervezett háborús díjmérkőzéseken a BEAC a legjobbakkal indul egy csoportban. Nem játszik alárendelt szerepet, 1914-ben például a 7. helyen végez.

1923—1924 végre meghozza a BEAC számára a régen várt sikert, a csapat a II. osztályú bajnokság megnyerésével az I. osztályba kerül. A legnagyobb bizakodással tekintenek

tása miatt a legjobb játékosok elhagyták a BEAC-ot. A csapat évről évre alacsonyabb osztályba esett vissza.

1957-ben az újjáalakult BEAC már egy Bp. II. osztályban játszó együttest mondhat magáénak. Az új elnökség elhatározta, hogy a jövőben csak egyetemistákra építik a labdarúgó-csapatot, szakítva a „Haladás-hagyományokkal", ekkor ugyanis a játékosok 90 százaléka nem volt egyetemista. A helyes határozatot azonban helytelen tett követte, a minél hamarabbi jó szereplés érdekében a BEAC fuzionált a Dohánygyárral. Az erősítés „eredménye": a II. osztályból is kiestek. Komolyan foglalkoztak ekkor azzal a gondolattal, hogy megszüntetik a futballszakosztályt. Végül mégis úgy döntöttek, hogy nem szüntethetik meg, mivel egyrészt a hagyományok köteleznek, másrészt a tömegek és az egyetemisták érdeklődése elsősorban a futball felé irányul.

AZ EDZÉSEK IRÁNYITÁSÁT 1958-ban *Réti Gusztáv* vette át. Vezetésével az 1958—1959-es bajnokságban csoportjukban az első helyen végeztek, és így visszakerültek a II. osztályba. A csapat átszervezésére csak „menet közben" kerülhetett sor, de így is sikeresnek mondható, az első csapat szinte teljes egészében egyetemi hallgatókból áll.

Az őszi idényben 15 mérkőzést játszottak, a statisztika nagyon jó, 11 győzelem és 4 döntetlen, a gólarány szintén kitűnő: 40:6. A góllövőlistán *Gyurosics László* vezet 14 góllal, *Erni és Kéri* előtt. Az őszi sikersorozat a következő játékosok nevéhez fűződik: kapus: *Rákos Károly*, jó formájára jellemző, hogy kilenc mérkőzésen nem kapott gólt, *Deák László dr., Láposi Lőrinc, Szabó Mihály hátvédek, Kunczuly Sándor, Pásztor Gábor és dr. Földesi Tamás fedezetek, Erni János, Gyurovics László, Jung Béla, Kéri Tamás, Miheller Tibor* [illegible] főleg a folyamatos csapatjáték kialakításán volt a hangsúly.

A vezetőség jól oldotta meg a nevelési feladatokat is. Állandóan foglalkoznak a labdarúgókkal, az edző gyakran tart játékosértekezletet, megbeszélés minden edzés után van. Sikerült jó közösségi szellemet kialakítani. A játékosok együtt vettek részt a közgyűlésen, közösen néztek meg több sportrendezvényt. A vizsgák után együtt megbeszélték az eredményeket. A nagy többség jó eredménnyel vizsgázott, így *Rákos, Deák, Kunczly, Várszegi, Erni, Kéri.* Sajnos, a legjobb csatár, *Gyurovics*, a tanulásban erősen lemaradt.

A tavaszi szezonban eddig három mérkőzést játszottak, mind a hármat megnyerték. Jelenleg csoportjukban az első helyen állnak.

A BEAC vezetősége bízik abban, hogy három-négy év múlva, mikorra a mostani ifjúsági játékosok beérnek, már „NB-s" csapata lesz a BEAC-nak.

★

Újabb győzelmek női kosárlabdában

A „BEAC" kosaras leányok második tavaszi mérkőzésükön 65:41 (34:20) arányban győztek egy volt NB II.-es csapat ellen. A csapat végig lelkesen, *Kiss Sarolta* és *Csánki Judit* pedig kitűnően játszott. Kosárdobók: *Kiss* (23), *Csánki* (21), *Simonyi* (9), *Baczoni* (6), *Szatzker* (2), *Seregélyi* (2), *Salamon* (2).

Az ifjúsági csapat is kitett magáért és 62:22 (38:13) arányban valósággal tönkreverte az UTTE csapatát. Különösen *Wágner* és *Bánfai Gabi* játszott kiemelkedően. Kosárdobók: *Wágner* (21), *Bánfai Gabi* (18), *Deák* (8), *Weiszmahr Zsuzsi* (7), *Bánfai Anna* (5).

A harmadik tavaszi mérkőzésen a csapat 56:46 (23:21) arányban győzött, mégis a já- [illegible]

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1960 JUL 29.

117

Holló László: Önarckép

utott a tűz,
uskaporcsikon,
összetöppedtek,
az asztalt körte,
gyenge faágak.

utánad,
olta meg őket,
ltek,
húzd fejüket
uk szavaiddal:
lá égből a bombák,
annak,
d szállni fogtok
eken
látható messzi vidékre.

3.

reményeinket, béke!

irkülnek máris a riadástól,
omba enyészel,
k lekötöznek lábakat, kezeket,
kel,
nek a szeretők,
gymást elégszer.
occsan,
y cukrot vesz,
esedeznek
az egekhez.

reményeinket, béke!

legyűrvén
telitsed.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

1931 FEB 15.

Magyar Hírek

1021

Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikai kiállítása anyagából
»Eresz alatt« (1930)

szülünk az ol
rei nem vált
szövetség eln
bácsi helyett
Gurics Gyurk
napi két edzé
pontjából örv
replő sok ner
talatszerzésre nyílik lehetőség. Ez nagyon fontos, hisz — ami engem illet — a pehelysúlyban nem igen akad nevesebb versenyző a világon, akit ne ismertem volna meg hosszú pályafutásom alatt.

2. A moszkvai Szekunov, a tavalyi világbajnok látszik legnehezebb ellenfelemnek.

3. Ez lesz a negyedik olimpiám. Eddig háromszor „csak" a második helyig jutottam el. Most természetesen szeretnék előbbrelépni, de az olimpián már a dobogós helyezés is értékes sikernek számít.

HC
kardvívó

1. Féléves
után novembe
zembe. Tudom

BélyegSarok

„INNSBRUCK 1964." elnevezésű 10 forint névértékű bélyegblokkot bocsátott forgalomba a Magyar Posta az Innsbruckban megrendezésre került téli olimpia emlékére.

BARCS SÁN
vezérigazgatója,
az Associated
nak meghívásá
Egyesült Állar
látogatást tett
niszterhelyettes
jelen volt Radv
gyar követség
folyt le.

Holló László festőművész gyűjteményes kiállítása a Műcsarnokban

Képzőművészetünk ismét meglepetéssel szolgál. Ezúttal Holló László gyűjteményes kiállítása okoz örömet nemcsak a tárlatlátogatók széles táborának, de a hivatásbeliek szűkebb rétegének is. Igaz, Hollósy egykori tanítványa nem az ismeretlenség homályából lép elő. Tudunk róla, számon tartjuk és nagyrabecsüljük. Kiállításainkon sűrűn találkozunk újabb képeivel, amelyek festői lendületükkel, a tüzes színek viharzásával mindig a kirobbanó tehetség fiatalos erejével fogják meg a szemlélőt. Pedig Holló László már hetvenharmadik évét tapossa. Mégis voltaképp ezen a kiállításon van alkalmunk először együtt látni és felmérni nem mindennapi tehetségének súlyát és kiterjedését. A Műcsarnok termeiben mint egy filmen látjuk leperegni egy nagy művészegyéniség kialakulásának izgalmasan érdekes történetét.

*

Holló László annak a sajátos művészi szemléletnek egyik képviselője, amelyet művészettörténetünk *„alföldi festészet"* névvel jelöl meg. Ennek a tájegységnek minden más tájegységtől eltérő, a művészi képzeletet sajátos módon befolyásoló hatása van. Az alföldi festőt a fény- és színjelenségek intenzitása arra készteti, hogy fokozottabb szín- és valőrkontrasztal fejezze ki magát, mint ahogy azt Tornyai, Koszta, Rudnay és mások művészetének példáján is tapasztalhatjuk. Egyéb, gazdasági és társadalmi okok pedig arra ösztökélték az itt élő festőket, hogy a parasztság életét drámai, sokszor tragikus hangszereléssel adják vissza. Bárhonnan is, bármilyen iskolából is szakadt ide a festő, a táj előbb-utóbb a maga képére formálta, mint például az osztrák Pettenkofent. Hollónak, aki Kiskunfélegyházán született, szinte természetszerűen alföldi festővé kellett válnia. Amikor főiskolai, müncheni, párizsi, olasz és spanyolföldi tanulmányai után hazatért és Debrecenben megtelepedett, mindaz, amit az európai művészetből magával hozott, inkább nyűg és tehertétel volt számára, amelytől mielőbb meg kellett szabadulnia, hogy magára találjon.

*

A kiállításon nyomon követhetjük ennek a sokéves festői küzdelemnek egyes állomásait, amelynek során a plein air szemléletből kiinduló Holló fokról fokra közelíti és hódítja meg a maga sajátos, önálló festői kifejezésmódját, a színeknek és formáknak a valóság legbensőbb lényegéből fakadó értelmét. A józan és mértéktartó plein air festészetnek és az azt követő impresszionizmusnak szemléletmódja nem is elégíthette ki sokáig ennek a független és érdesebb festői temperamentumnak művészi elképzelését. Az alföldi táj sugallata és a parasztságnak a két világháború közötti nyomorúsága törvényszerűen a drámai és fájdalmasan lírai koncepció felé vitte a művészt.

Egy időben élénken foglalkoztatták a biblikus és történelmi témák is, de mindinkább felismerte, hogy a közvetlen környezetében élő emberek életében, önmagában és a tájban mélyebb és önállóbb festői igazságokat talál, mint az előbbiekben. Így aztán tudatosan leszűkíti, körülhatárolja festői világát, hogy annál teljesebben és mélyebben fejezhesse ki önmagát és korát. Piktúrájának vezérmotívuma ebben az időben a kétségek között hányódó ember érzelmi élete és a társadalom mélyében feszülő konfliktusok voltak, amelyeket az ecset nyelvén a színek és formák tömör tömondataival fogalmazott meg. Mintha Hollósy utolsó nagy — részben eredménytelen — festői kísérletei az ő törekvéseiben találtak volna célt és értelmet.

A festőnek mintegy száz darabból álló *önarcképgyűjteménye* az ember érzelmi élete és a színek és formák között fennálló rokonságot tárja fel. A festő önmaga arcvonásaiban kutatja a valóságnak és a művészi akaratnak egymásból fakadó, egymást átható egységét. *Tájképei* az évszakok változásának gazdag, érzelmi hangszerelésével ugyancsak a benne élő emberek életét példázzák, hol szenvedélyes váddal, hol ellágyuló lírával. Egyik legszebb tájképe, a *„Csend"* a nagy lilás, ködös ég alatt fehéren felcsillanó havas pusztai táj a legszebb epigrammák művészi erejével markol a néző szívébe. Nem tudjuk eldönteni, hogy mi ragadja meg jobban az embert csendéletein: az energikus ecsetjárás plasztikus ereje, vagy a mély, háttérből kicsendülő tüzes színek ütései?

Egy teremnyi *rajzot* is láttunk a kiállításon, amelyekben Holló ugyancsak ízig-vérig festői látásmóddal, a ceruzának, tussnak, vagy krétának finom vonaljátékával ragadja meg a valóságot. Az utóbbi években festett művein Holló régebbi képeinek drámai sötét és világos kontrasztjait erőteljes és vidám színességgel oldja fel. Emellett emberi mondanivalóiban is érezzük életünk újabb alakulásának a festő szemléletére is kiható erejét.

Péter Imre

Holló László: Faültetés (1960).

Dutka Ákos:

REMETE NAPLÓJÁBÓL

Mikor e tájra kivetődtem
a városból, — itt a peremén
sárban, sötétben csend ült fölöttem
s e magányban így sóhajtottam én:

Nem kell a zaj, — hajtottam magamban,
nem a csap, mely fürdővizet önt,
nem kell a villany, pedig hogy akartam,
gyertya is világít, — s csillag odafönn.

S az unt magányra jöttek szörnyű évek,
dúlt a harc a vén domboldalon,
dalolni kezdett, ahogy várták a remények,
a fiatal nép, a vig forradalom.

Dalolva jött, — a város is megindult
régi vágyunk, tervünk, álmaink szerint,
minden nőtt és tágasabbra tágult,
házamban is, — s kertemben csap locsolt megint.

Lassan bár és sokszor botladozva
földi fény gyúl itt a város peremén.
Korunk szárnya, népünk kedve hozza
utánam a várost, ahogy vártam én.

(1961)

Németh Mihály:

TERHEM S OLTALMAM

Terhem s oltalmam a világ.
Mi tép s nyomaszt, az rejti s osztja
az enyhülést is gazdagon.
Mi húz, rogyaszt és döntöget,
az támaszt, tart is más irányból.
Így állok, szilárd talpamon.

Terhem s oltalmam az erőm.
Űz, bujtogat elérni azt is,
amit elérni nem lehet.
Fáj izmaim meddő dühe,
de ami mégis nő karomtól,
büszkén tart önmagam felett.

Megnyílt a Szabó Ervin Könyvtárban Az élő Tolsztoj című kiállítás

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban szombaton megnyílt *Az élő Tolsztoj* című kiállítás. Anyagát a nagy orosz író halálának 50. évfordulója alkalmából megjelenő emlékkönyv gyűjteményéből állították össze. *Révész Ferenc*, a könyvtár igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd *Szabolcsi Miklós*, az Élet és Irodalom szerkesztője méltatta a tárlat és az emlékkönyv jelentőségét. (MTI)

Képzőművészeti kiállítás a budakeszi Országos Korányi TBC Intézetben

A budakeszi Országos Korányi TBC Intézet orvosai kezdeményezésére a Múzeumok Országos Propaganda Irodája segítségével kiállítást rendeztek a szanatórium épületében, amelyen az intézet egykori volt ápoltjainak, a többi között *Derkovits Gyulának, Dési Huber Istvánnak, Vajda Lajosnak, Anna Margitnak* és *Orosz Gellértnek* műveit állították ki. A művészi és tudományos vonatkozásban egyaránt érdekes kiállítást — amely február 21-ig van nyitva — D. Fehér Zsuzsa műtörténész és dr Barát Irén főorvos nyitotta meg.

IMÉDOM...!

Egy régi anekdota Bajor Giziről

BAJOR GIZIT, a csodálatost, a felejthetetlent, akinél lenyűgözőbb varázslója nem volt és nincs a modern magyar színjátszásnak, tíz éve ragadta el az életből és a színpadról a tragikus halál. Akik színpadon látták, azok számára minden alakítása el nem fakuló élmény, akik az életben ismerték, azoknak minden vele való találkozás folyvást kísértő emlék. Bajor Gizi a fantáziát izgató színpadi és életművészek közé tartozik, akiről több keserű-édes históriát mesélnek, mint amennyi száz év alatt történhetett volna vele. Hadd szaporítsam én is eggyel a Bajor Gizi-anekdoták számát — cifrázás nélkül, ahogy annak idején tanúja voltam és ahogy negyven esztendő múltával emlékszem rá. Állítom — hiteles.

Ezerkilencszázhuszonegyben készült a filmművészetünk örök kárára oly ritkán felvevőgép elé lépő Bajor Gizi egyik nemesszövetű némafilmje: a „Megbűvöltek". A forgatókönyvet Dosztojevszkij „Fehér éjszakák" című elbeszéléskötetének egyik novellájából a fasiszták gázkamrájában elpusztult fiatal író: Gál László készítette. A főszerepeket — Bajoron kívül — Abonyi Géza, Sugár Károly, Bakó László, Fáy Szeréna, és Latabár Árpád (a mi Latabárjaink apja) játszották. A művészi igényű filmet Gál Gyula, a Nemzeti Színház kitűnő színésze rendezte.

Bajor Gizi szereplése bennünk, a Star-filmgyár gárdájában, nem mindennapi izgalmat keltett. Elragadó alakításainak sugárkoszorújában az ifjú művésznő valamennyiünk bálványa volt. Mikor meghallottuk, hogy Gál Gyula másnapra ruha- és maszkpróbára, próbafelvételre hívta ki a gyárba, valamennyien lázba jöttünk. Lázba jött fiatal operatőrünk, lázba jöttünk mi ketten, ifjú dramaturgok, Gál Laci meg én, de lázasan készülődött főnökünk, Pakots József író, az első magyar filmszcenáriumok sokat foglalkoztatott szerzője is.

A Pasaréti úti gyárban volt ugyan egy kis ócska kantin, de a mi gavallér Pakots Jóska bátyánk úgy döntött, hogy — mivel a próbafelvétel délfelé kezdődik és késő délutánba elnyúlik — Gizi nálunk fog ebédelni, az újonnan épült dramaturgián, a főnöki szobában. Gazdánk előkészítette a kantinost, friss, rántott szeletnek való borjúhúst vásároltatott, köretekkel, salátával, s — minden eshetőségre felkészülve — csirkét is, nehogy szégyenben maradjunk.

AUTÓT KÜLDÖTT A GYAR Bajor Giziért, én mentem a kocsival a művésznő Baross utca 8. sz. alatti lakására. Huszonegy esztendős fejemmel igyekeztem elfogulatlan lenni, gondolom, nem túlságosan sikerült. Főleg a készülő filmről beszélgettünk, Gizi a napokban olvasta el a forgatókönyvet, az egész anyagtól, különösen az ő szerepétől el volt ragadtatva.

— Imédom... — rajongott Katalinért, a félelmes Murin szomorú kis asszonyáért, és nagyon nagy muzsikusnak kellene lennem, hogy le tudjam kottázni a lelkes hangokat, amikkel ezt a szót kimondta.

— Imédom... — gyatra és silány ez a nyers „é"-betű az „imédom" szó közepén, s nem is „é" volt, de „á" sem, aligha lehet pontos fonetikai meghatározás arra a bűvölő bájra, ahogy Bajor Gizi az „á" meg az „é" trillázó átmenetét elfuvolázta. Meg kell elégednünk e durva betűképpel, ami még csak nem sejteti ennek a sóhajnak ábrándos forróságát.

A gyári dramaturgián, mert ide mentünk be először, Pakots József, a Napkirály hoppmesterét megcsúfoló galantériával fogadta a művésznőt. Miután lesegítette, fogasra akasztotta kabátját, s hellyel, cigarettával, konyakkal, aprósüteménnyel, titokban talán még a szívével is megkínálta, megkérdezte tőle:

— Ha nincs kifogása ellene, Gizike, felvételi szünetben itt ebédelünk nálam. Gál tanár úr, maga, a fiúk és csekélységem.

Gizinek nem volt ellene kifogása.

— Nem úgy van ám nálunk, mint szegényéknél — folytatta mosolyogva Pakots. — Itt rendelhet, választhat, akár a Ritzben. Például rántott borjúszelet, fejes salátával, ha megfelel...?

Bajor Gizi arcán földöntúli mosoly libbent. Fejét könnyedén Pakots felé emelte:

— Imédom! — helyeselt tündökölve és nekem kicsit megremegett a szívem. A szó ugyanaz volt, mint amit az imént hallottam az autóban, ugyanaz, és mégis más. Valami finom különbség lebegett a két „imédom" között. Nem hangsúly, nem hangszín, hanem az érzelmek biztos árnyalása.

MIUTÁN A MŰVÉSZNŐ beöltözött és elkészült a maszkkal, az e célra első ízben teljesen lesötétített üvegműteremben megkezdődtek a próbafelvételek. A némafilmeknél — próbán és felvételen egyaránt — az volt a szokás, hogy a színész, az átélés elmélyítésére, játék közben, valami helyzethez illő „vakszöveget" mondott. Néha a forgatókönyv adott erre támaszpontot, néha a rendező szuggerálta egy-két szóval az alakítóművészt, s volt eset, mikor maga a színész eszelt ki szinte önként adódó párbeszédtöredékeket.

Gál tanár úr próbafelvétele tulajdonképpen felvételi próba volt. Azt a jelenetet játszatta el Bajor Gizivel, mikor a megbűvölt Katalin az álmatag Ordinovért epedve búsong sötét szobácskájában.

— Imédom... — jajongott a sóvár vágyakozás Gizi remegő száján. Ezúttal fülledten, idegborzolóan, s kezdtem rájönni, milyen jelentéktelen lehet egy szó formai burka a változatos érzelmi tartalom mellett.

Késő délutánra járt már az idő, mikor a próbafelvételek befejeződtek. Bajor Gizinek az öltözőbe vittük meg a hírt, hogy férje (első férje!): dr. Vajda Ödön — Duci — kijött érte a Pasarétre és a dramaturgián várja. Még nem volt készen a toalettjével, s a vékony tejüvegbetétes ajtón át kiabáltunk be hozzá. Ő is az ajtón keresztül felelt.

— Duci — kiáltotta örömrepesve —, kijött, jaj, de kedves, pedig mennyi dolga van, angyali fiú...

Már nyitotta is az ajtót, a szeme csillogott, az utolsó szó vidám csattogással röppent le az ajkáról:

— Imédom...!

A vallomás ezúttal a hitvesi szerelem gerlicebúgásával szárnyalt végig a szűk öltözőfolyosón...

Békés István

A NÉPSZABADSÁG KULTURÁLIS MELLÉKLETE

Komját Aladár

SZÜLETÉSÉNEK HETVENEDIK ÉVFORDULÓJÁN

A költő és publicista, aki a munkásosztály és minden dolgozó, minden elnyomott nép felszabadításának szentelt küzdelmes élet, több mint negyedszázados alkotó tevékenység után alig egy év híján immár ugyancsak negyedszázada egy párizsi temetőben pihen, csak tegnap lett volna 70 éves.

Életének története, egy igaz ember, kommunista harcos mély tanulságokat rejtő, példaadó útja — a magyar történelem és a világtörténelem, a forradalmi munkásmozgalom eseményeivel való összefüggésében — még megírásra vár. A kritikus, az irodalomtörténész az évforduló alkalmából is mást érez a legsürgősebb feladatnak.

Sokszor elmondtuk: Komját az első kommunista költő, s ez már elég régen senkitől kétségbe nem vont elemi ténymegállapítás. De ennél tovább kell menni. Arról, hogy Komját úttörő érdemén kívül legérettebb alkotásaiban milyen nagy költő is, mennyire korának s mindmáig egész szocialista irodalmunknak egyik legjobb költője, arról, hogy rajtunk is múlik, ha népünkre, ifjúságunkra nem hat annyira, mint kellene, s ha fiatal költőink sem sorolják azok közé, akiktől elsősorban van mit tanulniuk, bizony alig beszélünk. A tisztázatlanság káros következményei irodalomtudomány, irodalompolitika, könyvkiadás és nem utolsósorban az ifjúság nevelése terén is megmutatkoznak. Hadd utaljak az antológiák és a széles tömegeknek vagy az ifjúságnak szánt sorozatok összetételének aránytalanságaira, vagy éppen Komját teljes mellőzésére, valamint — azon a tényen kívül, hogy napjainkban készülhetett olyan tézis-sor szocialista irodalmunk történetének problémáiról, amelyben Komját neve elő sem fordul — különös nyomatékkal arra, hogy iskolai tankönyveink és szöveggyűjteményeink még milyen szűken (tegyük hozzá, adatokban is tévesen) foglalkoznak vele. A gimnáziumi szöveggyűjtemény például még ma is csak két rövid verset közöl tőle, mindkettőt a spanyol polgárháború témaköréből.

Bármily nagy és fontos ez a téma, bármennyire jellemző a kiváló internacionalista, antifasiszta, kommunista költőre, ez az egyoldalúság is káros; nemcsak a szemelvény kis terjedelme. Olyan következtetést szuggerálhat, mintha Komját költészetének, a biztos halál elől a harc folytatása érdekében történt menekülés után, a magyar nép, a magyar föld problémáihoz nem sok köze lett volna.

Az egyébként igaz, hogy az utolsó évek költészete valóban leginkább alkalmas arra, hogy széles tömegek, s köztük elsősorban az ifjúság kincsévé váljon, s a mélyebben érdeklődők elsősorban ezeken át juthatnak el Komját korábbi, részben formai kísérletezése miatt idegenszerűbb, részben tömörsége s a hagyományos kifejező eszközök kerülése miatt nehezebben érthető, néha kissé ridegen intellektuális költészetének megértéséig, sajátos szépségének átéléséig. Részben ezért, részben azért is, mert még Komját régi tisztelői közt is vannak, akik az 1931-es moszkvai kötetnél későbbi versek közül alig őriznek emlékezetükben mást, mint a *Madrid határán...* a maga nemében valóban kivételes erejű strófáit, ezúttal magam is többnyire az utolsó évek néhány versén kívánom éreztetni, milyen nagy művész, mennyire a magyar költészet klasszikusa is a mi első kommunista költőnk.

Közvetlenül politikai témájú verseiben ekkor is az egész világ munkásságának és parasztságának, minden dolgozójának életét, harcait fogja át költészete. Bécs, Berlin és Hamburg, Bulgária és Kína után Altona, Bécs-Floridsdorf, Párizs, Olaszország és Abesszínia, Asturia és Madrid is színhelye az eseményeknek, amelyek a költőt vagy a versek lírai hősét szólásra bírják. Minduntalan rávillan a fény a szovjet földre, amely remény és mérték a költő és hősei számára, amely a megvalósult szocializmus színeiből is ad már elemeket a kommunista jövő, a bőség világa képéhez.

De mindig újra és újra visszatér, elevenebben és meghittebben, mint valaha, a szeretett haza és népe, mint ahogy nyelvében is sűrűbben bukkannak fel a népi szavak és szólások, nem valami keresett népieskedésből, hanem a lételenyei zsellérgyerekekkel hajdan együtt nevelkedett gyermek élményvilágából, amelyről egyik ekkor írt szép balladaszerű önéletrajzi verse, a *Gyerekkor* szól. A *Magyar faluban* a hazából másfél évtizede kirekesztett bujdosó idézi fel a szegényparaszti nyomor és lázongás képét, táji vonásaiban is oly elevenen, mintha csak az imént érkezett volna vissza onnan.

A Sallai és Fürst elvtársak meggyilkolása után írt *Halotti Beszéd* a legmegrendítőbb magyar emlékvers, amelyet kommunista mártírokról írtak.

Pribékek húzták őket a bitóra.
De láthatatlanul
mázsás proletár-kezek milliója
igazította vissza
a csúfondárosan kiöltött nyelvet
az elkékült szájba:
gyöngéden, mint a lehellet.

— kezdődik a vers, alighanem a legkorábbi, a párizsi kötetbe felvett versek közül.

Már 1923-ban tiltakozott az olyan költészet ellen, amely az emberben csak az állati ösztönt látja, az értelemmel szemben a természet vak erőit magasztalja, s ugyanakkor az emberi szenvedés és megaláztatás előtt szemet hunyva a leghitványabb módon értelmezett gyönyör kultuszát hirdeti. De akkor a magyar forradalom s a Szovjetunió kivételével az egész világ proletárforradalmai kudarca után, a munkásmozgalom apálya idején az élet sötét oldalainak ábrázolását érezte — bár itt is szembeállítva ezeket „a mieink" uralmával „orosz földön" — egyedül jogosnak, s ezek alapján hirdette a „hatalmas parancs"-ot, a burzsoák „bitang rendjének" lerombolását, a „nyomorgattatás" megszüntetését. A forradalom céljából is az van előtérben, aminek meg kell semmisülnie, s kevés szó esik arról, aminek helyébe kell lépnie, az emberi életnek a nyomoron és harcon kívüli tartalmairól. A „költő" szót ismételten a magyar szó eredeti, a kitalálásra, erősebb szóval koholásra utaló értelmében használja: büszke rá, hogy ő ebben az értelemben nem „költő". Ekkor is mint egész pályáján, már akkor is, mikor formai szempontból modernista versépítéssel kísérletezett, a valóságot idézi föl, szólaltatja meg. Igy hirdeti egyik legérettebb versében is:

Én nem vagyok vajákos,
Se jós, se pap, se „költő"!
Én a haragos, darabos,
vérganajos életet mondom.
Öt dombolom, rontom.
A csikasz ébség ordítása ez.
A megindult föld ordítása ez!
S az épség s szépség kenyérlő-egyszerű,
erős-tiszta győzelmi éneke.

Az emberi élet szépségének, gazdagságának ábrázolása, ami akkor is valóság, ha az elnyomott százmilliók számára többnyire csak álmodott lehetőség: — tartalmi

szempontból ez a nagy újdonság Komjátnak élete végén írt verseiben. Ennek a hatalmas kitárulásnak tudatos megfogalmazása legterjedelmesebb Ars poetica-szerű verse: *A lélek mérnökeihez.* Már címével is a szovjet irodalompolitika nagy fordulatára, az Írószövetség előkészítése során tisztázódott fogalmakra utal. Az egész költemény a szocialista realizmus eszmekörét hirdeti, a proletkultos tévelygésekből nehezen kibontakozó korábbi költészet jelszavas, elvont jellege helyett az egész valóság feltárásának s ennek érdekében az élet egész gazdagságába való belemerülésnek kötelességét: „ezt mind megéljed, mind megéljed!"

Mártsd be magad a zuhogó folyóba:
bocsásd be szádon, füleden, orrodon,
szemeden, szíveden, agyadon
ezt az egész
fájdalmas, örömes,
gyáva és hősies,
mocskos és ragyogó,
haló és harsogó,
de diadalmas életet.

Az egész világnak s az emberi életnek a maga ellentmondásaiban való megélése: a rá korai költészete óta jellemző dialektikus szemlélet is megújhodik, tartalmasabb lesz a pálya ez utolsó szakaszán. Mintha maga is felszabadulást érezne, anélkül hogy a harcos forradalmár kötelességtudata veszítene szenvedélyességéből. Most, az emberi élet minden megnyilvánulásának átélésével ez is még hitelesebbé válik.

Az *Örömről* ír verset, az örömről, ami eltölti a természet és az ember, például a mezőn hajladozó szép parasztlány látásán, a pihenés ritka, új élményeket nyújtó perceiben. S ugyanez a vers szólaltatja meg legmélyebben a halál sejtelmét is a tett ereje és bátorsága nélkül élni sem akaró forradalmár halálmegvetésével. „Az összerohant elemek, a zuhogó nap, csírás szagok, vad, meglobbant színek forgatagában" alig tud a „csontig éhezett", az örökös gondban, a forradalmi munkában őrlődő költő megállni. Átadja magát a ritka gyönyörűségnek:

Fogadj be, nagy víz: természet, teli élet!
Karom kardjával hadd hasítsam
a makacs bukkanó habot!
Hadd mossam le facsaró nappalok,
facsaró éjszakák vérverítékét!
Fogadj be, nagy víz! Sodorj, sodorj
öröm-őserdős partok,
gyönyör-tarajos tengerek felé!
S ha lankadok,
ha holtfehérre válva
mégis ordítanék: „Segítség!" —
boríts el, sodorj a halálba!

A forradalmak óta szerelmes verset is csak most ír megint, holott forradalmárrá válásáig ez volt költészetének egyik fő témája. Csakhogy most a hódolat egyszerre szól a hitvesnek és a harcostársnak, a hitvesnek, akit szenvedélyes férfiúsággal szeret, aki szeretője s anyja tud lenni egyszerre, s aki vállalja az imperialista országok forradalmárainak nehéz sorsát, egy ütemre lépked a munkásasszonyokkal, s miként azok,

fiait megtanítja gyűlölni és szeretni:
gyűlölni nagy, olthatatlan gyűlölettel
a véren-hízott telhetetlen tábort,
s szeretni nagy, holtig-hű szerelemmel
a magafajta-népet!

Kevés verse van a világirodalomnak — a magyarnak Petőfi óta alighanem egy sem —, amelyben szerelem és forradalmi meggyőződés ilyen egységben jelennék meg. S ha valaki azt hinné, hogy valami erkölcsi tanítást kifejező versről, tehát nem is igazi szerelmes versről van szó, aligha vonhatja ki magát az ilyen sorok hatása alól (ha az előbb Petőfit említettük, itt József Attila Ódájának materialista, s mégis a képzelet tündérjátékát idéző szépséganalízise is eszünkbe jut):

Terülsz, akár a föld:
telt nyugalommal és veszítő vésszel.
Dús, termő testedet
orom, öböl, isztmosz szaggatja meg...
Oldott tagjaid vize ringat.
Fürtjeid szomorúfűz-lombja
védő, hűsítő árnyékba takar.
Álomként úszik el a part:
erdők, ragadozók s az iromba
vad kőszálak mese-kődbe mosódnak.
S arcod most úgy hajol fölém,
mint pendelyes koromba
jó dajka-arca anyámnak.

Formai kérdésekre térve: a közérthetőség igénye már a 20-as évek derekán nyilvánvaló Komját művészetében. De ugyanakkor a hagyományos költői eszközöket (szabatos ritmus, rím, képes beszéd) többnyire kerüli még, s próza és vers különbségét elsősorban valami hallatlan tömörségben, súlyos szavak halmozásában, rendkívül sok asszociációt sűrítő pregnáns kifejezésmódban keresi. A 30-as évek újdonsága inkább a magyar vers megszokott formáinak és versmondattanának elfogadásában, addigi útja ezzel összeegyeztethető formai-kifejezésbeli újításaival való egyeztetésében áll. Ebben a kassákos formabontással és a proletkult kísérleteivel való tudatos szakítás, a nemzeti formához való visszatérés szándéka vezeti, kapcsolatban a kommunista tömegeken túl az egész dolgozó népre s nem kis mértékben az új, a világháború éveinek formai lázadásával szemben más utakat kereső írókra való hatás igényével is.

Nagyon jellemző az előbbi szempontból a Tanácsköztársaság emlékét idéző, hősi példájával biztató két nagy poéma összevetése. Vagy három esztendő választja el egymástól írásuk idejét. A *Proletár-Magyarország marsol is* közérthető, a maga idejében is, a legutóbbi években is nagy hatással szavalták, fenyegető ereje, keménysége, pártos lelkesedése egyik-másik részletét talán a másik poémánál is hatásosabbá teszi. De nem egy helyen csak szavalva hat művészien, nagyon is érezhető — s néhol ez is tényezője szuggesztív hatásának —, hogy pódiumra, kommunista közösségben való előadásra készült. Ez és még néhány hasonló vers Komját költészetének ismerőiben is akkor vált művészi élménnyé, mikor egy kiváló művészünk szólaltatta meg. Azóta sokszor hallottuk tőle a legkülönbözőbb összetételű közönség körében — hatása sohasem maradt el. Ennek a versnek is vannak népdalszerű vagy Arany-balladákra emlékeztető ritmusú részletei:

Budapest utcáin feldübörg a szó,
Csanádban öklös parasztriadó.

Kenyeret! Munkát! A földet ide!
Tűz harapódzik: a vörös ige.

Északon, délen, nyugaton, keleten
nekiszánt szegénység megindul szertelen.

De az ilyen részletek inkább dalbetétnek tűnnek a szélesen hömpölygő, a hagyományos díszekről egyebütt tudatosan lemondó, itt-ott inkább rétori pátosszal, máskor az eszme közvetlen kimondásával ható, szinte prédikáló történelem-idézésben.

A másik poémára *(A proletárforradalmat megölni nem lehet)* már végig jellemző a strofikus, sőt, nagyobb részben dalszerű ritmus. A ritmusváltás itt nem keret és betét váltakozásának hat: az egészen monológ és párbeszéd vonul végig, nem kivétel még az olyan egészen népdalszerűen ható részlet sem, amilyen a vörös katonák dala:

Vörös csillag a sapkáján,
víg vörös nóta a száján:
úgy masíroz vérbe, lángba
Kun Bélának katonája.

A strofikus szerkezet — néha egy-egy sor vagy záróstrófa kisebb variálásával — egyebütt is gyakori az utolsó versekben. Milyen megkapó pl. a kommunizmus egybenmásban máris megvalósuló ígéretföldjét az imperialista országok nyomorgó gyermekei elé idéző *Dal a bőségről.*

Kölyök-hasacskát, izmos férfi-vállat,
gyolcsok bősége hószínnel takar.
Ép lábbeliben lépkednek a lábak:
semmi nekik zegernye, zivatar!

Betűk bősége. Minden kisgyerek
előtt könyv: gyümölcsös teli tál.
S ami szóban csak mese-rengeteg:
kint kőbevésve, vasbaöntve áll.

Mindez csak ízelítő Komját költészetének gazdagságából, mint ahogyan az az e lapon olvasható versrészlet is — város és falu kivénült proletárjainak látomásából.

Nem tudunk lemondani arról, hogy költői hagyatéka nemzeti örökségünk értékének megfelelően ható, egész népünket nevelő részévé váljék.

Waldapfel József

KOMJÁT ALADÁR: ÖREGEK

(Részlet.)

Már iskolát jársz: babrálva, játszva
betű-kockákat forgat a kezed,
s glédába áll eléd az egyszeregy.
Szám számhoz búvik, betű a betűhöz,
testvéresül az elébb árva szó;
s már nem titok, sötétben dúló háború:
már sejted bennük a tartó vasat,
amin világok épülnek s omlanak.

Tiéd a föld.
Szállnál tenger-fenékre
meglesni halak, csigák életét?
Szállnál az égi kékbe
figyelni, hogy a propeller-kerék
hogy zúgja át a kontinenseket
a híg levegőt paskolva, habarva?
Vagy vándorolnál arra,
ahonnan erdők vad csóvája int?
Eriggy, suhanc, eriggy szíved szerint!

Már férfi vagy.
A rögző, porló, torlódó világok
örök sodrában megveted a lábod,
mint mind a többi,
ki szerte-szerte föld fölött, föld alatt
kovácsol, ácsol, szenet fejt, kutat.
Roppant sereg, de egy az érverése.
Millió arc — egy a lelkendezése.
S köztük te: egy a sok közül.
Proletár-, zsellér-ivadék, ki fűl
hegy-moccantó, temérdek indulattal.
Gyógyít kórt, nyavalyát, mint addig
senki még.
Vagy makacs, gyökér-rajjal
állni szorítja a Szahara színét
s hord rá csatornán termő harmatot.
Szétrobbantja az elektron-magot
s hőt, fényt csikar belőle fél világnak.
Vagy ír verset, regényt, amiben öröm zúg,
erő dörömböl.
Vagy kúszik volt kultúrák útjain.
Vagy ojt-bújt szerelemmel virág-
s gyümölcs-csudákat,
mint orosz földön messze ama vén Micsurin.
S munka után a szagtól terhes ág
alá kifekszik,
s hallgatja elveszetten az állatok dalát.

Hallo tészló

Január elsejével megváltoztatják az nyitvatartási idejét a főútvo

1961 közepéig az egész fővárosban újrarendezik Négy órás munkaerők alkalmazásával kív a csúcsforgalmi árusítás nehéz

A közelmúltban hivatalos ellenőrzést tartottak sok budapesti üzletben, annak megállapítására, mely időben jönnek a vásárlók és hány eladó szolgálja ki őket. A vizsgálatot közvéleménykutatás követte. *Megkérdezték a vevőket, milyen időben kívánnak vásárolni.*

A megkérdezettek 70 százaléka a boltok esti nyitvatartása mellett szavazott.

A vizsgálat és a közvélemény-kutatás eredményeként is sok panasz hangzott el a célszerűtlen nyitvatartási idő ellen. A televíziót például a vevő nem tudja a *Keravill*-üzletben kipróbálni, mert az üzlet már bezárt, amikor megkezdődik a televíziós adás. A nyitvatartási, illetve az esti zárási időnek tehát igazodnia kell az üzlet sajátosságához is, épp ezért

a boltok nyitvatartási idejét szakmánként kívánják meghatározni.

Először a főútvonalakon levő üzletek nyitvatartási idejének

Magyar Nemzet. 1958. nov 11.

7. old

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1021

Kiállítási kalendárium

— **BUDAPESTEN** a két lapzárta közti időszakban az alábbi kiállításokat rendezték: **Holló László** festőművész retrospektív kiállítása az Ernst Múzeumban — **Felsmann Tamás** festőművész a Derkovits-teremben — A fiatal képzőművészek kiállítása a Műcsarnokban — **Hegyi György** festőművész a Csók galériában — **Kassák Lajos** képarchitektúrái a Fényes Adolf teremben — **Szlávics László** ötvösművész az Iparművészeti Múzeumban — **Tóbisch Ilona** festőművész a Derkovits-teremben — **Kósza-Sipos László** festőművész és **Csikszentmihályi Róbert** szobrászművész az Ötvös-kollégiumban — **Fiezere László** festőművész a Műcsarnok kamaratermében — **Csutoros Pál** szobrászművész a Fiatal művészek klubjában — Giuseppe **Bolzani** svájci festőművésza a KKI kiállítótermében — **Martirosz Szárján** szovjet-örmény festőművész a Műcsarnokban.

— **VIDÉKEN** a következő kiállításokat rendezték: **Szántó Piroska** grafikái Kecskeméten a művészklubban — **G. Szigeti Magda** festőművész Szombathelyen a művelődési házban — **Bács-Kiskun megyei képzőművészek** téli tárlata Szolnokon a Damjanich Múzeumban — **Bod Éva** keramikusművész Zalaegerszegen a megyei művelődési házban — **Pál Gyula** festőművész gyűjteményes tárlata Békéscsabán a Munkácsy Múzeumban — **Bódy Mária** festőművész Szentesen a művelődési otthonban — **Brád András** iparművész, **Dús László** festő és **Szabó Sándor** festő a zalaegerszegi Göcseji Múzeumban — **Kzűst György** festőművész Szegeden a Képtárban — **Keletmagyarországi képzőművészek** tavaszi tárlata Kecskeméten a Katona József Múzeumban — **Zsignár István** festőművész Miskolcon a libresszóban — **Baresay Jenő** festőművész Miskolcon — **Pataky János** (Tiszaszederkény-Újváros) festőművész Salgótarjánban a Képesarnok bemutatótermében — **Korkos Jenő** festőművész Miskolcon a Képesarnok Szőnyi István termében — **Maghy Zoltán** festőművész Debrecenben a Csokonai értelmiségi klubban — **Bozsó János** festőművész Kecskemét művészklubjában — **Kass János** grafikusművész Szegeden a Móra Ferenc Múzeumban — **Ballagó Imre** festőművész Veszprémben a Képesarnokban — **Laborcz Ferenc** szobrászművész Kaposvár a Rippl Rónai Múzeumban — **Huszár István** grafikusművész Tokajban a művelődési otthonban — **Göcseji Pataki Ferenc** emlékkiállítás Zalaegerszegen a Göcseji Múzeumban — **Tilles Béla** festőművész Debrecenben a Medgyessy Ferenc teremben.

leket. Ugyanebben a Bartók emlékbeszédben mondotta Kodály a *Kossuth-szimfóniával* kapcsolatosan, hogy „zenében nem lehet politikai pártállást kifejezni, de igenis lehetett megéreztetni a szabadságharc dinamikáját. Ez a zene akkor világos politikai állásfoglalást jelentett".

A felszabadulás első éveiben ugyanilyen világos állásfoglalást jelentett *körútja*, amelyre Kodály és felesége 1946. október 28-án indult el. Az ó és újvilág 16 nagyvárosában vezényelte saját műveit, majd 1947 májusában a régóta esedékes oroszországi meghívás teljesítésére került sor. Kodály Leningrádban és Moszkvában a Szovjetunió leghíresebb zenekarai élén vezényelte műveit. A zeneművészek szakszervezete elsőként köszöntötte a külföldi diadalútjáról hazatért Kodály Zoltánt.

Idehaza ezalatt elkészült az első 3 éves terv, és annak zenei vonatkozásai magukba foglalták az első szabad év köve-

zett a szakszervezet keretében. A szaklapban ez idő tájban éppen a szórakoztatózene munkáról írt érdekes tanulmányt: *„Mihalovits Lukács három magyar nótája"*-ról. Arra buzdította a kutatókat: mielőbb tárják fel zenetörténetünk egyik legizgalmasabb korszakát, az 1800-as éveket, amikor a mai népies szórakoztató muzsikánk kialakult... És *utolsó* nyomtatásban megjelent publikációja is szakszervezeti lapban, a *Parlando* 1967 februári számában jelent meg, a dunapataji művelődési ház avatásakor elmondott beszéde.

A zeneművészek, zenepedagógusok, a szórakoztatózenészek már csak azért is közel állónak érezhetik magukhoz

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 JUN 12

HAJDU-BIHARI NAPLÓ 7

A tiszántúli festőművészek kiállítása

Egy régóta esedékes adósság törlesztését jelenti ez a most Debrecenben megrendezett kiállítás. Végre átfogó képet kap a látogató a Tiszántúl jelentős élő képzőművészeinek munkájáról. A tárlat tehát újszerű, mert az eddig látottak vagy helyi szempontokat vettek figyelembe, vagy pedig stílusirányzatok szerint csoportosították a képeket.

Dicséretes ez a kezdeményezés, ami öt város és megye és a Déri Múzeum összefogásából született meg. A kiállítást Debrecenen kívül még a Tiszántúl nagyobb városaiban is megrendezik és így a célnak, az általános átfogó kép bemutatásának maradéktalanul megfelel.

A képek közül a sajátosan egyéni ízű Holló-képek tetszettek a legjobban. Ezek között is az 1938-ban festett „Csokonai". Maga a festmény nem az idealizált portrészerű hasonlatosságra törekszik — mint az eddig megismert és megszokott Csokonai képek —, hanem a földönfutó, magános, de a keserűségen felülemelkedő költőt, aki nem alkuszik meg a sors mostohaságával. Ez Holló Lászlónak a színek bravúros játékával tökéletesen sikerült.

Megkapóan szépek még Veres Géza tájképei, különösen a „Jósvafői táj" friss, üde hangulatával.

Menyhárt József akvarelljei és „Csendélet"-e igen hangulatosak. Kár, hogy grafikái közül nem láthattunk néhányat, hiszen köztudomású, hogy városunk egyik legjobb fametszőművésze.

Félegyházi László portréi remekbe sikerültek. Szine árad a fiatalság a „Fiú" : kép arcocskájáról.

A nyíregyházi Diószegi L lázsnak kicsit a francia i pressziosnisták modorára lékeztető képe a „Nyíregyi utca" is igen sikerült.

Uj színfoltot jelent Tapai Lajos két képe, a „Teher a vízben" és a „Reggeli hó szok". Tápai kevés színnel dolgozik, barna és okkersárga uralkodik a két képen, de ezek árnyalataival tökéletesen pótolni tudja a többi színt. A párás reggel, vagy a napfényben fénylő víztükör épp olyan eleven, mintha a paletta minden színét kihasználta volna.

Van a kiállításnak grafikai része is, sajnos azonban ez elég szegényes. Ugy érzem, helyes volna a grafikai részt kissé bővíteni, hiszen a képzőművészetnek a grafika igen jelentős ága, és itt a Tiszántúlon elég sok grafikus van, aki megérdemelné a nyilvánosságot. Az egyik legsikerültebb rajz kétségkívül Kerti Károly kedves tusrajza, „Alszik a lányom". A többi grafika nem emelkedik az átlagszínvonal fölé.

A kiállítás tehát a maga nemében jó, bár itt-ott akad egy-egy gyengébb kép is. Mindent egybevetve azonban örülünk ennek a tárlatnak, s reméljük, hogy több hasonló fogja rövidesen követni.

(m)

gyan, mi módon érik el a több jövedelmet.

A községben az elmúlt években elhanyagolták a gyümölcs- és a szőlőtermelést. Most már hegyközség alakult. Elkészítették a szabályzatot is, sőt a tanács szervező munkája révén permetező brigádot is alakítottak. Annak a termését is megvédik, akinek nincs permetező gépe.

Egy helves kezdeményezés

melési bizottság nagyobb ügybuz szervező munká hez adjon a ta gíséget, s ne h a termelési bizottságot.

(b. m.)

ban...

(kb.)

Vessünk minél több rövid tenyészidejü kukoricát

Ősös időjárás következtében nélyebb fekvésű földekbe tudták elvetni a kukoricát, vagy ha el is vetették, a sok eső miatt a víz alá került, kipusztult. Az őszi takarmánynövény betakarítása után a felszabadult területek bevetésének ideje is közeleg. A bevetetlenül marad földbe vagy kipusztult kukorica helyébe, vagy a lefordított takarmány tarlójába ma már csak rövid tenyészidejű Red King, vagy Iregi kukoricát ajánlatos vetni. Ezek gyorsan fejlődnek, a nyári meleg idő beálltáig még jól megerősödnek és így teljes termés várható utánuk.

Az Állami Vetőmagfelügyelőség által megvizsgált, csíráztatott, fémzárolt, vetési célra kiválóan alkalmasnak talált rövid tenyészidejű kukorica vetőmag a Terményforgalmi Vállalat telepein a gazdák rendelkezésére áll. A vetőmagért egyenlő mennyiségben kukorica csereveteményért, de búza, árpa, rozs zab, napraforgó beadása esetén is kapható.

ircúton

A PÜSPÖKLADÁNYI

i együttes

hogy száz év múlva is lesz egy együttese, amely folytatja azt, amit a tegnapi falu csinált, amit a tegnapi emberek összehordtak.

Nagy erő és még nagyobb igazság van ebben az ötven évben. Benne van a népiségnek egy rejtett kis gondolata tisztán, konkoly nélkül, s megtépheti az idő, a történe-

bb. 13. holló-album készül debrecenben

vid/j/a/fm 1021 1965. junius 7.

debrecenben - a városi tanács támogatásával - holló lászlo kossuth-dijas festőművész életét és müvészetét ismertető albumot jelentetnek meg. dr. tóth ervin művészettörténész irta a könyvet, amelyet majd a debrecenben levő alföldi nyomdában állitanak elő. több holló-alkotást szines nyomtatásban adnak közre./mti/

-.-

8.25/a

nek irányitása alá tartozik az uj alakulat, tulajdonképpen nem állit fel uj szervezetet, hanem a tiszai vegyikombinát beruházási részlégét, amely a tvk hatalmas lakk-festék és nitrogénmütrágya üzemrendszerének megteremtésével már nagy sikerekre tekinthet vissza, leválasztja a termelőrészlegtől, és önálló vállalatként müködtetik tovább, eddigi helyén, budapesten, az anker-közben. ez a beruházó apparátus julius 1-től kezdve „ petrolkémia„ beruházási vállalat néven dolgozik tovább és nyomban hozzáfog első nagy feladatához, a tiszai vegyikombinát harmadik termelő egysége, a polietiléngyár beruházásának lebonyolitásához. a majdnem kétmilliárd forint költséggel épülő gyár munkálatai 1969-ben fejeződnek be. ezzel egyidejüleg felkészül a petrolkémia a harmadik ötéves tervre előirányzott szegedi vegyikombinát-, földgáz alapanyagu nitrogénmütrágyagyár, s egyéb olefinkémiai üzemek -, beruházási munkálataira, amelyek előreláthatólag 1980-ig tartanak majd./mti/

-.-

1021

Holló László: Önarckép

Holló László: Női akt

Csak dramaturgia ?

A jó szándék sajátos szívhangjait nehéz volna elvitatni Lukácsy Andrástól, amikor a vidéki színházi alkotóműhelyekről ir az Élet és Irodalom szeptember 4-i számában. Közös gond hurokszorítása kapcsol ismét össze bennünket, s mi, a végeken élők, néhány kézmozdulattal talán még feszesebbre is húzhatjuk, hogy annál nagyobb hangerőt kapjon mindaz, amiről töprenkednünk szükséges.

Való s igaz, hogy „körültekintőbb dramaturgiai munkára lenne szükség csaknem minden vidéki színházunkban." Ezt azok tudják s érzik mindennél jobban, akik közelről, szinte az együtt-levők idegfeszültségével élik át évről évre a színházak, pontosabban a színházi bemutatók megannyi izgalmát. Ez az izgalom persze természetes sok vonatkozásban, hiszen a premierek kulturális életünk legfigyelemreméltóbb jelenségei. Illetve legalább is hisszük, hogy azok, így vidéken nagyon is számon tartjuk mindazt, ami a színházi világban történik.

Az ünnepnapok közt is vannak azonban különös ünnepek. Ilyen, ha olykor-olykor vidéki színházakra is esik egy magyar dráma eredeti bemutatója. Sajnos – s ezt is meg kell mondanunk – nagyon kevés az ilyen különös ünnepünk. Pedig a vidéki színházak a bérleti felhívásoknál, az előzetes műsortervek ismertetésénél mindig piros színnel jelölik ezt a várható ünnepnapot. Az ígérgetéssel persze nincs is baj, csak – s ezt megint azok tudják legjobban, akik vidéken élnek –, a valóra váltás körül akadnak mindig problémák. Kezdődik ez már ott, hogy a műsortervek megjelenésekor az új magyar dráma csak lehetőségként kap helyet a programban. Legtöbbször így: egy mai magyar mű, egy készülő új dráma bemutatója.

A gyakorlott színházlátogató az ilyen fogalmazásokat már ismeri. Tudja, hogy ebből legtöbbször nem lesz semmi, mert a színháznak még vagy nincs a birtokában semmiféle színpadi mű magyar szerzőtől, vagy csak úgy általában tárgyalt valakivel, aki ígéretet tett eredeti alkotás megírására. A végeredmény természetesen legtöbb esetben ugyanaz: elmarad az ígért bemutató, menetközben kell a műsorterv korrekcióját elvégezni, a színház s a közönség legnagyobb bosszúságára. S ebből következik a másik komplikáció: a közönség azt mondja, hogy a színház ismét becsapta, a színház pedig szaladhat fűhöz-fához, hogy valamivel kárpótolja oly nehezen együtt tartott közönségét.

Nem kis gond ez, s Lukácsy András gondolatait érdemes megszívlelni. Persze csak dramaturgiával nehéz ezen változtatni. A vidéki színházak kétségtelenül lehetnének alkotóműhelyek, de az eddigi gyakorlat épp arra figyelmeztet, hogy sokkal bonyolultabb a helyzet, mintsem gondolnánk. Legfontosabb – ha nem is egyetlen megoldás – a színházak s az alkotók együttműködése, mivel itt már nemcsak az új magyar drámáról, hanem az új szocialista színházról van szó. No meg a közönség művészi neveléséről s kulturált szórakoztatásáról. S ez sem elhanyagolható tényező.

(a. n.)

Ára: 6,– Ft

Az Alföld képcsarnoka

MÓRITZ SÁNDOR

Móritz S.: Yehudi Menuhin

Kemenesalján, azon a vidéken, amelytől Berzsenyi oly feledhetetlenül vett búcsút, Celldömölkön született 1922-ben kilencgyermekes vasutas családból. Nyolcéves volt mindössze, amikor apja meghalt s édesanyja az özvegyi nyugdíjból nevelte fel a népes családot.

Móritz Sándor művészi hajlamai korán ébredeztek, akárcsak szociális indulatai, amelyek azonban nem hagytak lázadásra valló nyomokat. A pápai kollégium elvégzése után került a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Szőnyi Istvánnál és Elekffy Jenőnél tanult. Szülővárosa egy éven át 100 pengős ösztöndíjjal támogatta, a pápai öreg diákok pedig 1943-ban 1000 pengővel segítették.

1950-ben *József Attila a verseit olvassa* c. képével keltett feltűnést, amely a következő évi nemzeti kiállításon került bemutatásra. Móritz ettől kezdve úgyszólván minden nagyobb tárlaton szerepelt, kivéve betegsége idejét (1958). Első önálló kiállítását 1953-ban rendezte a Fényes Adolf teremben, egyidejűleg szabadiskolát vezetett és szerződéses alapon a fővárosi Ganz-MÁVAG gyárban festett üzemi képeket. 1954-ben *Kovácsműhely* c. képére (Miskolc város tulajdona) Munkácsy-díjat kapott, 1955-ben pedig megkapta a Derkovits-díjat.

Miskolchoz már főiskolás kora előtt kapcsolat fűzte, később Sárospatakon is sokat festett, azután Tihanyban, Zsennyén, Nagymaroson. Már a tájak is utalnak arra, hogy a művész lírai természet lehet s valóban, tájképeit is mély líraiság hatja át, akárcsak gyári képeit. Festett esztergályost, ipari tanulót, üzemben dolgozó egyetemistákat, üzemi „életképeket", férfi és női munkásokat. Mivel mindig és mindenben a művészi oldal érdekelte, évek múltán sem kényszerült a műmegtagadás szégyenére. Mindig az életet festette, azt adta vissza, de mindig a festői előadás nyelvén. Olajképek mellett kedvvel festett akvarelleket és színérzékenysége ebben a technikában is bőven termi gyümölcsét.

Móritz művészete szervesen csatlakozik Nagybányához, természetesen figyelemmel a közben eltelt fejlődésre és szemléletváltozásra. Mikor cserealapon Bukarestben járt, visszafelé Nagybányára is elzarándokolt. 1962 végén Franciaországban nézett körül, s noha a modernek sok gátlástól szabadították meg, végül is abban erősítették meg, hogy maradjon a maga útján s ne rugaszkodjék el a valóságtól.

Így festi azóta is szebbnél szebb üzemi és tájképeit, azzal a csendes líraisággal, amely nem kavar ugyan vihart, de el nem múló értékekkel ajándékozza meg a művészi szépség híveit.

SZÍJ REZSŐ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László
ALFÖLD
1965 — 10
1021

Holló László rajza

hangja felcsapott.
– „Mert mindaz ami a világban van, a test kívánsá
élet kérkedése, nem az Atyától van, hanem a világból"
Ismét elcsendesedett.
– „És a világ elmúlik, és annak kívánsága is, de aki
marad örökké."
Ismét lehunyta szemét. A hirtelen kerekedett gyors
fehér hajába. A tücskök elhallgattak és úgy érezte
a levegő. A távolban valahol a város felett, felgyul
percek múlva lágy moraj futott felettünk.
A próféta felkapta fejét és a gyorsan ölelkező fehőkre nézett.
– Rögtön elmennek ... csillagos lesz az ég ... – mondta.
Felálltam. Az aggastyán tekintete ijedten tapadt rám.
– Rögtön esni fog ... Tessék nézni a felhőket ...
– Nem fog esni! Ezekből a felhőkből nem! ... Szép csillagos lesz az ég.
Egyre hevesebben folytatta:
– Nem érted? Ami rajtam van, az a test, és a testet csak utálni lehet ... Te még szeretni fogod egy ideig ... de egyszer mindenki megutálja ... a halálban ... A legfontosabb a lélek! Azt nem tudja ollóval levágni senki ... az örökkévaló ... Engem nem érdekel ez az undok szőrcsomó ...
Valóban undorodva emelte magához a csonka szőrzetet. Akaratlanul elmosolyodtam. Most nem kerülte el a figyelmét ez sem.
– Nem hiszed?
– De igen ...
– Látom, nem hiszed ... – rikácsolni kezdett. – Eljössz az igazságért és nem hiszed?!

1965 FEB 21

A NAPLÓ *tárlata*

HOLLÓ LÁSZLÓ

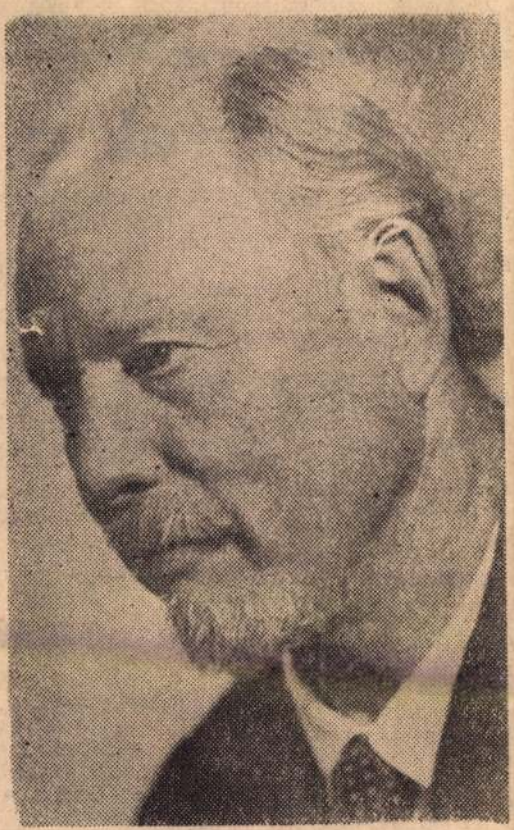

Holló László Kossuth-díjas festőművész életének nagy részét Debrecenben, a Tócóskertben élte le. festői világa a közvetlen környezete, az Alföld mikrokozmosza, virágba borult fák, hótakaróval fedett pusztaság, dombhajlatban meghúzódó házikók, egyszerű emberek, kapások, aratók, inas, robotban elnyűtt igásállatok.

1887. március 6-án Kiskunfélegyházán született. Mint fiatal művész tanult Budapesten, Párizsban, Münchenben (itt Hollósy mellett dolgozik, négy nyarat nála tölt Técsőn). Végigjárta Európát, magába szívta a Pradot, a Louvre-t, Drezdát. 1912-ben Párizsban a Salon des Indépendants-ben kiállít. A sajtó dicséri, az Union des Beaux-Arts-et des Lettres tagjai közé választják. Környezetében, társaságában ott van Csontváry, Ferenczy Béni, Toroczkay Oszvald, Hrabéczy Ernő, Blathner Géza Tyihomirov és Polenova. Mindent szívéhez válogat Európából. Greco expresszív erejét, a valóság fölé emelt realitást, Cezanne-ból az újra megerősített rendet és formát, Van Goghból az egyszerű őszinteség szeretetét és erkölcsi egyértelműséget, a szegények, „csúnyák" és öregek szépségeszményét, a lakkozott szépséggel és látszattal szemben a szív realizmusát, az ember festészetét, a Fauves-októl a színek lobogását, Rembrandttól az árnyékok mélységét, a barnák tompa szívdobogását, a vörösek örök győzelmét.

Mégis legtöbbet a hazai tájtól kapott. A félegyházi kisgyermek hunyorgó szemével mutatta meg nekünk a vakítóan meszelt falakat, poros alkonyi egünket, Alföldünket, ugyanabba a tikkasztó, keserű iskolába jár, ahová Tornyai, Koszta, Fényes Adolf járt népét megismerni és ábrázolni. Az első világháború idején telepedik le végképp Debrecenben, a Tócóskertben. 1923-ban Budapesten a Belvedereben, 1926-ban, 1930-ban az Ernst Múzeumban állít ki. Csók, Koszta, Kernstok, Hatvani elismerése kíséri ezeket az alkotó éveket. 1941-ben megkapja a Szinyei-díjat. Az érdeklődés csak az ötvenes évek derekán fordul ismét felé. 1956-ban a Munkácsi-díj elnyerése után elevenebb az érdeklődés, Sárospatakon, Nyíregyházán, Békéscsabán és Debrecenben rendeznek Holló-kiállításokat, majd 1957-ben Bratislavában szerepel Hincz Gyulával együtt. Brüsszelben az 1958-as világkiállításon óriási a sikere. Európa megismeri, Párizsban, Drezdában, Varsóban és Moszkvában szerepelnek csoport-kiállításon képei. Az igazi elismerés 1961-ben érkezik, államunk a Kossuth-díj második fokozatával tüntette ki, amely a nagy gyűjteményes műcsarnoki kiállítást követte. 1962—64-ben Budapesten és vidéken gyűjteményes és közös tárlatokon vesz részt. A Nemzeti Galéria rajzait mutatja be önálló kiállításon. 1964-ben érdemes művész címmel jutalmazzák. A Nemzeti Galéria 21, a kiskunfélegyházi múzeum 24, a Déri Múzeum 21 festményét őrzi.

Az idős művész ma is friss kedvvel, jó egészségben alkot és dolgozik. Festményeiben most is az alföldi táj forrongó, izzó fényei villognak, kerti szántók, gyümölcsösök, egyszerű emberek, marokszedők, kapások, kocsisok, igát húzó állatok, virágok, ibrikek élnek, uralkodnak a színek pompájában a vörösekben, a sárgákban, a zöldekben, a barnákban, a színekben és a festészet örökkévalóságában, az emberi szívben, egy nagy festő szívében, aki közöttünk él.

M. Á.

Holló László: KAPÁLÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Pelőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Megyei Népújság

Felnőttek már, vagy még gyerekek? Egyik kezükkel a gyerekkorba kapaszkodnak, másik kezük már nyújtózkodik a felnőttek világa felé. Ott élnek középen, hol ide, hol oda sodródva. Ilyenkor talán nehezebb vallani a jövőről, mint gyerekkorban. Akkor még merészebben szárnyallnak az álmok, ha kuszábbak is. Az egyetem elvégzése után viszont már nagyon határozott, tudatos célok kötik le a felnőtté vált ember energiáit. Érettségi előtt? Most ütközik össze a kamaszkor álomvilága a reális lehetőségekkel. Tudnak-e a mai érettségizők harmóniát teremteni a kettő között?

45 [illegible] A JÖ

IV/B-sek a Faze

Meglepő arány

A debreceni Fazekas Mihály gimnázium IV/B osztályában harmincegy diák készül az érettségire Hajdú Sándor osztályfőnök vezetésével és arra, hogy érettségi után megteremtse saját életét. Harmincegy diákból tizenhatan egyetemen akarnak tovább tanulni, azaz az osztálynak több mint fele. Öten főiskolára, vagy felsőfokú technikumba jelentkeznek, hárman tisztiiskolára. Heten dolgozni akarnak, vagy ipari tanulóként folytatni tanulmányaikat.

Az arány kicsit meglepő. Mintha túlságosan sokan választanák az egyetemet, bár igaz, hogy a Fazekas gimnáziumból tavaly is ötvenhat érettségizettet vettek fel a különböző egyetemekre. Ehhez viszonyítva tehát nem magas a szám.

Az osztály négy évig a politechnikai oktatás keretében az asztalos és kárpitos szakmával ismerkedett. S mégis, amikor elhangzik a kérdés, ki akar ebben a szakmában dolgozni, vagy rokonszakmában, rokonterületen folytatni tanulmányait, néma csend a válasz.

— Ki fogalmazná meg ennek az okát?

Az első padból emelkedik fel egy szemüveges fiú, matematikus lesz, ha tervei valóra válnak.

— Azt hiszem, nem kaptunk kellő mértékű oktatást, csak primitív dolgokkal ismerkedtünk, nagyon alacsony színvonalú volt az a munka, amit a ktsz-ben végeztünk. A fiúknak — nekem is —, lesújtó véleményük van erről a dolgokról, nem titkoljuk, az egy napot lógásnak fogtuk fel.

— Ki örült, amikor megtudta, hogy az asztalos szakmával fog ismerkedni a négy év alatt?

Nevetés a válasz.

— És ki örült volna annak, ha mondjuk elektrotechnikai ismereteket tanulhat?

Majdnem minden kéz felemelkedik.

Az osztályfőnök, aki az osztályt kísérte a gyakorlati foglalkozásokra, elmondja később azt is, hogy csak az első évben és most az utolsóban kaptak a diákok tényleges feladatot. Két éven át jószerint anyagmozgatást végeztek, nem csoda, ha nem szerették meg az asztalos szakmát.

— Ki az, az osztályból, aki saját véleménye szerint 1936-ban nem érettségizhetett volna le, mert szülei nem adták, vagy nem adhatták volna gimnáziumba?

Egy diák az apja foglalkozását választja

Idegen csend a válasz. Nem is igen értik a kérdést. Aztán nagy nehezen felemelkedik egy kéz.

— Édesapádnak mi a foglalkozása?

— Tsz tag.

— A felszabadulás előtt?

— Napszámos volt.

— Te mi akarsz lenni?

— Repülőtiszt.

Egy másik fiú is feláll nagy zavarral. Az édesapja szerszámlakatos.

Érdekes, hogy ez az egyetlen diák az osztályban, aki azt a foglalkozást választja, amit édesapja folytat. Ő is szerszámlakatos akar lenni. De már megfogalmazza további vágyait is, tanulni is akar a munka mellett majd, ha lehetőség lesz rá.

— Ki látta az Álmodozások kora című filmet?

Váratlanul kevesen jelentkeznek. Egy lány emelkedik fel az utolsó padból. Tetszett neki a film, mert meggyőzően ábrázolja, hogy az embernek le kell számolni a vágyaival, nem lehet azokat megvalósítani.

Az osztály gondolkodik. Látom az arcokon, hogy azok is, akik nem látták a filmet, mérlegelik a problémát.

— Ki az az osztályból, aki nem kísérli meg az egyetemre való bejutást másodszor is?

Az előbbi fiú jeletkezik, aki repülőtiszt akar lenni.

— Hát ha most nem vesznek fel, hasztalan kísérletezek, oda akkor nem lehet bejutni.

Akik újra is próbálkoznak

Az első padból is felemelkedik egy fiú.

— Hova akarsz menni?

— Műszaki egyetemre?

— S ha nem sikerül?

— Dolgozom egy évet s megpróbálom újra.

— S ha akkor se sikerül?

— Akkor kiábrándulok...

De nevetve mondja ezt is, most térünk vissza a filmhez, a kiábrándultsághoz. És egy hosszú hajú kislány, aki külkereskedelmi szakra akar menni, már fogalmazza is a tanulságot, az embernek meg kell tanulni összhangot teremteni a lehetőségei és a vágyai között.

— És ha téged nem vesznek fel egyetemre?

— Egy évig elmegyek segéd ápolónőnek s újra próbálkozom.

— Milyen nyelven beszélsz?

— Oroszul. És franciát is tanulok.

Hisznek abban, hogy elvégezhetik azt az egyetemet vagy azt a szakot, ahova jelentkeznek.

— Mit gondoltok, melyik foglalkozási ágnak van Magyarországon a legnagyobb jövője és hol lehet a legtöbbet keresni?

Hallgatom a válaszokat. Agrármérnök. Műszakiak. Agrármérnök. Vegyészek. Agrármérnökök. Színészek, művészek. Megint agrármérnökök. Általában minden második

Ifjú értelmiségiek falun

Átmenet vagy az élet megalapozása?

Fiatal orvosokkal beszélgettem a berettyóújfalui kórházban. Tizenkilencen vannak, két-három esztendővel ezelőtt kaptak diplomát. Mindnyájan szakvizsga előtt állnak, nagyrészük már családos, feleségük, gyerekük van. Közös gondok foglalkoztatják őket, hasonló problémákat kell megoldaniuk.

Szerettem volna megtudni, hogyan töltik szabad idejüket [illegible]

6—8 éjszakai ügyeletet látnak el. Sok időt vesz igénybe a szakvizsgára készülés, a gyakorlati tapasztalat mellett elméleti tudásukat is kell gyarapítani. De mindez hivatással járó kötelezettség és éppen ezért nem szabad terhesnek érezniük. Legtöbbjük maga kérte az újfalui kórházba helyezését végzés után. Az épülő, bővülő új kórház nagy [illegible] az új kórház, érthető, hogy a régebbi szakemberek jutnak előbb lakáshoz és a fiatalok csak ezek után következnek.

GYÖKÉRTELENSÉG

Néhányan gyökértelenekneк érzik magukat itt falun, s ez időtöltésükre is rányomja bélyegét. Hiába faggatom őket, mivel töltik itt a szabad idejüket?

A szegedi Móra Ferenc Múzeum és a debreceni Déri Múzeum meghívja Önt

HOLLÓ László

Kossuth-díjas érdemes művész

gyűjteményes kiállításának megnyitására

Megnyitó beszédet mond:

DR. B. SUPKA MAGDOLNA

a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársa

1965. szeptember 19-én, vasárnap déli 12 órakor

a Móra Ferenc Múzeum

Horváth M. utcai képtárában

F. k.: Dr. Bálint Alajos szsz

MÓRA FERENC MÚZEUM SZEGED

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

DÉL-MAGYARORSZÁG

1965 SZEP 16

1021

Holló László tárlata Szegeden

Holló László Kossuth-díjas festőművész jellegzetes piktúrája jólismert és nem kevéssé méltányolt a hazai tárlatlátogató közönség előtt. Ezért a neves mester Szegeden megrendezésre került gyűjteményes kiállítása városunkban is *komoly érdeklődést* váltott ki. A debreceni Déri Múzeum közreműködésével létrehozott tárlat lehetőséget nyújt a nyolcvan felé közelgő művész gazdag alkotómunkásságába való bepillantásra.

A Horváth Mihály utcai képtár földszintjét megtöltő *szuggesztív erejű* Holló-festményekből *lobogó, vad szenvedély áramlik*, mely az alföldi realisták nagyjainak, *Tornyainak* megrázó hatású drámai hevületét éri el. Fiatalkori, a tízes évekből származó, színben és formában fegyelmezett mérsékletű alak-studiumai, még alig engedik sejtetni a későbbi zabolátlan szilajságú kolorista. Azonban minthogy a teljes festői, ábrázolásbeli felszabadultságát müncheni nagybányai tanítómestere, *Hollósy* Simon nem akadályozta, így a kibontakozással együttjáró kifejezésbeli gátlásait rövidesen legyőzte. Az első világháborút követő években — túl olasz-, francia és spanyolországi tanulmányútjain —, már nemcsak önálló művészi hangját találta meg, de *életművének fő érdeklődési körével, az alföldi szegényparasztsággal is elszakíthatatlan kapcsolatot teremtett.*

Holló beérett piktúrája *dinamikus megjelenítésű*, minden elemében mozgó és együttható, konstans-művészetté vált. Meleg, sötét tónusú vörösökben izzó, *extatikus* vásznain az ember és az őt környező tárgyi valóság a festő impulzitása által *felfokozott erejű látomássá alakul.* E romantikus izgalmú képek egész sora, parasztság kemény életét tükrözik (*Kaszafenő, Aratás*), olymódon, hogy bennük a művész maga is részt vesz ábrázoltjai éggel-földdel birkózó, elementáris erőfeszítéseiben. A hétköznapok szürkeségéből néha egy-egy embersorsot premier plan-ba hoz (*Tiszánné*), mélységes együttérzését tolmácsolva az egyedül maradt öregek szenvedései iránt. Holló néhány történelmi és vallásos témájú műve példázza legjobban, hogy őt legkevésbé a históbiblikus attribuciók ábrázolása köti le, hanem a mindezeken átsugárzó *emberi érzelem éreztetése* az igazi célja. Kendős parasztlánykái csakúgy lélekbelátó pszichológiai-portrék, mint sovány testű női-aktjai, melyeknél nem a felszínes szépség, hanem a mozdulat igazsága érdekelte. Egész életén át festett, százakra menő önarcképeinek tucatnyi kiállítottjain leplezetlen nyíltsággal mutatja meg magát, feltárva énjének rejtett megnyilvánulásait, keresve bennük fausti önvizsgálódással az individumának egyediségét és az általános emberit szintézisbe forrasztó örök humánumot.

Holló László viharos feszültségű, száguldó ecsetvonásokkal létrehozott képeiből sajátos tartalmi értékként *rendíthetetlen hit, elmélyültség, megindító ember- és természetszeretet árad.* Szívlüktető alkotásaiban meggyőzően sikerül sugallnia az élet bonyolult összefüggéseit, sokszor éppen a kontraverzikus jelenségekben megnyilvánuló egyéni és társadalmi viszonylatokat. Dús termésű, kivételes eredményű festészete — melyet most Szegeden csodálhatunk —, mai képzőművészetünk *egyik legnagyobb alakjává* emeli őt.

SZELESI ZOLTÁN

nőségi almaeri ja
lási árakat, mert a különbö-
ző almabetegségek rontották
a termést. Például az „ÁÁ"-s
piros alma átvételi ára a ta-
valyi 5 forint 10 fillér helyett
most 6 forint fillér helyett
szimpla Á-s alma ára pedig
3 forint 80-ról 4 forint 10-re
növekedett. Átlagosan 40—50
fillérrel veszik most típuson-
ként magasabb áron az al-
mát, mint tavaly. Ez a keres-
kedelmi szakemberek sze-
rint lehetővé teszi, hogy a
fogyasztás igényeinek megfe-
lelő télialma szükségleteket
kellő időben biztosítsuk.

akik", mert e „egyesek" stí-
lusban. Végül is nem lehe-
tett biztosan tudni: a do-
rozsmai József Attila Tsz-
ben léteznek-e ezek a jelen-
ségek, vagy sem? Bizonyító
megggyőző érveket nem so-
rakoztattak.

Csak a pénz...

Tény, hogy Dorozsma egy
kori kubikos népe ma kul-
turáltan, emberi módon él
Minden háznál rádió szól
700 tévét tartanak nyilván
Több mint 1200 újságelőfi-

ekben utalt Du-
községi pártbi-
a az ideológiai
zségeire a köz-
z, a beszámoló
edelemhajszolás-
, az érdemtelen
l, a cinikus kö-
l. De kissé bá-
molyan „vannak,

Szeged és Ogyessza eg
tudományos együttm

A. V. Bogatszkij professzor nyilatkozata

A két város, Szeged és Ogyessza testvéri kapcsolata újabb állomásaként együttműködés jött létre a József Attila Tudományegyetem és a Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett I. I. Mesnyikovról elnevezett Ogyesszai Állami Egyetem között is. A két egyetem valamennyi intézetének munkakapcsolatán már dolgoznak. Szegeden és Ogyesszában elsőként a szerves-kémiai intézet munkaprogramját dolgozták ki. Többek mint egy hétig itt tartózkodott Szegeden A. V. *Bogatszkij* tanszékvezető egyetemi tanár, az ogyesszai egyetem kémiai fakultásának dékánja.

Első ízben járt nálunk, s nyozta a természettudományi kar több intézetének munkáját. Természetesen legtöbbet időzött a hozzá legközelebb álló kémiai intézetben. A kölcsönös munkaprogramról szólva kijelentette:

— Mindkét intézetre nézve megkerestük azokat a lehetőségeket, amelyek alapot adnak tudományos együttműködésünkhöz. Vannak vizsgálatok, amelyeket a Szegedről küldött anyagok

Úszó hajóállomás v

Különleges vízi építményt bocsátottak vízre szombaton délelőtt a MAHART tápéi hajójavító telepén: egy egész hajóállomás csobbant a Tisza vizébe a kis „hajógyár" sójafáiról.

Az új típusú hajóállomás épületeit két párhuzamosan elhelyezett zárt henger tartja. A 25 méter hosszú, más-fél méter átmérőjű csövek belsejét több rekeszre osztották, s így esetleges sérülésnél nem fenyegeti az építményt elsüllyedés veszélye.

A nagy csőpontonon két csoportban foglalnak helyet a különféle rendeltetésű épületek: az egyikben vannak a hivatali helyiségek, pl. az állomásfőnöki iroda, valamint a raktár, a másikban pedig a korszerű személyzeti lakás. Az összkomfortos kis lakosztályt „szárazföldi"

1965 SZEP 2 2

1021

Kommentárunk

Akik hiányoznak

Ünnepélyes külsőségek között nyílt meg szombaton délben Budapesten a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, az 1965-ös esztendő legnagyobb, legjelentősebb képzőművészeti eseménye. A tárlatnak nemcsak a jubileumi jelleg adja az érdekességet, hanem az is, hogy felszabadulásunk 20. évfordulójának tiszteletére rendezték.

A tárlaton százharminc festőművész, nyolcvankilenc grafikus és százhuszonkét szobrász alkotásait láthatja a közönség: 207 festményt, 288 grafikai alkotást, 99 szobrot, 70 érmet és három üvegmozaik-kompozíciót. A kiállítás iránt már az első napokban is nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Számunkra azonban ez a kivételes jelentőségű országos kiállítás egészen sajátos tanulságokkal is szolgál. A kiállítók között ugyanis nincs egyetlen Hajdú-Bihar megyei művész sem, a tárlaton a látogatók nem találkozhatnak műveikkel. Pedig aki ismeri a megyei művészet helyzetét, az tudja, hogy élnek itt olyan művészek, akiknek alkotásai méltán szerepelhetnének ezen a reprezentatív kiállításon. Élnek és dolgoznak olyan művészek, akiknek munkássága eléri az országos színvonalat.

Miért nem szerepelnek hát? Mert nem is küldtek műveket az országos kiállításra. Nyilván közrejátszanak ebben egyes esetekben személyes okok is. Sőt az is bizonyos, hogy a zsüri munkájával kapcsolatos korábbi tapasztalatok is elvették egy-két művész kedvét a jelentkezéstől. Ezek érthető — vagy legalábbis figyelembe veendő — okok. Végleges és teljes magyarázattal azonban nem szolgálhatnak, és nem is szolgálnak.

Ez a kiállítás seregszemle is, együttes bizonyítéka a magyar művészet jelenlegi helyzetének. Hiszünk benne, hogy ebben a művészetben a hajdú-bihari művészeknek is helyük és szerepük van; alkotásaikkal, műveikkel bizonyították ezt be. Éppen ezért tartjuk helytelennek azt a magatartásukat, hogy távol maradtak erről a kiállításról. Emlékezhetünk a korábbi évekre, amikor művészeink nagy sikert arattak az országos tárlatokon; Félegyházi Lászlónak például több képe is szerepelt nagy sikerrel Budapesten, a Munkácsy-díjhoz is hozzájárultak budapesti szereplései.

Sőt azt is tudjuk, hogy éppen a közelmúltban zajlott hosszú ideig a vita arról, hogy megérdemli-e a megyei művészet, hogy a szövetségnek önálló munkacsoportja működjön Debrecenben. A vitában a legnagyobb bizonyítékok mindig a művek. És éppen ez a kiállítás is alkalmat jelentett volna arra, hogy a hajdú-bihari művészek művekkel bizonyítsanak, ezúttal az országos közvélemény előtt.

A megye képzőművészeti életéről folyó vitákon, beszélgetéseken a művészek sok jogos sérelmet vetnek fel. Jogosan sérelmezik például, hogy a Képzőművészeti Szövetségnek Debrecenből mindössze egyetlen tagja van, Holló László. Jogosan sérelmezik azt is, hogy a „kétezrelékes" lehetőségekre debreceni művészek nem kapnak megbízást, s ezzel jelentős anyagi hátrányt szenvednek. De a sérelmek jogosságának elismerése mellett hadd tegyük hozzá: miért várnak országos elismerést, amikor ők maguk még az ilyen nagyszerű lehetőségek alkalmával is háttérbe húzódnak, távolmaradnak?

Nem azt akarom mondani, hogy csak a budapesti szereplés adhatja meg egy művész jelentőségét. De kulturális életünk egészében centralizált, így az országos jellegű rendezvények központja érthetően Budapest. S az országos kiállítás nem is egyszerűen budapestit jelent, hanem a szó teljes értelmében országosat. Országos figyelmet, országos jelentőséget.

Ismétlem, egyéni okok — pl. Holló László betegsége — nyilván jelentősen közrejátszottak a tárlatról való lemaradáshoz. De mindez nem változtat azon a helyzeten, amiről a kiállítás katalógusa tanúskodik: ebben az esztendőben, a felszabadulásunk 20. évfordulójának tiszteletére megrendezett országos tárlaton nem szerepel egyetlen debreceni művész sem. Sőt, igényt sem tartottak erre a szereplésre, nem is küldték fel műveiket.

S ha ezek után az a szó jut eszembe, hogy provincializmus, talán nem is kerültem messze ennek a távolmaradásnak a lényegétől. De azt hiszem, a debreceni művészeknek is érdemes gondolkodniuk azon, mennyire járul hozzá az ilyen távolmaradás Debrecen képzőművészeti jelentőségének növeléséhez.

(if)

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Megyei Népújság

HAJDÚ

XXII. évf., 223. szám
ARA: 50 FILLÉR
1965. SZEPT. 22.

A MAGYAR SZOCIA[LISTA] MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEG

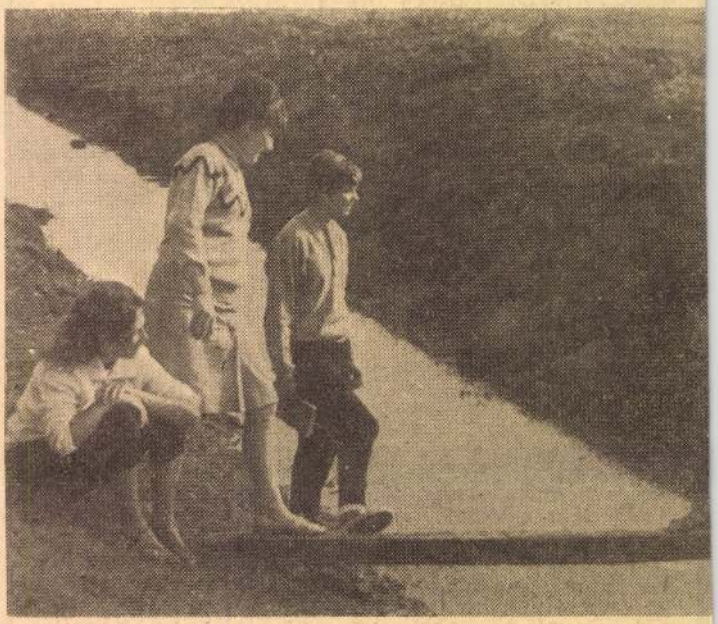

Vajon sikerül-e? Az akadályverseny egyik legérdekes való átkelés. Akadtak, akik — amint látható — párosával

Paprikaszür

ÉS AKA

a derecskei középiskolások múlt heti

Mozgalmas hetük volt az elmúlt héten a derecskei gimnázium tanulóinak: hétfőtől szombatig felváltva ruccantak ki az osztályok a hajdúszováti Május 1 Termelőszövetkezet határába, ahol egy hatalmas, mintegy száz holdas területen vettek részt a szövetkezet nagyarányú paprikaszüretén. Az egy héten át tartó munkának ugyanis a paprikaszedés volt a slágere, egyik-másik csoportnak azonban kijutott a krumpliszedésből és válogatásból is, néhányan pedig babszedéssel töltötték a napot.

A szövetkezet vezetői és a munkára felügyelő tanárok elégedettek voltak a derecskei diákok munkájával, a két

Kollò László, festő

HOLLÓ LÁSZLÓ

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ kiállítása

610

Az idei budapesti és nyíregyházi tárlatok után Holló László festőművész Debrecenben is bemutatkozott.

A Néplap január 29-i számában művészetéről két komoly kritikát közölt. Az alábbiakban életművének kiemelkedő vonásait igyekszem megvilágítani. Igaz, hogy ehhez a jelenlegi kiállítási anyag nem ad elegendő alapot. Mégis vállalkozom erre a feladatra azért, mert műveinek nagy részét ismerem.

Holló László pikturájának egyik jelentős tényezője sajátos, rendkívül gazdag színvilága, valamint az ehhez kapcsolódó színekkel kifejező ereje. Színvilágának gazdagságára jellemző, hogy ugyanarról a témáról hosszabb, vagy rövidebb időtartamon belül festett két, vagy néha több képének kisebb formai eltérések mellett más és más a színkulturája. Akár élő modell, akár csendélet, vagy a művészt hangulatával megragadó táj a téma, alkotó zsenije folyton változó — a művészre azonban mindig jellemző — színvilágot nyújt. Sajátosan gazdag színvilágot, amely megfogja a szemlélőt és nem engedi azt, hogy képei megszokottá váljanak. Egy nagy művész lelkének kiapadhatatlanul gazdag tartalma tárul elénk egy olyan színvilág képében, amely formai megoldásában a realista szemlélethez hol közel kerül, hol eltávolodik attól, de kifejező erejével lenyűgözi a szemlélőt.

A színekkel kifejező erőt érthetően megmagyarázni szinte lehetetlen feladat. Mégis mi lehet ennek az összetevője? Talán a nyersen felrakott festék izzó színekbe olvadása és ezzel összefüggésben a képein mutatkozó sajátos levegő. A kettőnek olyan atmoszférikus hatása van, egyik, másik képen azt érzi a szemlélő, hogy az atmoszféra egy robbanáshoz hasonló feszültséget ad a képnek. Sokan mondották, ez az erő annyira érzik, hogy „feszíti a keretet". Ez lehet az oka annak, hogy tárlatokon Holló kép mellett más művész képét alig lehet elhelyezni. Az atmoszférikus feszítőerő miatt a mellette levő kép, — még ha kvalitás is — ritkán érvényesül. Tudatosan alkalmazott gazdag valőrök adnak tájképein mélységes távlatokat és emelik a kép atmoszférikus hatását.

Képein, legyenek azok sötét, vagy világos alaptónusúak, harsognak a színek. Ezek a színek azonban egy csodálatos harmóniában találkoznak. Minden olajfestményét fényes lakkréteg fedi, a lakk kiemeli, izzóbbá teszi a színeket. A színharmónia mégsem csökken és nincs a színeknek festék hatása sem.

Alakos kompozicióit tekintve, alakjaiban életet, mozgást, mozdulatot találunk. Művészetének másik jelentős tulajdonsága, fő jellemvonása ez. Hatalmas sajátos erő mutatkozik abban, ahogyan a mozgást, mozdulatot megeleveníti. Biztos ecsetvonásokkal csak érzékelteti az emberi testet, állatfiguráit, mégis emberi alakjai a képen élő emberré, valósággá nemesednek. Az álló emberi alakja (Krumpliesősz) élettől lüktet, a szekeret húzó ló alakjában benne feszül a mozgás, az élet ritmusa. Az utóbbi sajátosságok műalkotásaiban mélységes tartalommá sűrűsödnek. A sajátos színben és sajátos kifejező eszközökkel megformált alakjai hosszú fejlődés eredményeként, a mozdulat, az élet jegyében fogantak. Csak magasrendű művészet képes arra, hogy a mindennapi élet egyszerű élményét sajátos színben és formai megoldásban átköltve így tartalommá alakítsa. Az egyszerű „mit" művészetében az ő „hogyan"-jának magasrendű eszközeivel gyakran egyedülálló műalkotásokká, remekművekké alakul. Nagy kár, hogy aránylag kevés az alakos kompozíciója. Hosszú évek óta állandó vágy él benne figurális kompozíciók alkotása után. Mostoha életkörülményei akadályozták meg abban, hogy ilyen irányú belső törekvéseit valóra váltsa.

Rajzainak is sajátos levegője és döbbenetes nagy kifejező ereje van. A kihegyezett nyírfavesszővel, tussal, vagy diópáccal papírra vetett vonalakban az alakok itt is élettel, mozgással, mozdulattal telnek meg. A táj arca a papíron az élmény belső forró levegőjében nemes vonalakká érik s egy-egy rajzának rembrandti kifejező erőt ad.

Holló László pikturája annyira sajátos, egyéni piktura, hogy a magyar művészettörténetben alig van hasonló. Pikturáját ma is a fejlődés jellemzi. Színvilágában, különösképpen arckép-tanulmányainak szín és formai megoldásában — 69 éves kora ellenére — ma is fejlődést mutat. Művészetének harmadik, kiemelkedő jellemvonása ez. Ennek a fejlődésnek egyik összetevője talán az, hogy soha sincs megelégedve egyik műalkotásával sem teljesen. Többet és többet akar még ma is.

Az említett sajátosságok következtében művészete az időtlenség és maradandóság jegyeit mutatja. Úgy érzem el lehet mondani, hogy művészi egyéniségén keresztül a magyarság az egyetemes művészetben ismét helyet biztosított magának.

Az elmúlt években kiépített külföldi kulturkapcsolataink lehetővé tették azt, hogy Állami Népi Együttesünk és előadóművészeink külföldön nagy sikereket arassanak. Képzőművészeink az elmúlt 10 évben, ha túl is jutottak hazánk határain, a zenében nagy sikerrel szereplő művészeinkhez hasonló sikereket nem könyvelhettek el. Ha végigtekintünk a hat magyar képzőművészeti kiállításon, be kell vallanunk, hogy a képzőművészetben értünk el fejlődést, de az nem olyan mértékű még ma sem, hogy azzal külföldön akár egyéni, akár kollektív kiállítás keretében a magasrendű művészi kvalitás igényével szemben bemutatkozhatnánk. Két képzőművészünk van, Holló László és Medgyessy Ferenc, akik külföldön komoly sikerre számíthatnának. Vajon képzőművészetünk vezető szervei mikor jutnak el odáig, hogy a két legutóbbi magyar képzőművészeti kiállításon egy-két képpel már szereplő Holló Lászlót ebből a szempontból is felfedezzék?

A fentiekben megkíséreltem Holló László művészi kvalitásait a kritika ismert módszereivel megmérni. Rövid, vázlatos értékelésem talán kevés segítséget nyújt ahhoz is, hogyan kell Holló László művészetét látó szemmel látni azoknak, akik előtt művészete ma még idegen.

MENYHÁRT BÉLA

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SZAKMUNKÁSKÉPZŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Hajdú-Bihar megyei
Napló, Debrecen

Hajdú-Biharban megkezdődött a tengeri négy

A tavaszi munka döntő napjai következnek. A megyében most már teljes lendülettel folyik a szántás-vetés. Az időjárás kedvező, a szárító szelek nyomán megpirkadt a talaj még a nedvesebb részeken is. Ezzel mindenütt megindulhatott a munka.

Egyik legdöntőbb feladatunk a kukorica négyzetes vetése. Az állami gazdaságok kukorica vetési területük 60 százalékát, de ha lehet még nagyobb területet vetnek be négyzetesen. A termelőszövetkezetek is készülnek a négyzetes vetésre. A megye több helyén már négyzetes vetéssel került földbe a mag mintegy 50 holdon.

A *hajdúszováti Vörös Csillag* 100 holdon veti négyzetesen a tengerit, ezt a munkát hétfőn kezdik meg. Az *Új Kenyér Termelőszövetkezet* ugyancsak hétfőn kezdi a tengeri négyzetes vetését. A *balmazújvárosi Lenin Tsz* az elsők között volt a tengeri négyzetes vetésében, s 10 holdon szombatra már földbe is tette a tengerit.

A *Balmazújvárosi Gépállomás* jó munkát végez. Idejében adja a szövetkezeteknek a segítséget. Különösen kitűnő munkát végez *Árva Ferenc* traktoros, aki a rizstelepek előkészítésénél nyújtott műszakban naponta 12 holdat szántott fel.

A legjobb traktorosok

A legutolsó 10 nap munkáját mérlegelve a gépállomási igazgatóság értékelése szerint a tavaszi munkában legjobb eredménnyel dolgoztak eddig a következő traktorosok: *Csirkés Sándor* (Balmazújváros), *Sóljyom Imre* (Püspökladány), *Deák László* (Balmazújváros), *Szabó Ferenc* (Balmazújváros), *Varga Imre* (Vámospércs), *Kiss Ferenc* (Püspökladány).

A legjobb brigádok: *Katona Péter* (Balmazújváros), *Jászai László* (Tiszacsege), *Kapusi János* (Balmazújváros) brigádjai.

A gépállomások javuló munkája mellett hibák is csúsznak be. Néhány mezőgazdász ellen fegyelmi eljárást is indítanak a hanyag munka miatt. A *Hajdúszoboszlói Gépállomás* körzetében *Papp Péterné* mezőgazdász újra szántását rendelte el az őszi mélyszántásnak [illegible]

A *berettyószentmártoni Béke Tsz-nél Juhász Jenő* mezőgazdász fogasnélküli szántásra adott ki utasítást.

A gépállomási mezőgazdászoknak az a feladata, hogy a minőségi munkára vigyázzanak, s éppen ezért súlyos a fentiek mulasztása, akik maguk járultak hozzá ahhoz, hogy nem megfelelően végezzék a munkát.

Négyzetesen vetik a napraforgót

A tengeri négyzetes vetéséhez nagy iskolát jelent a napraforgó négyzetes vetése. A brigádok begyakorolják itt magukat és sokkal pontosabbak lesznek, amikor a tengeri négyzetes vetésére kerül a sor. A *balmazújvárosi Lenin* már négyzetesen veti a napraforgót, ugyanígy cselekszik hétfőn a *hajdúvidi Kinizsi*, de több hajdúszováti termelőszövetkezet is.

Kiváló módszer a drótféreg pusztítása ellen

A tengeri négyzetes vetésével kapcsolatban tudni kell azt, hogy ahol a talajban sok a drótféreg, ott vigyázni kell a négyzetbe vetéssel, mert a drótféreg kipusztítja egy-kettőre a tengerit és akkor bizony nagyon gyenge lesz a termés.

A hajdú-bihari állami gazdaságok igen jó megoldást találtak ki, hogy védekezzenek a drótféreg ellen. A módszer a következő. Egy mázsa szemestengerihez fél kilogramm melaszt, fél liter vizet és egy kilogramm agritoxot adnak. Összekeverik, napfénynél kicsit megszárítják. Így vetik el a magot, s ezzel nemcsak a kipusztítástól mentik meg a tengerit, hanem a tengerit támadó drótféreg pusztulását okozzák.

Az elmúlt esztendőben Csongrád megyében ez a módszer már igen jól bevált.

A tengeri négyzetes vetésével kapcsolatban bemutatót tartanak Ebesen

Nagyon fontos, hogy a tengeri négyzetes vetésére úgy az állami gazdaságokban, mint a [illegible]

Igen helyes az a kezdeményezés, amely a *földesi Rákóczi Tsz-től* indult ki. A négyzetbe vetések megindulása előtt komoly kiképzést kaptak a négyzetbevető brigádok. Szükség is van erre, mert 815 holdon termelnek tengerit, s ennek a nagy területnek legalább 60 százalékát négyzetesen akarják bevetni. Hétfőn a terv szerint 3 drótvezérléses négyzetbevető gép és 36 fogatos vetőgép indul, hogy minél előbb földbe kerüljön a tengeri.

Kedden megkezdik a bödönháti gazdaságban a rizs vetését

Az egész megyében meggyorsult a rizstelepeken a munka. Az állami gazdaságok területein is nagyot haladtak előre. A *Bödönháti Állami*

45 százalékr tavaszi a Debreceni

A Debreceni Gépállomás az elmúlt évek során a megye legrosszabb gépállomása volt. Lépten-nyomon csak panaszt lehetett hallani a gépállomásra. Ebben az évben azonban mintha gyökeres változás történt volna. Már a téli gépjavítás ideje alatt nemcsak minőségi munkát végeztek a szerelők és a traktorosok, hanem határidőre készítették el a gépek javítását. Hét-nyolc napja aztán megindultak a traktorok teljes erővel, hogy megbírkózzanak a nagy tavaszi feladattal: szántással, vetéssel. Hatvanhat erőgép dolgozik most jelenleg a Debreceni Gépállomás körzetében, szinte éjjel-nappal, vasárnap és ünnepnap. A jó és lelkiismeretes munkának meg is mutatkozik az eredménye, mert a Debreceni Gépállomás április 15-éig már 45 százalékra teljesítette tavaszi tervét.

Sokszor felvetődik most, hogyan sikerült ilyen jó eredmény elérni. Azért, mert jó a szervezés, jó a versenylendület. A gépállomáson 60 traktoros áll egymással versenyben a tavaszi és az éves terv teljesítése édekében. Eddig 12 traktoros teljesítette már tavaszi tervét, ezek között is a legjobb a macsi Néptanács földjén dolgozó *Dörgő Sándor* traktoros, aki tavaszi tervét április 10-éig 179 százalékra teljesítette, váltótársával, *Csornai Istvánnal*. Nincs panasz munkájukra, de

ásikat ?

1965 NOV

Hónapról hónapra

— A szerkesztő naplójából —

1021

DEBRECENI DISPUTÁK

Ahogy a Holdnak is van napsütött fele és árnyékban levő, ugyanezt észleltük minap a debreceni dolgokkal kapcsolatban is. Szívbeli gyönyörűséggel vettünk részt ugyanis a *debreceni Csokonai Színház* évszázados fennállási ünnepségein. Lélekemelő és tanulságos volt a *Déri Múzeum*ban rendezett *színháztörténeti* kiállítás, kultúratörténeti érdekességű a színház *ünnepi műsorfüzete*, az e sorokat író, hajdani debreceni népművelő szívét megdobogtatta az a másik, hasonlóan kultúrahistóriai esemény, hogy Debrecenben *Bartók-művet* játszott a helyi szimfonikus zenekar, országos figyelmet keltő *Bánk bán* előadást produkáltak a jubiláló színház művészei. Hasonló boldog izgalommal léphet be az ember a Kossuth Lajos-látta városházával éppen szemközt, korszerűen berendezett *Medgyessy Teremb*e, ahol valóságos tárlat fogad a debreceni festőművészek eladásra szánt becses képeiből, hogy csak *Holló, Félegyházi, Menyhárt, Bíró Lajos, Józsa János, Móré* nevét említsem. Ha rápillant az ember a hirdetőoszlopokra, ott látja az *Országos Filharmónia* bérlethirdetményeit — fővárosi zenei programmal. Egyszóval — Debrecen nagyon komolyan veszi a kulturális életet, törődik vele, s ami fő — *maga számára alakítja.*

Érdemes viszont arra is felfigyelni, hogy ezzel egyszerre, egy időben, egy helyen némi problémák adódnak a kultúra hivatásos munkásainak *mozgalmi* életében. Múlt számunkban érdekes levelet közöltünk *Kiss Józsefnek*, a szórakoztatózenészek szakszervezeti bizottsága titkárának tollából. Vele elbeszélgetve még inkább érzi az ember a levelet diktáló indulat jogos voltát. Ez a húsz éve mozgalmi munkát végző, társai bizalmából szb-titkári funkcióval megbízott zenésztársunk elmondja, hogy milyen nehéz mozgalmi vezetői tevékenységet kifejteni olyan szakszervezeti tagság körében, melynek *nincs lehetősége például rendszeresen összegyülekezni*, mivel nemcsak a megyében és a városban szétszórt szórakoztatóipari egységekhez kötve végzik munkájukat, de a munka előtti szórakozásra, társas együttlétre sem gyülekezhetnek össze, mert számukra a nagy Debrecenben *nincs hol*. Ezért akadozik aztán náluk a szakszervezeti politikai iskola ezért szállingóznak a negyedévenként tartott taggyűlésekre. Ígéretből persze lassanként lehetne palotát is rakni, de ők jobb szeretnének egy valóságos és meleg *klubot*. S e tekintetben sokat várnak az szb-től egy emeletnyire levő *szmt*-től is mely bizony néha messzebb van tőlük, akár az emlegetett fővárosi instruktor. Pedig mikor az szmt-n jártunk, éppen arról készítettek mérleget, milyen eredményeket értek el a szakszervezeti tagság szocialista nevelésében. Nem szólok most a szervezet és hely nélkül élő *képzőművészekről*, a többi alapszervezet önmaga körében élő tagságáról, csupáncsak a szórakoztatózenészek alapszervezetére mutatok, mondván: — Ímé, itt van a szakszervezeti nevelés egyik punctum saliense, próbaköve, itt segítsünk!

APSZERVEZETI

BALÁZS BÉLA BRIGAD BEKÉSCSABÁN

A Békés megyei Moziüzemi Vállalat műszaki csoportjánál dolgozó területi műszaki karbantartók — a szocialista brigád mozgalom jelszavát magukévá téve — elhatározták, hogy meg kell tanulniuk és meg kell egymást tanítaniuk szocialista módon dolgozni, szocialista emberhez méltó életet élni magánéletükben, közéletükben, el kell sajátítaniuk az ehhez szükséges politikai, szakmai és általános műveltségbeli ismereteket. Ilyen céloktól vezéreltetvén elhatároztuk, hogy a szocialista cím elnyeréséért dolgozó brigádot alakítunk, melyet a filmesztétika egyik kiválóságáról Balázs Béla brigádnak nevezünk el.

A munka területén brigádunk a szocialista brigád mozgalom elveinek megfelelően 1. részt vesz a vállalatvezetés által megadott feladatok, munkatervek kidolgozásában, illetve a végrehajtás legjobb módját a brigád határozza meg; 2. a brigád megszervezi a teljesítés ellenőrzését, értékelését is; 3. a vállalatvezetés által meghatározott feladatok maradéktalan és szocialista módon való elvégzését tűzi ki célul. A brigádban részt vevők arra szövetkeznek, hogy olyan szocialista közösséget hozzanak létre, amelyben mind az élenjáróknak, mind az elmaradóknak helye van, s amelyben az összefogás révén, egymás segítése révén, egymás nevelése és formálása révén az egész kollektíva munkájának értéke, tudásának minősége és magatartása emelkedik mind magasabb szintre. 4. A kölcsönös segítség és együttműködés. Kölcsönösen teljesíteni kell a kötelezettségeket, kölcsönösen meg is kell adni egymásnak ehhez a lehetőségeket, a legnagyobb mértékű segítséget és támogatást.

A tanulásban, a művelődésben a brigád az alábbi feladatokat tűzi maga elé: Az általános és politikai műveltség emelése. — A szakmai tudás emelése. — Művészeti élményeik, ismereteik gyarapítása. — Kollektív összejövetelek, közös szórakozások rendezése.

Célkitűzésünk megvalósítása kizár minden szocialista embertől idegen módszert, a fő cél a szocialista erkölcsi normák érvényre juttatása. Egymás hibái ellen küzdeni fogunk, de csak szocialista módon, szeretettel, megértéssel, de egyúttal következetes szigorúsággal, elvszerűséggel, kiemelve a jót, a követendőt és szüntelenül bírálva a rosszat.

A brigádvezetéssel a tagok Hódossy Imrét bízták meg. A brigád tagjai: Mezei Péter, Lukács Miklós, Popik Mihály, Borsányi Géza, Pomucz Ferenc. A brigádnaplő vezetését Lukács Miklós végzi. Brigádösszejövetelt, megbeszélést minden munkaértekezlet előtt tartunk, hetenként egyszer.

gózták fel
ztelétére

zeti bizott-
szeptember
észeti dol-

éssy felv.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdubiharmegyei Népujság

1965 MÁR. 6.

1021

A kölcsönös bizalom alapján...

Egy új tanácstag tervei

AMIKOR a debreceni Vargakert utcáinak sarát taposva hozzá igyekeztem, még nem is sejtettem, hogy jól ismerem. Tíz évvel ezelőtt egy üzemben dolgoztunk, de aztán sokáig nem láttuk egymást. A név ismerős volt, de nem tudtam, hogy valóban ő a Vargakert új tanácstagja. Kellemes meglepetés volt, amikor ajtót nyitott az Erőss Lajos utca 11. számú házban s a várt ismeretlen riportalany helyett — régi ismerős állt előttem: Korbély Lajosné, a gördülőcsapágy-gyár volt dolgozója.

A szobában, ahol leültünk beszélgetni — múltról, jelenről, jövőről — kissé hideg volt, de az emlékek idézése, s az a melegség, mely az asszony hangjából áradt, amikor emberekről, problémákról beszélt, feledtették a hőmérsékletet. Ugy ismertem régen is Korbély Lajosnét, mint kedves, szerény, de határozott asszonyt, s szerencsére az évek múltával mit sem változott. Februárban jelölték tanácstagnak a vargakerti 47-es körzetben, s a szavazáskor a választók szívesen szavaztak rá.

KORBÉLY LAJOSNÉ több mint 30 éve él a Vargakertben, s 1957 óta a vargakerti népfrontbizottság titkára. Közéleti ember, akit jól ismernek ezen a területen, és aki sok-sok órát, napot áldozott már a közösségért, az emberek jobb életéért, fejlődésükért. S hogy ez így igaz, azt az emberek véleményén, a megbecsülést jelentő szavakon kívül egy kitüntetés is bizonyítja. Korbély Lajosné 1960-ban kormánykitüntetést kapott társadalmi munkája elismeréséért, a Munka Érdemérem bronzfokozatát. A kitüntetés átadása volt egyik legkedvesebb emléke a közelmúltból, így mesél róla:

— A kitüntetést az Országházban adta át Dobi István elvtárs. Mondanom sem kell, nagyon izgatott voltam, olyannyira, hogy alig tudtam megköszönni. Ekkor készült róla am ez a fénykép is, mely azt a pillanatot ábrázolja, amikor kezet fogok Dobi István elvtárssal. Nézze csak, az izgalom miatt szinte rám sem lehet ismerni.

Mutatja a képet. Sikerült vagy sikertelen — mégis szép emlék. Megérdemelten kapta a kitüntetést.

RÉSZT VESZ a vargakerti népfrontmunkában sok száz aktivistával együtt. Volt, amikor nem volt ilyen jó híre ennek a városrésznek, az emberek nem szívesen vettek részt a társadalmi munkában, alig volt rendezvény, előadás. Az aktivisták közös erőfeszítésére volt szükség. A pártszervezet lelkesítette, irányította az aktivistákat, hogy az embereket meggyőzzék. Egyre többen jelentkeztek társadalmi munkára, sok utcában új járdákat, vízvezetékeket építettek, megindították az előadásokat, sikerült pezsgő társadalmi életet teremteni a Vargakertben. Ma már egy-egy előadáson, rendezvényen tömegek vesznek részt, s ha társadalmi munkáról van szó, nem kell külön rábeszélés a vargakertieknek. Ebben a küzdelemben vett részt Korbélyné.

— És hogyan lett a 47-es körzet tanácstagja?

— ELŐZŐ tanácstagunk, Tarr Gábor elköltözött a Vargakertből, s engem jelöltek a körzet lakói. A szavazás napja is életem egyik szép emléke. Holló László, a Kossuth-díjas festőművész, a körzet neves embere is leadta szavazatát, és gratulált a megválasztásomhoz; úgy is, mint régi, kedves ismerősöm.

— Ilyen előzmények után milyen tervei vannak mint új tanácstagnak?

Korbélyné egy pillanatig gondolkozik:

— Még jobban meg kell ismerni a körzet lakóit, mint ahogy eddig ismertem őket. 180 család él a 47-es körzetben, hat utcában. Ide tartoznak a Nemes utca, Acél utca, Alma utca, Tócóskert utca, Margit utca, Kösely utca. Utcánként szeretnék találkozni a lakókkal, hogy elbeszélgessek velük problémáikról, gondjaikról, s hogy megállapodjunk a rendszeres fogadóórák idejében. Az utcák között a legelhanyagoltabb a Nemes utca; sem járda, sem vízvezeték nincs még. Azt hiszem, legalább az utca egyik oldalán rövidesen elkészíthetjük a járdát. A többi utcában a parkosítás, fásítás lesz a feladat.

— Egyszóval sok a gond a körzetben?

AZ ÚJ TANÁCSTAG így válaszol:

— Sok a megoldásra váró feladat, vannak nehézségek. Véleményem szerint a legfontosabb az, hogy őszinték legyünk. A kölcsönös bizalom lehet a legjobb alapja a munkáknak.

Vattai Miklós

sa

rek Macson

is megtalálja a számítását a szövetkezetben. Ennek pedig egyik alapfeltétele a jó vezetés, az előrelátó, gondos szakmai irányítás.

Hét évvel ezelőtt bíráló cikk jelent meg a Naplóban a Nagymacson élő emberek gazdálkodásáról, a termelőszövetkezetről. Most arról számolhatunk be, hogy az Arany János Termelőszövetkezet hét év alatt elérte azt, hogy eredményes gazdálkodással biztos megélhetést nyújthat tagjainak, s az emberek otthonra találtak a közösségben.

Bieliczky Sándor

n a területi
őbizottságokat

választó gyűléseket az asszonyok és lányok az utóbbi hetekben. Általában mindenütt foglalkoztak a munkaversenyekkel, a szocialista-brigád-mozgalom kérdéseivel, s a gyűléseken részt vevő ktsz-elnökök ennek a jelentőségét hangsúlyozták felszólalásukban. A kisipari szövetkezetekben most megválasztott nőbizottságok fon-

„Igazuk van

Nemrégiben az egyik debreceni vállalat szakszervezeti választó gyűlésén voltam. Szóba került ezen a gyűlésen a termelés, a szakszervezeti munka gondja, öröme, nehézsége. És természetesen az is, ami egyénileg foglalkoztatja az embereket: ügyes-bajos dolgaik, problémáik. A vitában 17-en szólaltak fel, s közülük tízen egy problémáról beszéltek. Arról, hogy különösen a januári hideg hetekben, az üzemben a hőmérséklet olykor alig emelkedett 10 fok fölé. Kértek a munkásasszonyok: tegyen valamit a vállalat vezetősége.

A későbbiekben az egyik gazdasági vezető felszólalásában kitért e problémára. Azzal kezdte: „Igazuk van a panaszosoknak". S aztán következett a magyarázkodás: hibás volt a fűtőberendezés konstrukciója. Ez mind igaz, de arról nem beszélt a vezető, hogy mit kellett volna tenni annak érdekében, hogy javítsanak valamit a helyzeten. Mert lett volna rá lehetőség.

„Igazuk van." Ezt a választ kapták egy másik debreceni üzem munkásai is, amikor fél évvel ezelőtt kérték az üzemi tanácsot: vizsgáltassa felül a munkaruha-elosztást és -kihordást. Igazat adtak a munkásoknak abban, hogy jogos a kérdés — de nem változott semmi. Minden maradt a régiben. Ugyanez történt egy könnyűipari üzemben

elhangzott jogos kérdésekre, panaszokra rámondják ugyan, hogy „igazuk van" (ugyanis a tényeket nem lehet megcáfolni), de a szükséges intézkedés vagy vontatottan halad vagy egyáltalán nem történik semmi.

Vezetőnek lenni hallatlan felelősség. A vezető nemcsak a termelés zavartalan menetéért, a gondjára bízott százezres értékekért felelős, hanem az emberekért, a munkásokért, s ezzel együtt gondjaik, problémáik orvoslásáért is. Nem olyan esetekre gondolok, amikor a kérés, a panasz nem jogos, nem indokolt és nem megalapozott, amikor az igények meghaladják a lehetőségeket. Hanem olyanokra, amelyek orvoslása részben vagy teljesen a vezetőkön múlik. S még nagyobb a felelősség, ha elismerik, hogy a munkásoknak igazuk van. Vagyis látják, tudják a problémát, a várt és jogos intézkedés mégis elmarad. Annak ellenére, hogy mind a műszaki, mind az anyagi fedezet megvan rá.

Az elmúlt hónapokban megtartott termelési tanácskozások, szakszervezeti választások számtalan példája bizonyítja: a vezetők megosztják gondjaikat a munkásokkal. Kikérik véleményüket a hibák megszüntetésének miként jére, arra vonatkozóan, hogyan tudnák még gazdaságosabbá tenni a termelést. S a munkások számos ötlettel, elképzeléssel járulnak hozzá a vezetési gondok, a termelési problémák megoldásához. Ezzel szemben ők is jogosan elvárják: indokolt kéréseiket — amenynyiben lehetőség van rá — teljesítsék. Nem csupán azzal, hogy igazat adnak nekik. Hanem megfelelő intézkedésekkel. Mert a helyes szó, az egyetértő megjegyzés — intézkedések nélkül — nem enyhíti a gondokat.

Király Ferenc

ták védnökség-
dicor Művekben

laltak védnökséget. Így például a Szovjetunió részére já-

Holló László

— **Holló László kapta meg a Szinyei Merse Társaság festészeti díját.** A Szinyei Merse Társaság elnöksége a Biró-féle festészeti díjat *Holló László* debreceni festőművésznek ítélte oda.

PH. 1942 · II. 24.

i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

án: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

1964 AUG 25.
1021

„GRÓF" CZINEGE JÁNOS

Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész rajzolja „gróf" Czinege Jánost

Száztizenhat darab jószág a kút körül. Szövetkezeti. Delel. Két ember felváltva bajlódik a kútostorral. Az egyik hatvanhoz közel, a másik hetvenen jóval felül. Az emberek izzadnak, a gulya szürcsöl. Kilencven lenyomás, kilencven merítés, kilencven felhúzás fejenként. Naponta négyszer.

— Még mindig nyugtalanok — mondja a „gróf", míg a vizet félkézzel a vályuba önti. — Az időjárást érezték... Három napja nem alszunk miattuk.

— Hogy birja?

— Hát, birnám, csak a szemem. A szemem iccaka már nem a régi.

— Mióta él a pusztán?

— 1902 óta. Tizenhárom éves koromban jöttem el az anyámtól, semmivel, mezítláb.

A gulya mozdul, a két ember velük együtt... Egy pillanatra sem jut eszükbe, hogy a vendégek miatt (Holló László festőművésszel látogattuk meg) akár egyetlen perccel is visszatartsák az állatokat. Jöjjünk akkor, amikor ráérnek, délelőtt 11 és délután 3 óra között.

*

Czinege János nyugdíjas gulyásszámadó, de — mint sok nyugdíjban részesülő teszi — „tovább szolgál". Nem élet az élet közhasznú munka nélkül. Egy élet munkája fűzi a nagy Hortobágyhoz. Sokfelé járt, sok embert ismer, őt is sokan ismerik. Nem véletlen

Ime, a „gróf"

a híre. „Grófi" címe is ezt bizonyítja. Hogy is történt?

A 20-as évek végén nagy úri vendégkoszorú mulatott az ámbitusos hortobágyi csárdában. Arra vetődött és betévedt oda Czinege János gulyásszámadó is. A cigányok azonnal otthagyták az urakat és a számadó parancsára vártak. Felháborodtak ezen az urak és egyik a másik után ment oda Czinegéhez hivalkodóan bemutatkozva, valahogy így: gróf Kállai Kázmér 5000 hold birtokosa, báró Bánffy Arisztid 8000 hold birtokosa, gróf Vay Elemér 10 000 hold birtokosa. Mire Czinege: „Igen? Én meg gróf Czinege János vagyok, 60 000 hold bitorlója!"...

— Nem úgy vót a'! Ez csak jól hangzó mese. Igaz, szájról szájra jár, de hallgassa csak — s itt megigazítja őszes, szép bajuszát. — Az úgy vót, hogy 1927-ben, egyszer amikor bementem a csárdába, Rimóczy, a cigányprímás volt ott, meg Kövér, a kocsmáros, meg vagy három, gépekkel kereskedő ügynök. Köszönök. Ez a bolond Kövér meg heccből azt kérdi: „Mit parancsol a gróf úr?" Felfigyeltek erre az ügynökök. Odajöttek hozzám és megkérdezték, nem vásárolok-e tőlük vetőgépet, traktort, varrógépet meg miegymást. Kezdték készíteni a kötlevelet i... kor a fedezet... tek.

gyok-e? A kérdésre kérdéssel válaszoltam: „Hol látott már kék gatyás grófot?"

A nap ellenfényében finom por száll a gulya fölött. A gulyások — a kötelességtudat élő szobrai — rendíthetetlen nyugalommal és kemény hangon terelik a jószágot újabb legelők felé. A kiáltások közül még nekünk is jut egy mondatnyi:

— De eljöjjenek ám legközelebb! — köti lelkünkre a „gróf".

A határtalan, felhőtlen kék ég alatt ülünk — törpe emberek — s elnézünk utánuk sokáig...

„Legközelebb"...

— Nem ígértük, de itt vagyunk.

— Heveredjenek a bundákra.

— Meleg lesz.

— Fordítsák bőrivel felfele.

— Hoztunk egy kis slambucnak való tésztát.

— Az jó. De ha a magaméból csinálom, jobb lesz.

Tizenegy óra.

— Én már ettem — válaszolja a fel sem tett kérdésre Czinege János. — Mert tudják, hajnalban három órakor kelünk, oszt tíz órára már nagyon berzenkedik a bélem. Kutya éhes tud lenni az ember!

— A társa?

— Elment, de nem messzi. A jó pálinkáért soha sincs messzi a messzi!

— Mit főztek?

— Lebbencs tésztát.

— Akkor egy kis jófajta borral meg kéne áztatni.

Nem szól, de látható örömmel, tisztelettel, némán szájához emeli a literes üveget. Felét egy hajtókára megissza. Bajuszát szertartásosan megtörli, aztán bemegy a náddal körülvett főző alkalmatosságba.

Holló László rajza a „grófról"

(Foto: Zoltai Károly)

Aztán fél óra sem telik el, s a vasbográcsban már hozza is készen a slambucot.

— Kucorodjanak köré!

Míg mi kanalazunk, dicsérgetjük, ő iszik.

— Idehallgassanak — kezdi minden átmenet nélkül —, volt nekem egyszer egy kuriózus esetem. Régen vót, még Gulyás Mátyás bátyámnál szolgáltam. Az Árkus-major körül legeltettünk. Egyszer csak nézek arra, Szásztelek felé, s látom, hogy ott valami szalad, de ló nincs benne. Mondom Mátyás bátyámnak: „Nízze, már ott szalad valami szekér, de ló nincs elibe fogva!" Az öreg hosszasan nézte, aztán csak annyit mondott: „Úhüm. Valami ördögszekér lesz a!" Közben az „ördögszekér" átjött a fahídon, és a Nagyivánnak forduló úton ment a füredi földek felé. Egyszer csak nagyhirtelen megállt. A bennülők kiszálltak, sürögtek forogtak, aztán elkezdtek kiabálni, hogy menjünk oda. Na jó. Látjuk, hogy szikfogba ment bele az „ördögszekér". Mondták, hogy segítsük ki őket, és a nyomaték kedvéért borral is megkínáltak bennünket. Két nőszemély is volt köztük. Azok is biztattak. Megtoltuk, ittunk, megint megtoltuk, de az „ördögszekér" sehogyse akarta az igazságot. A vezetője káromkodott, mi meg ittunk. Egyszer aztán azt mondja Mátyás bátyám: „Eriggy gyermekem, hozzál két bivalyt Móricztól!" Úgyis vót. Elment, s alig egy óra múlva befogtuk őket az autó elé. A bivaly egyet csóvált a farkán, és már ki is húzta. Erre megint ittunk, és közbe megkérdeztük a sofőrt, hogy ki ez a két naccsága. Akkor mondta, hogy Blaha Lujza meg Deák Sári... (Közben Holló László is elkészült jónéhány rajzzal.)

Történet történet után következik s lassan három óra közeleg, kiisszuk a maradék italokat.

A gulya is — mintha láthatatlan kéz költögetné őket — mozgolódik. Szállingóznak a tehenek a vályuk köré. Búcsúzkodunk. Az utolsó szó a „grófé": „Jöjjenek ám ne soká megint, mert egyszer csak éngem is inon vág Lucifer, oszt még csak nem is köszönök maguknak."

Nagy László János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúbihari Napló

Bajnoki tabellák

LABDARÚGÁS
NB I.

1. Ferencváros	22	18	2	2	56:20	38
2. Bp. Honvéd	22	15	3	4	51:27	33
3. Tatabánya	22	11	7	4	42:23	29
4. Győri Vasas ETO	22	10	7	5	33:23	27
5. Ujpesti D.	22	11	4	7	42:32	26
6. Vasas SC	22	9	6	7	31:26	24
7. MTK	22	10	4	8	36:33	24
8. Dorogi B.	22	6	7	9	26:29	19
9. Csepel SC	22	8	2	12	26:33	18
10. SZEAC	22	6	6	10	24:34	18
11. Pécsi D.	22	4	8	10	27:33	16
12. Komlói B.	22	5	6	11	15:40	16
13. DVTK	22	3	5	14	11:33	11
14. DVSC	22	3	3	16	17:51	9

NB I/B.

1. SBTC	19	10	6	3	30: 9	26
2. Ózdi K.	19	10	5	4	30:18	25
3. Sz.-helyi H.	19	7	10	2	32:20	24
4. Sz.-fehérv. VT Vasas	19	5	11	3	22:19	21
5. G.-MÁVAG	19	6	4	7	26:24	20
6. Gy. MAV-D.	19	9	2	8	25:24	20
7. Oroszl. B.	19	6	8	5	17:17	20
8. BVSC	18	5	9	4	19:18	19
9. Ny.-házi Sp.	19	8	3	8	22:25	19
10. D.-újv. K.	18	7	4	7	17:19	18
11. B.-foki MTE Kinizsi	19	6	6	7	18:21	18
12. VM Egyetért.	19	7	2	10	19:23	16
13. Szállítók	19	5	6	8	24:30	16
14. MVSC	19	5	6	8	18:24	16
15. Borsodi B.	19	5	4	10	18:30	14
16. Láng SK	19	3	4	12	16:32	10

NB II. Keleti-csoport

1. Egri D.	23	13	5	5	41:23	31
2. Jászberény	23	13	5	5	31:19	31
3. Bp. Spart.	23	11	6	6	40:22	28
4. Kecskemét	23	11	5	7	33:20	27
5. Szoln. MTE	23	11	4	8	38:30	26
6. Bp. Előre	23	9	6	6	24:19	25
7. Békéscsaba	23	9	7	7	36:45	25
8. Szoln. MÁV	23	10	4	9	36:31	24
9. Gyula	23	8	7	8	37:26	23
10. SZVSE	23	8	7	8	45:35	23
11. Vasas Izzó	20	5	15		23:53	25
12. Kisterenye	23	6	8	9	29:42	20
13. Nagybátony	23	6	7	10	19:21	19
14. Ny.-háza	23	7	5	11	29:41	19
15. D. Dózsa	23	4	11	8	21:33	19
16. B.-alja	23	6	7	10	16:35	19
17. KISTEXT	23	5	8	10	20:38	18
18. Miskolci B.	23	5	5	13	24:44	15

NB III. Északkeleti-csoport

1. Nagykálló	17	11	3	3	35:13	25
2. K.-barcika	17	10	3	4	25:14	23
3. D. Honvéd	16	10	2	4	27:14	22
4. Gyöngy. H.	17	5	10	2	21:13	20
5. Rudabánya	17	8	3	6	22:15	19
6. Kisvárda	17	7	4	6	29:25	18
7. Somsály	17	6	6	5	24:21	18
8. D. GÖCS.	17	7	3	7	34:31	17
9. Edelény	17	6	5	6	19:22	17
10. DEAC	15	5	6	4	19:14	16
11. Vasas Izzó	20	5	15		23:53	25
12. Egercsehi	17	6	3	8	20:30	15
13. Eger	17	4	4	9	27:39	12
14. Nyíregyháza	17	4	3	10	19:30	11
15. Szuhavölgy	17	4	2	11	17:42	10
16. Hajdúsz. Sp.	16	4	1	11	22:35	9

RÖPLABDA

NB I.

1. Bp. Honvéd	23	22	1	66: 5	45
2. U. Dózsa	21	20	1	62: 7	41
3. Vasas	21	15	6	52:26	36
4. Farkasgyuk	20	12	8	43:36	32
5. Salgótarján	20	11	9	34:42	31
6. Csepel	18	12	6	38:24	30
[illegible] Dózsa	20	10	10	41:39	30

Csak két ka[illegible]

Ferencváros—DVSC 2:0 (0:0)

Vasárnap délután a Népstadionban 25 000 néző előtt került sor a Ferencváros—DVSC labdarúgó-mérkőzésre. A két csapat a következő összeállításban játszott: Ferencváros: Géczi — Novák, Mátrai, Havasi — Galambos, Orosz — Fenyvesi II., Varga, Juhász, Rákosi, Fenyvesi dr. DVSC: Jakab — Magyar, Nagykaposi, Varsányi I. — Cseke, Somodi — Bodai, Kéki dr., Zilahi, Varsányi II., Csekő.

Igen kedvező időben, napsütésben a Ferencváros kezdte a játékot, de mind a két oldalon egymásután futottak veszélyes támadások. A DVSC szervezett védelme biztosan állta útját a ferencvárosi rohamoknak s indítás után többször került gólhelyzetbe. Nem látszott meg a találkozón, hogy a bajnokság első és utolsó helyezettje játszik egymással, sőt voltak időszakok, amikor a debreceniek veszélyesebbek voltak a kapura és igen jól játszottak. Egy gyors debreceni támadásnál Mátrai röviden adott haza. Varsányi II. elcsípte a labdát, de a 16-oson kívülre futó Géczi rávetődéssel mentett. A szabadrúgást, amelyet Géczi kezezéséért ítélt a játékvezető Nagykaposi rúgta. A nagy erővel meglőtt, jól eltalált labda a léc alá tartott s Géczi nagy bravúrral kapufára tolta, majd onnan szögletre hárított.

A szervezett debreceni védelem ellen nem boldogultak a ferencvárosi csatárok s ekkor távoli lövésekkel próbálkoztak. Varga, Orosz és Galambos 25—30 méterről küldött lövése szállt mellé. A 38. percben nagy helyzetet hagyott ki a fővárosi csapat: a 16-oson belül Fenyvesi dr. elé pattant a labda, nyomban rá is vágta, de Jakabról a kapufára, majd a mezőnybe pattant.

A második félidő elején a zöld-fehérek nagy lendülettel vetették bele magukat a küzdelembe és az 54. percben megszerezték a vezetést. Orosz [illegible] indította. A labda s másodszorra Juhász már nem hibázott. 2:0.

A második gól után is a Ferencváros veszélyeztetett többet, de az eredmény már nem változott.

A sok találgatás és lehetőség-keresés elmúlt a vasárnapi fordulóra, a Ferencváros elleni találkozóra. A DVSC-ben két változás volt, az összeállításban a múlt hetekkel szemben. A mérkőzést a Magyar Rádió is közvetítette s közvetlenül hallhatták a szurkolók a csapat szereplésérőI a riporter véleményét. A múlt héthez képest javult a DVSC játéka, tervszerűbben, fegyelmezettebben futballoztak. S elsősorban ez volt az oka annak, hogy az első félidőben teljesen egyenrangú ellenfele volt a DVSC a bajnokjelöltnek, sőt voltak időszakok, amikor többet is támadott. Két kapufát rúgott a DVSC 0:0 állásnál, s bizony ha ez bemegy akkor más lehetett volna az eredmény. A játékosok igyekezete, küzdeni akarása dicséretes s ha egy kis szerencséjük van, akkor kiharcolhatták volna a döntetlent.

A Ferencvárosból Géczi, Novák, Orosz és Rákosi játszott jól. A DVSC-ben Jakab nagyszerű védések mellett rontott is. A hátvédhármasból Nagykaposi nyugodt játékával, biztos rúgásaival emelkedett ki, de jól tartotta a legtöbbször Magyar is a veszélyes, gyors válogatott Fenyvesi dr.-t. A fedezetek közül Somodi volt a jobbik. A csatársor ötletesen, sok mozgással játszott a mezőnyben, de a baj az volt, hogy nem tudták bevenni a Ferencváros kapuját.

Debrecen válogatottja—Lu

A vasárnapi időjárás nem kedvezett a labdarúgásnak. Szinte egész nap esett az eső, reggel pedig valóságos felhőszakadás zúdult le. Csúszós volt a pálya, s kevés volt az érdeklődő a nagyerdei stadionban a kettős labdarúgó-mérkőzésen. Debrecen város válogatottja volt az ellenfele a lublini labdarúgócsapatnak. A város válogatottját a Debreceni Honvédra építették, s kívülük még a D. Elektromos néhány labdarúgója kapott benne helyet. A két csapat a következő összeállításban lépett pályára. Debrecen: Papp (Szegedi) — Miskolci (Kálmán), Kádár, Demeter — Tasnádi, Tamás — Sidó, Kiss, Doros (Bálint) Szathmári, Kovács. Lublin: Mikolajczak — Szafranski, Sklarek, Starek — Widera, Pieszek I. — Lackstein, Nilipiuk, Sokolowski, Swierk, Rybczynski.

Végig esett az eső a mérkőzés alatt is s a csúszós pálya többször megtréfálta a játékosokat. A lengyel csapat sokkal pontosabban adogatott, jobban tették a labdát és két gyors szélsőjük révén igyekeztek támadást kierőszakolni. A lubliniak gólja mégis szerencsés körülmények között született. A jobbszélső rárúgta a labdát, amely valamivel a bal kapufa mellett elhagyta volna a játékteret. Papp I. vetődött, kiütötte és a befutó Sokolowski a hálóba lőtt. 1:0.

Debrecen válogatottjának Kiss és Kovács révén volt helyzete, de mind a ketten fölé vágták a labdát.

A debrecenieK egyenlítő gólja a balszélen futott támadásnál indult el. Kovács középre adott, Kiss az üresen hagyott Sidó elé tolta a labdát és a jobbszélső közelről nagy gólt lőtt. 1:1.

A második félidő elején a cserék után valamivel többet támadott Debrecen válogatottja, Bálint többször adott jó labdát társainak. Kovács elfutása után fölé lőtt, majd Kiss cselezgetése miatt maradt ki helyzet.

A második félidő közepétől kezdve többet támadott a lublini együttes, gyorsabbak voltak, többet is mozogtak. A lublini balfedezet a 16-osnál a védőkbe vágta a labdát, majd három debreceni védő is lyukat rúgott, de erre nem számítottak a lengyel csatárok sem, és kigurult a labda az alapvonalon túlra. Kiss remekül futott el a jobbszélen, jól adta be a labdát, Kovács jobb lábával nem tudott vele mit kezdeni s míg forgolódott a védők felzárkóztak és oda lett a helyzet. A másik oldalon a lublini középcsatár érvénytelen gólt lőtt.

A csúszós talajon nem alakulhatott ki szép játék, ali[illegible] tudtak megállni a pályán. A lublini együttes játéka tervszerűbb volt, többet is támadtak, azonban a jól záró debreceni védelem idejében lépett közbe támadásaik során. A lubliniak közül Sklarek, Wi[illegible]

Több alkalommal kivál[illegible] tromos kapusa. Képünkön: e[illegible] a csatárok elől. Debrecen vál[illegible] lin ellen

Érték[illegible]

Debreceni Dóz[illegible]

A Debrecen város válogatottja—Lublin előmérkőzés után került sor vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a Debreceni Dózsa—Nagybátonyi Bányász NB II-es bajnoki mérkőzésre. A Dózsa a következő összeállításban játszott: Németh — Molnár I., Koródi, Pellei — Farkas, Juhász — Lázár, Szűcs dr., Némethy, Páll, Hegedűs.

Szinte az egész mérkőzésen végig esett az eső, s ez csak nehezítette a nagyon fontos két bajnoki pontért folyó küzdelmet. Ugyanis a Nagybátonyi Bányász is a tabella alsó felében tanyázik, s így érthetően nagy igyekezettel és küzdeni akarással léptek pályára a bányász fiúk. Váltakozó támadások után az egyik oldalon Némethy, a másik kapu előtt pedig Szarvas került góllövő helyzetbe, azonban egyikük sem tudta jól eltalálni a labdát.

A 8. percben megszerezte a Dózsa a vezetést. Némethy elfutott s a gyors középcsatárt a bányász védők a 16-os előtt csak szabálytalanul tudták szerelni. A 18 méteres szabad[illegible] Farkas futott neki é[illegible]

zőgazd[illegible]

1021

Holló László rajza

A Kritika júliusi számából még egy írást kell kiemelni. Klaniczay Tibor ihletett, szép írását a magyar filmművészet egyik legkimagaslóbb alkotásáról, a Sodrásban-ról. Kemény szavakkal indul ez az írás, de igaz szavakkal. A filmet ugyanis meglepően közömbös visszhang fogadta, a lelkesedésnek halvány jeleit is nehezen lehetett felismerni a napilapok, hetilapok kritikáiban.

Mindenesetre különös és ritka dolog, hogy egy irodalomtörténész, hozzá régi magyar irodalmár emeli fel a szavát egy szándékában és mondandójában nagyigényű magyar film mellett. Lám, összefér a filológia és a kritika, mindenképpen összefér, jegyzi meg az olvasó magában és örömmel fogadja el Klaniczay megállapításait. Miért? Elsősorban azért, mert Klaniczay mer következetesen kiállani a film pozitívumai mellett, nem a fanyalgó középutat választja, hanem lelkesedik. Erre szüksége van a fiatal filmeseknek, szüksége van a filmművészetnek és szüksége van a közönségnek is. Ne szégyelljük ugyanis bevallani, a Sodrásban közel sem aratott olyan közönségsikert, amilyet megérdemelt volna, a megyében is 50–55 százalékos látogatottsággal játszották.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
ALFÖLD
1964 SZEP

Persze ennek lag nem könn könnyedén m játékideje ala telen, ha nem azonosulást, emberi lélek dig sok néző marad a csö kás. Ha ped zönség segít ijesztőbb. Ga azt hiszem, most Klaniczay Tibor után került méltó helyére. De vajon minden igazi értékünk megtalálta már a maga Klaniczay Tiborát, irodalomban, filmen, zenében és színművészetben, képzőművészetben? Nem hinném. A bátrabb körülnézés, a jó, igazi alkotások melletti szenvedélyes kiállás kevés még mindig, nagyon kevés. De jó lenne ha Klaniczay cikke kezdete lenne valaminek, amire olyan régen vár művészetünk is, a közvélemény is: az egyértelmű bátor szókimondásnak, elemző dicséretnek.

6

Van nekünk egy folyóiratunk, amelyről keveset beszélünk, talán mert nem olvassuk, talán mert nem szeretjük. *A könyv* a címe s bár nincs a cím alatt közelebbi tartalmi megjelölés, irodalmi és kritikai folyóiratról van szó, amelynek olvasótábora a könyvbarátok, az olvasók köréből kerül ki. Negyedik évfolyamában jár s munkája eléggé visszhangtalan. Mi lehet ennek az oka?

A könyv agitatív folyóirat. Népszerűsíti a könyveket, az irodalmat, ez a főfeladata. De hát ez nagyszerű feladat, – kiáltunk fel azonnal, a ma lehető legnagyszerűbb feladat s minden ilyen eszköznek őszintén tapsolnunk kellene. Mégse tapsolunk.

A könyv-ben ugyanis meglehetősen sok érdektelen írás jelenik meg, olyan írás, amely nem érdekli túlságosan az olvasók nagy többségét. Azt hiszem egy ilyen lapnak, amely széles tömegekhez szól, azt kellene célul kitűzni, hogy valóban olvasmányos, népszerűsítő cikkekkel terjessze az igazi irodalmat. Sajnos, nincs mindig így. A most folyó Teljesebb költői világképet című vita például nem hiszem, hogy beleillik a lap vállalt profiljába. Erről a kérdésről vitatkozni leginkább talán szépirodalmi jellegű lapok feladata lenne és ezen a véleményemen nem változtat a vita színvonala sem, amely különben helyenként magas.

Nem megfelelő a Szemle rovat színvonala sem, a rövid lélegzetű recenziók sokszor mellékes kérdésekkel foglalkoznak, nem érintik egy-egy mű lényegét. Pedig a rövid kritika egy időben Magyarországon külön műfajt jelentett, emlékezzünk csak a Nyugatra például,

Holló László tárlata Hajdúszoboszlón

Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész hajdúszoboszlói gyűjteményes kiállítása a *„Hajdúszoboszlói Nyár 1964"* programsorozat egyik legkiemelkedőbb kulturális eseménye volt. Azzá avatta a több mint 50 válogatott mű, a művész személyes jelenléte és a szokatlanul nagyszámú érdeklődő közönség.

Holló László első alkalommal állított ki a hírneves fürdővárosban, s mint a közelmúltban számos helyen, itt is megérdemelt sikert aratott. Az igény, amely egyre-másra Holló-tárlatot nyit, egyesek szerint már-már túlzásnak tűnik. Bár minél több effajta „túlzást" tapasztalhatnánk! Bárcsak minden emberhez eljutnának az ilyen és hasonló alkotások!

Holló László a dolgozó embert választotta művészete „tárgyául"! Ez a művészet ízig-vérig magyar és egyetemes egyszerre. Alkotásától nem lehet elvitatni tökéletes felkészültségét, drámai teremtő erejét, abszolút festői látásmódját és ábrázolóképességét. Ezen a kállításon is szerbeszámba vehettük erényeit, melyek közül érdemes kiemelni néhányat.

Egy időben azzal vádolták, hogy nem tud rajzolni. Székely Bertalan és közvetlen tanítómestere: Hollósy Simon tanította látni és rajzolni. De, mint maga mondotta, Hollósy arra is megtanította, hogy ha egy aktot előnézetben rajzol, lássa és le tudja rajzolni a modell túlsó oldalát is anélkül, hogy az megfordulna. Ez a látás a vérévé vált, s ha később egy álló vagy ülő figurát rajzolt, a nézőnek úgy tünt, mintha az *kilépne és folytatná mozgását.* Ez a mozgásban való ábrázolás Holló művészetének egyik legnagyobb erénye. A kiállított rajzok egytől-egyig ezt szemléltették, ezt bizonyították, de a látogatók a festmények „rajzfedezetében" is fellelhették ezt a csodálatos mozdulás-mozgás jelenlétet.

Holló László művészetére – köztudomású – az érzelmi és színexpresszivitás a jellemző. Az érzelmi nyugtalanságnak, sőt lázadásnak megfelelően a gyors és darabos ecsetkezelés és a világító színek: különösen a sárga, a piros, a kék és a fehér van itt jelen. A hátterek komor kékben felhőznek, és csak az előtérben van valami melegség. Ebből a szempontból a kiállítás anyagából érdemes kiemelni az *Olvasó kislány, Tisza néni, Tokaji vásárban, Hazatérés,* a *Szent korona felajánlása, Lakodalmasok* és a *Vihar* c. képet. Holló művészetében a fojtott nyugtalanság és a komor nyugalom együtt jelentkezik. A nagyon erőteljes színek, a bravúrosan és élesen világító fények, a tökéletes rajz- és komponáló készség, a mozdulatot és mozgást kifejezni tudás együtt teremti meg azt az *atmoszférát,* amely olyannyira jellemző rá. Ez a drámai előadásmód, a fények és árnyéknak, valamint a fénynek a színekkel való összeütközése és a színeken belül is a hideg és a meleg színeknek ez a drámája rendkívüli művészi erőt kölcsönöz, és furcsa ellentmondásként mégis harmóniát, *a művészi szép drámai keretbe foglalt harmóniáját mutatja fel.*

Közönségünk egyrésze hozzászokott a képeslap-művészethez, s lényegében színes fényképet kíván a festőtől is. Holló azonban vitathatatlanul abszolút festészetet produkál, a festészet nyelvén beszél. Megértéséhez azért kell nagy odafigyelés, igényes közeledés.

Piktúrájának tematikája széles skálán mozog. Mint főszereplőt és mint legsűrűbben előfordulót, kiemelném *a dolgozó embert.* A felszabadulás előtt és után egyaránt a dolgozó nép élete foglalkoztatta. Azelőtt a magyar sorstragédiát panaszolta és lázadását harsogta, a háború után pedig – bár a drámai előadásmód megmaradt –, nagy enyhület kezdődött nála. Derűsebben látja a világot, eszmeileg is mozdult, fejlődött. Ezt maga is a leghatározottabban vallja, ám művészetében is tükröződik. Ennek megfelelően színvilága kiderült, a maga sajátos módján vonzódik a közösség dolgaihoz. (Pl. Nádudvari női brigád.) Egyidejűleg megerősödött abban

éveiben nyilván előtérbe lépték a mutermi kéz- és mozdulattanulmányok, aktrajzok, továbbá költeményeinek s főleg bátyjához írt leveleinek margójára rajzolt ábrák.

Hogy Sevcsenko nagy történelmi festmények alkotására is képes lett volna, arról tömegjelenetei, lényeget kiemelő, tipizáló készségre való helyzetek és mozdulatok fölényes megoldásai tanúskodnak. Az ukrán-orosz testvériséget hirdető nemzeti hős: Bogdán Chemelnyicki halálát meglepő grafikai érzékkel, szavainak árnyalati biztonságát elérő módon veti papírra. Illusztratív érzéke is magas fokú. A különböző hangulatokba grafikailag kitűnően beleélte magát, például Puskin: Ruszalka (Szirén) című költeményéhez készített vázlatában. Bizonyára későbbi akttanulmányokhoz keresett előzetesen grafikai alkalmat, amikor néhány – minden erotikát nélkülöző – háremjelenetet és bacháns-nőket rajzolt. Említsük még meg „A vak" elnevezésű ceruzarajzát, amely Sevcsenko önarcképének hátlapján található.

Sevcsenko különösen prózai munkáit látja el rajzos kísérettel, amelyek közül emeljük ki *„A művész"* című önéletrajzi elbeszélés illusztrációját. Elég nagyszámú a képek és a lappangó művek mennyisége. A szépművészeti akadémia megkezdésekor rajzolt különböző anatómiai képei, gipsztárgyakról készült vázlatai eredet szempontjából nem bizonyosak, nagy részük alig választható el művésztársainak ugyanabban az időben készült stúdiumaitól. Ezeknek különösebb jelentőséget nem tulajdonítva java részüket nem is szignálta. Sok olyan rajz és illusztráció foglalkoztatja a minden apróságra felfigyelő kutatókat és a grafikai kötetek összeállítóit, amelyekre egyes ukrajnai művészeti folyóiratok csak utalnak. Említések találhatók például fa- és rézmetszeteire, valamint különböző antik témájú rajzokra. (Herkules, Laokon, Midas stb.) Egyik pompás darabjának „Az anya mossa gyermekét" akvarelljének eredete is kétes. Ezt a munkát mint Steinberg művét iktatták a katalógusba, de az eszmei mondanivalóját és technikáját tekintve valószínűbb, hogy Sevcsenkóé. Egy viharos tengert ábrázoló művét 1849-ben állították ki – a régi festők műveinek társaságában – Kievben. Ettől kezdve mint Sevcsenko egyik híres festménye került be az irodalomba. A kép történelmi levegőt áraszt, azonban a beható elemzés már kétséget ébreszt, mert mind az alakok öltözetében, mind az ecsetjárásban eléggé elüt Sevcsenko olajfestményeitől.

Sevcsenko képzőművészeti hagyatéka óriási jelentőségű mind irodalmi, mind képzőművészeti szempontból. Festményeinek és grafikáinak nagy száma, a művészet és az élet kapcsolatairól való esztétikai elképzelései régen esedékessé tették, hogy a műtörténet a legszélesebb körben népszerűsítse. Ezzel a céllal készültek az Ukrán Tudományos Akadémia művészettörténeti és néprajzi intézetének albumai, s a költő-grafikus műveinek kritikai kiadása. Elvileg új ezekben a kötetekben, hogy először közlik az ukrán forradalmi demokrata mozgalom nagy alakjának, az ukrán irodalmi nyelv megalapítójának, sőt az ukrán festészet megteremtőjének teljes életművét is, a keletkezés időrendjében. A szerzők minden irányú tudományos szempont figyelembevételével követik a művész alkotói fejlődését.

Sevcsenko művészetét elemezve megállapíthatjuk, hogy stílusa tulajdonképpen a romantika polgári változata a kései rokokó néhány elemével keveredve, bizonyságául annak, hogy az európai stílusok változása – ha késve is – Ukrajnát sem kerülte el. A festő-poéta művészetét „kozák-biedermeyernek" nevezhetnénk. (Angyal Endre meghatározása.) Női portréin a szépség eszméinek azt a kissé idillikus felfogását észlelhetjük, mint Barabás Miklós képein. Sevcsenko meleg érzelmességű, minden nagyhangúságtól mentes, közvetlen piktúrájában is a rajzos elem viszi a főszerepet, akárcsak Barabás festményein és kőrajzain.

Tarasz Sevcsenko művészi fejlődése nyilván gyorsabban bontakozhatott volna ki kedvezőbb életkörülmények között. Szívós életerejére jellemző, hogy a száműzetésben készült festményei és grafikái között is akadnak egészen nagyszabású alkotások.

a meggyőződésében, hogy eddigi útja helyes volt, hűsége önmagához és piktúrájának alapjaihoz eredményesnek bizonyult.

Hangsúlyoztuk Holló László magyarságát. Érdemes még ezzel kapcsolatban néhány mondatot feljegyezni. A haza, a magyar ember történelmileg meghatározott problematikájának felmutatásán túl és azzal együtt igazi magyar embereket és jellemeket, magyar tájakat tükröznek ezek a vásznak – minden magyarkodás nélkül! Az évszázadokon át kialakult sajátos magyar forma- és színvilág az övé.

Valamennyi részértékén túl azonban hangsúlyozzuk Holló László piktúrájának *egységességét*, művészettörténeti összefüggéseit. Nem előzmény nélküli magányos óriás ő, szervesen illeszkedik az alföldi művészet történetébe, s az egész magyar és egyetemes képzőművészet históriájába is.

Holló László ma 78. életévét járja. De most is hévvel és fáradhatatlanul dolgozik. A művészeti technika teljes birtokosa bár, de az anyaggal – különösen a festékkel – való, s egy életen át tartó birkózása ma is folyik. Szép és felemelő küzdelem ez, melynek győztese nap mint nap a művész, aki az önkifejezés egyre tökéletesebb megoldásaira tör. Az anyaggal való birkózás: a részleges győzelem és a hiányérzet együtt hat, és serkenti további munkára. A művészi szépért folytatott küzdelem másik győztese és élvezője a közönség s a közönségnek különösen az a része, aki elmélyülten hajlandó kutatni a látomást, s azt, ami a műélvező izgalmát jelenti, azt a többletet, ami szavakban sokszor nem is formálható, ami az értelem és érzelem együtthatásaként a finomságok felfedezésében, az összefüggések felfogásában és befogadásában okoz örömet.

Nemrég, egyik beszélgetés alkalmával mondotta a művész: „Azt hiszem, nem dolgoztam hiába, nem hiába éltem, én a magam dolgát becsülettel megcsináltam". A mű azonban még nem lezárt, a művész most már dicséretes gondoskodás közepette él és fáradhatatlanul alkot.

NAGY LÁSZLÓ JÁNOS

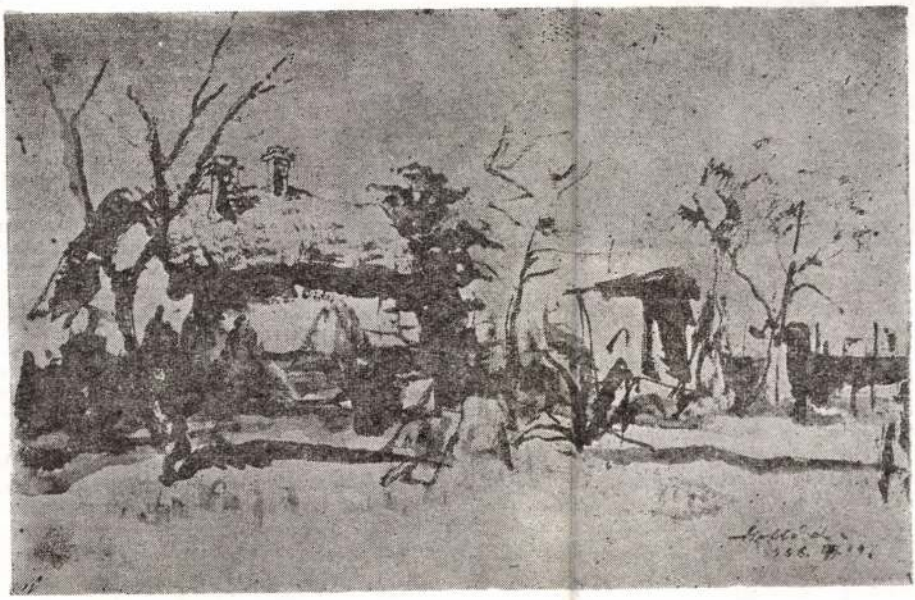

Holló László rajza

WÜRTZ ÁDÁM

Aki az illusztráció szempontjából kíséri figyelemmel könyveinket, az egyre gyakrabban találkozik Würtz Ádám nevével. Legutóbb a Magyar Helikon kiadásában megjelent Shakespeare szonettjei-hez készült rajzai keltettek megérdemelt feltűnést.

1927-ben született a Tolna megyei Tamásiban. 1946-ban került a fővárosba, ahol a Derkovits szabadiskola elvégzése után a Képzőművészeti Főiskolán Hincz Gyulánál és Koffán Károlynál tanult. 1953-ban fejezte be tanulmányait. 1957-ben Dickens és Kassák illusztrációira Munkácsy-díjat kapott.

Würtz elsősorban grafikus s ihletett könyvillusztrátor. Azok közé tartozik, akik szöveg és rajz kapcsolatában az utóbbit soha sem emelik a szöveg fölé. Mégha kissé eltávolodik is a tartalomtól, ezt mintegy csak kiindulásnak tekintve, az illusztráció ez esetben sem tolakszik előtérbe a szöveg kárára. Ebből pedig az is következik, hogy Würtz illusztrációi nem bontják meg a könyv művészi egységét. Ennek egyik további oka, hogy csak ritkán ragadja meg a színek-adta lehetőségeket (leginkább ifjúsági könyvekben), még ritkábban műmelléklet-szerűen, önálló lapokon. De még ha ezzel él is, akkor is főleg a fekete különböző tónusaira épít s ami egyéb színt felhasznál, azokkal sem rombolja szét a könyv tipográfiai egységét és összhatását, amelynek döntő alaptényezője mégis csak a fehér papír és a fekete betű.

Würtz illusztráló művészetére jellemző még az erős stilizáló készség, amellyel kitűnően tudja megeleveníteni elmúlt korszakok hangulatát. Elsősorban Pope, Dickens, Goethe, Calvino illusztrációira utalunk. De ez a stilizálás soha sem utánzása régi formáknak, hanem különleges ötvözése régi és mai ízlésnek. Mindig rendkívül finom vonalkulturával dolgozik. Egyik legbeszédesebb témája ennek a Petronius Arbiter Satyricon-jához készített filigrán rajzsorozata (Magyar Helikon 1963). Rajzai mellett fametszeteiről is meg kell emlékeznünk. Fényes a tűz lángja c. szlovák és a Kihajtott a bükk levele c. román népköltési gyűjteményhez készített metszeteire az anyagszerűség elvének messzemenő tiszteletben tartása a jellemző. A versek komor hangulatának megfelelően nagy fekete foltokba ágyazta mondanivalóját, akárcsak Móricz Zsigmond: Szegény emberek c. kötetében.

Würtz Ádám méltán foglal helyet a magyar könyvillusztrátorok legjobbjai között

SZÍJ REZSŐ

1021

Holló László rajza

magyarázata Váci Mihály sajátos költői fejlődésében rejlik. K
jegyzése szerint Váci új, a *Mindenütt otthon*-ban közreadott „ve
kosztos tanítóskodása emlékeit, nagyszülei irdatlan nyomorúsá
mentett életének kegyetlen tényeit felidézi. *Új verseiben már a
eszmei summájuk szerint van jelen.* Talán ezzel az átlényegítés
zihálása, a zsúfoltság és az expesszívitás." *(Hódítás vagy öncs*
erről van szó. A Kelet felől-nek pl. csak az intonációja első sz
érezhető a saját élmények melege, a vers, a történelmi múlt
elnyomott milliók szemszögéből eszmékké tudatosuló érzelmek
gel, egyetemes összefüggésekben ábrázolja. Váci Mihály pályak
lizmus jegyében született, sokszor népies, impresszionista ih
(Ereszalja. 1955.) A nagy ugrást jelentő második könyv *(Ninc*
egyenesen tiszta epika, elbeszélő költemény, amiben természe
empirikus valóság, a tárgyi világ, ahol – a narratív elemekke
nem lehet még szó a Kelet felől-ben lejátszódó folyamatról. Vácinak különösen ez a még címében is XIX. századot idéző kötete Király István és Csetri Lajos által már megfigyelt elkésettséget példázza. Benne a Petőfi-Arany-Illyés-i epika hagyományait feltámasztó magyar elbeszélő költészet öt-tíz év előtti hangvételét, modorát folytatja, anélkül, hogy meghaladná. Lényegében most tart tehát ott, ahol pl. a nála négy évvel fiatalabb Juhász Ferenc már az ötvenes évek elején tartott *(Sánta család, Apám).* A *Bodzá*-ban (1959) – ahogy jeleztük – az epikusság lassan lírává lesz, bár 1956 problémája pl. még mindig anakronisztikus, epikus-tárgyias allegóriák formájában jelentkezik *(Akác a forgószélben, A ledöntött jegenye).* Közbeesik 1956 és a *Tűztánc.* Tudjuk, mialatt Juhász Ferenc, Nagy László, Simon István első köteteiket publikálják, Váci a nyírségi homokon őrli napjait, míg a válságba került Juhász és Nagy a Czine Mihály által *(Két költő.* Valóság. 1964.) oly meggyőzően elemzett „fekete jajongások"-kal viaskodnak, míg szívükben „kések forognak" énekelve, addig Váci valóságos „kések között" vergődik a műtőasztalokon. Mire ők *A tenyészet ország*-át, a *Deres majális*-t, a *Pacsirtaszó*-t leteszik irodalomtörténetünk asztalára, Váci kezében még csak az *Ereszalja* vékony kis kötete szerénykedik. Míg azonban Juhász és Nagy válsága 1956–57-ben tetőz, az akácfa szívóssággal lombosodó, kommunista hitében töretlen Váci Mihály a szocializmusra feltétlen igent mondott *Tűztánc* gárdájához csatlakozik. Váci ettől kezdve jár a saját költői útján, most éri be és hagyja is sajátos módon maga mögött nemzedék- és harcostársait. Egyéni hangjának érése egyidős így a konszolidációval. A nemzedékéből valók problémáin azért tud túllépni, az ő válságaik azért nem kísértik, mert a költői fejlődés értelmében igazán nem is tartozott hozzájuk soha, még akkor sem, ha első köteteiben – az osztályhelyzet és a történeti körülmények objektív azonosságából következően – szinte törvényszerűen járta az ő útjukat. De a *Mindenütt otthon* nagy verseivel túlmutat Váci harcostársai, a tűztáncosok eszmei törekvéseinek horizontján is – és érdekes módon ennek mindenekelőtt a „későnjöttség": a messziről és mélyről indulás a záloga. A szolgaság és történelmünk legnagyobb sorváltása, a felszabadulás élményének fegyverzetében ő úgy mond igent az ellenforradalmat is leverő szocializmusra, hogy a Kelet felől-ben teljes nemzeti múltunk demokratikus és forradalmi törekvéseinek felmutatásával *történelmileg igazolja* kizárólagos létjogosultságát. Váci számára nem probléma már ekkor 1956: őt nemzetünk forradalmas történetének szocializmusunk felé mutató tendenciái igézik, s ezek jegyében előbbre tekint. A *Tűztánc*-on való túlmutatása nem elhatárolás tehát, hanem ismét csak szinté-

ALFÖLD
Magyar Hirdető
SZTOFICYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1964. SZEP

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdúbihar megyei Népujság
1964 ÁPR 30.

emelése, a gépesítés fokozása | színvonalára emelni.

1021

Holló László-kiállítás nyílt a Kossuth egyetemen

Szerdán délelőtt 11 órakor kiállítást nyitottak meg a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában. Az egyetem szakszervezeti bizottságának és KISZ-bizottságának rendezésében *Holló László* Kossuth-díjas érdemes művész munkáiból rendeztek kiállítást. A gyűjteményes tárlatot nagyszámú érdeklődő előtt *dr. Bán Imre* egyetemi tanár nyitotta meg.

sabb feladat. Ez mind a k
zös, mind a háztáji gazdas
gokra vonatkozik.

Az állattenyésztés műszal
fejlesztése terén egyik le
fontosabb feladat a taka
mány ésszerű előállítása, el
készítése, felhasználása. A
nál is inkább nagy jelent
ségű ez, mert az állattenyés
tés eredményei 50 százalé
ban a takarmányozástól
függenek.

Ami a megye mezőgazda-
ságának gépellátását illeti:

évről-évre növekszik a

megyében a lucernamagex-
portra. Megyénk azonban or-
szágos viszonylatban is a
legjelentősebb lucernamag-
termelő megyék közé tarto-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Holló László

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 APR 28.

Holló László gyűjteményes kiállítása a Kossuth Lajos Tudományegyetemen

1021

Az utóbbi hónapok sikeres Holló-kiállításai után újabb érdekes tárlatra kerül sor, ezúttal a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. A Kossuth-díjas érdemes művész képeinek gyűjteményes kiállítását az egyetem szakszervezeti és KISZ-bizottsága rendezi meg a Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában. A megnyitó április 29-én, szerdán de. 11 órakor lesz.

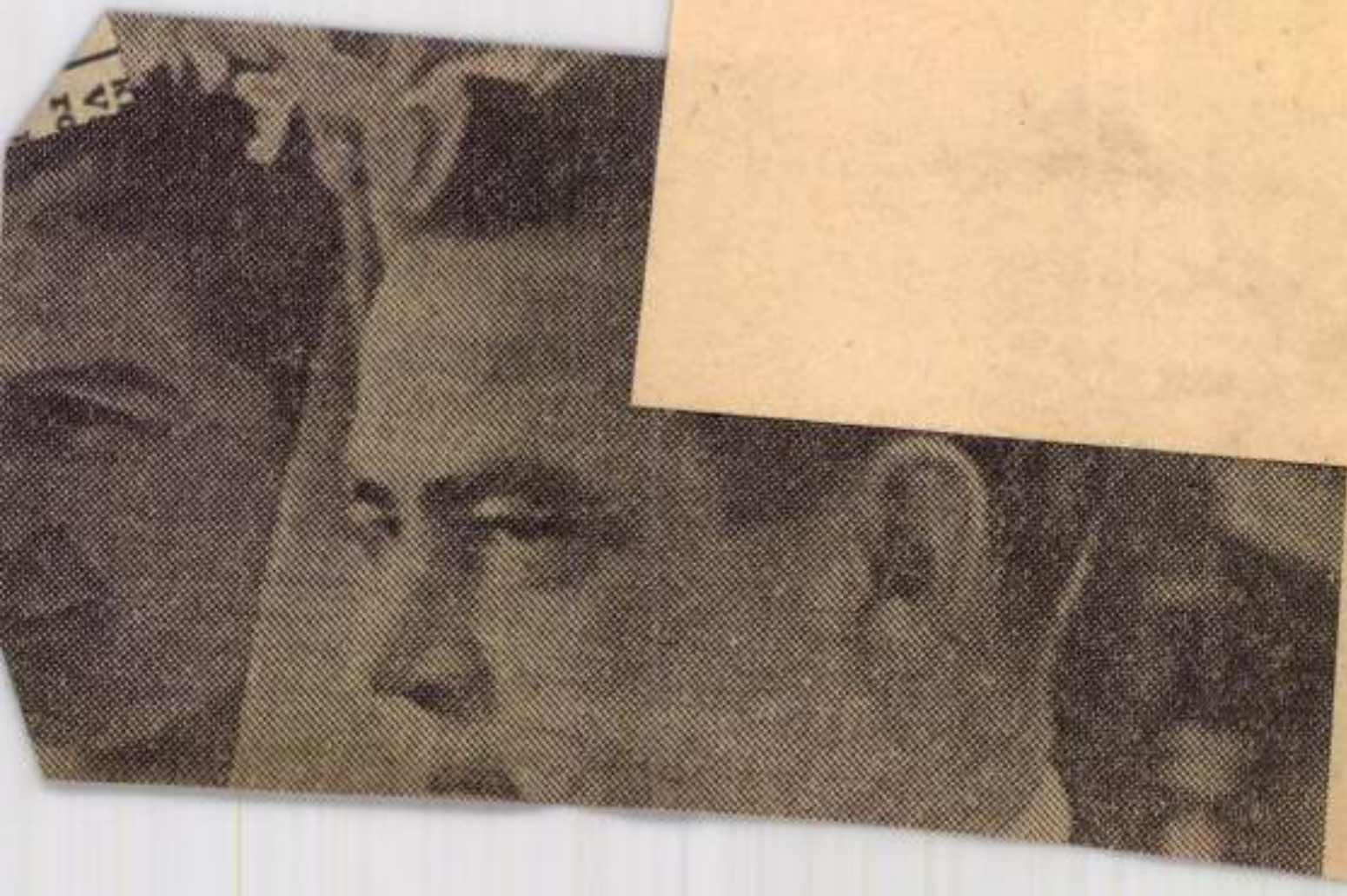

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MŰVÉSZET

1963 JUL

Holló László

Mint Holló László minden tárlata, ezúttal is ünnepi keretek között nyílt meg a Déry Múzeumban a Kossuth-díjas festő akvarellművészetének legjavát bemutató tárlat.

*

Property of

Holló László
festőművész

— **Az Ernst-Muzeum csoportkiállítása.** Az Ernst-Muzeum csoportkiállítása nem beérkezett, de mindenesetre értékes művészek gyűjteményeiből áll. Ezek a művészek az Ernst-Muzeumból indultak el. Itt mutatkoztak be a közönségnek és most itt jelentkeznek érettebb, kifonottabb termésükkel is. Legjelentősebb a kiállítók közül *Holló* László debreceni festő, aki már első kiállításával is erősen felkeltette az érdeklődést. Most kiállított képeiben is sok az erő. Színei éles clair-obscur hatásokat mutatnak és egész pikturáját a delacroixi patosz és a naturalista brutalisságnak furesa keveréke jellemzi. Igen jelentős és tartalmas *Weil* Erzsébet grafikájának drámai fantáziája. *Vydai-Brenner* kompozíciókat állít ki. Képeinek színes és zsufolt romantikája igen alkalmas élénk hatásokra. Haranglábi Nemes József a tájkép színhangulatainak mestere. Olykor gyöngéd pasztelltónusokkal dolgozik, máskor, mint tengerparti képein érdekes fényproblémák megoldására törekszik. Jó irányu fejlődést mutat *Schlossberger* Klára bárónő, aki hiven kitart a világos színek mellett. A rajz finomsága és biztossága különösen erős oldala képeinek. *(—s).*

Művészet. Újság
1930 I. 26

47

Holló László
festőművész

* **Két képkiállitás.** Az *Ernst-muzeum* uj csoportkiállitásának legérdekesebb és egyben legértékesebb művésze *Holló* László debreceni orvosprofesszor, aki még háborus fogsága alatt kezdett festeni, két év előtti kiállitása már elárulta őstehetségét, bár képei akkor még eszmei feladatokkal és mondanivalókkal tulságos sokat bibelődtek. Azóta nagyszerü megujhodáson ment keresztül. Eruptiv módon kitört szinessége, mely ha sokszor nincs is még teljes összhangban pikturális mondanivalójával, szinei ragyogóak, formái tökéletesedtek, ő maga komoly tudásával, nagy egyszerüségével sok-sok esztendő vajudó munkája után beérkezett. Vidai *Brenner* Nándor monumentális térhatásaival, mesélőkedvvel és férfias erejével nagyon szép képeket állitott ki. Haranglábi *Nemes* József a dekorativ, ellentétes hatásokat szereti, legszebbek finom pasztelljei és szines krétavázlatai, *Schossberger* Klára — minden ecsethuzása elárulja — többet tud, mint amennyit mer; talán muzeális felkészültsége bénitja még mindig teljes fejlődését. A kiállitás másik nagy erőssége és egyénisége *Weil* Erzsébet, akinek mozgalmas, nagy tömegekben látó, rendkivül fejlett grafikus művészete fiatal grafikusainak első sorába állitja őt. —

Magyarság
1930 I. 26

47.

Holló László
festőművész.

Az Ernst-múzeum kiállítása

Csak helyeselni lehet, hogy az *Ernst-múzeum* az elismert nagymesterek kiállításai közé beleékelve, most egyszer a fiatalabb generáció komoly és fejlődés útján járó művészeit szólaltatja meg legújabb tárlata keretében. Mind az öt festő, aki itt ma helyet kapott, azok közül való, akik ha forrongás, önmagával való vívódás periódusában élnek is, kétségtelen talentummal és nagyon becsületes fölkészültséggel szerzik meg azt az érdeklődést, amelyre a kiállítás rendezői nyilván számítottak, amikor így egymás melleé állították őket.

dett útján jár most is, igazságot és valóságot keresőn, de színekbe messze felfokozottan, szinte meglepő erővel. Ez a színbeli felfokozás tömör és harsány foltokban adja meg azt, ami képein a túlságosan reálist, sőt néha durvát — kiegyenlíti. Rajzaiból látjuk azt a munkát, amelyen a maga képeit készíti, ez a munka nagyon jó. Képei közül az előbb említett kiegyenlítésben a *Homokhordás, Hazafelé, Erdőben* című képei a legtisztábbak.

Schossberger Klára kis terme azért érdekes, mert tulajdonképpen új formában mutatkozik meg. Néhány esztendővel ezelőtt még a természetábrázolás és a közvetlen festői benyomás eszközeivel festett gondos tájképeket, most fölszabadultan és kivilágosodott színekkel találja meg a vonal képszerű értékeit s míg ezt a kissé dematerializálódó fejlődést végzi, mesterségbeli készsége őszinte, bár kissé hűvös szemlélete is meggazdagodott. Két női portréja és két tájképe tiszta forma nyugodt biztonságával hat.

Vidai Brenner Nándor romantikus kompozíciói még sok reminiszcenciával, de komoly festői problémák megoldásával számítanak megbecsülő figyelemre. Különösen ott, ahol nem stílusjátékokat, hanem komoly fény- és formaproblémákat ad. A vihar, egy vallásos kompozíció s egy kis útszéli jelenete valók ezek közül elsősorban.

Magyar Hírlap
1930 I. 26

Haranglábi Nemes József nagy tájképeiben színben egységes tablókon túl is mozgalmas frisseséget ad a tengerpart hullámjátékában, viharlásaiban és elszórt emberi figuráiban. *Mosónők*, *Nyári reggel* és *Öreg ház* című képei külön is figyelemreméltók. Ezenkívül egy derűs színekben mindig kellemes pasztellsorozata is van, amely ebben a zsánerben is jó értékként mutatja be.

A grafikus *Weil* Erzsébet most is, újabb és régibb lapjain emberi jelenetek mozgalmasságában próbálja ki kompozíciós tudását. Hivatott rézkarcoló s jó eszközökkel és nobilis kultúrával.

B. L.

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

Holló László
festőművész

Csoportkiállítás az Ernst-muzeumban

Holló László uj megjelenése fémjelzi az Ernst-muzeum holnap megnyiló kiállitását.

Vagy két esztendeje jelentkezett első izben a nyilvánosság előtt, s akkor egy csapásra meghóditotta a művészet barátait. Volt benne valami lázas, robbanó feszültségü erő, valami nyugtalan, alig fékezhető idegjáték, ami a szinek bravuros kilángolásában, a formák rapszódikus mozgásában jelentkezett. Izzott, forrott az akkori *Holló* László művészete, ma már ez a lángolás, ez a hevülés kezd a kiteljesülés felületére érni, *Holló* László már látja a horizontot, amely felé tör, már lefékezi vágtató paripáját, most már művészetének eleven ereje lendíti őt a még hiányzó magasságba. Szinei ma még ragyogóbbak és tisztábbak lettek, a formák pedig tökéletesebbek. Most már gondosabb a szinfoltok formaképző erejének felhasználásában, alkotásai közelebb jutottak a kozmikushoz. *Holló* Lászlóban — s ezt megelégedéssel állapitjuk meg — nem csalódtunk, mikor fejlődésében, gyors beérkezésében biztunk.

Vydal Brenner Nándor festészetének van valami olyan sajátossága, zamata, amely akkor is hatásos volna, ha nem volna velejárója néhány nagy technikai előnynek. Ilyen technikai érték a nagy térhatás, a plasztikusság, a levegő éreztetése, a derü és mesélőkedv. Maga a festői egyéniség pedig akként jelentkezik, mintha valaki modern történetet archaikus kifejezésekkel diszitve adna elő. *Brenner* Nándor azon a határon van, ahonnan csak egy gondolatnyi távolság választja

Est. Kurir
1930 I. 26

15.

el a modorosságtól. Husz pompás alkotása egyelőre biztosan tartja meg ezt a távolságot.

Weil Erzsi garfikus-művészetéről sok jót mondhatunk. Mozgalmas, kifejezésteljes, drámai és monumentális hatásu. Hogy még valóban nem az, annak egyszerü oka, hogy aránylag kis területü és térfogásu mondanivalóihoz tulnagy felületet használ s igy a környezet elnyomja a lényeget. Ezzel a férfias erővel a forditott arányt is elbirna *Weil* Erzsébet.

Schossberger Klára bárónő finom szinérzéke, jó és gondos rajzbeli megoldással felrakott formái és ebből logikusan következő távlati tökéletességei figyelemreméltó helyre állitják.

Haranglábi Nemes József pikturája erősen szinpadi dekoráció érzését kelti, de ez a megállapitás inkább dicséret, mint gáncs akar lenni. Nagy tájfelületek, nagy távolsági méretek, ugy mélység és magasság, a felhőzet és a föld közötti tér érzékeltetése szinekkel, még pedig nagy ellentétet jelentő szinekkel, ez Nemes József pikturája — ha olajfestésü alkotásait nézzük. Finom, hangulatos, bensőséges művészi érzést váltanak ki ellenben pasztell- és szines krétavázlatai, s mi ezeket a kis, röpke tájjegyzeteket értékeljük magasabbra. *(b. m.)*

Holló László

Új Könyvek

• **(Kiállitások.)** Az *Ernszt-muzeumban* öt festőművészünk rendezett kiállitást. Legjelentősebb *Holló* László és *harang-lábi Nemes* József gyüjteménye. Holló Lászlót már régebbről ismerjük; nagy lelkesedéssel és drámai feszültséggel megálkotott kompozicióit mindig mélyreható figyelemre késztettek. A Debrecenben élő festő egyike volt a legjobb igéreteknek. Mostani gyüjteménye mintha stilusban tisztultabb volna; a müvész közelebb jutott önmagához, de az a harc, amelyet nagy fénylések és borongások vivnak képein, mintha a festő lelkében is megvolna még. Szinte ideges nekifiramodásokkal keresi saját egyéni utját s itt-ott meg is találja már. Ilyenkor született képei abszolut értékűek. Egyébként azonban még tulságosan ragaszkodik klasszikus nagy iskolapéldákhoz s a megelőző korszak vezető festőegyéniségeinek utmutatásához. Ám minél nehezebb lesz kibontakozása, annál tisztábbak lesznek uj eredményei. *Nemes* József külföldi utjainak élményeit jegyzi fel munkáin. Festői látása meglehetősen tisztult, csak komponáló ereje nem elég határozott. Képeinek egyik-másik motivuma kitünően megfigyelt és visszaadott s igazi, festői élet, de ugyanezen a képen teljesen elbizonytalanodó s szinte a képből kikivánkozó részeket is találunk. Nagy erénye, hogy jól ismeri képességeit s technikai fölkészültségét egyre kifejezőbbé teszi gondos, szorgalmas munkával. *Vydai-Brenner* Nándor klasszikus kulturáltságu piktor, egyelőre még kevés saját mondanivalóval. A kiállitó nőfestők közül *Weil* Erzsébet rézkarcai a figyelemreméltóbbak. Sok mozgalmasság és erő van bennük, de neki is nagy hibája az önállóság hiánya. Egyénibb utakon jár *Schossberger* Klára bárónő egyszerü, izléses és világos tárgyu képeiben.

Uj Idők

1930 I. 28

4

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 JUN 28.

Holló László

Kisfilm Holló Lászlóról

Június 27-én a Művész moziban megtartották annak a kisfilmnek a bemutatóját, amit *Nagy László János* amatőrfilmes *Holló László* Kossuth-díjas érdemes művészről készített. A bemutatón megjelent *Ambrus István*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács vb-elnöke, *Szathmári Károly*, a Debreceni Járási Tanács vb-elnöke, *dr. Ács István*, a Debrecen Városi Tanács vb-elnöke. A megjelenteket és *Holló László* Kossuth-díjas, érdemes művészt *Ónosi László*, a Hazafias Népfront megyei titkára üdvözölte.

Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója „Holló László művészete" címmel rövid méltatást tartott az idős festőművész eddigi munkásságának szellemiségéről. Majd *Gyarmati Kálmánnak*, a Megyei Művelődési Ház igazgatójának bevezetője után levetítették a „Holló László" című amatőrkisfilmet.

z egyiptomi hatóságok
onsági okokból megti
ogy a Szuezi-csato
negrekedt 15 külföldi
rádióberendezéseit ha
Az egyiptomi külügymi
rium felkérte azokat a kül-
földi államokat, amelyek a
Szuezi-csatorna övezetében
konzulátusokat tartanak fenn,
ezeket zárják be. Az Al Ahram
jelentése szerint a konzulátu-
sokat akkor nyithatják meg

Eskol izraeli miniszterelnök az UPI amerikai hírügynökség számára adott kizárólagos nyilatkozatában kereken kijelentette, Izrael nem hajlandó visszavonulni a közel-keleti

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló László

1967 JUL 18.

Holló László kiállítása

1024

A debreceni nyári egyetem rendezvényeinek sorozatában ma délután öt órakor nyitja meg német nyelven dr. Szodoray Lajos egyetemi tanár Holló László Kossuth-díjas érdemes művész 50 olajfestményéből s mintegy 70 grafikájából álló tárlatát a Kossuth Lajos Tudományegyetem könyvtárának előcsarnokában. Ezt követően dr. Tóth Ervin művészettörténész — a kiállítás rendezője — tárlatvezetést tart, melyet a nyári egyetem külföldi vendégeinek francia nyelven tolmácsolnak. A tárlaton Holló László is jelen lesz.

MILLIÓ MAO KÉP

Az úgynevezett „kulturális forradalom" kezdete óta Kiná-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló László
1967 JÚN 25

Szállítók—Kecskemét 3:1 (1:0),
Bp. Spartacus—Miskolc 3:2 (2:2),
BVSC—Ganz-MÁVAG 3:2 (2:2),
Székesfehérvár—Bp. Előre 3:1 (1:0).

Események a Megyei Művelődési Házban

— **Nagy László János** színes filmet készített Holló Lászlóról, amelynek bemutatója június 27-én este 6 órakor lesz a Művész moziban. Az előadáson dr. Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója méltatja Holló László művészetét. Gyarmati Kálmán, a Megyei Művelődési Ház igazgatója bevezető előadást tart. Belépés csak meghívóval.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 JUL 19

NÉPSZABADSÁG

Holló László

latok munkájának javítása volt.

— **A debreceni nyári egyetem** rendezvényei keretében kedd délután nyitotta meg német nyelven dr. Szodoray Lajos egyetemi tanár Holló László olajfestményeiből és grafikáiból álló tárlatát a Kossuth Lajos Tudományegyetem könyvtárának előcsarnokában.

hogy nagy fröinket

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Kollá Zádor JUL 19.

— A debreceni nyári egyetem rendezvényeinek sorozatában kedden délután nyitotta meg német nyelven dr. Szodoray Lajos egyetemi tanár Holló László Kossuth-díjas érdemes művész 50 olajfestményéből s mintegy 70 grafikájából álló tárlatát a tudományegyetem könyvtárának előcsarnokában.

— A húsellátás javításáról

tője, nagyon helyesen, nem en-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Holló László
1967. VIII. 27.

Holló Lászlóról

Színes kisfilm készült Holló László Kossuth-díjas festőművész életéről és munkásságáról, melynek ősbemutatóját június 27-én, kedden tartják a debreceni Művész moziban.

A film célja, hogy megörökítsen egy nagy művészt és összegyűjtse a nagy közönség számára hozzá nem férhető jelentős alkotásait.

A filmet Bartók Béla zenéjének szövegébe ágyazták. Rendezője Nagy László János.

A Megyei Művelődési Ház, a Hazafias Népfront és a Művész mozi által rendezett esten dr. Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója méltatja Holló László művészetét.

halászon megszerezte minaket
táblázat élére került.

Eredmények.

Hajdúböszörményi Bocskai —Petőfi SE 2:1 (1:0). Nagyerdei stadion, 400 néző, vezette Pencz. Hajdúböszörmény: Erdős — Vajda, Miskolczi, Kovács — Lakatos, Várdai — Szarka, K. Tóth. Lévai III., Árva, Andirkó. Petőfi: Ménes — Szigeti, Vachter, Tóth Z. — Seres, Tóth L. — Molnár, Nagy, Zilahi, Szabó, Könnyű. Az első félórában a Petőfi játszott fölényben, azonban a 18. percben Szarka egyéni játékkal gólt ért el. Szünet után a Honvéd támadásai góllá értek, az 55. percben Szabó kiegyenlített. A

bb. 56. holló lászló kiállitása a debreceni nyári egyetemen

1021 vid/j/il/la 1967 . julius 18.

a debreceni nyári egyetem rendezvényeinek sorozatában kedden délután nyitotta meg német nyelven dr. szodoray lajos egyetemi tanár holló lászló, kossuth dijas érdemes müvész 50 olajfestményéből s mintegy 70 grafikájából álló tárlatát a kossuth lajos tudományegyeteme könyvtárának elő-csarnokában. ezt követően dr.tóth ervin müvészettörténész a kiállitás rendezője tárlatvezetést tartott, amelyet a nyári egyetem külföldi vendégeinek francia nyelven tolmácsoltak./mti/

Holló László

-.-

20.10/il

-33-

20 x j

-Vigo-

Holló László

Kolt. Kiáll. Belvedere

BELVEDERE

Holló László — ~~*Bató Viola*~~. Mikor Holló László festőművész Hollósy iskoláját elhagyta, művészi szemléletét alighanem nagyjában már megalapozta volt. Ugy gondoljuk, hogy ami azontúl módosította felfogását, nem annyira lelkivilágát érintette, mint inkább technikai kifejezőskáláját. Talán a nagyobb lendület, a szabadabb lélekzetvétel volt az, amit technikán felül Delacroixtől és Grecotól hozzátanult. Látása tisztán festői: a mély, sötéttűzű pasztózus szinfoltok, a fény- és árnyfoltok cikkázó ritmusa döntik el munkái hatását. Kompozicióiban, különösen a vallásos formájuakban, a barokhoz áll a legközelebb: extázisa, mozgalmassága, patétikus torzítása egészen a baroké. Másutt ismét szinte plain-air-problémákkal magyarázkodik ki, legföljebb erősebb, elevenebb a szinkezelése. Végeredményben művészete a formabontó tradicióban gyökerezik és azért könnyen érthető. —

Ars Una, 1924. I. 166 l.

JACQUES CALLOT

1021 Holló László

Holló László nyolcvan éves

Az ország művészetkedvelő társadalma, művészeti közvéleménye ezekben a napokban szeretettel fordul a Margit utcai ház felé, ahol Debrecen nagy művésze, Holló László él. A nép állama kormánykitüntetéssel, a művészeti közvélemény Budapesten, az Ernst Múzeumban rendezett retrospektív kiállítással köszönti őt.

Mi ezzel az összeállítással rójuk le tiszteletünket és szeretetünket az idős mester előtt. A művész előtt, aki szereti az embert, a népet, a tájat. A művész előtt, akit a Kossuth-díj babérkoszorúja s az érdemes művészi kitüntető cím övez. S kívánunk neki fáradhatatlan, szépségekben, alkotásokban gazdag hosszú életet. S kívánjuk, hogy a közönség ismerje meg őt egyre jobban, gyönyörködjön művészetében, tanuljon tőle emberséget, hitet és szépséget. Most művei ezt ongározzák örökélményű erővel.

Alkotás közben (Vencsellei István felvétele)

KIÁLLÍTÁS az Ernst Múzeumban

A nyolcvanéves mester hat évtizedes életművéből felsorakoztatott 110 festmény és 44 grafika egy olyan művész pályájának kiemelkedő példái, akinek gondolatvilága, ebből kibontakozó sajátos izzású ars poeticája elsősorban Debrecenhez kapcsolódik, s ezt magába ölelően, itt — Móricz Zsigmond s Medgyessy Ferenc földjén — szélesedik egyetemes érvényűvé. Az ünneplés fényét vakítóbbá fokozza az a tény, hogy Holló László a felfokozott látomások, belső érzelmek tüzében ma is alkot, optikai élményei, a valóság átfogalmazásai gása, témaköre, s a kezdeti plein air-érzület nyugalmát már akkor feszítő expresszív jegyek, átforrósodó színek kísérték.

Az Ernstben látható életmű áttekintésekor válik bizonyossá, hogy biblikus és történelmi pikturájának vonzalma mellett Holló már a 20-as években saját világára talált. Olajképeinek szenvedélyes fényfoltjai, érzelmi kitörései a 30-as, 40-es években egyre jobban a szociális nyomor vetületei. Központi élménye mindinkább az Alföld embere, majd az ember és a természet szinte pantheisztikus kapcsolata. A háborús gondokkal terhelt s egyre vészjóslóbb évek idején festészetében és grafikájában felkiáltójelként kerülnek a nemzeti lét sorskérdései, újból és újból a magyar múltba menekül (A fehér ló áldozása, A szent korona felajánlása, Koppány halála stb.), de ezekkel párhuzamosan a magyar paraszti élet drámáit is mind gyakrabban viszi képmezőire. Ezek a látomások a 40-es években egyre sűrűbben alakulnak jelképekké, a tárgyak is szimbólumokká növekednek. A küzdelem érzése még az ünnepélyes órákban sem lazul, súlyosodó égboltok, a fenyegető vihar felhői, a vágtató lovak változatai, vonagló dombhajlatok figyelmeztetnek sorskérdésekre, anélkül, hogy patetikusnak vagy színpadiasnak hatnának.

Holló piktúrája az ötvenes évektől már a szemlélődés felé fordul, anélkül, hogy kivilágosodó, széles foltokra bomló színeinek drámaiságát, feszítő erejét, tömör hangzását feladná. A régi látomások is tovább foglalkoztatják (Vérszerződés, Simonyi óbester faültetése stb.), ugyanakkor új Barbizonjává válik Tiszadada, s a tilalmasi és tócóskerti panorámák mellett megsokszorozzák Tiszaparti jeleneteit; a dadai öböl és rév, a partmenti élet kaleidoszkópja mintha Hollósy Simon vonzódását idézné Nagybányához, majd Técsőhöz. Színei parázslanak, tűzpiros tehenek, lovak sárgásfehéren foszforeszkáló ecsetvonásokkal festve, lázas, lendületes, gyakran szivárványerezetű, sűrű, a térhatást fokozó festékcsomókkal telített színbarázdák, a festői gondolkodáshoz technikailag is visszhangzó megoldásokkal.

Külön fejezetet jelent a magyar piktúrában Holló hat évtizedet átívelő, páratlan hangszerelésű önarckép-sorozata. Valóban a zenéhez kell fordulnunk hasonlatért, ha e sokféle kedélyállapot rögzítésére szavakat keresünk. Holló elmélyedően tanulmányozza arcát, s e portrékban kimeríthetetlen festői forrást talál. Ez a befelé nézés — Rembrandtot kivéve — ismeretlen a piktúra történetében. Holló benső világának fortissimója, gyötrődése s önmarcangolása ezeken az önarcképeken is lemérhető.

Félszáz grafika Holló rajzi értékeiről bizonykodik. Egy-egy vonal hajlatában, árnyalatában, anatómiai részletekét zsúfol vagy ért ahhoz, hogy ennek érzetét felkeltse. Az árnyak az iramló vonalak szövetében sem torzulnak, a részletek gazdagon kibonthatók. A legnehezebb testhelyzetek, rövidülések, pergő mozdulatok a szükszavúság ellenére sem keltik a befejezetlenség érzetét. E rajzok messze túlnőnek a vázlatok keretein, e „rajztelegramok"-is önálló művek, sokszólamú jelzések, akárcsak a magasfokú gyorsírás mondatokra bontható ideogramjai.

Holló helyét a magyar piktúrában már kijelölték művei. Az alföldi festők sorába tartozik, aki mind eszmeileg, mind pikturális vonatkozásban — mégis élesen körülhatárolhatóan — többletet tudott adni Rudnay, Koszta s Tornyai örökségéhez. Ez a többlet elsősorban képeinek hőfokával, indulatosabb, felfokozottabb szenvedélyével mérhető, más, szélsőségesebb, s talán egyetemesebb is mint társainak látása, színélményeinek öröksége.

A kiállítást rendező Frank János jó érzékkel, a képek láncolatának vizuálisan egymást fokozó értékeinek mesteri kiaknázásával — az 1907-es évszámmal jelölt Ring Etelka című nagybányai hangvételű képtől a néhány hete befejezett Körös partján című művéig —, levegősen s tartalmilag is hangsúlyozva helyezte el mind a képeket, mind a grafikákat.

Dr. Tóth Ervin

Holló László: KETTŐS ARCKÉP

Beszélgetés a műteremben

Beszélgetés közben nem látom jól az arcát. Háttal ül az ablaknak, s engem szembe ér a fény. Kint ugyan már szürkül a délután, s az ablakon át látható szürkeséget betölti egy közeli nyárfa égnek szaladó ágai. Olyan, mintha a vastag törzs egy parabola nyalábot fogna össze, amik valahonnan a magasból érkeznek, egy pillanatra beleütődnek a törzs végébe, hogy a másik oldalon, nekiszabadulva, ismét a magasba törjenek.

Szép ovális arcát ősz szakáll keretezi. Hangja kissé fátyolos, de a homályon keresztül is élnek a szemei. Tekintete nyugodt, belső harmóniáról tanúskodik. Holló László március 6-án tölti be életének 80. évét.

— Hetedik gimnáziumba jártam, amikor elhatároztam, hogy festő leszek. Hogy honnan vettem, magam sem tudom, hiszen olajképet addig még nem is láttam. De a színekre már gyerekkoromban nagyon érzékeny voltam. Máig sem tudom elfelejteni a félegyházi piac forgatagát, a sok színes ruhát, gyümölcsöt. Hiszen csak egy kopott szürkében millió szín van. Meghatározó festői élmények voltak ezek, pedig hol álltam még attól, hogy festő legyek!

— A főiskolán félkörben ültünk a teremben, úgy rajzoltuk a modellt. Egy alkalommal bejött Szinyei, aki akkor főigazgató volt. Megnézte mindenkinek a munkáját. Hozzám is odajött, hosszan nézte, ahogy dolgozom. „Milyen festői!" — mondta — tanáromhoz fordulva. Ez volt az első elismerés, ami rá adásul tekintélyt szerzett nekem társaim előtt.

1909-től 1911-ig Münchenben, Hollósy Simon mellett folytatta tanulmányait, majd két évig Párizsban tanult. Közben egy-két hónapot Itáliában és Spanyolországban töltött.

Előkerül egy mappa, melynek egyik oldalára az az értesítés van felragasztva, mely az Union Internationale des Beaux-Arts et des Lettres tagjai közé hívja Holló Lászlót. A sárguló papír dátuma 1912. Ebben az évben Párizsban a Salon des Independent-ben megrendezett tárlaton három aktot állított ki. Ezeknek a műveknek sikere eredményezte a meghívást. Az értesítésen olvasható a nemzetközi társaság tagjainak névsora. Többek között Breuil, Degas, Cézanne, Renoir, Anatole France, Carducci, Kipling. A felsorolást Leo Tolsztoj neve zárja le.

Közben egészen besötétedett, villanyt kell gyújtani. Most látom, hogy arca kipirult, mondatait kezének gesztusaival kíséri. A távoli múlt, az emlékek idézése felgyújtotta képzeletét, úgy érzem, szívesen beszél.

— Az első világháború befejezése után egy alkalommal Técsőről átruccantunk Debrecenbe. Rövid látogatásnak szántuk, aminek az lett a vége, hogy itt maradtam. Azóta élek itt. Ebben az időben mint festő nem tudtam megélni. Gazdálkodtunk. Még most is ott van az udvaron az a kétkerekű kocsi, amivel a piacra hordtam az eladnivalót.

Azután érdeklődöm, hogyan telik el mostanában egy napja az idős mesternek.

— Mindig motoszkál a fejemben valami. Állandóan rajzolok. Enélkül nem tudok meglenni. Télen műteremben, nyáron a szabadban festek. A rádióban minden komolyzenei adást meghallgatok. És rengeteget olvasok. Mostanában leginkább Mórát, de ezenkívül is mindent, vegyesen.

És újra feltámad a múlt, ifjúságáról kezd mesélni ismét, Kiskunfélegyházáról.

— Móra Ferkó sógorom volt. Hozzájuk, úgy hívtuk a „kishajlékba", gyakran hivatalosak voltunk egy kis murira. Ilyenkor volt tea, sütemény, muzsika. Éjféltájban, amikor a társaság már fáradni kezdett, hívtuk a Ferkót. „Na Ferkó, mesélj!" És jöttek a szebbnél szebb mesék.

— Érdekes — jegyzem meg —, hogy festményeinek témáiban nemigen idézi a multat.

— Tematikában nem, de az színek ugyanazok, amiket gyermekkoromban láttam. Nem lehet azt elfelejteni. Különben úgy érzem, még mindig nem fejeztem be, amit akkor elkezdtem. Sohasem vagyok megelégedve, mindig jobbat és jobbat szeretnék csinálni.

Eszembe jutnak a ház előtti fa parabolákra emlékeztető ágai. A parabolák szárai megalkuvás nélkül a magasba törnek.

Magyari Vilmos

Holló László: KÉRÉSZSZEDŐK

Holló László: LOVAK

TEHETSÉGKUTATÁS

1

Sohasem tudtam, hogy kell tartani a mikrofont, ha az ember énekelni akar bele. Derékszögben a szájához. És ez roppant fontos. Aki nem így tartja, annak úgy hangzik az éneklése, mintha ketten énekelnének. Egy, akinek van hangja és egy, akinek nincs.

Mindezt a tehetségkutatáson tudtam meg.

A kíváncsiság hajtott oda, nem tagadom. Olvastam a hirdetést az újságban, lehet próbálkozni, kiből lesz táncdalénekes. Kíváncsi voltam hát, kik azok, akik arra gondolnak, egyáltalán lehet belőlük valaha. Így kerültem oda az elődöntő elsőestéjén, kicsit kaján kívülállással.

Aztán öt estét, öt éjszakát ültem végig az Aranybikában, meghallgattam mindenkit, beszéltem jórészt mindenkivel, aki zsürizett, aki szervezett, sőt a végére magam is az asztal tulsó oldalára csöppentem, a zsüribe.

Milyen is hát egy tehetségkutatás Debrecenben?

2

A jelöltek sokan vannak.

Magas, kerekarcú, kissé kopaszodó, de mindig mosolygó fiatalember, kicsit divatjamúlt sötétkék ruhában.

— Foglalkozása?

— Üzemi lakatos.

— Mit énekel?

— Magyar nótát.

— Énekelt valaha?

— Igen, a Csapókertben tizenöt éves korom óta énekelek, meg működő csoportban is játszottam.

A fiatalember bejut a döntőbe. A legjobbak közé.

Magasra rakott kontya van annak az assszonynak, akivel beszélni akarok. Magyarnótás ő is — így mondják maguk között: magyarnótás, táncdalos. Két nagy fia van, ő most érettségizett a közgazdasági technikumban esti tagozaton.

— Majd engem hallgasson meg! — mondja, s nem tudom, ugrat vagy komolyan mondja.

Meghallgatom. Betyárnótákat énekel. Kissé szokatlan, hogy ebben a korban egy derék esztergályosasszony ott áll a zenekar előtt, és próbálkozik a tehetségével. Nem vagyok zsüritag, nem pontozhatok, várom hát a döntést.

Az asszony hat pontot kap. A lehetséges huszonötből.

Sok a diák is. Itt van a költő fia, ízlésesen, szépen énekli saját szerzeményét, valahogyan úgy, hogy az osztálytársai szívesen meghallgatnák. De itt?

A Csokonai gimnáziumból sokan jöttek. Egyikük — különben kitűnő népi táncos — igazán tehetséges. Simán jut el a döntőig, a legjobbak közé várom, s most már komoly, hivatalos képpel hallgatom, s készítem a ceruzám a magas pontokra.

Nem sikerül a döntő. Roszszul tartja a mikrofont, mellé énekel, merev, mintha nem is az lenne, akivel korábban találkoztam.

Két gimnazistával különösen sokáig beszélgetek.

— Ha egy pontot kapok, már nagyon boldog leszek — mosolyog az egyik, csupa fény, csupa tűz az egész kislány. Cigarettázik, de rám-rámnéz, mit szólok hozzá. Különösen mikor tanárságom is kiderül.

Jön vissza. Tizenegy pontot kapott. Nem azt mondom, hogy sír, de a szája szögletében csak ott ül a keserűség. Közben a KISZ-titkárral beszélgetek, aki ugyancsak fellépésre vár.

— Maga is színművészetire jelentkezett?

— Én? Nem. Miért?

— Úgy hallom, a Csokonaiból nagyon sokan jelentkeztek oda az idén.

— Igaz. Ott az a lány, látja, az oda jelentkezett.

Az a lány, alacsony, zömök, csupa tűz, csupa ritmus. Magyar nótát énekelt, ő volt az egyetlen, aki jelmezben lépett fel. Tíz pontot kapott. Ez kevés.

— S ha nem veszik fel, mit csinál?

— Jelentkezem újra.

— A színművészeti mellett máshova is lehetett jelentkezni. Maga mivel próbálkozik?

— Tanulónak mennék a konzervgyárba.

De van itt más is, nemcsak diák. Kezemben az elődöntő részvevőinek listája, egy-két érdekes foglalkozást onnan olvasok le: katona, szövőnő, üzletvezető, ékszerész, bevételi ellenőr, lakatos, asztalos, esztergályos, egyetemi hallgató (nem is egy!), kirakatrendező, munkaügyi előadó, marós, pincér, portás, gázszerelő, háztartásbeli, autószerelő, díszletfestő.

Ki tudja, miért jöttek ide?

3

Megpróbáltam választ kereni rá. Nem mondom, hogy sikerült, de megpróbáltam.

A nagy többség egyszerűen olyan fiatal, aki megpróbálkozik ezzel is, különösebb igény, különösebb szándék nélkül. Csak úgy, virtusból. Énekel, aztán megvonja a vállát, nem sikerült, továbbmegy. Lehet, nem is gondol rá többet.

Őket megértem. Mosolygok naiv énekükön, sztárokat utánzó mozdulataikon, furcsa imbolygásukon ott a mikrofonnal a kezükben a közönség előtt.

De vannak mások is. Az egyik kislány sírva jön visszsza. Ő mondja:

— Erre tettem fel mindent.

Igen, ilyenek is vannak közöttük, és nem is kevesen. Énekesnek készülnek. Egy részük úgy, hogy tanul, évek óta szorgalmasan, mint például Lente Lajos, aki a magyarnótások közül az egyik első díjat nyerte. Mások úgy, hogy tanulás helyett felléphessenek, itt-ott kis murikon, zárt rendezvényeken. Jönnek visszsza lógó orral, dühösen.

— Lepontozott a zsüri.

Ki is lenne más a hibás a sikertelenségért, mint a zsüri? Eszükbe sem jut, hogy tehetségtelenek. Hogy valóban azok.

Az egyik este sokáig vitatkoztam egy hivatásos énekesnővel arról, jó-e ez a tehetségkutatás vagy nem. Nem értettük meg egymást. Elismerem, hogy ez a vetélkedés ügyes ötlet, egészen ügyes szervezés, hangulatos, érdekes műsor a közönségnek. De azt is hozzá kell tennem, ugyanakkor nagyon sok fiatalban megcsillantotta a könnyebb érvényesülés, a vonzó, csillogó életforma lehetőségét.

Volt közöttük egy fiú. Tizenhat évesnek mondta magát, de resteltem elkérni az igazolványát. Féltem, nem tudja megmutatni. A Nagy Sándor telepen él, szülei nem dolgoznak. Ő is ritkán. Alkalmi munkás. Tehetséges. Szépen, ügyesen énekel, úgy jut el a döntőig, hogy senkinek sem jut eszébe kétségbe vonni tehetségét. S talán neki van a legnagyobb közönségsikere.

Lesz-e belőle énekes valaha? Nem hiszem. Hiszen tanulnia kellene. De éppen ezt nem tudja biztosítani neki senki. Hiába tehetséges. Ezt magának kellene biztosítania. Nem tudja. Marad tehát az életforma, a fényesség, az esti cigarettafüst.

Ezek között a versenyzők között valóban vannak tehetségesek. A nyertesek mindenképpen azok. Érdemes volt tehát megrendezni a vetélkedést, ha ezt az oldalát nézem.

4

Más kérdés, hogy az ilyen és ehhez hasonló tehetségkutató versenyeket, amelyek úgy látszik, a hagyományos működvelés és a vetélkedés után új formaként jelentkeznek az öntevékeny művészeti mozgalomban, nem okvetlenül a Vendéglátó Vállalatnak kellett volna megrendeznie.

Igaz, neki érdeke volt, egyrészt énekesre van szüksége, másrészt közönségének is szórakozást biztosított. De mégis, mivel ez végeredményben csak népművelési forma, úgy érzem, igazi gazdája az ilyenféle tehetségkutatásnak az új megyei művelődési ház lehetne. Például azért is, mert szervezett keretek között tudná biztosítani a valóban tehetséges rendszeres továbbképzését, amire a Vendéglátó Vállalatnak nemigen van lehetősége.

Úgy is fogalmazhatnám tehát, hogy a népművelés megint elment egy lehetőség, egy forma mellett. És éppen ezért — bár nem az ő feladata —, csak jó, hogy a Vendéglátó Vállalat megrendezte ezt a vetélkedést.

Legnagyobb haszna és eredménye az, hogy valóban a tehetségesek kerültek a döntőbe, általában különösebb vita nélkül. És a zsüri roppant vigyázott arra, hogy a jó ízlés ellen ne vétsen senki, aki eljut a döntőig. Ilyen formában ízlésesen, fiatalosan énekelt mindenki, s ez ebben a műfajban roppant nagy eredmény, még hivatásosakra sem mondható ez el minden esetben.

Mellesleg, de mellékesen szólva, a díjnyertesek valóban tehetségesek. Az elsősorban jazzt éneklő Juhász László és a táncdalban erős Raduly Margit bármikor felléphet a nyilvánosság előtt. S egy ilyen vetélkedésen az sem utolsó szempont, hogy valóban hoz-e felszínre tehetségeseket. Ez hozott.

Van azonban néhány dolog, amit meg kell változtatni, ha még hasonló vetélkedést rendeznek. S gondolom, ha a népművelés közvetlenebbül kapcsolódik majd a közönség körében nagyon népszerű tehetségkutatáshoz, ezek a problémák meg is oldódnak.

El kellene például választani egymástól a táncdalt és a magyar nótát. Más-más műfaj ez a kettő, nehezen mérhetők együtt, más a közönségük is. Most is, ha a magyarnótások kerültek sorra, a közönség nagy része vándorútra indult. Külön kell választani például a parodistákat is, hiszen ezen a vetélkedésen parodista nem is volt, csak egyképpen gyenge magánszám.

Szigorúbb selejtezőket kellene tartani, s nem szabadna megengedni, hogy olyanok is közönség elé léphessenek az elődöntőben, akik tehetségben, jó ízlésben, magatartásban, kiállásban a legalacsonyabb szintet sem ütik meg. Most volt a fellépők között ilyen. Nyilván azért, mert a vállalat sem számított ilyen nagyszámú jelentkezésre, s természetesen nem tudta a selejtezést körültekintően elvégezni. Százhúszan jelentkeztek a határidőig, de rajtuk kívül körülbelül nyolcvan utólagos jelentkezőt megszámoltak. Sznobság lenne elzárkózni az elől a helyzet elől, hogy a közönség szívesen hallgatja az ilyen vetélkedőket, s a fiatalokban is él a szereplési vágy. Ennek jó irányba, jó mederbe terelésénél a népművelésnek nagyon nagy segítséget kell adnia. Amíg azonban a népművelés nem fogja át ezeket a vetélkedőket, s nem elégíti ki a közönség és a fiatalok ilyen igényeit, addig is csinálnia kell valakinek. S a Vendéglátó Vállalat ezt az elsőt, egészében véve jól csinálta. Sikerült felkutatni néhány tehetséget.

S abban is bízom, hogy akik lemaradtak, megtalálják a helyüket máshol. Ahol most dolgoznak. Hiszen tehetséges fiatalokra mindenütt szükség van. S egy tehetséges agrármérnök vagy lakatos ér annyit a társadalomnak, mint egy tehetséges táncdalénekes. Sőt talán valamivel többet is...

Bényei József

NAPLÓ
6. oldal — 1967. március 5.

NYELV ÉS MŰVELTSÉG

Felvetés

Egy ülésen az elnöknek ez volt a kedvenc szava. Bevezetőjében és zárszavában legalább húsz alkalommal hangzott el, pl. „Kérem az elvtársakat, hogy megjegyzésekkel és *felvetésekkel* támogassák a vezetőség munkáját." Vagy „Köszönöm X. elvtárs *felvetését*, azt hiszem, figyelembe kell vennünk a jövőben." Vagy „kérem az elvtársakat, mondják be hangosan nevüket, hogy *felvetésük* bekerülhessen a jegyzőkönyvbe." Vagy „Nekem az a *felvetésem* volna." Stb.

Maga a *felvetés* szó nem rossz, ha a helyén használják. A szónak többek közt a következő jelentései vannak: 1. a fej vagy a szem hirtelen fölemelése; 2. valaminek először való említése megfontolás, megvitatás végett: *a gondolat, ötlet, terv, ügy felvetése;* 3. a láncfonalaknak a szövőgép vagy szövőszék hengerére való föltekerése. Magát a *felvetés* szót önmagában nem is szoktuk használni, hanem csak a 2. jelentésben említett bírtokos jelzős szerkezetben. Ezért is az első bekezdésben idézett mondatokban a *felvetés* szó mindenképpen rossz; sután, nevetségesen hat. Rossz azért, mert ködösít, homályossá teszi a mondanivalót, számos színesebb, kifejezőbb szó helyébe lép.

Az idézett mondatoknak sokkal több értelmük lenne így: „Kérem az elvtársakat, hogy megjegyzéseikkel, bírálatukkal, *javaslataikkal* támogassák a vezetőség munkáját." — „Köszönöm X elvtárs *felszólalását* (vagy javaslatait, megjegyzéseit..." — „...hogy *felszólalásuk* bekerülhessen a jegyzőkönyvbe" — „Én azt *vetném föl* (vagy *javasolnám*)..."

A *fölvet* ige eredeti jelentése: a magasba dob. A gyerekek pénzt *vetnek föl:* fej vagy írás. A *vet* szó jelentése is „dob". A búzát is úgy vetették egykor, hogy belemarkolva a kötényében levő vetőmagba, széles lendülettel dobták, szórták, *vetették* a magot.

Átvitt értelemben az ember egy gondolatot, ötletet, tervet megemlít, mintegy fölvet a levegőbe, hogy a többiek is lássák, beszéljenek róla, „elkapják".

Evvel a szóval is úgy vagyunk, hogy nem maga a szó rossz, hanem vannak emberek, akiknek a stíluserzéke nem kifogástalan.

K. B

Niklai Ádám:

Reggelre megszületsz

Fekszel az ágyban. Eloltod a villanyt.
Szemhéjad elsötétült mozivásznán
még egy-két fénygyűrű remeg; szivárvány
szilánkja süllyed alá; tovaillant
képek foszlanak, rostjaikra esve.
Tudatod hűlő, széljárta völgyein
a homály tornyokba nő, és csöndre int
föléd hajolva, dajkaként, az este.
Valami furcsa rend, új ütem vesz át:
betölt, mint hullámok képzelt íveit
a mozduló vizek. Érzed, míg szelíd
gyolcsával rádsimul a paplan: terád
havaznak a messzi csillagok hűvös,
arany pihékben; más gravitáció
nyúl a szívedért. Mi közbül áll, mi óv,
mint anyaméh: az izmos világ bűvös
burokba rejt, s falából táplál azzal,
mi benned is kering. Örülsz. Reggelre
megszületsz: vár kedvesed szerelme —
s majd látsz, szólsz, cselekszel többedmagaddal.

Intéző bizottsá[g] a Kossuth Lajos T[u]... szakszervezeti tanácsa

A szakszervezeti választások időszakában is vagyunk. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen csütörtökön délután már a végső mozzanathoz jutottak el, amely egyúttal azt jelenti, hogy a szakszervezeti munka egy sajátos új formájának, a szakszervezeti tanács működésének kezdetéről adhatunk hírt. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen több szakszervezeti alapszervezet munkálkodik, a központ, a karok, a könyvtár és a gyakorló iskolák alapszervezetei, taggyűlésükön titkosan választották a tanács tagjait. Az egyetem szakszervezeti tanácsa 60 tagú testület.

Az új testület első ülésén az eddig működő szakszervezeti bizottság számolt be az elmúlt két esztendő munkájáról. A szakszervezeti tanács ülésén megjelent és az elnökségben helyet foglalt *dr. Kónya István* oktatási rektorhelyettes, a megyei párt-végrehajtóbizottság tagja, *Szalóki Lambert*, a Pedagógus Szakszervezet Országos Elnökségének tagja, *Strebelovszky Lajos*, a Pedagógus Szakszervezet megyei titkára.

A leköszönő szakszervezeti bizottság beszámolóját dr. Durkó Mátyás titkár tartotta.

Sajátos feladatok

Az elmúlt két esztendő során az egyetemen sokat töprengtek, vitáztak a szakszervezeti munka helyéről és módszereiről. Arra törekedtek, hogy a gazdasági, érdekvédelmi tevékenységen túl az oktató, nevelő munka segítségével kapcsolatban is megtalálják a szakszervezet sajátos feladatait, anélkül, hogy az állami és pártszervek intézkedéseit ismételnék. Az agitációs, politikai, kulturális nevelőmunka területén a szakszervezet részt vett egyes konkrét feladatok megoldásában, a politikai munka végzésére részben önálló alkalmat is keresett, folyamatos feladatának tekintette az állami és pártszervek munkájának segítését. Az önálló politikai munka leggyakoribb formája a szervezett tájékoztatás volt. Az elmúlt időszak tevékenységéről különösen két egyetemi rendezvény emelkedik ki, dr. Köpeczi Béla belpolitikai és dr. Pálfy József külpolitikai tájékoztatója. A beszámolási időszakban állandó, rendszeres volt a mindennapos politikai tevékenység, bár ez kevésbé látványos, eredményei mégis nagyon fontosak. Ami a kulturális munkát illeti, elsősorban nem a rendezvények szaporításával, hanem színvonalának emelésével próbálkoztak, tegyük hozzá: sikerrel.

A beszámoló részletesen foglalkozott a szakszervezeti munka egy másik nagy területével, a dolgozók szociális és érdekvédelmi problémáival. Kitűnt, hogy igen sok jelentős eredményt értek el az elmúlt két év során. Ötvenöt dolgozó kérelmét vizsgálták meg az előző munkaviszonyból eredő szolgálati idő beszámítására vonatkozólag, a szakszervezeti bizottság külön foglalkozott a prémiumelosztás feltételeinek megállapításával, a munkakörülmények megjavításával stb. A szakszervezeti bizottság beszámolt arról, hogy jelentősen sikerült a dolgozók lakásgondjain enyhíteni, bár ezen a téren további feladatok vannak. Az egyetem 800 dolgozója közül 1965-ben 237, 1966-ban 358 üdült. A beszámoló kitért a nőbizottság munkájának értékelésére is, s elismeréssel beszélt főleg azokról az eredményekről, melyeket a családi és társadalmi ünnepek megrendezése terén végeztek.

A szakszervezeti bizottság az elmúlt két esztendő munkájáról úgy vélekedett, hogy a szakszervezet sokat tett a dolgozók érdekeiért. A munka azonban nem volt hibátlan. Elsősorban a politikai, ideológiai nevelés terén kell továbblépni. Ennek legfontosabb feltétele az állami és pártszervekkel való kapcsolat továbbmélyítése.

Tudatosság és felelősség

A vitában számos hozzászólás hangzott el. Elsőnek az oktató-nevelői munka került szóba. Van-e közömbösség a nevelés iránt? — tette fel egy hozzászóló a kérdést. Az egyetemi oktatók egy cseppet sem közömbösek a nevelés kérdései iránt, hiszen napról napra ezzel foglalkoznak, s egymás között és a tanszéki megbeszéléseken is állandóan előkerül a téma. A problémák megvitatására azonban nagyobb fórumot kell választani. A tapasztalat azt mutatja, hogy az oktatói kar tudatosan és felelősséggel végzi a nevelői munkát, de ezt a tudatosságot és felelősséget a továbbiakban növelni kell.

Egy másik hozzászólás is ehhez a problémához vezet. Felvetődött az a jogos igény, hogy anyagi és erkölcsi elismerést, díjat és kitüntetést ne csak tudományos munkáért, hanem nevelői munkáért is adjanak, például egy jó egyetemi jegyzet vagy kézikönyv megírásáért, szerkesztéséért.

Az egyik hozzászóló felvetette, hogy az egyetemnek még ma sincs klubja, holott igényelnék, s különben is elképzelhetetlen egy nagy létszámú felsőoktatási intézmény klub nélkül. Felvetődött a fiatal oktatók, betanított munkások, a segédszemélyzet szociális helyzete. A szakszervezeti tanács ülésén olykor az új gazdasági mechanizmus előszeleit lehetett érezni. Többen helytelenítették a jelenlegi jutalmazási rendszert, amely nem ösztönző, s lassan elveszti jutalom jellegét, ehelyett fizetéskiegészítéssé válik. A jutalmazás sokszor olyan alapon történik, hogy ki nem került még sorra. A szakszervezeti tanács a jövőben több befolyást igényel a jutalmazások elosztásában.

Egy másik megjegyzés a sok papírmunkát helytelenítette. A Pedagógiai Intézetnek például egy hónap leforgása alatt három különböző szempontú jelentést kellett készítenie a tudományos munkáról. Az ésszerű gazdálkodás problémáját feszegette több hozzászóló is.

Több hozzászólásból is kicsendült, hogy a gazdasági, érdekvédelmi munka mellett a jövőben is a politikai nevelőmunka kell, hogy képezze az egyetem szakszervezeti tanácsa és az intéző bizottság programját.

Intézőbizottság-választás

A szakszervezeti tanács első ülésén megválasztotta a 11 tagú intéző bizottságot, amelynek elnöke *Nagy László* adjunktus, titkára *dr. Pinczés Zoltán* docens lett.

Dr. Némedi Lajos, az ülés elnöke összefoglalójában megemlítette, hogy a hozzászólások a határozati javaslatok mellett mintegy programot adnak a szakszervezeti tanácsnak az elkövetkezendő évek munkájához. Hangsúlyozta, hogy jó munkát csak akkor lehet végezni, ha a szakszervezet tovább mélyíti tömegkapcsolatait. Ugyanakkor minden szakszervezeti tagnak is kötelessége, hogy munkájával a szakszervezeti tanácsot segítse.

B. E.

A Szabolcs—Szatmár megyei Építő és Szerelő Vállalat, Nyíregyháza, Kállói u. 4.,

pályázatot hirdet

termelési osztályvezetői, továbbá termelési és előkészítői állások betöltésére. Feltételek: legalább 3 éves építőipari gyakorlat, építész- vagy általános mérnöki oklevél. Fizetés és egyéb juttatás megegyezés szerint.

Levélcím: Nyíregyháza, Kállói u. 4.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 2

1021

Holló László Kossuth-díjas 75 éves

Egy munkában gazdag művész előtt 75. születése napján meghajtjuk fejünket és szíves köszöntőt mondunk. Sokat küzdő – élete nagyobbik felében – mellőzött művészember végtére is a mi új világunkban találta meg munkája értelmét, a szocialistává váló népünk táplálja ma is termékeny képzelőerejét, művészetét.

Holló László: Önarckép (tus)

A mi kedves Laci bácsink ma is fiatalos alkotó ereje teljében munkálkodik. Csodálatos kompozíciói, színei ámulatba ejtik rajongóit és a festészet kedvelőit, ismerőit. Az 1961-ben kapott Kossuth-díját sok, szép alkotással hálálja meg a társadalomnak. Az 1962. évi „Tavaszi tárlaton" való részvétele is erről tanúskodik.

Hosszú, nagyon boldog és gazdag életet kívánunk az Alföld nagy művészének és ezt az életet halhatatlan művek alkotásával töltse el.

„A magyar líra a modern grafika tükrében" című kiállításhoz

(Megnyitó beszéd a Déri Múzeumban 1962. március 11-én.)

Tisztelt Közönség!

A művészet az élet tükre, az alkotó, szenvedő, örvendező ember legszebb önkifejezése. A teremtő művészi képzelet bejárja a valóság, az álom, a mese egész birodalmát, hogy formába öntse és megszépítse a nagyon is megfoghatót vagy megfoghatatlant, a soha nem létezőt. A téma maga (eszmei tartalom és formai értékek nélkül) azonban sohasem dönti el a műalkotás esztétikai szintjét: minden lehet művészet, ami emberi, ami az emberben és az emberért van.

Nem lehet tehát azt mondani, hogy másodrendű alkotás az, amely tárgyát már művészileg formált anyagból meríti, sőt a művészi alkotótevékenység különböző területeinek egymásra hatása évezredes gyakorlat. A görög vázafestők legkedveltebb témái Homérosból valók, a keresztény művészet századokon keresztül a Bibliát illusztrálta, Dante csodálatos világát Botticelli és Blake próbálták vizuális formába öltöztetni. Költemény adhat ihletet zenei alkotásnak (mint pl. Liszt vagy Debussy művészetében), a líra és az epika pedig állandóan várja a maga képszerű megjelenítőit. Sűrűn akadunk a megfordított törekvésre is: a költő képtől vagy szobortól kap ihletet, sőt költői iskola is volt, amely a versnek szinte képzőművészeti plaszticitását tűzte ki esztétikai mércéül.

Mindennél szorosabb azonban a lírai vers és a grafika kapcsolata. Közös bennük a könnyedség, a képzelet és a szerkesztés kötetlen szabadsága. A valóságot legtöbbször nem ábrázolják, hanem szimbolikus módon kifejezik. Hangulati lényeget ragadnak meg; a felépítés lírában és grafikában gyakorta zenei.

A grafikus művészt mindig csábította és csábítani fogja a nagy lírai vers hangulati tartalmának megragadása. Mutassunk rá legalább két okra, amely ezt a termékeny kölcsönhatást indokolja, sőt mintegy kikényszeríti. Az egyénileg személyesnek tetsző líra azért oly lebilincselő, megkapó, mert lényegében mindnyájunk emberi fájdalmáról vagy gyönyörűségéről van szó: Petőfivel én száguldok a világszabadság csatamezején, József Attilával én érzem a szörnyű kor nyomását, amikor levegőt követelek a tüdő és a szellem számára. A lírai vers leginkább tud személyes ügyévé válni mindnyájunk, így a festő, a grafikus számára is. A másik ok az, hogy a líra lényege a kép: a májusi záporban gőzölgő alföldi táj, Anna szőkesége, a néma szövőszékeken táncoló holdsugár csak képszerű módon, a költészet legősibb eszközeivel fejezhető ki; az olvasó vagy hallgató lelki szemei elé kell varázsolni, mintegy vizuálisan fel kell idézni a látomást. Nyilvánvaló, hogy a képzőművészt mindig csábítani fogja az a lehetőség, hogy a lírai vers személyes élményévé vált és képszerű módon megragadható lényegét vászonra, papírra, rézlemezre vesse, odaálljon a költő mellé egyenlő jogú alkotótársként, a szavakba foglalt látomást felidézze.

A budapesti Petőfi Irodalomi Múzeum szívességéből Debrecenben bemutatásra kerülő grafikai kiállítás 72 művet tár a szemlélő elé: Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós verseinek grafikus vízióit. Modern művészeink mutatnak be modern verseket az érzékenység, a beleélés, a szimbólumteremtés különböző fokán és a legváltozatosabb művészi-technikai eszközökkel.

Nem lehet feladatunk a versek vagy az itt bemutatott művészi megoldások részleteinek elemzése: ez a látogatók legszemélyesebb ügye lesz. Nehéz a líráról vitázni, miért

tetszik ez vagy az a vers, de még nehezebb lenne azt latolgatni, mennyit tudott megragadni a grafikus a vers képszerű lényegéből. Legfeljebb arra hívjuk fel a figyelmet, hogy kiállításunk párhuzamos megoldásokat is bemutat: ugyanannak a versnek két vagy több illusztrációját.

Nem állítjuk, hogy az illusztrált nagy költők legfontosabb mondavalóját, költészetük lényegét ragadja meg ez a kiállítás de a bemutatás szempontja nem irodalomtörténeti. Legyen szabad még egyszer felhívni látogatóink figyelmét arra, hogy a Déri Múzeum falain ezúttal versvíziókat lát modern művészeink tolmácsolásában. Élvezzük hát e lapokat így, verstolmácsoló víziókként, vagy vitázzunk velük kedves verseink érdekében. Mérjük le rajtuk saját érzékenységünket is. Valószínűleg találunk olyan lapot nem egyet, amely hozzásegít bennünket egy-egy nagy vers jobb megértéséhez is.

Ezekkel a gondolatokkal nyitom meg mai kiállításunkat, és adom át a vers- és grafikakedvelő debreceni közönségnek.

Bán Imre

Debreceni képzőművészeti mozaik

Festők, grafikusok, könyvművészek...

1. Jegyzetek és visszaemlékezések Vadász Endréről

Vadász Endrét, a puritán vonalak halk szavú mesterét személyesen ismertem. Sokat beszélgettem vele, s felfogását nemcsak műveiből mérhettem le, hanem a *Gáborjáni Szabó Kálmán* műtermében kialakult viták tüzében is. Vadász Endre a legkényesebb kérdések boncolgatásakor látszólag mindig higgadt, igazi „szordinos" résztvevő maradt, de szeme ilyenkor parázslott s érzékeny hosszú ujjai alig észrevehetően megremegtek. Egy pillantással felmérte a festmény vagy grafika értékét, s ítéletében kegyetlenül igazságos maradt, – elsősorban önmagával szemben. Előfordult, hogy *Rabinovszky Marius* – ez a metszően éles logikájú műtörténész – elismerően szólott egyik karcáról vagy festményéről, de Endre ilyenkor nem kis meglepetésünkre maga hívta fel a figyelmünket a hibákra. Tudott sokféle módon harcolni, ha a maga igazáról volt szó. Tárgyilagos s hangzásra szenvtelen szavak igazságával vezette rá fokról fokra a kételkedőt vagy gáncsoskodót meggyőződésére. A róla szóló dicsérő-értékelő szavakat sohasem toldotta meg önelégültséggel; – ilyenkor kényelmetlen feszengett, vagy hallgatásba burkolódzott...

Még a háború utolsó éveiben is készíttettem vele könyveimhez exlibriseket, tanulmányaimhoz karcokat, tollrajzokat. Becsültem nála, hogy megbeszéléseink szellemében s mégis a maga elképzelése szerint dolgozik. Egyik tollrajzánál (exlibrisnek szántam), az volt a kérésem, hogy „hitelesen" engem ábrázoljon. Már vette is füzetét, hogy beszéd és mappaforgatás közepette készítsen rólam néhány vázlatot. Pár perc alatt zajlott le az egész, nem is tulajdonítottam túl nagy jelentőséget neki, hiszen Vadász Bandinak sohasem volt „profilja" a portré. Mégis ami e néhány sietve földobott vonal után elkészült s később az erre épült maratott karc első látásra lényegbe markolóan igazi volt. Nyugtáznom kellett, hogy ez én vagyok, akármilyen ke-

gyetlenül leleplező is a rajz. Hiába tudtam elméletileg, hogy a nagy humoristák torzító tükrében felsokasodnak a hibák, lényegtelen dolgok nevetségessé púposodnak, elbagatelizált hibák riasztóvá duzzadnak, mégis e kesernyésen hahotázó rajzokra önmagamban kénytelen-kelletlen elismerően kellett bólintanom. Hiába, Vadász Bandi a humor területén is állta a sarat! Ekkor már budapesti művész volt. Visegrád utcai lakásuk magán hordozta egész egyéniségét. Legalább is ezt állapítottam oly sokat számító első látogatásomkor. Ez a hangulat apró finomságokból, a legkisebb használati tárgyak gondos összeválogatásából szövődhetett. Egy meisseni porcelán, egy groteszk formájú Gorka-kerámia, egy finoman domborított réz hamutartó, szürrealista intarziás asztal... meg az a mód, ahogyan fogadtak, ahogyan felesége a feketét főzte s feltálalta. Igazi művészfeleség volt, aki észrevétlen gondoskodással rendezett mindent keze alá, ügyelt arra, hogy a karcolás, maratás, a festés vagy a vázlatos mechanikus előkészületei ne szabdalják az ihlet szárnyait. Rendszerezte, osztályozta a hatalmas karcanyagot, gyűjtőkkel, művészekkel, kiadókkal levelezett és cserélt, vagy segített azoknak a kevés vonalú alkalmi lapoknak s exlibriseknek színezésénél, amelyeknél férje eleve számításba vette az akvarellel való kiegészítést. Sok vitánk volt arról is: vajjon nem rontja-e egy fametszet vagy rézkarc grafikai hitelét, ha utólag színezik, – hiszen ez esetben a szín nem nyomó eljárással, hanem ecsettel került a már kész levonatra. Ma már tudom, hogy Vadász Endre helyesen hivatkozott a primitív mesterek alkotó logikájára, akik fametszeteik kezdetleges vonalvázát színekkel ékesítették. A XV., XVI. sz. fametszője eleve számításba vette az utólagos kiegészítést s nem bízott mindent a vonalakra, amelyek bonyolult, tollrajzot utánzó kimetszésével, kezdetleges szerszámaival egyébként sem tudott volna megküzdeni. Vadász Endre e primitív szerkesztés törvényének megfelelően rézkarcainál is éppen csak jelezte a színeket: tehát nem töltötte ki a felületeket, a befejezést – mint valami megkezdett gondolatsort –, rábízta a néző képzeletére.

Sokat mesélt fiatal éveiről. A legszívesebben a *Fruchter-díjra* emlékezett, amelyyel még mint 22 éves főiskolást jutalmazták. A *Szinyei Merse Társaság* kitüntető oklevele már a legmagasabb „fémjelzést" jelentette. Az állami ösztöndíjak nyomán járó elismerések relatíve biztos megélhetést nyújtottak. De hangjából sohasem éreztem ki elbizakodottságot. Tarsolyában a két kiváló grafikus: *Olgyai Viktor* és *Zádor István* intelmeivel és művészi instrukcióival olasz és francia földön csiszolja tudását, nemes ökonómiával egyszerűsíti le, építi ki sajátos: a groteszkség és a humor határán haladó, senki mással össze nem téveszthető tudását, amely még a legkegyetlenebb években sem torzult vigyorgásba. A felhőtlen égbolthoz a tükörsima vízfelülethez, hidegtűvel megmunkált parti részleteket fűz. Az apró részletezésnek, s a teljes elhagyásnak ez a szembeállítása stílusa állandó jegyévé vált. Savval maratott vonalhálózatát szívesen munkálja ki gyémánttűvel utólagosan bekarcolt vonalakkal. E borotvaéles hegyben végződő hálózatok, amelyeket savval sohasem lehetett volna így kimaratni, üde csengést kölcsönöztek parányi lapjainak is. A felülről való látás – azért hogy aprólékos, mesélő kedvével minél nagyobb területet tekinthessen át, – hamar kialakult nála. Nem egyszer mintha hegytetőről szemlélné a tájat, a vízen ringatózó bárkák, a derűs halászok, a buzgólkodó köszörűsök festőileg különösen vonzó munkáját. – Még négy komoly, anyagiakban is jelentős elismerés következett harmincadik évéhez sem érkezett művészünknél: a *Wolfner életkép díj*, a *Nemes Marcell utazási-ösztöndíj* s a kétszer is neki ítélt *Zichy Mihály grafikai kitüntetés*, – valamennyi közül ez utóbbi a legsúlyosabb, újabb külföldi utak lehetőségeit nyitva meg kifogyhatatlan érdeklődési vágyának. De Vadász Endre, az élet jelenségeinek éles szemű megfigyelője, a nyugati metropolisok vagy kisvárosok mozzanataiból is a neki megfelelőt szűrte ki,

hasznosította s olvasztotta élményanyagába. Metszeteiben s karcaiban gyakran visszatér az *Arno parton* sorakozó házak oly annyira pittoresque színskálája, a magyar észjárástól oly messze eltérő szokások, építkezési módok lemezrevitele..., de mégis magyar levegő hatja át valamennyit. Mindenütt ott kísért a tiszai és dunai bárkák, halászok megragadó romantikával átfont, nehéz, mindennapi robotja.

Embereket, műveket lehet leheletnyi rezdülésekből, alig lemérhető jelzésekből is felépíteni vagy alkotó elemeire bontani. Vadász Endre ebben volt nagy. Látom magam előtt a másoktól észre sem vett villanásokra gyermeki áhítattal rácsodálkozó tekintetét s visszaemlékezem optimizmusában is könnyen sebezhető lelkiségére. Rézkarcaiból tudatosan kielemzem a múlt ismeretének segítségével, hogyan váltotta át ösztönösen a diszharmóniát harmóniává, az elnyomottak robotját egészséges, elpusztíthatatlan életerővé. S alakjai, vidám favágói, halászai, játékos komédiásai erősebbeknek bizonyultak nála. A társadalmi élet átalakításának, megváltoztatásának szükségessége nem kiált lapjain megoldás után, de merészen ívelő vonalainak sodrásából mélységes együttérzést s humánumot olvashatunk ki.

* * *

II. A tárlatok tükrében

1960 februárjában még a Hatvan utcai dekorációs műhelyben kerestem fel *Józsa Jánost*, a fiatal, akkor 23 éves, vidám tekintetű festő-grafikust. A falakon mindenütt szénrajzok, pasztellvázlatok, plakáttervek sorakoztak, szinte kis tárlatjelleget nyújtva a zsúfolt grafikai műhelynek. A vázlatok és kész művek eme látszólagos rendezetlenségében, össze-visszaságában a képzőművészet s reklámgrafika alig szétválaszthatóan jelentek meg nála. A dekorációs munkák, reklámgrafikák, plakátok, a szénrajzokkal és ecsetvázlatokkal összefonódva az önálló értelmű képzőművészet területére is átvezettek – már akkor nagyon elgondolkoztatóak voltak ezek a munkák. A fejlődését figyelők tudták, hogy a fiatal művész képességeit már a közvetlen jelen évei alakítják, hiszen tudása a szocializmus légkörében izmosodott meg. Ebből nyílegyenesen következett, hogy azok a problémák, amelyekkel a nála évtizedekkel idősebbeknek még küzdeniök kellett, Józsánál már nyilvánvalóak. Különösen megragadta a figyelmemet az a vázlata, amely az ellenforradalom viharának egyik jelenetét idézte. Két földön fekvő, meggyilkolt kommunistát ábrázolt, akiket mélységes fájdalommal néztek az édesanyák, részvéttel a körülöttük állók. E nagyméretű vázlatot freskóterv kartonjának szánta, amelynek elkészítésére mindmáig nem talált megfelelő alkalmat. Még emlékszem akkori rövid beszélgetésünkre s Józsa e két mondatára: *„Mindig új életünk problémái foglalkoztattak... már gyermekkoromban szerettem festeni és rajzolni ezeket az erőteljes, természetes mozgású embereket..."* – Akkoriban a szobrászat is érdekelte, mutatott is néhány nyers agyagba megformált, széles felületekre tömörített vázlatot. Valamennyi gyors ujjakkal mintázott: munkásfejek, szoptató anyák, vidám gyermekarcok.

E régi látogatás emlékmozaikjait rendezgettem magamban, amikor szépen elrendezett tárlatát a gyulai *Erkel Ferenc múzeumban* március 4-én, vasárnap de. megnyitottam. Festményeit és grafikáit így együtt látva bebizonyosodott, hogy konstruktív érzéke már helyesen mérlegeli a színek értékét. Nézetei, törekvései elméletileg is felkészült, öntudatosan dolgozó művészeink sorába iktatják. Érzésvilága,

tárgyi jelenségei sajátosan debreceni élményekből, sőt egyre inkább üzemi tematikából indulnak ki. E kiindulás azonban nem megfontoltságból, nem „praktikumból" sarjad, mert Józsa János szabad idejének java részében egyébként is üzemi feladatokkal foglalatoskodik, így nála az üzem, a gyár nem alkalmi látogatások színtere.

Kiállítási megnyitó beszédemben hangsúlyoztam konstruktív erejét, gyakran mértani idomokra emlékeztető szerkesztési módját, a mozdulatoknak széles ívbe való összefogását, amelybe azonban belefférnek lírai elemek is. Józsa János festői kibontakozásának iránya éppen azért izgalmas, mert ez a festői technikai és labormunka a *freskó* felé mutat, jelentősége azért nő meg, mert ő látszik leghivatottabbnak Debrecen falpikturális feladatainak megoldására. Egyik vagongyári látogatásunkkor elmondotta, hogy alig tudja kis térbe tömöríteni alakjait, mondanivalója szinte szétfeszíti az adott kereteket. Valóban kevés művészt ragadott meg oly elemi erővel a szerelőcsarnok, az üzemi munka sajátos tömegdinamikája, a tűzkovácsok arcélén végigfutó fénycsíkok, a kazánok vörös reflexei, a tüzek fényében villogó acélszerszámok. Józsa, aki maga is munkáscsaládból való, nyilván közel érzi magához a gyárak, üzemek mindennapos hőseit, akiket nem *„kiemelten"*, hanem környezetükbe, második otthonukba beépítve szemlél. *„A művészet* – Dési Huber proletár-festőnk szavait idézve – *nem földöntúli régiókból, hanem a társadalom talajából nő ki. E társadalmi humusznak a vegyi összetételét kell megkeresnünk."* E gondolatot folytatva: az üzemi látványhoz lehet értelmi s érzelmi beállítottsággal közeledni. De meg lehet alkotni nemes értelmű szintézisét is. Józsánál ez utóbbi törekvést figyelhetjük meg.

Kifejező eszközei sokfélék. Mértékkel alkalmazza az olajpasztell mélytüzű színeit. Szenvedéllyel foglalkozik a monotip Debrecenben sajnálatosan elhanyagolt, a festészetet és grafikát egyesítő technikájával. (Ennél az eljárásnál az üveglapra festett olajkép nyomtatással kerül át a papírra s így egyszerre mutat festői és grafikai hatásokat.) Józsa János korán rátalált a fa- és linóleummetszetekben rejlő kifejező erőkre, a fehér fekete ellentéteiben rejlő tömörítő nyelvezetre is s technikáját már a kezdet kezdetén összekapcsolta az emberábrázolással.

Aki a kereskedelmi területen járatos, tudja, hogy a merkantil- és reklámgrafika valójában a tömegekkel való lélektani kapcsolat keresése is. A reklám és művészi grafika között azonban éles határoló vonal húzódik s e sorompók átlépése okozta sokáig Józsánál a törési felületeket, ma már Józsa Jánost a művészethez való tudatos hozzáállás átsegítette ezeken a buktatókon, megszabadult a kezdeti sematizmustól s a képi geometria korábbi modorosságaitól is. Ismételnem kell, hogy művészete a konstruktív festőiség irányába mutat, ami a legbiztosabb út a freskóhoz. Már pedig *Gáborjáni Szabó Kálmán* és *Holló László* jelentős példái óta a falpiktúra Debrecenben méltánytalanul elhanyagolt terület.

A Gyulán rendezett kiállítások sorozata bizonyság arra, hogy a debreceni képzőművészet és a szomszédos tájegységek között való kapcsolat elmélyültebb kiépítése sikerrel indult meg. A két alföldi város: Gyula és Debrecen akkor léptek közelebb egymáshoz, amikor 1959-ben sor került *Menyhárt József* festőművész és *Fazekas István* népművész-keramikus kiállítására. 1960-ban Gyulán, majd Békéscsabán nyílt meg *Félegyházi László* és *Bíró Lajos* kiállítása. Viszont a múlt év őszén a debreceni tárlatlátogatók ismerkedtek meg a fiatal békéscsabai *Ezüst György* képeivel. S mindez *dr. Dankó Imre* múzeumigazgató lelkes kezdeményező és szervező munkájának eredménye, Gyula és Békéscsaba kulturális vezetői, s az ottani munkacsoport részéről megnyilvánuló őszinte együttműködésre való óhaj vetülete.

Józsa János: Nemzedékek (fametszet)

III. A Képcsarnok Vállalat rendezésében

Március 23-án nyílt meg a *Medgyessy-teremben Tar Zoltán* festő-grafikus gondos műízléssel megrendezett kis tárlata, elsősorban a legutóbbi évek anyagából. Tar Zoltán közel három évtizedes művészi pályafutása idején többször állott városunk közönsége előtt. A törekvést, az alkotó kedvet s az eredményt nyilván csak egy tágabb horizontú áttekintés után, a képek és grafikák nagyobb sorának elemzésével mérhet le maradéktalanul. De a bírálóktól összeválogatott kis kollekció is betekintést nyújtott a művész problémáiba, vívódásaiba.

Mint gimnáziumi tanuló már rendszeresen fest, főleg természet után. Az Akadémián *Rudnay*-növendék. Később *Baránszky Lászlónál* tanársegéd, aki elsősorban akvarelltudományát mélyíti el. Grafikai látását, technikai érettségét *Varga Nándor Lajos* fejleszti. Figyelme ebben az időben – már jövendő hivatásánál fogva is – a rajzpedagógia felé fordul. 1960-tól nyaranta a szadai művésztelepen dolgozik. A pedagógus szakszervezet rajztanári szakosztálya által *Székely Bertalan* egykori otthonában megszervezett művésztelep bőven juttatja az ott dolgozókat művészi él-

ményekhez. Ez idő tájt vezeti Tar Zoltán az egri főiskola levelező hallgatóinak oktatását is.

A Medgyessy-teremben látható képek egy része *Szeghalmon, Csiksomlyón,* a *Gyimesi* szorosban, majd *Baján* készültek. Sokat fest ezeken kívül *Földesen, Szarvaskőn* s természetesen itt *Debrecenben Görbe utcai* szűkebb otthonában. Különös kedvvel foglalkozik a gouache-technikával: ez a tempera és akvarell között álló festői eljárás valóban legérzékenyebben fejezi ki festőiségét. – Ha Tar Zoltán kiállított képeit témakörök szerint tagolnánk és csak az itt látható képekből következtetnénk – csaknem kizárólagosan tájképi ábrázolásra kellene gondolnunk. A témakörnek ez a sajnálatos leszűkülése főleg a zsüri munkájának ily irányú értékeléséből adódott. A Tar Zoltán oeuvrejet közelebbről ismerők viszont tudják, hogy a korábbi tárlatokon sokalakos jelenetekkel s munkaábrázolásokkal is bemutatkozott. Az egykori *Libakert* hatalmas méretű szociális építkezései éppen úgy lekötötték érdeklődését, mint a vagongyári munkások, az utcakövezők és a kubikusok. Lírai komponálása áttekinthető, de néhol túlzottan elmerül a részletek aprólékos vagy naturalisztikus megfigyelésében, ami köti az ábrázolás elevenségét s lefokozza elképzelésének szárnyalását. Jogosan hiányolhatjuk, miért nem állít alakokat a térbe, életteljesebbé fokozná ezáltal képeinek dinamikáját. Bár leíró módszerekkel rögzített vásznai sem egyszerű áttétel nélküli ábrázolások mégis előnyére szolgálnának s nem törnék meg az ábrázolás egységét, ha figurális elemekkel vagy legalább staffageokkal jelezné az emberábrázolást. A szocialista realista művészet igénye és követelménye e tárlaton látható néhány képén így csak közvetve jelentkezik. Pedig a munka mint téma, különösen az utóbbi években rendkívül izgatja. Mindezekre itt két példát találunk a Lakodalom és Beszélgetők c. műveket. A figyelmes szemlélő ezekből is kielemezheti, hogy a téma nála már nem elszigetelten jelentkezik, hanem a környezettel összefüggésben s valamennyi túlnő a vázlat igényén. A formai részletek mellett a táj és figurák lelkisége Tar Zoltán emberi egyéniségének, halk, szerény, önmagába forduló emberségének is vetülete. Líraisága már a címekben is kifejeződik: *Földesi utca, Olvadás, Korai napsütés, Nyírfák* és sok más elnevezésben. Erős színfoltokkal keveset találkozunk. Inkább a lefokozott árnyalatok bensőségbe hajló lehetőségeit alkalmazza.

Mikor a jövővel kapcsolatosan azzal a kérdéssel fordultam Tar Zoltánhoz, hogy mit festene a legszívesebben, így válaszolt: *„Figurális képeket festői környezetben."* Arra a kérdésre pedig, hogy hol dolgozik igazán kedve szerint, Szadát jelölte meg. *„Itt a szadai művésztelepen különösen érzem a kollektív barátság összetartó erejét s mindazokat az előnyöket, amelyek felfokozzák alkotó kedvemet s további munkára lendítenek. Nagyon izgat minden olyan téma, amely pedagógus pályámmal összefügg. Így az iskolai élet szépségei, a pedagógus hivatásának festőileg is megfogalmazható problémái . . ."*

* * *

„A képzőművészetek Debrecenben" című könyv megjelenése. A könyv azóta a legszebb magyar művek közé került, de hogy miért, azt csak a beavatottak, az Alföldi Nyomda életét közvetlenül közelről figyelők tudták. A pénzre soha át nem váltható társadalmi munkák tömege, a tipográfiai bábáskodást dédelgetve szeretö elmélyedés, s mindezek mellett művészi érzék kellett ahhoz, hogy egy ilyen illusztrációs album szinte tégláról téglára felépüljön. – A tartalom és forma egységének nemes értelmű megvalósulása jutott eszembe, amikor az Alföldi Nyomda csaknem egyidőben készült termékét, *Székely János: Könyvek között* című parányi könyvecskéit nézegettem. A *Kner Imre* nyomdokain haladó szerző a nagy alföldi nyomdaüzemben évek óta áll annak a közösségnek az élén, mely ébredező debreceni bibliofil könyvkultúránkat, a nemes grafika és a könyv oldalainak eredeti értelemben vett egységét hivatott újjáéleszteni. Nem súlyos pénztárcájú, arisztokratikus érzelmű különcök bibliomániájáról van itt szó, hanem a szép, a tartalommal telített kiadványok tömegeknek szóló méltó ruházatáról. A kis könyvek tömörített bölcsességeket rendszereznek. Ennek szükségessége előbb utóbb törvényszerűen felmerül oly jellegű életformánál, s olyan körülmények között, amelyek Székely Jánosnak jutottak az Alföldi Nyomdánál. A nap mint nap folyó tervező munka, szöveg, betűtípusok s illusztrációk összehangolása, a *könyv-architektúra* ezer csínja-bínja magától sodorja a bölcselkedésre hajlót a külső esztetikumtól a könyv belső építettsége felé. – Sajnálatos, hogy a parányi könyvpárban a grafika alig kapott helyet, az első kötetet *Menyhárt József*, a másodikat *Végh Oszkár* egy-egy nem legjava termésükből való fametszete díszíti. Szívesen vettük volna a könyv és grafika ősi kapcsolatait ébresztgető illusztratív fametszetek sorozatát. S ahogyan e könyvek évek óta társadalmi munkában, a szakma iránti szeretet bizonyságául készülnek, ugyanúgy a fővárosiak közül is többen készséggel készítettek volna – ellenérték nélkül – illusztrációkat a 400. évét ünneplő nyomda jubileumára.

Az *Ódák a betűkről* c. műtől a *Könyvek között* kis páros kötetéig az út ma már a bibliofilek egyre szélesebb tábora közt vezet. S e könyvekben épp úgy mint a Képzőművészetek Debrecenben vagy a *Mata János fametszetei* c. munkában, a nyomda nemes hagyományai élnek tovább a Kner Imre által kialakított tipográfiai szellemi légkörben. Nem véletlen, hogy Székely János a fanatikus gyomai kiadó-nyomdász Kner Imre mondatait oly gyakran idézgeti a miniatűr művekben. Kner Imre hangoztatta – egész életét odatárva bizonyságnak! –, hogy a könyv nemcsak a szellemi, hanem a művészi és ipari munka együttes eredménye is.

1962. március *Tóth Ervin*

Öt kiállítás

Király Jenő, Káplár Miklós, Pálnagy Zsigmond, Bíró Ferenc és Szilágyi Elek képkiállítása a hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeumban, 1961. december–1962. április.*

Egymás után öt gazdag és magas szintű kiállítás bizonyította be, hogy Debrecen mellett Hajdúböszörmény a Hajdúság és a Nyírség legszámottevőbb festészeti központja. A város már régen fémjelezte Káplár Miklós, Király Jenő, Pálnagy Zsigmond, Magi Zoltán és Kampler Kálmán neve. A hajdúsági festőknek ehhez az első és második nemzedékéhez most felzárkózott a harmadik, a mai fiatalok nemzedéke is. Éppen ez képezi ennek a kiállítás-sorozatnak az újszerűségét. Az első nemzedék három, immár örökre lezárult életművének bemutatása mellett két fiatal festőt is útnak indít. Így kapcsolva össze a múltat a jelennel meg a jövővel.

Király Jenő (1885—1958)

Király Jenő művészete úgy érlelődött, ahogy a nemes borok érlelődnek. Lassan, hosszú ideig, észrevétlenül. Végül minden részletében kristálytisztává, áttetszővé vált, összetéveszthetetlenül sajátos zamatot nyert, megsűrűsödött. Kerek ötven esztendeig tartott ez az érlelődés. A főiskolás kortól az utolsó, új változást már nem hozó évekig. Az útszakaszokat a neoromantika és a nagybányai Vaszary-hatás jelzi; ami ezután következett, az egyedül a Király Jenő útja volt már.

Gyűjteményes kiállítása csupa teljes értékű képet mutatott be. Egyazon ihletésű, finom művészettel alkotott képeket. Valamennyi a leggyöngédebb, a legegyszerűbb eszközökkel készült, ceruzával, krétával, akvarellel. A grafikák néhány nyugodtan, biztosan húzott, éppen helyén levő vonalból állnak össze. A vonalak hajlékonyak, tiszták, jól tagoltak. Csak a legfontosabb formákat hangsúlyozzák. Ezzel a szűkszavú, derűs-humoros rajzstílussal Király Jenő az ötleteit, futó benyomásait jegyezte föl. Grafikái afféle emlékeztető, megőrző jegyzetek. Nála a festői kifejezés egyetlen és igazi eszköze az akvarell volt. Ebben a műfajban rendkívül magas szintet ért el. Hosszú évtizedek alatt birtokába vette mindazt, amit csak lehetett, a szabatos tanulmánytól a részletező, bőven színezett látképekig, a hideg, dekoratív interieurtől a feloldott csendéletig. Biztos ura lett a színnek, a rajznak, a kompozíciónak. Dagadt, merev ujjaival úgy vezette az ecsetet, mint tökéletes vívó a tőrt. Fájó, mindig könnyező szeme tévedhetetlenül rátalált a leheletfinom árnyalatokra.

Közben, ugyanilyen csendes, lassú érleléssel, végbement egy másik folyamat is. Király Jenő bensőséges kapcsolatba került a hajdúsági tájjal. Vékony törzsű akácok, agyagos földtáblák, párába burkolt erdők, keréknyomos dűlők, zsúfolt parasztudvarok, fehér-kék házak barátja, sőt, szerelmese lett. Miután teljesen megsüketült, az emberi beszédet nem hallhatta. De hallhatta és hallotta is a tavaszi erdő, a nyári szántóföld, az őszi égbolt, a téli utca mindig más beszédét. Addig hallgatta, amíg azután tökéletesen megértette. Csodálatraméltó a mód, ahogyan felfedezte a föld metamorfózisait. A földet, amely hol fáradt és súlyos, hol vidám és életet sugárzó, hol tiszta és kemény, hol lágy és buja. Ezen az úton – inkább ösvényen – érkezett el Király Jenő a költészetig.

* Dr. Csiha Antal múzeumigazgató tervbe vett még egy őszi képkiállítást is az élő hajdúsági festők műveiből.

Számára eleven életet jelentett a táj, életet, érzést, gondolatot, hangulatot. Ő pedig a táj ellesett, megtanult nyelvén fejezte ki a maga érzései, hangulatait. Értett hozzá, hogyan öltsön színt és formát a líra, s a színek és formák azután hogyan közvetítsék maradéktalanul ezt a lírát.

Így született meg tartózkodó, tiszta és finom szépségű festészete. Nem hiába maradt ez a festészet Király Jenő egyedüli barátjául, társául: a szótlan öregember minden alázatával és szeretetével szolgálja művészetét. Meghitten élt együtt rajzpapírjaival, festékjeivel, ecsetjeivel. Képeinek keretét maga faragta, bicskával, szép fehér fenyőfából. Képeit eltette, elővette, le-levágott egy darabot belőlük, összemosott két erős foltot rajtuk. Úgy élt és úgy festett, mint a régi mesterek. Egyszerű és áhítatos testvériségben a tájjal, az eszközökkel, a képekkel.

Jól ismerte művészetének határait, s megelégedett ezekkel a határokkal. Rajtuk belül akart mindig tökéletesebbre törni. Képein nem hanyagolta el a rajzot, támaszkodott rá, de következetesen a szín és a kompozíció mögé utasította. Hiszen a szín, a tónus volt az ő festői anyanyelve. Kiváltképpen szerette a tompa, meleg, puha tónusokat. A barnát, a sárgászöldet, a lilát, a vöröset. Képeit egyirányú – rendszerint elölről jövő – fény itatja át. A levegő külön hangsúlyozott szerepet kap. A színes tömegek színeivel telítődik, mintegy folytatja és összeolvasztja ezeket, megteremti a képek selymes, egységes tónusát.

Király Jenő nemes, magasrendű, lírai alkatú művészetet teremtett. Bevallott célja a táj megértetése volt, az, hogy megtanítson közel kerülni a tájhoz, azonosulni a tájjal. Finomított, szépített, gyönyörködtetett a képeivel. Képei mindig is finomítani, szépíteni, gyönyörködtetni fognak.

Káplár Miklós (1868—1935)

Káplár művészetét igazában csak halála után húsz-harminc évvel értették meg. Pályája elején és csúcspontján – 1912-ben, illetve 1928-ban – egyszerűen besorolták a *„magyar őstehetségek"* kétes értékű, fölöttébb vegyes seregébe. Sokat beszéltek és írtak róla. Ámde ugyanúgy, mint a szegedi halászléről, a hortobágyi csikósról, a magyar kormosbikáról beszéltek és írtak. Hangosan, hamisan és valójában megalázóan.

Káplár a hortobágyi pusztaság és a hortobágykörnyéki parasztság festője volt. Egyedül és kizárólag azé. Szinte felszívódott ebben a tájban és ebben az emberi közösségben, Olyannyira szoros volt ez az összetartozás, hogy Káplár java képei eme kis világ önarcképeiként hatnak. Egymást kiegészítő, egymásnak hiánytalanul megfelelő egységbe zárult itt világkép, művészi invenció, téma és stílus. Éppen úgy, mint a népmesékben vagy a parasztdalokban.

Ez, ez a belülről való ábrázolás Káplár művészetének alapja és értéke. Tájképein nem a fát, nem a füvet, nem az égboltot festi; szemében a természet nem látvány, nem érdekesség. Nem válik el az embertől. Társa és része az embernek. Egyazon rend, egyazon törvény élteti a kettőt. Maga a festő sem ékelődik közibük. Magatartásában nyoma sincsen a szétválasztó, eltávolító attitűdnek. Káplár fenntartás nélkül magáénak érezte ezt a világot. Így, azonosulva szerette, így ragaszkodott hozzá, így vette tudomásul. Ez az azonulás a formája, módja Káplár lírájának is. Emiatt olyan komoly, egyszerű és mélyen gyökerező ez a líra, és ezért olyan egyhúrú. Káplár nem analizált és nem magyarázott, nem gúnyolt és nem ironizált, nem vádolt és nem agitált. Megörökített, kifejezett, megmutatott. Témái is erre vallanak: pipázó, botra támaszkodó pásztorok, állatkihajtás, itatás, téli puszta, indulás a vásárba, hajnal a Hortobágyon.

Elsősorban sajátos technikája miatt tartották őstehetségnek. A közelebbről meghatározatlan jelző körülbelül azt jelenti, hogy festeni nem tudott, de tehetsége volt. Zavaros szemlélet szülte az „őstehetség" kategóriát, s éppen Káplár cáfolt rá legélesebben. Ugyanis a besorolás alapjául szolgáló Káplár Miklós-i stílus nem spontán és kezdetleges, hanem megérlelt és tudatos. A kemény, vastag, határozott körvonalak, amelyek mintegy külön keretbe foglalják az arcot, a kezet, a fatörzset, a botot, még a felhőt és a csillagokat is; ezek a körvonalak mással nem helyettesíthető elemei Káplár Miklós festői világának. A pusztai embernek ilyen a világszemlélete, ilyen egyszerű, kemény, markáns. Mindent a maga helyére tesz, szeret rendet látni, szeret rendet teremteni mindenben, mindenütt. A színeket nem bontotta fel Káplár, nem törekedett árnyalt, bonyolult tónusra, tompa, tiszta színeket használt. Arcképei barnák, nyersvörösek, árnyalatlanok és átmenet nélküliek, mint ahogyan komolyak, hallgatagok és természetesek a puszta emberei, akik nem ismerik sem az álmodozást, sem a szeszélyes érzékenységet. Az égbolt tagolatlan és egytónusú, mint ahogyan világosan és egyszerűen elválik az ég a földtől, az ég a felhőtől, az ég a fáktól a naiv-realista világszemléletben, s mint ahogyan ott az ég éppen olyan kézzelfoghatóan anyagi, mint a föld. Ugyanígy megbontatlan a gyepszőnyeg zöldje is. Végül az egységes, hatalmas ívű égbolt, meg az egységes, végtelenbe nyúló gyepszőnyeg így együtt, a puszta és általában a természet igazságát fejezi ki: az egységességet, a megbontatlanságot.

Eredeti és kiteljesített művészet a Kápláré. Külön világ, amelynek megvan a maga földje és ege, megvannak a maga törvényei. Igaz, ennek a festett világnak nem tág a határa, és nincsen benne sok és gazdag tartomány.

A magyar festészetben Káplárt kétségtelen jogosságú hely illeti meg. Mindmáig ő a naiv-népi világkép legteljesebb, legközvetlenebb festő-epikusa. A hajdúság méltán büszke rá.

Pálnagy Zsigmond (1896—1961)

Az az életmű, amelyet Pálnagy hátrahagyott, ma már áttekinthetetlen. Majdnem háromezer képe, vázlata, mintaterve szétszóródott az országban. Külföldre is sok képe került. Emlékkiállításának anyagát mégis előnyösen, szerencsésen válogatták és rendezték. Jellegzetes témáinak köre jól kirajzolódott. Megbízható áttekintést nyerhettünk közel négy évtizedes pályájáról.

A hajdúsági festők közül ő járt legtöbbet külföldön. Pályája elején őt érték a legszélsőségesebb hatások. Elsősorban a francia naturalizmus hatott rá. Az a Millet-től induló iskola, amely szenvedélyesen és monumentálisan ábrázolta a földdel együttélő, a földdel viaskodó, a földnek örülő parasztot.

Pálnagy 1924-ben jött haza végleg a szülővárosába. Attól fogva haláláig megszakítás nélkül festett. Mihamar kialakította sajátos stílusát. Megőrizte a francia naturalizmus lendületét, gyors, merész ecsetjárását, témakörét. Tanult az 1920-as évek francia és olasz modernjeitől is. Főleg a stilizált rajzot meg a kompozíció szabadabb alakítását. De okos mértéktartással mindebből csupán azt tartotta meg és építette bele egyéni stílusába, ami abba szervesen beleillett. Saját erejét nem becsülte túl, saját festői alkatát nem tagadta meg. Egyszer s mindenkorra eldöntötte, hol a helye, mit kell csinálnia, milyen határok közt mozoghat. Környezetének tájait és embereit festette. Parasztokat és munkásokat, szántóföldeket és udvarokat, kerteket.

Bár így van, bár valóban a hajdúsági parasztok és szegények világát festette a hajdúsági tájjal együtt, még sem fűzte olyan testi együvétartozás a parasztsághoz, mint

Káplárt, sem olyan lírai kapocs a természethez, mint Király Jenőt. Ábrázolásának milyenségét, természetét a zsáner műfaja és az anekdotikus-karikírozó stílus szabta meg.

Minden képén fellelhető a jól iskolázott, szilárd tehetségű festő tudatossága, biztonsága, ízlése. Alakjait könnyen és jól rajzolható tartásba, eleven hatású csoportokba állította, és szálkás, néha már-már a karikatúra határát érintő kontúrokkal fogta körül. Szántó-vetői, aratói, ruhamosói kifejezőek, jól rajzoltak, jól festettek. Van bennük humor, ötlet, játékosság, és van együttérző szeretet is. Furcsa módon, valamennyi alakja hasonlít egymásra. Sehol aggályos aprólékosság, ebben is. Sehol kiérlelt egyénítés, ebben is. Sehol nagyvonalú, jelképes alakítás, ebben is. Persze a témák zsánerszerű felfogásához illik ez a stílus, és Pálnagy többnyire olyan témához nyúlt, amelyet erőszakolás nélkül lehetett zsánerszerűen ábrázolni. A tájképek is ennek a látásmódnak a jegyeit viselik magukon. Csupa érdekesen, hatásosan előadható téma sorakozik fel. Naplemente, düledező kerítés, téli napfényben fürdő árokpart, kellemes hajlású domboldal, őszi fák. A festés pointirozott, ötletes, friss. Ámde mintha Pálnagy nem tudna szabadulni attól, hogy egy-egy színt túlságosan felerősítsen, egy-egy hajlatot rajzos vonásokkal kikerekítsen, az árnyékok szélét körülhúzza; egyszóval, hogy a tájat is anekdotikusan, karikírozva fesse.

Ennek a modornak a részese a színezés, de igazi alapja a rajz. Pálnagy jellegzetesen alakban, vonalban látó festő volt. Kompozícióinak a térbeli elhelyezés és a rajzosság a tengelye. Képei nem zsúfoltak. Nem is tömörek, szűkszavúak. A kettő között megtalálta az elhelyezés kellemesen és jólesően laza, de mégsem szétszórt módját.

Ezek a képek és vázlatok jók és harmonikusak. Ezek képezik a megérdemelt hírnév fedezetét. Nemegyszer azonban Pálnagy átlépte olyan sokszor megtartott határait. Drámai és tragikus kompozíciókba fogott, történelmi tablót festett. Ilyenkor azután cserben hagyta az, amiben éppen ereje rejlett: a stílus. A nagyszabású kompozíció szélesebb skálájú stílust követelt. A könnyed karikírozás idegen volt tőle. A kompozíció vértelenné, felemássá vált, a máskor eleven stílus pedig elvesztette frisseségét, kifejezőerejét. Pálnagy művészetének egyik problémája ebben a balszerencsés kísérletezésben rejlik. A másik probléma is a stílushoz fűződik. Pálnagy jól megtanulta a saját stílusát, olyan könnyen és gyorsan alkalmazta, hogy ez már néha modorossá fajult. A festői mondanivaló fölé nőtt, a festő fölé nőtt. Szürke, fáradt képek születtek ilyenkor.

Pálnagy egyenetlen, de kétségtelenül jelentős életművet hagyott hátra. Tehetséges, józemű, művelt és termékeny festő volt. A hajdúság rokonszenves, egyéni hangú anekdota-mondója.

Bíró Ferenc (1935)

Bíró a fiatal nemzedék legfiatalabbja és legtehetségesebbje. Pályája ugyanúgy kezdődött, mint valamennyi hajdúsági festőé. Idegenben tanult, azután pedig hazajött festeni. Egerben tanult, Jakuba és Bíró Lajos volt a mestere. Korábban azonban Király Jenő és Király Róbert, s ez az alapozás máig hat. A mesterségbeli tudás szeretetét, állandó fokozásának igényét oltotta Bíróba. Ez az igény vitte őt Egerbe is. A főiskolán állandóan, elmélyülten tanult és festett. Mire hazajött, már fölényesen és biztosan rajzolt, megbízható technikára tett szert olajfestésben, akvarellben, temperában egyaránt.

Mostani, első kiállításáról akár mintázni lehetne a mindenkori fiatal festő első kiállítását. S ez így jó, így egészséges. Bíró egyszerre több útnak vágott neki. Rajzainak egy csoportja a klasszikus, részletező rajzstílust követi. Ezek a rajzok szabatos, nyugodt vonalvezetéssel mintázzák a tárgyat, hűségesen simulnak minden hajlathoz, pontosan adják vissza az arányokat. A rajzok másik csoportja viszont tudatosan stilizál. Össze-

foglalásra, a jelleg kiemelésére, az arányok sajátos megváltoztatására törekszik. Elsősorban a kontúrokat hangsúlyozza. Ez a stilizálás a monumentális egyszerűsítéstől a karikatúráig terjed. De nem lépi át az elsődleges valóság határait; nem áttételező stilizálás. Ugyanez a többarcúság jellemző a festésre is. Bíró jól ismeri és erőfeszítés nélkül alkalmazza az olajfestés és az akvarell hagyományos módszereit. Néhány képét így festette. És ezek a képek kétségtelenül színvonalasak. De hiányzik belőlük az eredetiség. Nem többek becsületesen és jó készséggel festett tanulmányoknál.

Bíró fejlődésének, magára találásának első lépcsőfokát ennek a modornak az elhagyása jelzi. Egyelőre még csak a részletekben. Itt is, ott is felbukkan egy-egy világító, tiszta szín, egy-egy telibetaláló, meleg tónusú folt. Ezek a friss, felszabadult részletek megbontják a hagyományosan készült képek szolíd tónusait. Ugyanakkor már megcsillan bennük valami egy eredeti szemléletből, egy eredeti stílusból. A kibontakozás további foka azután erre a megbontásra épül. Itt, mintha csak elfújták volna, nyoma sincs a naturalisztikus módszernek. Villogó színek uralják a képeket, tiszta kék, lila, barna, zöld és vörös felületek kapcsolódnak egymáshoz. A festés módja is megváltozott. Merész ecsetvonások viszik föl a vászonra vagy a papírra a színfoltokat.

Bíró útja, mind a rajzban, mind a festésben, az összefoglaló stílus felé vezet. Csakhogy ezen belül is végtelen a lehetőségek száma. Úgy tetszik végül is két kristályosodási pont jelentkezik új képeiben. Az egyiknek a felbontott és így egymás mellé illesztett felületek, a tiszta, élénk színek, a határozott kontúrok, a koncentrált szerkesztés az elemei. A másik kristályosodási pontot a laza, összeolvadó színfoltok, a nyugodt és szép ritmusú rajz, a kevésbé tömött szerkesztés képezik. Ezeknek az elemeknek következetes és egységes alkalmazása a monumentális, dekoratív stílushoz vezet el. Viszont Bíró festői alkata aligha egyeztethető össze a monumentális és dekoratív stílussal. Sokkal közelebb áll az intellektuális és bensőséges festészethez. Erre vallanak tusrajzai, diópác-rajzai, temperái. Főleg azonban a témák felfogásában mutatkozó határozott elemző hajlam és színlátás, amely a telített, tiszta színekhez vonzódik.

Bíró a keresés, a kísérletezés korszakát éli. Mivel töprengő és vívódó alkat, lehetséges, hogy útkeresése sokáig tart még. Az már bizonyos, hogy nem fogja követni a hajdúsági festők első és második nemzedékének útját, s a maga útján jár majd. Csak abban rokon velük, hogy éppen úgy szereti ezt a tájat, ezeket az embereket, mint ők, és éppen olyan kitartó akarattal és művészi becsületességgel dolgozik. És ez megint csak így van rendjén.

Szilágyi Elek (1932)

Szilágyi életútja különös rokonszenvre és tiszteletre méltó. Olyan ember ő, aki tudott és mert számotvetni mindennel, s amikor a számvetés után úgy látta, hogy neki festenie kell, konok akarattal hozzálátott a tanuláshoz és a munkához. Szegénysorból nőtt fel, csak általános iskolát végzett. Néhány évig itt-ott dolgozott, azután nyomdász lett, s máig is az. Kétkezi munkás. Keményfajtájú, makacs művész. Szereti végiggondolni a gondolatait, végigvinni az akaratát. Tudja magáról, hogy tehetséges, és elhatározta, hogy eljut addig, ameddig csak eljuthat. Tudatos művész és tudatos kommunista. Elég régen elkerült Hajdúböszörményből. Egerben kezdett festeni, ott tanult és tanul, ott dolgozik és ott fest. Emiatt nem tartozik szorosan a hajdúsági festők közé. Most, első nagyszabású kiállításával mégis visszatért ide.

Képeit távoli, vékony szálak fűzik a hajdúsági festők művészetéhez. A szegény em-

bere[illegible] szeretete ez a szál. Csakhogy Szilágyi, mai ember és mai munkás lévén, határozottabban és szélesebben értelmezi ezt a szeretetet. Témáit a mai életből veszi. Bányászokat, gépkezelőket, hajómosókat, kapálókat fest és rajzol. Erős, heves érzelmek élnek Szilágyiban. Még a hangulatai is mélyről fakadnak, nem könnyedek, nem illékonyak, nem finomszövésűek. Művészetének célja, az önkifejezéssel összefonódva, a mai élet festői megörökítése.

Tíz éve kezdett festeni. Azóta napról napra megújuló harcot vív a minél teljesebb és minél egyénibb kifejezésért. Valóban meglepő, mennyire konokul vívja ezt a harcot, s mennyire sikeresen. A nehézkes rajzolás és a vaskos, egyenetlen festés nyűgeitől mihamar megszabadult. Újabb képein már egy sajátos, következetesen kialakított stílus körvonalai jelentkeznek.

Szilágyi széles gesztusokkal, keményen rajzol. Rajzaiban plasztikusságra törekszik. Kezdetben túlzásba vitte ezt a törekvést, később már nem lépte át a grafika természetes határait. Gazdaságosan, éppen kellő mértékben alkalmazza a fényt és az árnyékot. Néhány bővérű, tagbaszakadt figurájában rátalált stílusának alapjaira. Nyilván ez a robusztus, élettől duzzadó formálás felel meg legjobban Szilágyi festői alkatának, szemléletének, céljának. Mindenképpen szerencsésnek látszik ez a rátalálás.

Alakos képeinek egy része – eltekintve a rajz és a beállítás hibáitól; eltekintve, mivel Szilágyi már lezárta ezt a fejlődési szakaszt – a harmincas évek magyar munkásfestőinek stílusát idézi. – Sötét tónusú, nagy síkfelületekből egyberótt, élesen és szögletesen rajzolt képek ezek. Monoton, nyomasztó hangulatot árasztanak. Amennyire helyeselhető az életes, robusztus stílus megtalálása és alkalmazása, annyira kétes ennek a stílusnak a jogossága Szilágyi festészetében. Az eredeti, emez átvétel. Az beleillik Szilágyi festői felfogásának belső logikájába. Emez nem. Felfogásbeli ellentmondáshoz vezet ez a kettősség, és stílusbeli ellentmondáshoz is. Szembeállítja egymással az alakokat és a környezetet, a kép egészét és a részleteket. A megoldás útja a „Csörlőkezelők" című képen található. Ennek a képnek egységes stílusa van, és ez a stílus éppen az alakok bővérű, monumentális megformálásának a kiterjesztése, továbbvitele.

Szilágyi nem kísérletezik. Ugyanazt az utat járja, mindig előrébb lépve. Mint ahogy a bányász mélyíti és tágítja az aknát. Ahhoz a művésztípushoz tartozik, amely fokozatosan, de vargabetűk nélkül talál önmagára. Azután, szilárdan megvetve lábát, képességeit a lehető legteljesebben kiaknázó, egyenletes teljesítményt nyújt.

Székelybidi Ágoston

Shakespeare színpadjain

(Jegyzetek színházi előadásokról)

Vízkereszt vagy amit akartok — Debreceni Csokonai Színház

A Vízkereszt Shakespeare korai vígjáték-korszakának reprezentatív záróköve, az ifjúkori felhőtlen légkörű komédiák utolsó darabja. Szomszédságában már a nagy tragédia, a Hamlet áll. A Vízkeresztben azonban még teljes és csorbítatlan Shakespeare komédiázó vénája, és a dráma kipróbált szituációival, kikísérletezett jellemeivel szinte összegezését adja korai vígjáték-korszakának.

Shakespeare vígjátéka alkalmi ünnepélyre, Vízkeresztre készült. Vízkereszt napja ebben az időben a szerelem és a pajkos játékok ünnepe volt. Shakespeare már komédiája címében is sejteti, miről lesz szó: Vízkeresztről, tehát szerelemről, mókáról és vidám csínyekről, szóval arról, ami nektek kell, amiről éppen hallani akartok. Shakespeare ekkor már túl volt az első sikereken, ismerte közönségének az igényeit, és alkalmi kis remekművében látszatra nem is akar többet, mint ezeket az igényeket kielégíteni. A közönség hálás volt és ma is hálás a vízkereszti ajándékért – Shakespeare-nek Angliában ez a legnépszerűbb vígjátéka, és hazánkban is a legtöbbet játszott Shakespeare-darab a Szentivánéji álom mellett.

A Vízkereszt játékossága, enyhe szatírája és finom poézise a mai közönségre is hatással van. Megfog bennünket a darabból áradó életöröm és Shakespeare mélységes optimizmusa. Shakespeare szenvedélyesen keresi vígjátékában a reneszánsz életelvet megtestesítő emberideált, és meg is találja azt Viola poétikusan megrajzolt figurájában. Dramaturgiailag a Vízkereszt két szálból tevődik össze. Egy romantikus színezetű konvencionális szerelmi történet (Olívia és Orsino reménytelen szerelme) és egy vaskosabb, realisztikusabb csíny (Malvolio kifigurázása) kapcsolódik itt össze szerves drámává. Shakespeare Vízkeresztjét az idők során legtöbbet azzal vádolták, hogy képtelen volt szintézisbe hozni a két szálat és azok egymástól függetlenek. Ez nyilván tévedés. Shakespeare először is a két szál szereplőit kapcsolatba hozza egymással, a két szál szereplőinek közös szituációik vannak, de fontosabb ennél az a belső, eszmei összefüggés a szereplők között, amely végül is szervessé, gördülékennyé és természetessé teszi a drámát. Ennek a belső eszmei összefüggésnek az a lényege, hogy mindkét cselekményszál szereplői bírált személyek.

Shakespeare mércéje a már említett reneszánsz emberideál, és ezen a mércén kezdetben a két szál szereplői közül egynek sem sikerül keresztül jutnia. Shakespeare bírálattal szemlélei a hercegi pár, Orsino és Olívia szerelmét, és azt természetellenesnek, mesterkéltnek tartja. Orsino inkább szenvelgő, mint szerelmes férfi, aki talán nem is Olíviába, hanem magába a szerelembe szerelmes. Ernyedt, passzív szemlélődéséből csak Viola hűséges áldozatkészsége rázza fel. Olívia érzései sem őszinték. Hosszú gyásza testvére halálán természetellenesnek és hivalkodónak tűnik. Élet utáni vágyát pózolással és kényeskedéssel takarja, hogy az adott pillanatban elemi erővel törjön fel belőle a természetes emberi élet utáni vágy.

A cselekmény másik ágának szereplői is megkapják Shakespearetől az őket megillető bírálatot. Elsősorban a beképzelt, önáltató Malvolio. De a többiek is, Tóbi úr, Keszeg András stb.

Shakespeare kritikája azonban kerüli az erős színeket, derűs és szivárványszínű. Az uralkodóosztály, Olívia és Orsino szerelme finom iróniával ábrázolt, Tóbiék csínyte-

1021

A tócóskerti nagyon fiatal ember

Műtermi látogatás Holló László Kossuth-díjas festőművésznél

Harsányan kiáltanak a színek, és az embert rabul ejtik. Izzanak és tündökölnek, majdnem könnybe lábad a szem, mintha tűzbe nézne. Csodálatos, hogy mennyivel színesebbek és teljesebbek Holló László új képei, mint az esztendővel öregebb alkotások. Két csendélet. Az egyik a falon, a másik a festőállványon. A falon függőt tavaly festette. A tónus sötétebb, barna és komor. A festőállvány friss képe csupa szín, belső izzású tüzelés, és arra kell gondolni, hogy a debreceni Tócóskert lakója, a Kossuth-díjas, hetvenhat éves művész egyre fiatalabb lesz. Rembrandt jut az ember eszébe, aki szintén később alkotta száz esztendőkkel előreszaladó legjobb műveit.

— Ilyen frissen még nem ment a munka, mint most — mondja Holló László. Sokat vesztettem, időt, lehetőséget a két háború miatt. Az első világháború majdnem derékbatört, fizikailag és szellemileg nagyon nagy gyötrelmet okozott annak ellenére, hogy nem voltam a frontokon, megszöktem a menetszázadokból. Embert öljek? Aki az életben a legjobb barátom lehetne? Iszonyatos volt rágondolni is. A második világháborúban sok munkám ment tönkre, rajzaim, képeim vesztek el, amelyeket soha nem tudok pótolni. Rákosi idején nem volt nyugtom, zavartak és cserbenhagytak. Most találom meg magam. Nyugodt életet élek, dolgozok. Mindig újat akarok. Tovább, tovább. Mindig tovább.

Sokat dolgozik, délelőtt tíz órától délután négyig egyfolytában.

A művész utolsó mondataihoz kapcsolódom és napjaink viharzó vitáira utalva a modernség, a kísérletezés problémáiról faggatom. Pontosabban szólva, faggató kérdésekre nincs is szükség, mert a gondolatok, a tapasztalat, de frissen alkotó művész gondolatai élénken futnak elő.

— A modernizmus helyénvaló törekvés. Az igazi művészeknek pár száz évvel előre kell látniuk és láttak is. Van egy Tizián kép, Krisztus töviskoronázása, úgy festette, hogy az emberek a háromszáz évvel később következő francia impresszionisták jutnak az eszébe. Ugy határoznám meg a modernizmust, hogy minden jó és komoly munka, akár régi hagyományokon alapszik, akár szakít a hagyományokkal, ha belülről jön, akkor időálló és modern. Sok elhullik, az érték megmarad.

— A modernizmus szélsőséges képviselői arra hivatkoznak, hogy a képeik jók, csak éppen nem érti meg a koruk...

— Az absztraktokra gondolsz. A modernizmust nem lehet erőltetni, mert abból konjunkturális trükk, szemfényvesztés, rossz és rideg munka lesz. Az absztraktnak mi az eszménye? Eszménynek lenni kell. Leginkább éppen az eszmény haladó frissesége segíti a modern alkotás születését. Az absztraktok elvetik a természetet. Azt nem lehet, mert akkor megszűnik minden értékes, jó és szép. A figurális elemet sem lehet eldobni. Mindig Szinyei Merse Pál mondására gondolok, ha absztrakt kép kerül elém. Ő azt mondta, hogy úgy kell festeni, mint biliárdozni. Ugyanis a biliárdozó soha nem hagyja el a földet legalább féllábheggyel, de mindig támaszkodik.

— A kísérletezés nem jelenthet hát szélsőséges perifériákat?

— Nem. A művészi kísérletezés nem jelenthet hányaveti dobálózást, könnyelműsködő anarchizmust. A művészetet, a művészi alkotást nem lehet elkapkodni. A művész műtermében óriási munka folyik, lelki gyötrelem zajlik, élethalálharc, hogy mindennap fejlődjek, hogy mindennap teljesebb legyek. A kísérletezés nem lehet más, mint állandó ösztönzése önmagamnak, belső parancs és alázatos szolgálata a művészetnek. És munka, nagy munka, szakadatlan tanulás. Az eredményt nem adják ingyen. Még egyszer mondom, a dolgokat nem lehet erőltetni. A fiatalokat mindenek előtt meg kell tanítani rajzolni. Tudjanak. Akkor aztán hagyjuk, hogy szabadon szárnyaljanak, bontsák ki tehetségüket — saját tehetségüket. Az igazi művész meg is találja önmagát, soha nem lesz epigon, és soha nem válik belőle üzletelő és divatoló üres ember, akár absztrakt, akár fényképező naturalista. Ez utóbbiakat nagyon tévesen tartották egy időben szocialista realista alkotóknak.

Holló László egyik új csendéletét mutatja

Holló László Növényápolók című legújabb képével

Lám, a beszélgetésnek is friss, tavaszi hangulatot ad a művész, Holló László, a tócóskerti nagyon fiatal ember.

Más köznapi események kerülnek szóba. Mondja, hogy nap mint nap hozza a leveleket a posta, képeit ismerő és művészetét tisztelő emberektől az ország minden részéből és külföldről. Sokan keresik fel otthonában. Két hete bolgár akadémiai tanárok látogatták meg, és tréfásan mondták: „Ön sohasem öregszik meg." Kordbársony kabátján a moszkvai VIT jelvényét őrzi, kommunistáktól kapta, akik szintén megcsodálták műterme képeit. Kiállítása volt a műcsarnokban és a vendégkönyvben számos bejegyzés.

Ki vállalkozna közülünk művészettörténeti jóslásra? Sokan nem. De nem is fontos. A legfőbb dolog az, hogy Holló László itt van közöttünk, hozzánk tartozik, és varázslatos fiatalsággal festi képeit.

Soltész István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Pesti Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdu-Bihar megyei Napló

Hírek

PERC figyelmet

Egy építészeti talánynak

A debreceni Nagyerdőn épülő száz személyes termelőszövetkezeti üdülő épületét három egymás fölötti szinten erkély fogja körül. A szobáknak megfelelően az erkélyt betonalapokból készült hézagos válaszfalak tagolják részekre. Ez érthető.

De — és itt kezdődik a talány — az erkélyt az épület két végén is részekre tagolták. Viszont az épületnek ezen a két falán nincsenek sem ajtók, sem ablakok. Hogyan jutnak ki majd az üdülővendégek ezekre az erkélyekre? Hágcsón másznak fel? Átugorják a válaszfalakat? Esetleg átbújnak hézagain? Vagy talán nem is embereknek szánták azokat az erkélyrészeket, hanem virágot akarnak ott elhelyezni? No, de azt meg, hogyan locsolják majd? Hm! Egy sor talány, amire nem találok feleletet, sem én, sem ismerőseim, sőt — maga az építkezés művezetője sem.

Lehet, hogy a statikai elvek késztették a tervezőt ilyen megoldásra, de itt merül fel a talány utolsó kérdése: nem lehetett volna összehangolni az esztétikai és a kötelező statikai szempontokat?

Ny. T.

— **Várható időjárás szerda estig:** Erősen felhős idő. Országszerte eső, havaseső. Élénk déli, délnyugati szél. A hőmérséklet emelkedik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 5 fok körül. (MTI)

Kedden Debrecenben a hőmérséklet maximuma +2,4, minimuma —2,5 fok volt. Talajmenten —4,8 fokot mértek. Csapadék 6,7 milliméter hullott, napsütés nem volt. Hóvastagság: 10 cm. 18 órakor a hőmérséklet értéke +2,3 fok volt.

Előadás a régi magyar irodalomról

A most készülő iskolareform jelentős tartalmi változásokat tervez a jelenlegi középiskolás irodalmi anyagban. A tervezet szerint kevesebb óraszám jut a régi — a Csokonai előtti — magyar irodalom ismertetésére, hogy minél élményszerűbben megismerhessék a tanulók az élő, a mai magyar és világirodalom legjobb alkotásait.

A régi magyar irodalomnak azonban a tervezet megvalósítása után is meglesz a jellegzetes szerepe az irodalom megszerettetésében, az irodalomtörténet folyamatának megmutatásában.

E helyes tájékozódást kívánja szolgálni a Pedagógus Szakszervezet megyei művelődési otthona az októberben szervezett előadássorozat tartásával.

A sorozat következő előadását dr. Bán Imre egyetemi tanár tartja *A régi magyar irodalom tanításának jelentősége és módszere* címmel. Az előadás ideje: 1963. február 21., csütörtök du. fél 6 óra.

— **A Debreceni Orvostudományi Egyetem** holnap, február 21-én tartja XIII. tudományos ülést délután fél hatkor az I. sz. belklinika tantermében. Bemutatót tart Tóth Miklós, Bauer Nándor és Benkő Károly, előadást Hankiss János, Demény Péter, Keszthelyi Mihály és Münich Dénes.

— **A derecskei járásban** a falvakban a népművelési hetek rendezését kezdik meg még februárban. A rendezvények márciusban is tartanak.

— **Csökmön** a művelődési otthonban végre megszűnt a terményraktározás. Az otthon helyiségeit berendezték, televízióval is felszerelték. Megkezdte munkáját a színjátszó és tánccsoport. Ez évben már részt vesznek a Tóthfalusi kulturális seregszemlén.

— **Az Ady Endre művelődési házban** február 20-án, szerdán délután 6 órakor dr. Kacsur István gyakorlógimnáziumi tanár előadást tart: A testi és szellemi fejlődés összefüggése iskolás korban címmel. Belépődíj: 2,— Ft. (x) MH. 103

— **A Hortobágyi Állami Gazdaság** szakszervezeti bizottsága és a balmazújvárosi Kossuth Lajos Művelődési Ház rendezésében népművelési hónapot rendeztek. Főleg ismeretterjesztő előadásokat tartanak a gazdaság üzemegységeiben. Szerepel a programon a Budapest táncegyüttes is, melynek műsorát az elepi és borsósi üzemek dolgozói látják. Elepen az űrhajózásról tartanak előadást.

— **Furtán** irodalmi estek rendezését határozták el. Petőfi-est nagy sikere után műsorok szervezésén tevékenykedik Kusai Sándorné iskolaigazgató.

... maradt az egyhetes olaszországi út gyorsított felvételeiből a szívben és az agyban, amit már nem benyomásként, hanem élményként raktároz a lélek? Visszapergetem a perceket is, keresve az emlékezet kagylójába zárt gyöngyszemet. De minduntalan egy dologhoz térek vissza akarva-akaratlan, s az emlék visszaidézve is lenyűgöz, megigéz.

Huszonegyes páholy. Képtelen vagyok ülni a széken, újra és újra felállok, a színpadi világítás félhomályában is a közönséget figyelem. Nem a nagyestélyiket és szmokingokat, hanem az arcokat. Hiszen anyanyelvünk lehet különböző, de az érzések egyformán verődnek vissza mind az olaszok, mind a magyarok arcáról. Keresem a tetszés jegyeit, sürgetném a karmestert, érjen már végére a felvonásnak, lesz-e taps, az ezerötszáz személyes pármai Regio színház közönsége méltányolja-e a debreceni művészek teljesítményét?

Így veszem észre, hogy a közönség mosolyog. Az első felvonásban Tessényi János: Figaro, Hankiss Ilona: Susanna, Gallay Judit: Cherubin hármasa játszik a hihetetlen belső feszültség ellenére is ellenállhatatlan bájjal, humorral. És a közönség mosolyog. Ez már az emberi érzés jele, itt már nem veszthetünk csatát.

Pedig micsoda izgalom volt! Ijesztettek: az olasz közönség hamar kifütyüli a művészeket, nemrég Callas is majdnem megbukott itt, Mozartot nem szeretik Pármában. S mindezzel a nyugtalanító hírrel szemben a mi művészeinket az akarat, a tehetségből táplálkozó szándék vitte előre. És győzedelmeskedtek. Később mondta egy zenekari tag, hogy egyedül Gazsó János tudta végigénekelni úgy a szerepét, hogy egyszer sem remegett meg a térde. De mit számít az izgalom, amikor a közönség mosolyog, derül, élvezi ezt a számára szokatlan bővérű játékot.

Az idegességnek mindenki arcán más-más jelei mutatkoznak. Mellettem a debreceni direktor szinte mozdulatlanul ül, lelkében nincs is itt, hanem a színpadon, és minden szereplőbe szeretné beleönteni az ő mesterséges nyugalmát. N. a közönség minden moccanására, halk morajára diadalmas arccal fordul felénk. T. még dudolja is a dallamokat, a közösségvállalás áhítatával. — Én meg izgek-mozgok a bársonypamlagon, helyemet sem találom, legszívesebben

---

ALEKSZANDR NASZIBOV:

REJTEKHELY AZ ELBÁN

(35.) Fordította: Szathmári Gábor

S még mielőtt Aszker valamit is szólhatott volna, Lange kirohant a házból.

— Álljon meg! — kiáltotta utána Aszker. — Megyek én!...

De Lange már nem hallotta. Csak rohant, mint aki eszét vesztette.

Lizel továbbra is sírt, jajveszékelt, dobálta magát az ágyon. Aszker tehetetlenül állt mellette. Aztán eszébe jutott, a mosdóhoz rohant, megmártott egy törülközőt a vízben, s az asszony homlokára tette. A gyógyszerszekrényben valériána-cseppeket talált. Csepegtetett belőle egy pohárba, s nagy nehezen megitatta Lizellel.

Eltelt néhány perc. Az asszony kezdett megnyugodni. Csendesebb volt a sírása. Erőtlenül, mozdulatlanul feküdt az ágyon. Időnként görcsösen összerángott.

... Eltelt egy negyedóra, s Herbert még mindig nem jött vissza. Hirtelen Aszkert is szorongó érzés fogta el. Hol lehet Lange? Miért marad el ennyi ideig?

Aszker kijött a szobából, s türelmetlenül járt fel-alá a verandán. Csend volt a házban. Csak időnkint hallatszott ki tompán a zárt szobaajtó mögül Lizel csendes szipogása. Aszker idegességet érzett. Remegő kézzel nyúlt a tárcájába cigarettáért, s gyújtotta meg az öngyújtóját.

Eltelt még vagy öt perc. Aszker most már világosan látta: valami történt. El kell hagynia a lakást. Nincs más kiút: el kell mennie. Igen, el innen, amíg nem késő!

Egyik perc telt a másik után, s ő még mindig ott állt. Nem volt ereje elmozdulni. Visszatartotta a tudat alatti remény: hátha jóra fordul a dolog...

Az ablak alól hangok hallatszottak. Aszker kilesett a függöny mögül. Úgy tűnt, mintha cipelnének valamit.

— Ide — mondta az egyik férfi. — Láttam, ebből a házból szaladt ki.

Aszker szíve vadul verni kezdett. Nehezen szedte a levegőt. Izzadtság verte ki a homlokát...

Kopogtak az ajtón.

— Ki az? — kérdezte Aszker, s alig ismerte meg a saját hangját.

— Nyissák ki — szóltak kintről. — Szerencsétlenség történt.

Aszker megrántotta az ajtót, majd mégegyszer és harmadszor is, de nem nyílott. Akkor jött rá: hiszen zárva van. Kapkodva kereste, s aztán dobajjal csapta félre a belső tolózárat. Az ajtó kinyílt. Négy férfi hozta a karján a mozdulatlan, falfehér Langet. Egyenruhája össze-vissza szakadozott volt.

Az emberek nagynehezen becipelték a verandára.

— Hová tegyük? — kérdezte az egyik férfi, Aszkerre nézve. Abból, ahogy a férfi kérdezte, Aszker megértette: Lange halott.

Aszker a hálószobaajtóig hátrált, s nekidőlt háttal.

A konyhába vitték a holttestet. Összetolták a hokedliket, arra tették rá. Két kezét a mellére tették, de az egyik azonnal leesett oldalt, s élettelenül csattant a konyha kö-

HOLLÓ LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ RAJZAINAK KIÁLLÍTÁSA

a Nemzeti Galériában

Holló László

Oly szép az érett emberi mű. Pedig mindnyájan hogy félünk a kortól, és íme, az alkotó számára szinte mindennapos aratást jelent. Holló Lászlóról, a hetvenhét éves mesterről évtizedekig alig tudtunk valamit, mert debreceni magányában gyümölcsfákat nevelt és — úgyszólván magának festett. De hogyan festett! Azt lehetne képzelni, hogy a gyümölcsösben való foglalatoskodás kontemplatív munka, időt, alkalmat ad a tűnődésre. Holló László vérmérséklete azonban csattogó ellentétekben, hatalmas szín-szimfóniákban szólalt meg igazán. Festészetének romantikus heve, indulati tartalma szinte ellentmond az életformának, amelyben — látszólag elzárkózva az élet mozgásától, a világ változásaitól — legeröteljesebb éveit töltötte.

Most bemutatott rajzai jó három évtized bőséges terméséből válogatva, kifejező erejének, csillapíthatatlan indulatainak remek tükrei. De nemcsak belső életét és vonalvezetésbeli finomodását tanusítják e szép kréta- és tusrajzok, valamint akvarellek, hanem azt is, hogy a korábban rövidsugarú kör, melyet megvont, hogyan tágult 1949-től fogva és hogy bár ömaga a kör középpontja mindvégig, a szélesebb körbe belevonta világunk — világa — új jelenségeit. Ma is számos önarcképe az életmű tengelye és itt látható pompás portréin a kutató szenvedélyt, a megismerés szomjúságát és a megfogalmazás örömét rajzolja meg. De nemcsak önarcképein látjuk ezt a jellemfaggató, nemes kíváncsiságot, hanem a Tisza néniről készített fejtanulmányok is kerek világot tárnak fel. Gyerekekről készült rajzai pedig valami rejtett nosztalgiát árasztanak, mind a szomorú kislányfejek, mind Szabó Anti öntudatos, pisze arcocskája vagy a *Bánat* erőteljes modellálású kendős asszonya.

Már korai, a húszas évek végén készült aktjai olyan expresszívek, a kifejezéshez szükséges túlzásokkal, hogy Kokoschka és Soutine művészete ötlik fel a nézőben, holott az sem biztos, hogy ismerte volna nevezetteket. A vonal s az azzal határolt forma számára mindenkor a heves érzelem hordozója, olyan emberi viszonylat kifejezője, amely nélkül igazi művészet el sem képzelhető. S ahogy ráébredt a környező világ vehemens fordulataira, úgy rokonult azzal és úgy rebbent és röppent kezében a toll, csordult a tus, hogy megragadja az igáslovak, emberi gyötrelmet sugalló feszülését a teher alatt; hogy felfigyeljen az addig is ismert és látott cigányok újfajta létére, amint éppen a fogorvosnál sorakoznak. Meglátta és kifejezte a »másfajta nép, újfajta raj« munkálkodását a közösben, a szépen komponált *Női brigád*, vagy a *Krumpliszedők* című rajzokban. Akvarelljei olajfestményeire utalnak, de saját műfajukban nem adnak többletet, ám rajzainak lendülete, frissesége, nyugtalan vonalainak, zaklatott foltjainak beszédessége a fekete-fehérben elmondható maximumot nyújtják.

Gyönyörű örökségünk, a nagy alföldi festészet továbbfejlesztője *Holló* László, akinek helyét máris Koszta József és Tornyay János mellett jelölhetjük ki.

Oelmacher Anna

*

A kiállítást szombaton nyitották meg. *Pogány* Ö. Gábor főigazgató üdvözlő szavai után dr. *Béres* András, a debreceni Déri Múzeum igazgatója méltatta a művész munkásságát, és ismertette a tárlat anyagát. A kiállítást február végéig tekintheti meg a közönség.

Pigalle

Kétszázötven évvel ezelőtt, 1714. január 26-án született Párizsban a szépség és hajlékonyság nagy francia mestere, Jean Baptiste Pigalle. Rómában tanult, az utolsó francia Bourbon-királyok korának kiemelkedő szobrászművészévé vált, s Párizsban is halt meg, 1785-ben, 71 esztendős korában. Az ő nevét viseli a montmartrei művésznegyed Pigalle tere.

Királyok, a katolikus egyház és a királyi Franciaország nagy családjai voltak a megrendelői. Mercurius-a és Venus-a XV. Lajos számára készült, a két — terjedelmére is nagy alkotás — végül ajándékozás révén Frigyes porosz királyhoz került, Sanssoucibe. Pigalle faragta Móric szász marsall nevezetes síremlékét, amely a strasbourgi Szent Tamás templomban áll. Az ő alkotása d'Harcourt francia marsall síremléke is. Számos francia katolikus templomban több műve hirdeti emlékezetét.

Kora egyik kiemelkedő francia szobrásza — a királyi és az egyházi megrendeléseken kívül — belső sugallatra is dolgozott, és megmintázta a francia felvilágosodás korának előfutárait. Meztelen Voltaire-je a párizsi Institut de France-ba került, Diderot mellszobrát pedig a párizsi Louvre-ban őrzik.

A klasszicizmus formanyelve vonzotta, az emberi test szépségét, báját és eleganciáját törekedett kifejezni hosszú alkotói pályája során. Huszonnyolc éves korában, 1742-ben tűnt fel Párizsban, ahol Hermest ábrázoló szobrát mutatta be. Hermes-e olyan feltűnést keltett, hogy a fiatal alkotót tagjává választotta a párizsi Akadémia. A királyi és egyházi megrendeléseket meg-megszakítva alkotta klasszikus szépségű szobrait, amelyek az emberi test hajlékonyságát és az értelem fényét kívánták kifejezni.

A legújabb Larousse-ban látható, kis, bélyeg nagyságú arcképe profilból ábrázolja; a képen vendéghajas, telt arcú férfinak látszik, arcán klaszszikusan mély nyugalommal.

Képzőművészeti napló

Kiállítás nyílik meg január 29-én Hincz Gyula grafikáiból a Dürer-teremben. A kiállítás megnyitóján Weöres Sándor költő verseiből ad elő.

♔

Kántor Sándor karcagi agyagipari művész idén rendezi meg Budapesten első gyűjteményes kiállítását. A kiállításon 200 alkotását mutatja be, amelyek már világhírnévre tettek szert.

♔

Halápy János »A Balaton fényei és virágai« című emlékkiállítása ma nyílik meg a tatai Kuny Domokos Múzeumban.

♔

Húsz mai izraeli festő műveiből rendeznek kiállítást májusban a wiesbadeni városi múzeumban. Ez lesz az izraeli festők első átfogó kiállítása a Német Szövetségi Köztársaságban.

⊙

A Folia Archeologica, a Magyar Nemzeti Múzeum 1963-as évkönyve a napokban készült el a Képzőművészeti Kiadónál. A kiadvány tizenhat tudományos dolgozatot közöl. A Folia Archeologica példányait körülbelül 450 külföldi múzeumnak és szakintézménynek is megküldik.

Magyar Nemzet
1964 jan 26

már egy másik kaptárra szállt le. Az előbbi jelenet megismétlődött. Kopogott és várt, de most már barátom, a kaptárak tulajdonosa nem várta meg, hogy kijön-e megnézni a kopogás okát a méhecske, maga ment ki sietve a kertbe. Rongydarabokkal, gyékénycsíkokkal elzárta a kaptárak küszöbét, nehogy ez a kicsi, de úgy látszik, okos állatka megdézsmálja féltve őrzött méh-állományát.

Ur György

Hol a helikopter?

Megnéztem a moziban a Hattyúdal című új magyar filmet. Jól szórakoztam, tetszett a film — valami mégis megzavart. Kritikájukban azt olvastam, hogy a Hattyúdal első jelenetében helikopter köröz a város felett. A film nem így kezdődött; gondoltam, hátha később jön a helikopter. De a film végéig hiába vártam. Hol a helikopter?

Semjén Béla,
Budapest

*

A Hattyúdal több helyütt szatirikusan utal az Édes élet című olasz filmre. Pécsi Ildikó dézsajeleneténél az egyik szereplő szóban is említi a Dolce vita-t. Az ember — nyilván a rendező perszifláló szándéka szerint — megőrzi ezt a hangulatot, s ha a kritikus elolvassa a forgatókönyvet is, megzavarodik.

A forgatókönyv első képe:

»1. Totál. Budapest egy nagyon alacsonyan szálló helikopterről fényképezve: először elmosódott térképfoltok úsznak előttünk, majd lassan kiélesedik a kép, abban a ritmusban, ahogy közel ereszkedünk a tájhoz. A Duna egészen közel hömpölyög hozzánk, a vízibuszok és uszályok utasai felnéznek ránk. Lárma, kiáltások, robajló forgalom jellegzetes foszlányai, összeolvadva a zenével . . .

5. Kistotál. . . . bérházudvar. Szinte benn vagyunk az udvarban, a folyosón állók felnéznek . . . És most ismét elúszik a zene s csak az élet lármája . . .«

Valóban, a képsor emlékeztet a Dolce vita kezdő képsorára. De a film alkotói — helyesen — nem forgatták le ezt a képsort. A kritikus viszont baklövést követett el, ha szándéktalanul is, hiszen a forgatókönyv még nem a film, csupán a film »fogalmazványa«.

Természetesen ez semmit sem von le a film értékéből, és a kritika lényegét sem revideálja, amely végső soron azt mondja: »A Hattyúdal megfelelő film, mondanivalója helyes.«

k. a.

szerkesztőség figyelmét egy munkaközösség létesítésének lehetőségére. A *»Nyugdíjas műszakiak munkaközössége«* tagjai sorába fogadna minden nyugdíjas mérnököt és magasabb képzettségű technikust, s *a munkaközösség célja* a következő lenne:

Szervezetten foglalkoztatni a vállalkozó nyugdíjas műszakiakat tapasztalat-átadási munkákban.

Elfekvő ötleteik, elképzeléseik, találmányi gondolataik, új termékre és új iparágakra vonatkozó javaslataik stb. rendszerezett rögzítése, összegyűjtése szakmák szerint.

Vállalatok, gyárak, oktatási dokumentációs, illetve szakirodalmi anyag összegyűjtése és rendezése.

A szabványosítási munkákban értékesíteni a kiforrott szakfelfogást és tapasztalatokat, végül történelmi és szakmúzeumi anyag összegyűjtése és rendezése.

A *Nyugdíjas műszakiak munkaközössége* úgy működne, mint például az ügyvédi munkaközösségek. Ha a tag tevékenysége a munkaközösségnek anyagi jóváírást is jelent (szerzői honorárium, szaktanácsadás, fordítás, találmányi és újítási díjak) 30 százalék a közösségé, 70 százalék a tagé.

Dr. Magyari Endre
ny. postaműszaki igazgató

Hogyan fertőzi a szennyezett levegő a helyes magyar mondathangsúlyt?

Élénk figyelemmel kísérem a Magyar Nemzet hasábjain *a fővárosi levegő szennyezettségének* megszüntetése, illetőleg csökkentése érdekében folyó küzdelmet.

Nem tudom pontosan megmondani, hány évvel ezelőtt tűnt fel először, hogy a rádió híreiben a felolvasók gyakran vétenek a helyes magyar mondathangsúly ellen.

A rádió a jelentkezők közül a legkiválóbb bemondókat választja ki. S valóban, a kellemes hangú, kifogástalan gondossággal, tisztán artikulált szövegolvasásban csak a mondathangsúly szempontjából fordulnak elő bosszantó hibák. Azok az esetek még mindig a kisebb hibák közé sorolhatók, ha a mondat közepén gyakran olyankor is megállnak néhány tizedmásodpercre, amikor ezekre a megállásokra értelmileg semmi szükség sincs. Sokkal bosszantóbbak és kirívóbbak azok a hibák, amikor *az összetett mondatokban* a tagmondatok határán úgy állnak meg, és úgy eresztik le a hangsúlyt, mintha vége volna az egész mondatnak, s rövid szünet után a *hogy, ahova, mert, amely* stb. kötőszóval kezdődő, önmagában értelmetlen mellékmondattal folytatják a felolvasást.

A rádió műsorszámai közül a leggyakrabban hallgatott műfaj a hírmondás. Ennek következtében *a mind gyakrabban hallható hibák országszerte rontják a helyes magyar mondathangsúlyt.* Elítélhetők-e ezért az újabb nyelvrontásért a rádió bemondói? Semmiképpen sem! Az elkövetett hibák nem hiányos nyelvtani ismeretekből vagy felületességből származnak. Aki megfigyelte, észrevehette, hogy a fővárosban majdnem minden második ember köhög, s majdnem minden ember hangja fátyolozott, rekedt; a pestiek nem győznek krákogni, s beszélgetés közben *gyakran a szavak közepén is megtorpannak, elfogy a lélegzetük.*

A helyes magyar mondathangsúly ellen mind gyakrabban vétő rádióbemondók beszélő- és légzőszerveiben is megkezdte a károkozást a fővárosi levegőben felhalmozódott füst, korom, kéndioxid, kéntrioxid, szénmonoxid, szénhidrogén, benzpyrin és más hasonló mérgező anyag. Lehet, hogy kórtanilag még nem mutatható ki, de a gyakorlottabb nyelvészfülek már észreveszik a fertőzést. Ez az ártalom is nyomatékosan figyelmeztet arra, hogy minden illetékes hatóság haladéktalanul, anyagi áldozatokat nem kímélve, tegyen meg mindent a levegő tisztasága érdekében.

Kiss József
nyug. tanár

KÉSZPÉNZÉRT IS VÁSÁROLUNK

tavaszi és nyári felső

RUHÁZATI CIKKEKET,

jó állapotban levő

kétsoros

ÖLTÖNYÖKET

összes felvevőhelyeinken

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ V.

1964 FEB 9.

1021

Holló László

Hej, Holló László!...

A félegyházi Holló László, Kossuth-díjas festőművészünk, hosszú évtizedek óta Debrecenben él, de szülőmegyéje édes gyermekeként tartja őt számon — s ő is a Kiskunság hű fiának vallja magát, jó mélyen benne már hetvenes életéveiben. Nemrégen a Műcsarnokban festményeit ünnepelték műértők és művészetbarátok, s hivatalos és nem hivatalos ország, most pedig grafikai művei előtt tárta ki kapuját a Nemzeti Galéria. Ez alkalommal emlékezzünk régi meleg sikereire; a félegyházi népet, sudár szép lányokat, kiskunsági tájakat és embereket olyan fényes és mély realizmussal ábrázoló képeire — s megállapíthatjuk, hogy az ifjúkor hollószárnyain innen röppent először magasra, s most kései életkorában, mint fehér hollót, talán a legigazibb szeretettel és nagyrabecsüléssel mi üdvözöljük innen, a szülővidék székvárosából.

De külön ezt is megkérdezzük most: Hej, Holló László, emlékszel-é?

Ötvenkét évvel ezelőtt együtt töltöttük a telet Párizsban: veled és Koródy Elemér szintén ifjú piktor barátunkkal, valamint annak gyermeteg lelkületű kis feleségével, Mártuskával, akit Koródy úgy szöktetett meg mátkájául Mármarosból, s tanúskodásunk mellett a zürichi városháza anyakönyvi hivatalában vett feleségül, mert ott a még kiskorúakat is összeadták — szülői beleegyezés nélkül is... Ők már mindketten, rég halottak, de mi még élünk — s ma, ezernyi ábrándvesztés után is, éppen úgy lobogunk a szépművészetért, mint lobogtunk akkor...

Karácsonyra édesanyám egy fadobozba ágyalt nagy szilke „szárnát" — azaz töltött káposztát küldött nekem Vásárhelyről Párizsba. Ti éppen ott voltatok nálam hatodik emeleti kis manzárd szobámban, a Faubourg Saint Jacques-en s veletek együtt bontottuk le a drága küldeményről a papírburkolatot. Akkor ért bennünket az első öröm: a doboz tetején tussal pingálva ezek a bohém szavak kiáltottak ránk: „Cézanne! Cézanne! Cézanne!.. nkó Tornyai de sz..t-éri." — Tornyai János, nekem már akkor is öreg barátom, a később oly naggyá nőtt festőművész erős karakterű betűi voltak azok. Anyáméknál volt látogatóban, segített a csomagolásnál — s a dobozra rittyentette „üdvözletét". Az önmagának ajándékozott „megnemesítés" akkori teljes „helyzet energiátlanságára" vonatkozott — s Ady sóhaját is jelentette: Mit ér az ember, ha magyar!... Cézanne, a nagy francia impresszionista piktor híre és neve akkor, halála után hat évvel, járta be a világot, s Tornyai már Párizsba indulásom alkalmával lelkemre kötötte, hogy a Louvre-ban, a Luxembourg múzeumban, Durand Rouel-nál és mindenütt keressem és lássam Cézanne képeit s írjak neki róluk.

De nagyobb gyönyörünk lett ám a szárnát! Húsz hatalmas töltelék volt a szilkében, mi négyen voltunk, de véletlenül beállított még egy Beniamin Coria nevű mexikói ifjú művész kedves ismerősünk — így öten feküdtünk neki a gázon jó meleggé hevített hazainak. Egy ültő helyünkben mind megettük, mégpedig nemcsak a szárnát, mind a húszat, hanem a velük járt dagadókat és kolbászdarabokat is! Ha jól emlékszem, Mártuska kicsit rosszul is lett, de a Pommard, a jó barna burgundi borital, egykettőre kiemelte az emésztés letargiájából...

Ugye emlékszel, Holló László? Te voltál azután az, aki a Cézanne-kutatásban vezéreltél bennünket s fényes érzékkel és hozzáértéssel megmagyaráztad, micsoda nagyszerű festői bátorság jelentkezik Cézanne egyéni impresszionizmusában, amely a reális igazságot hirdeti. — Nézd el nekem, ha most rosszul fogalmazom meg akkor volt tanításodat és lelkesedésünket, dehát én soha nem lettem tudósa a műbírálatnak, hanem csak hű szeretőmese a művészetből kitündöklő igazságnak.

S éppen az igazság az, ami a te életművedet a szocialista realizmus legfontosabb művészi értékei közé emelte és már tárolja népünk nagy kincseskamrájában. Szülővidéked öröme is ott áll most őrséget a Nemzeti Galéria díszes kapujában.

Simonka György

PETŐFI NÉPE

Magyar Hirdető
SAJTÓTIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Móra Ferenc emlékezete

Olyan ritkán emlegetjük, mintha elfelejtettük volna. Pedig Móra Ferencet nem lehet elfelejteni. Aki egyszer is kézbe vette valamelyik könyvét, s abból akárcsak egy oldalnyit is elolvasott, nem tud szabadulni a vágytól, hogy megismerkedjen műveivel, életével, munkásságával. Írásaiból a csendes derű, a fanyar humor, és valami keserű árad. A gyermekkor szívfájdító emlékeit, könnyesvidám perceit, s a föld népe, a „célszerű szegény emberek" hamis illúzióktól megtisztított életének képeit rajzolgatta. Nem volt nyíltan lázadó, de majd minden írása vádirat korának testet-lelket sorvasztó légköre, embertelen törvényei és a kisembereket megnyomorító rendje ellen.

Csendes, citerásnak tartotta önmagát, aki a magyar pusztaságban pengeti dalait. Nagynagy szerénységénél csak mérhetetlen emberszeretete és segíteni, hatni akarása volt a nagyobb. Ez vezérelte tollát, amikor szegedi újságíróként a kis félegyházi hajlékra, édesapjára — az öreg foltozó szűcsre — és lakóhelyükre, a Daru utcára emlékezett. Ez sarkallta — a nagy nyilvánosság előtt ma még kevéssé ismert — háborúellenes, s az új rend eljövetelét is meglátó, majd azt bátran üdvözlő publicisztikai cikkeinek megírására. És amikor ismét sötétség borult a magyar égre, kereste és meg is találta azt a formát, amely lehetővé tette számára, hogy mégis kifejezze érzéseit, gondolatait a szépirodalom, a különféle újságírói és írói műfajok érzelmekre, emberi indulatokra ható gyönyörű nyelvén.

Móra Ferenc életének nem kicsiny és nem jelentéktelen szakasza — éppen a gyermek- és diákévek egész életre kiható sok-sok emléke — fűződik Félegyházához. Nemcsak a kegyelet és a tisztelet mondatta vele: „Engem Félegyhá[illegible]

Ismerjük — már lapunk is publikálta — az ódát, amelyel tizenhat esztendős diákként a kecskeméti Katona-emlékünnepségen köszöntötte a „halhatatlan kecskeméti Bánk bánt", vagy a Pusztaszeren című költeményét, amelyben 17 éves fővel a királynak tesz szemrehányást, amiért nem jelent meg a millenneumi ünnepségeken.

Félegyházai 48-as hagyományainak is része volt abban, hogy Móra Ferenc, a későbbi szegedi újságíró, háborúellenes cikkeivel az orosz forradalmat üdvözlő írásaival, s a munkástanács tagjaként elmondott beszédeivel is hitet tett a kisemberek iránti hűségéről.

Az érzelmi szálak Félegyházához való kötődésében azonban nem kis része van az ifjonti évek legszebb élményének, a szerelemnek is. Talán még szülővárosában is kevesen tudják, hogy a Héderi Antal utca — volt Szapári utca — 16. szám alatti kis, zsúptetős épület milyen Móra-titkokat rejteget. Ötévi jegyesség és sok-sok itt töltött kedves este után vitte el innét Walleshausen Ilonkát, egy borbélymester özvegyének lányát Szegedre, a már jó nevű újságíró. Móra Ferenc. Megható kedvességgel, játékossággal ír erről az időszakról Panka lányának Az öregház című versében:

„Lelkem Panna lányom,
Mese, mese, mátka —
Nem tündérkastély ez,
Öreganyád háza.
Nincsen neki tornya
Kacsalábon forgó,
Alacsony kapuja,
Szívesen nyikorgó..."

A királylány, aki lakta — Panka édesanyja —, a királyfi, aki látogatta — Panka édesapja. Ha nem is küzdött hétfejű sárkánnyal, de azért az eltelt sok esztendő nem v[illegible] „könnyű" számára:

Holló László

Holló László grafikai kiállítása a Nemzeti Galériában

1

Hazánk nagy öregjei között *Holló László* a legfiatalosabbb energiával alkotó művészek közé tartozik. Ma is éber figyelő és feldolgozó, képes a folytonos megújulásra, fejlődésre. A lényegében azonos, visszatérő témák is mindig külön jelentést kapnak ecsetje vagy ceruzája alatt; a lényegkeresésben mélyebbre és mélyebbre hatol, friss felfedezéseket rögzít gazdag és különösen erőteljes színvilágával, szándékait rendkívüli biztonsággal követő vonalaival.

A kiállítás rendezői gondosan készültek arra, hogy a szinte páratlanul termékeny Holló László tömérdek rajzából olyan válogatást tárjanak a közönség elé a *Nemzeti Galéria* kiállító termében, amely – ha szükszavúan is – de jelzi a grafikai műfajokban is kiemelkedőt nyújtó művész fejlődésének fő vonalát, jellemző témaköreit, eredeti rajzi megoldásainak néhány emlékezetes típusát. A kiállítás sikere igazolja a törekvést. Holló László újabb lépést tett a közönség felé, tovább oldódik magánya és elszigeteltsége, noha műveinek még csak kisebb részét sikerült az érdeklődők elé tárnia.

Holló művészetét jellemezve, elsősorban színvilágát szokták kiemelni, parázsló színözönét, romantikusan erőteljes színfantáziáját. És valóban: egyik-másik képén a színek olyan eleven dinamizmust, nyers, szenvedélyes feszültséget sugároznak, hogy szinte fizikai erő kell elviselésükhöz, befogadásukhoz. Legjobb festményein azonban ezzel egyenrangú rajztudás, határolókészség, vonalbiztonság segíti az élmény és mondanivaló adekvát megformálását. Rajzai pedig – a most kiállítottak is – bizonyítják, hogy a vonal (néha festői folt- és tónushatásokkal kiegészítve) magában is alkalmas eszköz számára ahhoz, hogy a világból újabb és újabb tartományokat hódítson meg, önmegfigyeléseinek, jellemfeltáró analiziseinek újabb és újabb dokumentumait rögzítse.

Grafikai művészete is valóságélmények, tapasztalatok lényegét viszi papírra, a lényeget, az általánosítottat, sajátos és különös mélységekkel. Szuverén egyéniség, következetesen érvényesülő eredeti szemléletmód irányítja fáradhatatlan megismerő, feltáró és teremtő szenvedélyét. Ebből származik rajzművészetének, formaalakításának eredetisége. Azt jelzi, hogy megtalálta a sajátos látásának és mondanivalójának megfelelő kifejező eszközöket és módokat. Számos rajza tanúsítja: annyira birtokában van a rajztechnikának, hogy már uralkodik a „szabályokon" is, a maga törvényei alá rendeli őket.

Festészetét, de grafikai művészetét is többször érte az *alaktorzítás* vádja. Voltak, akik ezen az alapon rajztudását, jellemző képességét vonták kétségbe, mások valamilyen szemléleti hibára gyanakodtak. Pedig legtöbbször csupán az arc, a kéz, a test részletező kidolgozásának tudatos mellőzéséről, elhanyagolásáról, sajátos absztrakcióról van szó. Máskor meg a realitásnak olyan heves, expresszív természetű kivetítéséről, hogy a „torzítás" lényegében nem más, mint fokozás, de a valóságban rejtező tendenciák, tartalmak kiemelő fokozása, különös hangsúlyozása. Ez magyarázza pl. azokat a régebbi rajzait, amelyeken a szegénység, az elesettség, az igahúzó erőlködés, a kemény sors a tulajdonképpeni téma. Többnyire állatrajzok ezek. A mostani kiállításon is szerepel néhány ilyen típusú rajz: *Fuvarosszekér, Vágtató lovak, Fuvaros.* (Épp ezek közül választott illusztrációt a kiállításról szóló híradásához, ill.

Alföld 1964 nov.

mellynek tagadhatatlan létele és kiterjedett munkássága az egész organizált teremtéseken a tapasztalásban nyilvánvaló . . .

Felveti az evolúció, a fejlődés gondolatát, s különösen jelentős, hogy a maga korában nálunk igen merészen, az ember fizikai lényét az állatvilág részeként, a fauna rendszertanába illesztve tárgyalja. Nagy buzgalommal írtogatja, ahol csak erre módja van, az állatvilág körül különösen sűrűn burjánzó „mesés szennyeket": babonákat. Mindezzel a könyv hatékonyan járult hozzá a hagyományos bibliai, emberközpontú természetszemlélet szétrombolásához.

Nevelő hatása annál is inkább érvényesülhetett, mert Földi sikeresen valósította meg az előszavában maga elé tűzött célt, a közérthetőséget. Ma is bámulatos, menynyire ki tudta küszöbölni a tudományos nyelvből az idegen szavakat, méghozzá anélkül, hogy erőltetett szóalkotásokra szorult volna. Találomra kiválasztott 20 lapon (100–110, 230–240), nem számítva a latin és német műszavakat, amelyeknek magyar megfelelőjét is adja, mindössze 15 idegen szót használ, de ebből is 5 rég meghonosodott (familia, régula), kettő olyan faji név, amelyet ma is ebben a formában használ a tudomány (narvál, fizéter), egy pedig egészen speciális szó, bálnavadász szakkifejezés (thrán).

Az olvasónak „a szisztémához édesgetése" érdekében sok érdekes néprajzi, etnológiai adatot ismertet az állatokkal kapcsolatos népszokások köréből, s a száraz Földi, nem titkolva, hogy maga is gyönyörködik, itt-ott lírai hangon mutatja fel a természeti szépet:

„A tollaknak színe sokféle, sok madarakban leírhatatlan szépek. Ezek az ő eleven, világos, kellemetes, sokféle elegyedések által öszvefolyó, veres, zöld, sárga, arany színekkel, ée., tündöklő ragyogásokkal, majd minden egyéb teremtések felett emeltettek."

Gyakorlatiasságából azonban nem enged. Az állatok hasznának-kárának mindenkor bő teret ad, a patkány leírásához nem felejti el mellékelni a patkányírtó receptjét sem.

Tömör prózája, bár nem göröngytelen, képiesebbé, hajlékonyabbá és – nyilván verstani tanulmányai nyomán – zeneibbé, numerózusabbá vált; olykor szinte időmértékes versként zeng: „. . . farka rövid, bolyhos. Fogai/m/mint[1] az elébbenieknek: megeszi s a/f/földbe elássa; ugrásra /m/mint repülésre. Kisebb az evetnél . . .

*

Kora egyik legkülönb polihisztora volt. Sokoldalúsága azonban nem csapongó, passzionátus szemelgetés a tudományokban, mint a középkorias polihisztori becsvágyakat szinte századunkig ápolgató debreceni Kollégium annyi neveltjéé, professzoráé.

Pályája tudatos életterv keretében alakul. Szükségszerű sorrendben követik egymást a feladatok, amelyeket maga elé tűz, s a maga csöppet sem csillogó, de nagyon megbízható tehetsége adta lehetőségeken belül sorra megold. Annál elszomorítóbb, hogy a sors mostohaságából életműve mégis csonkán marad.

E sorrendet a nemzeti művelődés belső logikája diktálta. Nem írt le egyetlen mondatot, amelyet ne ez sugallt volna. Ha verseiben olykor könnyed vagy akár léha hangot üt meg, egyedül a nemzet csinosodása lebeg szeme előtt, a magyar nyelv és stílus lehetőségeit kémleli. Ilyen ballaszttal bizony nem röpülhet, de nincs is szándékában. Higgadt, okos, gyakorlatias, puritán, a haza előbbrevitelén fáradhatatlanul szorgoskodó. A citoyen-erények egyik korai magyar megtestesítője. Teljes joggal adta neki Csokonai a „tiszta polgár" rangját.

JULOW VIKTOR

[1] Földi tájnyelvi kiejtése szerint átírva

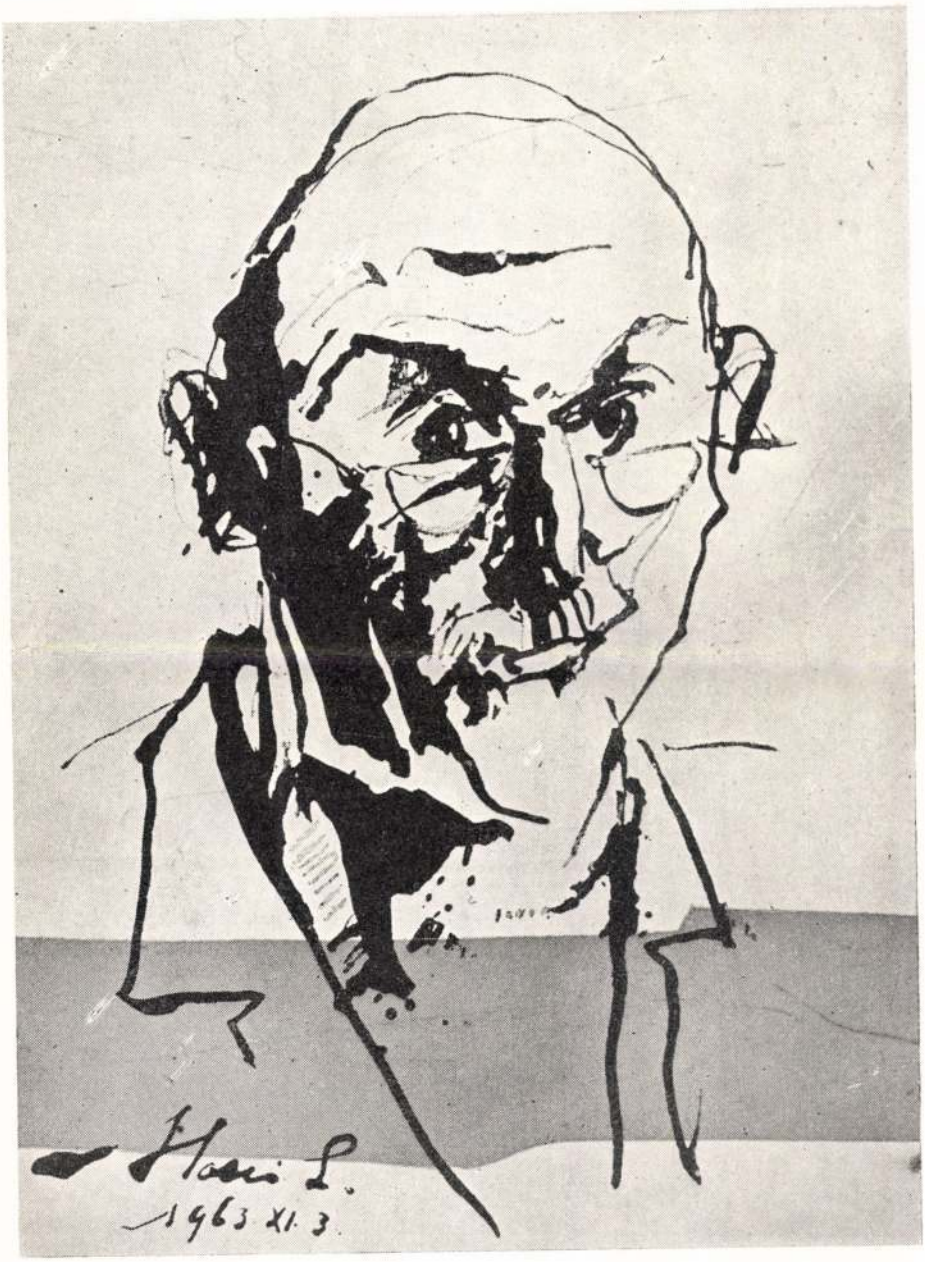

Holló László: Önarckép

Holló László: Vízhordó

Holló László: Leánytej

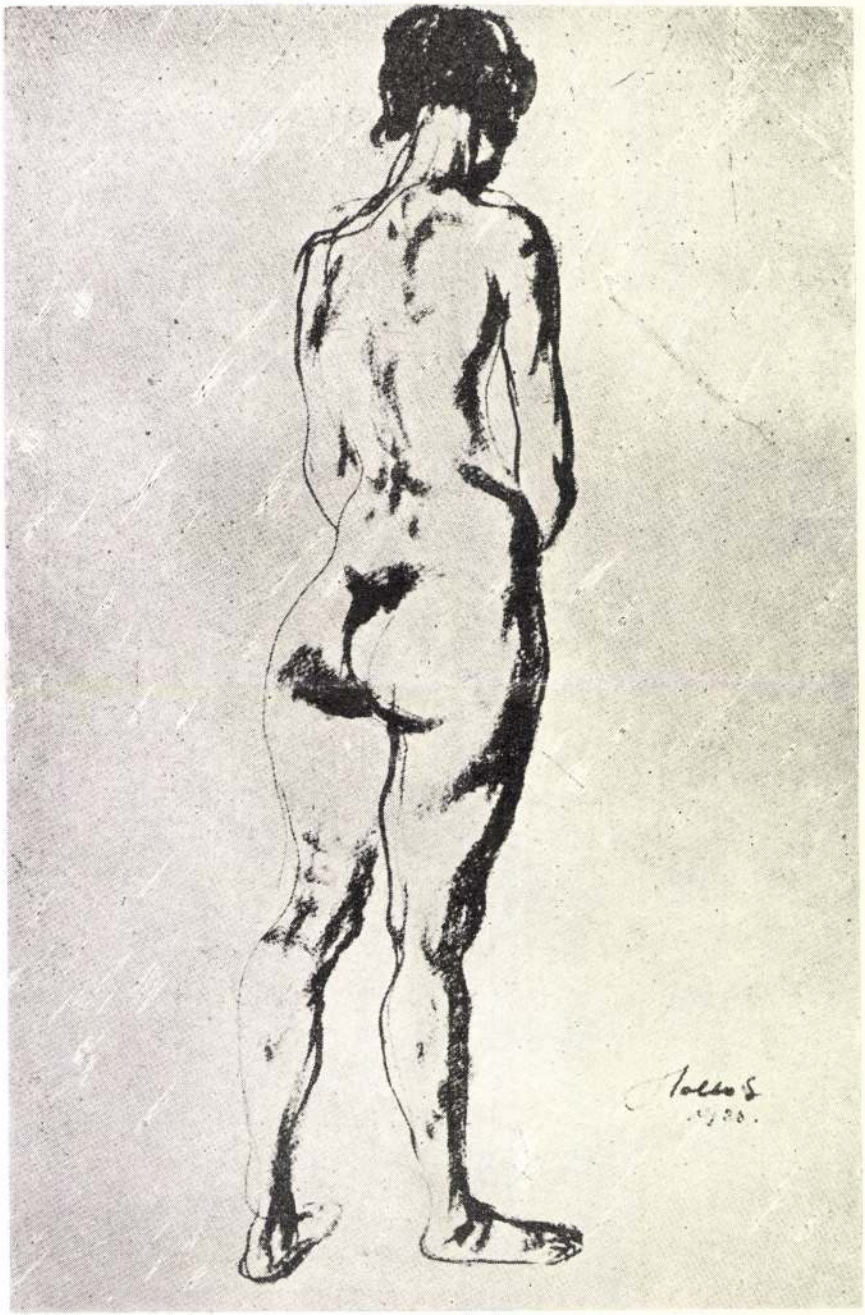

Holló László: Akt

beszámolójához a Népszabadság és az Élet és Irodalom.) A szigorú valóságigény jellemzi akt-rajzait is. Szemléletéből teljesen hiányzik az idillizmusra való hajlam, nem akarja „átköltőiesíteni" se témáit, kizárólag a realitás hitelére törekszik.

Holló László rendkívül gyors, dinamikus, intenzív munkával alkotja festményeit, grafikái pedig – létrehívásuk időtartamát tekintve – jórészt rögtönzésszámba mennek. Ezzel a módszerrel csak a kivételes rajztudású művész alkothat valódi értéket, ill. gondolnunk kell arra, hogy nála a témának huzamos belső érése készíti elő az alkotás pillanatát, a modellt is csak akkor állítja maga elé, amikor már a „nyelve hegyén" van a mondanivalója, a közvetlen látvány tehát jóformán csak a kifejezés, az ábrázolás elindítója és ihletője. És mivel témái belső érlelődésének folyamata is valóságimpulzusok vonulatán át halad a kiválasztódás, a tudatosulás felé, ezért művészi mondanivalói is a valóságot, a humanizált valóságot revelálják. Ezen a ponton határolhatjuk el leginkább Holló művészetét, rajzművészetét is az akadémikus-naturalista hagyománytól, a XIX. századi realizmus hagyományaitól is, de nem kevésbé századunk dehumanizált, absztrakt irányzataitól. Holló figyelmét sose a látvány felületi valósága ragadja meg, nem ennek akar hű, esetleg bravúros tolmácsa lenni. Ösztönös és tudatos energiái egyaránt a szociológiai értelemben vett lényeg, a sorsszerű, de társadalmi szempontból lehetőleg konkrét jelentés megkeresésére és kifejezésére irányulnak. Ugyanakkor – másfelől – az általánosítás és elvonatkoztatás útján ugyan maga is messze megy – az absztrakt irányzatok éppen lényegüknél fogva állnak távol tőle: a tapasztalati valóságtól, az eleven élettől, az embertől való elidegenedésük miatt. Holló hisz a tapasztalásban, az emberben, híven őrzi a művészet humanista hagyományait.

Rajzainak egy része mondhatni kettős jelentéssel bír. Azokra gondolunk, amelyek egy-egy stúdium termékei, gyakran sorozatban, előkészületek érlelődő tervekhez, a kialakulás fázisait tükrözve. Ugyanakkor ezek a darabok többnyire önálló értéket is jelentenek, mert a téma kitisztulásának fázisai a maguk szintjén határozott látomásban, belső érzéklésben konkretizálódnak: tehát sajátos mondanivalót is kifejeznek. A rajzok másik részében a grafikai forma nem tanulmányt jelez, hanem adekvát, végső alakot. E rajzok között olyanok találhatók, amelyek egyenértékűek a vásznak, az „előkelőbb műfajok" megfelelő változataival. Ezen a kiállításon több ilyen rajz szerepel. Egyet emelnék ki közülök: a múlt év novemberében készült *Szemüveges önarcképet.*

A képzőművészet történetében példátlan az a lankadatlan szívósság, amellyel *Holló* keresi önmaga személyiségének, belső fejlődésének legmélyebb meghatározó tényezőit. Önarckép-tanulmányainak sorozata az önmagára, önmaga és a világ viszonyára eszmélés stúdiumainak hű tükre. E sorozat most újszerű vonást felvillantó tusrajzzal egészült ki. Az eszközök: a tussal, mint anyaggal és a vonallal, folttal, mint formaelemmel való bánás is meghökkentően bravúros, de az a fontos, amit kifejez mindezekkel: a képről szinte új arc néz ránk. A szemüveg fölött egy sokat tapasztalt ember figyel, mindent értő bölcs derűvel, megértő elnézéssel, több közvetlenséggel és oldódóbban, mint a korábbi változatok bármelyikén. Mintha ott villanna a szemében egy kis összekacsintás is a nézővel: barátsággal, bensőséggel. Holló önarcképtanulmányai vallomás jellegűek, nyilván ez a legújabb is. Mindig szerves, lépésről lépésre haladó belső fejlődésének új állomását jelzi talán?

A tárlat félszáznál alig több grafikája: szén, tus és krétarajzok, kiegészítve néhány akvarellel, a művész fejlődésvonalát 1927–28-tól mutatja. Ha az utóbbi évek terméséből kiállított anyagot szemléljük, szembetűnik az új téma ill. motívum keresése, törekvés jellegzetesebben mai mondanivalók vizuális megfogalmazására. *(Cigányok fogorvosnál* 1961, *Tiszaparti jelenet* 1962, *Női brigád* 1962.) Az ember egyre többször tűnik fel képein úgy, mint közös munkát végző kollektíva: a magány, a magára maradottság érzéstípusával szemben hódítva tért. A folyamat a keresés, kísérletezés fokán mutatkozik, éppen ezért kíváncsian várjuk az újabb eredményeket: a vászonra és papírra vitt világ horizontjának további tágulását.

JUHÁSZ BÉLA

2

E tárlat újból Debrecen üzenetét hozta a fővárosnak. Medgyessy után ő a második az alföldi metropolisból, aki európai távlatokban ismert s értékelt művész. Az élénk figyelmet és vitát kiváltó Szőnyi- és Csontváry-bemutatók idején is megtelt közönséggel a grafikai terem. Számukat növelte a szigorú télben fárasztó utazás után jelenlevő debreceni tisztelők s barátok tömege. Már a megnyitó után gyorsan teltek aláírásokkal s megjegyzésekkel a vendégkönyv oldalai. Az első félórában érezhetővé vált, hogy a Galériában végre önállóan is méltó elismerésben részesült Holló oeuvrejének grafikai része, teljessé téve így egész életműve feltárását.

A kiállítás Holló László sok ezer grafikájából mutat be néhányat, számszerint 64-et. A válogatás munkája egy ilyen termékeny művésznél szokatlan erőpróbát jelent a bírálóknak, de a művek egyenletes mércéje arról is megnyugtat, hogy e példák meggyőzőek. A belső átélés izzása szinte egy magaslatra emeli e rajzokat. Holló tudatosan alakít, elhagy, – nagyon sokat elhagy –, erősen átfogalmaz, így segíti a tartalom expresszív kibontását. A látomás e sajátos Hollói látás prizmáján átszűrve érkezik hozzánk.

Grafikáit a műtörténet mostohán kezelte. Festészete mellett alig említették. Pedig vonalkultúrája értékben egyszintű piktúrájával. Festészetének zenekari hangzása mellett háttérbe szorult a fehér-feketével: szénnel, tussal, sőt akvarellel alakító művészete. Annyira megszoktuk már, hogy nála csak a színekről beszélünk. Pedig elég csak Ingres-t idéznünk: „A rajz a művészet becsületessége". Minden művészetnek csontszerkezete, tartógerendázata – fejti ki a rajzról oldalakon keresztül irataiban. Nem lehet jó semmiféle alkotás, ha a grafikai mérleg állása kedvezőtlen, a színek lobogása mellett nem jut teljes határozottsággal érvényre. A vázlatok, amelyeket a művész csak önmagának szánt, bizonyítékai legyenek igazi énjének.

Most a Galéria tárlatán közel négy évtized anyagából sorakoztat fel példákat, bizonyítva azt is : még ha több esetben készítendő festmények alapgondolatát tárja fel, akkor is önállóan beszélnek e grafikák. Kétségtelen, hogy Holló egy-egy képét a vázlatok hosszú során érlelte. E feljegyzések azonban nem felbukkanó ötletek, hanem kiérlelt élmények egymáshoz közeleső változásai, sokszor jelentéktelen eltérésekkel. Mint egy futam a hegedűn, vagy zongorán, ahol már csak az ujjrenden kell módosítani, hogy gördülékenyebbé váljék. Gyűjtőnek, írónak, műbarátnak különös élmény e vázlatokat összehasonlítani a kész művel, ellenőrizni és „ízlelgetni" az eltéréseket, mérlegre tenni a módosulásokat. Mi az, ami végleg elmaradt a kész műből, hogy formálódott színekbe, ami a helyére került. Amikor sok ezer rajzát átnéztem, többször felmerült előttem: vajon e ládákban, mappákban pihenő grafikai sztenogramok csak névtelen hősei maradnának nagy művek előkészítő stúdiumainak?

E vázlatok a gyorsan iramló vonal segítségével kiragadnak az az életből egy-egy termékeny pillanatot, megszűrve minden felesleges többlettől. A művész nem is fejezi be gondolatát, rábízza a nézőre, hogy annak benső látásában záruljon a folyamat. Bár e rajzok tömörségükben elgondolkoztató jelbeszédek, mégis önmagukban befejezett kész műalkotások, amelyek a belőlük kisarjadó későbbi nagy művek csíráit is magukban hordozzák. Elkészülési idejük szemmel láthatóan nem több mint egy-két perc. De egy mű értékét nyilván nem a ráfordított idő mennyisége határozza meg. Sőt a gyorsaság, a vonal töretlen lendülete bizonyítja, hogy a művész már egy teljesen kiforrt élményt „sztenografál", amelynek frissesége „menet közben" nem csorbulhat. Az idő rövidsége egyébként is elhagyásra kényszerít. Szinte már közmondásszerű, hogy a jó rajz „az elhagyás művészete". Mert a lényeg a forma látomásszerű felfokozása, a fontos és lényegtelen elemek egymástól való szétválasztása közben jegecesedik ki. Ez túlhajtott képzeletet, szakadatlan alkotási nyugtalanságot vált ki. Azonban eközben válhat teljes értékű vallomássá a mű.

Grafikai művészetének kibontakozása dátumszerűen követhető. A művész minden lapjára évet és napot feljegyez. A dátumok rendjét követve is bebizonyosodik, hogy Holló a lélekelemzés módszeres biztonságával használja ki a grafikai lehetősé-

gek teljes skáláját. Különös érdeme – s ez válasz azoknak is ,akik az alföldiekhez már-már epigonként sorolták –, hogy Holló jelentős mennyiségű és minőségű élménytöbbletet tudott hozzátenni grafikájához is az alföldi táj megörökítésében. Meggyőződésem, hogy színekben fokozottabb, teljesen elkülöníthető, elhatárolható, rajzban pedig felkészültebb alföldi társainál (Koszta, Rudnay, Tornyai). Holló az egyéni és közösségi élmények megfogalmazásában, a szabadban rajzolás örömének lobogásában kevesekhez mérhető.

Egyenletes, buktatókat kerülő pályán haladt mindvégig. Nem kapkodott stílusok és irányok között. Élt az expresszív ábrázolás lehetőségeivel s a magyar falu életéhez szólt hozzá. Egyhangúnak tűnő életekből és tájakból mélységet, tartalmi gazdagságot bányászott felszínre. Szekerező parasztjai, búcsúból hazatérő csoportjai, hámnak feszülő, idegesen remegő, csonttá soványodott lovai, szántóföldeken étkező szegényemberei, a hatalmas horizontok alatt munkában görnyedők, egymást melengető összebújt lovai régebbi korszakának eszmei-társadalmi állásfoglalását tükrözik. Ez a kritika elsősorban a 20-as, 30-as évek rajzaiban jelenik meg, oly sorsok bemutatásával, amelyeknek emberek, állatok egyaránt részesei. Így válik elégedetlenségével egy eszmei harc képviselőjévé. Az ellentmondások érzékeltetése grafikai oeuvrejében még élesebben megmutatkozik. Napszítta földeken ebédelő nyomorúságos földmunkásai, krumplit szedő, ruhát mosó férfiai és asszonyai, düledező viskókban tengődő cigányai a szegények sorsával való azonosulást jelzik. Vannak feszültségek, amelyek csak a grafika eszközeivel s közlési módjával fejezetők ki. Nem véletlen, hogy éppen ebből az időből való sok vázlata sohasem alakult képpé. Mert e grafikák nem tűrtek feloldást, átállítást más nyelvezetre. Aminthogy vannak dallamok, amelyek csak azon az egy nyelven hangzanak hitelesen.

A Holló-i grafikai panoráma finom lelki rezdülések, gondolatindító érzések valóságos tárháza. Ott rejlik majd mindenikben a nagy formává válás igénye. E magasértelmű szellemi gyorsírás tömörítő erejét éppen a felső fokú sztenogramok már idézett rövidítéseihez, valósággal ideogramjához mérném, ahol néhány vonal hajlatába egyre több szó, sőt egész kifejezések zsúfolódnak, ahol viszont éppen ezért már a legkisebb torzulás is „mellésiklatja", olvashatatlanná teszi a lejegyzést. Ebből is magyarázható, hogy a technikai tudás Hollónál annyira magától értetődik, hogy az eszközökkel való viaskodásnak a papíron semmiféle nyoma nem érzékelhető. Így teljesen, – fotonyelvvel kifejezve – a „leképzéssel" foglalkozhat. De idáig hosszú az út. Pl. aktrajzairól, azok merész egyensúlyi helyzeteiről leolvashatjuk, mily tervszerűen mélyed az emberi test tanulmányozásába, vagy az állatanatómia feltérképezésébe. (Ló- és tehénvázlatozásai több százra rúgnak s több ezerre arcstudiumai!) 1949-ből való fuvaros-ló sorozatainál a vágtatás anatómiai problémáit, a meggyötört lovak erőlködését, nekifeszülését mintázgatja, figyeli a lovak kidagadó izmait, csontozatát. 1961-ből több magános lórajza ismert. Egyikét-másikát minden háttér nélkül, jelzésszerűen vázolja. E tárlat érdekes bizonyság arra, hogy műcsarnoki bemutatkozása óta rajzban még tömörebben dolgozik. Pl. egyik, ez időből való rajzán már csak néhány foltot mutat kevés vonallal kiegészítve. A szűkszavú rajztelegramból mégis teljes panoráma áll elő. A dobi cigányok tömegeit is jelzésszerűen vetette papírra. Ez már az elhagyás magasiskolája.

Koloristánál az átlag műértő szívesen állítja, hogy rajzhoz kevesebbet ért. Hollónál megdől ez a „tétel" már az első felmérésnél. Érzékeltetni tudja a mozgás folyamatosságát, következtetni tudunk az előzményekre s a logikailag rákövetkező cselekményre. A kevés kifejező elem belső fűtöttsége megnövekedik, így intenzitásával pótolja az elmaradt „vonal-alkatrészeket". Túlzsúfolt érzelmi mondanivalók hordozói e vonalak amellett, hogy a színeket is érzékeltetik. Ily elemzéseknél világlik ki, hogy jól, magasrendűen rajzolni nehezebb, mint ugyanezen a szinten festeni, mint ahogyan nehezebb kevéssel sokat mondani.

Műveinek zöme ecsetrajz. Az ecsethúzások itt gyakran torkollanak foltok szövevényeibe, amelyek csak megfelelő távlatból állanak össze, a szem messzebbről kelti életre a foltok közléseit, de mikor a foltok rendre kibontakoznak, előtűnnek az apró

részletek is. A kínai Zen-szekták szerzetesei, a klasszikus japán ecset mesterei, mint pl. Hokusai voltak képesek ily bravúrokra. A különböző színárnyalatokra hígított tus hol sűrűn feketéllik, hol leheletnyi szürkén ködlik.

A műfajok közül Hollónál a portré játssza a főszerepet, még a szénrajzban és a krétában is. A vonalak szabadon és természetesen kapcsolódnak s pontosan követik mindazt, ami modelljeikre jellemző. A határolás sohasem válik kontúrrá, csak hangsúlyozza a szerkezet szerepét, tehát szerepköre sohasem „önmagáért való".

A Holló-i életanyagot mérlegelve ismételten bebizonyosodott, hogy a magas életkorú művész korszerűen lát és állandóan tájékozódik. Hosszú időket tölt termelő szövetkezetekben, személyesen győződik meg mindenről, élményanyaga friss és „első kézből való". Amellett, hogy lezárt törvényű festői és grafikai világot épített ki magának, ezen belől az új iránt is fogékony s filozófus átértékeléssel viszonyul a világhoz. Ívelő életpályája törés nélkül való, amely a megnemértés, sőt megmosolygás idején önmaga bástyájába menekülve is tovább érlelődött, de sohasem alkudott és nem torpant meg. A tócóskerti elvonultság nem jelent világból való száműzetést, a korszerű képzőművészettől való szemellenzős kirekesztődést. A Holló-i életmű ekkor is forr, nemesedik. Így, ha útkeresését igyekeztek is gátolni antirealista befolyásokkal, szólamokkal, Holló mindvégig következetes maradt, nem tért le a valóságos problémák ábrázolásától. Művészete ma is ugyanazokra az eszmei-esztétikai elvekre támaszkodik. Magatartása a felszabadulás után hozta meg gyümölcsét, amikorra szenvedélyes kutatása gátlástalanul érvényre juthatott a lényeg feltárásában.

TÓTH ERVIN

Emlékezés Dienes János festőművészre

1884–1962. E két évszám közé íródik édesapám, Dienes János élete. Ebből a 78 évből számomra körülbelül csak a fele jelent közvetlen élményt, átélt valóságot, a másik fele elvész az örömmel hallgatott, ifjúkori emlékeket felidéző mesék valószínűtlen távolában. Ezeknek az ő szájából hallott elbeszéléseknek nyomán egy számomra ismeretlen kisfiú alakja bontakozott ki a messzi évek ködéből, aki a pamlényi paplak udvarán kabócákkal etette kedves csókáit és karácsonyra cukorsüveg-papírból összevarrt rajzfüzetet kapott özvegy édesanyjától, hogy rajzoló kedvét kielégíthesse. A falusi paplak csendjéből félve tette meg első lépéseit az életbe a kis gimnazista, aki Sárospatakon találkozott először a komolyabb megpróbáltatásokkal. Az előrelátó anyai szemek által óriásira méretezett kabátban botladozó falusi kisfiú súlyos lelki válságokon ment át az őt nagy derültséggel és fölénnyel fogadó nagyobb gimnaziták körében. Azonban az új helyzetbe hamar beilleszkedett és rövidesen ritka tekintélyre is szert tett rajztudásával, amit egyik jóságos tanára fedezett fel s támogatott újabb és újabb feladatok kitűzésével.

A sárospataki évek alatt kibontakozott édesapám előtt a jövőbe vezető út egyetlen lehetősége: a rajztanári pálya. A pataki szárnypróbálgatások megmutatták, hogy tehetsége nem mindennapi és érdeklődési köre kimondottan ezirányú.

A budapesti Képzőművészeti Főiskolán ráváró élet még nagyobb lépést jelentett az önállóság felé. A vidéki fiú elfogultságát hamar legyőzte a választott pálya iránti szeretet, és a rövidesen jelentkező sikerek igazolták a sorsdöntő lépést. Nemcsak évfolyamtársai közül vált ki tehetségével, hanem az egész akadémián elismert nevet szerzett kiváló rajztudásával.

A főiskolán töltött évek életének talán legderűsebb, leggondtalanabb időszaka volt, amikor a benne feszülő és feltörő ifjúi erők egyrészt az eredményes művészi munkában, másrészt a vidám pajtások bohém körében felszínre tudtak kerülni.

Az első világháború előtti Budapest művészi élete pezsgő és változatos volt, a nyugati irányzatok gazdag kavargással termékenyítették meg a magyar művészet talaját. Édesapám ebben az időben kibontakozó művészi látásának legjobban a nagy foltokban összegező, gyöngéd, kissé szürkés színvilágú, bizonyos tekintetben dekora-

Holló László

TÓTH ERVIN

HOLLÓ LÁSZLÓ

Kiskunfélegyházán született 1887. március 6-án. Iskoláit Szászkabányán, Lúgoson, Tiszaújfalún, Kiskunfélegyházán végezte. A középiskolás kisdiák hamar bekerült a falusi vígasságok gyermeknek sok élményt nyújtó forgatagába, a szüretek, lakodalmak, disznótorok élményeibe. „... És már kezdtem észrevenni az aratás, cséplés festői szépségét, a maga fennséges mozdulásában," – írja önéletrajzában. „Csak úgy hetedik gimnazista koromban kezdtem egyre inkább a történelem, a magyar irodalom, de legjobban mégis a rajz iránt érdeklődni... A gimnáziumi évek vége felé aztán megkaptam a kegyelemdöfést – rajztanárom tanácsára – egy festőállványt, pár vászon és olajfesték alakjában, ezzel egész léetemre eljegyezkedtem a festészettel és hű maradok hozzá mindhalálig." – A félegyházi érettségi után Budapestre, a Mintarajziskolába került... „A regula ott sem füllött a fogamhoz, de az alakrajz-órákat szorgalmasan látogattam," – idézzük szavait. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Székely Bertalan erősíti szerkesztő elképzelését, de legmélyebben mégis Hollósy Simon formálja – előbb Münchenben, majd később Nagybányán. E határozott jellemű, egyetemes műveltségű művész hatása alól egyetlen tanítványa sem vonhatta ki magát. – Szülővárosa ösztöndíjával 1909 őszétől 1911 végéig folytat tanulmányokat Münchenben Hollósy Simon mellett. Az 1911–13 években Párizsban tanul, közben Itáliában és Spanyolországban is tölt több-kevesebb időt. A nyugati metropolisokban mestermüvek és mesterek stílusának tanulmányozásába merült. El Greco – Holló első stíluskorszakának legfőbb formálója – és Rembrandt csodálata fokozza színképzeletét. Az ő festőiségüket váltja át az alföldi tájak élményeit megörökítő színekre. Már az induláskor sokan vonják párhuzamba Kosztával és Tornyaival. De Hollót – különösen a Tornyaihoz közelítő hasonlóság mellett – mindenkitől alapvetően elhatároló színkultúra jellemzi. Tornyai sötétbarnába foglal bele komor feszültséget, míg Holló parázsló, lángoló színeket vonultat fel. El Greco nyújtott formái, széles ecsetkezelései főleg korábbi akt-kompozícióin mérhetők le. A mester freskó-tervei, lehetőségek híján itt váltódtak át e vásznakon kisebb-nagyobb méretű alkotásokra. Ezek az expresszionista hangulatok, a színek szokatlan összefűzése jól elhatárolható stílust teremtett nála.

Münchenbe 1900 őszén került Hollósyhoz, a későbbi nagybányai iskola alapítójához, akinek művészi érzékét, pedagógiai rátermettségét Holló sokszor dícséri. „München...nekem az emlékek és a szorgalmas munka városa. A nemzetközi társaságot Hollósy szigora fékezte, nevelte, irányította. Mindenkiből elővarázsolta a lehetséges legjobb eredményt... Én is megkaptam tőle – egész életemre – az útravalót." – Münchenben együtt dolgozott két debreceni festőbarátjával: Toroczkaival – aki később valóságos motorja Debrecen művészi életének és a halk szavú, örökké kisebbségi érzésekkel küzdő Hrabéczy Ernővel. Míg az orosz Tihomirovval Münchenben, Polenovval

Holló László önarcképe

már Párizsban ismerkedett meg, s tanácsukra Holló beiratkozott a párizsi orosz szabadiskolába, mert itt valóban akadémizmustól mentes munka folyhatott. Ide járt Ferenczy Béni is. Új és régi arcok, tehetségek és akarnokok társaságában szorgalmas munka, magángyűjtemények és tárlatok látogatása őrzi az ifjúság gyorsan pergő éveinek emlékezetét. 1912-ben Párizsban kiállítást rendez a Salon des Independents-ben. Ez alkalommal választják az Union International des Beaux Arts et des Lettres tagjai közé. Ezzel lehetővé vált a nyilvánosság előtt való szereplések sorozata. Félegyházára 1913-ban került vissza, de leveleivel tovább tartja kapcsolatait a párizsiakkal. Majd Técsőn dolgozik – újból Hollósy mellett.

Az első világháború idején Toroczkai Oszvalddal tanít kereskedelmi iskolában, majd katonáskodik, de mint segédszolgálatost felmentik, s így tovább taníthat, ezúttal Podolinban és Karánsebesen. 1918-ban végleg hazakerül Debrecenbe. Nehéz idők következnek: tanári állását felmondja, betegeskedik, egyebként sem bírná tovább a tanítást. Felesége egészsége is felőrlődik. Helyzete rendkívül súlyos. Hiába rendeztek a Műpártoló Egyesületbe tömörült festők és szobrászok kiállítást kiállításra, haszont nem hozott. 1932-ben freskókat fest a debreceni köztemető ravatalozójába és színes üvegablakokat tervez. Művészetét a negyvenes években ismerik meg közelebbről. Debreceni társaival kiállít a Nemzeti Szalonban (1942) a következő években a Műcsarnokban, majd 1943-ban az Első Nemzeti Kiállításon. 1946-ban a köztársasági elnök a művészet terén szerzett érdemei elismeréséül életjáradékot biztosít neki. 1956-ban a fővárosi Fényes Adolf teremben, Sárospatakon, Nyíregyházán, Békéscsabán, Debrecenben mutatta be legszebb vásznait, majd 1957-ben Pozsonyban Hincz Gyulával közösen állít ki, 1958-ban pedig öt külföldi csoporttárlaton szerepel, így a brüsszeli Világkiállításon, Párizsban, Varsóban, Drezdában és Moszkvában. Az 1961-es esztendő az életművének legszebb darabjait felsorakoztató Műcsarnokban rendezett kiállítás a korábbi Munkácsy-díj mellé a Kossuth-díjat is meghozta számára.

Aki Hollót tócóskerti magányában meglátogatja, már menet közben több régebbi kérdésre feleletet kap. Az érdeklődő ismételten meggyőződhet arról, hogy igazi piktúra csak a közvetlen élmény melegségéből alakulhat. A látogató útján lépten-nyomon találkozik azokkal a motívumokkal, avval a *kelléktárral*, amelyeket Holló vásznairól, rajzairól már oly jól ismer. Az útmentén szénaboglya, odébb barnába sárguló kukoricagóré, néhol egy-egy szokatlan lombozatú, medúzafejű fa. Lakásának falain megelevenedett a múlt. A magányos, kis *nadrágszíj*-parcellájukkal viaskodó parasztok, a folyópartján ruhát sulykoló, korán megöregedett asszonyok, krumpliszedő, szántó-vető emberei megrázó vádaskodások a nyomor sötétárnyú vámszedői ellen. Olyan osztályréteg ábrázolása ez, amelynél már idültté vált a szenvedés. Holló vádlóan figyelmeztet a jobb életlehetőségre. S e sorozathoz száznál több darabból álló „arc-térkép" tartozik: egyetlen művész arca, tengernyi változatban, vidáman és komolyan, ifjan és öregen, helyeslő és rosszalló vonásokkal, bizakodón, vagy lemondóan... S e szélsőségek között az átmenetek gazdag, kaleidoszkópikus változatai! A japán Hokusai festette így, vagy véste fába a Fuzi-jama ezer arcát, hóviharban, napsütésben, esőben és ködben, felhők között, az égbolt mélytűzű kékségében...

E sajátos érzelmi felépítésű művész tájképeit és szemléleteit úgy kapcsolja össze a nézővel, hogy az önkénytelenül állásfoglalásra kényszerül. Ilyenkor nem bőbeszédű, tömören fogalmaz, zárt szerkesztése csak a lényeget emeli ki. Virág-csendéletének kelléktárához elég a parasztos cserépkorsó, néhány jellegzetes magyar gyümölccsel, dinnyével, tökkel, paprikával, paradicsommal és robbanó feszültségű háttérrel. A színek drámai hangszerelésével túlmegy még azon a határon is, amelyet korábban az Alföld festőinél már oly meghökkentőnek tartottunk. A színek e merész változatáig csak a legnagyobbak juthatnak el.

Egy-egy témát sokféle árnyalatban érlel. Figyeli a fények reflexeit a gyümölcsök felületén, a korsók oldalán... Olykor erősen belevilágít a háttérbe. S az ígénytelen tárgyak egyszerre élni és mozogni kezdenek. S a néző hamar ráébred, hogy csendéletei, tájképei éppúgy lelki hangulatának tükröződései, mint önarcképei. Aki a színek iránt ennyire érzékeny, az élet egyéb jelenségei iránt is fogékony, s a patikamérleg érzékenységével mutatja meg az apró finomságokat. Így érthető, hogy ő – aki szavakkal sohasem politizált – színeiben és grafikáiban lázítóan fejezte ki az egykori magyar sorsot. Vézna, kiéhezett gyermekszemek kérdőn merednek ránk, a csont-bőrré soványodó lovakat rongyokba burkolt, földet túró paraszt-

tok hajtják. Hogy mennyire kereste az ecset és a toll legjobban kifejező árnyalatait, arra példa, hogy minden képéhez rengeteg vázlatot készített. A látszólag gyors röptű, széles ecsetnyommal odavetett képek nagy és gondos műhelymunka eredményei.

A felszabadulás után hangulatilag is mássá lett: színei kivilágosodtak, szemlélete líraibbá szelídült. A bölcsek mosolyával egyre inkább az élet szépségeiről fest eredendően romantikus szemlélettel. És minde festészet valójában egyetlen tenyérnyi helyből, Debrecen peremén húzódó Tócóskert tájegységéből indult ki. Bármit fest, ez mindenben benne van.

Félévszázadot átölelő festészetében figurális életképek, tájképek és csendéletek sorakoznak: oeuvrejének egy-egy szakasza, hatalmas méretű aktok *(Szent Antal megkísértése, Fürdőzők, Fürdő után* stb.) és a tájak mélytűzű komorságára ráhangolt olajképek. Kiállításain az ember rádöbben az értékek időállóságára, s a vásznak valóságos, élő hatása alá kerül. A látogató képeinek drámaiságából, heves temperamentumából, az alig láncolható feszültségből szinte zenei hatásokat érzékel.

Egyik mesterétől, Hollósy Simontól vette át ama örökséget, hogy mélytűzű vörösekkel s tömör barnákból elővillanó fehér színekkel gazdagítsa a magyar festők palletáját.

Izgalmas dolog festői korszakainak áttekintése, elemi indulatokból fakadó és mégis tudatos képi felépítésének mérlegelése. E közvetlen élményanyagot így együtt látva, felötlik a gondolat: mivé módosult volna e művészet, ha Holló történetesen – követve ifjú korának álmait, freskó-festővé vált volna? A képek nagyívű epikus sorozattá összeállva, életművét bizonyára újabb fejezetekkel toldották volna meg. Ezek az elképzelések akkor merülnek fel, amikor a mester otthonában (sajnos már megkésve készült) freskóit nézegetjük.

Kedvenc témaköre az erejében tobzódó tél és tavasz. E hangulatok eredője sokféle benyomásból formálódik. Például az egyik téli kép előterébe merészen szántanak bele a sárga és vörös ecsetvonalak. Egy másikon a hideg, kékes levegőből is kilángol a sárga, meg a távoli ház fehérsége. A Holló-piktúra jellegzetes színvilága! El nem idegeníthetőek az Alföldtől a tájak és az emberek, de elemezve mégtovább szűkül a kör: s végeredményben a mester közvetlen környezetébe torkol, a Tócóskert atmoszférájába. Megkapó például a *Csend* c. vászon. Mestere néhány halk szinte tapinthatóan érzékletes szín átmeneteire hangolta. Mily finoman ködlenek át a színek fokról fokra a világosból a szürkébe! Hosszasan állunk a *Dadai Tisza-kanyar* gyönyörű ege előtt, vagy a korai realista jegyeket hordozó *Tisza Tokajnál* c. képénél. A *Sárospataki utcarészlet* ecsetkezelésben, a *Beharangozás előtt* pedig meghökkent keményen határolt koloritjával. A *Kárvallott cigányok* c. képe tudása legmagasabb fokát mutatja be. A ló hullájának sárgával megrajzolt vonalai sejtelmesen villódzanak. A fájdalom e balladás ihletű képi megfogalmazása elragadó hatású.

Egyik legrégibb ismert képe az 1913-ból való *Női akt*, amely emlékezetes párizsi sikerét jelentette az ifjú mesternek. Anélkül hogy technikai vonala megtörne, meglepetésekkel lépten-nyomon találkozunk. Így a *Kukoricatörés* felborzolt színeivel, a *Lada bácsi* konstruktív tervezettségű szinte egyedi darabjával, a *Köpülő leányok* Goya-ra emlékeztető színhatásaival, a *Vízparton* víziószerű, világító aktjával! A háttér különösen jelentős Holló művészetében. Hol ünnepivé emeli, hol még komorabbá teszi tárgyát, még tragikusabbá a tragédiát.

Pesszimizmusa a felszabadulás után készült festményeiről szinte teljesen eltűnik. Ez az optimista szemlélődés, ez az azonosulás új életünkkel örvendetes jelenség az idős mester utolsó évtizedének munkásságában.

Külön fejezetet jelent Holló László értékelésében a műtörténet által elhanyagolt *grafikája*. Pedig a rajz piktúrájától önállóan is elkülöníthető műfajként lép elő. Grafikai gondolatköre változatos, mégis egységes, szinte azonos indítékú. Egyrészükben a festőiség, a nagy formává bontakozás igénye izzik, amellett, hogy önállóan is megállják helyüket. Sokszor sűrű egymásutánban, kevés változattal kutatja minden vonal megfelelő helyét. Némely mozdulatot különböző oldalról, az iramló vonal lendületével mérlegel, kutatva a perspektíva mélységét és megfelelő szögét. Mily bravúrosak apró dadai tanulmányai 1958-ból! *Ernő pingál* c. rajzánál meg a tus árnyalatainak teljes kiaknázásáról győz meg. Gyors jegyzetelésű gyermek- és parasztleány fejei a lengyel Kulisievitz szlembarki vázlatait idézik az emlékezetbe. A *Súlykoló asszonyok* kevés vonallal elkapott érett pillanatot ábrázol. Néhol egy-egy lapon hatféle változatban is – pergő filmkockákra vallóan – sorolja fel az arc alig észlelhető változásait.

Széles panoráma tárul az elé, aki rajzainak csak kis csoportját végignézi. Akt-stúdiumai

mindig valamely problémával, hol merész rövidüléssel, hol a nehezen megoldható testhelyzettel, vagy hangulati problémákkal küzdenek. A tartalom a vonalak harcából kristályosodik ki. Bár e rajzi oeuvre fokozatosan emelkedő egységet mutat, utolsó rajzában éppúgy benne van a kezdet, mintahogy az elsőkből kielemezhető későbbi érett vonalkarikatúrája.

Grafikái szintén közel félévszázadot foglalnak magukba. Az 1928-tól kezdődő évek különösen termékenyek. Ekkor mélyedt tervszerűen az emberi test tanulmányozásába. Ezrével sorakoznak ládáiban, mappáiban az ez időből való tanulmány jellegű rajzok, egy-egy helyzet modellálásai, – hol tisztán, a vonal nyelvén beszélve, elhagyva minden részletet, hol a festőiség felé haladva, tollal s ecsettel társulva. Szűkszavú, tömörségében sehol sincs mellébeszélés, vagy rutinra alapozott közlés. S a festészetének látási hangulatáról mondottak itt is érvényesek: míg a két világháború között készült grafikáiból expresszív törekvések, társadalmi elégedetlenségéből eredő indulatok elemezhetők ki, a felszabadulást követő években a szemlélődő líraiság fonódik műveibe. A vonalak egymással küzdő feszültsége enged, annak ellenére, hogy jelzéseit még sommásabban, még összegezőbben kezeli. *Vízhordója* például csak néhány krétavonásnyi felvillantás, a *Fürdőzés* kevéssel is sokat mondó, letisztult vonalhálózat. *Tiszaparti jelenete*, vagy *Női brigádja* ismételten jelzik új életünkkel való kapcsolatait.

A grafikák Holló-i jelrendszere technikailag igen árnyalt. Az ecset futása, – hol sűrű festékkel telten, hol meg csak szárazon, szálkás nyomot hagyva – összegezi magában a részleteket, akárcsak a magasfokú gyorsírási rövidítés. A tömörítő ecsetnyom milliméternyit sem torzulhat, mert ez már meghamisítaná a szándékolt mondanivalót.

Gondolatköre nem egy-egy kép formai részletének érlelése, hanem önállóan is befejezett. Gondoljunk például vágtató lovainak sorozatára, amelyeken nemcsak az előző mozdulat ereje sejlik, hanem utal a következő percek történésére is. A cselekmény nemcsak grafikailag, hanem lélektanilag is hiteles. A rajzolás hevületében mérlegeli a távlat mélységét, az alakok, a tárgyak térbeli elrendezését. A lényeget illetően hol az értelemhez, hol az érzelemhez közeledik. Kiragad az életből egy-egy termékeny pillanatot, megszűri minden felesleges többlettől. A művész nem fejezi be a gondolatsort, rábízza a nézőre, hogy annak benső látásában záruljon a folyamat.

A rajzok elkészülési ideje szemmel láthatóan nem több, mint egy-két perc. A mű értékét nyílván nem a ráfordított idő mennyisége határozza meg. Sőt a gyorsaság, a vonal töretlen lendülete bizonyítja, hogy Holló teljesen kiforrott látomást *sztenografál*, amelynek frissessége menet közben nem csorbulhat.

Grafikai művészetének kibontakozása dátumszerűen követhető. A művész ma is minden lapjára évet és napot jegyez. Az évek, napok rendjét követve bebizonyosodik, hogy Holló a lélekelemzés módszerével használja ki a grafikai lehetőségeket. Különös érdeme – s ez válasz azoknak is, akik az alföldiekhez már-már epigonként sorolták, hogy Holló László jelentős mennyiségű és minőségű élménytöbbletet tudott hozzátenni grafikáihoz, az alföldi táj és lelkiség megörökítésében.

Egyenletes, buktatókat kerülő pályán haladt mindvégig. Nem kapkodott stílusok és irányok között. Élt az expresszív ábrázolás lehetőségével s a magyar falu életéhez szólt hozzá. Egyhangúnak tűnő jelenségekből és tájakból tartalmi gazdagságot bányászott felszínre. A sorsok bemutatásánál az emberek s állatok egyaránt részesek. Étkező emberei, szekerező parasztjai, búcsúból hazatérő csoportjai éppúgy szószólói egy eszmei harcnak, mint hámnak feszülő, idegesen remegő, vagy egymást melengető összebújt lovai, tehenei . .. Sőt az ellentmondások érzékeltetése grafikai oeuvrejében még élesebben megmutatkozik. Vannak feszültségek, amelyek csak a grafika eszközeivel és közlési módjával fejezhetők ki igazán. Nem véletlen, hogy a két világháború között sok vázlata sohasem alakult képpé, mert e lázadó grafikák nem tűrtek feloldást, *átállítást* más formanyelvezetre.

A színekkel rajzoló vízfestést, az akvarellt a grafikához szokás számolni. Valójában határterület, mely inkább közeledik a festészethez. Zárt fegyelmezett művészet, ahol a hevület ízzásának szintén megvannak a maga tudatos fokozatai. Kisméretű akvarelljeiben lényegében ugyanazokkal a formai elemekkel dolgozik, mint festészetében. A komponálás módja azonban – éppen a tér határoltabb voltánál fogva – itt még tömörebb. Az akvarell sietős munkamódja, sajátos anyagszerűsége hozza magával, hogy az ecsetjárásnak tévedhetetlennek kell lennie, utólagos beavatkozás a mű frissességét, így bensőségességét rontaná. Ritmus-

érzéket s erős, eleve elhatározott önuralmat követel ez a technika. Az ecsetvonalak csak a jelzéseknél maradnak, a papíron végigfolyó, hamar száradó vízfesték útját már eleve helyesen kell irányítani.

Holló Lászlónak a Tócoskert szűkebb környezete mellett az utóbbi években egyre inkább Tiszadada vált Barbizonjává. Relatíve szűk világ ez, hiszen ezerszer látott közvetlen környezet adja az élményanyagot. Holló László ért ahhoz, hogy a mélyen szemlélt kevésben az egyetemest kifejezze. Így tárult ki e szűk világ határa általános emberi érzések területévé.

A plainairbe helyezett alakokon és tárgyakon ízzik a fény. A napsugár e sajátos Hollói prizmán keresztül szokatlan színfoltokra bomlik. Megszépül a falusi viskó, a Tisza-parti emberek látomásában a kaleidoszkóp színeire bomlanak. Ez az általánosítás azonban sematizmusra vezetne, ha nem értene alakjainak egyedivé formálásához. Egyik debreceni méltatója: Juhász Béla mutat rá, hogy „képein az ember mindig egész sorsával, társadalmi helyzetével van jelen . . . s figurái egész múltjukat hozzák magukkal." Érdekes megfigyelni, hogy egyik-másik akvarelljén egészen letompított, már-már monochron jellegű színkezeléssel is találkozunk. Ez a visszatartás új elem festészetében.

Holló László grafikai panorámája finom lelkirezdülések, gondolatindító érzések tárháza. Néhol valóságos ideogramok, amelyekben gondolatsorok zsúfolódnak. Ebből magyarázható, hogy a technikai tudás Hollónál annyira magától értetődik, hogy az eszközökkel való viaskodásnak a papíron semmiféle nyoma nem vehető észre. Így teljesen – fotó-nyelvvel – kifejezve a *leképzéssel* foglalkozhat. 1961-től több magános lórajza ismert. Dadai útjairól sok tehénrajzzal tért haza. Ezek egyikét-másikát minden háttér nélkül vázolja. Szóltunk arról, hogy műcsarnoki bemutatkozása óta még tömörebben dolgozik. *A Vörös Csillag látképe a Keleti Főcsatornával* rajza csak néhány foltot mutat kevés vonallal kiegészítve. A szükszavú rajztelegram
Ugyan
nek papírra vetésénél. Ez már az elhagyás magasiskolája. A kevés kifejező elem belső fűtöttsége megnövekedik és így intenzitásával pótolja az elmaradt vonalalkatrészeket. Túlzsúfolt mondanivalók hordozói a vonalak amellett, hogy színeket is érzékeltetnek.

Műveinek zöme ecsetrajz. Az ecsethúzások gyakran torkollanak foltok szövevényébe, amelyek csak megfelelő távlatból állanak össze, a szem csak messzebbről kelti életre a kúsza ábrákat, de akkor aztán rendre kibontakoznak, sőt előtűnnek – szinte hihetetlenül hangzóan – az apró részletek is. A tus hol koromfekete, hol halványszürkére hígítva ködlik. A határolás sohasem válik kontúrrá, csak hangsúlyozza a szerkezet szerepét. A téma nem játszik nála szerepet, portrét éppoly szívesen rajzol, mint tájat, akár szénnel, akár krétával, vagy ecsettel.

Holló László életművét mérlegelve ismételten bebizonyosodott, hogy a magaskorú művész korszerűen lát és állandóan tájékozódik. Hosszú időket tölt például termelőszövetkezetekben, személyesen győződik meg mindenről, élményanyaga friss, *első kézből való*. Amellett hogy lezárt törvényű festői és grafikai világot épített ki magának, ezen belül az új iránt is fogékony és a filozófus átértékelésével viszonyul a világhoz.

Ívelő életpályája törés nélkül való, amely a meg nem értés, sőt megmosolygás idején önmaga bástyájába menekülve is tovább érlelődött. A Tócóskert-i elvonultság nem jelentett világtól való száműzetést, a korszerű képzőművészetből való szemellenzős kirekesztődést. Holló életműve akkor is forrt és nemesedett. Így, – ha útkeresését igyekeztek is gátolni antirealista befolyásokkal, szólamokkal, – Holló következetes maradt, s nem tért le a valóságos problémák ábrázolásának útjáról.

Művészete mindvégig töretlenül ugyanazokra az eszmei–esztétikai elvekre támaszkodott.

jó testvért, jó feleséget. Persze ebben az alakításban is több lehetett volna a sex démonjából. Ennek hiányában olyan Stellát formált, aki úgy értelmezgeti résztvevő szívecskéjével nővére tragédiáját és őrületét – mintha az, mondjuk influenzás lenne.

Összefoglalva: minden koncepcionális ellenvetésünk ellenére is gazdag szépségűnek tartjuk ezt az előadást, mely szerencsésen került el sok olyan hibát, amelyet a Williams színművek lehetőségként magukban foglalnak. Egy percig sem súrolta a melodrámát, s visszahúzódott a morbid dekadencia színpadon színesnek tűnő megjelenítése elől, ízléssel hárította el a szexuális naturalizmus buktatóit is. Ez komoly kulturáltságra vall. Bizonyosak vagyunk benne, ha jobban fogjuk ismerni Williams világát, több színműve kerül elénk, akkor a lehetséges értelmezések is jobban simulnak majd az írónak számunkra kissé szokatlan – de gondoljunk tanítójára, Csehovra – mégis rokon költészetéhez.

KOVÁTS LAJOS

Holló László újabb festményeinek kiállítása*

I.

Courbet a XIX. század közepén – amikor még csak a klasszikus irányzat volt ismert és elismert – úgy definiálta a festőművészetet, hogy az tulajdonképpen egy szuggesztív erejű varázslat, mely magában foglalja az objektumot: a művészet tárgyát és a művet, valamint a szubjektumot: az alkotó művészt is. Ma már vitathatatlan, hogy az igazán művészi alkotásban a művész belső világa is kifejezést nyer. A mű tehát több-kevesebb mértékben expresszív jellegű is. Azt is tudjuk és érezzük, hogy a kép fő hivatása a lényeg kifejezése. Ebből következik, hogy a művész a lényegtelent elhagyva összegez és absztrahál is. Amikor aprólékos, a kép minden részletét kidolgozó mű születik, bármilyen mesterségi fortéllyal is, nem mutatkozik meg benne igazán a művész egyénisége. Az ilyen kép csak a naturalizmus, rosszabb esetben a fotonaturalizmus fokáig jut el, és nem lesz szuggesztív ereje, mert nincs benne a művész lendülete, belső világa és pátosza.

Holló László művészete, mely elsodró erővel kapja meg a szemlélőt, még azokban is az átélés és megrendülés érzését kelti, akik nem kísérelték meg a kifejezés értelmét és a Holló-féle szimbolika jelbeszédét megoldani. Nem is könnyű Holló belső világát feltárni. Erre utal az a rendkívül változó megfogalmazás, értelmezés, klasszifikáció, amely a Hollóról írt könyvekben, katalógusokban megjelent. Hogy csak egynéhányat említsünk: az Új Írás-ban egyik fiatal kritikusunk Holló művészetét a romantikus realizmus irányába sorolta. *D. Fehér Zsuzsa* az 1961. évi nagy Műcsarnoki összefoglaló, gyűjteményes kiállítás katalógusának előszavában ezt írja: „Holló vérbeli kolorista" – színben, szenvedélyes belső fűtöttségben soha nem látott fokozást visz végbe", – „tökéletes biztonsággal irányítja keze a tollat vagy a ceruzát". *Julow Viktor* az 1961. márciusi debreceni kiállítás katalógusában kiemeli a forma oldását: „A feltörő líraiság tovább oldja a formákat. A festői modor impresszionisztikusabbá válik". Az m. m. jelzésű szerző az 1962. július havában rendezett debreceni magánosok tulajdonában levő művek tárlata katalógusában így ír: „Holló László művészetében az absztrahálás egy egyenes vonalú fejlődés útján haladva sajátos kijfejezésmódhoz jut el. Magasrendű rajzművészet birtokában a tudással párosult ösztön vezérli a gyorsan mozgó ecsetet, s az ecset nyomán a „torz" cselekvő figurában *mozgás*, az álló figurában *élet* jelentkezik."

Mit jelent ez a változó értelmezés? Elsősorban Holló művészetének sokoldalú-

* Megnyitó beszéd Holló László Kossuth-díjas, érdemes művész 1964. április 5-én a debreceni TIT Csokonai Klubjában rendezett kiállításán.

rikai hangraforgó majálisozók között is lehetnek emberek, kikről szeretnénk hinni, hogy abból az anyagból vannak, mint Du Bois kisasszony álmai. Az igazi költő varázslata ez. Közvetítéséért hálásak lehetünk, s hálánk kijár a színháznak is, mely *A vágy villamosát* műsorára tűzte.

Az előadás gondosan összehangolt, egységes munka volt, amelyben a játék stílusa, a díszletek, a jelmezek és a zene egymást egészítették ki, egymást erősítették. Törésnélkülisége, színvonala méltán váltotta ki a közönség tetszését. A taps és az előadást követő kellemes jóérzés nem is maradt el. Ami elmaradt, az a megdöbbentés. S ez nemcsak Tennessee Williams nagy súlyokkal dobálózó hollywoodias kecsességének szükségszerű következménye (amely egyébként best-sellerségének, világsikerének is költői erejénél nyomósabb tényezője), hanem a rendező koncepciójának félreértése.

Ruszt József rendező egyenlőségjelet tett Blanche és környezete közé, nem látta meg azt a mérhetetlen különbséget, ami Blanche-on belül nemessége és nimfomániája a darabban Blanche embersége és a Stanley-k embertelensége között van. Nem értette meg, hogy Blanche igazával szemben nincsen egyenrangú igazság, egyáltalában azt, hogy igazság életben és drámában mindig csak egy van. Hogy ez az igazság ellentmondásosan jelentkezik, az más kérdés, de jelen esetben Blanche ellentmondásossága abból ered, hogy nemességével egyedül van s csak hazudozásával, ringyóskodásával rokon a társadalommal – bűnei nem lényegéből fakadnak, hanem azok a belébújt Stanley-k, Stellák, az ösztönemberek bűnei.

Ez a rendezői félreértés költészetből színdarabbá fokozta le a művet, s az előadás minden szépsége ellenére is adósunk maradt éppen azzal a többlettel, ami Williams sajátos varázsa: az álom és valóság egységével. Jellemző bizonyítéka ennek, hogy a közönség gyakran éppen az álmokat nem értve meg, Blanche rovására többször is felkacagott, mert a meghatóból, az emelkedettből groteszkké vált egy-egy gesztusa. Blanche sorsának alkulása így szinte természetessé vált, s hiányzott belőle a tragédia megdöbbentő, felrázó, tisztító ereje.

Gurnik Ilona okos, gazdaságos és kiegyensúlyozott alakítása is ehhez a rendezői koncepcióhoz igazodott, s meggyőző volt, mint a húga életformája, sógora durvasága miatt felháborodott finom kisasszony, Mitch-el kacérkodó, mesterségét ismerő nő, sőt felejthetetlenné vált a második rész nagy önvallomásában, s az őrület szorításában. Egy valami hiányzott belőle: a nemesség mindent elsöprő *fölénye, ereje* – amely saját szexualitásának pusztító szenvedélyével és az értetlen környezet démoniságával küzd, s elbukik. Ha lefokozzuk a drámát, megkisebbítjük, hétköznapivá tesszük hőseit, akkor elkerülhetetlen ez a szegényedés. Gurnik Ilona Blanche-a mégis közelebb van az író által megírthoz, mint a rendezői felfogás, s ennek oka az, hogy – ha nem is a nemesség fölénye – de a Williams által is hansúlyozott női, vegetatív erő jelen van az alakításában, vonzása kényszerű defenzívájában is szinte süt, s felforrósítja a játékot, ha nem is tudja az együttest ezzel megemelni.

Sajnos, kevésbé mondható el ez a belső jelenlét *Sárosdy Rezső* egyébként sok vonatkozásban hibátlan, gondos alakításáról. Ezt, a rendezői egyenlősdi elméletével való alkalmazkodás mellett valószínűleg alkati hiba is okozza. Stanley primitív erejéhez nem illik megformálójának intellektualitása. Az a mefisztói arc, mellyel Blanch-ot öleli – tévedés! Mint szokásaiban, házi kényelmének zavartalanságában megbántott férj – kitűnő. De sehogysem tud méltó ellenerő lenni, amely ráadásul totálisan győztes, hiszen testben és lélekben egyaránt összetöri Blanche-ot.

Mitch kitűnő volt. *Gerbár Tibor* anyás öreglegénye, félszeg mozgása, meleg, közvetlen szövegmondása kimeritette a szövegben rejlő figura lehetőségét. Részeg jelenetének esetlen komikumát mély emberség hatotta át, pedig – ha valamit, ezt könnyű lett volna magyar filmszereppé túljátszani.

Ugyancsak a dicséret hangján kell szólni a társulat többi színészéről, így elsősorban az üresfejű kis Stellának alkítójáról, *Szabó Ildikó*ról. Kis örömei és kis bánatai vannak ennek az asszonynak, mert kicsinyke fejében és kis szívében nagyobbra, többre nem jut hely. Szabó Ildikó meg is játszotta ezt a jó háziasszonyt,

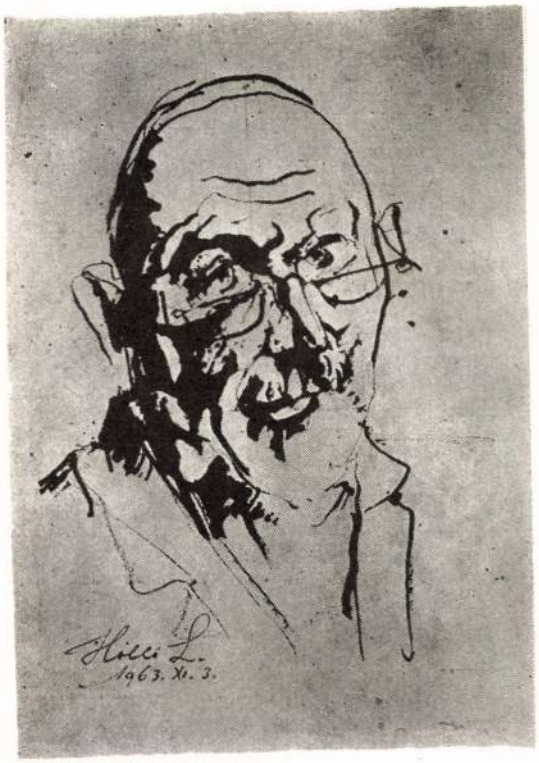

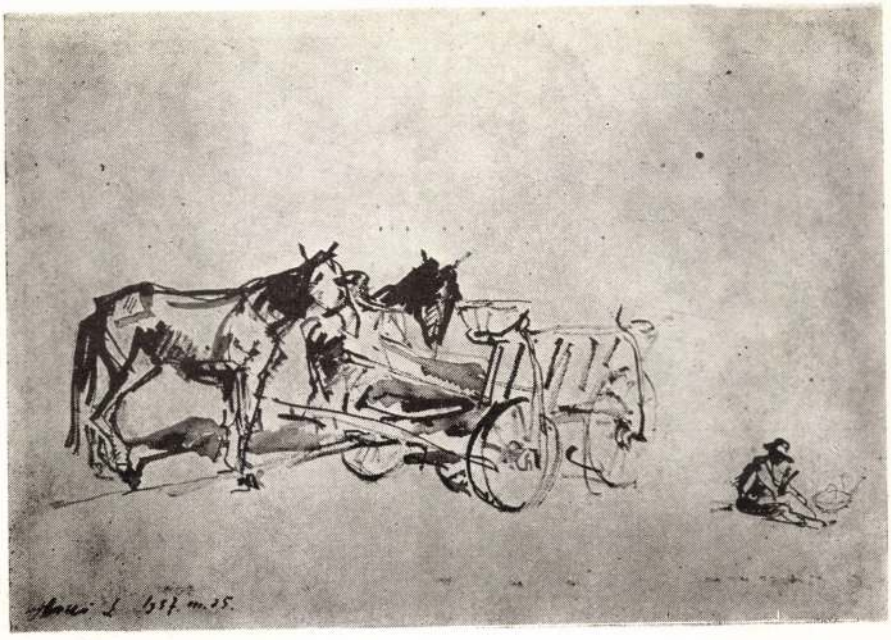

Holló László rajzai

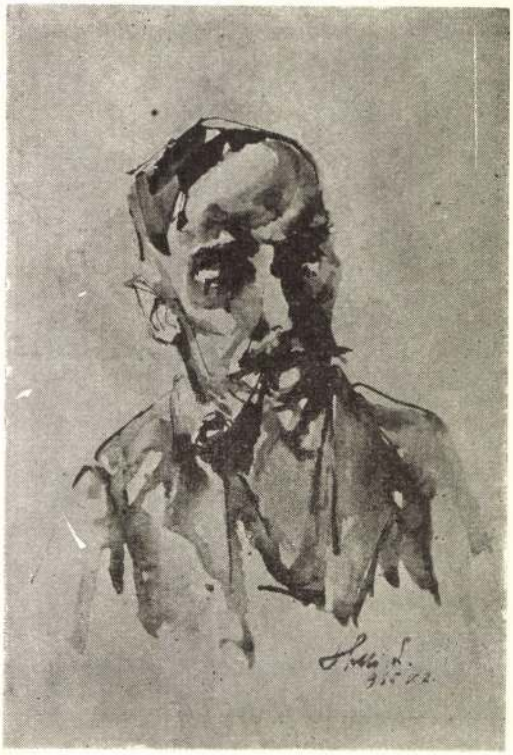

Holló László rajzai

ságát és mélységét, evvel együtt művészetének sajátos egyéniségét, meg nem ismételhetőségét. Jelenti azt a hatalmas belső lendületet, amely a művészt páratlanul termékeny, gazdag életmű alkotására sarkallta. Jelenti a belső feszültséget, az érzelmek egyedülálló intenzitását, az élet igenlését, a természet és az emberek szeretetét. Azt hiszem, abban minden esztéta egyet ért, hogy Holló kolorista, elsősorban színekkel fejezi ki mondanivalójának erejét, dinamizmusát. Minden képe gondolkodásra serkent. Képei között az élet „sűrűjében" érezzük magunkat. Művészete mindenekelőtt őszinte, spontán, nem kalkulálás eredménye. És még valamit kell megemlíteni e rövid, sommás jellemzés során. Holló László a magyar népé, elsősorban a magyar falu népéé, hiszen műveinek túlnyomó része a paraszti világ megfigyeléséből fakadt. És mondjuk ki bátran, hogy ez nem jelent provincializmust! Sőt, ez teszi őt elsősorban utánozhatatlan magyar festővé, ebben találkozik művészete Kosztáéval s Tornyaiéval anélkül, hogy ismétlés vagy utánzás jelentkezne benne.

Különös öröm s megtisztelő feladat a TIT Hajdú-Bihar megyei szervezete számára, hogy a 77 éves, de még mindig fiatalosan tevékeny művész legfrisebb, az 1963–64. év kemény telén készült képeit klubhelyiségében kiállíthatja. Egyedülálló anyag gyűlt itt össze. Egyedülálló tematikájában, technikájában, kísérletezésében. Úgy érzem, ennek az anyagnak figyelmes elemzése némiképpen bepillantást enged Holló művészeti problematikájába, munkamódszerébe. Már a budapesti nagy gyűjteményes kiállításán felfigyelt a művészeti közvélemény arra a páratlan kísérletre, amelyet a hetven és egynéhány önarckép jelentett. Ezen a téren is valami hasonló történt. A tilalmasi tanya és környéke került hasonló elemzés alá. A tél szimfóniájának is nevezhetjük ezeket az alkotásokat. Megkísérelte a művész, hogy az évszak és a természeti rend drámáját festői kifejezéshez juttassa. Ennek a grandiózus természeti drámának érzékeltetésére vállalkozott a művész, és ennek az egyszeri élménynek a birtokában állíthatjuk, hogy ezzel nagyot és mélyen művészit alkotott. Úgy érezzük, hogy e képek komor villódzása együtt hangzik Petőfi téli költeményével és Kodály magyar téli muzsikájával. Ne folytassuk az elemzést, hanem adjuk át magunkat az élmény nagyszerűségének, színek, hang és fény folyjék össze abba a csodálatos belső muzsikába, melyet az igazi tiszta művészet láttat és hallat velünk.

SZODORAY LAJOS

II.

Debrecen képzőművészeti élete, ellentmondások áramában haladva ugyan, de előbbre és előbbre lép. Egymást követik a kiállítások, olyan tempóban, amilyet e város még nem tapasztalt. A tempót elsősorban a Kossuth-díjas, és most már népköztársaságunk *érdemes művésze:* Holló László diktálja. Néhány beszédes adat: a Nemzeti Galériában megrendezett grafikai kiállítást hasonló követte a debreceni Déri Múzeumban. De ezzel szinte párhuzamosan láthatja művei egy válogatását a ceglédi Kossuth Múzeum látogatója is, amelyet Debrecenben két újabb kiállítás követ. A TIT klubjában az alig mögöttünk maradt tél alkotói termékenységét bizonyító különös sorozat látható, a Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában pedig egy fejlődésvonalat reprezentáló, jelentős gyűjtemény. Ez a kapcsolat, a közönséggel felvett rendszeres érintkezés nyilvánvalóan termékenyítőleg hat az egyébként is fáradhatatlanul alkotó, ma is folyton újat, mondanivalójának minél teljesebb és mélyebb kifejezését kereső művészre. A közönség előtt egyre jobban feltárul Holló művészete: egy ember töretlen és heroikus küzdelme azért, hogy az őt körülvevő világról, a természetről és az emberről színek és formák eszközeivel, a látomások és megsejtések, a felismerések és rádöbbenések mindig valóságban gyökerező képeit vászonra és papírra vigye.

Pedig ez a kiállítás-sorozat még mindig nem meríti ki a lehetőségeket: Holló műveinek tetemes része ismeretlen még a szélesebb közönség számára. Szinte példátlan munkatempót diktál a művész, eredményessége tanulság a fiatalok számára is. Példa, amely hat, de csak közvetve, alig látható áttételek útján. Holló nem pedagógus

egyéniség, nem szervező, nem rendelkezik az organizátor külön adottságaival. Láthatólag nem is szerveződnek köréje tanítványok, nem követik stílusát, nem próbálkoznak szín- és formavilágával, látásmódjával. És ez rendjén is van: az ő világa egyszeri világ, útja nem követhető. Az ő saját útja. Ő már ezt járja végig, a teljesítmény igazolja, hogy nem haszontalanul fáradozik. De valamivel hat: mértéket és igényt tanulhatnak és tanulnak tőle. Példájának pozitív tartalma eleven: azokat is táplálja, akik teljesen más úton járnak, más a mondanivalójuk, másként értelmezik a művészet korszerű feladatait, a kifejezésért folytatott küzdelmük jellege is más.

Holló László művészete, művészi világa teljesen egyéni. Újra és újra az alföldi iskolához sorolják, van is ennek bizonyos alapja, e besorolás azonban legalább annyit torzít, mint magyaráz, legalább annyit elfed, mint megvilágít, csak részértéke van tehát. Olykor, mintha már a műkritikus kényelme éltetné a formulát, mivel előnyösebb a jelenségeket csoportokba rendezni, mint egyediségükben tartani számon és magyarázni.

Holló, mint alkotó: magányos egyéniség. Szuverénitását ösztönösen védi, élete csak befelé teljes. E bensőség totalitása a külső megközelítés módozataival szinte elérhetetlen, csak a mű felől és elmélyült elemzéssel világítható át több-kevesebb sikerrel. Pedig szó sincs nála valaminő arisztokratikus zárkózottságról, idegen tőle minden ilyesmi, egyszerűsége, közvetlensége, társas igénye közismert. Valljuk be: van itt valami talány, és esetleg éppen e „talány" a lényeg, amelynek megfejtését az eddigi elemzések, kritikák és méltatások nem szorgalmazták eléggé. A megfejtésben – direkt úton – ő maga sem tud segíteni, ő csak a tényeket produkálja: emberi minőségével és művészi világának újabb és újabb meglepetéseivel. Mert vajon hol futnak az összekötő vonalak a szinte naiv egyszerűség: Holló egyetlennek tűnő létezési formájától – amelyben a lélek, a pszichikum zavartalan egyensúlyban, harmonikus, kerekded nyugalomban látszik – a művekben tükröződő belső feszültségek hallatlan energia-tobzódásáig, viharos erők dinamikus, nyers felfokozottságáig? Hol futnak az összekötő szálak a láthatóságában jelentéktelen biográfia és a vásznakra vitt világ tartalmassága, mélysége, gazdagsága között? Hogyan lesz kimeríthetetlen forrása, csodálatosan tápláló televénye Holló rendkívüli méretű oeuvrejének egy látszólag semmiben sem rendkívüli élményvilág? E kérdéseket továbbiak követhetnék, és a választ csak közelítgethetjük.

Huszonkét képet látunk most ezen a kiállításon. Mondják, hogy zömükben egyetlen téma változatai; az éppen mögöttünk maradt zord tél egyetlen élménye variálódik elénk sorozatban, a Tócóskert, a Tilalmas téli tájának egy darabja kap új életet a vásznakon. De valójában csak variációk ezek? Valaminő szegényülés, korlátozódás jelei? Egyetlen mondanivaló variálgatása rutinmegoldásokra csábíthatná a művészt, az alkotómunka végül robottá silányodhatna. Csakhogy egészen másról van szó. Megint a „talány" jelentkezik? Hogyan képes a művész egy-két tájdarabhoz (mert csupán ez a közös a képekben!) fűződő élményéből huszonkét teljesen szuverén és önálló hangulatú, mondanivalójú, karakterisztikus képet varázsolni? A tárgyi jelek, a biztos objektumok alig módosulnak, megjelenésük színvilága, különösen a légkör, a Hollónál mindig meghatározóan fontos ég újra és újra egyedi és jelentéses. E képek között egyébként is csak néhány van, amelyen tárgyi elemek, épületek, fák, boglyák hangsúlyozódnak. Két igazán jelentéses szférájuk van ezeknek a képeknek: a felső kétharmad súlyos, sűrű ege, távlatot is sejtet, noha a homály, a köd e távlatot elnyelte; intenzíven kifejez azonban táji-légköri, időbeliségében is meghatározott hangulatot, érzelmi töltést. Többnyire csak egy vékony alsó szegély képezi az előtért, ezt azonban a színek hol líraian halk és egymásba simuló, hol meg nyersen erőteljes, hangsúlyozottan darabos, kemény halmozása, vastag húsos ecsetnyomokkal, biztosítja a mondanivaló csendes vallomását, vagy vaskosabb dinamizmusát.

E sorozatban, éppen sajátosan kevés élményhez kötöttsége révén, Holló bensőségének redkívüli gazdagsága tárul elénk.

Nincsen olyan tudattartalom, amely valamiképpen ne a valóságból származna. Az emlegetett bensőség: benső tartalmak, potenciális lehetőségek a valóságból nyerték, mondhatni történelmileg, a töltésüket. E „töltés" igazi művész esetében dina-

mikus természetű: bármikor képes bekapcsolódni expessziós folyamatba, képes dúsítani, gazdag jelentéssel felruházni a látszólag szimpla, szegényes élményt is. Ennek vagyunk tanúi Holló alkotás-folyamatában. Kicsi látvány is elég neki ahhoz, hogy nagy belső emóciókat mozgasson meg, és a látványhoz alkalmazható készenléti tartalmak gazdagon áradnak ki. Egy téli táj: havas vagy zöld foltos előtérrel, finoman ívelődő út, szélről futó árkokkal, a ködös-sűrű levegőben közelre szorult szemhatár szélén szegényes tanya épületcsoportja, mögötte jobbról ködbe mosódó foltok, fölötte pedig a haragosan sötét ég. Csakhogy ez az egyetlen tájdarab valójában – a festő szemével – a nap minden órájában, sőt percében más, a színek, fények, perspektívák, változékonyak: élnek. És ha a nézőpont is változik: megint átrendeződik a látvány, új kompozícióba állnak össze az elemek, új hangulat, közölni való nyer hangsúlyt. Hogyan követi e változásokat, e mozgást az ecset, a festék? Az ég kékes-lilás-szürkés tónusát erőteljesen viheti a barna, a rozsdavörös, sőt zöld és sötétszürke irányába. A huszonkét kép huszonkét színvilágot ad, az azonosságok és különbségek izgalmas játékával. Az előtér színjátéka még szembetűnőbb: havas táj világító fehér-sárga színben; zöld tónus fehér foltokkal; a zöld és fehér közül nagy lila folt ugrik elő és szétterül, majd tüdőszínbe hajlik: nem is látvány már, hanem látomás. Majd szerepet kap a kék, sötétkék, barna, rozsdavörös stb. És a lazúros, finom, gyöngéd ecsetkezelés líráját egyre erőteljesebb, húsos, vaskos festékrétegek követik, drámai jelleget, markáns, nyers, sorsszerű hangulatot teremtve. A színek is hol keverednek, szinte szételemezhetetlenül, hol pőrén villognak, szunnyadnak vagy kiabálnak. Néhány képen egy emberpár is feltűnik: anya vezeti kézenfogva gyermekét, jellegzetes ismerős alakjai Holló világának. Ezek az alakok közös életet élnek a tájjal, a természettel; harcukban is hozzá vannak kötve, otthon vannak benne.

Kosztolányi írja valahol: Shakespeare igazi nagysága abban van, hogy sokkal többre lett volna képes, mint amit alkotott, mert a remekmű születésének feltétele, hogy az alkotó tehetsége meghaladja vállalkozásának mértékét. Így érvényesülhet az alkotó energia fölénye a tárgy, a téma felett, így válik bravúrosan biztossá a tartalomnak leginkább megfelelő forma kialakítása. E vallomás jelez valami fontosat: az igazi alkotó „bensősége" kimeríthetetlen, azaz: legnagyobb műve sem meríti ki, ha a külső, természeti-társadalmi világgal szerves, eleven kapcsolatot őriz és táplál. Példátlan talán ez a Holló sorozat is, ritka vállalkozás az ilyen. Jelentőségét az húzza alá, hogy a figyelmes szemlélő nem érez véglegességet, befejezettséget, kimerítettséget, sőt az a hatása a képsornak, hogy a művészben ennek a sorozatnak további példányai szunnyadnak, és csak a körülményeken múlik, hogy megfogalmazódnak-e. Ebben rejlik a 77 éves mester ifjúsága, mindig újratörő alkotó energiáinak elevensége. Ma sem fenyegeti a fáradás, a kimerülés; ma is megharcol minden eredményért, de az eredmény nem marad el.

JUHÁSZ BÉLA

FÉLEGYHÁZI LÁSZLÓ

Ahhoz a debreceni művészcsoporthoz, amelyben a történelem asztalánál az egyéni különbségek ellenére is együtt látjuk Medgyessy Ferencet Hrabéczy Ernővel, G. Szabó Kálmánt Holló Lászlóval, Káplár Miklós Dienes Jánossal, Vadász Endrét Senyei Oláh Istvánnal, az élők közül fémjelzett névvel csatlakozik Félegyházi László is.

Szatmárnémetiben született 1907-ben. A Képzőművészeti Főiskolán Glatz Oszkárnál tanult s 1931-ben végzett. 24 éves korában, 1931-ben került Debrecenbe tanárnak, azóta ott működik, mint a város képzőművészeti életének egyik jelentős alakja. Fiatalon csatlakozott a Vaszary által vezetett Új Művészek Egyesületéhez, majd Debrecenben az Ady Társaság képzőművészeti csoportjának lett tagja. Egy ideig szabadiskolát vezetett. 1945 után is élénken vette ki részét Debrecen művészeti életéből. Szerepet játszott a Képzőművészeti Körben, majd a Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Hajdú-Bihar megyei munkacsoportjában (1951).

Egészen fiatalon, 1932-ben megkapta a Szinyei Társaság jutalomdíját. Rendszeresen kiállított vidéki és fővárosi tárlatokon (Nemzeti Szalon, Ernszt Múzeum, Műcsarnok stb.)

Képei 1945 után Prága, Berlin, Varsó és Moszkva kiállításain szerepeltek. Munkássága elismeréséül az I. Magyar Képzőművészeti Kállításon 1950-ben első ízben kiosztott Munkácsy-díj III. fokozatát kapta a *Bútorgyári sztahánovista* c. festményéért. Grafikával, fametszettel, illusztrációval csak elvétve foglalkozott, rajzkészsége mégis letagadhatatlan. Szenvedélyesen műveli az olajat és a pasztellt. Festőiség, színérzékenység s mesterségbeli tudás mellett a részletekben mértéktartás jellemzi. Gyakran él a szélesebb ecsetkezelés lehetőségeivel. *(Önarckép).* Egész pályáján a keresés jellemezte a legmegfelelőbb formai kifejezésért, stílusváltozatait is ez magyarázza.

A hatvanadik életévéhez közeledő festő ma is éppoly töretlen alkotókedvvel dolgozik, mint évtizedekkel ezelőtt.

SZÍJ REZSŐ

1021 vége Hollò László

Hollò László

MŰVÉSZET

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

1964. SZEPTEMBER * V. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

TARTALOM

Domonkos Imre : Az „Esztétikai Év"-ről 3

Somogyi Árpád: A ráckevei szerb templom ikonjai 4

Maksay László: Csontváry festészetének lélektani indítékai 7

Vámos Ferenc: Adatok Lechner Ödön ifjúkori működéséhez 11

Passuth Krisztina: Lyonel Feininger és a „Szocializmus katedrálisa" 13

Lengyel Béla: Masereel. Születésének hetvenötödik évfordulóján 15

Angyal Endre: Martin Benka képei között ... 17

N. Pénzes Éva: Giacomo Manzu 19

Pogány Ö. Gábor: Holló Lászlóról 22

Galambos Ferenc: A Kisgrafika Barátok Körének öt éve 24

Geszti László: Tervezőművész az iparban ... 26

Haulisch Lenke: Impressziók a szovjet festészet alakulásáról 27

Soós Gyula: Ferenczy Béni újabb emlékérmei.. 30

Kiss Ákos: Mattioni Eszter új hímeskövei a Rókus kápolnában 32

Szíj Rezső: Móritz Sándor 33

Dezső József: Gruber Béla festőművész emlékkiállítására 36

Remsey Iván: Emlékezés Gruber Bélára..... 37

Pál Endre: Péri József tárgyairól 39

Kiállítások:

Szabadi Judit: Csikász Imre emlékkiállítása Veszprémben 40

Horváth Béla: Pór Bertalan önarcképei a Dürer-teremben..... 40

A vásárhelyi tárlat. Erdei Ferenc akadémikus megnyitó beszéde..... 42

Ék Sándor: A Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének kiállítása 44

Mezei Ottó: Rátkay Endre képeiről 45

Koczogh Ákos: Szolnok megyei kiállítás ... 46

Somos Miklós: Fiatalok a MÉMOSZ-ban .. 46

Kovács Gyula: Szabó Iván kiállítása Nagyrábén 47

*

A borítólapon *Holló László:* TANYÁN

A belső címlapon *Ferenczy Béni:* Bartók-érem

A borító hátlapján *Csohány Kálmán:* Leányfej (kerámia)

A fényképeket *Petrás István, Zilahy István, Lakos János* és *Bojár Sándor* készítette

Ára: 10 forint

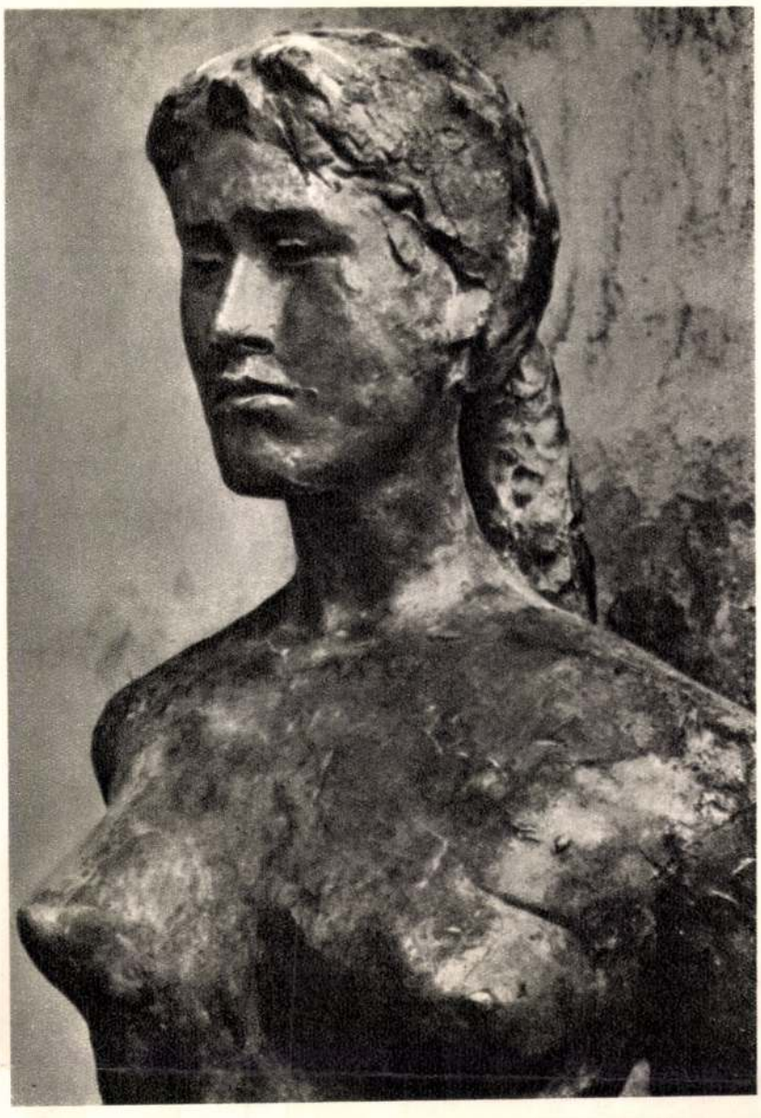

Giacomo Manzù: Tánclépés. Részlet
Pas de danse. Détail – IIa

az elégedett tábornok, a testébe lándzsát szúró katona, stb. — és a további megkínzottak, vagy a szenvedéstől remegők, a vészt ösztönösen megérző, csaholó kutyák társaságában. A valóság lázálmaitól nehezen szabaduló szobrászt 1957-ig foglalkoztatja ez a téma.

Komponáló készségének, kimeríthetetlen művészi fantáziájának újabb bizonyítékát adta a háború után készített dómkapuiban, 1949-ben megbízást kap — egy előzetes nemzetközi pályázat után — a római Szent Péter-templom egyik kapujának mintázására. A finoman előadott bronzkapun a szent életéből választott jelenetek szerepelnek arányos elosztásban. Másik ismert művét a salzburgi székesegyház középkapuját — „Szentek kapuját" — mindössze két esztendő alatt oldotta meg, 1959-ben avatták fel ünnepélyesen. Az ajtómezők: szentek legendáit, profán jeleneteket, anya és gyermek kapcsolatának meghittségét zárják magukba. Mindkettőben elismerést érdemlő módon kovácsolta eggyé a reliefmezőkre osztott súlyos bronzajtót.

Manzù rajzai éppúgy hozzájárultak művészi hírnevéhez, mint plasztikái. Művészetének szerves részét alkotják szobrászi munkájának jegyzetei — a szobrokhoz készített vázlatok — és a teljes értékű önálló rajzok, ezek ismerete nélkül sokkal szegényebb lenne a róla alkotott kép. Világos, tiszta, áttekinthető rajzaiban általában az őt körülvevő világról számol be, természetes közvetlenséggel. Olykor könyv-illusztrátorként is szerepel, néhány barátjának, kiadójának kérésére vállalva ilyen feladatot. Legsikerültebb munkája közé sorolhatjuk Vergilius: Georgikonjához (1948-ban adták ki Milanóban) metszett húsz rézkarcát. Rajzolásnál előszeretettel váltogatja a különböző anyagokat: ceruza, tus, szépia, mindenfajta kréta és toll stb. Csodálatos impulzusú rajzoló, a pillanatnyi érzés izgalmát magas hőfokon rögzíti a papírra. Különleges hangulatú rajzainak legnagyobb varázsa — bensősége.

Manzù munkásságának taglalása során egy sokoldalú művész korán induló és azóta is állandóan felfelé törő életpályáját, sokrétű munkálkodását ismerhettük meg dióhéjban. Az impresszionizmus egyik legszélsőbb pontjáról induló művész — Medardo Rosso tanítványa — újra alakítja a formát, alakjai emberiek, közeliek lesznek. Művészetének korszerűségét — kifejezési módján túl — az aktuális téma mindenkori feldolgozásának, a plasztika határain belül való tolmácsolásában kereshetjük. Munkáiban óvatosan elkerülte a modernséggel védekező meggondolatlan gátlástalanságot. Mindig van benne annyi művészi választékosság, hogy megrostálja a kifejezés eszközeit és megtalálja egyéni hangvételét.

N. Pénzes Éva

Giacomo Manzù: Egy hölgy nagy portréja. Részlet
Grand portrait d'une dame. Détail
Большой портрет дамы. Фрагмент

HOLLÓ LÁSZLÓRÓL

Holló László elmúlt hetvenéves, mikor végre országraszóló gyűjteményes kiállításon mutathatta be életművét és Kossuth-díjat is kapott, most meg hetvenhét évesen — egy sor kisebb-nagyobb fővárosi és vidéki tárlata után — a Magyar Népköztársaság érdemes művésze lett.

A századfordulón megújhódó magyar festészet nagy mestereinek neveltje, Hollósy Simon técsői szabadiskolájában ismerkedett meg a modern művészet forradalmi szellemű szakmai és szemléleti kérdéseivel. Hollósy Simon környezetében a festői megjelenítés céljai közül sohase hiányzott annak emberi tartalma, az alkotótevékenység indítékai között fontos szerepet kaptak az érzések és gondolatok, azok a hangulatok és elképzelések, melyek az érzékeny kedélyű művésztehetségeket eltöltötték a természet és társadalom jelenségeinek láttán. Holló László azok közé a festők közé tartozott, akik hozzájárultak a magyar festmények színvilágának gazdagításához, a galériatónusok likvidálásához, a képzőművészeti nyelv természetessé tételéhez. S mint ilyenek a szabadban való festés tanulságainak segítségével felfrissítették a képek motívumanyagát és atmoszféráját, működésük nyomán elevenség és változatosság jelentkezett a tárlatokon, a műbarátok ízlése egészségesebbé vált.

A szórt fények és kiegészítő színek alkalmazása nem jár feltétlenül együtt az öncélúság terjedésével. Éppen Holló László munkássága bizonyít a forma és tartalom egysége mellett, arról tanúskodik, hogy a legfontosabb egyéni és közösségi élményekről, a legközvetlenebb impressziókról csak korszerű fogalmazásban, modern hanghordozásban lehet igazán őszinte és teljesértékű vallomást tenni. Századunk megdöbbentő technikai és szociális átalakulásait a művészek legtöbbször zaklatottan, felindultan tükrözik, a lírai sejtések, drámai megérzések árnyalt, differenciált előadásmódot követelnek, a történelmi megrázkódtatások, forradalmi események ugyanakkor ékes beszédet, messzehangzó figyelmeztetést váltanak ki az érzékenyebbekből. Holló László is a plein air tanulságaival kezdte, de az új ábrázoló eszközökkel a magyar falu életéhez szólt hozzá. Pontosabban: az alföld festője lett, a Hortobágy, a Tiszatáj krónikása, annak a paraszti világnak a megjelenítője, melynek etnikai és földrajzi sajátságait kifejezni rendkívül izgalmas művészi feladat. Ennek a különös vidéknek és népnek olyan erős hatása van költőire és művészeire, hogy műveikből külön fejezetet lehetne összeállítani a magyar irodalom és festészet történetében. Szélsőségek jelentkeznek az itt készült alkotásokban, a kedély és lelkiállapot heves változásai, a döbbenet és szilajság hangjai. Sikoly és kacaj, megrendültség és fogadkozás szól az alföldi képekből, nehéz sors és eszelős remény, komor figyelmeztetés és törhetetlen szabadságvágy.

A plein air festés tapasztalatait sikerül felhasználnia a kontrasztos megoldások esetében is. A komplementerek együttese, a reflexek játéka a nyári hőségben vagy a drámai összeütközések közben sem tudja eltüntetni az éles fények és mély árnyékok ellentéteit. Holló László piktúrájában történelmi komolyság és modern ízlés találkozik, klasszikus tanulságoknak megfelelően szerkeszti képeit és a mai idők szellemében fejleszti koloritját. Tájképeiben, figurálisaiban, csendéleteiben egyaránt élni tud az expresszív ábrázolás lehetőségeivel, ami a lényeges és lényegtelen képelemek festői megkülönböztetését is jelenti. Egész munkássága felfokozott életérzést tanusít, az érzelmi érintettség intenzitása árad műveiből, szakadatlan nyugtalanság feszíti kompozícióit. Pedig festményeinek alapmotívuma alig több egy-egy villanásnyi benyomásnál, apró légköri közjátéknál, véletlen találkozásnál. Mesterünk érzelmi érzékenysége

Holló László: Jelenet – Scène – Сцена

Holló László: Szakállas férfiarckép
Portrait d'homme à barbe
Портет мужчины с бородой

viszont annyira kifinomult, hogy a hétköznapinak tűnő impressziók is felkavarják benne a nagy élmények emlékeit. Egy-egy alkony, falusi udvar vagy virágcsokor merész és váratlan asszociációkat indít el benne, ami a kép egyszerű témáját szimbolikus megoldássá általánosítja, vallomássá, példabeszéddé izzítja.

Holló László — bármennyire szubjektívan tolmácsolja is a látványokat — nem mondható elszigetelt felfogásúnak a magyar festészet együttesében. Alföldi kollegái között többen voltak és vannak, akik a végtelennek látszó síkföldek, magányosan élő tanyák között elvesztik nyugalmukat és műveikben magyarázatot keresnek a pusztai sors jelenségeire. Tornyai János, Koszta József, Rudnay Gyula, Endre Béla, Boross Géza művészetéhez hasonlóan az ő mondanivalói is komor akkordokban csendülnek fel, de mélyzengésű színharmóniái közül nála se hiányzanak a fel-felsugárzó foltok, az élénk fényű részletek. Nem erőszakolt következtetés ezekben a kiszínesedett kontrasztokban Munkácsy megrendítő koloritjának huszadik századi továbbélését feltételezni, hiszen a kritikai realizmus nagy mesterét Párizsban is keserves gyermekkorának tiszántúli emlékei ihlették, az alföldi külvárosok szegényei ösztönözték véleménymondásra. Koszta József kékre-pirosra, Holló László zöldre-sárgára transzponálta Munkácsy örökségét, új konstrukcióban alkalmazta intéseit, miközben átérezte azt a kétségbeesést és egyben bizodalmat, ami már a modern idők sürgetése volt a nyomasztó helyzet feloldására. A Debrecenben dolgozó Holló László nemes hatású alkotások megfestésével, megrajzolásával viszi tovább feledhetetlen elődei kezdeményezését, tegnap és ma bizton folytatta és folytatja a legigazabb magyar művészet emberi és társadalmi szolgálatát. Ez a folytatás — talán mondani se kell — nem utánzás, nem ismétlés, hiszen több benne az új, mint a hagyomány. Talán csak a felelősségérzete azonos a halhatatlanokéval, ami rokonságnak a versségi kapcsolatnál is tiszteletreméltóbb. Ez a helytállás ad erőt neki arra, hogy a kiváló előzmények után is hozzá tud még tenni valamit az alföldi táj és lélek művészi megörökítéséhez.

Hogy mi ez a többlet, azt se témában, se motívumban meghatározni nem könnyű. Talán csak képeinek hőfokával mérhető, azzal a felfűtöttséggel, szenvedéllyel, mely minden művének sajátja. Ez se gyökeresen új vagy más Tornyaihoz vagy Kosztához viszonyítva, de talán még szélsőségesebb, fel-felcsattanóbb. Holló László ecsetjárása dúltabb, keményebb, görcsösebb mint az alföldi nagyoké, Koszta foltjaiban kézjegyének alig van szemmellátható nyoma, bár Tornyai művein leolvasható készítőjük indulatainak dacos kalligráfiája. Debreceni mesterünk mintha spontán kitörő harci kiáltásokban fejezné ki magát, a festői nyelv emfatikus hangjelenségei közepette nyilatkoznék belső viharairól. Hogy mi ezeknek a belső viharoknak az oka, forrása, ezt nehéz lenne felfedni, hiszen megjelenésük alapformája majdnem hogy szokványos: alföldi vidék, táj alakokkal, rozzant szekér és gebe, csendélet korsóval, ecsettel, gyümölccsel, meg önarckép, önarckép, önarckép. Mindez, a színek, foltok, vonalak forgószelébe sodortan!

Holló László képei mintha lángok martalékává váltak volna, üszök, pernye, hamu, parázs maradt az alkotómunka tüze után, szinte még minden izzik a festményeken, a megszokott motívumokból is hőség csap a néző arcába.

Önarcmásainak többszázas szériája tár talán fel valamit az expresszív zaklatottság mélyeiről. Egy érzékeny lélek megérintettsége, nyugtalansága néz vissza Holló László minden önportréjából. Mint akit belső tűz emészt, aként szól önmagáról és a világról, saját arcának barázdáin, tekintete fényén keresztül koráról, életéről. Emitt vészteljesen kacag, ott hideglelősen rémüldözik, szája körül olykor szarkasztikus mosoly, szemében máskor cseppnyi könny ül, figyelme gyakran révedezésbe vált át, legtöbbször komor a pillantása. Mert a festő nemcsak formákat, fényeket, színeket lát, de emberi sorsokat, kollektív tragédiákat, történelmi megpróbáltatásokat is. S Holló Lászlónak volt szíve-lelke arra, hogy észrevegye, mi történt e honban századunk első évtizedei során. Szerette népét, a Tisza-parti falvak nyomorgóit, nem hagyta szó nélkül a szenvedést, de a nincstelenség látványa se tette közömbössé a napsugarakban fürdő magyar nyarak isteni színjátéka iránt. Az érzékelés, látás, rádöbbenés, vallomás fokozatain építette fel művészetét, minden élményre készen, felindultságát, együttérzését, véleményét soha el nem hallgatva.

A felszabadulás előtti félévszázadnak ez a fajta kritikai realizmusa nem jelent meg minduntalan mutatós vagy nyílt tárgykörben, intencióit mégse lehetett félreérteni, plebejus szolidaritása nem hagyott maga iránt politikai kétségeket. Holló László rajzaiban, festményeiben robbanásra kész feszültség halmozódott fel, mely már-már a képelemeket is szétvetette. Az úri világ megbélyegzésére alig tett többet, minthogy szabadjára engedte megbántott igazságérzete ziháló indulatait, amitől műveinek festőisége villogóvá, kifejező ereje szokatlanul intenzívvé lett. Ez a példa jelképes volt a maradiságban fuldokló magyar művelődésre, a végletek között vergődő művészi stílus a társadalmi elégedetlenséget tükrözte.

Pogány Ö. Gábor

Gy. Molnár István: Exlibris
Ex-libris – Экслибрис

Diskay Lenke: Exlibris
Ex-libris – Экслибрис

Gacs Gábor: Exlibris
Ex-libris – Экслибрис

A KISGRAFIKA BARÁTOK KÖRÉNEK ÖT ÉVE

1959—1964

Amikor a századforduló békés éveiben a magyar exlibrisgyűjtők megismerkedtek a nemes technikákkal készült exlibrisek grafikai szépségével, sem a magyar exlibris több százados hagyományait nem ismerték, sem felkészült exlibris-grafikusi gárda, sem gyűjtőegyesület nem állt rendelkezésre. Az a pár magyar exlibrisgyűjtő, aki rabja lett a műfaj varázsának, a német és az osztrák exlibris-egyesületek keretén belül működött mindaddig, amíg az 1903-ban az *Iparművészeti Múzeumban* megrendezett első magyar exlibris-kiállítás fel nem keltette grafikusaink érdeklődését az exlibris iránt és a gyűjtők számát meg nem sokszorozta. Az ezekben az években alakult *Szent György Céh* az exlibrisgyűjtőket is megszervezte és az 1913-ban megrendezett exlibriskiállításával, aukcióival, *A Gyűjtő* exlibris-különszámával — mindmáig legszebb exlibris-kiadványunkkal — nagyon sokat tett a magyar exlibriskultúra érdekében.

Az első világháború szerencsétlen évei a Szent György Céh tevékenységének is véget vetettek. A csend azonban nem tartott soká. A két világháború között egyszerre két egyesület is egyengette a magyar exlibrisgyűjtők útját. A budapesti *MEGE* (Magyar Exlibrisgyűjtők és Kisgrafikabarátok Egyesülete) és a debreceni *Ajtósi Dürer Céh* folyóirataikkal *(Kisgrafika* és *Magyar Exlibris)* kiállításaikkal, kiadványaikkal (kb. 20 kötet) nemcsak a magyar exlibris-gyűjtést virágoztatták fel, hanem nagy szerepük volt abban is, hogy a magyar exlibris világszínvonalra emelkedett és igen keresetté vált a külföldi gyűjtők körében.

A második világháború mérhetetlen anyagi és erkölcsi kárt okozott hazánknak. Nagyok voltak kulturális veszteségeink is és ezt az exlibris élet is megsínylette. A művészek és gyűjtők egy része elpusztult, a gyűjtemények nagyrésze szétszóródott, a megmaradt gyűjtők pedig elkedvetlenedtek. A fasizmus áldozata lett *Vadász Endre*, a kitűnő exlibrisgrafikus és véletlen puskagolyó terítette le a magyar parasztbarokk kitűnő fametszőjét, *Mata Jánost*. A felszabadulás romokban heverő országot talált és minden erőt a gazdasági talpraállítás problémái kötöttek le. A gazdasági élet megerősödése, a megváltozott politikai légkört követő kulturális forradalom azonban ismét felvetette az exlibrisgrafikusok és exlibrisgyűjtők tömörülésének a szükségességét; ezt követelte a bibliofilia feléledése és a könyvolvasó- és könyvgyűjtőtábor hallatlan méretű megnövekedése is.

A szervezés munkáját *Réthy István*, régi gyűjtőnk vette a kezébe és az eszme – egybegyűjteni az exlibrisgyűjtőket és exlibrisgrafikusokat — élénk visszhangra talált a *Fiatal Képzőművészek Stúdiója* vezetőségében és művésztagjaiban, akik egyébként is 1958-ban megrendezett exlibrispályázatukkal igyekeztek ezt az intim grafikai műfajt újra népszerűsíteni. Így jött létre 1959 április 25-én, 76 taggal, a közös összefogás eredményeképpen a *Kisgrafika Barátok Köre*, mint a *Képzőművész Szakszervezet* vezetése alatt álló művészgyűjtő tömörülés, a Fészek Klubban.

A *Kisgrafika Barátok Köre* nem elégedett meg a régi exlibrisgrafikusok és gyűjtők összefogásával, hanem a fiatal művészek közül is sokat megnyert az exlibris ügyének és új gyűjtőgárdát is igyekezett toborozni. Az egyesület elnöki tisztségét megalakulásától két évig *Dr. Soó Rezső* egyet. tanár, a magyar exlibris régi szakértője és a világ harmadik legnagyobb exlibrisgyűjteményének a tulajdonosa töltötte be, mindaddig, míg egyéb elfoglaltsága és betegsége miatt meg nem vált az egyesülettől. Utódja *Varga Mátyás* lett, a Nemzeti Színház Kossuth-díjas díszlettervezője, maga is kiváló exlibrisgrafikus. A titkári teendőket alapítástól fogva *Réthy István* tölti be, aki a szervezés munkáját megindította és aki lelkesedéssel látja el nem kis adminisztratív munkával járó tisztségét.

A *Kisgrafika Barátok Körének* taglétszáma csakhamar kétszáz fölé emelkedett. Nagy szerepe volt ebben a Fészek Klubnak is, ahol a Kör havi klubnapjai lezajlottak, amely kellemes környezetével igazi otthont nyújtott. Az egyesület alakulása után felvette a kapcsolatot a külföldi társ-egyesületekkel és mindenütt örömmel fogadták a magyar exlibrisgyűjtők újbóli jelentkezését. A világ legnagyobb exlibrisfolyóiratai azóta is rendszeresen beszámolnak körünk munkájáról és számon tartják exlibrisművészetünk újabb eredményeit.

Az elmúlt öt év alatt az idősebb művészgeneráció mellett *(Drahos Istvan, Fery Antal, Bordás Ferenc, Menyhárt József, Varga Mátyás, Kaveczky Zoltán, Kertes-Kollmann Jenő* stb.) fiatalabb művészeink is *(Stettner Béla, Gross Arnold, Gál Ferenc, Diskay Lenke, Gacs Gábor, Vertel József* stb.) sok szép exlibrist alkottak és a Kör hivatalos gyűjteményének tanúsága szerint öt év alatt több mint ezer exlibris és alkalmi grafika készült gyűjtőink részére. Ezek közül igen soknak a reprodukciója külföldi folyóiratokban is megjelent. Az exlibrisgrafikusok közül főleg *Drahos István* és *Fery Antal* voltak termékenyek. *Drahos István* éppen napjainkban jutott el

Gross Arnold: Exlibris – Ex-libris – Экслибрис

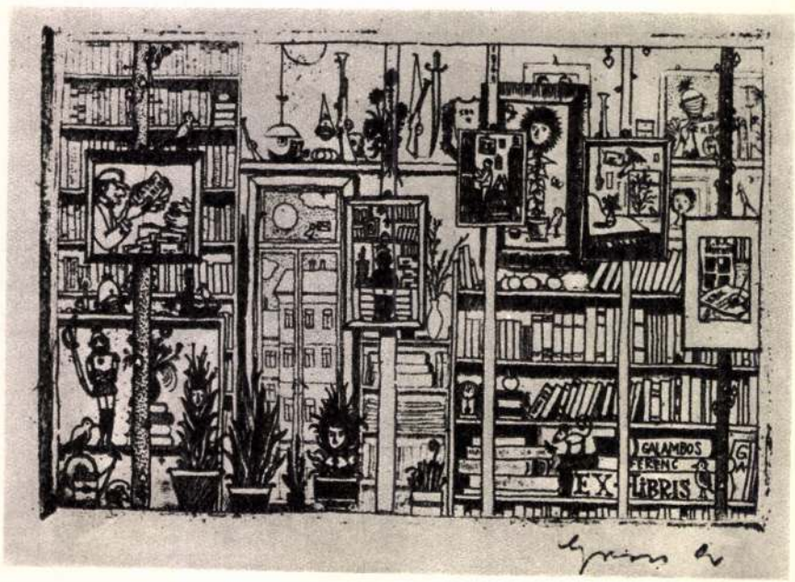

1021

MŰVÉSZET

Tóth Ervin: Holló László indulása
Kőrösi Pál: Szobrai önfényű fogalmak
Papp Ferenc: Pesti levél a pécsi balettről
ifj. Tóth Béla: Kepes Ágnes hajdúszoboszlói kiállításáról

Holló László indulása

– *A müncheni és a párizsi évek* –

Az ifjú Holló László nyarait Félegyházán, Tiszaújfalun, Alpáron és Dorozsmán a rokonoknál és testvéreknél töltötte, de legtöbbször mégis Kocsis Sándor nagyapja tiszaújfalui tanyáján. 1909 tavaszán megszerezte diplomáját, s ősszel már Münchenben jelentkezett Hollósynál, a félegyházi özv. Kalmár Józsefné ösztöndíjával.

Két tél következett a német „festő-Mekkában": Münchenben és négy dolgos nyár Técsőn a hihetetlen pedagógiai tapintatú, hajdani nagybányai vezetőmester, Hollósy Simon mellett, aki egyre azt hangoztatta: „mindenekelőtt látni és rajzolni kell tudni, a stílus majd azután jön." Kinyitotta a fiatal szemeket és sok mindenre rámutatott, amiről más tanárok hallgattak. Minden tanítványával szemben más módszerhez nyúlt. Volt köztük olyan is, akinek alig-alig szólt a munkájába. Az 50-hez közeledő mester Hollóhoz különösen ragaszkodott, szívesen beszélgetett, sőt polemizált vele. Mindig jó kedvvel, lelkesedéssel, lendülettel magyarázott. „A kisujjában volt minden", – de az ellenvitát nem tűrte. Amelyik növendéke nem tetszett, azt másnap eltanácsolta. „Körül kell érezni a modellt, egyik planból a másikba!" A fejnél is, az aktnál is a helyes felépítettséget követelte, s a belső tartalmat hangsúlyozta. „Azt kell nézni, hogy a kép mögött mi van, nem elég, hogy megjelenítem a vásznon. Hollósy azért kínlódott annyit egy-egy művével, mert mindig ezt az elvet kutatta, építgette. Holló e vergődést nap mint nap figyelhette; a mester feleségének tudtával nagyníha került-fordult Hollósy műtermében, titokban szétnézett a dolgai, a félkész vásznai között, s átérezhette e remek fogalmazványok túlfejlesztésének, vagy megsemmisítésének fájdalmát is. Volt olyan képe, amelyet csak a jövő év tavaszán folytatott az egész nyári munkálkodása után, pedig akkor már más elképzelés érlelődött benne. Hányszor a nyelvén volt, hogy figyelmezteti a mestert. „De Hollósy tekintélyét ki csorbíthatta volna, ki mert volna szólni a hamar indulatba jövő vezetőnek?"

Hollósynál idegenben voltak vagy harmincan, – idehaza Técsőn még többen. Münchenben aztán évről évre összegyűlt a nemzetközi társaság, nagyrészük magyar, orosz és lengyel nemzetiségű. A magyarok közé tartozott pl. Baktay Ervin, akinek jómodorú előadását, fejtegetéseit szívesen hallgatták, pesti lakására azután is fel-fel jártak. Későbbi sógora: Hrabéczy Ernő is Hollósynál tanult Münchenben, de más csoporttal és más időben dolgozott. Itt került Holló kapcsolatba az orosz Tyihomirovval is, – hosszú évekre kiható barátsággal.

Kétéves elmélyült tanulás után elbúcsúzott Münchentől, számára „az emlékek és a szorgalmas munka városától", és 1921-ben Párizsba utazott. Itt sodorta össze a véletlen Polenovával, s tanácsára beiratkozott az orosz szabadiskolába, ahol valóban akadémizmustól mentes munka folyt. (Ide járt Ferenczy Béni is.) Új és régi arcok, tehetségek és akarnokok társaságában folyt a szorgalmas munka. Forrongó tervek és indulatok, magángyűjtemények és tárlatok látogatása

ton és Bókay János, akiknek egész munkássága a tömény kispolgári szellem jegyében született, most ilyen életrajzi regényekkel tértek vissza az irodalmi közéletbe?

Érdemes lenne egyszer alapos könyvtári vizsgálódást végezni arra vonatkozólag is, hogy közművelődési könyvtárainkban hogyan alakul a mai magyar irodalom olvasottsága. Nem általában, hanem szerzőnként, sőt könyvenként. És ezt az olvasottsági arányt összevetni az egyes művek kritikai fogadtatásával. Vajon bizonyos-e, hogy nem éppen azok a művek, vagy szerzők aratják a legnagyobb közönségsikert, akiknek munkásságában a kritika kispolgári elemeket, szentimentalizmust, a régi fajta ponyva hatásait találta s mutatta ki? De van probléma a filmeknél is elegendő. Nem játszanak nálunk cowboyfilmet, nem játsszák a nyugaton népszerű rém- és kémtörténeteket. De egyrészt játszanak igen sok szentimentális, alapvetően kispolgári beállítottságú kalandfilmet – a legjellemzőbb példája ennek a Blood kapitány fia –, a kémfilmeket pedig mostanában már mi magunk csináljuk. Egynéhány szocialista országban készült kémfilm ugyanis csak annyiban különbözik a nálunk nem játszott kémtörténetektől, hogy nem azonos táborba tartozók állnak szemben egymással, de a technikát, a szerkezetet, a bonyodalom kibontását és megoldását tekintve rendkívül közeli rokonok. Az is hozzátartozik pedig a közízléshez ami ezekben az esetekben hiányzik: a következetesség. Ne legyünk tehát önmagunkkal szemben elfogultak, a közízlés általános szintjének alakulásához, meglehetősen alacsony színvonalához mi magunk is hozzájárulunk szinte lépten-nyomon. Ez az, amit én úgy fogalmaztam meg, hogy nincs egység a művelődéspolitikában. Tehet-e itt valamit a kritika, aminek felelősségét Szabó is emlegeti? Tehet, bár szerintem nem túlságosan sokat. Egyrészt azért mert a kritikát a legtöbb esetben a közönségnek az a rétege nem olvassa, amelynek körében a kispolgári szemléletű, giccses alkotások a legnépszerűbbek. Nem valószínű például, hogy a táncdalszövegeket vasszorgalommal másoló, vagy tanuló fiatalok olvassák ezt a vitát, amely éppen e szövegek ártalmasságát elemzi. Másrészt a kritikus nagyon gyakran nemcsak a közönséggel kerül szembe, ha keményen bírál, hanem bizonyos műalkotásokat forgalomba hozó, a szocialista államrend által fenntartott és támogatott vállalatokkal is. És ez már feloldhatatlan ellentmondás. A kritikus megírja, hogy egy mű rossz, ennek ellenére ugyanolyan zsánerű és színvonalú alkotások sorozatosan kerülnek a közönség elé, s a közönség kineveti a kritikust, hiszen ha igaza lenne írásának, akkor biztosan nem látnának, hallanának többé ilyen műveket.

Üzlet és ízlés szembe találkozása ez. Igen, tudja mindenki, hogy ízléstelen – az illetékesek legalábbis tudják –, gazdaságilag viszont jól jövedelmező. És itt aztán megáll a tudomány. A gazdasági jövedelmezőség erősebb szempont, mint az ízlés, kétségtelen. És éppen ezért kissé pusztába kiáltott szónak érzem a kritikusok szavát, még ha olyan szenvedélyesek és meggyőzőek is, mint Sz. Szabó László szavai.

Vegyük példának az operetteket. Minden színházi kritikus tudja, de a direktorok is, hogy az operettek kispolgári szellemet sugároznak, azt is tudják, hogy szövegkönyvük művészileg értéktelen, sőt azt is, hogy a közönség nagy része éppen emiatt a művészietlen, kispolgári szemléletű szövegkönyv miatt megy be a színházba. Ma már kinevetnénk, aki azt állítaná, hogy a Csárdáskirálynő türelmes hallgatása Brahms-hoz vezeti a nézőt. Az operettet mégis játsszák, mert a színházaknak bevételi tervük van s ezt operett nélkül nem teljesíthetik. Sőt az operett többletbevételéből fedezik az értékes művek bemutatásával járó kiadásokat. Hiába, az üzlet igen erős meghatározó szempont!

Annak tehát, hogy adminisztratív intézkedésekkel változtassunk a jelenlegi rendszeren, véleményem szerint objektív akadálya van, s ez az üzleti szempont. Marad tehát az az út, amely bár sokkal nehezebb, mégis talán a legjárhatóbb. Ezt pedig így fogalmazhatnám meg: a művelvező, azaz a közönség tudatában kell szívós munkával kialakítani egy olyan szűrőrendszert, amely képes elválasztani az értékest az értéktelentől, képes kialakítani a tudatban a gondolkodási képességet, képes olyan esztétikai közszellemet teremteni, amely magától megszünteti az ízléstelenséget, a kispolgári szellemű giccses, értéktelen alkotásokat és azok terjesztését. Ez persze nem megy máról holnapra. De ezt az utat kell járnia mindazoknak, akik komolyan felelősséget éreznek a közízlésért, az emberek esztétikai tudatáért.

Ennek gyakorlati módszereit kidolgozni s következetesen végrehajtani a közoktatás és a gyakorlati népművelés sürgős feladata. Egyes formák már adottak – versbarátok köre, irodalmi színpadok, irodalmi szakkörök –, e formák tartalommal való megtöltése és új formák megteremtése sokat segíthet a közízlés jelenlegi helyzetén.

Esztétika és etika rendkívüli módon összefüggnek. Amit én szépnek tartok, ami számomra a művészetből élményt jelent, annak az alkotásnak etikai tanításait is elfogadom, a befogadás lélektani folyamatához tartozik ez. Éppen ezért az esztétikai köztudat fejlesztése, a közízlés színvonalának állandó növelése nem egyszerűen művészeti kérdés. Hanem a szocialista ember kialakításának nagyon is központi, fontos kérdése.

BÉNYEI JÓZSEF

őrzi az ifjúság eme szép, lázas formálódási idejének emlékezetét. Minden kiállítást megnéztek, hogy utána éjszakába nyúló éles vitákat rendezzenek, szombatonként pedig gyakran eljártak August Pellerin norvég követ múzeumnak is beillő fényűző neuilly-i lakosztályába. A követet személyesen nem ismerték, a mecénás inkább csak iránt uk való megbecsülésből küldte el időnként belépőjegyül szolgáló névjegykártyáját. Palotájában elnézegethették többek között hatvan darab Cézanne vásznát, amelyek alaposan megmozgatták képzeletüket.

S Párizs nemzetközi művésztársasága megszereti a vidám magyar fiút, nosztalgiás érzésektől hevített hegedűjátékát hosszasan hallgatják, sőt egyszer ajánlatot is kapott, hogy maradjon ott muzsikusnak egyik társával, „sok pénzt kereshet vele". Holló udvariasan kitérő választ ad, sohasem gondolt ő más pályára, bár a későbbi években is éppúgy ragaszkodik hangszeréhez, mint ecsetjéhez. „Azt mondhatnám: egyik kezemben az ecsetet, a másikban a hegedűt tartottam".

Holló külföldi tartózkodása idején nagy események zajlanak a művészetek arénájában. Franciaországban a kubisták kiállítanak a Salon d'Automne-ban, folynak a viták Archipenko szobrairól, láthatja Léger „Aktok az erdőben" festményét és megismerkedhet két olyan orosz származású művésszel, mint a zenét plasztikai formákba mintázó ukrán Archipenko és a szürrealista Chagall, aki ekkorra már elkészítette az „Én és a falu" c. sok vitát kiváltó képét. Mire Holló olasz földre lép, már elhangzott Carrà, Boccioni és Severini kiáltványa. A németeknél ez időben dübörög az akadémikus művészet megdönthetetlen sziklafalain az expresszionizmus első hullámverése. Az orosz Kandinszky 1912-ben mutatta be a „Fekete ív" c. absztrakt festményét, előző évben pedig már megalapították a „Der blaue Reiter" művészcsoportot, amelyben az oroszok mellett az expresszionista és szimbolista Franz Marc játszotta a vezérszerepet. Közben idehaza a „Nyolcak" tevékenykednek. Az expresszionista irányzat természetszerűen az irodalomban is fellép, Werfellel, Becherrel és Brechttel egyidőben a német *Sturm* és *Aktion* folyóiratok mellett a magyar Kassák is kiadja a *Tett* és a *Ma* első számait. A művészet háborog, formálódik, de még inkább az új társadalmi alakzatokat kereső, a világháború felé sodródó történelem. A mexikói és kínai polgári forradalmak mellett Oroszországban eldördül a lénai sortűz (1912) és háborúzik a Balkán is. Európa és Kelet forró tüzű kemence, amelynek hőfokát a budapesti május 23.-i munkástüntetések is jelzik. E forradalmi légkörnek egyre kevésbé kedves az impresszionizmus, teret kell, hogy engedjen a szubjektív érzelmeket felszínre hozó expresszionizmusnak, amely egyre inkább pesszimista, sőt antihumanista irányokba torkollik. Mindezek azonban Holló egységes világát az útkeresés idején sem bontják meg. A „Visszautasítottak szalonjában", a Salon des Independent-ban 1912-ben, nemzetközi társasággal állít ki. Végig a Szajna parton sorakozott a nagy bemutatkozáshoz emelt mintegy százhúsz hatalmas méretű épület. Holló műveivel az utolsó előtti csarnokban szerepelt. A sajtó több képét kiemeli. Sikerei alapján választják meg az Union International des Beaux Arts et Lettres tagjai közé. „Így lehetővé vált – most már akadály nélkül – a nyilvánosság előtti szereplésem, minden előzetes zsűrizés nélkül."

Az orosz szabadiskola kötetlensége jól megfelelt Holló nyugtalan, minden új iránt érdeklődő alkatának. Az iskolát egy Volakovszkij nevű szobrász vezette, a tandíjat s a modellpénzt neki kellett fizetni. Volakovszkij ugyan nem korrigált, de gondoskodott a munka folyamatosságáról és külön modellt állított a festőknek és a szobrászoknak. A korrektúra szentségtörés számba ment volna a szabadiskolán, mégis előfordult – ha már sokan kérték –, hogy néha-néha segítgetett, javítgatott társai munkájában. Elvileg ezt nem szerették, mert az iskola a tehetségek kötetlen kibontakozását várta, irányítás nélkül, „dolgozzék mindenki úgy, ahogy akar, és tud" jelszóval.

Holló rendkívül szorgalmas, egy napot sem mulaszt, bár sokat éjjeleztek és éjfél előtt ritkán kerültek ágyba. De reggel pontosan megjelent, – délelőtt az oroszoknál, délután pedig a Colarossi aktjait vázlatozta. A huszonnégy éves festő élményeiből kiemelkedik, hogy a kíváncsiságtól űzve kétszer is elmegy Matisse óráira. Tanulmányozni akarta, hogyan korrigál, hogyan tanít a negyvenes éveiben járó mester. Elismerte, hogy jól tanít, világosan magyaráz, de nem olyan átfogóan és lényegbevágóan, mint Hollósy. „Inkább a felületek szépsége érdekelte." Hollósy tanítványaival „körülíratta" a modellt. „Ezért mozognak úgy még álló aktjaim, meg figuráim is" – jegyzi meg Holló emlékezései során.

„Május felé aztán Técsőn megjelentünk, mint a fecskék. Hollósyné előre megcsinálta mindenkinek a helyét, sőt néhányunknak főzött is. Volt köztünk két orosz és egy lengyel nő. Ebédnél, vitáknál egy nagy kecskelábú kerti asztalnál ültünk, hol benn a szobában, hol kint." Hollósy is egy paraszt családnál: Kékesiéknél lakott. A Tisza-partján terpeszkedett egy „műteremnek" használt óriási fabódé, abban tartották a szerszámokat. A modell pedig ott ült, vagy állt a fák között, forró nap aranyozta a leveleket, a háttérben kanyargott a Tisza. Tizennyolcan, vagy húszan is körülülték, rajzolták, színvázlatokat, „komoly tanulmányokat" készítettek.

Holló Münchent is, Párizst is egy-egy nagyobb utazással fejezte b
ből Olaszhonba ment, s Róma–Firenze–Verona útvonalán tér
Pireneusokon keresztül Madrid, Toledo és Sevilla következett, r
fel Marseillebe, s Nizza és Monaco érintésével az „Árpád" nevű hajón egészen megkerülte az „olasz csizmát". De körútján egy vonalat sem húzott, csak tárolta elkáprázva élményeit, „jövőre úgyis visszatérek" elhatározással. Sajnos soha többé nem látta viszont Genovát, Nápolyt, Messinát, s legnagyobb élményét: Elba szigetének partjait, amelyeket a hajóról csodált, amíg „lassan elhúztunk mellette – hajnali 5 órakor".

A müncheni és párizsi évek nagy jelentőségűek Holló László művészetének későbbi kibontakozásában. Eme induló évek magukon viselik a posztimpresszionizmus hatását, de indulatoktól fűtött állásfoglalásával hamar kapcsolódott az expresszionistákhoz – bár szélsőséges formabontásukban soha nem vett részt. A színek erőteljesebb lazítása alkalmával is megőrzi Szinyei tanácsát: „lábujjaival mindenkor Anteusként tartozzék a naturához". A külföldi élmények egész életre szóló hatásaiban főleg El Greco, Rembrandt és az expresszionizmus jelentős Holló művészetére.

A fiatal mester Párizsban maga előtt látta a Fauve-ok sikereit, a kubisták kísérleteit, megértette az akkor induló Rouault társadalmi elégedetlenségét, miként Münchenben a német expresszionizmus szárnypróbálgatásait.

De akkor még erősek voltak a Hollósyhoz fűződő szálak, az élmények csak később – a magányosság éveiben – érhettek be.

Amikor a Lettres tagul választja, művészete előtt megnyílnak a sorompók, de vésztjóslólag közeleg 1914, az első világháború éve. Tervekkel telve 1913-ban hazajön, s még nem sejti, hogy ez évtizedekre szóló visszavonulást jelent: a magányosság kezdetét.

TÓTH ERVIN

Holló László rajza

1966 JAN 23

1021

TÓTH ERVIN: HOLLÓ LÁSZLÓ

A Debrecen Városi Tanács kiadása, 1965.

Debrecen rövid időközönként meglepi a művészet barátait egy-egy reprezentatív jelentőségű és szépségű könyvvel. 1961-ben *„A képzőművészetek Debrecenben"* jelent meg a városi tanács kiadásában, 1962-ben Tóth Ervin: *„Mata János fametszetei"*, a TIT, 1963-ban Tóth Ervin: *„Gáborjáni Szabó Kálmán grafikái"* című műve a Déri Múzeum kiadásában. Most pedig *Tóth Ervin Holló Lászlóról* szóló munkájával jelentkezett; olyan könyvvel, amely tartalmával és külső megjelenésével egyaránt elnyerheti a szakemberek tetszését is. Székely János álmodott nem is olyan régen itt Debrecenben szép könyvek kiadásáról, s ha most kezébe vehetné ezt a finom műnyomópapíron készült könyvet, talán még el is érzékenyülne, pedig ő azon szakemberek közé tartozott, akik még ott is meglelték a hibát, ahol más nagyítóval a szemén sem akarta elhinni jelenlétét.

Ezzel a könyvvel a Debrecen Városi Tanács nemcsak magának tartozott, hanem képzőművészeti életünknek is. Mert bár Holló elsősorban Debrecené, de az egyetemes magyar kultúráé is. Képei — a festmény egyedi természeténél fogva nem juthatnak el a közönség széles rétegeihez, e tekintetben még a kiállítások sem elégségesek. Ezek egymást követik, a látott kép idővel megfakul, el is halványodik az emlékezet táblájáról, de egyébként sincs még Holló László-múzeumunk, ahol, akárcsak egyetlen helyen is, legalább 50—60 képet bármikor láthatna a vándor, aki a városba érkezik, egyebek közt kulturális értékekre is kíváncsian. A Debrecen Városi Tanács e szép kiadványa végre láthatóvá teszi, hacsak többnyire egyszínnyomásban is, Holló László élete művét, színes lapjai pedig még a művész tüzes színeiből is ízelítőt adnak. Ahányan forgatják majd ezt a könyvet, ahányan csak rokonszenvvel közelednek ehhez a piktúrához, annyian s annyiszor ismerkednek Holló művészetével, egyáltalán *a művészettel*, amely, noha ez esetben nem pesti termék, mégis egyetemes, mint Koszta Józsefé vagy Martyn Ferencé. Mondom *ünnep* e könyv megjelenése, amelyben Debrecen méltónak bizonyult könyvművészeti hagyományaihoz. Nem von le ebből a „debreceni" érdemtől egy jottányit sem az, hogy a munkálatok egy részét a fővárosi Kossuth Nyomda végezte. Sőt ez is a megrendelő, tehát a városi tanács kvalitásérzékét dicséri: tudta, honnan remélheti a legjobb munkát a könyv reprodukciós anyagát illetően. És nem is csalódott. A Kossuth Nyomda vezetője, a nemzetközi Gutenberg-díjjal és a hazai Kossuth-díjjal kitüntetett Lengyel Lajos tipografizálta a könyvet, tervezte kötését, többszínnyomású burkolóját, személyes felügyeletével nyomta a Kossuth Nyomda a könyv 54 egyszínű és 11 színes reprodukcióját. De kitett magáért a hatévszázados Alföldi Nyomda is, e kézfogásnak eredménye nem is lehetett más, mint ez a szép könyv.

Vázlat a Simonyi óbester fát ültet című képhez

Tóth Ervin munkája monográfia. Feltárja Holló életének és munkásságának adatait és művészetének elemzését. Nem old meg minden kérdést, s ezt érdeméül írom, mert a jó könyv sohasem akar minden kérdést egyszer s mindenkorra szóló érvénnyel eldönteni. Ez művészeti kérdésekben nem is lehetséges s ha valaki mégis ezt igényli, ritkán kerüli el a pöffeszkedés banánhéját. Éppen a téma iránti alázat teheti szimpatikussá az írót és művét s ennek tárgyát. Az író azért formálja műve anyagát, a műtörténész azért elemzi a művész alkotásait, hogy összképet alakítson ki azok számára, akik a mű és alkotója közötti viszony megismerésével magát az alkotást is a lehető legteljesebb mértékben akarják birtokba venni.

A kép a mienk is, hogy gunkban hordozzuk. Holló László művészete a mi művészetünk, mert a mi világképünkhöz szervesen hozzátartozik. Alakjai, emberi és állati figurái, zsánerszerű képei, önarcképei mind reánk tartozó valóság, mert bennük érezzük magunkat, egyéni és népi sorsunkat, ennek fény- és árnyoldalait. Tóth Ervin jól játszik e művészet húrjain: megszólaltatja minden műfaját, technikai eszközeit, s rávilágít az alkotó lelkivilágára is. Így kerekedik ki a mű és az ember egysége, s ezt a képet teljesnek, egésznek érezzük. Holló Lászlóról hosszú ideig az a kép él majd az olvasókban, amelyet Tóth Ervin formált meg erről a bizonyos értelemben *kivételes* művészről. Mert annak kell tartanunk, ha önmaga legjobb alkotásaival mérjük — s szabad-e a művészt mással mérni?

Befejezésül még a könyv várható *nemzetközi* jelentőségéről valamit. A városi tanács áldozatkészsége — bárcsak más városok számára is példamutató lenne! — olyan könyvet segített napvilágra, amely megnyithatja az utat Holló László nemzetközi elismertetése előtt. Ezt segíti az a körülmény, hogy Tóth Ervin könyve négy idegen nyelvű összefoglalással jelent meg. Tóth Ervin eddig is sokat tett a magyar művészet külföldi elismertetéséért. Ha meggondoljuk, hogy írói működése 25. évfordulójára jelent meg ez a szép kötet, akkor jubileumi ajándékának is felfoghatjuk.

Szij Rezső

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hajdúhadházmegyei Népújság

CSADÓ

tást adott, és később a szocialista erkölcs követelményeit sértő módon megszegte a házassági igéretet, és ezáltal a jóhiszemű másik félnek kárt okozott — e magatartásának gazdasági következményeiért a felelősséget vállalnia kell. A Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint ugyanis a kár egészben vagy részben való megtérítésére kötelezhető az, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.

Ha tehát olvasónk esetében ez megállapítható és bizonyítható, kártérítési igénye jogos.

Összeütközött két vonat

A MÁV Vezérigazgatósága közli, hogy január 21-én 19 óra 35 perckor Pestimre és Gyál állomások között a Lajosmizséig közlekedő személyvonat összeütközött egy Budapest felé haladó tehervonattal.

A baleset következtében *Berezvai Lajos*, a tehervonat vezetője a helyszínen meghalt, 18 személy megsérült. A sérültek közül *Nagy József*nek, a személyvonat fűtőjének állapota súlyos.

A személyvonat két kocsija, a tehervonat hat kocsija kisiklott és megrongálódott. Megrongálódtak a mozdonyok is. A személyforgalmat szombat reggel 8 óráig autóbuszokkal, átszállással bonyolították le.

A rendőrség két személyt őrizetbe vett. Szakértők bevonásával a baleset körülményeinek vizsgálata folyik. (MTI)

A Magyar Állami Népi Együttes tagjai Amerikában

EGY GA… Ü…

Gramscira emlékezve

KETTŐS AZ ALKALOM az emlékidézésre. Antonio Gramsci, az Olasz Kommunista Párt egyik alapítója 75 évvel ezelőtt született — s nemrég jelent meg az első magyar nyelvű válogatás műveiből. „Marxizmus, kultúra, művészet" a kötet címe, találóan érzékeltetvén e példázatos életmű főbb övezeteit, Gramsci sokrétű munkásságának legfontosabb irányait.

Noha többek között filozófus, teoretikus volt, nem alkotott nagyarányú bölcseleti rendszert, szisztematikus gondolati építményt; nincs önálló esztétikája sem, pedig esztétaként is számon tartják, különösen a fiatal olasz marxista elméletírók, irodalomtörténészek. Valóban: gondolatai nem állnak össze előre elterveit egységbe, mégis okkal beszélhetünk Gramsci gondolatrendszeréről. S ez nyilván azt jelenti, hogy bár forma szerint ez az életmű nem zárt, egynemű alkotás, legbelső lényege, tartalma alapján viszont nagyon is homogén. Mi adja összetartó erejét? A módszer; a „műforma", a sajátos gramsci műfaj mögött álló határozott szemléletmód, kidolgozott és szilárd világkép. Erre alapozódik az ő gyakorlati filozófiája: az egyetemes marxizmus alkalmazása az olasz helyzetre.

MARXISTA FILOZÓFUS volt, aki tisztán látta a bölcselet, az elvont gondolkodás igazi jelentőségét, helyét; ragyogóan kifejtette például a filozófia—történelem—politika hármas kapcsolatának mibenlétét. Forradalmár volt, s nemcsak a gyakorlati cselekvésben, az aktív mozgalmi tevékenységben — amíg e cselekvési lehetőségtől meg nem fosztották —, de az elméletet illetően is. Mi sem idegenebb tőle, mint a „belterjes" elmélkedés, az öncélú spekuláció. Számára a konkrét társadalmi—történelmi valóság, a gyakorlat volt az alfa és az omega. Mindent ebből a szempontból elemez, innen közelít valamennyi témájához, s ennek alapján vitatkozik, érvel, bizonyít. S mindig elevenen, ködösítés és nehézkes elvontságok nélkül. Jegyzeteiben, elmélkedéseiben, módszeresen kidolgozott nagyobb írásaiban — például a nagy olasz idealista gondolkodó, Croce nézetetit cáfoló vitairatában is — világos logikával, könnyen érthetően fejti ki tételeit. A tudományos vita feltételeiről külön is rögzítette megszívlelendő elképzeléseit. Írásainak ez a frissesége nem utolsósorban onnan ered, hogy kivételesen érzékeny volt a valóság mozgására, változásaira. Ezért hangsúlyozza oly nyomatékkal, hogy az elmélet számára nincs nagyobb veszély a megmerevedésnél, a dogmatizmusnál. „Még a materialista történetfelfogást is át lehet alakítani dogmatikus tézistanná" — figyelmeztet egy helyen. Saját elméletírói gyakorlatában elszántan küzd e veszedelemmel, s tanulságos példát mutat a hallatlanul széleskörű tájékozottságra, hatalmas tudásanyagra épített, az élet, a kultúra, a művészet kiterjedt területeit magába foglaló dialektikus valóságszemlélet alkalmazására.

CSAK CSODÁLNI LEHET e kivételesen tág horizontot, az érdeklődés roppant széles mezejét! Filozófiai jellegű dolgozataiban egyaránt helyet kap az ideológia, az alap és a felépítmény, a politika, az optimizmus és pesszimizmus nagyon pontos elemzése, az európai értelmiség kialakulásának, típusainak és szerepének újszerű megvilágítása, vagy éppen a manapság egyre többet vitatott „mi az ember?", tehát az úgynevezett emberi lényeg kérdésének megválaszolása. Nélkülözhetetlen adalékok a marxista filozófia történetének ismeretéhez, s kitűnő ösztönzések az elmélet további gazdagításához.

A filozófia mellett Gramsci legtüzetesebben az irodalom s általában a kultúra problémáival foglalkozott. Itt főként az olasz irodalomtörténetre építi okfejtéseit, példáit elsősorban onnan veszi. A művészetet az új műveltségért vívott harc összefüggésében szemléli, beszél „funkcionális" irodalomról; ne gondoljuk azonban, hogy a vulgarizmus szelleme akár egy pillanatra is megkísértené. A művészet esztétikai lényegéről, a tartalom és forma kapcsolatáról s a helyes műszemléletről, az irodalmi kritikáról ma is helytálló gondolatok egész sorát találjuk például azokban a leveleiben, amelyeket a börtönben írt.

A BÖRTÖNLEVELEK művének jelentős hányadát teszik, majd háromezer lap. A

…z halaknak

…mennyiségű víz. A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság termelő…szövetkezetekkel, állami gaz…ságokkal és tógazdaságok…l több mint 10 hold halas… vízszükségletének a kielé…sére kötötte meg a szer… millió

1966 MÁJ 27.

Holló Lászlóval Félegyházán

Valóban kimagasló esemény volt Félegyházán a város nagyra becsült és szeretett fia, a Kossuth-díjas érdemes művész, Holló László nagyobb méretű gyűjteményes kiállítása. Már az ünnepélyes megnyitáson olyan szép számmal jelent meg a művészetszerető közönség java része, aminőre eddig alig volt példa ilyen magas szintű képzőművészeti esemény alkalmával.

•

Érdekes és jellemző, hogy ha akár a régebbi, akár az újabb, vagy akár ha a legfiatalabb művésznemzedék szemléli, tanulmányozza is ezeket a Holló-képeket, senki sem keres rajtuk és bennük semmiféle izmust. Az igazi nagy egyéniség vonásain mindig ott lebeg az a különös, sajátos, máshoz alig hasonlítható szellem, vagy lélek, vagy szárazabb, de tisztább szóval: lényeg, amelynek a megjelenési formája is különleges, magánvaló. Ilyenek voltak a régebbi nagy stílusalkotók — s azok is, akik nem örökíthettek stílust, mert nem tudta őket követni senki. Ilyen volt például Tornyai János — s valószínűleg ezek közé számíthatjuk Hollót is.

•

Ötvenöt évvel ezelőtt együtt róttuk-rovogattuk az akkor még Lacinak nevezett Hollóval Párizsban a Montparnasse legendás köveit, melyeken Cezannetól Piccassóig minden kultúrnemzet minden nemzedéke hullatta lelke vérét, szelleme verítékét, művészete fölös nedveit. Most Félegyházán emlegettük együtt a híres és hírhedt műteremházat, a Champagne Premiere 9-et... Öreg Holló Laci fényes tiszta szeme most is felvillan — és mondja, mintha a múlt héten történt volna:

— Szerénységem is bérelt akkoron ott, bizonyos ideig egy magamnak való műtermet. Még ma is elönt a forró láz, ha rágondolok, mikor a benzinlámpám begyulladt egy este — s a sarokban egy tízliteres benzintartály is volt! Lent jártam valamiért a földszinten, óriási szerencsére csak pár percig, s mikor felértem, hát a lámpa már begyúlva, benne egy liter jó benzin! A lélekjelenlét (ami későbbi éveimben a Tiszán többször is megmentett a vízbefulladástól) nem hagyott el: kaptam az ágylepedőt, s a csapnál vízbe mártva, hirtelen a lámpára, a lángokra vágtam. Sikerült! Így az egész Champagne Premiere 9, benne a sok művész és mű, s velem együtt Fujita és Modigliani is, megmenekültünk a valószínűleg egészen biztos tűzhaláltól!... Dehogy is mertem én erről említést tenni bárkinek is, neked azonban, később, ha jól emlékszem, elmondtam, ugye.

Simonka György

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

SP

0:2-ről egyenlített

KISTEXT—Kiskunfélegyházi Vasas 2

Kispest, KISTEXT-pálya, 900 néző, vezette: Horváth G.

KISTEXT: Kovács II. — Babolcsai, Rubos, Ivic, Szeitl, Sátori, Kovács I., Vándori, Szőnyi, Szöllősi, Horváth. Edző: Pósa Béla.

F. Vasas: Hluchány — Bense, Cserkó, Tarjányi, Sikár, Sahin II., Kelemen II., Lengyel, Ádám, Makai, Sántha. Edző: Kanyó János.

A sérült Vasst, valamint a vizsgázó Sahin I-et nélkülöző Vasas szünet után támadó játékával közel állt a győzelemhez. Az első 20 perc kiegyensúlyozott játékot hozott. A védekező taktikával játszó Vasas egyenrangú ellenfél volt.

A 24. percben Kovács I. elfutás után kapura lőtt. A visszapattanó labdát a bal alsó sarokba helyezte 1:0.

A következő tíz percben a Vasas jobbszárny egymás után két nagy helyzetet hagyott ki. A 35. percben váratlanul szerezte meg a második gólját a hazai csapat.

Vándori jobb oldalról élesen beadott és a jó ütemben érkező Horváth felugorva a bal alsó sarokba fejelt. 2:0.

Ezután a Vasas feladta védekező taktikáját és sorozatos ellentámadásokat vezetett. A 45. percben 30 méterről Sántha váratlanul kapura lőtt.

Kovács kapus kezéről a labda a hálóba került 2:1.

Szünet után már az első percben kiegyenlített a Vasas.

Kezdés után Makai bal oldali beadását Ádám 20 méterről a léc alá lőtte. 2:2.

A Vasas teljes erővel támadott és előbb Lengyel, majd Ádám hagyott ki nagy helyzetet. A második félidő közepén egymás után két szabadrúgáshoz jutott a Vasas 16 méterrel a kapu előtt. Mindkét esetben Ádám szabadrúgása alig ke-

Vasárnap OSN-ünnepség

Kiskunfélegyházán és Kis

..., V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Holló László

NÉPSZABADSÁG
1966 AUG 30

1021

Tóth Ervin: Holló László

Debrecen Város Tanácsáé a dicséretes kezdeményezés, hogy különlegesen tetszetős formában és nyomdai kivitelben (tíz színes, 42 fekete-fehér illusztrációval díszített kötetben) adta ki a Debrecenben dolgozó, az ottani „Tócos-kert" és „Tilalmas" népét és festői látványait fél évszázad óta rögzítő *Holló László*, Kossuth-díjas festőművész életéről és munkásságáról szóló monográfiát. (A városi tanács vb-elnöke előszavában a nyújtott segítségért Kállai Gyula elvtársnak, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének, a megye országgyűlési képviselőjének mond köszönetet, *„aki mindig figyelemmel kísérte és kíséri Holló László művészetének fejlődését, és elősegítette, hogy a szerény, csendben dolgozó művész munkásságát az egész ország megismerhesse".*)

Ezt a megismertetést szolgálja a maga eszközeivel *Tóth Ervin* szép és alapos tanulmánya, amely a „lehető legautentikusabb" munkatársnak, magának az idős művésznek a közreműködésével — emlékezései, s a vele folytatott beszélgetések felhasználásával — állítja elénk a nyolcvanadik évéhez közeledő mester életpályájának, művészi-emberi egyéniségének alakulását 1887. évi kiskunfélegyházi születésétől kezdve, a budapesti Mintarajziskolán, Hollósy Simon emlékezetes müncheni művésziskoláján, a párizsi orosz szabadiskolán át művészetének a felszabadulás utáni kiteljesedéséig, amikor is művészetének jellegzetes érzelmi kitöréses lendületével azonosult a felszabadult ország, elsősorban a parasztság sorsával, újuló életével. És közben a mesterré növekedett művész élete is megújult egy késői szerelemben. (Szép és találó, amint Tóth Ervin párhuzamot állít fel Rembrandt művészetét felfrissítő második házassága, s Holló László második házasságának hatása, körülményei között.) És egyetértünk Tóth Ervinnel akkor is, amikor megállapítja Holló László különleges helyét a Munkácsy Mihály művészetének hatása nyomán kialakult, úgynevezett alföldi festészetben: *„Ő az alföldi piktúrában a legmodernebb; belevitte Grecót, Rembrandtot; a nyugati művészi forradalmakat, s az alföldi piktúra addigi eredményeit. Ugyanakkor mögéje kell állítani az expresszionizmust, mert ebben a szellemben fejlesztette tovább sajátos népi piktúráját, s lényegében betetőzte az alföldi festészet törekvéseit."*

Tóth Ervin könyve dús tárgyismeretével, méltó tiszteletadás egy tiszteletadásra méltó mester előtt, akinek művészete nemcsak koráról és közvetlen környezetéről — önarcképeivel önmagáról — ad mindig érdekes és izgalmasan újnak ható híradást; művészete a magyar festészet egyik jelentős, és a hazai talajból sarjadt irányzatába tudta olvasztani a XX. század dinamizmusát. Ezért „modern" festő Holló László. Róla és művészetéről lényeget láttató könyvet írt Tóth Ervin, aki a bibliográfia tanúbizonysága szerint immár fél évtizede foglalkozik a mester tanulmányozásával.

Murányi-Kovács Endre

most tetten érték őket

— *PÁNCÉLAUTÓN M[EN]TEK EL az Egyesült [Á]llamokban vendégszereplő [ma]gyar vasarnap a Los Angeles Dodgers baseballstadionból, [mi]kor túl heves rohamra [ké]szült közönség és a rendőrök [kö]zött tűzése során többen megsebesültek.*

— **Összeütközött** egy autóbusz és egy személyvonat Isztambultól mintegy 350 kilométernyire délre, Denizli közelében. Huszonöt utas nyörnyethalt, 23 súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Tizenhét ember vesztette életét** hétfő reggel az olasz országutakon; négyen közülük elevenen megégtek. Milanó és Cremona között egy autóbusz nekirohant egy vasúti szerelvénynek; hatan szörnyethaltak, 24-en megsebesültek.

— *PRAGÁNAK IS LESZ FÖLDALATTIJA. A tervek szerint az első három vonal összesen 14 kilométer hosszan húzódik a város alatt; az építkezést 1967 elején kezdik meg.*

— **Árvíz pusztít Kelet-Pakisztánban.** Chittagong tartományban több száz falut öntött el a víz.

— **Japán mesterséges hold** feibocsátását tervezik. A 8 kilós mesterséges hold fellövésére szeptember 24-én kerül sor.

— **Befejezték a taxiórák átalakítását Budapesten.** Összesen 1313 órát szereltek át, s most már minden taxin új óra mutatja: mennyit kell fizetnie az utasnak. Csak az óra által feltüntetett összeget kell fizetni, a 3 forintos pótdíj megszűnt.

— **Most jelent meg:** A vallás és a tudomány világából. — Hunyady József: A kék hegyek kapitánya (Kossuth). — Szemjonov: Jégmezők felett (Kozmosz). — Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember (Szépirodalmi). — Fantasztikus történetek. Siker Könyvek (Gondolat). — Ipartelepek építészete III. (Akadémiai).

— **Harminc vagon bodzabogyót** dolgoznak fel az idén a Kecskeméti Hűtőházban, nyugatnémet megrendelésre.

mi intézkedéseket tett. Azokat az iraki és közép-keleti utasokat, akik nem kaptak védőoltást, nem engedik az országba, s elrendelték a görög gyerekek védőoltását is.

— **Az izmiri vásár** magyar kiállításának nagy sikere van. Különösen élénk az érdeklődés a magyar szerszámgépek, vízgépek és campingfelszerelések iránt.

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZ[IÓ]

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Ifjúsági Rádió. **8.55:** Részletek klasszikus operettekből. **10.10:** Zenekari muzsika **11.12:** A hűség útvesztőiben. Groteszk hangképek egy asszony gondolataiból. **12.15:** Tánczenei koktél. **12.59:** Törvénykönyv. **13.15:** Csehszlovák művészek operafelvételeiből. **14.05:** Népdalcsokor. **14.45:** Zichy Jenő három expedíciója. Dr. Mezey István előadása. **15.00:** Kamarazene. **15.40:** A sziget Regény folytatásokban. II. rész. **16.15:** Tíz év . . . Dokumentumok Kecskemét város történetéből. **17.02:** Könyvszemle. **17.12:** A zene műhelyében Satie: Parade. **18.15:** Közvetítés az atlétikai Európa-bajnokságról. **18.30:** Magyar nóták. **18.45:** Nagy slágerek, nagy sikerek. **19.25:** A Szabó család **20.00:** Edinburgh-i fesztivál, 1966. A Philharmonia Zenekar hangversenye. Közben: kb **21.15:** Meixner Mihály riportja Edinburgh-ból. Kb. **22.20:** Könnyűzene. **23.20:** Operarészletek. **0.10:** Filmzene.

PETŐFI RÁDIÓ

14.00: Zenekari muzsika. **15.05:** Népdalok, csárdások. **15.45:** Ruszalka. Operarészletek. **16.20:** Kuhlau: Szonatina. **16.28:** Beszéd az első osztályosokhoz a tanév kezdete alkalmából. Az Ifjúsági Rádió műsora. **16.40:** Kemény Egon—Erdődy János: Csillebérci fák alatt . . . Szvit **17.05:** Szórakoztató zene **17.40:** Kaukázusi utazás. Riport. **17.55:** Verdi: Vonósnégyes. **18.18:** Heten voltak Rádiójáték. **18.50:** Kmoch: Ezüst hullámokon Keringő. **19.07:** A bonni politika három teher-

zetek alapmotívuma és gondolatmenete elvész a sokszor fel-felbukkanó részletek sűrűjében.

A fordítás sem segít a mű szerkezeti és stiláris gyengéin. Nyelve nehézkes, idegenszerű. Az iskolai nyelvkönyvek stílusára emlékeztető mondatfűzése, szóhasználata, az eredeti szöveg feltehetően szolgai fordítása nem válik a mű előnyére.

Az érdekfeszítő téma megérdemelte volna nemcsak a könyv gondos, szép kiállítását, de a szöveg szerkezetének, stílusának, fordításának alapos korrekcióját is.

/ 1021

BODRI FERENC

Debrecen festője: Holló László

Tóth Ervin könyve kapcsán

Debrecen nemcsak a múltban igézte és táplálta a magyar művészeteket; jelentős művészeti élettel rendelkezik a jelenben is. Földrajzi helyzete, nagysága, egyeteme és kollégiuma, színháza, folyóirata, könyvtárai, könyvkiadása a Tiszántúl kulturális életének központjává teszik; de szelleme, művészetpártolása, százados tradíciói, hivatott szakemberei, közönsége is segíti ezt az önként vállalt missziót.

A város művészetszeretetének újabb bizonyítékát látjuk: ez év elején jelent meg *Holló László*ról, Debrecen közel 80 esztendős Munkácsy- és Kossuth-díjas festőjéről *Tóth Ervin* szép könyve és albuma, a debreceni városi tanács kiadásában. Az „ó kikötő, tájakat összekötő" város (Gulyás Pál szavai) tisztelettel, bőkezűen és gazdagon adózik festőjének, példát mutatva ezzel is a Budapesten kívüli – de korántsem vidékies-provinciális, inkább avval egyenrangú – szellemi életre és lehetőségekre. Követhető és követendő példát!

Holló László művészete élő festészetünk nagyívű zenitjéhez tartozik. Képei, grafikái éppen éveinkben érnek el igazán a közönséghez, ismeretlensége, elzárkózása, elhallgatása immár európai szinten oldódik elismeréssé. Témái, nagyhatású színgazdagsága, drámai miliője, expresszív látomásai önálló helyet biztosítanak festőjüknek hazai művészetünkben, minőségileg is. Műveinek híre, a festő 1956 óta sorjázó kiállításai (ezelőtt csak 1943-ban volt tárlata, 56 után évenként 2–3, itthon és külföldön egyaránt), azóta megnőtt „sajtója" (pl. Koczogh Ákos könyve a Művészet Kiskönyvtárában) rangot adnak és jóhírét keltik, a festő mindezek ellenére megőrizte félrevonultságát: valamiféle Rousseau-i magány és természetközelség az ideálja: szava és ecsetjének útja az országé, Európáé, nyugalma, élete, remetesége, magánya Debrecen egy külvárosáé: Tócoskerté. Nem ő keresi a világot, a világ talált hozzá érdeklődésével és elismerésével. A város tehát egy országosan meglévő igényt elégít ki a Hollóról kiadott albummal.

Festészete is ennek a visszavonult, természetelvű filozófiának a tükre: a „természetes", a póz nélküli, a vibráló plain-air, a naturális, a maga életét keresetlenül, ámítás nélkül feltáró ember bemutatkozása és keresése. Gulyás Pál költészetével jellemezhetnénk.

A festő gyermekévei Félegyházán teltek, a Móránál pár évvel fiatalabb fiú (Holló 1887-ben született) meleg barátságot köt a családjába udvarolgató – és nősülő – íróval. A gyermekévek Alföldje, Félegyháza–Dorozsma–Tiszadada–Debrecen vidéke és népe ivódtak emlékezetébe és láthatók képein. Szinyei Merse Mintarajziskolájában, majd Münchenben (Hollósynál) készül a pályára – városától: Félegyházától kapott ösztöndíjat erre –, később Párizsban tanul – több iskolában – és állít is ki sikerrel.

Az ösztöndíjból utazgat is; az e
útjai sorát, többet alig tartózkodik h
itthon tanárkodik – később még köz
kodik is.

Kezdetben valamiféle emberi-művészi dac tartja Debrecenben, nem kíván a „fővárosi marakodók" egyike lenni. Időven ez a tartózkodás kitörölhetetlen szeretetté nemesedett és tartotta Hollót mindmáig ebben a városban; megtalált, érzelmeit viszonzó, művészetét elismerő környezetében. A negyvenes évek közepétől kezdve már országos hírű művész, ennek ellenére még az ötvenes évek elején sem állíthat ki (művészetének konok félreértése folytán); kertjének termékeiből és vékonypénzű műbarátok részletvásárlásainak szállingózó adóiból él. 1956 után érik be művészi elismertsége, kiállításainak száma rohamosan szaporodik, ezután kapja díjait és „Érdemes művész" címét is.

Témái korszakokra bonthatók, a történeti és biblikus témák időszakai (1938 körül) mintegy a menekülést példázzák a háború előtti és alatti tragikus és a festő elveinek ugyancsak ellentmondó társadalmi valóságból. Expresszionista stílusa, lobogó színei különös szimbolikát és mélységet adnak ekkori és későbbi képeinek. Vannak visszatérő, állandó témái is: önportréi, a paraszti életet bemutató képei és aktjai, tudatos persziflázsai (Danaé, Olympia), a szándékkal elrajzolt, expresszív, csak festői, többszintű foltokban jelentkező alakjai, fejei (Fürdőzők, Az esztergomi székesegyház alapítása, Sírbatétel, Kérészkedők, Hazatérők stb.), hasonló fogantatású és hatású állatábrázolásai (Vihar, Fehér ló áldozása, Vihar előtt, Fuvaros szekér, Őszi szántás stb.) az ember és az állat, az élő és az élettelen természet vagy az ember és történelem kölcsönhatásait, olykor aligha harmonikus közösségét kutatják és hirdetik. Holló önmagába forduló ember is (több mint száz önarcképe van), de ebben a belső körben is a paraszti vagy intellektuális lét mély humanitását és természetközelségét kutatja, látja és ábrázolja.

A közel 80 esztendős mester – ha nem is a korábbi munkabírással és tempóban – most is dolgozik. Példája, művészete tanítója lehet egy egész generációnak, mint a vásárhelyi Tornyaié. Holló festészete mégis – ha témái ide kötik is – stílusában, szándékaiban és hatásában túlnő a mindvégig csak naturális alföldi iskolán. „Piktúrám mégsem alföldi, csak a vér az..." – vallja önmagáról.

Valóban, a táj és népe szülötte, életműve elválaszthatatlan a gyermekévek és a felnőttkor kedves emlékeitől, de az eredmény: művészete túlnő a táj provincialitásán; az egyetemes magyar és európai festészet élvonalába emeli. Éppen tematikai és stiláris eredetiségével is. Stílusában Vlaminckhez, Rouault-hoz, egy kissé a korai „grécós" Barcsayhoz hasonlíthatnánk, ha hírében nem is, de hozzájuk is úgy, hogy hevítetten őrzi a Kosztától és Tornyaitól ismert és ihletetten, újjáteremtve átélt paraszti-alföldi motivációt.

Külföldi kiállításainak sikere (Párizsban többször, Pozsonyban, Brüsszelben, Varsóban, Drezdában, Moszkvában) nevét az említettek mellé emeli, képei a hazai föld és kultúra hatását és szépségét, nagyszerűségét hirdetik.

A könyvet Tóth Ervin írta, akinek korábbi művei jórészt a grafikai művészetek történetéről és tárgyköréről szólnak. Ez a könyve a festő és grafikus Holló stílusos és méltó bemutatása mellett irodalom- és műjegyzékkel is bővült. Szakmai és írói erényei: tudományos alapossága is figyelemre méltó. A kötet 62 képen (köztük 11 színes) mutatja be a mester életművének gerincét, olajképeit, akvarelljeit, tusrajzait és egyéb grafikáit. Az idegen nyelvű összefoglalók – a táblák mellett – pedig Holló művészetének külföldi népszerűsítését vannak hivatva szolgálni, mintegy a kiállításokon megtalált érdeklődés és elismerés kielégítésére.

A szép kötet gazdag és gondos kiállítása a debreceni Alföldi és a budapesti Kossuth Nyomda méltó és áldozatos kooperációját dicséri. A könyv megjelenése jelentős esemény, de tett is– elgondolkoztató és példamutató –: hasonló adósságainkra (a Dunántúlon élő művészekre: Martyn Ferencre, Takáts Gyulára, stb.) emlékeztet és figyelmeztet.

1021

A művész otthonában

Köszöntő

Holló László Kossuth-díjas festőművész 80. születésnapja alkalmából gyűjteményes kiállítást rendeztek az Ernst Múzeum összes termeiben. A kiállításon bemutatásra került több mint száz olajfestménye és nagyszámú grafikája, amelyek hűen tükrözik a Debrecenben élő művész hat évtizedes munkásságát.

Születésnapja alkalmából a Népköztársaság Elnöki Tanácsa eredményes munkássága elismeréséül a Munka Érdemrend aranyfokozatával tüntette ki Holló Lászlót. A kitüntetést Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke adta át.

Dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója a kiállításon, megnyitóbeszéde után gratulál az idős mesternek magas kitüntetése alkalmából. Balról: a művész felesége, jobb szélen: Kisfaludi Strobl Zsigmond Kossuth-díjas szobrászművész
(Bojár Sándor felvételei)

»Kérészszedők«

vesztette el az eszméletét, nem jajgatott, némán küszködött a halállal.

— Hogy érzed magad? — kérdezte tőle a sebész.

— Jól, nincs semmi bajom. Ugye életben maradok?

— Életben? Hogyne, feltétlenül! — felelte az orvos, bár tudta, hogy Karnaljuk életét már csak percekkel lehetne mérni. Tovább ment, a következő beteghez.

Karnaljuk mintha megértette volna az orvos gondolatait: — Várjon... doktor!

A sebész zavartalan fordult vissza.

— Miért nem kötteti át a sebemet? Felesleges már?

Mit válaszolhat a sebész? Mit mondhat a haldokló ágyánál? Mit?

— Nem, dehogy! Meggyógyulsz! — mondta s ment visszza a kötözőbe. Karnaljuk a párnába fúrta az arcát s még a teste is megvonaglott, úgy rázta a sírás. Könnyein át podoliai mezőket látta, végtelen síkságot, kerteket, kövér gulyákat. Lassan hömpölygött az öreg Bug, s látta Galinát is, kedvesét, akivel ott élt volna a Bug partján. — Hol vagy Gálja, hol vagy? Látod, mi lett belőlem, Gálja?

Körülnézett, sebesültek mindenhol.

— Látod hol vagyok? Meghalok, Gálja.

Hánykolódott az ágyon, reszketett, mint egy meglőtt madár. Nem akart meghalni, élni akart, bosszút állni az ellenségen. — Átkozottak, fél kézzel megyek ellenetek, átkozottak!

Hosszasan sóhajtott, aztán összekoccantak a fogai s elcsendesedett.

A vizit után a kötözőbe ment a sebész. Utasításokat adott, majd az ablakhoz ült s állát a karjára támasztva nézte a szürke, szomorú vidéket. Valami mozgolódást hallott az ajtónál. Karnaljuk! Az ajtóban állt, egy szál alsóruhában, átvérzett kötésekkel.

— Kössenek át — nyögte a jobb kezét előre tartva, elindult a műtőasztal felé. — Élni akarok! Kössenek át, tegyenek meg mindent!

Tántorogva közeledett az asztalhoz, mintha viharos tengeren hánykolódó hajó fedélzetén járna. — Azt hitték, meghaltam? Mit állnak itt? Kössenek át! Élni akarok!

Az orvosok kapták el, hogy fel ne bukjon. A sebész a karjára vette s mint egy kisgyereket, vitte az asztalig.

— Azt hiszi, meg tudja menteni? — kérdezte az asszisztens.

— Lehet, hogy ő már... megmentette magát — válaszolta izgatott hangon a sebész, s sietősen kiabálni kezdett: — Tartsa, ne így, itt fogja meg, az ördögbe is...

Egyszerre újjászületett a sebész. Munkához látott. Valósággal gyönyörködött a legény láttán: — Odanézzen, micsoda mellkas.

Néha megcsörrent egy-egy műszer.

— Látta, hogyan jött be?

Emelt fővel, délcegen... Kámfort! Koffeint! Jó! Azt látni kellett, hogy belépett!...

— Hogy jött el idáig? — csodálkozott az egyik nővér.

— Pulzusa sem volt már — így a másik.

— De akarata igen!

— Túléli, azt gondolja?

— Mindnyájunkat túlél! Kötszereket!

A sebész sohasem hitt még annyira abban, hogy az ember legyőzheti a halált. Nem érezte a fáradtságot, az álmatlan éjszakákat, könnyedén, jókedvvel dolgozott. Vérmérgezés elleni szérumot s vérátömlesztést adott megint, forralt bort, meg meleg teát rendelt a betegnek.

Amikor Karnaljuk kinyitotta a szemét, a sebészre nézett s elmosolyodott.

— Megnyerte a csatát — mondta az orvos s elcsuklott a hangja. — Megmutatta, hogyan kell szeretni az életet. Köszönöm, fiam.

Karnaljukot tapssal fogadták a kórteremben. A sebész az ágyáig kísérte, segített lefektetni, aztán végignézett a sebesülteken. Öröm s biztató mosoly ragyogott minden arcon.

— Győzünk — mondta az orvos s a szürke pokróccal betakarta a katonát.

Fordította: ***Gerencsér Zsigmond***

ILLYÉ

Ke

Kezdőbetű
kikelet ide
fáko
támláin madarak
módjára egybegyűlt
és rendre párba-ült
nevek, ti késsel-rótt szivekben
— megannyi fészekben — ijedten
összebútt ismeretlen,
csupa legszebb nevek
milliószámra is egyetlenek;
csupa leggyönyörűbb
szerencsés utazást!
kezdőbetűk, kezdőbetűk:
Kakuk szól, zeng a fütty.
Készüljetek.
Jelzi a tavasz a nagy indulást!

Szárnyaljatok
s a gyönyör délszaki táját bejárván
egymáshoz majdan a hitvesi párnán
s a siri márvány
kövén is igy szoruljatok!

HAJNAL GÁBOR:

MÉGIS

Ködpárnába fúrta fejét a tó
elbújt előlem hívom szép szavakkal
de hasztalan magamban hagy a parton.
Nyirkosan szürke penészzöld a föld
a barna nád levágva néz reám
kihalt a táj élő nincsen semerre.
Megfordulok befűtve vár szobám
s a csontvázfák őrzik sajgó nyugalmam.

Koratavaszi hideg ragyogás
úszó jégtáblák villogó fehére
csapódó víz kopár partok között
rikoltó sirály csap le indulattal
sötétszürke csontvázfüzek között
nádtarló barna kopársága sír
káprázva állok napfényzuhatagban
a fényesőben csontom is vacog
s mégis tavasz vibrál a levegőben.

1967 MAR 29
ORSZÁG VILÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

---

vezetességeit bemutatva a város környékén barangolva Herendet említi ezután a szerző. E jól szerkesztett kis kötet csak emeli a Panoráma útikönyvsorozat által megszabott magas nívót. (Panoráma, 1966.)

SZ. K.

BARNA ISTVÁN: RÁNKI GYÖRGY, BREUER JÁNOS: DÁVID GYULA

A »Mai magyar zeneszerzők« sorozatának e két füzete olyan komponisták életútját idézi elénk, akiket a közönség elsősorban színpadi muzsikájuk révén ismer. Ránki Györgyöt, mint a Pomádé király című zenés komédia alkotóját, több mint hatvan film zenéjének szerzőjét, Dávid Gyulát pedig mindenekelőtt mint Molière-, Csokonai-darabok s az Ember tragédiája kísérőzenéjének komponistáját ismerhette meg a színházba és moziba járó közönség.

Mindez, persze, egy-egy oldala csupán Ránki és Dávid valóban sokoldalú munkásságának. A róluk szóló monográfiák szerzői mindent elkövettek, hogy a képet — a szűk terjedelem korlátai közt — mennél teljesebbé tegyék. Módszerükben közös, hogy a mű életrajzi részében a zeneszerzőnek adják át a szót. Ez a monográfiát kettős értelemben is hitelessé teszi: hitelesek egyfelől az életrajzi adatok, másrészt sokat elárul a két muzsikus egyéniségéről az a mód, ahogy önmagáról megnyilatkozik. Az életmű elemző része Breuer Jánosnak sikerült jobban: behatóan analizálja Dávid Gyula főbb műveit, míg Barna megelégedett mások kritikai megjegyzéseinek összeállításával. A két füzet hasznos feladatot tölt be s régi adósságot törleszt. (Zeneműkiadó.)

B. F.

GEORGIJ MARTINOV: TÁMADÁS A FÖLD ELLEN

Martinov tudományos-fantasztikus regényei nagyon népszerűek a magyar olvasók körében. Már első könyvének megjelenése után sok levelet kapott Magyarországról. Az író hálás gesztusként a »Támadás a Föld ellen« c. regényében magyar tudóst is szerepeltet. Egy távoli bolygó, Gianea lakói gyarmatosító céllal űrhajót küldenek földünkre. A felderítés után visszatérnek, a Holdon töltőállomást rendeznek be, s láthatatlan űrhajóikkal újra megjelennek. A földi tudósok elhárítják a veszedelmet, a töltőállomást, s az űrhajókat is megsemmisítik. A Magvető és a Kárpáti Kiadó (Uzsgorod) közös gondozásában megjelent regényt Sárközi Gyula fordította, színvonalasan.

K. B.

1021

Holló László új kiállítása

Ez a tárlat – ha megkésve is – a nyolcvan éves mestert köszönti. Igaz, Holló műveinek bemutatásához már nincs szükség külön alkalomra. Művészetének kedvelői szívesen találkoznak időnként képeivel, hogy felfrissítsék emlékeiket, ismét eredetiben csodálhassák ragyogó színeit, lendületes ecsetkezelését, biztos rajzkészségét. Ahogy szükségét érezzük kedvenc verseink, regényeink újraolvasásának, úgy megyünk el Holló László kiállításaira is: nem az új vonz, hanem az ismerős, nem a felfedezés, hanem az emlékezés, a ráismerés öröme. Hogy mégis kapunk újat is, hogy a már jól ismert mű még mindig tartogat meglepetést, az csak pazar ráadás, s minden igazán jelentős művészi alkotás természetes sajátossága.

Holló Lászlónak ez a kiállítása nem akar újat, eddig ismeretlent nyújtani, bár a képek egy – talán nagyobbik – része mostanában nem volt tárlaton, s a legfrissebb alkotásokból is igen bő válogatást kapunk. (Az egyik akvarell keletkezési ideje: 1968. január.) A tárlatnak mégsem ezek a művek határozzák meg a karakterét, hanem az ismerős képek (*Kérészszedők, Putri előtt stb.*), a megszokott témák és színek, az önarckép-variációk. Talán a történelmi tárgyú művek kis száma és a biblikus téma teljes hiánya a szembeötlő, különben megbízható életműkeresztmetszetet ad a kiállítás. A párizsi évektől napjainkig ezek a kevésbé ismert képek is jól dokumentálják Holló korszakait, stílusának változásait, ami arra enged következtetni, hogy e rendkívül gazdag életmű meglepően egyenletes szinten mozog. A kiugróan nagy képek mellett számos – megközelítően azonos értékű – alkotás született, melyek azt mutatják, hogy Holló eredményei nem rátalálások, hanem tudatosan kialakított és szívósan kiérlelt alkotásmód és világszemlélet gyümölcsei.

Mint közismert: a hivatalos elismerés sokáig váratott magára, Holló László életének nagyobbik részét nem a siker, hanem a keserű magány s a mégis töretlen munkakedv jellemezte. De amint már ez lenni szokott: a felfedezést szakadatlan ünneplés követte, s a gyűjteményes és tematikus kiállítások sorozata. A képzőművészeti kritika is mozgásba lendült, szaporán jelentek meg az ismertetések, az értő, alapos elemzések, közülük mindmáig talán a legjobb éppen az *Alföld* hasábjain Julow Viktor tollából. (Az ihletett művész, 1960. 2. sz.) Ezek az írások megnyugtatóan tisztázták Holló művészetének helyét a magyar festészetben, meghatározták korszakait, elemezték művészi eszközeit. Sőt egy kisebb és egy bővebb monográfia is elkészült időközben (Koczogh Ákos 1962, Tóth Ervin 1965), ezek után merőben újat már aligha lehet mondani Holló festészetéről.

Mégis – mint már említettem – minden találkozás nyújt valami újat is: sejtéseket, eddig fel nem fedezett árnyalatokat, melyek csak később tisztázhatók, tudatosíthatók. Az *Angelus*, a *Menekülők*, a *Putri előtt* című képeit szemlélve felötlik bennem: a kézenfekvő társadalmi problémák ábrázolása mögött nincs-e ezekben a képekben valami más, általánosabb is? A drámaiságot csak a társadalmi elesettség sugallja? A menekülők lába alatt megmozduló föld, a föléjük tornyosuló felhő csak az expresszivitást kívánja fokozni, vagy csak kompozíciós elem, amely alulról és felülről – lendületes két ívével – keretbe zárja az alakokat? Aligha! Holló tájai ezeken a képeken nem *együtt* élnek az emberrel, hanem az ember *ellenében* élnek. Nem kisebb drámai konfliktus lappang itt, mint a sokat emlegetett társadalmi. A *Putri előtt* asszonyalakját a társadalom és a természet egyaránt sújtja, a *Hazatérők* vállát nemcsak a munka fáradalma, hanem az „ég" is nyomja, s a gomolygó felhők alatt félve búvik meg a kis tanya. Holló hatalmas távlatú tájképeiben általában elvész az ember, a végtelen tér szinte elnyeli a házakat. A kiállításon nem szereplő *Tócóskerti táj* (1951) című képéről a Debrecenben járatlan nem gondolná, hogy egy nagyváros szélén vagyunk: a tanyaszerű házcsoport magányosan áll a már-már heggyé növesztett bucka tetején, s a rendkívül erőteljes ecsetvonásokkal megfestett föld, szinte tektonikus erőket sejtetve, mozdulni látszik. Mindent egybevetve az a sejtés alakul ki a szemlélőben, hogy Hollónak több – vagy legalább annyi! – mondanivalója van az ember és a természet kapcsolatáról – mert közelebb áll hozzá, jobban is ismeri – mint az ember és ember közötti viszonyról, a

társadalomról. Hosszas magánya okozta ezt, vagy eredendő hajlama? Nehéz vo[l]
dönteni.
A Holló képeivel való ismételt találkozáskor felderengő sejtésemet nem akarom el[le]-
lozni. Nem is tagadni kívánom a már elfogadott igazságokat, hanem bővíteni szeret-
ném azok körét. Julow Viktor kitűnő észrevétele feltétlenül helytálló: Holló tájképei
– és egyáltalán: tájai – Ady „magyar ugar" szimbólumával rokoníthatók. Azonban
ahogy Ady jelképe is többrétegű, Holló tájai is különböző szemléleti elemek hordozói
és kifejezői. Kell-e bizonygatni, hogy ez nem kisebbíti, hanem növeli művészetének
jelentőségét?
Visszatérve a tárlathoz: a kollekció jelentős hányadát az elmúlt évben készített festmé-
nyek és grafikák alkotják, jelezve: a nyolcvan év nem törte meg Holló László alkotóked-
vét. A festmények többsége csendélet és tájkép, a művésztől megszokott élénk, tisza
színekkel. Hangulati világuk mégis más, mint a korábbiaké; inkább csak a csendes
szemlélődés rögzítései, mintsem a belső feszültség kivetülései. Ezért kevésbé expresszí-
vek, kisebb bennük a vallomásjelleg, ha ugyan az öreg falusi házakat nem tekintjük
valamiféle ön-szimbólumoknak. A képekből felsejlő nyugalom és csendes derű tükrö-
ződik utolsó önarcképein is, különösen két grafikáján. A kissé prófétaivá stilizált arc
fáradt, ám nyugodt is egyben, a tekintet merengő, de a szemüveges változatban felvillan
benne valami kis huncut fény, mintha a tükörből visszavetülő öregséggel „szemezne".
Nyugodtan teheti, hiszen mint e kiállítás újfent bizonyítja: legyőzte az időt, a halandók
legnagyobb ellenségét, mert képei örökké fiatalok maradnak.

SIMON ZOLTÁN

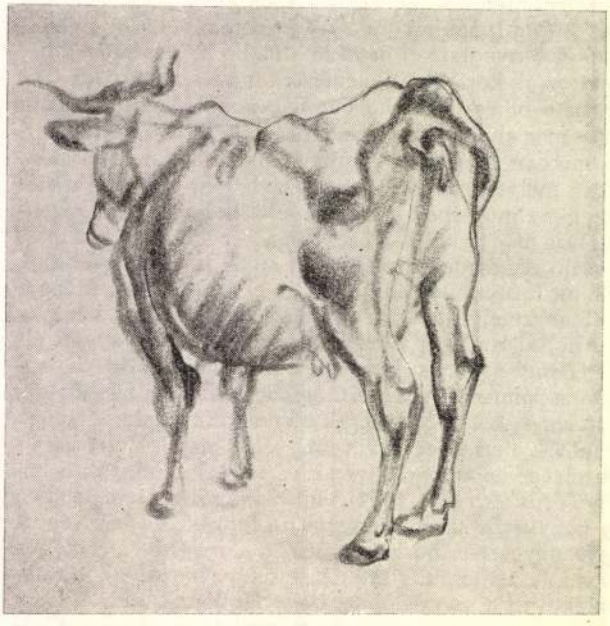

Holló László rajza

Pető János grafikai tárlata

Fiatal, alig ismert nevű grafikusművész 35 lapból álló kiállítását rendezte meg a közelmúltban a TIT Hajdú-Bihar megyei Szervezete a debreceni Csokonai Értelmiségi Klubban. A művész, Pető János, Mezőkövesden él, néhány évvel ezelőtt végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, s az azóta kifejtett művészi tevékenysége alapján Derkovits-ösztöndíjban részesült. Munkáival többször szerepelt már kollektív tárlatokon, egyéni kiállítása azonban egy mezőkövesdi és a mostani debreceni kiállításon kívül még nem volt. Feltűnése meglepetést okozott, mert a vidéki viszonylatban nívós, s időnként mozgalmas debreceni kiállításprogram keretein belül is a legrangosabbak közé sorolható képzőművészeti anyaggal jelentkezett.

Alkotásainak technikája a grafikusok körében ritkán alkalmazott *litográfia*, ami a mesterségbeli tudás teljességét, a grafikus felkészültségének sokoldalúságát kívánja meg. A litográfus művésznek egyaránt teljes biztonsággal kell forgolódni a vonalak, és a festői megoldásokra emlékeztető, a képfelületen terjedelmes területeket kitöltő fekete-fehér foltok alkalmazásának lehetőségei között. A litográfiákon többek között a vonalak és foltok egyensúlya, a tudatos komponálás által kialakított harmónia, vagy díszharmónia hordozza az esztétikumot, kelti a vizuális élmény esztétikai hatását. Egy rossz mozdulat elég ahhoz, hogy az egyensúly az ellenpontnak is felfogható két képi érték között felbillenjen, s a hatás ellenkezőjére forduljon.

Pető János litográfiáin mindenekelőtt az említett egyensúly létrehozásának szinte tévedhetetlen biztonságát csodálhatjuk, anélkül, hogy képeinek hangulati vagy gondolati összetevői ennek a magasrendű „egyenletrendszernek" a legkisebb mértékben is kárát vallanák, a kiszámítottság, vagy a formai öncélúság hatását keltenék. Mindez a tudatos művész tevékenységének eredménye, olyan művészé, aki nemcsak a mesterséget tanulta meg, hanem invenciózus kapcsolata van a világgal, aki képes azt átlényegíteni, újrateremteni.

Az egymás mellett sorakozó grafikai lapokon szokatlan, különös világ bontakozik ki a tárlatlátogató előtt. Fantáziaszülte építmények, állatok, szörnyek, archaikus ruházatú emberek és aktok egymásmellettisége, fejtetőre állított arányok és elképzelt szituációk lepik meg az érkezőt. Mindez következetes jelrendszert alkot, melyek segítségével az alkotó, – a művészetben mindig jogosan alkalmazott áttételek által, – hozzáférhetetlennek tűnő mondanivalókat is meg tud fogalmazni. Valamennyi alkotása mélyrétegi tartalmak vonulásának egy-egy felszínre bukkanó bizonyítéka, melyek evidenciáját az sem befolyásolja károsan, ha szívesen időz el néha játékosan részletező megoldásoknál.

Az élet felszíne mögé tekintés vágyától hajtott filozófikus hajlandóság, a bölcs ember poézissé emelt fanyar mosolya, időnként szatirikus elkülönülése, egy alig tettenérhető, és szavakban talán megfogalmazhatatlan, szinte csak a zsigerekben élő atavisztikus rusztikum keveredik az önfeledt, gyermeki játékossággal Pető János munkáiban. Annyi engedményt talán tehetünk, hogy egyik-másik lapon mégis inkább filozófus, vagy lírikus, vagy szatírikus, de sohasem csak csak egyik, vagy csak másik.

A hat lapból álló *„Utazás"* sorozat például nem a technikai fejlődés sorrendjében közelít a kérdéshez, hanem a kortól szinte független emberi tulajdonságot, a „nagy kaland" utáni vágyat, és az élettér kiterjesztésének mindig jelenlévő vágyát fogalmazza meg. A *„Bábel"* című litográfián az égig érő tornyon túlnövő, hanyagul a torony tetejéhez támaszkodó, csodálatos szépségű női akt egyértelmű szimbóluma férfi esenkor a *„Varázsló II."* című lapon a varázsló arcán Rembrandt vonásait fedezhetjük fel. A kezében csillagot tartó *„Bolond"*, az élet terheinek továbbcipelését jelképező *„Költözködés"*, a *„Bűvész"* primitív mutatványait buta kifejezéssel és táguló szemmel figyelő emberek, a *„Két bohóc"* figurái, vagy a *„Nagy ördög"* világra nehezedő alakja előtt állva a nézőnek az az érzése támad, hogy egy fanyar poéta kicsit mosolygó, kicsit fintorgó filozófikus lírájával találkozott.

Lehet, túlzásnak tűnik, de Pető János munkái láttán meggyőződésemmé vált, hogy egy nagy művészegyéniség jelentkezésének lehettünk tanúi. Külön öröm számomra, hogy ennek a meggyőződésemnek az elsők között adhatok hangot. Pető Jánosnak ezután kell még igazában bizonyítania. Művészetének kiteljesedése csak egy egész életet kitöltő munkálkodás eredménye lehet. A debreceni tárlat alapján azonban nyugodtan állíthatjuk, hogy ennek megvannak a feltételei. A továbbiakban minden a fiatal művészen múlik.

MAGYARI VILMOS

Kalász László: Szánj meg idő

Úgy illene, hogy bemutassuk az első kötetes költőt. De be kell-e mutatnunk azt, aki másfél évtizede publikál, akinek régóta olvashatjuk verseit minden irodalmi folyóiratunkban? Csak az *Alföld*ben mintegy félszáz verse jelent meg 1953 óta! Mi innen Debrecenből váltig bizonygattuk, hogy költőről, sőt nem akárminő költőről van szó: végre a könyvkiadó is kezd efelé hajlani. Aki egy eldugott borsodi falucskában tanít, aki csak zsúfolt órarendje, túlórái után írhat verset, az nem ér rá „mutatni" magát, ráadásul ügyetlen is ehhez. Így aztán meg kell várnia, hogy valahol a 30 és 40 között, meghosszabbított „ifjúsága" delelőjén, kötethez juthasson. Nem jól van ez így! Hányan vágtak elébe évek hosszú során, tarsolyukban kevesebb költői rakománnyal? De megvan végre az első kötet, és hisszük: sort nyit!

Igen termékeny másfél évtizedről ad szűkös, de hű válogatást a kötet. Alkalmas arra, hogy a költő lezárja vele sajnálatosan hosszúra nyúlt „pályakezdését", és tovább lendüljön a maga téveszthetetlenül önálló, saját útján. „Nincsenek kiválasztott mestereim, de mindenkitől szívesen tanulok" – vallja hitelesen. Akkor is saját hangján szól, amikor eszünkbe juttatja *József Attila* dialektikus logikáját /*„A semmi fordul másoldalára: / ez a minden / ha feldobom: sátán / ha leesik: isten"*/, vagy ha *Juhász Ferenc* áthatoló pillantását érezzük a képek mögött /*„Csontod is levegőzik / megújul a velő / lélegzik csigolyád"*/.

„Rövid, egy képből kibontott s végigvezetett verseket akarok írni." Nemcsak szándékát jelzi így: legtöbb verse, különösen az újabbak, példázzák törekvését. Sajátos belső szervességet és hangulati koncentrációt teremt ily módon, különös érzékletességet és atmoszférát. Vizualitásokban bővelkedő fantáziája azonban nem ragadja el, könnyedén építi fel képsorait, biztosan kerülve el a hivalkodó túlzásokat. Nyíltan vall, de nem magamutogató; érzelmeit, indulatait póztalan közvetlenséggel, ugyanakkor szemérmesszerény tartózkodással tárja fel. Sajátosan önálló, szerves költői világkép rajzolódik ki a kötetben. Az utolsó ciklusok tanúsága szerint bátran veti el a versépítés konvencióit. Szavainak telt költőiséget biztosít, versében kép és hangzási-ritmikai minőség egymást erősíti, a kifejezést szolgálva.

A nyitó és a kötetvégi versek keletkezését annyi év választja el egymástól, hogy talán nem is szükséges itt hangsúlyozni az ebből következő szembetűnő színvonalbeli különbséget. Felemlegethetnénk azt is, hogy itt-ott a könnyed versépítés laza szerkezetet eredményez, el-elernyed a fegyelem szükséges szigora, és ilyenkor tulajdonképpen nem alakul ki a vers „végleges változata". Az a fontos azonban, hogy a kötet második felében, az utóbbi években keletkezett versek között már alig van ilyesminek nyoma, folyton erősödő alkotói biztonságról tanúskodnak ezek a körülmények. Kalász lírájának legjobb darabjait olvasva úgy érezzük, hogy erőfeszítés nélkül ír: karcsú, de változékony rendben futnak sorai, elegáns egyszerűségbe öltözik verse. Jelentős költői erőtartalékokat sejtet.

A gondolathoz igazodó formát kedveli, elvetve a szabályos strófát, a szabályos rímképletet, a kimért sorokat. Versszerkezete olyan gondolati egységekből épül fel, amelyek nyelvi terjedelme szabálytalanul változó. Versében az értelmi tagolás kizárólagos jogokat élvez, a szabadon alakított, de intenzíven funkcionáló ritmus is ezen belül születik. Nincs retorikus verse, bölcselkedő sem, mert nem akar „kifejteni" semmit, „feladatokat" megoldani még kevésbé. Csak beszél a maga könnyed, erőlködéstől mentes, de

1021

MŰVÉSZET

A nyolcvanéves Holló László

Nem üres udvariaskodás, mechanikusan elismételt szólásmondás úgy ünnepelni a nyolcvanéves Holló Lászlót, hogy töretlen alkotói energiáira, örökifjú kedélyére, művészete lendületességére emlékeztessenek a tisztelgők, az idős korában is folyton megújuló tehetséget, a lankadatlan kezdeményezőt, a szenvedélyességében lecsillapíthatatlan temperamentumot köszöntsék benne a műbarátok. A dinamika, a fiatalosság, a teremtő nyugtalanság, permanens ihletettség ugyanis munkálkodásának legegyénibb sajátsága. Van valamiféle zaklatottság, hajszoltság, vagy éppen lelkesség, szilajság mindabban, ami kikerült a kezei közül, mert ha összegezni akarná valaki gazdag életműve szellemiségét, mindenekelőtt indulatosságát minősítené jellemzőnek. Indulat pedig nincsen erő, feszültség, mozgékonyság, érzékenység nélkül, olyan tulajdonságok nélkül, melyek igencsak szokatlanok a korosabb embereknél. A jelentősebb művészek egyénisége viszont nem változik évjáratonként, az életút obligát szakaszai szerint, hiszen legtöbbször a pályakezdést igazolja egy-egy mester akkor is, amikor a delelőre ér, mint ahogyan vannak fiatalok, akiknek a zsengéi inkább őszikéknek tekinthetők.

Érdekesen alakult Holló László művészete az elmúlt hatvan esztendő folyamán. Indulásakor, századunk elején az akkor új törekvések térhódítása mély benyomást gyakorolt az ifjú festőnövendékre. Elmondható, hogy mindent megtanult, mindenbe belekóstolt, ami szakmai fejlődését elősegítette, a budapesti Mintarajziskolában eleget tett a kötelező gyakorlatoknak, Münchenben, majd Técsőn jól hasznosította Hollósy Simon instrukcióit. Párizsban az orosz anarchisták szabadiskolájának kedvence lett, Cézanne hagyatékát tanulmányozgatta, s megismerkedett Matisse pedagógiai működésével. A sokféle tapasztalat birtokában viszont szinte kitérő nélkül talált saját hangjára, a szuggesztív fellépésű tanítómesterek, a bódító hatású modern irányzatok nem tudták vele elfeledtetni saját hajlamait, mert amióta összefüggő és szerves folyamatosságában alakul oeuvre-je, az mindig is egyéni adottságainak megfelelően vált egyre karakteresebbé, épült azzá a különös, belső izzásban kiforrt egységgé, mely olyannyira személyéhez kötötte stílusát. Eleinte – úgy, ahogy – tartotta magát a pleinair festés szabályaihoz, a derűs színek, a szétszóródó fények alkalmazása hangulatossá tette festményeit. Ez a hangulat se volt azonban zavartalan, a festmények világosabb foltjai már akkor is felborulással fenyegették a panteisztikus egyensúlyt. A szabadban kínálkozó látványok, a természet szépségei, jelenségei határozták meg Holló László festői mondanivalóit, a modern értelemben vehető optikai élmény bizonyult művészi tevékenysége kimeríthetetlen forrásának. Azért veendő modern értelemben a látható világnak ez az empirikus felhasználása alkotó munkájában, mert a közvetlen megfigyelés, a töretlen színskála, a friss impresszió érvényesült minden képén, a tradicionális galériatónusok soha se tudták illedelmes nyugalomra szoktatni, ám a fénytani elemzések finom árnyalatait se tartotta a maga számára kötelezőnek. Koloritjában a natura érzékletes nyersanyaga az uralkodó, de zengő rezonanciákkal öblössé váltan, szélsőséges emóciók sugallatára jelképessé transzponáltan.

Századunk húszas éveiben Holló László nagyjából már az a festő volt, akinek ma is ismerjük. A reális látomások mestere, káprázatok, révületek, vélelmek, fohászok, képszerű ditirambusok, vizuális parafrázisok megalkotója, aki mintha a nagy motívumok fonákját mutatná, sűrű festékbe, villódzó kontrasztokba, fullasztó párákba ágyazza ábráit. Hosszú sorozat állítható össze azokból a festményeiből és rajzaiból,

...ára. Érzésünk szerint Szerb
...ellemességének nem az
...groteszkjét, érzelmi
...egyszer vissza-
...akra. Bizo-

ságon, tehetetlenség és rémület köti gúzsba, ám a halálraszántság és az életösztön harcában már a cselekvő akarat serkenti a felkelőt. S hogy a nemzet azután talpra is állt, az a debreceni mester művészetének további alakulásában félreérthetetlenül meg is nyilatkozott. Téved az, aki feltételezi, hogy Holló László valamiféle pálfordulással reagált volna a felszabadulást követő politikai változásra. Neki nem kellett semmit se feledtetni, semmit se revideálni, de még csak rá se kellett döbbennie arra, hogy az igazi művész hivatása elválaszthatatlan a nép érdekeinek képviseletétől. A proletárdemokrácia alkotmánya, társadalomépítő programja visszamenőleg is igazolta plebejus nézeteit, történelmi és ideológiai keretet vont képeinek nyugtalan világa köré, szilárd alapot biztosított emberi és művészi felfogásának további hirdetéséhez, eszmei és ízlésbeli elkötelezettségének demonstrálásához. Érdeklődése immár elfordult a hagyományos tematikától, nem vigasztalta magát többé a tisztes sablonok torztükrével, szabadjára engedte festői fantáziáját, falusi barátaihoz fűződő rokonszenvét, szociális igazságérzetének merész konzekvenciáit. Mindez azonban nem járt piktúrája elcsendesedésével, stílusa megjuhászodásával. Ha lehet, még vehemensebbek, még sistergőbbek lettek vallomásai, meggyőződésének helyessége még sűrűbbé, átütőbbé fokozta mondandóit, tovább emelte állásfoglalásainak érzelmi hőfokát. Képeinek benépesítői se vesztettek bizarrságukból, Lada bácsi harcsabajusza nem lett gondozottabb, a hortobágyi zivatarok félelmetessége nem enyhült cseppet se.

A vidéken élő művész helyzete se fordult rögtön jóra a felszabadulással. A háború megpróbáltatásai után a nemzetet a teljes elszegényedésből kellett kiemelni az újjáépítéssel, a szocialista átalakulás megindításával. Holló Lászlót nem érte készületlenül a nincstelenség, évtizedek óta megszokta már, hogy a tócóskerti udvar zöldségeit, gyümölcseit, baromfiállományát is bele kell számítania a létminimumba. A közérzete mégis gyökeresen megváltozott, mert tudta, hogy az új társadalomnak szüksége van az olyan szellemű művészetre, mint amilyen az övé. A Fővárosi Képtár bányavidéki vándorkiállítása 1948-ban országszerte tudatosította az „Alföldi festészet" progresszív érdemeit, a kiállítás katalógusa Holló László műveinek eszmetörténeti jelentőségét Tornyai János, Koszta József, Rudnay Gyula, Nagy István, Fényes Adolf képeinek rangjával mérte. Ezt a megállapítást az elmúlt húsz évben mesterünk többszörösen megerősítette, újabb alkotásainak hosszú sorával dokumentálta, hogy a helyi valóság a művészi látás legegyértelműbb meghatározója, s akkor képes a képzőművész is önmagát adni, feszélyezettség nélkül, maradéktalan őszinteséggel a nyilvánossághoz szólni, ha környezetéről, szülőföldjéről, elképzeléseiről, gyerekkoráról, sérüléseiről, a vigasztaló jóságról, a szolidáris közösségről elfogulatlanul beszélhet.

Amikor a szocialista realizmus önkényes értelmezői Holló Lászlótól is tárgyilagosabb, direktebb ábrázolásokat sürgettek, a szíves elismertetés készsége se tudta őt harmonikusabb előadásmódra ösztönözni. Szemlélete nem függetlenülhet vérmérsékletétől, s mert festői temperamentuma heves, reflexei közvetlenek, ítéletei spontánok, érzéskitörései kötetlenek, ezért műveitől csak leplezetlen véleménynyilvánítás, izgatott érvelés, élénk figyelmeztetés, emberszerető buzgóság várható. Bővérű romantika hatja át minden képét, ez a romantikus fűtöttség, lázas önkifejezés és ugyanakkor önfeladó azonosulás a motívummal, a jó komákkal, a konok pogányokkal, a tanyasi végzettel, Domenikosz Theotokopulosszal, a szomszéd Szabóékkal, fuvarosokkal, szántóvetőkkel, kukoricacsőszökkel – ez a szenvtelenségre, mérlegelésre, okoskodásra nem kapható magatartás teszi folyamatosságában egységessé, tüzességében eredetivé, frissességében mégis változatossá művészetét. Azt mondják a tudorok, hogy aki könnyű kézzel rögtönöz, az hamarosan modorossá válik. Aki viszont érzékeny és fáradhatatlan, szolgálatrakész és megszállott, vagy akár egy ültő helyében meg is fest egy képet, az egyáltalában nem lehet gondtalan, nem veheti félvállról a teendőit, mert lelkiismerete nem hagyja nyugodni, az élet kérdéseire azonnal válaszolnia kell, tanúsítani köteles önmaga és a világ előtt felelősségét művészhivatásáért, eszmehűségéért, a haza üdvéért.

Nem lehet eléggé aláhúzni, hogy Holló László életművének módszerbeli, stiláris osztahatatlansága mellett is az elmúlt egy-két évtized termése szervesebben fejlődött, tartalmában tömörebbnek bizonyult, ugyanakkor expresszivitása, belső feszültsége még

áthatóbbá vált. Persze, alapállása nem módosult; az ember és a természet összetartozásának ősi élményét korszerűsíti a XX. századra, arról győzi meg a közönséget, hogy ez az összetartozás a modern életforma körülményei között általában, az Alföldön meg különösen most is jellemalakító tényező, számottevő szerepe van a létfeltételek meghatározásában, a boldogságigény kielégítésében. Az ember és a természet viszonyát a festők régebben idilli állapotnak tüntették fel, az impresszionizmus elterjedése óta az optikai törvényekkel magyarázták. Holló László azok közé tartozik – mint alföldi pályatársainak legjelesebbjei, akik ezt a viszonyt drámaian fejezik ki az atavisztikus koordinátarendszer olyan metszéspontjának tartva, mely érzékeltetni hivatott az igazságért, a szépségért folyó küzdelem esélyeit. S Holló László mintha éppen arról tenne tanúbizonyságot, hogy ezek az esélyek valamelyest javultak légyen. Tán mondani se kell, az időjárás nem lett kíméletesebb a földművessel szemben, s ha a gépesítés könnyít is a mezőgazdasági munkán, a jó aratásért ugyancsak keményen meg kell dolgozni. De hát a puszták is kultúrtájjá váltanak át (vagy idegenforgalmi nevezetességgé), a Tisza-menti falvak civilizálódnak, a paraszt szakszerűbben termel, a hírközlő eszközök a távoli majorok lakóit is tájékoztatják a világ eseményeiről. Mégse anakronisztikus az, amit Holló László csinál, a változás, a mozgás dialektikája összeütközésből, ellentmondásból jön létre, az ember és a természet kapcsolatának megjelenítésére tehát a drámai fogalmazás a leghitelesebb.

Talán csak a kiszolgáltatottság nyomása enyhült az utóbbi évtizedek során Holló László képeiben. Néhány tucat téli tájat alkotott a közelmúltban, félelmetes fenség, violás borzongás üli meg ezeket a festményeket. Tilalmas parcelláinak a végén egy-egy hóba fulladt tanya didereg, a kegyetlen hideg magányra kárhoztatja az ottlakókat. A képsor mégse terjeszt reménytelenséget, a természet ugyan megpróbáltatásnak teszi ki az embert, ám csodálatos színjátékot mellékel hozzá, a süvítő szél, a holdfénybe dermedt éjszakai vidék, a füstösen rideg alkonyi köd már nem riaszt, inkább varázslatos valószínűtlenségek képzetét kelti. Furcsa az, hogy ezeken a túlvilági halmokon se uralkodik a némaság, mert Holló László nyughatatlansága lendületben tartja a hóbuckákat, az elsápadt Nap-korong fel-felvillanó sugarait. Hómezői a tűzhányók kitörése után lehullt forró hamura emlékeztetnek.

Érdemes összevetni ugyanannak a kompozíciónak különböző időpontokban megfestett variációit, az 1928-as Lucernakaszálás idején című víziót az 1956-os Szénagyűjtőkkel, az 1929-es Kérészszedőket az 1960-as Nyári örömökkel, az 1924-es Tarlógereblyézőket az ugyancsak 1960-as Simonyi óbester faültetésével stb. Bár minden hasonlat csalóka, folytatva a fentebbi példát, a kirobbanó láva mederbe terelődött, heve még mindig süt, perzsel, kozmikus anyaga a művészi teremtés bámulatos megérzéseire utal. A vörösek-kékek, sárgák-zöldek alól még megátalkodottabb hit parázslik elő. Holló László észrevételeit sohase a kétségbeesés diktálta, még ha kilátástalanság zárta is le a horizontot, a bizakodás mostanság mind tisztábban olvasható ki festményei konklúziójából.

Önarcképeinek nagyszámú sorából félreérthetetlenül kielemezhető ez a metamorfózis, 1926-ból, negyven esztendő messzeségéből egy nyitott inges férfi néz ránk, tekintete tele van komor kérdésekkel, arcának, orrának, szájának süket árnyékai mániákus töprengőt sejtetnek, a felhúzott szemöldök nehéz próbatételek kudarcait igyekszik bagatellizálni. Az 1960-ban kelt szakállas-kalapos önarckép számot vet az eredményekkel, s bár tudomásul veszi az ember teherbíró képességének határait, bölcs belátása nem gyávul lemondássá. A confessio privatissima e két szélső esete között a változatok meglepő árnyalatai, paradox hangulatképei sorakoznak fel, van, hogy mogorva visszavonultság, felháborodott panasz, fenyegető fájdalom néz vissza önportréiról, máskor szarkasztikus mosoly, büslakodó révedezés, mindentudó egyetértés. Karikírozó mókáira is ezekből a vallomásokból nyerünk magyarázatot, arcjátéka, némely gesztusa egészséges humorérzékéről árulkodik, egy huncut faun csintevései ámítják el olykor híveit.

Mert hogy mi lakozik Holló Lászlóban, az nem marad titok. Mesterünk nem rejti véka alá terveit, nem játszik bújócskát a közönséggel. Ha egyszer s másszor csodálkozást is mímel, a jó poénért teszi, hogy aztán kedves kacsintással szabadítsa fel a

Nyársatnyelt Tóbiásokat komolykodásukból. Rajzművészete a gara[illegible] semmit se leplezhet el, tusjegyzeteinek, akvarelljeinek megszámlál[illegible]ie körültekintő önéletírás, enciklopedikus memoár, melyből minden megtudnató Holló mesterről. S nem csak egy megszakítás nélküli krónika adathalmaza révén, a történések, tervek, megfigyelések, ötletek időrendisége miatt, hanem mert mindenek előtt művészetének lényegére világít rá. A műértők egyetértenek abban, hogy Holló László rajzai, vízfestményei nem melléktermékek, műtermi hulladékok, de – igen is – alkotó tevékenységének kiemelkedő fejezetei, melyek esztétikai-eszmei értékeikben vetekszenek olajképeivel. Komikusan hatna, ha különbséget vagy rangsort akarna valaki is kimutatni Holló László művei között műfaji, technikai alapon; ugyanannak a kéznek, elménck, szívnek produktuma valahány. Csupán annyit kell leszögezni, hogy Holló László rajzaiból külön is kitelne egy halhatatlan életmű, előkelő címeit, kitüntetéseit, Kossuth-díját, az érdemes művész állami epitetonját grafikai lapjai is megszolgálták. Vajha, akadna egyszer műtörténész, aki magisztrális monográfiát szentelne ennek a bűvöletes rajzanyagnak!

POGÁNY Ö. GÁBOR

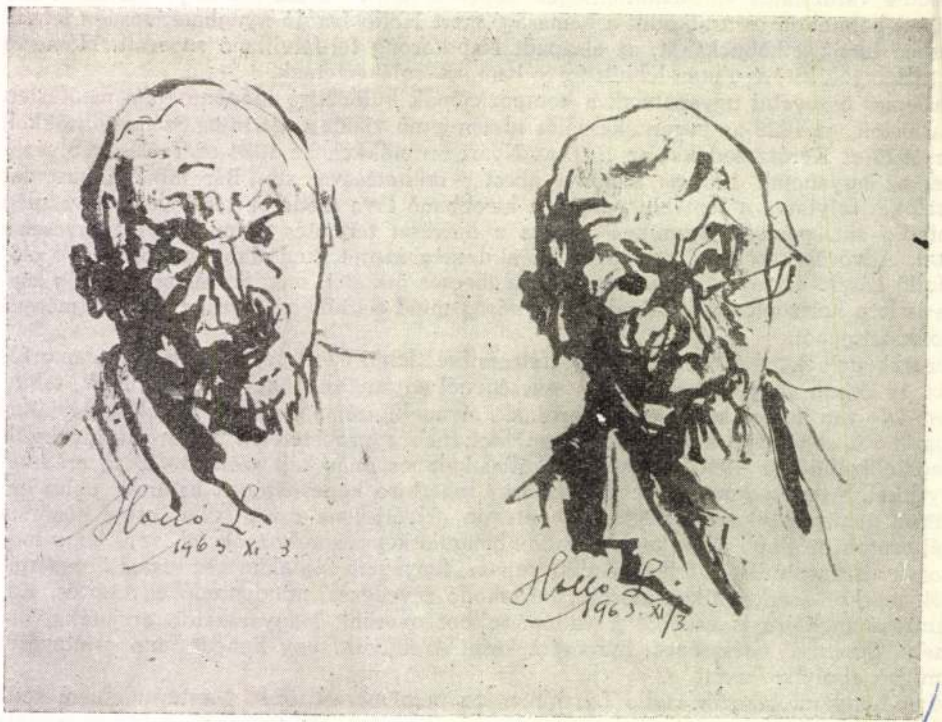

Holló László: Kettős önarckép

1021

HOLLÓ LÁSZLÓ NYOLCVANÉVES

A lélekben meg nem öregedő festőkhöz tartozik Holló László. Kedélyét, alkotó kedvét okos életmódja őrzi meg; távol él a fővárostól és még a helyi művészeti közélet üresjáratú vitáit is elkerüli. Festői invencióját szilárd meggyőződés táplálja. Pedig hosszú életében sokféle szelet látott az egymás sarkát taposó stílusokban, s megélt igazi festőforradalmat is. Műveit különböző időben különböző módon fogadták, lelkesedtek értük vagy ellenezték, volt idő, amikor jóhiszeműen igyekeztek más irányba terelni felfogását. Ez senkinek sem sikerült. Hogy miért, arra számtalan magyarázatot találhatnánk, én csak a magam feltételezését mondhatom. Az első tétova rajzocska elkészítése óta csillapíthatatlan szenvedély élt benne, hogy lobogó, féktelen, rajongó, a levegőt is felforrósító egyéniségét kifejezésre juttassa, indulatait kifesse magából. A tanult festő bölcs receptjei, a mesterségbeli tudás nem fékezte, inkább megsokszorozta ezt az erős megnyilatkozási vágyat. Festő ösztöne sohasem tűrte az elméleteket, nem halkult le, nem vált „szalonképessé". Valamennyi témában önmagát adja. Igaz, a csúcsra saját arcmásában, önarcképeiben ért fel. Nem mintha másutt zavarta volna a kiválasztott jelenség vagy esemény. Akár Szent Istvánról, akár Koppányról, akár bandukoló parasztokról, lakodalmas vígságról, vagy bibliai tragédiákról szólt, törés nélkül vitte át önmagát a képbe. Csak éppen az önportrékban lényegítette át legmagasabb fokon a festék élettelen anyagát, e témában ragadta meg legerősebben a képi igazságot. Művészetének méltatói sokféle rokonságot fedeznek fel, legszívesebben az expresszionistákhoz sorozzák, mások Munkácsy, Greco és Rouault hatást emlegetnek, részletesen elemzik az alföldi iskolához kapcsolódó és attól elváló jegyeket, a fojtott drámaiság és a szárnyaló szabadban-festés összefüggéseit kutatják alkotásaiban. Valamennyiüknek igazuk van. Mindez felfedezhető Holló László hatvanesztendős működésében. Kevesen figyeltek fel azonban szereplőinek különös jellemzésére, a karikírozó felfogásra. Ha az önarcképek mélyreható lélek- és hangulatanalízisét összevetjük a falusi vagy történelmi öltözetben megjelenő alakokkal, a vergődő lovakkal, váratlan viharokkal, melyek végigkísérik pályáját, szembetűnő lesz e tulajdonsága. Nem hangulati ellentétről van szó, hanem valami másról. A felfokozott izgalommal teli alkotómódszer saját arcában talált megnyugvást, és a legélesebb színkontrasztok, a sikoltó fényárnyékok, a szédülten száguldó ecsetvonások sem mozdítják ki a tartalmat kezdeti nyugalmából. Ha a külső világ jelenségeihez közeledik, a rögzítés, a megörökítés folyamata az elemek elszabadulásá-

Holló László: Tanya – Hameau Ferme – Xymop

Marini: Pomona és a Táncosnő
Coin de l'atelier avec « Pomone » et la « Danseuse »
Уголок мастерской со статуями «Помона» и «Танцовщица»

reprodukciót — lát, könnyen nézhetné ezeket több művész munkájának. Mert Marino Marini lassan fejlődik, de amint kimerített egy-egy szobrászati kört, továbbmegy, mert különben modorossá válnék. Ő nem ragad bele egyetlen manírba, hanem egyazon eszmét variál, fejleszt, gazdagít. Tökéletes mesterségbeli tudással.

⁂

Meglepetés volt a portréanyag. A negyedik terem után következett egy kis, folyosószerű kabinett, ott voltak az arcmások. Valljuk be őszintén, vannak — nekem is, másnak is — olyan elképzeléseink, hogy a portrénak — mint olyannak — vége. Az olyan László Fülöp-féle dolog. De mégis van portré: a Marino Marini-féle. Már a modellek puszta névsora is elkápráztat — persze azért is, mert az arckép-szobrok ilyen jók. A még „rómaias" *Önarckép* (1930), *Carlo Carra* (1946), *Henry Moore* (1962), *Chagall* (1963). (Én szedtem időrendbe a felsorolást, szemben a vitrin rendezésével). Reális, mondjuk karikaturisztikus vagy még inkább verista portrék. Valamennyi talán csúfít, de a belső szépséget fejezi ki. Az emberi nagyságot. Valamennyi szobor itt a lényeget, az *essentiel-t* adja, nem csak szándékában. Elgondolom, milyen nagyon sokat jelent, hogy — például — Henry Moore valakinek hajlandó modellt ülni. Marini általában kedveli a kúp formájú — kónikus — felépítést, a vállakat így elnyújtja, csak a statikai szerepet hagyja a testnek. „Befejezetlen" szobrok ezek, nagyvonalú, lezser a mintázás, mégis — mivel a portré, portré — hasonlítanak.

⁂

Festmény-anyagot — és egy teremnyi grafikát — is kiállítottak. Mindig érdekes, ha a szobrász — mint Medgyessy, Georg Kolbe, vagy Ferenczy Béni — rajzol, fest, hogyan fejezi ki magát két dimenzióban. Marino Marini képeinek ugyanaz a témája, mint a szobrainak, a ló-figura. Valamennyi festménye nagyméretű, egy szobor-problémánál festészetileg is foglalkozik az ugyanolyan témájú kompozícióval. A rendezés is egy-egy szobor köré csoportosította a rokon tárgyú képeket.

Ebben a festészeti anyagban azonban csalódnom kellett. Kevesebbet kaptam, mint a Marini-festmények színes reprodukcióitól. Nem mintha ezek a képek rosszak volnának. Mesterségbelileg kifogástalan, jól komponált festmények, lendület, elegancia van bennük, de — valahogy túl szépek. És mindegyikükön a rutin uralkodik, holott Marini *szobrain* a — rossz értelemben vett — rutinnak nyoma sincs! És a festményein sehol sem süt át az a belső izzás, ami a szobrainál annyira nyilvánvalóan érződik.

Mi lehet ennek az oka? A rossz világítás? Vagy éppen bennem van a hiba, mert már előítéletekkel, olyan, körülbelül kész követelményekkel álltam ezek elé a képek elé, hogy a szobrász rajzának okvetlen rusztikusnak, darabosnak kell lennie? Nem tudok választ adni magamnak. Csak talán annyit, hogy a Marini szobrászat és a Marini festészet — a külső jegyek hasonlósága ellenére is — két külön világ. A festmények pedig, ezeknek a zseniális szobroknak a szomszédságában nem tudnak érvényesülni.

Beszélnem kell még a kiállítás *rendezéséről*. Amikor először körülnéztem a tárlaton, arra gondoltam, én ugyan nem vállalnám, hogy ilyen helyen kiállítást rendezzek, mert ilyesmire — a mi puritán fogalmaink szerint — ez a terem teljesen alkalmatlan. A falakon freskók vagy dekoratív festés, továbbá a padozat mozgalmas, élénk mustrája mind olyan tényezők, melyek elvonják a néző figyelmét a kiállított tárgyakról, konkurrálnak velük. És a Marino Marini kiállítás rendezése mégis jó. Az ablakokat befüggönyözték, és a szobrokat egyéni beállítás szerint reflektorokkal világították meg, ezáltal fényfüggöny-szerű megoldást kaptak, tompítani tudták a környezet élénkségét. De nem ettől a szerény technikai trükktől jó a rendezés. Hanem az egyszerűségtől. Attól a magától értetődő egyszerűségtől, *ahogyan* a szobrokat oda tették. Természetesen keveset állítottak ki, illetve viszonylagosan keveset a hatalmas termekhez képest. A szobrok szellősen, távol állnak egymástól, valamennyi külön-külön is jól mutat. A rendező hibátlanul megkomponálta a szobrok és a képek elhelyezésének az *alaprajzát*, s a térbeli hatásukat is. Semmi drága, pénzpocsékoló installáció, semmi rendezési raffinéria. Sőt a posztamentumok szedett-vedettek, sok köztük az ócska — de jó a magasságuk, a méretezésük.

Mégis, akkor mi a különleges ebben az eszköztelen tálalásban? A nagyvonalúság, az az utánozhatatlan nagyvonalúság, amit a római műemlék-házak tatarozásánál is láttam, az, ami az olasz ember sajátsága: a könnyedség és a méltóság.

Frank János

Holló László: Szabóék háza
La maison des Szabó – Дом семьи Сабо

hoz és megfékezéséhez hasonlít, mintha egyedül őrá várna a feladat, hogy a látványban vagy a téma mélyebb szociális ellentmondásában feszítő erőt a maga nyers realitásában visszaadja. Ez az izgalom azonban nem választható külön, mert az emberi-tartalmi, a látványbeli és festői része eggyé kovácsolódott. A témából és a festőből azonos hőfokon árad, ez akadályozza meg az aprólékos és részletező előadást. Emiatt torzulnak el a vonások emberei arcán és sokkal inkább fogalmak, mint helyzetek vagy tulajdonságok megszemélyesítését vállalják. A paraszti témában szegénység, nyomor és kiszolgáltatottság, más képein a hiúság vagy a teljes összeszedettség, viharos tanyáin az elemi erők hatalmának, haldokló lovain a pusztulásnak a jelképévé emelkednek.

Ez az ösztönös szimbólum-rendszer fokozatosan alakult ki. Jóllehet már Münchenben benne munkált mesterének, Hollósy Simonnak nyugtalansága, de míg ő élete végéig kínlódott a Rákóczi induló hasonló problematikájú kompozíciójával, Holló viszonylag gyorsan megtalálta a valóságnak és a láthatatlan erőknek szuggesztív kifejező módszerét. Impresszionista képein még gyermekes lelkendezés kíséri a csipkefinomságú fény-árnyékok megragadását, de néhány esztendő múlva már megtalálják a motívumok sajátos rendeltetésüket. 1925-ös és 1932-es aktjainak összehasonlítása jól mutatja a változást. Az előbbin erdőben üldögélő fiatal lányt ábrázol, akinek alakját szűrt fény és árnyék teszi lebegővé, a másodikon álló figura inkább esetlen, mint kecses, az arca csúnya, már-már torz, közte és környezete között titkos bánat és ellentét feszül.

Képeinek felépítését mindig az első élmény, az első benyomás határozza meg, ez diktálja a festés hevességét, ez kényszeríti a lírai elemeket is az egész kép festői extázisának szolgálatára. Különben aligha érthetnénk meg, hogy a hagyományos szépségű bibliai vagy mitológiai nőalakok, a szabadban fürdőző parasztlányok, vagy a mester ifjú feleségéről festett figurák miért oldódnak fel környezetük szenvedélyes ecsetmozgásában, s vonásaik miért válnak keserűvé, gúnyossá, testük miért lesz egyszerre zilált, vonagló. Egy-egy hétköznapi témában daumier-i társadalomrajz bújik meg. A néző titkos tragédiákat éreztet a hazatérő munkáspárban, lázító kritikát a kérészszedő asszonyok görnyedt tartásában, roncsolt karjában, settenkedő baljós árnyakat a lakodalmas népben, pusztító belső kórt a mezőn dolgozók, vagy a cigányputrik előtt ácsorgók arcán. Holló László képein valamennyi szereplő a sorsát hurcolja magával. Nem szeretnék a belemagyarázás hibájába esni, azért hangsúlyozom, hogy nem valami különcködő, a furcsát, a szokatlant tudatosan kereső hajlamról van itt szó, hanem a festői izgalom magas fokáról, amely a kompozíció minden részletét átjárja, szinte megolvasztva a témát a szenvedély izzó kemencéjében. A színek zománcos csillogása, tüze, a festék-felrakás plasztikája embert, állatot, felhőt, tanyát, kézzelfoghatót és megfoghatatlant, tárgyat és atmoszférát olvaszt egybe. Ebben a tűzben második helyre szorul a festő mesterségbeli tapasztalata, inkább a beidegződés és nem a meggondolás teremti meg a világosak és sötétek arányát, a rajzi elrendezést. Az alacsony horizont előtt görnyedten is felmagasztosuló alakok a napi cselekvésen túl általános igazságokat közölnek. 1928-ban festett képe, a Lucernakaszáló férfi akár paraszti „Ecce homo" is lehetne.

A társadalmi érzékenység, a panaszos sírásra, a kapkodó lélegzetvételre kifinomult hallás az alföldi mesterek körébe és szellemébe utalja Holló László életművét. De amíg Koszta, Tornyai, Fényes, Rudnay vagy Nagy István szenvedélyessége előttünk csillapodik meg, képeik mozgató energiái könnyűszerrel alakulnak át festői feszítő erővé, addig Holló festményei ritkán oldják fel az első nyugtalanságot, izgatott lelkiállapotot. A kép nem mond el mindent önmagáról, inkább elindítja a gondolatsort, megpendíti az első húrt az érzelmek hangszerén. A néző átéli a tartalom vonaglását, s tovább hordozza magában ezt a feloldhatatlan, állandó nyugtalanságot árasztó feszültséget. Ennyiben tehát expresszionista Holló művészete, felesleges azt bizonygatni, hogy a plein air felfedezésének szolid örömétől, a Munkácsy-féle drámai lefestéstől messzire jutott. A színvilág, a faktúra, az ecsetkezelés hasonlósága ne tévessze meg a gyanútlan szemlélőt. Rajzainak, akvarelljeinek előadásmódja sem szűkíti a kifejezés határait, a klasszikus iskolázottság új műfaji lehetőségeket ad, a bravúros rajztudás, a vonalak és foltok biztonsága tenyérnyi méretben is a teljesség záloga.

Holló László: Tanya – Hameau Ferme – Хутор

Mi az, ami a nyolcvanéves mester életművével való találkozást felejthetetlenné teszi? Külföldön az egzotikumot is megcsodálják, a puszta atmoszféráját, a váratlan viharok, a száguldó lovak és szekerek romantikáját. Vannak, akik valamilyen festő-garabonciást látnak benne, aki kedve szerint varázsol a vásznon és drámai villanásokba sűríti a látottakat. Furcsa fintora csak akkor változik meg, ha önmagával néz szembe a tükörben, s Krúdy hőseinek gazdag fantáziájával száz arcban keresi önmagát, százféle fokozásban fedezi fel álmait saját vonásaiban. Vannak, akik sokallják az izgalmat, a kontrasztot vagy a harsogó színeket, az ösztönöket sem titkoló életerőt, az idegekbe hasító követelő megnyilatkozási vágyat, az érzelmek prioritását a gondolatokkal szemben. Vannak, akik túlhaladottnak tartják szegény embereinek elesettségét, magányosságát, modern társadalmi tendenciát kérnek számon műveiben. Akadnak, akik félreértik az ismétlődő önarcképek problematikáját, s a szenvedélyes előadás feloldását, a zsongító nyugalmat hiányolják. Igaz, nem pihentető piktúra ez, s gyűjteményes kiállítását végigjárva, bármennyire is izgatott lelkiállapotba kerül, csak felületes benyomást szerezhet a néző. Külön-külön kell elmélyedni képeinek világában, akkor derül ki festészetének fő értéke, a szenvedély és a különös általánosító képesség, amely a hazai társadalom ábrázolásában a magyar festőhagyományok alkalmazásával átfogó emberi mondanivaló kifejezésére képes. Fél évszázad alatt keveset változó kifejezésmódja mindig magában hordozta az adott korszak emberét, rajta át szűrte meg a festői élményeket és ismét hozzá jutott el a végső formaadással. A világgal és önmagával viaskodó ember jelenik meg képein, környezetének lehúzó vagy felemelő hatása, eszményeinek, életörömének vagy szenvedéseinek, a háborús félelemnek elfogadása és a sors ellen való lázadás egyszerre. Semmi sem kerülte el figyelmét azokból az apró mozgásokból, azokból az alig észrevehető változásokból, amelyek az élet ütemét hordozzák, de a részletek elemző feltárása sohasem ment a nagy egész rovására. Ifjúkori kalandozásait leszámítva, alig mozdult ki a Margit utcából, és Tiszadadáról. Más tán eseménytelennek találná ezt a környezetet, de Holló László a napszakok egymást követő rendjében, a bánatos gyerekarcban, a rokkant napszámosban, az átszellemült király alakjában, a lovak ideges mozgásában is megtalálta a humánumot.

Ahogyan teltek az évek, úgy állapodott meg benne a megismerés szenvedélye, úgy váltak kiszámíthatóvá a dolgok, és valószínűvé a lehetséges festői reagálás. Nem csillapodott azonban a festő kezének mozgása. Ezért érezzük néha túlfűtöttnek, szokatlanul elevennek az öregkorban megnyugvásra érett motívumok festői traktálását. A sokféle változat, a régi kedves témák újraélesztése mellett ma is felbukkannak nagyszerű felfedezések, s ma is megteremnek a vidám kedvvel végzett alkotó munka gyöngyszemei, kiegészítve e jelentős életmű művészettörténeti értékét.

D. Fehér Zsuzsa

HETVENÖT ÉVES KÓNYA SÁNDOR ÉPÍTŐMŰVÉSZ, FESTŐ ÉS GRAFIKUS

A Magyarok Világszövetségének lapja annak idején megemlékezett Kónya Sándor neves építőművész munkásságáról, aki Pretóriában, Dél-Afrikában él jelenleg és sokat dolgozik a magyar kultúra és az oda került magyarok érdekében, s az Elnökség kitüntette értékes működéséért.

Kónya Sándor a budapesti Képzőművészeti Iskolán Uitz Béla évfolyamtársa volt, s a Tanácsköztársaság idején együtt dolgozott Berény Róberttel, Vértes Marcellel, Bíró Mihállyal, Major Henrikkel, sok szép betűs plakátja jelent meg, s az ő műve az ismert „Reszkess . . .” plakát is. Az újságokban is sok érdekes grafikája jelent meg, állandóan dolgozott különböző lapok részére és az Újságírók Szakszervezetének tagja lett.

A Tanácsköztársaság után emigrációba kényszerült, s legelső állomásként Bécsben próbálkozott dolgozni Korda Sándor és a többi magyar művész társaságában. Itt készült a „*Hajmáskér*” címlapja is, és az Abend című szocialista lap részére egy illusztrációsorozat, amely a grafika nyelvén tükrözte a fehérterror alatt sínylődő nép szenvedéseit.

Berény Róberttel együtt illusztrálta a Bécsben megjelent kommunista folyóiratot, és gyakran rajzolt Bölöni György képes folyóirata, a Panoráma részére is. Párizsba költözve művészeti szerkesztője lett egy Berlinben megjelenő lapnak és állandó munkatársa volt a Politiken dán újságnak és az Illustrated London Newsnak.

Közben filmdíszleteket is tervezett nagy filmvállalatok számára, és színházi díszletet Reinhardt színházának. New Yorkban is eleinte a filmgyárak részére dolgozott, de közben Bécsben, Párizsban és New Yorkban építészmérnöki tanulmányokat folytatott és New Yorkban 1926 óta már diplomás építőművészként alkotta meg a rábízott nagy színházak és mozik tervezését (2000 személyesnél nagyobbakat). De vannak épületei Cape Townban, Johannesburgban és Kínában is, s a nagy színháztermek domborművei, üvegablakai, mozaikjai, falfestményei is saját művei. Rengeteg újat, érdekeset alkotott, sokoldalú, sokszínű egyéniség, akit az idegenben eltöltött évtizedek sem szakítottak el a magyarságtól. (Az angol nyelven megjelenő magyar műveket ő ismerteti a pretóriai lapokban, mint legutóbb pl. Szerb Antal könyvét, a Pendragon legendát, Halápy Lily fordításában.)

Négy évig a Cape Town-i Iparművészeti Iskola igazgatójaként működött, majd a Pretoria Technical College művészeti osztályának vezetője lett és a Művészeti Tanács elnöke. Több folyóirat művészeti vezetői tisztét látta el.

Műveit kiállították Pretoriában, Johannesburgban, Párizsban, Londonban, Hágában, Jugoszláviában és másutt.

1919-ben Kónya Sándor a MIMOSZ (Munkások Irodalmi és Művészeti Országos Szövetsége) képzőművészeti iskolájának tanáraként is működött s a MIMOSZ tagjai ma is tartják vele a kapcsolatot.

Sajnos, az utóbbi időben sokat betegeskedik, de amint kissé jobban érzi magát, folytatja művészi, fordítói, irodalom-ismertetői munkáját és dolgozik a magyarok és művészek érdekében, 75 éves korában is. Megérdemli, hogy ez alkalommal szeretettel üdvözöljük.

M. Abonyi Arany

Kónya Sándor: Afrika. Fametszet – Afrique. Bois
Африка. Гравюра на дереве

Reuter Ágoston (1893—1966)

Reuter Ágoston festő a rajztanítás, művészeti nevelés egyik legismertebb egyénisége volt. A Képzőművészeti Főiskolán Réti István tanítványa — Szőnyi István, Elekfy Jenő, Varga Nándor Lajos évfolyamtársaként. Korán rajztanári állást vállalt a fővárosban, de hosszú időn át működött mint festő is. A nagybányai iskola követője volt, főleg figurális képeket festett. Legegyénibb munkái színes ceruzával rajzolt realisztikus arcképei voltak. 1923-ban és 1926-ban kollektív kiállítást rendezett Budapesten.

Mint rajztanár páratlan agilitással dolgozott az ifjúság rajzi és művészeti nevelése érdekében. Megindította az iskolai reprodukció gyűjtést, amit „Az én múzeumom”-nak nevezett el. Az ifjúság gyűjtéséből nagy kiállítást rendezett 1941-ben a Nemzeti Szalonban. Ezen kívül sok sikeres gyermekrajzkiállítást szervezett külföldön és itthon. 1948-ban megalapította — elsősorban az ifjúság számára — a „Művészetszemlélet” című lapot, ami — sajnos — csak másfél évet élt meg. Szenvedélyesen harcolt a giccs ellen, akkor is, amikor ez nem volt könnyű feladat.

A felszabadulás után egy ideig a Képzőművészeti Főiskolán a rajztanítás módszertanának tanára, majd néhány évig a budapesti Pedagógiai Főiskolán működött, emellett a fővárosi rajztanítás szakfelügyelője és a rajzoktatás országos felügyelője volt nyugdíjba vonulásáig.

Rajzpedagógiai gazdagon illusztrált nagy munkája nem került ugyan kiadásra, de nevelői munkásságának sok eredménye él rajztanításunk mai gyakorlatában.

Lelkes és szeretetreméltó egyénisége művészkörökben s tanártársai között egyaránt ismert volt, igen sokan s őszintén zárják szívükbe emlékét.

Paál Ákos

Ungvári Lajos: Budafoki felszabadulási emlékmű – Monument de la Libération à Budafok
Памятник освобождения в Будафоке

UNGVÁRI LAJOS 65 ÉVES

Hosszú ideje folynak szenvedélyes viták a művészeti életben. Azok, akik továbbra is a természetet tartják az alkotás nyersanyagának és példaképének, jeremiádokkal siratják korunkat, amelyben a szépség pusztulásra van ítélve. Azok pedig, akik a tér és forma új ötvözetét keresik, a „haladás kerékkötőit" támadják a természetelvűekben. Sajnos a két tábor gyakran egymás jóhiszeműségében is kételkedik, egymás értékeit sem becsüli. Pedig egy késői kor embere visszatekintve erjedő, forrongó korunkra, irigykedve gondol reánk, hogy képesek voltunk a nemes natúrától az elvont szépségekig a művészet minden területén alkotni s alkotásokat befogadni. Azok, akik a szenvedélyes harc elfogultságától mentesen a nemesen emberit keresik a művészetben, ma is látják, hogy a tehetség, az alkotóerő éppenúgy előtűnik a természet formáit követő műben, mint abban, amelyik a „legkorszerűbb" téri és formai szerkezetben fogalmazza meg a humánumot. Ezzel szemben a tehetség hiányán nem segít az ehhez vagy amahhoz az irányhoz való csatlakozás. Jó lenne, ha a kiáltványok türelmetlensége helyett a képességre figyelnénk, akármilyen formában is jelentkezik. Éppen most van szükség erre a belső fegyelemre, mert valóban páratlan korban élünk: soha még ilyen „nagy zenekaron" nem szólalt meg a képzőművészet. Többszólamúvá vált és olyan árnyaltan képes — éppen emiatt — kifejezni embervoltunkat, ami váratlan és eddig nem ismert gazdagságunkra ébreszt reá.

Több, egymást átfonó szólamúvá vált művészetünk, s nem tudom: korunk igazi harmóniáját hallhatja-e az, aki csak az egyik vagy másik szólamot, hangsort hajlandó tudomásul venni? Lehetséges, hogy ez a „sine ira et studio" magatartás időszerűtlennek hat, de úgy hiszem: nem téves!

Ez alkalommal olyasvalakit köszöntenek e sorok, aki több mint negyven éve formálja fáradhatatlanul az agyagot s műtermi munkája nyomán számos bronz- és kőszoborral lettek gazdagabbak városaink. Ungvári Lajos azoknak a régi mestereknek utódja, akik megbízásaik során díszesebbé tették városaink tereit. A házak kőrengetegét vagy az ember nélküli természetet konok anyagból való szobor-

emberekkel népesítették be: az „emberi" jelképét lobbantották fel az élettelen tereken. Közöttük is vannak olyan szobrászok, akik a tereket alkotó épületek mértani ütemének rendjét visszhangozzák szobraikban; vannak olyanok, akik a terek lélektelen függőlegeseinek és vízszinteseinek ridegségét térgörbék mentén alakuló tömegekkel „lelkesítik" át s végül vannak olyan mestereink — közülük való Ungvári Lajos is —, akik az élő ember nemes formavilágával teszik otthonunkká a hideg nagyvárost. Mondják — s méltán —, hogy az építészeti környezet változása alakítólag kell, hogy hasson a beléje kerülő képzőművészetre is, mégpedig azáltal, hogy korunk a tiszta szerkezet kora. Meggyőződésünk, hogy a tiszta szerkezet az emberi test csodás formarendjével is ötvöződni tud, hiszen ez természetalkotta páratlan építmény.

E kettő ötvözete nemcsak elképzelhető, hanem meg is valósult. Íme néhány nagy példa: a magyar Medgyessy Ferenc és Ferenczy Béni vagy az olasz Manzù és Marini. Becsülik is őket még a természettől legmesszebb elszakadt alkotók is. Nálunk — a méltatlanul elfelejtett — Simay Imre volt a tiszta szerkezet és az élő forma ötvözésének egyik nagy kezdeményezője s ugyanezeket az erőket figyelhetjük meg egykor volt tanítványának Ungvári Lajosnak munkásságában is, főként szoborépítésének menetében.

Érdemes megismerkedni Ungvári Lajos szoborépítésének módjával. Szinte váratlan meglepetésként látjuk közben, hogy látszólag a természetet idéző szobrai mennyire telítve vannak a szerkezet biztonságával.

Hogy indítja útnak szobrait Ungvári mester? Kétségtelenül a régtől szokott módon: kis vázlatai egy-egy megfigyelt vagy komponált mozdulatot, hangulatot fogalmaznak meg, úgy mint ahogyan azt az ember az életben is láthatná. Amikor azonban sor kerül a nagy szobor érlelésére, a pontosan kimért vasvázra rakott lécrácson bámulnivaló átalakuláson megy át a látvány: nagy, egymásból okszerűen következő, bontakozó síkokba tömörödik a test. Némelyik ilyenfajta lécépítményét látva szinte sír az ember lelke, hogy eltűnik majd az agyag alatt. A vas- és lécváz az emberi test geometriáját teszi a szobor alapjává, amelyben egymásba ékelődő tömbökbe egyszerűsödik a test ágasbogas mozdulata. Nyilván Simay öröksége él tovább ebben. Ezek után következik az agyag felrakása, amelynek során gondosan figyelt természeti formák tapadnak rá a szilárd szerkezetre. A felületes szemlélő számára olyanná válik a szobor, mintha Ungvári Lajos az előtte levő modell formáiba feledkezve mintázta volna a természet egyik csodás jelenségét: egy ember testét. Valójában azonban egy-egy szobra sokkal átköltöttebb ennél: olyan szerkezeti erők feszengenek a mezítelen emberi testi formáinak árapálya alatt, amelyek e felöltöztetés nélkül, mint elvont szobrok is meglepők s megragadók lennének. Íme korunk csodája, a korunk zengését harmonizáló erő: a szerkezet tisztasága, amely finom változtatásokkal új rendbe szedi az emberi test ellenpontokkal ékes formai építményét. Bizonyos, hogy „késő századok után" a műértő szemlélő megérzi Ungvári szobraiban a XX. századot. Szobrainak végső megjelenésében Ungvári Lajos sokat köszönhet Pásztor Jánosnak. Sok időt töltött mellette s mindig hálával emlékezik szeretett mesterére.

Emberöltőnyi szobrászéletében seregnyi nagyméretű szoborral gazdagította a magyar földet. Amikor kértem, állítaná össze számomra jelentősebb szobrainak jegyzékét, a következő választ kaptam:

„Jelentősebb szabadtéri szobraim közül... megemlítem a Székesfehérváron felállított „Szószóló" szobrát. Tatán a neves építésznek fellentáli Fellner Jakabnak 3 méteres szobrát. Oroszlányban a felszabadulási emlékművet, s a Budafokon, a Dózsa György

Ungvári Lajos: Olvasó nő – Liseuse – Читающая

téren felállított felszabadulási emlékművet mintáztam. A Népstadion Ifjúság útjára három 3 méteres figurát készítettem, Komlóra egy sportfigurát fémből (270 cm). A budakeszi szanatórium részére női figura fémből, 280 cm. Rákospalotai lakótelepre 280 cm-es férfialak fémből. A Debreceni Csokonai Színház homlokzatára Kazinczy alakja kőből (220 cm). Szegeden a Múzeum-kertben állították fel Mikszáth Kálmán mellszobromat fémből, Budapesten pedig a Gellért-fürdőben 220 cm-es márvány női aktomat, a budakeszi Fodor Szanatórium részére kőből faragtam egy 240-es női aktot. Egy bronz férfi aktom látható a debreceni Kossuth Egyetem előtti vízmedence partján (300 cm). Tiszapalkonyán az Erőmű parkjában egy női aktom áll fémből (220 cm). Székesfehérváron áll Ybl Miklós kő mellszobra, Budapesten pedig Bálint György emléktáblája, ugyancsak kőből. Seregélyesen a Művelődési Ház előtt állították fel 200 cm-es női alakomat. A felsoroltakon kívül — írja — még számos portrét és figurális szobrot készítettem. Pályámon a legnagyobb jelentőségű esemény volt, hogy a Budapesten felállítandó Kossuth-szobor pályázatra beküldött szobortervem alapján egyik alkotója lehettem a szoborműnek, amiért kormányzatunk a Kossuth-díjjal tüntetett ki."

Most 65 éves. Őszinte szívvel köszöntjük őt, az őszinte embert, aki megalkuvás nélkül megmaradt a természet látványánál. Korunk művészetének egyik szólamát játszotta fáradhatatlanul, mint a látvány megilletődött tolmácsa, nemes „plasztikai műfordítója".

László Gyula

KISS SÁNDOR

A csöndben, föltűnés nélkül munkálkodó művészek közé tartozik, akiről ritkán beszélnek, rendszerint egy-egy megszületett szép mű alkalmából, nem rikító lelkesedéssel, annál nyomatékosabb elismeréssel. A Kmetty utcai műteremben ketten dolgoznak feleségével, a szintén szobrász Lessenyei Mártával immár 14 év óta, anélkül, hogy az együttlét, a közös műterem művészi egyéniségükre korlátozóan hatna.

Kiss Sándor 41 éves múlt. 1925-ben született a Nagy-Küküllő megyei Sároson. Csíkszentsimonon, Brassón és Kolozsváron át vezetett az útja a budapesti Képzőművészeti Főiskolára, amelyre 1945-ben iratkozott be. Ott Pátzay Pál és Ferenczy Béni mellett tanult. Visszaemlékezve a két mesterre, világosan meg tudja fogalmazni: mit kapott egyiktől is, másiktól is. Pátzay előkelően hűvös logikája éppoly hasznos disciplinának bizonyult, mint Ferenczy Béni emberi melegsége és kulturális vonzása. Amabban a számító intellektus, a fegyelmezett következetesség, emebben a hallatlanul meleg érzékenység, amely mindig a szakmában meglevő értékekre irányította a figyelmet.

Az utolsó két évet Ferenczy Béni mellett töltötte, bár tanulmányait nem nála fejezte be. Ferenczy korrigáláskor nem sémákat hozott föl, hanem példákat mutatott be, így terelgette a szemet és a formáló kezet mind magasabb igények felé. Nem erőltette a maga stílusát, annál jobban megkedveltette a míves gondosságot, amit Kiss Sándor a szobron, de még a kisplasztikán, az érméken is, valóban utolsó simításig, kötelezőnek érez. Ez az elmélyedő, de a részletekben magát soha el nem vesztő alaposság nemcsak szobrain, hanem valamennyi alkotásán meglátszik.

Külföldi mesterek, mint H. Moore, Giacometti, E. Greco, Marino Marini, fölszabadítóan, bátorítóan hatottak rá. Nem tartja őket követendő példának, de a tiszta formáért nagyon becsülte őket és sok mindenben éppen általuk látta önmagát igazolva, hogy ti. járjon a maga útján, amazok is azt tették. Ugyancsak önmaga ellenőrzése s a formai szabadság tanulmányozása végett nézi meg a biennálékat, az alakítás mai formalehetőségeit keresi, ismét csak nem import céljából. Az anyag sokféle lehetőséget kínál, s a formai megoldás is számtalant. Az alakítás modern formái őt nem a könnyebb fajta megoldásokra csábították. Csak ritkán élt olyan eszközökkel, amelyek nem kívánták a legkomolyabb szobrászi erőfeszítést. A könnyed, dekoratív hatást többnyire elkerülte, a lemezt és a fát ritkán veszi igénybe. Életeleme a bronz és a kő, bár néhány domborítással is dicsekedhetik.

*

Pályázatnyertes műve, az oroszlányi *Sportolók* két beszélgető ifjút ábrázol. Az ülő figura megkomponálása jobban sikerült, míg a jobb oldali — kezében gerelyt tartó — felső testrésze, különösen a nyak és a bal válla kissé szétesik, a jobb kar pedig elrajzolt. Mindkét alak feje értelmet sugároz s már itt föltűnik az a fajta szépség, amely egyik sajátsága lesz Kiss Sándor későbbi szoborarcainak.

A Gubacsi úti lakótelepre készült domborművén, a *Gyümölcsszedők*-ön teltebb alakokat mintázott, s maga a mű az oroszlányihoz képest plasztikailag szervezettebb, formálása is finomabb s talán a tematika teszi, hogy líraibb is. A mű kedves, bukolikus légkört áraszt, az elveszett paradicsom utáni nosztalgiát kelti föl bennünk.

A hatvani vasútállomásra készített *Martinász*-a (1954) ugyancsak dombormű. Nyomát sem találjuk rajta semmiféle heroizáló külsőségnek. Sőt, mintha tudatosan éppen az ellenkezőjére törekedne:

Kiss Sándor: Terrakotta dombormű. Optikai és Finommechanikai Intézet
Relief en terre cuite. Institut d'Optique et de Mécanique de Précision
Терракотовый рельеф. Институт оптики и точной механики

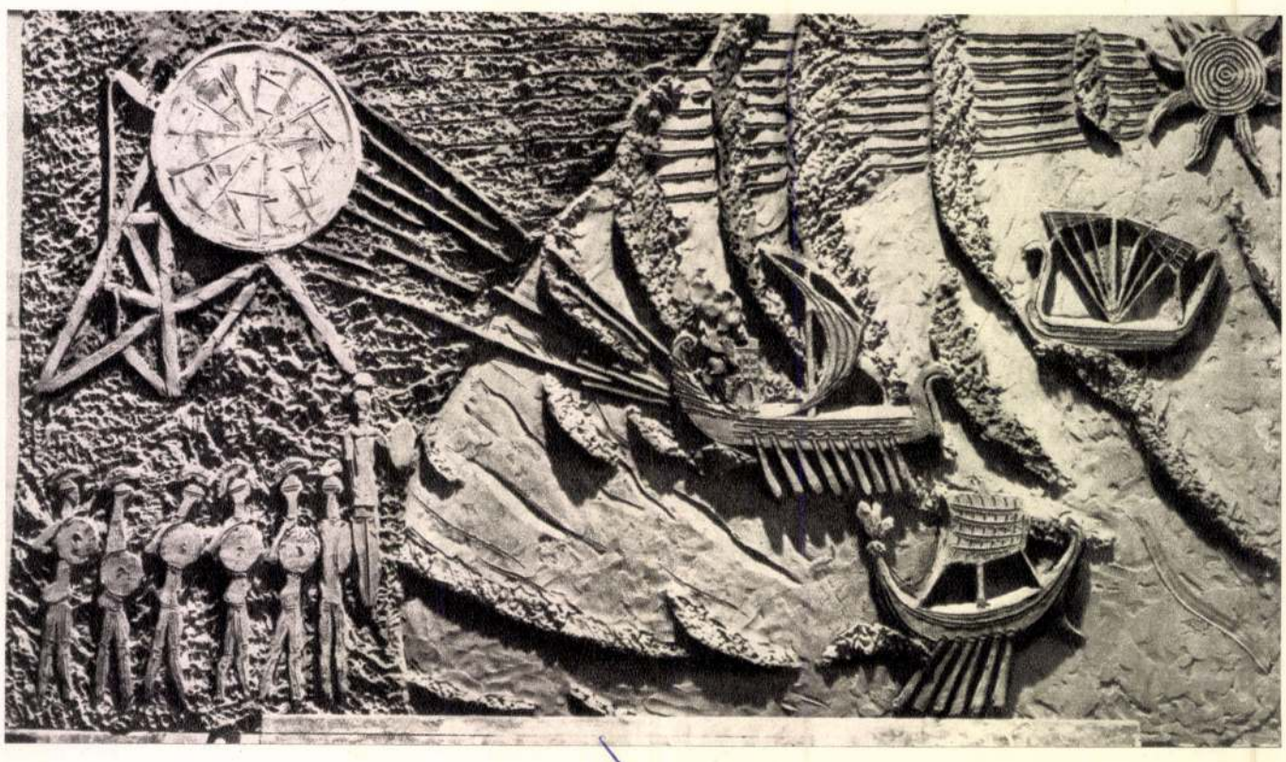

Kiss Sándor: Női fej – Tête de femme – Голова женщины

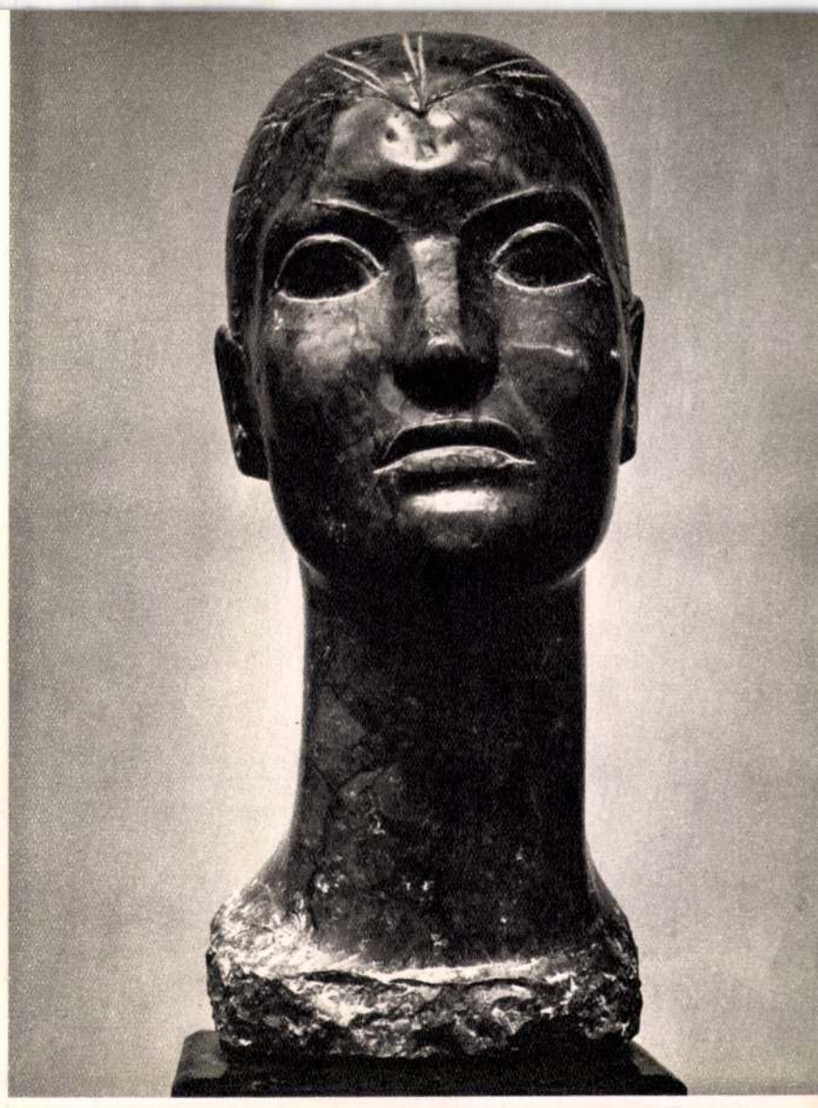

a szembeállított test oldalra fordított feje már-már nőiesen szép vonások hordozója.

1954–1955-ben készült *Horgászó gyerekek* c. kétalakos körplasztikája, amely mintegy átvezet bennünket a saját egyéniségét egyre függetlenebbül érvényesítő korszakába.

A kispesti Vécsei úti iskolába készült *Labdázó fiú* (1957) már törekvései szabadabb érvényesülésének a terméke. Kitűnően sikerült a kezek-lábak összjátékával a téri átlók szervezése. A szobor egyik lábával éppen hogy csak érinti a földet, csupa lebegő kecsesség, maga a megtestesült könnyedség.

Ehhez a művéhez kapcsolódik a miskolci SZOT székháza előtti kútkompozíciója. A *Vízmerítő fiúk* egyike kinyújtott kezével meríteni készül, a másikkal barátja vízszintesen kifeszített karjába kapaszkodik, a két akt-figura így egyensúlyozza egymást. A jelenet különleges mozdulatokból épült, ezek rendkívüli feszültséget fejeznek ki, ezért is, meg a mögöttes architektúra vízszintes és függőleges vonalai miatt is, a jelenleginél érzékenyebb alapot érdemelt volna. (Talán valami ballisztikus vagy légies fémívet, spirálszerű megoldást, mert amin elhelyezték ezt a két figurát, az a maga tömegszerű nehézkességével ellentétben áll a kitűnő kompozíció említett finomságaival.)

1961–62-ben készült domborműve a szegedi tanácsháza falára. *Éneklő-zenélő ifjúság* a téma, az Ady strófára:

„Kényes büszke pávák / Napszédítő tollak / Hírrel hirdessétek / Másképpen lesz holnap." — Kifejezően szép alakokkal és arcokkal találkozunk, maga a kompozíció azonban kissé szaggatott ahhoz, hogy megoldottnak érezzük. A zenészek és az énekesek csoportja között törést észlelünk, annak ellenére, hogy egy-egy figura szinte deklamálóan igyekszik összekötni egymással a különböző mélységben elhelyezett énekes- és zenészcsoportokat. De ennek ellenére ezen a művén is sok-sok részletszépséggel, megkapóan kifejező arcokkal találkozunk s még a kompozíciós problémák is annak bizonyságai, hogy nem sablonos mű előtt állunk. Hiányzik viszont a stílus-egység a dombormű és a négysoros fölirat betűi között. E pergamen stílű betűtípus élesen elüt mind vonalvezetésével, mind térbeli arányaival a figurákon érvényesült vonalképzéstől.

1958-ban született a *Fekvő akt*-ja. Kifogástalan mű, amilyent Mailloltól Medgyessyn, Ferenczyn át Kiss Sándorig minden *jó* szobrász megalkot magának, s mégis a nem lefelé húzó, hanem fölemelő női szépség mily kevés szobron jelenik meg valóban a „szépművészet" nívóján, érzelgősségtől mentesen. A tiszta lelkiség szinte tapintható e szobron, amelynek klasszikus arányain átsüt az asszonyi szépség tiszteletet parancsoló kultusza.

Kőből faragott *Női feje* — 1958-ban készült. Ez az arc azt bizonyítja, hogy Kiss Sándor az élet tragikus érzéseire is rendelkezik kifejező eszközökkel. Az effajta alkotásra szokás mondani az elismerés legfelsőbb megnyilvánulásaként, hogy szakmailag remek, művészileg pedig *szép*. Nem retusált szépség ez, nem a szenvedő arc szép, hanem a művészet az, ami rajta kifejeződik.

Anya gyermekével (1961, Bp. Heim Pál kórház). Térben egymástól kissé elválasztva, mégis szorosan egybekomponálva anya és gyermeke értelmes, figyelő párbeszédét látjuk. Az alakok fölépítettségükben, egymáshoz való kapcsolatukban, a testrészek önmagukban és egymáshoz való arányukban és kapcsolódásukban egyaránt fokozott érzékenységet sugároznak, ami egyébként Kiss Sándor alakjainak intellektuális fölényéből logikusan következik.

A győri *Kútfigura* (1964) jelképes kútkáván álló fiatalembert ábrázol, fölfelé kinyújtott balkarján vizestálat tart, belőle aláhull a víz, s mintegy függönnyel veszi körül a törzsét. A bal kar tört vonalban ornamentálisan nyúlik a magasba, így az egész alak egyetlen tengelyre fűződik. Súlya a jobb lábára nehezedik, a balt kissé távolabb nyugtatja a káván. A bal kar elnagyolt, a kézfej inkább kígyóra emlékeztet, semmint emberi végtagra. A karok között lefelé hajló fej viszont szinte elektromos feszültséggel tölti meg az egész testet.

1964-ben készült el *Jelenetek (A film világa)* című nagyméretű terrakotta domborműve a Filmlaboratórium enteriőrjébe. A tematikai koncepció, a témabeli változatosság és a felület osztása egyaránt igen sikerült, fölépítésében ésszerű, az épület rendeltetését is kifejezően szemléltető. A bal alsó sarokban levő, kalapját emelő alak azonban mintha naturális stílustörést jelentene. Kissé kiesik a műből, s kérdés, szerencsés ötlet volt-e így ábrázolni a film álarcos, gazdag változatú, színes világával szemben a valóságos embert, a mindennapi, szürke józanságot, mégha ez az alak a film valamely nagy művészét jelképezi is. Mindez azonban semmiség a mű kvalitásaihoz képest. Ez a kompozíció igazán nem mindennapi feladatot éppen nem szokványos eszközökkel oldott meg. A film változatos mibenlétét kellett kifejeznie, amely az élet végtelen sokszínűségét a mozgás segítségével vetíti a szem elé. Mily gazdag eszközökkel él eközben, ezt kellett érzékeltetnie. Menetelő, mozgást érzékeltető szilfid alakok, álarcok, művészfejek, repülő madarak, lépegető lovak, halottvivő férfiak láthatók. A középső négyzetes mező a sziklás görög földet, a két antik öltözetű alak pedig egyszerre idézi a görög tragédiák légkörét s a ma filmművészetének eseményeket időtől függetlenül megjelenítő lehetőségeit.

Szorosan kapcsolódik ehhez a műhöz az ugyancsak 1964-ben készült *Syrakusa ostroma*. Az Optikai és Finommechanikai Intézetben látható terrakotta dombormű szellemes elrendezésével és sokrétű tartalmi mondanivalójával lep meg. A felület textúrája érzékelteti a szárazföldet és a tengert. A hajók antikos formálása, a harcosok modern vonalú ábrázolása egyszerre kelt valami különösen és finoman stilizált archaikus és mai hangulatot. Archimedest csak szerszámai jelzik s juttatják eszünkbe a híres mondását: „Noli turbare circulos meos." (Ne zavarjátok köreimet!)

Az EMKE kávéházba készített belső dekorációit elsősorban az artisztikum jellemzi. Feladatul azt kapta, hogy az oszlopokra és a falfelületekre készítsen dekorációs terveket „saját anyagból", azaz az oszlopok és a falfelület anyagának segítségével. Kiss Sándor ennek a feladatnak kitűnően megfelelt. Az oszlopokon a négy évszakot stilizált női alakokkal, a falakon a munkát gyümölcs- és szőlőszedéssel, valamint az élet örömét — vigadó, táncoló jelenetekkel ábrázolta.

Többalakos kompozíciói közül meg kell említenem még a *Halottvivők* című négyalakos szabadságharcos emlékművet (1965). Négy harcos viszi halott társát. Tragikus menet, amely tartalmilag a *Női fej* világához kapcsolódik.

A Lágymányosi (Egry József) lakótelep két házának *ajtókereteit* 1958-ban díszítette, részben arabeszk-szerű ornamensekkel, rész-

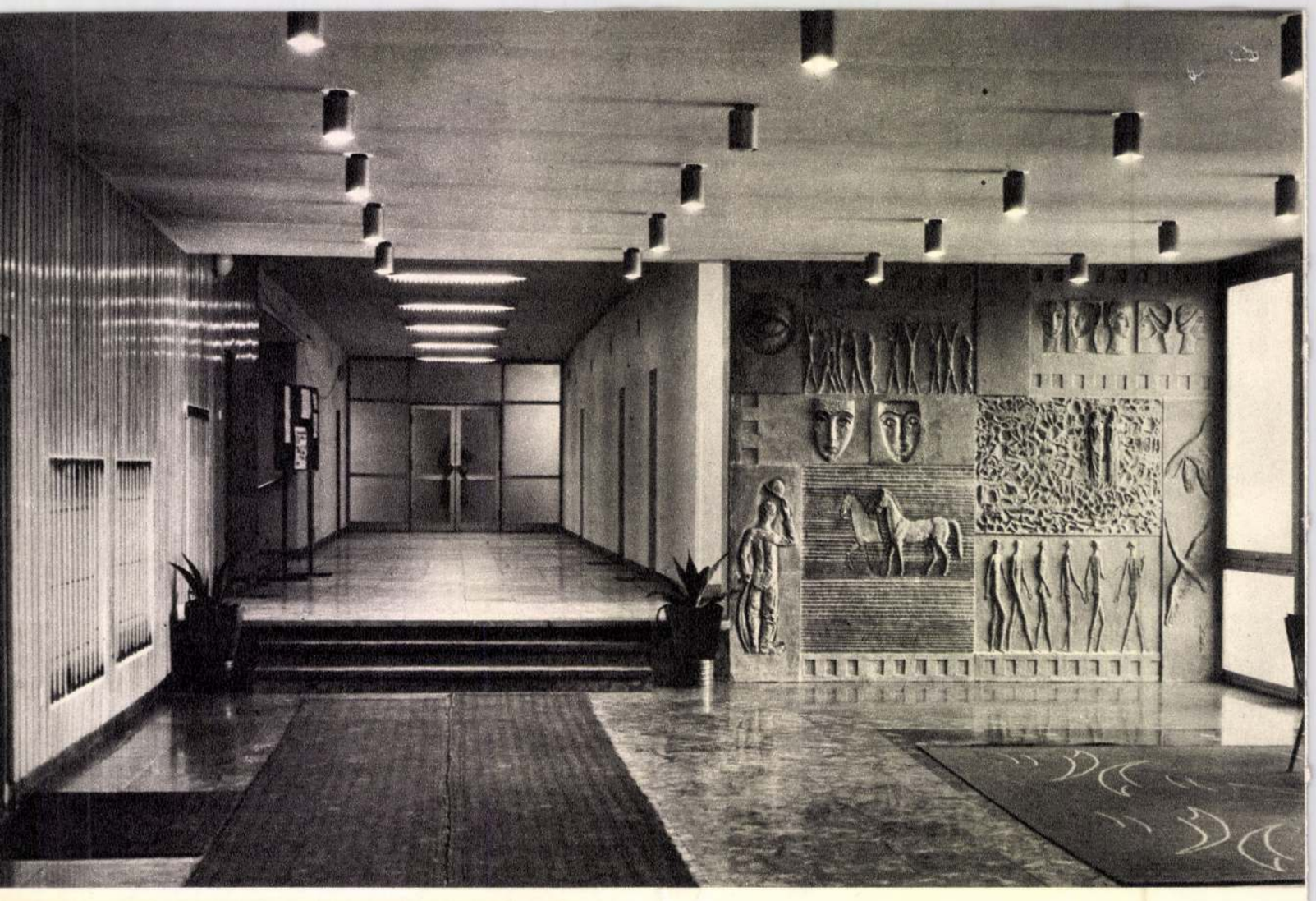

Kiss Sándor: Terrakotta dombormű a Filmlaboratórium enteriőrjében
Relief en terre cuite à l'intérieur du Laboratoire Cinématographique – Терракотовый рельеф в интерьере Кинолаборатории

ben stilizált női fejekkel, műkőkeretben, terrakottából. Kár, hogy effajta épületdíszítésre csak kevés építész gondol s még kevesebb beruházó áldoz. Ha messze esnek is ezek a kapukeretek a jáki templom, a chartresi, roueni, strassburgi székesegyházak bejárataitól, tagadhatatlanul jogos és szerencsés építészeti és szobrászati kezdeményezés termékei Kiss Sándor kapukeretei.

Kisplasztikával is elmélyülten foglalkozik. Kisplasztikái (Évszakok) és érméi közül csak néhányat sorolok föl, külön és önálló lapot igényelne munkásságának ez az ága is. *Székely famunkás*-a szülőföldje és dolgozó embere előtti főhajtásból született. *Breughel*, *Rembrandt* — a szellemi ősökre utal, *Andersen*, *Steinbeck*, *Hemingway* pedig egyetemes irodalmi érdeklődésére. — *Bocskay* és *Thököly* a történelmi múltnak a jelenben is hasznosítható kapcsolatát hangsúlyozza.

Befejezésül még csak annyit, hogy Kiss Sándor alkatánál fogva a derűlátók közé tartozik, azt hiszem a föntiek ezt kétely nélkül bizonyítják. Érzelmileg mégsem egysíkú, ezért az öröm ellenkezőjét is képes érzékelni és kifejezni. Mindenben mélységes emberi felelősségtudata érvényesül. Nem véletlenül mintázta meg Erdély egyik nagy fejedelmének, Bocskaynak a portréját: a történelem és az alkotás iránti mélységes tisztelete általa válik érthetővé. Az is, hogy miért jut döntő szerep szobrain az értelmet sugárzó emberi arcnak.

Szíj Rezső

In memoriam Basilides Barna

Egy évvel ezelőtt, 1966 februárjában retrospektív kiállításán köszönthettük. A kiállítás enyhítő elégtétel lehetett volna neki a hallgatás hosszú éveiért, de betegsége éppen ekkor hatalmasodott el rajta. Majd egy év múltán egyszer csak azzal lepte meg barátait, ismerőseit, hogy újra fest, egészségi állapota reményekre jogosít.

A remény képei születtek ecsetje alatt: egy gyengéd látomás zöld gallyat tartó nőalakja, és a Duna-parti bérház udvarbelseje — első ilyen téma művészetében — kifinomult színekkel a felülről beszűrődő fény simogatásában.

64 éves korában, február 12-én halt meg. Munkásságáról most már múlt időben, a befejezettség tényének tudomásul vételével kell szólnunk.

Basilides Barna a nyugalomnak, szilárdságnak, stilizáltságnak, egyszerűségnek valamilyen ősi, elvontnak ható keleti elemét ötvözte össze a nyugati művészet emberközpontosabb, elvontságaiban is reálisabb, görög hagyományra épült szemléletével. Ez az ötvözet szinte földrajzilag is meghatározta a magyar képzőművész helyét. Fiatalon Bosznay István és Rudnay Gyula tanítványa volt. Olyan korán rálelt egyéni stílusára, hogy Rudnay, aki mindig figyelemmel kísérte egykori növendéke pályáját, rövid ismeretség alapján már azt tanácsolta neki, függetlenítse magát a tanulmányoktól, járja a saját útját. Basilides Barna a Collegium Hungaricum ösztöndíjasa lett Rómában, 1943-tól pedig a szolnoki művésztelep tagja.

Legismertebbek a tájai. De foglalkozott falképfestéssel is, terveiben kidolgozott freskósorozatot érlelt. A kompozíció, a rajz és a visszafogott színvilág egységes és a kifejezés szolgálatában álló elem Basilides Barna festészetében; harmóniateremtő egységben jelentkezik, sokszor nemes szimbólumokká emeli humanizmusától sugallt témáit. Sűrítő formanyelvében különös módon szóhoz jut a részletek szépsége is, élvezettel, míves gonddal fordult a részletek felé, akár a régi mesterek.

Fantáziagazdag, távol-keleti finomságú rajzai, különösen fatanulmányai, a népélet és a tájmegjelenítés körébe tartozó naiv zamatú egyéni táblaképkompozíciói, a Bajcsy-Zsilinszky Endre emlékezetének szentelt freskóterv sorozata és sok más munkája biztosíték arra, hogy Basilides Barna múlt évi kiállítása több volt a művészeti élettel, közönséggel való kapcsolatok újrafelvételénél. Művei tovább hordozzák a bennük rejlő értéket az időben.

S. I.

SÜLI ANDRÁS

Első találkozásom Süli András festészetével két vagy három éve történt. Meghatározatlan, leltározásra váró fényképek közül került elő a Magyar Nemzeti Galéria fényképtárából a „Baromfiudvar". Nem biztos, hogy a művész ezt a címet szánta a képnek, de a téma ezt a címet sugallta. Alkotójának nevét sem volt nehéz kitalálni, hiszen a kép balsarkában szépen, kicirkalmazott jobbradűlő betűkkel ott állt a név: Süli András. 1936. V. 1. Ennél több adatot a leltárkönyv nem igényel. Mégis ott maradt sokáig asztalomon a kép. Ki lehet ez a Süli András 1936-ban? Először azt gondoltam, valami tehetséges iskolásgyermek festhette ezt a képet. A gondos igyekezet, ahogy minden kerítésdeszkát, minden falevelet különkülön megrajzolt, kifestett, ahogy kevés részletezéssel a parasztudvar minden szárnyasát egymástól pontosan megkülönböztette: a hosszúnyakú, nagyhangú libákat, a rövidlábú, esetlen kacsát, a kotlóst, a kakast és a galambokat, elevenszemű parasztgyerekre vallott, akit a tanító felszólít, hogy rajzolja le házuk táját, s aki élvezettel idézi fel a jól ismert otthont minden kincsével, gazdagságával együtt. Erre vallott a mosolygó terebélyes, fehérköténves asszony is, akit pontosan a kép tengelyében helyezett el, aki a legnagyobbnak, legerősebbnek tűnt ebben a külső világtól jól elkerített kis birodalomban. Feléje siettek minden oldalról az állatok, fonott kosarából az eleséget várva, s piros arcával, nevető szemével pontosan úgy volt megfestve, mint ahogy a gyermek az édesanyját elképzeli. Ugyanakkor a kép túl tudatos volt, túl befejezett ahhoz, hogy gyermek munkája legyen. Az írás is érettebb, a pontos keltezés is szokatlanabb. Iskolásgyerek feltétlenül a rajzlap szélére, a kép alá írta volna nevét, s a keltezést, ha kérik tőle, a lap másik oldalára. De itt a mű része volt az írás, szignatúra, amely „műalkotás" készítés szándékát sugallta.

Ugyanez a tudatosság érződött más részleteken is. A különböző színű és formájú állatok ritmikus váltogatása, a különböző és azonos elemekből egyaránt létrehozott szimmetria, a mélység és távolság érzékeltetése, az előbbi pl. a galambdúc nyílásainak elmosódottabb, foltszerűbb megfestésével, utóbbi a háttérben a gémeskútnál álló feketekalapos férfialak kis méreteivel vagy a levegőben szálló galambok erősebb vagy halványabb kontúrjaival — mindezek olyan felnőtt, gondolkodó művészre vallottak, akit a megjelenítés „hogyan"-a legalább annyira érdekel, mint a téma, amelyet megjelenít. Az ablaküvegek, nos ezek meg már egészen bravúros kezű művészt sejtettek. Lavírozott technikával, laza könnyed ecsetkezeléssel, oldalnézetű, majdnem „súrolófényben" levő ablaküveget festeni — ez már nem gyereknek való festői feladat.

Süli András megfejtésre várva ott maradt az asztalomon. A harmincas évek festészetét összefoglaló tanulmányok, könyvek a nevét nem említették, lexikonban sem szerepelt, úgy tűnt, nem is írtak róla még.

Annál meglepőbb volt, amikor 1965 októberében egy külföldről jött levélben kiállításra kérték műveit. Nagy nevekkel és ismert nevekkel együtt sorolták fel, s több képét kérték egy nagy nemzetközi bemutatóra. Így már szinte szégyen volt nem tudni róla. Néhány hetes kutatás, keresés után, már egy-két adattal felszerelve szemtől-szembe állhattam Süli András festményeivel. A művész személyéről pedig csak jó félév múlva tudtam meg közelebbit. A művész él, s a képek, amelyek száma több tucatra tehető, szintén megvannak. Némelyik rangos pesti magángyűjteményben, mások vidéki múzeum raktárában, vagy falusi korcsma kissé már elsárgult díszeként. A művésztől, aki már 1938-ban Hollandiában, majd 1963-ban Linzben szerepelt képeivel, az 1966-os pozsonyi naív művészeti triennáléra hét képet tudtunk kiküldeni. Most is, mint korábban is, igen szép sikert arattak művei. Az eleven megfigyelés, gondos szerkezet, a tiszta fénylő színek harmóniája megfogta a nézőket, kritikusokat.

Festői pályája történetileg és esztétikailag egyaránt érdekes és elgondolkoztató. Algyői földműves volt, fiatal korában kosárfonással is foglalkozott és 1933-ban 38 éves korában elkezdett festeni. Előbb vízfestékkel papírra, majd olajjal néha vászonra is, sőt egyszer-kétszer ezüst és arany festéket is kevert színeihez. Mi késztette arra, hogy gondolatait, érzéseit, emlékeit festményekben fejezze ki?

Süli András: Parasztszoba – Chambre paysanne – Комната в крестьянском доме

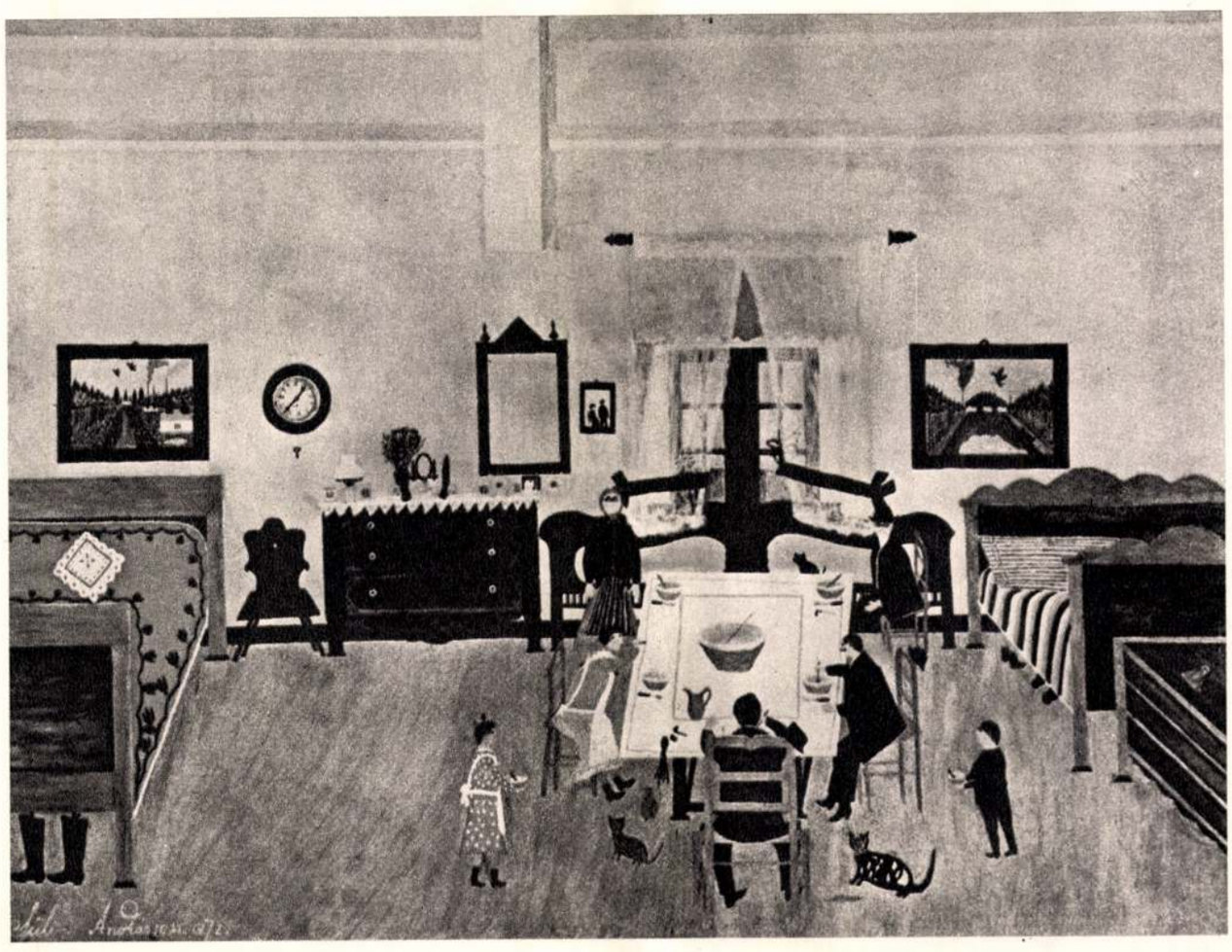

Lehet, hogy ő nem tudatosította magában soha, de munkásságának történelmi jelentősége és háttere van. Már a századforduló éveitől kezdve Európában nagy érdeklődés támadt a tanulatlan művészek munkái iránt, akik egyszerű, tagolatlan nyelven az élmény eleven frisseségét őrizve írták le, formálták műalkotássá gondolataikat. Ez az érdeklődés, amelyet először a művészet nagy forradalmán munkálkodó művészek, írók indítottak meg, egybeforrt a művészet eredetének, ősi formáinak kutatásával, a művészet legbensőbb lényegének megértésére és tudatosítására való törekvéssel. Kezdeti fázisában nem különült el ősi kultúrák művészetének kutatásától, a primitív társadalmi közösségek alkotása iránti rajongástól, a népművészet és a nem klasszikus európai tradíciók felfedezésétől. Ez az érdeklődés azt is felfedezte, hogy esztétikum teremtésére irányuló vágy minden emberben él valamilyen formában, s ez a felfedezés nagymértékben hozzájárult e látens vágyak nagymértékű aktivizálódásához. A felfedezés egyben a naív művészet elterjedésének egyik oka, szülője is lett. Az ilyen jellegű alkotások szinte gomba módra szaporodni kezdtek, a variációk gazdagodtak, az alkotók merészebbek lettek, alkalmazkodtak az új helyzethez, felszabadultak gátlásaiktól. Értékeik hozzájárultak a század új művészetének formálásához. Ugyanakkor volt ennek az érdeklődésnek valami fáradt nosztalgikus színezete is, amely különösen akkor fokozódott, amikor az avantgarde művészet első diadalmas nagy nekifutása után, amely a tízes évek végén az európai nagy társadalmi forradalmakkal párhuzamosan kulminált, válságok és próbatételek elé került, s sokszor nem tudta létezését és társadalmi bázisát megszilárdítani.

Kállai Ernő szépen és egyszerűen megírta 1936-ban az „együgyű piktorok" a „laikus fráterek" felszínre kerülésének okát: „Bomló kultúránk jellegzetes nyavalyái vesznek most erőt a világon. Nyomukban ott látjuk . . . a primitívekért való rajongást, a jámbor együgyűség kultuszát. Hol akad még idill a mai világban, amelynek kebelében a dolgok és emberek olyan kedvesen és békén, olyan szíves jó barátságban férnének meg egymás között, mint a műkedvelő piktorok képein?"

Magyarországra ez az érdeklődési, felfedezési hullám képzőművészeti része szélesebbkörűen s nemcsak egyes művészeket vagy köröket megmozgatóan csupán a húszas évek végére, harmincas évek elejére ért el. Formája, megnyilvánulási módja nem is volt már mindig olyan tiszta és „csupán művészeti" mint korábbi korszakokban más területeken. A művészek, etnográfusok, írók után, vagy sokszor őket megelőzve, feltűntek a hamisan ideologizáló ügyes üzletemberek, és sokszor kellemetlen, furcsa mellékízeket adtak a felfedezésnek, ünneplésnek. „Őstehetségeket" kerestek, „faji mítosz"-okkal hozták kapcsolatba a zömében parasztművészek folklorisztikus eredetű stílusjegyeit, szembefordították, fegyverül használták fel létezésüket az avantgarde, a forradalmi szemléletű művészet ellen. 1928-ban pl. így jellemzi egyik parasztművészünket az egyik hírlapi kritikus: „Jelentősége tehát legelsősorban ott a legnagyobb, mikor művészifjúságunk idétlen és indokolatlan színrikoltozásait látjuk . . . Ezeknek annyi közük sincs a magyarsághoz, mint egy Kongó vidéki törzsfőnöknek". Nemzeti és internacionális, modern művészet és ősi tradíciók mesterséges és szándékos szembeállításakor, hamis ideológiák virágzása és mérgező hatása idején jó volt fegyverül használni a parasztművészek alkotásait, akik kezdetben frissen és ártatlanul nekiveselkedtek az alkotásnak, a művésszé válásnak — amelynek során, sok sötét szakadék, buktató várta emberségüket és tiszta szándékaikat.

Így volt ez Süli András esetében is.

1933-ban kezdett el festeni. Újságban olvashatta Benedek Péter sikereit, hiszen ő már akkor túl volt az első nagy ünneplésen. Az Alkotás Művészházban rendezett kiállítás után a bécsi Künstlerhaus következett, számos újságcikk, könyv is jelent meg róla, s felfedezője, pártolója már kutatta, kereste rokonait, testvéreit a festeni tudó vagy akaró parasztemberek között. 1934-re nagyszabású Őstehetség kiállítást készített elő, s várta a jelentkezőket. Egyes újságok már támadták is, megszimatolva az üzleti jelleget, hogy előnyös szerződéseket köt a felfedezettekkel, kihasználja őket, de ez egyelőre még rágalomnak, piszkálódásnak bizonyult, különben is a legrangosabb „céhbeli" festők is ki voltak szolgáltatva bizonyos mértékig a műkereskedelem igényeinek, „árujukat" a kereslethez kellett szabniok. Süli András is szerencsét próbált a műpiacon.

Süli András képeinek kvalitásait mégsem lehet csupán e keresletből magyarázni. Tematikája szorosan környezetéből, faluja életéből fakadt, ha mást kértek volna tőle, akkor nem tudott volna mást festeni. Képalkotási módja is a falu művészetében gyökerezik. Első művei között találunk bélyegnagyságnál alig valamivel nagyobb kompozíciókat. Ezek a kis miniatűrök, amelyeket piros, zöld, sárgázó sávokkal keretezett, „avatott képpé", éppen olyan sokalakos elbeszélő jellegű alkotások, mint a később már 70 × 100 cm-es nagyságokat is elérő képek. A képfelület egymást kiegyensúlyozó színfoltokkal való kitöltése szinte hihetetlen absztrakciós képességre vall. Jobban megfigyelve azonban kiderül, hogy képszerkesztésének gyakran hangsúlyozott erős vízszintes, sávos tagolása, s az azonos elemek balról jobbra vezető iránybani periodikus ismétlése a hímzések, varrottasok, sőt még a sávos mintákkal fonott kosarak vagy festett agyagedények dekoratív díszítéseire mennek vissza. Különösen érezhető ez utcát, folyópartot vagy vasutat ábrázoló képein, ahol a hangsúlyozott oldalnézet — a jobb-bal oldali irány, a tömegérzékeltetés helyett a tárgy felénk forduló felületének körvonallal, erős jellemző színfolttal való ábrázolása a tárgy jellé változtatása, és a jel természetes beillesztése a kép dekoratív ismétlődésére épülő egységébe, mind a magyar népművészet erősen ornamentális jellegére vezethető vissza. A képek vízszintes tagolása dominál, de a művész az első képeken erősen jelzett függőleges *keret* elhatároló jellegét sem hagyja figyelmen kívül. Hogy elkerülje az ismétlődés és egyirányúság monoton jellegét, hogy „írott minta helyett" *képet* készítsen, később szellemes eszközökhöz folyamodik. Az „Őszi sétány" című képen, amely különben is ez az I. (vízszintes) típusúnak nevezhető kompozíciós sémájú képei közül egyik legkiérleltebb művészi alkotása, pl. egymással szembehaladó autókat rajzol, s az előtér háttal álló kis figuráinak elhelyezése is egymás felé haladó, egymást a kép függőleges tengelyében metsző erővonalakat képez. Itt már látens formában kialakult a bonyolultabb II. típusú, a mélységet és távlatot naívan érzékeltető szimmetrikus kompozíciós séma, amelynek példája lesz a Baromfiudvar, a Templombelső vagy a Parasztszoba. Itt a kép alsó részéről a felsőre irányzott, egyben legtávolabbinak érzékeltetett enyészpontja felé tartó vonalaknak határozottan domináló szerepe van, s a vízszintes tagolás ezen belül mintegy körülzártan s a centrum irányában rendezetten bontakozik ki.

A kép centruma egyben a tartalmi középpont is, az élmény kulcspontja, a legmélyebb motiváció, a legnagyobb hatást sejtető rész. A Baromfiudvaron a fehérkötényes, pirosarcú asszony, a Templombelsőnél a díszes aranyoltár, amelyet úgy tesz ünnepélyesebbé, hogy aranyos festékkel színez, ezüsttel díszít, mintha élne még lelkében a középkori piktorok jámbor szimbolikus szemlélete. A Parasztszobánál a tematikai középpont, az ábrázolás kulcspontja az asztal közepén elhelyezett nagy tál, amely körül az étkezés szinte szertartás szerűen játszódik le: az öregek már befejezték, a fiatalok éppen folytatják, a gyermekek és a háziállatok oldalt várakoznak. Ugyanakkor az érzelmi csúcspontot szinte találgatva kell keresni. Először úgy tűnik, a piros takarós, bevetett cifra ágy vagy a terpeszkedő sötétbarna fiókosszekrény, mint a javak materiálisan és esztétikailag is élvezett képviselői, vagy a két színes kép a falon, amelyek már nem *átlag* parasztszobát jeleznek, hiszen ilyen szépen keretezett tájképek már nem minden parasztszoba tartozékai, sőt inkább csak a művész *személyes* elképzelt, vagy valóságos otthona lehet, hiszen látszik, hogy ezek az ő büszkeségei, az ő alkotásai, képek a képben, még színesebbek, még szertelenebbül örömet kifejezők, mint a kép maga, amely a valóságot jelzi mindennapi tárgyával. De még ezek a képek is csak keretezik a festői élmény kulcspontját. Reprodukción nehéz felfedezni, de szemtől-szembe azonnal kiderül. Nem is véletlen, hogy az erővonalak metszéspontjához közel esik. A háttér ablaka, de még inkább az ablak elé festett habos, könnyű függöny az, amelynek megfestése már a művésszé válás tudatos eredményéről vall. A megjelenítés, az érzékeltetés képességének diadalát érezzük e leheletfinomsággal elénkvarázsolt patyolatfüggönyön. A színek, amelyek kontrasztjaikkal, tisztaságukkal erős érzelmi hatást játszanak minden Süli képen, amelyeket keveretlen frisseségükben, a gombfesték eleve adott matériája által adott lehetőségeket tiszteletben tartva úgy használ, mint kosárfonó a vesszőket, falusi fazekas a környéken fellelhető agyagot, a színek helyenként már árnyalatokban, tónusértékben is megjelennek, ugyanakkor nem borítják fel az egész kép gondosan mérlegelt for-

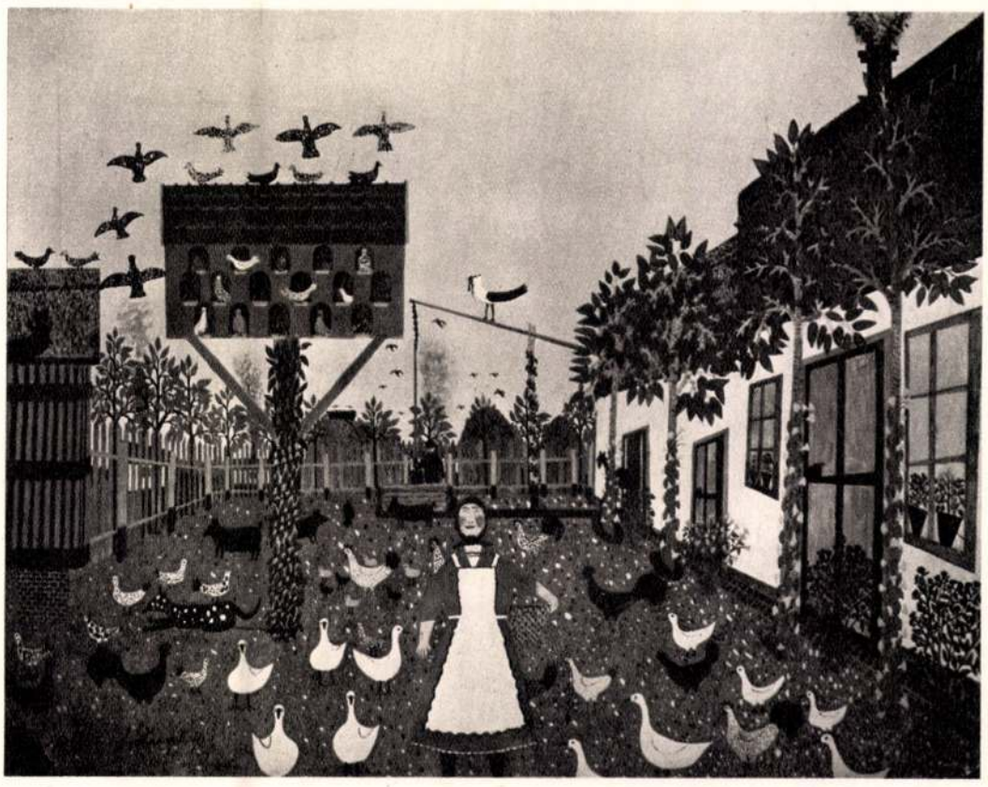

Süli András: Baromfiudvar
Basse-cour – Птичник

mai és tartalmi egyensúlyát. Az egyensúly és a teljesség érzékeltetése, a naiv alkotások legfőbb jegye Süli alkotásain gazdag variációkban érvényesül. Világa egységes és harmonikus, a kép befejezett, zárt rendszer.

Csodálatos festőtehetség kibontakozását figyelhetjük meg az öt-hat évig festő Süli Andrásban. Színérzéke tiszta, mint az abszolút hallással bíró embereké. Komponálásmódja egyszerű, de biztos, határozott. A városi kultúrhatások a korban szinte meglepően elkerülték. Lyka Károly írja 1928-ban a földmíves festőművészekről: „Nem könnyű dolog kipreparálni az emberből és érintetlen hamvában tanulmányozni az ősi, kezdetleges tulajdonságokat." A magyar parasztfestők közül talán csak a személyében még ismeretlen György Szalmás Béla maradt meg szintén, szociológiailag már nehezen magyarázható módon, „véletlenül" ilyen távol a polgári festészet irányaitól, problémáitól, s a XX. századi magyarországi elemi rajzoktatást mind a mai napig legerősebben átjáró naturalista szemlélettől. Talán azért is maradt Süli András olyan sokáig ismeretlen, mert annyira „primitív" volt, annyira elvont jelekben beszélő ornamentális, antinaturalista szemléletű.

1938 óta nem fest. Akit most megtaláltak, hosszas kutatás után, munkámban segítő és a téma iránt érdeklődő lelkes fiatal diákok, szegény, meghasonlott öregember. Alkalmi munkákból, öregségi segélyből él. Miért hagyta abba a festést? A kort és a naiv művészek körül zajló bábáskodást és kétes ünneplést ismerve szinte illetlen dolog is ilyet kérdezni. Műalkotást — megértő közösség nélkül csinálni nagyon nehéz. Sokszor lehetetlen. A festővé avatott parasztembereket a kor művészete és kritikája egyenrangú társként már nem fogadta be. Henri Rousseau pályáját nem lehetett megismételni Magyarországon. Ugyanakkor a falu társadalmában is labilissá vált a helyzetük. „Aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni" — a József Attila által kiemelt sorok őrájuk is érvényesek lettek.

Ki tudja, el tudná-e hetven egynéhány évesen újra kezdeni Süli András a festést?

De a képek, amelyet munkássága öt esztendeje alatt festett, megmaradtak. Elemzésre, figyelemre érdemesek, tudományos és esztétikai szempontból egyaránt értékek. Mint eldugott falvakban élő öregasszonyok „régi nótái", amelyeket nem lehet eléggé gyűjteni és megbecsülni.

Szabó Júlia

In memoriam Ritly Valéria

A magyar képzőművészeti élet valóban saját halottjának tekintheti Bán Róbertné Ritly Valériát. Az utóbbi évtizedben kevesen tettek annyit, olyan lelkesedéssel, hozzáértéssel és olyan szerény, önfeláldozó módon az élő magyar képzőművészetért, mint ő.

Szerette a képzőművészetet, teljes odaadással teljesítette hivatását. 1955-től a Műcsarnokban végzett szolgálata kezdetétől részt vett a nagyszabású nemzeti kiállítások rendezésében, ő végezte a gyakorlati munka oroszlánrészét. A hódmezővásárhelyi országos tárlatok és a miskolci országos kiállítások egész hosszú sorának volt a rendezője. Olyan egyéni kiállítások rendezése fűződik a nevéhez, mint többek között Duray Tiboré, Kondor Béláé, Szurcsik Jánosé. A legutóbbi tárlatok közül ő írt először Németh Mihályéhoz, betegágyáról rendezte Szabó Iván kiállítását, megírta Németh József tárlatának katalógusát.

Kitűnő kvalitásérzéke volt. A felismert minőségért küzdeni is tudott, nem egy képzőművészünk sokat köszönhet neki azért, ahogy művészi eredményeiket közönség elé vitte, érzékkel és gondossággal kiemelte, érvényre juttatta.

Emberi tisztasága, segítőkész jóindulata, művészettörténészi szakértelme hitelessé tette minden megnyilatkozását, sokan szerették, sokan voltak őszinte barátai. Rendkívüli módon jelentős munkájának, eredményeinek nem csinált propagandát, egy nagy ügyért dolgozott, amelyet talán így lehetne összefoglalni: a mélyen hazai gyökerű magyar képzőművészet segítése az elérhető legmagasabb minőség felé.

1925. december 12-én született, 1967. január 22-én halt meg, fiatalon, tettereje teljében. Munkája alkotó munka volt. Az elmúlt évtized magyar képzőművészetének történetét nem lehet megismerni ihletett szervező, rendező tevékenységének figyelembevétele nélkül.

S. I.

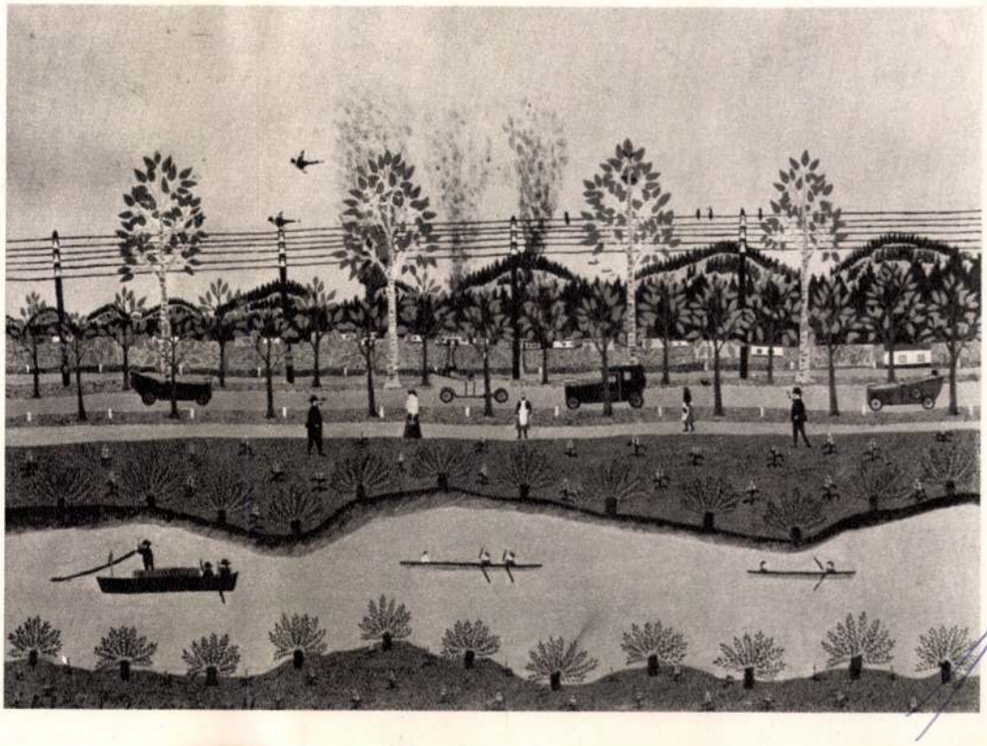

Süli András: Folyópart
Bord de rivière. – Берег реки

KIÁLLÍTÁSOK

Az isztambuli Top Kapu Szeráj Múzeum kiállításai

A szultáni vár második kapuja után egymást követő két virágos udvar körül csoportosuló hatalmas épülettömb jelenleg teljes egészében múzeum. Az egykori szultáni lakhely Bizánc elfoglalása (1453) után több helyen korábbi alapfalakra, nagyrészt a XV—XVI. században épült, de későbbi századokban is alakították, új épületekkel kiegészítették.

A Top Kapu Szeráj Múzeum kiállításai anyag szerint, időrendi csoportosításban igen gazdag hatalmas gyűjteményt mutatnak be. A kiállításokat magukba foglaló termek, épületek is mind műemlékek, természeti szépségben gazdag környezettel. A harmadik udvar mögötti ún. tulipán-kertből kilátás nyílik a kéklő Márvány-tengerre, a közeli szigetekre és a Boszporuszra, amelynek eleven habjain fehér utasszállító és komphajók bukkannak elő és tűnnek tova.

II. Bajazid szultán török selyembrokát kaftánja
Le caftan en soie turque du sultan Bayazet II
Кафтан из шелковой парчи принадлежавший турецкому султану Баязиду II.

A második udvar jobb oldalán az egykori szultáni konyha húsz kéményes kupoláinak némelyike ágaskodik ki a lombos fák és ciprusok mögül. A XV—XVI. századi konyhaépület több helyiségében a híres porcelán gyűjteményt helyezték el. Legjelentősebb része a kiállított mintegy 8000 darab kínai porcelán. Ebből több mint ezer darab a legkorábbi, X—XIII. századi halvány zöldmázas, ún. szeladon porcelán: részben korsó, vázaszerű edény, legtöbbjük azonban nagyméretű, öblös, illetve lapos, peremes vagy perem nélküli tál. Díszítése többnyire máz alatt bekarcolt vonalas dísz. Igen értékesek és ritkák a XVI. századi arannyal és rubinnal díszített fülnélküli fehér kínai porcelán csészék és kisebb edények. Megtaláljuk itt az egyszínű sárgás-fehér és nagy számban a kékmintás fehér, továbbá a színes kínai és japán porcelánokat, sőt a XVIII—XIX. századi európai készítmények (német, francia, orosz stb.) gazdag gyűjteményét is. Külön teremben helyezték el az isztambuli porcelán és üvegedényeket, amelyek között feltűnnek a XVII—XVIII. századi karcsú, sárga, ún. tulipán vázák.

A konyhaépület egyik nagyméretű kupolás helyiségében az egykori konyhai eszközöket, mozsarakat, piláf-tálakat, a hatalmas két vagy négyfülű főzőedényeket is bemutatják. Egy másik teremben díszes fémedényeket láthatunk: kancsókat, tálakat, asztali készleteket, füstölőket stb.

A második udvar bal oldalán vezet az út az egykori kocsiszín és istállóépületbe, ahol egy-két gyaloghintót és több díszhintót őriznek ma is. Ezeken a díszkocsikon a XVIII—XIX. századi stílusok (XVI. Lajos, empire) hatása felismerhető. A legérdekesebb egy XVIII. századi sűrűn rácsozott ablakú, zöldre festett hintó, amelyet a szultáni udvar nőtagjai használtak. Ugyanitt állították ki a lószerszámokat, zablákat, kengyeleket, hímzett bársony vagy bőrnyergeket, amelyek közül méretben kiválnak a nagyobb, tevehátra alkalmazott nyergek.

A második udvar bal oldali árkádjai alatt, a fal mellett helyezték el a feliratos kőemlékeket, sírköveket. Itt áll a vezérek tanácsterme, egy XVI. századi épület, oszlopos előcsarnokkal, amelynek belseje részben már későbbi, rokokó-jellegű. Falát törökös mintájú falicsempék díszítik. A bejárattal szemközt egy kis ablakon keresztül a szultán figyelte a tanácskozást. Mikes Kelemen 1737. december 3-i levelében megemlékezik erről a titkos ablakról, ahonnan a szultán mindent láthat, hallhat, de őt nem látják. A tanácsterem közelében emelkedik a fegyver kiállítás épülete, amelyet jelenleg tataroznak.

A harmadik kapu a belső Szeráj udvarba vezet. Szemközt kisebb épület az egykori szultáni fogadó termet zárja magában. Építését még a XV. században kezdték el. A XIX. században erősen átalakították.

A kapu bejárati oldalától balra két kis teremben XVI—XIX. századi hímzés kiállítás van. Ennek legkorábbi emlékei törökös mintájú hímzett párnahuzatok, amelyeknek felületét a laza minta teljesen behálózza. A hímzés uralkodó színei: kék, vörös, kevés sárga és zöld mellett. Színes és aranyhímzésű kis keszkenők, fejtakaró fátyolkendők, arannyal hímzett íjjtartó selyempuzdrák, a másik teremben hímzett asztalterítők a jelentősebb darabok.

A harmadik udvar jobb oldali épületeiben két teremben mutatják be az egykori szultáni öltözeteket, részben babákon, részben lapostárlókban fektetve, továbbá különféle lábbeliket, XVII. századi török brokátszöveteket és néhány szultáni gyermekruhát. A kaftánok anyaga bársony, illetve selyembrokát vagy selyem. A ruhákon fém vagy féldrágakő gombok nincsenek, csak zsinórozás és kötött gombok.

Külön bejárat vezet a jobb oldalon a Kincstár termeibe. A XVI. század második felében III. Murad hozatta ide a kincseket korábbi őrzési helyükről, a Héttoronyból. A négy teremben főként XVI—XIX. századi drágaságokat láthatunk. Az ékszerek, viselettartozékok főként szultáni, férfi viselet emlékei, a női ékszerek hiányzanak. Ennek okát a nők egykori társadalmi helyzetével magyarázhatjuk.

Az első terem közepén XVII. századi elefántcsontdíszű, gyöngyházberakásos ébenfa trón áll. A terem ékköves, ezüst, kristály és jade edényei sorából kiemelkedik egy XVII—XVIII. századi smaragdos-rubinos kiöntőcsöves arany kanna. Azonkívül számos kisebb tárgy kelti fel figyelmünket: szelencék, vízipipák, két korábbi, XIV. századi üveg olajlámpa, amely még az egyiptomi mameluk szultánok uralma idejéből származik.

A kincstár második termének drágaköves fegyverei: kardok, tőrök, íjtartók mellett a beiktatáskor viselt szultáni öltözetekből állítottak ki ismét egy sorozatot. A fehér turbánokat drágaköves tollforgók díszítik.

1021

...OLLÓ ...ÁSZLÓ

...állomásaiból

„A képeim beszélnek, nekem nincs mit mondanom."

*

„Festői látásom egész zsenge koromban megvolt, hetvenhárom éves fejjel még most is a nagyapám újfalusi tanyáját, a félegyházi piaci kofákat látom a maguk ragyogó színességében, ez üldöz, kerget egész életemen keresztül."

*

„Minden, ami új, rendkívül érdekel."

*

„Debrecent igazán szeretem, nagyon jól tudok itt dolgozni. Csakhogy az is jólesnék, ha végre Debrecen is észrevenné, hogy itt vagyok, és dolgozom, hiszen én itt is szeretnék maradni."

*

„Alaptermészetem az életöröm, de rengeteget szenvedtem, ez mind ott van a piktúrámban."

*

„Elemezni kell a teret, a formát, a színt, és csak aztán jön létre a kompozíció."

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSAI

1910 **Budapest,** Könyves Kálmán Szalon Hollósy tanítványaival.
1912 **Párizs,** Salon de Indépendants.
1923 **Budapest,** Belvedere.
1926 **Budapest,** Ernst Múzeum.
1930 **Budapest,** Ernst Múzeum.
1941 **Budapest,** Nemzeti Szalon, debreceni művészek kiállítása.
1948 **London,** részt vesz a magyar képzőművészeti kiállításon.
1956 **Budapest,** Fényes Adolf terem. A kiállítás anyagát **Debrecenben, Nyíregyházán, Sárospatakon, Békéscsabán** is bemutatják.
1957 **Pozsony,** Hincz Gyulával együtt.
1958 **Brüsszeli** világkiállítás, **Antwerpen, Párizs, Varsó, Drezda, Moszkva** (csoportkiállítások).
1959 **Debrecen,** Déri Múzeum, első vidéki gyűjteményes kiállítása.
1961 **Budapest,** Műcsarnok, gyűjteményes kiállítás életművéből. Az anyagból **Debrecenben, Szolnokon, Gyulán, Hódmezővásárhelyen, Győrben, Kiskunfélegyházán** rendeznek tárlatot.
1962 **Debrecen,** Déri Múzeum, magánosoknál levő képeinek kiállítása.
1963 **Debrecen,** Medgyessy terem, akvarellkiállítás.
1964 **Budapest,** Nemzeti Galéria, gyűjteményes grafikai kiállítása. Az anyagot Debrecenben is bemutatják.
1964 **Debrecen,** Kossuth egyetem, gyűjteményes kiállítás. **Hajdúszoboszló,** gyűjteményes kiállítás.
1966 **Ungvár,** Debreceni művészek vándorkiállítása.
1967 **Budapest,** Ernst Múzeum, gyűjteményes kiállítás.
1968 **Debrecen,** Déri Múzeum.

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

1941 Elnyeri a Szinyei Merse-díjat.
1956 Elnyeri a Munkácsy-díjat.
1960 Elnyeri a Munkácsi-plakettet és -díjat Békéscsabán.
1961 Elnyeri a Kossuth-díj II. fokozatát.
1961 Elnyeri Debrecen város 600 éves fennállása jubileumi pályázatának első díját.
1964 Megkapja a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címet.
1967 A Munka Érdemrend arany fokozatával tüntetik ki.

Őszi szántás

Csöndes köszöntő

Köszöntsék szelíd és egyszerű szavak a lobogó, káprázatos színek mesterét! Köszöntsék abból az alkalomból, hogy Holló László, Kossuth-díjas érdemes művész évfordulóhoz érkezett, kiteljesedő élete túljutott a 81. esztendőn. De nemcsak az évforduló alkalma fényesíti művészetét, műveit, hanem az a teljes emberi nagyság, bölcs, igaz és tiszta élet, amelyet képei tükröznek tündöklőn.

Arany János költészetéhez hasonlitanám legszívesebben az ő művészetét. Az Őszikék felülmúlhatatlan verseiben él és parázslik egyszerre a legyőzhetetlen életszeretet és a megélt szenvedések tapasztalata olyan hőfokon s olyan tökéletes harmóniában, mint Holló László festményein. Költő ő valóban, s akárcsak Arany, régi emlékek, megélt tájak, világok, emberi arcok forrásaiból merít, s költő abban is, hogy gyakran szembenéz önmagával, önarcképei a vívódó, gondolkodó, de egyre igazabb emberi arcot mutatják.

Művészete példa arra is, hogy lehet korszerű, a mai emberhez szóló művészetet teremteni úgy is, ha az élet ezer varázslatát fejezi ki a művész. A félegyházi emlékek, a dadai nyarak, a tócóskerti hétköznapok áttranszponált, művészetté nemesített világa él képein, a való élet és a való világ. De nem a ráismerés konkrétságával, hanem a művészet alakító, formáló, ugyanakkor magasabb szférába emelő, dúsabb érzelmi és gondolati tartalmat sugárzó módszereivel láttatva. Nézzük meg egyszer például képein az eget! Nagy, félelmetes és szelíd, kegyetlen és tündérszép egek ezek, ránőnek a földre, a tájra, alattuk meghúzódnak a lovak, tanyák és emberek.

Nagyságát, művészetét már nem kell külön érvekkel bizonyítani. Teljes életmű, új és új alkotások bizonyítják ezt mindenki előtt, aki fogékony szívvel hajlik a művészet szépsége felé. S a 81 éves mester számára is az lenne a legnagyobb ajándék, ha művészetét egyre többen fogadnák magukénak, azok, akikhez beszél, a dolgozó emberek. Az új és új alkotások, jó erő, egészség mellé ezt kívánjuk az évfordulón a mesternek is, a közönségnek is.

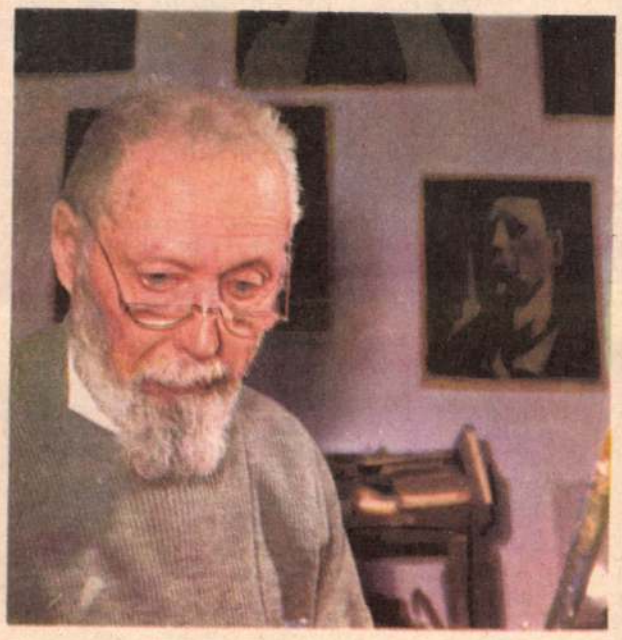

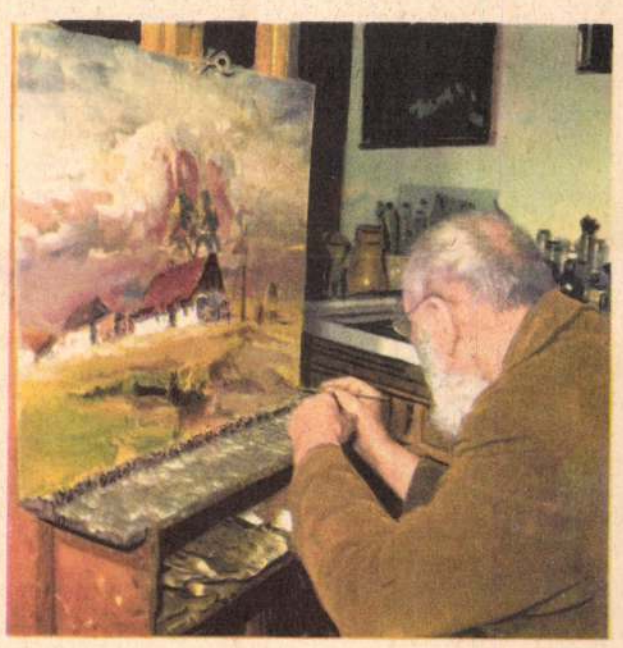

„ ... Az eleje csak játék, elhelyezem a dolgokat. Jó ecset és jó festék kell. Mielőtt hozzáfogok a téma feldolgozásához, hosszasan nézem a vásznat, gondolkozva. Könnyű felvázolás után vetem bele magam. Beszélni nem szeretek, azért festek. Most kell még megfognom, mert holnapra már elhervad a virág."

A szöveget Bényei József írta. A fényképeket Vencsellei István készítette

A tanulás kamatozik

BESZÉLGETÉS ARATÓ ATTILÁVAL, A MEGYEI KÖNYVTÁR IGAZGATÓJÁVAL

Az új gazdasági mechanizmus bevezetése elsősorban a gazdasági intézmények, vállalatok életében jelentett és jelent változásokat. Ez természetes. Mivel azonban a kulturális intézmények tudatformáló, nevelő tevékenységükkel a társadalom, a dolgozó tömegek szolgálatában állanak, az új gazdaságirányítási rendszer szükségképpen rájuk is több új feladatot ró. Hogyan módosul például a közművelési könyvtárak élete, tevékenysége? Hogyan tud a Hajdú-Bihar megyei közművelődési könyvtárak hálózata eleget tenni társadalmi feladatainak a fejlődés új szakaszában? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kértünk választ Arató Attilától, a megyei könyvtár igazgatójától.

— Megváltozott-e a közművelődési könyvtárak célja, feladata az új gazdasági mechanizmusban?

— Az új gazdaságirányítási rendszerben lényeges művelődéspolitikai céljaink nem változnak, tehát változatlanok maradnak a közművelődési könyvtárak alapvető feladatai is. Változik viszont a könyvtári munka jelentősége, súlya a művelődésben. Például a tudományos kutatómunka és a termelés kölcsönhatása érdekében a vezetőknek naponta kell tájékozódniuk egy hatalmas információs anyagban. Bár az új termelési eljárások ismertetése és a tudományos informálás elsősorban a szakkönyvtárak feladata, a megyei könyvtárt és a járási, városi könyvtárakat mégis alkalmassá szeretnénk tenni arra, hogy a szakkönyvtárak szolgáltatásait közvetítsék. Saját könyvállományunkban létrehozunk egy alapvető jogi, közgazdasági, műszaki stb. gyűjteményt, mely a termelést és irányítást közvetve vagy közvetlenül segíteni képes. Úgy vélem, az új gazdasági mechanizmusban minden könyvtárnak arra kell törekednie a saját lehetőségei között, hogy a vezetés-, irányítás- és termelési propaganda bázisává váljanak. Ez a feladatbővülés azonban nem jelenti azt, hogy az alapvető könyvtári feladatunkat, a lakosság igényeinek szolgálatát elhanyagolnánk, márcsak azért sem, mert a tanulás, művelődés, szórakozás egy bizonyos fokon a gazdasági életben is kamatozik.

— Hogyan értelmezik a könyvtári munkában az új gazdasági mechanizmusnak azt a célját, hogy a művelődési intézmények differenciáltabban vegyék figyelembe a lakosság igényeit?

— A közművelődési könyvtárak nyilvánosak, más szóval ez a könyvtártípus hivatott a lakosság legszélesebb rétegeit olvasnivalóval ellátni. Ezzel kapcsolatban két veszélyt kell elkerülni. A könyvtárosnak ismernie kell a tényleges igényeket, ugyanakkor a távlati igényekkel is számolnia kell. Vagyis nem helyes, ha egy közművelődési könyvtár csak időálló, klaszszikus alkotásokra és ismeretterjesztő irodalomra szűkíti le — egy vélt közönségigényt feltételezve — gyűjtőkörét. Az olvasóközönség nem egységes. Közművelődési könyvtárainknak vállalniuk kell — ha nem is azonos erőráfordítással — a könnyebb olvasmányok, a szórakoztató irodalom beszerzését is. A másik veszély viszont itt jelentkezhet: ezt is túlzásba lehet vinni. Könyvkiadásunk a jelek szerint a jövőben jobban idomul a tömegigényekhez, amelyek jelen pillanatban még nem azonosak a társadalmi igényekkel. Ezentúl tehát felelősebben kell válogatni. S mivel a könyvkiadás lényegesen tarkább lesz, pontosabban és korszerűbben kell megfogalmazni gyűjtőköri alapelveinket. Ennek érdekében a megyei könyvtár most végez felméréseket. Egyben azt is fel akarjuk tárni, hogy könyvtáraink funkciója miképpen van arányban a megye társadalmi, gazdasági struktúrájával, valamint a tényleges olvasási igényekkel. Funkcióinkat a könyvtárközi bizottság révén egyeztetjük a más típusú és fenntartású könyvtárakkal is, hogy lehetőleg ne maradjon olyan fontos társadalmi igény, amit valamelyik könyvtár nem elégít ki. Másrészt takarékossági okokból megszüntetjük a fölösleges párhuzamosságokat.

— Mik azok a konkrét munkák, melyeket a könyvtár az új gazdasági mechanizmus szellemében már megkezdett?

— Hozzáláttunk a jogi, műszaki, vezetéselméleti, szervezési, közgazdasági stb. állomány kiemelt gyűjtéséhez. Kísérletképpen január 1-től minden hónapban tájékoztató jegyzéket állítunk össze, amely a lényeges, általános érvényű és helyi vonatkozású újság-, folyóiratcikkeket, könyvcímeket tartalmazza. A jegyzékre a párt- és kormányhatározatok szövegét, a fontos kommentárokat, a párt- és állami vezetők beszédeit, a társadalmi és tömegszervezetek határozatait, az új gazdasági mechanizmussal kapcsolatos cikkeket és könyveket, a vezetéssel, irányítással és szervezéstudománnyal stb. foglalkozó információkat vesszük fel. A tájékoztató jegyzéket eljuttatjuk a megye párt- és tanácsvezetőinek.

Kiemelt példányszámban szerezzük be a Tanácsköztársasággal és hazánk felszabadulásával kapcsolatos szépirodalmi és szakkönyvállományt. Létrehozzuk a helyismereti tájcikk-katalógust, amelyben a magyar folyóiratok, heti- és napilapok Hajdú-Bihar megyére vonatkozó cikkeit, közleményeit tárjuk fel. Mindezek mellett a megyei könyvtár és a megyei könyvtárhálózat elsődleges könyvtári feladatait, a közönség igényeinek lelkiismeretes szolgálatát sem hanyagolja el, ellenkezőleg, fejleszteni kívánja.

Bakó Endre

Pedagógiai pálya

A Szakszervezetek Hajdú-Bihar megyei elnöksége, a KISZ Hajdú-Bihar megyei végrehajtó bizottsága, a Pedagógusok Szakszervezete Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi bizottsága, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. és a Debrecen Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya, a Hajdú-Bihar megyei Nőtanács, a Hajdú-Bihar megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat pályázatot hirdet.

A pályázat hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő pedagógiai ülésszakhoz kapcsolódik. Ez lesz különben a megyei és debreceni pedagógusok VII. tudományos ülésszaka. A pályázattal a Magyar Pedagógiai Társaság munkájába kívánnak kapcsolódni. A pályázat az 1967/68, 1968/69 és 1969/70-es tanévekre vonatkozik. Ez azt jelenti, hogy a meghirdetett tételek mindhárom előkészületi évben feldolgozhatók, s ezekben az években más pedagógiai jellegű pályázat nem lesz.

A pályázat témája e tanévek pedagógiai feladatrendszere: a világnézeti-erkölcsi neveltségi szint emelése a tantervi anyag feldolgozásában, az önálló gondolkodás, érzelem, aktív tanulói tevékenység útján való fejlesztésével. A pályázatnak öt témaköre van, e témaköröket további résztémákra bontották fel. Minden témakörhöz tételszerűen meghatározott pályaművek, valamint rendszeresen végzett kutatási munka kapcsolódik.

Az első témakör:

A pedagógiai feladatrendszer megoldásának vezetése az iskolaigazgatás és tanügyigazgatás (tanács, felügyelet, társadalmi szervek) síkján. Az ehhez kapcsolódó kutatási téma: A vezetéselmélet és szervezéstudomány eredményeinek felhasználási lehetőségei és módja az iskolaigazgatásban.

A második témakör:

Az időszak pedagógiai feladatrendszerének megoldása az iskolai tanítás, tanulás (oktatás, nevelés) folyamatában. A témakörhöz négy kutatási téma kapcsolódik: A tudásszint és gondolkodás fejlődésének vizsgálata közép
értelmi erők és
lesztése feladatlap
gítségével; Az érdek
nek és fejlesztésének
és pedagógiai feltételei
értékelő és önértékelő k
lődésének és fejlesztésének
lógiai és pedagógiai feltételei.

A harmadik témakör:

Az iskolai közösségek, ifjúsági szervezet működésének és nevelési hatásának fejlesztése az időszak pedagógiai feladatrendszerének megoldása során. Ehhez kapcsolódik az alábbi kutatási téma: Az iskolaközösség szerepe a tanulók magatartásának fejlesztésében.

A negyedik témakör:

Az időszak pedagógiai feladatrendszeréből származó sajátos feladatok megoldása a felnőttoktatás, népművelés munkájában. A témához az alábbi kutatási téma kapcsolódik: Összehasonlító gondolkodáslélektani és pedagógiai vizsgálatok felnőttek és gyermekek, ill. serdülők között.

Az ötödik témakör:

A dialektikus és történelmi materializmus érvényesülése az időszak pedagógiai feladatrendszerének megoldásában. A csatlakozó kutatási téma: A dialektikus és történelmi materializmus és a (társadalmi) pedagógiai gyakorlat kongruenciája.

A pályázatokkal szemben alapvető követelmény, hogy a gyakorlaton alapuljanak. A pályaművek minimális terjedelme 12 oldal, de ne haladja meg a 20 oldalt! Egy szerző több pályaművel is pályázhat. A pályázat jeligés. A pályázatokat 1968-ban június 1-ig, 1969-ben és 1970-ben május 15-ig kell benyújtani a Pedagógusok Szakszervezete Hajdú-Bihar Megyei Bizottságához.

A pályázat végén a pályaművek esetében témakörönként 2 első díjat — egyenként 1200 forint —, két második díjat — egyenként 900 forint — és két harmadik díjat — egyenként 700 forint — osztanak ki.

A kutatómunkánál kutatónként az első díj 1500 forint, a második 1200, a harmadik 900 forint.

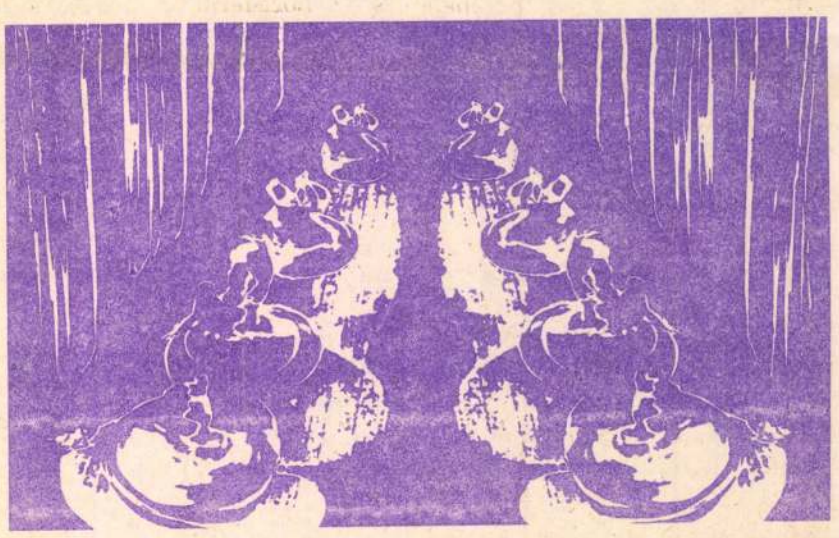

Népi táncosok (Vencsellei I. felvétele)

Moldova írói világa

Gondolatok három újabb könyvéről

Sikeres volt a múlt év Moldova György számára, három kötete látott napvilágot. Kisregények, novellák, riportok, különleges történetek olvashatók a „Rongy és arany", az „Akar velem beszélgetni?" és az „Elátkozott hivatal" lapjain. Műfajilag is változatos a tematikailag sokszínű valóságanyag, akárcsak a lüktető, folytonosan változó világ. Ez első benyomásunk mai prózairodalmunk e forrongó tehetségű képviselőjéről: a sokoldalúságot, az élet és élményanyag széles ívű közreadását kell dicsérnünk mindenek előtt.

Tematikájában, élményeiben a mához kapcsolódik, sőt a jövő követelményeit is kivetíti az „Elátkozott hivatal"-ban, amikor gazdasági irányítási rendszerünk megváltozásában bizonyos negatív jelenségek lehetőségére igyekszik ráirányítani a figyelmet. A ma vállalása a jövő féltése, az érte való aktív tevékenység szintén szimpatikus vonása a tehetséges novellistának.

Mindezek mellett legújabb munkáiban művészi erejének kiteljesedéséről számolhatunk be.

A Kozmosz Könyvek sorozatában megjelent „Rongy és arany" tíz esztendő riporttermését adja közre, s bennük a műfaj irodalommá érését csodálhatjuk; azt, hogy aktualitásukban is sok a maradandó érték.

Nem szabályos riportok ezek, „moldovásítottan" egyéniek, szabálytalanok, extrémek. Vallomása szerint titkos hajlamait akarta kiélni bennük. Másrészt az emberek mindig szívesen beszélnek bajaikról, csak sokszor nincs kinek, így legtöbbször vele is beérték — írja. A Moldovától megszokott romantikus vonás lengi át meg át ezeknek a riportoknak egy részét. Bár többségük hiteles, elsősorban emberileg hiteles (Rongy és arany, Vidéki zálogházak), egy részük azonban eléggé esetleges, a valóságos helyzetek is elmosottak (Svábok és székelyek, Két tücsök országa).

Az „Akar velem beszélgetni?" (Magvető 1967.) két kisregénye egészében lehangoló. Moldovának az élet periferikus jelenségéhez fordulása ismeretes számunkra, ám a két kisregény mélyebb, több esetleges történeteknél, hiszen a magányos emberek „bevégzett" életéről tudósít, akik — ahogyan ő mondja — „régi életükről színes olajtócsákat lebegtetnek az állóvízen". Egy nő, Léber Anna és egy férfi, Futó (Vógel) Gábor élettörténetének lehetünk tanúi. Egyikük sorsa éppen a családi szeretet ünnepén, karácsonykor teljesedik be, amikor egy operációja előtt álló ismeretlen telefonáló férfi — talán nem is sejti, hogy végérvényesen összezúzza egy másik ember reménykedését, hitét ezzel — visszautasítja Anna közeledését. Futó Gábor romantikus vonásokkal ábrázolt, kalandos sorsa számomra már kevésbé hiteles. A szilveszteri történet önmagában is kitenyésztett, az olyan jellegű antiszemitizmus pedig, mely időben 1951—54-re datálódik, egyenesen elképzelhetetlen volt, ahogyan Maár Margit Alexai Pál iránti romantikus vonzalma is kérdéses. (Utolsó esténk Szodomában.) Két lehangoló történetében hőseinek a távlatot „minden értelmes társadalmi cselekvés" iránti nosztalgiájukban jelöli meg. Olyan cselekvések iránt, amilyeneknek fiatalabb korukban ők is részesei voltak, és most ezeken, ha reménytelenül is (de miért reménytelenül?) az élet egyedüli értelmének tekintik. Tekintik, de ezek a passzivitásra ítélt hősök mégsem cselekszenek.

Az „Elátkozott hivatal" egy kisregénye (Gumikutya) és tíz novellája — s köztük furcsa történetek — Moldova írói világának és mai élet iránti fogékonyságának legpéldásabb megnyilatkozásai. Egész kötete a szatirikus társadalombírálat ritka jegyeit hordozza magán. Bírálata néhol finoman ironikus, máskor féktelen indulat vezeti tollát mindazok ellen, akik beosztottaik felett zsarnokoskodnak, vagy — mint a Gumikutyában — felelőtlenül gazdálkodnak, csalnak, lopnak, szemet hunynak, elvtelenül haverkodnak, vagy éppen rokonságukkal bástyázzák körül magukat. A közösség féltése olykor végletes írói eszközökkel írt történetekben van megformálva (Elátkozott hivatal, Gumikutya, Baumgartner, az érzékeny kapus), máskor — itt kevéssé meggyőzően — a tőle megszokott romantikus elvontsággal (Üdüljön a Bábelben! A D D D bolhapor stb.). A legtudatosabb és legtisztultabb művészileg a Gumikutya — bár korántsem egységes ez sem —, ahol társadalombírálata a dolgozni nem szeretők és a hivatali bürokrácia ellen irányul.

A munkaerkölcsre apellál mint pozitív erőre a társadalmi nyűgökkel szemben, ábrázolása azonban meglehetősen elvontra sikerült.

***

Moldova írói világában elfér a főváros és a vidék, a családi öröm és a magányosság, a követendő jó és a végletesen rossz. Változatos, olykor komor világ az övé, de nekikeseredett indulatait a jobbra törés szándéka hevíti, s az a felelősségérzet, melyet népe jelene és jövője iránt érez, amely felelősséget egyre tisztultabb és tudatosabb írói eszközökkel megformált történeteiben adja át olvasóinak.

Sz. Szabó László

Lényeg és hangsúly

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKAI MŰVÉSZETÉRŐL*

A grafika – a művészetek e bensőséges műfaja – a legtöbbet árulhat el az önmagával szembenéző, viaskodó, a külső hatásoktól felszabadult alkotó lelkiségéből, szándékaiból, tudásáról és szemlélete mélységéről. De rávilágít a hiányosságokra, ugyanakkor a művész lényeget láttató erejére is, amely a sok-sok alkotó elemet egybe tömörítő grafit- vagy ecsetvonalakban szemléletesen fejeződik ki. A műértő gyakran meggyőződhetett már arról, hogy egy parányi szófukar rajz perdöntően bizonyíthat egy-egy művész talentuma mellett. A belső tűz lobogása egy tenyérnyi papírlapon is megnyilatkozhat – a művész őszinte és merész válaszát is bizonyítva. A rajz gondolkodási törvényei éppen a konvenciók, a divat, a stílus, s múló követelményeitől, vagy szeszélyeitől való távolság folytán sok tekintetben eltérnek a pikturáétól. De éppen érzékenységénél fogva gyakran előtte jár a stílusváltozásoknak, sőt előre jelezheti elkövetkező évtizedek új esztétikai igényeit. „A rajz a művészet próbája!" – hirdette Ingres is, rámutatva, hogy a rajztudás minden időtálló alkotás próbaköve.

SZENVEDÉLY ÉS TÖMÖRÍTŐ ERŐ

Rajzi művészete – festészetéhez hasonlóan – egy következetesen felfelé ívelő, még ma sem lezárt út mérföldköveiből adódik. A róla alkotott kép csakis festészetének és grafikájának ötvözetében válhat teljessé. Azonban a szenvedély, a jelzések szűkszavúsága és az absztrakciók tömörítő ereje rajzi művészeténél egyéni, festészetétől élesen elváló értékekre figyelmeztetnek.
„A rajzban nem lehet tréfálni, ott minden kiderül!" – mondotta egyik beszélgetésünkkor. „A rajzban nehéz leplezni a tudatlanságot, nehéz csalafintáskodni".

A rajzi tudás Holló László művészetének aranytartaléka. A nyolcvanadik évén túl járó mester életművéből felsorakozó grafikai oeuvre egy olyan művész pályájának kiemelkedő példájából szövődik, akinek gondolatvilága, ebből kibontakozó sajátos izzású ars poeticája elsősorban városához: Debrecenhez kapcsolódik – és ezt magába ölelően – Móricz Zsigmond és Medgyessy Ferenc földjén szélesedik egyetemes érvényűvé. Mert művészete, magyarsága mindenkor és bárhonnan nézve is csak az Alföldhöz, annak emberéhez, s a táj adottságaihoz kapcsolódó örök nosztalgiával mérhető. Alakjai félreérthetetlenül magyarok, akik nemcsak jelenüket, de múltjukat és jövőjüket, így – törvényszerű teljességgel – egész életüket hordozzák és mutatják, akárcsak Tolsztoj regényeinek hősei.
Grafikai világa így kiszélesülve már nem emlékezetet támogató jegyzetelés, nem mankó, hanem egyéni dialektus, mégpedig „alföldi nyelvjárással" és ezen belül is nemzeti jelleggel.

A MÚLTTÓL A JELENIG

Holló rajzainak és akvarelljeinek hatalmas tömege megérett az esztétikai mérlegelésre. Érintették ugyan a monográfiák, rámutattk értékeire is, de nem tárgyalták súlyának megfelelően. Rajzai évtizedeken át pihentek mappákban vagy ládákban s ha egy-egy kiállítás napfényre hozott belőlük néhányat, esztétikai szépségük mégis megvilágítatlan maradt. Talán először az 1961-es kiállításon döbbent rá a műtörténet a rajzok igazi értékeire.
Évszámmal jelzett rajzai s vázlatkönyvei 1917-ből ismertek. Az 1928-tól kezdődő évek különösen termékenyek: ekkor mélyed tudatosan az emberi test tanulmányozásába. (Akt- és fejtanulmányok, fürdőző, Tisza-parti és cigányjelenetek). Rajzai sok meg nem valósult képálmáról is tanúskodnak. De hát ki az a szerencsés festő, akinek minden rajza képpé alakul? Még parányi feljegyzései is

* Részlet egy nagyobb tanulmányból.

meggyőznek bennünket arról, hogy egy-egy grafika spontán ihletettsége, az iramló vonalvezetés szépsége felérhet egy nagyméretű festmény színvonalával is. Lényegbe hatoló látást igazolnak 1940-ben keletkezett vázlatai az aratókról, búzahordásról, krumpli-szüretekről, faültetésről, kapáló, ebédelő és pihenő parasztokról, vágtató lovakról. Rajzai érzéseket és gondolatokat indítanak el. A foltok és vonalak elrendezése, a képi elemekkel való gazdálkodás, a térérzékeltetés bravúrjai, a groteszkségig vitt túlzások, a vonalakban és foltokban rejlő feszültség felszínre hozása Holló rajzművészetének sajátossága. Az eseményt csúcspontjában rögzíti, nem húzza szét a folyamatot, a térben kijelöli mindennek a helyét szobrászi tapinthatósággal. Különösen szépen nyilvánul meg mindez ecsetkontúrokkal gazdagított tollrajzainál, vízzel hígított szépia- és diópác műveinél. *(Lakodalom, Aktok a Tiszánál, Pihenő paraszt, Tehén, Tanulmány Koppány halálához stb.)* Rajzai sohasem részletezőek, bizonyítva, hogy egy mű értékét nem a ráfordított idő mennyisége határozza meg. Az eszköz, az anyag megválasztása is döntő, nem mindegy az, hogy szénnel, vagy hegyezett fával készült-e, aminthogy vannak dallamok, amelyek csak bizonyos hangszereken, vagy csak egyetlenegy nyelven hangzanak hitelesen.

AZ ECSET MŰHELYTITKAI

Holló új, eddig ismeretlen akvarell-területeket hódított meg, megcsillantva a vízfestés még felszínre nem került értékeit. Csak egyetlen példát vegyünk elő, egy lapot a *Vihar előtt* c. sorozatából, ahol a már ismert „motívum-komplexumot" érlelgeti. Két, ösztönös félelmében egymáshoz búvó lovat ábrázol. A néma csend feszültsége, az állatokban is felsejlő tragédia érzete jelképes értelmével messze túlmutat egy látvány puszta rögzítésén. A piros-barnás földön élesen kirajzolódnak a kék árnyékok. A mű sommás előadása ellenére is boncolgató, s részletező kimunkálás tanúi vagyunk. Ki volt képes még arra a magyar művészetben, hogy ilyen „akrobatikával", néhány vonallal anatómiailag „feltérképezze" egy ló fejét, a lábak ízületét, a patákra verődő, meg a lovak szőrén megcsillanó fényt?

Ahol szárazon kezeli az ecsetet, ott a papír szövetéből áttörő fehér arabeszkek csillámlóvá hevítik a képet. De ezekhez az akvarellbravúrokhoz filozófiai készség is társul. A „kelléktár felkiáltójelei" egyre zsúfolódnak. Újból megjelennek a látóhatár szélén a tapadó viskók, az ég haragos elnehezülő színei. A természet színjátéka mint fenséges kulissza társul az eseményekhez. S mindezek távoli intelmek, individuális tiltakozások, egy magányos, de elszigeteltségében is tájékozott alkotó prófétai vitatkozása, messze túlmutatva bármiféle romantikus életkép megfestésének keretein. „Holló rajzaiból külön is kitelne egy halhatatlan életmű" (Pogány Ö. Gábor, Alföld, 1967, 3.).

A VISSZAEMLÉKEZÉSEK TÜKRÉBEN

Holló egész későn kezdett akvarellezni, bár diákkorában is dolgozott „gombafestékkel" – úgy 1905–1906 táján, – aztán katonaéveiben elő-előszedegette vízfesték-készletét, főleg amikor a honvédségnél teljesített (néhány hónapig tartó) szolgálati idejében beosztották Budapesten a Gyapjúmosóba (a Kárpát utcában). Mint felügyelőt foglalkoztatták, irodai munkával.

„Körmöltem ott valamit, ellenőriztem az iratokat, de főleg néztem, vázlatoztam és akvarelleztem a munkásnők mozdulatait."

A Mintarajziskolában Edvi Illés Aladár tanította akvarellre. „El is buktatott!" – emlékezik vissza humorosan. Mestere főleg azt hiányolta, hogy nem adta be vízfestményeit. Mert Holló a stúdiumokat, ha nem kedvére sikerültek, széjjeltépte. Főiskolás korában társaival – Edvi Illés Aladár javaslatára – Visegrádra is ellátogatott, felmentek Salamon tornyához is. De nemcsak a jobban sikerült akvarelljeit, hanem az alakrajzokat sem adta be, ezért egy alkalommal a felbosszantott Révész Imre is elbuktatta.

„Bizony sok az elégséges az oklevelemben, volt amikor kegyelemből engedtek át. De Székely Bertalan és Szinyei sokra értékelt. Egyszer Székely mellém ült s egy éppen megkezdett rajzomat teljesen befejezte. Tetszett neki, hogy szerkezetileg milyen jól beosztottam a figurákat. Sajnos ez a rajz is elveszett", emlékszik erre a korszakára.

Amikor 1930-ban az Ernst Múzeumban kiállított, meglátogatta volt mestere, Edvi Illés is. „Hisz

meg tudod te ezt szépen is csinálni"! – mondta tréfásan az ősz mester, miközben olajképeit is vizsgálgatta – egyiket-másikat meg is forgatva, majd valamelyik akvarellnél megkérdezte: „Hát ezt hogyan festetted?" – „Úgy, ahogy te tanítottad!" – célzott Holló a hajdani elégtelenre. De azt mindig elismerte, hogy Edvi Illés nagyon jól tanított. „Remekül korrigált és megkívánta a becsületes és szigorúan naturális munkát."

LÉNYEG ÉS HANGSÚLY ÉRZELMI VÁLTOZATOKKAL

Több rajzán, amelyek csaknem azonosak, mintha indulatait próbálgatná. Erre utalnak a gondolat lényegét nem érintő, inkább csak a hangsúlyt befolyásoló parányi változatok. Tusrajzainál az évek pergése egyre inkább a vonallal való takarékoskodásra, a kontúrok és foltok virtuóz összekapcsolására utal. Ha pl. az 1934-es Falusi lakodalmasokhoz készült tanulmányát összevetjük a három évtizeddel későbbi „Krumpliszedőkkel", vagy az akkortájt készült Tisza-parton c. tusrajzával, szembeötlő, hogy az elképzeltetés a későbbi rajzoknál mennyire kevesebb foltot és vonalat igényel, s mégis érezteti a részletezés nélküli részleteket és – az aprólékos anatómia nélkül is – a teljes anatómiát. A fejlődés során a művész stílusa összefogottabbá vált, kevesebb folttal és vonallal beéri. A be nem fejezett jelzés tovább vezeti a szemet és gondolkozásra kényszerít. De átvesszük nyugtalanságát is. Hollóban mintha öröklődött volna Hollósy vergődő, önmarcangoló, „csak-azért-is" újra-újrakezdése, a soha meg nem nyugvás lázas hajszája. Rajzai a papír egész felületén mozognak. A háttér kusza arabeszkjei életre kelnek, a fények és árnyak egymásra feszülnek. A kép minden részletében megelevenedik. Technikailag könnyen magyarázható ez az idegesség, hiszen a rajzon az indulat kevésbé törhet meg, mint a vásznon. A grafika percek alatt készül, az ihlet hőfoka, a látvány frissessége életteljes. Ebben a felfokozásban a kép minden részlete egyforma fontosságúvá forrósodik és ezért a képalkotó elemekből semmi sem vehető el. Érdemes elidőzni a fehér-fekete elosztásánál is.

NAPJAINK MÉRTÉKÉVEL

Amit színekkel elért, azt elérte grafikáiban is. A látszólagos, mégis mindenről tájékozott elszigeteltség valójában még inkább hozzásegítette a koncentráláshoz, az önmagát bíráló mérlegeléshez. Hollónál természetesen hiába keresnők a napjainkra szabott avantgarde-törekvéseket, az utóbbi évtizedekhez simuló modern hangvételt – ez hamisan csengene. De ugyanakkor ki tagadná műveinek a jelenhez is tartozó érdekeltségét?
Mellette időközben egy új generáció nőtt fel. A grafikai aréna hangos a fiatalok küzdelmétől. A legutóbbi évtizedek vonalreneszánszában új értékelő tömegek serdültek fel, rendszeressé váltak a miskolci biennálék, a Dürer-terem tárlatai, a Kultúrkapcsolatok Intézetének, a Műcsarnoknak, a Magyar Nemzeti Galériának grafikai kiállításai és egyéb országos jelentőségű bemutatkozások. Holló életműve mégis tud izgalmakat és tanulságokat nyújtani, meg nem alkuvásra és művészi becsületre inteni a fiatalokat.

TÓTH ERVIN

KÖNYVEK KÖZT

Illés Endre: Színház

Illés Endre 1941 és 1964 között írott drámáit tartalmazza ez az ízléses, szép kiállítású, Borsos Miklós illusztrációival ellátott kötet. A tizenegy dráma tárgya a legkülönfélébb. A *Méreg* (1942) az izzó alkotói, a művészi, a *Trisztán* (1956) pedig a szerelmi szenvedély gáttalan áradását, tragikus felmagasztolódását példázza, nagy drámai erővel. A *Történtek* (1941) a társadalmi együttélést veszélyeztető karrierista embertípus pontos diagnózisa, a *Homokóra* (1961) a sznobizmus anatómiája. A *Türelmetlen szeretők* (1959) és a *Rendetlen bűnbánat* (1963) korunk ifjúságának problémáival foglalkozik: a fiatalok értelmes és értelmetlen szerelmi életét, felelősségtudatát és felelőtlen kapkodását, mohóságát, lassan ébredő közösségi érzetét és céltalan lázongását, önzését, cinizmusát állítja párhuzamba egymással. Az *Aki szeretni gyáva* (1964) a szocialista társadalmi viszonyaink között fellépő elidegenedés-jelenségek leírását adja, okait boncolja, szenvedélyes kritikával illeti. A tárgyi gazdagsághoz a műformák változatossága: tragédia, komédia, színmű, szatirikus vígjáték, verses dráma, mesejáték stb., valamint a dramaturgiai megoldások sokfélesége: pl. a zártabb, Ibsen, Shaw hatására való, vagy a nyitottabb, az epikus megoldásokkal is élő, milleri technikára emlékeztető szerkesztésmód társul. A negyedszázados drámaírói oeuvre-ben a tartalmi és formai változatosság ellenére, mégis meglepően sok a viszonylag állandó, a lényegileg változatlan elem – s e konstans jegyek együtt a dramatikus Illés Endre portréjának meghatározó vonásait adják.

Illés Endre drámai látomásainak középpontjában az az ember áll, akit az élet harcaiban állandó veszélyek, éspedig külső, környezeti, illetve belső, magában az emberben, jellemében, szenvedélyeiben lévő veszélyek fenyegetnek. Novelláiban és drámáiban Illést egyaránt a *hogyan* kérdése izgatja leginkább. Részint azt kutatja, hogy az egészséges, ép etikai, társadalmi érzékű ember hogyan, milyen tényezők hatására rendül meg önmagában, tér le az etikus útról, s követ el immorális tetteket, részint meg arra figyelmeztet, hogy a már bűn útjára tévedt ember hogyan fertőzheti meg környezetét s lehet tragédiák okozója? Könyörtelenül és élesen leleplezőek, hidegen boncolóak, illúziókat rombolóak Illés diagnózisai – de jelzik a kibontakozás lehetőségeit, útjait is. Valamennyi művének tendenciájában, esetleg egy-egy hősének valóságos vagy szimbolikus értelmű sorsában világosan érzékelteti, hogy hisz az ember kiteljesedésének, az ember és ember közötti harmonikus kapcsolatoknak a lehetőségében. Vallja, hogy a megalapozott tiszta szerelem, a barátság, az alkotó munka öröme, a társadalmilag helyes célokért folytatott aktív cselekvés fogódzót nyújthat az embernek, átsegítheti az akadályokon, örvényeken, sőt: csak ezek vezethetnek el a megbánt bűnök feloldozásához.

Művészetének némely fogyatékossága a társadalmi, etikai fogékonysággal, kitűnő pszichológiai érzékkel, anatómus emberismerettel keresett és választott drámai téma *kezelésének*, az életjelenségek feldolgozásának módjából eredezik. A drámaíró Illés Endre valóságos társadalmi kérdések, emberi viselkedés- és magatartásformák drámai megragadását tűzi maga elé feladatként, az írói szándék tehát mindig a probléma konkrét, komplex, a maga összefüggéseiben való bemutatása. A megformálás folyamatában azonban a bemutatandó jelenség-kör kissé elvonttá válik, a mögöttes életanyag kezd homályba veszni, az összefüggések fellazulnak, s előtérbe kerül egy gondolatibb, egy teoretikusabb, egy túlintellektualizált világ. A valóság valamiféle desztillált, lombikba zárt formában jelenik meg előttünk – s az életről kapott értékes részinformációk már nem állhatnak össze bennünk egy teljes társadalmi látomássá.

Illés Endre azok közé az alkotók közé tartozik, akik erőteljesebben *gondolnak*, mint *képzelnek*. A pontosan körvonalazott, drámai formákba kívánkozó gondolatok már eleve kijelölik az adekvát műfaji határokat és teljességgel ki is töltik ezeket. Valamennyi drámájának szerkezete igen egyszerű és ökonomikus, a cselekményszövés világos, a novellára emlékeztetően egyenes vonalú. A jelenetek és képek kompozíciója a drámai anyagból logikusan következik, a szituáció-teremtés, a dialógus-szövés mesteri. Alakteremtő, jellemábrázoló ereje viszont mérsékeltebb. Illés Endre alakjai gyakran fontos társadalmi, etikai tézisek megfogalmazói, közlői – de ritkán hordozói is egyszersmind. Azaz, drámai hősei nem eléggé egyéniek, kissé tételek szócsövei, nincs mindig határozott társadalmi profiljuk. Nem tudjuk pontosan, hogy egy-egy adott szituációban miért éppen azt teszik, miért éppen azt kell tenniük, amit tesznek. Nem

1021

HOLLÓ LÁSZLÓ GRAFIKÁI ÉS AKVARELLJEI

Holló László

A grafika — a művészetek e bensőséges műfaja — a legtöbbet árulhat el az önmagával szembenéző, viaskodó, a külső hatásoktól felszabadult alkotó lelkiségéből, szándékaiból, tudásáról és szemlélete mélységéről. A műértő hányszor meggyőződhet arról, hogy egy parányi szófukar rajz perdöntően bizonyíthat egy-egy művész talentuma mellett. A belső tűz lobogása egy tenyérnyi papírlapon is megnyilatkozhat — a művész őszinte és merész válaszát is bizonygatva. „A rajz a művészet próbája!" — hirdette Ingres is, rámutatva, hogy a rajztudás minden időtálló alkotás próbaköve.

Egy hatévtizedes küzdelmekkel, megaláztatásokkal és dicsőségekkel telített pálya áttekintésekor nehéz elfogódottságunkat titkolni és tárgyilagosságunkat megőrizni. Hiszen akiről szólunk, itt él közöttünk, s művészetének értő, elismerő tábora egyre szélesedik.

A szenvedély, a jelzések szűkszavúsága és az absztrakciók tömörítő ereje rajzi művészetének egyéni, festészetétől élesen elváló értékére figyelmeztetnek. „A rajzban nem lehet tréfálni, ott minden kiderül!" — mondotta egyik beszélgetésünkkor. „A rajzban nehéz leplezni a tudatlanságot, nehéz csalafintáskodni."

A rajzi tudás Holló László művészetének is aranytartaléka. A nyolcvanadik évén túljáró mester életművéből felsorakozó grafikai oeuvre egy olyan művész pályájának kiemelkedő példája, akinek gondolatvilága, ebből kibontakozó sajátos izzású ars poeticája elsősorban városához: Debrecenhez kapcsolódik és ezt magába ölelően — Móricz Zsigmond és Medgyessy Ferenc földjén szélesedik egyetemes érvényűvé.

Több rajzán, amelyek csaknem azonosak, mintha indulatait próbálgatná. Erre utalnak a gondolat lényegét nem érintő, inkább csak a hangsúlyt befolyásoló parányi változatok. Tusrajzainál az évek pergése egyre inkább a vonallal való takarékoskodásra, a kontúrok és foltok virtuóz összekapcsolására utal. Ha pl. az 1934-es Falusi lakodalmasokhoz készült tanulmányát összevetjük a három évtizeddel későbbi „Krumpliszedők"-kel vagy az akkortájt készült Tiszaparton c. tusrajzával, szembeötlő, hogy az elképzeltetés a későbbi rajzoknál mennyire kevesebb foltot és vonalat igényel, s mégis érezteti a részletezés nélküli részleteket és — az aprólékos anatómia nélkül is a teljes anatómiát. A fejlődés során tehát kevesebb folttal és vonallal beéri. A be nem fejezett jelzés tovább vezeti a szemet és gondolkodásra kényszerít. De átvesszük nyugtalanságát is. Hollóban mintha öröklődött volna Hollósy vergődő, önmarcangoló csak azért is újra-újrakezdése, a soha meg nem nyugvás lázas hajszája. Rajzai a papír egész felületén mozognak. A háttér arabeszkjei életre kelnek, a fények és árnyak egymásra feszülnek. A kép minden részletében megelevenedik. Technikailag könnyen magyarázható ez az idegesség, hiszen a rajzon az indulat kevésbé törhet meg, mint a vásznon. Nagy szellemi koncentrálás, a lényegnek az alkotás fókuszába történő sűrítését kívánja ez a gyors jegyzetelés, akárcsak egy pergő beszéd gyorsírása. Az egész szerkezeti lényeget tartó vonalváz „felállványozása" tévedhetetlen munkát igényel, különben meg nem fejthetővé, olvashatatlanná válik.

Holló szépítés nélkül rajzol, s társadalmi ítélete elhitető. Az arcok — amelyek gyakran sorozatokban készülnek egyetlen rajzlapra — lélektanilag hitelesek, mert nem kendőz és állásfoglalása egyenes. Ha pl. a múltat jeleníti meg, együttérez a föld páriáival, együtt lélegzik a tájjal, a jelenben pedig megértéssel fordul felszabadulás utáni életünkhöz. (Tsz-parasztok, a Vörös Csillag Tsz tehenészete, Tavaszi munka stb.)

Kései grafikai önarcképeiből is ez a merengő, befelé néző szem ragad meg bennünket. Vannak örökké fiatalok, akiket lélekben nem tör meg az idő, talán ezért áll helyt olyan makacsul a test is, nehezen győzheti le betegség, s a szervezet bármilyen jellegű gyengesége.

Amit színekkel elért, azt elérte grafikáiban is. A látszólagos, mégis mindenről tájékozott elszigeteltségében a hajdani félrehúzódás valójában még inkább hozzásegítette koncentráláshoz, az önmagát bíráló mérlegeléshez. Hollónál természetesen hiába keresnők a napjainkra szabott avantgarde-törekvéseket, az utóbbi évtizedhez simuló „modern" hangvételt, — ez hamisan csengene. De ugyanakkor ki tagadná műveinek a jelenhez is tartozó érdekeltségét és időszerűségét, festészetének és grafikájának meg nem ismételhető egyediségét.

MIELŐTT AZ EMBER KÉPEK VAGY RAJZOK MŰVÉSZI ÉRTÉKÉT MEGÁLLAPÍTANÁ, TUDNI KELL, HOGYAN KELL KÉPET NÉZNI. A MEGNÉZÉSHEZ NEM SZÜKSÉGES KÜLÖNÖS MŰVÉSZI KÉPZETTSÉG, CSAK EGY KIS TÜRELEM ÉS JÓAKARAT. AZ EGYIK KÉPNÉL EGY PILLANTÁS, A MÁSIKKAL ISMÉTELTEN ÉS KOMOLYAN KELL FOGLALKOZNI. AKI EGYÁLTALÁN NEM IS TUD RAJZOLNI, AZ IS MEGÉRTHETI IDŐVEL A KÉPEK LÉNYEGÉT, TARTALMÁT, HA FÁRADSÁGOT VESZ MAGÁNAK AHHOZ, HOGY NÉHÁNY — AKÁR RÉGI, AKÁR MODERN — JÓ FESTMÉNYT PONTOSAN ÉS BEHATÓAN MEGFIGYELJEN.
(BÖLÖNI GYÖRGY: KÉPEK KÖZÖTT)

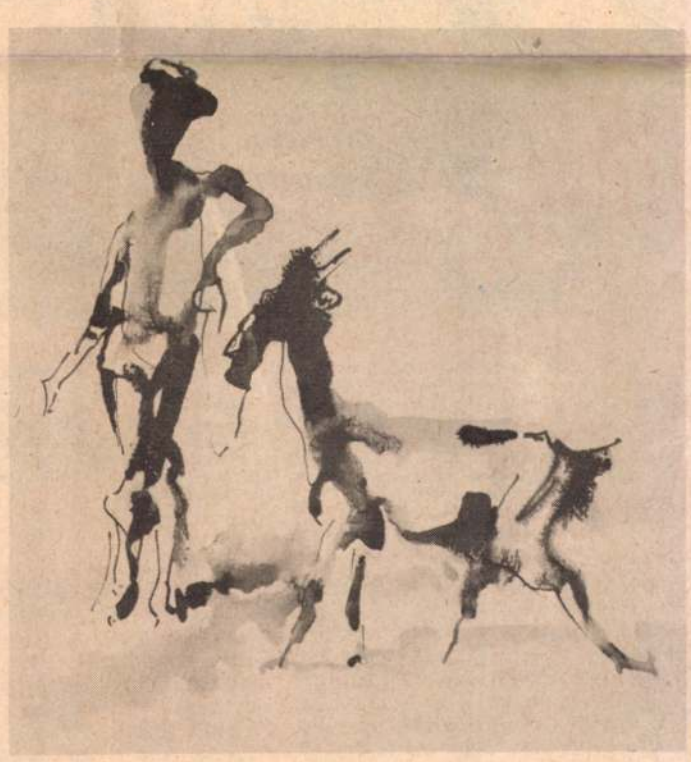

Arany János költészetéhez hasonlítanám legszívesebben az ő művészetét. Az Őszikék felülmúlhatatlan verseiben él és parázslik egyszerre a legyőzhetetlen életszeretet és a megélt szenvedések tapasztalata olyan hőfokon és olyan tökéletes harmóniában, mint Holló László festményein. Költő ő valóban, s akárcsak Arany, régi emlékek, megélt tájak, világok, emberi arcok forrásaiból merít, s költő abban is, hogy gyakran szembenéz önmagával, önarcképei a vívódó, gondolkodó, de egyre igazabb emberi arcot mutatják.

Művészi példa arra is, hogy lehet korszerű, a mai emberhez szóló művészetet teremteni úgy is, ha az élet ezer varázslatát fejezi ki a művész. A félegyházi emlékek, a dadai nyarak, a tócóskerti hétköznapok áttranszponált, művészetté nemesített világa él képein, a való élet és a való világ. De nem a ráismerés konkrétságával, hanem a művészet alakító, formáló, ugyanakkor magasabb szférába emelő, dúsabb érzelmi és gondolati tartalmat sugárzó módszereivel láttatva. Nézzük meg egyszer például képein az eget! Nagy, félelmetes és szelíd, kegyetlen és tündérszép egek ezek, ránőnek a földre, a tájra, alattuk meghúzódnak a lovak, tanyák és emberek.

Nagyságát, művészetét már nem kell külön érvekkel bizonyítani. Teljes életmű, új és új alkotások bizonyítják ezt mindenki előtt, aki fogékony szívvel hajlik a művészet szépsége felé.

A SZORGALOM KÖZSÉGE

BALMAZÚJVÁROS

Balmazújváros az ország egyik legnagyobb községe, területét és lélekszámát tekintve. 1930-ban 14 894 lakosa volt. 1960-ig tovább növekedett és csúcspontján elérte a 18 ezer 795-öt. Azóta évente 120—130 fővel csökken lakóinak száma és most alatta van a 17 ezernek. Talán nem is kell ezen sajnálkozni: az iparosodó világ természetes jelenségével kell szembenézni, amikor az ipar magához húzza az embereket. És azzal az illúzióval is le kell számolni, hogy a hortobágyi puszta szélén megragadt községből ipari központ lesz, amelyik nemcsak saját lakosainak, hanem a környéknek is munkát adhat. Mi tehát a jövő útja? Kilátástalan és szegényes? Hogyan oldódik meg a faluból eljáró 1200 ember gondja, akiknek munkahelye Záhonytól Hegyeshalomig terjed? Hogyan kapnak munkát a balmazújvárosi asszonyok, akik dolgozni szeretnének? Mert ma már a termelőszövetkezetek sem vesznek fel korlátlanul tagokat, csak nagyon módjával. Mi lesz ezzel a nagy községgel, amelyiknek 105 utcája, 56 kilométer hosszú villanyhálózata, közel 5000 háza van?

Hol kell látni a jövőt? Egy gyors pillantás a keresők megoszlására. 1930-ban a keresők 79,7 százaléka a mezőgazdaságból élt meg. Most a 68,9 százaléka. Ez abszolút számban mindössze 700 ember eltérést jelent több mint harminc év alatt. A józan és reális mérlegelés azt mondatja: a község legfőbb termelési, megélhetőségi bázisa továbbra is a mezőgazdaság lesz. A legfőbb törekvéseknek tehát arra kell összpontosulniuk, hogy az eddiginél is gyorsabban és okosabban kell erősíteni a modern nagyüzemi gazdálkodást. A termelőszövetkezet a falu szíve, pénztárcája és jövője!

A jelenlegi település helyén egy Hímes nevű falu élt. Szilágyi Erzsébet adta a nevét akkor, amikor a birtokot erőszakkal ragadta el az anarcsi Thegzes családtól. Maga Balmazújváros az 1460-as években keletkezett Hímes és Balmaz falvakból. Az „újváros" akkor ragadt a nevéhez, amikor mezővárosi rangot, opidiumot kapott.

***

Rákóczinak külön hajdú lovasszázadot állított ki a község. E század vitézül harcolt és a fejedelem már 1703-ban szabad hajdúvárosi rangot adott az újvárosiaknak. 1711-ig élvezték a hajdújogokat. A szatmári béke után a hallerkői Haller család ült a falu nyakára és tíz évre visszamenőleg behajtotta a jobbágyi [illegible] nagy katon[illegible] gédletével. [illegible] és az őket [illegible] rássyak m[illegible] balmazújvá[illegible] den kiválts[illegible] botra köt[illegible] gyoknak [illegible] őket.

1773-ban [illegible] híres úrbér[illegible] Semsey család ellen. Ennek a felvidéki rablólovagtól származott családnak 38 ezer holdja volt a községben. Az úrbéri rendezés során az előírt kataszteri holdak [illegible] amelyben Veres Péter is választott ember volt. Földet osztottak és megalakult egy földműves termelőszövetkezet a Nagyháton.

***

[illegible] kezdték a nagyrészt kíváncsiskodókat, asszonyokat, gyermekeket, öregeket is. A csendőrparancsnok tüzet vezényelt és holtan rogyott össze egy Papp György nevezetű szegényember

Akik a Herbária balmazújvárosi gyógynövényüzemében korszerű szárítógépekkel szalagszerűen osztályozzák és válogatják a gyógynövényt. A tiszántúli szedésű kamillákat papírládákba csomagolják. A nemzetiszínű szalaggal ellátott ládákban exportra „utazik" a kamilla. Nemrégiben küldték az idei első tengerentúli szállítmányt, amely az Egyesült Államokba viszi a gyógynövényt. Nemrég kezdték a hagyma szárítását is, ami új „profilja" az üzemnek. A közel 80—100 vagon szárított hagyma feldolgozása megnövelte a munkáslétszámot, amelynek előfeltétele volt, hogy az üzemet közel 6 millió forinttal korszerűbbé tették.

Az asztalnál, ha a lenti képet balról jobbra nézzük: Béres Bálint, a községi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Koroknai Sándor, a községi pártbizottság titkára és Sós József, a községi tanács végrehajtó bizottságának elnöke. Ők a vezérkar. Így mondom, de azonnal replikáznak.

— Balmazújvárost nagyon az jellemzi, hogy a szorgalom községe. Ez a köztevékenységre is vonatkozik. Híres a község lakossága arról, hogy a felszabadulás előtt élénk politikai tevékenységet fejtett ki a fasiszta rendszer ellen, szervezkedtek a szegények. A közélet most is aktív. A káderek százait adta ez a hely az országnak, országos, megyei beosztású vezetőket, és akik itthon maradtak, azok szintén szívükön viselik a község ügyes-bajos dolgait. Vagyis a balmazújvárosiak szeretik a községüket és még akkor is nehezen szánják el magukat az innen való elköltözésre, ha ezt a megélhetési kényszer parancsolja.

— Hogyan lehetne jellemezni az elmúlt két évtizedes fejlődést?

— Különösen az utóbbi tíz év fejlődését rohamosnak. Ezt nemcsak a nagy létesítmények jelzik, mint a 12 millióba kerülő művelődési kombinát, a négy és fél milliós új iskola, vagy a harmincmilliónyit kitevő állattenyésztési épületberuházás. Jelzik azok a hirtelen észre sem vehető szerényebb hétköznapi eredmények is, amelyek azonban összességükben mégis egyre inkább modern településsé változtatják a hajdani sáros, szegény nagyfalut.

— Például.

— 105 utcája van a községnek, 62,8 kilométer hosszan. 95 utcában már 56,9 kilométer járdánk van. 1970-ig elérjük, hogy minden utcának legalább az egyik oldalán járda legyen. Rendezzük a falu régi átkát, a belvizet, s ettől nem sajnáljuk a pénzt. Tanulság mondatja, hogy egy belvízöntésnél a kárelhárító szivattyúzás kerül annyiba, mint a csatornák rendben tartása, kitakarítása általában. 56 kilométernyi villanyhálózatunk van, még 9 kilométer hiányzik. Ezt is megoldjuk.

Holló László

1021

Holló László 82 éves

Születése évfordulója hálára és számadásra kell hogy kötelezze a képzőművészet barátait, a feltörekvő nemzedéket. Meg kell állapítanunk – több neves kritikus véleménye alapján –, hogy Holló László a XX. századi magyar képzőművészet egyik egyetemes értéke.

Műveinek kifejezőereje elementáris. Egyéni absztraháló képessége már az első pillanatra szembetűnő. A színeket eredeti mivoltukban, igen változatosan alkalmazza. Mindezekkel érzelmi, hangulati és intellektuális megnyilvánulásokat képes közvetíteni és kiváltani. Kompozícióit hiánytalanul, belső következetességgel fogalmazza meg. Téralakítása színekkel, perspektívával a legbiztosabb. Témáit végtelenül sokoldalúan tárja elénk. A „képi-levegő" érzékeltetésében is példamutatóak művei.

Alkotásainak modernsége nyilvánvaló, hiszen művészete mindenben a haladást szolgálja s középpontjában a munkás-paraszti élet ábrázolása áll. Vincent Van Gogh írta e sorokat: „A parasztot munkája közben ábrázolni... ez olyan dolog – ismétlem ez lényegileg modern –, ami magának a modern művészetnek a szíve. Valami, amit sem a görögök, sem a reneszánsz, sem a régi holland iskola nem csináltak. Látszólag mi sem könnyebb, mint parasztokat, munkásokat festeni. De nincs a festészetben olyan motívum, amely nehezebb lenne, mint a mindennapi alakok!"

A magyar, s ezzel az általános emberi élet és lélek megnyilvánulásait – az elesettek, a kisemmizettek sorsát – a legmagasabb művészi fokon képes képi formába foglalni. Maradandóan modern alkotásai a magyar és az európai művészetben gyökereznek, melyet további értékekkel gazdagítanak, ugyanakkor alapvetően új formában fejlesztenek tovább.

Pogány Ö. Gábor állapította meg Holló László munkásságát méltató előadásában: „... Nemcsak debreceni, nemcsak alföldi – ahogy emlegetni szokták –, hanem a magyar és európai festészet maradandó nagy alkotó egyénisége. Művészetének érzelmi hőfoka egyéni módon és nemzeti jelleggel állítja Greco, a holland Rembrandt és a spanyol Goya munkássága és alkotásai mellé képeit. Ezeknél található meg mindaz, ami Holló festményein izzik, lángol és amit maradéktalanul ki is fejez műveiben. Nemzetünk történetét festi állandóan és kifejezi, mert ki kell fejeznie – a szocializmus jelen körülményei között is – nemzeti módon azt, amit átéltünk és átszenvedtünk. Mert ezek is mind benne vannak képeiben, és amit csak azzal adhatunk vissza, hogy Holló László magyar festő."

Ezért mondhatjuk, hogy művésznek éppen úgy, mint embernek a legnagyobbak között a helye.

Egy alkotó élet – és még ma sem lezárt életmű – tanulságául olvashatjuk most vallomását, amit 1929-ben írt le: „Nem spekuláció, hanem belső tűz éget, mit a munkámban fojtok el. Mindig tovább-tovább, s ennek, úgy érzem, sohasem lesz vége, míg az eszem tudom, s míg a karom emelni bírom. Sohasem jóllakni, mindig éhesnek lenni – sohasem megelégedni, tovább – mindig tovább! De mindig közeledni a cél felé, a tökéletesség felé."

KISS ZOLTÁN

ÁRA 6,– Ft

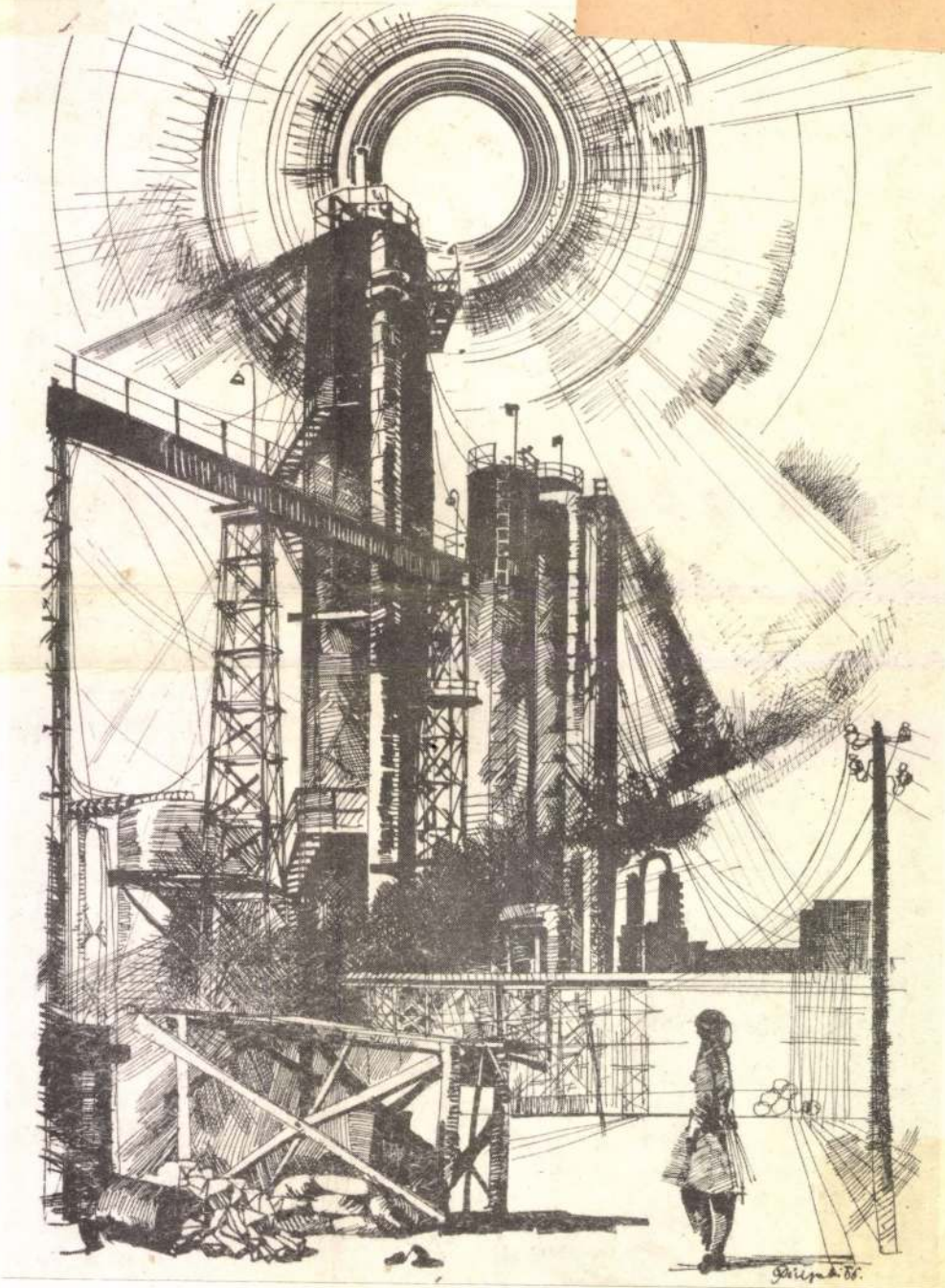

Holló László történelmi képei

Eddigi gyűjteményes kiállításain – a grafikai jellegűeket is számítva – csak néhány történelmi témájú alkotása került bemutatásra. Azonban a téma megválasztásával, a történelmi légkör megteremtésével, szuggesztív drámaiságukkal ezek is tudtunkra adták, hogy a mester piktúrájában jelentős, sőt – bizton mondhatjuk – kiemelkedő helyet foglalnak el. A Holló László művészetével foglalkozó írások is külön említik történeti tárgyú festményeit, akvarelljeit, rajzait. Pedig a szerzőknek még nem volt módjuk arra, hogy a lehetőség szerinti teljes ilyen vonatkozású anyagot együtt lássák, elmélyedjenek és elemezzék azokat. Ugyanakkor tanulmányaik elkészülte, megjelentetése óta megelevenedett szenvedéllyel fordult újra soha félre nem tett történeti témáihoz is.

* * *

A Déri Múzeumban ez év szeptemberében megrendezett kiállítás volt az első alkalom, hogy a tárlatlátogató közönség, köztük művészetének régi értői, tisztelői, de a művészettörténészek is, együtt lássák az összes történelmi tematikájú alkotását, két olajfestmény és néhány rajz kivételével. A múzeum a kiállítás bemutatásával egyaránt szolgálta a Holló-életmű feltárásának teljesebbé tételét és az I. István millennium országos ünnepségeihez való nem is kis jelentőségű hozzájárulást. Holló László történelmi képeinek ugyanis legtöbbje I. István korszakos egyéniségéről, élete, tevékenysége egy-egy mozzanatáról, általában véve a korai Árpád-kor sorsdöntő kérdéseiről való művészi hitvallás. Európai jelentőségű festő vallomása népünk nyelvén magunkról, de egész Európa számára.

Mi irányította Holló művészi-emberi érdeklődését nemzeti történelmünkben először a magyarság elé súlyos kérdéseket állító korszak és e kérdéseket átélő, átszenvedő és egyértelmű megoldásukra törekvő I. István alakja felé? A művészetével foglalkozók legtöbbje abból indult ki, hogy történelmi képei nagy része közvetlenül a II. világháború előtt vagy annak első éveiben született. Ebből arra is következtettek, hogy a „magyar múltba menekült", amikor társadalmilag is elkötelezett művészete „a társadalmi egyenlőtlenségek egyre nehezebb éveiben" és „a háborús gondokkal terhelt, egyre vészjóslóbb évek elején" ütközők elé került. (Az idézett részek Tóth Ervin munkájából.) Mélyebb gyökereket érzékeltetnek elsősorban Julow Viktor, majd Tóth Ervin gondolatai arról, hogy a fenyegető germán veszély és a náci Harmadik Birodalom terjeszkedése, háborús politikája láttán kigondolt politikai állásfoglalás nélkül, szinte nem is tudatosan, újból és újból a fiatal magyar állam függetlenségét is megvédő I. István alakjához fordul.

A Déri Múzeumban kiállított művek együttesen, de külön-külön is, arról tanúskodnak, hogy Holló történelmi képei – bár szervesen illeszkednek a több mint hat évtizedes pálya stílus- és képalakítási szakaszaiba – életművének külön része. A harmincas évek végének s a negyvenes évek elejének történeti témájú festményei, rajzai ugyanis szorosan nyúlnak vissza a korábbi korszak hasonló tárgyú alkotásaihoz. De belőlük magyarázhatók az elmúlt évtized egy-egy festményén szintézishez jutó nagyszabású újrafogalmazásai is.

Nemzeti történelmünk iránti fogékonysága gyermekkorából ered, szinte a család légköréből. Nagybátyja, Holló Lajos függetlenségi politikus Kiskunfélegyházán a magyar szabadságharcos múlt élő lelkiismerete volt. Kislegény korában legszívesebben édesapja elbeszélését hallgatta a Zrínyiekről, a kurucokról, a szabadságharcról. Édesapja magyar–történelem szakos tanár, s a gimnázium igazgatói székébe apja után a kis Holló László lelkes és hivatott történelemtanára került. Ma is emlékezik arra, hogy érettségi tétele történelemből Zrínyi Miklós volt. Hetedikes gimnazista korában festette le az öreg Kossuthot. Ifjúkora olvasmányai között kedveltek voltak a történelmi tárgyúak, nem is nagyon Jókai – ahogyan emlékezik –, hanem inkább Gárdonyi. De mindezeknél emlékezetesebb maradt számára az, ahogy nyaranta a kiskunfélegyházi szőlők között kalandozott mezítlábas barátaival s a szőlők menti kis erdőben, a forró homokon az alpári csata helyét keresve háborúsdit játszottak és „végigélte" a honfoglalást.

Mély érdeklődése a kora Árpád-kor iránt festői egyéniségének kibontakozásával egyidőben jelentkezett. A magyar és európai festészet akadémikus történelmi képfestészete nem hatott rá. A pátosz, a csecsebecsés, drapériás, lovagkosztümös történelmieskedő, hamisan archaizáló felfogás taszítólag hatott rá. De igen közel állt hozzá Székely Bertalan gondolatvilága és szellemi-lelki érdeklődése példájául szolgált. Ugyanakkor nem érezte megoldottnak, ahogyan Székely megjelenítette témáit. A vázlatokban látta Székely igazi erejét. Persze világosan érezte a nemzeti karakter és éppen a történelmi képfestészet szoros összefüggését akkor, mikor azt mondta „sokkal inkább Székely Bertalan, mint Delacroix. Nemcsak azért, mert Székely Bertalan magyar volt". Pályakezdésekor egyetlen igazi példamutatás volt előtte: Hollóssy szenvedélyes érzékenysége a magyar múlt festői megelevenítésére.

Hollót elsősorban I. István alakja ragadta meg. A magyar történelem legelhatározóbb korszakát látta mindig Géza és István korában. Géza alakja is nagyon sokat foglalkoztatta – mint sajátmaga emlékezik –, de nem készült róla sem rajz, sem vázlat vagy festmény, „mert egy kicsit belefestettem Istvánba. Egyek voltak ők".

A korai Árpád-korban egyáltalán nem valamilyen romanticizálható korszakot lát és láttat, melynek elmúltán turáni búsmagyarkodással szenvelegjünk. Mélyen bele érzett a pogányság és keresztyénség, a nemzetségi társadalom és a feudális állam nagy váltásába, melynek szaktudományi tisztázása is csak napjainkban történik. A távolból Európába jött nép és történelmi felelősségű vezetőjének feladott egyik legnagyobb kérdésének, a függetlenség megőrzését látja Holló.

Mostani kiállításán a témák felvetődését, érlelődését, megoldásait pontosan nyomon követhetjük, éppen úgy, mint fokozódó elmélyülését. Mik is ezek a témák? A fehérló áldozás, a Vérszerződés, Zalán futása, az Alpári csata, Koppány leverése és halála, jelenetek I. István életéből, valamint temetése. 1927 és 1970 jelzik az első és a kiállításon szereplő utolsó alkotást. Úgy érezzük, nem zárul itt időben a sor. Holló egész munkásságára jellemző, hogy soha nem nyugvó belső izzása, egy-egy téma már megoldottnak tekinthető kialakítottságával szembeni elégedetlensége sarkallja, szinte űzi a tömörebb, a kifejezőbb, a még teljesebb megfestés felé. A történelmi témák a felületes szemlélőnek mintha szűk skálát mutatnának. Különösen, ha figyelembe vesszük azt, hogy csupán Koppány leverése és halála tizenöt olajfestmény és egy tucat rajz, illetve akvarell mondanivalója. Úgy érezzük, hogy a festői megjelenítés vonatkozásában is ahány, annyiféle megoldású Koppány-téma megérdemelte a tanulmányok, és minden stílus-korszakában egy-egy lezáró, nagy méretű kép megfestését. Az 1928., majd – 1935. évi – Koppány-rajzok mintegy bevezetik az 1937-ben, 1938-ban, 1940-ben alkotott tanulmányokat és képeket. 1940-ben elkészült az első szintézis: *Koppány leverése*, mely sajnos töredékben (108 × 83 cm) maradt ránk. Itt jegyezzük meg, hogy a háború viharában több nagy méretű történelmi képe is elpusztult, megcsonkult vagy megsérült. Az utóbbiak közül csak a szintén 1940-ben festett és az előbb említett nagy Koppány-kép első változataként számontartható *Koppány halála* (115 × 150 cm) került restaurálásra, s így a mostani kiállításon már láthattuk.

Az 1941-ben festett *Koppány halála* (73 × 50 cm, a Déri Múzeum tulajdona), az 1948. évi *Koppány felnégyelése* (73 × 115 cm) és majd az 1959. évi *Tanulmány Koppány-*

hoz (68 × 80 cm) pedig – bár mindegyik teljesen önálló színvilágú és formai megoldású kép – a szintén 1959-ben megszületett *Koppány halálá*-hoz (100 × 100 cm) vezetnek el.

1966-ban egy kisebb méretű olaj-tanulmány után a *Koppány leverése és halála* (70 × 80 cm) c. képén újból megragadta a több évtizedes téma. Ehhez akvarell tanulmányt is készített. Végül az 1970-ben festett *Koppány halálá*-val (100 × 125 cm) bontja ki és mutatja be mindazt, amit legújabban átélt a figurával kapcsolatban.

A képek hiánytalanul fejezik ki Holló meggyőződését, hogy Koppány bukása tragikus, de szükségszerű volt. A változatok mindegyikén szereplő király alakja, tartása, belülről kitörő szomorúsága nem a győztes uralkodó keménységét mutatják, hanem a fájdalmat, hogy csak a kard tehetett pontot egy, már az egész nép fejlődését akadályozó társadalmi-világnézeti felfogás harcosának életére. A Koppány-képeken többnyire négy figurával érzékelteti mondanivalóját. A haldokló, más megoldásban halott, sőt már felpuffadt testű Koppány mellett mindig szerepel egy hol féltérdre ereszkedő, hol előrehajló magyar harcos, a vértes, sisakos, lándzsás lovag – a „vasas német", ahogyan Holló nevezi – s egy másik, hol álló, hol előrehajló harcos. És István, aki a legtöbb megfogalmazásban álló figura, de többször is az 1938-as *Tanulmány Koppány halálához* (51 × 74 cm) című kép feldolgozásához hasonlóan lóháton jelenik meg.

A Koppány-képek színvilága alakul a mester korszakainak váltódásaival. De mindig a viharos ég mélykékje, a fehér vagy sárga csíkokkal a horizonton, a gyep, némelyik képen a háttér, illetve a jobb oldali előtér részen festett erdő dús zöldje, a király ruhájának váltva domináló sárgája, vöröse vagy feketéje egymásnak feszülő ellentétei teremtik meg a tragikus hangulatot. Azok a változatok, melyeken a háttérben lovasok vannak, mintha az ég aljából vágtatnának ki (a már említett 1937. és 1938. évi olajtanulmányok), mozgalmasságukkal még jobban kiemelik a képmező nagy részét elfoglaló halott test dermedtségét.

A Koppány-képekről szólva utoljára hagytuk az egyik – szerintünk a téma megragadásában s festői megoldásában is központi szerepet játszó – elemet: a gazdája holttestéhez védően, őrtállóan, az ember elmúlásának döbbenetét erősítő földbe gyökerezett lábú lovat. A kékes fehér, sárgás fehér villózásával megfestett ló, előrenyújtott nyakával, leszegett fejével mintha életre akarná kelteni a pogány vezért. Mindegyik képen nem csak Koppány lova ez, hanem Hollóé. A tiszakanyári, tiszadadai, tokaji, Tócóskert-tilalmasi lovak őse. A krumplis, kukoricás szekerek, az őszi szántások szimbolikus magasságokat hordozó, sorsot kifejező lova. Társai a történelmi messzeségben a királyt hordozzák, vagy varkocsos pogány magyarokkal vágtatnak, a művész kortársaiként pedig a földbe szinte beleragadt szántó paraszt, vagy a viharba került kocsis nyomorúságát, kiszolgáltatottságát hangsúlyozzák.

A Koppány-képek lovai hordozzák a festői mondanivaló leglelkét legkorábbi témáján a *Fehérló-áldozáson* is. Az 1927. évi rajz és az 1927., illetve 1929. évi olajfestmények világa – különösen az 1927. évi változat aktjaival és félaktjaival – mitologikus képeivel rokon. A barnával, sárgás barnával, szürkével és zölddel meghatározott színvilágú két kép megjelenítési ereje az áldozathoz vezetett ló fehér foltjának villanásával fokozódik fel. A Koppány-képek világát teljesítik ki a honfoglaló magyarság nála egyszerre mitikus és ugyanakkor a belső valóságot is kifejező rajzai, akvarelljei, festményei. A *Vérszerződés*, a *Zalán futása*, *Az alpári csata* mind példái a téma erős vonzásának, a teljes festői megoldásra törekvés lendületének. Hiszen az 1927-es *Tanulmány a vérszerződéshez* c. rajzától négy évtized telt el az akvarell-, majd olaj-tanulmányig és az 1966-ban megfestett *Vérszerződés* (68 × 80 cm) szavakkal le nem írható színgazdagságú, Holló majdnem példa nélkül álló formai kompozíciós erejét töretlenül mutató kiteljesedéséig.

Koppány ellentétes, de mégis kiegészítő alakja történelmi képfestészetében I. István. Az államot apja nyomdokain tovább szervező, a magyarságot a korabeli Európa akkor már kétségbevonhatatlanul haladóbb feudális társadalmi-gazdasági-világnézeti rendjébe átvezető király. Kegyes és harcos, hivő és igazi reálpolitikus. A Holló-képek István királya egységes felfogású. A Koppány holttesténél megjelenő király nemcsak ellenpárja, de vérrokona is, embereinek vezérük halálán érzett fájdalmában osztozó,

önmagát is legyőző testvére. Az első téma a már 1935-ben megfestett király-temetés. A *Tanulmány Szent István temetéséhez* (33 × 42 cm) az egyik legexpresszívebb történelmi képe. A kisméretű kép majdnem szétfeszül, a sötétkék ég, a figurák ruháinak kis fehér foltjai, a piros palástba burkolt test hidegsége színben fejezik ki a király halálával a népre szakadt gyászt, fájdalmat. 1938-ban egy közel kétszeres méretű képen fejleszti tovább a témát. Színben is, mert a királyné és az ország méltóságainak ruháin, sőt a halott király köpenyén, ruháján megjelennek a piros, a sárga, és az előtér zöld csíkjai, valamint a háttérből kivilágító sárga tüzek felfokozzák a sötét kék éggel való színellentétet, és mégis a kép a mély gyász hangulatát adja, bármilyen gazdag színekben. A megoldás újszerűségét mutatja, hogy a háttérbe vágtató lovasokat helyez. Ugyanolyan ellentét ez, mint az egyik fajta Koppány-változatnál. A lovasok mozgása mégcsak jobban kiemeli a holttest immár visszavonhatatlan mozdulatlanságát. A király-temetés témáját akvarell freskóterve is megörökíti 1938-ban. És még az évben megszületett a nagyméretű *Szent István temetése*, melynek sajnos, csak egy töredéke (44,5 × 61,5 cm) maradt fenn. Ebből is látjuk, hogy hatalmas erejű alkotás volt s a fennmaradt részlet híven adja a kép színerejét. Egy imádkozó barát csuhájának sárgával való megfestése megragadó ellentét-hangsúlyozás a sötétkék éggel. A kép megcsonkulása magában nem indokolja, hogy Holló a témát évtizedeken át érlelve-alakítva új nagy összegezésre készül a már 1966-ban megfestett *I. István temetésével* (33 × 41 cm). Láttuk, hogy e nagy történelmi korszakkal való valóságos viaskodása késztette a Koppány kompozíció új és új megfestésére is. És az idén egy akvarell tanulmány után készült a nagyméretű (73 × 113 cm), a korábbiaknál világosabb színekkel felépített kép. Úgy tűnik – sajnos az 1938-as kép töredék –, hogy ez a megfogalmazás jóval több alakot komponál a kép középpontjába (az imádkozó barátok csoportja például). Holló László sajátos emberábrázoló erejét pedig – mintha a paraszti tárgyú képeitől kölcsönözte volna – a siratóasszonyok szerepeltetése mutatja. Ezek a népi figurák a háttér lovasaival együtt ellenpontját adják az ország előkelőinek, a püspöknek és a papi csoportnak. Ugyanakkor kifejezik az egész ország gyászát, a maguk személyes gyászát is a nagy király halála miatt.

1937-ben második István-témaként festette meg két változatban *A szent korona felajánlását*, alig eltérő méretben (70 × 60, illetve 74 × 60 cm). I. István ezen a két képen arcán hordozza, tekintetéből sugározza a népe sorsáért érzett felelősséget, a választott út helyessége felől önmagával megvívott harc lelki gyötrődéseit. A redős sárgabarna palást inkább vezeklő csuha, mint uralkodói köntös. A kék háttér ellentétes színe, a sötétkék-fehér formálású Mária és kis Jézus szobor plaszticitása még jobban hangsúlyozza a királyfigura alázatát, nemcsak az áhítatban, hanem a népe jövője miatti aggodalomban. A művész teljes lelki azonosulását, az I. István kora sorsdöntő jelentőségének belső átélését bizonyítja, hogy a király arca egyszersmind önarckép is. Itt kell vallanunk arról, hogy úgy érezzük, mind Koppány, mind I. István alakjába önmaga vívódásait, harcait, gyötrelmeit és népével való egyvoltát is belefestette.

A koronát s ezzel népét is felajánló, az ország függetlenségét megvédelmező I. István egyik legkifejezőbb képzőművészeti megjelenítése Holló *Szent korona felajánlása.* (Az egyik változat a székesfehérvári István király Múzeumban van.)

1938-ban festette meg a *Merénylet Szent István ellen* (74 × 60 cm) c. képét. A jobb kezében fáklyát tartó, fehér hálóköntösben ábrázolt király a nem csak önmagukért élők megbocsátó tekintetével kényszeríti térdre a merénylőt. István sápadtsága, a fehér ruha nagy ellentétet teremt a különben is végtelenül színgazdag – törtsárga, kék, piros, zöld – háttérrel. 1940-ből való *Az esztergomi székesegyház alapítása* (56 × 66 cm). A király köntöse piros, palástja fehér, a mellette ülő szerzetes csuhája barnásszürke. A két ülő figura tavaszi kék ég háttér előtt van elhelyezve, a király térdén tartja a tanítást, a bölcs uralkodást is reprezentáló könyvet. A kép hátterében jobbra a székesegyház épülete. A csodálatosan színes képen a király arcán a nagy tettek nyugalma ül és a megelégedés. Ez a másik István-arc Hollónál, a kevésbé aszketikus, a kiegyensúlyozottabb.

1941-ben újabb freskótervet készít. *Jelenetek Szent István életéből* (akvarell). Sajnos, támogatás híján ez éppenúgy nem valósult meg, mint a *Szent István temetése.* Pedig

éppen történelmi képei bizonyítják, hogy monumentalitása freskóban találta volna meg legalkalmasabb területét.

Történelmünk más korszakai is foglalkoztatták, ha soha nem is ilyen szenvedélyesen, új és új megfogalmazásokra kényszerítően, mint I. István kora. Kiállított rajzai – *Kemény Simon és Hunyadi János a szentimrei csatában, Láncrafűzve, Törökök rabokat visznek, Végvári vitéz* – tanúskodnak arról, hogy az 1930-as években a török–magyar harcokról is nagy kompozíciókra készült. Itt sem a téma esetleg romantikusan felfogható, de az ő művészetébe is beillő festőisége vonzotta, hanem kereste a magyar történelem másik nagy sorsfordulóját. És ez valóban a hódoltság kora. Még egy téma került szívéhez közel, a szerencsétlen kimenetelű 1849-es debreceni csata. Sok rajzot készített hozzá 1948-ban és ez évben megfestette a *Sebesült ló és huszár* (47,5 × 57 cm) majd a *Debreceni csata* (61 × 73 cm) c. képeit. A fehér ló ezeken újból a kép egyik legfontosabb eleme lesz. A tragikus magyar sorsot a sebesült ló jelképezi. A két kép belső történelmi hitele megrázó, a vereség mellett éppen hogy a vesztett ügy igazát tudják sugallni.

* * *

Holló László történelmi képeinek kiállítása éppen a rajzok, akvarellek, tanulmányok és festmények közel teljes bemutatása révén – nagyszerű lehetőség volt a több évtizeden át búvópatakként eltűnő, majd újra felbukkanó témák különböző megfogalmazásainak végigkíséréséhez. Tudjuk, hogy ugyanígy nem érzi ezeket sem teljesen megoldottaknak, mint a Viharban, az Őszi szántás, a Tilalmas, a Dadai rév vagy korábban a Kecskepásztor, a Hazatérők, a Krumplikapálók – s még sorolhatnánk – sokszor megfestett s mégis mindig újat mondó témáit. István-kori történelmünk iránti érdeklődése ebben az évben is nagy képeket teremtett. Feleségével együtt érdeklődnek Árpád-kor kutatásunk újabb eredményeiről, újra elolvassák Kodolányi atmoszférateremtő regényeit s felesége maga kicsit középkori alázattal simítja tekintetével végig az összegyűjtött történelmi képeket. Magyarságunk, állami létünk első nehéz próbatételeket is követelő korszaka kapott rajtuk méltó megörökítést.

MÓDY GYÖRGY

ALFÖLD
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

Látogatás Medgy
szobrászművészn

(Budapest XIV. kerületében, a Táb
szobrászművész – illetve, ahogyan
apraja-nagyja ismeri: Dr. Medgyes
85 éves Medgyessy Gábor: Medgyessy Ferenc testvéröccse. Miniatűrjeik művészi hajlama, tehetsége egyszerre bontakozott ki – Ferenc festőnek készült, Gábor szobrásznak. A fiatalabb testvér azonban – aki ugyanúgy, mint bátyja, orvosi diplomát szerzett –, évtizedeken keresztül folytatta is az orvosi praxist. Így azután érthető, hogy folyamatos művészi munkásságát csak nyugalomba vonulása után, 1960 táján kezdte el. Az orvosi gyakorlat azonban – úgy gondolná legalábbis az ember – hasznára volt, talán különösképpen az anatómia alapos ismerete segítette művészi munkásságát.)

– Nem sokat . . . Az anatómia nem sokat segített. Zavart. Hanem amint első impresszióra megláttam a dolgokat, úgy csináltam minden anatómia nélkül. A karakter vezetett. Így mintáztam meg a tanáromat is, azután másokat, a barátaim közül. Nem sokat mintáztam és nem rendszeresen. Apámat, apám fejszobrát például, már igen korán. Rendszeresebben tizenhat éves koromban kezdtem. Akkor feladatul adta a rajztanárom, Bosznay István, hogy mintázzam meg a Diszkoszvetőt – nem a hajításhoz készülődőt, hanem a nyugodtan állót. Ideadta a gipszmintát, s azt mondta: – „De, fiam, visszahozd nekem aztán, össze ne törd, mert baj lesz belőle." – „Tessék csak rám bízni, majd vigyázok én . . ." – Aztán otthon elkezdtem mintázni, aqyagba M[illegible] minden, egyszerre csak [illegible]
fejé[illegible]

1971 NOV
1021

ténnyel szemben, hogy a fasiszta őrjöngésnek, alkotóereje teljében áldozatául esett ez a nagy művészünk. Mégis – csodálattal a kivételes zsenijű festő, és kegyeletes szeretettel az egykori jóbarát iránt – kötelességemnek éreztem elmondani róla itt, amit nemcsak tragikus alaphangú életéről, emberi, művészi lényéről, hanem töviskoszorús halálba meneküléséről is tudnom adatott.

Fóthy János

TÓTH ERVIN: HOLLÓ RAJZAI ÉS AKVARELLJEI

A harcoló Vietnammal való szolidaritás jegyében, a debreceni Alföldi Nyomda adta ki ezt a nagyméretű, pompás kiállítású albumot, amely külső kivitelében is, tartalmában is felveszi a versenyt a nagy külföldi művészeti publikációkkal. Igaz, Holló nagyszerű művészete meg is érdemelte ezt a megtiszteltetést. Azt is mondhatjuk: rászolgált. Az 1887-ben született mester terjedelmes grafikai életművének leglényegesebb alkotásait megtaláljuk a kötetben: hetven kitűnően kiválasztott, az eredeti mű esztétikai hatását teljes mértékben éreztető fekete-fehér, illetve az akvarellek esetében színes reprodukciót.

*

A bevezetés írója, Tóth Ervin, Holló művészetének egyik legjobb ismerője, találóan állapítja meg: „Ha mesterünk nem jelezné minden lapján az évet és a napot, könnyen tévedhetnénk évtizedeket is . . . Ellenben rajzi művészetében is jobban eligazít bennünket a témakör, ami működésének egyes szakaszaira jellemző . . .” Ehhez mi hozzátehetnők: a „témakör” jelentheti az inspiráció forrásait is, az egyes problémaköröket, amelyek Hollót művészi pályáján állandóan foglalkoztatták.

A húszas, sőt harmincas évek számos Holló-grafikája fölé ez a két név kívánkozik: Greco és Goya. Ifjúkorának spanyolországi tanulmányútjairól tud a szakirodalom: Tóth Ervin is utal rá. De ha nem ismernők ezeket az utalásokat, akkor is föl kellene fedeznünk Holló művészetében a *Caprichos* és *A háború borzalmai* alkotójának, Goyának, valamint a manierizmus és barokk határán álló görög-hispán mesternek, Grecónak inspirációit. Az 1923-ból való Plein air női aktnak még színeiben is erős a Goya-reminiszcencia, Grecot pedig főleg az 1932-ben alkotott akvarell, a Bűnbánó Magdolna szín- és formavilága mögött érezzük.

Holló azonban nem válik a spanyol mesterek szolgai utánzójává. A tőlük kapott inspirációkat szervesen integrálja grafikai és festői életművébe. Abban, hogy ez az integráció sikerülhetett, nagy jelentősége van az expresszionizmusnak is. Ezzel az áramlattal – amely a maga művészi temperamentumának olyannyira megfelelt – ugyancsak már a fejlődés éveiben találkozott Holló, s a belőle merített, immár sajátjává áthasonított kolorisztikus és formai elemek egész pályáján végigkísérik. Az expresszionista szín-élmény még 1966-ban is töretlen: bizonyíték erre két akvarell, a Tisza-parti jelenet és a Kertben. Másutt már utaltunk arra, hogy Koczogh Ákos – a művésznek ugyancsak kitűnő ismerője – Hollóban látja a magyar képzőművészeti expresszionizmus csúcspontját.

Holló László: Papp bácsi. 1962 – Le père Papp – Дядя Папп

Ne feledkezzünk meg az alföldi táj és ember élményéről sem. Holló maga is az Alföld (Kiskunfélegyháza) szülötte, s már félszázada Debrecenben él. Művészi kirándulásain is a közelebbi vagy távolabbi alföldi vidékek vonzzák: Balmazújváros, Tiszadada, Sárospatak, Tokaj. Lakóhelye, a Tócóskert, Debrecen peremvidékén, szintén ilyen alföldi élményeket és inspirációkat nyújtó környezet. Ez az Alföld-élmény már a harmincas évek olyan szénrajzain, mint a Dadai utca vagy az Író kislány kimutatható, s ez az élménykomplexus – támogatva a „grecói” és „expresszionista” elemekkel – ugyancsak az egész hollói életművön végigvonul. Persze, Tóth joggal mutat rá arra, hogy Hollót „nehéz az alföldi realisták csoportjába sorolni.’ Ha alkotásait a „vásárhelyi iskola” alkotásaival konfrontáljuk, akkor a lényeges egyezések mellett a lényeges különbségek is kimutathatók.

Hollót éppen az teszi sajátos arcú művésszé, hogy a „spanyol”, az „expresszionista” és az „alföldi” formavilágot temperamentumának magas hőfokán egységes, egyéni ötvözetté szintetizálja. Jól megfigyelhető ez a szintézis a hatvanas évek két akvarelljén, mint a Lány kecskével, és a Körösparti jelenet, vagy az 1960-ban alkotott szénrajzon, a Nyári örömökön.

A művészi szintézis kifejeződései olyan szénrajzok is, mint az 1949-ben megalkotott Fuvaros lovak, vagy az 1950-ből való Kertészek. Ezek a grafikák ugyanakkor Holló történetszemléletét is kifejezik, a magyar

népi sors drámaisága iránti felfokozott érzékenységet. Ehhez természetesen az 1950 körüli évek nyomott atmoszférája is hozzájárult, azonban aligha véletlen, hogy Hollót egész életében foglalkoztatta Koppány alakja (a kötetben két szénrajz, 1957. és 1959. dátummal), vagy a Vérszerződés (szénrajz 1961-ből). A Koppány-motívum nem búsmagyar turánizmus jegye Hollónál, hanem a magyar sors egyik drámai pólusának kiemelése. A másik pólussal, Szent Istvánnal ugyancsak sokat foglalkozott: kár, hogy ez a téma nem jelenik meg a kötetben. És még az 1968-ban alkotott – címében is jellemző – akvarell, a Vihar előtt is erre a drámai sors-, történelem- és magyarság-szemléletre utal.

Sokat lehetne még Holló magasrendű művészetéről beszélni, egyes alkotásait vagy problémaköreit elemezni. Ezt azonban a kritikusnál jobban megtette Tóth Ervin, a kötet összeállítója, bevezető-szövegének és életrajzi vázlatának szerzője. Tóthot joggal nevezhettük kritikánk elején a hollói életmű egyik legjobb ismerőjének. Ugyanakkor hozzá kell tennünk: a debreceni művészettörténész és műkritikus a modern grafika problémáinak is egyik legjobb ismerője. 1939 óta számos könyve, kisebb-nagyobb tanulmánya jelent meg egyes magyar grafikusokról, a magyar, az európai, sőt a japán grafikáról is. A „Graphik in Europa" 1943-ban német kiadást is megért, de találkozunk Tóth nevével olasz művészeti folyóiratokban is. Ez év szeptemberében ünnepli hatvanadik születésnapját, s bízunk benne, hogy még sokáig él, sokáig alkot. Eddigi kritikusi-művészettörténészi tevékenységére mindenesetre ez a Holló-album tette rá a koronát. Aki bevezető tanulmányát elolvassa, világosabban eligazodik Holló grafikai életművében. A szép album tehát egyaránt hirdeti Holló nagyságát, az Alföldi Nyomdának lelkiismeretes munkáját és Tóth kritikusi tollának szakavatottságát.

Angyal Endre

CZOBOR ÁGNES:
HOLLAND TÁJKÉPEK
Corvina Kiadó

A hollandus nép és társadalom különleges értékű és sok tekintetben csodálatra méltó nép és társadalom. Mégis az európai köztudat általában csak mint kedélyes-kövér, mozgásában-gondolkodásában lassú, de valahonnan-valahogyan gazdag emberek közösségének osztályozza és tartja számon e nemzet fiait.

Mások magatartása irántuk mindig valami jóindulatú fölény. Valami elnéző derű.

Pedig ez a nép évszázakig úttörője volt s élén járt az európai művelődésnek. Adott gondolkodót mint Erasmus, történetírót mint Grotius, fizikust mint Huyghens, feltalálót mint Leuwenhoek.

A nemzeti és polgári szabadság eszméjét ők fogalmazták meg elsőnek s polgárokból toborzott seregük kivívta és megtartotta hazájuk s vallásuk szabadságát a spanyol világhatalom és az inkvizíció ellenében. Nemzeti hajóhaduk felkutatta s megismertette a földgolyó fehér foltjainak nagyrészét s nem egyszer győzött hadban is spanyol, vagy angol túlerő fölött.

Polgári köztársasága, gyarmatainak javain már a XVII. században mintaszerű (akkor a fejlődést jelentő) tőkés gazdálkodást folytatott, s ezzel párhuzamosan elsőnek teremtette meg szerkezetét a polgári demokráciának.

Süllyedő partszegélyét konok s fogat összeszorító munkával védte s védi a tenger ellen erős töltésekkel, sőt termőtalajjá hódít vissza olyan területeket, melyek már századéve is tengerfenékké váltak.

Mindehhez pedig művészetük társul. Művészetük, amely az olasz mellett a legsajátosabb és legjellegzetesebb Európában. Ha időnként meghódol is az olasz (néha a francia) forma és szerkezet választékosságának, a maga sajátos nyerseségeit, egyben méltóságát soha egészen föl nem adja. Nem is tudná föladni soha. Különösen festészetük késztet méltán csodálatra. Az a nagyszerű sereg, amelynek legkisebb, leggyöngébb tagja is, a ha mással nem, de a kézi készségnek, a megcsinálásnak iparkodó tisztességével szerez becsületet művének s magának, de amelyből óriások magasodnak föl.

A könyv szerzője ennek a festészetnek egyik s mondjuk ki talán legpoétikusabb műfajára, a tájfestészetre vetít vizsgáló és közelebbről magyarázó fényt. Nem volt könnyű dolga.

Anyagát művészeti múzeumunk gyűjteményéből kellett válogatnia, de szerencsére e gyűjtemény gazdagsága és darabjainak kimagasló értéke kezére járt abban, hogy vállalt feladatát számottevő hiány nélkül megoldhatta. Sanyarúan szűkre szabott terjedelmű bevezető szövegében egyszerű, de annál érthetőbb eszközökkel tárja az olvasó elé a hollandi tájfestészet belső indításait. „A XVII. századbeli holland festő ugyanúgy meg akarja mutatni hazáját – írja –, mint a mai holland polgár az otthonát . . .". Ennél egyszerűbben, de hatásosabban lehetetlen rámutatni a hollandi tájképek és tájfestők tárgyiasságára.

MŰVÉSZET
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

[illegible] megvilágítsa. Tanulságosan egészítik ki ezt a táblákkal szemközti oldalon tömörített adatsorok és leírások. Előbbiek a képek méreteiről, anyagáról, jelzéséről és származásáról tudósítanak, utóbbiak egy iskolázott szem tapasztalásaival és megfigyeléseivel segítik az olvasót nemcsak nézi, de látni is. Külön érdeme és érdekessége a könyvnek a bemutatott képek kiválogatása és füzérbe öltése is.

Avercamp színben és motívumokban is takarékos kezdésétől egyetlen lendülettel emelkednek és dúsulnak föl az alkotások Goyen és a Ruysdaelek művészetének magasába, hogy ott közkinccsé váljanak kis mesterek kezén s végül a hajófestők és a lassan visszaszegényedő Beerstraten műveiben a műfaj elenyésztét is megérzékeltessék.

Szerettük volna, ha a szerző olykor tovább tudott volna időzni egy-egy fölvetett gondolatánál. Ha okát tudta volna keresni annak, hogy a magyar műgyűjteményekben miért jutott túlsúlyra a hollandi festészet szeretete. Itt talán még arra is feleletet kaphattunk volna tőle, hogy a XVII. században külföldre távozott magyar festőknek nagy része miért éppen Hollandiában lelte meg boldogulását.

Szerettük volna, ha a nagyon jó összefüggésben említett „modern szemlélet" kérdését tüzetesebben taglalta volna s itt talán mód nyílt volna számára, hogy a nagy delfti mester Jan van der Meer verhetetlenül hollandi és verhetetlenül modern két tájképét is megidézze legalább szóban.

Ez a két kívánság azonban nem hiányokat fed föl. A szerző teljes munkát végzett s nemcsak tudással, de szeretettel mutatta be képtárunk hollandi tájképkincseit, amelyre mi is mindnyájan csak dédelgető büszkeséggel fogunk hivatkozni e könyv nyomán.

Kampis Antal

MŰVÉSZET
SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG
ARADI NÓRA, D. FEHÉR ZSUZSA, ÉK SÁNDOR, GÁBRIEL FRIGYES, POGÁNY Ö. GÁBOR
Kiadja a Lapkiadó Vállalat. Budapest, VII., Lenin körút 9—11. Telefon: 221-285. Felelős kiadó: SALA SÁNDOR igazgató
Felelős szerkesztő: POGÁNY Ö. GÁBOR * Szerkesztő: SOLYMÁR ISTVÁN * Műszaki szerkesztő: SÜTŐ LÁSZLÓ
A szerkesztőség címe: Budapest, V., Szent István tér 15. Telefon: 125-022
70.2657 Az Athenaeum Nyomda íves mélynyomása, Budapest. Felelős vezető: Soproni Béla igazgató
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Bp., V., József nádor tér 1.) és a postahivataloknál
Lapunk példányonkénti eladási ára 12,— Ft. Előfizetési ára fél évre 72,— Ft. Csekkszámlaszám: egyéni 61 280, közületi 61 066
INDEX 25 602

1021

művészet

Holló László mitológikus témájú alkotásai*

A mitológia az emberiség közös kincse, olyan forrás, amelyből bárki meríthet, s amelyet művészi megformálással bármely nemzetiségű művelt nézővel megértethet. Döntő, mely művész *„milyen mértékig veszi vallási értelemben »komolyan« a mítoszt, s mikor fordul hozzá azért, hogy egyenesen támadja a vallást, mikor tekinti . . . egyszerűen költői jelképnek vagy éppen díszítménynek, illetve minden költő rendelkezésére álló tárgykészletnek . . .”* – írja Trencsényi Waldapfel Imre.

Holló László az utóbbi csoportba tartozik: a mitikus alapanyag a téma adta festői lehetőségekkel hat rá, ugyanakkor, bizonyos korszakaiban – jelképrendszere részeként –, közösségi, szociális érzelmek kifejezésére is alkalmas. Közös ebben magyar kortársaival, a leghaladóbb, gyakran legforradalmibb művészekkel, akik közül Szőnyi István, Bartha László, Domanovszky Endre, Sugár Andor, Kmetty János, Pór Bertalan, Aba-Novák, Berény Róbert, Rudnay Gyula, Koszta József mellett Derkovitsról, Kernstokról, Egryről kell bővebben szólnunk. A Nyolcak és aktivisták egyik vezető művésze, a Tanácsköztársaság képzőművészeti életének irányítója, *Kernstok Károly* gyakran nyúlt biblikus hasonlathoz a társadalmi ellentmondások érzékeltetésére. A katolikus sajtó *csendesen morzsoló, lassú kegyeletsértést, nagyfokú szabadosságot és ideálrombolást”* látott munkáiban („Utolsó vacsora”, „Sírbatétel”, „Keresztelő Szent János”, „Ádám és Éva”). Tanítványa, a legnagyobb magyar proletár festő, *Derkovits Gyula* a fehérterror pusztítása és a bekövetkezett gyász érzékeltetésére vallásos témát választott ürügyül („Heródes lakomája”, „Utolsó vacsora”, „Menekülés Egyiptomba”, „Tájkép feszülettel”, „Golgota”). Monográfusa, Körner Éva szociális és lélektani szimbólumnak tartja a haladó magyar művészetben a mitikus témát: *„a magyar művészek az irreális témával . . . agitáltak a forradalomért és konstruktívak voltak.”* A nagy magányos, plebejus festő, *Egry József* szimbólumai is az ellenforradalmi rezsim indirekt támadására és protestálása kifejezésére jöttek létre („Töviskoszorús Krisztus”, „Szt. Kristóf”, „Kain és Ábel”, „Keresztelő Szt. János” stb.), mutatván: *„micsoda káromkodás röppent az égre és micsoda jajszó . . . a levert forradalmak elsekélyesedett, kicsinyes és álszent Magyarországában”* (Szabó György).

Hogy mennyire nem csak „alföldi festő”' Holló, már az említettekkel való összevetés is mutatja, s hogy mennyire kapcsolatban állt az egyetemes művészet nagyjaival s a XX. századi képzőművészeti irányok képviselőivel, arra tárgyalandó témánk keresi a választ. Holló európai vonzalmát mutatják mitológiai tárgyú művei, kifejezvén bennük magyarságát, kortársaival közös feladatvállalását, s legszemélyesebb önmagát.

* 1972. március 5-én nyílik meg a Déri Múzeumban *Holló László* Kossuth-díjas érdemes és kiváló művész mitológikus témájú alkotásainak tárlata.

hol tágabbnak, hol szűkebbnek érezzük azokat arra és ahhoz, hogysem fedni tudnák egymást. Fábry Zoltán sajátosnak tűnő életműve nem egy esetben nehezen kategorizálható a megszokott irodalomtörténeti módszerekkel, illetve fogalmakkal.

*

A Fábry Zoltán-i örökség súlyos és problémákkal is terhes; de élő és perlő hagyaték. Az író – amíg élt – idézett és idéző volt egyszemélyben. Korparancsot teljesített, miközben a gondolat és a béke igazát védte és igazságát képviselte. Magatartásának forrása az az elv: az író elkötelezett ember, aki erkölcsi magatartásával felelősséggel tartozik nemzetének, népének, a társadalomnak, Európának és az emberiségnek.

„A szellemi antifasizmusnak nem voltam épp utolsó magyar katonája. Aki ismeri írói működésemet, az tudja, hogy az utolsó szabad években (1938–39-ig terjedő évekről van szó) minden soromat és gondolatomat a hitlerizmus elleni harc determinálta, annyira, hogy kritikusaim már »mániákus monotóniáról« beszéltek" – írta Fábry Zoltán *A vádlott megszólal*-ban, amelyet nem éppen könnyű vitában idézett föl. Fábry ebben az írásában – mely huszonkét esztendőn át csak kéziratban terjedt, járt kézről kézre, s a *Stószi délelőttök*ben, annak függelékeként jelent meg. A szembesítés lényege: az író emberség- és európaiságpróbája. De úgy, hogy Fábry Zoltán mindvégig vállalta az őt küldő közösség, a szlovákiai magyarság sorsát: „... Ha itt a sötét években, a faji törvények és vérerkölcsök világában a magyar írástudó megtántorodik, és enged a napos oldal csábításának, akkor a szlovenszkói vox humana hitele visszamenőleg is megrendül... Voltak percek, mikor Európa felett álltunk, őrködtünk, jajongtunk, ágáltunk; kell, hogy jöjjenek a percek, mikor Európa hozzánk talál. És ki fog akkor szégyenkezni: a vádlott vagy a bíró?"

A szlovákiai magyar író eltalált Európához. Így emelte fel szavát. (Külön tanulmányban kellene foglalkozni Fábry Zoltán és az európai gondolat problematikájával.) Így igazolta Fábry Zoltán az „emberség magyar erkölcstöbbletét". Amikor Európára nézett, súlyos volt követelőző kiáltása: „Mutassatok nyelvet, nemzetet, irodalmat, mely embertelenség teljén, a háború zűllesztő sodrában, sovinizmus düh-fokán az erkölcsi többlet e magányos árva fokára érkezett?! Az örök hagyomány beszél itt: a példaadó vox humana, emberség igéje, a gondolat igaza, erkölcsi magatartás hűsége: »Ember«..."

Az egyetemesség és a nemzetiség Fábry Zoltán életművében sem rekeszthették ki egymást. A haza és emberiség gondolata és valósága elválaszthatatlanok egymástól. Fábry Zoltán ezt életével, magatartásával és műveivel igazolta. Közben „a toll egyik hivatott ősére, Petrarcára" mutatott, s azt mondotta, idézve Petrarcát: „Az emberhez méltó gond századokon át egy nyelvet beszélt": »Íme, elindulok és hirdetem: BÉKE, BÉKE, BÉKE!«

KOVÁCS GYŐZŐ

Holló 1918-ban telepedett le Debrecenben, Párizsból érkezett, bejárván Francia-, Olasz-, Német- és Spanyolországot. Különösen El Greco, Rembrandt, Goya, Delacroix, Millet művei hatottak rá, de a kialakuló expresszionizmus is. Az általa is feldolgozott mitikus ihletésű művek közül útja során Nápolyban, Rómában, Velencében, Firenzében, Párizsban, Münchenben, Toledóban, Madridban stb. láthatta a pompeji falfestmények, görög vázák isteneit, Tiziano, Tintoretto, Veronese, Rembrandt, Rubens, El Greco, Ribera, Manet stb. Krisztus-ait, Zsuzsanna-it, Olympia-it, Lázár-ait, Danae-it. Kétségtelen, hogy korai művein, 1922–24 körül e feldolgozások emléke, hatása ihleti elsősorban, semmiképpen nem a primer, irodalmi vagy mondai anyag. Visszacseng e művek emléke, de kifejezést nyer a fiatal Holló életvágya, szépségvágya, a gyönyörű fiatal testek varázsa. Női aktjai a háborítatlan szépség áhítatos, imádó kifejezései, izmos férfiaktjaiban ifjú önmaga jelenik meg.

1923-ban a budapesti Belvedere-beli kiállításán többek között 1922-es *„Menekülés Egyiptomba"*, *Krisztus feltámadása"*, az 1923-as *„Nőrablás"*, *„Anya a gyermekkel"* (akkor „A gyermek imádása" címen), az 1926-os Ernst Múzeum-beli tárlatán pl. a *„Bacchanália"* (1925-ös) és a *„Szent Antal megkísértése"* c. olajképek szerepeltek. Ez időszakban készült még számtalan vázlata és önálló grafikai lapja, az 1925-ös kétalakos *„Sámson és Delila"* olajkép, az 1924-es *„Bűnbánó Magdolna"*, az 1925-ös *„Zsuzsanna és a vének"*, *„Szegény Lázár"*, az *„Olympia"* 1925-ös és a *„Szt. Antal"* 1926-os olajvázlata, 1924-ben a *„Mennybemenetel"*. A férfiaktok szépsége *„Mennybemenetel"*-én (97 × 53 cm), de különösen hétalakos *„Krisztus feltámadása"* (85 × 65 cm) művén megkapó. Álljon itt Lyka Károly véleménye: *„az izmok és világítási felületek tervszerű egymás mellé helyezése ad a képnek egységes konstrukciót"*. Valóban: a fantasztikus, grecósan transzcendentális környezetbe helyezett hat pompás fekvő-ülő fiatal férfi, s a hetedik, felszálló drapériás, lebegő, mégis izmos test tömör, háromszöges kompozíciója nagyszerű szerkesztőerőre vall. Az izmos, barna Krisztus-testben Holló önnön fiatalságát, szárnyaló – talán a művészetek dicsfényében fürdő – önmagát festi. Az „Anya gyermekkel" (89 × 65 cm) 1923-as művén a „kellékek" (három királyok, ékszer, keleti ruhák) jelenléte ellenére is egy örök, időtlen érzés keriti hatalmába a nézőt: az anya–gyermek kapcsolat, a féltő szeretet gyengéd megfogalmazása. Ugyanez a „Menekülés Egyiptomba" mű (108 × 80,5 cm) hangulata, még ha ellentétes tényezők motiválják is. Egy korabeli, 1923-as, Lehel Ferenc által írt elemzés: *„Indigó égbolttal összefolyó pusztai homályban menekül a szent család. Az ember egy lámpást lógat a kezében, himbálózó fénye felcsigázva mutatja lelke riadtságát. Barna csacsi hátán a gyerekét magához szorító szűzanya a végzeten mereng. Némi grecói áhítat árad lényéből, talán szelídebben, kevésbé egzaltáltan. A sötétséget felrázó fény hatásának variációi érdeklik Holló László romantikus képzeletét. Mégis ez a fény nem a villám idegrázó kékes-zöldje, hanem az enyhén parázsló piros."* Azért is szükséges a korabeli leírást idéznünk, mert a táj ilyen jellegű megfestése később, pontosan 1928-tól teljesen megváltozik Holló művészetében. Megjegyezni kívánom, hogy a mű nem 1928-as, mint az összes eddigi irodalom említi tévesen, hanem 1922-es.

A szabin nők elrablása, az amazonok csatája, a Dyonisos és a bacchanália ókori mitológikus, ill. XIX. századi klasszicista ábrázolások ihlették Hollót a „Nőrablás" (1923) és „Bacchanália" (1925) művek megfestésére. Ez utóbbi két változatban készült, egyik Ernst Lajos tulajdonában volt, másik jelenleg is Holló tulajdona. *„Nőrablás"*-a (106 × 80 cm) a szépség és brutalitás ellentétének, harcának kifejezője haragos, villámló egével, sárgái, barnái, indigókékei színkontrasztjaival. A „Bacchanália" (62 × 55 cm) érettsárga aktjai a Szt. Antal-kompozíció elődei, a drámai táji háttér félreérthetetlenül magyar világba, forró nyaraink paraszti életébe vezeti a szemlélőt, éppúgy mint a szegények, elesettek sorsán érzett felháborodásának kifejezője, *„Szegény Lázár"*-ja (44 × 35 cm) vagy a *„Zsuzsanna és a vének"* – háttere (97 × 53 cm). A művész monumentalitás iránti érdeklődésére és érzékére utal az 1924-es *„Bűnbánó Magdolna"* (106 × 80 cm) és az 1926-os *„Szent Antal megkísértése"* (204 × 150 cm), nemcsak, és nem elsősorban méretével, de hatásával, erőteljes plaszticizmusával. E két mű-

ve alapján – némi igazsággal – „magyar Greco, magyar Ribera" címet adott Hollónak a korabeli kritika, de ezek hatásánál erősebb már az önálló jelleg. Holló Magdolnájának beállítása a Greco-féle művet idézi, de annak átszellemültsége, elrévülése helyett testes, érzéki, súlyos és magyar a Holló-akt. Az egyik fő mű, a *„Szent Antal megkísértése"* elsősorban színdinamikai hatásával, s harmonikus szerkesztésével kelt drámai hatást. A három pompás, fény-árnyékokkal plasztikussá tett nőalak között égre tekint a vörös szerzetesruhás férfi, köpenye vörösét az egyik nőalak leple viszi tovább, s vele együtt fokozza a vörös-zöld-sárga-ultramarinkék ellentétet. Az 1922-es „Menekülés Egyiptomba" indigó ege így, ezen a fokozaton át válik villámsújtotta, cikázó ultramarinná, s fokozódik majd a 29–30-as évek festményein haragos, utolsó ítéletes feketekékké.

II. AZ 1928–29-ES ÉV MITOLÓGIKUS-BIBLIKUS MŰVEI

A budapesti kiállítások után végre Debrecen is beszélni kezd Hollóról. 1926-ban a Művészházban (Gáborjáni Szabóval közösen), 1930-ban a Városházán mutatkozik be, ez utóbbin 45 művel, többek közt a „Sírbatétel"-lel. Az 1928–29-es év hozza meg Holló László mással össze nem téveszthető igazi hangját, művészetének egyik magas csúcsát. Számszerűen nézve is hallatlan termékenységgel állunk szemben: a *„Kérészszedők"*, a *„Tokaji vásár"* stb. mellett ekkor festette a témánkba tartozó *„Bűnbánó Magdolná"*-t (1928), a két *„Sámson és Delilá"*-t (1928–1929), a *„Sírbatétel"*-t, *„Olympiá"*-t, *„Danae"*-t, a *„Páris ítélete"* és három „Sámson és Delila" szénrajzot 1929-ben. S bármelyiket tarthatjuk önálló remekműnek! Az 1928-as *„Bűnbánó Magdolna"* (73 × 60 cm) semmi hasonlóságot nem mutat az 1924-essel. Homályos épület belsejéből a szabadba vezeti hősnőjét. A galéria tónus helyett vakító fények, villámok cikáznak fehér, kadmiumsárga foltjaikkal a mélykék ég alatt, legmerészebb a nőalak erős sárga teste, torz formái, felszegzett feje, heves gesztusai. A lélek fúriaszerű, félelmes viharait veszi át és ismétli a természet. A vallásos önvádnak, belenyugvásnak nyoma sincs itt, minden felfokozott, kibékíthetetlen. A 20-as évek elején festett gyönyörű női testek helyett diszharmonikus formák, a különleges és rút esztétikai kategóriája tör be Holló festészetébe. *„Danae"*-ja (80 × 100 cm) jelzi leginkább ezt a törekvést, amely semmiféle előző ábrázolással össze nem vethető (Rembrandt, Rubens, Tintoretto, Tiziano, Veronese, Poussin, Boucher, Szőnyi stb. festményeinek, de akár a görög vázák, vagy a pompeji falfestmény Danae alakjával). Holló elveti a hagyományos kelléktárat, még a Zeuszt jelképező „aranyeső" is hiányzik a képből, megmarad a félreérthetetlen testhelyzetű akt és szolgálója. Ez a Danae nem az antikvitás királylánya, hanem teste kényszerű odaadásából élő, durvaarcú nő. Hatalmassá nagyított, „premier planba" hozott kadmium-sárga teste kivakít a lángoló vörös drapériából. A szín lélektani hatásával él itt Holló, amelyet Van Gogh fogalmaz meg: *„megpróbáltam, hogy vörösekkel és zölddel fejezzem ki az emberek szenvedéseit"*. Mert mélyről jövő emberi szenvedések kifejezéséről, expresszív érzékeltetéséről van itt szó, s a társadalom perifériájára szorítottak együttérző ábrázolásáról, amely Toulouse-Lautrec, Rouault művei hőfokát éri el. *„Olympiá"*-ja (74,5 × 60 cm) beállításával, színhatásával a Danae-val tart rokonságot, az arc démonikussága Delilát idézi. A *„Sámson és Delila"* Holló leggyakoribb témája: három olajképe, egy akvarellje, több tus, lavírozott tus vázlata és három szénrajza jelzi ezt kb. 1924–32 között. E monda a görög mitológiában (Nisos-Scylla), a héber napkultuszban, s a palesztinai mondákban egyaránt előfordul, művészi ábrázolásai gyakoriak az egyetemes művészetben (Mantegna, Tiziano, Tintoretto, Ribera, Rubens, Rembrandt stb.) Már az 1924-re tehető kis mozdulattanulmány is mutatja, Hollót a dráma csúcsa: a hajlevágás s ennek hírüladása, az árulás izgatja. 1925-ös grafikai vázlatainak egyike kiindulópontja az 1925-ös és 1928–29-es olajképeknek, másika az 1932-es akvarellnek. Az 1925-ös kétalakos olajkép (81 × 64 cm) karmin függöny előtt, romantikus tájkép előterében mutatja a barna testű, fekete hajú Delilát, a térdén fekvő, önarcképszerű Sámsonnal. A karminok, okkerek, zöldek ellentéte a veszély jelzője, a nézőnek mégis az az érzése: a nőben bízó férfi nyugalma, háborítatlansága nyert itt kifejezést. Hasonló az 1928-as (60 × 48,5 cm) hangulata is, ugyan-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1972 — 3

akkor a 29-ben készült három szénrajz és olajkép súlyos dráma kifejezője. Az ötalakos szénrajz ritmusegységeivel, heves gesztusaival, torz vigyorú harcosaival, a kétalakos szénrajz Delila fúriaszerű őrjöngéseivel, extatikus, démonikus lényével az árulás kifejezői. Az 1929-es olajkép (56 × 81 cm) szép testű Delilája tettét két szánandó parasztember nézi, mintha Sámson hajával saját reményeiket, saját erejüket is elvesztették volna. Lehetetlen nem gondolnunk Holló e korban festett földhözragadt szegényembereire, s a szépségre törő nyomorra, kiszolgáltatottságra.

A *„Páris ítélete"* szénrajz tömörítő erejével, meséléstől, kellékektől mentes ábrázolásával tűnik ki. Az Ida hegyén Eris almáját odaítélő Paris, az istennők kísérője, Merkur háttérbe szorul, az előtér hatalmas, gyönyörű aktjai szépségének kibontása fontos a fiatal Hollónak. 1932-ben még egyszer visszatér a „Sámson és Delila" téma hidegen, klasszikussá merevedve egy akvarelljén, a színek kibékíthetetlensége utal csupán a bekövetkezett drámára. Az akt mentes minden érzékiségtől, szinte az ez évben készült krematóriumi freskó áhítatos-klasszikus nőalakjaival rokon, mintsem az előző Delilákkal. Ugyanez jellemző a „Bűnbánó Magdolna" 1932-es akvarellre.

III. EGY MURÁLIS FELADAT, 1932

Debrecen nagy vesztesége, hogy csak egyetlenegyszer adott monumentális murális megbízást Holló Lászlónak. Az egyházügyi hatóságok krematóriumi pályázatára Holló mind a négy ravatalozóra vonatkozó üvegablak- és freskótervét benyújtotta, sajnos, csak a II. számúban valósulhatott meg terve, a többit négy debreceni művész gyengébb alkotásai díszítik. Mennyi ötletet, ízlést, formai újdonságot mutatnak Holló megmaradt tervei! Tógás, kántáló diákjainak nyújtottsága mennyire alkalmazkodott a karcsú ablakformához, színeivel az élet gazdagságához. A Nagytemplom és Csonkatemplom rajza elé helyezett gondolkodói mennyire debreceni szelleműek, a puritán debreceniség érzékeltetői. Ha a Krematóriumban nem is, a Kollégiumban meg kellett volna valósítani e két tervet, az üvegablakokat most sem késő: jóízű garabonciás alakjai akár iskolában, akár múzeumban stb. helyet kaphatnának modern üvegablak díszeiként. A megvalósult 18 szögletes és egy modern „rózsaablak" soha nem volt csodás virágokat, madarakat, fantasztikus szecessziós ornamensként alkalmaz. Különösen szépek mandorlába fogott, virágsziromból kinövő Krisztus-testei, vagy pávára emlékeztető kettős madárkompozíciói, virágok, ágak közti galambjai. A keleti művészetek fantasztikumát, bujaságát, az indus, iszlám művészet ornamensét, s a magyar népművészet szín- és formavilágát egyaránt magába foglalják, ötvözik. A freskónak formájában adott térhez, kerekített, íves alakhoz kellett igazodnia (amelyet az alul levő nemes szecessziós faragott szónoki emelvény és ajtók bontottak meg), valamint klinkertégla szegélyhez. S a táblaképein olyan szenvedélyes, aszimmetrikus formákat hangsúlyozó Holló messzemenően alkalmazkodott, a monumentalitás minél tisztább érvényesülésére törekedett. Feltűnik erőteljes vonalvezetése, az alakok máshol elő nem forduló kontúrozása, s tömör, alig árnyalt, ma sem fakuló élénk színezése. A szónoki emelvény két oldalán, szemmagasságon felül helyezte el kompozícióját, 3–3 alakilag hasonló nő–férfi párt; egymás felé forduló testhelyzettel, tekintettel, kézmozgással ritmusegységbe állítva őket. A térdelő, hajló és álló, fáklyát egymás felé tartó nő–férfi alakok klasszikusan harmonikusak, csak ruháik színében, s gesztusaikban különböznek. A mély, befelé forduló gyásztól a belenyugvást szuggeráló erőig minden mozzanat képviselve van itt, mégis a nyugalom, sztoikus bölcsesség dominál. Különösen megerősödik ez az érzésünk, ha a többi freskó szemlélése után érkezünk ide, melyek néhol magyarkodó, néhol szívfacsaró fájdalmaskodása ellentétben áll Holló katartikus hatású művével, egyszerűségében megható alkotásával. Ez a freskó magas szintet képvisel modern falfestészetünkben, illő, hogy megbecsüljük, s méltó környezete kialakítása után közkinccsé, látogathatóvá tegyük.

IV. KRISZTUS-TÉMÁK 1929-BŐL, 1937-BŐL,

A 30-as években Holló egyre mélyebben ás az
dalom betegségeibe. Bármely témához nyúl, tra
csendéletei éppúgy drámák kifejezői, mint lako
műve. 1929-es *„Sírbatétel"*-e (73 × 63 cm), 1937-
és 1939-es *„Krisztus levétele a keresztről"* (73 ×
riációi, de sokban hasonlóak a 30-as évek tört
pány-festményekhez. Mint azokon, e bibliai témákon is a drámai fordulópontot, a tragikum lehetőségét fogta meg Holló, s adta elő legszemélyesebben. Hívei nyújtott, vakító sárga Krisztus-testet emelnek, s ez a Krisztus mindig Holló szenvedő, gyötrődő önmaga. Hívei nem különleges hősök, – mindennapi szegényemberek ők Holló környezetéből. Hiába keresnénk a vigasztaló égi fényességet, a transzcendentális elemeket, a csodát, csak a vihartól szabdalt, drámai alföldi táj, s villámfénytől világított rossz, szegény kis tanya bukkan elő. Rabinovszky Máriusz fogalmazta meg igazán e táj emberformájú drámaiságát: *„az ő parasztjai kinlódó szegényemberek . . . az ő röge maga is vergődik együtt azzal a fajjal, azzal a néppel, melyet hátán visel . . . az ő ege viharos elem, melyen átszánt, átsüvít a föld és ember minden fájdalma"*. E drámaiságot a kép minden eleme, s az egész egysége szolgálja: a színek (okkerek, kadmiumsárgák, méregzöldek, karminok, ultramarinok egymásnak feszülése) s a szerkesztés diagonális volta. Nagy kár, hogy Debrecen nem vette időben észre e művek nagyságát, amely az európai expresszionizmushoz mérten is megállja a helyét.

A Krisztus-téma még egyszer, búvópatakként előtör 1968-ban, egy kétalakos „Pieta" akvarell formájában. Talán egy rosszullét, talán egy őt ért sérelem hatása bukkantotta fel a témát. Fiatal, Olga-szépségű anya tartja ölében megfáradt, szakállas, Holló-arcú fiát. A karminok, zöldek, ultramarinok megbékélten mosódnak össze a vízfestmény lágy formáiban.

Holló László 1922–39 között, egy nem teljesen egységes korban foglalkozott mitológikus témával: 21 olajkép, egy freskó, üvegablakok, ezekhez készült kb. húsz terv, két akvarell, öt szénrajz, s ceruza, tus, lavírozott tus-vázlatok jelzik e munkásságát. Számszerűen is imponáló ennek a témának jelenléte, színvonalban szintén kiemelkedő nemcsak életművében, de némely darabja a magyar művészetben is. Alföldi festőtársaitól témagazdagságban különíthető el (egyedül Rudnay Gyulával rokonítható), hiszen időben, térben tágítja, s megoldásban keresi a kapcsolatot a múlt nagy művészeivel, s a külföldi kortársakkal. Mégis magyar, s magyarabb az álnépieskedő, divatos festőknél. Az egyetemes témában általános emberi, nagy érzések megfogalmazása mellett a kor és nemzet minél teljesebb bemutatására törekszik, s legszemélyesebben mond el egyúttal önmagáról is mindent, jelennek, s jövőnek szólva.

*

A 85. évét március 6-án betöltő Holló Lászlót – mitológikus tárgyú műveinek bemutatása alkalmával szeretettel köszöntjük; fiatalságát, lázadó, nagy korszakát idézve, a mának tanulságul állítva.

SZ. KÜRTI KATALIN

1918-ra reálisabban látták a világháborút, s abban saját szerepüket. Az egyik levélből megtudjuk, hogy Juhász Mihály 1916 tavaszán már az orosz katonákkal társalog, barátkozik (korhű kifejezéssel: fraternizál), s ez már a háború szocialista felfogása egyik alapvető tételének az ösztönös felismerése volt. Azé ti., hogy a szemközti lövészárokból tüzelő orosz muzsik nem ellenség, hanem hozzám hasonló áldozat. (Viszonylag elég korán, mert a keleti fronton a fraternizálás csak 1917 végétől öltött nagyobb méreteket.) Nem véletlenül vált az októberi forradalom első szakaszának fő ütőerejévé a frontokról hazaözönlő katonaság. A lövészárkokban töltött 3—4 év alatt összegyűlt élményanyag és felismerés volt az a pszichikai erő, amely a katonaságot az október végi, november eleji, spontán, szociális mozgalom élére állította Kiskunfélegyházán éppúgy, mint az ország más részein.

Juhász Mihály nem lehetett részese e harcnak, fegyverét nem fordíthatta igazi ellenségei ellen. Mint annyian, életével fizetett a nagyhatalmak imperialista törekvéseiért, közelebbről az Osztrák—Magyar Monarchia uralkodó osztályainak érdekeit kifejező ballhausplatzi palota több éves külpolitikájának végkifejletéért.

KAPCSOLAT A VÁROSSAL

1. Kiskunfélegyházán töltött éveinek mely eseményére, mozzanatára emlékszik vissza legszívesebben?
2. Milyen gyakran jut el manapság Félegyházára? Mi köti oda?
3. Milyennek szeretné látni a várost, Kiskunfélegyházát a belátható jövőben?

E három körkérdéssel kereste meg a Forrás szerkesztősége a hazai szellemi és gazdasági élet Félegyházáról elszármazott — vagy pedig élete korábbi szakaszában a várossal huzamosabb kapcsolatban álló — ismert vagy kevésbé ismert személyiségét.

A beérkezett válaszok közül néhányat közreadunk; a kérdések sorrendje szerint.

Varázslatos gyermekkor

1. A Kiskunfélegyházán töltött gyermekévek életem legörvendetesebb csókjára emlékeztetnek. Negyedikes elemista koromban, mint rendesen, karácsonykor is hazafelé indulva a „jó, hanyag, elégtelen" bizonyítványommal; az elégtelent egy szép ékezettel elégtelenre kijavítva vittem nyugodt lelkiismerettel haza. Az édesapámat éppen az újságolvasásból zökkentettem ki; hirtelen tintába mártva tollamat, hogy a bizonyítványt láttamozza, hátha nem veszi észre a korrigálásomat. De ő a vesszőt csak észrevette, s nyújtotta felém két karját, vállon ragadott. (Gondoltam e pillanatban: no, Lacika most kapsz két olyan pofont, hogy amíg élsz, nem felejted el.) Nem is felejtettem el még 88 éves koromban sem, mert jobbról balról kaptam tőle két hatalmas csókot. S azt sem, miközben nagy szeretettel azt mondta nekem: „Te gazember"!

2. Sajnos, csak nagyon ritkán mentem haza Félegyházára, a két háború, meg a többszöri betegségem miatt. Tanítóimon, tanáraimon, no meg az elődeimen kívül Petőfi és Móra az, akiknek emlékei nemcsak otthon, de itt Debrecenben is szüntelen odakötnek, s vágyok közéjük, és foglalkoztatnak, keresve a nyomukat a tűnt időben. Keresem a kis mezítlábas Petőfit, s lovagolnék vele fűzfasípot fújva, s keresem Móra Ferencet is a Szapári-utcai kis hajlékban, ahol esténként Walleshausen Ilonkáéknál, a menyasszonyánál (unokatestvérünknél, hiszen az Ilonka nagyanyja édes testvére volt a mi nagyanyánknak) gyakorta megteázgattunk. A kedves emlékek sorába tartozik Alpár is, ahová Szikrából kirándulva sokszor megvívtuk az alpári csatát. (Muraközik szomszédságában.)

3. Én Félegyházát a gyermekkori emlékeimen keresztül varázslatosan szépnek látom: a Közelszőlőt, ahol a Danyó-féle szőlő volt a miénk, a haleszi szőlőt, amely drága nagyszüleimre emlékeztet, s az újfalusi tanyát, a féllábú nyúlvadász kertészfiúval, ... nem is sorolom tovább a szívemhez nőtt gyermekkori emlékeim sorát. Én már csak ilyennek tudom látni a várost — most és mindörökké ...

Holló László
festőművész

szabadságot kap. és szegény Antalnak meg a vas kiüttöt két fogát. ő már nincs harczba, mégis veszéles az élete. a sógorod is mén már 20 dikán vizitálásra, már negyetszer a háború ótta. tehát jó testvérem a jó terméstől megint távol vagyunk. nem lesz semmiből elegendő, mert sok hellen az aszszonyok munkáják a földet, tudod pedig milyen az aszonyi dolog. tehát ha az állam el viszi az embereket majd idővel ő is meg éhezik, mert már ithon nincs aki dolgozozon. a tájék mindenüt csendes, nincsenek fiatalságok, a lányok mind szomorúk, meg vannak alázódva, nincs akik ölelnék, mulatatná őket. erősen várják azt a szt. békét. ugyan minnyaján, mert bizony sok sok aszony és gyermek meg szekte már a háború árva, keserves kenyerét, sok arva zokog abban, szép sotét éjszakában. boldogságos Isten tekincs le már rájuk, hogy szabadicsd meg azokat akiket akiket még edig szent árnyékod alat meg őriztél. akiket pedig a goló céltól kiszolitottal, vid őket a fényes országodba. nebusúlj édes testvé(rem), majd elküldi a boldogságos szüz anyám Mária az ő szt fiját és hoza azt a szt. békét. és tovább tisztelünk minnyaján, tisztel a sógorod is. mondja sokszor, hogy mijért nem jön már az én sógorom, most rá érnék a kölcsönt visza adni.
Isten veled választ várok

Kelt levelem 1917 November 26 dikán
Szeretet kedves apuskám Kivánom a jó Istentől, hogy szavaim a leg job egésségben találjon. nekem hálá az Istenek, elég jó egéségem van, mejet neked is tiszta szivemből kivánok. tudatlak Kedves apuskám, hogy a hozám küldött leveled meg megkaptam, amelyiket Július 28 dikán kültél, és nagyon meg öröltem neki. még csak eszt az egyet kaptam tőled, én már negyedik lapot küldöm. írjál sürűben. tehát maradok . . .
csokolunk minyáján

Dicsértessék a Jezus Szeretett kedves férjem. kivánom az Istentől, hogy ezen levél jó egészsegben találja. nékem jó egészsegem van, csak az a baj, hogy te nem vagy ide haza. csak már jönnétek is haza, mert nagyon erősen várlak Kedves férjem. igen szépen kérlek külgyél egy fényképet, hogyha pedig nem vagy hajlandó a szavamra, akkor meg te magad gyere haza. Isten veled.

III

Régebbi történelemkönyveken és népszerűsítő füzeteken nevelkedettek számára bizonyára meglepő, hogy a levelekben véletlenül sem esik szó az I. világháború éveinek alapvetően fontos politikai eseményeiről, kormányválságról, nemzetközi értekezletről, fordulat évéről stb. Mindez, a nagypolitika kívülrekedt Juhász Mihályné (s minden bizonnyal a legtöbb földmunkás-napszámos feleség hasonlóképpen fragmentált) látókörén. Gondolatai két konstans elem, a szerelem és a munka köré rendeződnek. A férfi nélkül maradt asszony sóvárgása csakúgy visszatérő motívum, mint az évszakonként változó munkatevékenység részletezése. A lokális problémák mellett e két kérdéskörrel kapcsolatos mondanivaló tölti ki a levelek egészét.

A feleség nem talált magyarázatot arra, hogy az ő férje miért nem jön haza szabadságra, amikor mások már többször is itthon voltak. Juhász Mihály sem értette, hogy miért nem láthatja „pacsirtaénekes szülőföldjét". Egyikük sem tudott arról, hogy a szabadságolási rendeletek ismételten kimondták; „akinek 15 kat. h-ja van, vagy ennél kevesebb, annak szabadságolási kérvényét vissza kell utasítani, akinek 15—30 kat. h-ig van birtoka, annak kérvénye 2—3 hónapi szabadságidőre véleményezhető, végre az, akinek 30 holdon felüli birtoka van, annak kérvénye bizonytalan időre történő felmentésre terjesztendő". Nem maradt más magyarázat számukra, mint a kölcsönösen feltételezett hűtlenség vádja, ami egyébként nem volt ritkaság az I. világháború idején.

Írtuk, hogy explicite szó sem esik politikáról. Néhány, a munkával és a megélhetéssel kapcsolatos közlés mögött azonban nem nehéz észrevenni a növekvő szociális elégedetlenkedést, ami potenciálisan a fennálló viszonyok bizonyos vonatkozásaival való szembefordulást is jelent. Megtudjuk, hogy 1916-ban **„minálunk is szedik össze a búzát"** (rekvirálás), hogy a **„választási malaczok"** ára állandóan emelkedik, hogy egy véka árpa már 11 forint stb. Általában: **„A drágaság annyira növekszik, hogy** (ha) **egy esztendeig így megy,** (akkor) **megkel halni éhhen."** Az 1916-os év közélelmezési helyzete már előrevetítette az 1918-as félegyházi tüntetéseket, amelyek közül a február 24-i az akkori idők legjelentősebbike volt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében. Elsősorban ebből — az 1916—1918-as évek közélelmezési állapotaiból — táplálkozott 1918 őszének spontán és többnyire ösztönös, anarchikus tömegmozgalma, az ún. első tömegmozgalom, amely Félegyházán és a Duna—Tisza közén másutt is a malmok és a raktárak kifosztásával, ill. a jegyzők és a haditermény-biztosok menekülésével végződött. A polgári demokratikus forradalom ilyen jellegű vidéki indulása egyenesen következett az itteni lakosság többségének tudati szintjéből, a napszámosság és a cselédség szervezetlenségéből. Juhász Mihálynéban például 1917-ig nem merült fel a háború befejezésének reális alternatívája, legalábbis a leveleiben ez nem tükröződött.

A megállapodottságból, a tradícionális viszonyokból kimozdult, s a barakkokban, lövészárkokban folyó beszélgetések során korszerűbb szemléletekkel kapcsolatba kerülő parasztkatonák 1917—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 MÁR 6
Népszava
Holló László

1021

Holló László emlékezete

Ma lenne 90 éves *Holló László*, tavaly elhunyt kiváló festőművészünk, a modern magyar piktúra realista vonulatának kiemelkedő egyénisége.

Az 1887-ben, Kiskunfélegyházán született mester a század első évtizedeiben kezdte még tanulmányait a budapesti Mintarajziskolában, majd szülővárosa ösztöndíjával Münchenben és Párizsban képezte magát. Indulásakor mély hatást gyakoroltak rá a modern törekvések, *Hollósy Simon*, *Matisse* és *Cézanne* tanításai, ám a sokféle tapasztalat birtokában is szinte kitérő nélkül talált rá a saját hangjára: *egyéni adottságai által lett karakteressé*. Jeles külföldi sikerek után tért haza 1914-ben, és telepedett meg Debrecenben, ahol hosszú évtizedekig szegénységben, mellőzöttségben élt, mert nem volt hajlandó sem alkotómódszerét, sem művészetének eszmekörét feladni holmi divatos témák és stílusok kedvéért. A tények embere volt és maradt mindvégig, s ebből az alapállásából még a sematizmus légköre sem tudta kizökkenteni. Közel volt már a hetvenedik életévéhez, amikor önmagához való hűsége végül is *meghozta* a sikert: államunk 1960-ban Munkácsy-díjjal, 1961-ben Kossuth-díjjal, majd érdemes és kiváló művészi címmel tüntette ki.

Holló László: Tanulmány

Szenvedélyes, koloritgazdag piktúrájában *történelmi komolyság és modern ízlés ad egymásnak találkozót*, képein a valóság mélységes tisztelete a legmagasabb rendű művészi szubjektivitással párosul. Nemcsak a haladó képzőművészeti törekvéseket értette meg és fejezte ki, de kora progresszív társadalmi eszményeit is, sőt igazán inspirálólag *ezek* hatottak rá: festményeinek indulataiban a társadalmi igazságtalanság ellen lázadó ember érzelmei öltenek formát. Festészetének kulcsszavai: *őszinteség és igazság* — szolidaritás az elnyomottakkal, nyomorgókkal, a dolgozó emberekkel, akiknek mindennapi munkája, hősies kitartása a nemzet fennmaradásának, erkölcsi és anyagi kiteljesedésének egyetlen biztosítéka. Amikor azonban szóvá tette a szenvedést, a megalázottságot, nem maradt közömbös az élet és a valóság sok vigasztaló szépsége iránt sem: hét évtizedes munkásságában a kritikai élű, majd megbékélt életképek mellett tájábrázolásokkal, történelmi és bibliai kompozíciókkal, önarcképekkel és csendéletekkel egyként találkozunk. Ez az érzékelés, látás, rádöbbenés és vallomás fokozataira épített művészet *minden élmény befogadására nyitott volt, s mindenről személyes hitellel, igazi felindultsággal tudott szólni.*

Népszeretete, szociális érzékenysége és ecsetjárásának sajátosan magyar dialektusa okán gyakorta rokonítják az *alföldi festőkkel*, a Munkácsy-tradíció XX. századi megújítóival. Jogos ez a rokonítás, hisz Holló téma és szemlélet dolgában nemcsak kortársa, de harcostársa is volt az alföldieknek, bár ma már az is lemérhető, hogy egyedi, mindenki mástól különböző képírás az övé, amely végső fokon sajátos látással ötvözi a múlt eredményeit — *európai horizontúvá* szélesítve azokat. Életműve — nem vitás — nemcsak a magyar, de az egyetemes művészetnek is rangos fejezete.

T. A.

em.

Az ötvenes években a vészarangot azért kongatták meg, nert Washingtonban úgy vélék: *a bombázógépek gyártásában a Szovjetunió az élre ört.* Hatalmas összegeket szaztak meg e hátrány behozására, s hamarosan a propaganda már azzal kérkedett, ogy az Egyesült Államoknak áromszor-négyszer annyi *eltúlozták.*

A hetvenes évek elején a *szovjet tengeri fölényre* hivatkozva rendezte meg a Pentagon a korábban már annyiszor eljátszott színjátékot. Ez is a szovjet erőfölény bizonyítgatásával kezdődött, és az amerikai fegyverkezés sikerének méltatásával végződött.

A forgatókönyv a régi

A forgatókönyv Rosenbergék óta változatlan. 1967—68-ban *75 milliárdot* költött az USA a fegyverkezésre. 1975—76-ban *99 milliárdot.* Az idén már *120 milliárd* fölött terveznek. Hála a bevált forgatókönyvnek, a megtévesztő propagandának és az amerikai közvélemény végtelen hiszékenységének.

Túlzás lenne azt állítani, hogy a fegyverkezésben üzletileg érdekelt monopóliumok az elmúlt negyedszázadban töretlenül meg tudták valósítani terveiket. *A Szovjetunió, a szocialista országok békepolitikájának eredményeképp* sok millió munkanélküli kétségbeejtő helyzete éppen úgy nem érdemli ki figyelmüket, mint mondjuk Tennessee és Nebraska amerikai állam törvényhozó szerveinek a nők egyenjogúságát elvető legutóbbi döntése.

Az emberi jogokat sem saját kormányukkal, sem mondjuk a chilei vagy a dél-afrikai rezsimmel szemben nem védelmezi a polgári sajtó. A nyugati propaganda jogvédelmében csak az részesül, aki a szocialista rendszert fenyegeti, aki az ellenzékiség talajáról támad.

Zorint, a moszkvai televízió főkommentátorát a mostani ellenséges propaganda *Churchill* módszerére emlékezteti. Mint néhány nappal ezelőtt a budapesti kerekasztalvitában elmondta, a néhai angol miniszterelnök beszédeit széljegyzetekkel látta el. Ahol az érvelést gyengének találta, odaírta: *felemelni a hangot, hangosabban beszélni!*

Nos, *ilyen felemelt hangon* támadja a szocialista országokat a nyugati propaganda.

„Két út áll előttünk — jelentette ki *Georgij Arbatov,* a neves szovjet Amerika-szakértő a *Der Spiegelnek* adott nyilatkozatában. — Jelentős mértékben a Nyugattól függ, melyiket választjuk: *vagy a stabil és egyenlő biztonság útjára lépünk* — a fegyverkezés korlátozásával és a leszereléssel az együttműködés és az enyhülés útjára —, *vagy szorosabbra vonjuk a nadrágszíjat, és olyan védelmi erőt építünk ki, amely nem engedi meg, hogy az 1941-es év megismétlődjön.*" „*Mi inkább az első utat választjuk.*"

A Szovjetunió az elmúlt években követett nemzetközi politikája bizonyíték erre.

Barabás Péter

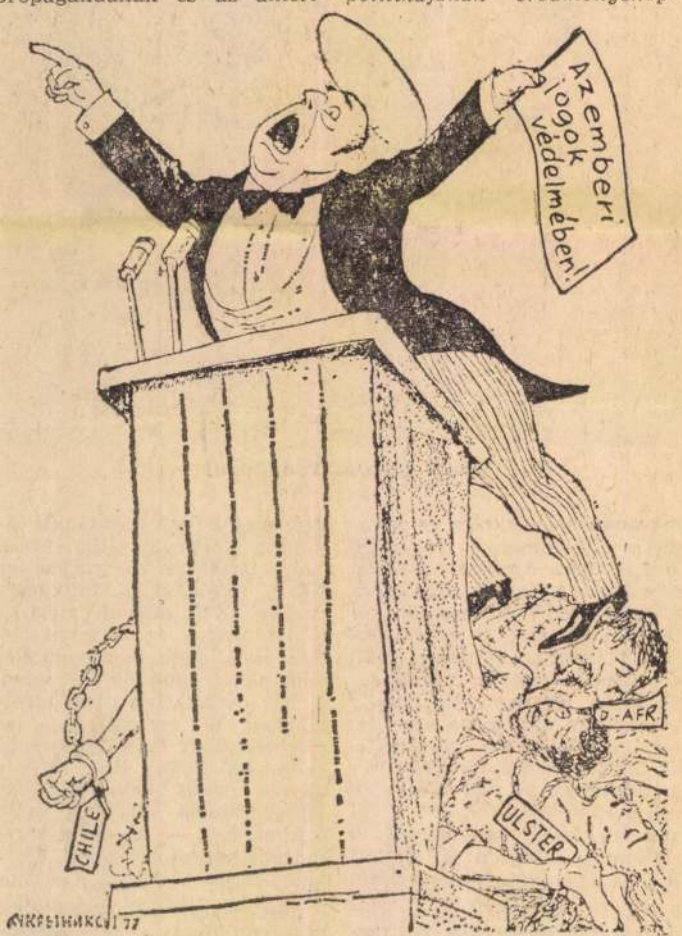

Képmutató ügyvéd *(Kukrinikszi karikatúrája)*

Megrendülten tudatjuk, hogy

Holló László

festőművész, Kosuth-díjas kiváló művész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja, Debrecen és Kiskunfélegyháza város díszpolgára

életének 89. évében 1976. augusztus 14-én elhunyt.

Szülővárosában, **Kiskunfélegyházán** temették el.

EMLÉKÉT KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK!

Magyar Képzőművészek Szövetsége és Kelet-Magyarországi Területi Szervezete

Debrecen Város Tanácsa

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Kiskunfélegyháza Város Tanácsa

HOLLÓ - LH5210

1021

AZ ALFÖLD FESTŐJE

Hazatérő parasztasszonyok:
széles ecsetvonások, izgatott előadásmód
jellemzi a művésznek ezt az
1943-ban festett képét (Bojtár Ottó felvétele)

zómák azonosítása

Ez az eljárás érdekes módon mégis a *növényi kromoszómák kutatásában* idézett elő forradalmi változást: megnyitotta az utat a kromoszómák megbízható, egyedi azonosítása felé. Egy évvel a francia kutatók eredményei után ugyanis bebizonyosodott, hogy a növényi kromoszómákon — az emlősállatokétól eltérően — a konstitutív heterokromatin *szabályszerűen* helyezkedik el, ezért a festés hatására a legtöbb kromoszóma *egyedi mintázatúvá válik*. Például a közönséges *rozs hét kromoszómapárjának* mindegyike más-más mintázatúra festődik.

A növényi kromoszómák tulajdonságának fölismerése számos, eddig megoldatlan kérdés tisztázásához nyújthat segítséget a növénygenetikai kutatásokban és a növénynemesítésben.

A hagyományos *keresztezések* lehetőségeit messze meghaladják a különféle *genetikai eljárásokéi*, mert velük akár *egyetlen* kromoszómát vagy kromoszómapárt is *hozzáadhatunk* egy másik faj kromoszómakészletéhez, s részben *ki is cserélhetjük* egymással két fajnak a kromoszómáit. Ha például a *búza* egy kromoszómapárját a *rozséval* helyettesítjük, az utódokba átvihetjük a rozs néhány kedvező tulajdonságát anélkül, hogy a búzát lényegbevágóan megváltoztatnánk. Persze az átvitel nem szó szerint értendő, vagyis nem irányított. Valójában bonyolult eljárásokkal a búza és a rozs *sejttenyészetében* különféle *kromoszóma rendellenességeket* idézünk elő, s ezek hatására a kromoszómákban változások, törések, áthelyeződések mennek végbe, közöttük *véletlenszerűen* olyanok is, amelyeket kívánunk. Eddig csak úgy következtethettünk arra, hogy az általunk kívánt kromoszómakombináció is köztük van-e, ha a sejttenyészetből *életképes növényeket neveltünk*, s megvizsgáltuk a tulajdonságaikat. A heterokromatikus festés nyomán a sejttenyészetből vett *minta alapján* azonnal, kétséget kizáróan eldönthetjük, hogy például melyik rozskromoszómapárt, azaz milyen tulajdonságokat vittünk be a búzába.

Persze ahhoz, hogy ezt megállapíthassuk, nem volt elég ismernünk minden egyes kromoszóma jellegzetes mintázatát. Tudnunk kellett azt is, hogy *miként viselkednek a kromoszómák* más növény sejtjébe kerülve, s vajon ott is megtartják-e sajátos festődésüket.

Változatlanul megy át

Előfordulhat ugyanis, hogy az utódnövények sejtjeiben a befogadó faj citoplazmája* — a másiktól némiképp eltérő biokémiai sajátságai folytán — *megváltoztatja* a másik faj átültetett kromoszómáinak festődési sajátosságait. Ha ez így van, akkor a nevezetes *Triticaléban* — amely két különböző növénynemzetséghez tartozó fajnak, a *búzának*, és a *rozsnak* hagyományos keresztezéssel létrehozott hibridje — ezt okvetlenül észre kell vennünk.

A hagyományos festési eljárással nem tapasztalhatunk számottevő különbséget a Triticale huszonegy pár kromoszómája között. A heterokromatikus festés ellenben feltűnő különbséget mutatott: *tizennégy* kromoszómapáron felismertük a *rozsra jellemző* erősen festődő szakaszokat, míg a többi *héten* — ezek a *búzából* valók — csak finom, *pontszerű* heterokromatint láthattunk. A rozsból vett és a Triticaléból származó rozskromoszómák között csak igen *csekély különbséget* találtunk. Ez a kis mintázatbeli eltérés nem tulajdonítható a búzacitoplazma hatásának, hiszen e tekintetben nagyobb különbségeket észleltünk a különféle *rozsfajták* között. Az eltérés oka az lehet, hogy a Triticale létrehozásában *több rozsfajta* vett részt.

Ezzel tehát bebizonyosodott, hogy a kromoszómák egyedi heterokromatikus mintázata olyan *állandó sajátosság*, amely rendes körülmények között *nem változik meg*, s ez módot ad a kromoszómák azonosítására még — faj és nemzetség szempontjából távoli — hibridekben is. Ennek pedig a növénynemesítésben óriási jelentősége van. Például ennek segítségével sikerült megoldani *a búza származásának rejtélyét*. Hogy miképp, arról a *következő számunkban* lesz szó.

Dr. Hadlaczky Gyula
(MTA Szegedi Biológiai Központ)

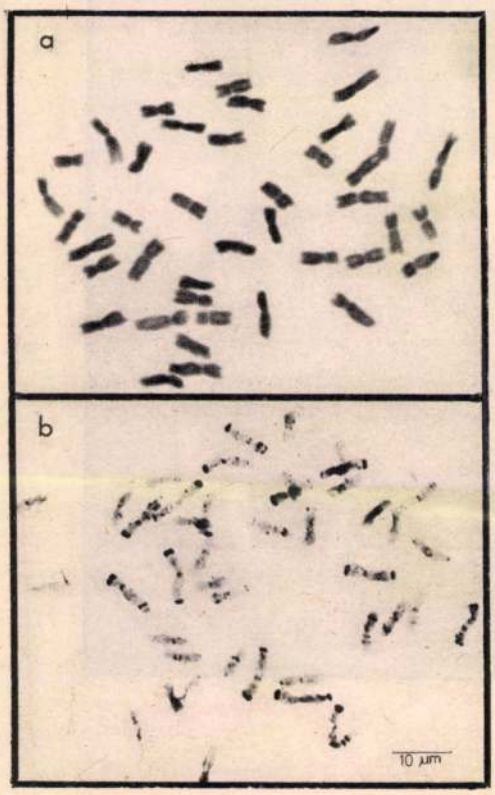

A Triticale kromoszómái hagyományos (a) és heterokromatikus (b) kromoszómafestéssel. Az utóbbin felismerhető a hét, rozsból származó kromoszómapár

A Triticaléban heterokromatikus mintázatukról felismerhetők a rozsból származó kromoszómák (A szerző felvételei)

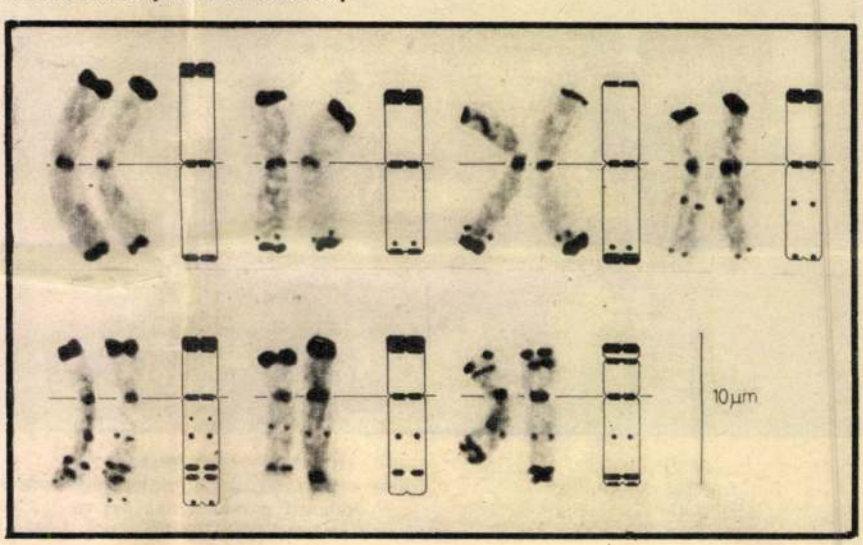

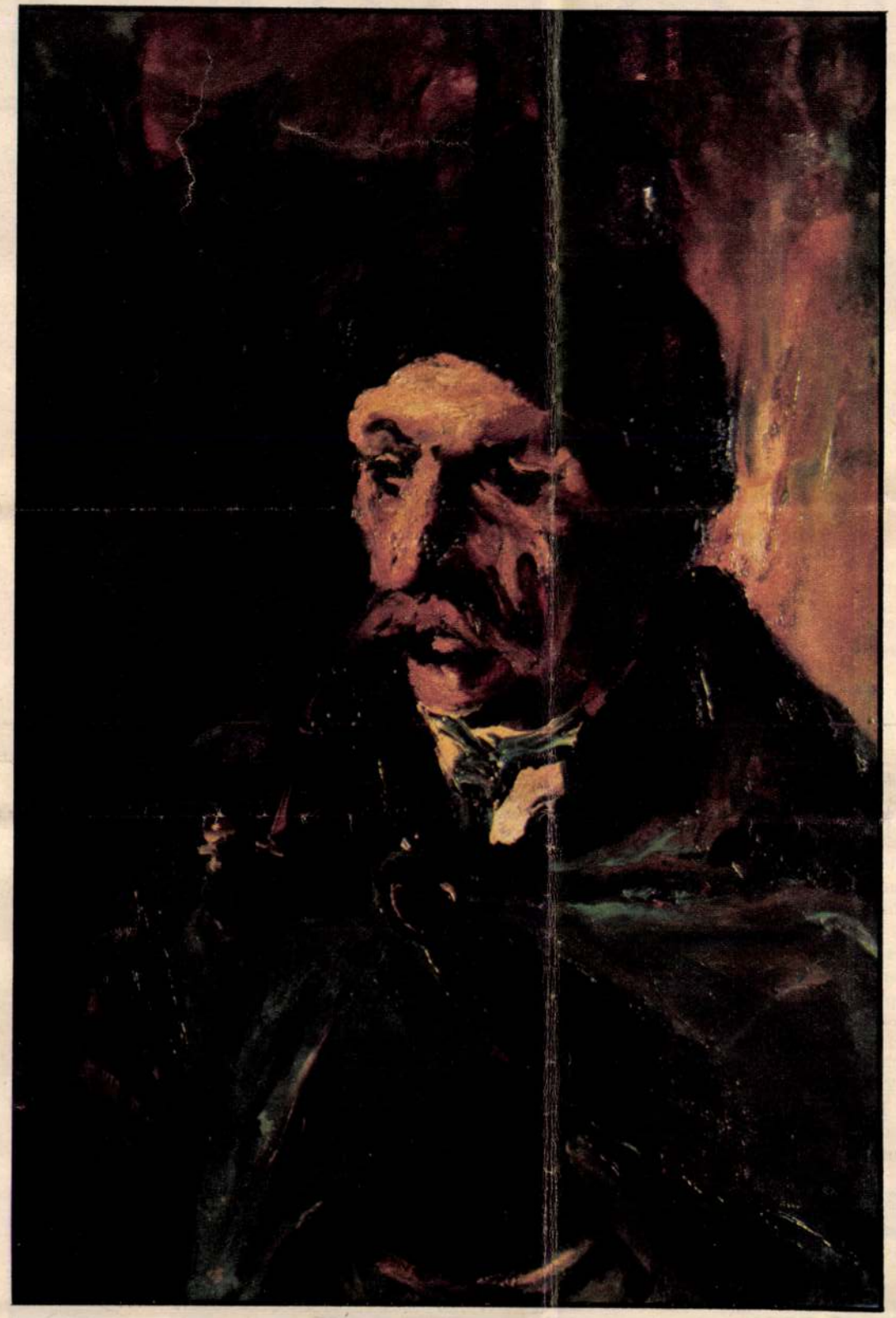

AZ ALFÖLD FESTŐJE
HOLLÓ LÁSZLÓ

Lent:
Csendélet

Vihar előtt

Egy megtört, meggyötört embertipust jelképez az 1929-ben készült Parasztfej (Bojtár Ottó felvétele)

Félegyházi kiscseléd: Holló László arcképfestő művészetének egyik korai remeke (Bojtár Ottó felvétele)

nyolcvan táblát hagyott hátra, s erről a képsorról szinte egész életét leolvashatjuk.

olló Lászlónak — hiába festette nagy erejű életképeit, portréinak, csendéleteinek egész tömegét — hosszú ideig nem volt része az elismerésben. Éppen legfőbb festői erényét, a reá oly jellemző változatosságot vetették a szemére, s persze képeinek témája, a Debrecen környéki szegényparasztság ábrázolása miatt sem vált népszerű, keresett művésszé. Komor színei a felszabadulás után sem szereztek neki sok hívet.

Csak *idős* korára vált tehetségéhez méltó módon ismertté, megbecsültté. 1961-ben a *Műcsarnokban* rendezték meg — diadalmasan nagyszabású — önálló kiállítását, s 1972-ben *Kossuth-díjjal* is kitüntették.

Noha életművét gyakran próbálják más művészek munkásságához kötni — a sötét háttérből előtörő világos foltjai miatt például *Rembrandt* és *Greco* szellemi rokonának is mondják —, Holló László festészete egységes, önálló. Úgy van, ahogy ő írta: „Én jártam a magam útját. Senkihez sem kívántam hasonlítani. Csak ennyit mondhatok a magam piktúrájáról. Én egyéni akarok lenni, és magyar!"

Születésének kilencvenedik és halálának első évfordulóján (1976. augusztus 15-én halt meg) elmondhatjuk, hogy amiképpen nem vált hazai pályatársainak epigonjává, akképpen a külföldi festőktől is csak tanult, de egyiküket sem másolta, nem utánozta. Életműve a *Munkácsy, Tornyai, Rudnay, Koszta* nevével fémjelzett *nemzeti festészetünket gazdagítja*, s őt magát halhatatlanjaink sorába emeli.

Dr. Maksay László

A természet alapjai

A »TÜKRÖN TÚLI« VILÁG

Múlt heti számunkban olvasóink megismerkedhettek néhány szimmetria-transzformációval (térbeli eltolással, elforgatással stb.). Mindegyikük úgynevezett *folytonos* transzformáció volt. Ez annyit jelent, hogy valamely helyzetből kiindulva *akármilyen kicsi* lépésekkel eljuthatunk a kívánt új helyzetbe, vagyis az átalakítást *fokozatosan* hajtjuk végre.

Vannak azonban másfajta transzformációk is, olyanok, amelyekkel kapcsolatosan nincs értelme fokozatosságról beszélni. Közülük a *tükrözések* a legnevezetesebbek. Fogjunk meg egy jobb menetes csavarodású dugóhúzót, s álljunk vele egy tükör elé! A tükörben a dugóhúzó majdnem ugyanúgy néz ki, mint a valóságban, egyetlen furcsasága az, hogy a csavarodása balmenetes *(1. ábra)*. Itt az volt a transzformáció, hogy a dugóhúzót helyettesítettük a tükörképével, vagyis az eredetileg jobbmenetes csavart egy balmenetessel. Ezt a műveletet nyilván csak egyetlen lépésben lehet végrehajtani, félig tükrözött csavarnak nincs értelme.

A tükrözésnek az a jellegzetessége, hogy ha egymás után *kétszer* hajtjuk végre a műveletet, a *kiindulási* helyzetet kapjuk vissza. Általános értelemben tükrözésnek nevezünk minden olyan transzformációt, amelynek megvan ez a tulajdonsága. Például tükrözés egy tetszés szerinti számnak —1-gyel való megszorzása; ezt nevezhetjük előjeltükrözésnek. No de maradjunk egyelőre a *térbeli* tükrözésnél!

A tértükrözésről elmondhatjuk, hogy az a *természet szimmetriája*. Ez azt jelenti, hogy ha egy testnek elkészítjük a tükörképét, az minden szempontból *egyenértékű* lesz az eredetivel. Mindkét test valódi, kézzelfogható anyagból van, csak éppen az egyik pontosan úgy néz ki, mint amilyennek a másikat látjuk a tükörben. Egyébként mindketten ugyanazoknak a fizikai, kémiai vagy éppen biológiai törvényeknek engedelmeskednek. A kétféle dugóhúzó például egyforma gyorsasággal oldódik fel kénsavban, vagy egy torony tetejéről leejtve egyforma sebességgel ér földet.

Az élettelen és az élő természetben egyaránt számos példát találunk tükörszimmetrikus testekre *(2. és 3. ábra)*. Az alacsonyabb rendű élőlényeknek általában több szimmetriasíkjuk is van, az emlősök ellenben már csak a bal—jobb szimmetriával „büszkélkedhetnek" *(4. ábra)*. Sőt, ez is csak megközelítőleg érvényes, hiszen a szívünk nagyobb részt általában bal oldalt található, s az embernek nagyobbik hányada jobbkezes, egy májunk van stb.

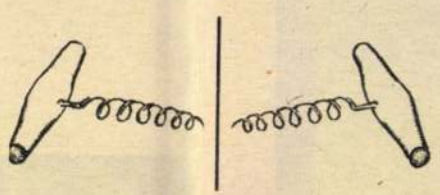

1. ábra. Egy jobbmenetes dugóhúzónak a tükörképe balmenetes

2. ábra. A hókristály több síkra nézve is tükörszimmetrikus

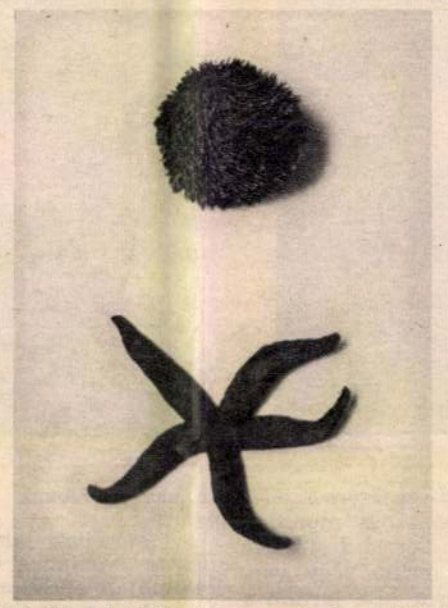

3. ábra. Az élővilágban gyakori az adott szögű elforgatásokra való szimmetria. Képünkön tengeri sün és tengeri csillag látható. (Bojtár Ottó felvételei)

Molekuláris szinten még erősebb az aszimmetria. A Földünkön található minden élőlényben csavarvonal alakú *nukleinsavak* (DNS) hordozói az öröklődésnek. Ezek a kettős spirális alakú óriásmolekulák kivétel nélkül mind *jobbmenetes* csavarodásúak!

Bizonyos molekulák tökéletesen megegyeznek a tükörképükkel *(például a vizéi, 5. ábra)*, mások azonban sehogyan sem hozhatók fedésbe a párjukkal, hiába is forgatjuk őket *(6. ábra)*. Ilyen a cukor, amely kétféle változatban létezik: az egyiket nevezhetjük „jobbkezes"-nek, a másikat pedig „balkezes"-nek. (Az eltérő elnevezésnek az az alapja, hogy ezek az anyagok a rajtuk áthaladó polarizált fény polarizációs síkját jobbra, illetve balra forgatják el.) Az élőlények molekuláris aszimmetriája alapján egyáltalán nem meglepő, hogy a szervezetek bizonyos anyagokat vagy egyáltalán nem, vagy csak sokkal nehezebben tudnak megemészteni, mint ugyanezeknek az anyagoknak a tükörképi formáját. A laboratóriumban létrehozható „balkezes" cukor mint tápanyag teljesen értéktelen az élőlények számára, a természetben előforduló „jobbkezes" azonban — jóllehet ugyanazokból az atomokból épül fel, mint a párja — tökéletesen emészthető.

Azt jelenti-e a biológiai aszimmetria, hogy a természet a jobb és a bal oldal közül valamelyiket kitünteti, előnyben részesíti? A válasz nem okvetlenül igenlő! Ha, ugyanis alkotóelemeiből olyan anyagot szintetizálunk, amely különbözik a tükörképétől, mindkét változat létrejön, mégpedig *pontosan egyenlő* mennyiségben. Ez azt mutatja, hogy az alapvető természeti törvények szimmetrikusak: egyik oldalunkat sem részesítik előnyben. Ha sikerülne megtalálnunk vagy létrehoznunk az ismert élőlények „tükörképét", ezek nyilván éppen a számunkra haszontalan anyagokat emésztenék meg, s azokat nem, amelyeket a mi szervezetünk képes felhasználni. Ezt az állítást nem tudjuk közvetlenül igazolni, mert a földi élet egyedi jelenség, balra csavarodó DNS-ű tükörképlényekkel nincs módunk kísérletezni. Közvetve azonban számos kísérlet megerősíti, hogy a természetben általában van bal—jobb szimmetria.

Mi lehet mégis az oka annak, hogy

HOLLÓ LÁSZLÓ

Az *Alföld* festője volt a most *kilencven* éve született és *egy* esztendeje elhunyt *Holló László*, mégpedig nemcsak mert ennek az országrésznek egyik jellegzetes helységében, *Kiskunfélegyházán* született, majd egy még inkább sík vidéki városban, *Debrecenben* töltötte el életének java részét — sokkal inkább azért, mert gyermekkorától fogva szinte kizárólag a *mezőknek*, a *szántóföldeknek* meg a rajtuk dolgozó *parasztoknak* és legelésző *állatoknak* a látványa kötötte le a figyelmét.

Mestere a *nagybányai* iskola egyik legkiválóbb személyisége, *Hollósy Simon* (1857—1918) volt. Tőle a művész *müncheni* iskolájában tanulta meg azt az oldott festésmódot, amellyel egy-egy táj *hangulata* hatásosan megörökíthető. Később *Párizsban* is járt, majd az *itáliai* és a *spanyol* festészetet is a helyszínen tanulmányozta — festői látásmódja mégsem változott meg. Rendre az Alföld életéről szerzett benyomásait vitte vászonra: hol *hangulatos tájképeket*, hol *drámai izzású jeleneteket* festve. (Jellemző, hogy amikor Debrecenben letelepedett, nem a városközpontban keresett magának lakást, hanem a település legszélén, az úgynevezett *Tócoskertben*, ahol közvetlen közelről figyelhette a sík vidék arculatának minden apró változását. Kis házának kertjét is *maga* művelte.)

Rápillantva az itt bemutatott *Hazatérő parasztasszonyok* című képére, fogalmat alkothatunk magunknak művészetéről. Mint láthatjuk, e művét a *vázlatos* előadásmód, a *fény* és *árnyék ellentéteinek* erőssége és a *drámai színek* jellemzik.

Miért ez a már-már hevenyészett vázlatosság?

Mint tudjuk, a múlt század közepén és végén még javarészt olyan képeket festettek, amelyeknek *minden* kis részletét gondosan kidolgozta a művész. Akár ha *leltárt* akart volna adni a világról! Ám a századforduló után feltűnő újabb nemzedék — benne Holló László is — sokkal inkább azt az *érzelmi kapcsolatot* akarta kifejezni, amely őt a világhoz köti. Tehát nem magát a látványt örökítették meg, hanem a látvány keltette *hangulatot* öntötték színbe, formába.

A *Hazatérő parasztasszonyok* a művész érett férfikorában, 1943-ban készült, akkor, amikor a férfiak a fronton harcoltak, s az asszonyoknak kellett helyt-állniuk a földeken. Holló László, aki nemcsak látta, hanem át is élte a városszéli szegények sorsát, s tanúja volt a háború borzalmainak is, széles ecsetvonásaival és izgatott előadásmódjával azt a *drámai* hangulatot akarta kifejezni, amelyet a képén megörökítendő asszonyok látványa keltett benne. A részletek aprólékos kidolgozásával ezt semmiképp sem érhette volna el — a magukra maradt, hajnaltól késő estig a földeken dolgozó nők megörökítéséhez ez a *zaklatottság* illik igazán. Ugyancsak a drámaiság kifejezése végett volt szüksége a telivér, izzó színekre, a fény és árnyék ellentétének gyakori alkalmazására.

A gyors, lendületes ecsetkezelés, a vázlatos előadásmód egyúttal a néző figyelmét is erősen *leköti:* nem engedi meg, hogy tekintetünk elkalandozzon. Holló László csak a *legfontosabb* formákat vitte vászonra, a kevésbé fontosakat elhagyta — szakkifejezéssel mondva: *alárendelte* őket tárgyának.

Ez a vázlatos ábrázolási mód arra is jó, hogy bepillantsunk a művész *munkájába*. Megfigyelhessük, hogyan kerültek a vászonra a lendületes ecsetvonások, miképpen *küzdött* mondandójának kifejezéséért a művész: milyen volt az *alkotásmódja*.

Holló Lászlónak ez a zaklatott, lendületes festői módszere persze nemcsak választott témáiból, hanem *emberi* tulajdonságaiból is fakadt. *Szenvedélyes* ember volt, heves *indulatok* munkáltak benne: mindig lázas *gyorsasággal* dolgozott.

Említettük már: Holló László képei rendre egy-egy hangulatot örökítenek meg. Vázlatossága ilyenformán az *impresszionisták* ábrázolásmódjával lehetne rokon, hiszen azok ugyancsak a pillanatnyi benyomás, a hangulat rögzítését tekintették céljuknak. Ám az ő művészete mégsem igazán impresszionista: ő ugyanis — mint láthatjuk — a *formákat eltúlozza, a színeket felfokozza*, s ezért sokkal inkább a hasonló eszközökkel dolgozó *expresszionistákkal* rokonítható. Egy zaklatott, érzelmekben gazdag embernek a *látomásait* örökítette meg — akárcsak e stílus más követői.

Portréi ugyancsak sokkal inkább egy-egy *sorsnak* a leírásai, mint a modellek pontos másai. Jól példa erre az itt is bemutatott *Parasztfej;* ez egyetlen ember arcát mutatva be egy keményen dolgozó, nehezen élő, meggyötört *típust* állít a néző elé.

Miként ez a műve — *önarcképei* is *jelképi* erejűek. Az a hányatott sorsú, szenvedélyes, gyötrődő művész jelenik meg rajtuk, aki drámai küzdelemben végzi munkáját: örökíti meg környezetét. Páratlanul sok önarcképet: öszesen *száz-*

A művész önarckép-sorozatának két jellegzetes — éppen vázlatosságában oly kifejező — darabja

1021

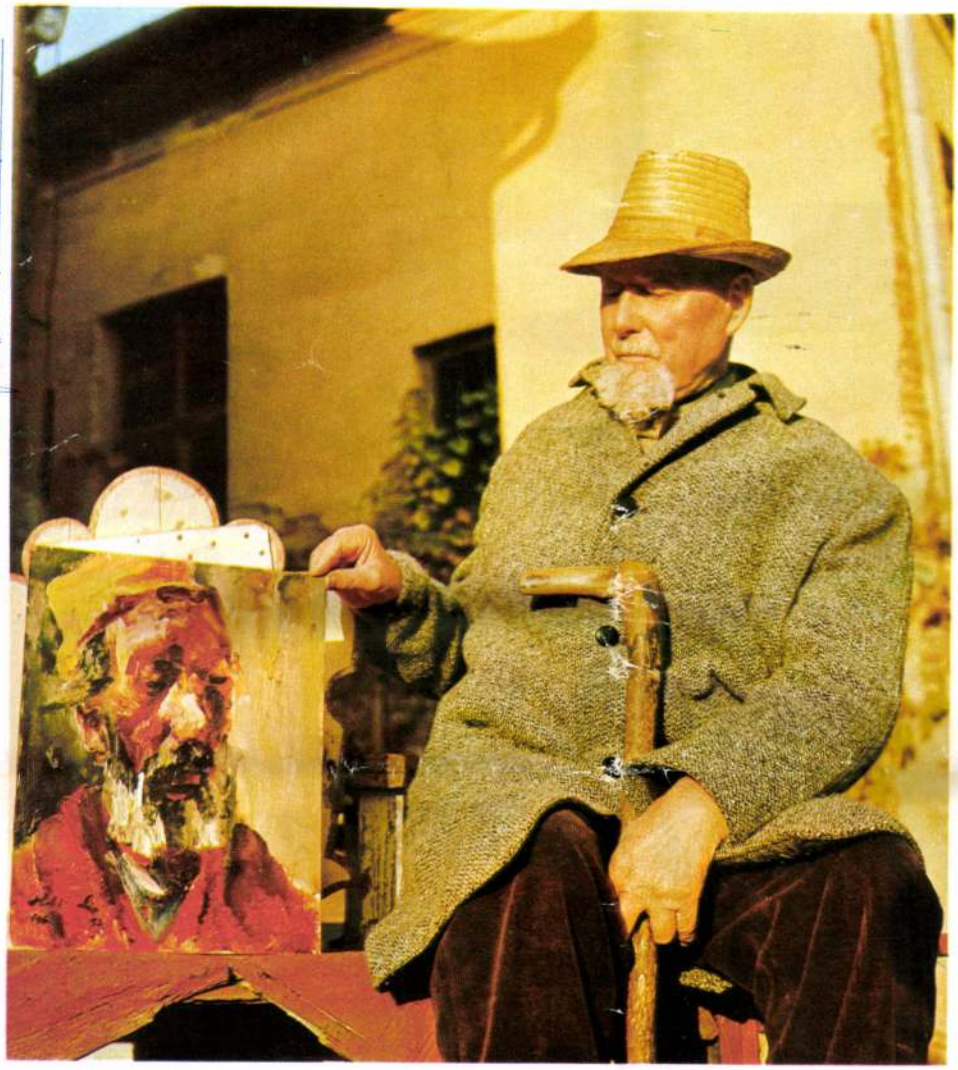

Holló László, önarcképpel (fotó: Vencsellei István)

Szabóék háza Dadán, 1960

A kertben

Virágcsendélet, 1966

Lakodalmasok, 1940

Csendélet gyümölcsökkel, 1975

Vázlat a Krematórium freskójához

Dadai akt, 1934

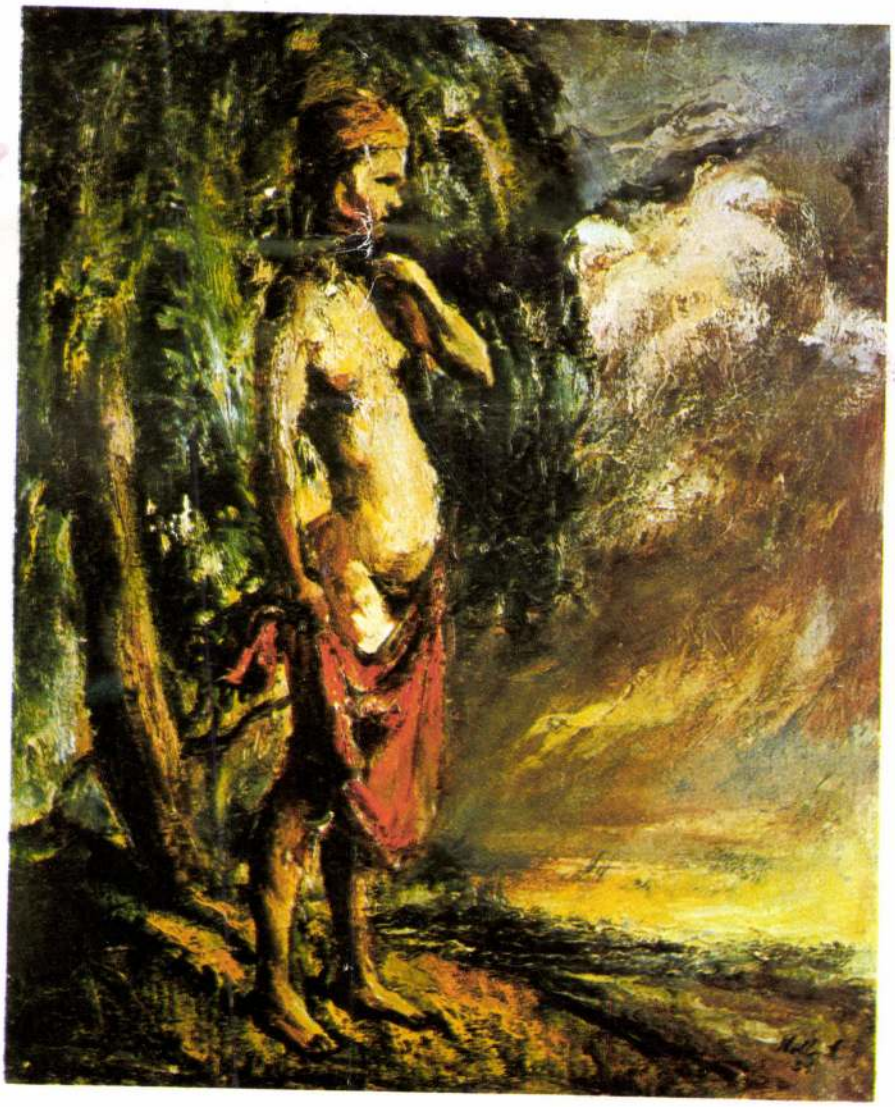

Hazatérők, 1968

Önarckép

Önarckép

Dadai ház

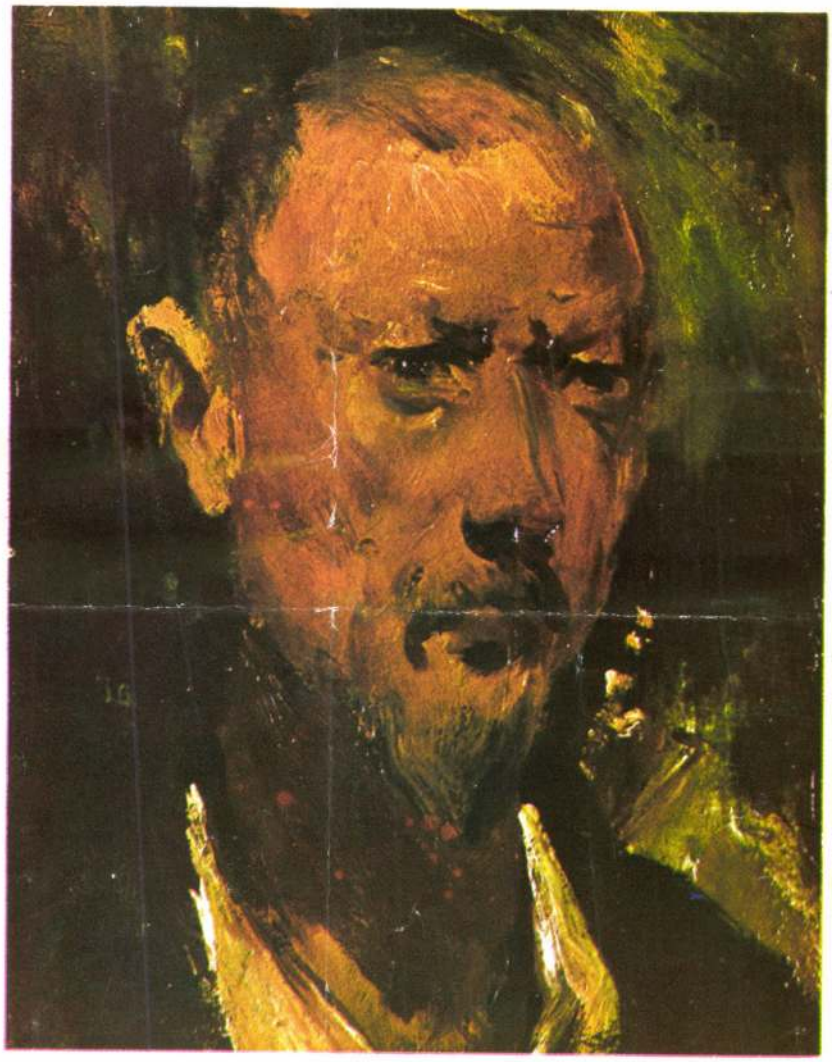

Önarckép gyöngyvirággal, 1932

Tisza néni, 1934

Iskolások, 1929

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 3
Alföld

Akt, 1912

Rőzsehordó asszony, 1925

Tél. 1964

KIÁLLÍTÁS ELŐTT

Alkalmi riport a 80 éves Holló Lászlóval

TULAJDONKÉPPEN CSAK MI, feszengő látogatók vagyunk alkalmian ünnepélyesek, ez a kemény öregember éppoly természetes egykedvűséggel viseli ma a körülötte nyüzsgő elismerést, mint előtte évtizedekig az állhatatos közönyt. Négyen is összefutunk újságírók a Debrecen-széli műteremben — egész spontán kis sajtóértekezlet, emelkedett kérdésekkel, fényképezőgép kattogással és ügybuzgó tv-filmesekkel — de az esemény, *Holló László* Kossuth-díjas festőművész 80. születésnapja és a ma délben megnyíló, Ernst múzeumi nagy kiállítása mindenkit jobban felvillanyoz, mint magát az ünnepeltet. Gesztusai, szavai éppoly hétköznapian otthonosak a vele foglalkozó társaság közepén, mint az, hogy szokott fakó kordbársony öltönyében fogad; nem is fogad, csak beszélget.

A legutóbbi tíz évben persze megszokhatta a nyilvános sikereket, Munkácsy- és Kossuth-díj, érdemes művészi cím és kiállítások, dicsérő kritikák és vásárlások tehették közömbössé a látványos dicsőség iránt. De aki hallja, hogyan beszél életéről, s nagyjából megismeri ezt az életet, ráébred, hogy inkább a megelőző hét évtized tette befelé nézővé, önmagát mérővé, azok az évek, amelyekre semmi sem jutott a mostani sikerözönből.

Erről érdemes talán most részletesen írni, nem művészi fejlődéséről. Két önálló könyv tárgyalja munkásságát, katalógus-előszavak és tanulmányok, bírálatok és cikkek foglalkoztak a legutóbbi években festészetével, megvitatva, hogy népi realista-e vagy sem, kapcsolódik-e az alföldi iskolához vagy nem, mennyiben hatottak rá a modern európai hagyományok, milyen jelentősége van grafikai alkotásainak és mi a mondanivalója önarcképeinek. Ezeket ki-ki ellenőrizheti most az Ernst Múzeum kiállításán, arra azonban csak közvetett és szemérmes választ kaphat, hogyan élte festőként és emberként nehéz életét —, a nagyközönség számára még mindig ismeretlen életét — a népi realizmus és a modern európai hagyományok, a grafikák és az önarcképek művésze.

— *Székely Bertalantól nagyon sokat tanultam.* — Már művésznövendék-élményeinél tart, már mesélt kiskunfélegyházi gyerekkoráról, diákcsínyjeiről, amikor ez a mondat megadja nyolcvan évének igazi mértékét; élményei az újkori magyar művészet legelső nagy generációjával is összekötik. *Szinyei Merse* megdicsérte egy vázlatát, *Csontváryval* találkozott Münchenben, igazi mestere *Hollósy Simon* volt. A mester müncheni szabadiskoláján s Técsőn, az iskola nyári telepén vált igazi művésszé, Hollósyról beszél hát a legtöbbet és a legszívesebben. Közben elmond egy-egy történetet Rippl-Rónairól, korábbi tanáráról, Révész Imréről — érdekes riportalany lenne akkor is, ha nem festene, ha csak emlékezne —, legtöbbet azonban Hollósyról szól, Hollósy tanítási módszereiről, Hollósy vonósnégyeséről, Hollósy alkotói vívódásairól.

— Hollósy a végén azt mondta: én már többet nem adhatok magának, most már menjen Párizsba, ha tud.

SZERENCSÉJE VOLT, ösztöndíjat kapott, mehetett. A kiskunfélegyházi igazgató-tanár fia, a pesti Mintarajziskola volt növendéke, Hollósy Simon követője megismerte mindazt a modern európai művészet akkori fővárosában, ami újnak számított a tízes évek festészetében.

— Cézanne műveit nagyon szerettem, Van Goghot is csak műveiből ismerhe[tem] már, de Matisse-hoz többször elmentem megnézni, hogyan korrigál.

Aztán, néhány év múltán, néhány kezdeti párizsi siker után hazajött, s a világháború végképp itthon tartotta. Debrecenben lett rajztanár, s örökre az alföldi vá-

Önarckép 1963-ból.

rosban maradt. Háborús nyomor, nehéz tanítás, betegség, nyugdíj és lassú felépülés következett, s csak ezután, a húszas években kezdett igazán festeni. Nem egészen úgy, ahogy Párizsban látta —, „csak azt tudtam festeni, ami bennem élt" — de egészen másként, ahogy várták tőle. Kialakuló izgatott stílusa, nyers nyugtalansága idegen volt még a fővárosnak is, hát még a művészetet akkor alig értő Debrecennek. Közönsége, kritikusa alig akadt, megrendelői, vásárlói még alig sem.

— Gömbös idején, a szanáláskor elvesztettem a nyugdíjamat. Végképp magunkra voltunk utalva.

Magukra, vagyis a kertre, amelyben dolgoztak, s amely egyetlen igazi megélhetési forrása volt évekig Holló Lászlónak. Nehéz lenne ma már beleélni magát a kívülállónak ebbe a helyzetbe: a modern művészet központjából kikerülni a debreceni homok szélére, a kezdeti sikerekből kiszorulni a meg nem értés ismeretlenségébe, az ösztöndíj bizonyosságából belezuhanni az anyagi bizonytalanságba. Holló Lászlóról mostanában sokat fr[ag]nak, beszélnek. De — [em]lékeztetünk rá — tíz évvel ez[előtt] akkor hetven esztendős [mester] majdnem hog[y] megfelel[ő] ző és a kritik[a] Közismer[t] rú között ott[hon] utalt össz[e] vásárlóközönsé[g] hatékony[ság] fővárosban, ha[gyo]ményektő[l] alig jutottak gazdasági[lag] szokványosnak hézkesség[ét] kérdésre, hogy tékonyság[ára] lítását tartja az ipari [ter]nek, ezt a me[g]- a különb[ség] kaptuk: megfelelő[en] A kutató[munka] — A Könyve[s] témákban ban együtt állí[t]- mekkel s Hollósy és tan[ít]- kidolgoz[ta] kerem volt.

— Mégis, mi sőbbi években a ka után még fes[t]- dő alkotáshoz?

A KÉRDÉS szokványosan ha[ng]- lasz ugyancsak szavak, hangzatos[ak] ságok helyett ked[ves] rok szelíd bölcses[ség]- ló:

— A két nagya[nyám] szívet, másiktól ki[ta]- tem.

— És a cél?

— Diákkoromba[n] csodáltam és rajzo[lt]- sen kavargó, gyöny[örű]- zi piacot. Már akkor éreztem, hogy ezt a szépséget kell megfestenem. Ma már tudom, hogy teljességgel ez sohasem sikerül, de próbálom azóta is.

S „próbálgatás" közben, nehéz fizikai munka, második háború közben megfestett sok mindent. Feszülő színeivel megfestette saját elégedetlenségét és küzdelmeit, megfestette másokét, általános érvénnyel. Saját, ritka derűjével mások küszködésének értelmét, célját. Derűje is, küszködése is korláttalan, színvilága, izgatott rajza, harsány ellentétei nem tűrnek fegyelmet, robbannak.

— Apámból mindig kitört az elégedetlenség, az indulat. Én mindig magamba fojtottam.

És képeibe, amelyeknek indulatát sokáig táplálta egyéni élete. A felszabadulás után ugyan nemes anyagi és erkölcsi gesztussal segítette Holló Lászlót az új ország, de aztán — mint annyi mását — félreértették művészetét. Az ötvenes esztendők anyagi bősége nem sokban különbözött a húszas—harmincas évekétől a debreceni Margit utcában.

— Sok időt, több tíz évet elveszítettem. — Nem panasz ez már, csak megállapítás. Csendes tény, ahogy azzá vált az utolsó tíz év jóra fordulása. Ez a tíz év sem látványos happy end, nem a mesék mindent feledtető megoldása, nem a díjak, a dicséretek a legfontosabbak, inkább nyugodt munkaalkalom. Ezt igényli ma is leginkább az idős művész, kihasználva az időt, 80 évesen, betegségből felépülten is fest, dolgozik, ha teheti, járja a vidéket, halászokról, parasztokról készít vázlatokat és újabb képeket, a régi elevenséggel. Környezete, kedves, megértő felesége, hivatalos s spontán segítői, barátai könnyítik munkáját. Ez a lényege, a munka az értelme mostani éveinek is.

VALÓBAN EZ A LÉNYEG, nem az látványos sikerek, nem az ünnepélyes alkalmak. Ámbár — nyugodt, munkás életét látva — a beszélgetés végén csak ilyen kerek alkalmakat kívánhattunk Holló Lászlónak.

Rózsa Gyula

Franci[a]- ország é[s] között f[ő]- július 5 nemzetk[özi] *Alekszej* szervező[bi]- pénteki az idei hívtak *Marcell* nemzetk[özi] között Az filmfes[zt]- állni: [a]

Minisztériumok és ipari kutatók

Egy éve az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, illetve a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnál működő szakbizottságok elvi, előkészítő munkája alapján a termelési minisztériumok, illetve trösztök megkezdték az ipari kutatóintézetek felső irányításának gyakorlati reformját. Ez a reform összhangban áll az új mechanizmus irányelveivel. Sürgős megkezdése indokolt. A tudomány ma már az ipar kenyere, fejlesztésében nem nélkülözheti a kutatási eredményeket. Az ipari kutatóintézeteknél biztosított szellemi és anyagi kapacitásokhoz képest — néhány kivételtől eltekintve — a várt eredményeket illetően bizonyos elmaradást kell pótolni. A kutatóintézeteknek szinte menet közben kell felugraniuk az ipar „vonatára", de nemcsak utaznak ezzel a vonattal, hanem helyet is kell foglalniuk a vezetőfülkében...

Most ezt az „ugrást" készítik elő nagy ütemben a minisztériumok, trösztök és országos vállalatok. A feladat tulajdonképpen nem új, hiszen a cél érdekében már eddig is sokféle intézkedés született, ismeretes, milyen nagy számú, úgynevezett koordináló bizottság működött, hogy elősegítse az ipari kutatások összhangját a termeléssel. Az ipar és a kutatóintézetek közvetlen „üzleti" kapcsolataival azonban jobban és egyszerűbben oldják meg ezt a feladatot. Egy ipari vállalat általában 2—4 évre előre tekintve „egyből" megmondja, milyen tudományos segítségre volna prompt szüksége. A táv tehát rövid és az ipari kutatás tárgya, tematikája ez esetben adott gyártmányokra, technológiai eljárásokra stb. összpontosulhat. Nyilvánvaló, hogy a leghatékonyabb együttműködést a gyárak, üzemek és a kutatóintézetek közvetlen szerződéses kapcsolatai eredményezhetik.

Az ipar *távlati fejlesztése* azonban már más lapra tartozik. Közvetlen kapcsolatban áll a tudományok nemzetközi fejlődésével, amelyeknek eredményei nem csak egy-egy vállalat és üzem, hanem egész iparágak strukturális fejlődését határozhatják meg. Sőt előfordulhat, hogy túllépi iparágak, tárcák kereteit is. Ebből következik, hogy a távlati fejlesztési célok tekintetében magasabb szinten kell összefogni és munkára serkenteni az erőket. Az ipar jövőjének műhelye, ahol előrelátó, tervszerű fejlesztési munka folyik, továbbra is a minisztérium, illetve a több tárcát érdeklő műszaki-fejlesztési és tudományos feladatok megoldásában a minisztériumok és velük egy [illegible] az OMFB. E szervek arra feladatot kell megoldani, de éppen ezért kell megreformálni az ipari tudományok irányítását.

Persze ahány ház, annyi szokás, mert figyelembe kell venni — ez is a reformhoz tartozó új vonás — a termelési sajátosságokat. Míg például az Építésügyi Minisztérium sajátossága az, hogy vállalatai közül az építkezéseken nemigen lehet kutatni és kísérletezni, a Nehézipari Minisztérium vagy a KGM egyes vállalatainál már inkább. Az egyes iparági sajátosságok határozzák meg az új szervezési formákat is, egyszóval a reform nem uniformizál, ellenkezőleg, a tudományszervezés tevékenységét alárendeli a célnak.

Ebben az Építésügyi Minisztérium jár elöl. Míg korábban a kutatás tervezésével és irányításával jóformán csak a műszaki-fejlesztési főosztály foglalkozott, ma már ez a munka és feladat igénybe veszi a minisztérium szinte egész apparátusát. Egy-egy kiemelt ágazati program megvalósításáért a tudományos kutatást is beleértve, fő felelősek a miniszterhelyettesek. A döntések előkészítését kis létszámú bizottságok végzik, de részt vesz ebben több vezető kutató, s a témától, érdekeltségtől függően a tárcán belüli és azon kívüli megfelelő hatáskörökkel rendelkezők s — szükség szerint — az együttműködő tárcák képviselői is. Ezek a bizottságok úgynevezett hálótervek alapján dolgoznak. A hálóterv végeredményben azoknak az eseményeknek gondos megtervezését és számbavételét jelzi, amelyeknek a cél eléréséhez meg kell történniük. Konkrétan meghatározzák, milyen népgazdasági célok érdekében valósítsák meg a teljes összhangot a tudományos kutatásokkal; a rendelkezésre álló anyagi és szellemi kapacitásból mennyi szükséges a kiválasztott tudományos feladatok megoldásához, s ehhez céltudatosan kihasználják a kínálkozó nemzetközi együttműködés lehetőségeit is.

Ez — durván — az, Építésügyi Minisztérium tudományszervezési „modellje", amely igen elevenen működik. A leglényegesebb, hogy *megteremtették a különféle kutatóintézeti és ipari érdekeltségek kialakulásának viszonylag szabad játékát.* Ugyanezt nem mondhatjuk el ilyen határozottan például ott, ahol a tudomány irányítását trösztök végzik. A tröszt keretén belül ma még általában nincs kellőképpen biztosítva a partnerek, a kutatóintézet, mint szállító és az egyes gyárak, mint rendelők függetlensége.

Szerződések minden szinten

[illegible] állam évi dotációja, [illegible] tudományos kutatások [illegible]e fordít, arányaiban [illegible]a nemzetközi mércének. [illegible]t azonban, hogy a ki[illegible]zegek felhasználásának [illegible]*sága* elmaradt a követel[illegible]l, ez eddig általában [illegible] mechanizmusunk ne[illegible]ével függött össze. A ha[illegible]g fokozására vezették be [illegible]kutatás minden szintjén [illegible]ő érdekeknek jobban [illegible] *szerződéses rendszert.* [illegible]intézet a rövid lejáratú [illegible]n a gyárakkal és üze[illegible]zerződik, a távlati témák [illegible]sára pedig a miniszté[illegible]riummal. Szerződések segítségével támogatja a minisztérium azokat a kutatásokat is, amelyek nem közvetlenül az ipar, hanem inkább az adott kutatóintézet fejlesztését szolgálják. E szerződések sem készülnek azonban egy kaptafára, sőt. Döntően a szerződések jellegén keresztül lehet *konkrétan* érvényesíteni a különböző szintű — közvetlen ipari, távlati műszaki-fejlesztési és alapkutatási jellegű — tudományos munka különleges feltételeit. A minisztériumokból kiinduló egységes és átfogó tudományszervezési elvek tehát következetesen érvényesülnek az ipari kutatás finanszírozásában is.

A szerződésekben rögzítik, hogy *mit* szállítson, *milyen áron* és *mennyi idő alatt* a tudomány. A szerződések általában minden szinten arra irányulnak, hogy az ipari kutatóintézetek ne tanulmányokat — bár olykor erre is szükség lehet —, hanem *iparilag alkalmazható kutatási eredményeket* szállítsanak. Az effajta munkának már vannak előfutárai. Nem egy ipari tudományos kutatóintézet már ma is arra törekszik, hogy a kutatások eredményeit a gyarban, az üzemben a gyakorlati szakemberekkel együttműködve, működés közben adja át.

E területen azonban még sok a tennivaló A legfontosabb ezek közül, hogy a minisztériumok egységesebben és a mainál hatékonyabban *ösztönözzék a tudományos kutatókat a kutatóintézeti eredmények gyakorlati bevezetésére.* Ahol ez megvalósul, szép eredmények születnek. Az építőiparban például az ÉTI-nél 15 000 —20 000 forintos célprémiumokat adnak, s azt is lehetővé tették, hogy a fel nem használt jutalmazási kereteket átvigyék a következő évre. Ezzel egyúttal azt is elérték, hogy a kutatók ésszerűbb határidőket vállaltak, s hogy igen intenzíven vettek részt, segítettek a kutatási eredmények gyakorlati megvalósításában.

A tudomány mint vállalkozás

Az ipari kutatások ilyen *vállalkozásszerű* fejlesztése azzal jár, hogy a nagyobb jelentőségű témáknál a tárcák szerződést ajánljanak fel akadémiai intézeteknek is, amelyek tudvalevően változatlanul központi költségvetésből fedezik az alapkutatások költségeit. Tekintve, hogy az akadémiai intézetek fő feladata a jövőben is az alapkutatás, számolni kell azzal a veszéllyel, hogy az ipari kutatások elszakadnak az akadémiai szintű kutatásoktól, holott az egyik fontos cél éppen kapcsolataik, együttműködésük erősítése lenne. A minisztériumok feladata az ipari kutatók és az alaptudományos kutatást végző intézetek kapcsolatainak ápolása, ez nyilvánvaló; de nemcsak feladatuk, hanem érdekük is, hiszen ahhoz, hogy magasabb műszaki színvonalú, kulturáltabb ipari termelést fejlesszenek ki, ahhoz a természettudományokon túl valamennyi tudomány, a társadalomtudományok közül például különösen a közgazdaságtudomány nagymértékű támogatására is szükségük lesz.

Szluka Emil

Sajtóértekezlet a moszkvai filmfesztiválról

[illegible]aország, India, Magyar[illegible]s Lengyelország az elsők [illegible]ogadta el a meghívást a [illegible]-én kezdődő V. moszkvai [illegible]özi filmfesztiválra. Mint [illegible] *Romanov*, a filmfesztivál [illegible] bizottságának elnöke [illegible] sajtóértekezletén közölte, [illegible] fesztiválra 116 országot [illegible]meg. *Claudia Cardinale* és [illegible]*o Mastroianni* is a nagy [illegible]közi találkozó vendégei [illegible] lesz.

[illegible]V. moszkvai nemzetközi [illegible]ztivál három részből fog [illegible]a játékfilmek, a dokumentumfilmek és a gyermekfilmek fesztiváljából. Egy fődíjat, négy arany- és tizenkét ezüstdíjat ítél oda a nemzetközi zsüri, Az idén 24-ben állapították meg a döntőbe kerülő játékfilmek számát, amelyek ezúttal is a hatezer nézőt befogadó Kongresszusi Palotában kerülnek vetítésre.

Nyomban a kéthetes moszkvai fesztivál után, július 21-én, Leningrádban nemzetközi tanácskozás kezdődik, amelynek témája: Az októberi forradalom eszméinek hatása a világ filmművészetére.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET

1957 MÁR 4

1021

Magyar Nemzet

Holló László kiállítása
az Ernst Múzeumban

A nyolcvanéves *Holló* László jubileumi kiállítása nemcsak visszatekintés egy életműre, hanem a magyar művészet egy egész korszakának számvetése is. A debreceni művész az elmúlt esztendők alatt — művészi pályájának szinte már lezárt évtizedei után — lépett ki szűkebb hazájából, hogy a magyar piktúra figyelemre méltó és tágabb igényű szintézisét vonultassa be a köztudatba.

Ez a nagyszabású és kései jelentkezés hat esztendővel ezelőtt történt. Most, mikor már ismerősként látogatunk el újabb kiállítására, az *ökonomikusabb rendezésű* tárlat meggyőzőbb és arányosabb életművet mutat, az értékelés is arányosabb lehet.

Ha meggondoljuk, hogy Holló sajátos stílusa *már a húszas évek elején készen állt*, és azóta öntörvényű módon fejlődött, akkor eleve föl kell adnunk azt az elképzelést, hogy a művész az alföldi mesterek első nagy generációja után, azoknak mintegy újbóli összefoglalójaként alkotta műveit. Holló ugyanannak a nemzedéknek a tagja, mint amelyik Tornyait, Rudnayt és Kosztát adta a magyar festészetnek, problémái is hasonlóak, de nem Tornyaitól, Rudnaytól és Kosztától valók, hanem a korszak és a szűkebb környezet hasonlóságából származtak. Ennek a világnak az egyik határköve a múltban: Munkácsy. A többi határkő a század első felének expresszív törekvései közül került ki; — a német expresszionisták, a francia Soutine, és természetesen a hazai határkövek; az Alföld, Holló esetében: Debrecen világa.

A katalógus előszót író *Koczogh* Ákos így jellemzi e határkövek közti terület lehetőségeit: »Sajátosan magyar expresszivitás ez, semmi köze a némethez, s ezt éppen a magyar táj, az a tiszamenti, a debreceni, közelebbről tócóskerti világ teszi azzá, mely reflexiókra, bíráló állásfoglalásra kényszeríti akkor is, ha csonttá soványodott szántó lovakban, munkából hazatérő asszonyokban a gyötrelmes szenvedést fogalmazza meg, s gyümölcsökben, korsókban, vagy éppen disznóölésben, aktokban, lakodalmasokban az élet derűsebb perceit. A német expresszionizmus igen gyakran spekulatív, száraz, valóságtól elszakadt, Hollóé viszont szuggesztív, közvetlen, életbő, szinte kíméletlenül drasztikus.«

Vajon nem túlságosan sommás ítélet ez, nem túlságosan a »tócoskerti expresszionizmus« feltételezett kategóriájába osztályozza Holló művészetét? Ha a kiállítást végigtekintjük, meglepve vehetjük észre, hogy *Hollót mennyi kapcsolat fűzi az európai festészet szuggesztív teljesítményeihez is*, Greco bűnbánó Magdolnáihoz, a Brücke-csoport szimbolikus jelentésű Biblia-jeleneteihez, a szegények és megalázottak lázadó hangú bemutatóinak széles nemzetközi táborához. Aligha feltételezhető, hogy Holló a Szent István életéből vett jeleneteket, vagy Szent Antal megkísértésének kompozícióját csak a magyar, a Tiszamenti, a debreceni, stb. szűkítésben értelmezte volna. E mitikus jelenetek és mitikus személyek bemutatása olyanfajta *jelképes* azonosulás, amit a századforduló nagy művészei teremtettek meg valami profánabb mondanivaló tolmácsolására, és amely a Krisztus-fejű önarcképek, *az igaz ügyet vállaló művészvallomások* sorozatát ihlette később Európa-szerte.

Holló László sajátos hangú művészetét az Alföld feszültségei és izzó klímája érlelték festői látomásokká, de ha követni akarjuk e képek belső logikáját, akkor túl kell néznünk Debrecen határán. Csak a jelképi kifejezés egyetemesebb törvényeit és a magyar táj, a magyar kultúra távolabbról eredő és tovább élő romantikáját együttesen szemlélve rakhatjuk össze sikerrel e művészet mozaikköveit. És itt bontakozik ki a század első felére jellemző magyar — vagy még inkább: alföldi — sajátosság is: — a korszerű, a városi polgárosodásban kialakult lélektani mélységű és jelzésekre szorítkozó szűkszavúság megérzése egy olyan környezetben, amely a romantikus pátosz, a sivár monotónia, a lelkesedés és a közöny drámai ellentétei között hányódott.

Az intuitív érzékenységgel megsejtett korszerűség ebben a fojtó környezetben valóban sajátos hangot talált, hogy kifejezhesse magát: — a *lélektani mélység helyett harsány drámaiságot*, a jelképszerű szűkszavúság helyett az eszközök brutális egyszerűségét és elnagyolását választotta. Nem a képen szereplő kulturális örökség változik át így expresszív tartalmú mondanivalóvá, hanem maga a kép — anyagával, zsíros festékörvényeivel és zord atmoszférájával együtt. Van valami megdöbbentő ebben a metamorfózisban — a század első felében az Alföldön élő magyar művész számára a festészet nem valami kész dolognak a megfogalmazása volt, hanem *a semmiből valamit teremtő* kétségbeesett kísérlet, vajúdó, kultúrát teremteni akaró lázadás.

Így válik érthetővé Holló László képeinek indulata is, a már-már öncélúnak tetsző drámaiság, a színek és formák agresszív örvénylése. Békétlen művészet ez, és nem találhat békét az esztétikai megoldottság hűvösebb tartományában sem — sorsa olyan, mint a purgatóriumban senyvedőké, akik félnek a szabadulástól és nem választanák cserébe a mennyországot. Nem választanák, mert úgy éreznék, hogy ezzel elárulják azt a szűkebb világot, amely otthonukul adatott. És így értjük meg Holló nagy hatását és fokozódó népszerűségét is. Ez a festészet, amely a *hűség* miatt lemondott a megbékélésről, joggal számíthat etikus tettnek.

Perneczky Géza

veszünk
endezésében

zombathelyen

esetleg részt nem vevő testvérpártokkal egyaránt.

Komócsin Zoltán beszéde befejező részében az európai béke és biztonság szempontjából különleges jelentőségű német kérdésről szólt, s aláhúzta, hogy *az európai béke és biztonság elengedhetetlen követelménye a kontinensünkön kialakult helyzet tudomásulvétele és elismerése minden állam részéről.*

— A Magyar Szocialista Munkáspárt és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elvi alapokon nyugvó külpolitikája eredményes volt az elmúlt tíz esztendőben, s eredményes lesz az elkövetkezendő évek feladatainak megoldásában is. Az elmúlt időszak fontos tanulsága, hogy előbb utóbb minden célunkat elérjük, ha szilárdan kitartunk elveink, szövetségeseink, a proletár internacionalizmussal összhangban álló nemzeti érdekeink mellett — fejezte be beszédét.

Kisházi Ödön:

Kialakult az új, szocialista ember típusa

A gyűlésen felszólalt *Kisházi Ödön*, az Elnöki Tanács elnökhelyettese, Vas megye képviselőjelöltje.

Beszéde elején visszatekintett a felszabadulás előtti időszakra, amikor a dolgozó emberek életét a jogfosztottság és a létbizonytalanság jellemezte.

— Az akkori társadalmi viszonyok nem tették lehetővé, hogy a gyárak, földek népe emberi, politikai jogait érvényesítse — mondotta. — A felszabadulástól napjainkig hazánk népe szorgos munkával, számos nehézséget leküzdve, kimagasló eredményeket ért el. Megszűnt minden kiváltság s a jobb jövőért vívott harcban *kialakult az új, szocialista ember típusa.*

Részletesen szólt ezután a népgazdaság különböző ágaiban bekövetkezett fejlődésről, és az életszínvonal alakulásával összefüggésben rámutatott arra, hogy a múlt évben bevezetett ár- és bérintézkedésekkel kapcsolatos aggodalmak alaptalannak bizonyultak. *Tavaly ugyanis tovább emelkedett az életszínvonal, ami például több mint egymillió dolgozó fizetésének emelésében, a családi pótlék növelésében, a legalacsonyabb nyugdíjak rendezésében jutott kifejezésre.* Népgazdasági terveink biztosítják az életviszonyok további javulását mindenki számára, aki becsületes úton dolgozik.

Beszéde végén kifejezte meggyőződését, hogy Vas megye dolgozó népe, munkások, parasztok és értelmiségiek — akiket nyolc éven át képviselt a parlamentben, s akiknek újból bizalmát kéri — magukénak vallják a párt politikáját, a Hazafias Népfront céljait.

Nagy Józsefné:

A nőknek mindig nagy szerepük volt a béke védelmében

Munkások, Budapest III. kerületi üzemeinek dolgozói, Óbuda lakói választási nagygyűlésen találkoztak Nagy Józsefné könnyűipari miniszterrel és képviselőjelöltjükkel, Beresztóczy Miklóssal, a parlament alelnökével. Ismerősként üdvözölték egymást a gyűlés előadói és a választópolgárok, hiszen gyakran találkoztak. Nagy Józsefné miniszterasszonyt régi szálak fűzik Óbudához; az ünnepi gyűlésen megjelentek között volt munkatársait, szaktársait, az Óbudai Textilgyár dolgozóit is üdvözölhette. Mint könnyűipari miniszter jól ismeri az óbudai textilgyárak eredményeit, gondjait, a munkások, s főleg a nőket érintő problémákat. Az ő szavához kapcsolódott Beresztóczy Miklós is, amikor az emberi boldogulás, jólét kérdését a világpolitika tükrében vizsgálta. A Vietnam elleni amerikai agressziót igen szemléletesen a huliganizmushoz hasonlította. Huliganizmus — mondotta — az, ha gyengébbet támadnak meg valamilyen sötét sikátorban, bántalmazni kezdik és azt mondják neki: addig nem hagyjuk abba a verést, amíg nem adod oda mindenedet.

sek egész sorát. Programunk hitelét még csak fokozza, hogy gyors ütemben fogtunk hozzá ezek megvalósításához. A IX. kongresszus óta még csak három hónap telt el, s máris sok minden történt. Megelégedéssel nyugtázhatjuk, hogy sikeresen befejeztük a harmadik ötéves terv első évét, s az elmúlt esztendőben a nemzeti jövedelem több mint 6 százalékkal emelkedett. A gyermekgondozási segélyt, amely november végén még csak javaslat volt, ma már érvényes, életbe lépett jogszabály biztosítja. Egyedül ennek az intézkedésnek kapcsán mintegy félmilliárdos támogatást kapnak egy év alatt a dolgozó anyák. A gyors intézkedést, államunk sokrétű gondoskodását bizonyítja a termelőszövetkezeti nyugdíjak felemelése, s az, hogy erre vonatkozó indítvány elfogadása után nem egészen két hónappal már minden érintett tsz-nyugdíjas a felemelt nyugdíját kapta kézhez.

Nagy Józsefné ezután a gazdaságirányítási rendszer reformjának jelentőségéről beszélt, majd a nemzetközi nőmozgalom zászlóbontásának

Eltemették Holló László festőművészt

A 89 éves korában Debrecenben elhunyt *Holló László* Kossuth-díjas festőművészt, a Magyar Népköztársaság kiváló és érdemes művészét, Debrecen és Kiskunfélegyháza díszpolgárát szerdán szülővárosában, Kiskunfélegyházán nagy részvét mellett temették el. Ravatalát a kiskunfélegyházi városi tanácsház aulájában állították fel. Az ünnepélyes gyászszertartáson a hozzátartozókkal együtt leróták kegyeletüket a művésztársadalom, valamint a közélet országos, megyei és helyi képviselői. A szülőváros nevében *dr. Dobos Ferenc*, a kiskunfélegyházi városi tanács elnöke, a művésztársadalom képviseletében *Bíró Lajos*, a Képzőművészek Szövetsége kelet-magyarországi területi szervezetének titkára, Debrecen város társadalma nevében pedig *dr. Ács István* tanácselnök búcsúzott az elhunyttól. (MTI)

*

Alig több mint fél év múlva ünnepeltük volna kilencvenedik születésnapját. Most temették Debrecen koloristáját, a kifogyhatatlannak tűnő életerejű és kifogyhatatlan kifejezőerejű Holló Lászlót, a sötét háttérből fellobbanó színek, a Rembrandtra alapozott Munkácsy-örökség utolsó folytatóinak egyikét. Debreceni műterme a Tócóskertben volt, a város határában, régi parasztporta szobáiban és udvarán. Modelljeit a kertben találta meg, a virágok és veteményeskígyak között, vagy a tükörbe nézett, és megfestette egyikét annak a több tucat önarcképnek, amelyek munkásságának legértékesebb részét jelentik.

Szinyei Merse Pál keze alatt kezdte meg tanulmányait Holló László a század elején, de nemsokára abba is hagyta. A Mintarajziskola — annak ellenére, hogy a kolorista Szinyei Merse volt az igazgatója — meglehetősen száraz képzést nyújtott hallgatóinak. Szinyei egyetlen, Holló festőiségéről mondott dicsérő szava többet adott itt, mint több év „mintarajz". Egy kegyes debreceni alapítvány azonban lehetővé tette Hollónak, hogy 1909-ben Münchenbe utazzék: itt működött Hollósy Simon télen müncheni — nyáron nagybányai magániskolája. Négy év Hollósynál — ez adta meg az alapot Holló László további fejlődéséhez. A négy évnek azonban csak a nyári hónapjait töltötte Hollósy iskolájában. 1911-ben már Párizsban van alkalma megismerkedni olyan „kezdő" művészekkel, mint Chagall vagy a szobrász Arhipenko. 1912-ben a nevezetes Függetlenek Szalonjában állította ki képeit, és sikerei alapján tagja lett a Képzőművészek és Irodalmárok Nemzetközi Uniójának — ami akkoriban azt jelentette, hogy művei nem kerültek zsüri elé a nagy kiállításokon. A párizsi sikereknek azonban nem volt folytatásuk: kitört az első világháború. Holló éppen otthon volt, így nem került a „fekete kolostorba"; viszont behívták katonának. Egy parancsnokáról festett portré és rossz egészségi állapota megóvta a fronttól, rajztanár lehetett, majd néhány év múlva nyugdíjas. A nyugdíj azonban kevés volt a megélhetéshez, a 20-as években pedig a legnagyobbak is nehezen élnek, nemhogy azok, akik vidéken laknak, és a „havas tájak", „meztelen nők meg almafák" kedvelőinek ízléséhez csöppet sem volt kedvük alkalmazkodni. Lázár Béla ismerte fel egyedül Holló erőteljes színeinek, elnyújtott, Grecóra emlékeztető formáinak drámaiságát, ő rendezett képeiből kiállítást az Ernst Múzeumban. A negyvenhárom éves festőt ekkor kezdik felfedezni, ekkor veszik észre, hogy egy debreceni művész összekötötte az alföldi festőiskola örökségét, a fojtott szenvedéllyel megfestett népies témát a XX. század művészetének újításaival. Ettől kezdve Holló működéséről tudnak a legjobb szakemberek — az Ernst Múzeum kiállítását például Rabinovszky Máriusz értékeli —, de a szülőváros, Debrecen, kevéssé vesz tudomást festőjéről.

Az 1961-es nagy műcsarnoki kiállítás után azonban gyökeresen megváltozott a helyzet. A lángoló színvilág és az önarcképsorozat mély humánuma, lélektani tökélye reveláció volt a művészet mecénásai és kutatói számára. Két könyv is megjelent munkásságáról, Koczogh Ákos és Tóth Ervin monográfiája, és egy időben a Nemzeti Galéria kisebb falát Holló képeinek szentelt a XX. századi magyar művészet kiállításán. A pálya csúcsára érkezett, ha későn is, de nem megkésve a művész: jó erőben, szellemi-alkotói frisseségben érte meg a termés betakarítását.

Munkássága a század egyik összetéveszthetetlen karakterű életműveként fog fennmaradni a magyar művészet történetében.

Székely András

MEM-ben.

— **Hazaérkezett** szerdán a Madagaszkári Demokratikus Köztársaságból a Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége, amely Garai Gábornak, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának vezetésével részt vett a malgasi szocialista forradalom chartájának támogatására alakult demokratikus bizottság I. kongresszusán.

— **Az épülő solti 2000 kw-os rádióállomáson** a szovjet, lengyel és magyar szakemberek a 298 méteres acélszerkezetű torony legfelsőbb elemének beemelésével befejezték az antenna mechanikus szerelését. A munka határidő előtti teljesítése a szovjet szerelők szocialista vállalásának köszönhető.

— *DRÁVA MENTI NAPOK kezdődtek szerdán a Somogy megyei Barcson. A négynapos programban kiállítások, nagygyűlés, kulturális és sportműsor, munkás-paraszt találkozók is szerepelnek.*

— **Kétnapos hispanista szimpozion** kezdődött szerdán Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémián, az Eötvös Loránd Tudományegyetem spanyol tanszékének és az MTA modern filológiai bizottságának közös rendezésében.

— *Az UTOLSÓ ÚTTÖRŐTÁBORI TURNUSOK élvezik a vakáció örömeit hazánk legszebb vidékein. A nyáron mintegy 140 ezer kisdobos és úttörő táborozott az ország különböző vidékein.*

— **A bécsi Duna-híd összeomlása miatt** a dunai hajóforgalom részleges megindításával Bécsben

képviseletek számos vezetője és tagja.

— **Az Egyesült Államokból** Budapestre érkezett szerdán a William Penn Egyesület 180 fönyi csoportja Charles Elemér központi elnök, Balla János alelnök és Stelkovics Albert főtitkár vezetésével. A csoportot a Ferihegyi repülőtéren a Magyarok Világszövetségének vezetői fogadták. A vendégek szeptember 8-ig tartózkodnak hazánkban és több napos látogatást tesznek a dunántúli megyékben.

— *A DUNA-MŰHELY '76 képzőművészeti kiállítás szerdán nyílt meg Vácott, a Vak Bottyán Múzeum kiállítótermében. A tárlaton a Duna-műhely tagjainak rézkarcait, temperáit, olajfestményeit tekinthetik meg az érdeklődők szeptember 19-ig.*

— **106 személyes motel** épül Nyugat-Dunántúl egyik legismertebb gyógyfürdőhelyén, Bükön. A motel november 7-re készül el.

— A PEST MEGYEI NÉPMŰVELŐK NAPJÁT szerdán rendezték meg a Szentendrei Művelődési Központban.

— *BERZSENYI DÁNIEL SZÜLŐHÁZAT Egyházashetyén felújítják a Vas megyei Tanácsi Tervező Iroda tervei szerint. Az épületben működik majd a községi könyvtár, az előteréül szolgáló helyiség pedig olvasóterem, illetve kisebb összejövetelek rendezésére alkalmas klubhelyiség lesz. Az épület környékét is rendezik.*

— AZ ORSZÁG LEGÜREGEBB SZŐLŐTŐKÉJE Pécsett valóságos idegenforgalmi látványosság lett. A Mecsekaljára látogató turisták közül sokan keresik fel a Kulich Gyula [illegible] 6. számú házat, amelynek

HOLLÓ LÁSZLÓ

 Nógrád 1980. 11. 14.

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Holló László debreceni emlékmúzeuma

Pontosan egy esztendeje, hogy megnyitotta kapuit Debrecenben, a Margit utca 20. szám alatt *Holló László emlékmúzeuma*, a kiváló festő egykori otthonában. A nagy alföldi metropolisz külterületén, az úgynevezett Tócoskertben álló épület még a festő adományaként került a város birtokába; az idős mester 1974-ben, 88. születésnapján határozta el, hogy mind lakrészét, mind életművének legszebb darabjait — hálából a debrecenieknek iránta való rokonszenvéért és megbecsüléséért — a városi tanácsra hagyja. Összesen 220 festmény és freskó, továbbá 170 grafika került így be a Déri Múzeum gyűjteményébe, amelynek munkatársai Holló 1976-ban bekövetkezett halála után azonnal megkezdték a hagyaték feldolgozását, illetve az állandó emlékkiállítás megszervezését. A nagy anyagi áldozattal felújított tócoskerti házban jelenleg négy helyiség áll az emlékmúzeum rendelkezésére: ezekben gonddal válogatott, értékes dokumentumanyag, valamint a mester személyi tárgyai mellett közel 100 festmény reprezentálja Holló monumentális festői munkásságát.

Az 1887-ben, Kiskunfélegyházán született mester a század első évtizedében kezdte meg tanulmányait a budapesti Mintarajziskolában, majd szülővárosa ösztöndíjával Münchenben és Párizsban képezte magát. Indulásakor mély hatást gyakoroltak rá a modern törekvések, *Hollósy Simon, Matisse* és *Cézanne* tanításai, ám a sokféle tapasztalat birtokában is szinte kitérő nélkül talált rá a saját hangjára: *egyéni adottságai által lett karakteressé.* Jeles külföldi sikerek után tért haza és telepedett le Debrecenben, ahol hosszú évtizedekig szegénységben és mellőzöttségben élt, mert nem volt hajlandó sem alkotómódszerét, sem művészetének eszmekörét feladni holmi divatos témák és stílusok kedvéért. A tények embere volt és maradt mindig, s ebből az alapállásából még a sematizmus légköre sem tudta kizökkenteni. Közel volt már a hetvenedik életévéhez, amikor önmagához való hűsége végül is meghozta a sikert: államunk 1960-ban Munkácsy-díjjal, 1961-ben Kossuth-díjjal, majd érdemes és kiváló művészi címmel tüntette ki.

Szenvedélyes, koloritgazdag piktúrájában a valóság mélységes tisztelete a legmagasabbrendű művészi szubjektivitással párosul. Nemcsak a haladó képzőművészeti törekvéseket értette meg és olvasztotta munkásságába, hanem kora progresszív társadalmi eszményeit is, sőt igazában inspirálólag ezek hatottak rá: *festményeinek indulataiban a társadalmi igazságtalanság ellen lázadó ember érzelmei öltenek formát.* Festészetének kulcsszavai: őszinteség és igazság — szolidaritás az elnyomottakkal, nyomorgókkal, a dolgozó emberekkel, akiknek mindennapi munkája, hősies kitartása a nemzet fennmaradásának, erkölcsi és anyagi kiteljesedésének egyetlen biztosítéka. Amikor azonban szóvá tette a szenvedést, a megalázottságot, nem maradt közömbös az élet és a valóság sok vigasztaló szépsége iránt sem: hét évtizedes munkásságában a kritikai élű, majd megbékélt életképek mellett tájábrázolásokkal, történelmi és bibliai kompozíciókkal, önarcképekkel és csendéletekkel egyenként találkozunk. Ez az érzékelés, látás, rádöbbenés és vallomás fokozataira épített művészet minden élmény befogadására nyitott volt, s *mindenről személyes hittel, igazi felindultsággal tudott szólni.*

Népszeretete szociális érzékenysége és ecsetjárásának sajátosan magyar dialektusa okán Hollót gyakorta rokonítja a művészeti köztudat az alföldi festőkkel, a Munkácsy-tradíció huszadik századi megújítóival. Jogos ez a rokonítás, hisz Holló téma és szemlélet dolgában nemcsak kortársa, hanem harcostársa is volt az alföldieknek, bár ma már az is lemérhető, hogy egyedi, mindenki másétól különböző képírás az övé, *amely amikor sajátos látással ötvözi a múlt eredményeit, egyben európai horizontúvá is szélesíti azokat.* Művészete így a magyar piktúra rangos fejezete, egyben a nemzetközi expresszionizmusnak is számottevő értéke, ott a helye az irányzat legjobbjai, *Kokoschka, Roault, Chagall* mellett.

Az emlékmúzeum kiállítása *Sz. Kürti Katalin* avatott rendezésében Holló valamennyi alkotó korszakába betekintést ad néhány kép erejéig, de igen helyesen nem a változatosságra, hanem az életmű *állandó vonásainak*, jellegzetes témaköreinek a felmutatására veti a hangsúlyt. A fővonulatot természetesen a munkaábrázolások és a szociális érzékenységű, drámai életképek jelentik, ezek sorából itt látjuk a *„Mezei csősz"*, a *„Tehénpásztor"*, a *„Putri előtt"*, az *„Aratás"* és a *„Lakodalmasok"* című vásznakat. A történelmi kompozíciók csoportjában előnyben részesültek a debreceni témák, így a *„Csokonai a Nagyerdőn"*, a *„Simonyi óbester fát ültet"*, vagy az 1948-ban festett *„Debreceni csata"*. A legtöbb újdonsággal a mozgalmas, kifinomult erotikával előadott aktképek szolgáltak — ezek többségét Holló élete utolsó harmadában, Tiszadadon festette —, de nem lehet betelni az önarcképek imponáló sorával sem, melyek a művész sokszínű egyéniségét olykor kegyetlen önkritikával szemlélt festői kivetülései.

A bútorzat keresetlensége, egyszerűsége Holló póztalanságát, természetességét szemlélteti: szerette és gyűjtötte a ritka, archaikus tárgyakat, a népművészet alkotásait; szívesen hallgatta Bach, Vivaldi, Kodály és Bartók lemezeit, forgatta Balzac, Flaubert, Thomas Mann, Móricz Zsigmond, Gárdonyi és Petőfi könyveit. A képzőművészeti folyóiratok, albumok és katalógusok sokasága azt bizonyítja, hogy „naprakészen" tájékozódva volt a hazai és a világművészet eseményeiről, minden információnál többre tartotta azonban azt a látványt, amely elébe tárult, ha kitekintett az ablakon: *a Tócoskert kazlait, udvarait, embereit.* Ezekből és ezeknek élt — általuk tudott eleget tenni küldetésének. *Emlékkiállításának is ez a legmegszívlelendőbb üzenete.*

Tasnádi Attila

vezetők a levegőben

s stewardessek — Vészsüllyedés

t **Másodpilóta lesz belőle**

koromban döntöttem. Több mint foglalkozás, csak szenvedéllyel űzhető hivatás, és nehéz munka. Tisztelem, becsülöm azokat, akik 10—15 éve csinálják már.

Hat csoportra osztották a stewardesseket, a pontosság kedvéért, akad köztük néhány steward is. A több mint ötórásra tervezett utazás során mindent az előírásoknak megfelelően végeznek. Magyarul, angolul, németül, oroszul, franciául közlik az . információkat, szervíroznak . . .

Tizenegyezer méteres magasságban: — Leülni, öveket bekapcsolni! — szólal meg a hangszóróban a kapitány.

— Akkor most bonyolult manőver következik — csillan fel Krauth Péter 24 esztendős harmadpilóta szeme, aki már gyerekkorában elhatározta; pilóta lesz, de sokáig senki nem vette komolyan. Tizennégy éves korában szállt fel először, vitorlázó gépen, s két évre rá már egyedül repült. Elérte az ezüstkoszorús fokozatot, s a Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskola repülőgépvezető ágazatán kötött ki. 1977-ben végzett, s ottmaradt oktatni. Fél év múltán jelentkezett a MALÉV-nél. Angol nyelvvizsgát tett, s nemrég jött haza a Szovjetunióból, ahol a típusátképzést kapta meg.

Krauth Péternek igaza lett. Megkezdődik a vészsüllyedés: 11 ezer méter magasságból, kezdetben másodpercenként 60—70 métert „süllyed" a gép. Legnagyobb megdöbbenésemre néhány másodpercig mintha lebegnénk az ülésekben.

— *Súlytalanság! De nagyszerű!* — lelkendezik a fiatal pilóta.

Négyezer méterre ereszkedett a TU—154 B—2. Ismét emelkedünk. Megszólal egy csengő. Kikapcsolták a csillapítást, 9 ezer méteren. Leng a gép jobbra, balra, vagy 15—20 fokos szögben. A kormánynál ülő másodpilóta azonban hamar megfogja, egyenesbe hozza. Leszállunk. A gyakorló pilóták és a stewardessek váltják egymást. Krauth Péter következik. A vezetőfülke jobb oldalán ül, fogja a kormányt, felbőgnek a hajtóművek, és megkezdődik a dialógus a fedélzeti mérnök és közte, majd ismét nekilódul a gép.

Már újra a magasban vagyunk. Kissé zavartan lép be a pilótafülkébe az egyik gyakorló stewardess.

— Melyik a kapitány? — kérdezi félénken.

— *Sajnos, mindig az öregebb* — mondja tréfásan Molnár Attila.

— Kapitány úr, jelentem, a fedélzeten minden rendben.

Több mint öt órája repülünk, le- és felszállásokkal, iskolakörökkel, süllyedésekkel, emelkedésekkel tarkítva. Némelyik ifjú hölgy arcán már látom a fáradtság jeleit. De rövidesen felvidítja őket a kapitány közleménye. — *A torony üdvözli a gyakorló „sztyuvikat" és a leendő másodpilótákat.* — Majd bejelenti, már csak néhány kör van hátra. Hol közelről, hol távolról látjuk a főváros, s az ország különböző tájainak fényeit. Ismét süllyedünk. Közeledik a beton, ám egyszer csak *felemelkedik a gép orra. Átstartoltunk.* Rövid kör után 20 óra 15 perckor megkezdjük az utolsó leszállást. Öt perc múlva földet érünk. Kicsit keményebben, mint korábban.

— *Nedves betonra így kell letenni a gépet* — jegyzi meg Borovszky János másodpilóta, aki végigasszisztálta a repülést. — Ez sokkal biztonságosabb.

M. Szabó Imre

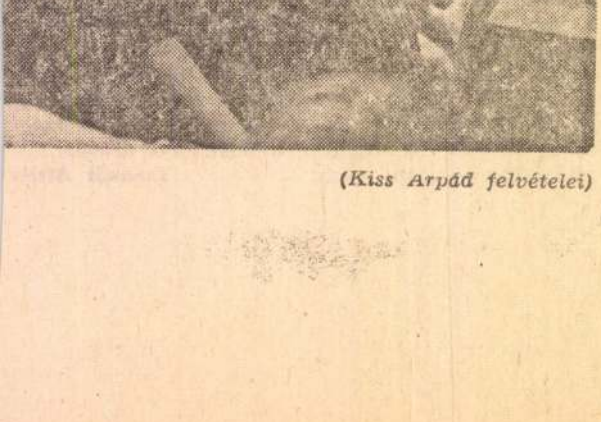

(Kiss Árpád felvételei)

Holló László

Bemutatjuk

A debreceni Holló László Emlékház

Holló László (1887–1976) szülővárosának, Kiskunfélegyházának ösztöndíjával tanult a budapesti Mintarajz Iskolában, majd Münchenben Hollósy Simonnál. Ezt követően párizsi, majd olasz- és spanyolországi tanulmányutakra ment. Hollósy técsői telepén ismerkedett meg Toroczkay Oszvald és Hrabéczy Ernő debreceni festőművészekkel, akik Debrecenbe hívták 1914-ben. Feleségül vette Hrabéczy Annát, s a városszéli, tócóskerti villában élt és dolgozott együtt Hrabéczy Ernővel 1918-tól haláláig. Ez a század első éveiben épült, késő szecessziós épület adott helyet az 1978-ban kialakított Holló László Emlékháznak.

Holló ugyan nem Debrecen szülötte, de a befogadásért, a megbecsülésért mindig hálás volt a városnak. Ezért döntött úgy 1974-ben, hogy felajánlja Debrecen város Tanácsának életműve legszebb darabjait (200 olajfestményét, freskótanulmányait, a házban levő freskókat) és a bútorokat, egykori lakrészét. 1975-ben még további 170 történelmi, mitológikus tárgyú rajzzal egészítette ki az ajándékot. A városi Tanács nagy anyagi áldozattal újította fel az egykori Hrabéczy-villát. Így vált lehetségessé, hogy a hagyatékot gondozó Déri Múzeum az eredeti helyen, igen gazdag anyagból válogatva rendezhette meg a Holló életművét reprezentáló emlékkiállítást, illetve az önálló Holló László Emlékházat.

Az emlékház első terme rövid „életrajzot" ad fotókkal, dokumentumokkal. A szülők és a szülőház képét a mintarajziskolai diploma, a técsői nyarakra, a müncheni–párizsi évekre utaló archív fotók sora követi. Itt látjuk kiállítási katalógusait, plakátjait, kitüntetéseit (Kossuth-díja, Érdemes és Kiváló művész cím stb.).

Az egykori műteremben időrendben követik egymást az olajképek: a debreceni Tilalmast, Tiszadada környékét bemutató táj- és életképek, munkaábrázolások, önarcképek. A 10-es években készített portréit plein-air aktjai követik, amelyeket itt festett háza kertjében, az akkor még gyér lombú, fiatal fák között. Az aktok és jelenetek egy része a 20-as évek végéről, a 30-as évekből származik, s ihletője a tiszadadai táj és ember volt (*Dadai kislány, Dadai akt*, 1934). E művek szépségét, derűjét elhomályosítja komor, szinte tragikus mezei jeleneteinek sora, amelyeken tócóskerti, dadai modelljei – szántó-vetői, aratói, munkából fáradtan hazatántorgó, elnyűtt ruhájú, koravén parasztalakjai – jelennek meg (*Aratók, Lucernakaszálás idején, Kukoricacsősz*). A társadalom perifériáján élők sorsát nagy részvéttel, majd egyre erősebb váddal, expresszív hang-

1

2

3

1 Az emlékház, az egykori Hrabéczy-villa (épült 1910 körül)
2 Az emlékház műteremrészlete, 1980 (fotók Vencsellei J.)
3 Az emlékház egykori műterme 1970 körül

Művészet 1981/11

4

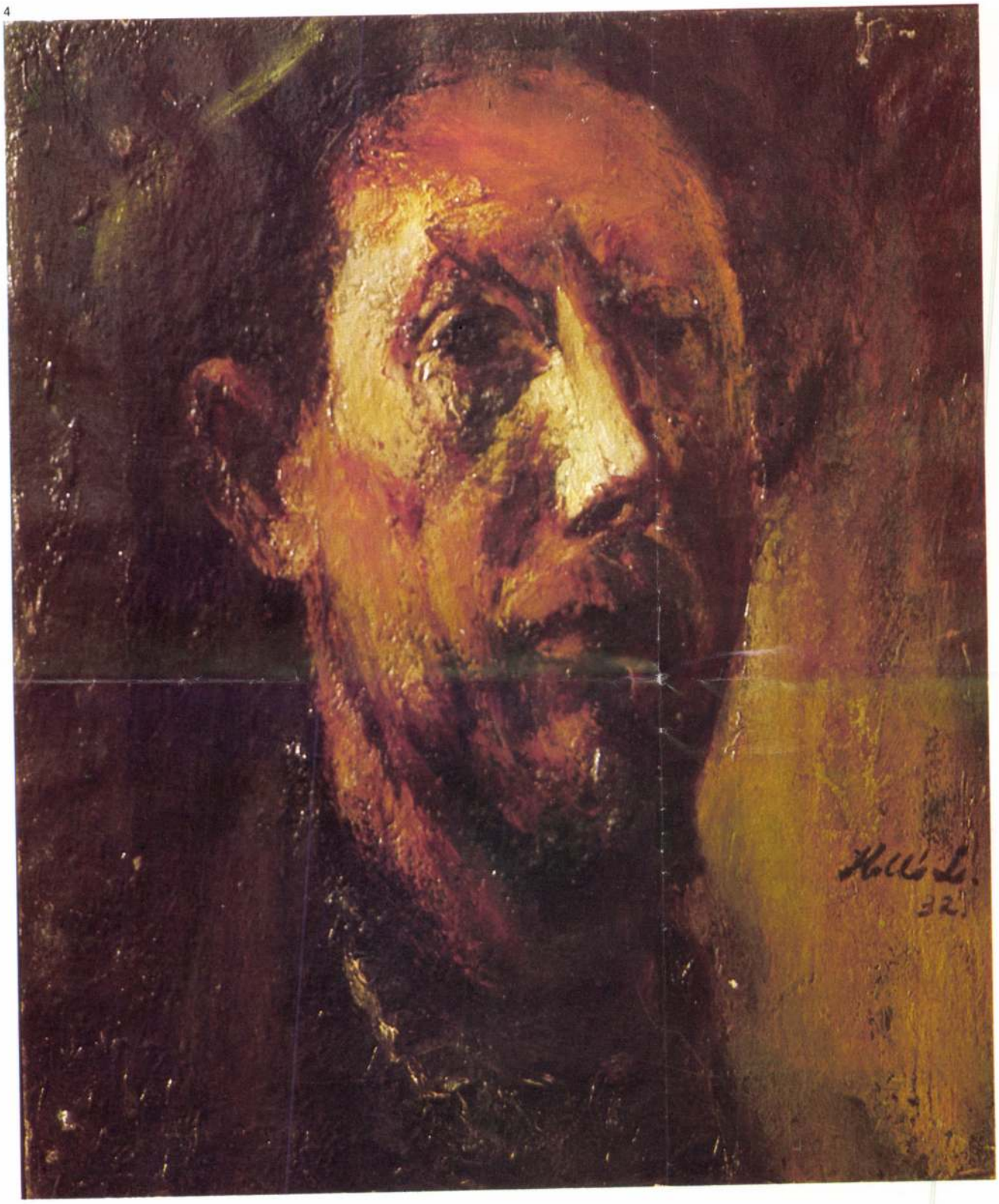

súllyal jelenítette meg *(Kérészszedők. Putri előtt)*. Még dadai lakodalmasai is örömtelen, mosolytalan menetet alkotnak, ritka ünnepükre is rátelepszik a nyomor, a súlyos hétköznapok gondja, sivársága. Történelmi és mitologikus képeinek zöme is hasonló hangulatot sugall. E festmények főalakja mindig önarcképszerű, legyen az *István király, Sámson* vagy a Nagyerdőn ülő *Csokonai*. A magyar művészetben szinte egyedülálló Holló önarcképsorozata: 1910–1976 között több mint száz olajképet készített és több száz rajzot önmagáról (ebből 87 mű a Holló László Emlékmúzeum tulajdona). Az önarcképek közül több nagyszerű darabot látunk a műterem falán. Az utóbbi két évtized festészetét munkajelenetek, tájképek reprezentálják (*Tavasz, Vesszőhántók* stb.).

A művek születésére rávilágít a teljesen hitelesen rekonstruált alkotósarok. Itt láthatók a mester egykori festőfelszerelései: porfestékei, ecsetei, pasztelljei, festékestubusai, festőkései, a szemben levő falnál pedig festőállványa, elmaradhatatlan szalmakalapjai, amelyekben oly gyakran festette le önmagát.

A műterem minden egyes tárgya Holló egyéniségét tükrözi. Nemes egyszerűség, keresetlenség és póztalanság jellemezte a mestert, valamint a szép, a ritka, az archaikus keresése. Maga gyűjtötte Podolinban. Karánsebesen azt a szép hímzett bekecset és azokat a szőtteseket, amelyek elmaradhatatlan kellékei, drapériái lettek csendéleteinek. Színes, mázas kancsói, bokályai, köcsögei ugyancsak „több szerepet" játszottak a műteremben: ecsettartók és modellek voltak egyszerre, azon túl, hogy színesebbé, derűsebbé tették az idős mester napjait, ihlették kolorizmusát s régmúlt kultúrák üzenetét közvetítették. A *Három grácia* színes domborműve pedig az egykori barát, Medgyessy Ferenc szépségvágyát sugározta az alkotósarokra, mintegy emlékeztetve a közös fiatalságra, a közös alkotói célokra, eszményekre.

A polcokon, asztalkákon művészi albumok, francia és német nyelvű folyóiratok és könyvek fekszenek. A festő tócóskerti műtermében e közvetítők révén tájékozódott a legújabb művészettörténeti kutatásokról és a legfrissebb képzőművészeti stílusokról, irányzatokról. Műveltsége, tájékozottsága „naprakész" volt, ő maga vitára, véleménycserére felkészült.

A műteremből egy keskeny folyosón át jutunk a lakószobába. A folyosó és a lakószoba bal oldalán egy-egy freskórészletet látunk, amelyek 1931-ben készültek. Ezek komor hangulatához kapcsolódnak a történelmi és mitologikus tárgyú olajképek (*Sz. István temetése, Koppány halála, Sámson és Delila* stb.) és monumentális, expresszív erejű vásznai, a két *Fürdőzők*. A feloldást az 50-es, 60-as években festett tiszadadai képek adják, pantheisztikus derűvel idézik a Tisza-parti forró nyarakat. A 30-as években festett *Fürdőzők*ön minden komorsága mellett ott van már az az életöröm, amely az 1960-ban készített *Nyári örömök* című freskón sokszorozottan jelentkezik. A szoba északi falára festett nagyméretű freskó

5

6

7

4 Holló László: Önarckép,
olaj, vászon, 41x35 cm, 1932
5 Holló László: Tanulmány a debreceni krematóriumi freskóhoz,
freskó a lakószoba falán, 200x153 cm, 1932
6 Holló László: Tisza néni,
olaj, vászon, 72,5x49,5 cm, 1940
7 Holló László: Lakodalmasok,
olaj, falemez, 79x99 cm, 1940
(fotók Vencsellei J.)

borús téli napokon, a betegség óráiban is a fiatalságot, az életerőt sugallta a gyakran betegeskedő Holló Lászlónak.

A lakószoba berendezési tárgyai, díszei, bútorai az egyszerűség szeretetéről tanúskodnak. A barna bútorok közt derűs színfolt egy-egy vásárhelyi párna, terítő. A könyvszekrény sokat elárul Holló érdeklődési köréről, tanúskodik műveltségéről. Német és francia nyelvű könyvei részben müncheni, párizsi tartózkodásának emlékei, részben újabb ajándékok, vásárlások, a szerzők ajánlásával vagy Holló értékelő bejegyzéseivel.

A kiállítóterem Holló László életművéből ad egy húszdarabos válogatást. Mezei jeleneteinek, mitologikus-történelmi képeinek, önarcképeinek legjava látható itt. A legkorábbi mű 1917-ből, a legkésőbbi a 60-as évekből származik.

Hét évtizedes életműve egységes, egyenletes. Élete végéig megőrizte azoknak a remekműveknek etikai-esztétikai tanulságait, amelyekkel francia, olasz, spanyol tanulmányútjai során találkozott. Korai plein-air tájképeire kétségtelenül hatott mestere, Hollósy Simon piktúrája, a húszas évek közepére azonban megtalálta saját útját, egyéni, mással össze nem téveszthető festői nyelvét és művészi programját. A két világháború közt festett nagy erejű látomásaiban plebejus heve, megszállottsága öltött testet. Szociális indíttatású, társadalmi gondoktól terhes művészete mellőzte a leírást, annál nagyobb szerepet szánt a lázadásnak, az expresszivitásnak. Egy-egy debreceni vagy tiszadadai ihletésű mezei jelenetében, munkaábrázolásában, portréjában sajátosan látta és láttatta a magyar paraszti sors drámáját. Magatartása, határozott művészi állásfoglalása az alföldi festőkkel rokonítja, legjobb alkotásai révén a magyar expresszionizmus kiemelkedő mestere.

Sz. Kürti Katalin

Corneliu Baba a Magyar Nemzeti Galériában

Corneliu Baba román festőművész a mai egyetemes képzőművészet roppant erős egyénisége. Érdeklődése, magatartásának minősége, különös következetessége a közép- és kelet-európai művészetföldrajzi közeg sajátosságai felől, e terület történetileg kialakult, a művészetben is hagyományozódó feszültsége felől közelíthető meg. Különösen stílusa az, amely nem tipikusan román festészeti vonulat. A román festészet múltbeli és jelenkori legjellemzőbb törekvései jóval közvetlenebbül kötődnek a franciás kolorithoz, mint Corneliu Baba művészete; nála más a színskála, s a színbeli érzékenységnek jóval áttételesebb a jelentése. A szenzuális közvetlenség helyett inkább a drámai sűrítést célozza meg.

Hazája festészeti előzményei közül nála talán a leginkább *Petraşcu* braque-osan szilárd szerkezetben kibomló eleven színei, érzékenyen megmunkált felületei folytatódnak. Corneliu Baba őszintén tiszteli Petraşcut: írásos jegyzetei is bizonyítják, mennyire példaképének tekintette a mesterség igényességének az értelmezésében. A megmunkálás teljességére való törekvés az, ami összeköti őket. De Corneliu Baba már egy későbbi nemzedék képviselője, más a témaköre, mások a kétségei, másképpen teszi fel önmagának a mind újabb kérdéseket. Legfeljebb egy-egy városképi részlet, csendélet utal az elődök lírikus racionalitására, és leginkább a pálya szemléleti-stiláris következetessége. Kiállítási katalógusának előszójegyzetében így írt: „Nem változtattam festői felfogásomon, mivel úgy véltem, hogy eszközeimmel még bőségesen van mit cselekednem. Nem vagyok már a *kalandok* korában. Viszont annál jobban ismerem képességeimet, és minden alkalommal hozzájuk mérten akarok még erőteljesebb, még drámaibb, még festőibb lenni. Nem mindig sikerül, de ez már a mesterség törvényeihez tartozik, amelyeknek kockázatát végérvényesen magamra vállaltam."

Az 1906-ban született Corneliu Baba 1938-ban, Iasiban fejezte be tanulmányait, és 1941 óta kiállító művész. 1954 óta rendszeresen részt vesz külföldi tárlatokon. Munkáit sok európai országban bemutatták (két alkalommal a Velencei Biennálén), szerepelt a Szovjetunió több városában, az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában, Közel- és Távol-Keleten. Több alkotása nálunk is látható volt román csoportos kiállításon vagy nemzetközi tárlat román szekciójában. 1981-es gyűjteményes kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában mintegy kétszáz alkotással fogta át a pályaképet: a fele festmény, a fele ezeket értelmező akvarell, rajz, tusrajz. Ez a gyűjteményes kiállítás először 1978-ban, Bukarestben került megrendezésre (azóta tucatnyi újabb alkotással bővült), majd folytatta útját Moszkvába, Leningrádba és Budapest után Drezdába került. A bukaresti katalógust alapul véve a Magyar Nemzeti Galéria kiállítási katalógusa is forrásközléssel indul: önvallomáselőszó, naplórészletek, írásos jegyzetek, interjútöredékek vezetik be, majd gazdag, részletes jegyzékek tájékoztatnak az életrajzról, a pályakép adatairól, a kiállításokról, a tiszteletre méltó számú és rangú hazai és külföldi elismerésről. Egyéb publikációs támpont is akad: hatvannyolc színes és huszonnégy fekete-fehér reprodukciót tartalmazó kötet veszi számba körülbelül tíz évvel ezelőttig a munkásságot (Tudor Vianu akadémikus előszavával, román és idegen nyelvű szöveggel és jegyzékkel, Bukarest, 1964., Meridiane Kiadó). A tájékozódás így némileg a kiállítás bezárása után is lehetséges, sőt a tárlatot ismerő néző számára is hasznos a látottak feleelevenítése az irodalom alapján. A román kollégák nálunk némileg szokatlan rendezése ugyanis mindenekelőtt a falak, termek adta összkép esztétikai hatására koncentrált, a kronológia mellőzésével, ami nem könnyítette meg a néző számára az életmű belső változásainak a felismerését. Igaz, kevés festészeti oeuvre bírná ki, hogy időrend figyelembevétele nélkül is esztétikailag befogadható legyen a képek sora.

A negyvenes évek csendéletein cézanne-i, braque-i józanságú a motívumok válogatása és elrendezése, de új hangon szól a hideg kékek, kékeszöldek és a meleg vörösök-barnák kiegyensúlyozására építő kolorit, és főként a sajátos faktúra – olyan stiláris vonás, amely megteremti a kompozíciók egyéni elevenségét. Az 1948-as *Sakkozó* térdtől fölfelé ábrázolt ülő alakjának elhelyezése, térbe állítása, a szűkszavú környezeti elemekkel való összehangolása ugyancsak cézanne-i reminiszcenciákat kelt (még a vöröslőn barna mellény is), de a téma értelmezése már szinte előre vetíti az ötvenes évekre jellemző típuskeresést. A töprengő, gondolataiba

1

2

1 Corneliu Baba: Sakkjátékos, olaj, vászon, 100x93 cm, 1948
2 Corneliu Baba: Lány rózsaszínben, olaj, vászon, 122x89 cm, 1957
3 Corneliu Baba: Arlequin, olaj, vászon, 95x79 cm, 1969

Művészet

1981. NOVEMBER
XXII. évfolyam, 11. szám
Ára 25 forint

Holló László

A borító belső oldalán:
Holló László debreceni műtermében
1970 körül (fotó Vencsellei I.)

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 juni.p.35-36.

MDK.

Holló László

Kísérlet kritika

Művészet 1957 június p. 35–36.

Holló László MDK

Önarcképtanulmány, 1943, repr.

Iskolások, 1929, repr.

Tiszáné, 1934, repr.

Lakodalmasok, 1943, repr.

Mücsarnok 1961 Holló László kiáll.

Holló László

MDK

Kompozició I. 196o tus

Kompozició II. 196o kréta

Jegyzetek, 196o tus

Miesarnok 1961 Holló László kiáll.

Holló László MDK

Fürdőben, 1960 tus

Tanulmányfej I-II. 1960 ceruza, tus

Tanulmány, 1960 tus

Kompozició, 1960 tus

Műcsarnok 1961 Holló László kiáll.

Holló László MDK

Rajzok a Simonyi obester fákat ültet c.műhöz,1960

Vázlatrajzok a Simonyi óbester fákat ültet-hez,1960

Cséplés, 1960, kréta

Hazafelé, 1960 tus

Mücsarnok 1961 Holló László kiáll.

Holló László

festőművész

Csoportkiállitás - Ernst Museumban - képével szereplEgy sorozat ötletes rajzstudium vezeti be a most szereplő csoport érdekesebb emberét, aki festményeiben tömör és mély zengésü szinek világában valamely uj realizmus levegőjét hozza. Erőteljes vehemencia sőt néha brutalitás él ezeken aképeken, hevesen odavetett szinek viritásában. világosak és sötétek heves ellentéteiben. Vesszőhát-ának erős zöldjei, Hazafelé c. képének két komoly figurája mellett egész sor olyan képe akad, amely mellett nem lehet közömbösen elmenni.

./.

8 órai Ujság
1930.I.26

Sok mindenben felszabadulásra vár meg,talán megnyugvásra és kiegyenlitődésre is,de mindeképpen jelentékeny müvész.

Holló László

Festőművész

Csoportkiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel. Vakit és nyersen,de kétségtelen erővé szántja végig vásznait szines ecsethuzásokkal.Szineiben is van erő,de mintha sejtelme sem volna,hogyan kell a szineket harmoniába szerkeszteni.

Ujság
1930.I.26

Holló László

festőművész

Csoportkiállitás - Ernst Muzeumban - képével szerepel. A nagyteremben találkozunk a kiállitás kiemelkedő értékével, széles, szaggatott, tüzes szinfoltokba tagolt, robbanó erejü képeivel. Ebben a nagytehetségü, tiszta festői látásu, fiatal müvészben ugyan még sok szuggesztiv emlék birkózik, feltörő egyénisége azonban egyre markánsabban bontakozik ki ujabb vásznain. Szinessége itt-ott talán tarkaságba és nyerseségbe téved, de lehetetlen észre nem venni, még kevésbé sikerült dolgán is, az igazi talentum diadalmas előretörését. Java képei a

./.

Magyarország
1930.I.26

viziós látás s valami lázas nyugtalanságu,izgatott mü
vészi előadás eredményei.Köztük megkapóan lendületes,
friss és lenyügöző erejü darabok vannak,igy elsősorban
a Honokhordás és a Cigányok,továbbá a Fehér-ló áldozás
Hazafelé,Kecskepásztorlány,Legelő tehén és Kérész-sze-
dők.Külön teremben elhelyezett rajzai - legnagyobb-
részt képeihez készült gondos és alapos studiumok -
ugyancsak meggyőzően dokumentálják müvészi kvalitásait
Egy kis modern levegő,tágabb horizont,a nyugati uj tö-
rekvésekkel való közvetlenebb megismerkedés rövidesen
hozzájuttatná képességeinek teljes felszabaditásához.

MDK

Holló László, festö.
szül. 1887

106.107.sz. Szépia.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April
Nemzeti Muzeum/Stockholm/. Katal. 19.1.

MDK

Holló László (festőművész)

tagja lett a Képző- és Iparművészek Szövetsége 1950-ben létrejött Hajdú-Biharmegyei Munkacsoportjának.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.

Alföld, Debrecen, 1955. tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 48. l.

MDG

Holló László (festőművész)

Sárospataki utcarészlet és Gyümölcsárusoséletet c. képei szerepeltek a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Kádár Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 76. l.

MDK

Holló László (festőművész)

(Felsorolásban említve.)

Taar [redacted] Ferenc: Megyénk kulturális életéről.
Alföld, Debrecen, 1955 júl.-aug.,
VI. évf. 4. sz. 102. l.

MDCC

Holló László (festőművész)

mélyvacsendéletével szerepelt az 1954. évi megyei kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után. Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

HDL

Holló László (festőművész)

részt vett a vidéken élő képzőművészek fővárosi kiállításán (1954).

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VII. évf. 1-2. sz. 49. l.

HDK

Holló László (festőművész)

Tanulmányfej és Virágcsendélet c. alkotásaival szerepelt az elmúlt évi (1954) V. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Holló László festőművész

Tiszaújfalut említi, majd rokonairól, Móra Ferenc menyasszonyáról és Móra Ferencről is. Csak hetedikes gimnazista korában kezd érdeklődni a történelem a magyar irodalom – de legintenzívebb a rajz iránt.

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954. tavaszán, II. évf. 1. sz. 26–27. l.

VMDK

Holló László festőművész

Már négy-ötéves korától előszeretettel
firkálgat, mintázgatott. A főreáliskolai é-
rettségi után a pesti Minta rajziskolába
kerül. (Mint eddig, itt is több jellemző
epizódot mond el a cikk.)

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, II. évf.
1. sz. 27. l.

MDK

Holló László festőművész

(Az adott cikk saját írása, rövid szerkesztőségi megjegyzéssel.)

Holló László: Életem...

Építünk, Debrecen, 1954. tavasz-nyár; II. évf. 1. sz. 26–29. l.

MDK

Holló László festőművész

1909 őszén Hollósyhoz megy Münchenbe. Hollósynál ismerkedik meg Csontváryval. 1911-ben Párizsba megy. Az orosz Polenova ajánlatára leiratkozik az orosz szabadiskolára.

Holló László: Életem...

Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, U. edf.
1. sz. 27. l.

MDG

Holló László festőművész

Kiskunfélegyházán született 1887 március 6-án. Az első osztályt háromszor végezte, a másodikat kettőn járta. A harmadik, negyedik osztályt Félegyházán. Tanulni nem nagyon szeret, inkább kalandozni.

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954. tavaszán, II. évf. 1. sz. 26. l.

MDK

Holló László festőművész

1912-ben kiállítása volt a Salon des Indépendants-ban. Ekkor választották be az Union Internationale des Beaux-Arts et des Lettres tagjai közé.

Holló László: Életem.
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán,
U. cöf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

Párisban az újságok kedvenc témám magiárlakta falvakról készült képeiről. 1913-ban visszatér Fényképházára. Hívják vissza Párisba; később Técsőn dolgozik, Hollósy mellett. Ott találja az 1914-es világháború.

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954. tavaszán, V. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

Nem sokkal az első világháború után két művésztársával Debrecenbe megy, tanítást vállal a Kereskedelmi iskolában. Érteni, hogy itt tartják fogva a háború kitörésekor orosz és lengyel művészbarátait

Holló László: Életem.
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán. II. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

Miután Tevsőről elvitt orosz és lengyel művésztársait (állás mellett szabadon engedik, megosztja velük műtermét. 1915 októberében megnősül. Ekkor már katona. Később, mint segédszolgálatost, felmentik.

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, II. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

Amikor a katonáskodás alól felmentik, Podolimban, majd Karánsebesen tanít. Innen 1918-ban hazakerül Debrecenbe. A forradalom bukása után nyugdíjba vonul.

Holló László: Életem...

Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, V. évf. 1. sz. 28. l.

HDK

Holló László festőművész

Mikor nyugdíját a felére szállították, megpróbálkozott még egyszer a feleggyházi ösztöndíj megszerzésével. Kérését elutasították. Feleségének egészsége a sok munkától leromlott.

Holló László: Életem...
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, II. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

1930-ban volt a második kiállítása az Ernst-múzeumban. 1932-ben megkérték a Közlemető II. B. terme freskóinak elkészítésével és színes üvegablakainak megtervezésével

Holló László: Életem..
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, II. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

1941-ben a Szalonban szerepelt debreceni művészekkel együtt; 1942-ben a Műcsarnokban, 1943-ban az első Nemzeti Kiállításon. 1941-ben kitüntették a Szinyei festészeti díjjal, 1942-ben a K.U.T. tagjává választották. Az állam, a főváros több művét megvásárolta.

Holló László: Életem...
Építimk, Debrecen, 1954 tavaszán, II. évf. 1. sz. 28. l.

MDK

Holló László festőművész

1947-ben művészi érdemei elismeréséül életjáradékot kapott.

Holló László: Életem ...
Építünk, Debrecen, 1954 tavaszán, V. évf. 1. sz. 28. l.

Kolló Károly
festő

M.D.K.

A Magyar Népköztársaság
érdemes művésze lett.

—: Kürti
Művészet, 1964. június – 44 lap.

MOK

Holló László festő

(A cikk munkásságának elemzése. Két tussal készült tanulmányfeje Tanulmányfejek ~~[illegible]~~ aláírással repr.)

Bögel József: Holló László gyűjteményes kiállítása a Műcsarnokban.

Alföld, Debrecen 1961. 2. sz. 71-77. l.

MDK

Holló László [festő]

Kossuth-díjas. Portréja – Mednyánszky József műve – repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen 1961. 2. sz. borítólap, [2. l.]

Holló László, festő

MDk

A Debrecenben élő hetvenkét éves mester rézkarc-, kréta-, tus-, lavírozott tus-, diópác- és akvarell-lapjaiból állították ki. Ünnepképei és csokorai a bravúrosság mellett meglepik a 30-as évektől való Vidrakosár-t és az utóbbi években alkotott Női torzók, Krumplinaszók, Tizenhatodik jelenet, Fürdőző címűeket.

Murányi-Kovács Endre: Holló László grafikái a Nemzeti Galéria kiállításán

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 6.

Helló László festő

M.[illegible].K.

Kiállitás grafikáiból a [illegible]agyar [illegible]emzeti Galériában

[illegible]rtékes mükincsekkel gazdagodott a Nemzeti Galéria

Magyar Nemzet 1964. január 14. 3.1.

mdk

Hollós László, Bernáth Aurél, Deák-Ebner, Aba-Novák után

a tiszaparti művésztelepet új művészneművedék vette birtokba.

/. Szolnok Ma is Holnap
Ország-Világ 1963, 39. sz

15. L

mak

Holló László

művei a Kiállítások N. Galéria

– dor XX Századi Magyar Művészet
Népművelés 1963. 8. sz

33. L

Holló László festő M.D.K.

Az érzelmi kitörések festői formálásának képviselője

Pogány Ö. Gábor: Az alföldi festők öröksége 24.1.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásrhely 1960.

Hdló László

Kossuth-díjas festőművész.
Női akt és Rigófütty c. művei
a debreceni XX. őszi Tárlaton.

emlékbe.

Alföld, 1965 2. szám 79. lap

Hellő László.

4 rajza: Önarckép
Szekér
Férfifej
Két nőalak.

4 reprodukció műmellékleten.

Alföld, 1964. 5. szám. 468-469 lap között

Holló László

A TIT Hajdú-Bihar megyei szervezetének klubhelyiségében az 1963–64 évben készült képei kiállítva.

említve.

Holló László újabb festményeinek kiállítása. (Szodoray Lajos).
Alföld. 1964 5. szám 468. lap.

Holló László

Kossuth-díjas festőművészt a Népköztársaság Elnöki Tanácsa érdemes művész címmel tüntette ki. A kitüntetést a művész szombathelyen vette át. április 3-án Cegléden nyílt meg a Kossuth Múzeumban reprezentatív kiállítása.

emlékbe.

Alföld, 1964 5. szám, 487. lap.

Horváth László festő

Kossuth díjas, debreceniben él.
Vándorév címmel nyílt a
kiállítása a Hatvarosi művészházban
a Tarján kávéházban

Nógrád, 1964. jul. 7, 4old.

Helló László.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből 1926-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Hollé László.

Kiállitotta müveit a Belvedere 1923-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Helló László.

Az Ernst muzeom kiállitást rendezett müveiből 1930-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

szövarch 20.-220.lap

Hollé László.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Holló László festő M.N.G.

Kossuth-díjas

kitüntetése alkalmából 21 művét ajándékozta a Galériának

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria tanulmányai IV. sz. kp. 1963

Helló László festő M.D.K.

Képet vásárolt tőle a Galéria

Czenteryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. k. Bp. 196[illegible].

Holló László festő M.N.K.

/sz. 1887-

Tanyám. 1942. repr.

Csoportos Kiállítás Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben IV. t.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1961

Hollós László, festő

MDK

A nyaralót Tiszadadán költötte.
A fényképe debreceni műtermében
készült.

— : Műteremben (— növ. — fényképe) 2.

EGYETEMI HÍRLAP 1962. szept. 22.

Hollós László festő

MDK

Jan. 25-én a Nemzeti Galériában megnyílt Hollós László grafikai kiállítására.

A ünnepségen részt vett a 77 éves művész is.

Furcsa mesék c. grafikája.

Repr.

— : Hollós László grafikai kiállítása 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 26.

Hollós László festő

MDk

Január 25-én nyitják meg a Nemzeti Galériában grafikai tárlatát.

–: Ma nyílik meg Hollós László grafikai műveinek kiállítása 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. január 25.

MDK

Holló László, Lesto

Grafikáiból jan. 25-én nyílik
tárlat a Nemzeti Galériában.

— : Röviden

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 19.

Hollós László festő grafikus

MDK

Jan. 25-én nyílik meg Hollós László grafikai kiállítása.

– : A Nemzeti Galéria újabb tervei 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 14.

Holló László

festő

M.D.K

Vincent Hoxnich képei, a pozsonyi Városi Képtár közreműködésével rendezett kiállításon emlékeztetnek Holló László művészetére

Dienes Endre: Avantgarde 38

Művészet, 1965. március - 37 lap

MDK

Holló László

Alföldi tanya.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

MDK

Holló László

Csendélet. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 20. l.

M.D.K.

Hollós László „festő"

állító női aktról készült
rajzát közli:

— ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 7. sz. 69. old.

M.D.K.

Holló László

A Városháza dísztermében a Képzőművészek Szabadszervezete által rendezett kiállitáson szerepelnek müvei, melyekről Berend: "Esztergomi kiállitás" cimmel ir a "Szinház Szeme Füle" c rovatban.

Szinház, Bp. 1947. szept. 2-8. III. évf. 36. sz.

Holló László

MDK

Önarckép, 1943. repr.

Műcsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

M.D.K.

Hollós László
festő

1950-ben készült a „Komoh-
hordás", 1956-ban a „Szénaa-
gyújtók", 1957-ben a „Tanya"
című kompozíciói.

Vidos Zoltán: Hollós László festő művei kiállítása..
Művészet, 1967. június - 35 lap

MDF

Holló László
festő

A kiállításán bemutatta a „Szántó Ádám"-at, a „Mesés munkások"-at, az 1959-ben készült „Kozmikus halála"-t.

Vidor Miklós: Holló László festőművész kiállítása...
Művészet, 1967. június – 35 lap.

M.D.

Holló László
festő

A „Bűnbánó Magdolna"
című kép 1924-ben készült.
A „Légyenjelen" 1929-es
mű.

Vidos Loltán: Holló László festőművész kiállítása...
Művészet, 1967. június - 35 kép

MDK

Kollár Károly
festő

A „Légy jó mindhalálig"-t 1959-ben festette, a „Vigasz önömök, a „Vetemenyek" a kiállításon szerepelnek.

Vidor Lóránt: Kollár Károly festőművész kiállítása ....
Művészet, 1967. június - 35 lap

Holló László
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

D. Fekete Ibolya: Az alföldi festészet . . .
Művészet, 1967. június – 8 lap

MDK

Hollo Lembit, festő

Kiállítása nyílik februártól
a Ernst Múzeumban.

– : Hír

8

ESTI HIRLAP, by. 1967. jan. 28.

Hollós László

Kiállít

Mo. 1942. IV. 22.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Hohó Lásló

Kiáhít

Et 1930. X. 12.

Holló László festő M.[illegible].K.

Müvei az angyalföldi kuturetthonban rendezett kiállitáson

Sajó Péter: Gondolatok egy kiállitás alkalmából

Hajó Daru 1965. márc. 8.

Hokó Lénárd

Kiállít

E. K. 1930. X. 15.

Horkó László

Kishit

Nyíregyháza 1930. X. 12.

Holló László

festő -

M.D.K

Méltatói.

Tóth Ervin: Debrecen kiállításai termeiből
Művészet, 1966. január - 42 lap.

MDK.

Holló László

Neve szerepel jobb müvészeink felsorolásában

Müvészet 1965 ápr.lap -

M.D.K.

Dollé László, bpesti szobrász

ki Nemethy László megbízásából a debreceni új tanítóképző városházának szobrászmunkáira kiírt pályázatot.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.
jul. 18. sz. 2. old.

Hollós László
festő

M.D.K.

Festményei a május-i kiállításon
vehetők

Magyar Nemzet, 1959. nov. 19.
A cikk a Magyar Alföld képei című kötetben.

HL

Holló László (1887) MDK

A Munkácsy hagyományokat folytatók, az indulatos, vérmes szinegyüttes képviselői között emlitve.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészetk a XX.százddban. Bp.1959.32.l.

M.D.K.

Holló László
festő

Debrecenben rendezett tárlatot.

Napló.
Magyar Nemzet, 1959. dec. 22.

MDK

Holló László, festö.

Krumplivetök.	Of.
Csendélet.	"
Pihenö részesek.	"
Önarckép.	"
Tanulmányfej.	"

Száz magyar müvész. - Föv.Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat. 8.l.

Holló László, festő.
/Debrecen/

Diák, Of.
Paprikás csendélet. "

III. Nikolai Orsz. Képzőműv. Kiáll.
/Nemzeti Múz./ 1957.

MDK

Holló László

lásd:

Magyar Müvészet. 1948. 11o.1.

MDK

Holló László

lásd:

Magyar Művészet. 1940. 110.l.

MD K

Holló László, festö.

Kapás asszony.
Dinnyeszedö.
Rabok háza.
Leány.
Vihar elött.
74-78. Grafikák.

U.itt már szerepelt egész gyüjt.-el.

Belvedere.Iparm. XXIX.Kiállitás.-Csoportkiáll.
1924. okt. hotel.

Holló László

MDK

müvét sorsolták ki a Bernáth Aurél-Bajor Gizi-féle müvészeti sorsoláson.

József Jolán:"Országraszoló ügy lett az én kis ügyemből". Bajor Gizi müteremlátogatása.
"Független Magyarország", 1942 dec.21. 3.l.

MDK

Holló László

~~olajfestmények:~~

Lány köcsöggel, akv.

Folyó mellett "

Fa mellett "

Holló L.festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961.febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Lány kosárral

Kolyó mellett

Ba mellett

Holló L.festőm. Gyűjt. Kiáll. Műcs. 1961.febr.

MDK

Holló Lőrinc 16

6 ~~olajfestmények~~

Folyónál, akv.

Alpári csata "

Portré "

Csata "

Holló L.festőm. gyűjt.kiáll. műcs. 1961.febr.

Polynésie

Alpéri casta

Fortré

Casta

MDK

Holló Lám 16

6 ~~olajfestmények~~

Ülő női akt I. atv.

" " " II. "

" " " III. "

" " " IV. "

Holló L.festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Ulg nöl akt I.

" " " II.

" " " III.

" " " IV.

MDK

Holló László

6 olajfestmények:

Kocsmai verekedés

Tilalmas télen

Nyári örömök

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Kosanni vetekedés

Tilaisuus tiélen

Myöhäistä työmökk

MDK

Holló László

6 olajfestmények:

Virágcsendélet

Simonyi óbester faültetése

Tavaszi táj

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

Vitrégoendéfet

Simonyi óbeator Faülleténe

Tavanai tá}

MDK

Holló László

ó olajfestmények:

Tükör mellett

Orgonák

Önarckép

Vesszőhántolók, repr.

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961.febr.

TÜKÖR mellett

Ördöngök

Önarckép

Versenyértelmök, tépr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" " Olgival

Ebédelő parasztok

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

Onarckép tanulmány

" " Ujfivas

Bbédelé parnastok

MDK

Holló László

olajfestmények:

Dadai révnél

Kutyaól

Önarckép tanulmány

" "

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961.febr.

MDK

Hollé Léon Lé

olajfestmények:

Dadai révnél

Kutyaól

Összekép tanulmány

" "

Hollé L.festőm. Gyulj.Kiáll. Műcs. 1961.febr.

MDK

Bellő László

olajfestmények:

Bögre, tök, alma csendélet

Csendélet

Lejáró a Tiszapartra

Tiszapartján
Dadai öböl

Bellő L. festőm. gyujt. kiáll. Mhos. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tavasz I.

" II.

Peoniák

Őszi gyümölcsök

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. MűcsC. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Müteremben

Szabóék háza Dadán

Faültetés

Fuvaros szekér, repr.

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

NDK

Holló László

olajfestmények:

Férfi arckép

Tócoskert télen

Koppány halála

Tájkép

Cigánylány

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Pétit arqkép

Tócsakert télen

Koppány Natália

Téjkép

Gigánylány

MDK

Holló László

olajfestmények:

Dadai révnél

Csendélet tökkel

Tócoskerti táj

Önarckép tanulmány

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Badel révbél

Caandélet tükkel

Tóoskerti tél

Onarekép tanulmány

MDK

Holló László

Olajfestmények:

Tanya

Földeken /vázl./

Tiszaparti jelenet

" "

Lóitatás

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló László

Olajfestmények:

Önarckép tanulmány

Tanulmányfej

Tanulm. a Fürdőzőkhöz

Vesszőhántók

Bánék udvara

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló Lászlóné

Ohaverkép tanulmány

Tanulmányfej

Tanulm. a Pitrágókhöz

Vesszőnéntök
Bánök udvare

Holló L. Teufém. Gyüjt. Miáll. Múze. 1961. Febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tanyán, repr.

Önarckép tanulmány

Kaszafenő paraszt

Kis akt
Virágcsendélet

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. kiscs. 1961. febr.

Tanyán, tepr.

Önarckép tanulmány

Kasaglend parasat

Kis ökt
Virágcsendélet

MDK

Holló László

olajfestmények:

Fenyvesben

Ebédelő parasztok

Hazafelé

Önarckép tanulmány

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. kat. 1961. febr.

Jeuÿvesben

Rbédeiç pxeaxtok

Uxaxeié

Cnaxokép taxnjmixÿ

MDK

Holló László

olajfestmények:

Csendélet

Szénagyüjtők

Motyózás

Tanulmány a Batyuzók-höz

Csendélet

Holló L. festőm. gyüjt. Műll. Műcs. 1961. febr.

Üdvözlet

Szeretettel

Mátyóka

Tanulmány a Bátyuzók-ról

MDK

Holló László

olajfestmények:

Zsena

Pihenő lány

Földmunkások

Szénagyüjtők

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mica. 1961. febr.

Zsens

Pihenő Lány

Példamutatások

Szénaszállítók

MDK

Holló László

olajfestmények:

A szent korona felajánlása, repr.

Cigánysor /Sárospatak/

Önarckép tanulmány

" "

" "

" "

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

A пчелі которая ѣзжаліась, горя.

Старичокъ /Автобусъ/

Пчелокъ тамъ

" "

" "

" "

MDK

Holló László

olajfestmények:

Virágcsendélet

Tanulmány

Hazatérők

Bögre ecsettel

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Vitéz Csendőrlet

Tanulmány

Használók

Nagy Sándorról

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" "

" "

Csendélet

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

MDK

Holiè Ládník

olejřesmênyek:

Ondrokèp tanulmány

" "

" "

Csendélet

Holiè L. festőm. Nyílt. Kiáll. Május. 1901. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Őszi szántás

Bus magyar ló

Önarckép tanulmány

" "

Holló L. festőm. mk gyűjt. kiáll. műcs. 1961. febr.

" "

MDK

Holló László olajfestmények:

Fuvaros szekér

Krumplikapálás

Önarckép tanulm.

" "

Holló L. festőm. kk gyűjt. kiáll. Mcs. 1961. febr.

Пуаток пекёг

Кишрлікарфіёе

Опагокёр тапшш.

" "

MDK

Holló László olajfestmények:

Dáliák

Önarckép tanulm.

" "

Őszi szántás

Holló L. festőm. mk gyűjt. kiáll. Mlcs. 1961. febr.

Déliak

Onarcekèp tanulm.

"

Oasi es kutéa

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

Király bácsi

Sándor /tanulmányfej /

Öreg paraszt /Nagy I./

Holló L. festőm. kk gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Dear Mr. Tamulmány

Kindly check

Sender \Tamulmányt/ \

Dear parent \May I.\

MDK

Holló László

olajfestmények:

Homok hordás

Tengerihordás

Szántó ökrök

Akttanulmány, repr.

Holló L. festőm. kk gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Номок Nordda

Tengerinordda

Знаято Окгок

Аккгамулмяну. гоpг.

. . . .

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" "

" "

Hazatérő kertészek

Holló L. festőm. kk gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

Darcokép tanulmány

" "

" "

Használó kertészek

MDK

Holló László

olajfestmények:

Fürdőzők /vázlat/

Kukoricahordás

Fuvaros szekér

Bögrés csendélet

Holló L. festőm. kk gyüjt. kiállt Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló Lászlóné

olajfestmények:

Kukoricahordás

Búvárok szekér

Rögtönzés csendélet

Holló L. festőm. XX Gyűjt. Kiáll. Műcs. Tag.
Tabr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tócóskerti táj

Eszti néni

Unoka

Plein air akttanulmány

Holló L. festm. gyűjt. kiáll. műsz. 1961. febr.

Tócóakorti tá}

Bæti méni

Umoka

Plein air akttanulæny

MDK

Holló László

olajfestmények:

Kutyatanulmány, repr.

Veteményezők

Mosogató lány

Fuvaros szekér

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. műv. 1961. febr.

Kutyatanulmány. tebr.

Vetemények

Mosogató tálcy

Virágos asztal

MDK

Holló László

olajfestmények:

Böske

Csendélet

Ady

Önarckép tanulmány

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. műcs. 1961. febr.

Böske

Csendélet

Ady

Önarckép tanulmány

MDK

Holló László

olajfestmények:

Öreg paraszt

Lada bácsi

Háboru

Mezei csősz

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Ores parsant

Lada bécel

nébore

Merel cadas

MDK

Holló László

olajfestmények:

Sulyos felhők

Önarckép tanulmány

Hazatérő parasztok

Arckép tanulmány

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Βιβλίο τέλος

Ονοματεπώνυμο

Διεύθυνση μαθητού

Αριθμός τηλεφώνου

MDK

Holló László

olajfestmények:

Hazatérő parasztasszonyok

Kukoricacsősz

Tiszakanyári utcán

" ház

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Haselé parasitasonyok

kukoricacsöcs

Tiszakanyári utcán

" hás

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép

Lakodalmasok

Mezei munkások

Hazatérők

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarcképtanulmány

" "

" "

Tanyán

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holič Štefan

olajfestmény:

Ostroképhasználat

" "

" "

Tanyán

Holič L. festőm. gyűjt. Kiállí. Milca. 1961.
febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tiszáné

Tisza néni

Önarckép tanulmány

Kati olvas, repr.

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. Műv. 1961. febr.

Пазяно

Пяза пянд

Онагокоф тепшяпну

Кяті оіуяе, горг.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Lázadók

Tengerihordás

Sándor

Plein air akt

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. MDSz. 1961. febr.

Abrado

Temperiodrada

Bador

Plein air akt

NDK

Holló László

olajfestmények:

Tehénpásztor

Hazatérők

Önarckép tanulmány

Vasárnapi delelő

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. MűCsn. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Aratás

Kati olvas II.

" " III.

Aratók

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

ken kivül a lakossá
náriusokból áll, ak
és félvérek is talá

A terület néprajzi

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tan_ulmány

Vihar előtt

Koppány levetése

Vihar előtt

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

ken kivül a lakosság
náriusokból áll, aki
és félvérek is talál

A terület néprajzi -

MDK

Holló László

olajfestmények:

Koppány /tanulmány/

Tiszakanyári munkások

Templomozó dadai lányok

Munka után

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

- 1

ken kivül a lakosság
náriusokból áll, aki
és félvérek is talá

A terület néprajzi -

MDK

Holló László

olajfestmények:

Lak odalmasok

Viharos éj

Lakodalmasok, repr.

Tisza néni otthon

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

MDK

Hollé Idaxlé

olaljeatmérjok:

Dæ odaltæok

Vibæroe éj

Iækodalmæok, tepr.

Tiæa nénl ottbon

Hollé I. feætém. Evélt. Kiélll. Mlée. 1961. fébr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

Esztergomi székesegyház alapitás

Kaszafenő paraszt

Holló L. festőm. gyűjt.kiáll. műcs. 1961. febr.

Omarokép tanulmány

Bestergomi szekeresgyűlés alapítás

Kanalfenéki parasztok

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" "

" "

" "

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

" "

" "

" "

Holló László

olajfestmények:

Vasárnapi delelők Dadán

Önarckép tanulmány

Krisztus levétele a keresztről

Ló szekérrel

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. mücs. 1901. febr.

Kifaatus levéfele a keresztről

Holló László

olajfestmények:

Önrackép tanulmány

Tanulmány Koppány levetéséhez és halálához

Virágzó körtefák

Holló L. festők. gyűjt.kiáll. Műsz. 1961. febr.

Tárgy:

Budapest, 1944. március 15.

Tisztelt Kollégák!

Értesítem Önöket, hogy a Tanulmányi Bizottság ülése

NDK

Holló László

olajfestmények:

Csokonai Vitéz Mihály a Nagyerdőn, ~~repr.~~

Tiszáné, repr.

Önarckép tanulmány

" "

Holló L.festőm. gyűjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Dokonal Vilém Mihalý z Nagyerdőn, ~~xxxx~~

Hasáně, rejt.

Onaročkép tamuhmény

" "

MDK

Holló László

olajfestmények:

Domboldal

Szt.István temetése

Szt.István temetése /töredék/

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Dombolđai

Bæt.Iatvém temetéae

Bæt.Iatvém temetéae \türedék\

MDK

Holló László

olajfestmények:

Ökrösszekér

Önarckép tanulmány

A szt. korona fela_jánlása

Koppány leverése

Holló L. festőm. gyüjt. kiáll. Műcs. 1961. febr.

Ökrösszekér

Önarckép tanulmány

A szt. Korona fela_jánlása

Koppány levetése

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" "

Tisza néni

Zistáné

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. műve. 1961. febr.

Onarokèp tanulmány

" "

Tisza Kálmán

Zichy

[illegible]

[illegible]

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

" "

" "

Virágcsendélet

[illegible]

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tengeriszüret

Fürdőzők

Kálmánci bácsi

Csokonai a Nagyerdőn

Holló L. festőm. gyűjt. kiáll. MDK. 1961. febr.

Tengerikagyló

Vízidisznó

Kalmárnyúl bőrből

Csokonai a Nagyerdőn

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép

Tiszáné

Tiszáné

Beharangozás előtt Dadán

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

MDK

Holló Lászlóné

Önarckép

Tiszáné

Tiszáné

Bohatangozás előtt Dadán

Holló L. festőm. Szülf.Kiáll. Műcs. 1961. febr.

MDK

Holló László

olajfestmények:

Tavaszi munka

Önarckép

Önarckép tanulmány

" "

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. febr.

Tavaszi munka

Önarckép

Önarckép tanulmány

" "

MDK

Holló László

olajfestmények:

Önarckép tanulmány

A menyasszony fogadása

Plein air akt

Suba Juliska

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Mücs. 1961. feb:

Онагокёр таиlмёиу

А мопуваиаопу гоgаёёа

Рlеiи аir акt

Ьuba Jиiгаka

MDK

Holló László

olajfestmények:

Homokhordás
Fürdés után
A dal születése
Önarckép tanulmány

Holló L. festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr

Hомокнотёёа

Ёлтёёа утёп

А дал зчйлотёое

Опагокёр тгопимёпу

. . . . . .

олдjгоётмёпуок:

MDK

Holló László

olajfestmények:

Virágcsednélet

Dadai erdőrészlet

Önarcképtanulmány, repr.

Iskolások, repr.

Holló L.festőm. gyüjt.kiáll. Műcs. 1961. febr.

Vitéznedvéjet

Dadaá erdőrészlet

Onarcképtanulmány, tepr.

Iskolások, tepr.

Holló László

festő.

A kiállításon bemutatta „Kékharangos csendéletét", a „Tilalmas tölgy" címet viselő olajképét.

Mészáros Fülöp: Kelet-magyarországi Képzőművészek I. Tavaszi Tárlata Bajan

Művészet 1965. augusztus – 42 lap

M.D.K.

Holló László

Festőművész kiállitja müveit a Szolnoki Damjanich muzeomban.

Napló.
Magyar Nemzet.1961. junius 13. 4.old.

M.D.K.

Holló László.

Kossuth dijas festőművész Hodmezővásárhelyen a Medgyessy teremben kiállitást rendez müveiből.

Napló.
Magyar Nemzet 1961. ápr. 1. 7.old.

M.D.K.

Holló László

Festőművész kompozició illustráció.

Holló László gyüjteményes kiállitása a Mücsarnokb

Magyar Nemzet 1961. feb. 12. 9.old.

M.D.K.

Holló László

Festőművész gyüjteményes kiállitása megnyilt a Mücsarnokban.

Holló László gyüjteményes kiállitása a Mücsarnokban.

Magyar Nemzet 1961. febr. 12. 9.old.

M.D.K.

Holló László

Festőművész gyüjteményes kiállitása a Műcsarnokban megnyilt.

Napló.
Magyar Nemzet 1961. febr. 3. 4.old.

M.D.K.

Holló László

Munkácsy dijas festőművész a Mücsarnokban kiállitja müveit.

Napló
Magyar Nemzet 1961. jan.25. 4.old.

M.D.K.

Holló László

Festőművész a Műcsarnokban kiállitja müveit

A Műcsarnok évi mérlege.

Magyar Nemzet 1961. jan.19. 4.old.

M.D.K

Holló László
festő

Méltatás.

Szíj Rezső: Reichhárdy kiállításáról
Művészet, 1965. szept. – 4 l. kp.

Holló László

Kossuth-díjas festő 10 db olajfest-
ményét tanulmányozta a debreceni múzeum.

Dr. Bérczi: Jelentés a Déri M. 1961. évi munkájáról

A debreceni Déri M. évkönyve 1960/61. 14. l.

Központ meginditotta rotaprintes for-
ő köteteként a
Képzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
s a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
yok 1954-55."
Központ évkönyve. Ára: 75.- Ft.

yok 1956-58."

tók a Müvészettörténeti Dokumentációs

Mattis Lajos

Festő gyűjteményes kiállítása
Debrecenben

Dr. Bíró A.: Jelentés a Déri M. 1961. évi
munkájáról

A debreceni Déri M. évkönyve 1960/61. 17.1.

özpont meginditotta rotaprintes for-
ó köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Müvészettörténeti Dokumentációs

Holló László

Festő

Kortárs L.: Művészek, írók és művészetpártolók

Jelentős 965 9m. STF.

K é

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . .Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltatás

M.D.K.

Holló László, festő

nevét említi:

Bencze Gyula: Képzőművészetünk tegnapja, jelene, fejlődésének néhány kérdése

Művészettörténeti Értesítő, 1965.XIV. évf. 3.sz. old.

229.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 29.

Holló László festő M.D.K.

Kossuth-dijas

Munkái a kiállitáson / Női akt, Rigófészek,

Sz. Kürti Katalin: A debreceni XX. Őszi Tárlaról

Alföld 1965/ 2.

Holló László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 SZEP 18.

Magyar Nemzet

∞

Holló László Kossuth-díjas festőművész képeiből nyílik meg kiállítás szeptember 19-én Szegeden, a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában. Megnyitó beszédet mond dr. B. Supka Magdolna, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársa.

*

Károlina útat, és hozzákezd-

Holló László

MDK

Önarckép

November

Műcsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti kiáll.

Holly Hazel

Omaroke

November

Abelló László
festő-

M.D.H.

Nem szerepelt a tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállításról
Művészet, 1965. november - 28 lap

Holló László festő M.D.K.

képeiből kiállitás nyilik Szegeden

Napló

Magyar Nemzet 1965. szeptember 18. 4. l.

MDK.

Holló László

Kiállitási kritika

Szabad Föld 1965 juli.11.lap -

Hollós László, festő

1904

Gyűjteményes Kiállítása
nyílt meg Szegeden

— : Kulturális hírek

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. nov. 25

MDK

Holló László, festö

Csendélet.	Olajf.
Önarckép.	"
Utfélen. ?	"

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. . Kat. 15.1.

MDK

Holló László, festö

Tanulmányfej. Olajf.
Tengeri hordás. "

Nemzeti Szalon. Kut. 1941. nov.-dec. Kat.

M.D.K.

Hollé Károly
festő

Több festménye a Nemzeti Galériába került.

[redacted]: Új műhelyünkben a Galériában és a képzőművé

Élet és Irodalom, 1962 május 17-11l. (nem ismerem)

M.D.K.

Holló László

Képzőművészeti kiállitás nyilt meg Debrecenben a helybeli Vigszinház és az Apolló mozik előcsarnokaiban a fővárosi és a debreceni képzőművészek alkotásaiból.
Az alkotó művészek felsorolása mellett képeik, illetve szobraik elnevezését az errevonatkozó hiradás nem közli.

Tárlat a debreceni mozikban.
Szinház és Mozi, Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

MDK

Holló László, festő

Művével szerepel a Prágában is be-
mutatott „Az Alföld a festészetben" c.
kiállításon.

–: Magyar kiállítás sikere Prágában
6. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 24.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép I.

" II.

" III.

" IV.

Ernst Múz. 85. kiáll. 1926. okt. ~~xxxxx~~ 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Virágcsendélet

Fájdalmas anya

Ernst Mus. 85. kiáll. 1926. okt. ~~14-1~~ 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Borus táj

Napraforgók

Ernst Mus. 85. kiáll. 1926. okt. ~~xxxxx~~ 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Tanulmány

Bacchanália

Tanulmányfej

Ernst Mus. 85. kiáll. 1926. okt. xxxxx 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Korcsmai mulatók

Ébredés

Kukoricaszüret

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Fürdés után

Rőzsevivő

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép V.

Szent Antal kisértése

Ernst Mus. 85. kiáll. 1926. okt. 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Kukoricabehordás

Ivó

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 15. l.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép VI.

Bünbánó Magdolna

Ernst Mus. 85. kiáll. 1926. okt. 15. l.

MDK

Holló László festőm.

Disznóölés

Anya gyermekével

Ernst Muzó 85. kiáll. 1926. okt. 15. l.

MDK

Holló László festőm.

Bacchanália vázlata

Csönd

Ernst Muzó 85. kiáll. 1926. okt. 15. 1.

MDK

Holló László festőm.

Cigányasszony gyermekével

Önarckép VII.

Ernst Múzó 85. kiáll. 1926. okt. 15. l.

MDK

Holló László festőm.

Krisztust megfosztják ruháitól

Pista

Ernst Múzó 85. kiáll. 1926. okt. 15. l.

16.l.

MDK

Holló László festőm.

Hazafelé

Fekvő akt
Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 16. l.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép VIII.

Falurészlet

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 16. l.

MDK

Holló László festőm.

Juli

Önarckép IX.

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 16. l.

MDK

Holló László festőm.

Almaszüret, vázl.

Önarckép X.

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 16. l.

MDK

Holló László festőm.

Erdei nimfák, vázl.

Önarckép XI.

Ernst Muz. 85. kiáll. 1926. okt. 15.1.

MDK

Holló László

Lovak, of.

Öreg Tiszáné, of.

Puszta, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept.

Debreceni festők.

MDK

Holló László

Önarckép, of.

Öregasszony, of.

Legelő, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept.

Debreceni festők.

MDK

Holló László festőm.

Lovak, of.

Öreg Tiszáné, of.

Puszta, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. 8-9 l.

M.D.K.

Holló László
festő

Önmagáról készített sok képmását

Belesi Zoltán: Emlékezés Károlyi Rajosra
Művészet, 1962. június – 18 kép.

Holló László
festő

M.D.K.

Méltatás.

Daukó ~~János~~ Imre: József János grafikai kiállítása
Művészet, 1962. június – 45 lap.

Holló László

MDK

Szerepelt a tárlaton.

"Korcsmai verekedés"
Tájképei, csendéletei.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának Őszi Tárlatáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO. 1957. okt. 27.

Holló László MDK

Szerepelt a debreceni művészek őszi kiállitásán.

Téli tája.
"Korcsmai verekedés"

Kocka László: Még egyszer az őszi tárlatról.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. nov. 3.

MDK

Holló László

Szerepelt a kiállitáson, mely jan. 1-ig megtekinthető a Déry Muzeumban.

--: Megnyilt a tiszántuli képzőművészek grafikai kiállitása.

Hajdu-Bihari Napló. 1957. dec. 17.

Holló László MDK

Szerepelt a szegedi Móry Ferenc Muzeumban megnyílt kiállításon.

Festői szélesség jellemzi.

Szelesi Zoltán: Séta a Tiszántuli Festőművészek Vándorkiállításán.
DÉLMAGYARORSZÁG, Szeged. 1957. máj. 8.

MDK

Holló László festőmüv.

Jelentős m.müv.siker Párisban. Népszava,1958.jun.18.

4.l.

MDK

Holló László festőm.

Szegi P: Debreceni festők a N.Szal-ban. Pesti Hirlap, 1941, szept.30.

MDK

Holló László

b.m: Debreceni festők a N.Szal.ban. Esti Kurir, 1941. okt.1.

MDK

Holló László

Tavaszi munka, kép

Egy tál, egy alma. Tiszántuli Néplap, 1948.dec.12.

MDK

Holló László, festö

Öregasszony. Olf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Kat. 11.1.

MDK

Holló László, festö

Tanulmányfej.	Olf.
Virágcsendélet.	"

Mücs.-V. M.Képz.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat, 14.1.

Holló László, festő

MDk

Megjelent egyéni kolonitái képeivel ezen a kiállításon is.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei 8. p

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. Máj. 12.

Hollós László, festő

Dk

Földmunkások c. képe
a Nemzeti Galéria tárlatán.

Repr.

Rókás Sándor: Új szerzemények 1960-ból
7. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. ápr. 8.

MDK

Helló László

Aratók, of.

Vihar előtti csend, of.

Vak ember, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept.

Debreceni festők.

Holló László MDK

Önarckép, of.

Krumplikapálás ideje, of.

Önarckép, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept.

Debreceni festők.

MDK

Holló László

Árok szélén, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. Debreceni festők.

MDK

Holló László

117-122. Tusrajzok

Csendélet, of.

Kaszafenő, "

Csendélet, "

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. Debreceni festők.

MDK

Holló László festő

1927-ben részt vett az alábbi társaság alapitásában.

Kardos Pál: A debreceni Ady-társ. 2o éves története. 1927-1947. Vándortüz, Debrecen, 1947. nov. 6.sz.

MDK

Holló László

Az Ady-Társ. képzőművésze. Debrecen. 1935. képekkel.

Rabinovszky Márius: Nyugat, 1933. márc.

MDK

Holló László

e.a: Kiállitások. Az Ujság, 1923. dec. 12.

MDK

Holló László festő

Lányrablás

Két kiáll. Magyarság, 1923. dec. 2. 12. 1.

MDK

Holló László, festö

Arcképtanulmány. Olaj.
Batyuzó nö. "

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 9.1.

Holló László festő

7 Dk

Műveiből júl. 1-én kiállítás nyílt a debreceni Déri Múzeumban.

– : Kulturális hírek 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 3.

MDK

Holló László, festő

Kocsog Ákos tanulmányával a Művészet Kiskönyvtára Holló Lászlót mutatja be.

– : Kulturális hírek 8. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. júl. 19.

Holló László festő

D4

Erőteljes alkotásvágya értékes új alkotásra.

Gy. M.: „Dolgozó emberek között"
Kiállítás az Ernst Múzeumban 2. l.

Esti Hírlap, Bp. 1960. dec. 1.

M.D.K.

· Hollós László, festő (1887)

nevét szerző „a gyarmat dülőtől és miéllatlanságtól teljesen festő" művésznek körök említi, akiknek művészetében Munkácsy kolorit jának komor akkord-jai több nemzedéken át, szinte napjainkig felcsendülnek.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium, Bp.1962. tom.VIII. fasc.1-2. pag. 154.

MDK

Holló László

a debreceni Müvészház alapitó müvészeinek csop.képe fénykép után

Szinházi Élet 1925. 5.sz.

MDK

Holló László

Üdvözöljük az 1956.é. Munkácsy díjas művészeket.

Szabad Művészet, 1956. 5.sz.

MDK

Holló László

MN 1956. ápr. 4. Kiosztották az 1956. irod és müv. díjakat. Munkácsy díj

M.D.K.

Hollós László
festő

A Déri Múzeum régi művészeti
kiállítása

——: Hírek
Művészet, 1962. szeptember — 45 lap

MDK

Holló László

117-122. Tusrajzok
Csendélet, of.
Kaszafenő,
~~Keszkenő~~, of.

Csendélet, of.

M.Szal. 99. csop.kiáll. 1941. szept.

9. 1.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép, of.

Krumplikapálás ideje, of.

Önarckép, of.

Árok szélén, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. 8-9 l.

MDK

Holló László festőm.

Aratók, of.

Vihar előtti csend, of.

Vak ember, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. 8-9 l.

MDK

Holló László festőm.

Önarckép, of.

Öregasszony, of.

Legelő, of.

N.Szal. 94. csop.kiáll. 1941. szept. 8-9 l.

Molló Károly festő

MDK

Művéből van a Nemzeti Galériában is.

Petrakovics Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeménye
Művészet, 1962. augusztus – 44 lap

M.D.K

Kollár László
festő

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Hús és vidám
Művészet, 1965. április - 3 lap

Holló László
festő

MDP

Méltatás.

Oelmacher Anna: Kései, de nem elhízott gondolatok az Alföldről.
Művészet, 1962. szeptember — 36 lap Képzőművészeti kiállítások

MDK

Holló László, festőművész
Debrecen.

Szt. István, koltesének beszentelése. Olf.

OMKT.- 1942. Tavasz. /Céd./

M.D.K.

Holló László

A debreceni festők kiállitásán a Nemzeti Szalonban szerepelnek a müvész alkotásai, melyeket a kritika figyelemre méltónak tart.

Szentgyörgyi Elvira: A debreceni festők pesti kiállitása.
Szinházi Magazin, Bp. 1941 okt. 8-14. IV.évf. 42. sz. 18-19. lap

.J.J.

Holló László

Kérdések az európai magánjogi kodifikációról

Vigilia, 1961, 9. sz., 569–574.

Hollós László, festő

Műve van a nemzeti múzeumban.

(b. a.): Ilyen van a 135-ben

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. nov. 23.

Mélk

Holló László

Nyíregyházi Kiállítása 2 Lerem (1959 XII. 20 – 1960 I 10.)

Beke András jelentés a Déri Múzeum 1960 évi munkájáról
Déri Múzeum Évkönyve 1960 – 1961
Debrecen 1962. B. L

MDK.

Holló László

Utalások Debrecen képzőművészeti életével kapcsolatban.

Alföld 1965 4. 131-142 lap.

S.D.U.

HOLLÓ LÁSZLÓ festő

műveiből kiállítás Kecskeméten

Kaposvári Vasárnap 1961. jún. 13. 4.l.

Holló László, festő

17 Ok.

febr. 4-én nyitják meg gyűjteményes kiállítását a Műcsarnokban. Több mint 300 alkotását mutatják be a debreceni művésznek

– : Kh :

Ko. l.

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1961. jan. 28

MDK

Halló László festő

— A tárlaton (a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport 1960. évi őszi tárlata) szereplő művei: arcképek, Önarckép, Tükör előtt, vendéglátás, Dalolók, Orgonák, Nyári órák. (Nehány szó festőművészetéről.)

Kurti Katalin: A tárlaton szereplő művek szemléje.

Alföld, Debrecen, 1960 C. 12. 70. l

MDK

Holló László (festő)

kiállításai voltak az [redacted] Ernst Múzeumban, a Nemzeti Szalonban, a Műcsarnokban; olajképei szerepeltek a brüsszeli világkiállításon; más kitüntetések mellett megkapta a Munkácsy-díjat. A múlt év decemberében gyűjteményes kiállítása volt.

Tóth Ervin: Tájerdek a debreceni grafika újabb dutizedeiből. Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 122. l.

MDK

Holló László (festő)

1959-ben szerepelt az alföldi festők budapesti kiállításán.
Egyik mestere Holló Simon volt.
1959-es (gyűjteményes) kiállításán grafikákkal is szerepelt. Említve: oldalt lusai, diófapácai (munkásságaróviden értékelve.)
Tóth Ervin: Tájrelék a debreceni grafika újabb évtizedeiből.
1. Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 122-123.

MOK

Holló László (képzőművész)

(Futólag említve.)

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 118. l.

MDK

Holló László festőművész

A kiállítás 1921-től 1959-ig mutatja be művészetét. Korai művei: Rózsaszívók, Szent Antal megkísértését ábrázoló kompozíciója 1926-ból, Menekülők. A debreceni krematórium ravatalozójában több falképet készített; ezek vázlatait is kiállította.

Vadas Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1.sz. 111.l.

MDK

Holló László festőművész

1929-ben készült alkotásai: Vérrész-szedők, Danaé, Olympia.
1930-ban festett képei közé tartozik a Fürdés után; ennek rajzvázlatát is kiállította. 1934-ben készült Fürdőzők c. képe. (A cikk több összevetést tesz a képekkel kapcsolatban.)

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 111-112. l.

MDK

Holló László festőművész

1929-34 között főleg aktokat fest. Másik témája a népélet. Beharangozás előtt Dadán, 1934; Munkából hazatérő parasztpár, 1937; Harapfalán, 1941. Egyetlen történelmi képe Koppány halála 1941-ből.

Vadász Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 112-113. l.

MDK

Holló László festőművész

Egész ouvrején végigvonulnak önarcképei. Az első 1924-ből, majd 1926-ból, 1933-ból - a két utóbbi Önarckép-tanulmány címen; Önarckép 1933-ból, Önarcképtanulmány 1956-ból és 1957-ből.

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 113. l.

MDK

Holló László festőművész

(Egyes képeinek és egyes portréinak jellemzése mellett a cikk végén összefoglaló jellemzés festéséről.)

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása

Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 114-115. l.

MDK

Holló László festőművész

A felszabadulás után, de különösen az ötvenes évek elején új korszak kezdődik művészetében. Művei: Őszi szántás, 1952.; Bakancsok, Motyózás, Szénagyűjtők, az ötvenes évek közepétől: Kocsmai verekedés, 1957.; Pecázók, 1959.; Fonókák, 1959.

Vádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 114. l.

MDK.

Holló László festőművész

Művei: Rögyfakadás 1959., Trencséniek háza Dadán 1958., Tócáskert télen 1958., Bögrés csendélet 1954., Tökös csendélet 1958. Művei voltak Moszkvában, Londonban, Pozsonyban, Brüsszelben. Megkapta a Munkácsy-díjat.

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 114-115. l.

MDK

Holló László festőművész

münchení tanulmányai után Párizsban, Olaszországban, Spanyolországban járt. Kedvelt festői Tintoretto, Greco, Velasquez, Goya, Cézanne, Rembrandt, Munkácsy, Tornyai, Koszta.

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 111. l.

MDK

Holló László festőművész

1959 decemberétől 1960 januárjáig gyűjteményes kiállítása volt a debreceni Déri Múzeumban.
(A cikk ennek kapcsán áttekinti a festő életművét.)
Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 111–115. l.

MDK

Holló László festőművész

1887-ben született Kisszentpéteregyházán. Már gyermekkorában vonzódott a tanyai élethez. Mint kisdiák, ismerős karikaturával készített egyik tanárjáról. A képzőművészeti Főiskolán Székely Bertalan volt tanítványa. Münchenben Hollósy Simonnál tanult.

Kádár Zoltán: Holló László gyűjteményes kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 111. l.

MDK

Holló László festő

Részt vett a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt ősi tárlaton. Művei: Faültetés, Férfi arckép, Tócóskert télen. Európai kitüntetések birtokosa. Szerepelt Az Alföld a képzőművészetben c. kiállításon.

Tóth Ervin: Ősi tárlat 1959.

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 108-109. l.

MDK

Holló László festő

(Néhány szó festészetéről.)

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz.

108-109. l.

HDK

Holló László (festő)

Vázlatkönyvéből egy vázlata
repr.
(Képaláírás.)

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz.
13. l.

MDK

Holló László (festő)

Vázlata repr.
(Szöveg a Tartalomjegyzékből.)

Alföld, Debrecen, 1959. 5–6. sz.
(borítólap), 2. l.

MDK

Holló László (festő)

vázlatkönyvéből egy vázlat repr.
(Adat a képaláírásból.)

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 35. l.

MDK

Holló László (festő)

Vázlatkönyvéből egy vázlat repr.
(képaláírás.)

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz.
51. l.

Hollós Károly, festő

MTI

Debrecenben az Épületszerelők Kossuth L. Műv. Otthonának ünnepi alkalmából emlékplakettet készített Hollós Károly debreceni festőművésznek

– : Hír

8. l.

Népszabadság, Gy. – 1960. nov. 6. [Vidéki]

Holló László

középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőműv. Főisk. Évk. 1908-9. 64 l.

M. D. K.

HOLLÓ László festő

Rajzaiból kiállítás a gyulai

Erkel Ferenc Múzeumban

Magyar Nemzet 1961. máj. 23. 4. l.

MDK

Holló László festő

Hetvenhárom éves. „A képzőművészek alföldi csoportjában kifejtett kiemelkedő művészi teljesítményéért, egész élete munkásságáért" Kossuth-díjjal tüntette ki a kormány.

Bényi László: Néhány szó és kép a Kossuth-díjas Holló Lászlóról.
Ország-Világ, Bp. 1961. 13. sz. (8. l.)

MDK

Holló László festő

Életműve eremél több festményből áll. Ezekből most számos alkotás a Nemzeti Galéria tulajdonába került. Járt Külföldön. Gyűjteményes kiállítása nyílt.

Bényi László: Archarcú szó és kép a Kossuth-díjas Holló Lászlóról. Ország-Világ, Bp. 1961. 13. sz. (8. l.)

MDK

Holló László festő

(Két fényképe, valamint Tiszakanyari ház, Önarckép és Domboldal c. műve repr.)

Bényi László: Archaikus szó és kép a Kossuth-díjas Holló Lászlóról. Ország-Világ, Bp. 1961. 13. sz. (8. l.)

MDG

Holló László [festőművész]

Leányfej c. műve repr.

(Szöveg a tábla hátlapján.)

Alföld, Debrecen, 1956. 3. sz. 30-31. l. (betéttábla)

MDK

Holló László festőművész

gyűjteményes kiállítását április hó elején rendezték meg a debreceni Déri Múzeumban. Ezt megelőzőleg januárban Pesten volt kiállítása. Megkapta a Munkácsy-díjat.

Bögel József: Kulturális hírek. Alföld, Debrecen, 1956. 3. sz. (a hátsó borítólap belső felén.)

Hollós Károly: „Jertő"

Mindkettőnek képe egynemű, békés-idillikus — jelenetet ábrázol. A színek, a formák nincsenek túlzó és ordítóan hangzósak.

Rényi Péter: A tartalom és a forma.
A VIII. M.K.K. – I.

Népszabadság BP. 1960. ápr. 24. 7. l

MDK.

Holló László festő
Debrecen,

"Csendélet" /olaj/
"Virágcsendélet" /olaj/

Vidéken élő képzőművészek kiállitása
Nemzeti Szalon, 1955 . 14.1.

ll. D. K.

HOLLÓ László festő

Kossuth-díjas,
grafikai kiállítása Hódmező-
vásárhelyen a Reagens-Terében

Magyar Nemzet 1961. ápr. 1. 7. l.

Kolló Károly
festő

M.D.F

Csendélet
(repro)

Élet és irodalom 1961. márc. 17 – 1 lap

Holló László
festő

M.D.K.

A Műcsarnokban van kiállítása.

Lauer Sándor: Vermeth József kiállítása a Műcsarnok...
Élet és Irodalom, 1961. március 3. — 10 l.

K. D. L.

HOLLÓ László festő

Munkácsy-díjas

Debrecen fennállásának 600. évfordulójára festményt készít Szinyeri Ambrus-ról

Magyar Nemzet 1961. febr. 18. 4. l.

M. D. K.

HOLLÓ László festő

Debreceni festő

Fiatalon lelki rokonságot vállalt

Hollósy Simonnal

Megjárta Münchent és Párist, volt

Csoportos zárlat

Korai élete Debrecenben telepedett

le

./.

Magyar Nemzet 1961. febr. 12. 9.

2.- M. D. K.

HOLLÓ László festő
kiviteleté jellegzetes ex libriseiből
100 darabból álló önarckép-sorozat
„Csend"
„Ebédelő parasztok"
Fiú varos a viharban
„Sámson és Delila"

Magyar Nemzet 1966 febr. 12. 9. l.

-/-

M. N. K.

HOLLÓ László festő

Krokik, grafikák

„Kompozíció" (1960.) Rézk.

Duska Mária: Holló László gyűjteményes kiállítása a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1961. febr. 12. 3. l.

e. D. K

HOLLÓ László festő

Kiállítása a Műcsarnokban

(Magyar Nemzet 1961. febr. 5. 4. o.)

MDK

Holló László [festő]

Művei: Vétszerződés. vázlat, 1927.; Aktfiatalember. 1928., Eszter. vázlat, 1930., Tavaros lé. csendélet, 1953. — repr.

(Adatok a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. [2.], 91., 92., 93., 95. l.

Holló László

festő

-M.D.K.

Csóhaucá" „Csendélet", „Szántás",
„Ebédelő meztelen emberek" — Méltatás,
„Tanya" (repro), Önarckép (repro)
Ecset Bögrében (repro), Faültetés (repro)

Skocsay Akos: Holló László 19 l.
Művészet 1961. február.

Holló László
festő

M.D.K.

„Nyári örömök", „Kóstolás" „Önarc-
képei", „Szent István képe", történelmi
és bibliai képei, Önarckép (repro)

Lanár Sándor: Debrecen festője: Holló László - 7 l.
Élet és Irodalom, 1961. február. 17.

M.D.K.

Holló László
festő

Műcsarnokban volt kiállítása. — Munkáiról
„Kaszafenő parasztˮ, „Aratókˮ, „Tisza vízéˮ
„Halmérai bácsiˮ, „Rohadalmas menetˮ
„Vihar előttˮ, „Súlyos felhőkˮ, „Halotti
utánˮ, „Faültetésˮ c. művei

Lajcsi Sándor: Debrecen festője: Holló László — 7 l.
Élet és Irodalom, 1961. február 17.

Holló László festő

MOK

Egész élete munkásságáért,
a képzőművének elsőbbi csoportjában
kifejtett munkásságáért a Kossuth-díj
II. fokozatával s a vele járó 35000 forintos
pénzjutalommal tüntette ki a Kormány.

—: Az 1961. évi Kossuth-díjasok

3. l

NÉPSZABADSÁG, Szp. 1961. márc. 15.

Holló László „festő"

Az idős mester Debrecenben dolgozik. Most a város 600 éves jubileumára festményt készít. Azt a jelenetet ábrázolja, amikor Simonyi Lajos tanár fákat ültet a híres debreceni Nagyerdőhöz vezető autóúton.

—: Röviden

6.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 18.

Holló László
festő

M.D.K.

Pápán április 4-én „Az Alföld a festészetben" című kiállításon részt vesznek munkái

Külföldi hírek.
Művészet, 1961. március. – 43 l.

le. D. K

HOLLÓ László festő

illusztrációs-díjas

a 73 esztendős debreceni művész kiállításán 120 önarcképéből 80-at mutat be

Terében állítanak ki

Magyar Nemzet 1961 (XVII.) jan. 25. 4. l.

M. D. M.

HOLLÓ László festő

A debreceni művész kiállítása január végén nyílik a Műcsarnokban

A Műcsarnok évi műsora: 268 kiállítás 410 ezer látogató

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 19. 4. o.

MDK

Holló László, Debrecen

Cséplés, vázl.of.

Csendélet, of.

Virágcsendélet, of.

Tanulmányfej, of.

Vidéken élő képzőműv. kiáll. Ernst Ernst Muz. 1954. nov. 9. 1.

MDK

Hálló László, festö

Önarckép.
November.

Dp. Műcs.-MIKT Magy. Képzőmüv. kiáll./Rend. M. Kir. Vall.- és Közokt. Min./ 1933 ápr. 19.-máj. 25. Kép. tm. 23.1.

MDK

Holló László

Uj magy. képzőm. Főv.Képt. vándorkiáll. 1948.jun.
FÖG. bevez.tanulm. 11.l.

Holló László festő

1904

Febr. 4-én nyitják meg Holló László debreceni festőművész gyűjteményes kiállítását a Műcsarnokban.

—: M. kiállítások Budapesten 8. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 3.

Holló László, festő

MDk

Az ünnepélyes megnyitáson Popovics G. Gábor méltatta a Debrecenben élő festőművész életművét.

-: Megnyitották Holló László gyűjteményes kiállítását

12.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. febr. 5.

Holló László, festő (1) Mok

Hetvenharmadik évében jár már a művész. A „alföldi festőnek" nevezett valamennyi festői művészi nemzedékének egyik képviselője. A művész Kisbaconfalván élő családja körében ünnepelte. Természetesnek, hogy alföldi festővé vált.

Iskolai tanulmányai után Münchenben, Párizsban, Olaszországban és Spanyolországban folytatott tanulmányokat, harcaterén pedig Debrecenben telepedett meg, s lett a parasztság és a táj festője.

Péter Imre: Holló László festőművészi gyűjteménye Kisbaconban a Tükörnek 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 12.

Hollós László, festő (2) M Dk

Egy időben bibliai s történelmi témák foglalkoztatták. Később – egyre elmélyültebben – önmagát s korát igyekezett kifejezni. Vereségeit, csalódásait az egyéni lét s a társadalmi lét konfliktusai, tragikuma okozta. Mintegy száz darabból álló önarcképegyüttesében a valóság kutatója, sajátos dokumentumait foglalja össze. Tájképei, városképei közül legjelentősebb a „Csend" című, humanizmussal telített. Egy teremben rajzait is kiállították. Mesterei a cerusai: Rudnay, Bosznay, Kádár. – Találkozás (1960) c. festménye Rajz.

Péter Imre: Hollós László festőművész gyűjteménye Kisújszálláson a Művészetben 8. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. febr. 12.

Holló László festő

DDK

Debrecen munkásing-díjas festőművésze a 73 éves Holló László önmutatóan harcias hűséggel kiállított Párizsban, Stockholmban, Brüsselben, Varsóban, Drezdában is.

A Műcsarnokban nyíló kiállításán 300 művét állította ki. 120 önarcképéből 80-at egy külön teremben állítanak ki.

--: A Műcsarnokban állítják ki Holló László 80 művét

NÉPSZABADSÁG, Dk-i 1961. jan. 24.

M. D. K.

HOLLÓ László festő
Részvétel a kiállításon

Dalla Maria: Polgárok emberek között
Új törekvések az Ernst Múzeum kiállításán
Magyar Nemzet 1960 (XVI.) dec. 4. 8. l.

M. D. K.

HOLLÓ László festő

Debrecenben

kiállítása az ~~Ernst Múzeumban~~
Műcsarnokban

Eredeti kiállítások Budapesten

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) dec. 8. 7. l.

MDK

Holló László [festő]

Említve: Bornemisza László róla készített portréja.

Tóth Ervin: A kiállítások tükrében.

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 80. l.

M.D.K.

Kállai László
grafikus

Önarckép

Élet és Irodalom, 1960. július 29 – 31. szám – 4 l.

MDK

Holló László (festő)

A háború utolsó napjaiban a szétbombázott külső területről Juhász Géza és G. Szabó Dálnán az ún. Püspöki-palotába telepítette.

Juhász Géza: Irodalmunk újraindulása Debrecenben a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz. 114. l.

HDK

Holló László (festő)

festménye: Vihar - rep.

(Adat a Tartalom - ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz.
[2., 67. l.]

MDK

Holló László [festő]

festménye: Faülletők – repr.

(Adat a Tartalomból!)

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz.
[2, 57. l.]

MDK

Holló László (festő)

Gereblyéző lány c. festménye
repr. (Különálló melléklet.)

Gereblyéző lány (Holló László festménye.) (Melléklet az Alföld irodalmi és művészeti folyóirat 1960. 3. számához).

Alföld, Debrecen, 1960. 3. sz.

HDK

Holló László festő

művei: Műtermemben, Zsena, Cigánylány, Tanyaudvar Dadán, Korsós csendélet, Pecsétek, Tavaszi vetemények, Rügyfakadás, Szénagyűjtők. (A cikk vázolja, jellemzi egyes alkotói korszakait.) Kiállításai alkalmából kilenc cikk jelent meg róla a helyi sajtóban, alkotásai száma több mint ezer.

Julow Viktor: Az ihletett művész. Alföld, Debrecen, 1960 7. sz. 84-85. l.

MDK

Holló László festő

Művei: Harapfalé, Munkából hazafelé tartó parasztpár, Menekülők, Behavazás előtt Dadan, Tűzdelés után, Kévekötözők, Őszi szántás (utóbbi behatóan elemezve), Szent Antal megkísértése, Faültetők, Őszi gyümölcsök, Tócsikert tetején.

Julow Viktor: Az ihletett művész. Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 83-84. l.

Holló László festő

1924-ből való arcképén Rembrandt hatása ismerhető, az későbbi arcképein is visszatér. Greco is hatott rá. Említve: Peónidák c. sorozatát, Dögrés sorozatát. Legintább formai okok. (A cikk elemzi festésmódját.)

Jelová Viktor: Az ihletett művész. Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 83. l.

MDK

Holló László festő

több változatban feldolgozott témái: vihar, őszi szántás, lóúsztatás, Doppler halála. Önarckép-tanulmányainak száma meghaladja a százat. Székely Bertalan majd Hollósy Simon tanítványa volt; járt Spanyolországban, Párizsban.

Julow Viktor: Az ihletett művész. Alföld, Debrecen, 1960. 7. sz. 82-83. l.

MDK

Holló László festő

(A bevezető részben rövid idézet a művésztől.) Gyűjteményes kiállítása ötven képből áll. Témakör: a paraszti élet mozzanatai, monumentális-jelképes aktkompozíciók, Tócóskerti tájak, arckép- és önarckép-tanulmányok, csendéletek, néhány történelmi jelenet.

Julow Viktor: Az ihletett művész. Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 82. l.

MDK

Holló László festő

(Munkásságának áttekintése)

Julow Viktor:
Az ihletett művész. (Holló László gyűjteményes kiállításához.)
Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 82–85. l.

MDK

Holló László [festő]

Női fej c. tusrajza repr. (A reprodukció a folyóirat különálló melléklete.)

Holló László: Női fej. (Tusrajz). Az Alföld Irodalmi és Művészeti folyóirat 1960. 2. számának melléklete.

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz.

MDK

Holló László (festő)

Szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi időszaki tárlatán (1960).

Váradi Zoltán: A Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi időszaki tárlatáról.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 69. l.

MDK

Hollós László 1(esto)

(—) Vázlatkönyvekből ők vázlat: Olga, Abt, Orosz, Tiszapart, [redacted] Dadai falurész - repr.

[redacted]

(Tartalomjegyzék)
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. [2],
78–82. l.

M.D.K.

Hollós László (festő)

(–) Műve: Orvosi vizsga, 1928 — repr.

(Adat a Tartalom(egyéb - cikk.)

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. (első borítólap), [2. l.]

MDK

Hollós László (festő)

(–) (Említve: Tóth Endre vele foglalkozó verse.)

Tóth Béla: Az elszálló ifjúsághoz. Tóth Endre versesköny-ve.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 129. l.

MDK

Holló László festő

legújabb művei: tócóskerti tájak, parasztábrázolások, a Margit utca (Debrecen) és környéke ábrázolásai. Budapesten közös kiállítása volt Hincz Gyulával. (A cikk mellett négy műve rajz. Külön oldalán feltüntetve.)

Tóth Imre: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 94-l.

Holló László festő

(-) Művei (az 1959-60. évi kiállítás anyagából): 1923-tól [illegible] évről évre aktiskamulmányai, a Vérszerződés-hez 1927-ben, a Párisi Élete-hez, a Sámson és Delillához 1929-ben készített rajzai, Tiszadadán 1929-ben és 1930-ban készített tanulmányfejei, 1940-es vázlatai, az aratókról, búzahordókról, krumpliszüretről, fáültetésről, kapáló és ebédelő parasztokról készült vázlatok.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete. Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 94. l.

MDK

Holló László festő

(Utalás expresszionizmusára.) Legkorábbi grafikája 1923-ból való. Az 1928-tól keletkezett évek kiemelkedően tehetségesek. Ezzel kezdődött a tanulmányokat. 1959-60 december-januárjában kollektív kiállítása volt Debrecenben.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 94. l.

MDK

Holló László festő

Legutóbbi kiállításán közel négy évtized festői és grafikai termését mutatta be. Említése: oldott tusai. Rajzaiban sok a festőiség. Egyaránt érdeklődik az emberek, a növény- és állatvilág iránt. Említése: aktrajzai, ecsettel átvont tollrajzai, oldott szépiái.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 92-94. l.

MDK

Holló László festő

Debreceni művészekkel 1941-ben kiállít a Nemzeti Szalonban, a következő években a Műcsarnokban, majd 1943-ban az Első Nemzeti Kiállításon. 1946-ban a Közalkalmazotti elnök érdemei elismeréséül életjáradékot biztosít részére.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 92. l.

MDK

Holló László festő

1946-ban a Képzőművészeti Alap elnöke, az évi augusztus 1-i hatállyal a művészet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül évjáradékot biztosít számára. 1956-ban Munkácsy-díjat kap.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 96. l.

Holló László festő

1904-ben érettségizett, és beiratkozott a budapesti képzőművészeti Főiskolára és rajztanárképzőbe. 1909. június 26-án rajztanári oklevelet kapott. 1941-ben elnyerte a Szinyei díjat. 1942-ben beválasztják a KUT tagjai közé.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 95., 96. l.

MDK

Holló László festő

Kiállításai: 1958. V. 8-26-ig a brüsszeli világkiállításon, 1958. V. 13-án Párizsban, 1958-ban Varsóban, Drezdában és a Moszkvai Biennálén, 1958 szeptemberében az Őszi Tárlaton, Budapesten. Debrecenben csaknem [redacted] valamennyi kollektív kiállításon szerepel, néhányszor önálló kiállításon is.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 96. l.

MDK

Halló László festő

Kiállításai: 1957-ben Pozsonyban Hincz Gyulával, 1956-ban Sárospatakon, Nyíregyházán, Debrecenben, Békéscsabán, 1958-ban Békéscsabán, ~~Szegeden~~, Szolnokon, Debrecenben és Nyíregyházán a Tiszántúli Festők kiállításán június 21-szeptemberig.

Tóth Ervin: Halló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 96. l.

MDK

Holló László festő

Kiállításai: 1910-ben Budapesten a Könyves Kálmán szalonban mint Hollósy tanítvány, 1923-ban Budapesten a Belvedere-ben, 1926-ban Budapesten az Ernst Múzeumban, 1930-ban ugyszintén, 1942-ben a Műcsarnokban, 1956-ban gyűjteményes kiállítás Budapesten a Fényes Adolf teremben a Műcsarnok rendezésében.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete. Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 96. l.

MDK

Holló László festő

A Tanácsköztársaság bukását követő időkben vandál állását fel-
mondja. Betegeskedik. Felesége e-
gészsége is felőrlődik. Nehéz körül-
mények közt él. 1932-ben freskó-
kat fest a debreceni közlemető II/b
ravatalozójába és színes üvegablak-
okat tervez.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 91-92. l.

MDK

Holló László festő

Az I. világháború idején Torockay (Debreceni?) val tanítást vállal a Kereskedelmi Iskolában, majd katonáskodik, de mint segédszolgálatost felmentik, s így tovább taníthat Poddolinban és Marosvásárhelyen. 1918-ban végleg hazakerül ~~Marosvásárhelyre~~ Debrecenbe.

Tóth Imre: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 91. l.

MDK

Holló László festő

1913-ban visszatért Félegyházára, de levélben tovább tartja a kapcsolatot a párizsiakkal. Idehaza Téglás dolgozik, Nyírő mellett.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90-91. l.

Holló László festő

Ferenczy Bénivel együtt látogatta a párizsi orosz szabadiskolát. 1912-ben Párizsban kiállítást rendezett a Salon Independents-ben. Ez alkalommal választották az Union International des Beaux Arts et des Lettres tagjai közé.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90. l.

MDK

Holló László festő

legnagyobb hatással El Greco és Rembrandt volt rá. Münchenben együtt dolgozott Torockayval és Hrabéczy Ernővel. Münchenben ismerkedett meg az orosz Tihomirov-val, Párizsban Polenovával, akinek tanácsára beiratkozott az orosz szabadiskolába.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90. l.

MDK

Holló László [festő]

(–) (A külvárosi Debrecen ábrázolója - ének emlékére.)

Juhász Géza: A művészi tükrözés.

Alföld, Debrecen, 1960. 4. sz. 96. l.

MDK

Holló László festő

[redacted] 1909 őszétől 1911 végéig szülővárosa ösztöndíjával Münchenben, Hollósy Simon mellett folytat tanulmányokat. Később Nagybányán is tanul Hollósy [redacted] mellett. 1911-13-ban Párizsban tanul; közben Itáliában és Spanyolországban is jár.

Tóth Endre: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90. l.

404

Holló László festő

Rajtaújra tanácsára a gimnázium-
i évek végén fest festőállványt,
vásznakat, olajfestéket kap. A fel-
vételi érettségi után Budapestre,
a Mintarajziskolába kerül. A Képző-
művészeti Főiskolán Rékessy Bertalan-
nál tanul.

Tóth Ervin: Holló László grafikai
művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 90. l.

MDK

Holló László festő

Kiskunfélegyházán 1887. március 6-án született. Iskoláit Szabadkán, Lugoson, Kiskunfélegyházán és Tiszaújfalun végezte. (A cikkíró többször idéz Holló önéletrajzából.) Hamar észreveszi a falusi élet festői szépségeit. VII.-es gimnazista korában kezdett a rajz iránt érdeklődni.

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.
Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 89.-90. l.

MDK

Holló László festő

(A cikk a művész életrajzát és grafikai munkásságának jellemzését tartalmazza kiegészítve kiállításainak és egyéb lexikális adatainak jegyzékével.)

Tóth Ervin: Holló László grafikai művészete.

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. 89–96. l.

MDK

Holló László [festőművész]

Önarckép c. olajképe repr.

(Adat a Tartalom-ból.)

Alföld, Debrecen, 1960. 5. sz. [2.],
49. l.

MD K

Hálló László, rajztanár

oklevelét 1909-ben nyerte.

Rajztanárok nyilvántartása. "Ki tud róla?"
Rajzoktatás. Fel. szerk.:Bán Tibor. 1941 jan.15.
II./XLIII./ évf. 1. sz.

MDK.

Hollo László festő

"csendélet " /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955.16.1.

MOG

Holló László (festő)

1927-es jelrésű aktja szerepelt a decemberben (1957) megrendezett grafikai és kisplasztikai kiállításon.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107. l.

MDK

Holló László [festő]

(Bornemisza László első mestere volt.)

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 107. l.

MDK

Holló László festő

Debreceni művész. Részt vett a nyár végén (Debrecen, 1958) megnyílt Tiszántúli Képzőművészek II. vándorkiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 110. l.

MDK

Holló László (festő)

Részt vett a Déri Múzeumban októ-
ber végén (1958) megnyílt önálló tárla-
ton. (Néhány mondat festésmódjá-
ról.)

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti
életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec.
110-111. l.

MDK

Holló László [festő]

Medgyessy Ferenc az Arany-mellszobor felavatásával kapcsolatos debreceni tartózkodása során meglátogatta művész-barátját, Holló Lászlót, akivel kölcsönösen megajándékozták egymást saját alkotásaikkal.

Bögel József: Utolsó emlékek Medgyessy Ferencről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 118. l.

MDK

Holló László (képzőművész)

(A – számozatlan – 21. lapon elég tisztán olvasható: Holló L. 1956. VII. 2 [?] ceruzával grafika repr. A Tartalommutató szerint: Holló László: Behordás. 1958: 121 [! nyilván e helyett: 1: 21]. A Tartalom szerint: Hallé [!] László: Behordás. 21. oldal.)

Alföld, Debrecen, 1958. nov.–dec. 1. sz. [21., 152. l.]; Tartalommutató az Alföld 1957–58–59. évi (VIII., IX., X. évfolyam) számaihoz. 7. l. (Az O.52.K-ban hozzákötve az Alföld 1958. évi 1. számához.)

HDK

Holló László (festő)

Részt vett a Hajdú-Bihar megyei Képzőművészeti Munkacsoport 1958 őszén a Déri Múzeumban rendezett kiállításán. Művei tanyáit, lovasait, munkásait ábrázolják.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDK

Holló László (festő)

Nagyobb művekhez készült vázlatai szerepeltek a decemberben (1957) megrendezett grafikai és kisplasztikai kiállításon.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.–dec. 107. l.

01DQ

Holló László (festő)

(Korrajz keretében említve.)

Bernáth Aurél: Megnyitóbeszéd Hrabéczy Ernő emlékkiállításán.
Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 100. l.

Holló László, festő

M Oh

Jún. 11-én kiállítás nyílt meg

Szolnokon, a Damjanich Múzeumban.

— : Hi —

10.1

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1961. jún. 13. [Vidéki]

MDK

Holló László és Némethy László

a Nagyerdőn létesitett uj temető ravatalozó helyiségeinek szobrászmunkáinak elvégzésére fentiek kaptak megbizatást

A debreceni temető szobor-és képpályázata. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 208.l.

Holló László festő TIDK

4 Nemzeti Galériában 58 rajzát s
6 akvarelljét állítják ki.

Bánovszkij (Rajz.) · Repr.

Cseh Miklós: Hetvenkét év — friss akvarellek Kecskeméten 2.

ESTI HIRLAP 1964. jún. 25.

Hollós László

„Háború" (emlékirat) képe 1946-ban készült.

Hadnagyok (emlékirat) 1963 telén Nagyrófon festé a Bükk-kertről.

Alföld, 1965, 4 sz., 134-5 old.

MDK.

Holló László

Szerepelt az 1965 évi debreceni kiállitáson

Hajdubiharmegyei Napló 1965 ápr.6.

lap -

MDK

Holló László, festö

Leányka. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. nr.sz. 31.1.